SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginvaltuusto pöytäkirja 23.05.2022

Pöytäkirjan kansilehti ... 1

1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus ... 4

2 § Pöytäkirjan tarkastaminen ... 5

3 § Vantaan kaupungin luottamushenkilötoiminnan eettiset periaatteet ... 6

- Vantaan kaupungin luottamushenkilötoiminnan eettiset periaatteet. päiv. kh 25.4.2022. ... 9

- Äänestysraportti kv 23.5.2022 § 3 ... 12

4 § Hyvinvointikatsaus 2021 ... 17

- Hyvinvointikatsaus 2021 ... 20

5 § Vantaan valtuustokauden 2018–2021 strategian tavoitteiden loppuraportti ... 79

- Valtuustokauden strategian 2018–2021 tavoitteiden mittarien raportti 30.12.2021 ... 82

6 § Vuoden 2021 arviointikertomus ... 106

- Arviointikertomus 2021 pdf ... 108

7 § Vantaan kaupungin vuoden 2021 tilinpäätös ... 242

- Vantaan kaupungin tilinpäätös 2021 ... 250

- Vuoden 2021 tilintarkastuskertomus ... 526

8 § Asemakaavamuutos 002444 ja tonttijaon muutos, 63 Viertola / Neilikkapolku 12 ... 528

- 002444 Asemakaavamuutoksen selostus 9.11.2021, 5.4.2022 tarkistettu Neilikkapolku 12 ... 533

- 002444 Muistutukset, kirjeet ja vastineet 5.4.2022, Neilikkapolku 12 ... 565

- 002444 Lausunnot ja vastineet 5.4.2022, Neilikkapolku 12 ... 568

9 § Taloussuunnitelman 2023-2026 lähetekeskustelu ... 580

- Taloussuunnitelman 2023–2026 lähetekeskustelu, ryhmäpuheenvuorot 23.5.2022 ... 581

10 § Vastaus Ida Tammisen ja Tarja Eklundin sekä 23 muun valtuutetun aloitteeseen hyönteiskadon pysäyttämiseksi ... 598

- Ida Tammisen ja Tarja Eklundin sekä 23 muun valtuutetun aloite hyönteiskadon pysäyttäminen ... 601

- Liite Ötökkä-teemavuoden loppuraportti 2019 ... 603

- Liite Ötökkä-teemavuoden loppuraportti 2020 ... 621

11 § Vastaus Keskustan, Kristillisdemokraattien, Liike Nytin ja Kokoomuksen valtuustoryhmien sekä 18 muun valtuutetun aloitteeseen nuorten kesäyrittäjyyden jatkuvuuden varmistaminen ja toimivan nuorten yrittäjyyden polun luominen Vantaalle ... 637

- Keskustan-, Kristillisdemokraattien- , Liike Nytin ja Kokoomuksen valtuustoryhmät sekä 18 muun valtuutetun aloite nuorten kesäyrittäjyyden jatkuvuuden varmistaminen ja toimivan nuorten yrittäjyyden polun luominen Vantaalle ... 642

12 § Vastaus Suvi Karhun ja 22 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaan ystävyyskaupunkien tarkastelusta ... 644

- Suvi Karhun ja 22 muun valtuutetun aloite Vantaan ystävyyskaupunkien tarkastelu ... 647

13 § Vastaus Suvi Karhun ja 25 muun valtuutetun aloitteeseen: Koivupäähän kevyen liikenteen väylä ... 649

- Suvi Karhun ja 25 muun valtuutetun aloite Koivupäähän kevyen liikenteen väylä ... 652

14 § Vastaus Naima El Issaouin, Ida Tammisen ja Matilda Stirkkisen sekä 15 muun valtuutetun aloitteeseen toimenpideohjelmasta nuorten ja vieraskielisten työllistymisen edistämiseen ... 654

- Naima El Issaouin, Ida Tammisen ja Matilda Stirkkisen sekä 15 muun valtuutetun aloite toimenpideohjelma nuorten- ja vieraskielisten työllistymisen edistämiseen ... 659

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginvaltuusto pöytäkirja 23.05.2022

15 § Vastaus Tuire Kaimion, Eve Rämön ja Reija Frimanin sekä 16 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaan tulee tarjota palveluita lemmikkien kanssa sotaa pakeneville ukrainalaisille 660

- Tuire Kaimion, Eve Rämön ja Reija Frimanin sekä 16 muun valtuutetun aloite Vantaan tulee tarjota palveluita lemmikkien kanssa sotaa pakeneville ukrainalaisille 664

16 § Vastaus Stefan Åstrandin ja Susanna Kaijun sekä 29 muun valtuutetun aloitteeseen parkkipaikkojen saamiseksi Kivistön apteekin eteen 667

- Stefan Åstrandin ja Susanna Kaijun sekä 29 muun valtuutetun aloite parkkipaikkoja Kivistön apteekin eteen 670

17 § Vastaus Markku Weckmanin ja 22 muun valtuutetun aloitteeseen rullahiihtorata Hakunilan Urheilupuistoon 672

- Markku Weckmanin ja 22 muun valtuutetun aloite rullahiihtorata Hakunilan Urheilupuistoon 675

18 § Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän ja 8 muun valtuutetun aloite kaupunkitilat aktiivisesti kaupunkilaisten iloksi ja hyödyksi - Jääpuisto talviajaksi Tikkurilan keskustan alueelle 677

- Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän ja 8 muun valtuuten aloite kaupunkitilat aktiivisesti kaupunkilaisten iloksi ja hyödyksi - Jääpuisto talviajaksi Tikkurilan keskustan alueelle 678

19 § Tarja Eklundin ja Naima El- Issaouin sekä 21 muun valtuutetun aloite Hakunilaan monitoimitalo elinkaarimallilla 679

- Tarja Eklundin ja Naima El- Issaouin sekä 21 muun valtuutetun aloite Hakunilaan monitoimitalo elinkaarimallilla 680

20 § Kokouksen päättäminen 681

Muutoksenhakuohje 1. Valitusosoitus 682

Muutoksenhakuohje 2. Valituskielto 684

Muutoksenhakuohje 3. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus 685

Kaupunginvaltuuston kokous

Aika 23.5.2022 klo 18.00–23.05
Paikka **Kaupungintalo, Tikkurila**

Osallistujat

Jäsenet	Läsnä	Jäsenet	Läsnä
Lindtman Antti, puheenjohtaja	x	Luokkala Pirjo	x
Kaira Lauri, I varapuheenjohtaja	x (pj klo 20.45-22.45)	Multala Sari	x (klo 18.00–21.35, §:t 1–9)
Veltheim Erika, II varapuheenjohtaja	x	Niikko Mika	x (klo 18.00–19.20, §:t 1–4)
Abdi Faysal	x (klo 18.00–20.10, §:t 1–6)	Norrena Vaula	x
Ahokas Siri	x (etäyhteydellä)	Norres Lasse	x
Aidanjuuri Tanja	x	Nummela Nina	x
Aura Anssi	x	Orlando Carita	x
Dehghan Milad	x	Orpana Anitta	x
Demiri Funda	x	Phull Manav	x
Eerola Antero	-	Raja-Aho Maarit	x
Eklund Tarja	x (klo 18.00–22.25, §:t 1–9)	Rautavaara Maija	-
Friman Reija	x	Rokkanen Sakari	x
Hakala Heli	x	Rämö Eve	x
Hall Anu	x	Räsänen Minna	-
Hartikainen Janne	x	Saimen Tuukka	-
Iivarinen Oskari	x	Sainio Jari	x
el Issaoui Naima	x	Saramo Jussi	x
Järä Juha	x	Sillanpää Minttu	x (klo 18.00–22.00, §:t 1-9)
Jääskeläinen Jouko	x	Siniketo-Pietilä Katja	x
Kaiju Susanna	x	Stirkkinen Matilda	x
Kaimio Tuire	x	Suoniemi Juha	-
Kanerva Sami	-	Särkelä Jussi	x
Karhu Suvi	x	al-Taee Hussein	x
Karlsson Patrik	x	Tahvanainen Säde	-
Kasonen Mika	x	Tamminen Ida	x
Kaukola Ulla	x	Tawasoli Eva	x
Kauppinen Sirpa	x	Tikkanen Eeva	x
Kiljunen Kimmo	x	Tuomela Tiina	x
Kivimäki Otso	x	Vacker Marjo	x
Kähärä Sirkka-Liisa	x	Valtanen Hanna	x
Kärki Niilo	x	Weckman Markku	x
Lehmuskallio Paula	x	Viilo Mikko	x
Letto Pirkko	x	Åstrand Stefan	x
Lundell Kai-Ari	x		

Varajäsenet	**Läsnä**
Sodhi Ranbir	x
Hynninen Mari	x
Pentilä Mira	x
Erkkilä Minna	x
Liukkonen Pasi	x
Mutanen Tuomas	x
Jääskeläinen Jari	x
Happonen Aapo	x (klo 19.20–23.05, §:t 4–9)
Haapalainen Tuija	x (klo 20.10–23.05, §:t 6–9)
Leppänen Janne	x (klo 21.35–23.05, § 9)
Kaupunginhallituksen jäsenet	**Läsnä**
Karinen Ville	x
Tammi Visa	x

Nuorisovaltuuston edustaja	**Nuorisovaltuuston varaedustaja**
Godlewski Filip	

Muut osallistujat	**Läsnä**
Viljanen Ritva, kaupunginjohtaja	x
Kalske Katri, apulaiskaupunginjohtaja	x
Åstrand Riikka, apulaiskaupunginjohtaja	x
Anttila Tero, apulaiskaupunginjohtaja	x (klo 18.30–23.05, §:t 3–9)
Aronkytö Timo, apulaiskaupunginjohtaja	-
Lahnalampi-Lahtinen Minna, apulaiskaupunginjohtaja vs.	x
Ruusula Matti, talous- ja strategiajohtaja	x
Kalmari Mari, viestintäjohtaja	x
Pennanen Sari-Anna, kaupunginlakimies	x
Hieta-Aho Helmi, lakimies	x
Tammelin Emma, hallinnon harjoittelija	x (klo 18.00–20.00)
Tala Lotta, hallintosihteeri	x
Jokinen Eeva, pöytäkirjanpitäjä	x

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja	Antti Lindtman	Lauri Kaira
Pöytäkirjanpitäjä	Eeva Jokinen	

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka	30.5.2022, sähköisesti	
	Suvi Karhu	Patrik Karlsson

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka	1.6.2022, Vantaan kaupungin internetsivuilla paatokset.vantaa.fi.

1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kuulutus valtuuston kokouksesta on julkaistu kaupungin internetsivuilla 16.5.2022 ja jokaiselle valtuutetulle on lähetetty sähköpostitse henkilökohtainen kokouskutsu.

Kaupunginvaltuusto 23.5.2022 § 1

Esitys:
a) todetaan läsnä olevat valtuutetut ja
b) todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Käsittely:
Puheenjohtaja totesi, että valtuutetut Säde Tahvanainen, Minna Räsänen, Juha Suoniemi, Sami Kanerva, Tuukka Saimen, Maija Rautavaara ja Antero Eerola ovat pyytäneet vapautusta valtuuston tästä kokouksesta työ-, matkaesteen tai henkilökohtaisen syyn vuoksi.

Heidän tilalleen on kutsuttu samassa järjestyksessä Ranbir Sodhi, Mari Hynninen, Mira Pentilä, Minna Erkkilä, Pasi Liukkonen, Tuomas Mutanen ja Jari Jääskeläinen.

Puheenjohtaja totesi, että paikalla on 67 valtuutettua

Päätös:
Puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi, lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Kokouksen aikana puheenjohtaja totesi seuraavat muutokset kaupunginvaltuuston kokoonpanossa:

§ 4:n käsittelyn aikana klo 19.20 valtuutettu Mika Niikko poistui kokouksesta henkilökohtaisen syyn vuoksi, ja hänen tilalleen saapui varavaltuutettu Aapo Happonen, minkä jälkeen paikalla oli 67 valtuutettua.

§ 6:n käsittelyn aikana klo 20.10 valtuutettu Faysal Abdi poistui kokouksesta henkilökohtaisen syyn vuoksi, ja hänen tilalleen saapui varavaltuutettu Tuija Haapalainen, minkä jälkeen paikalla oli 67 valtuutettua.

§ 9:n käsittelyn aikana klo 21.35 valtuutettu Sari Multala poistui kokouksesta henkilökohtaisen syyn vuoksi, ja hänen tilalleen saapui varavaltuutettu Janne Leppänen, minkä jälkeen paikalla oli 67 valtuutettua.

§ 9:n käsittelyn aikana klo 22.00 valtuutettu Minttu Sillanpää poistui kokouksesta henkilökohtaisen syyn vuoksi, minkä jälkeen paikalla oli 66 valtuutettua.

§ 9:n käsittelyn aikana klo 22.25 valtuutettu Tarja Eklund poistui kokouksesta henkilökohtaisen syyn vuoksi, minkä jälkeen paikalla oli 65 valtuutettua.

2 § **Pöytäkirjan tarkastaminen**

Kaupunginvaltuusto 23.5.2022 § 2

Esitys:
Päätetään
a) valita kaksi pöytäkirjantarkastajaa toimittamaan pöytäkirjan tarkastus sähköisesti maanantaina 30.5.2022 klo 16.00 ja
b) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) keskiviikosta 1.6.2022 lähtien.

Päätös:
Päätettiin
a) valita Suvi Karhu ja Patrik Karlsson pöytäkirjantarkastajiksi toimittamaan pöytäkirjan tarkastus sähköisesti maanantaina 30.5.2022 klo 16.00 ja
b) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) keskiviikosta 1.6.2022 lähtien.

3 § Vantaan kaupungin luottamushenkilötoiminnan eettiset periaatteet

VD/3236/00.01.01.01/2022

RV/S-AP/JT/EJ

Vantaan kaupunki on sitoutunut edistämään kaikessa toiminnassaan yhdenvertaisuutta ja sukupuolten välistä tasa-arvoa. Ne ovat perustuslain suojaamia perusoikeuksia. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämisen ja syrjimättömyyden velvoitteet on asetettu tasa-arvolaissa (laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 609/1986) ja yhdenvertaisuuslaissa (1325/2014). Nämä lait asettavat kunnalliselle toiminnalle monenlaisia vaatimuksia, mukaan lukien suunnitteluvelvoitteita.

Vantaan kaupungin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön suunnitelma strategiakaudelle 2022–2023 on hyväksytty kaupunginhallituksessa 28.2.2022. Kyseisessä suunnitelmassa todetaan, että Vantaan poliittisten luottamushenkilöiden eettisten periaatteiden avulla sanoudutaan irti vihapuheesta ja varmistetaan turvallisempi yhteinen tila. Keskeistä on, että sananvapauden nojalla ei saa loukata muiden ihmisten keskeisiä oikeuksia. Poliittisten päättäjien tulee toimia tavalla, joka osoittaa, että asioista voidaan keskustella ja päättää kaikkien ihmisten ihmisarvoa kunnioittavalla tavalla.

Kaupungin sitoutuminen tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen ilmenee myös Innovaatioiden Vantaa -strategiasta 2022–2025:

”Kaupungin arvot ovat yhteinen käsitys siitä, mikä meille on tärkeää ja arvokasta. Ne ohjaavat kaupungin päätöksentekoa ja koko organisaation toimintaa. Toimialoilla voi lisäksi olla oman toimintansa kannalta määriteltyjä eettisiä periaatteita. Vantaan kaupunki sitoutuu tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseen ja syrjimättömiin toimintatapoihin. Tämä edellyttää tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyötä kaikessa päätöksen teossa ja kaikissa palveluissa. Vantaan toteuttaa UNICEF:n lapsiystävällisen kunnan periaatteita. Vantaan kaupunki kuuluu myös Maailman terveysjärjestön WHO:n ikäystävällisten kaupunkien verkostoon. ”

Vantaan kaupungin luottamushenkilöiden eettisten periaatteiden tavoitteena on osaltaan taata laadukas kunnallinen hallintotoiminta, kuntalaisten luottamus päätöksentekoon sekä niin luottamushenkilöiden kuin kuntalaisten yhdenvertainen kohtelu luottamushenkilötoiminnassa. Periaatteet koskevat myös luottamushenkilöiden ja kaupungin palveluksessa olevien välisiä suhteita. Periaatteet heijastavat Innovaatioiden Vantaa -strategian sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön suunnitelman tavoitteita luottamushenkilötoiminnassa.

Luottamushenkilötoiminnan lähtökohtana on asiallinen, tasa-arvoinen ja toista kunnioittava käyttäytyminen. Tavoitteena on turvallisempi tila, jossa jokainen voi osallistua luottamushenkilötoimintaan turvallisesti omana itsenään ilman pelkoa epäasiallisesta kohtelusta tai häirinnästä. Epäasialliseen kohteluun on nollatoleranssi.

Tavoiteltavaa tulee olla, että jonkun koettua tulleensa epäasiallisesti kohdelluksi, asia selvitetään niin, että hyvä ilmapiiri luottamushenkilöiden kesken voidaan taas saavuttaa ja yhteistä toimintaa jatkaa asiallisesti ja kunnioittavasti. Ohjeissa on tarkemmin määritelty tällaisten tilanteiden menettelytavat.

Nyt hyväksyttävät Vantaan kaupungin luottamushenkilötoiminnan eettisten periaatteet ovat voimassa toistaiseksi.

Kaupunginhallitus 28.3.2022 § 11

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään hyväksyä liitteen mukaiset Vantaan kaupungin luottamushenkilötoiminnan eettiset periaatteet sekä päättää esittää kaupunginvaltuustolle kyseiset periaatteet hyväksyttäväksi.
Päätös:
Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

_____

Kaupunginhallitus 11.4.2022 § 10

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään hyväksyä liitteen mukaiset Vantaan kaupungin luottamushenkilötoiminnan eettiset periaatteet sekä päättää esittää kaupunginvaltuustolle kyseiset periaatteet hyväksyttäväksi.
Päätös:
Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

_____

Kaupunginhallitus 25.4.2022 § 13

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään hyväksyä liitteen mukaiset Vantaan kaupungin luottamushenkilötoiminnan eettiset periaatteet sekä päättää esittää kaupunginvaltuustolle kyseiset periaatteet hyväksyttäväksi.

Käsittely:
Kaupunginhallituksen jäsen Kai-Ari Lundell esitti hyväksyttäviin periaatteisiin seuraavan vastaehdotuksen, jota kaupunginhallituksen varajäsen Niilo Kärki kannatti:

”Vantaan kaupungin luottamushenkilötoiminnasta
Vantaalla luottamushenkilötoiminnassa noudatetaan Suomen lakia ja hyviä tapoja. Kanssakäynti perustuu toistemme arvostukseen ja yhteiseen tavoitteeseemme asukkaidemme hyvinvoinnin edistämisessä. Kunkin toimielimen, työryhmän ja valtuustoryhmän puheenjohtajistolla on erityinen vastuu ja velvollisuus toisia kunnioittavan, avoimen ja osallistavan ilmapiirin luomisessa. Kokouksissa puheenjohtaja puuttuu välittömästi epäasialliseen käytökseen.”

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat kaupunginjohtajan pohjaesitystä, äänestävät jaa ja he, jotka kannattavat kaupunginhallituksen jäsen Kai-Ari Lundell vastaehdotusta, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 12 jaa-ääntä (Karinen, Tammi, Abdi, Kaukola, Tahvanainen, Multala, Rokkanen, Kasonen, Orpana, Norrena, Kuusela, Luokkala) ja 3 ei-ääntä (Niikko, Lundell, Kärki), joten puheenjohtaja totesi vastaehdotuksen tulleen hylätyksi.

Merkittiin, että asian käsittelyn aikana vs. kaupunginjohtaja muutti esitystään siten, että liitteen ensimmäisen sivun viimeisestä kappaleesta poistettiin seuraava lause:
Luottamushenkilöt ovat vastuussa toistensa työhyvinvoinnista ja työturvallisuudesta.

Lisäksi merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsenet Kai-Ari Lundell ja Mika Niikko sekä varajäsen Niilo Kärki jättivät asiaan eriävän mielipiteen.

Päätös:
Hyväksyttiin muutettu esitys.

_____

Kaupunginvaltuusto 23.5.2022 § 3

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään hyväksyä liitteen mukaiset Vantaan kaupungin luottamushenkilötoiminnan eettiset periaatteet.

Käsittely:
Asian käsittelyn aikana valtuutettu Tanja Aidanjuuri esitti hyväksyttäviin periaatteisiin seuraavan vastaehdotuksen, jota valtuutettu Kai-Ari Lundell kannatti:

”Vantaan kaupungin luottamushenkilötoiminnasta
Vantaalla luottamushenkilötoiminnassa noudatetaan Suomen lakia ja hyviä tapoja. Kanssakäynti perustuu toistemme arvostukseen ja yhteiseen tavoitteeseemme asukkaidemme hyvinvoinnin edistämisessä. Kunkin toimielimen, työryhmän ja valtuustoryhmän puheenjohtajistolla on erityinen vastuu ja velvollisuus toisia kunnioittavan, avoimen ja osallistavan ilmapiirin luomisessa. Kokouksissa puheenjohtaja puuttuu välittömästi epäasialliseen käytökseen.”

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat kaupunginhallituksen pohjaesitystä, äänestävät jaa ja he, jotka kannattavat valtuutettu Tanja Aidanjuuren vastaehdotusta, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 55 jaa-ääntä ja 12 ei-ääntä, joten puheenjohtaja totesi vastaehdotuksen tulleen hylätyksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kirjotusvirheen korjaus. Käsittelyn alussa puheenjohtaja totesi, että kaupunginvaltuuston 23.5.2022 esityslistan § 3 päätösesitykseen tehtiin kirjoitusvirheen korjaus. Kohdan ”merkitään tiedoksi” tulisi olla ”hyväksytään”. Päätösesitys korjattiin vastaamaan kaupunginhallituksen 25.4.2022 § 13 päätöstä, jonka mukaan luottamushenkilötoiminnan eettiset periaatteet esitetään kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi.

_____

Liite:
- Vantaan kaupungin luottamushenkilötoiminnan eettiset periaatteet
- äänestysraportti kv 23.5.2022 § 3

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot:
kaupunginlakimies Sari-Anna Pennanen, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vantaan kaupungin luottamushenkilötoiminnan eettiset periaatteet

Vantaan kaupunki on sitoutunut edistämään kaikessa toiminnassaan yhdenvertaisuutta ja sukupuolten välistä tasa-arvoa.

Eettisten periaatteiden tavoitteena on osaltaan taata laadukas kunnallinen hallintotoiminta, kuntalaisten luottamus päätöksentekoon sekä niin luottamushenkilöiden kuin kuntalaisten yhdenvertainen kohtelu luottamushenkilötoiminnassa. Periaatteet koskevat myös luottamushenkilöiden ja kaupungin palveluksessa olevien välisiä suhteita.

Epäasiallisen kohtelun ja käyttäytymisen nollatoleranssi

Luottamushenkilötoiminnan lähtökohtana on asiallinen, tasa-arvoinen ja toista kunnioittava käyttäytyminen. Tavoitteena on turvallisempi tila, jossa jokainen voi osallistua luottamushenkilötoimintaan turvallisesti omana itsenään ilman pelkoa epäasiallisesta kohtelusta tai häirinnästä. Epäasialliseen kohteluun on nollatoleranssi.

Poliittiseen keskusteluun kuuluvat erilaiset mielipiteet ja vastakkaiset, joskus kärjekkäätkin näkemykset. Jokaisen tulee kuitenkin kohdella toisia arvostavasti ja kunnioittaen. Asiasta voi väitellä ja olla montaa mieltä loukkaamatta ketään. Toisen epäasiallista käytöstä ei tarvitse kuitenkaan sietää.

Asiallista, eettistä ja toista kunnioittavaa toimintaa on:

- Arvokas ja muita kunnioittava käytös mediassa mukaan lukien sosiaalinen media.
- Käytös, joka kunnioittaa kaikkien oikeutta työskennellä turvallisessa ja terveellisessä työympäristössä.
- Voimassa olevien säädösten ja määräysten noudattaminen.
- Avoimuus ja läpinäkyvyys. Toiminnan tulee kestää ulkopuolinen tarkastelu.

Vantaan kaupunki
Toimiala

Osoite
Postinumero
Etunimi.sukunimi@vantaa.fi
www.vantaa.fi

Puhelin 09 1234 1234
Matkapuhelin 040 123 1234

- Kukaan ei pyydä tai ota vastaan vieraanvaraisuutta, lahjoja tai muita etuja, joiden voidaan tulkita vaikuttavan toimielimen toimintaan tai päätöksentekoon.

Epäasiallista käytöstä on erityisesti:

- loukkaavien kommenttien esittäminen
- toisten mielipiteiden ohittaminen tai huomioimattomuus
- perättömien syytösten ja juorujen levittäminen
- vähättely ja nimittely
- mustamaalaaminen ja maalittaminen
- huutaminen, pilkkaaminen ja naurunalaiseksi saattaminen
- sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjivä puhe tai muu toiminta
- seksuaalinen häirintä
- ikään, alkuperään, kansalaisuuteen, kieleen, uskontoon, vakaumukseen, mielipiteeseen, poliittisen toimintaan, ammattiyhdistystoimintaan, perhesuhteisiin, terveydentilaan, vammaisuuteen, seksuaalisen suuntautumiseen tai muuhun henkilöön liittyvään syyhyn perustuva syrjivä puhe tai muu toiminta
- uhkaava käyttäytyminen
- henkilökohtaisen koskemattomuuden rikkominen

Varhainen välittäminen ja puuttuminen

Tavoiteltavaa tulee olla, että jonkun koettua tulleensa epäasiallisesti kohdelluksi, asia selvitetään niin, että hyvä ilmapiiri luottamushenkilöiden kesken voidaan taas saavuttaa ja yhteistä toimintaa jatkaa asiallisesti ja kunnioittavasti.

Käytännössä tämä tarkoittaa:

- Kunkin toimielimen, työryhmän ja valtuustoryhmän puheenjohtajistolla on erityinen vastuu ja velvollisuus toisia kunnioittavan, avoimen ja osallistavan

ilmapiirin luomisessa. Kokouksissa puheenjohtaja puuttuu välittömästi epäasialliseen käytökseen.

- Epäasiallista kohtelua kokeva voi ottaa tarvittaessa itse asian puheeksi.
- Myös jokainen muu luottamushenkilö voi ottaa epäasiallisen kohtelun puheeksi ja puuttua siihen sitä havaitessaan.
- Samoin kunnan viranhaltija ja työtekijä voi ottaa esille häneen itseensä tai toiseen kunnan palveluksessa olevaan henkilöön kohdistuvan epäasiallisen kohtelun.
- Epäasiallisesta kohtelusta otetaan yhteyttä toimielimen puheenjohtajaan, valtuustoryhmän puheenjohtajaan tai valtuuston puheenjohtajaan.

Puheenjohtajistot koulutetaan työrauhaa uhkaavien tilanteiden hallintaan osana perehdytystä. Puheenjohtajiston velvollisuus on muistuttaa toimielimien jäseniä Vantaan kaupungin luottamushenkilöiden eettisistä periaatteista ja muista työrauhaa edistävistä käytänteistä.

Jatkuvaan epäasialliseen käyttäytymiseen puuttuminen

Mikäli epäasiallinen käyttäytyminen jatkuu, eikä toimielimen puheenjohtajan puuttuminen johda muutokseen, asia käsitellään tarvittaessa joko toimielimen puheenjohtajiston tai valtuuston puheenjohtajiston ja valtuustoryhmien puheenjohtajien, esittelijöiden sekä asianosaisten kesken.

Tarvittava kokoonpano määräytyy sen mukaan, mikä on missäkin tilanteessa tarkoituksenmukaisinta. Kokoonpanon päättää joko toimielimen puheenjohtaja tai valtuuston puheenjohtaja.

Asian käsittelyssä voidaan hyödyntää kaupungin viranhaltijoiden ja työntekijöiden asiantuntemusta tarpeen mukaan.

Tavoitteena on löytää yhteisen keskustelun avulla sovinnollinen ratkaisu, jonka jälkeen toimielimen toimintaa voidaan jatkaa asiallisesti ja toista kunnioittaen.

Muut puuttumiskeinot

Mikäli yhteisymmärrystä ei saada aikaan, käytettävissä on kuntalain sekä rikoslain mukaiset toimenpiteet. Kuntalain nojalla voidaan tietyin edellytyksin erottaa joko kaikki toimielimen jäsenet (lukuun ottamatta valtuustoa) tai toimielimen puheenjohtajisto. Kokouksen aikana puheenjohtaja voi kieltää toimielimen jäsentä jatkamasta häiritsevää käytöstä ja, jos häiritsevä käytös jatkuu, käskeä häiriötä aiheuttavaa henkilön poistumaan kokouksesta.

Mikäli asiassa epäillään rikosta, voidaan asiassa tehdä poliisille tutkintapyyntö.

Meeting Report

Kaupunginvaltuuston kokous 23.5.2022

Äänestyksen tiedot: § 3 Vantaan kaupungin luottamushenkilötoiminnan eettiset periaatteet

Voting Details

Meeting:	Kaupunginvaltuuston kokous 23.5.2022
Agenda name:	Asia 3
Vote name:	JAA= pohja, EI= PS esitys
Vote subject:	
Vote start:	23.5.2022 19.17.04
Vote stop:	23.5.2022 19.18.05

Total Voting Results

Participants:

Paikalla	67	

Votes:

Jaa	55	82%
Ei	12	18%
Tyhjä	0	0%
DNPV	0	0%

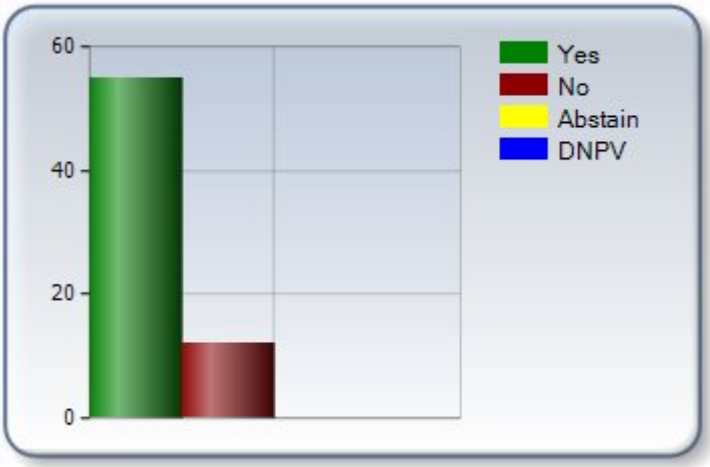

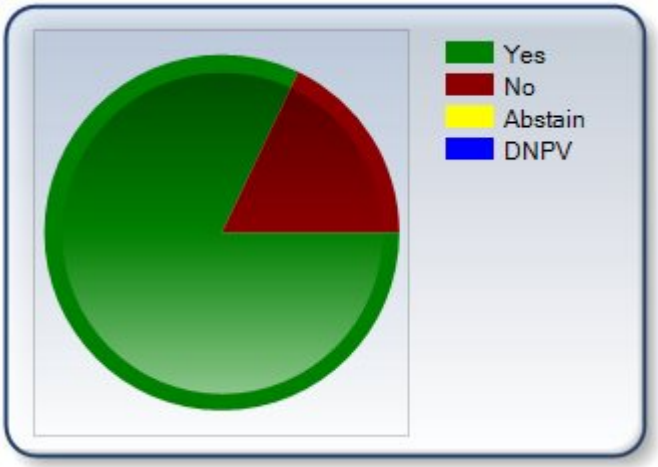

Group Voting Results

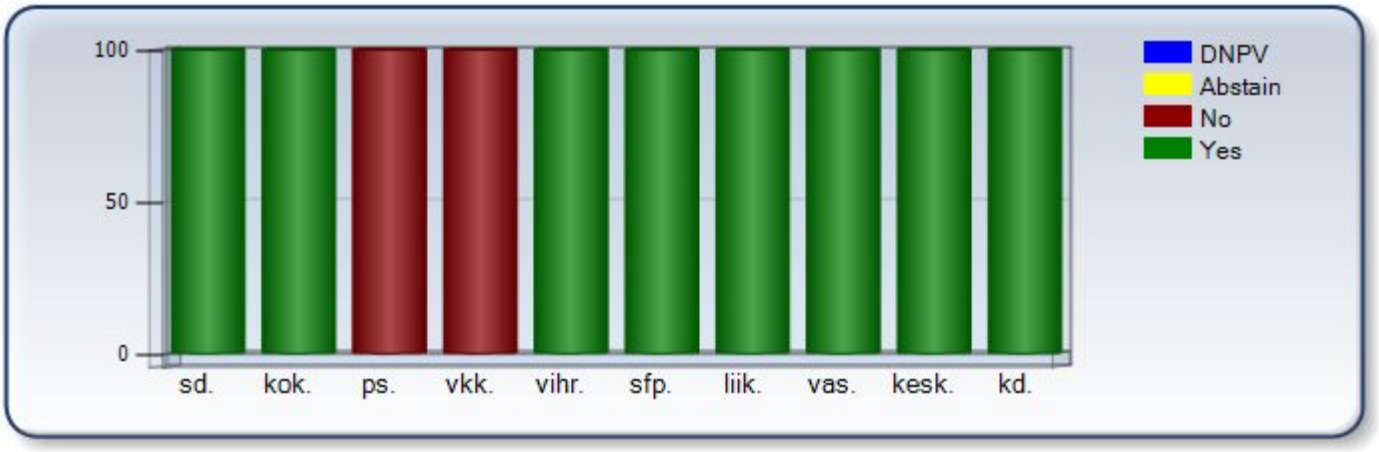

kd.

Yes	2
No	0
Abstain	0
DNPV	0

kesk.

Yes	2
No	0
Abstain	0
DNPV	0

kok.

Yes	18
No	0
Abstain	0
DNPV	0

liik.

Yes	2
No	0
Abstain	0
DNPV	0

ps.

Yes	0
No	11
Abstain	0
DNPV	0

sd.	
Yes	16
No	0
Abstain	0
DNPV	0

sfp.	
Yes	2
No	0
Abstain	0
DNPV	0

vas.	
Yes	4
No	0
Abstain	0
DNPV	0

vihr.	
Yes	9
No	0
Abstain	0
DNPV	0

vkk.	
Yes	0
No	1
Abstain	0
DNPV	0

Individual Voting Results

Yes	
Abdi	sd.
Ahokas	kok.
al-Taee	sd.
Aura	kok.
Demiri	vas.
Eklund	sd.
el Issaoui	sd.
Erkkilä	kok.
Friman	vihr.
Hakala	kok.
Hall	sd.
Hynninen	sd.
Iivarinen	kok.
Jääskeläinen	vas.
Jääskeläinen	kd.
Kaiju	kok.
Kaimio	vihr.
Kaira	kok.
Karlsson	sfp.
Kasonen	kok.
Kaukola	sd.
Kauppinen	vihr.
Kiljunen	sd.
Kivimäki	kok.
Kähärä	sd.
Lehmuskallio	kok.
Letto	sd.
Lindtman	sd.
Luokkala	kesk.
Multala	kok.
Mutanen	vihr.
Norrena	vihr.
Norres	kok.
Nummela	liik.
Orlando	kok.
Orpana	kok.
Phull	kok.
Raja-Aho	kok.
Rokkanen	kok.
Rämö	vihr.
Sainio	sd.
Saramo	vas.
Sillanpää	vas.
Siniketo-Pietilä	kok.

Sodhi	sd.
Stirkkinen	sd.
Särkelä	sd.
Tamminen	sd.
Tawasoli	vihr.
Tikkanen	kesk.
Tuomela	kd.
Vacker	liik.
Valtanen	vihr.
Viilo	vihr.
Åstrand	sfp.

No	
Aidanjuuri	ps.
Dehghan	vkk.
Hartikainen	ps.
Järä	ps.
Karhu	ps.
Kärki	ps.
Liukkonen	ps.
Lundell	ps.
Niikko	ps.
Pentilä	ps.
Veltheim	ps.
Weckman	ps.

4 § **Hyvinvointikatsaus 2021**

VD/5268/00.01.02.00/2022

RV/VK/MM/SP/EJ

Hyvinvointiraportointi on osa kunnan strategista toiminnan suunnittelua ja kehittämistä. Terveydenhuoltolain (1326/2010, § 12) mukaisesti Vantaalla tehdään kerran valtuustokaudessa laaja hyvinvointikertomus ja välivuosina kertomusta suppeampi hyvinvointikatsaus.

Vantaan hyvinvointikatsaus 2021 (Liite 1) on toimialojen yhteisen hyvinvointiraportointityöryhmän laatima tietopaketti vantaalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä sekä niihin vaikuttavista tekijöistä. Monialaisen työryhmän työskentelystä vastasi kehittämispäällikkö Marjo-Riitta Valkonen ja myöhemmin erityisasiantuntija Niina Vilkman sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalta. Ohjausryhmänä toimi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen strategiajohtoryhmä.

Vuoden 2021 hyvinvointikatsaus on laadittu etenkin koronaepidemiasta toipumisen näkökulmasta. Hyvinvointikatsaus käsittelee kaupunkilaisten hyvinvoinnin tilaa. Hyvinvoinnin edistämiseksi tehtäviä toimenpiteitä se ei suoraan käsittele. Hyvinvointikatsaus kiinnittää huomioon kuuteen eri hyvinvointiin liittyvään alateemaan.

1. Terveys
Koronaepidemian aiheuttama uupumus näkyy väestössä. Tämä näkyy erityisesti nuorilla naisilla. Nuorten kokema uupuneisuus ja ahdistus on kasvanut. Liikunta on vähentynyt erityisesti alle 40-vuotiailla. Työikäisten alkoholin käyttö on lisääntynyt vanhempaa väestöä enemmän. Täysin alkoholia käyttämättömien nuorten osuus on kasvanut. Erityisesti nuorten ja naisten epäterveellinen napostelu on lisääntynyt. Lastensuojeluilmoitusten määrä on kasvussa.

2. Yhteisöllisyys
Koronapandemia on vähentänyt yhteydenpitoa läheisiin ihmisiin ikäryhmästä ja sukupuolesta riippumatta. Yksinäisyys on lisääntynyt koronapandemian aikana erityisesti alle 40-vuotiailla työikäisillä. Nuorten yksinäisyyden kokemus on yleistynyt aiempaa voimakkaammin. Erityisen voimakkaasti on lisääntynyt nuorten tyttöjen kokema yksinäisyys. Nuoret kokivat keskusteluyhteyden vanhempien kanssa heikentyneen, mutta lapsista suurin osa kokee, että heillä on hyvä keskusteluyhteys vanhempiensa kanssa. Lähes kaikilla nuorilla ja useimmilla lapsilla on vähintään yksi viikoittainen harrastus. Pandemian aikana ihmisten saattaminen yhteen ja yhteisöllisyyden kokemusten tuottaminen vaikeutuivat. Pandemia nosti esiin vapaa-ajan palvelujen yhteiskunnallisen roolin, joka on paljon suurempi kuin usein ajatellaan. Pandemia toi muutoksia ja innovaatioita, jotka voivat tulevaisuudessa parantaa palvelujen saatavuutta ja lisätä palveluiden tarjontaa (esimerkiksi digitalisaatio).

3. Elinympäristö
Lähes joka kymmenes alakoululainen kertoo tulevansa kiusatuksi koulussa viikoittain. Nuorilla kiusaaminen ei ole aivan niin yleistä, mutta yläkoululaisistakin 5 % kertoo tulevansa viikoittain kiusatuksi koulussa. Asunnottomien kokonaismäärä on vähentynyt, mutta nuorten ja pitkäaikaisasunnottomien määrä on lisääntynyt. Virkistys- ja ulkoilualueiden käyntimäärät ovat kasvussa.

4. Työ- ja toimeentulo
Etätyön tekeminen on lisääntynyt koronapandemian aikana. Vantaalla osuus on hieman pääkaupunkiseudun keskitasoa pienempi. Koronapandemia on vaikuttanut erityisesti työikäisten

talouteen. Taloudellinen tilanne on heikentynyt koronapandemian aikana erityisesti alemmissa koulutusryhmissä. Koronapandemia on heikentänyt vanhempien työllisyystilannetta vantaalaisissa vauvaperheissä. Koronaepidemia näkyy vahvasti sekä lomautettujen että työttömien määrissä, mutta laskua on nähtävissä kevään 2020 luvuista. Nuorten työttömien ja erityisesti pitkäaikaistyöttömien määrät ovat edelleen korkealla. Sairauspoissaolojen määrä on kasvussa koko maassa ja naisilla on sairauspoissaoloja miehiä enemmän.

5. Koettu hyvinvointi, elämänlaatu ja onnellisuus
Suurin osa työikäisistä kokee terveytensä hyväksi – mutta osuus pienenee iän myötä. Noin joka toinen aikuinen kokee elämänlaatunsa hyväksi. Koronapandemia on vähentänyt erityisesti nuorten naisten toiveikkuutta tulevaisuuden suhteen. Lasten ja nuorten kokema tyytyväisyys elämäänsä on koronapandemian aikana heikentynyt myös valtakunnallisesti. Suurin osa vantaalaisista nuorista on tyytyväisiä elämäänsä. Tyytyväisyys on kuitenkin laskenut edellisen kyselyn tuloksista selvästi kaikissa ikäryhmissä, ja tyttöjen tyytyväisyys on laskenut voimakkaasti poikia enemmän kaikissa ikäryhmissä.

6. Vanhukset ja vammaiset
Koronapandemia on vaikuttanut monin tavoin erityisesti heikommassa asemassa olevien vanhusten ja vammaisten hyvinvointiin. Kotona asuvien toimintakyky on laskenut liikkumisrajoitusten, ryhmätapaamisten sekä sosiaalisten kontaktien rajoittamisen vuoksi. Läheisten kohtaamiset vähentyivät terveysturvallisuuteen tähtäävien suositusten johdosta (esim. kotihoidossa, hoivakodeissa), mikä on aiheuttanut sosiaalisten verkostojen kapeutumista.

Kaupunginhallitus 9.5.2022 § 11

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle Vantaan hyvinvointikatsaus 2021 tiedoksi merkittäväksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginvaltuusto 23.5.2022 § 4

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään merkitä Vantaan hyvinvointikatsaus 2021 tiedoksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- Hyvinvointikatsaus 2021

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot:
strategia- ja tutkimuspäällikkö Vesa Kokkonen, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
tutkija Minna Mänty, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
Erityisasiantuntija Sofia Joenpelto, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

HYVINVOINTIKATSAUS 2021

KORONAPANDEMIAN VAIKUTUKSET VANTAALAISTEN HYVINVOINTIIN

VantaaHyvinvointia

LIITE: Kaupunginvaltuusto 23.05.2022 / 4 §

Lähde: Vantaan kaupungin aineistopankki
Kuvaaja: Alisa Kaukio

Johdanto

Vantaan vuoden 2021 hyvinvointikatsauksen aiheena on koronapandemian vaikutukset vantaalaisten hyvinvointiin. Katsaus on jaoteltu *Vantaan hyvinvointiohjelman 2018–2022* osa-alueita mukaillen. Hyvinvointikatsaus on laadittu työryhmässä, jossa on ollut edustus kaikilta toimialoilta ja sen työtä on ohjannut hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen strategiateeman johtoryhmä.

Terveydenhuoltolain (1326/2010) 12 §:n mukaan kunnalla on velvollisuus raportoida valtuustolle kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä vuosittain ja lisäksi kerran valtuustokaudessa on valmisteltava laajempi hyvinvointikertomus. Vantaalla on tehty laaja hyvinvointikertomus vuoden 2021 alussa.

Toipumissuunnitelma

Vantaalla on laadittu toipumissuunnitelma koronaepidemiasta palautumiseksi ja palveluvelan hoitamiseksi. Epidemia on vaikuttanut voimakkaimmin heihin, jotka ovat olleet heikommassa asemassa jo ennen epidemiaa. Vaikutukset osuvat esimerkiksi uusien vantaalaisten kotoutumiseen ja ikäihmisiin, jotka joutuivat pitkään ennen rokotusten aloitusta olemaan eristyksissä muista. Tämän vuoksi syrjäytymisen ehkäiseminen ja myönteisen erityiskohtelun toimenpiteet on otettu osaksi toipumissuunnitelmaa.

Toipumissuunnitelmaan on nostettu 8 keskeistä osa-aluetta, joilla on havaittu suurimmat epidemian ja rajoitustoimien vaikutukset ja lisäpanostustarpeet:

1. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukeminen.
2. Oppimisvajeen paikkaaminen ja varhaiskasvatuksen tukeminen.
3. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelu- ja hoitovelan kurominen.
4. Syrjäytymisen ehkäisy ja myönteisen erityiskohtelun toimenpiteet.
5. Panostukset osallisuutta ja yhteisöllisyyttä lisääviin toimiin sekä harrastuksia ja tapahtumatuotantoa tukeviin toimiin.
6. Monikielisen viestinnän vahvistaminen ja maahanmuuttajien suomen kielen oppimisen tukeminen.
7. Työllisyyden ja yritysten elpymisen tukeminen.
8. Etäjohtamisen ja henkilöstön hyvinvoinnin tukeminen.

(Toipumissuunnitelma Tweb (vantaa.fi) Vantaan kaupungin esitys Toipumissuunnitelma koronaepidemiasta palautumiseksi ja palveluvelan hoitamiseksi VD/8486/00.01.02.00/2021)

1. TERVEYS

- Koronapandemia on lisännyt erityisesti nuorten naisten uupumusta.
- Koulu-uupumus on lisääntynyt.
- Nuorten kokema ahdistuneisuus on yleistynyt selvästi. Tytöillä ahdistuneisuus on poikia yleisempää ja kasvanut voimakkaammin.
- Päivittäinen liikunta on vähentynyt koronapandemian aikana erityisesti alle 40-vuotiailla työikäisillä.
- Työikäisten alkoholinkäyttö on lisääntynyt koronapandemian aikana hieman vanhempia ikäryhmiä enemmän.
- Niiden nuorten osuus, jotka eivät käytä alkoholia lainkaan, on jatkanut kasvuaan.
- Erityisesti naisten ja nuorempien ikäryhmien epäterveellinen napostelu on lisääntynyt koronapandemian aikana.
- Lastensuojeluilmoitusten määrä on kasvussa.

Lähde: Vantaan kaupungin aineistopankki Kuvaaja: Joel Haapamäki

Koronapandemia on lisännyt erityisesti nuorten naisten uupumusta

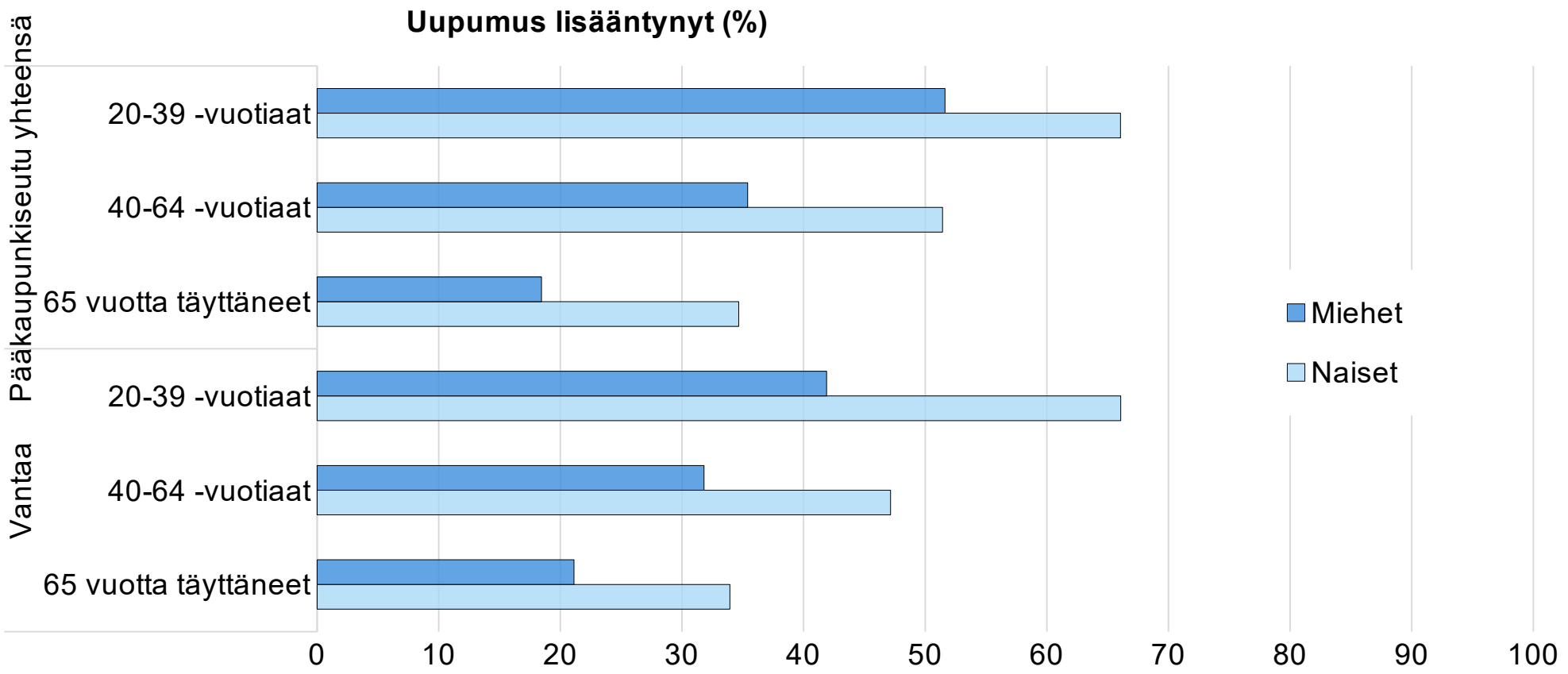

Lähde: Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021

Koronapandemia on lisännyt erityisesti korkeasti koulutettujen uupumusta

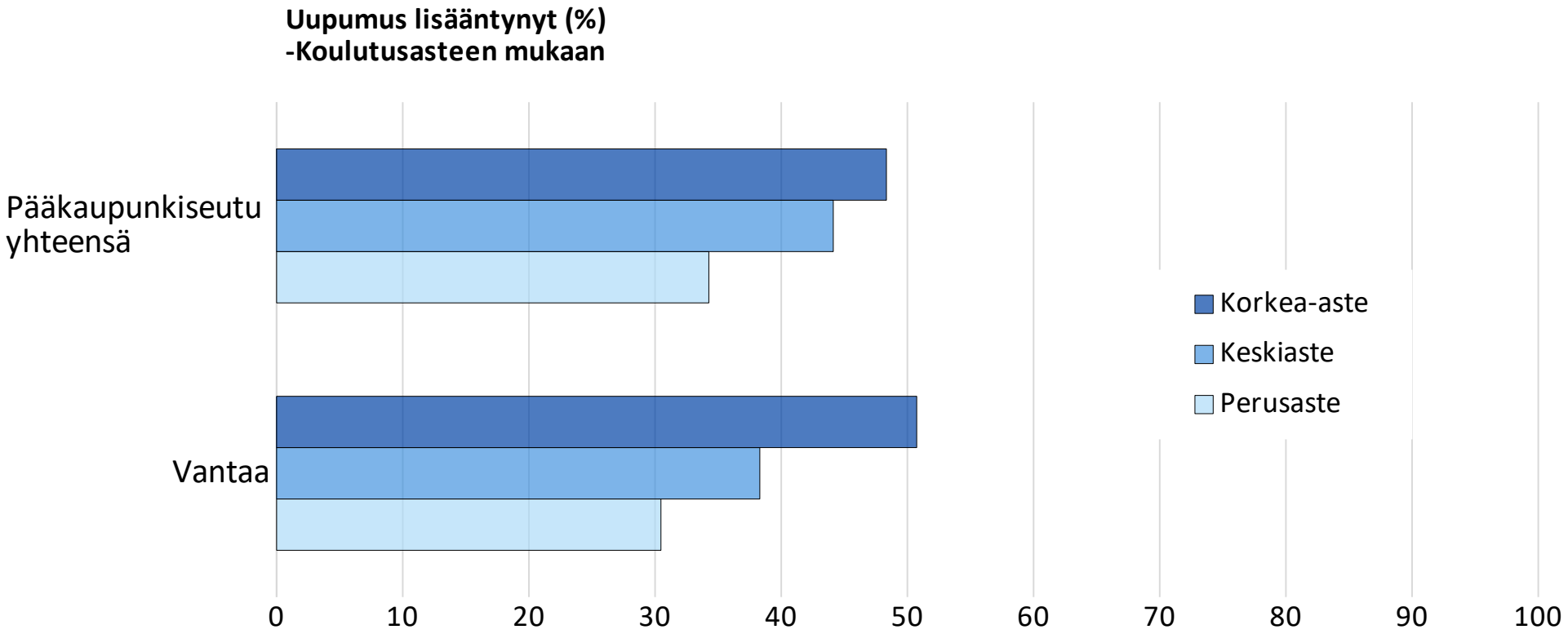

Lähde: Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021

Nuorten kokema ahdistuneisuus on yleistynyt selvästi. Tytöillä ahdistuneisuus on poikia yleisempää ja kasvanut voimakkaammin.

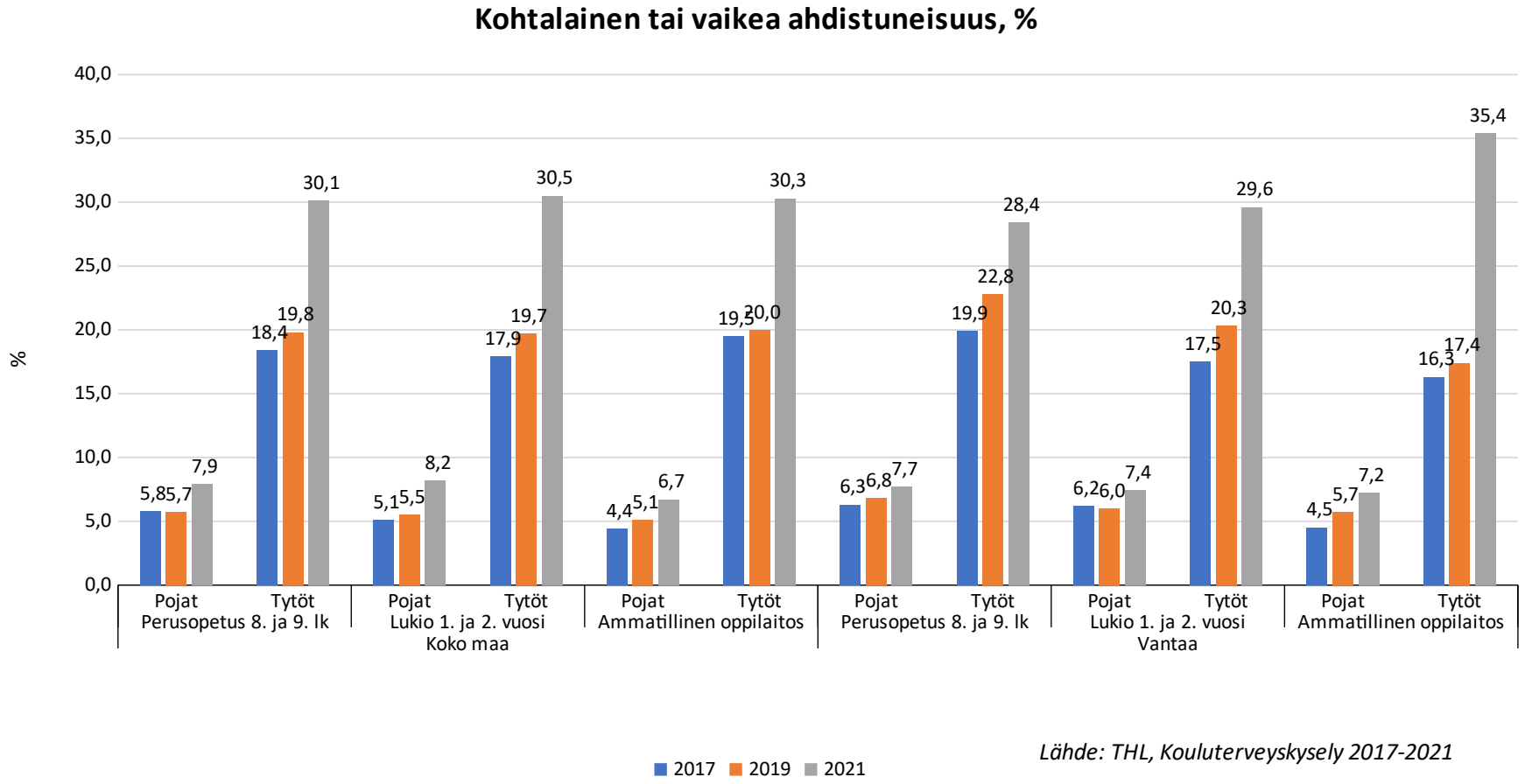

Lähde: THL, Kouluterveyskysely 2017-2021

Masennuslääkkeiden käyttö on hieman nousussa; käyttö lisääntyy selvästi iän myötä ja on yleisempää naisilla.

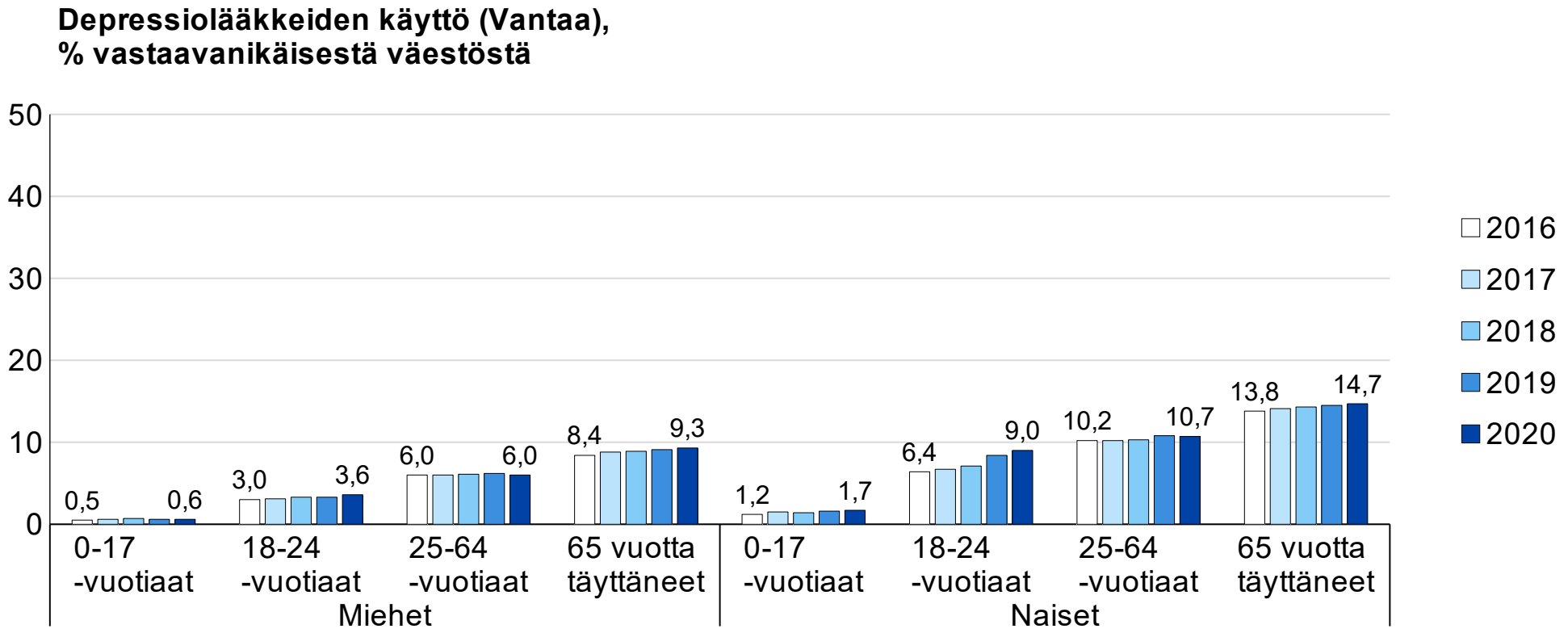

Lähde: Tilasto sairaanhoitokorvauksista (Kela)

Yläaste- ja lukioikäisten tyttöjen koulu-uupumus on kasvanut voimakkaasti kahdessa vuodessa. Joka kolmas yläasteen ja lukion tytöistä kertoo kokevansa koulu-uupumusta.

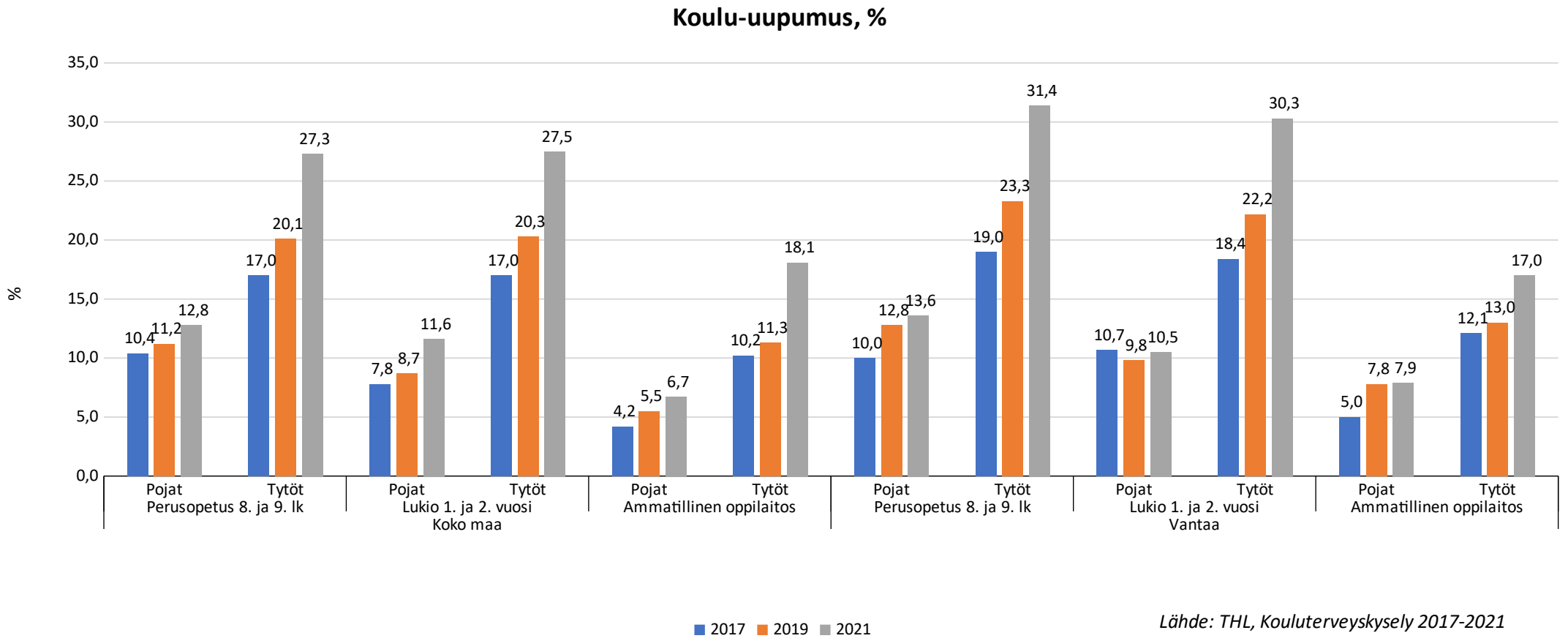

Lähde: THL, Kouluterveyskysely 2017-2021

Alakoululaisistakin noin 15 % kokee koulu-uupumusta

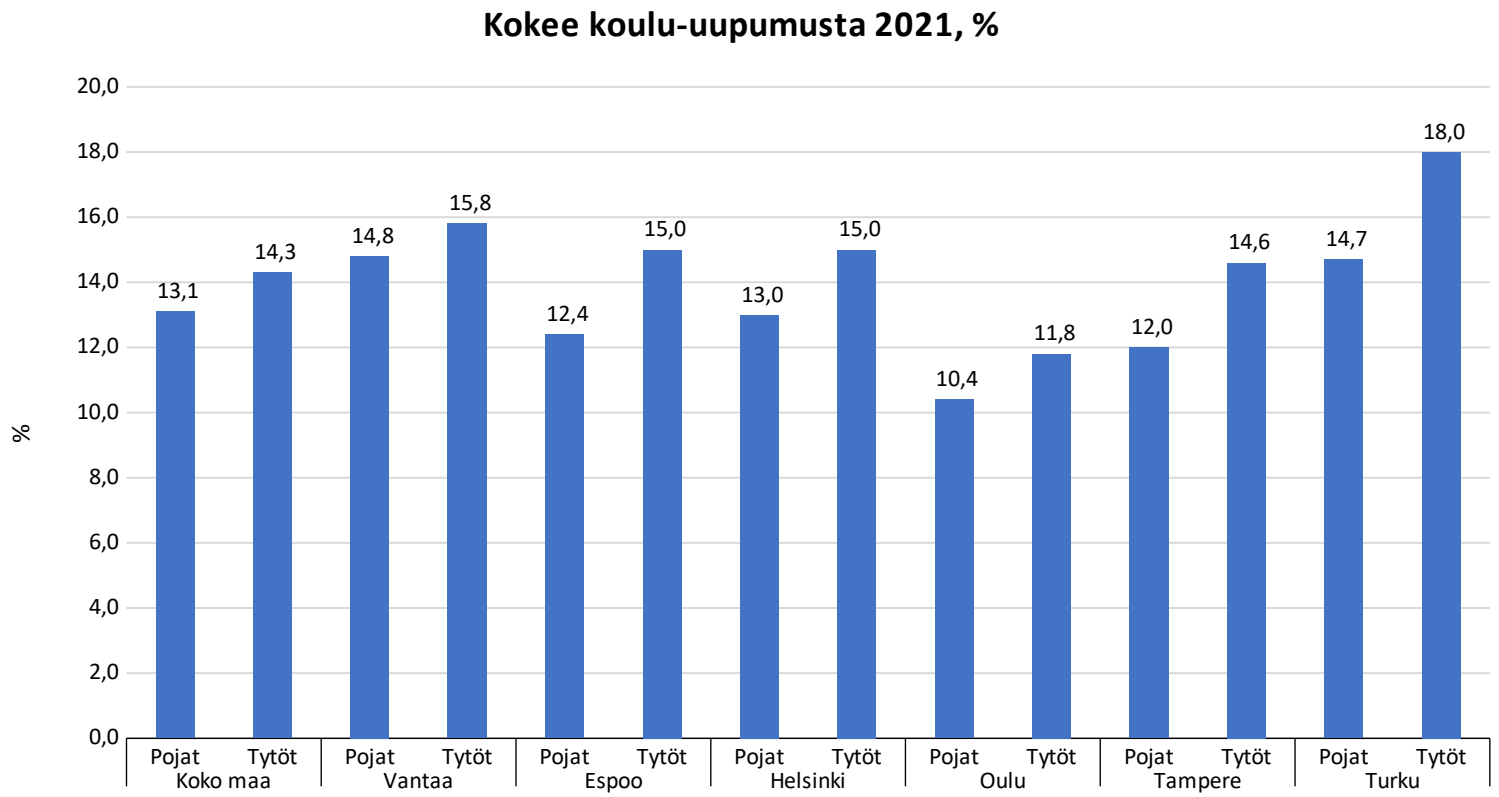

Lähde: THL, Kouluterveyskysely 2017-2021

Lastensuojeluilmoitusten määrä on kasvussa

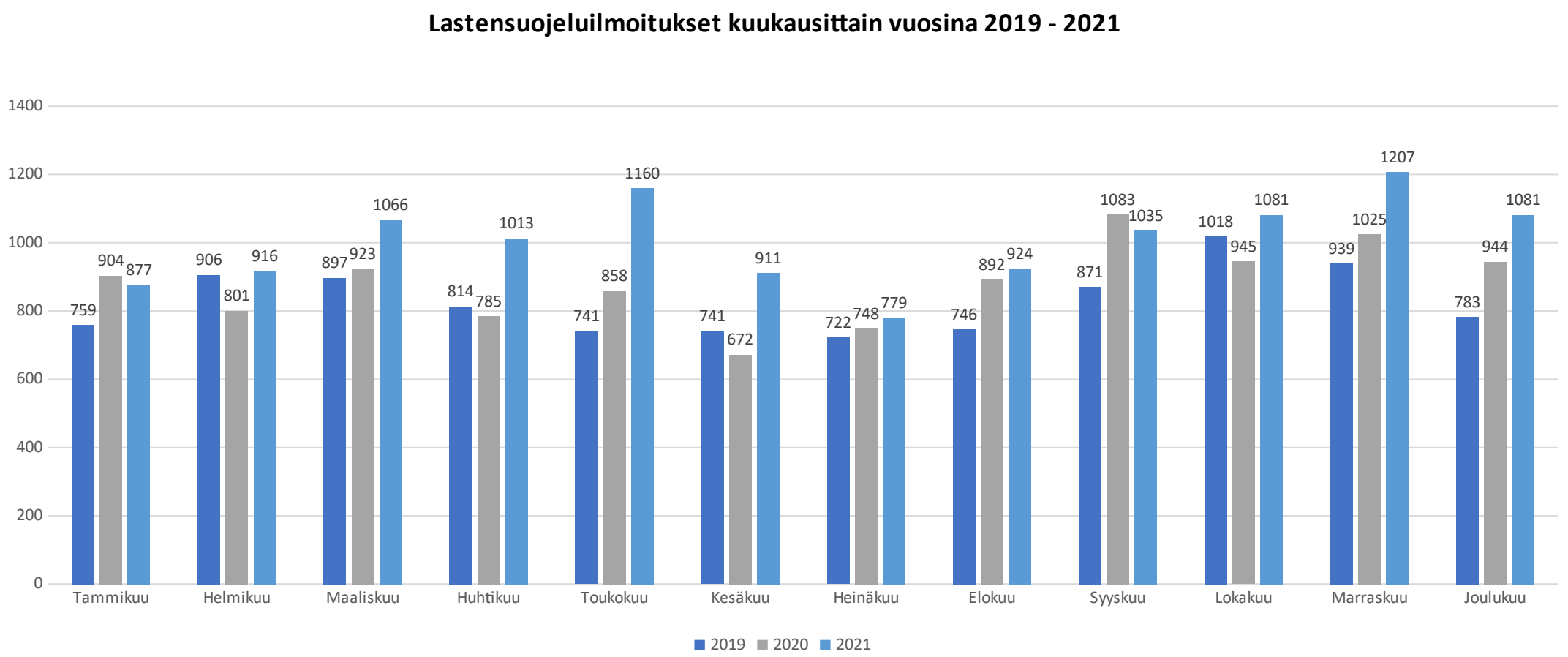

Päivittäinen liikunta on vähentynyt koronapandemian aikana erityisesti alle 40-vuotiailla työikäisillä

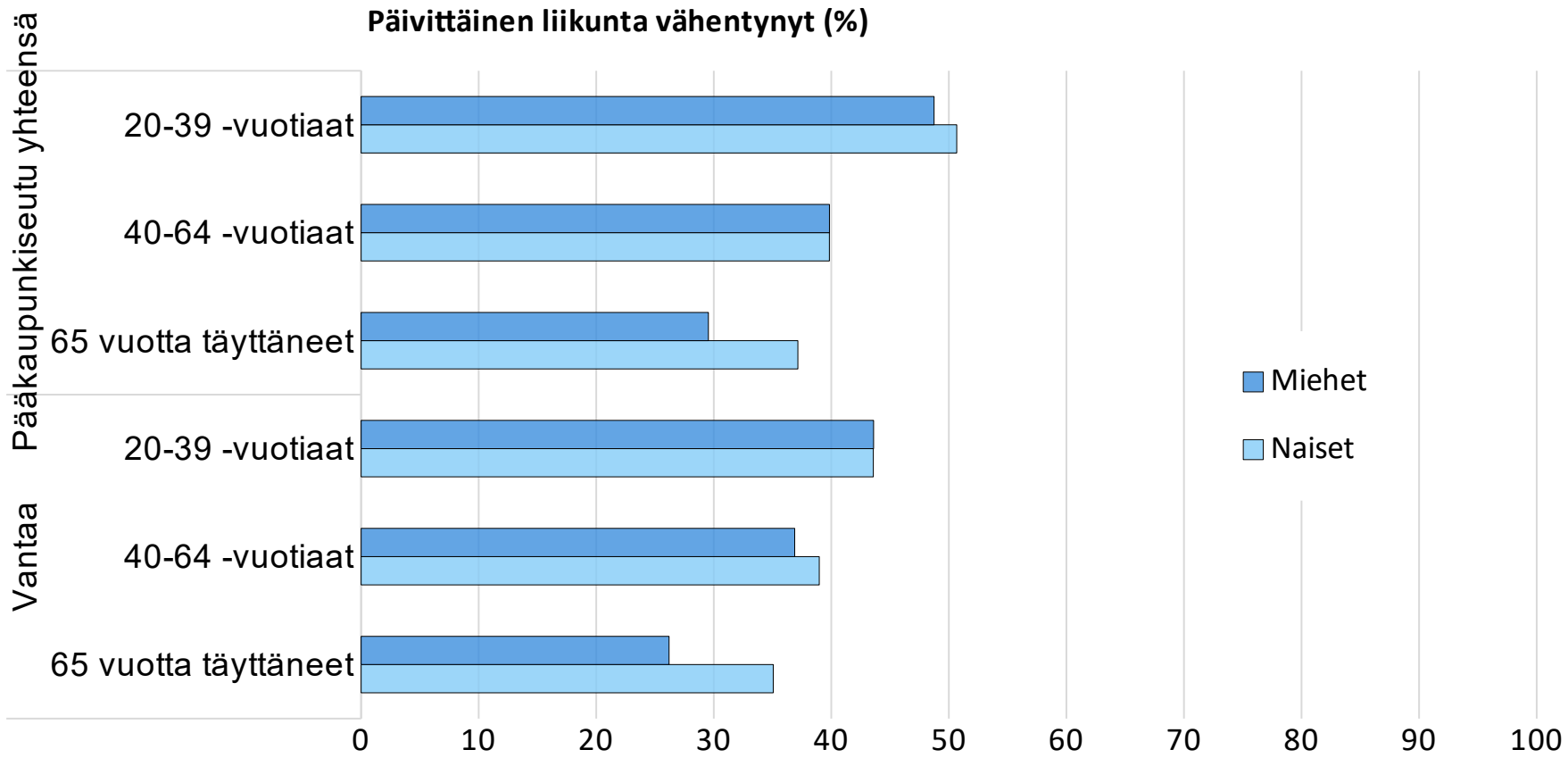

Lähde: Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021

Päivittäinen liikunta on vähentynyt koronapandemian aikana erityisesti korkeammin koulutetuilla

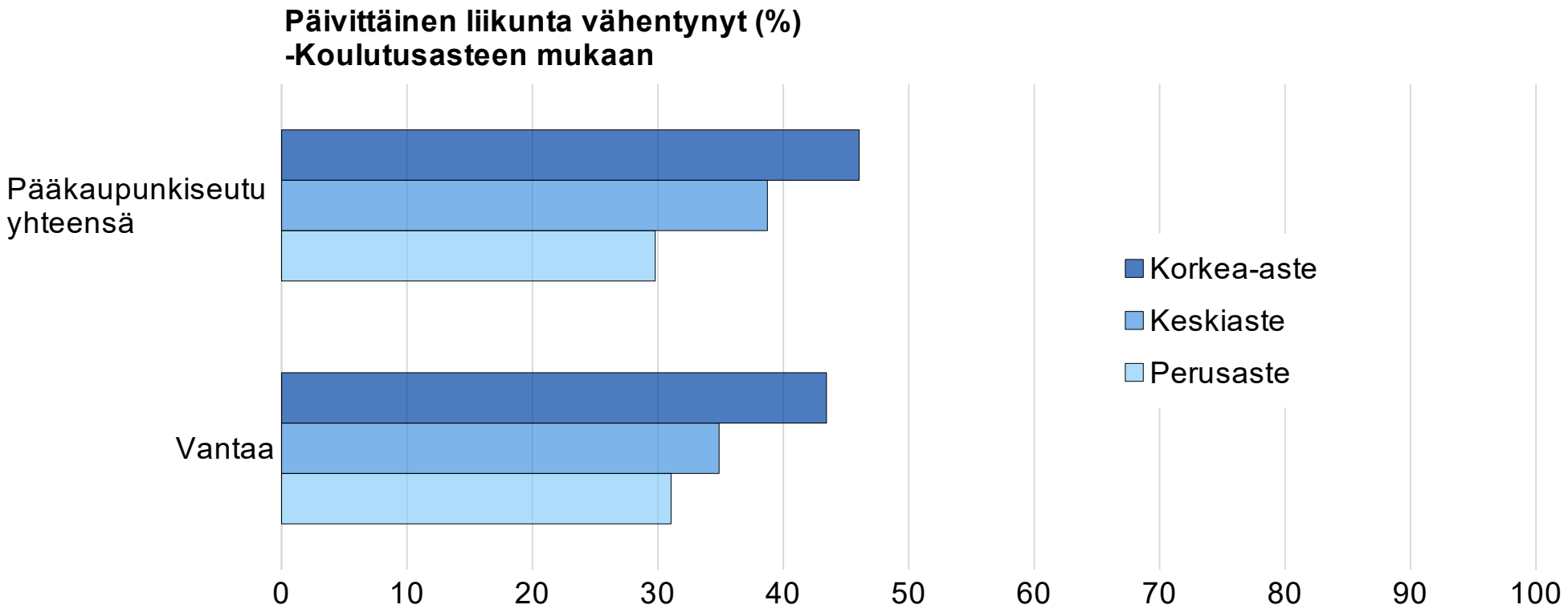

Lähde: Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021

Työikäisten alkoholinkäyttö on lisääntynyt koronapandemian aikana hieman vanhempia ikäryhmiä enemmän

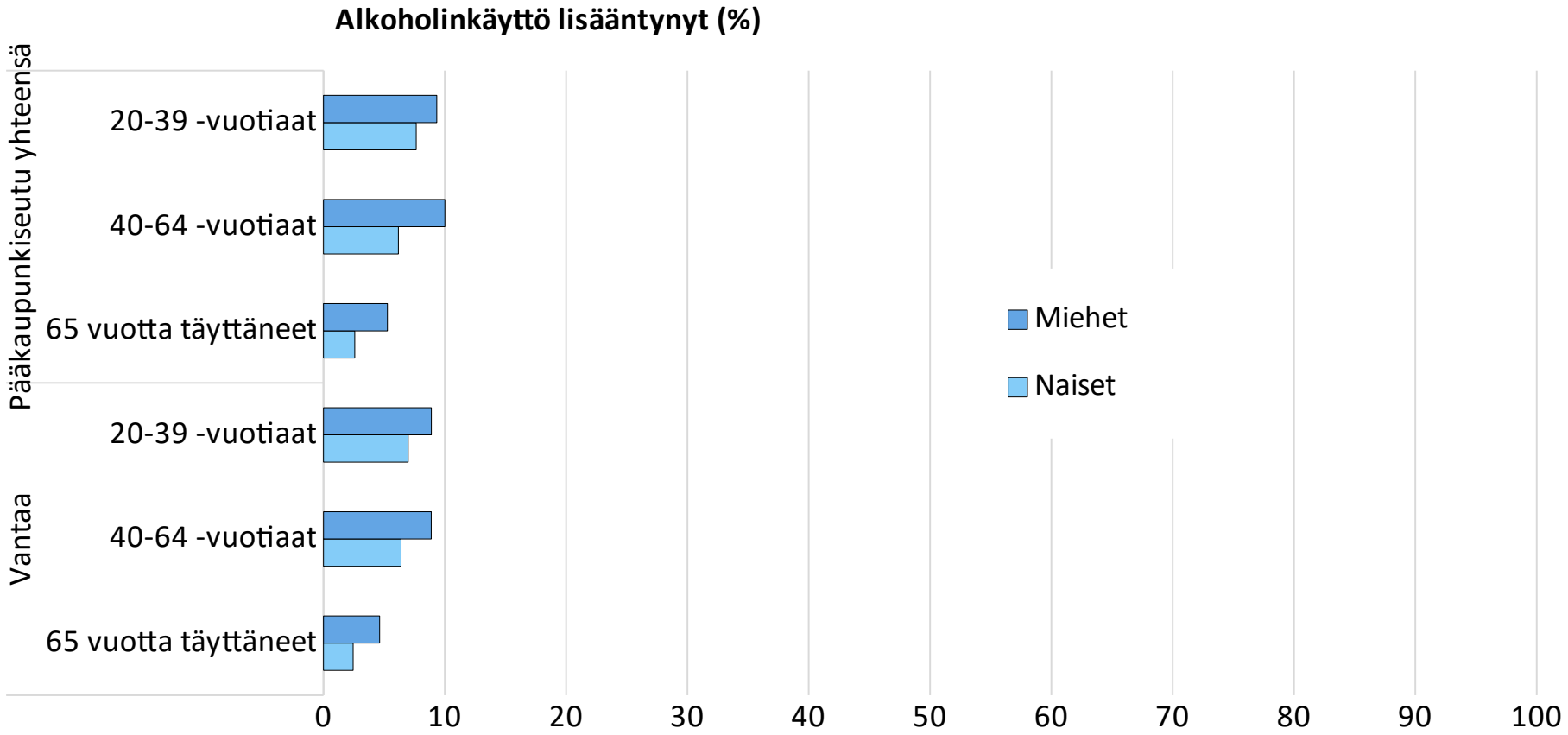

Lähde: Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021

Koulutusaste ei ollut yhteydessä lisääntyneeseen alkoholinkäyttöön koronapandemian aikana

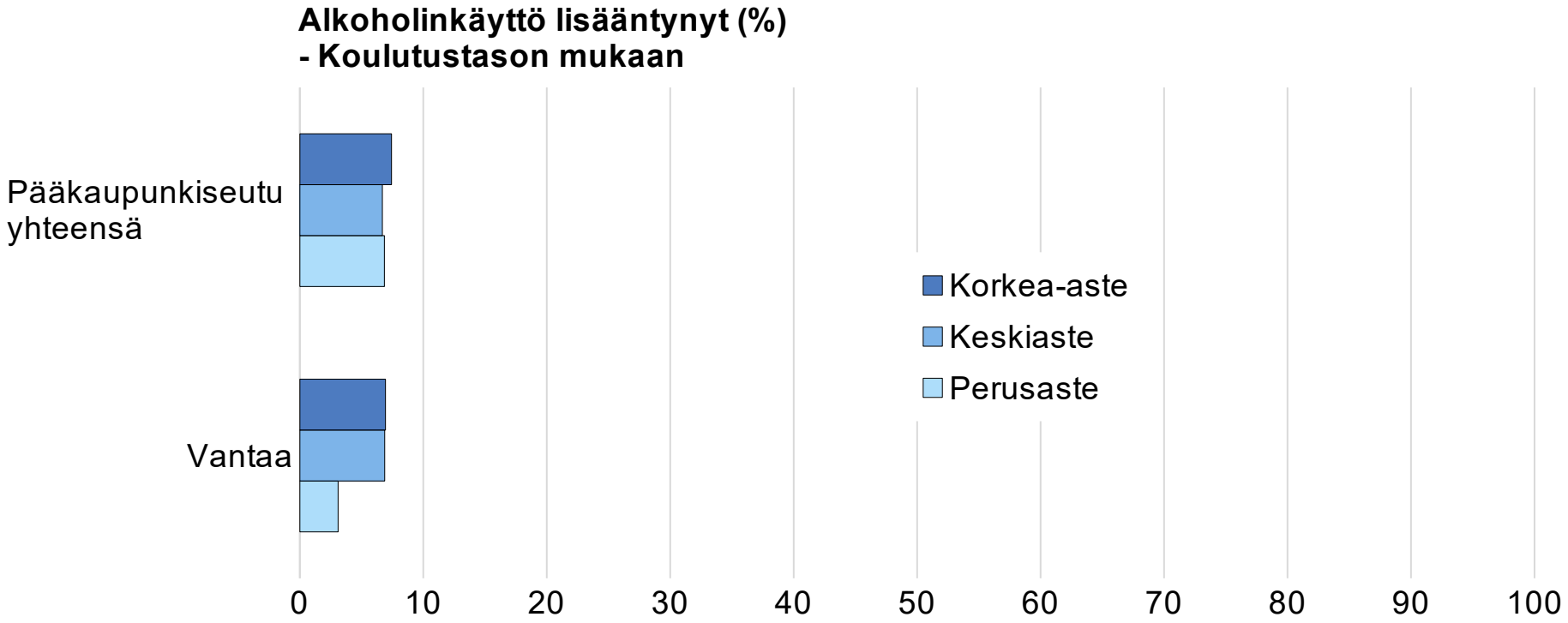

Lähde: Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021

Erityisesti naisten ja nuorempien ikäryhmien epäterveellinen napostelu on lisääntynyt koronapandemian aikana

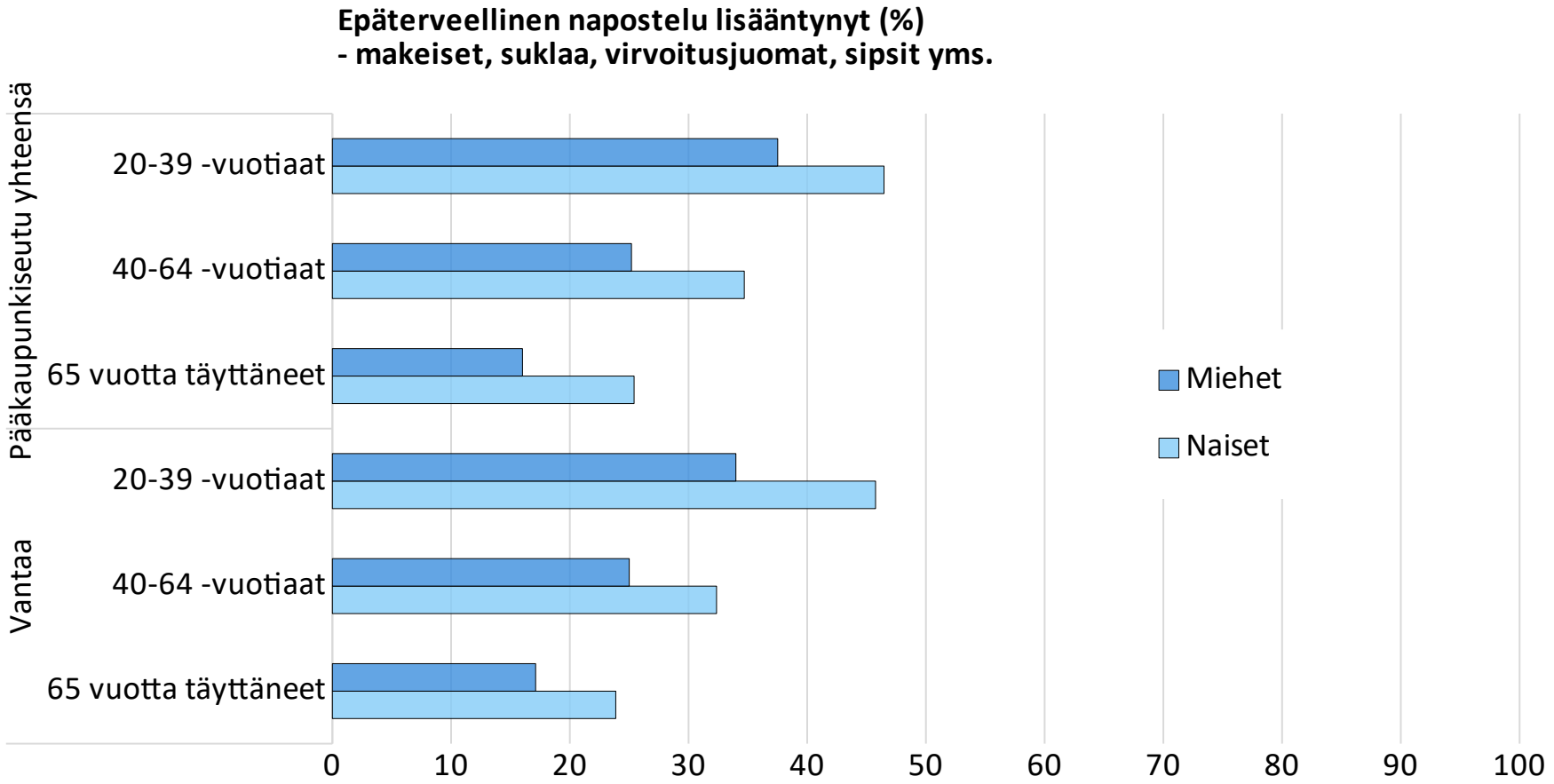

Lähde: Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021

Epäterveellinen napostelu on koronapandemian aikana lisääntynyt erityisesti keski- ja korkea-asteen koulutetuilla

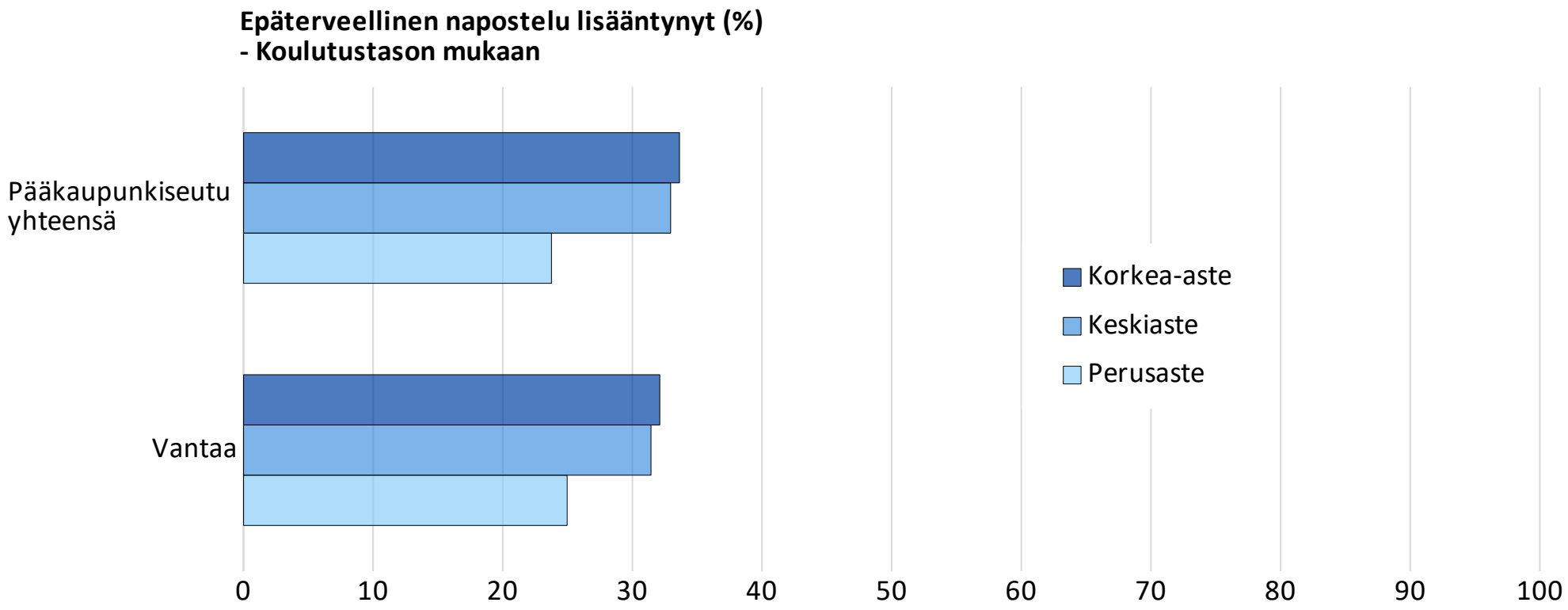

Lähde: Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021

Niiden nuorten osuus, jotka eivät käytä alkoholia lainkaan, on jatkanut kasvuaan

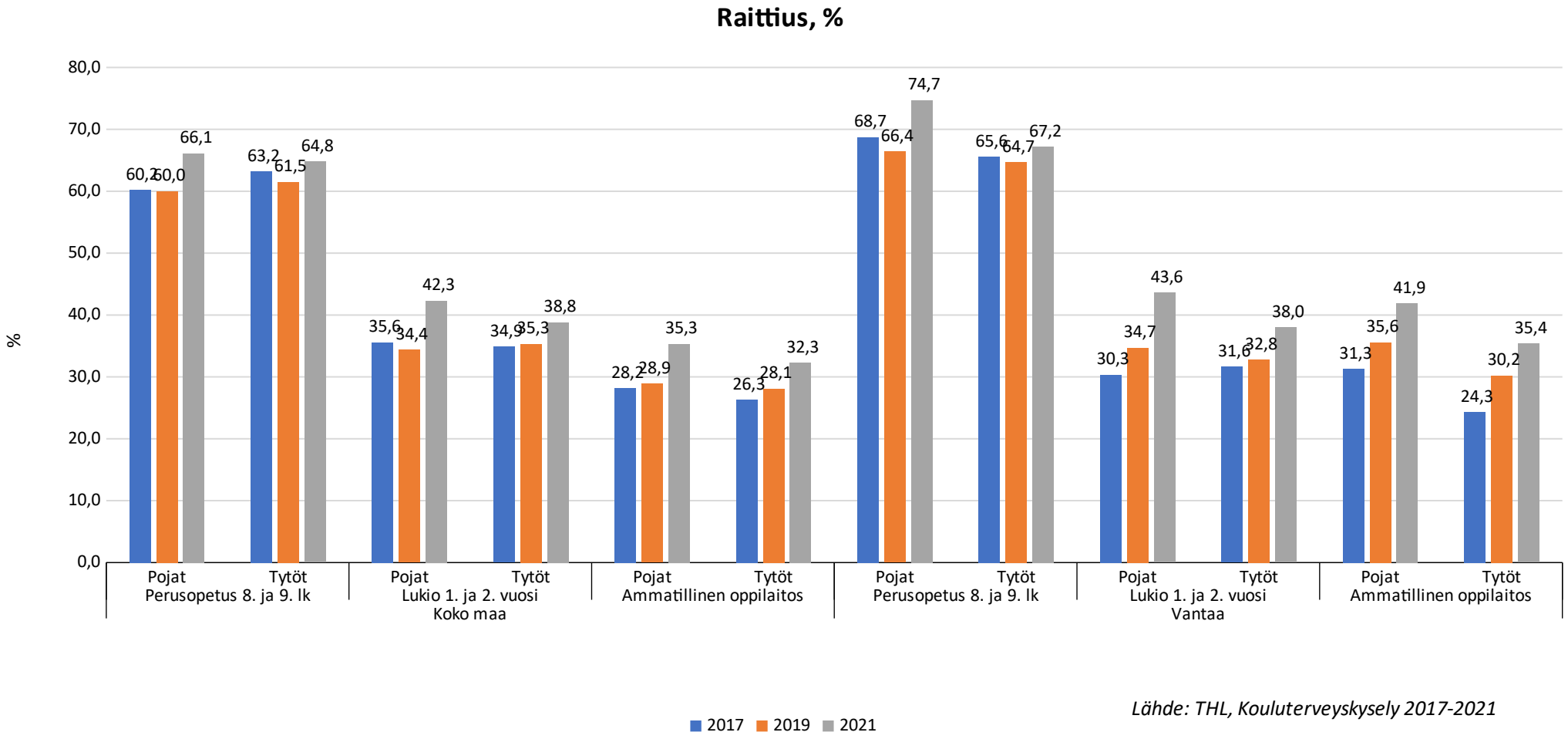

Lähde: THL, Kouluterveyskysely 2017-2021

2. YHTEISÖLLISYYS

- Koronapandemia on vähentänyt yhteydenpitoa läheisiin ihmisiin ikäryhmästä ja sukupuolesta riippumatta.
- Yksinäisyys on lisääntynyt koronapandemian aikana erityisesti alle 40-vuotiailla työikäisillä.
- Nuorten yksinäisyyden kokemus on yleistynyt aiempaa voimakkaammin. Erityisen voimakkaasti on lisääntynyt nuorten tyttöjen kokema yksinäisyys.
- Nuoret kokivat keskusteluyhteyden vanhempien kanssa heikentyneen, mutta lapsista suurin osa kokee, että heillä on hyvä keskusteluyhteys vanhempiensa kanssa.
- Lähes kaikilla nuorilla ja useimmilla lapsilla on vähintään yksi viikoittainen harrastus.
- Pandemian aikana ihmisten saattaminen yhteen ja yhteisöllisyyden kokemusten tuottaminen vaikeutuivat.
- Pandemia nosti esiin vapaa-ajan palvelujen yhteiskunnallisen roolin, joka on paljon suurempi kuin usein ajatellaan.
- Pandemia toi muutoksia ja innovaatioita, jotka voivat tulevaisuudessa parantaa palvelujen saatavuutta ja lisätä palveluiden tarjontaa (esimerkiksi digitalisaatio).

Lähde: Vantaan kaupungin aineistopankki Kuvaaja: Joel Haapamäki

Koronapandemia on vähentänyt yhteydenpitoa läheisiin ihmisiin ikäryhmästä ja sukupuolesta riippumatta

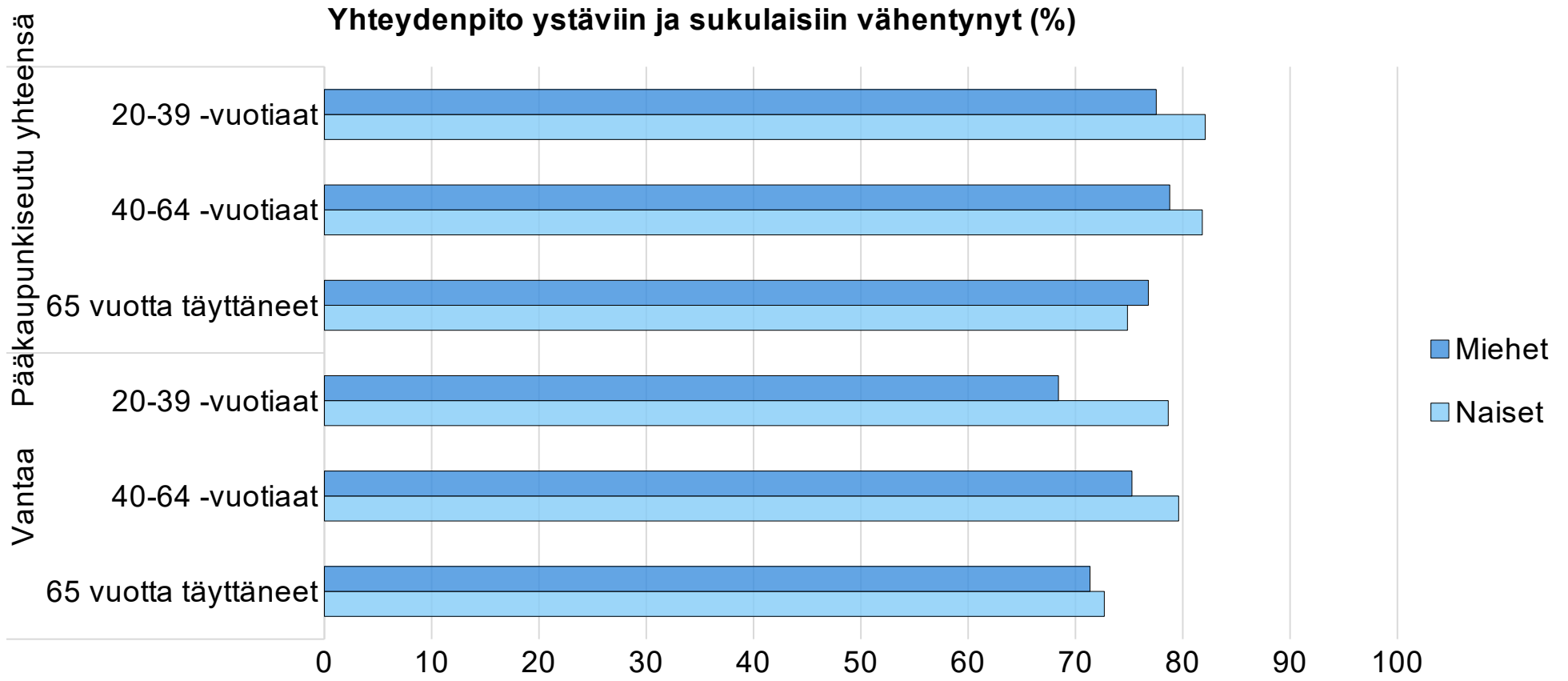

Lähde: Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021

Koronapandemia on vähentänyt yhteydenpitoa läheisiin henkilöihin erityisesti korkeasti koulutetuilla

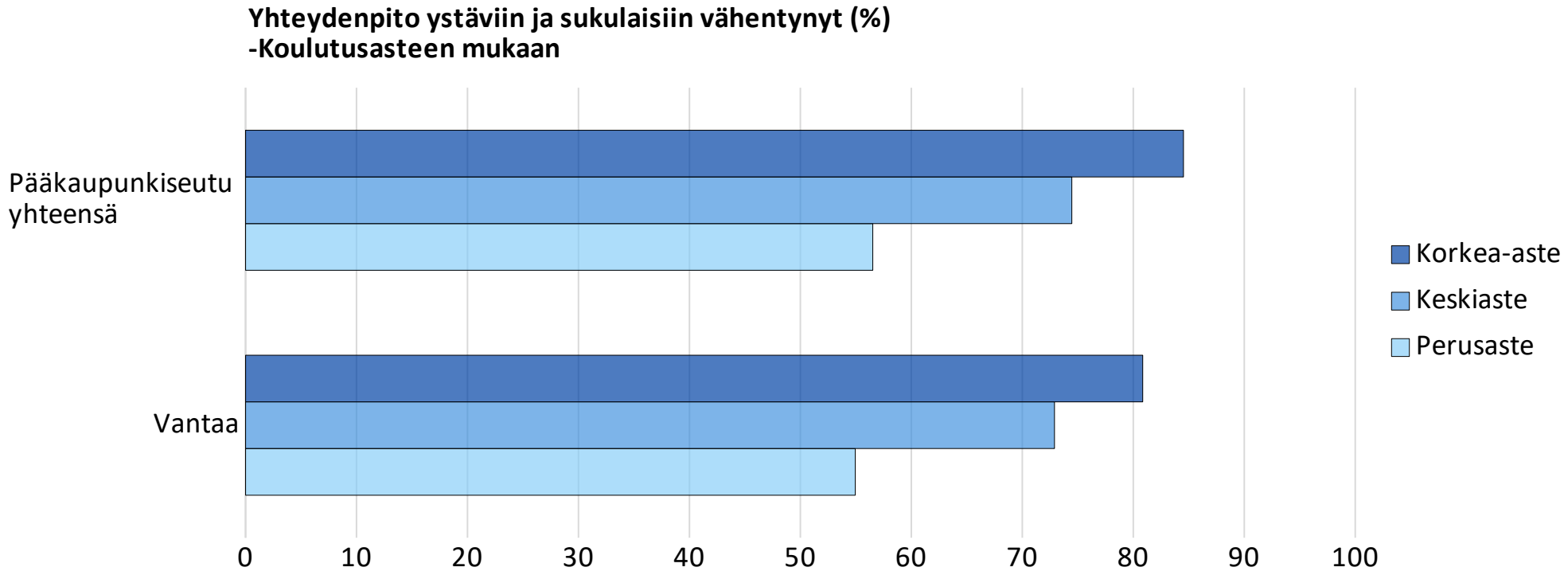

Lähde: Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021

Yksinäisyys on lisääntynyt koronapandemian aikana erityisesti alle 40-vuotiailla työikäisillä

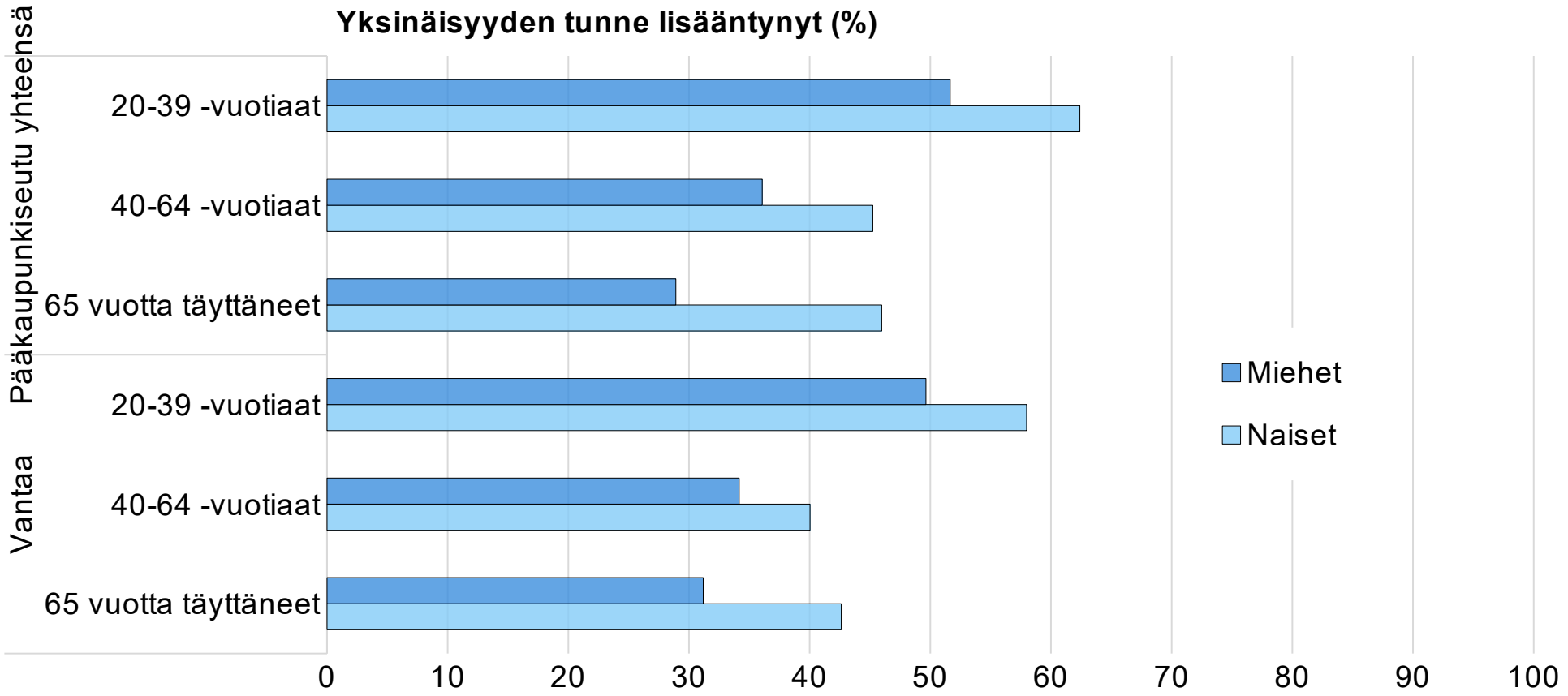

Lähde: Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021

Yksinäisyys on lisääntynyt koronapandemian aikana erityisesti korkeammin koulutetuilla

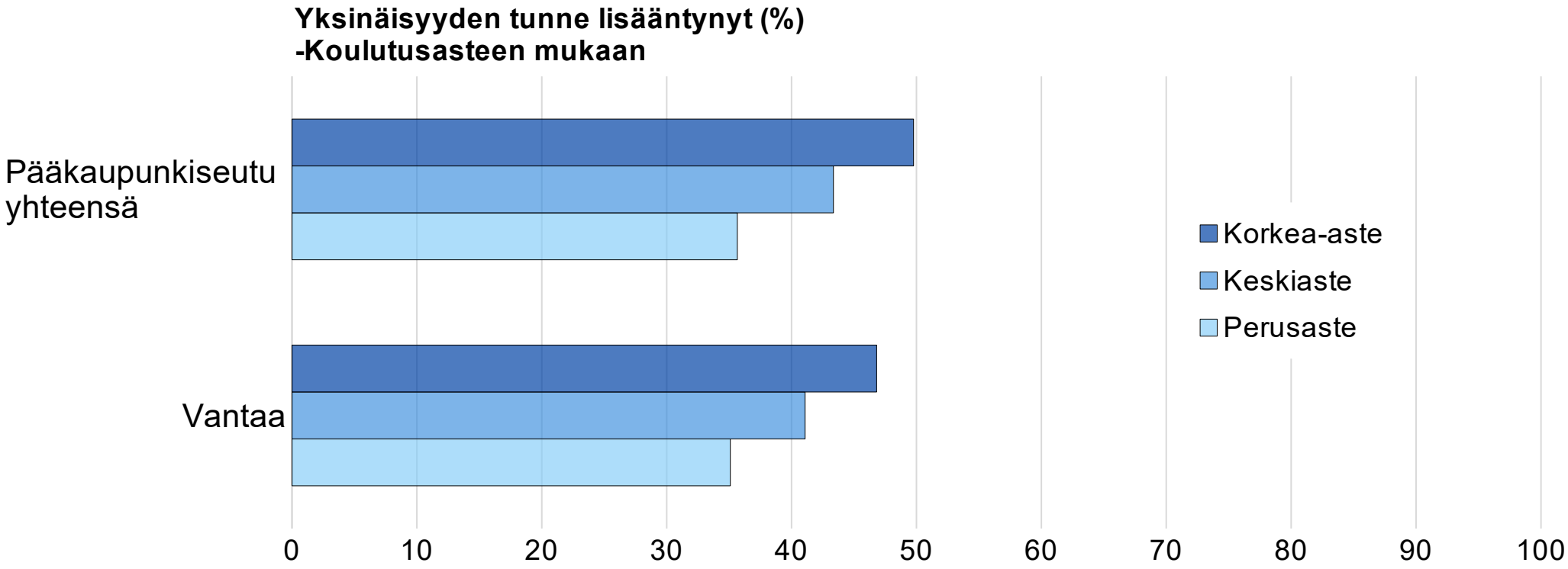

Lähde: Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021

Nuorten yksinäisyyden kokemus on yleistynyt aiempaa voimakkaammin. Erityisen voimakkaasti on lisääntynyt nuorten tyttöjen kokema yksinäisyys.

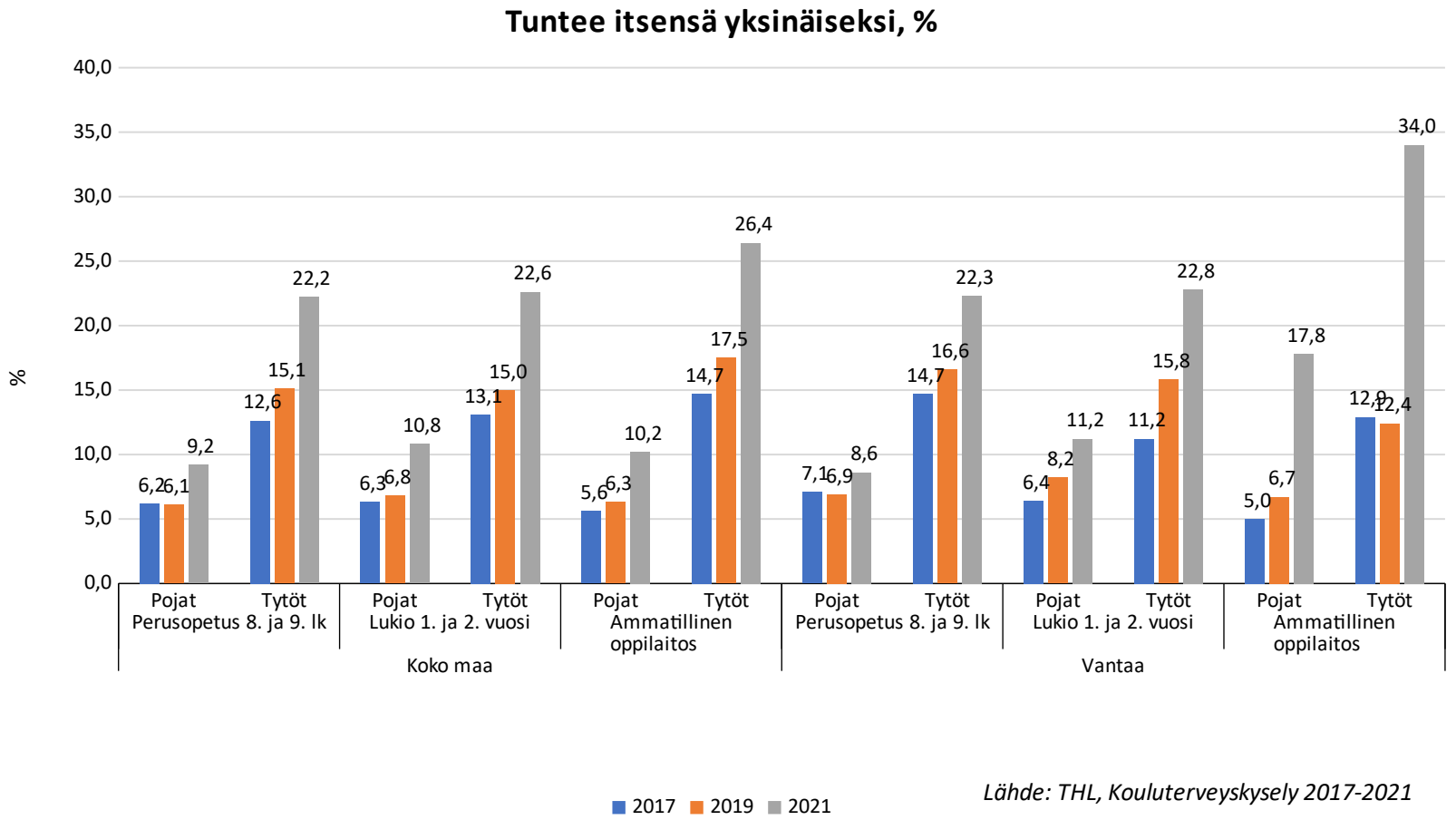

Lähde: THL, Kouluterveyskysely 2017-2021

Lasten yksinäisyyden kokemus on yleistynyt vain hieman

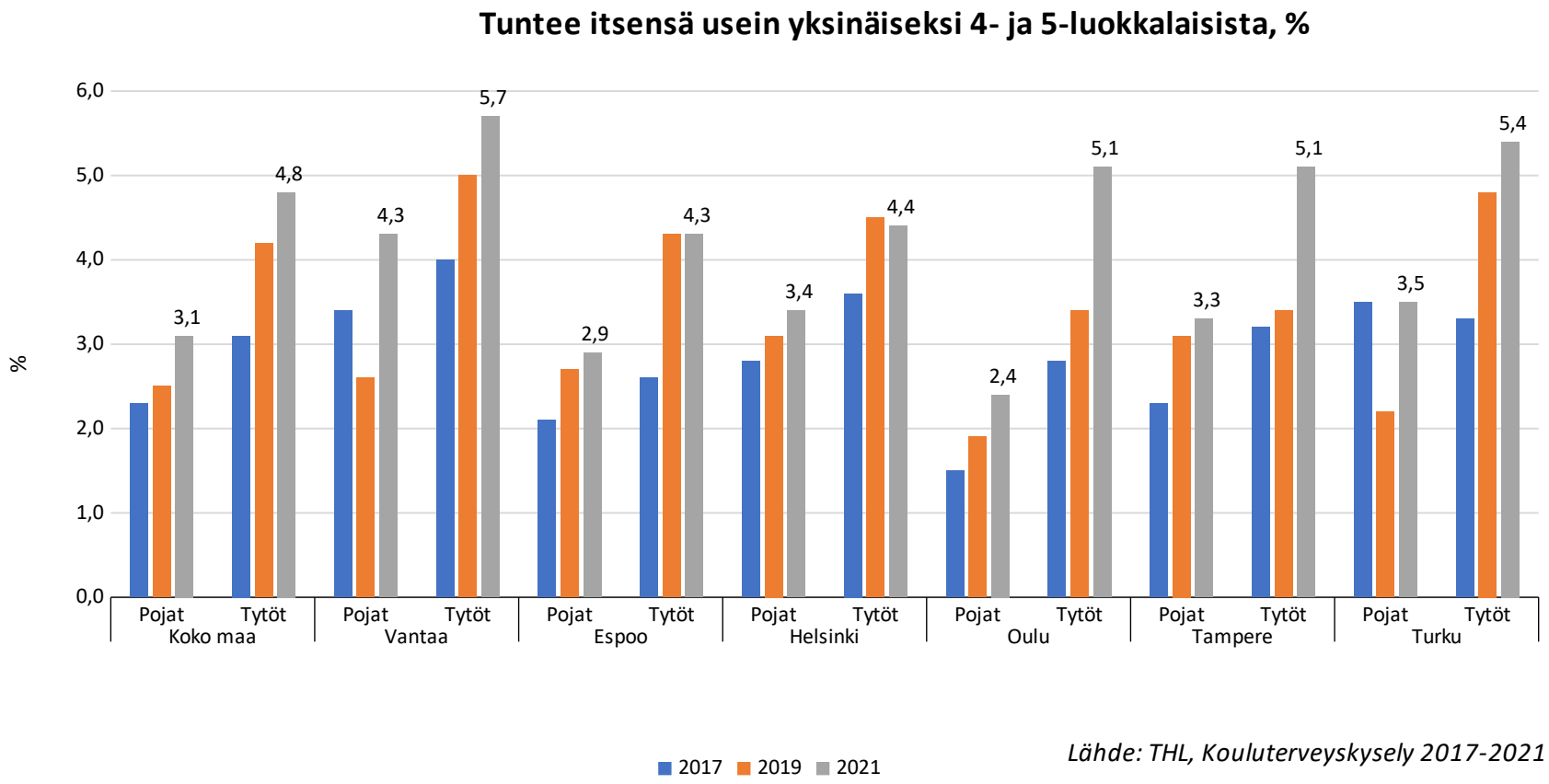

Lähde: THL, Kouluterveyskysely 2017-2021

Nuoret kokivat keskusteluyhteyden vanhempien kanssa heikentyneen

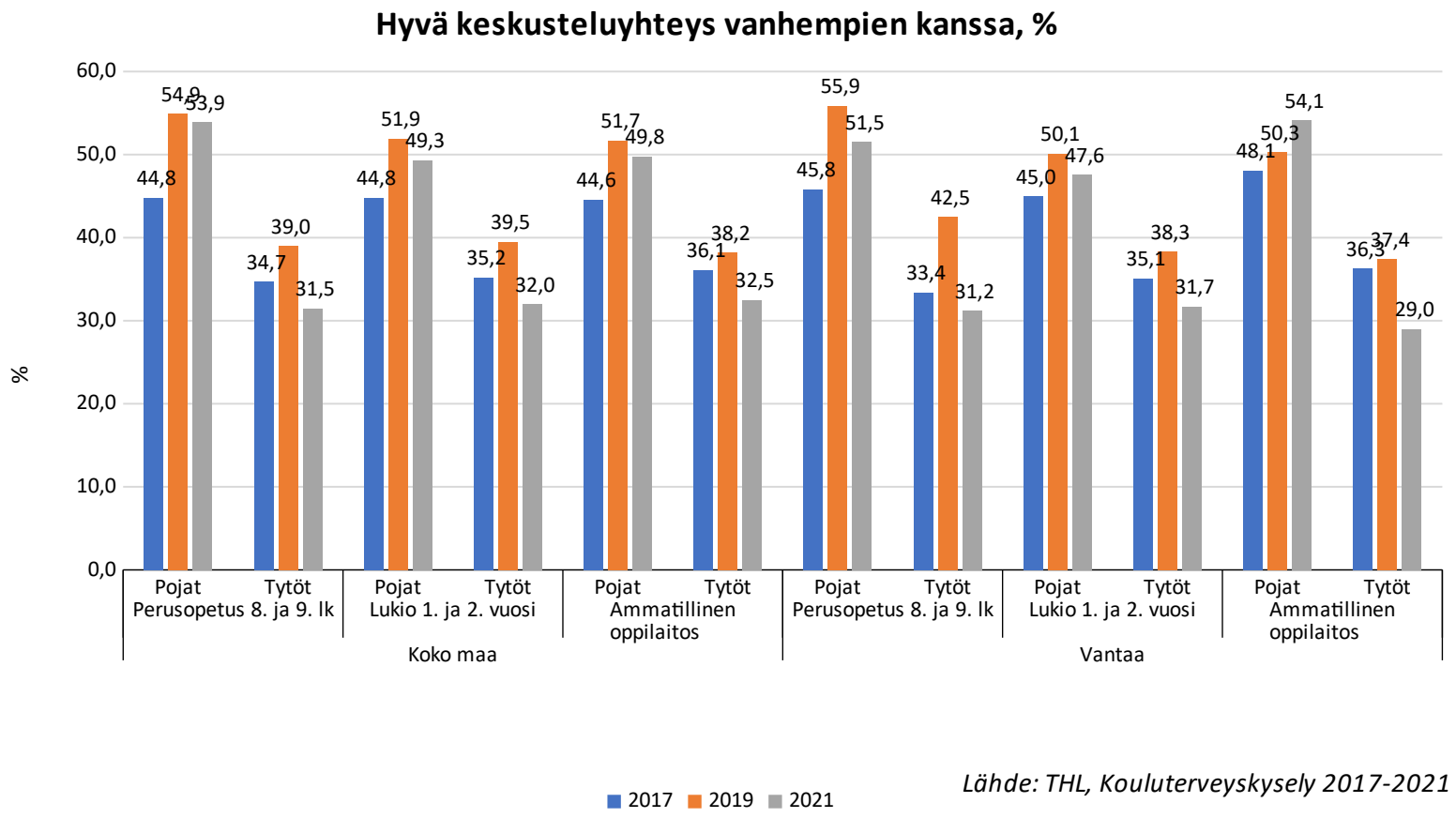

Lähde: THL, Kouluterveyskysely 2017-2021

Lapsista suurin osa kokee, että heillä on hyvä keskusteluyhteys vanhempiensa kanssa

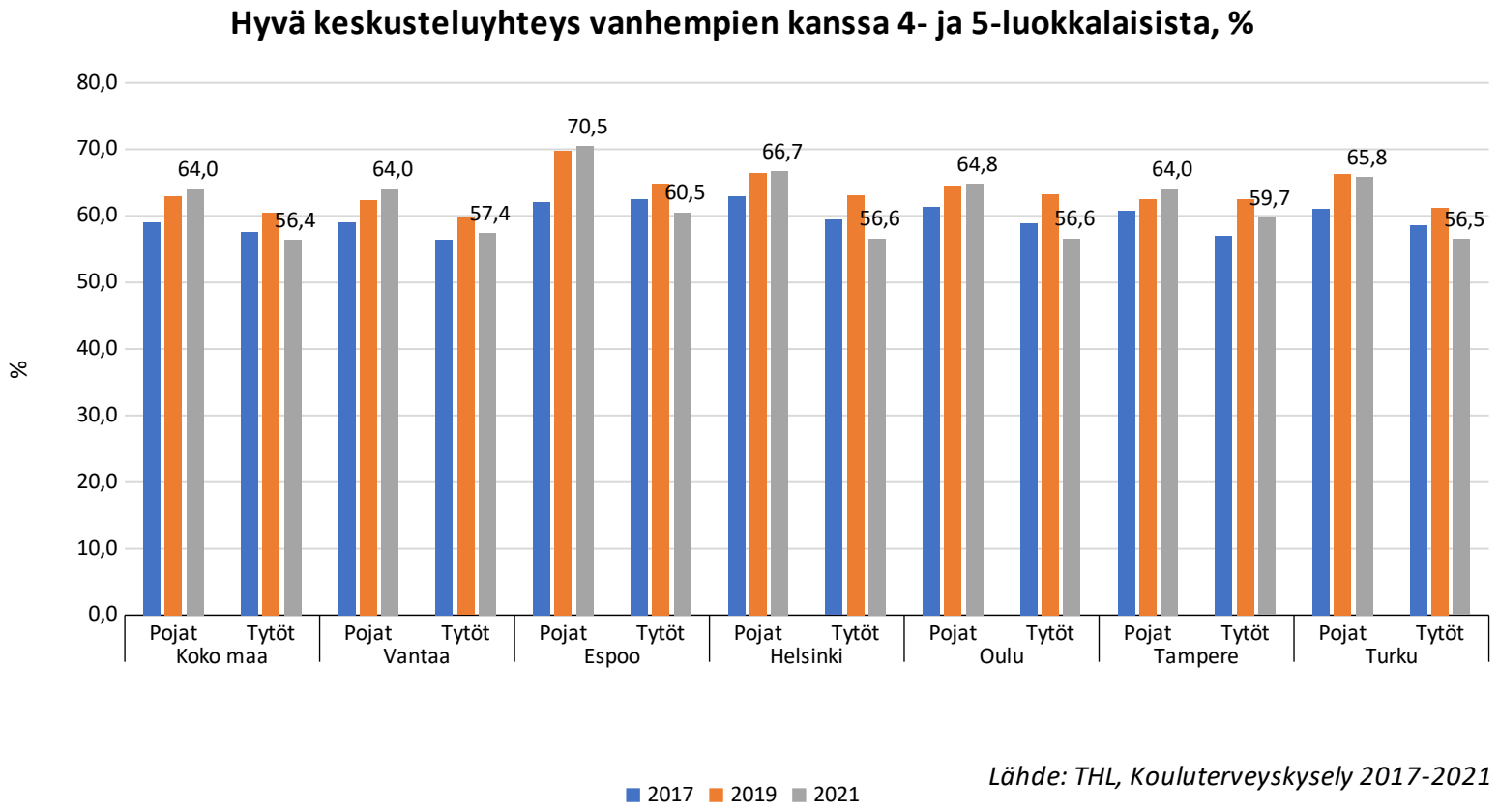

Lähde: THL, Kouluterveyskysely 2017-2021

Lähes kaikilla nuorilla on vähintään yksi viikoittainen harrastus

Harrastukseksi sisällytetään kouluterveyskyselyssä sekä ohjattu että omaehtoinen toiminta, esimerkiksi kännykällä pelaaminen.

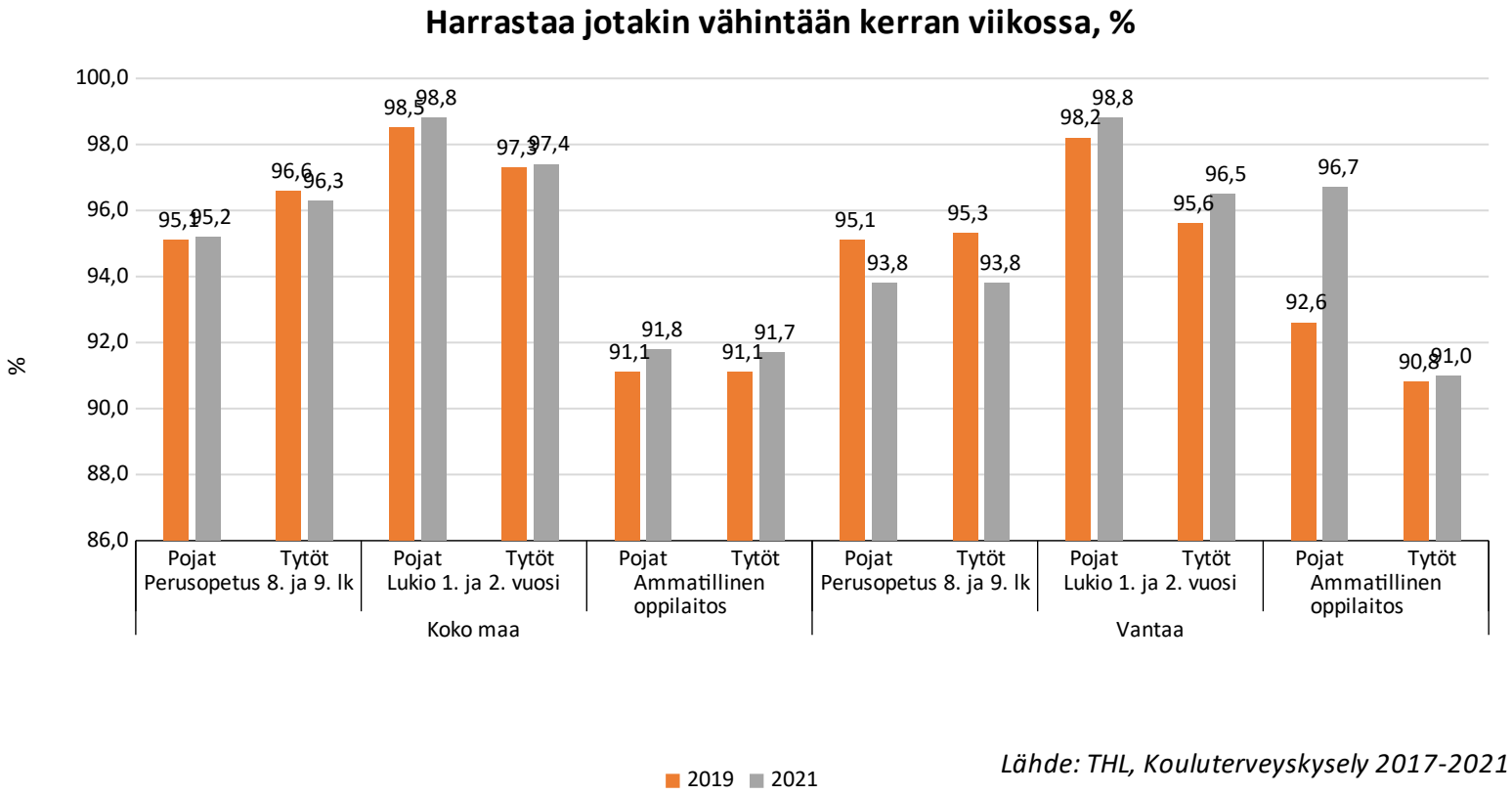

Lähde: THL, Kouluterveyskysely 2017-2021

Myös useimmilla lapsilla on viikoittainen harrastus

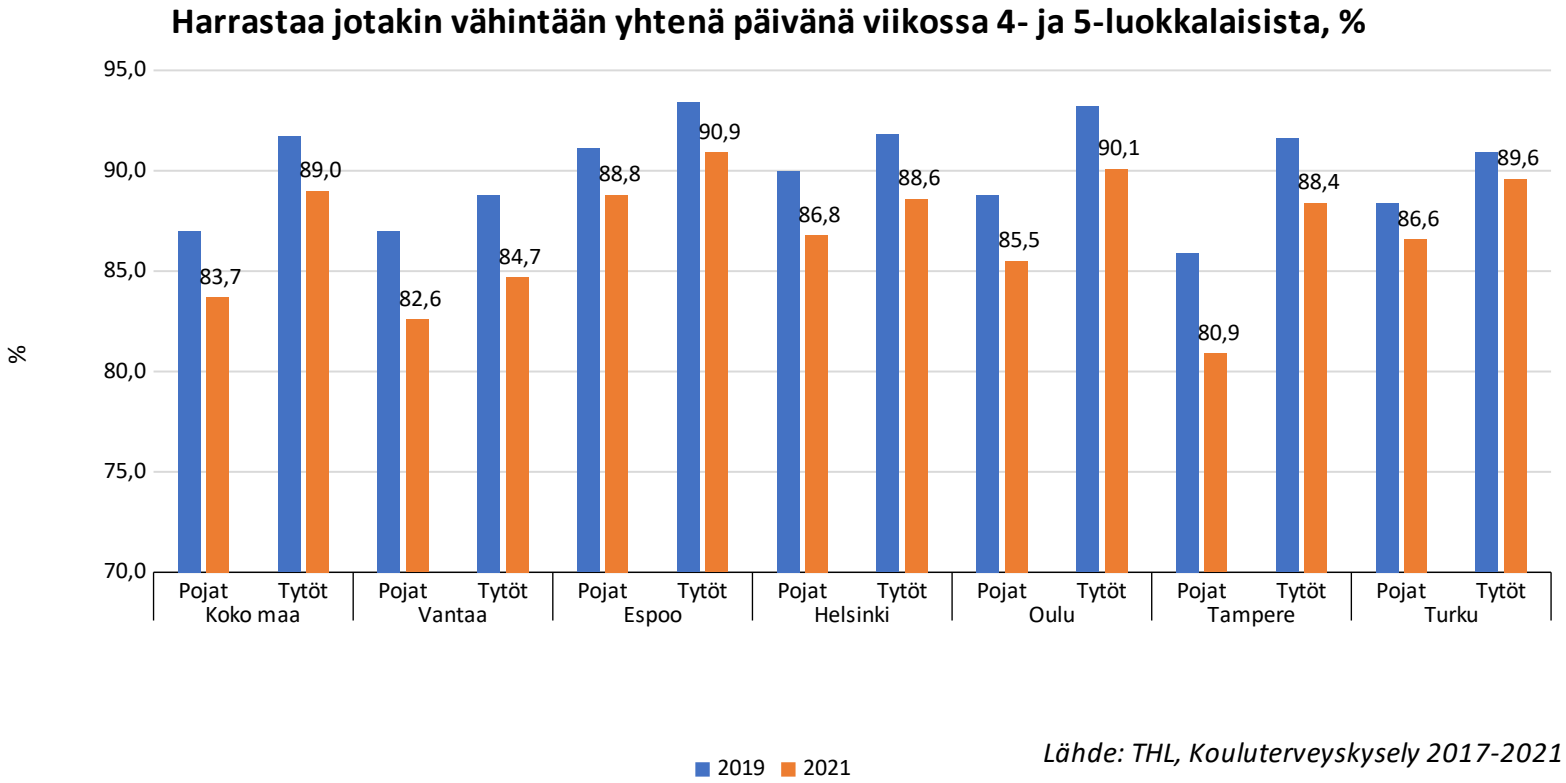

Lähde: THL, Kouluterveyskysely 2017-2021

Koronan vaikutukset vapaa-ajan palveluiden ja tilojen käyttöön

- Pandemian aikana ihmisten saattaminen yhteen ja yhteisöllisyyden kokemusten tuottaminen vaikeutuivat.
    - Eniten pandemiasta kärsineitä ovat olleet lapset ja nuoret, vanhukset, vähäosaiset, digisyrjäytyneet, tuettujen liikunta- yms. palveluiden käyttäjät sekä yksinäiset.
    - Yli miljoona suomalaista kuuluu soveltaviin tai erityisryhmiin, joiden liikuntaharrastus on riippuvaisempaa järjestetyistä liikuntapalveluista.
- Pandemia nosti esiin vapaa-ajan palvelujen yhteiskunnallisen roolin, joka on paljon suurempi kuin usein ajatellaan.
    - Palvelujen sulkeminen auttoi näkemään niiden merkityksen ja sai aikaan arvostuksen kasvua käyttäjiltä.
    - Kaikille avoin julkinen tila on tärkeä palvelu jo sellaisenaan.
    - Monet ovat riippuvaisia kirjastojen tarjoamista peruspalveluista (mm. nettiyhteydet, tietokone, tulostus ja neuvonta).
- Pandemia toi muutoksia ja innovaatioita, jotka voivat tulevaisuudessa parantaa palvelujen saatavuutta ja lisätä palveluiden tarjontaa (esimerkiksi digitalisaatio).
- Palveluiden käyttäjien vastauksista nousi esiin muutamia huomioita:
    - digitaaliset aineistot eivät voi täysin korvata perinteisiä kirjoja
    - palveluiden pariin pääsemistä odotettiin innolla
    - liikunta oli vähentynyt rajoitusten vuoksi enemmistöllä vastaajista.

Lähde: Sari Puustinen, Jenni Poutanen, Heini Järventausta, Jukka Hirvonen, Pasi Keski-Pukkila, Sampo Ruoppila: Koronan vaikutukset vapaa-ajan palveluiden ja tilojen käyttöön. Turku, Kaupunkitutkimusohjelma, Tutkimusraportteja 2/2021. Tutkimushanke: https://projects.tuni.fi/vapa/

Nuorisotilojen kävijämäärät ja nuorisotyön kohtaamisten lukumäärät

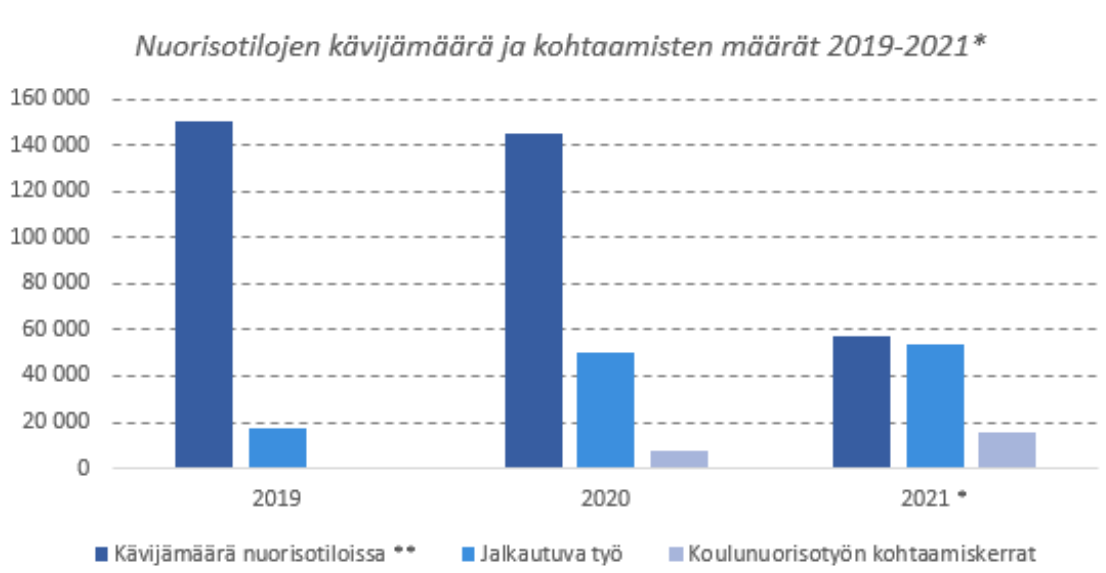

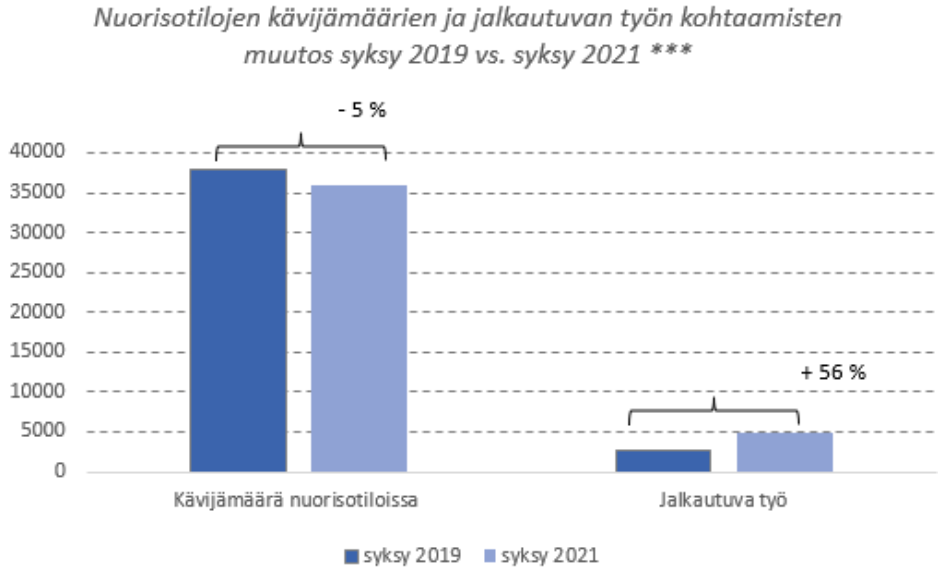

* Vuoden 2021 tilanne 23.11.
** Nuorisotiloilla koronasulkemisia 2020-21, poikkeusolojen vaihtoehtoisia työmuotoja ei ole huomioitu luvuissa
*** Tiedot ajalta 1.9.-25.11. vuosilta 2019 ja 2021

3. ELINYMPÄRISTÖ

- Lähes joka kymmenes alakoululainen kertoo tulevansa kiusatuksi koulussa viikoittain.
- Nuorilla kiusaaminen ei ole aivan niin yleistä, mutta yläkoululaisistakin 5 % kertoo tulevansa viikoittain kiusatuksi koulussa.
- Asunnottomien kokonaismäärä on vähentynyt, mutta nuorten ja pitkäaikaisasunnottomien määrä on lisääntynyt.
- Virkistys- ja ulkoilualueiden käyntimäärät ovat kasvussa.

Lähde: Vantaan kaupungin aineistopankki Kuvaaja: Pertti Raami

Lähes joka kymmenes alakoululainen kertoo tulevansa kiusatuksi koulussa viikoittain

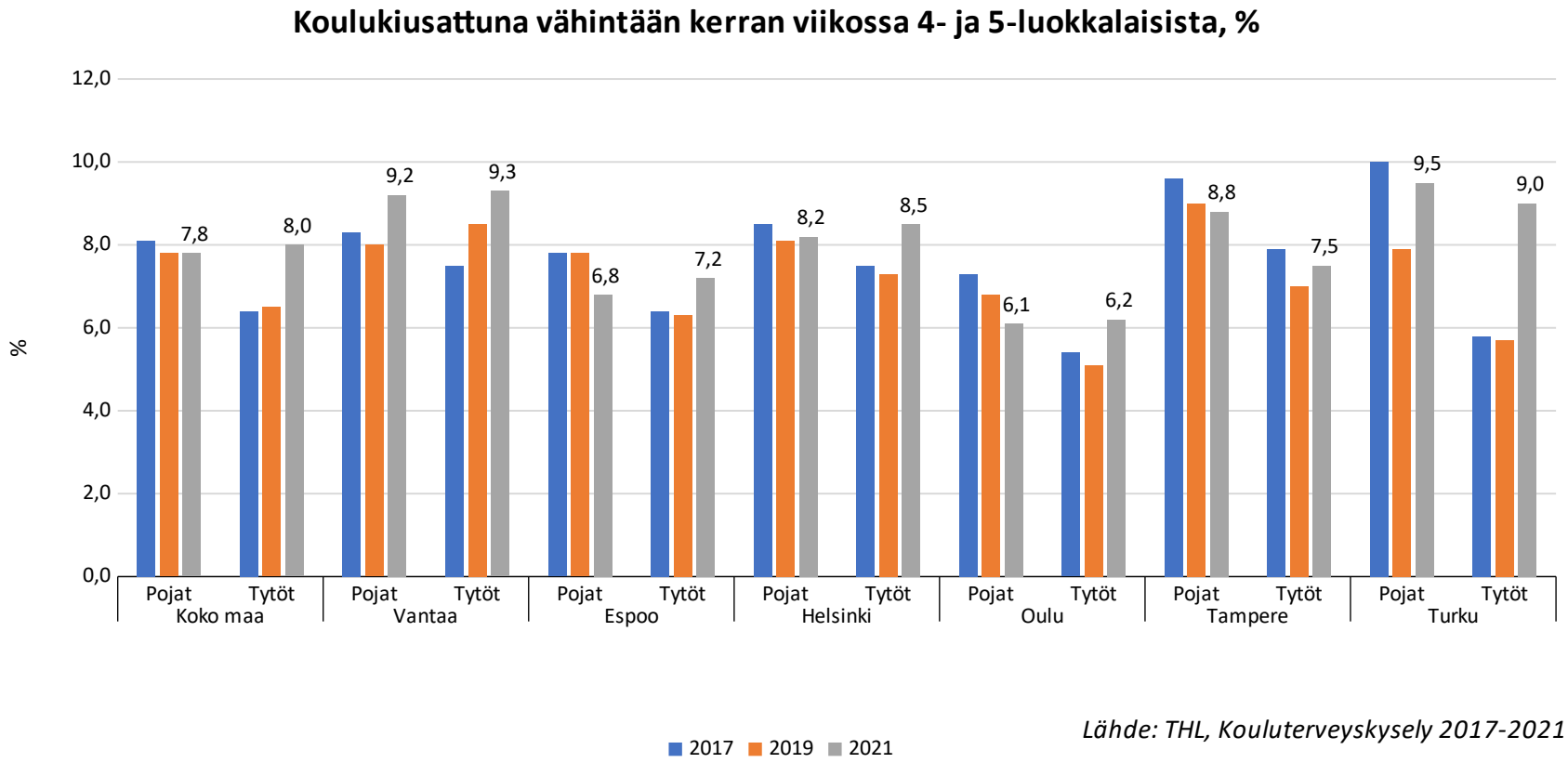

Lähde: THL, Kouluterveyskysely 2017-2021

Nuorilla kiusaaminen ei ole aivan niin yleistä, mutta yläkoululaisistakin 5 % kertoo tulevansa viikoittain kiusatuksi koulussa

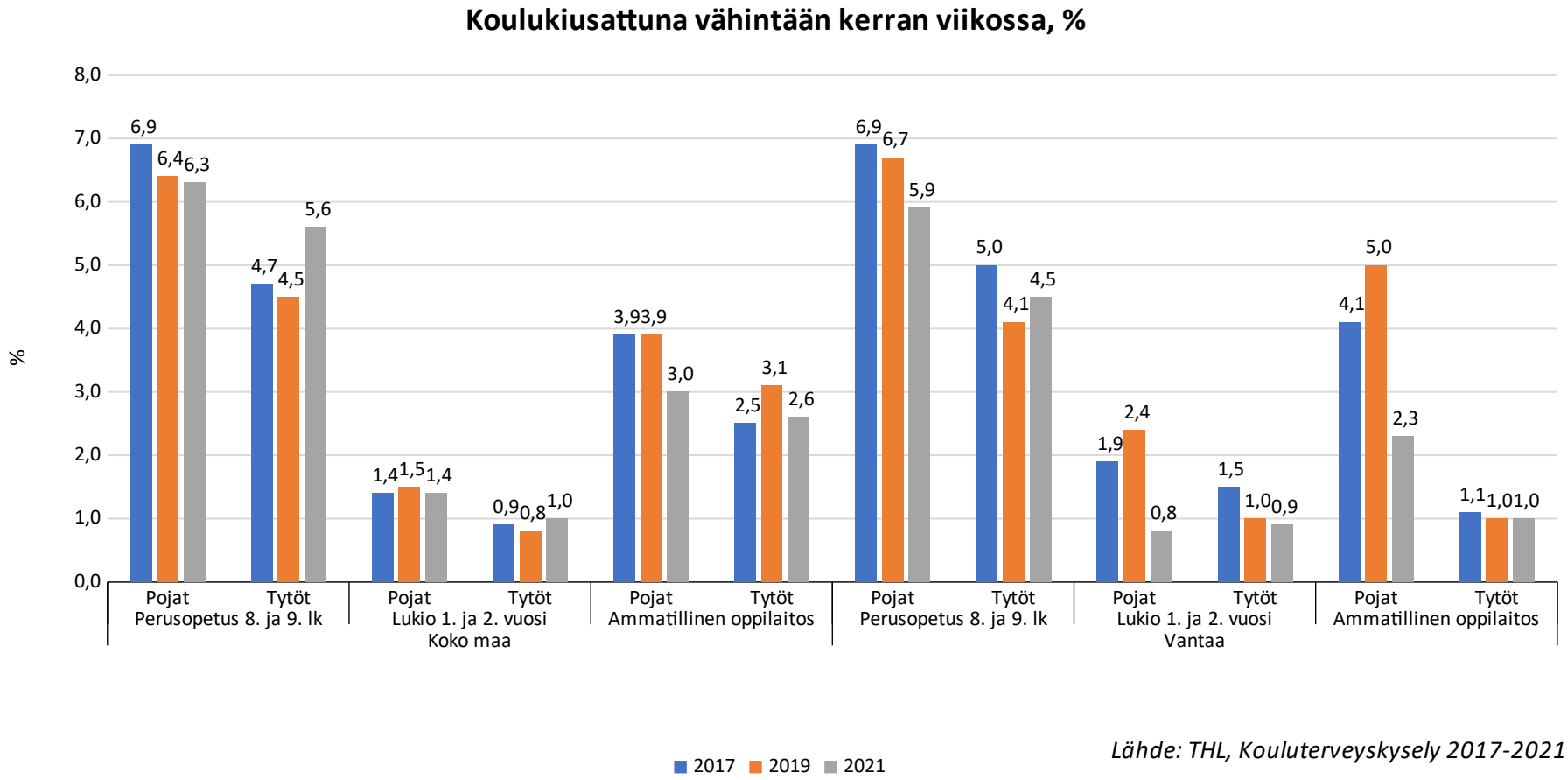

Lähde: THL, Kouluterveyskysely 2017-2021

Asunnottomien kokonaismäärä on vähentynyt, mutta nuorten ja pitkäaikaisasunnottomien määrä on lisääntynyt

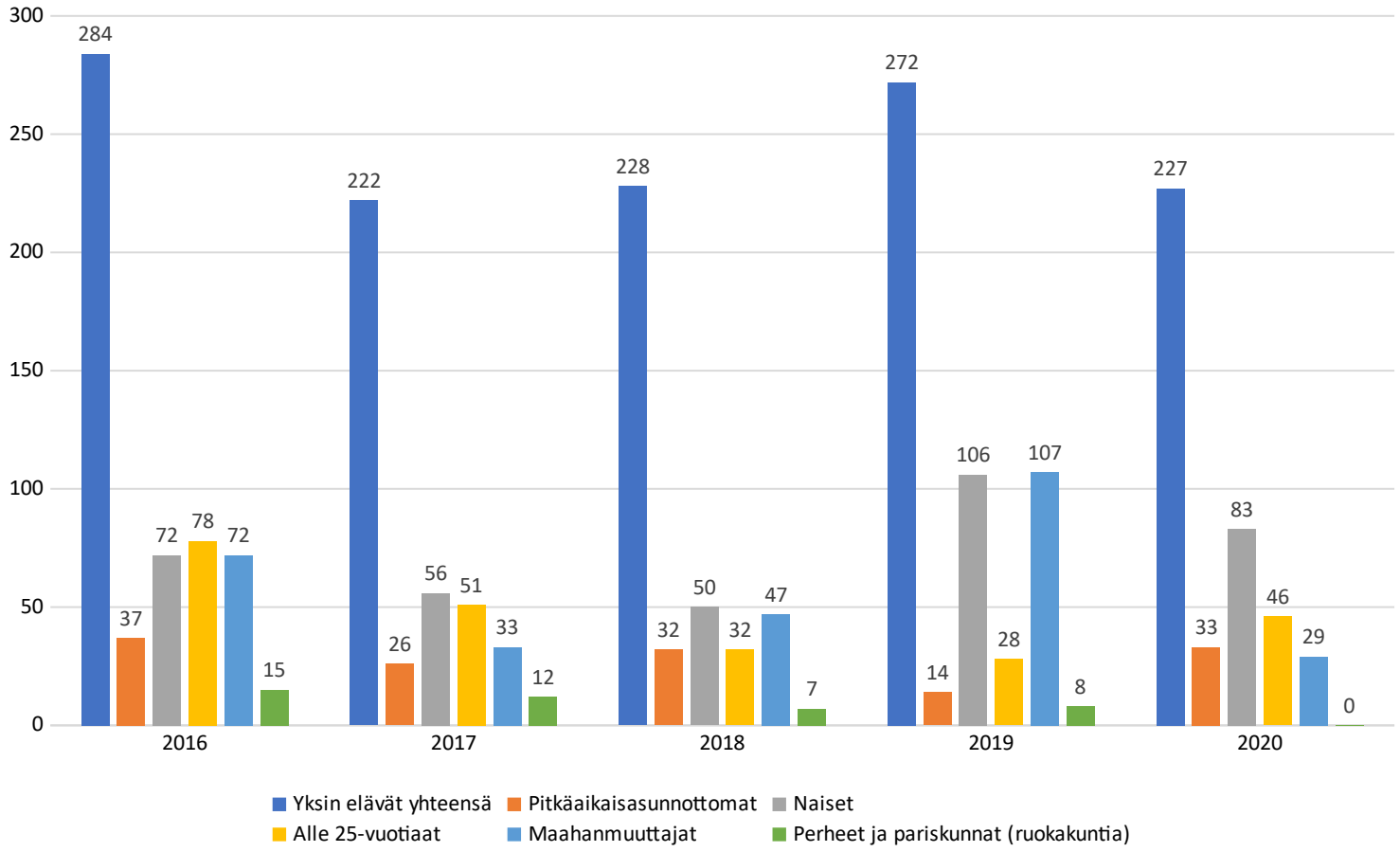

Lähde: ARAn asunnottomuusselvitykset 2016-2020

Virkistys- ja ulkoilualueiden käyntimäärät ovat kasvussa

- Koronapandemia on kiihdyttänyt kotimaan luontomatkailun trendiä ja lisännyt muun muassa Sipoonkorven kansallispuiston käyntimääriä.
- Turvallinen ulkoilu ja luonnossa virkistäytyminen ovat ylläpitäneet poikkeusaikana kansallista hyvinvointia ja terveyttä.
- Kuusijärven ulkoilualueella käyntimäärä oli vuonna 2020 noin 274 000 mobiilipaikannukseen perustuvan Telian Crowd Insight -palvelun mukaan. Ennusteen mukaan määrä kasvaa vuonna 2021 noin 400 000 käyntimäärään.

Virkistys- ja ulkoilualueiden käyntimäärät	2018	2019	2020
Bisajärvi	5 400	5 700	7 400
Kuusijärven sauna- ja kahvilapalvelut	85 000	270 000	210 000
Sipoonkorven kansallispuisto	98 700	110 000	204 000

Lähde: Vantaan kaupunki, Metsähallitus, Telian Crowd Insight -palvelu

4. TYÖ JA TOIMEENTULO

- Etätyön tekeminen on lisääntynyt koronapandemian aikana. Vantaalla osuus on hieman pääkaupunkiseudun keskitasoa pienempi.
- Koronapandemia on vaikuttanut erityisesti työikäisten talouteen.
- Taloudellinen tilanne on heikentynyt koronapandemian aikana erityisesti alemmissa koulutusryhmissä.
- Koronapandemia on heikentänyt vanhempien työllisyystilannetta vantaalaisissa vauvaperheissä.
- Koronaepidemia näkyy vahvasti sekä lomautettujen että työttömien määrissä, mutta laskua on nähtävissä kevään 2020 luvuista.
- Nuorten työttömien ja erityisesti pitkäaikaistyöttömien määrät ovat edelleen korkealla.
- Sairauspoissaolojen määrä on kasvussa koko maassa ja naisilla on sairauspoissaoloja miehiä enemmän.

Lähde: Vantaan kaupungin aineistopankki Kuvaaja: Sakari Manninen

Etätyön tekeminen on lisääntynyt koronapandemian aikana; Vantaalla osuus on hieman pääkaupunkiseudun keskitasoa pienempi

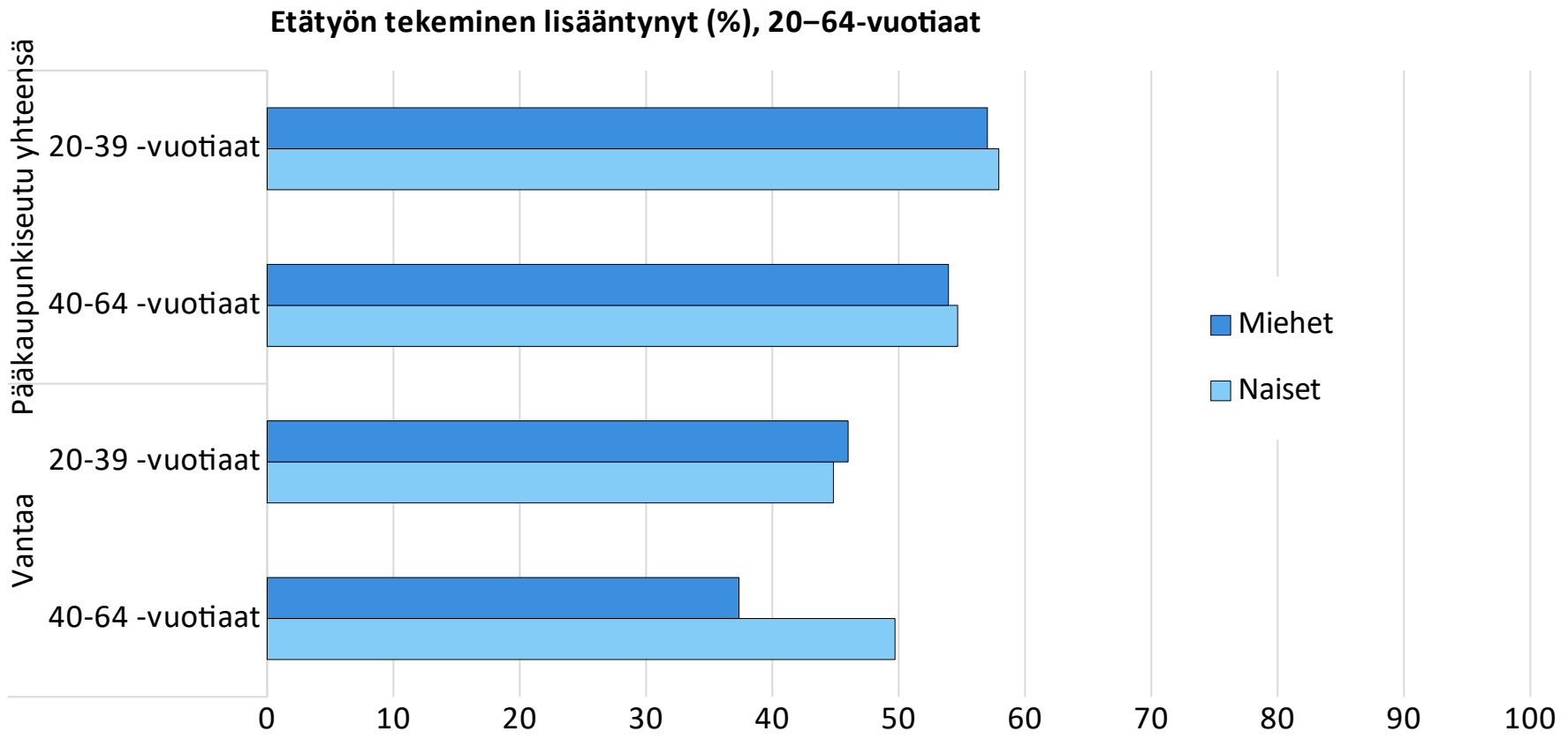

Lähde: Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021

Etätyön tekeminen on lisääntynyt koronapandemian aikana erityisesti korkeasti koulutetuilla

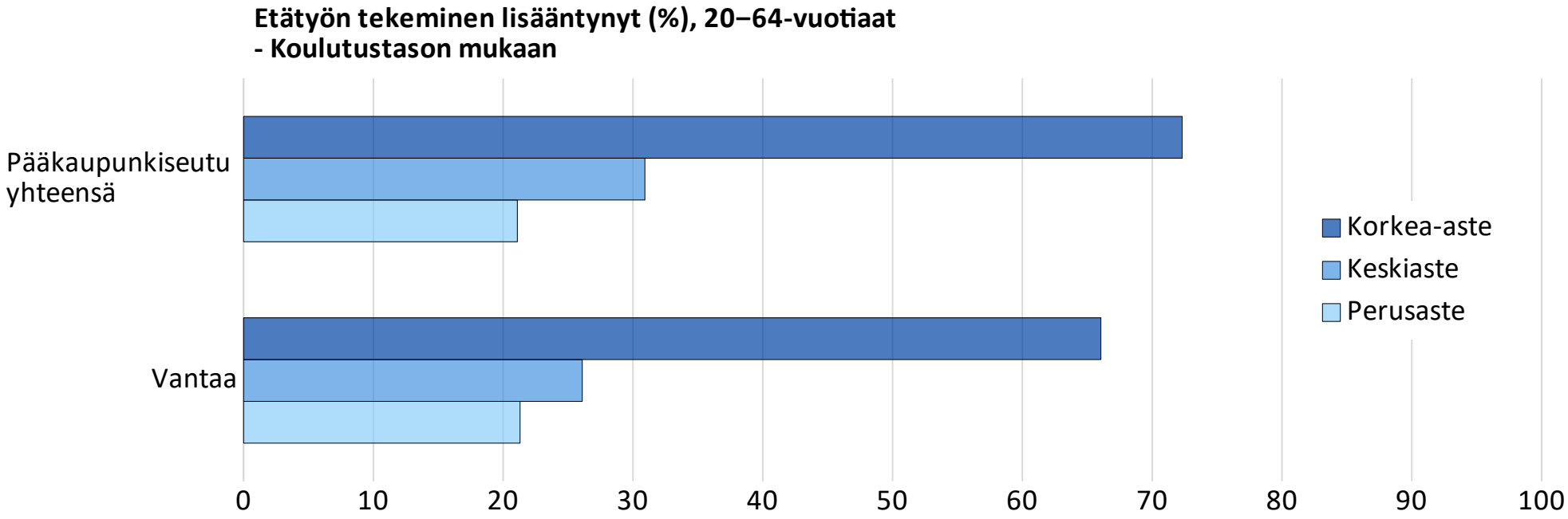

Lähde: Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021

Sairauspoissaolojen määrä on kasvussa koko maassa ja naisilla on sairauspoissaoloja miehiä enemmän

Sairauspäivärahaa saaneet 25-64-vuotiaat naiset ja miehet vuosina 2016-2020 / 1 000 vastaavan ikäistä.
Sairauspäivärahaa saaneet kuvaa yli 10 arkipäivää kestäneitä sairauspoissaoloja.

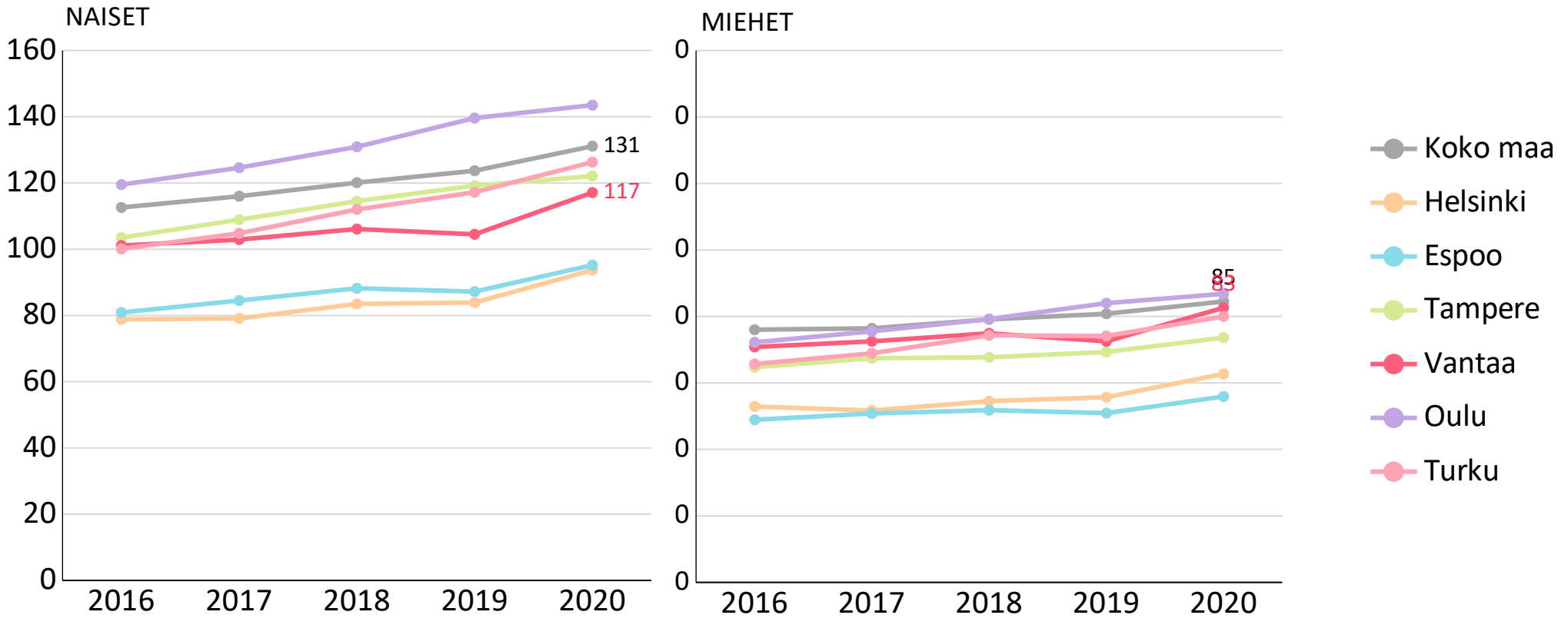

Lähde: Tilasto sairauspäivärahasta (Kela)

Työttömät ja lomautetut kuukausittain Vantaalla vuoden 2011 tammikuusta lähtien

Koronaepidemia näkyy vahvasti sekä lomautettujen että työttömien määrissä, mutta laskua on nähtävissä kevään 2020 luvuista.

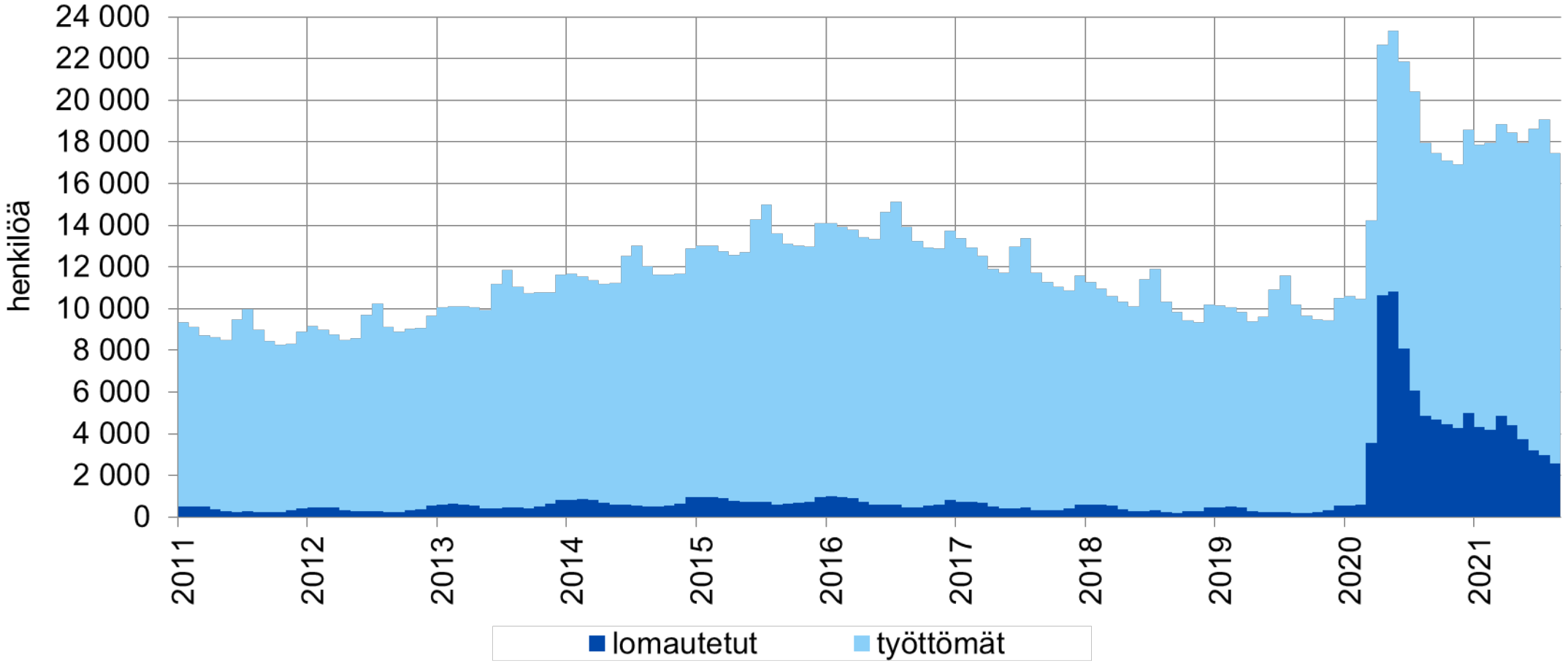

Lähde: Työnvälitystilasto (TEM), päivitetty 28.9.2021

Nuorten ja pitkäaikaistyöttömien määrät Vantaalla vuoden 2011 tammikuusta lähtien

Nuorten työttömien ja erityisesti pitkäaikaistyöttömien määrät ovat edelleen korkealla.

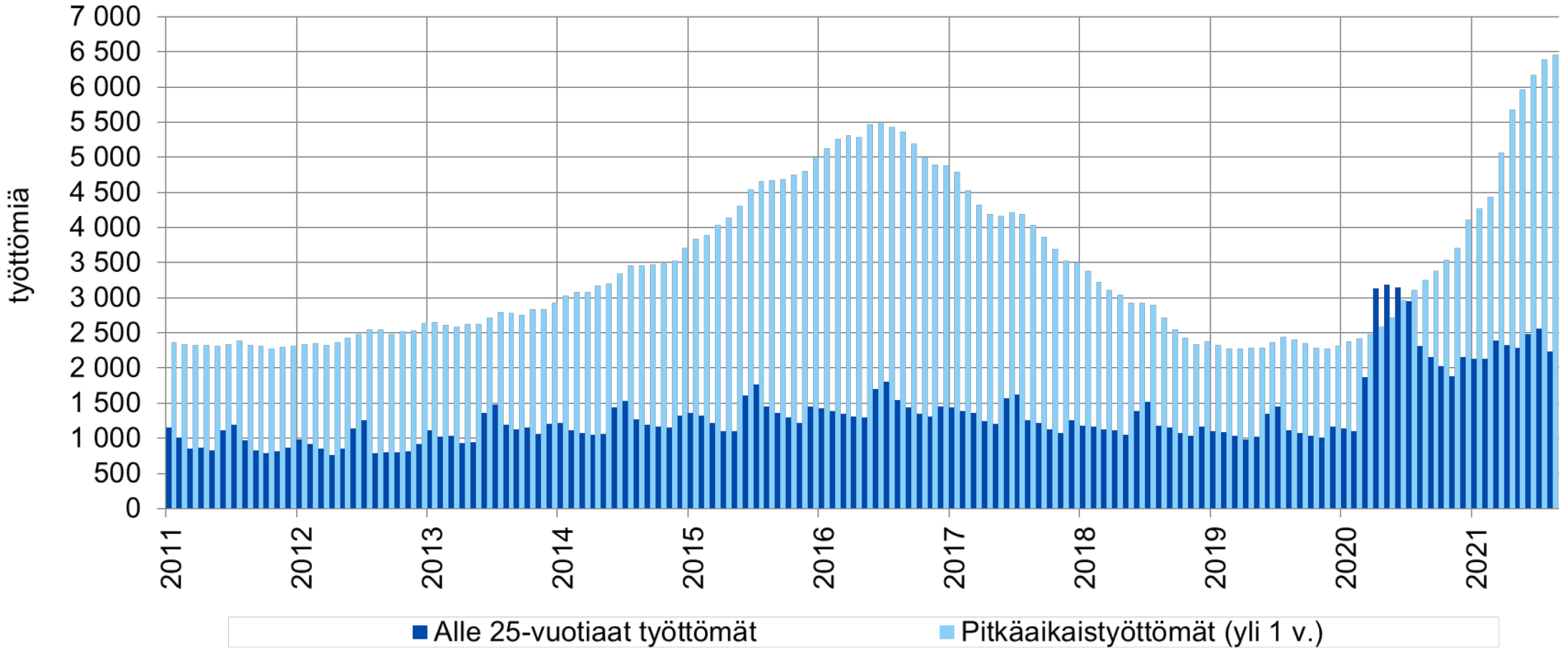

Lähde: Työnvälitystilasto (TEM), päivitetty 28.9.2021

Työttömyysaste (%) Vantaalla ja muissa suurissa kaupungeissa 2020 ja 2021

Vantaan työttömyysaste on kuusikkokuntien korkein, mutta lähtenyt laskuun.

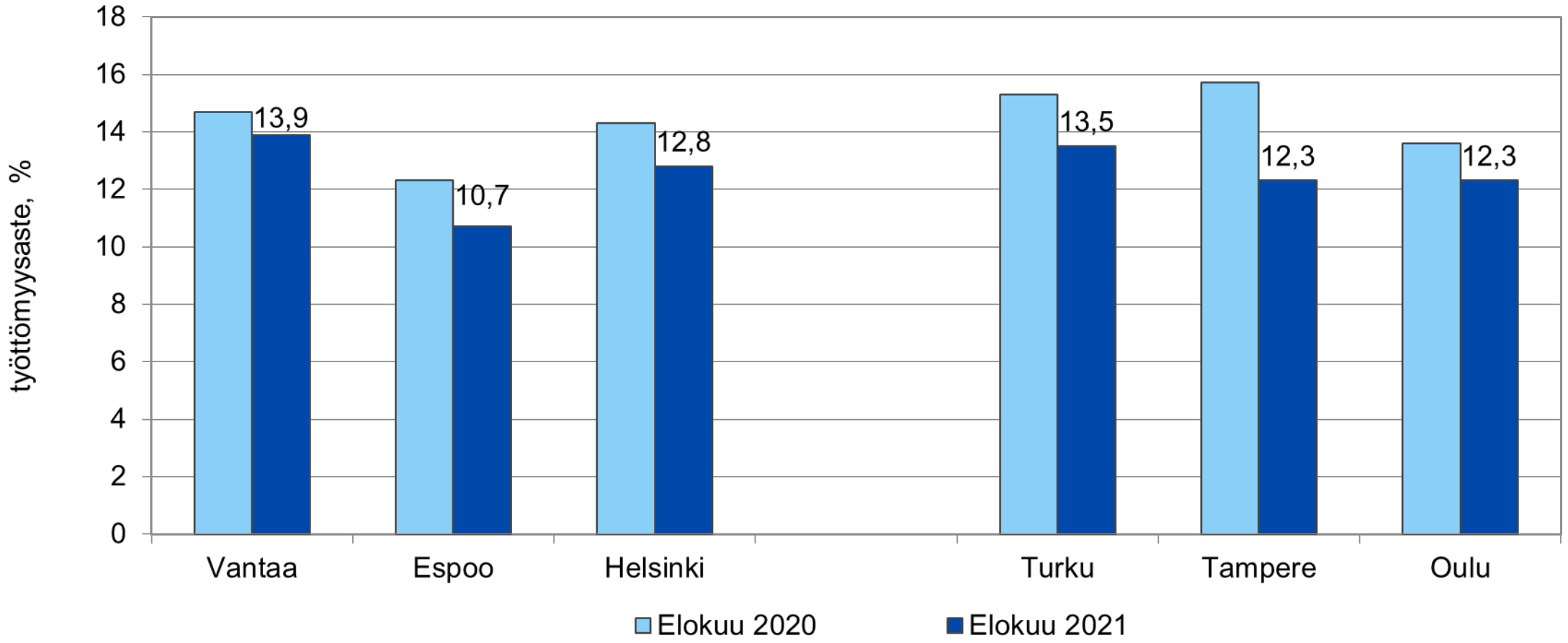

Lähde: Työnvälitystilasto (TEM), päivitetty 28.9.2021

Koronapandemia on vaikuttanut erityisesti työikäisten talouteen

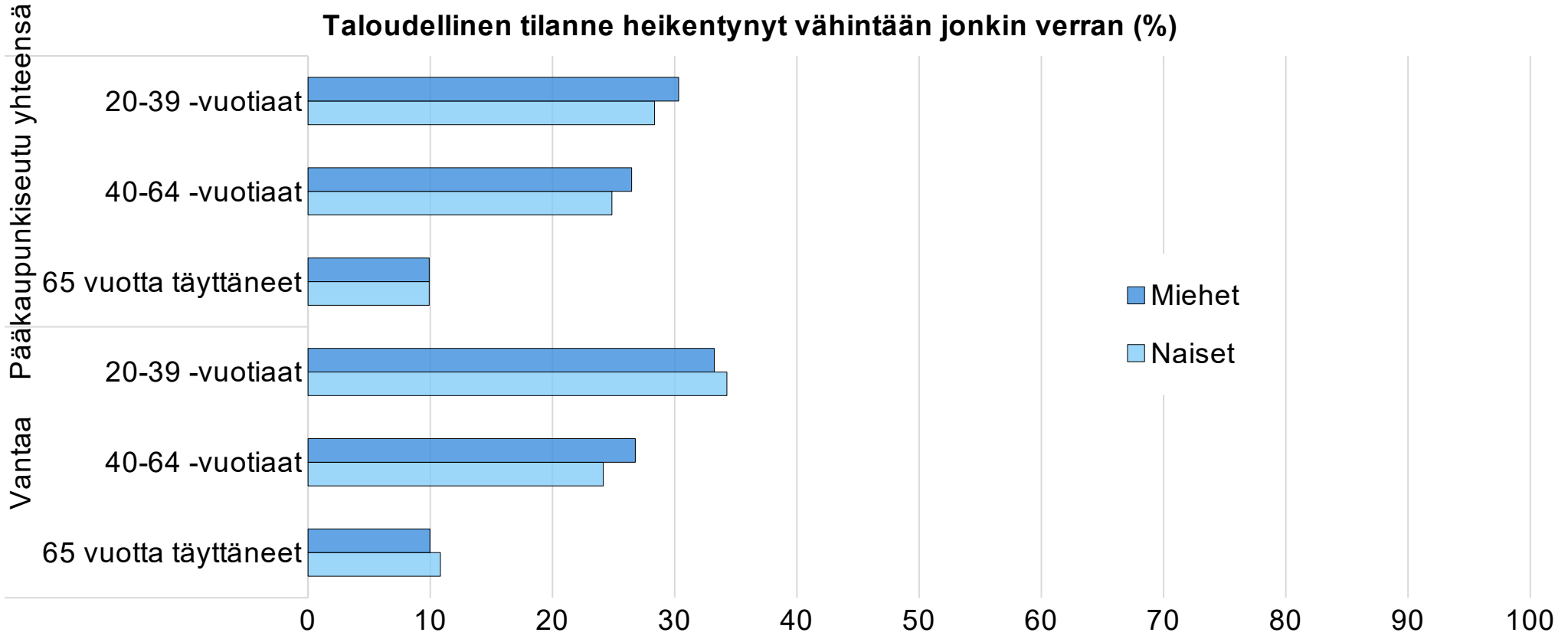

Lähde: Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021

Taloudellinen tilanne on heikentynyt koronapandemian aikana erityisesti alemmissa koulutusryhmissä

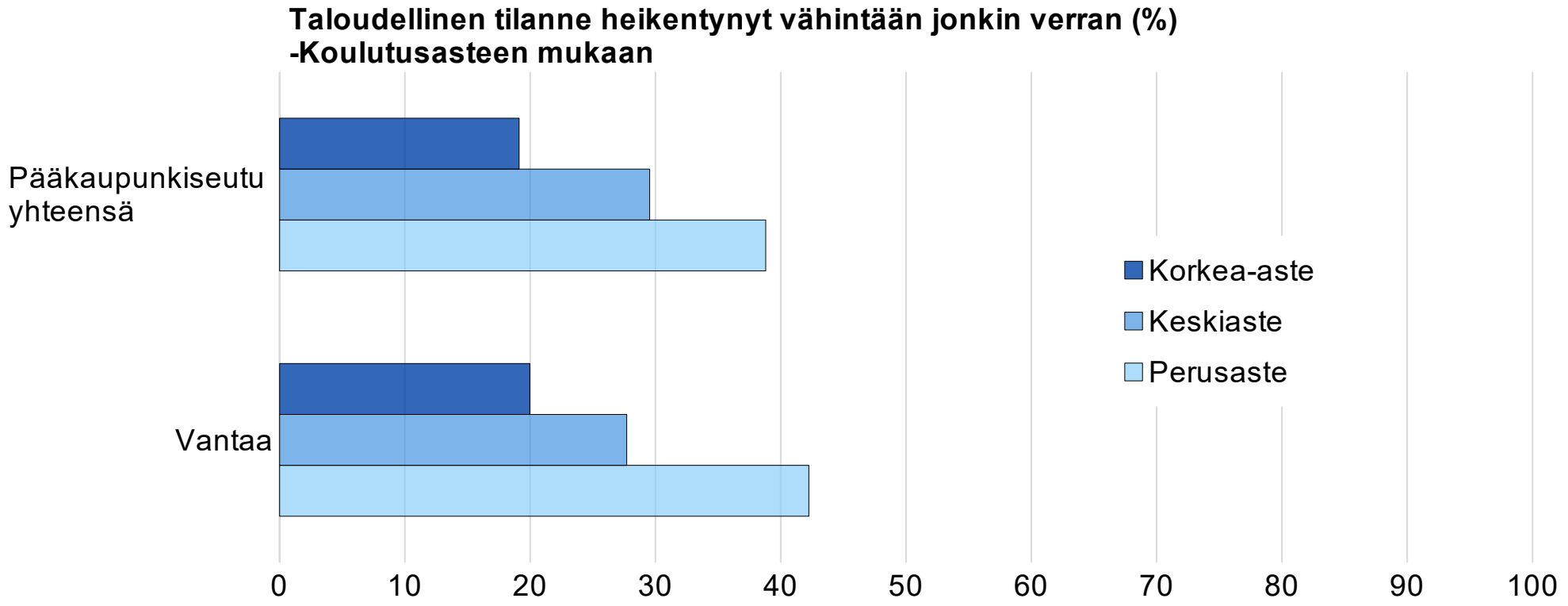

Lähde: Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021

Koronapandemia on heikentänyt vanhempien työllisyystilannetta vantaalaisissa vauvaperheissä

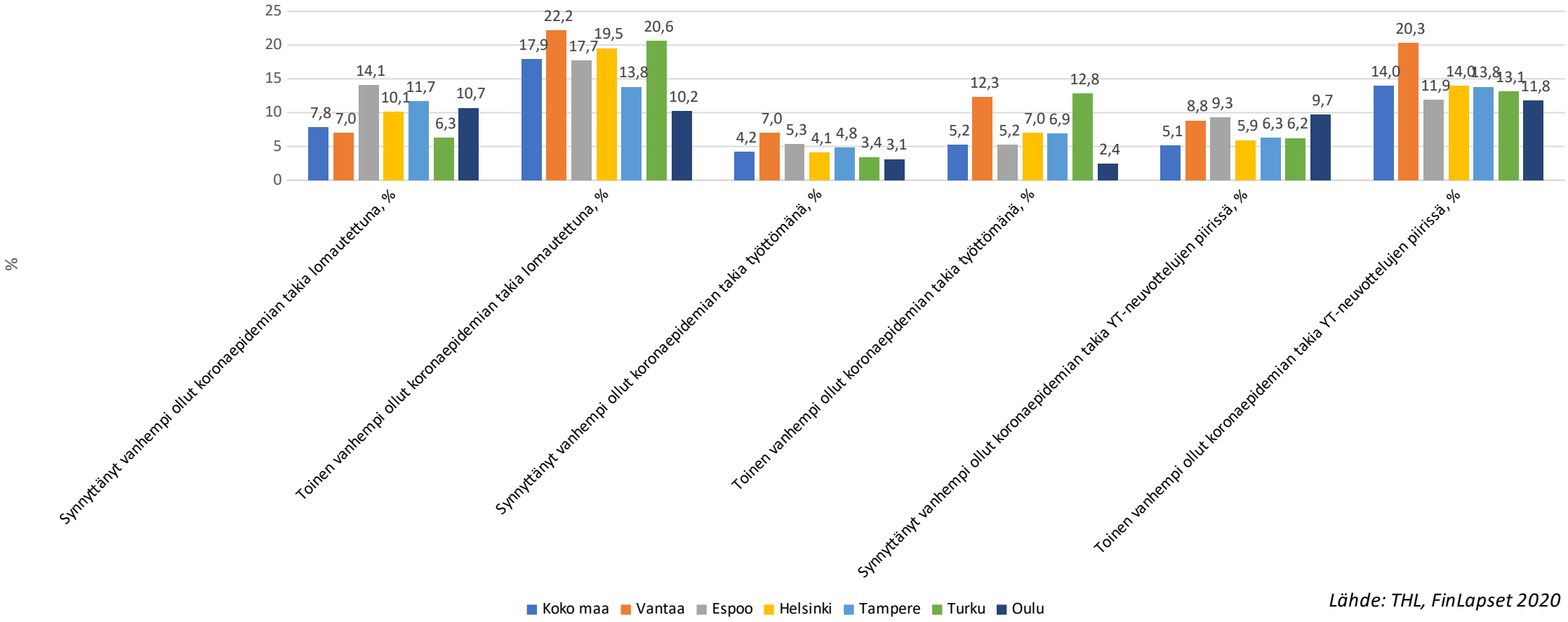

Lähde: THL, FinLapset 2020

Koronapandemian vaikutus toimeentulotukea saaneiden suhteellisiin osuuksiin on nähtävissä työikäisessä väestössä

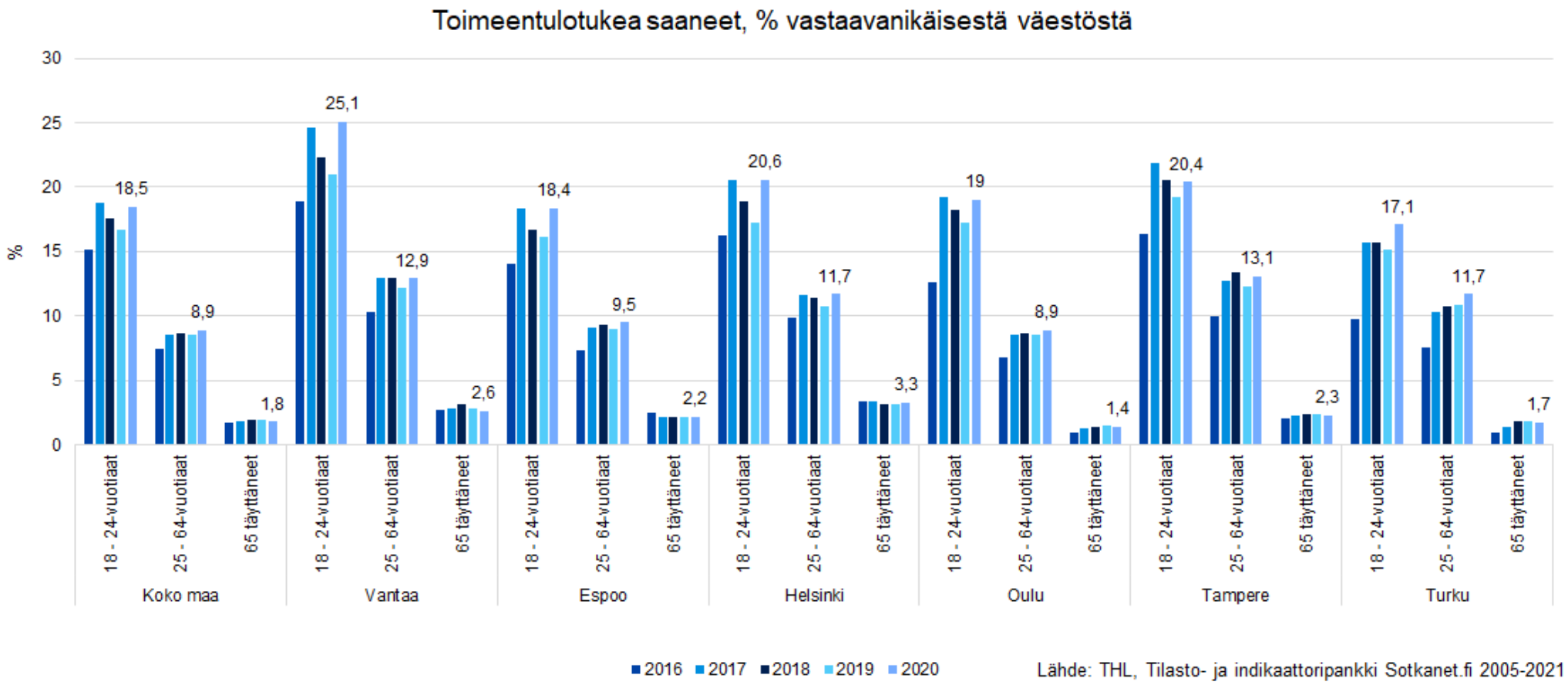

5. KOETTU HYVINVOINTI, ELÄMÄNLAATU JA ONNELLISUUS

- Suurin osa työikäisistä kokee terveytensä hyväksi – mutta osuus pienenee iän myötä.
- Noin joka toinen aikuinen kokee elämänlaatunsa hyväksi.
- Koronapandemia on vähentänyt erityisesti nuorten naisten toiveikkuutta tulevaisuuden suhteen.
- Lasten ja nuorten kokema tyytyväisyys elämäänsä on koronapandemian aikana heikentynyt myös valtakunnallisesti.
- Suurin osa vantaalaisista nuorista on tyytyväisiä elämäänsä. Tyytyväisyys on kuitenkin laskenut edellisen kyselyn tuloksista selvästi kaikissa ikäryhmissä ja tyttöjen tyytyväisyys on laskenut voimakkaasti poikia enemmän kaikissa ikäryhmissä.

Lähde: Vantaan kaupungin aineistopankki Kuvaaja: Pekko Vasantola

Suurin osa työikäisistä kokee terveytensä hyväksi – mutta osuus pienenee iän myötä

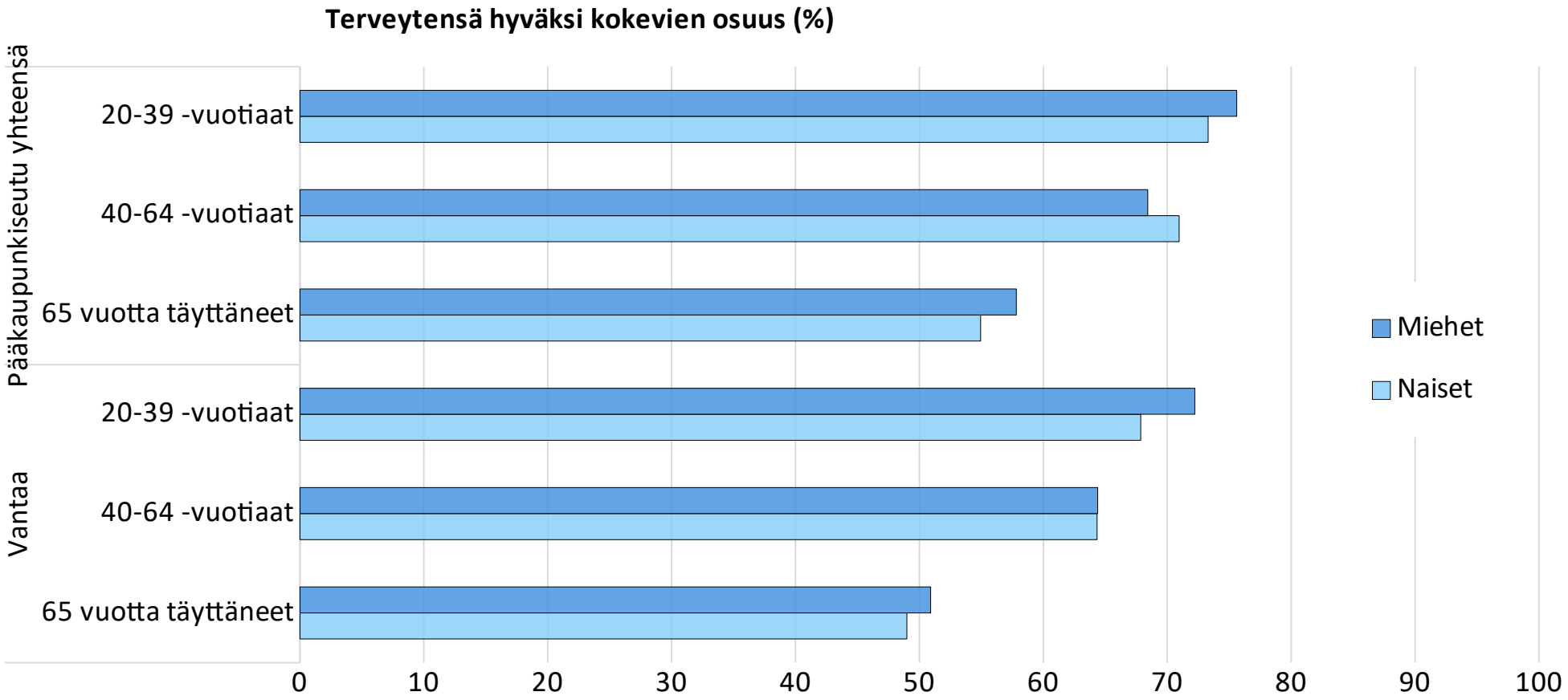

Lähde: Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021

Noin joka toinen aikuinen kokee elämänlaatunsa hyväksi

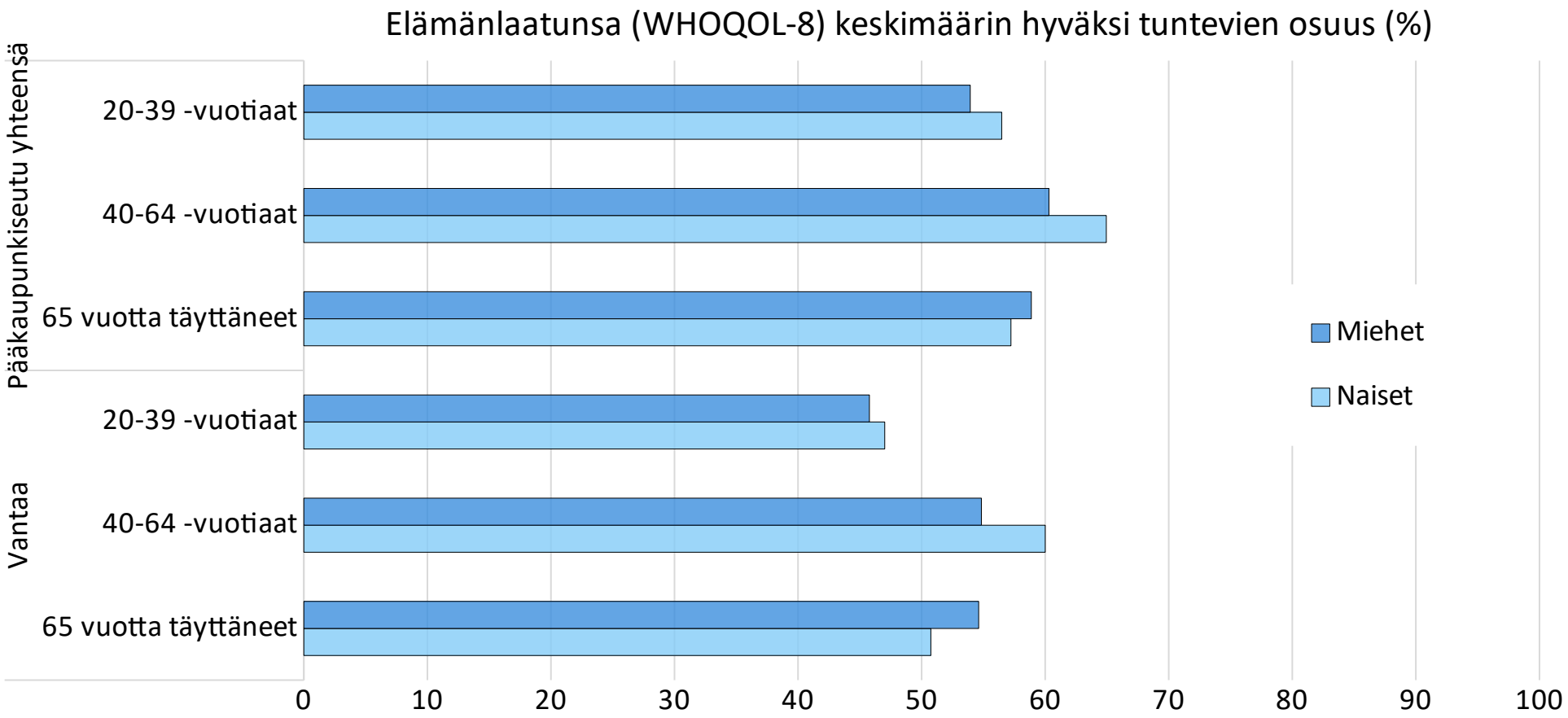

Lähde: Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021

Suurin osa vantaalaisista nuorista on tyytyväisiä elämäänsä. Tyytyväisyys on kuitenkin laskenut edellisen kyselyn tuloksista selvästi kaikissa ikäryhmissä ja tyttöjen tyytyväisyys on laskenut voimakkaasti poikia enemmän kaikissa ikäryhmissä.

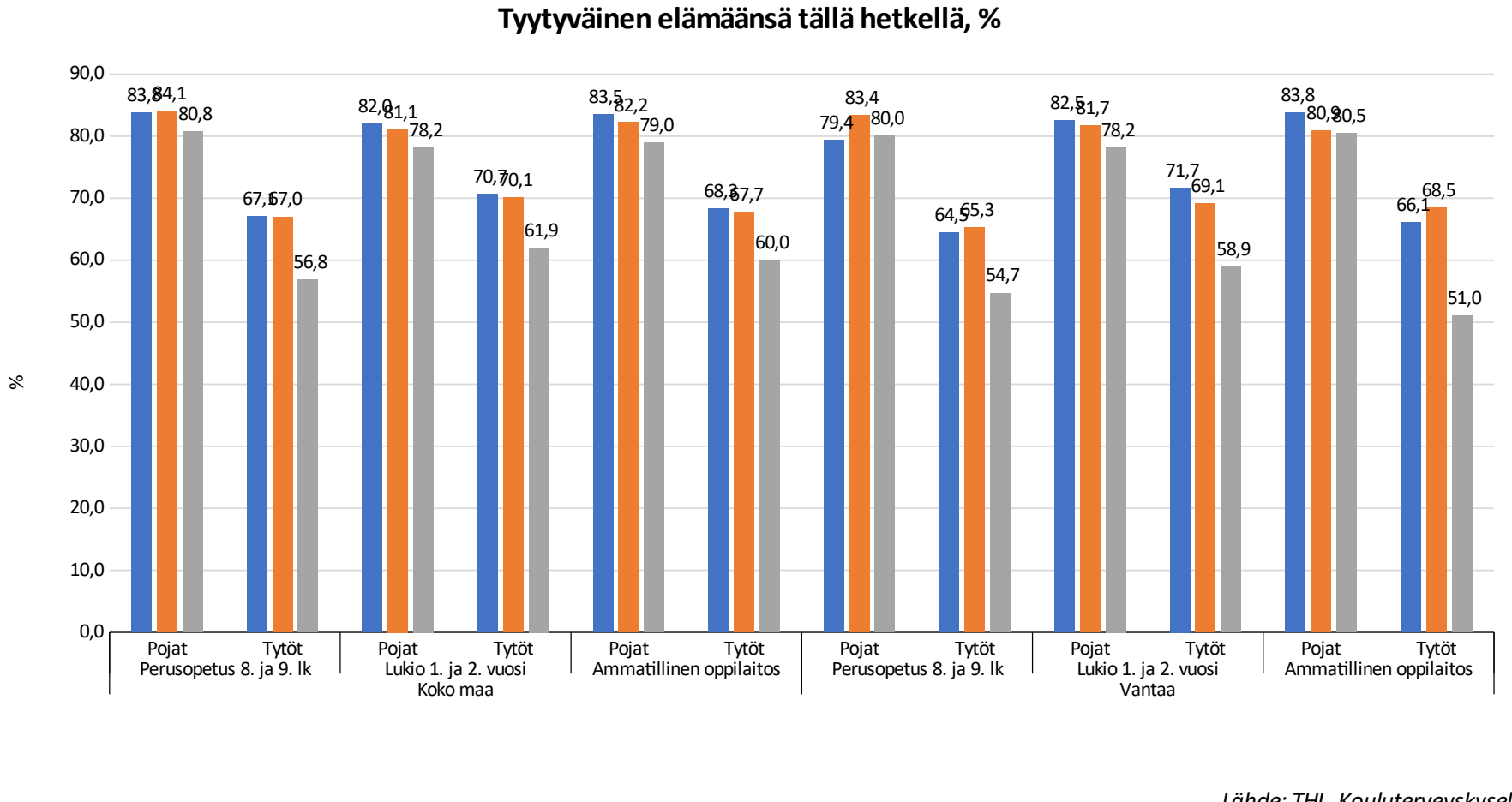

Lähde: THL, Kouluterveyskysely 2017-2021

➢ Lasten ja nuorten kokema tyytyväisyys elämäänsä on koronapandemian aikana heikentynyt myös valtakunnallisesti. Myös lapsilla näkyy ero tyttöjen ja poikien välillä.

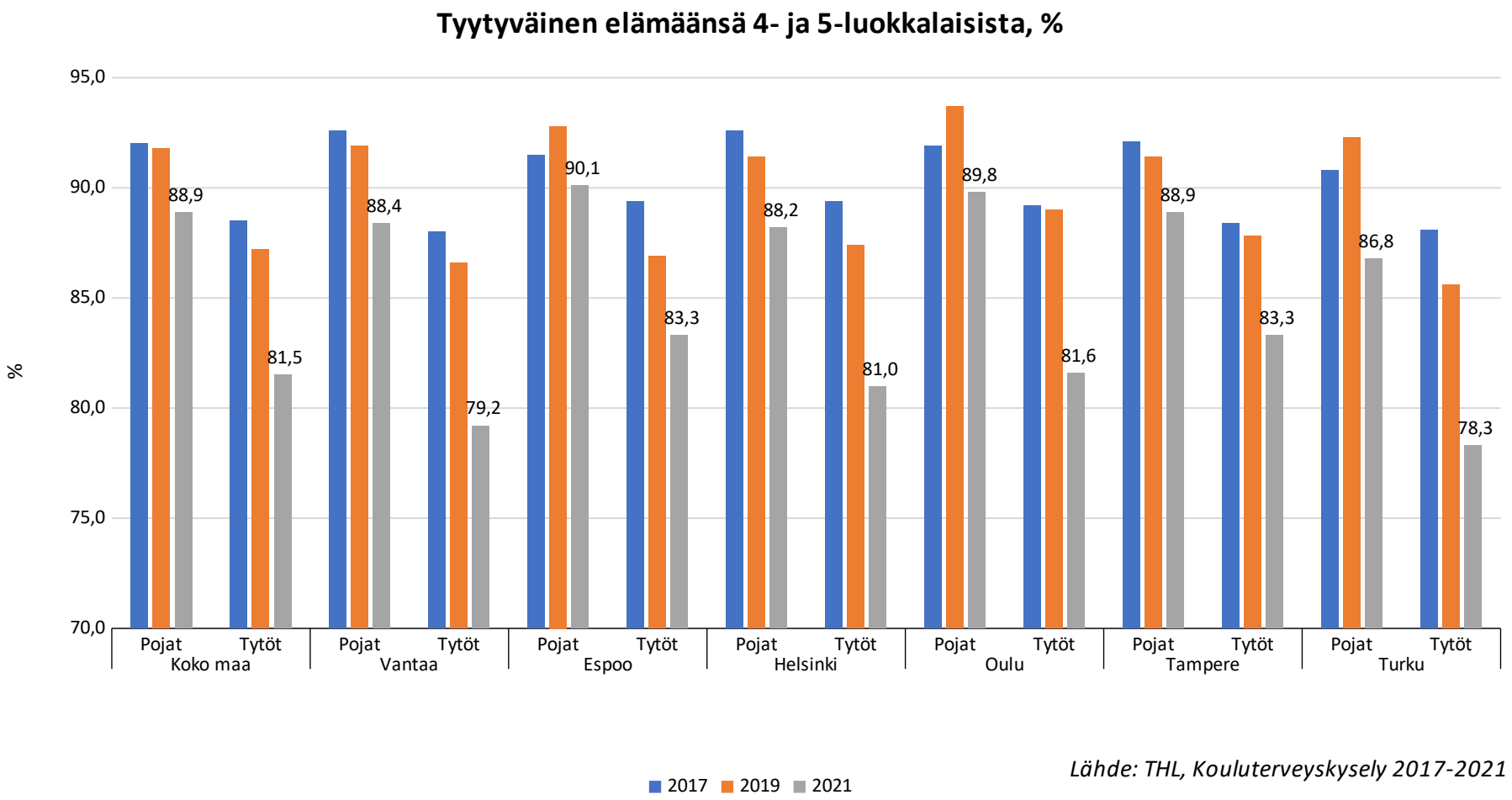

Lähde: THL, Kouluterveyskysely 2017-2021

Koronapandemia on vähentänyt erityisesti nuorten naisten toiveikkuutta tulevaisuuden suhteen

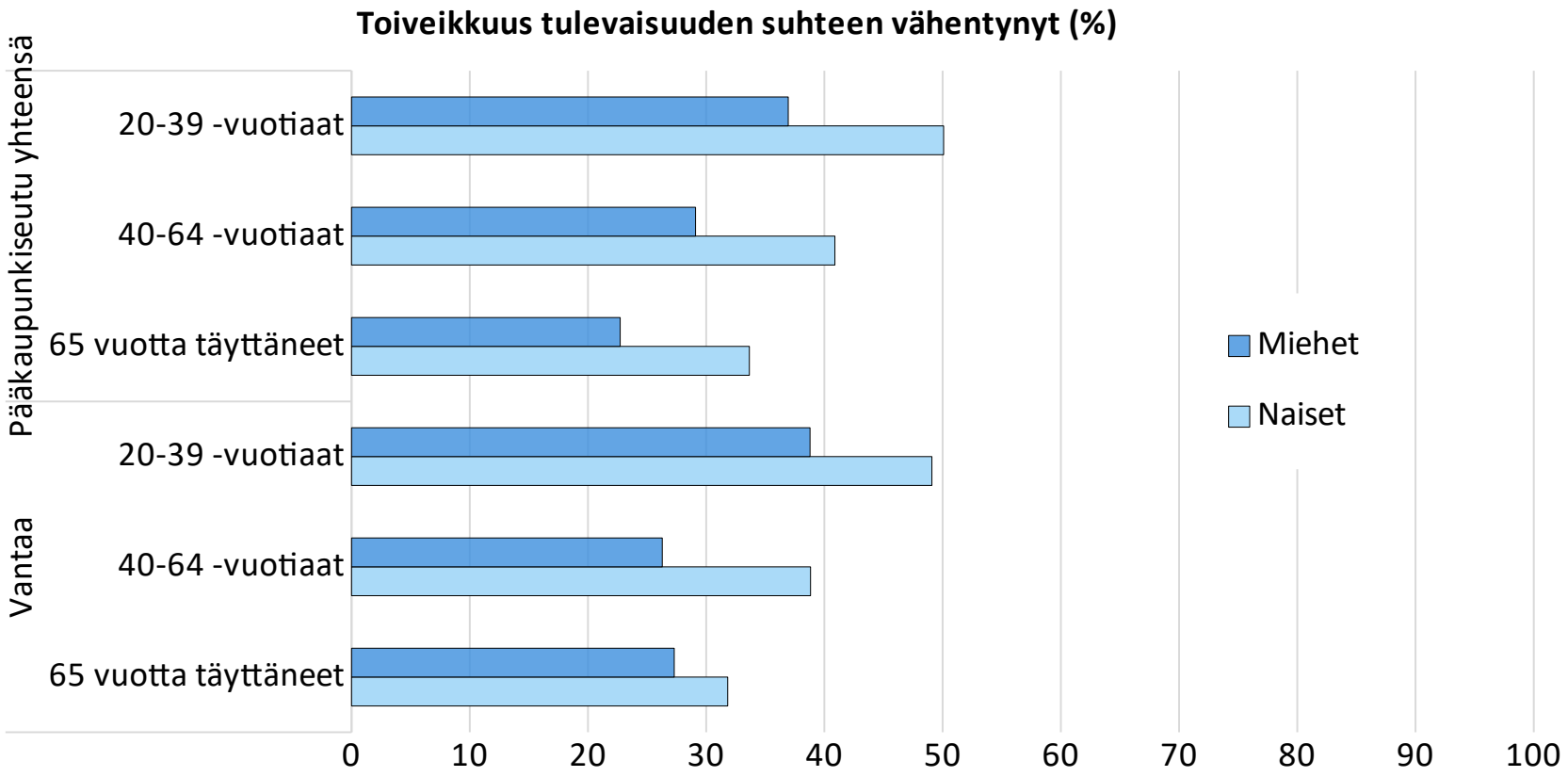

Lähde: Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021

Koronapandemia on vähentänyt erityisesti korkeasti koulutettujen toiveikkuutta tulevaisuuden suhteen

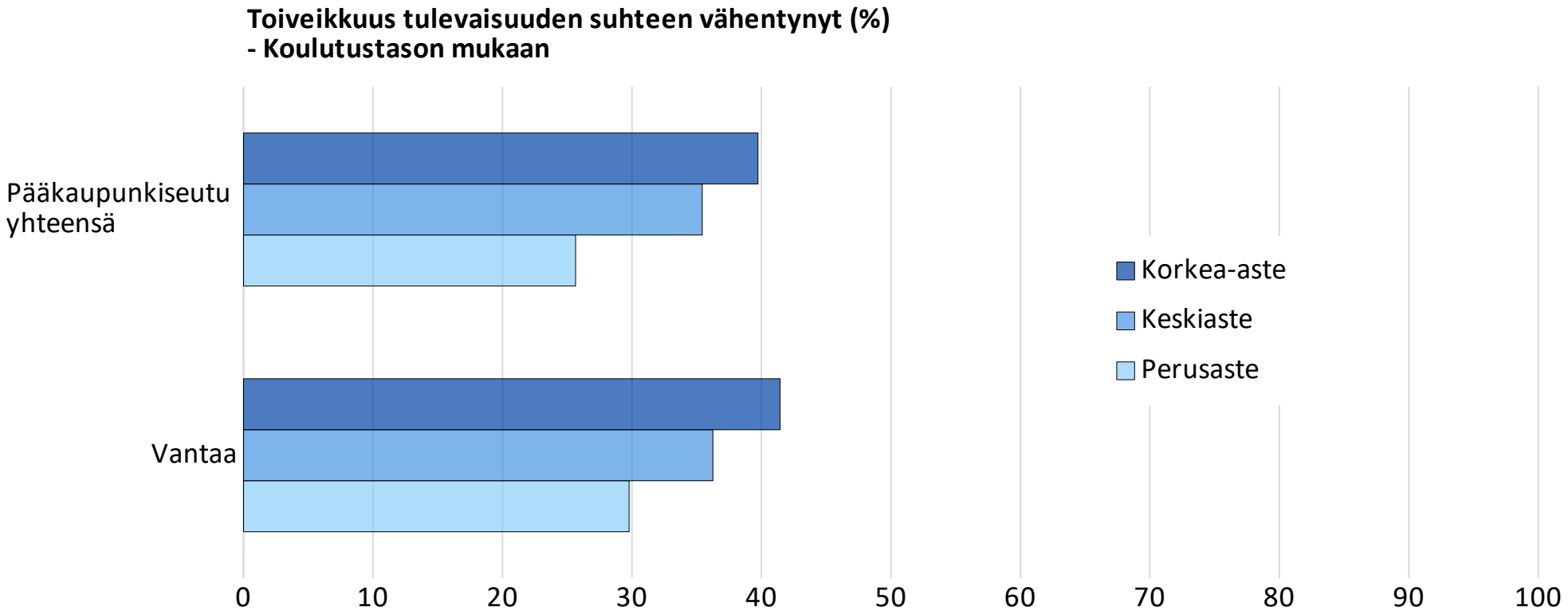

Lähde: Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021

Hyvinvointikatsaus 2021 – 6. Vanhus- ja vammaispalvelujen lisäykset

2.3.2021 ST / SP / ML-L

VantaaHyvinvointia

6. Vanhukset ja vammaiset

- Koronapandemia on vaikuttanut monin tavoin erityisesti heikommassa asemassa olevien vanhusten ja vammaisten hyvinvointiin.
- Kotona asuvien toimintakyky on laskenut liikkumisrajoitusten, ryhmätapaamisten sekä sosiaalisten kontaktien rajoittamisen vuoksi.
    - Sosiaalihuoltolain ja vammaispalvelulain mukaisten matkojen määrä vähentyi 19 % v. 2021 verrattuna vuoteen 2019. Matkojen väheneminen kertoo pandemian vaikutuksista ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden elämässä.
    - Koronan vuoksi vanhusten ja vammaisten työ- ja päivätoiminta on muuttunut mm. ryhmätoimintojen osalta merkittävästi. Pahenemisvaiheissa toimintaa supistettu ja osittain jouduttu myös sulkemaan. Uutena toimintana on kehitetty etäpalveluja sekä kotiin tuotettua jalkautuvaa palvelua.
- Läheisten kohtaamiset vähentyivät terveysturvallisuuteen tähtäävien suositusten johdosta (esim. kotihoidossa, hoivakodeissa), mikä on aiheuttanut sosiaalisten verkostojen kapeutumista.
    - Kotihoidon RAI-arvioiduista asiakkaista 28 % tunsi itsensä yksinäiseksi v. 2021. Vastaavasti palvelutalossa asuvista 17 % tunsi itsensä yksinäiseksi. *

*Lähde: RAI-HC 2021_2. Asiakkaille tehdään RAI-arviointi puolivuosittain tai voinnin oleellisesti muuttuessa.

Lopuksi

Koronapandemialla oli ja on yhä monenlaisia vaikutuksia terveyteen, turvallisuuteen ja tasa-arvoon.

- Joka kolmannella ihmisellä pandemia lisäsi yksinäisyyden kokemusta. Nuorten kokema ahdistuneisuus ja yksinäisyys lisääntyivät merkittävästi korona-aikana.
- Terveyspalveluihin pääsy vaikeutui varsinkin pääkaupunkiseudulla.
- Nollalinjan auttavasta puhelimesta haetaan apua lähisuhdeväkivaltaan ja naisiin kohdistuvaan väkivaltaan. Linjalle tuli vuonna 2020 puheluja yli 19 000; kasvua edellisvuodesta oli 31 prosenttia. Soittajamäärät kasvoivat muissakin kriisipuhelimissa. Poliisin kotihälytysten määrät kasvoivat pandemian aikana.
- Rajoitukset ovat vaikuttaneet naisiin ja miehiin eri tavoin. Esimerkiksi koronaepidemiassa koulu- ja päiväkoti-ikäisten lasten kotiin jääminen, ikääntyneiden sukulaisten auttaminen sekä perheenjäsenten sairastuminen on vaikuttanut erityisesti naisten arkeen ja vaikeuttanut naisten työssä suoriutumista.
- Ruoka-avun tarve kasvoi ja asiakasmäärät kaksin- tai kolminkertaistuivat ajanjaksolla vuosi 2020 - kevät 2021. Yhteisöruokailuista jouduttiin siirtymään ruuan noutamiseen ja kotikuljetuksiin.

Lähde: Valtakunnallista tietoa Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) pandemiatiedotteista 2021

Aineistot

Kouluterveyskysely

- Kouluterveyskysely toteutetaan joka toinen vuosi.
- Kouluterveyskyselyyn vastasi Vantaalla vuonna 2021:
  - 79 % vantaalaisista 4- ja 5-luokkalaisista (4373 lasta)
  - 65 % 8- ja 9-luokkalaisista (3291 nuorta)
  - 70 % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (1766 nuorta)
  - n. 13-14 % ammattiin opiskelevista 1. ja 2. vuoden alle 21-vuotiaista opiskelijoista
  - (232 nuorta).
- Ammattioppilaitosten alhainen vastaajamäärä on hyvä huomioida lukuja tarkastellessa.
- Lisätietoa: https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/kouluterveyskysely
- https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/kouluterveyskysely/kouluterveyskyselyn-tulokset

Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021

- Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten toteuttama asukkaiden elinoloja, terveyttä ja hyvinvointia kartoittava kyselytutkimus, joka toteutettiin keväällä 2021.
- Tutkimukseen valittiin väestörekisterijärjestelmästä satunnaisesti noin 25 000 pääkaupunkiseudun 20 vuotta täyttänyttä asukasta.
- Vastaajia lähes 12 000: 4 800 oli helsinkiläistä, 3 300 espoolaista, 2 600 vantaalaista ja 1 100 kauniaislaista.
- Lisätietoa: https://pkskysely.kaupunkitieto.fi/

FinLapset-kyselytutkimus (ent. LTH-tutkimus)

- Toteutetaan joka neljäs vuosi. Tiedonkeruu kohdistuu vauvoihin ja 4-vuotiaisiin lapsiin perheineen.
- Tietoa saadaan neuvoloiden ja kouluterveydenhuollon määräaikaisista terveystarkastuksista, valtakunnallisista rekistereistä ja kyselytutkimuksista.
- Lisätietoa: https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/finlapset-lasten-nuorten-ja-perheiden-terveys-ja-hyvinvointi

Rekisteriaineisto:

- Tilasto sairauspäivärahasta, Kansaneläkelaitos (Kela)
- Tilasto sairaanhoitokorvauksista, Kansaneläkelaitos (Kela)
- Työnvälitystilasto, Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM)
- Toimialojen oma tilastointi

Työryhmä

Hyvinvointikatsaus on laadittu työryhmässä, johon ovat kuuluneet:

- Katja Taattola, kehittämispäällikkö, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen strategiateeman puheenjohtaja, sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala (10/2021 saakka)
- Niina Vilkman, erityisasiantuntija, sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala
- Sofia Joenpelto, erityisasiantuntija, kasvatuksen ja oppimisen toimiala
- Kössi Kuusimurto, erityisasiantuntija, sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala
- Hannele Lautiola, monikulttuurisuusasiain päällikkö, kaupunkistrategian ja johdon toimiala
- Minna Mänty, tutkija, kaupunkistrategian ja johdon toimiala
- Tia Ristimäki, lasten ja nuorten palvelujen koordinaattori, kasvatuksen ja oppimisen toimiala
- Petri Roikonen, erityisasiantuntija, kaupunkikulttuurin toimiala
- Leena Rusanen, yhteisten palvelujen päällikkö, kaupunkikulttuurin toimiala
- Wilma Toljander, asumisen erityisasiantuntija, kaupunkiympäristön toimiala
- Meija Tuominen, hallintoasiantuntija, kaupunkistrategian ja johdon toimiala

5 § Vantaan valtuustokauden 2018–2021 strategian tavoitteiden loppuraportti

VD/10427/02.01.02.04/2017

RV/MR/VK/AT/EJ

Vantaan valtuustokauden strategia vuosille 2018–2021 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 11.12.2017. Kuntalain 37 §:n mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista.

Kuntalain mukaan strategia tarkistetaan vähintään kerran valtuuston toimikaudessa ja strategiassa tulee määritellä sen toteutumisen arviointi ja seuranta. Strategian väliarviointi valmisteltiin vuonna 2020 ja hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 16.11.2020 § 3. Väliarvioinnin yhteydessä kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä muutoksia strategian mittarien tavoitetasoihin muuttuneen toimintaympäristön, mm. vallitsevan koronatilanteen vuoksi. Muutokset koskivat seuraavia mittareita: käyttötalouden menokehitys, asukaskohtaiset kasvihuonekaasupäästöt (lähtötason tekninen korjaus), työllisyystilanteeseen liittyvät mittarit, kansainväliset yritykset Aviapoliksen alueella (mittari poistettiin) ja keskitettyjen tukipalvelujen henkilöstömäärä. Oheinen strategian loppuraportti tehtiin 31.12.2021 tilanteesta.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 31.1.2022 § 5 kaupunkistrategian vuosille 2022–2025 ja se astui voimaan 1.2.2022. Kaupunkistrategian 2022–2025 väliarviointi tehdään vuoden 2023 aikana. Strategian loppuarviointi toteutetaan vuoden 2025 lopun tilanteesta keväällä 2026.

Valtuustokauden strategian 2018–2021 tavoitteiden mittareista raportoidaan tässä yhteydessä 31.12.2021 toteumatilanteen mukaisesti. Strategian mittareista (yhteensä 75 kpl) arvioitiin toteutuneen täysin 43 prosenttia (32 kpl), osittain 25 prosenttia (19 kpl) ja 29 prosentin (22 kpl) osalta arvioitiin, etteivät ne toteutuneet lainkaan. Mittareista kolmen prosentin (2 kpl) osalta arviointia ei voitu tehdä.

Käyttötalouden menokasvu vuosina 2018–2021 on ollut keskimäärin 5,5 prosenttia vuosittain. Kasvua on kiihdyttänyt yleisen hintatason ja palkkojen nousun lisäksi uudet kuntien lakisääteiset tehtävät sekä koronaepidemia. Maanmyyntivoitot v. 2021 olivat noin 36,2 milj. euroa, josta asuntotonttien osuus oli noin 25 milj. euroa ja työpaikkatonttien 11 milj. euroa. Vuosina 2018–2021 maanmyyntivoittoja on saatu yhteensä noin 122,1 milj. euroa. Vuosien 2018–2021 kaupungin investointien omarahoitusosuus (pl. liikelaitokset ja rahastot) on ollut 528 milj. euroa eli noin 106 prosenttia strategiakauden tavoitetasosta. Kaupungin ulkoinen lainamäärä laski vuoden 2016 lähtötilanteen 1,06 miljardista eurosta 848,8 milj. euroon eli selvästi alle 1 miljardin euron enimmäistavoitteen.

Resurssiviisauden tiekartassa esitetyt toimenpiteet etenivät ja toimialojen raportointi tehtiin vuosittain ympäristövastuuraporttiin. Asukaskohtaiset päästöt olivat 3,7 (t CO2-ekv v. 2020 päästötiedot viimeisimmät). Yleiskaava hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 25.1.2021. Hyväksyttyyn kaavaan sisältyy ekologinen runkoverkosto, joka yhdistää arvokkaat luontokohteet. Joukkoliikenteen matkustajamäärät ja pyöräilijöiden määrä eivät nousseet tavoitteiden mukaisesti. Arkkitehtuuri- ja laatukilpailujen määrä on toteutunut suunnitellusti.

Työttömyysaste, pitkäaikaistyöttömyys ja nuorisotyöttömyys eivät kehittyneet tavoitetasojen mukaisesti. Työttömien ja lomautettujen määrät nousivat koronakriisin myötä ja se näkyi etenkin palvelualoilla, joilla moni nuori työskentelee. Pitkäaikaistyöttömyys on kasvanut niin valtakunnallisesti kuin Vantaallakin. Perusopetuksen jälkeiseen jatkokoulutukseen sijoittuneiden prosenttiosuus oli

vuonna 2021 98,8. Jokaiselle perusopetuksen päättäneelle mahdollistetaan jatkokoulutuspaikka. Korkeakoulujen valintaperusteuudistuksen myötä jatko-opiskelu suoraan lukiokoulutuksen jälkeen on vähentynyt. Lukion päättäneistä (nuorten koulutus) jatkokoulutukseen samana vuonna päässeitä oli v. 2021 21,7 prosenttia. Vantaalaisten koulutustaso nousi strategiakaudella hiukan. Työpaikkojen määrä, uusien yritysten lukumäärä vuodessa ja osaamisintensiivisten työpaikkojen osuus kehittyivät tavoitteiden mukaisesti v. 2019 lopun tilanteeseen. Suurten kulttuuri- ja liikuntatapahtumien määrien tavoitetasot saavutettiin.

Päivittäin tupakoivien osuus perusopetusikäisten ja toisen asteen opiskelijoiden keskuudessa on laskenut, samoin alkoholia liikaa käyttävien osuus. Jotakin vähintään kerran viikossa harrastavien perusopetuksen oppilaiden ja toisen asteen opiskelijoiden osuus on kasvanut. Ammatillisen koulutuksen keskeyttämisprosentti Variassa ei pienentynyt tavoitetason mukaisesti: v. 2021 eronneita oli yhteensä 19,3 prosenttia, alle 20-vuotiaita 13,7 prosenttia. Niiden 15–29-vuotiaiden vain peruskoulun suorittaneiden osuus saman ikäisistä, jotka eivät ole koulutuksessa, työssä, suorittamassa asevelvollisuutta /siviilipalveluksessa tai eläkkeellä ei ole laskenut (NEET-nuoret). Ulkomaalaisten työttömyysaste eli ulkomaalaisten työttömien työnhakijoiden osuus ulkomaalaisesta työvoimasta oli 29,1 prosenttia joulukuussa 2021. Strategiakauden aikana Vantaan kaupungille hankittiin sähköinen osallisuusympäristö OsallistuvaVantaa.fi, joka on ollut käytössä vuoden 2020 alusta. Kaupunki on järjestänyt osallistuvaa budjetointia viidellä asuinalueella (Korso 2018, Hakunila ja Martinlaakso 2020, Havukoski, Länsimäki ja Mikkola 2021). Tarjottujen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien määrä toimialoilla on kasvanut strategiakauden aikana. Myös osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksiin tyytyväisten osuus on kasvanut.

Kaupunkipalvelututkimuksen asuinkuntaindeksin perusteella asukastyytyväisyys on parantunut. Vantaa on jatkanut toiminnan kustannustehokasta kehittämistä, ja osallistunut aktiivisesti suurten kaupunkien talous- ja toimintatietojen vertailutyöhön. Kuuden suurimman kaupungin kustannusvertailu keskeisissä palveluissa Vantaa on kärkijoukossa. Digitaalisten palvelujen asiointimäärät ja käyttöönotettujen uusien digitaalisten palveluiden lukumäärä ovat kasvaneet.

Sairauspoissaoloprosentti on laskenut lähtötasoon nähden (v. 2021: 4,38, v. 2016: 4,6), mutta tavoitetasoa ei saavutettu. Esimiesten työkyky- ja terveysjohtamista on vahvistettu. Oppimispäiviä vuonna 2021 toteutui yhteensä 20 828, josta ulkoisia koulutuksia 5 411 päivää ja sisäisiä 15 417 päivää. Kunta 10 -mittareissa: päätöksenteon oikeudenmukaisuus, ei vaikutusmahdollisuuksia muutoksiin ja työyhteisötaidot, ei saavutettu tavoitetasoja.

Kaupunginhallitus 25.4.2022 § 15

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää Valtuustokauden strategian 2018–2021 tavoitteiden mittarien raportti 30.12.2021 kaupunginvaltuustolle tiedoksi merkittäväksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että **Vihreiden ja Vasemmistoliiton** kaupunginhallituksen ryhmät jättivät asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman, johon **Perussuomalaisten ja Keskustan** kaupunginhallituksen ryhmät yhtyivät:

”Perheasuntoja sekä kohtuuhintaista asumista on rakentunut Vantaalle huolestuttavan vähän viime vuosina, tavoitteista on jääty pahasti jälkeen. Uudessa maapoliittisessa ohjelmassa tulee varmistaa kohtuuhintaisten asuntojen riittävä tuotanto, sekä perheasuntojen määrän kasvu ottamalla tavoitteen mittariksi myös asuntojen pinta-alat.”

Merkittiin, että **Sosiaalidemokraattien** kaupunginhallituksen ryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman, johon **Vasemmistoliiton, Perussuomalaisten ja Keskustan** kaupunginhallituksen ryhmät yhtyivät:

”Strategiakauden 2018–2021 asetetut keskeiset tavoitteet perheasuntojen määristä ja pitkän korkotuen ARA -asuntojen määrissä eivät ole toteutuneet. Nämä tavoitteet tulee toteuttaa uudella juuri käynnistyneellä kaupungin strategiakaudella.”

Lisäksi merkittiin, että **Kokoomuksen** kaupunginhallituksen ryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman:

”Maapoliittisen ohjelman päivityksen yhteydessä tulee arvioida nykyistä parempia sääntelykeinoja, joilla saadaan lisää suurempia perheasuntoja strategian tavoitteiden mukaisesti. Elinvoimaohjelmassa tulee löytää keinoja työllisyyden ja kaupungin elinvoiman parantamiseksi.”

_____

Kaupunginvaltuusto 23.5.2022 § 5

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään merkitä tiedoksi Valtuustokauden strategian 2018–2021 tavoitteiden mittarien raportti 30.12.2021.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- Valtuustokauden strategian 2018–2021 tavoitteiden mittarien raportti 30.12.2021

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot:

talous- ja strategiajohtaja Matti Ruusula, puh. 043 824 9254, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
strategia- ja tutkimuspäällikkö Vesa Kokkonen puh. 050 3181582, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vantaa

Valtuustokauden tavoitteiden 2018–2021 toteuma 31.12.2021

Strateginen tavoite	Mittari	Lähtötaso 2016 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Toimenpiteet 31.12.2021	Mittarin tilanne 31.12.2021	Tila
Turvaamme talouden tasapainon							
1. Turvaamme talouden tasapainon	Käyttötalouden menokehitys	Edellisellä valtuustokaudella keskimäärin 1,7 % per vuosi	Käyttötalouden menokasvu enintään 2,5 % per vuosi (Kv 16.11.2020 § 3, tavoitetason muutos)	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat Raportointivastuu: Talous- ja strategiajohtaja	Vuosittainen talousarviovalmistelu ja talousarvion tavoitteiden toteuttaminen. Tuottavuus- ja kasvuohjelman toteuttaminen vuodesta 2021 alkaen.	Käyttötalouden menokasvu (toimintakatteen kasvu) vuosina 2018-2021 ollut keskimäärin 5,5 prosenttia vuosittain. Kasvua on kiihdyttänyt yleisen hintatason ja palkkojen nousun lisäksi uudet kuntien lakisääteiset tehtävät sekä koronaepidemia, joita valtio on kompensoinut valtionosuuksien kautta.	Ei toteudu lainkaan
	Maanmyyntivoitot	155 milj. euroa vuosina 2013–2016	Vähintään 120 milj. euroa vuosina 2018–2021	akj Tero Anttila	Kauppoja tehtiin vuoden 2021 aikana n. 60 kpl ja näistä maakaupoista on saatu maanmyyntivoittoa noin 36,2 milj. euroa, josta asuntotonttien osuus oli noin 25 milj. euroa ja työpaikkatonttien 11 milj. euroa. Työpaikkatonttivaranto on tällä hetkellä varsin suppea.	Vuosina 2018-2021 maanmyyntivoittoja on saatu yhteensä noin 122,1 milj. euroa.	Toteutuu täysin
	Kaupungin investointimenot pl. rahoitusosuudet vuosina 2018–2021 (ei sis. rahastot ja liikelaitokset)	371 milj. euroa vuosina 2013–2016	Enintään 500 milj. euroa vuosina 2018–2021	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat Raportointivastuu: Talous- ja strategiajohtaja	Vuosittainen talousarviovalmistelu ja talousarvion tavoitteiden toteuttaminen.	Vuosien 2018-2021 kaupungin investointien omarahoitusosuus (pl. liikelaitokset ja rahastot) on ollut 528 milj. euroa eli noin 106 % strategiakauden tavoitetasosta. Maanostoihin käytettiin noin 23 milj. euroa suunniteltua enemmän strategiakauden aikana, joka pääosin aiheutti tavoitteen ylityksen.	Ei toteudu lainkaan
	Kaupungin lainamäärä	1,06 mrd euroa (TP 2016)	Alle 1 mrd euroa vuonna 2021	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat Raportointivastuu: Rahoitusjohtaja	Vuosikatteen myönteinen kehitys sekä investointimenojen hallinta.	848,8 milj. euroa	Toteutuu täysin
2. Parannamme tuottavuutta talouslinjausten toteuttamiseksi	Tuottavuuskehitys keskeisissä palveluissa (kuusikkovertailut)	Kuusikkovertailujen nykytila (TP 2016)	Tuottavuus paranee	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat	Vantaa on jatkanut toiminnan kustannustehokasta kehittämistä, ja osallistunut aktiivisesti suurten kaupunkien talous- ja toimintatietojen vertailutyöhön.	Varhaiskasvatus: Kunnallisen päiväkotihoidon vuosikustannukset olivat vuonna 2020 Vantaalla 10621€/ laskennallinen lapsi. Kustannukset olivat Kuusikkokuntien kolmanneksi kalleimmat johtuen korkeimmista tila- ja puhtauspalvelukustannuksista. Vuonna 2016	Toteutuu osittain

Strateginen tavoite	Mittari	Lähtötaso 2016 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Toimenpiteet 31.12.2021	Mittarin tilanne 31.12.2021	Tila
						Vantaan kustannukset olivat Kuusikkokuntien alhaisimmat (9488€). Tuolloin tilakustannukset olivat Kuusikkokuntien alhaisimmat ja puhtauspalvelukustannukset tuolloinkin korkeimmat. Perusopetuksen käyttömenot 9444 €/oppilas vuonna 2020, 8733 €/oppilas vuonna 2018 ja 7875 €/oppilas vuonna 2016. Lukio-opetuksen käyttömenot 7285 €/oppilas vuonna 2020, 6914 €/oppilas vuonna 2018 ja 6190 €/oppilas vuonna 2016. Lukiokoulutuksen osalta Vantaan käyttömenot vuonna 2020 kuusikkokunnista neljänneksi alhaisimmat ja perusopetuksen osalta kolmanneksi alhaisimmat. Soster: 2020 Kuusikko-vertailuissa Vantaa sijoittui deflatoiduilla yksikkökustannuksilla mitattuna kahden kustannustehokkaimman kaupungin joukkoon vanhus-, vammais- sekä päihde- ja mielenterveyspalveluidenkuusikoissa. Lastensuojelun osalta Vantaa sijoittui viidenneksi. Vuodesta 2016 yksikkökustannukset ovat kasvaneet Vantaalla muiden kuntien tasoisesti niin, että Vantaan yksikkökustannuksilla mitattu sijoittuminen Kuusikko-kaupunkien kesken ei ole heikentynyt. Kaupunkikulttuurin toimiala tuottaa vapaa-ajan palveluita kuusikkokuntien vertailussa pääosin matalimmin kokonaiskustannuksin (vertailuluvut vuodelta 2019).	

Strateginen tavoite	Mittari	Lähtötaso 2016 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Toimenpiteet 31.12.2021	Mittarin tilanne 31.12.2021	Tila
	Toimitilojen tilatehokkuus (mittaamista kehitetään)	V. 2016 lopun tilanne	Käyttäjäkohtainen tilan käyttö on tehostunut	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat Raportointivastuu: akj Tero Anttila	Kouluissa toteutetut tilankäytön mittaukset. Päiväkotikonsepti ja uusien oppimisympäristöjen suunnitteluohje tilatehokkuuden tavoitetehokkuuden saavuttamiseksi. Toimistotilajärjestelyissä tilatehokkuus parantunut merkittävästi. Uusien koulujen tunnusluvut laskettu ja koulusuunnitteluohjeen tavoitteellinen tehokkuus otetaan uudelleen tarkasteluun.	Tavoitteelliset tunnusluvut määritellään hankesuunnitteluvaiheessa, lasketaan suunnitteluvaiheessa ja todennetaan käytön aikana. Käytön ajan mittaamiseen tarkoitetun ohjelmiston käyttöä lisätään ja tuloksia hyödynnetään paremmin loppukauden aikana.	Toteutuu täysin
	Yhtenäinen, keskitetty mittaristo	Talousarviossa esitettävät tunnusluvut (TA 2017)	Kehitetään kaupungin toiminnan yhtenäinen, keskitetty mittaristo TS 2020–2023:een	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat Raportointivastuu: Talous- ja strategiajohtaja	Kaupunkitasoiseen Kompassi-järjestelmään rakennettiin 2018-2020 keskitettyä mittaritietoa talouden, henkilöstön ja toimintaympäristön osalta. Talouden ja henkilöstöhallinnon perusjärjestelmien uudistamisen myötä on Kompassi-järjestelmästä jouduttu luopumaan vuoden 2021 lopussa. Tämän vuoksi joudutaan kehittämään uudenlainen mittaritiedon ratkaisu.	Kompassi-järjestelmä on ajettu alas järjestelmäuudistuksen vuoksi vuoden 2021 lopussa. Vuoden 2022 aikana luodaan ratkaisu talous- ja toimintaympäristön esittämiseen. Tätä täydennetään seuraavassa vaiheessa toimialakohtaisilla mittaritiedoilla sekä henkilöstötiedoilla.	Toteutuu osittain
3. Pidämme konsernin talouden hallinnassa	Konsernin lainamäärä	2,04 mrd euroa (TP 2016)	Alle 2,2 mrd euroa vuonna 2021	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat Raportointivastuu: Rahoitusjohtaja	Konsernin lainakannan kasvu noudattelee annettuja puitteita.	Lyhyt- ja pitkäaikainen lainakanta yhteensä 1,98 mrdia euroa.	Toteutuu täysin
	Konsernin pitkäaikaiset vastuut	Leasing- ja vuokravastuut yht. n. 338 milj. euroa (TP 2016)	Leasing- ja vuokravastuut alle 370 milj. euroa vuonna 2021	Rahoitusjohtaja	Leasing- ja vuokravastuiden vertailukelpoinen määrä on tosiasiallisesti hieman laskenut vuodesta 2016, joten kasvu noudattelee annettuja puitteita (32 milj. euroa).	Konsernin taseen ulkopuoliset vastuut 31.12.2021 495 milj. euroa. V. 2016 lähtötasossa ei ollut huomioitu mm. Vantaan kaupungin osuutta Pääkaupunkiseudun junakalustoyhtiön leasingvastuista, joka kaupungin nykyisellä omistusprosentilla 27,5 % on 125,7 milj. euroa. Muun konsernin osalta leasing- ja vuokravastuut ovat n. 369 milj. euroa eli alle tavoitteen, jos vuoden 2016 lähtöluku korjataan vastaamaan ko. vuoden todellista tilannetta.	Toteutuu osittain
	Konsernirakenteen tiivistäminen	V. 2016 lopun tilanne	Konserniyhtiöiden tavoitteiden ja mission tarkistaminen valtuustokauden	Henkilöstö- ja konsernijohtaja	Konsernirakennetta on tiivistetty esim. purkamalla yhtiöitä (5 kpl) ja myymällä yhtiöitä (2 kpl). Kaikille yhtiölle (pl. Vantti) on hyväksytty päätöksenteossa vuosina 2020 - 2021 omistajapoliittinen linjaus,	Konsernirakennetta on tiivistetty.	Toteutuu täysin

Strateginen tavoite	Mittari	Lähtötaso 2016 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Toimenpiteet 31.12.2021	Mittarin tilanne 31.12.2021	Tila
			aikana. Konsernirakenne tukee kaupungin strategian mukaista toimintaa		jossa on vahvistettu omistamisen tarkoitus ja yhtiön pitkänaikavälin tavoitteet.		
Tiivistämme kaupunkia lähiluontoa vaalien							
4. Vahvistamme resurssiviisaasti nykyistä kaupunkirakennetta	Asukaskohtaiset kasvihuonekaasupäästöt vähenevät	5,1 t CO2-ekv./as.	3,9 t CO2-ekv./as. (Kv 16.11.2020 § 3, lähtö- ja tavoitetason tekninen korjaus)	akj Tero Anttila	Resurssiviisauden tiekartassa esitetyt toimenpiteet etenevät ja toimialojen raportointi tehty vuosittain ympäristövastuuraporttiin.	Asukaskohtaiset päästöt 3,7 (t CO2-ekv) eli tavoite saavutettu (HSY vuoden 2020 päästötiedot viimeisimmät).	Toteutuu täysin
	Yleiskaavan laatiminen ja kaupunkiympäristön ekologisen tasapainon vahvistaminen	Yleiskaavan ajantasaisuus selvitetty	Yleiskaava hyväksytty, ekologiset viheryhteydet selvitetty ja ekologinen tasapaino turvattu	akj Tero Anttila	Yleiskaava hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 25.1.2021. Hyväksyttyyn kaavaan sisältyy ekologinen runkoverkosto, joka yhdistää arvokkaat luontokohteet.	Yleiskaava on hyväksytty.	Toteutuu täysin
	Joukkoliikenteen matkustajamäärät nousevat	126 000 joukkoliikennenousua arkipäivittäin	3 % vuotuinen kasvu	akj Tero Anttila	Joukkoliikenteen kokonaisvaltainen kehittäminen, runkolinjaston edistäminen ja käyttöönotto, joukkoliikenteen etuudet ja toimintaedellytysten turvaaminen, tiivistyvä maankäyttö.	99 600 Tavoitteet eivät toteudu, koska koronapandemia on jättänyt usean vuoden notkahduksen joukkoliikenteen matkustajamääriin.	Ei toteudu lainkaan
	Pyöräilijöiden määrä nousee	15 100 (neljän laskentapisteen syksyn huippuviikon arkipäivien summa)	4 % vuotuinen kasvu	akj Tero Anttila	Pyöräilyinfran kehittäminen, tiivistyvä maankäyttö.	14 896 Tavoite ei toteutunut osittain koronapandemiasta ja osittain vuotuisesta säävaihtelusta johtuen. Erityisesti elokuu 2021 oli sateinen ja toisaalta syyskuu taas monta astetta edellisen vuoden syyskuuta kylmempi. Tämä vaikuttaa tilastoihin merkittävästi.	Ei toteudu lainkaan
	Ympäristöaiheinen teemavuosikäytäntö vakiintunut	Yksi teema vuosittain	Käytäntö vakiintunut	akj Tero Anttila	Vuoden 2018 teemavuosi oli "lähimetsät/korvet ja muut suot" ja vuonna 2019-2020 "ötökät". Vuonna 2021 ei teemavuotta, mutta valmistauduttiin vuoden 2022 teemaan "Linnut".	Teemavuodet toteutettu muuten, mutta vuosi 2021 oli välivuosi.	Toteutuu osittain

Strateginen tavoite	Mittari	Lähtötaso 2016 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Toimenpiteet 31.12.2021	Mittarin tilanne 31.12.2021	Tila
5. Hyödynnämme rohkeasti kaupunkikeskusten kehittämismahdollisuudet	Kaupunkikeskuksien kasvua vahvistetaan uudella poikittaisella joukkoliikenteen runkoyhteydellä	Ei runkolinjaa	Bussirunkolinja 570 on aloittanut toimintansa ja samalle yhteysvälille on laadittu kaupunkiraitiotien yleissuunnitelma	akj Tero Anttila	Bussirunkolinjan infran edistäminen. Vantaan ratikan jatkosuunnittelu (katusuunnittelu ja kaavoitus).	Bussirunkolinja 570 on aloittanut liikennöinnin varakalustolla Ojangon bussivarikolta. Uusi kilpailutettu sähköbussikalusto saadaan vuoden 2022 aikana käyttöön. Vantaan ratikan yleissuunnitelma on valmis ja jatkosuunnittelu etenee katusuunnitelmavaiheessa. Samanaikaisesti laaditaan ratikkakäytävään kaavarunkoa ja valmistellaan asemakaavoitusta.	Toteutuu täysin
	Kaupunkikeskusten elinvoima kasvaa	3,1 (v. 2017)	3,5	akj Tero Anttila	Koko Vantaa elinvoimaluku on laskettu 4 kertaa vuodesta 2017 lähtien. Viimeisin julkistettu 5/2021 (v. 2020 laskenta). Maanlaajuisesti Vantaa on pärjännyt hyvin. Lukujen lasku johtuu osin puretuista tai purku-uhan alla olevien kiinteistöjen liiketilojen häviämisestä sekä vallitsevasta koronatilanteesta. Tilanne purettujen kortteleiden osalta todennäköisesti korjaantuu, kun korttelit uudistuvat uudella rakenteella. Koronan tarkemmat vaikutukset ovat vielä epäselvät.	2,9	Ei toteudu lainkaan
	Aviapoliksen keskusta kehittyy ja kaupunkirakenne sekoittuu (asukkaiden ja työpaikkojen suhde tasapainottuu)	4 % (v. 2015)	20 %	akj Tero Anttila	Viimeisin tieto työpaikoista on vuodelta 2019, jolloin Veromiehen kaupunginosan työpaikkamäärä on ollut 15 463 ja samana vuonna kaupunginosan asukasmäärä on ollut 860, jolloin suhde on 6 %. Huomioitavaa on, että asukasluku on vuonna 2020 ollut jo 1078.	6 % (v. 2019)	Toteutuu osittain
	Aviapoliksen keskustaan kaavoitettu uusi kerrosalaneliömetrimäärä	0	500 000 km^2	akj Tero Anttila	Veromiehen kaupunginosassa on vireillä useita kaavatöitä sekä asumiseen että työpaikkarakentamista. Osa hankkeista viivästynyt kaupungista riippumattomista syistä. (rajaus: Veromiehen kaupunginosa)	Vuosina 2017-2021 kaavoitettu 327 690 br-kem2.	Toteutuu osittain
6. Vantaan kaupunkiympäristöt ja asunnot ovat kansainvälisesti kilpailukykyisiä	Asukastyytyväisyys asukasbarometrissä	Ensimmäinen asukasbarometri tehdään 2018	Asukasbarometrin tulos parantunut	akj Tero Anttila	Asukasbarometri 2020 on toteutettu talvella 2020-2021 ja tulokset raportoitu keväällä 2021.	Tyytyväisyys asuinalueeseen v. 2020: 81 % (tyytyväinen tai melko tyytyväinen). Vertailukohtana vuosi 2018: 83 %. Tyytyväisyys ei ole siis noussut.	Ei toteudu lainkaan

Strateginen tavoite	Mittari	Lähtötaso 2016 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Toimenpiteet 31.12.2021	Mittarin tilanne 31.12.2021	Tila
	Arkkitehtuuri- ja laatukilpailujen määrä (kpl)/vuosi	3 kpl	Vähintään 4 kpl vuodessa	akj Tero Anttila	Toteutuneet kilpailut vuonna 2021 (yhteensä 5). Suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailu Myyr Yorkin Sporttikorttelit Myyrmäki (yht.työssä VAV, HOAS) Neuvottelumenettely kehitysvammaisten palveluasumisen yksikkö, Hakunila 94207/4 Tarjouskilpailu kerrostalotontista Myyrmäki 15531/4 Tarjouskilpailu kerrostalotontista Vapaala 13082/2 Tonttikilpailu päiväkotitontista Hämevaarassa 11043/1 Arkkitehtuuri- ja laatukilpailuiden lisäksi kaupunki on järjestänyt useita jatkuvan myynnin tonttihakuja sekä tarjouskilpailun pientalotonteista.	Kilpailuita on järjestetty 2018-2021 vuosittain vähintään 4 kpl. Vuonna 2021 järjestettiin arkkitehtuuri- ja laatukilpailuita 5 kpl.	Toteutuu täysin
	Perheasuntojen (4h+k/kk ja suuremmat) määrä 5–10 % kerrostalotuotannossa	4,3 %	Vähintään 5 %	akj Tero Anttila	Kaupunki on lisännyt suurimpaan osaan maankäyttösopimuksista vuonna 2021 perheasuntojen (kolmiot ja suuremmat) rakentamisvelvoitteen (väh. 30 % per rakennus). Kaupunki velvoittaa perheasuntojen rakentamiseen myös omassa tontinluovutuksessa.	Vuonna 2021: 3,2 % (89 asuntoa) Vuonna 2020: 3,5 % (86 asuntoa) Vuonna 2019: 3,2 % (142 asuntoa) Vuonna 2018: 2,8 % (110 asuntoa)	Ei toteudu lainkaan
	Vapaarahoitteisten omistusasuntojen osuus (%) asuntorakentamisessa	48,8 %	Vähintään 50 %	akj Tero Anttila	Kaupunki on luovuttanut asuntotontteja erityisesti omistusasumiseen ja valtion tukemaan vuokra-asumiseen. Valmistuneesta omistusasuntotuotannosta osa on yksityisten sijoittajien omistamassa vuokra-asuntokäytössä.	52 % (vuonna 2021)	Toteutuu täysin
	Kohtuuhintaisten valtion tukemien asuntojen määrä	Pitkä korkotuki: 10,6 % Lyhyt korkotuki tai asumisoikeus: 12,5 %	20 % kokonaismäärästä 10 % kokonaismäärästä	akj Tero Anttila	Kaupunki on luovuttanut vuonna 2021 asuntotontteja erityisesti omistusasumiseen ja valtion tukemaan vuokra-asumiseen.	Mittarin tavoite ylittyi vuonna 2018 lyhyen korkotuen ja asumisoikeustuotannon osalta. Vuosi 2021: pitkä korkotuki: 10 % (314 asuntoa) Vuosi 2021: lyhyt kt ja asumisoikeus: 6,0 % (198 asuntoa) Vuosi 2020: pitkä korkotuki: 0 % (7 asuntoa) Vuosi 2020: lyhyt kt ja asumisoikeus: 7,7 % (226 asuntoa)	Ei toteudu lainkaan

Strateginen tavoite	Mittari	Lähtötaso 2016 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Toimenpiteet 31.12.2021	Mittarin tilanne 31.12.2021	Tila
						Vuosi 2019: pitkä korkotuki: 9,8 % (482 asuntoa) Vuosi 2019: lyhyt kt ja asumisoikeus: 7,4 % (363 asuntoa) Vuosi 2018: pitkä korkotuki: 8,8 % (396 asuntoa) Vuosi 2018: lyhyt kt ja asumisoikeus: 15,5 % (701 asuntoa)	
Lisäämme kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa							
7. Kaupungin työllisyystilanne kehittyy parhaiten pääkaupunkiseudulla	Työllisyyspalvelujen asiakkaista aktiivitoimenpiteissä (työllisyyttä edistävä monialainen yhteispalvelu), vuoden keskiarvo	19,9 %	40 %	Kasvupalvelujohtaja	Kuntakokeilun asiakkaiden aktivointiaste on ollut v. 2021 keskimäärin 24,18 %. (36 % aktiivitoimenpiteissä olevista oli omaehtoisessa koulutuksessa ja 25 % työvoimakoulutuksessa).	Tavoite ei toteutunut (huom! laajempi asiakaskunta kuntakokeilun myötä - ei vain TYP).	Ei toteudu lainkaan
	Yrityskäyntien määrä (työllisyyspalvelut, elinkeinopalvelut, ja maankäyttö)/vuosi	Uusi mittari	1000	Kaupunginjohtaja, katon akj ja kasvupalvelujohtaja Raportointivastuu: Kasvupalvelujohtaja	Yritysyhteistyökontaktien määrä työllisyyspalveluissa 2021: 1481, yrityskontaktien määrä elinkeinopalveluissa 1490 sekä lisäksi KATOn päivittäiset yritysasiakkaiden väliset kontaktit.	Työllisyyspalvelut + elinkeinopalvelut = 2971 yrityskontaktointia. Tämän lisänä KATOn yrityskontaktoinnit.	Toteutuu täysin
	Työttömyysaste	12,2 %	10 % (Kv 16.11.2020 § 3, tavoitetason muutos)	Kasvupalvelujohtaja	Työllisyyden kuntakokeilu alkoi 1.3.2021, mikä merkitsi voimakasta toiminnan prosessien uudelleenorganisointia ja yhdessä koronakriisin aiheuttaman työttömyyslukujen nousun myötä merkittävästi kasvanutta asiakasmäärää ja kunnan viranomaisvastuun kasvamista. TE-hallinnosta kuntakokeiluun siirtyneiden asiakaspalveluresurssien vajaus ja uusien työntekijöiden rekrytointi sekä perehdytys hidasti kuntakokeilun palveluohjausta.	12,5 %	Ei toteudu lainkaan
	Pitkäaikaistyöttömyys (Pitkäaikaistyöttömien määrä)	4877	2439	Kasvupalvelujohtaja	Pitkäaikaistyöttömyys on kasvanut koronakriisin myötä niin valtakunnallisesti kuin Vantaallakin. Työllisyyden kuntakokeilu alkoi 1.3.2021, mutta asiakasohjaus TE-palveluista kuntaan oli alkuun hidasta. TE-hallinnosta jäi myös siirtymättä kolmasosa asiakaspalveluresurssista, mikä hidasti	6724	Ei toteudu lainkaan

Strateginen tavoite	Mittari	Lähtötaso 2016 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Toimenpiteet 31.12.2021	Mittarin tilanne 31.12.2021	Tila
					kuntakokeilun palveluohjausta etenkin kevään ja kesän ajan. Asiakaspalveluresursseihin liittyvät rekrytoinnit saatiin valmiiksi toisen kolmanneksen jälkeen, mikä tehosti jo palveluohjausta, mutta uusien työntekijöiden perehdyttäminen vaikutti loppuvuodesta vielä osaltaan palveluohjaukseen.		
	Nuorisotyöttömyys (Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä)	1454	1454 (Kv 16.11.2020 § 3, tavoitetason muutos)	Kasvupalvelujohtaja	Työttömien ja lomautettujen määrät nousivat koronakriisin myötä ja se näkyi etenkin palvelualoilla, joilla moni nuori työskentelee. Kuntakokeilun alkuvaiheen haasteiden eli asiakaspalveluresurssin vajauksen, jatkuvien rekrytointien ja uusien työntekijöiden perehdytyksen myötä ei päästy myöskään vaikuttamaan nuorisotyöttömyyteen vielä riittävällä tasolla eli palveluohjaus oli hidasta. Rinnalla kulkien nuorisotyöttömyys laskuun -hanke alkoi 08/2021. Lisäksi Barona Oy:n kanssa loppuvuodesta aloitettu pilotti pyrkii myös nuorten pitkäaikaistyöttömyyden ennaltaehkäisyyn.	1 728	Ei toteudu lainkaan
8. Työikäisen väestön osaaminen vastaa nykyistä paremmin työelämän muuttuvia tarpeita	Perusopetuksen jälkeiseen jatkokoulutukseen sijoittuneiden %-osuus	98,7 %. Jokaiselle perusopetuksen päättävälle nuorelle mahdollistetaan jatkokoulutuspaikka	99 %. Jokaiselle perusopetuksen päättävälle nuorelle mahdollistetaan jatkokoulutuspaikka	akj Katri Kalske	Perusopetuksen lisäpanostus 1 milj. euroa oppilaanohjauksen ja työelämäpainotteisen opetuksen määrän ja laadun kehittämiseen. Oppivelvollisuuden laajeneminen tuli voimaan 1.8.2021 opintonsa keväällä 2021 päättäneelle ikäluokalle sekä perusopetuksen lisäopetuksessa, lukioon valmistavassa koulutuksessa sekä ammatilliseen koulutukseen valmistavassa koulutuksessa vuonna 2004 syntyneille.	98,8 %. Jokaiselle perusopetuksen päättäneelle mahdollistetaan jatkokoulutuspaikka. Ilman toisen asteen opiskelupaikkaa olevalle nuorelle osoitetaan tarvittaessa opiskelupaikka toisen asteen koulutuksesta tai perusopetuksen lisäopetuksesta, lukioon valmistavasta koulutuksesta tai ammatilliseen koulutukseen valmistavasta koulutuksesta.	Toteutuu täysin
	Variassa ammatillisen tutkinnon (pt, at, eat) suorittaneiden työllistymisaste tutkinnon suoritusvuotta seuraavan vuoden lopussa	56 % (2015)	63 %	akj Katri Kalske	Variassa on tehty aktiivista yhteistyötä ja kehitetty uusia yhteistyöfoorumeita alueen yritysten kanssa. Varian koulutustarjontaa on suunnattu tutkintoihin ja tutkinnonosiin, joiden suorittaneet työllistyvät.	69,1 % (vuonna 2019 valmistuneista työllistyneet on viimeisin saatavilla oleva tieto)	Toteutuu täysin
	Lukion päättäneistä (nuorten koulutus) jatkokoulutukseen	27,8 % (2015)	33 %	akj Katri Kalske	Korkeakoulujen valintaperusteuudistuksen myötä jatko-opiskelu suoraan lukiokoulutuksen jälkeen on vähentynyt. Vantaan lukiot kehittävät jatkuvasti uusia toimintamalleja korkeakouluyhteistyön	21,7 %	Ei toteudu lainkaan

Strateginen tavoite	Mittari	Lähtötaso 2016 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Toimenpiteet 31.12.2021	Mittarin tilanne 31.12.2021	Tila
	samana vuonna päässeet %				toteuttamiseksi, jotta lukiokoulutuksen jälkeen suoraan korkeakouluopintoihin jatkavien osuus kasvaisi ja siirtyminen korkeakouluun olisi sujuvaa.		⦸
	Koulujen ja oppilaitosten yrittäjyyskasvatuksen toimenpidesuunnitelma	Toimenpide-suunnitelmaa ei ole	Toimenpide-suunnitelma laadittu ja toteutuksessa	akj Katri Kalske	Suunnitelma on laadittu.	Toteutunut.	Toteutuu täysin ■
	Vantaalaisten koulutustaso	9,4 % ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneita 15 v. täyttäneistä (2016)	Osuus nousee	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat Raportointivastuu: Talous- ja strategiajohtaja	Kaupungin strategian mukaiset toimenpiteet.	9,57 % ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneita 15 v. täyttäneistä (2018).	Toteutuu täysin ■
9. Yrityksille on monipuolisia ja vetovoimaisia työpaikka-alueita	Työpaikkojen määrän kehitys	109 779 (2015)	115 000	Kasvupalvelujohtaja	Tehty tiivistä yhteistyötä BusinessVantaa-yrityspalveluverkoston sekä yritysten ja oppilaitosten kanssa liittyen mm. rekrytoinnissa avustamiseen. Elinkeinopalvelujen sijoittumispalvelut on avustanut yrityksiä sijoittumaan suurempiin tiloihin. Elinkeinopalveluiden sekä KATOn yhteistyö on edesauttanut sopivien kohteiden ja laajentumismahdollisuuksien löytämistä yrityksille. Saman alan yritysten verkottumista ja kehittymistä on tuettu klusteritoiminnan kautta, mikä on myös vahvistanut kaupungin houkuttelevuutta näiden alojen yritysten keskuudessa. Elinkeinopalvelut on projektien kokeiluilla mahdollistanut yritysten liiketoiminnan kehitystä, joka on johtanut kasvuun ja työllistämiseen. Yrityksiä on otettu mukaan kehittämään työpaikka-alueita (Myyrmäki, Tikkurila, Aviapolis). Myyrmäessä on kampusta kehitetty yhdessä yritysmyönteisempään suuntaan ja samaan aikaan Tikkurilassa osallistuttu oppimiskampuskonseptin kehittämiseen yhdessä yritysten kanssa. YritysVantaa -yritysneuvontapalveluiden resursointia on vahvistettu ja kehitetty palveluita erityisesti vieraskielisten yrittäjien osalta.	122 871 (2019).	Toteutuu täysin ■

Strateginen tavoite	Mittari	Lähtötaso 2016 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Toimenpiteet 31.12.2021	Mittarin tilanne 31.12.2021	Tila
	Uusien yritysten lukumäärä vuodessa	1 154	1 300	Kasvupalvelujohtaja	Tehty tiivis yhteistyö BusinessVantaa yrityspalveluverkoston kanssa. Turbiinissa on syntynyt yrityksiä startupeista ja siitä on syntynyt työpaikkoja. Nykyään Turbiinin rooli on erityisesti opiskelijayrittäjyyden edistämisessä. Elinkeinopalvelujen sijoittumispalvelut on avustanut yrityksiä sijoittumaan suurempiin tiloihin. Myös suuria toimijoita on tullut ja epan sekä KATOn yhteistyö on onnistuessaan johtanut isojenkin toimijoiden tuloon Vantaalle. Kaupungin markkinavuoropuhelua on kehitetty siten, että yrityksillä on ollut parempi ymmärrys kaupungin tarpeista ja tulevista hankinnoista. Myyrmäessä on kampusta kehitetty yhdessä yritysmyönteisempään suuntaan ja samaan aikaan Tikkurilassa osallistuttu oppimiskampuskonseptin kehittämiseen yhdessä yritysten kanssa. YritysVantaa -yritysneuvontapalveluiden resursointia on vahvistettu ja kehitetty palveluita erityisesti vieraskielisten yrittäjien osalta.	1552 (Q2/2021)	Toteutuu täysin
	Osaamisintensiivisten työpaikkojen osuus	9,7 %	12 %	Kasvupalvelujohtaja	Tähän on vaikuttanut mm. Aviapoliksen kehittäminen, yhteistyö sekä Vantaan kaupunkiorganisaation sisällä että sidosryhmien kesken, Vantaankosken alueen kehittäminen yhdessä maton ja epan kanssa (lähinnä projekteissa epan puolelta). Smart Vantaan alulle pano. Yhteistyö amkien kanssa poikinut: on ollut mahdollisuus tukea amkeista spinnanneita kehitystiimejä (yrityksen esiasteita).	19,6 % (Suuntaa antava mittarin tilanne, Tilastokeskuksen toimipaikkarekisterin pohjalta).	Toteutuu täysin
10. Vantaa tunnetaan tapahtumien kaupunkina	Suurten kulttuuri- ja liikuntatapahtumien määrä	10 (kulttuuripalvelut) / vuosi 1 (liikuntapalvelut) / vuosi	4 uutta / strategiakausi 1 uutta / strategiakausi	akj Riikka Åstrand	Kulpa: Vuonna 2019 järjestettiin 7 uutta suurta kulttuuritapahtumaa. Vuosina 2020 ja 2021 molempina yhdet, strategiakauden aikana yhteensä 9 kpl uutta suurta kulttuuritapahtumaa. Liipa: Vuonna 2019 järjestettiin 3 uutta suurta liikuntatapahtumaa ja vuosina 2020-2021 molempina yhdet. Strategiakauden aikana yhteensä 5 kpl uutta suurta liikuntatapahtumaa.	Tavoite on saavutettu ja ylitetty.	Toteutuu täysin
	Mielikuva Vantaasta tapahtumien kaupunkina	Mittausmenetelmän kehittäminen	Mittausmenetelmä kehitetty ja mittauksista	Viestintäjohtaja	Mittausmenetelmät: Sponsor Insigt Vantaan tunnettuustutkimus (kohteet, tapahtumat, paikat, tehdään vuosittain) ja Suomi-tutka Vantaan tunnettuus	Kaupungin kiinnostavuus 2016 Q3 vs. 2021 Q3 (SponsorInsight) Asuinpaikkakuntana 22 % -> 28 % Matkailukohteena 17 % -> 27 %	Toteutuu osittain

Strateginen tavoite	Mittari	Lähtötaso 2016 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Toimenpiteet 31.12.2021	Mittarin tilanne 31.12.2021	Tila
			positiivinen tulos		tapahtumapaikkana (lähtömittaus tehty 4/2018, seuranta 2/2020).	Kokouskaupunkina 20 % -> 28 % Tuloksissa suurta kausivaihtelua, mutta Vantaan kiinnostavuuden voidaan todeta kasvaneen hieman vuoteen 2016 verrattuna. Tavoite saavutettu mittausmenetelmän osalta. Positiivista kehitystä mitattu Suomi-tutkassa; tunnettuus Etelä-Suomen alueella lisääntynyt 9 %.	
Edistämme asukkaiden hyvinvointia							
11. Vantaalaisten terveys ja hyvinvointi vahvistuvat terveellisempien elintapojen myötä	**Liikunnan lisääntyminen** Vähintään tunnin päivässä liikkuvat % (Lähde: Kouluterveyskysely 2017)	4. ja 5. luokka 42 % 8. ja 9. luokka 19 % lukio 14 % AOL 15 %	Osuudet nousevat	akj Riikka Åstrand	Toteutetaan Liikkuva päiväkoti/koulu/opiskelu toimintoja. Jatkettu matalan kynnyksen harrasteliikunnan tukemista harrasteliikunnan ohjaajatuen avulla sekä Urhea-yhteistyöllä. Koronapandemian vuoksi oppilasurheilu ollut keskeytettynä keväästä 2020 lähtien.	4-5. lk: 39 % yläkoulu 8-9 lk: 24 %, lukio: 15 %, AOL: 16 % Tulokset vuodelta 2021	Toteutuu osittain
	Vapaa-ajan liikuntaa harrastamattomien osuus (Vantaan lisätessä liikuntamahdollisuuksien tarjontaa eri ikäisille) (Lähde: Kansallinen ATH-tutkimus 2015)	aikuisväestö 21 %	Vapaa-ajan liikuntaa harrastamattomien osuus laskee	akj Riikka Åstrand ja akj Timo Aronkytö	Riskiryhmille suunnatun elintapaneuvonnan määrää lisätty. Korttelilliga-toimintaa kehitetty houkuttelemaan entistä suurempiä määriä kuntalaisia.	Vapaa-ajan liikuntaa harrastamattomien osuus, aikuiset 31,5 % (Pääkaupunkiseudun hyvinvointikysely 2021)	Ei toteudu lainkaan
	Tupakoinnin väheneminen Päivittäin tupakoivien osuus (Lähde: Kouluterveyskysely 2017, ATH-tutkimus 2015)	Yläkoulu 5 % Lukio 4 % AOL 20 % Aikuisväestö 14 %	Päivittäin tupakoivien osuus vähenee	akj Katri Kalske ja akj Timo Aronkytö	Soster: Terveysasemien vastaanotoilla tupakointi otettu puheeksi, annettu tupakoinnin lopettamiseen liittyvää materiaalia sekä kirjoitettu tupakoinnin lopettamista tukevia lääkkeitä osalle asiakkaista. Vantaan verkkosivuilla on otettu käyttöön tupakoinnin lopettamisen omavalmennusohjelma asiakkaiden tueksi. Ehkäisevän päihdetyön yksikkö järjestänyt tupakasta vieroitusryhmiä sekä koulutusta.	Yläkoulu: 3 % Lukio: 3 % AOL: 12 % Aikuisväestö: 15,8 % (Vantaa-Kerava hyvinvointialue)	Toteutuu osittain

Strateginen tavoite	Mittari	Lähtötaso 2016 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Toimenpiteet 31.12.2021	Mittarin tilanne 31.12.2021	Tila
					Äitiysneuvoloiden ensikäynneillä ja laajan terveystarkastuksen yhteydessä otetaan tupakointi puheeksi. Tupakoiva raskaana oleva ohjataan terveydenhoitajalle, joka on erityisesti kouluttautunut tukemaan ja ohjaamaan savuttomuuteen. Kouluterveydenhuollon terveystarkastuksissa käytetään nuorten päihdemittaria (ADSUME) 8. lk:n ja lukion 2. lk:n opiskelijoille. Lisäksi kouluilla ja oppilaitoksissa on käytössä mm. päihdeprosessimalli. Lukio ja AOL: järjestetty neuvontaa ja tukea tupakoinnin lopettamiseen.		
	<u>Alkoholin liikakäytön väheneminen</u> Alkoholia liikaa käyttävien osuus (Lähde: Kouluterveyskysely 2017, ATH-tutkimus 2015)	Yläkoulu 9 % Lukio 24 % AOL 26 % Aikuisväestö 27 %	Alkoholia liikaa käyttävien osuus vähenee	akj Katri Kalske ja akj Timo Aronkytö	Soster: Neuvoloissa audit-lomake päihteidenkäytön seulontaan. Päihteiden käyttöön puututaan aktiivisesti ja perheitä tuetaan päihteettömyyteen. Kouluterveydenhuollossa käytetään nuorten päihdemittaria ADSUME ja audit-kyselylomakkeita 8-lk:n ja lukion 2 lk:n opiskelijoille. Lisäksi kouluilla ja oppilaitoksissa on käytössä mm. päihdeprosessimalli. Hyvinvointi-päivien ja viikkojen teemana usein alkoholi ja muut päihteet. Useita puheeksiottokoulutuksia sote-alan henkilöstölle. Metropolian kanssa yhteistyönä päihdetyön koulutusta sote-alan henkilöstölle sekä ostopalveluna EHYT ry:n päihdetyön oppitunteja kouluille. Lisäksi järjestetty useita Päihdefoorumeja. Perusopetuksessa keskitettyä valistustoimintaa jo kuudesluokkalaisille Helsingin poliisisoittokunnan Pidä huolta -konserttikampanjan muodossa. Yläkouluissa hyvinvointiteemaa (ml. päihteiden käyttö) on käsitelty terveystiedon lisäksi luokanvalvojien tunneilla sekä oppilaanohjauksessa elämänhallinnan taitojen yhteydessä. Lukio ja ammatillinen: Opiskelijoille on annettu ennaltaehkäisevää informaatiota alkoholin haitoista mm. hyvinvointiviikoilla. Oppilaitos ja	Yläkoulu: 8 % Lukio: 17 % AOL :18 % Aikuisväestö: 29,5 % (alkoholia liikaa käyttävät, Vantaa-Kerava hyvinvointialue)	Toteutuu täysin

Strateginen tavoite	Mittari	Lähtötaso 2016 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Toimenpiteet 31.12.2021	Mittarin tilanne 31.12.2021	Tila
					opiskelijahuolto ovat opiskelijan tukena alkoholin liikakäytön vähentämisessä.		
12. Hyvinvointierot vähenevät	**Alueiden väliset hyvinvointierot (segregaation torjunta):** Myönteiseen erityiskohteluun (eli positiiviseen diskriminaatioon) alueellisesti osoitettu euromäärä	Perusopetuksen erityiskohteluun osoitettu määräraha lukuvuoden 2017-2018 osalta yht. 2,3 milj. e Esiopetuksen tasa-arvoa edistävät toimenpiteet yhteensä 160 t. e	Molemmat yhteensä 4 milj. e.	akj Katri Kalske	Valtion erityisavustuksella varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen on parannettu lasten yhdenvertaisia oppisen edellytyksiä ja hyvinvoinnin vahvistamista. Valtion kota-avustus ja Vantaan oma kotarahoitus on kohdennettu valtakunnallisten kriteereiden mukaan kouluille syrjäytymisen ehkäisemistä vaativien toimenpiteiden toteuttamiseksi. Soster: Sosiaali- ja terveystoimi mukana myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelmassa vuonna 2021 viidellä hankkeella.	Alla kasvatuksen ja oppimisen toimialan vuoden 2021 myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman toimenpiteet ja koulutuksellisen tasa-arvon määrärahojen käyttö. - Valtion erityisavustus positiivisen diskriminaation edistämiseksi 2019-2020: Avustuksella palkattiin varhaiskasvatuksen resurssiopettajia, lapsi- ja perheohjaajia, taidepedagogeja ja lastenhoitajia yhteensä 26 haastavilla alueilla oleviin päiväkoteihin. Avustuksen määrä 800 000 euroa. - Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen tasa-arvon edistämiseen ja laadun kehittämiseen: Avustuksella palkattiin 27 varhaiskasvatuksen lapsi- ja perheohjaajaa sekä 12 kehittäjäopettajaa v. 2020-2021. Avustuksen määrä 1,6 milj. euroa - Perusopetuksessa koulutuksellisen tasa-arvon edistämiseen käytettiin 4,8 milj. euroa vuonna 2021 sekä ruotsinkielisessä perusopetuksessa 0,1 milj euroa. - Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman puitteissa varhaiskasvatukseen palkattiin 4 kuraattoria. Toteuma 235 000 euroa.	Toteutuu täysin

Strateginen tavoite	Mittari	Lähtötaso 2016 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Toimenpiteet 31.12.2021	Mittarin tilanne 31.12.2021	Tila
						- Puistoruokailukokeiluiden toteuma toimialan osalta oli 11 000 euroa vuonna 2021. Yhteensä kasvatuksen ja oppimisen toimialan osalta toteuma oli 7,5 milj. euroa vuonna 2021 Soster: V. 2019 ohjelmaa toteutettiin ilman erillismäärärahaa. V:lle 2020 toimialan MEK-hankkeisiin kohdennettiin 260 000 euroa ja vuonna 2021 noin 310 000 euroa.	
	Sosioekonominen indeksi (viiden ylimmän ja viiden alimman alueen keskiarvojen erotus)	110 (2015)	Heikoimpien ja parhaimpien alueiden väliset erot eivät kasva	Apulaiskaupunginjohtajat Raportointivastuu: Talous- ja strategiajohtaja	Kaupungin strategian ja myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman mukaiset toimenpiteet.	115	Ei toteudu lainkaan ⦸
	Ikävakioitu sairastavuusindeksi (suurimman ja pienimmän alueen arvon erotus)	47 (2015)	Heikoimman ja parhaimman alueen ero ei kasva	Apulaiskaupunginjohtajat Raportointivastuu: Talous- ja strategiajohtaja	Kaupungin strategian ja myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman mukaiset toimenpiteet. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala vastaa edellytysten luomisesta kuntalaisten terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin ylläpitämiselle ja parantamiselle. Palveluja kohdennetaan väestön tarpeet ja mm. myönteisen erityiskohtelun tavoitteet huomioiden.	Ikävakioitua sairastavuusindeksiä ei voitu laskea.	Ei tietoa ☐
	<u>Asukkaiden hyvinvointierot:</u> Varhaiskasvatuspalveluissa olevien lasten osuus varhaiskasvatusikäisistä	Syyskuu 2017: 77,7 %	Osuus nousee	akj Katri Kalske	Varhaiskasvatuksen merkityksen korostaminen lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukemisessa.	78,8 %	Toteutuu täysin ■
	Harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa (Kouluterveyskysely 2017)	4. ja 5. luokka 81 % 8. ja 9. luokka 89 % lukio 93 % AOL 79 %	Osuudet nousevat	akj Katri Kalske	Harrastusten Vantaa -hanke tarjoa vantaalaisille peruskoululaisille mahdollisuus osallistua mieluiseen ja ilmaiseen harrastustoimintaan koulupäivän yhteydessä. Vuonna 2021: osallistujia: 3046 peruskoululaista, harrastusryhmiä: 305, kouluja ja	4. ja 5. luokka: 84 % 8. ja 9. luokka: 94 % lukio: 97 % AOL: 94 %	Toteutuu täysin ■

Strateginen tavoite	Mittari	Lähtötaso 2016 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Toimenpiteet 31.12.2021	Mittarin tilanne 31.12.2021	Tila
					toimipisteitä 49, harrastekaveritoimintaan osallistuneita: 440 peruskoululaista.		
	Kokenut kiusaamista	Alakoulu 23 % Yläkoulu 28 % Lukio 14 % AOL 13 %	Osuudet laskevat	akj Katri Kalske	Peruskouluissa on otettu käyttöön aktiivisesti keinoja ja menetelmiä, joilla oppilaat oppivat sosiaalisia taitoja. Lukio ja ammatillinen: Kaikkiin esille tulleisiin kiusaamistapauksiin ja –tilanteisiin on puututtu henkilökohtaisesti ja tilanteisiin on haettu ratkaisua huomioiden yksilökohtaiset tarpeet. Yhteisölliset hyvinvointiryhmät ovat suunnitelleet ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä kiusaamisen vähentämiseksi. Vantaalle on laadittu kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen toimenpideohjelmaa, joka otetaan käyttöön elokuussa 2022.	2017 kyselyssä käytettyä indikaattoria 'syrjivä kiusaaminen' ei ole mitattu vuoden 2019 tai 2021 kyselyissä. Kyselyssä on indikaattori 'koulukiusattuna vähintään kerran viikossa': Alakoulu: 9,4 % (2021), 8,3 % (2019), 7,9 % (2017) Yläkoulu: 5,1 % (2021), 5,4 % (2019), 6,0 % (2017) Lukio: 0,9 % (2021), 1,6 % (2019), 1,6 % (2017) AOL: 1,7 % (2021), 3,5 % (2019), 2,9 % (2017)	Toteutuu osittain
	Yhä harvempi nuori putoaa pois koulutuksesta tai muista aktiivisista toimenpiteistä	Nuorista tehtyjen huoli-ilmoitusten määrä 688 kpl (2016)	Laskee	akj Katri Kalske	Huoli-ilmoitukset ovat nykyisin yhteydenottopyyntöjä. Aiempina vuosina lukuun on laskettu koko asiakasmäärä. Asiakasmäärä oli vuonna 2021 795 ja näistä oppilaitoksen kautta ohjautui 428 nuorta.	Uusia yhteydenottopyyntöjä on tullut vuonna 2021 627 ja 58,4 % on tullut oppilaitoksista.	Toteutuu täysin
	Yhä harvempi nuori putoaa pois koulutuksesta tai muista aktiivisista toimenpiteistä	Ilman toisen asteen tutkintoa olevat 20-29 vuotiaat nuoret 7200 hlöä (2016)	Laskee	akj Katri Kalske	Peruskoulun päättäneille tarjotaan jatko-opiskelupaikka koulutustakuun mukaisesti. Ilman koulutuspaikkaa olevat voivat hakea ammatilliseen koulutukseen jatkuvan haun kautta.	Ilman perusasteen jälkeistä tutkintoa olevat 20 - 29-vuotiaat 2020 vuonna 7813, 2018 vuonna 7204 (7662 vuonna 2016, Tilastokeskus. Lähtötasoon vertailukelpoista lukua ei saatavilla.).	Ei toteudu lainkaan
	Ammatillisen koulutuksen keskeyttämis-% Variassa	13,6 %	10 %	akj Katri Kalske	ESR-hanke Keskeyttämisestä kohtaamiseen käynnistyi 1.3.2019. Hankkeen kautta Variassa on tehty toimenpiteitä keskeyttämisen vähentämiseksi, mm. uusien toimintamallien kehittäminen, henkilöstön koulutus ja opiskelijoille järjestetty vapaa-ajantoiminta. ESR-hankkeen ja MEK-ohjelman kautta Variassa työskentelee yhdeksän erityisnuorisotyöntekijää, joiden työn tarkoituksena on keskeyttämisen vähentäminen. Nuorisotyöntekijöiden työ vakinaistuu Variassa vuodesta 2022 alkaen.	Vuonna 2021 eronneita yhteensä 19,3 %, alle 20-vuotiaita eronneita 13,7 %.	Ei toteudu lainkaan

Strateginen tavoite	Mittari	Lähtötaso 2016 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Toimenpiteet 31.12.2021	Mittarin tilanne 31.12.2021	Tila
	Niiden 15–29-vuotiaiden vain peruskoulun suorittaneiden osuus samanikäisistä, jotka eivät ole koulutuksessa, työssä, suorittamassa asevelvollisuutta /siviilipalveluksessa tai eläkkeellä	Vuosi 2015 7,1 %	Osuus laskee	Apulaiskaupunginjohtajat Raportointivastuu: Talous- ja strategiajohtaja	NEET-nuoret ovat etsivän nuorisotyön pääkohderyhmä, mutta ryhmä näkyy selkeästi nuorten työpajoilla ja yli 18-vuotiaiden harrastus- ja vapaa-ajan toiminnassa. Kotikäyntejä tehtiin vuonna 2020 57 ja vuonna 2021 37. Kolmivuotinen intensiivistä kotiin vietävää työtä tekevä Moodi-hankkeen työmalli siirtyi osaksi etsivän työn toimintamalleja vuonna 2021. Syksyllä 2020 käynnistyi Rinnallakulkien nuorisotyöttömyys laskuun-hanke, jonka tavoitteena on ohjata koronan takia työmarkkinoin ulkopuolelle tippuneita nuoria takaisin työhön ja koulutukseen. Vuonna 2021 käynnistettiin myös jalkautuva etsivä nuorisotyö ja verkkoperusteinen etsivä nuorisotyö NEET-nuorten tavoittamiseksi. Valtaosa toiminnoissa mukana olevista nuorista on vailla toisen asteen tutkintoa. Nuorten työpajoilla luku on 68,8 % (2021) ja etsivässä nuorisotyössä nuorista, joiden koulutustausta on kirjattu, 80,1 % (2021). Raportoinnissa käytetään valtakunnallisia Party- ja Parent-järjestelmiä. Perusopetuksessa kuudella yläkoululla toimii erityisnuorisotyöntekijät. Tämän lisäksi toiminta on laajentunut kahden erityisnuorisotyöntekijän työpanoksella neljän eri koulun luokilla 5-6 (vuonna 2022 kolme nuorisotyöntekijää alakouluilla).	10 % (2020)	Ei toteudu lainkaan ⦸
	Lastensuojelu uudistuu ja toimii suositusten mukaisesti	Vuosi 2017	Lastensuojelu toimii tehokkaasti, toimintamallit ovat uudistuneet ja työhyvinvointi on parantunut	akj Timo Aronkytö	Lastensuojelussa avo- ja sijaishuollon sosiaalityön yksiköiden työntekijät koulutettiin systeemisen työmallin mukaiseen työhön. Työmallin avulla saatiin käyttöön uusia työvälineitä sekä perheterapeutin työpanos. Lastensuojelulaitoksissa toteutettiin johtamisrakenteen uudistus. Lastensuojelun valvontaa tehostettiin. Jälkihuoltoa kehitettiin ikärajan nousuun liittyen ja organisoitiin osaksi nuorten palveluita vuoden 2021 alusta lukien.	Ks. toimenpiteet	Toteutuu osittain ◧

Strateginen tavoite	Mittari	Lähtötaso 2016 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Toimenpiteet 31.12.2021	Mittarin tilanne 31.12.2021	Tila
					Lastensuojelun vastuusosiaalityöntekijänä toimivien asiakasmäärää on soster-lautakunnan asettaman tavoitteen mukaisesti rajattu 35 asiakkaaseen/sosiaalityöntekijä. Tavoitteeseen pääsy vaikeutui loppuvuodesta 2021 asiakasmäärän kasvaessa ja sosiaalityöntekijöiden rekrytointitilanteen vaikeutuessa.		
13. Suomen monikulttuurisin kaupunki hoitaa myös kotouttamisen parhaiten	Ulkomaan kansalaisten työttömyysaste	28,9 %	24 % (Kv 16.11.2020 § 3, tavoitetason muutos)	Kasvupalvelujohtaja	Työttömiä 15 504, ulkomaalaisten osuus 30 % 4606 henkilöä, (EU-kansalaiset + muut ulkomaalaiset). Vieraskielisten työttömien määrä 6 177. Osuus 39,8 % Vantaan työttömistä työnhakijoista.	Ulkomaalaisten työttömyysaste eli ulkomaalaisten työttömien työnhakijoiden osuus ulkomaalaisesta työvoimasta oli 29,1 % joulukuussa 2021.	Ei toteudu lainkaan ⦸
	Vantaalaisten vieraskielisten määrä, jotka ovat mukana jossakin kotoutumista tukevassa toimenpiteessä	Vuosi 2016: **3734** Sisältää a.) te-hallinnon kotoutumiskoulutus 1049, b.) Kaupungin suomen kielen koulutus 2525 (Vantaan Aikuisopisto), c.) 3. sektori (esimerkkinä Luetaan yhdessä-opetus 160)	Määrät kasvavat	Kasvupalvelujohtaja	TE-hallinnon kotoutumiskoulutus: 1198. Aikuisopisto yhteensä: noin 2480 (sis. kansalaisopiston kursseilla, maahanmuuttajayksikön muilla kursseilla sekä aikuisten perusopetuksessa olleet). Valmennustalot: 104 henkeä S2-kielen koulutuksessa valmennustaloilla (MEK-määräraha) + Aikuisopiston kunty S2-ryhmässä 39. Luetaan yhdessä -toiminnan osalta tiedot (vain syksyn osalta kokoontuneet ryhmät) eivät ole vielä saatavilla 8.2.2022. Osa ollut etäryhminä toteutettuja, joihin osallistuneista ei tiedonkeruuta kunnittain. Yhteensä: 3821	Lukumäärä 3821, kasvua +2 %.	Toteutuu täysin ■
	Vieraskielisten vain peruskoulun suorittaneiden 15–29-vuotiaiden, jotka eivät ole koulutuksessa, työssä, suorittamassa asevelvollisuutta /siviilipalveluksessa tai eläkkeellä, osuus samanikäisistä vieraskielisistä nuorista	Vuosi 2015 18,9 %	Osuus laskee	Apulaiskaupunginjohtajat Raportointivastuu: Talous- ja strategiajohtaja	NEET-nuoret etsiviä ja auttavia palveluita ovat etsivän nuorisotyö, nuorten työpajat ja yli 18-vuotiaiden harrastus- ja vapaa-ajantoiminta. Moodi-hanke ja etsivä nuorisotyö tavoittivat kotiin syrjäytyneitä nuoria ja uusi Rinnallakulkija-hanke koronan takia työttömiksi joutuneita nuoria. Vieraskielisten nuorten osuus etsivässä työssä oli 24,2 %. Nuorten työpajoilla vieraskielisten osuus on 15,8 % vuonna 21. Määrä on laskenut hieman työpajoilla vuoteen 2020 verrattuna (18,0 %) ja kasvanut etsivässä nuorisotyössä (2020, 16,8 %).	21,6 % (2021)	Ei toteudu lainkaan ⦸

Strateginen tavoite	Mittari	Lähtötaso 2016 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Toimenpiteet 31.12.2021	Mittarin tilanne 31.12.2021	Tila
14. Asukkaiden mahdollisuudet osallistua aktiivisesti kaupungin ja oman asuinalueen kehittämiseen lisääntyvät	Uudet osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet	Uusi mittari	Lukumäärä per toimiala /tulosalue	Apulaiskaupunginjohtajat Raportointivastuu: akj Riikka Åstrand	Strategiakauden aikana Vantaan kaupungille hankittiin sähköinen osallisuusympäristö OsallistuvaVantaa.fi, joka on ollut käytössä vuoden 2020 alusta. Kaupunki on järjestänyt osallistuvaa budjetointia viidellä asuinalueella (Korso 2018, Hakunila ja Martinlaakso 2020, Havukoski, Länsimäki ja Mikkola 2021). Osallistuva budjetointi on toteutettu erillisellä sähköisellä alustalla, mutta siirtyy osaksi OsallistuvaVantaa.fi:tä vuoden 2022 alusta. Vuonna 2021 käynnistettiin Vantaan Vaikuttajat -asukaskehittäjäryhmä, jonka avulla tuetaan asukasraatimenetelmän käyttöä kaupungissa. Henkilöstölle on järjestetty osallisuuskoulutuksia uusista menetelmistä ja tarjottu osallistumisen tukipalveluita. Osallisuuden strategiateeman yhteydessä jokainen toimiala loi oman osallisuussuunnitelman kehittämistoimenpiteineen. Lisäksi osallisuuden koordinoinnin rakenteet ovat kehittyneen niin kaupunkitasoisesti kuin toimialojen sisällä. Osallistuva Vantaa -malli uudistettiin Osallistuva Vantaa -ohjelmaksi. Tarjottujen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien määrä toimialoilla on kasvanut strategiakauden aikana. 2019: 244 2020: 359 2021: 713	Uudet osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet 2019: 152 (toimialoittain Mato 53, Sivi 59, Soster 31, Kajo 0 ja Konsas 9) 2020: 161 (toimialoittain Kajo 6, Kaku 62, Kaso 39, Kato 43, Soster 11) 2021: 239 (toimialoittain Kajo 9, Kaku 87, Kaso 31, Kato 79, Soster 27)	Toteutuu täysin
	Osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksiin tyytyväisten osuus	Uusi mittari	Nousee	akj Riikka Åstrand	Ks. edellisen mittarin toimenpiteet.	Osallisuuspalveluista kysyttiin ensimmäistä kertaa kaupunkitasoisessa asukasbarometrissa (1/2019). Sen jälkeen vuosittain on toteutettu osallisuuskysely, jossa on kerätty sama tieto. Kysely on tehty vuodenvaihteessa ja kuvaa siten edeltävän vuoden tilannetta. Vantaalaisista melko tyytyväisiä tai tyytyväisiä osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiinsa: 1/2019: 23 % (n= 751) 2/2020: 32 % (n= 555)	Toteutuu täysin

Strateginen tavoite	Mittari	Lähtötaso 2016 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Toimenpiteet 31.12.2021	Mittarin tilanne 31.12.2021	Tila
						12/2020: 31 % (n= 399) 2/2022: tulokset valmistuvat maaliskuussa 2022	
	Kuntavaalit äänestysaktiivisuus-%	52 %	Nousee	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat Raportointivastuu: Hallintojohtaja	Kuntavaalit siirrettiin koronan vuoksi toimitettavaksi huhtikuulta kesäkuulle 2021. Äänestysaktiivisuutta pyrittiin lisäämään kiinnittämällä huomiota äänestyspaikkojen koronaturvallisuuteen monella eri tavalla. Vaaliviestintää parannettiin.	Vantaalla äänestysprosentti oli 48,4. % Laskua edellisistä kuntavaaleista oli -3,9 prosenttiyksikköä.	Ei toteudu lainkaan
15. Kaupungin tilojen sisäilmatilanne paranee	Sisäilmaoireiden määrä vähenee (mittaamista kehitetään)	Tilanne ennen korjausta	Oireiden määrä vähäisempi	akj Tero Anttila	Sisäilmaselvityksin ja tutkimuksin korjaustarpeet selvitetty yhteensä yli 100 kohteessa. Sisäilmaan liittyviä korjauksia yhteensä noin 50 kohteessa. Vuoden 2020 aikana on tehty sisäilmaan liittyviä korjauksia noin 30 kohteessa, korjattu kokonaisuudessa 3 koulua ja 4 päiväkotia. Kesällä 2021 suurehkoja korjauksia 8 koulussa. Korjausten vaikutukset arvioitu tilakeskuksen ja työterveyden kehittämällä sisäilmakyselyllä korjauskohteissa vuosina 2020 ja 2021. Lisäksi korjausten vaikuttavuutta seurataan kohdekohtaisille palaute- ja olosuhdeseurantajärjestelmällä.	Työterveyden kohdekohtaisen sisäilmakyselyn perusteella sisäilmalosuhteet ovat parantuneet ja koettu oireilu vähentynyt merkittävästi korjausten ansiosta.	Toteutuu täysin
	Korjatuista tiloista ei tule sisäilmakorjausten jälkeen uusia sisäilmaongelmailmoituksia	Uusi mittari	Ei ilmoituksia	akj Tero Anttila	Korjattujen kohteiden sisäilmatilannetta seurataan olosuhdemittauksin ja käyttäjäkyselyin. Lisäksi otetaan vastaan kirjallisia ilmoituksia ja selvityspyyntöjä sisäilmaongelmaepäilyistä. Merkittäviä sisäilmakorjauksia tehtiin yhteensä 11 kohteessa kesän 2021 aikana.	Kesällä 2021 tehtiin ns. sisäilmakorjauksia yhteensä 11 rakennuksessa. Korjatuista tiloista ei ole tullut yhtään sisäilmaan liittyvää virallista ilmoitusta tai selvityspyyntöä. Yhdestä kohteesta on saatu palautetta sisäilmatyöryhmätoiminnassa, siellä yhden luokkahuoneen osalta korjauksen ei ole todettu helpottavan tilannetta.	Toteutuu täysin
Olemme edelläkävijöitä palvelujen kehittämisessä							
16. Vantaan palvelut ovat laadukkaita, kustannustehokkaita ja vastaavat asukkaiden tarpeisiin	Laadun itsearvioinnit (yhtenäinen arviointimalli): toimintaa ja sen laatua arvioidaan säännöllisesti 2 kertaa valtuustokaudessa	Nykytilanne	Arvioinnit toteutettu ja toimintaa kehitetään tulosten pohjalta	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat	Laadunarvioinnin (LAAVA) toteuttaminen keväällä 2019 linjattiin vapaaehtoiseksi. Apulaiskaupunginjohtajat ja tulosaluejohtajat päättivät sen toteuttamisesta toimialoilla ja tulosalueilla.	Laadun itsearvioinnit toteutettiin koko sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla ja muiden toimialojen osalta yksittäisillä tulosalueilla v. 2019.	Toteutuu osittain

Strateginen tavoite	Mittari	Lähtötaso 2016 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Toimenpiteet 31.12.2021	Mittarin tilanne 31.12.2021	Tila
					Laadunarvioinnit toteutettiin keväällä 2021 toimialoilla ja palvelualueilla.	Laadunarvioinnit toteutettiin keväällä 2021 toimialoilla ja palvelualueilla.	
	Kuntalaisen kokeman laadun /asiakaskokemuksen mittaaminen Asiakaskokemuksen mittaamista kehitetään keskeisissä palveluissa	Uusi mittari	Säännölliset mittaukset käytössä	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat	Varhaiskasvatus: Pääkaupunkiseudun kunnat toteuttavat kolmen vuoden välein varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen asiakaskyselyn. Viimeisin kysely toteutettiin loka-marraskuussa 2020. Perusopetus toteutti lähtötasomittauksen asiakaskokemuksesta tammikuussa 2019 perusopetuksen huoltajille. Soster: Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla toteutetaan joka toinen vuosi laaja asiakastyytyväisyyskysely. Omissa palveluissa syksyllä 2019 toteutettuun kyselyyn vastasi lähes 3000 asiakasta ja ostopalveluissa alkuvuodesta 2020 toteutettuun kyselyyn lähes 800 asiakasta. Seuraava kysely toteutetaan vuoden 2022 alussa. Jatkuvan asiakaskokemuksen mittaamiselle kehitteillä sähköinen menetelmä. Kaku: Kirjastossa ja kuntalaispalveluissa asiakastyytyväisyyttä mitataan ja seurataan säännöllisesti.	Pääkaupunkiseudun varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen asiakaskyselyyn vastasi 1900 asiakasta (15 %). Kyselyn keskiarvo 8,8/10. Perusopetus: Lähtötasomittaus tehty. Tammikuun 2021 mittauksessa tulokset paranivat keskimäärin 0,1-0,2 yksilöllä. Soster: Säännölliset mittaukset käytössä. Vanhus- ja vammaispalveluissa RAI-arviointivälineistö on aktiivisessa käytössä. RAI-arvioitujen asiakkaiden peittävyys on kasvanut kotihoidossa vuodesta 2020 10 %-yksikköä.	Toteutuu osittain ◧
	Kaupunkipalvelututkimuksen asuinkuntaindeksi	2016 Suppea indeksi 3,55	Asukastyytyväisyys paranee	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat Raportointivastuu: Talous- ja strategiajohtaja	Kaupunkipalvelututkimus toteutettiin keväällä 2020.	3,68 laaja asuinkuntaindeksi (2020)	Toteutuu täysin ■
	Kuuden suurimman kaupungin kustannusvertailu keskeisissä palveluissa (Kuusikko-vertailu)	Nykytilanne	Vantaa on kustannusvertailun kärkijoukossa (sijat 1–3)	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat	Vantaa on jatkanut toiminnan kustannustehokasta kehittämistä, ja osallistunut aktiivisesti suurten kaupunkien talous- ja toimintatietojen vertailutyöhön.	Varhaiskasvatus: Kunnallisen päiväkotihoidon vuosikustannukset olivat vuonna 2020 Vantaalla 10 621 €/ laskennallinen lapsi. Vantaan sijoitus vertailussa 4/6. Vuonna 2016 Vantaan kustannukset olivat Kuusikkokuntien alhaisimmat (9 488 €) ja sijoitus vertailussa 1/6.	Toteutuu osittain ◧

Strateginen tavoite	Mittari	Lähtötaso 2016 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Toimenpiteet 31.12.2021	Mittarin tilanne 31.12.2021	Tila
						Perusopetuksen käyttömenot 9444 €/oppilas vuonna 2020, 8733 €/oppilas vuonna 2018 ja 7875 €/oppilas vuonna 2016. Lukio-opetuksen käyttömenot 7285 €/oppilas vuonna 2020, 6914 €/oppilas vuonna 2018 ja 6190 €/oppilas vuonna 2016. Lukiokoulutuksen osalta Vantaan käyttömenot vuonna 2020 kuusikkokunnista neljänneksi alhaisimmat ja perusopetuksen osalta kolmanneksi alhaisimmat. Soster: Vanhuskuusikko 2020: Vantaan 75 vuotta täyttäneiden asiakkaiden sosiaali- ja terveyspalvelujen ikävakioidut kokonaiskustannukset 9931 €/vastaavan ikäinen väestö (Kuusikon ka. 11 538 €). Vantaan sijoitus vertailussa 1/6. Vammaiskuusikko 2020: Vantaan kokonaisnettokustannukset asiakasta kohden 5 409 €, (Kuusikon ka. 6 638 €). Vantaan sijoitus vertailussa 2/6. Lastensuojelu (2020): Vantaan kokonaiskustannukset 1202 €/0–20 v. asukas (Kuusikon ka. 1060 €). Vantaa sijoitus vertailussa 5/6. Päihde- ja mielenterveyspalvelut 2020: Vantaan kokonaiskustannukset 18 vuotta täyttänyttä asukasta kohden 279 €, (Kuusikon ka. 345 €). Vantaan sijoitus vertailussa 1/6.	

Strateginen tavoite	Mittari	Lähtötaso 2016 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Toimenpiteet 31.12.2021	Mittarin tilanne 31.12.2021	Tila
						Kuntaliiton suurten kaupunkien terveydenhuollon kustannusten vertailu 2020: Terveydenhuollon kustannukset (sis. kotipalvelun ja ymp. vrk-hoidon kustannuksia): Vantaan ikävakioidut kokonaiskustannukset 2 305 €/asukas (vertailukuntien keskiarvo 2 491 €/asukas). Vantaan sijoitus 1/9. Kaupunkikulttuurin toimiala tuottaa vapaa-ajan palveluita kuusikkokuntien vertailussa pääosin matalimmin kokonaiskustannuksin (vertailuluvut vuodelta 2019).	
17. Digitaalisista palveluista rakennetaan kuntalaisen pääasiointikanava	Digitaalisten palvelujen asiointimäärät	Nykytilanne	Asiointimäärät kasvavat	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat Raportointivastuu: Tietohallintojohtaja	Investointiohjelman toteutus Vantaan oma mobiilikehitystuotanto (hanke päättynyt) Sähköisen asioinnin hanke (hanke päättynyt)	Tavoite saavutettiin ja siten asiakasmäärien tilastointi päätettiin sen työllistävän vaikutuksen vuoksi. 2019 lopun tilanne: 1,7 miljoonaa asiointitapahtumaa lisää suhteessa lähtötilanteeseen.	Toteutuu täysin
	Käyttöönotettujen uusien digitaalisten palveluiden lukumäärä	Nykytilanne	Uudet käyttöönotetut digitalisoidut palvelut	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat Raportointivastuu: Tietohallintojohtaja	Investointiohjelman toteutus Vantaan oma mobiilikehitystuotanto (hanke päättynyt) Sähköisen asioinnin hanke (hanke päättynyt)	Tavoite saavutettiin ja siten tilastointi lopetettiin sen työllistävän vaikutuksen vuoksi. 2019 lopun tilanne: 62 uutta digitaalista palvelua suhteessa lähtötilanteeseen.	Toteutuu täysin
18. Palveluja kehitetään asiakaslähtöisesti yhteistyössä kuntalaisten, yritysten ja 3. sektorin sekä muiden kuntien kanssa	Yhdessä kehitetyt uudenlaiset palvelumuodot lisääntyvät	Nykytilanne	Yhdessä kehitettyjen uudistuneiden palvelumuotojen lukumäärä kasvaa	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat	Varhaiskasvastus: Koivukylän avoin kohtaamispaikka aloitti toiminnan syksyllä 2019. Toimintaa ja palveluita on kehitetty yhteistyössä sote- toimijoiden kanssa vuoden 2021 aikana. Kaku: Kumppanuudelle perustuva nuorisotila ja järjestötiloja yhteistyössä järjestön kanssa. Kuntalaisten ja järjestöjen osallistaminen sisällytetty kaikkiin investointi- ja kehittämishankkeisiin.	Ks. toimenpiteet.	Toteutuu osittain

Strateginen tavoite	Mittari	Lähtötaso 2016 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Toimenpiteet 31.12.2021	Mittarin tilanne 31.12.2021	Tila
					Soster: Terveyspalveluissa kehitetty mm. puheterapian itsenäisen harjoittelun mallia ja digitaalisia ryhmiä diabeetikoille. Vantaan sairaalan kaksivuotinen kehittämisohjelma (2020–2021) saatiin päätökseen. Ohjelmassa edistettiin keskeisiä potilaan hoidon, kuntoutuksen ja hoitoketjun prosesseja ja toimintamalleja. LiiSa liikkuvan sairaalan pilotointia on jatkettu. Henkilökohtaisen budjetoinnin (HeBu) valtakunnallisen kehittämishankkeen osahanke toteutettiin vuoden 2021 aikana, tavoitteena kartoittaa HeBun soveltumista palvelujen järjestämistavaksi. Suun terveydenhuollossa etävastaanotot vakiintuneet uudeksi palvelumuodoksi. Perhe- ja sosiaalipalveluissa hyödynnetty kokemusasiantuntijoita palvelujen kehittämis- ja arviointityöhön. Avoin perhekeskuksen kohtaamispaikka vakiinnuttanut paikkansa perheiden “olohuoneena”. Sähköisiä asiakaskyselyjä toteutettu mm. nuorten palveluiden kehittämiseksi.		
Johdamme uudistuen ja osallistuen							
19. Johtaminen uudistuu muutoksissa	Päätöksenteon oikeudenmukaisuus/Kunta10	3,32	3,4	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat Raportointivastuu: Henkilöstö- ja konsernijohtaja	Johtamisjärjestelmäkuvaukset palvelualueittain ja toimialoittain tehty ja kuvattu osallistaen uusi Vantaa muutoksessa. Valmentavan johtamisen taitojen kehittäminen erilaisin esimiesvalmennuksin.	Vuoden 2020 Kunta10-tutkimuksessa tulos 3,33.	Toteutuu osittain
	Sairauspoissaolo-%	4,6	4,2	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat Raportointivastuu: Henkilöstö- ja konsernijohtaja	Esimiesten työkyky- ja terveysjohtamista vahvistettu. Koronaepidemian jatkuttua toimittu tarkennettujen ohjeistusten mukaisesti, lisäten viestintää, vahvistaen työkyky- ja terveysjohtamista. Pitkittyneet poissaolot hallinnassa. Työkyky- ja työsuojeluasiantuntijoilla tiedossa kaikki yli 90 päivää poissaolleet. Jatkosuunnitelma työkyvyn ja työssä jatkamisen tukemiseksi tehty yhteistyössä	4,38	Toteutuu osittain

Strateginen tavoite	Mittari	Lähtötaso 2016 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Toimenpiteet 31.12.2021	Mittarin tilanne 31.12.2021	Tila
					työterveyshuollon kanssa 91 %:lle. Tuunatun työn käyttö kaupunkitasoisesti 3,57 % sairauspoissaoloista. Vuonna 2021 tuunattua työtä teki kaikki mukaan luettuna 393 henkilöä ja päiviä 6413.		
	Keskitettyjen tukipalvelujen henkilöstömäärä	Tehdään selvitys, joka kuvaa nykytilanteen	Keskitettyjen tukipalvelujen henkilöstömäärä ei kasva, vaikka toimialojen henkilöstömäärät sekä Vantaan asukasluku kasvavat (Kv 16.11.2020 § 3, tavoitetason muutos)	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat Raportointivastuu: Henkilöstö- ja konsernijohtaja	Osana uusi Vantaa muutosta toimintoja keskitetty kaupunki- ja toimialatasoille.	Tällaista selvitystä ei ole tehty. Kaikki hallinnon tehtävät ovat kj:n täyttöluvan piirissä.	Ei tietoa ☐
20. Henkilöstön voimavarat vahvistuvat	Ei vaikutusmahdollisuuksia muutoksiin/Kunta10	35,2 %	28 %	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat Raportointivastuu: Henkilöstö- ja konsernijohtaja	Uusi Vantaa muutostuen mm. henkilöstötyöpajojen järjestäminen osallistaen. Erilaiset valmennusohjelmat esimiehille sekä tulosalueiden johtoryhmille suunnattu TOMUTA - muutosjohtamisen valmennusohjelma.	Vuoden 2020 Kunta10-tutkimuksessa prosenttiosuus 35,9	Ei toteudu lainkaan ⦸
	Työyhteisötaidot/Kunta 10	12 %:ssa työyhteisöistä työyhteisötaidot ovat huonot	Minkään työyhteisön työyhteisötaidot eivät ole huonot, osuus 0 %	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat Raportointivastuu: Henkilöstö- ja konsernijohtaja	Esimiesvalmennukset. Kunta10-arviointien sekä arjen haasteiden pohjalta erilaisten työyhteisöjen kehittämishankkeet.	Kunta10-tutkimuksessa osuus kokemus kaikkien vastaajien osalta huonoista työyhteisötaidoista v. 2020 11 %.	Toteutuu osittain ◧
	Oppimistyöpäivät	30 000	32 000	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat Raportointivastuu: Henkilöstö- ja konsernijohtaja	Systemaattinen koulutussuunnittelu, valmennusten, koulutusten ja kehittämispäivien toteutus sekä raportointi toteutumista Osuma -koulutusten hallinnointijärjestelmään.	Oppimispäiviä vuonna 2021 toteutui yhteensä 20 828 päivää, josta ulkoisia koulutuksia 5 411 päivää ja sisäisiä 15 417 päivää.	Toteutuu osittain ◧

6 § Vuoden 2021 arviointikertomus

VD/10133/00.03.00.00/2020

SH/KS/EJ

Tarkastuslautakunta on käsitellyt vuoden 2021 arviointikertomusta kokouksissaan 3.2., 23.3., 6.4., 22.4. ja 27.4.2022.

Tarkastuslautakunta 4.5.2022 § 5

Kaupunginreviisorin esitys:
Päätetään
a) hyväksyä arviointikertomus vuodelta 2021 ja todetaan yhteenveto esteellisyyksistä,
b) valtuuttaa kaupunginreviisori tekemään arviointikertomukseen vuodelta 2021 tarvittaessa teknisiä korjauksia,
c) esittää arviointikertomus vuodelta 2021 kaupunginvaltuustolle tiedoksi ja
d) esittää kaupunginvaltuustolle, että arviointikertomus lähetetään kaupunginhallitukselle toimenpiteitä varten.

Pöytäkirja tarkastetaan ja hyväksytään tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Käsittely:
Merkittiin, että Maarit Raja-Aho poistui kokouksesta osallisuusjääviyden vuoksi tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 17.56–18.20.

Merkittiin, että esteellisyyden vuoksi käsittelyyn ja päätöksentekoon eivät ole osallistuneet seuraavat jäsenet:
- Kaimio Tuire kaupunkikulttuurilautakunnan,
- Weckman Markku VAV-konsernin,
- Ahokas Siri kaupunkiympäristölautakunnan,
- Friman Reija sosiaali- ja terveyslautakunnan,
- Iivarinen Oskari kaupunkiympäristölautakunnan,
- el Issaoui Naima kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan ja VAV-konsernin,
- Lehmuskallio Paula kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan,
- Phull Manav kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan,
- Suoniemi Juha Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n,
- Särkelä Jussi VAV-konsernin,
- al-Taee Hussein kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan,
- varajäsen Eerola Antero sosiaali- ja terveyslautakunnan toiminnan osalta.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Pöytäkirja tarkastettiin ja hyväksyttiin tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

———

Kaupunginvaltuusto 23.5.2022 § 6

Tarkastuslautakunnan esitys:
Päätetään
a) merkitä arviointikertomus vuodelta 2021 tiedoksi, ja
b) lähettää arviointikertomus kaupunginhallitukselle toimenpiteitä varten.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- Arviointikertomus 2021

Muutoksenhakuohje**:** 2.1. Valituskielto

Lisätiedot:
kaupunginreviisori Sari Hännikäinen, puh. 050 302 6473, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

VANTAAN KAUPUNKI ARVIOINTIKERTOMUS 2021

TARKASTUSLAUTAKUNTA 4.5.2022

SISÄLLYSLUETTELO

TIIVISTELMÄ ... **3**

SAMMANDRAG ... **7**

1 KAUPUNKISTRATEGIA JA JOHTO ... **11**

1.1 TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN ... 11
1.1.1 Valtuustokauden strategisten tavoitteiden toteutuminen ... 11
1.1.2 Vuoden 2021 sitovien tavoitteiden toteutuminen emokaupungissa ... 19
1.1.3 Tarkastuslautakunnan arvioita sitovien tavoitteiden toteutumisesta ... 23
1.1.4 Kaupunginvaltuuston konserniyhtiöille asettamien tavoitteiden toteutuminen ... 29
1.2 KAUPUNGIN TALOUS JA TALOUDEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN ... 31
1.2.1 Emokaupungin talous ja tilinpäätös ... 31
1.2.2 Koko kaupunkikonsernin talous ... 38
1.2.3 Investoinnit ... 40
1.2.4 Suurten kaupunkien vertailua ... 42
1.3 KONSERNIOHJAUS ... 44
1.3.1 VAV-konserni ... 46
1.4 KASVUPALVELUT ... 52
1.4.1 Työllisyyspalvelut, työllisyyden kuntakokeilu ... 52

2 SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTO ... **61**

2.1 TERVEYSPALVELUT ... 61
2.1.1 Terveysasemapalvelut ... 61
2.1.2 Ennaltaehkäisevä terveydenhuolto ... 67
2.1.3 Psykologi- ja kuraattoripalvelut (Kasvatuksen ja oppimisen toimiala) ... 72
2.2 PERHE- JA SOSIAALIPALVELUT ... 74
2.2.1 Psykososiaaliset palvelut ... 78
2.2.2 Lapsiperheiden sosiaalityö ja lastensuojelu ... 81
2.3 VANTAA-KERAVA HYVINVOINTIALUEVALMISTELU ... 87
2.4 IÄKÄS POTILAS PÄIVYSTYKSESSÄ ... 93

3 KAUPUNKIKULTTUURI ... **104**

3.1 KUNTALAISPALVELUT ... 104
3.2 KAUPUNGINKIRJASTO ... 108
3.3 NUORISOPALVELUT ... 116

4 ARVIOINTIKERTOMUSHAVAINTOJEN SEURANTA ... **123**

5 TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄT JA TOIMINTA ... **127**

6 TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESITYS KAUPUNGINVALTUUSTOLLE ... **131**

VANTAAN KAUPUNKI

05/2022
Tarkastuslautakunta/ulkoinen tarkastus
Kansikuva: Sami Lievonen

TIIVISTELMÄ:

1. Valtuustokaudella 2018–2021 asetettiin yhteensä 137 strategista vuositavoitetta. Strategisten tavoitteiden toteuttamista ja arvioitavuutta vaikeuttivat kahtena viimeisenä vuotena koronapandemian vaikutukset. Toteutumatta jääneiden tavoitteiden osuus nousi selvästi vuosina 2020–2021. Noin 80 prosenttia valtuustokaudella asetetuista tavoitteista toteutui kuitenkin täysin tai osittain. Tarkastuslautakunta oli valtuustokaudella joko eri mieltä raportoidusta tavoitetoteutumasta tai antoi erilaisia huomautuksia 32 tavoitteen osalta.

2. Kaupunginhallituksen raportoinnin mukaan vuoden 2021 sitovista strategisista tavoitteista (yhteensä 39 tavoitetta) oli toteutunut täysin 15, osittain 14 ja 10 tavoitetta ei toteutunut lainkaan. Koronaviruspandemia vaikutti voimakkaasti tiettyjen tavoitteiden toteutumatta jäämiseen (esimerkiksi työllisyyden parantamiseen liittyvät tavoitteet) ja arvioitavuuteen. Tarkastuslautakunta oli eri mieltä kolmen tavoitteen raportoidusta toteumasta, kahden tavoitteen osalta huomautettiin raportoinnista, viiden tavoitteen osalta mittaroinnista. Selkeä mittarointi antaa hyvän lähtökohdan tavoitteiden arvioinnille ja mittaroinnin kehittämiseen pitääkin kiinnittää edelleen huomiota.

3. Vantaalla sekä emokaupungin että kaupunkikonsernin taloudellinen tulos oli hyvä vuonna 2021. Hyvää tulosta selittivät valtion suorat ja välilliset koronatuet, omaisuuden myyntivoitot ja talouden tasapainottamistoimenpiteet. Hyvän taloudellisen aseman ylläpitäminen on jatkossa entistä tärkeämpää, jotta kaupungin rahoituksellinen asema ja investointikyky säilyvät myös tulevissa isoissa rakenteellisissa muutoksissa (erityisesti sosiaali- ja terveysalan uudistus).

4. VAV-konsernilla on merkittävä rooli kohtuuhintaisten asuntojen saatavuuden turvaajana. Kysyntä VAV:in asuntoihin on kova ja vain murto-osa hakijoista saa asunnon. VAV:in asuntotuotantoa hidastaa pula sopivista tonteista ja suunnitteluun liittyvät haasteet.

5. Työllisyyspalvelujen toiminta muuttui merkittävästi Vantaa-Kerava työllisyyden kuntakokeilun alkaessa. Toiminnan alkuvaiheessa ei heti päästy täysipainoiseen

palveluohjaukseen henkilöstövajeen vuoksi. Loppuvuodesta 2021 palveluohjausta on saatu tehostettua ja on myös lähdetty hakemaan uusia toimintatapoja työllistämiseen. Talouden kehityksellä on ratkaiseva merkitys työllisyystavoitteiden saavuttamiselle.

6. Terveysasemilla omalääkärille pääsi keskimäärin 55 vuorokaudessa. Potilailla, joilla ei ole nimettyä omalääkäriä, odotusaika oli keskimäärin 83 vuorokautta. Odotusaikoja ei voida pitää tyydyttävinä. Takaisinsoittotoiminto kaipaa edelleen kehittämistä. Uhka- ja väkivaltatilanteiden lisääntyminen terveysasemilla on huolestuttavaa.

7. Pandemian vaikutukset ovat näkyneet monin tavoin ennaltaehkäisevässä terveydenhuollossa. Henkilöstöä on ajoittain siirretty pandemiatehtäviin, kuten rokotustoimintaan ja tartunnanjäljitykseen. Henkilöstön saatavuusongelmat näkyvät ostopalvelun ja vuokratyövoiman käytön kasvuna. Vastaanotoille pääsyssä on ajoittain esiintynyt viiveitä.

8. Vantaalla koulukuraattoreilla ja -psykologeilla yksilötyön osuus on korostunut. Tämä johtuu muissa palveluissa olevista pitkistä jonoista ja perustason lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen kärsimästä resurssivajeesta. Opiskeluhuollon psykologit ja kuraattorit tukevat osaa myös sellaisista asiakkaista, joiden tilanne vaatisi hoidollisempia palveluja.

9. Psykososiaalisissa palveluissa asiakasmäärät ovat kasvaneet vuodesta 2018 vuoteen 2021. Pandemian vaikutukset lapsiin ja nuoriin näkyvät vastaanotoilla ahdistuneisuutena, masentuneisuutena ja yksinäisyytenä. Nuorilla on tarve aiempaa pitkäkestoisemmalle ja kokonaisvaltaisemmalle tuelle. Nuortenkeskus Nupin toiminta laajenee vuonna 2022.

10. Lapsiperheiden sosiaalityön ja lastensuojelun palveluissa vallitsee haastava resurssien ja palvelutarpeen kehityksen epäsuhta. Palvelutarpeen kasvuun vaikuttavat rakenteellisesti muun muassa väestön kasvu, muunkielisten osuus sekä väes-

tön ja asuinalueiden hyvinvointierojen kasvu. Palvelutuotannon ongelmat varhaisen tuen palveluissa ja erikoissairaanhoidossa heijastuvat lastensuojelun kasvaneeseen kysyntään ja lakisääteisissä määräajoissa pysymiseen.

11. Vantaan ja Keravan hyvinvointialuevalmistelu on edennyt suunnitellussa aikataulussa väliaikaisen valmistelutoimielimen työnä. Tiukasta aikataulusta johtuen valmistelua on tehty pitkälti teknisenä valmisteluna. Henkilöstön ja asukkaiden osallistamistavat eivät ole olleet kohderyhmiensä näkökulmasta täysin läpinäkyviä. Yhdyspintojen ja yhteistyön kehittäminen kaupungin ja hyvinvointialueen välillä on tärkeää.

12. Helsingin, Espoon, Kauniaisten, Vantaan sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) ulkoisten tarkastustoimien yhteisarvioinnissa selvitettiin, olivatko kaupungit edistäneet vuosina 2018–2021 tavoitetta hoitaa suurempi osuus iäkkäiden akuuttitilanteista laitoshoidossa, palveluasumisessa ja kotihoidossa päivystyksen sijaan. Yhteisarvioinnin tuloksena todettiin, että kaupungit ja HUS olivat edistäneet eri tavoin kyseistä tavoitetta. Vaikutusta päivystyskäyntien määrään ei voitu arvioida, sillä käyntimäärien muutoksiin vaikutti voimakkaasti koronapandemia.

13. Kuntalaispalvelujen erilaiset tuki- ja informaatiopalvelut tarjoavat kansalaisille tärkeää tukea kaupungin palvelutarjonnan hyödyntämiseen. Erityisesti sähköisen asioinnin tuen ja digituen tarve ovat selvässä kasvussa.

14. Vantaan kirjastojen tarjoamat tilat, välineet ja laajat aineistot tukevat asukkaiden tasavertaisia mahdollisuuksia itsensä kehittämiseen ja monipuoliseen oppimiseen. Kirjastoissa on lisäksi erilaista asukkaiden osallisuutta tukevaa toimintaa ja kielikahvilatoiminta edistää myös maahanmuuttajien kotoutumista. Kirjasto 2030-ohjelmassa on kartoitettu kirjastojen toimintaan tulevaisuudessa vaikuttavia muutosilmiöitä ja koottu toimenpiteitä, joilla muutosilmiöiden tuomiin haasteisiin voidaan vastata.

15. Pandemia on sulkenut ajoittain monia nuorille suunnattuja nuorisopalveluja, ja nuorten vapaa-ajan tekemistä on ollut tavanomaista vähemmän tarjolla. Nuorten yksinäisyys, henkinen pahoinvointi, häiriökäyttäytyminen, kiusaaminen ja epätoi-

vottu ryhmäytyminen ovat lisääntyneet. Jalkautuvalla nuorisotyöllä pystytään parhaimmillaan vastaamaan erittäin hyvin negatiivisiin ilmiöihin. Jalkautuvan nuorisotyön resurssia kasvatetaan. Maahanmuuttajataustaisten nuorten määrä kasvaa Vantaalla. Nuorisopalvelujen henkilöstöstä vain 0,7 prosenttia on maahanmuuttajataustaisia.

SAMMANDRAG:

1. Under fullmäktigeperioden 2018–2021 uppställdes sammanlagt 137 strategiska årsmål. Förverkligandet av de strategiska målen och målens utvärderingsbarhet försvårades på grund av coronapandemins verkningar under de senaste två åren. Andelen mål som inte nåddes ökade tydligt under åren 2020–2021. Cirka 80 procent av de mål som ställdes upp under fullmäktigeperioden förverkligades ändå helt eller delvis. Under fullmäktigeperioden var revisionsnämnden antingen av annan åsikt om det rapporterade utfallet av målen eller gav olika anmärkningar beträffande 32 mål.

2. Enligt stadsstyrelsens rapportering förverkligades av de bindande strategiska målen för 2021 (totalt 39 mål) 15 helt, 14 delvis och 10 mål inte alls. Coronapandemin inverkade kraftigt på att vissa mål inte förverkligades (exempelvis mål som anknyter till att förbättra sysselsättningen) och på målens utvärderingsbarhet. Revisionsnämnden var av annan åsikt om det rapporterade utfallet av tre mål, anmärkte om rapporteringen av två mål och mätningen när det gällde fem mål. Tydliga mätare ger en god utgångspunkt för utvärderingen av målen och det ska fortsättningsvis ägnas uppmärksamhet åt utvecklingen av mätarna.

3. Vanda, både moderstaden och stadskoncernen, uppvisade ett gott ekonomiskt resultat år 2021. Det goda resultatet förklarades av statens direkta och indirekta coronastöd, försäljningsvinster för egendom och balanseringsåtgärder i ekonomin. Att upprätthålla ett gott ekonomiskt läge är i fortsättningen allt viktigare för att stadens finansiella ställning och investeringsförmåga ska bibehållas också i framtida stora strukturella förändringar (i synnerhet reformen inom social- och hälsovårdssektorn).

4. VAV-koncernen har en betydande roll i att trygga tillgången på bostäder till rimliga priser. Efterfrågan på VAV:s bostäder är stor och endast en bråkdel av de som söker får en bostad. VAV:s bostadsproduktion bromsas upp av bristen på lämpliga tomter och utmaningar i planeringen.

5. Sysselsättningsservicens verksamhet förändrades väsentligt när det kommunala sysselsättningsförsöket i Vanda och Kervo inleddes. I början av verksamheten nådde man inte upp till en fullvärdig servicehandledning på grund av personalbrist. I slutet av år 2021 har man lyckats effektivera servicehandledningen och också strävat efter nya verksamhetssätt för sysselsättningen. Ekonomins utveckling har en avgörande betydelse för att sysselsättningsmålen ska nås.

6. I genomsnitt fick man tid hos sin husläkare på hälsostationen inom 55 dygn. Väntetiden för patienter som inte har en husläkare var 83 dygn i genomsnitt. Väntetiderna kan inte betraktas som tillfredsställande. Återuppringningssystemet behöver utvecklas. Det ökade antalet hot- och våldssituationer på hälsostationerna är oroväckande.

7. Pandemins inverkan på den förebyggande hälsovården har märkts av på många olika sätt. Personalen har tidvis flyttats till pandemiuppgifter såsom vaccinationsverksamheten och smittspårningen. Problemen med att få tillgång till personal märks i att användningen av köptjänster och inhyrd personal har ökat. Det har tidvis förekommit fördröjningar i tillgången till mottagningstider.

8. I Vanda har andelen av skolkuratorernas och -psykologernas individarbete framträtt tydligt. Detta beror på de långa köerna i andra tjänster och den resursbrist som råder inom mentalvårdstjänsterna för barn och unga på basnivå. Studerandevårdens psykologer och kuratorer hjälper också en del av de klienter vars situation skulle kräva mer terapeutiska tjänster.

9. Antalet klienter inom de psykosociala tjänsterna har ökat från år 2018 till år 2021. Pandemins inverkan på barn och unga märks av på mottagningarna i form av ångest, depression och ensamhet. Ungdomar har behov av ett mer långvarigt och helhetsbetonat stöd. Ungdomscentralen Nuppis verksamhet utvidgas år 2022.

10. Inom tjänsterna för det sociala arbetet för barnfamiljer och barnskyddet råder det en svår obalans mellan utvecklingen av resurser och servicebehovet. På det ökade servicebehovet inverkar strukturellt sett bland annat befolkningstillväxten, andelen

invånare som talar något annat språk och de ökade välfärdsskillnaderna inom befolkningen och mellan bostadsområdena. Serviceproduktionens problem i tjänsterna inom det tidiga stödet och den specialiserade sjukvården återspeglas i en ökad efterfrågan på barnskyddets tjänster och möjligheterna att hålla de lagstadgade tidsfristerna.

11. Beredningen av Vandas och Kervos välfärdsområde har framskridit enligt den planerade tidtabellen i form av ett arbete som utförts av ett temporärt beredningsorgan. På grund av den strama tidtabellen har beredningen till stor del utförts som teknisk beredning. Sätten att delaktiggöra personalen och invånarna har inte varit helt transparenta ur målgruppernas perspektiv. Det är viktigt att utveckla kontaktytorna och samarbetet mellan staden och välfärdsområdet.

12. I den gemensamma utvärderingen som genomfördes av de externa revisionsväsendena i Helsingfors, Esbo, Grankulla, Vanda samt Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt (HUS), utredde man om städerna under åren 2018–2020 hade främjat målet att sköta en större andel akuta situationer som gäller äldre personer inom institutionsvården, serviceboendet och hemvården i stället för inom jourverksamheten. Som den gemensamma utvärderingens resultat konstaterades att städerna och HUS hade främjat målet i fråga på olika sätt. Inverkan på antalet jourbesök kunde inte bedömas, eftersom ändringarna i besöksantalen påverkades kraftigt av coronapandemin.

13. Kommuninvånarservicens olika stöd- och informationstjänster erbjuder invånarna ett viktigt stöd när det gäller utnyttjandet av stadens serviceutbud. Särskilt behovet av stöd för e-tjänster och digitalt stöd har ökat tydligt.

14. Vandabibliotekens lokaler, utrustning och omfattande material som står till förfogande för invånarna stöder invånarnas jämlika möjligheter att utveckla sig själva och lära sig på ett mångsidigt sätt. I biblioteken ordnas dessutom olika slags verksamhet som stöder invånarnas delaktighet och språkkaféverksamheten främjar också integrationen av invandrare. I programmet Biblioteket 2030 har man kartlagt förändringar som påverkar verksamheten i framtiden och sammanställt åtgärder med vilka man kan svara på de utmaningar som förändringarna medför.

15. Pandemin har tidvis stängt flera av ungdomsservicens tjänster som riktar sig till ungdomarna, och utbudet av fritidssysselsättning för unga har varit mindre än vanligt. Ungdomarnas ensamhet, mentala ohälsa, störande beteende, mobbning och oönskade gruppbildningar har ökat. Genom ungdomsarbetet på fältet kan man i bästa fall svara på mycket negativa fenomen. Resurserna för ungdomsarbetet på fältet utökas. Antalet ungdomar med invandrarbakgrund ökar i Vanda. Endast 0,7 procent av ungdomsservicens personal har invandrarbakgrund.

1 KAUPUNKISTRATEGIA JA JOHTO

1.1 Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1.1.1 Valtuustokauden strategisten tavoitteiden toteutuminen

Kuntalain 37 §:n mukaan jokaisessa kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Vantaan kaupungin valtuustokauden 2018–2021 kuntastrategia valmisteltiin poliittisen johdon ja virkamiesjohdon tiiviissä yhteistyössä. Lisäksi myös asukkaiden ja vantaalaisten yritysten näkemyksiä kartoitettiin strategiaa tehtäessä.

Oheisessa kuviossa on esitetty strategian valmistelun etenemistä ja valmisteluun osallistuneita tahoja.

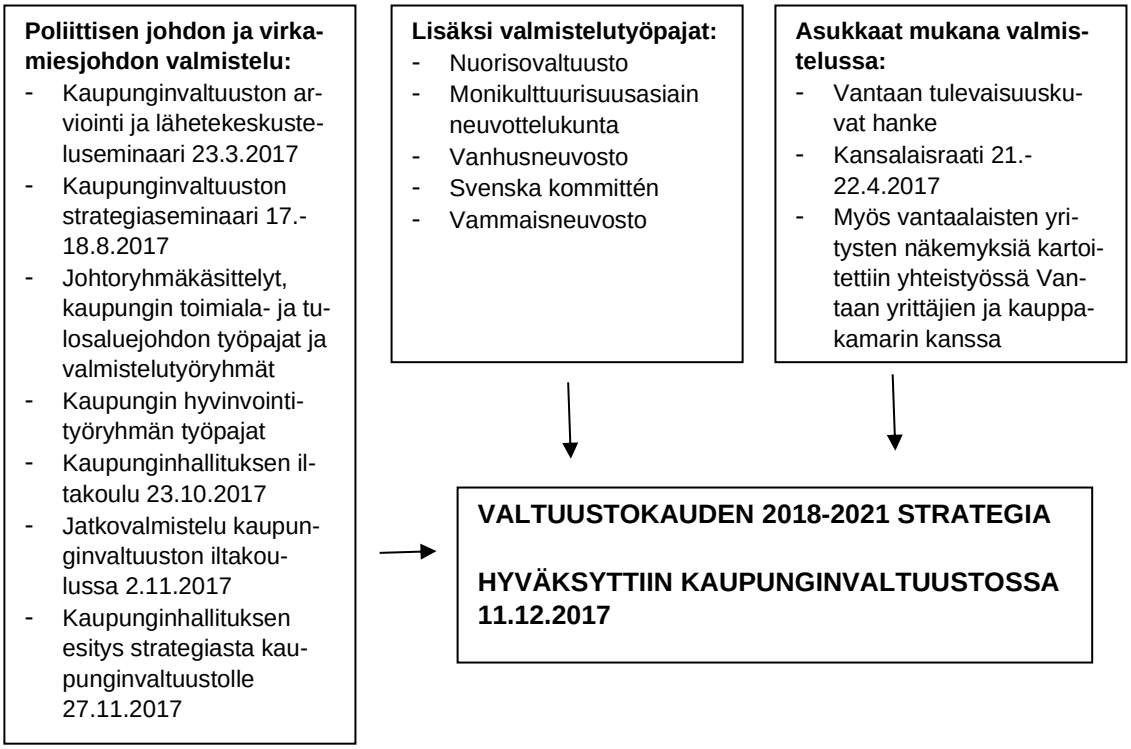

Strategiaan määriteltiin visio, arvot ja kuusi strategista painopistealuetta. Painopistealueille määriteltiin 20 strategista tavoitetta ja näille tavoitteille yhteensä 75 mittaria. Strategiaa toteutettiin vuosittain asetettujen valtuustotason sitovien tavoitteiden sekä toimialojen ja tulosalueiden strategian pohjalta laadittujen tuloskorttien kautta. Koronapandemia muutti toimintaympäristöä voimakkaasti ja muutamien mittarien tavoitetasoja muutettiin strategian väliarvioinnin yhteydessä kaupunginvaltuuston päätöksellä 16.11.2020 § 3. Menojen vuotuiseksi kasvutavoitteeksi asetettiin 2,5 prosenttia (aiemmin 1,5 prosenttia), työttömyysasteen tavoitetasoksi asetettiin 10 prosenttia

(aiemmin 6,1 prosenttia) ja nuorten (alle 25-vuotiaiden) työttömien määrän tavoitteeksi asetettiin 1 454 (aiemmin 722). Lisäksi hiilidioksidipäästötavoitteeseen tehtiin teknisiä korjauksia ja mittari ”kansainvälisten yritysten määrä Aviapoliksen alueella” poistettiin, koska tietoa ei ollut saatavilla. Kaupunginvaltuusto muutti 21.9.2020 tekemällään päätöksellä joitakin vuoden 2020 sitovien vuositavoitteiden tavoitetasoja koronapandemian vuoksi.

Strategian osat

Ohessa tiivistelmäkuva Vantaan valtuustokauden 2018–2021 strategiasta.

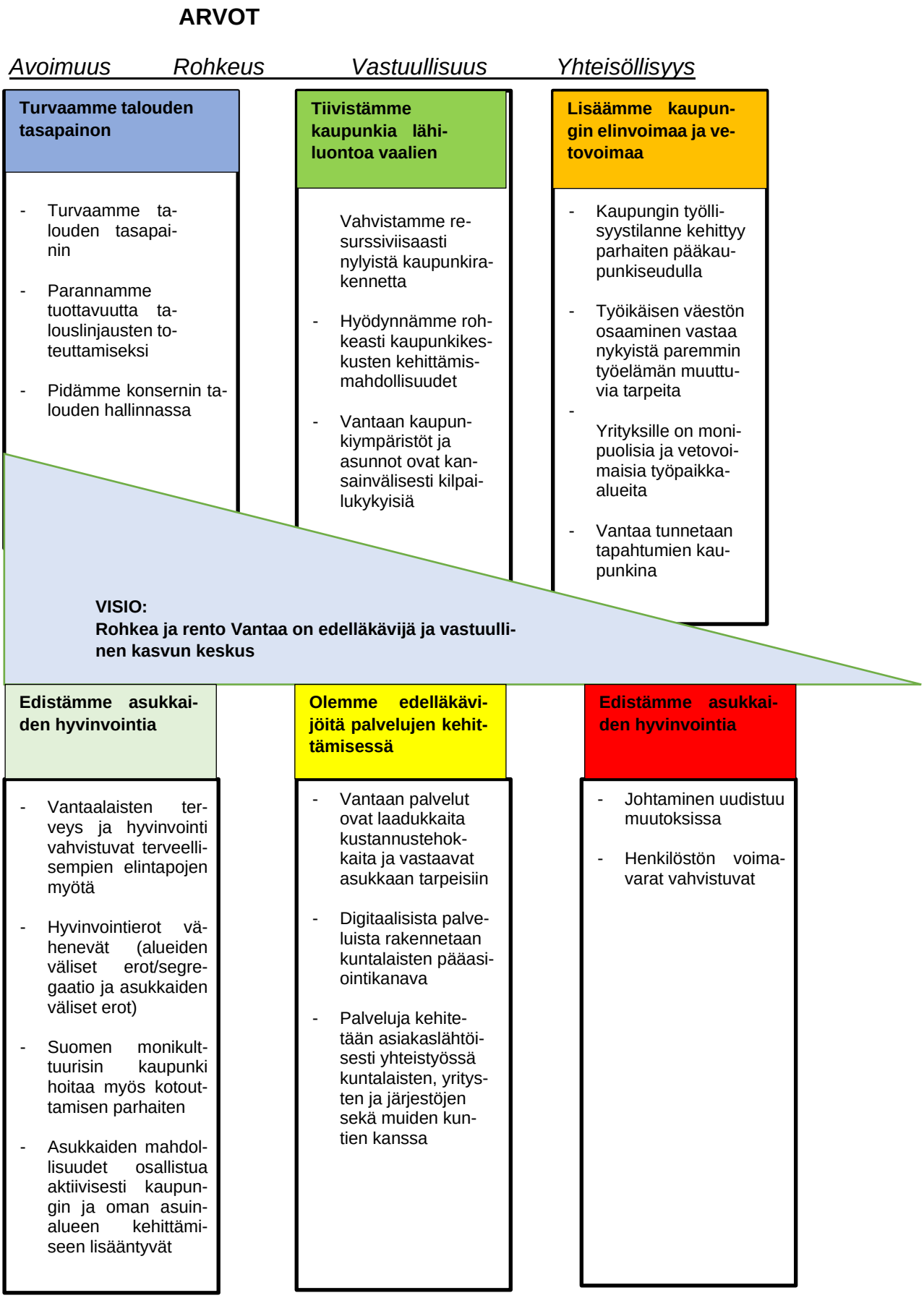

Strategiset painopistealueet ja mittarien toteutuminen

Valtuustokauden strategia sisälsi kuusi strategista painopistealuetta ja niille oli määritelty 20 strategista tavoitetta ja tavoitteille yhteensä 75 mittaria. Oheisessa taulukossa strategiatyökalu Targetor Prosta koostettu tilanne mittarien toteumasta painopistealueittain 31.12.2021. Mittareista raportoitiin 31.12.2021 täysin toteutuneeksi 32 kappaletta (43 prosenttia), osittain toteutuneeksi 19 kappaletta (25 prosenttia), 22 mittaria (29 prosenttia) ei toteutunut lainkaan ja 2 mittaria (3 prosenttia) ei ollut arvioitavissa.

Kuvio: Strategisten painopistealueiden mittarien toteutuminen 2018-2021

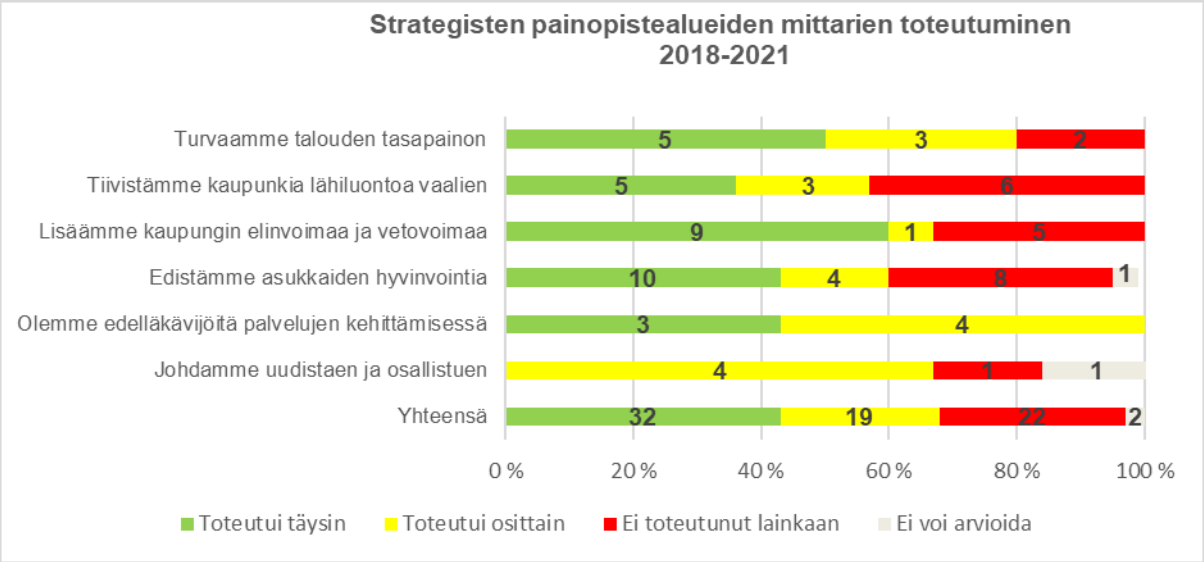

Poimintoja ei toteutuneista mittareista painopistealueittain

Turvaamme talouden tasapainon

- Käyttötalouden menokehitys oli tavoiteltua 2,5 prosenttia selvästi suurempaa, noin 5,5, prosenttia.
- Investointimenot ylittivät tavoitetason.

Tiivistämme kaupunkia lähiluontoa vaalien

- Joukkoliikenteen käyttö ja pyöräilijöiden määrä laski, kun tavoitteena oli käytön ja määrän kasvu.
- Perheasuntojen osuus kerrostalotuotannossa ei noussut tavoiteltuun 5 prosenttiin.
- Kohtuuhintaisten valtion tukemien asuntojen määrässä ei saavutettu tavoitetasoa.

Lisäämme kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa

- Työllisyyspalvelujen aktiivitoimenpiteissä olevien asiakkaiden määrä ei kasvanut tavoitellusti.
- Työllisyysaste ei noussut eikä pitkäaikais- ja nuorisotyöttömien määrä laskenut vaan kasvoi.
- Lukion päättäneistä jatkokoulutukseen ei päässyt valmistumisvuonna tavoiteltua määrää opiskelijoita.

Edistämme asukkaiden hyvinvointia

- Ilman toisen asteen tutkintoa olevien nuorten määrä ei laskenut vaan kasvoi.
- Ammatillisen koulutuksen keskeyttämisprosentti ei vähentynyt vaan kasvoi.
- Ulkomaan kansalaisten työttömyysaste ei laskenut vaan kasvoi.

Olemme edelläkävijöitä palvelujen kehittämisessä

- Ei toteutumattomia mittareita.

Johdamme uudistuen ja osallistuen

- Kunta10 -kyselyssä aiempaa suurempi määrä henkilöstöstä katsoi, että heillä ei ole vaikutusmahdollisuuksia muutoksiin. Tavoitteena oli, että yhä useampi katsoo vaikutusmahdollisuuksiensa muutoksiin kasvaneen

Noin 68 prosenttia mittareista toteutui kokonaan tai osittain ja 29 prosenttia mittareista ei toteutunut lainkaan. Koronapandemia muutti toimintaympäristöä vuosina 2020 ja 2021 suuresti ja tällä oli selvästi vaikutusta tiettyjen mittareiden toteutumatta jäämiseen. Varsinkin työllistämisen edistämiseen, joukkoliikenteen käytön kasvattamiseen ja kaupungin menojen kasvun hillintään liittyvien mittarien toteutumatta jääminen johtui suurelta osin koronapandemian aiheuttamista toimintaympäristön muutoksista.

Vuosittaisten sitovien strategisten tavoitteiden toteutuminen 2018–2021

Sitovia tavoitteita asetettiin vuosille 2018–2021 yhteensä 137 kappaletta. Oheisessa taulukossa on koottuna tavoitteiden lukumäärät jaoteltuna strategian painopistealueisiin.

Strategian painopistealueet	2018	2019	2020	2021	Painopiste-alue yh-teensä
Johdamme uudistaen ja osallistuen	5	4	5	5	**19**
Olemme edelläkävijöitä palvelujen kehittämi-sessä	5	4	3	1	**13**
Edistämme asukkaiden hyvinvointia	6	9	9	14	**38**
Lisäämme kaupungin elinvoimaa ja vetovoi-maa	4	5	5	6	**20**
Tiivistämme kaupunkia lähiluontoa vaalien	6	6	7	7	**26**
Turvaamme talouden tasapainon	5	5	5	6	**21**
Kaikki yhteensä	**31**	**33**	**34**	**39**	**137**

Tavoitemäärät vaihtelivat hieman vuosittain ja suurin tavoitemäärä asetettiin vuonna 2021 (39). Eniten tavoitteita valtuustokaudella asetettiin painopistealueelle ”Edistämme kaupungin hyvinvointia” ja vähiten painopistealueelle ”Olemme edelläkävijöitä palvelujen kehittämisessä”.

Seuraavassa kuviossa on koottuna vuosittaisten sitovien strategisten tavoitteiden raportoidut toteumat vuosilta 2018–2021.

Strategisten tavoitteiden raportoitu toteutuminen 2018–2021

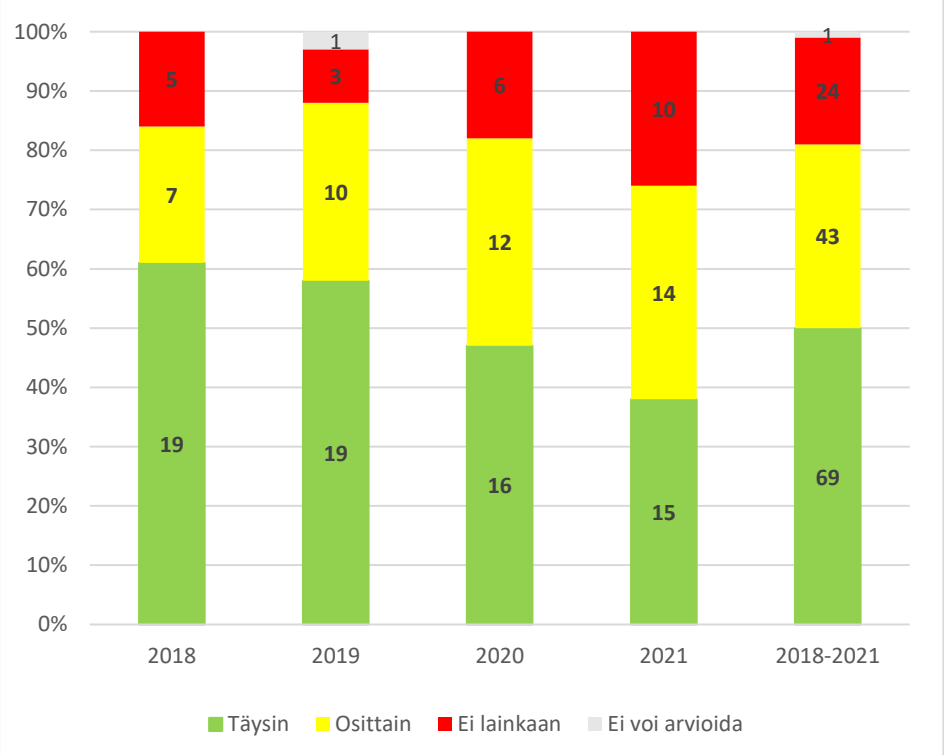

Koko valtuustokautena tavoitteista raportoitiin täysin toteutuneeksi noin 50 prosenttia, osittain toteutuneeksi noin 31 prosenttia ja toteutumatta jääneeksi raportoitiin noin 18

prosenttia tavoitteista. Yhden tavoitteen toteutumista ei voinut raportointihetkellä arvioida. Tavoitetoteumissa vuosina 2020 ja 2021 näkyi koronapandemian vaikutus, ja tavoitteita jäi kyseisinä vuosina kokonaan toteutumatta noin 22 prosenttia, kun vuosina 2018–2019 kokonaan toteutumatta jäi noin 12,5 prosenttia tavoitteista. Painopistealueiden mittarien tapaan erityisesti menojen kasvun hillitsemiseen, joukkoliikenteen käytön lisäämiseen ja työllisyyteen liittyviä tavoitteita jäi toteutumatta pitkälti koronapandemian vaikutusten vuoksi. Yksittäisistä tavoitteista jäivät valtuustokaudella vuosittain toteutumatta kolmena vuotena (2018–2020) tavoitteena ollut 0–17-vuotiaiden huostaanottotarpeen vähentäminen ja kahtena vuotena tavoitteena (2020–2021) ja yhtenä vuotena (2019) tavoitteen toisena mittarina ollut ammatillisen koulutuksen keskeyttämisprosentin vähentäminen.

Tarkastuslautakunnan arvioinnista

Seuraavan taulukkoon on koottu vuosilta 2018–2021 tavoitemäärät, joista tarkastuslautakunta oli eri mieltä tai joista tarkastuslautakunnalla oli tavoitteen osalta huomautettavaa. Suluissa oleva prosenttiluku kertoo, kuinka suurta osaa tavoitteista huomautukset koskivat.

	2018	2019	2020	2021	Yhteensä
Eri mieltä/ Huomautuksia	11 (35 %)	8 (24 %)	3 (9 %)	10 (26 %)	32 (23 %)

Tarkastuslautakunta oli eri mieltä 14 tavoitteen raportoidusta toteumasta ja kolmen tavoitteen osalta tarkastuslautakunnan mielestä arviointia ei voinut tehdä. Raportoinnista tarkastuslautakunta huomautti 9 tavoitteen osalta ja mittaroinnista 9 tavoitteen osalta. Lisäksi lautakunta antoi seitsemälle tavoitteelle muun huomautuksen. Muut huomautukset koskivat esimerkiksi epätäsmällisiä tavoitteita. On huomattavaa, että jotkin tavoitteet saivat useamman kuin yhden huomautuksen (esimerkiksi huomautus saattoi tulla sekä raportoinnista että mittaroinnista).

Raportoinnin huomautukset koskivat epätäsmällistä tai vajaaksi jäänyttä raportointia (kaikkien mittarien toteumaa ei raportoitu). Mittareissa puolestaan huomautettiin esimerkiksi vanhoista (yli 2 vuotta vanhat) vertailutiedoista, puuttuvista mittaritiedoista, tai mittareissa oli tavoitteeseen kuulumattomia osioita.

Johtopäätökset:

Vantaan strategiaprosessi noudatti aiemmilta valtuustokausilta tuttuja menetelmiä. Kaupunkistrategia laadittiin viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden tiiviissä yhteistyössä ja lisäksi osallistettiin myös kuntalaisia ja alueen yrityksiä strategian laadintaan. Vantaan kaupungin strategia ulotettiin kaikille kaupunkiorganisaation tasoille vuosittaisilla strategisilla tavoitteilla. Kaikki toimialat, tulosalueet ja suurin osa tulosyksiköistä tekivät omat tuloskorttinsa, joissa kaupunkitasoiset tavoitteet purettiin oman toimialan, tulosalueen tai tulosyksikön tavoitteiksi.

Koko valtuustokaudelle asetettiin 6 painopistealuetta ja näille 20 strategista tavoitetta ja tavoitteille yhteensä 75 mittaria. Mittareista toteutui täysin tai osittain 51 kappaletta (68 prosenttia), kokonaan toteumatta jäi 22 mittaria (29 prosenttia) ja kahden mittarin (3 prosenttia) osalta mittari ei ollut arvioitavissa. Koronapandemia muutti vuosina 2020 ja 2021 rajusti toimintaympäristöä. Muutamien mittarien tavoitetasoja muutettiin kesken vuotta. Pandemia vaikutti tiettyjen mittarien toteutumatta jäämiseen. Erityisesti työllisyyden parantamiseen, menojen hillitsemiseen sekä joukkoliikenteen asiakasmäärien kasvattamiseen liittyvät mittarit jäivät toteutumatta suurelta osin koronapandemian vaikutusten vuoksi.

Vuosittaisia strategisia tavoitteita asetettiin 2018–2021 yhteensä 137. Näistä tavoitteista toteutui raportoinnin mukaan kokonaan tai osittain yli 80 prosenttia. Toteutumatta jäi noin 18 prosenttia tavoitteista ja yhden tavoitteen osalta arviointia ei voinut tehdä. Koronapandemia vaikeutti vuosina 2020 ja 2021 voimakkaasti tiettyjen vuositavoitteiden toteutumista. Kuten painopistealueiden mittareissa myös vuositavoitteiden osalta erityisesti vuosina 2020 ja 2021 vuosittaiset menokehityksen hillitsemiseen ja työllisyyden parantamiseen liittyvät tavoitteet jäivät koronapandemian vaikutusten takia saavuttamatta. Lisäksi 0–17-vuotiaiden huostaanottojen määriä ja ammatillisten opintojen keskeyttämisiä ei pystytty kertaakaan tavoitellusti vähentämään.

Tarkastuslautakunta oli valtuustokaudella eri mieltä raportoidusta toteumasta tai teki muun huomautuksen yhteensä noin 23 prosenttiin tavoitteista. Huomautukset liittyivät yleensä tavoitteiden raportointiin ja mittarointiin, mutta joskus myös tavoitteen epäselvyyteen.

Suositukset:

Strategisten tavoitteiden raportointiin ja mittarointiin pitää edelleen kiinnittää huomiota. Valtuustokauden aikana kokonaan toteutumatta jäivät tavoitteet ammatillisten opintojen keskeyttämisten vähentämisestä ja 0–17-vuotiaiden huostaanottojen määrän vähentymisestä. Näihin tulee jatkossa kiinnittää huomiota tilanteen parantamiseksi, joskin oppivelvollisuusiän nostamisella on tarkoitus vähentää opintojen keskeyttämisiä.

1.1.2 Vuoden 2021 sitovien tavoitteiden toteutuminen emokaupungissa

Seuraavassa taulukossa esitetään lyhyesti kaupunginhallituksen vuoden 2021 tilinpäätöksessä esittämä raportointi sitovien tavoitteiden toteutumisesta ja se, minkä tavoitteiden kohdalla tarkastuslautakunta on ollut toteutumisesta eri mieltä kuin kaupunginhallitus tai halunnut muuten esittää erilaisia arvioita sekä muun arvioinnin syy.

	Tilinpäätös 2021			Tarkastuslautakunnan näkemys				
	Kaupunginhallituksen raportointi			Toteutumisesta eri mieltä tai muu huomautus	Syy			
	Täysin	Osittain	Ei lainkaan		Raportointi	Mittarointi	Ei voida arvioida	Muu syy
1. Turvaamme talouden tasapainon								
1.1 Hallittu käyttötalouden menokehitys			x					
1.2 Tuottavuus- ja kasvuohjelma toteutuu suunnitelman mukaisesti	x							
1.3 Kaupunki saa maanmyyntivoittoja ja sopimuskorvauksia yhteensä 44 miljoonaa euroa	x							

1.4 Kaupunkia rakennetaan ensisijaisesti kaupungin maalle			x					
1.5 Työmarkkinatuen kuntaosuus saadaan laskuun kuntakokeilun myötä			x					
1.6 Seuraavan valtuustokauden strategian valmistelua tehdään kaupungin tulopohjan vahvistamista koskeva suunnitelma		x						
4. Vahvistamme resurssiviisaasti nykyistä kaupunkirakennetta								
4.1 Vantaa on hiilineutraali vuonna 2030	x							
4.2 Kestävät liikkumismuodot kasvavat			x					
4.3 Vantaan ratikkakaupungin suunnittelu etenee		x		x				
5. Hyödynnämme rohkeasti kaupunkikeskusten kehittämismahdollisuudet								
5.1 Tehdään oppimiskampuksen esiselvitys ja kartoitetaan yhteistyökumppanit	x			x	x			
5.2 Vanhojen keskustojen ja lähiöiden kehittäminen edistyy		x						
6. Vantaan kaupunkiympäristöt ja asunnot ovat kansainvälisesti kilpailukykyisiä								
6.1 MAL-tavoitteet toteutuvat		x						
6.2 Valmistuvien pientalojen määrä		x						
7. Kaupungin työllisyystilanne kehittyy parhaiten pääkaupunkiseudulla								
7.1 Asiakkaiden työttömyysjaksot lyhenevät kuntakokeilussa			x					
7.2 Pitkäaikaistyöttömyys vähenee			x					

7.3 Alle 30-vuotiaiden työttömyys vähenee	x							
8. Työikäisen väestön osaaminen vastaa nykyistä paremmin työelämän muuttuvia tarpeita								
8.1 Toteutetaan oppivelvollisuuden laajentamisen uudistus onnistuneesti	x							
9. Yrityksille on monipuolisia ja vetovoimaisia työpaikka-alueita								
9.1 Vantaa on pääkaupunkiseudun nopeimmin kasvava yritysympäristö	x			x		x		
10. Vantaa tunnetaan tapahtumien kaupunkina								
10.1 Suurten tapahtumien ja asukaslähtöisten kaupunginosatapahtumien määrä pysyy ennallaan tai lisääntyy		x						
12. Hyvinvointierot vähenevät								
12.1 Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman toteuttaminen suunnitelman mukaisesti		x						
12.2 Harrastustakuun edistäminen			x					
12.3 Vahvistetaan huoltajien osallisuutta lapsen opinpolulle luomalla ja ottamalla käyttöön osallisuusmalleja	x							
12.4 Vahvistetaan ja syvennetään mielenterveysosaamista opiskeluhuollossa, varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja toisella asteella		x						
12.5 Lapsiperheiden tukemiseksi kehitetään ja laajennetaan perhekeskustoimintaa	x							

12.6 Lapsia ja lapsiperheitä tuetaan laadukkaalla palvelutarpeen arvioinnilla ja varhaisemman tuen palveluilla lastensuojelutarpeen vähentämiseksi			x					
12.7 Nykyistä suurempi osa ikääntyneistä asuu toimintakykyisenä kotona; kotona asumista tuetaan kotiin vietävillä palveluilla, kotikuntoutuksella ja moniammatillisella palvelumallilla (ml. lääkäripalvelut)	x			x		x		
12.8 Terveysasemien vastaanotolle pääsy nopeutuu			x	x		x		
12.9 Nuorten hyvinvointia parannetaan tarjoamalla matalan kynnyksen mielenterveyspalveluja	x			x				
12.10 Kaupunkiturvallisuutta parannetaan	x							
12.11 Maisa-asiakasportaalin kautta tapahtuva ajanvaraus onnistuu nykyistä useammassa palvelussa		x		x				
12.12 Keskeyttäneiden määrä ammatillisessa koulutuksessa vähenee			x					
13. Suomen monikulttuurisin kaupunki hoitaa myös kotouttamisen parhaiten								
13.1 Luodaan oppijoiden monikielisyyttä hyödyntävät opintopolut	x			x	x			
15. Kaupungin tilojen sisäilma paranee								
15.1 Toimitilat ovat teknisesti kunnossa ja sisäilmaolosuhteet ovat vaatimusten mukaisia		x		x		x		
17. Digitaalisista palveluista rakennetaan kuntalaisen pääasiointikanava								

17.1 Kehitetään ja ylläpidetään poikkeusaikana luotuja virtuaalisia toimintamalleja	x							
19. Johtaminen uudistuu muutoksissa								
19.1 Tikkurilan toimitilahanke etenee	x							
19.2 Henkilöstöjohtamisen laatuhanke tuottaa henkilöstötyytyväisyyttä		x						
20. Henkilöstön voimavarat vahvistuvat								
20.1 Henkilöstön osaaminen kehittyy		x						
20.2 Monimuotoiset työskentelytavat ja niiden johtaminen kehittyvät		x		x		x		
20.3 Sairauspoissaolot vähenevät		x						

1.1.3 Tarkastuslautakunnan arvioita sitovien tavoitteiden toteutumisesta

Seuraavissa kohdissa kerrotaan tarkemmin tarkastuslautakunnan huomioita tavoitteista sekä niiden toteutumisesta, raportoinnista ja mittaroinnista. Lopuksi esitetään eräitä muita esiin nostettavia asioita.

Tavoitteet, joista huomautettavaa (toteutuminen)

Sitova tavoite 4.3 Vantaan ratikkakaupungin suunnittelu etenee

Arviointikriteeri	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunnan arvio
Ratikan toteutuspäätöksen 2023 edellyttämien suunnitelmien valmisteleminen. Kaavarunkoluonnos valmis ja katusuunnitelmista 40 prosenttia valmiina vuonna 2021.	Tavoite toteutui osittain.	Tavoite ei toteutunut lainkaan. Suunnitelmat eivät valmistuneet tavoitellusti vuonna 2021.

Tavoitteena oli, että kaavarunkoluonnos ja 40 prosenttia katusuunnitelmista ovat valmiina vuonna 2021. Raportoinnissa todetaan, että kaavarunkoluonnos valmistunee nähtäville asetettavaksi maaliskuussa 2022. Ensimmäisten katusuunnitelmien todetaan myös valmistuvan vuoden 2022 puolella. Suunnittelutyöt etenivät, mutta koska kumpikaan osatavoitteista ei toteutunut tavoitteeksi asetetussa aikataulussa, tavoite ei toteutunut lainkaan.

Sitova tavoite 12.9 Nuorten hyvinvointia parannetaan tarjoamalla matalan kynnyksen mielenterveyspalveluja

Arviointikriteeri	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunnan arvio
Laajennetut ja uudet käyttöön otetut nuorten mielenterveyttä tukevat toimintamallit	Tavoite toteutui täysin.	Tavoite toteutui osittain.

Sitovaan tavoitteeseen liittyvän mittarin (arviointikriteeri) mukaan nuorten mielenterveyttä tukevia toimintamalleja tuli laajentaa ja ottaa uusia toimintamalleja käyttöön. Raportoinnin mukaan työ nuorten mielenterveyttä tukevien toimintamallien laajentamiseksi on vasta käynnistetty.

Sitova tavoite 12.11 Maisa-asiakasportaalin kautta tapahtuva ajanvaraus onnistuu nykyistä useammassa palvelussa

Arviointikriteeri	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunnan arvio
Palvelut, joissa aikoja varattavissa Maisa-asiakasportaalin kautta.	Tavoite toteutui osittain.	Tavoite toteutui osittain tai sen toteutumista ei voida arvioida.

Mittarin tavoitetasona oli se, että Maisa-asiakasportaalin ajanvaraus on käytössä aiempaa useammassa palvelussa toimialalla. Lähtötasoksi vuoden 2019 lopussa on ilmoitettu ”nykytilanne”. Raportoinnin perusteella yksi uusi ajanvarauspalvelu on otettu käyttöön vuonna 2021, mutta tavoitetason toteutuminen jää epäselväksi.

Tavoitteet, joista huomautettavaa (raportointi)

Sitova tavoite 5.1 Tehdään oppimiskampuksen esiselvitys ja kartoitetaan yhteistyökumppanit

Arviointikriteeri	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunnan arvio
Esiselvitys ja kartoitus tehty	Tavoite toteutui täysin	Tavoite toteutui täysin.

Sitovaan tavoitteeseen liittyvässä tavoitetasossa on maininta, että yhteistyökumppaneista osan tulee olla kansainvälisiä toimijoita. Raportoinnin mukaan kansainvälisiä kumppaneita ei ole vielä saatu kontaktoitua. Raportointi kansainvälisten toimijoiden osalta on tulkinnanvarainen.

Sitova tavoite 13.1 Luodaan oppijoiden monikielisyyttä hyödyntävät opintopolut

Arviointikriteeri	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunnan arvio
Opintopolkujen rakentaminen	Tavoite toteutui täysin.	Tavoite toteutui täysin.

Raportoinnin mukaan valmistavan opetuksen opintopolusta on tehty prosessikuvaus. Raportoinnissa kuvattujen suoritettujen toimenpiteiden perusteella on tehty paljon valmistelevaa työtä ja opintopolkujen rakentaminen on edennyt. Opintopolut on raportoinnin perusteella luotu, mutta niiden toimivuus käytännössä jää myöhemmän arvioinnin varaan.

Tavoitteet, joista huomautettavaa (mittarointi)

Sitova tavoite 9.1 Vantaa on pääkaupunkiseudun nopeimmin kasvava yritysympäristö.

Arviointikriteeri	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunnan arvio
Yritysten ja työpaikkojen lukumäärä säilyy nykytasolla.	Tavoite toteutui täysin	Tavoite toteutui täysin.

Työpaikkojen lukumäärätiedot saadaan viiveellä. Toteutunut luku on vuoden 2019 tilastotieto. Tietoa työpaikkojen lukumäärästä vuonna 2021 ei ole saatavilla. Mittareissa olisi hyvä pyrkiä siihen, että käytettävissä on mahdollisimman ajantasaiset tiedot. Pitkällä tähtäimellä ja strategiakautta koskevassa tarkastelussa vanhempikin tilastotieto näyttää kehityksen suuntaa.

Sitova tavoite 12.7 Nykyistä suurempi osa ikääntyneistä asuu toimintakykyisenä kotona; kotona asumista tuetaan kotiin vietävillä palveluilla, kotikuntoutuksella ja moniammatillisella palvelumallilla (mukaan lukien lääkäripalvelut).

Arviointikriteeri	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunnan arvio
Omassa kodissa ilman palvelutarvetta tai kotona asumista tukevien palvelujen turvin asuvien 75-vuotta täyttäneiden osuus kasvaa. Lähtötaso 93,2 %, Tavoitetaso 93,4 % Tilanne 31.12.2021: 93,4 %.	Tavoite toteutui täysin	Tavoite toteutui osittain ja osittain tavoitetta ei voi arvioida.

Mittariksi asetettu numeraalinen tavoite toteutui. Kuitenkin itse tavoitteessa todetaan, että ”nykyistä suurempi osa ikääntyneistä asuu toimintakykyisenä kotona”. Tavoitteesta puuttuu laadullinen mittari, jolla kotona asuvien 75-vuotta täyttäneiden toimintakykyä voisi arvioida. Mittaroinnin kehittäminen on tärkeää, jotta kotona asumisen laatu ja esimerkiksi omaishoitajien jaksaminen tulevat näkyviksi.

Sitova tavoite 12.8 Terveysasemien vastaanotolle pääsy nopeutuu.

Arviointikriteeri	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunnan arvio
Odotusaika terveysaseman lääkärin vastaanotolle kiireettömässä asiassa (3. vapaa aika lääkärille T3, mediaani, vrk) / 14 vrk	Tavoite ei toteutunut lainkaan.	Tavoite ei toteutunut lainkaan.

Jatkossa voisi olla hyvä mitata ja raportoida puhelinyhteydenotoista takaisinsoiton keskiarvon lisäksi myös takaisinsoiton hajontaa.

Sitova tavoite 15.1 Toimitilat ovat teknisesti kunnossa ja sisäilmaolosuhteet ovat vaatimusten mukaisia.

Arviointikriteeri	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunnan arvio
Kohdekohtainen kuntotarkastus ja olosuhdemittaus sekä tarpeellisia käyttäjäkyselyitä.	Tavoite toteutui osittain.	Tavoite toteutui osittain.

Mittareiden tarkempaan sisältöön ja selkeyteen olisi jatkossa hyvä kiinnittää enemmän huomiota.

Sitova tavoite 20.2 Monimuotoiset työskentelytavat ja niiden johtaminen kehittyvät.

Arviointikriteeri	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunnan arvio
Etätyöpäivien määrä ja etäjohtamisen valmennusten osallistujamäärä	Tavoite toteutui osittain.	Tavoite toteutui osittain.

Etätyöpäivien määrä monimuotoisten työskentelytapojen mittarina saattaa olla yksipuolinen.

Muita havaintoja

Tavoite 8.1 Toteutetaan oppivelvollisuuden laajentamisen uudistus onnistuneesti. Uusia käytänteitä on luotu muun muassa lainsäädännöstä tulevien velvoitteiden toteuttamiseksi. Vuodelle 2022 on asetettu tavoitteeksi, että oppivelvollisuuden laajennuksen tarjoamat väylät tavoittavat vantaalaiset nuoret. Jatkossa on tärkeä seurata rakenteiden toimivuutta ja sitä kautta toteutuksen onnistuneisuutta.

Tavoite 12.10 oli kaupunkiturvallisuuden parantaminen. Vuodelle 2021 tavoitetasoksi oli asetettu turvallisuussuunnitelman valmistuminen ja näin tapahtuikin. Jatkossa on tärkeää varmistaa turvallisuussuunnitelman toteutuminen ja vaikutusten seuraaminen.

Tavoite 12.6 Lapsia ja lapsiperheitä tuetaan laadukkaalla palvelutarpeen arvioinnilla ja varhaisemman tuen palveluilla lastensuojelutarpeen vähentämiseksi. Lastensuojelutarpeen vähentäminen on ollut tavoitteena usean vuoden ajan. Tarkastuslautakunta ilmaisee huolensa siitä, että lastensuojelun tarve ei ole vähentynyt toivotulla tavalla.

Johtopäätökset:

Kaupunginhallituksen raportoinnin mukaan vuoden 2021 sitovista strategisista tavoitteista (yhteensä 39 tavoitetta) oli toteutunut täysin 15, osittain 14 ja 10 tavoitetta ei toteutunut lainkaan. Joidenkin tavoitteiden toteumatta jäämiseen vaikutti voimakkaasti koronapandemia (esimerkiksi monet työllisyyden parantamiseen liittyvät tavoitteet ja joukkoliikenteen käytön edistämistavoite). Tarkastuslautakunta oli eri mieltä kolmen tavoitteen raportoidusta toteumasta, kahden tavoitteen osalta huomautettiin raportoinnista, viiden tavoitteen osalta mittaroinnista.

Suositukset:

Tarkastuslautakunta suosittelee kiinnittämään huomiota mittarien selkeyteen ja ajantasaisuuteen sekä myös varmistamaan, että moniosaisissa tavoitteissa kaikille tavoiteosille on asetettu mittari.

1.1.4 Kaupunginvaltuuston konserniyhtiöille asettamien tavoitteiden toteutuminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 16.11.2020 kaupungin talousarvion yhteydessä tytäryhteisöille asetettavat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarviokaudelle 2021 tavoitteita on yhdenmukaistettu ja yksinkertaistettu, jotta konserniyhteisöjä koskeva omistajaohjaus sekä raportointi olisivat jatkossa yhtiöiden näkökulmasta entistä selkeämpää ja ennakoitavampaa. Tavoitteille on luotu tavoitekategoriat, jonka mukaisesti kunkin konserniyhteisön tavoitteet asetetaan.

Suuret tytäryhtiöt

Suurten tytäryhtiöiden tavoitteet on jaoteltu talouteen, toiminnallisuuteen ja laatuun, henkilöstöön sekä ympäristövastuullisuuteen liittyviin tavoitteisiin.

Vantaan Energialle oli asetettu kuusi tavoitetta, joista viisi toteutui täysin ja yksi osittain. Täysin toteutuneet tavoitteet liittyivät talouteen, työturvallisuuteen ja henkilöstötyytyväisyyteen. Ilmastonmuutoksen hillintään liittyvä tavoite toteutui osittain.

VAV Yhtymä Oy:lle oli asetettu 12 tavoitetta. Talouteen ja henkilöstöön liittyvät kuusi tavoitetta toteutuivat täysin. Neljästä ympäristövastuuseen liittyvästä tavoitteesta kolme toteutui täysin ja yksi osittain. Toiminnan laatuun liittyvistä kahdesta tavoitteesta korjaustoimintaan liittyvä tavoite toteutui osittain. Asiakastyytyväisyystavoite ei toteutunut. Konsernin tavoitteisiin voi tutustua tarkemmin arviointikertomuksen kohdassa 1.3.1, VAV-konserni.

VTK Kiinteistöt Oy:lle asetettujen omistajapoliittisten linjausten tavoitteena on, että yhtiö huolehtii kiinteistöjen ylläpidosta taloudellisesti tehokkaalla tavalla siten, että peruskorjauksiin käytetään summa, joka vastaa noin 10 prosenttia liikevaihdosta ja samalla varmistetaan, että kiinteistöt ovat terveellisiä ja turvallisia käyttää. Lisäksi omavaraisuusaste tulisi pitää yli 20 prosentin tasolla. Konsernille asetetut viisi tavoitetta toteutuivat täysin.

Vantaan tilapalvelut Vantti Oy:lle oli asetettu viisi tavoitetta. Henkilöstötyytyväisyyteen ja sairauspoissaoloihin liittyvät kaksi tavoitetta toteutuivat täysin. Asiakastyytyväisyys parani selvästi, mutta jäi hieman tavoitetason alle, joten tavoitteen katsotaan toteutuneen osittain. Tilikauden tulos jäi tavoitetasosta. Suurin syy tähän oli verohallinnon muuttunut tulkinta ja takautuneesti tehdyt alv-korjaukset. Ympäristövastuuseen liittyvä tavoite biojätteen määrästä toteutui osittain.

Mercuria kauppaoppilaitos Oy:lle oli asetettu kahdeksan tavoitetta. Talouden kaksi tavoitetta toteutuivat täysin. Toiminnan laatuun liittyvistä tavoitteista opiskelijavuositavoite ja opiskelijapalaute toteutuivat täysin, mutta työelämäpalautteesta ei ollut tietoa saatavilla. Henkilöstön työfiilis -tavoite toteutui täysin. Ympäristövastuuseen liittyvä uusiutuvan energian käyttötavoite toteutui täysin, tavoite vastuullisuuskampanjoista ja -tapahtumista osittain.

Kaunialan sairaala Oy:lle asetetuista kuudesta tavoitteesta yksi (ekokompassisertifiointi) toteutui täysin. Taloudellinen tulos jäi alle tavoitetason ja sairauspoissaoloja oli tavoitetasoa enemmän. Myös toiminnan laatuun liittyvät kolme tavoitetta, jotka liittyivät palvelutuotteiden painotuksen muutokseen, jäivät toteutumatta.

Kiinteistöyhtiöiden tavoitteet

Kiinteistöyhtiöillä oli tavoitteena kiinteistöjen ylläpitokustannusten hillitseminen siten, että ylläpitokustannusten suhteellinen nousu on pienempi kuin Tilastokeskuksen julkaiseman Kiinteistön ylläpidon kustannukset -vertailuindeksin muutos. Tavoite toteutui täysin seitsemässä yhtiössä, kuudessa yhtiössä se ei toteutunut lainkaan.

Toiseksi tavoitteeksi asetettiin pitkän tähtäimen suunnitelman (PTS) mukaisten vuosittaisten toimenpiteiden toteuttaminen hiilineutraalilla ja resurssiviisaalla tavalla sekä rakennusten käyttöiän huomioiminen suunnitelmassa. Tavoite toteutui täysin 14 yhtiössä. Yhdessä yhtiössä tavoite toteutui osittain.

Kolmantena tavoitteena oli uusiutuvan energian käyttö siten, että uusiutuvan energian osuus kulutetusta sähköstä olisi 100 prosenttia. Tavoite toteutui täysin yhdeksässä yhtiössä. Yhdessä yhtiössä tavoite toteutui osittain ja kahdessa ei lainkaan. Kolmesta yhtiöstä ei ollut tietoa.

1.2 Kaupungin talous ja talouden tavoitteiden toteutuminen

1.2.1 Emokaupungin talous ja tilinpäätös

Oheiseen taulukkoon on koottu vuodelta 2021 talousarvion, muutetun talousarvion ja tilinpäätöksen lukuja sekä vertailuna vuoden 2020 tilinpäätöksen lukuja.

Taulukko käyttötalous: Talousarvio ja tilinpäätös 2021, luvut tuhatta euroa

	Alkuperäinen talousarvio 2021	Muutettu talousarvio 2021	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2020
Toimintatuotot	470 216	522 841	555 858	453 624
Toimintakulut	-1 761 671	-1 851 856	-1 801 983	-1 679 913
Toimintakate	-1 291 455	-1 329 015	-1 246 125	-1 226 289
Verotulot	1 089 300	1 122 171	1 131 636	1 072 963
Valtionosuudet	247 000	255 000	255 322	293 038
Rahoitustuotot ja kulut	23 189	23 189	25 764	27 042
Vuosikate	68 034	71 345	166 597	166 754
Poistot ja arvonalentumiset	-109 344	-109 456	-105 247	-111 818
Satunnaiset tuotot ja kulut	10 000	10 000	0	125
Tilikauden tulos	-31 310	-28 111	61 350	55 061
Varausten ja rahastojen muutos	2 916	2 916	56	-443
Tilikauden ylijäämä (ali-jäämä)	-28 394	-25 195	61 406	54 618

Taulukko investoinnit: Talousarvio ja tilinpäätös 2021, luvut tuhatta euroa

	Alkuperäinen talousarvio 2021	Muutettu talousarvio 2021	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2020
Bruttoinvestoinnit	146 700	150 900	120 600	144 900
Nettoinvestoinnit	139 900	144 200	96 700	134 000

Taulukko: Verorahoitus 2021, luvut tuhatta euroa

	Alkuperäinen talousarvio 2021	Muutettu talousarvio 2021	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2020
Kunnan tulovero	907 000	907 000	907 442	914 970
Kiinteistövero	100 300	100 300	100 162	74 525
Osuus yhteisöveron tuotosta	82 000	114 871	124 032	83 468
Verotulot yhteensä	**1 089 300**	**1 122 171**	**1 131 636**	**1 072 963**
Valtionosuudet	247 000	255 000	255 322	293 068
Verorahoitus yhteensä	**1 336 300**	**1 377 171**	**1 386 958**	**1 366 031**

Poimintoja määrärahatavoitteiden toteutumisesta (muutettuun talousarvioon nähden) ja lainakannasta vuonna 2021:

- Toimintatuottojen toteumaprosentti oli noin 106 prosenttia, ylitys 33 miljoonaa euroa
- Toimintakulujen toteumaprosentti oli noin 97 prosenttia, alitus 49,9 miljoonaa euroa
- Verotulojen toteumaprosentti oli 100,8 prosenttia, noin 9,5 miljoonaa euroa arvioitua enemmän.
- Valtionosuuksien toteumaprosentti oli 100,1 prosenttia.
- Korko- ja rahoitustuotot ylittyivät noin 1,7 miljoonaa euroa ja korkomenot alittuivat noin 0,9 miljoonaa euroa
- Poistot ja arvonalentumiset alittuivat noin 4,2 miljoonaa euroa
- Tilikauden tulos oli noin 61,3 miljoonaa euroa eli yli 89 miljoonaa euroa ennakoitua parempi
- Kaupunginvaltuuston muutokset vuoden 2021 talousarvioon: Käyttötulojen lisäykset noin 52,4 miljoonaa euroa, käyttömenojen lisäykset yhteensä noin 90 miljoonaa euroa. Lisäksi verotulojen kertymäarviota nostettiin yhteensä 32,9 miljoonalla eurolla ja valtionosuuksien kertymäarviota nostettiin 8 miljoonaa euroa. Investointien lisäykset (brutto) olivat noin 4,0 miljoonaa euroa.
- Talousarviossa 2021 varauduttiin 67,6 miljoonan euron nettolainanottoon. Pitkäaikainen lainakanta kuitenkin pieneni 9,5 miljoonaa euroa ja lyhytaikainen

lainakanta pieneni 6,7 miljoonaa euroa, kokonaisuutena lainakannan nettovähennys oli 16,2 miljoonaa euroa.

- Investointimenot (brutto) toteutuivat noin 30,3 miljoonaa euroa pienempinä ja nettoinvestoinnit noin 47,5 miljoonaa euroa pienempinä.

Noin puolet toimintatuottojen ylityksestä muodostui siitä, että valtio korvasi koronapandemian aiheuttamat kustannukset sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalle täysimääräisenä. Lisäksi saatiin 18,7 miljoonaa euroa myyntivoittoa neljän hoivakiinteistön ja A-Tulkkaus Oy:n myynnistä. Myös maanmyyntivoittotavoite ylittyi lähes kahdella miljoonalla. Yhteisöverojen verotuloja nosti valtion päätös jatkaa vielä vuonna 2021 kuntien jako-osuuden 10 prosenttiyksikön korotusta. Tällä korvataan kunnille koronapandemian aiheuttamia veromenetyksiä. Vantaalle tämä tarkoitti noin 25 miljoonan euron lisäystä yhteisöveron tuottoon. Kiinteistöveroa korotettiin vuodelle 2021 ja sitä kertyi noin 25,6 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2020.

Toimintakuluissa suurimmat alitukset tulivat henkilöstökuluissa, noin 24,6 miljoonaa euroa. Palvelujen ostokulut alittivat talousarvion noin 14,8 miljoonalla eurolla, jota selitti erityisesti työvoiman vuokrauskulujen ennakoitua pienempi osuus ja joukkoliikenteen suorat koronatuet. Investointimenojen alittumiseen vaikutti eniten uudisrakentamisen toteutusajankohtien siirtyminen. Lisäksi joitakin rakennushankkeita pystyttiin toteuttamaan alkuperäistä arvioita pienemmillä kustannuksilla.

Kaupungin taloudellisen tilanteen kehittyminen

Ohessa on tarkasteltu kaupungin taloudellista tilannetta, kumulatiivisen yli-/alijäämän muodostumista sekä varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirtaa vuosina 2015–2021. Tarkastelu perustuu kyseisten vuosien tilinpäätöksistä koottuihin tietoihin. Erityisenä tarkastelukohteena on tulorahoituksen riittävyys.

Kumulatiivisen ylijäämän muodostuminen, luvut miljoonaa euroa

Vuosi	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Toimintakate	-1 015,6	-990,0	- 1 008,7	-1 072,5	-1 176,9	-1 226,3	-1 246,1
Vuosikate	98,4	178,8	164,0	112,6	49,1	166,8	166,6
Poistot	-98,1	-116,1	-123,6	-108,7	-115,2	111.8	105,2
Tuloslaskelman tulos + satunnaiset tulot	1,4	64,5	40,4	3,9	-62,7	55,1	61,3
Tilinpäätössiirrot	-0,7	0,3	1,2	1,2	0,2	-0,4	+0,1
Ali-/ylijäämä	0,7	64,8	41,7	5,2	-62,6	54,6	61,4
Kumulatiivinen edellisten tilikausien ja kuluvan tilikauden yli/ali jäämät[1]	362,9 (360,2)	425,0 (425,5)	467,2 (462,1)	467,3	404,7 (404,6)	459,3 (460,2)	521,6

Toiminnan ja investointien rahavirta, luvut miljoonaa euroa

Vuosi	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Vuosikate	98,4	178,8	164,0	112,6	49,1	166.8	166,6
Satunnaiset tulot	1,0	1,8	0,0	0,0	3,3	0,1	0,0
Satunnaiset kulut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tulorahoituksen korjauserät	-37,3	-48,9	-40,5	-40,9	-16,8	-31,4	-57,4
Investoinnit							
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-152,8	-146,7	-111,3	-134,8	-157,6	-144,9	-120,6
Rahoitusosuudet investointeihin	5,8	1,3	0,7	3,9	0,9	2,1	4,0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	48,4	68,8	50,6	66,7	26,9	40,0	75,9
Toiminnan ja investointien rahavirta	-36,5	55,2	63,4	7,6	-94,2	32,6	68,6

[1] Suluissa kumulatiivinen edellisen tilikauden ja ylijäämä, kun tilinpäätöksen jälkeen ylijäämään tehdyt oikaisut on otettu huomioon.

Kumulatiivista ylijäämää oli noin 522 miljoonaa euroa vuoden 2021 lopussa. Toimintakate (toimintatuottojen ja toimintakulujen erotus) heikkeni 19,8 miljoonaa euroa vuodesta 2020. Toiminnan ja investointien rahavirta oli selvästi positiivinen. Vuonna 2021 vuosikate oli yli 166 miljoonaa euroa.

Ohessa tarkasteluna kaupungin taloutta vuosina 2015–2021 investointien, vuosikatteen ja poistojen avulla. Investoinnit on esitetty omahankintamenona.

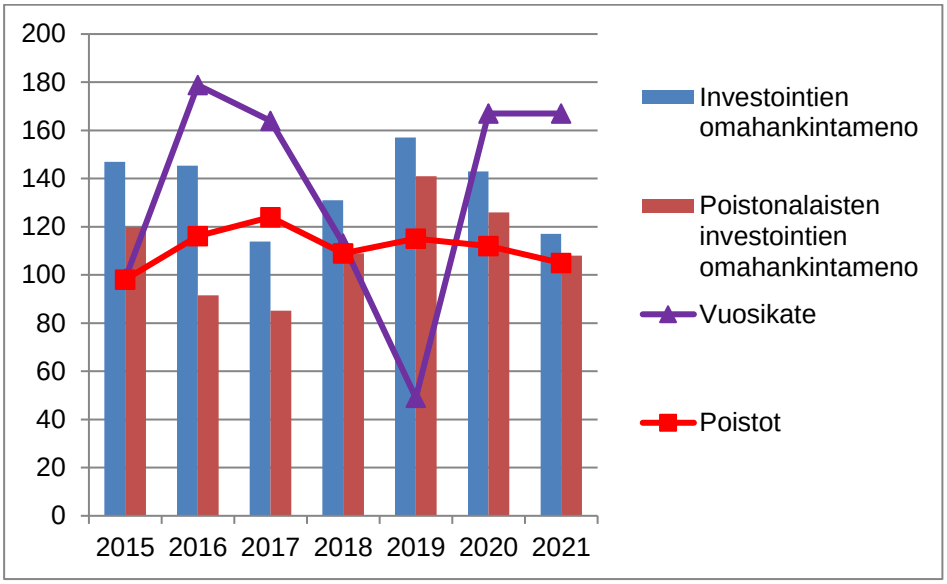

Tuottavuus- ja kasvuohjelma ja talouden haasteita

Vantaan kaupungille on laadittu tuottavuus- ja kasvuohjelma 2021–2025, jolla vastataan talouden pitkän aikavälin rakenteellisiin haasteisiin ja koronaviruspandemian talousvaikutuksiin. Tuottavuus- ja kasvuohjelman toimenpiteitä vuodelle 2021 olivat muun muassa kiinteistöveron korotus, omaisuuden myyntitulojen kasvattaminen (myyntivoitot) ja eri toimialoille kohdistuneet tasapainotustoimenpiteet. Toimenpiteillä arvioitiin ollen noin 41 miljoonan euron positiiviset vaikutukset vuoden 2021 tulokseen.

Kaupungin rahoitukselliseen asemaan tuo jatkossa haastetta vuoden 2023 alusta voimaan tuleva sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus, jolloin suurin osa Vantaan kunnallisveron tuotosta siirtyy hyvinvointialueen rahoitukseen. Vantaan kunnallisvero laskee vuonna 2023 alustavien tietojen mukaan 6,61 prosenttiin nykyisestä 19 prosentista. Vaikka myös sosiaali- ja terveystoimen kustannukset siirtyvät hyvinvointialu-

eelle, on arvioitu, että Vantaan talouden tasapaino jonkin verran heikkenee. Kasvavan kaupungin investointitarve pysyy kuitenkin korkeana, joten on tärkeää huolehtia, että kaupungin rahoituksellinen asema ja investointikyky säilyvät hyvänä myös jatkossa.

Johtopäätökset:

Vantaan kaupungin taloudellinen tulos oli jälleen hyvä. Tulosta paransivat osaltaan valtion suorat ja välilliset koronatuet ja eräät kertaerät (omaisuuden myyntivoitot). Tuottavuus- ja kasvuohjelman toimenpiteet vaikuttivat myös osaltaan hyvään tulokseen. Vantaan kaupungin taloudellinen asema vahvistui edelleen ja ylijäämä taseessa kasvoi. Tuottavuus- ja kasvuohjelman toimenpiteet ovat jatkossakin tärkeitä, jotta kaupunki pystyy vastaamaan talouden tuleviin rakenteellisiin haasteisiin (esimerkiksi sosiaali- ja terveysalan uudistus).

Liikelaitokset[2]

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos

Talouden toteuma 2021 (luvut 1000 euroa)

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos	**Talousarvio 2021**	**Tilinpäätös 2021**
Liikevaihto ja liiketoiminnan muut tuotot	41 585	42 354
Liiketoiminnan kulut	-39 614	-39 373
Poistot ja arvonalenemiset	-1 971	-1 496
Liikeylijäämä/(-alijäämä)	**0**	**1 486**
Rahoitustuotot ja kulut	0	3
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	0	1 489
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	303
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0	1 792

[2] Liikelaitosten talouden vertailutaulukot on tiivistetty lyhyeen muotoon yhdistelemällä tuloslaskelman varsinaisen toiminnan tuotto- ja kuluerät yhdeksi eräksi.

Investointimenot, brutto (luvut 1000 euroa):

Talousarvio 2021	Tilinpäätös 2021
2 300	2 300

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen talousarvion sitovat määrärahaerät ovat liikeylijäämä ja bruttoinvestoinnit. Vuodelle 2021 pelastuslaitoksen johtokunnan hyväksymässä talousarviossa sitovina määrärahoina olivat liikeylijäämä 0 euroa ja 2 300 000 euron bruttoinvestoinnit. Tilinpäätöksessä pelastuslaitoksen liikeylijäämä oli noin 1 486 000 euroa. Bruttoinvestoinnit toteutuivat talousarvion mukaisina.

Suun terveydenhuollon liikelaitos

Talouden toteuma 2021 (luvut 1000 euroa)

Suun terveydenhuollon liikelaitos	**Talousarvio 2021**	**Tilinpäätös 2021**
Liikevaihto ja liiketoiminnan muut tuotot	25 410	24 681
Liiketoiminnan kulut	-24 500	-23 998
Poistot ja arvonalenemiset	-10	-11
Liikeylijäämä/alijäämä	**900**	**671**
Rahoitustuotot ja kulut	-210	-201
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	690	470
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	690	470

Investoinnit rahoitettiin vuonna 2021 leasing-perusteella, joten taseeseen kirjattavia bruttoinvestointeja ei ollut.

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitokselle oli talousarvion sitovina erinä vuosittain Vantaan kaupungille maksettava 7 prosentin korko kaupungin antamasta lainasta ja 7 prosentin korko peruspääomasta sekä liikeylijäämä ja bruttoinvestoinnit. Kaupungille maksettavien korkojen euromäärä oli vuonna 2021 yhteensä noin 227

000 euroa, jonka liikelaitos maksoi kaupungille. Investointeja liikelaitos ei tehnyt. Liikelaitoksen taseeseen kertynyt alijäämä pystyttiin kattamaan vuoden 2021 ylijäämällä ja liikelaitoksella on nyt noin 18 000 euroa ylijäämää.

Vaikutus kaupungin talouteen

Liikelaitosten taloudellinen vaikutus koko Vantaan ylijäämään oli vuonna 2021 noin 2,3 miljoonaa euroa positiivinen.

Johtopäätökset:

Molempien liikelaitosten sitovat määrärahaerät toteutuivat. Suun terveydenhuollon liikelaitos pystyi kattamaan taseeseensa kertyneen kumulatiivisen alijäämän.

1.2.2 Koko kaupunkikonsernin talous

Seuraavissa taulukoissa verrataan emokaupungin ja koko konsernin vuoden 2021 tilinpäätöstietoja ja keskeisiä tilinpäätöksen tunnuslukuja toisiinsa.

Kaupungin ja koko konsernin tuloksen muodostuminen:

M€	***Kaupunki***	***Konserni***
Toimintatuotot	334,2	1 199,7
Toimintakulut	-1 580,3	-2 255,3
Osuus osakkuusyhtiöiden voitosta ja tappioista	-	7,3
Toimintakate	-1 246,1	-1 062,9
Verorahoitus (sisältää valtionosuudet)	1 386,9	1 393,2
Rahoitustuotot ja -kulut	25,8	-8,8
Vuosikate	166,6	321,6

Poistot ja arvonalentumiset (sisältää suunnitelman mukaiset poistot, Omistuksen eliminointierot ja arvonalentumiset)	-105,2	-213,8
Satunnaiset erät	-	-5,4
Varausten lisäys		-
Rahastojen lisäys	0.1	-
Tilinpäätössiirrot	-	-0,2
Tilikauden verot	-	-12,1
Laskennalliset verot	-	-2,8
Vähemmistöosuudet		-11,7
Tilikauden yli/alijäämä	61,4	75,6

Kaupungin ja koko konsernin keskeisten tunnuslukujen vertailu, suluissa vuoden 2020 arvo:

	Kaupunki	**Konserni**
Vuosikate, % poistoista	158,3 (149,1)	147,6 (163,9)
Investointien tulorahoitus, %	142,9 (116,7)	79,0 (80,1)
Kertynyt ylijäämä, euroa per asukas	2 180,6 (1 936,0)	3 457,0 (3 163,2)
Lainakanta, euroa per asukas[3]	3 721,2 (3 820;4)	8 259,1 (8 282,2)
Lainanhoitokate	2,1 (1,0)	2,2 (1,5)
Suhteellinen velkaantuneisuus %	62,4 (67,2)	100,8 (105,2)
Lainat ja vuokravastuut (miljoonaa euroa)	1 547,2 (1 461,5)	2 413,8 (2 362,9)

[3] Asukaskohtaiset luvut on laskettu käyttäen Tilastokeskuksen lopullista väestötilastoa Vantaan asukasluvusta 31.12.2019 tilanteessa (233 775 asukasta).

Tulorahoitus kattoi jälleen emokaupungin poistot ja investoinnit. Konsernissa tulorahoitus kattoi poistot ja 79 prosenttia investoinneista. Kaupungin lainanhoitokatteen tunnusluku parani ja on nyt 2,1. Tunnusluku osoittaa, että tulorahoitus olisi riittänyt kaupungilla kokonaan vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun vuonna 2021. Konsernin lainanhoitokate parani myös viime vuodesta ja oli nyt 2,2 (1,5 vuonna 2020). Suhteellinen velkaantuneisuus osoittaa koko velkataakan suuruuden ja tämä tunnusluku parani hieman sekä emokaupungissa että konsernissa vuodesta 2020. Emokaupungilla ja konsernilla on edelleen kohtuullisen suuri velkataakka, mutta velkaa on viime vuosina pystytty vähentämään. Vuonna 2021 emokaupungin velka väheni edelleen ja myös konsernin asukaskohtainen velkamäärä laski. Velan takaisinmaksuun olisi tarvittu konsernissa hieman yli vuoden tulorahoitus ja emokaupungin koko velan takaisinmaksuun olisi kulunut 62,4 prosenttia vuoden tulorahoituksesta.

Johtopäätökset:

Kaupunkikonsernin taloudellinen tilanne kehittyi pääasiassa myönteisesti vuonna 2021. Sekä kaupunkikonsernille että emokaupungille kertyi lisää ylijäämää ja velkaantuneisuutta kuvaavat tunnusluvut paranivat sekä emokaupungilla että konsernissa.

1.2.3 Investoinnit

Investointien tulorahoitusprosentti

Oheisessa kaaviossa on Vantaan kaupungin investointien tulorahoitusprosentti vuosilta 2016–2025. Vuonna 2021 tulorahoitusprosentti parantui edellisestä vuodesta, ollen lähes 143 prosenttia. Vuodesta 2022 eteenpäin tulorahoitusprosentti perustuu taloussuunnitelman 2022–2025 ennusteisiin.

Kaupungin investointien tulorahoitusprosentti 2016–2025

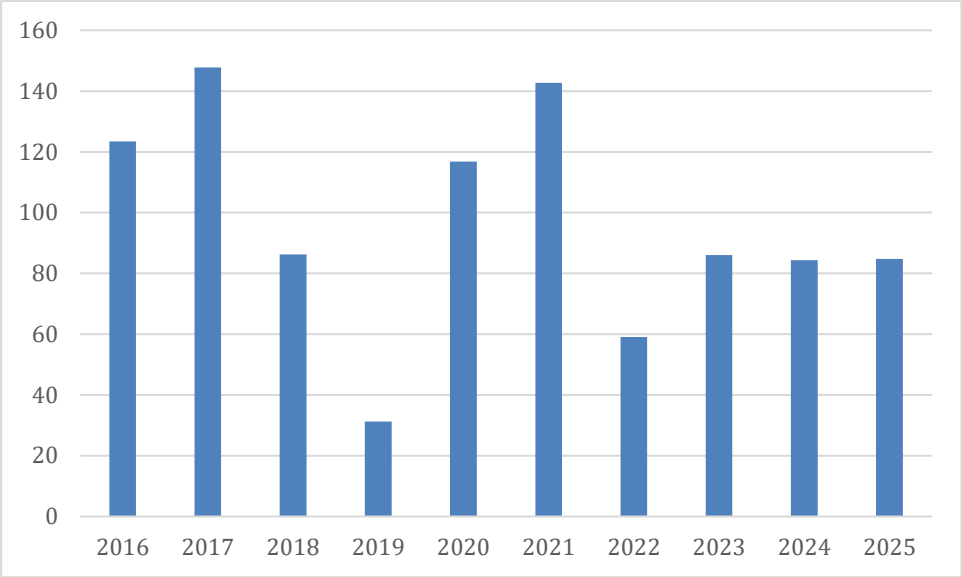

Lainamäärä ja investoinnit

Seuraavassa kuvataan pitkäaikaisen lainakannan ja investointien omahankintamenojen[4] kehitystä vuodesta 2016 (luvut miljoonaa euroa). Vuodesta 2022 eteenpäin luvut ovat taloussuunnitelmassa 2022–2025 esitettyjä ennusteita.

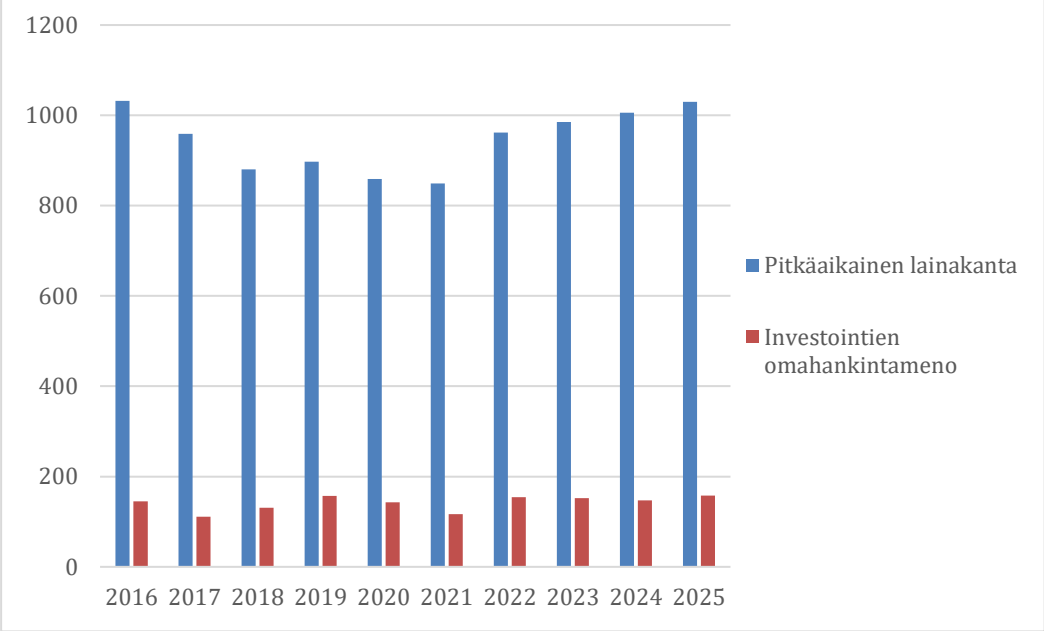

[4] Investointien omahankintameno= investointimenoista on vähennetty niihin saadut rahoitusosuudet

Investointien jakauma 2021

Ohessa kuvattuna kaupungin investointien (brutto) toteumarakenne vuodelta 2021, luvut ovat tuhatta euroa. Rakentamisen investoinnit (uudisrakentaminen ja korjausrakentaminen) ja julkiseen käyttöomaisuuteen liittyvät investoinnit (esimerkiksi liikenne-, urheilu- ja virkistysalueiden rakentaminen) olivat suurimmat investointilajit.

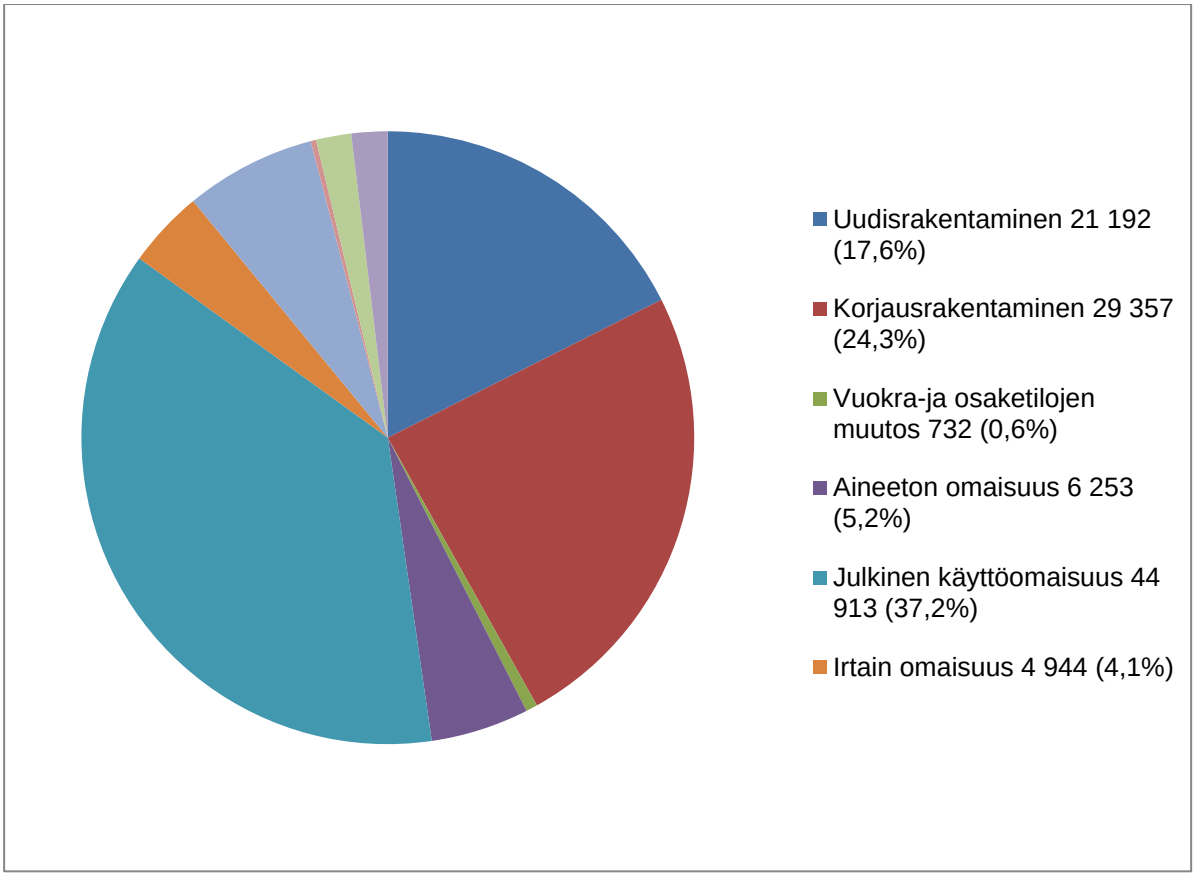

Johtopäätökset:

Kaupungin tulorahoitus kattoi investoinnit vuonna 2021. Investointien tulorahoitusprosentti oli 142,9 prosenttia. Taloussuunnitelmassa 2022–2025 ennakoidaan investointitason liikkuvan kyseisinä vuosina välillä 147–158 miljoonaa euroa. Kaupungin pitkäaikainen lainakanta kasvaa ennusteiden mukaan vuosittain vuosina 2022–2025.

1.2.4 Suurten kaupunkien vertailua

Alla olevassa taulukossa vertaillaan kuuden suurimman kaupungin keskeisiä talouden tunnuslukuja vuodelta 2021. Tunnusluvut on kerätty kaupunkien kaupunginhallituksissa hyväksytyistä vuoden 2021 tilinpäätöksistä. Tunnuslukuja on seitsemän jo-

kaisella kaupungilla eli yhteensä 42. Tunnuslukujen tasoluokittelu perustuu Kuntaliiton määrittelyyn. Tunnuslukutaulukossa on vuoden 2021 tunnusluvun alla kyseisen tunnusluvun arvo vuonna 2020.

		Espoo	Helsinki	Oulu	Tampere	Turku	Vantaa
Vuosikate % poistoista	**2021**	201	185	130	170	164	158
	2020	174	230	116	160	110	149
Investointien tulorahoitus %	**2021**	135	88	129	80	68	143
	2020	89	85	79	76	86	117
Kertynyt ylijäämä, euroa per asukas	**2021**	2 754	10 419	3 971	2 430	1 119	2 181
	2020	2 178	9 957	3 875	2 146	924	1 936
Lainakanta, euroa per asukas	**2021**	4 683	1 386	3 221	3 647	4 075	3 721
	2020	4 237	1 510	3 616	3 795	3 667	3 820
Lainanhoitokate[5]	**2021**	4,8	8,2	3,7	5,2	2,1	2,1
	2020	4,0	9,1	3,5	5,9	1,1	1,0
Suhteellinen velkaantuneisuus %	**2021**	70	40	60	60	66	62
	2020	71	45	68	65	65	67
Konsernin (sisältää kaupungin) lainakanta euroa/asukas	**2021**	15 200	8 941	6 120	9 340	7 775	8 259
	2020	14 632	8 452	5 932	8 936	7 393	8 292

Vuonna 2021 suurten kaupunkien tunnusluvut parantuivat vuoden 2020 tasosta. Tunnusluvuista 33 pysyi vuoden 2020 tasolla, 8 tunnusluvun taso parani ja yhden heikkeni. Hyvällä tasolla oli nyt 24 tunnuslukua (19 vuonna 2020), tyydyttävällä tasolla oli 6 tunnuslukua (9 vuonna 2020) ja heikolla tasolla oli 12 tunnuslukua (14 vuonna 2020). Kaupungeista Oululla kolmen tunnusluvun taso parani, Turulla parani kahden tunnusluvun taso ja yhden heikkeni, Tampereella kahden tunnusluvun taso parani, ja

[5] Oulun ja Turun lainanhoitokate on konsernin lainanhoitokate, nämä kaupungit ilmoittavat emokaupungin osalta vain laskennallisen lainanhoitokatteen.

Vantaalla yhden tunnusluvun taso parani. Helsingin ja Espoon tunnuslukujen tasot pysyivät ennallaan. Eniten hyvällä tasolla olevia tunnuslukuja (viisi) oli Helsingillä.

Lähes kaikki tulorahoitusta kuvaavat tunnusluvut (17/18) ovat nyt hyvällä tasolla. Vielä vuonna 2020 näistä tunnusluvuista neljä oli tyydyttävällä tasolla.

Velkaantumista kuvaavista tunnusluvuista lainanhoitokatteen tunnusluku oli nyt kaikilla kaupungeilla hyvällä tasolla ja myös suhteellisen velkaantumisen arvot oli kahdella kaupungilla parantunut. Sekä emokaupungin että konsernin asukaskohtaista lainakantaa kuvaavat tunnuslukujen tasot säilyivät ennallaan vuonna 2021.

1.3 Konserniohjaus

Kaupunkikonsernista puhutaan silloin, kun käsitellään peruskaupungin lisäksi omistuksia kaupungin ulkopuolisissa yhteisöissä. Vantaan kaupunkikonserniin kuuluu emokaupungin lisäksi noin 50 yhteisöä. Tähän lukuun sisältyvät tytäryhteisöt, osakkuusyhteisöt sekä kuntayhtymät.

Konsernin johtaminen

Konsernin johtamisen ja omistajaohjauksen lähtökohtina toimivat kaupunkistrategian lisäksi konserniohje, yleiset ja yhtiökohtaiset omistajapoliittiset linjaukset sekä hyvää hallintoa ja johtamistapaa koskeva ohje. Konserniohjeesta ja yleisistä omistajapoliittisista linjauksista päättää kaupunginvaltuusto. Lisäksi se päättää merkittävien yhtiöiden (VAV, Vantti, Vantaan Energia) yhtiökohtaiset linjaukset. Kaupunginhallitus päättää muut yhtiökohtaiset omistajapoliittiset linjaukset ja kaupunginhallituksen konsernijaosto hyvän hallinnon ja johtamistavan ohjeesta.

Kaupunginvaltuusto päättää edellä mainittujen konserniohjeen ja omistajapolitiikan yleisten periaatteiden lisäksi kuntakonsernin toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista ja talousarvion yhteydessä tytäryhteisöille asetettavista tavoitteista. Lisäksi valtuusto päättää merkittävien yhtiöiden (VAV, Vantti, Vantaan Energia) myymisestä, purkamisesta tai roolin muutoksesta. Roolin muutoksella tarkoitetaan esimerkiksi in house -aseman muutosta.

Konsernijohtoon kuuluvat hallintosäännön mukaan kaupunginhallitus ja sen konsernijaosto, kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat sekä konserniyhteisöjä koskevia asioita hallintosäännön määräysten nojalla esittelevät, päättävät ja toimeenpanevat viranhaltijat.

Konserniohje ja muut linjaukset

Konserniohjeessa on määritelty yhteiset toimintaperiaatteet kaupunkikonsernin johtamisen ja ohjaamisen tueksi. Tavoitteena on luoda yhdenmukaisia menettelytapoja kaupunkikonsernin tytäryhteisöjen ohjaukseen sekä varmistaa toiminnan läpinäkyvyys ja tiedon kulku.

Yleiset omistajapolittiiset linjaukset ohjaavat kaupungin omistajapolitiikkaa yleisellä tasolla. Kullekin yhteisömuodolle on luotu yhtenäiset periaatteet. Yhtiöt on jaettu kolmeen ryhmään: markkinaehtoisesti toimivat yhteisöt, muut tytäryhteisöt sekä asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöt.

Markkinaehtoisesti toimiva yhteisö (Vantaan Energia) toimii kilpailutilanteessa markkinoilla ja sen toiminnan tarkoitus on tuottaa voittoa. Kaupungin omistajuus ei saa aiheuttaa yhteisölle kilpailuetua eikä haittaa.

Muut tytäryhteisöt ovat joko sidosyksiköitä, joiden tarkoituksena on tuottaa palveluja hankintayksikköomistajalleen ja niiden toimintaa on arvioitava palvelutuotannon ja taloudellisen tuloksen kokonaisuutena tai sitten ei-sidosyksikköasemassa olevia, joiden tavoitteet liittyvät taloudellisen aseman kehittämiseen ja kaupungin omistuksen arvon säilymiseen.

Yhteisökohtaisissa omistajapoliittisissa linjauksissa määritellään seuraavia asioita:

- mitä kaupunki omistaa ja miksi se on omistajana yhtiössä,
- mitä omistukselta odotetaan tulevaisuudessa ja mitkä ovat lähivuosien tavoitteet,
- kuka vastaa yhteisön omaisuuden arvon säilymisestä ja käytöstä,
- miten vastuullisuusnäkökohdat otetaan huomioon sekä
- mikä on hallituksen kokoonpano ja mitä erityisvaateita hallitusosaamiselle asetetaan.

Omistajaohjauksen välineitä ovat yhtiöille asetettavat tavoitteet ja niiden raportointi, menettelytapaohjeet, ennakkosuostumukset, perustamis- ja osakassopimukset, yhtiöjärjestykset, sopimusriskien hallinta, hallintohenkilöiden valinta, investointien sekä rahoituksen suunnittelu ja valvonta, konsernijohdon muu päätöksenteko sekä omistajaohjauskeskustelut.

1.3.1 VAV-konserni

VAV Yhtymä Oy on Vantaan kaupungin 100-prosenttisesti omistama yhtiö. VAV-konserni koostuu emoyhtiö VAV Yhtymä Oy:stä sekä kolmesta tytäryhtiöstä: VAV Asunnot Oy, VAV Palvelukodit Oy ja VAV-Hoiva-asunnot Oy. Ohessa kuvattuna VAV-konsernin konsernirakenne.

VAV-yhtymä Oy
- emoyhtiö
- 691 asuntoa
- vapaarahoitteiset asunnot,

Kolme tytäryhtiötä

VAV-Asunnot Oy
-tytäryhtiö
- 9 553 asuntoa
- ARA-rahoitteisia

VAV-Palvelukodit Oy
- tytäryhtiö
- 661 asuntoa
- Palveluasuntoja

VAV-Hoiva-asunnot Oy
- tytäryhtiö
- Neljä kiinteistöä, joissa 191 asuntoa
- Palvelukiinteistöjä, jotka vuokrattu Vantaan kaupungille

Toiminnan tavoitteista ja niiden toteutumisesta
Oheiseen taulukkoon on koottu Vantaan kaupungin VAV-konsernille asettamat tavoitteet ja niiden toteumat.

1. Talous	**Tavoitetaso**	**Toteuma**
Tulostavoite:	Tulos 2 prosenttia liikevaihdosta	2,5 prosenttia
Asuntotuotanto	220	220
Käyttöaste	99 %	99 %
Ylläpitokulut	Maksimi: kiinteistön ylläpidon nousu on pienempi kuin indeksin nousu	Kiinteistön ylläpidon kustannusten nousu oli indeksin nousua pienempi
2. Toiminnallisuus ja laatu	**Tavoitetaso**	**Toteuma**
Korjaustoiminta miljoonaa euroa	14,3	11,0

Asiakastyytyväisyys NPS-indeksi[6]	38	32,4
3. Henkilöstötyytyväisyys	**Tavoitetaso**	**Toteuma**
Työtyytyväisyys	Yli vertailuaineiston keskiarvon (3,80)	3,91
Terveysperusteiset poissaolot	3,5 prosenttia	2,9 prosenttia
4. Ympäristövastuu	**Tavoitetaso**	**Toteuma**
Sähkön kulutus kWh/m^3	4,6	4,6
Lämpöenergia: kWh/rm^3	41,5	40,85
Veden kulutus m^3/ahm^2	1,84	1,91
Sekajäte vähenee, suhteellinen osuus kokonaismäärästä	80 prosenttia	77 prosenttia

Kaikki talouteen ja henkilöstötyytyväisyyteen liittyvät tavoitteet toteutuivat. Toiminnan laatuun liittyvistä tavoitteista korjaustoiminta ei toteutunut tavoitellussa laajuudessa. Osittain tähän vaikutti koronapandemia, jonka vuoksi esimerkiksi sisäkorjauksia ei ole päästy tekemään suunnitellusti ja korjauksia on myös ajoittain viivästyttänyt rakennustarvikkeiden saatavuuteen liittyvät ongelmat. Myös laadulliseksi tavoitteeksi asetetusta asiakastyytyväisyyden tasosta jäätiin hieman. Ympäristövastuuseen liittyvissä tavoitteissa päästiin veden kulutusta lukuun ottamatta tavoitetasoihin.

Talous

VAV-konsernin liikevoitto oli vuonna 2021 noin 18,7 miljoonaa euroa. VAV on vuosittain tehnyt kulujen kattamisen jälkeen jäljelle jäävästä voitosta asuintalovarauksen, jolla varaudutaan tulevien vuosien kiinteistöjen korjauksiin.

Asuntotuotanto

Oheisessa taulukossa koottuna VAV:in vuosittainen asuntotuotanto vuosilta 2017–2021.

	2017	2018	2019	2020	2021
Tavoite	355	179	357	0	220

[6] NPS eli Net Promoter Score on kansainvälisesti käytetyin asiakasuskollisuuden mittari. Se mittaa asiakkaan suositteluhalukkuutta ja tyytyväisyyttä yhden kysymyksen avulla, **Kuinka todennäköisesti suosittelisit palvelua / tuotetta kaverillesi tai kollegallesi**

Vuonna 2020 ei valmistunut yhtään asuntoa, johtuen suunnitteluun ja pysäköintiratkaisuihin liittyvistä haasteista. Suunnittelussa haasteena on, että tontit suunnitellaan yleensä korttelikokonaisuuksina, ja prosessissa pitää olla mukana kaikki kokonaisuuteen kuuluvat toimijat/kumppanit ja koko korttelia koskevat ratkaisut (esimerkiksi pysäköintijärjestelyt). Laajojen suunnitteluratkaisujen tekeminen vie aikaa ja lisäksi monitahoisesta toimijajoukosta joku toimija saattaa vetäytyä kesken hankkeen pois, jolloin suunnittelu ja toteutus viivästyvät. VAV:in asuntotuotantoa hidastaa tulevaisuudessa tonttipula sekä mainitut suunnitteluun liittyvät haasteet. Tonttien hinnat ovat rakentumisen kiihtyessä nousseet ja mahdollisten ostotonttien hinta nousee usein niin korkeaksi, että hankkiminen korkotuettua tuotantoa varten ei ole mahdollista.

Korjaustoiminta

VAV on laatinut 10 vuoden korjaussuunnitelmat joka kiinteistölle. Näiden suunnitelmien mukaisten korjauksien lisäksi tehdään vuosittain erilaisia ylläpitokorjauksia. Arvion mukaan noin 50 prosentilla kiinteistöistä on pieniä tai isoja korjaustarpeita. VAV pyrkii vuosittain pitämään korjausvolyymin korjausvelkaa vastaavalla tasolla. Korjausvelkaa hoidetaan korjausten lisäksi hyvällä ylläpidolla, yksittäisillä kiinteistömyynneillä ja kannustamalla asukkaita hyvään asumiseen.

Jatkossa esimerkiksi energiansäästötavoitteiden lisääminen vaatii enemmän panostuksia energiansäästökorjauksiin. VAV on arvioinut, että energiansäästötavoitteen lisääminen 1,2 prosentilla vaatisi vuositasolla noin 6,4 miljoonan euron lisäinvestointeja energiansäästökorjauksiin.

Vuokrataso

Ohessa on verrattu eri vuokranantajien keskimääräisiä neliövuokria Vantaalla[7].

[7] Lähteet: Vuokraovi.com, Tilastokeskus, ARA, VAV Yhtymä

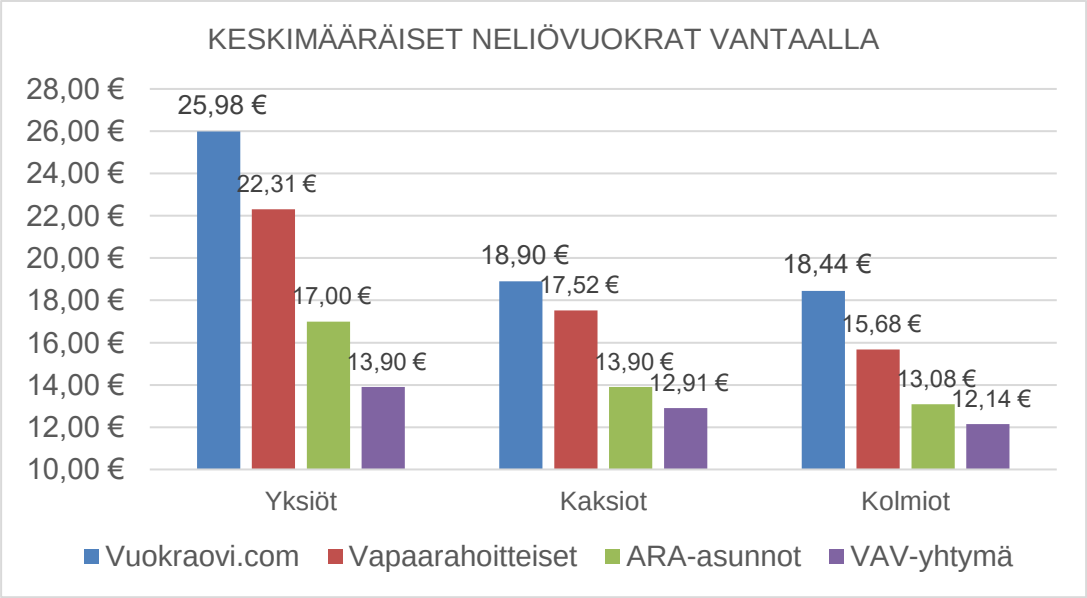

Vantaalla sekä ARA-asunnoissa että VAV-yhtymä Oy:n vapaarahoitteisissa asunnoissa on vuokrataso selvästi halvempi verrattuna yksityisiin vuokra-asuntoihin.

Asunnonhakijat

Asukkaita VAV Yhtymä Oy:n ja VAV Asunnot Oy:n asunnoissa oli vuoden 2020 lopussa 18 880. Asunnon hakijoita VAV.in asuntoihin vuoden 2020 lopussa oli seuraavasti

VAV Yhtymä Oy: 1 091 hakijaa
VAV Asunnot Oy: 4 719 hakijaa

Uusia hakemuksia VAV:in asuntoihin tulee noin 1 500 kuukaudessa. Näistä hakemuksista vuonna 2020 oli 57 prosentissa hakijana yksi henkilö ja 19 prosentissa 2 henkilöä. Hakijoista asunnon vuonna 2020 sai VAV Yhtymä Oy:n asunnoissa keskimäärin 0,7 prosenttia ja VAV Asunnot Oy:n asunnoissa keskimäärin 1,3 prosenttia. Kiireellisessä ARA-asunnon tarpeessa vuonna 2020 oli 31 prosenttia hakijoista.

Energiatehokkuus, ympäristövastuu ja vastuullisuusraportointi

VAV konserni on omassa strategiassaan sitoutunut toimiin, joissa painotetaan ympäristön kestävyyttä**.** VAV on linjannut omassa strategiassaan muun muassa seuraavia energiatehokkuutta ja resurssiviisautta edistäviä tai sitä tukevia tavoitteita:

- Uudet kiinteistöt rakennetaan ensisijaisesti Joutsenmerkki-kriteerit[8] täyttävinä
- Korjausrakentamisessa lisätään ympäristön kestävyyttä tukevia toimintatapoja
- Laaditaan resurssiviisauden tiekartta (laadittu)
- Erilaiset energiansäästökampanjat asukkaille

Tavoitteiden saavuttamiseksi VAV on liittynyt ETJ+-järjestelmään[9], jolla luodaan systemaattinen menettely yrityksen energiatehokkuuden analysointiin ja jatkuvaan parantamiseen sekä energiankulutuksen ja kustannusten pienentämiseen. Samoin VAV on liittynyt Kiinteistöalan energiatehokkuussopimuksen vuokra-asuntoyhteisöjen toimenpideohjelmaan (VAETS). VAETS-sopimukset ovat osa vapaehtoista sopimusmenettelyä, joka kattaa elinkeinoelämän, kunta- ja kiinteistöalan sekä öljyalan. Sopimukset ovat keino toimeenpanna EU:n asettamia energiatehokkuusvelvoitteita. VAETS-ohjelmassa asetetaan mukana oleville toimijoille energiansäästötavoitteita, jotka edellyttävät energiansäästötoimenpiteitä ja tavoitteiden toteutumisen seurantaa ja raportointia toimenpiteistä ja tavoitteiden toteutumisesta.

VAV seuraa kuukausittain kiinteistöjen energiankulutusta ja tavoitteena on havaita mahdollisimman nopeasti laite-, käyttötekniset ja järjestelmäviat, jotta ne voidaan korjata pikaisesti. Samalla saadaan tietoa kiinteistöjen säästöpotentiaalista, ja tietoa voidaan hyödyntää kannattavuuslaskelmissa, ja saadaan suunniteltua taloudellisesti kannattavia korjausehdotuksia pitkän tähtäimen korjaussuunnitelmiin.

Vuonna 2020 VAV esitti ensimmäistä kertaa yritysvastuutietonsa GRI-standardien[10] Core vaatimustason mukaan. VAV käsitteli vastuullisuutta raportissaan neljän pääteeman kautta: talous, vastuullisuus työnantajana, asukasturvallisuus sekä kestävä ympäristö ja kiinteistökanta. Pääteemat oli jaettu alateemoihin ja raporttiin oli kerätty kunkin teeman alle niihin liittyviä tavoitteita ja toimenpiteitä.

[8] Kriteerit - Page 3 of 3 - Joutsenmerkki, tuoteryhmä talot, pientalot
[9] ISO 50001 & ETJ+ ENERGIAN HALLINTA finland (bureauveritas.fi)
[10] **Global Reporting Initiative** (GRI) on kansainvälinen aloite, jonka tavoitteena on luoda yleisesti hyväksytty toimintamalli yhteiskuntavastuun raportointiin Global Reporting Initiative – Wikipedia)

Johtopäätökset:

Vantaan kaupungin VAV-konsernille asettamat talouden ja toiminnan tavoitteet toteutuivat suurelta osin vuonna 2021. Koronapandemia on vaikuttanut erityisesti VAV-konsernin korjaustoimintaan, joka jäi volyymiltaan selvästi tavoitetasoa alhaisemmaksi. Sisäkorjauksia ei ole pandemian vuoksi päästy tekemään suunnitellusti ja myös tarvikepula on hidastanut korjaustoimintaa.

VAV:in asuntojen keskivuokrat ovat selvästi alle keskimääräisen markkinavuokran. VAV:in asuntoihin on pitkät jonot ja vain pieni osa hakijoista saa asunnon.

VAV:in strategiassaan linjaamat energiatehokkuuden ja resurssiviisauden tavoitteet tukevat omalta osaltaan Vantaan kaupungin hiilineutraalisuustavoitetta. VAV on laatinut oman resurssiviisauden tiekartan ja erilaiset energiatehokkuustavoitteet ja toimenpiteet ulottuvat sekä uudis- että korjausrakentamiseen. Lisäksi asukkaat pyritään saamaan mukaan energiatehokkuuden parantamiseen erilaisilla energiansäästökampanjoilla.

Epävarmuustekijänä VAV:in toimintaympäristössä on erityisesti tonttipula, joka hidastaa asuntuotantoa. Myös tonttien suunnittelussa on haasteita, koska suunnittelu tehdään korttelikokonaisuuksina, jolloin on sovitettava yhteen monen eri toimijan toiminta ja erilaiset kortteliin liittyvät kokonaisratkaisut (esimerkiksi pysäköintiratkaisut). Myös syksyllä 2021 alkaneella rakennuskustannusten nousulla voi olla vaikutusta asuntotuotantoon.

Suositukset:

Tarkastuslautakunta toteaa, että VAV-konsernilla on tärkeä rooli pienituloisten asumismahdollisuuksien turvaajana. VAV:in tarjoamille kohtuuhintaisen vuokratason asunnoille olisi kysyntää selvästi nykyistä enemmänkin. Lautakunta ilmaisee huolensa siitä, että VAV:in asuntotuotannon on ennakoitu hidastuvan jatkossa etenkin tonttipulan vuoksi. Lautakunta toivoo kaupungin kiinnittävän kaavoituksessaan erityistä huomiota kohtuuhintaisen asuntotuotannon edellytysten parantamiseen, jotta tätä asuntotuotantoa saataisiin lisättyä.

1.4 Kasvupalvelut

1.4.1 Työllisyyspalvelut, työllisyyden kuntakokeilu

Työllisyyspalvelut kaupungin organisaatiossa

Työllisyyspalvelujen palveluyksikkö kuuluu kaupunkistrategian ja johdon toimialaan ja siellä kasvupalvelujen palvelualueeseen. Työllisyyspalvelujen vastuualueena on kaupungin työllisyyden edistäminen ja kehittäminen sekä yhteistyö valtionhallinnon, yritysten ja kolmannen sektorin kanssa.

Työllisyyden kuntakokeilu

Vuonna 2019 Työ- ja elinkeinoministeriö lähetti kuntiin tiedustelun halukkuudesta hakeutua työllisyyden kuntakokeiluun. Vantaan kaupunginhallitus päätti 11.11.2019, että Vantaan kaupunki hakee kyseiseen kokeiluun. Samalla Vantaa teki aiesopimuksen yhteisestä työllisyyden kuntakokeilusta Keravan kaupungin kanssa. Laki työllisyyden kuntakokeilusta tuli voimaan 1.1.2021 ja kuntakokeilu alkoi 1.3.2021.

Kokeilun tarkoituksena on edistää nykyistä tehokkaammin työttömien työnhakijoiden työllistymistä ja koulutukseen ohjautumista sekä tuoda uusia ratkaisuja osaavan työvoiman saatavuuteen. Kokeiluissa asiakaslähtöisyyttä tehostetaan integroimalla työllisyys-, koulutus- sekä sosiaali- ja terveyspalvelut entistä tiiviimmin yhteen.

Työllisyyden kuntakokeilun tavoitteista

Kokeilulla pyritään seuraaviin vaikuttavuustavoitteisiin vuosina 2020–2023:

1. Työttömyysasteen aleneminen
2. Työllisyysasteen nosto
3. Työttömyysjaksojen lyheneminen
4. Kokonaishyvinvoinnin nousu
5. Positiiviset talousvaikutukset (verotulojen kasvun ja työmarkkinatuen kuntaosuuden laskun kautta)

Asiakasryhmät

Työllisyyden kuntakokeilussa kuntien asiakkaiksi TE-toimistoilta siirtyivät kokeilualueella asuvat, työttömät työnhakijat, joilla ei ole oikeutta ansiosidonnaiseen työttömyyspäivärahaan, sekä alle 30-vuotiaat ja vieraskieliset työttömät työnhakijat. Vantaa-Kerava alueella tämä tarkoitti yli 18 000 asiakasta työllisyyspalveluille.

Haasteellisin asiakasryhmä Vantaa-Kerava kokeilualueella on pitkäaikaistyöttömät (yhteensä noin 6 800). Tästä ryhmästä on työllisyyspalvelujen arvion mukaan vähän alle puolet henkilöitä, jotka tulisi ensisijaisesti ohjata sosiaali- ja terveyspalveluihin ja tätä kautta mahdollisesti työllistämiseen tai henkilön tilannetta työttömyysturvaa paremmin vastaavaan tukimuotoon, esimerkiksi eläkkeelle tai muuhun perustoimeentulon varmistavaan tukimuotoon.

Resurssit ja organisointi

Työllisyyden kuntakokeiluun osallistuminen toi muutoksia sekä työllisyyspalvelujen organisointiin että henkilöstörakenteeseen. Kokeilun alkaessa työllisyyspalveluihin siirtyi 48 Vantaan palveluksessa olevaa henkilöä. Tässä yhteydessä tehtävät muutettiin viroiksi, koska siirtyviä tehtäviä edellytetään kuntakokeilua koskevan hallituksen esityksen mukaisesti hoidettavan virkasuhteessa. Lisäksi työllisyyspalveluille jäi sosiaali- ja terveysohjaajien tehtäviä ja kuntouttavan työtoiminnan pajatoimintaan liittyviä tehtäviä, joita ei muutettu viroiksi. TE-keskuksesta siirtyi työllisyyspalveluihin 96 virkaa. Osa TE-keskukselta siirtyvistä viroista ei ollut täytettynä, mikä alussa hidasti toimintaa. Palvelusta tuli kokeilussa entistä yksilöllisempää ja työllisyyspalvelut organisoitiin uudelleen vastaamaan kuntakokeilun asiakassegmenttejä.

Työttömyystilanteesta Vantaalla

Oheisessa taulukossa on kuvattu työttömyystilanteen kokonaiskehitystä Vantaalla 2019–2021.

Taulukko: Vantaan työttömyystilanteeseen liittyviä vertailulukuja 2019–2021

	2019	2020	2021
Työttömyysaste	8,9 %	15,3 %	12,5 %
Työttömien määrä	10 516	18 568	15 648
Pitkäaikaistyöttömät	2 314	4 115	6 724
Avoimet työpaikat	2 757	1 762	4 125

Työttömien määrä väheni ja työttömyysaste laski Vantaalla vuonna 2021. Tästä huolimatta luvut ovat edelleen melko korkeat ja pitkäaikaistyöttömyys kasvussa. Koko maan talous on lähtenyt elpymään koronapandemian ja sen rajoitusten hellittäessä. Erityisesti palvelualat ja esimerkiksi Vantaalle merkittävä työllistäjä lentokenttäalue liitännäistoimintoineen kärsivät vuonna 2021 edelleen koronarajoituksista, ja tämä heikensi Vantaan työttömyyslukuja.

Vantaa-Kerava työllisyyskokeilun asiakasryhmien työllisyyskehityksestä

Oheisiin taulukoihin on koottu työllisyyden kuntakokeilun asiakasryhmien työllisyyskehityksessä tapahtuneita muutoksia Vantaa-Kerava työllisyyskokeilualueelta. Vertailussa on tilanne maaliskuun alussa 2021, jolloin työllisyyskokeilu alkoi ja viimeisin tilanne, josta vuodelta 2021 oli vertailutietoa saatavilla. Lisäksi mukana on taulukko työttömyyden keston keskiarvosta vuosina 2019–2021.

Taulukko: Alle 30-vuotiaiden työttömien lukumäärä maalis- ja lokakuussa 2021 Vantaa-Kerava kuntakokeilualueella[11]

	Maaliskuu	Lokakuu
Alle 30-vuotiaat	5 287	4 364
Alle 25-vuotiaat	2 651	2 145
Vieraskieliset alle 30-vuotiaat	1 362	1 243

[11] Lähde: TEM työnvälitystilastot

Taulukko: Nuorten ja ulkomaalaisten pitkäaikaistyöttömien lukumääriä Vantaa-Kerava kuntakokeilualueella[12]

	Maaliskuu	Lokakuu
Alle 30-vuotiaat	763	1 149
Vieraskieliset	755	1 109

Taulukko: Työttömyyden kesto vuorokausina työkokeiluun kuuluvilla asiakkailla 2019–2021[13]

	2019	2020	2021
Vantaa	49	55	60
Kerava	41	63	67

Kokeilun asiakasryhmistä alle 30-vuotiaiden työttömien lukumäärä laski hieman. Pitkäaikaistyöttömien määrän kasvu jatkui 2021. Kehitys noudattelee koko Vantaan työllisyyskehitystä eli tilanne on pitkäaikaistyöttömien määrää lukuun ottamatta kehittynyt hieman positiivisempaan suuntaan. Työttömyyden kesto pitkittyi edelleen vuonna 2021.

Eräs paljon käytetty mittari on myös ”virta työttömyyteen”. Tällä tarkoitetaan sitä, kuinka monta prosenttia asiakkaista on työttömänä esimerkiksi kolme tai kuusi kuukautta työttömyyden alkamisen jälkeen. Heinäkuussa 2021 virta kolmen kuukauden työttömyyteen Vantaa-Kerava työllisyyskokeilualueella oli 53,7 prosenttia ja vuoden 2021 lokakuussa 45,8 prosenttia[14].

Työmarkkinatuen kuntaosuuden kehitys

Oheisesta taulukosta käy ilmi työmarkkinatuen kuntaosuuden kehitys Vantaalla ja Keravalla.

Taulukko: Työmarkkinatuen kuntaosuus 2019–2021 (miljoona euroa)

	2019	2020	2021
Vantaa	17,4	21,87	28,06
Kerava	2,4	2,5	3,0

Pitkäaikaistyöttömien määrän kasvu on luonnollisesti nostanut myös työmarkkinatuen kuntaosuuden menoja vuonna 2021. Työmarkkinatuen kuntaosuuteen sisältyy vuonna

[12] Lähde: TEM työnvälitystilastot
[13] Lähde: TEM työnvälitystilastot
[14] Lähde: TEM työnvälitystilastot

2021 noin 3 miljoonaa euroa yrittäjille myönnettyä työmarkkinatukea. Kyse on koronatilanteen vuoksi tilapäislainsäädännöllä säädetystä tuesta, johon kunta ei voi vaikuttaa.

Asiakasmäärät, aktivoinnit ja suunnittelumäärät

Asiakkaiden määrä asiantuntijaa kohden oli 245 maaliskuussa 2021. Joulukuussa vastaava luku oli 196. Seuraavassa taulukossa esitetään vertailutietoa eri kuntakokeilualueiden asiantuntijakohtaisista asiakasmääristä vuoden 2021 joulukuulta.

Vertailutaulukko: Asiakkaita/asiantuntija eri kuntakokeilualueilla

	Kuntakokeilun asiakasmäärä alueella	Asiakaskuormitus/asiantuntija
Helsingin kuntakokeilu	47 042	166,3
Pirkanmaan kuntakokeilu	29 359	106,0
Vantaa-Keravan kuntakokeilu	22 551	196,0
Espoon kuntakokeilu	17 892	154,3
Turun seudun kuntakokeilu	17 294	262,0
Oulun seudun kuntakokeilu	15 779	129,3

Kuntakokeilun alkaessa Vantaa-Kerava alueen asiantuntijakohtaiset asiakasmäärät olivat suuria. Tämä johtui osaksi siitä, että TE-keskukselta työllisyyspalveluihin siirtyvistä 96 virasta kaikki eivät olleet täytettyinä. Henkilöresurssien puutteet aiheuttivat myös henkilöstön vaihtuvuutta, mikä vaikeutti tilannetta entisestään. Vaikka työntekijöitä saatiinkin rekrytoitua, työhön perehdyttäminen vei puolestaan aikaa ja resursseja. Tilanne Vantaalla on kokeilun alkuvaiheesta parantunut ja tavoitteena on edelleen saada asiantuntijoiden asiakaskuormitusta pienemmäksi.

Kuntakokeilun piiriin kuuluvien aktivointiaste oli maaliskuussa 23,6 prosenttia ja joulukuussa 25,1 prosenttia. Vuoden 2022 tavoitteena on aktivointiasteen nosto 45 prosenttiin. Aktivointiaste tarkoittaa, kuinka moni kuntakokeilun asiakas on aktivoituna jossain palvelussa.

Vantaa-Kerava alueella oli lokakuussa 2021 voimassa olevia suunnitelmia (aktivointi-, työllistymis- ja kotoutumissuunnitelmia) vähän yli 14 prosenttia. Osittain syynä alhaiseen suunnitelmamäärään oli, ettei korona-aikana saatu asiakkaan allekirjoitusta suunnitelmaan. Suunnitelmia oli selvästi enemmän tehtynä, mutta allekirjoituksia on puuttunut. Asiaan on kiinnitetty huomiota ja tammikuussa 2022 voimassa olevia suunnitelmia oli jo noin 27 prosenttia.

Vaikuttavuushanke

Loppuvuodesta 2021 työllisyyspalvelut aloitti vaikuttavuushankkeen yhteistyössä henkilöstöpalveluyhtiön kanssa. Hankkeeseen on valittu satunnaisesti poimittu 750 henkilön kohderyhmä. Ryhmä koostuu alle 30-vuotiaista sekä vieraskielisistä asiakkaista, jotka ovat olleet työttömänä 100–299 päivää. Yhtiö haastattelee hankkeeseen valikoituneet työnhakijat, ja tapaamisen pohjalta luodaan työllistymissuunnitelma. Ensisijaisena tavoitteena on henkilön työllistyminen, mutta mikäli tämä ei ole mahdollista, tarjotaan työnhakijalle monenlaisia räätälöityjä koulutuspaketteja, jotka kasvattavat osaamista ja työllistymisen todennäköisyyttä. Yhtiölle maksetaan palkkio tulosten eli Vantaan kaupungin todennettujen säästöjen perusteella. Kokeilu kestää kesäkuuhun 2023 saakka. Tuloksia seurataan tiiviisti koko kokeilun ajan. Kokeilun vaikuttavuutta seurataan vastaavan verrokkiryhmän avulla.

Asiakastyytyväisyys

Asiakastyytyväisyyden arvosana Vantaa-Kerava työllisyyspalvelujen palveluista oli 2,7 vuonna 2021 (asteikko 1–5, jossa 1 huonoin ja 5 paras arvosana). Tavoitteena on nostaa arvosana vuoden 2022 aikana tasolle 3,5. Vuonna 2021 asiakastyytyväisyyteen vaikutti heikentävästi erityisesti alkuvaiheen resurssipula, joka vaikutti palvelujen saatavuuteen ja sujuvuuteen.

Työllisyyspalvelujen henkilöstön työhyvinvointi

Työllisyyspalvelut teetti henkilöstölleen Työterveyslaitoksen kehittämän Parempi Työyhteisö (ParTy)-kyselyn. Kysely selvitti työntekijöiden mielipidettä neljään asiakokonaisuuteen. Kokonaisuudet olivat henkilöstön hyvinvointi, työn perusedellytykset, työyhteisön toimivuus ja työyhteisön kehittämisedellytykset. Asteikko kussakin asiakokonaisuudessa oli 1–5, jossa 1 huonoin ja 5 paras. Työllisyyspalvelujen tulokset jäivät joka

osa-alueella suomalaisten organisaatioiden keskitasosta. Tuloksia painoi etenkin kuntakokeilun alkuvaiheen henkilöstöpula ja siitä johtunut työstressi. Lisäksi kokeilussa siirtyi työllisyyspalveluihin monta henkilöä TE-keskuksesta, joten myös erilaisten toimintatapojen ja työkulttuurien kohtaaminen aiheutti haasteita työyhteisön toimivuuteen. Resurssitilannetta on saatu parannettua ja johtamisessa kiinnitetään erityistä huomiota työyhteisön toimivuuteen ja työkulttuurien yhteensovittamiseen.

Ajankohtaista

Pohjoismainen työvoimapalvelumalli

Pohjoismainen työvoimapalvelumalli tulee voimaan 2.5.2022. Pohjoismaisessa työvoimapalvelumallissa työnhakija hakee työtä omatoimisesti ja saa työnhakuunsa yksilöllistä tukea entistä aikaisemmassa vaiheessa ja entistä tiiviimmin. Työnhakijan on haettava tiettyä määrää työmahdollisuuksia, jotta oikeus työttömyysturvaan jatkuu. Työllisyyspalveluissa aloitettiin työvoimapalvelumallia tukevien prosessien rakentaminen jo loppuvuodesta 2021.

Työvoimapalvelumallissa palvelut painottuvat työttömyyden kolmeen ensimmäiseen kuukauteen. Työllisyyspalvelujen pitää tavata työttömäksi jäänyt kahden viikon välein ensimmäisen kolmen työttömyyskuukauden aikana. Haastetta mallissa aiheuttaa se, että palveluprosessi on hyvin tiukasti määrätty lainsäädännössä eikä työllisyyspalveluilla ole mahdollisuutta käyttää harkintaa resurssien kohdentamisessa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus

Vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen myötä työllisyyspalvelujen sosiaali- ja terveydenhoitajat ja kuntouttavan työtoiminnan palvelut siirtyvät Vantaan -Keravan hyvinvointialueelle. Pitkäaikaistyöttömissä on runsaasti henkilöitä, jotka tarvitsevat hyvinvointialueelle siirtyviä palveluja, joten palveluketjujen toimivuus ja kuntouttavan työtoiminnan palvelujen säilyminen myös siirtymisen jälkeen on hyvin tärkeää. Työllisyyspalvelut ja hyvinvointialue valmistelevat yhteistyössä, miten kuntouttava työtoiminta vuoden 2023 alkaessa järjestetään. Työllisyyspalvelut on painottanut valmisteluissa kuntouttavan työtoiminnan merkitystä ja toivoo, että kuntouttavan työtoiminnan palvelut säilyisivät ennallaan.

TE-palvelujen siirto kunnille 2024

TE-palvelut siirtyvät kokonaan kunnille 2024. Palvelujen siirron myötä kunnille on tulossa rahoitukseen liittyviä haasteita, sillä tämän uudistuksen myötä kunta joutuu työmarkkinatuen kuntaosuuden maksajaksi jo, kun työttömän työttömyys on kestänyt 100 päivää (nykyisin 300 päivää). Lisäksi kunnan rahoitusvastuu ei katkea pitkäaikaistyöttömän päästyä jonkin työvoimapalvelun piiriin, vaan työtön pitää saada työllistettyä, jotta kunnan rahoitusvastuu katkeaisi.

Johtopäätökset:

Vantaan työllisyyspalvelujen toimintaympäristö muuttui merkittävästi, kun kuntien työllisyyden kuntakokeilu alkoi maaliskuussa 2021. Vantaa ja Kerava olivat hakeneet työllisyyden kuntakokeiluun ja tehneet aiesopimuksen yhteisestä työllisyyden kuntakokeilusta. Kuntakokeilussa kuntien asiakkaiksi TE-toimistoilta siirtyivät kokeilualueella asuvat, työttömät työnhakijat, joilla ei ole oikeutta ansiosidonnaiseen työttömyyspäivärahaan, sekä alle 30-vuotiaat ja vieraskieliset työttömät työnhakijat. Työllisyyspalveluille tuli näin yli 18 000 uutta asiakasta ja samalla TE-toimistoilta siirtyi työllisyyspalveluille resursseja. Työllisyyspalvelujen organisaatiota ja palvelukokonaisuuksia muokattiin uusien asiakassegmenttien pohjalta. Tarkoituksena on tarjota entistä yksilöllisempää ja monipuolisempaa palveluohjausta asiakkaille. Alkuvaiheessa haastetta toiminnalle toi TE-hallinnosta siirtyvän resurssin vajaus ja työvoiman suuri vaihtuvuus, jonka vuoksi palveluohjausta ei päästy tarjoamaan täysipainoisesti. Vuoden edetessä rekrytoitiin ja perehdytettiin uusia työntekijöitä, mikä hidasti toimintaa. Lisäksi koronrajoitukset aiheuttivat viiveitä täysipainoiselle palveluohjaukselle. Alkuvaiheen vaikeudet heikensivät sekä asiakastyytyväisyyttä että työtyytyväisyyttä. Loppuvuodesta 2021 resurssitilanne oli jo parempi, asiantuntijakohtaiset asiakasmäärät laskivat ja palveluohjaus tehostui. Samalla yhä enemmän asiakkaita on saatu aktivoitua työllistämistä tukevien palvelujen piiriin ja myös työllistämissuunnitelmien määrät ovat kasvussa. Lisäksi työllisyyspalveluissa on lähdetty hakemaan uusia toimintatapoja työllisyyden kohentamiseksi yhteistyöprojektissa henkilöstöpalveluyhtiön kanssa.

Ratkaiseva tekijä työllisyystavoitteiden toteutumiselle on, että talouden toipuminen koronapandemian vaikutuksista jatkuu. Vantaalla varsinkin tärkeän palvelusektorin elpymisellä on keskeinen rooli työllisyyden paranemisessa. Vuoden 2021 aikana kokonais-

työllisyystilanne Vantaalla parani. Tämän myötä myös monissa työllisyyskokeilun asiakasryhmissä tapahtui positiivista kehitystä. Erityisen haastava ryhmä on pitkäaikaistyöttömät, joita oli vuoden 2021 lopussa noin 6 700. Määrä kasvoi vuoden 2021 aikana ja on edelleen kasvussa. Tästä ryhmästä työllisyyspalvelujen arvion mukaan monet tarvitsevat sosiaali- ja terveyspalveluita ohjautuakseen mahdolliseen työllistymiseen tai työttömyysturvaa sopivampaan tukimuotoon.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksella on vaikutusta myös työllisyyspalveluihin. Vuoden 2023 alusta työllisyyspalvelujen kaikki sosiaali- ja terveydenhoitajat ja kuntouttavan työtoiminnan palvelut siirtyvät työllisyyspalveluista Vantaa-Kerava hyvinvointialueelle. Erityisesti pitkäaikaistyöttömissä on monia kyseisiä palveluja tarvitsevia. Työllisyyspalvelut ja hyvinvointialue valmistelevat yhteistyössä, miten nykyisten palveluketjujen toimivuus ja kuntouttavan työtoiminnan palvelujen jatkuminen voidaan varmistaa niiden hyvinvointialueelle siirtymisen jälkeen.

Vuoden 2022 toukokuussa työllisyyspalveluihin tulee jälleen muutoksia, kun siirrytään pohjoismaiseen työllisyyspalvelumalliin. Mallissa painottuvat asiakkaalle heti työttömyyden alkuvaiheessa annettava yksilöllinen ja intensiivinen tuki. Vuonna 2024 TE-palvelut on tarkoitus siirtää kokonaan kuntien hoidettavaksi. Uudistus tuo mukanaan kunnille suuren rahoitushaasteen, sillä uudistuksen myötä kunta joutuu työmarkkinatuen kuntaosuuden maksajaksi jo, kun työttömän työttömyys on kestänyt 100 päivää (verrattuna nykyiseen 300 päivään).

Suositukset:

Tarkastuslautakunta toteaa, että työllisyyden kuntakokeilu on asettanut työllisyyspalveluille suuren haasteen, sillä kokeilussa siirtyneisiin asiakasryhmiin kuuluu hyvin haasteellisia työllistettäviä. Alkuvaikeuksien jälkeen toiminnan volyymit ovat kasvussa (asiakkaiden aktivointimäärien ja työllistämissuunnitelmamäärien kasvu) ja palveluohjausta päästään nyt tekemään selvästi tehokkaammin. Toiminnan ja sen vaikutusten arviointi on tässä vaiheessa vaikeaa, koska kyseessä on kunnille uusi toiminta, jota resurssivaje ja koronapandemia hidastivat etenkin alkuvaiheessa. Loppuvuodesta 2021 päästiin täysipainoiseen palvelutoimintaan. Lisäksi, vaikka työllisyyskokeilussa

asiakasryhmät saavat nyt entistä tehokkaampaa palveluohjausta, tavoiteltuun asiakkaiden työllistymisen parantumiseen vaikuttaa ratkaisevasti myös talouden kehitys ja sen heijastusvaikutukset työllisyystilanteeseen.

Tarkastuslautakunta suosittelee, että työllisyyspalveluissa jatketaan nyt saatujen kokemusten perusteella toiminnan kehittämistä ja haetaan myös mahdollisuuksia henkilöstöpalveluyhtiön kanssa aloitetun yhteistyön kaltaisiin uudenlaisiin palveluratkaisuihin.

2 SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTO

2.1 Terveyspalvelut

2.1.1 Terveysasemapalvelut

Terveysasemapalveluissa edistetään kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia ennaltaehkäisemällä ja hoitamalla sairauksia. Terveysasemia on seitsemän. Terveysasemien palvelutarjontaan kuuluvat lääkärin, sairaan- ja terveydenhoitajan, sekä tarpeen mukaan kuntoutuspalvelujen puhe-, toiminta-, fysio- ja ravitsemusterapeuttien vastaanotot. Terveysasemilla toimivat tartuntatauti-, hygienia-, diabetes- ja jalkaterapiayksiköt, ehkäisy- ja perhesuunnitteluneuvola, mahasuolikanavan tähystysyksikkö sekä Koivukylän terveysasemalle keskitetty hoitotarvikejakelu. Tartuntatauti- ja hygieniayksikkö sisältää myös pandemian aikaisen tartunnanjäljityksen. Lisäksi pandemian aikana toimii infektioasema ja 1.10.2021 alkaen infektiovastaanotot Martinlaakson, Myyrmäen, Tikkurilan, Koivukylän ja Korson terveysasemilla.

Kuva: Sakari Manninen

Keskeiset tavoitteet

- Palvelujen saatavuus ja saavutettavuus paranevat siten, että lääkärin kiireettömälle vastaanotolle pääsee 14 vuorokaudessa ja terveysasemien puhelinpalvelu vastaa viidessä minuutissa.
- Asiakas saa laajemman palvelukokonaisuuden eri ammattiryhmiä monipuolisesti hyödyntämällä.
- Asiakas pääsee sujuvasti oikealle ammattilaiselle ja sopivaan palveluun asiakassegmentoinnilla.
- Henkilöstön osaaminen lisääntyy painopistealueina digitaalisuus, Apotti ja urapolut.
- Resurssien hallinnan ja työkuorman hallinnan kehittäminen.

Talouden tavoitteet

Kaupunginvaltuustoon nähden sitova talouden tavoite on toimialatasoinen. Terveysasemapalvelujen tulot vuonna 2021 olivat 2,6 miljoonaa euroa (0,5 miljoonaa euroa alle talousarvion) ja menot 44,7 miljoonaa euroa (1,6 miljoonaa euroa yli talousarvion).

Vuonna 2021 talouden haasteita olivat terveyskeskuspäivystys, diabeteksen hoitotarvikejakelu ja vuokralääkäripalvelujen ostot. Pandemian aiheuttamat rokotustoiminnan, tartunnanjäljityksen ja testaustoiminnan kustannukset valtio korvasi täysimääräisesti.

Henkilöstö, sairauspoissaolot ja työtyytyväisyys

Vuonna 2021 terveysasemilla oli 124 lääkärivakanssia ja 153 sairaan-/terveydenhoitajan vakanssia. Elokuun lopussa sairaanhoitajavakansseista täytettyinä oli 94 prosenttia ja terveydenhoitajavakansseista jopa 97 prosenttia. Lääkärivakanssien täyttöaste oli jonkin verran alhaisempi, 80,3 prosenttia. Terveysasemille on saatu 13 irrallista lääkärivakanssia, joihin voidaan palkata valmistuvia lääkäreitä suorittamaan terveysasemaharjoittelua. Vakanssien täyttöasteen suhteen tilanne on parempi kuin toimialalla keskimäärin. Toimialatasoinen vakanssien täyttöaste vuonna 2021 oli 90 prosenttia (2020: 91 % ja 2019: 93 %).

Henkilöstön saatavuuden näkökulmasta kriittisiä ammattiryhmiä ovat lääkärit, sairaan- ja terveydenhoitajat sekä uutena ryhmänä puheterapeutit. Lääkäreiden saatavuus vaihtelee terveysasemittain. Osa terveysasemista toimii opetusterveysasemina, joissa uusille lääkäreille on tarjolla enemmän ohjausta ja tukea. Haasteellisempi tilanne on silloin, jos terveysasemalla ei ole vakinaista ylilääkärin viran hoitajaa. Lääkäreiden saatavuudessa ei ole havaittavissa suuria eroja verrattuna Helsinkiin ja Espooseen. Vantaalla lääkäreiden rekrytointia on tehostettu muun muassa panostamalla suoriin puhelinyhteydenottoihin, oppilaitosyhteistyöhön ja työnantajakuvan kehittämiseen.

Vuoden 2020 Kunta10-tutkimuksen mukaan henkilöstöön kohdistuvat uhka- ja väkivaltatilanteet ovat lisääntyneet. Uhka- ja väkivaltatilanteita esiintyy yleensä sitä enemmän, mitä suuremmasta yksiköstä on kyse. Tilanteita käsitellään säännöllisesti ja ratkaisuvaihtoehtoja pohditaan yhdessä henkilöstön kanssa. Jokaisessa toimipisteessä on käytössä hälytysjärjestelmä uhka- ja väkivaltatilanteita varten sekä tarpeen mukainen paikallisvartiointi. Lisäksi asiakasmääriä voidaan rajoittaa. Mielenterveysongelmien lisääntyminen korona-aikana näkyy myös toimipisteiden arjessa.

Alla olevassa taulukossa on esitetty terveyspalvelujen henkilöstön sairauspoissaoloprosentin kehitys vuosina 2018–2021. Sairauspoissaolot ovat kehittyneet seurantajakson aikana vaihtelevasti. Kaupunkitasolla sairauspoissaoloprosentti vuonna 2021 oli 4,38.

Terveyspalvelujen henkilöstön sairauspoissaoloprosentin kehitys vuosina 2018–2021.

2018	2019	2020	8/2021
3,9 %	3,2 %	3,6 %	4,2 %

Alla olevaan taulukkoon on koottu ulkoisen lähtövaihtuvuuden kehitys kaupunkitasolla, sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla sekä terveyspalveluissa vuosina 2018–2021. Kaupunkitasolla lähtövaihtuvuus on ollut laskussa jo usean vuoden ajan, poikkeuksena vuosi 2021. Vuonna 2020 terveyspalvelujen lähtövaihtuvuus on ollut poikkeuksellisen alhainen. Muina vuosina lähtövaihtuvuus on noudatellut koko kaupungin ja toimialan yleistä tasoa. Lähtövaihtuvuusprosentissa ei huomioida määräaikaisuuk-

sia. Suurin osa terveyspalvelujen henkilöstöstä on vakituisia. Terveyspalvelujen lähtövaihtuvuudesta suurin osa selittyy henkilöiden irtisanoutumisella kaupungin palveluksesta.

Ulkoisen lähtövaihtuvuusprosentin kehitys vuosina 2018–2021.

Vuosi	Koko kaupunki	Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala	Terveyspalvelut
2021	8,9	12,92	7,2 (8/2021)
2020	7,2	9,65	5,7
2019	7,9	10,96	7,8
2018	8,2	10,23	10,3

Asiakaspalaute

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakaspalautejärjestelmä koostuu 1) jatkuvasta, välittömästä asiakaspalautteesta, 2) kohdennetuista asiakaskyselyistä ja 3) lakisääteisestä asiakaspalautteesta. Asiakaspalautteet ovat osa johdon seurantajärjestelmää ja palvelujen laadunhallintaa. Palautteet käsitellään johtoryhmissä ja henkilöstön kanssa. Palautteiden perusteella toimintaa kehitetään palvelun jatkuvan parantamisen periaatteella. Esimerkiksi terveysasemien puhelinpalvelua on uudistettu, kohdistettu opasteita sekä kohdennettu vastaanottoaikoja ja palvelumuotoja kysynnän mukaan. Terveysasemapalveluissa on helmikuusta 2021 alkaen kokeiltu asiakaspalautteen keräämistä tekstiviestikutsuin. Tekstiviestikutsuja lähetetään vastaanotoilla käyneille asiakkaille kuukausittain siten, että kaikista palvelukokonaisuuksista kerätään palautetta vähintään kahdesti vuodessa. Positiivista palautetta ovat saaneet esimerkiksi ajanvarauksen helppous ja henkilöstön ammattitaito.

Hoitotakuu

Hoitotakuu turvaa kuntalaisen pääsyn hoitoon lakisääteisessä ajassa. Hoitotakuun mukaan kuntalaisen on saatava yhteys terveydenhuoltoon arkisin välittömästi virka-aikana. Terveydenhuollon ammattilaisen tekemä hoidon tarpeen arviointi on tehtävä viimeistään kolmantena arkipäivänä yhteydenotosta. Kiireetön hoito on saatava viimeistään kolmen kuukauden kuluessa. Hoitotakuun tiukennusta koskeva hallituksen

esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle keväällä 2022. Hoitotakuun tiukennus lyhentäisi kiireettömään hoitoon pääsyn määräajan kolmesta kuukaudesta seitsemään päivään. Muutos astuisi voimaan hyvinvointialueuudistuksen jälkeen 1.4.2023.

Vuonna 2021 puheluihin vastattiin keskimäärin 9 minuutin kuluessa. Takaisinsoiton valinneille soitettiin keskimäärin alle viidessä tunnissa. Kokonaisvastausprosentti oli 78,5 prosenttia. Asiakkaan asioita yritetään hoitaa mahdollisimman hyvin ensiyhteydenotossa, jolloin vastaanottokäynnille ei välttämättä ole tarvetta.

Kiireettömässä asiassa omalääkärin vastaanotolle pääsi keskimäärin 55 vuorokauden kuluessa (keskimääräinen kuukausittainen vaihteluväli 35–85 vuorokautta). Lyhyimmät odotusajat olivat Länsimäen terveysasemalla ja pisimmät Myyrmäen terveysasemalla. Potilailla, joilla ei ole nimettyä omalääkäriä, odotusaika oli keskimäärin 83 vuorokautta. Potilaat, joilla ei ole nimettyä omalääkäriä, voivat hakeutua mille tahansa terveysasemalle. Hoitotakuujonoon ohjautuvat maksusitoumusasiakkaat sekä asiakkaat, joita ei heti ensi yhteydenotossa voida ohjata hoitoon. Syyskuussa 2021 hoitotakuujonossa oli 678 asiakasta. Vähiten asiakkaita hoitotakuujonossa oli Länsimäen terveysasemalla ja eniten Myyrmäen terveysasemalla.

Potilaat, joilla on nimetty omalääkäri, pääsevät vastaanotolle keskimäärin nopeammin kuin potilaat, joilla ei ole omalääkäriä. Omalääkärin saamiselle on kriteeristö, esimerkiksi vaikea seurantaa vaatia sairaus. Käytettävissä olevat resurssit eivät mahdollista omalääkärin nimeämistä jokaiselle vantaalaiselle. Hoidonjatkuvuus on haaste, jos hoitava lääkäri vaihtuu tapaamiskerroittain.

Johtopäätökset:

Koronapandemia näkyi monella tavalla vuoden 2021 toiminnassa ja taloudessa. Resursseja keskitettiin pandemian hoitoon, tartunnanjäljitykseen ja rokotuksiin. Kaupungin palvelujen ollessa rajoitetusti auki, muilta toimialoilta siirrettiin väliaikaisesti terveydenhuollon koulutuksen saanutta henkilöstöä sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviin.

Toimialan pandemiamenojen ja -korvausten seuranta on keskitetty terveyspalveluihin. Talousraportoinnin ja seurannan avulla pystytään luotettavalla tavalla osoittamaan koronan aiheuttamat suorat lisäkustannukset. Merkittävimmät lisäkustannukset muodostuivat koronanäytteenotosta, -rokotuksista, tartunnanjäljityksestä sekä lentokentän terveysturvallisuustoiminnasta. Valtio korvaa aiheutuneet kustannukset täysimääräisesti.

Perusterveydenhuollon kiireettömään hoitoon pääsy on toteutunut pääosin hoitotakuun puitteissa haastavasta koronatilanteesta huolimatta. Hoitotakuutilastot ottavat huomioon vain ajan saaneet asiakkaat. Omalääkärille pääsi keskimäärin 55 vuorokaudessa. Potilailla, joilla ei ole nimettyä omalääkäriä, odotusaika oli keskimäärin 83 vuorokautta. Potilaat, joilla ei ole omalääkäriä, joutuvat keskimäärin odottamaan hoitoon pääsyä pidempään, mutta voivat toisaalta valita käyttämänsä terveysaseman ja siten nopeuttaa hoitoon pääsyään. Hoitojonojen purkamiseksi ja palvelujen ylläpitämiseksi on muun muassa lisätty resursseja, kehitetty asiakasohjausprosessia ja hyödynnetty ostopalvelua. Piilevästä kysynnästä ei ole täsmällistä tietoa.

Henkilöstön saatavuuden näkökulmasta kriittisiä ammattiryhmiä ovat lääkärit, sairaanhoitajat ja terveydenhoitajat. Elokuun lopussa sairaanhoitajavakansseista oli täytettyinä 94 prosenttia ja terveydenhoitajavakansseista jopa 97 prosenttia. Lääkärivakansseista täytettyinä oli noin 80 prosenttia. Lääkäreiden saatavuus vaihtelee terveysasemittain. Opetusterveysasemina toimivissa yksiköissä uusille lääkäreille on tarjolla enemmän ohjausta ja tukea. Tällöin lääkäreiden saatavuuskin on parempi. Naapurikaupunkien välisissä vertailuissa ei ole havaittu suuria eroja lääkäreiden saatavuudessa. Vantaalla lääkärirekrytoinnissa hyödynnetään suoria puhelinyhteydenottoja, oppilaitosyhteistyötä ja työnantajakuvan kehittämistä.

Huolestuttavaa on, että uhka- ja väkivaltatilanteet ovat lisääntyneet. Uhka- ja väkivaltatilanteita esiintyy yleensä sitä enemmän, mitä suuremmasta yksiköstä on kyse. Jokaisessa toimipisteessä on käytössä hälytysjärjestelmä uhka- ja väkivaltatilanteita varten sekä tarpeen mukainen paikallisvartiointi. Myös asiakasmääriä voidaan rajoittaa. Mielenterveysongelmien lisääntyminen pandemian aikana näkyy toimipisteiden arjessa.

Suositukset:

Tarkastuslautakunta pitää erittäin tärkeänä, että hoitoon pääsyä nopeutetaan kaikin käytettävissä olevin keinoin, ottaen huomioon valmisteilla olevat lainsäädäntömuutokset. Pelkkä vastaanotolle pääsy ei kuitenkaan ole riittävää, vaan asiakkaan tulisi myös saada tarvitsemansa apu oikea-aikaisesti ja tehokkaasti.

Tarkastuslautakunta pitää henkilöstöön kohdistuvien uhka- ja väkivaltatilanteiden lisääntymistä erittäin huolestuttavana. Henkilöstölle on taattava turvalliset työskentelyolosuhteet.

2.1.2 Ennaltaehkäisevä terveydenhuolto

Ennaltaehkäisevän terveydenhuollon palvelut edistävät ja tukevat raskaana olevan naisen, lapsen, nuoren sekä koko perheen terveyttä ja hyvinvointia. Äitiys- ja lastenneuvolapalvelut sekä perheohjaus tuotetaan kahdeksassa neuvolassa sekä niiden yhteisessä puhelinpalvelussa. Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon toiminnot järjestetään noin 80 oppilaitoksessa.

Keskeiset tavoitteet

- Asiakkaat saavat ennaltaehkäisevän terveydenhuollon lakisääteiset palvelut laadukkaasti.
- Asiakkaan ongelmien tunnistaminen ja hoito varhentuu lisäämällä vaikuttavien työmenetelmien käyttöä.
- Palvelujen asiakaslähtöisyys vahvistuu ja yksilöllisen tarpeen mukaiset käynnit lisääntyvät.
- Perhekeskustoiminnan moniammatillinen työ paranee ja toimintaa tukevat tilaratkaisut on kartoitettu.
- Asiakkaan asiointi helpottuu ja omahoito paranee sähköisen asioinnin mahdollisuuksia parantamalla.
- Työntekijöiden osaaminen vahvistuu asiakastarpeita vastaavasti.
- Henkilökunnan työhyvinvointi lisääntyy ja valmentava esimiestyö edistyy.

Talouden tavoitteet

Kaupunginvaltuustoon nähden sitova talouden tavoite on toimialatasoinen. Ennaltaehkäisevän terveydenhuollon tulot vuonna 2021 olivat 93 000 euroa (18 000 euroa yli talousarvion) ja menot 12,8 miljoonaa euroa (0,1 miljoonaa euroa yli talousarvion).

Henkilöstö, sairauspoissaolot ja työtyytyväisyys

Alla olevassa taulukossa on esitetty ennaltaehkäisevän terveydenhuollon henkilöstön lukumäärien kehitys ammattiryhmittäin vuosilta 2018–2021. Vakanssien täyttöaste on vaihdellut seurantajakson aikana 86–95 prosentin välillä. Tyhjänä olleita vakansseja oli vuonna 2021 yhteensä 14. Alkuvuonna 2022 tilanne on hieman parantunut. Kriittisen ammattihenkilöstön saatavuudessa on edelleen haasteita. Toimialan veto- ja pitovoimaa on vahvistettava.

Henkilöstömäärän kehitys vuosina 2018–2021.

	2018	2019	2020	2021
Vakanssien määrä yhteensä	**175**	**180**	**189**	**189**
koulu-/neuvolalääkäri	13	16	19	19
terveydenhoitaja	141	143	146	146
perheohjaaja	9	9	9	9
osastonhoitaja	5	5	7	7
apulaisosastonhoitaja	4	4	4	4
ylilääkäri	2	2	2	2
palvelupäällikkö	1	1	1	1
joista tyhjiä vakansseja	**26**	**19**	**12**	**14**
koulu-/neuvolalääkäri	1	2	2	2
terveydenhoitaja	20	15	8	10
perheohjaaja	1	0	0	0
osastonhoitaja	1	0	0	0
apulaisosastonhoitaja	2	2	2	2
ylilääkäri	0	0	0	0
palvelupäällikkö	1	0	0	0
Vakanssien täyttöaste	86	91	95	95

Henkilöstön työhyvinvointia seurataan muun muassa kahden vuoden välein tehtävällä Kunta10-tutkimuksella ja kuukausittain toteutettavalla Fiiliskyselyllä. Tulokset käsitellään yksiköissä ja niiden perusteella kehitetään työolosuhteita yhdessä henkilöstön kanssa.

Vantaalla asiakaskunnasta iso osa on eri kulttuuritaustoista tulevia perheitä. Henkilöstön kulttuurien tuntemusta on lisätty koulutuksella. Lisäksi käytössä on esimerkiksi

Moniku-malli, jolla eri kulttuuritaustoista tulevia perheitä ja vanhempia tuetaan lasten kasvatuksessa vieraassa kieli- ja kulttuuriympäristössä. Monikulttuurisuuden huomioimiseen tullaan jatkossa kiinnittämään entistä enemmän huomiota.

Alla olevassa taulukossa on kuvattu henkilöstön sairauspoissaoloprosentin kehitys vuosina 2018–2021. Sairauspoissaolot ovat laskeneet seurantajakson aikana. Vuonna 2019 sairauspoissaoloprosentti on ollut poikkeuksellisen alhainen.

Sairauspoissaoloprosentin kehitys vuosina 2018–2021.

2018	2019	2020	2021
3,83 %	2,75 %	3,56 %	3,48 %

Alla olevassa taulukossa on ulkoisen lähtövaihtuvuuden kehitys kaupunkitasolla, sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla sekä ennaltaehkäisevässä terveydenhuollossa vuosina 2018–2021. Kaupunkitasolla lähtövaihtuvuus on ollut laskussa jo usean vuoden ajan, poikkeuksena vuosi 2021. Ennaltaehkäisevän terveydenhuollon osalta vuosien 2019 ja 2020 lähtövaihtuvuus on ollut poikkeuksellisen alhainen.

Ulkoisen lähtövaihtuvuuden kehitys prosentteina vuosina 2018–2021.

Vuosi	Koko kaupunki	Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala	Ennaltaehkäisevä terveydenhuolto
2021	8,9	12,92	8,11
2020	7,2	9,65	2,78
2019	7,9	10,96	2,3
2018	8,2	10,23	8,24

Asiakaspalaute

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakaspalautejärjestelmä koostuu 1) jatkuvasta, välittömästä asiakaspalautteesta, 2) kohdennetuista asiakaskyselyistä ja 3) lakisääteisestä asiakaspalautteesta. Asiakaspalautteet ovat osa johdon seurantajärjestelmää ja palvelujen laadunhallintaa. Palautteet käsitellään johtoryhmissä ja henkilöstön kanssa. Palautteiden perusteella kehitetään toimintaa jatkuvan parantamisen periaatteella.

Helmikuusta 2021 alkaen asiakaspalautetta on kerätty kuukausittain lähettämällä kuluneen viikon asiakkaille tekstiviestikutsu osallistua asiakastyytyväisyyskyselyyn. Neuvoloissa palaute on ollut pääsääntöisesti positiivista. Vastaajista noin 70 prosenttia on ollut tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä saamaansa palveluun. Koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa vastausaktiivisuus on jäänyt hyvin matalaksi. OmaVantaa-asiointipalvelussa jätettiin 57 ennaltaehkäisevää terveydenhuoltoa koskevaa palautetta. Palautteista 16 (28 %) oli positiivista koskien esimerkiksi palvelun laatua ja asiakkaan kohtaamista. Negatiivinen palaute liittyi useimmin palvelujen saatavuuteen, verkkosivujen toimivuuteen ja yksittäisiin asiakaspalvelutilanteisiin.

Koronaviruspandemia

Pandemia on vaikuttanut ennaltaehkäisevään terveydenhuoltoon monella tavalla. Yksiköistä on siirretty henkilöstöä pandemiatehtäviin, kuten rokotustoimintaan ja tartunnanjäljitykseen. Pandemian vaikutukset ovat näkyneet myös henkilöstön poissaoloissa. Henkilöstön saatavuusongelmat lisäsivät ostopalvelujen ja vuokratyövoiman käyttöä.

Suurin osa lapsista ja nuorista voi hyvin. Kokonaisuutena tarkasteltuna asiakkaiden palvelutarpeet ovat kuitenkin lisääntyneet. Osalle lapsista ja nuorista on myös kasautunut monia haasteita. Palvelu- ja hoitovajeen kattaminen sekä hyvinvoinnin vahvistaminen edellyttävät palvelutuotannon lisäämistä lisäresursoinnilla ja tehostamalla palvelupolkuja. Palvelupolkuja on tärkeää tehostaa kaupungin eri palvelualueiden välillä sekä kaupungin eri toimintojen ja erikoissairaanhoidon välillä. Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstöön on pandemian aikana kohdistunut poikkeuksellinen psykososiaalinen kuormitus. Kuormituksen vähentäminen edellyttää toimenpiteitä myös pandemian jälkeen.

Vastaanotolle pääsy

Ennaltaehkäisevän terveydenhuollon palveluissa pystytään yleensä tarjoamaan vastaanottoaika. Ajoittain kiireettömille vastaanotoille pääsyssä on kuitenkin ollut viivettä, ja asiakas on joutunut jonottamaan palvelua. Kiireellinen palvelu on järjestetty kaikissa tapauksissa viiveettä. Henkilöstömitoitus eri yksiköissä suunnitellaan asiakas-

määrien mukaisesti. Tarvittaessa henkilöstöä siirretään eri yksiköiden välillä. Palvelukysynnässä ovat näkyneet myös muiden yksiköiden kuormitustilanne ja henkilöstövajeet.

Vuoden 2022 alussa ennaltaehkäisevän terveydenhuollon lääkäritilanteessa ja ostopalveluissa on ollut haasteita. Haasteiden vuoksi kiireetöntä terveystarkastusaikaa lastenneuvolaan jonottaa 300 lasta. Asiakkaisiin otetaan yhteyttä, kun vastaanottoaikoja vapautuu. Palvelu- ja hoitovajeen kattamiseksi toimialan on käytettävä vuokrahenkilöstöä ja maksusitoumuksia yksityissektorille.

Hyvinvointialueuudistus

Hyvinvointialueuudistuksessa ennaltaehkäisevän terveydenhuollon palvelut siirtyvät osaksi hyvinvointialuetta 1.1.2023 alkaen.

Ennaltaehkäisevä terveydenhuolto osallistui vuonna 2021 hyvinvointialueuudistustyöhön osana Tulevaisuuden sotekeskus -kehittämishanketta. Hankkeessa suunnitellaan tulevien perhekeskusten toimintaa. Ennaltaehkäisevän terveydenhuollon toimijat tekevät jatkossakin tiivistä yhteistyötä kuntiin jäävien palvelujen kanssa. Koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoa toteutetaan jatkossakin kouluilla ja oppilaitoksissa. Tulevalle yhteistyölle on olemassa jo rakenteita, kuten alueelliset opiskeluhuollon ohjausryhmät, joita kehitetään edelleen hyvän yhteistyön varmistamiseksi.

Johtopäätökset:

Pandemian vaikutukset ovat näkyneet ennaltaehkäisevässä terveydenhuollossa monin tavoin. Henkilöstöä on ajoittain siirretty pandemiatehtäviin, kuten rokotustoimintaan ja tartunnanjäljitykseen. Henkilöstön saatavuusongelmat näkyvät ostopalvelun ja vuokratyövoiman käytön kasvuna. Vastaanotoille pääsyssä on ajoittain esiintynyt viiveitä.

Asiakkaiden palvelutarpeet ovat lisääntyneet. Koronan vaikeuttaman palvelu- ja hoitovajeen kattaminen edellyttää palvelutuotannon lisäämistä. Lisäksi palvelupolkuja on tärkeää tehostaa kaupungin eri palvelualueiden välillä sekä kaupungin eri toimintojen ja erikoissairaanhoidon välillä. Henkilöstömitoitus eri yksiköissä suunnitellaan asia-

kasmäärien mukaisesti. Tarvittaessa henkilöstöä siirretään eri yksiköiden välillä. Palvelukysynnässä ovat näkyneet myös muiden yksiköiden kuormitustilanne ja henkilöstövajeet.

Vantaalla eri kulttuuritaustoista tulevat perheet muodostavat ison osan asiakaskunnasta. Henkilöstön kulttuurien tuntemuksen tarve on korostunut ja sitä on lisätty koulutuksella. Työssä hyödynnetään myös Moniku-mallia, jolla eri kulttuuritaustoista tulevia tuetaan lasten kasvatuksessa vieraassa kieli- ja kulttuuriympäristössä.

Hyvinvointialueuudistukseen on varauduttu luomalla rakenteita tulevalle yhteistyölle. Ennaltaehkäisevä terveydenhuolto on osallistunut aktiivisesti Tulevaisuuden sotekeskus -hankkeeseen, jossa suunnitellaan tulevien perhekeskusten toimintaa.

Suositukset:

Henkilöstön saatavuusongelmat näkyvät ostopalvelun ja vuokratyövoiman käytön kasvuna. Vastaanotoille pääsyssä on ajoittain esiintynyt viiveitä henkilöstövajeen takia. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä toimialan veto- ja pitovoiman vahvistamista.

Vantaalla muunkieliset ja eri kulttuuritaustoista tulevat perheet muodostavat ison osan asiakaskunnasta. Henkilöstön kulttuurien tuntemusta on lisätty koulutuksella. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että kulttuurien tuntemusta lisätään edelleen henkilöstöä kouluttamalla.

2.1.3 Psykologi- ja kuraattoripalvelut (Kasvatuksen ja oppimisen toimiala)

Opiskeluhuollon yksikkö (kasvatuksen ja oppimisen toimiala) tuottaa lakisääteiset kuraattori- ja psykologipalvelut esi- ja perusopetukseen sekä toiselle asteelle. Kuraattorien ja psykologien työ koostuu yhteisö- ja yksilötyöstä. Oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) mukaan yhteisötyön tulisi olla ensisijainen työmuoto. Vantaalla yksilötyö on korostunut (noin 80 %), koska muissa palveluissa on usein pitkiä jonoja ja perustason lasten ja nuorten mielenterveyspalvelut kaipaisivat vahvistusta. Tällä hetkellä opiskeluhuollon psykologit ja kuraattorit tukevat osaa myös sellaisista asiakkaista, joiden kuuluisi olla hoidollisempien raskaampien palvelujen piirissä.

Työtä tehdään päiväkodeissa, kouluilla ja oppilaitoksissa, joissa apua voidaan tarjota arjen tasolla. Tarvittaessa muodostetaan monialainen asiantuntijaryhmä. Ryhmän tapaamisiin voivat osallistuvat esimerkiksi oppilaan opettaja, koulun erityisopettaja, oppilaanohjaaja ja rehtori. Asiantuntijaryhmän kokoonpano on aina tapauskohtainen ja sen muodostamisessa kuullaan myös oppilaan näkemyksiä. Tarvittaessa oppilas ja perhe ohjataan muiden koulun ulkopuolisten asiantuntijoiden autettavaksi.

Koronaviruspandemia ja Ukrainan kriisi

Pandemian aikana on kehitetty digitaalisia työmuotoja (esim. etävastaanotto), jotta asiakkaita pystyttäisiin palvelemaan entistä paremmin. Lisäksi ryhmämuotoisen tuen (esim. vanhempainryhmien) vahvistamista on suunniteltu. Psykologien ja kuraattorien tuki, myös pandemiasta toipumiseen, jatkuu hyvinvointialueelta käsin.

Opetushenkilöstön kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä Ukrainan kriisiin liittyvissä kysymyksissä. Opettajia ja oppilashuollon henkilöstöä on ohjeistettu, miten kriisiä tulisi käsitellä. Psykologit ja kuraattorit ovat opettajien tukena asioiden puheeksi ottamisessa. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan kanssa tuetaan yhdessä apua tarvitsevia.

Henkilöstön määrä, saatavuus ja asiakasmitoitukset

Vuonna 2021 yksikössä työskenteli 43 vakituista psykologia ja 42 kuraattoria. Lisäksi yksikössä työskentelee opiskeluhuollon päällikkö ja kuusi esihenkilöä. Esihenkilöt tekevät osittain myös asiakastyötä. Määräaikaisia, hankerahoituksella palkattuja työntekijöitä oli yhteensä kuusi. Vuonna 2021 voimaan tullut oppivelvollisuuden laajeneminen on huomioitu vakansseissa. Vuoden 2022 alusta lisättiin vielä 18 vakanssia, joista kuusi psykologia ja 12 kuraattoria. Vakanssilisäysten taustalla on väestön kasvu ja sitovissa asiakasmitoituksissa pysyminen. Sijaisuudet ovat pääasiassa pidempiaikaisia, kuten äitiysloman, hoitovapaan ja opintovapaan sijaisuuksia.

Kuraattorien saatavuudessa ei ole ollut vaikeuksia. Psykologien saatavuus on heikompaa ja vakansseista noin 30 prosenttia on jatkuvasti täyttämättä. Saatavuuteen on yritetty vaikuttaa muun muassa työhön liittyvillä joustoilla (esim. mahdollisuus osa-aikatyöhön), perustamalla rekrytointia tukeva työryhmä sekä työnantajakuvan kehittä-

misellä. Lisäksi on panostettu työnohjaukseen ja täydennyskoulutukseen. Asiakassuhteen kannalta työntekijöiden pysyvyys on aina suotavaa. Vaihdokset aiheuttavat asiakassuhteen katkeamisen ja tietyllä tapaa uuden aloittamisen. Asiakkaan kieli ei vaikuta palvelujen saatavuuteen, koska tarvittaessa käytetään tulkkia.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolakia on muutettu joulukuussa 2021 siten, että sitovaksi asiakasmitoitukseksi tuli 1.1.2022 alkaen 670 oppilasta/opiskelijaa per koulukuraattori ja 1.8.2023 alkaen 780 oppilasta/opiskelijaa per koulupsykologi. Vantaalla sitovat mitoitukset toteutuvat tämänhetkisellä oppilasmäärällä, kun vakansseja lisättiin vuoden 2022 alussa. Mikäli oppilas- ja opiskelijamäärät kasvavat, tarvitaan kuitenkin lisäresurssia.

Johtopäätökset:

Vantaalla koulukuraattoreilla ja -psykologeilla yksilötyön osuus on korostunut, vaikka lain mukaan yhteisötyön tulisi olla ensisijainen työmuoto. Yksilötyön korostuminen johtuu muissa palveluissa olevista pitkistä jonoista sekä perustason lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen kärsimästä resurssivajeesta. Opiskeluhuollon psykologit ja kuraattorit tukevat osaa myös sellaisista asiakkaista, joiden tilanne vaatisi hoidollisempia raskaampia palveluja.

Vuonna 2021 tehty päätös psykologi- ja kuraattorivakanssien lisäämisestä vuoden 2022 alusta on sinänsä erinomainen asia. Vakanssilisäys mahdollistaa sitovien asiakasmitoitusten toteutumisen. Tarkastuslautakunta pitää kuitenkin huolestuttavana sitä, että psykologien vakansseista on jatkuvasti noin 30 prosenttia täyttämättä.

2.2 Perhe- ja sosiaalipalvelut

Perhe- ja sosiaalipalvelut edistävät asukkaiden hyvinvointia järjestämällä lainsäädäntöön perustuvia ennaltaehkäiseviä, tukea antavia ja viimesijaisia palveluja. Palvelualueeseen kuuluvat 1) aikuisten ja nuorten sosiaalipalvelut, 2) lapsiperheiden sosiaalityö ja lastensuojelu sekä 3) psykososiaaliset palvelut. Vuoden 2021 arviointikertomuksessa käsitellään kahta viimeksi mainittua.

Perhepalvelujen organisaatiota uudistettiin 1.1.2021 tukemaan entistä paremmin asiakastyötä ja asiakaslähtöistä toimintakulttuuria. Uudistuksen yhteydessä palvelualueen nimi muutettiin perhe- ja sosiaalipalveluiksi. Uusi nimi kuvaa paremmin palvelukokonaisuutta, jossa palveluja tarjotaan myös muille kohderyhmille kuin perheille. Uudistuksessa perustettiin aikuisten ja nuorten sosiaalipalvelujen sekä lapsiperheiden sosiaalityön ja lastensuojelun palveluyksiköt. Näiden yksiköiden kesken järjesteltiin uudelleen aikuisten ja perheiden sosiaalipalvelujen, lastensuojelun sekä maahanmuuttajapalvelujen toiminnot. Uudistuksella ei ollut vaikutusta psykososiaalisiin palveluihin.

Perhe- ja sosiaalipalvelujen palvelutuotannosta keskimäärin 45 prosenttia on ostopalvelua. Ostopalvelujen osuus vaihtelee palveluittain. Kustannuskasvun hillinnän, palvelun laadun, yhdenvertaisuuden ja sujuvan palvelutuotannon näkökulmista ostopalvelujen osuus palvelutuotannosta ei ole optimaalisella tasolla. Ostopalvelujen osuus on palvelualueen näkemyksen mukaan nykyisellään liian suuri ja oman palvelutuotannon vahvistaminen olisi suotavaa.

Henkilöstö, sairauspoissaolot ja työtyytyväisyys

Vuonna 2021 psykososiaalisissa palveluissa oli 166 vakanssia, joista syyskuussa avoinna oli yhdeksän (5,4 %). Lapsiperheiden sosiaalityössä ja lastensuojelussa oli 367 vakanssia, joista avoinna oli 17 (4,6 %). Kunnat käyvät erittäin kovaa kilpailua työvoimasta erityisesti pääkaupunkiseudulla. Yksittäiset jo eläköityneet työntekijät ovat tehneet keikkaluontoisesti töitä perhe- ja sosiaalipalveluissa. Laajemmin eläköityneen työvoiman käyttömahdollisuus on vähäistä.

Henkilöstön työhyvinvointia seurataan muun muassa kahden vuoden välein tehtävällä Kunta10-tutkimuksella ja kuukausittain toteutettavalla Fiilismittarilla. Tulokset käsitellään yksiköissä ja niiden perusteella kehitetään työolosuhteita yhdessä henkilöstön kanssa.

Alla olevassa taulukossa on kuvattu henkilöstön sairauspoissaoloprosentin kehitys vuosina 2018–2021. Sairauspoissaolot ovat olleet suhteellisen tasaiset koko seuran-

tajakson ajan. Psykososiaalisissa palveluissa prosentti on vuosina 2020 ja 2021 kohonnut suhteessa koko palvelualueeseen. Vuonna 2021 kaupunkitasoinen sairauspoissaoloprosentti oli 4,38.

Henkilöstön sairauspoissaoloprosentin kehitys vuosina 2018–2021.

Vuosi	2018	2019	2020	10/2021
Psykososiaaliset palvelut	4,4 %	4,5 %	5,3 %	4,7 %
Lapsiperheiden sosiaalityö ja lastensuojelu	4,3 %	4,2 %	4,7 %	3,2 %
Perhe- ja sosiaalipalvelut yhteensä	4,6 %	4,5 %	4,4 %	3,9 %

Alla olevaan taulukkoon on koottu ulkoisen lähtövaihtuvuuden kehitys kaupunkitasolla, sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla sekä perhe- ja sosiaalipalveluissa vuosina 2018–2021. Ulkoinen lähtövaihtuvuus on kehittynyt perhe- ja sosiaalipalveluissa myönteisesti koko tarkastelujakson ajan. Psykososiaalisissa palveluissa ulkoinen lähtövaihtuvuus on hieman korkeampi kuin palvelualueella keskimäärin. Lapsiperheiden sosiaalityössä ja lastensuojelussa lähtövaihtuvuus on ollut tarkastelujaksolla joko palvelualueen keskimääräistä tasoa tai sitä alhaisempi. Tulokset ovat kuitenkin ainoastaan suuntaa antavia, koska ulkoinen lähtövaihtuvuusprosentti ei ota huomioon määräaikaisuuksia, joita perhe- ja sosiaalipalveluissa on paljon.

Ulkoisen lähtövaihtuvuusprosentin kehitys vuosina 2018–2021.

Vuosi	Koko kaupunki	Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala	Perhe- ja sosiaalipalvelut
2021	8,9	12,92	8,7 (10/2021)
2020	7,2	9,65	9,0
2019	7,9	10,96	11,4
2018	8,2	10,23	11,6

Perhekeskusmalli Vantaalla

Vantaalle on luotu valtakunnallisiin ohjeisiin pohjautuva perhekeskuksen toimintamalli. Perhekeskukset ovat uusi, moderni ja asiakaslähtöinen tapa tuottaa palveluja.

Asiakasperheet ovat olleet mukana perhekeskusmallin suunnittelussa ja heidän palvelukokemuksiinsa on kiinnitetty huomiota. Perhekeskuksissa tuotetaan neuvolapalveluja, lapsiperheiden palveluja, puhe-, toiminta-, fysio- ja ravitsemusterapiaa, perhetyötä ja neuvontaa perheoikeudellisissa asioissa. Lisäksi keskuksissa voi olla avoimia kohtaamispaikkoja sekä nuortenkeskus Nupin toimintaa.

Vantaalla on seitsemän suuraluetta: Myyrmäki, Kivistö, Aviapolis, Tikkurila, Korso, Koivukylä ja Hakunila. Nykytilanteessa lapsiperheiden palvelut ovat sijoittuneet sirpaleisesti noin 20 eri toimipisteeseen. Tämänhetkisten suunnitelmien mukaan suuralueet muodostaisivat perhekeskusmallissa neljä perhekeskusaluetta: läntinen (Myyrmäki, Kivistö), keskinen (Aviapolis, Tikkurila), pohjoinen (Korso, Koivukylä) ja itäinen (Hakunila). Perhekeskuksen palveluverkko toteuttaa kaupungin palveluverkkosuunnitelmaa vuosille 2018–2027. Mallin jatkotyöstäminen jatkuu Tulevaisuuden sotekeskus -hankkeessa hyvinvointialuevalmistelun yhteydessä.

Asiakaspalaute

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakaspalautejärjestelmä koostuu 1) jatkuvasta, välittömästä asiakaspalautteesta, 2) kohdennetuista asiakaskyselyistä ja 3) lakisääteisestä asiakaspalautteesta. Asiakaspalautteet ovat osa johdon seurantajärjestelmää ja palvelujen laadunhallintaa. Palautteet käsitellään johtoryhmissä ja henkilöstön kanssa. Palautteiden perusteella kehitetään toimintaa palvelun jatkuvan parantamisen periaatteella.

Toimialalla toteutetuissa asiakastyytyväisyyskyselyissä perhe- ja sosiaalipalvelujen asiakastyytyväisyys on ollut toimialan keskitasoa. Vuoden 2020 asiakaspalauteyhteenvedon perusteella positiiviset palautteet koskivat yleisimmin yksittäisten työntekijöiden tai yksikön toimintaa ja hyvää kokemusta saadusta palvelusta. Kehittämiskohteena on edelleen palveluun pääsyn nopeuttaminen.

Vuonna 2021 lapsiperheiden sosiaalityössä, nuortenkeskus Nupissa, perheneuvolassa ja psykologipalveluissa on tehty useampi soittokierros kaikille palvelua odottaville henkilöille. Puheluissa on kartoitettu asiakkaan tilannetta ja palvelutarvetta sekä ohjattu heitä odotusajaksi mahdollisuuksien mukaan muun muassa ryhmämuotoisten

palvelujen ja järjestöjen tarjoaman tuen piiriin. Palvelua odottavat asiakkaat ovat olleet tyytyväisiä yhteydenottoihin. Kielteinen palaute on koskenut pitkiä jonotusaikoja varsinaisiin palveluihin.

Koronaviruspandemia

Pandemian aikana on herännyt erityinen huoli lasten ja nuorten hyvinvoinnista. Huomattavaa palvelutarpeen ja palvelujen kysynnän kasvua on havaittu erityisesti lapsiperheiden varhaisen tuen ja nuorten palveluissa. Pandemian pitkittyminen on kasvattanut palvelutarvetta ja hidastanut palveluihin pääsyä psykososiaalisissa palveluissa.

Lapsiperheiden kuormitus ja pahoinvointi sekä vanhemmuuden tuen tarpeet ovat korona-aikana lisääntyneet. Lastensuojeluilmoitusten ja lastensuojelun avohuollon asiakkuuksien määrät ovat kasvaneet. Palvelutarpeen kasvu on kohdistunut erityisesti heihin, joilla on ollut jo ennen koronapandemiaa elämänhallintaan, talouteen, parisuhteeseen, vanhemmuuteen tai terveydentilaan liittyviä haasteita.

Kaupunginhallitus on hyväksynyt 20.9.2021 koronapandemian toipumissuunnitelman. Osana toipumissuunnitelmaa uudistetaan lapsiperheiden palveluohjauksen ja palvelutarpeen arvioinnin rakenteita. Uudistuksella tavoitellaan palvelu- ja hoitoprosessien sekä asiakaslähtöisyyden tehostamista. Lisäksi panostetaan lastensuojelun kasvaneeseen tarpeeseen.

Perhe- ja sosiaalipalveluissa palvelutoiminta on jatkunut keskeytyksettä koko pandemian ajan. Palvelujen toteuttamisessa on turvauduttu osin sähköisiin palvelukanaviin ja etävastaanottoihin. Palvelua on tarjottu tarpeen mukaan myös lähipalveluna. Lisääntynyt palvelutarve on ruuhkauttanut palveluja ja palveluihin pääsyssä on siksi voinut olla viivästyksiä. Palvelutarvetta kattamaan on muuan muassa perustettu uusia vakansseja. Vakanssien onnistunut täyttäminen on keskeistä.

2.2.1 Psykososiaaliset palvelut

Keskeiset tavoitteet

- Asiakkaiden hyvinvoinnin lisääminen palvelujen asiakaslähtöisyyttä, saatavuutta ja oikea-aikaisuutta kehittämällä.

- Lapsiperheille ja nuorille kohdennetun varhaisen, monialaisen ja vaikuttavan tuen kehittäminen.
- Monialaisen ja moniammatillisen yhteistyön ja yhdessä tekemisen toimintakulttuurin vahvistaminen perhe- ja sosiaalipalvelujen uudessa organisaatiossa.

Talouden tavoitteet

Kaupunginvaltuustoon nähden sitova talouden tavoite on toimialatasoinen. Psykososiaalisten palvelujen tulot vuonna 2021 olivat 0,2 miljoonaa euroa (96 000 euroa yli talousarvion) ja menot 15,3 miljoonaa euroa (3,4 miljoonaa euroa yli talousarvion). Ostopalvelujen osuus on 19 prosenttia koko palvelutarjonnasta.

Toiminnan tunnuslukuja

Alla olevaan taulukkoon on koottu psykososiaalisten palvelujen toiminnan volyymiä kuvaavia tunnuslukuja vuosilta 2018–2021. Seurantajaksolla asiakasmäärät ovat kasvaneet.

Psykososiaalisten palvelujen toimintaan liittyviä tunnuslukuja vuosilta 2018–2021.

TOIMINNAN VOLYYMI			
Nupin asiakkaat (kumuloituva asiakasmäärä)			
2018	2019	2020	2021
902	937	1 381	1 304
Psykologipalvelun asiakkaat (kumuloituva asiakasmäärä)			
2018	2019	2020	2021
1 087	850	1 482	1 831
Perheneuvolapalvelun asiakkaat (kumuloituva asiakasmäärä)			
2018	2019	2020	2021
2 842	3 192	3 787	4 748
Sosiaalihuoltolain mukaisen perhetyön lasten määrä (kumuloituva asiakasmäärä)			
2018	2019	2020	2021
144	288	226	147
Lapsiperheiden kotipalvelua saaneet asiakkaat			
2018	2019	2020	2021
-	465	813	680

Lasten ja nuorten mielenterveyspalvelut

Vantaalla lasten ja nuorten kunnalliset mielenterveyspalvelut järjestetään psykososiaalisissa palveluissa, ennaltaehkäisevässä terveydenhuollossa sekä päihde- ja mielenterveysyksikössä. Kasvatuksen ja oppimisen toimialan opiskeluhuollon yksikkö tuottaa lakisääteiset kuraattori- ja psykologipalvelut esi- ja perusopetukseen sekä toiselle asteelle.

Lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen tarpeen kasvu on alkanut jo ennen pandemiaa, mutta kasvu on kiihtynyt sen aikana. Palvelutarpeen kasvun arvioidaan jatkuvan vielä useita vuosia pandemian rauhoittumisen jälkeen.

Koronapandemian vaikutukset lapsiin ja nuoriin näkyvät vastaanotoilla ahdistuneisuutena, masentuneisuutena ja yksinäisyytenä. Myös kevään 2021 kouluterveyskyselyn tulokset osoittavat samaa. Nuorilla on tarve aiempaa pitkäkestoisemmalle ja kokonaisvaltaisemmalle tuelle. Kasvaneeseen palvelutarpeeseen on yritetty vastata muun muassa kehittämällä vastaanottokäytänteitä ja ryhmämuotoista tukea sekä hyödyntämällä HUSin koordinoimaa ostopalvelulyhytterapiaa. Lisäksi on tarjottu neuropsykiatrista valmennusta. Toimenpiteistä huolimatta palveluun pääsy on viivästynyt väestönkasvun, palvelutarpeen lisääntymisen ja nuorten vaikeutuneiden tilanteiden vuoksi. Esimerkiksi nuorten psykososiaalisiin palveluihin odotusaika oli keskimäärin 50 päivää ja palvelua odotti vuoden 2021 lopussa 172 nuorta. Tilanteen odotetaan helpottuvan, kun nuortenkeskus Nupin toiminta laajenee vuonna 2022.

Vantaa on asettanut työryhmän, jonka tehtävänä on parantaa nuorten matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalveluja. Työryhmän työ kytkeytyy osaksi hyvinvointialueen mielenterveys- ja päihdepalveluja. Keskeisenä tavoitteena on selkeyttää ja kehittää eri toimijoiden välistä yhteistyötä, työnjakoa ja konsultaatiokäytäntöjä sekä suunnitella lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen järjestämistä tulevaisuudessa. Nuoret ovat keskeisessä asemassa heitä koskevien palvelujen kehittämisessä. Työryhmässä on mukana kaksi nuorisovaltuuston edustajaa.

2.2.2 Lapsiperheiden sosiaalityö ja lastensuojelu

Kuva: Pertti Raami

Keskeiset tavoitteet

- Ehkäistään tarvetta lastensuojelun asiakkuudelle ja korjaaville palveluille vahvistamalla sosiaalihuoltolain mukaisia palveluja sekä parantamalla palveluprosessin sujuvuutta; keskeinen tavoite on oikea-aikainen palveluihin pääsy.
- Asiakkaiden tarvetta vastaaviin palveluihin ohjautumista kehitetään parantamalla palvelutarpeen arvioinnin laatua. Erityistä huomiota kiinnitetään arvioinnin kattavuuteen ja monialaisuuteen.
- Avo- ja sijaishuollossa vahvistetaan omaa palvelutuotantoa ja kehitetään asiakasohjausrakenteita kustannustehokkuuden lisäämiseksi.
- Kodin ulkopuolisia sijoituksia, etenkin nuorten kiireellisiä sijoituksia ja huostaanottoja, pyritään vähentämään.
- Henkilöstön saatavuutta ja pysyvyyttä parannetaan kehittämällä rekrytointia, perehdytystä ja työhyvinvointia.

Talouden tavoitteet

Kaupunginvaltuustoon nähden sitova talouden tavoite on toimialatasoinen. Lapsiperheiden sosiaalityön ja lastensuojelun tulot vuonna 2021 olivat 5 miljoonaa euroa (1,7

miljoonaa euroa yli talousarvion) ja menot 73,8 miljoonaa euroa (3,3 miljoonaa euroa yli talousarvion). Määrärahan ylitykset syntyivät muun muassa lastensuojelun ostopalveluista. Ostopalvelujen osuus on 53 prosenttia koko palvelutarjonnasta.

Toiminnan tunnuslukuja

Alla olevaan taulukkoon on koottu lapsiperheiden sosiaalityön ja lastensuojelun toiminnan volyymiä sekä laatua ja vaikuttavuutta kuvaavia tunnuslukuja vuosilta 2018–2021. Seurantajaksolla asiakasmäärät ovat kasvaneet.

Lapsiperheiden sosiaalityön ja lastensuojelun toimintaan liittyviä tunnuslukuja vuosilta 2018–2021.

TOIMINNAN VOLYYMI			
Valmistuneet lapsia koskevat palvelutarpeenarviot			
2018	2019	2020	2021
1 505	1 846	2 082	2 673
Lastensuojelun avohuollon 0–17-vuotiaat asiakkaat jakson viimeinen kuukausi			
2018	2019	2020	2021
-	-	1 068	1 339

LAATU JA VAIKUTTAVUUS			
Lastensuojelun avohuollon asiakasmäärän kuukausikeskiarvo, osuus Vantaan 0–17-vuotiaista			
2018	2019	2020	2021
-	2,4 %	2,2 %	2,7 %
Huostaanottojen tarve väestön 0–17-vuotiaissa			
2018	2019	2020	2021
0,20 %	0,22 %	0,22 %	0,22 %
Lastensuojeluilmoitusten käsittely on aloitettu 7 vuorokauden kuluessa (THL raportointi)			
2018	2019	2020	2021
99,0 %	95,2 %	98,8 %	92,4 %

Lastensuojelun ja erityistä tukea tarvitsevan lapsen palvelutarpeen arvioinnit valmistuvat 3 kuukauden määräajassa (THL raportointi)[15]			
2018	2019	2020	2021
92,0 %	95,0 %	65,0 %	84,6 %

Lakisääteisissä määräajoissa pysyminen

Lastensuojelulain (417/2007) mukaan palvelutarpeen arviointi on aloitettava viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä asian vireille tulosta ja sen on valmistuttava viimeistään kolmen kuukauden kuluessa.

Lastensuojelulain nojalla Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) pyytää kunnilta tiedot säädettyjen määräaikojen noudattamisesta kahdesti kalenterivuodessa. Vantaan kaupungin ajalta 1.10.2020-31.3.2021 toimittamien tilastojen perusteella 1,4 prosenttia (19 kappaletta) palvelutarpeen arviointien aloituksista oli ylittänyt lain mukaisen seitsemän arkipäivän määräajan. Lisäksi palvelutarpeen arvioinnin valmistumisista 10,9 prosenttia (132 tapausta) oli ylittänyt kolmen kuukauden määräajan. Aluehallintovirasto pyysi Vantaan sosiaali- ja terveyslautakunnalta selvitystä määräaikojen ylittymisestä. Lautakunnan selvityksessä todetaan, että raportointiajankohtaan kohdistunut henkilöstövaje on vaikuttanut palvelutarpeen arviointien määräaikojen ylittymiseen. Taustalla vaikuttavat myös koronapandemian aiheuttama kasvanut palvelutarve sekä kertyneet asiakasjonot muissa sosiaali- ja terveyspalveluissa. Tilanteen korjaamiseksi sosiaali- ja perhepalveluissa on toteutettu organisaatiouudistus 1.1.2021 lukien. Uudistuksen yhteydessä on tehostettu lapsiperheiden palvelutarpeen arvioinnin prosessia. Palvelutarpeen arvioinnin ja sosiaalihuoltolain mukaisten palvelujen resurssia on lisätty vuoden 2020 aikana.

Aluehallintovirasto on vaatinut Vantaan kaupungin selvitystä määräaikojen ylittymisestä myös vuotta aiemmin (1.10.2019-31.3.2020). Tuolloin palvelutarpeen arvioinnin aloituksista 4,8 prosenttia (128 kappaletta) oli ylittänyt seitsemän arkipäivän määräajan. Palvelutarpeen arvioinnin valmistumisista 22,6 prosenttia (311 tapausta) oli ylittänyt kolmen kuukauden määräajan. Suoritettujen toimenpiteiden ansiosta tilanne on

[15] Apotti-järjestelmän palvelutarpeenarvion prosessi on monimutkainen. Järjestelmään jää helposti asiakirjoja auki, jolloin käsittelyajan laskenta vääristyy. Prosessi on hidastunut, mutta asiakkaat ovat saaneet palvelutarpeenarvioita ajallaan paremmin kuin mitä tämä luku osoittaa.

parantunut vuoden takaisesta, joskin kehittämistoimenpiteitä tarvitaan edelleen lakisääteisissä määräajoissa pysymiseksi.

Aikavälillä 1.4.-30.9.2021 palvelutarpeen aloituksista 3,6 prosenttia (58 kappaletta) oli ylittänyt lakisääteisen määräajan. Palvelutarpeen arvioinnin valmistumisista 15,4, prosenttia (117 tapausta) oli ylittänyt lakisääteisen määräajan. Edelleen keskeneräisiä, lakisääteisen määräajan ylittäneitä palvelutarpeen arviointeja oli 197 kappaletta. Lakisääteisissä määräajoissa pysyminen on lähtenyt uudelleen heikentymään viimeksi päättyneellä seurantajaksolla.

Lapset SIB -hanke Vantaalla

SIB (Social Impact Bond) eli tulosperusteinen rahoitussopimus on yksi vaikuttavuusinvestoimisen muoto. Siinä institutionaaliset ja yksityiset sijoittajat rahoittavat hyvinvointia edistävät palvelut ja kantavat taloudellisen riskin. Kaupungin maksuosuus muodostuu syntyneiden säästöjen perusteella. Vantaan Lapset SIB -hankkeessa tuetaan neuropsykologisesti oireilevia lapsia ja heidän perheitään. Toiminnan pohjana on SOS-Lapsikylän kehittämä Perhekumppani-malli. Hankkeessa mukana olevat perheet saavat arjen tuekseen perhekumppanin. Lisäksi lasta ja vanhempia tukee tarpeen mukaan laaja joukko muita toimijoita.[16] Tavoitteena on, että varhaisella tunnistamisella sekä perheen lähtökohdista muotoutuvilla palveluilla voitaisiin ehkäistä tilanteen huononemista, raskasta palvelutarvetta ja pitkällä aikavälillä vähentää lastensuojelun kustannuksia.

Kaupungin maksuosuus perustui alun perin vuonna 2018 laskettuun perusuraan. Perusurassa lastensuojelun kustannuksia tarkasteltiin olettaen, ettei palveluinterventioita tehdä. Palvelujen tuottaminen SIB-mallilla on jälkikäteen arvioituna osoittautunut kaupungin kannalta huomattavan kalliiksi. Kaupungin näkökulmasta epäedullisuuteen on vaikuttanut perusuran laskennassa käytetty asiakasdata, jonka myöhemmässä tarkastelussa havaittiin asettavan liian korkean kustannusten lähtötason. Näin ollen Vantaan kaupunki ei ohjaa enää uusia asiakkaita hankkeeseen. Hankkeessa jo mukana olevat asiakkaat jatkavat palvelussa. Kaikkiaan hankkeeseen on osallistunut 53 lasta. Marraskuussa 2021 hankkeessa oli edelleen mukana 45 lasta.

[16] Itsenäisyyden juhlavuoden lastensäätiön raportit ja selvitykset 2020:2 (Hyvinvointipalveluiden tulevaisuus risteyskohdassa – kohti vaikutusten hankintaa?).

Johtopäätökset (perhe- ja sosiaalipalvelut):

Vuoden 2021 alussa toteutettu perhe- ja sosiaalipalvelujen organisaatiouudistus on tuonut paljon positiivista toimintaan. Muutoksella tavoiteltiin asiakaslähtöisempää organisoitumista ja asiakaslähtöisen toimintakulttuurin vahvistamista. Muutoksen myötä yhteistyö palveluyksiköiden välillä on tiivistynyt. Asiakasprosessin sujuvuutta ja joustavuutta on edelleen tarvetta kehittää sekä selkiyttää asiakkaaksi tulon väyliä.

Asiakaspalautejärjestelmä koostuu erilaisista palautekanavista. Palautteiden perusteella palveluihin päässeet asiakkaat ovat olleet pääsääntöisesti tyytyväisiä saamaansa palveluun. Vuonna 2021 lapsiperheiden sosiaalityössä, nuortenkeskus Nupissa, perheneuvolassa ja psykologipalveluissa on tehty useampi soittokierros kaikille palvelua odottaville henkilöille. Puheluissa on kartoitettu asiakkaan tilannetta ja palvelutarvetta sekä ohjattu heitä odotusajaksi mahdollisuuksien mukaan muun muassa ryhmämuotoisten palvelujen ja järjestöjen tarjoaman tuen piiriin. Palvelua odottavat asiakkaat ovat olleet tyytyväisiä yhteydenottoihin. Kielteinen palaute on koskenut pitkiä jonotusaikoja varsinaisiin palveluihin.

Koronapandemia on osaltaan vaikuttanut asiakasmäärien ja palvelutarpeen kasvuun. Haastava resurssien ja palvelutarpeen kehityksen epäsuhta on kuitenkin alkanut jo paljon ennen pandemiaa. Resurssit ovat kokonaisuutena tarkastellen vähentyneet monien toimijoiden kohdalla, mikä tuottaa kerrannaisvaikutuksia. Palvelutarpeen kasvuun vaikuttavat rakenteellisesti muun muassa väestön kasvu, muunkielisten osuus sekä väestön ja asuinalueiden hyvinvointierojen kasvu. Palvelukysynnän kasvusta osan voidaan odottaa normalisoituvan pandemian jälkeen, mutta osa jäänee rakenteelliseksi kysynnän ja tarpeen kasvuksi.

Palvelutuotannon ongelmat varhaisen tuen palveluissa ja erikoissairaanhoidossa heijastuvat lastensuojelun kasvaneeseen kysyntään ja lakisääteisissä määräajoissa pysymiseen. Erityisesti palvelutarpeen arviointien valmistuminen lakisääteisessä kolmen kuukauden määräajassa on paikoin ylittynyt. Marraskuussa 2021 lastensuojelun avohuollossa ilman vastuusosiaalityöntekijää oli 100 lasta ja palvelutarpeen arviointia jonotti 268 lasta. Sosiaalityöntekijöiden vakansseista jopa kolmannes on täyttämättä ja palveluissa joudutaan priorisoimaan kiireellisiä tapauksia. Pelkät vakanssilisäykset

eivät ole ratkaisu henkilöstöpulaan. Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstöpula on valtakunnallinen haaste. Kunnat kilpailevat voimakkaasti sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöistä. Ratkaisua tilanteeseen tulisi hakea esimerkiksi resurssien uudelleenkohdentamisella, prosesseja parantamalla tai karsimalla sellaisia tehtäviä, joita esimerkiksi järjestöt palveluverkon osana voisivat tehokkaasti hoitaa.

Lastensuojelulakia muutettiin joulukuussa 2021 siten, että 1.1.2022 alkaen sitovaksi asiakasmitoitukseksi tuli 35 lasta per lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä. 1.1.2024 alkaen asiakasmitoitus on 30 lasta. Vantaalla sosiaalityöntekijäkohtainen keskimääräinen asiakasmitoitus vuonna 2021 oli 47 lasta per sosiaalityöntekijä.

Perhe- ja sosiaalipalveluissa pohditaan aktiivisesti keinoja prosessien aikaistamiseksi ja resurssien kohdentamiseksi varhaisen tuen palveluihin. Asiakkaat joutuvat jonottamaan kohtuuttoman kauan palveluihin pääsyä ja heidän tilanteensa ehtivät toisinaan kärjistymään jonotusaikana. Palveluun päästyään heidän haasteensa saattavat olla vaikeammin ja pitkäkestoisemmin hoidettavia. Keinovalikoiman tarkastelua ja resurssien kohdentamista tulisi tehdä vielä aktiivisemmin, esimerkiksi kotiin vietävillä palveluilla olisi mahdollista tukea perheitä ennen tilanteiden kärjistymistä. Palveluihin pääsyä tulee nopeuttaa, jotta tukea päästäisiin tarjoamaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Kustannustehokkailla kevyen tuen palveluilla voidaan ennaltaehkäistä raskaampiin ja kalliimpiin palveluihin päätymistä sekä inhimillistä kärsimystä.

Ostopalvelujen osuus palvelutuotannosta on merkittävä. Lastensuojelussa jo yli puolet palvelutarjonnasta on ostopalvelua. Kaupungin tavoitteena ollut oman palvelutuotannon vahvistaminen ei ole päässyt toivotulla tavalla toteutumaan.

Vantaa on monikulttuurinen kaupunki ja muunkieliset asiakkaat näkyvät asiakaskunnassa. Monikulttuurisuus vaikuttaa myös henkilöstön osaamisvaatimuksiin. Kulttuurien tuntemus auttaa turvaamaan asiakkaiden yhdenvertaisen kohtaamisen. Kulttuurien tuntemuksen ja ymmärryksen kasvattamisessa voisi entistä enemmän hyödyntää monikulttuurista henkilöstöä. Vantaa on hyväksytty mukaan Lapsiystävällinen kunta -malliin. Kaupunginhallituksen hyväksymän Lapsiystävällinen kunta -toiminta-

suunnitelman mukaan Vantaan kehittämiskohteita ovat muun muassa kieli- ja kulttuuriryhmien lasten ja nuorten oikeuksien toteutuminen sekä vanhemmuuden tukeminen.

Suositukset (perhe- ja sosiaalipalvelut):

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä palveluihin pääsyn nopeuttamista. Oikea-aikaiset asiakkaan tarpeisiin kohdennetut palvelut tuovat säästöä raskaammissa palveluissa.

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan palvelujen tulisi painottua voimakkaammin ennaltaehkäiseviin ja tukeviin palveluihin.

Ostopalvelujen osuus korostuu monissa palveluissa. Oman tuotannon vahvistaminen, erityisesti lastensuojelussa, on tärkeää. Kaupungin riippuvuus ostopalveluista vaikeuttaa kustannusten hallintaa.

Vantaa on monikulttuurinen kaupunki. Henkilöstön monikulttuurisuusosaamisen vahvistaminen entisestään ja toisaalta monikulttuurisuuden näkyminen vahvemmin henkilöstössä helpottaisi kulttuurien kohtaamista asiakastyössä ja eri kulttuurien ominaispiirteiden vaikutusten ymmärtämistä.

2.3 Vantaa-Kerava hyvinvointialuevalmistelu

Valmistelun eteneminen ja väliaikainen valmistelutoimielin (VATE)

Vantaa ja Kerava aloittivat sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä pelastustoimen järjestämisvastuun siirtovalmistelut Vantaa-Keravan Rakenneuudistushankkeessa vuonna 2020. Työskentely perustui vapaaehtoisuuteen. Tarkoituksena oli mahdollistaa väliaikaisen valmistelutoimielimen ja myöhemmin aluevaltuuston oikea-aikainen hyvinvointialuetta koskeva päätöksenteko.

Vantaan ja Keravan muodostaman hyvinvointialueen väliaikainen valmistelutoimielin aloitti toimintansa elokuussa 2021. Molemmat kaupungit nimesivät toimielimeen kolme jäsentä ja Keski-Uudenmaan pelastuslaitos yhden jäsenen. Toimielimen hallinnoijaorganisaationa toimi Vantaan kaupunki. Väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävänä oli valmistella Vantaan ja Keravan hyvinvointialuetta, palvelujen järjestämisen

ja tuottamisen turvallista siirtymää, laadukkaiden sotepalvelujen toteutumista sekä demokratiaa. Mahdollisten henkilöstövaikutusten vuoksi väliaikainen valmistelutoimielin teki yhteistyötä kaupungeilta hyvinvointialueelle siirtyvän henkilöstön edustajien kanssa. Henkilöstön edustajat tulivat eri ammattiliitoista. Toimielin jatkoi työskentelyään alkuvuoteen 2022 asti, kunnes aluevaltuusto ja sen asettama aluehallitus aloittivat toimintansa.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue vastaa alueen sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä pelastustoimen järjestämisestä 1.1.2023 alkaen. Hyvinvointialue on yksi Suomen 21 hyvinvointialueesta ja se palvelee Vantaan ja Keravan noin 275 000 asukasta. Työntekijöitä hyvinvointialueella on yli 4 100.

Valmistelun rahoitus

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen väliaikaisen valmistelutoimielimen rahoitus vuosille 2021 ja 2022 on yhteensä 2,7 miljoonaa euroa. Hyvinvointialueen valmistelun arvioidut kustannukset näille vuosille (ilman ICT-menoja) ovat 5,9 miljoonaa euroa. Valmistelun lisärahoitustarve (ilman ICT-menoja) on 3,2 miljoonaa euroa. Arvioiduista kustannuksista 5,5 miljoonaa euroa kohdistuu vuoteen 2022. Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) on julkaissut 22.12.2021 päätöksen valtionavustuksen myöntämisestä uudistukseen liittyvään ICT-muutokseen. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen valtionavustuksen määrä vuodelle 2022 on noin 7,7 miljoonaa euroa. Vuoden 2022 valmistelurahoituksen vaje (sisältäen ICT-menot) on arviointikertomuksen kirjoitusajankohtana noin 15 miljoonaa euroa.

Hyvinvointialueuudistuksen vaikutus Vantaan kaupungin toimintaan ja talouteen

Alla olevassa kuviossa kuvataan Vantaan ja Keravan muodostaman hyvinvointialueen kokonaisuus tiivistetysti.

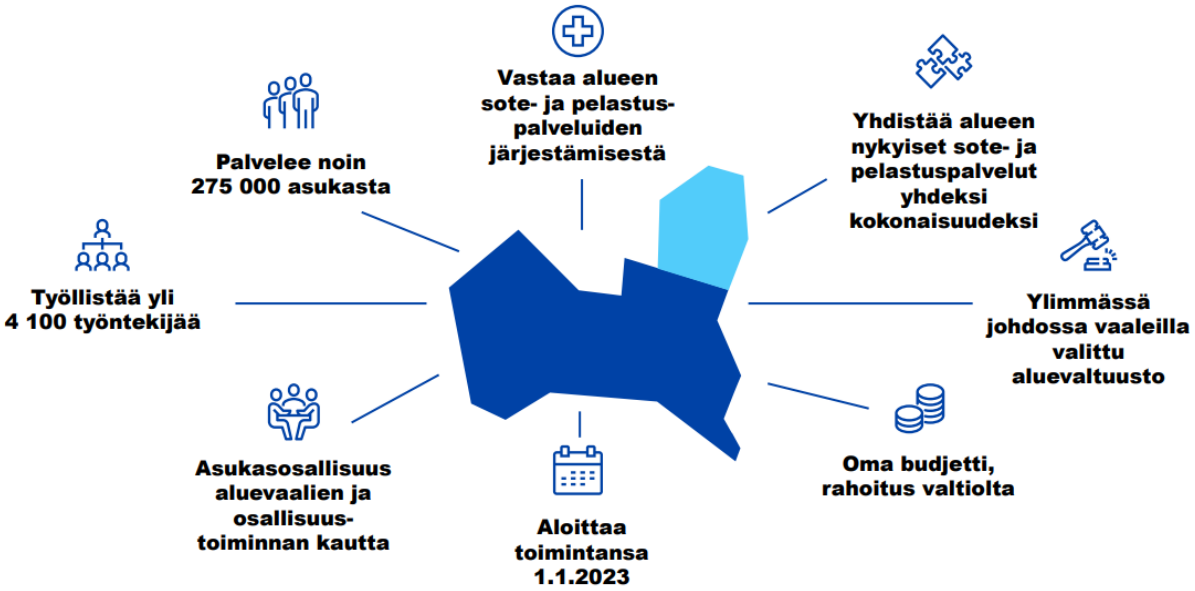

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue tiivistetysti.

Talous

Talouden näkökulmasta sosiaali- ja terveyspalvelujen menoihin on budjetoitu vuodelle 2021 Vantaan kaupungin talousarvioon noin 728 miljoonaa euroa (ilman koronakustannuksia) ja Keravan talousarvioon noin 109 miljoonaa euroa (ilman koronakustannuksia).

Hyvinvointialueen rahoitus perustuu valtion rahoitukseen sekä maksu- ja myyntituloihin. Valtion rahoituksen suuruus koko maan tasolla vuonna 2023 perustuu kunnista siirtyvien sotepalvelujen ja pelastustoimen vuoden 2022 yhteenlaskettuihin kustannuksiin. Kunnilta siirretään yli 20 miljardilla eurolla kustannuksia hyvinvointialueiden hoidettaviksi. Kuntien valtionosuutta ja verotuloja leikataan vastaavalla määrällä. Muutos valtion ja kuntien välillä on valtakunnallisella tasolla kustannusneutraali. Yksittäisissä kunnissa siirrettävät kustannukset ja leikattavat tulot voivat poiketa toisistaan. Ainakaan alkuvaiheessa hyvinvointialueella ei ole verotusoikeutta.

Vuoden 2021 huhtikuun laskentatilanteessa Vantaan ja Keravan hyvinvointialue saisi siirtymäajan jälkeen rahoitusta +200 euroa/asukas eli +54,8 miljoonaa euroa hyvinvointialueelle siirtyviä kustannuksia enemmän. Valmistelun edetessä laskelmia on tehty useita ja niissä rahoituksen suuruudet ovat vaihdelleet suuresti. Seuraavat rahoituslaskelmapäivitykset tehdään huhtikuussa 2022. Samassa yhteydessä anne-

taan myös alustavat valtionosuuslaskelmat vuodelle 2023 ja hyvinvointialueiden rahoituslaskelmat. Lisäksi päätetään leikattava kunnallisveroprosentti. Laskelmia tullaan päivittämään vielä vuosien 2021 ja 2022 tilinpäätöstietojen perusteella ja tämä jälkikäteistarkastus viedään valtionosuusjärjestelmään.

Hyvinvointialueen rahoituksesta neljä prosenttia määräytyy asukastiheyden ja vieraskielisyyden perusteella. Asukasmäärän perusteella määräytyy 15 prosenttia rahoituksesta. Esitetyt rahoituksen määräytymisperusteet ottavat heikosti huomioon pääkaupunkiseudun erityispiirteet, kuten väestön voimakkaan kasvun ja muuta maata suuremman maahanmuuton sekä eriarvoistumiseen liittyvät haasteet kuten segregaation, syrjäytymisen ja päihteiden aiheuttaman ylikuolleisuuden. Muuttoliike aiheuttaa huomattavia lisäkustannuksia muuttovoittoa saavissa kunnissa lisääntyneiden palvelu- ja investointitarpeiden muodossa. Lisäksi pääkaupunkiseudulla muunkielisten määrä vaikuttaa huomattavasti palvelukustannuksiin.

Henkilöstö

Hyvinvointialueen organisaatioon siirtyy Vantaan kaupungilta noin 3 000 ja Keravalta noin 600 sosiaali- ja terveystoimen työntekijää. Keski-Uudenmaan pelastuslaitokselta siirtyviä työntekijöitä on noin 500. Kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen henkilöstö siirtyy kokonaisuudessaan. Lisäksi siirtyvät koulujen ja oppilaitosten koulu- ja opiskeluterveydenhuolto sekä opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelut. Siirto koskee myös palvelutuotantoon liittyvissä tukipalvelutehtävissä työskenteleviä henkilöitä, mikäli henkilön työtehtävistä vähintään puolet kohdistuu kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen tukitehtäviin. Tukipalvelutehtäviin kuuluvat esimerkiksi keskitetty ruokahuolto, siivous, toimisto- ja hallintopalvelut sekä ICT- ja taloushallinnon palvelut. Varsinainen liikkeenluovutus ja henkilöstösiirrot tehdään yhteistoimintamenettelyä noudattaen. Siirtyviin henkilöihin sovelletaan liikkeenluovutuksen periaatteita.

Tulevaisuuden sotekeskus

Soteuudistukseen kuuluvassa Tulevaisuuden sotekeskus -hankkeessa kehitetään palveluja suunnitelmallisesti ottaen huomioon Vantaan ja Keravan alueiden erityispiirteet. Yhteinen kehittämistyö on päässyt vauhtiin kevään 2021 aikana. Asukasosallisuus on kiinteä osa kehittämistyötä. Kehittämistä ohjaavia tavoitteita ovat saatavuus,

oikea-aikaisuus, jatkuvuus; ennaltaehkäisy ja ennakointi; laatu ja vaikuttavuus; monialaisuus ja yhteen toimivuus sekä kustannusten nousun hillintä.

Viestintä ja osallistaminen

Asukkaan asialla- ja rakenneuudistushankkeen yhteinen uutiskirje aloitettiin lokakuussa 2021. Uutiskirje tarjoaa kuukausittain tietoa hyvinvointialueen tilanteesta, hankkeiden kuulumisista sekä sotepalvelujen kehitystyöstä. Kirje on tarkoitettu Vantaan ja Keravan sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä Keski-Uudenmaan pelastustoimen työntekijöille, alueen asukkaille ja sidosryhmille. Uutiskirjeen voi tilata erillisen tilauslinkin kautta, jota jaetaan Vantaan ja Keravan verkkosivuilla, kaupunkien intraneteissä sekä sähköpostitse henkilöstölle. Uutiskirjeen sisällöt ovat luettavissa myös kaupunkien verkkosivuilla.

Tulevaisuuden sotekeskus -hankkeessa on järjestetty useita asukastilaisuuksia. Asukkaat eivät välttämättä ole tiedostaneet, että tilaisuuksissa on ollut kyse hyvinvointialuevalmistelusta. Sama tilanne koskee osittain myös henkilöstöä. Henkilöstölle on jaettu tietoa uudistuksesta muun muassa intrassa, lähiesihenkilöille lähetetyissä uutiskirjeissä sekä erilaisissa tiedotustilaisuuksissa ja henkilöstöinfoissa. Henkilöstö on tullut entistä enemmän tietoiseksi valmistelusta ja sen etenemisestä. Henkilöstöllä on ollut myös mahdollisuus esittää kysymyksiä itseään huolestuttavista asioista ja siirtymisestä hyvinvointialueen palvelukseen. Henkilöstöltä tuli yli 500 kysymystä näihin teemoihin liittyen. Uudistuksen tiivis aikataulu ei ehkä ole mahdollistanut henkilöstön ja asukkaiden osallistamista parhaalla mahdollisella tavalla. Valmistelua tehdään pitkälti teknisenä valmisteluna. Laajempi asukkaiden osallistaminen tulee mahdolliseksi, kun hyvinvointialue aloittaa toimintansa.

Yhdyspinnat kunnan ja hyvinvointialueen välillä

Hyvinvointialueet tuottavat palvelut pääosin julkisina palveluina. Yksityiset toimijat ja kolmas sektori täydentävät julkisen sektorin palvelutarjontaa. Uudistuksen jälkeen kunnat vastaavat edelleen terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä, päivähoidosta, opetuksesta sekä liikunta- ja kulttuuripalveluista. Näiden tehtävien merkitys korostuu entisestään jatkossa, kun palvelujen painopistettä siirretään voimakkaasti ennaltaehkäiseviin palveluihin. Kaupungin tarjoamilla palveluilla tulee olemaan lukuisia yhdys-

pintoja hyvinvointialueen palveluihin. Toimivan yhteistyön ja palvelupolkujen jatkuvuuden näkökulmista yhdyspintojen rakentaminen on tärkeää. Hyvinvointialuevalmistelussa tulee päättää selkeästä työn- ja vastuunjaosta hyvinvointialueelle siirtyvien palvelujen ja kunnan toimintojen välillä. Siirtymävaiheessa on erityisen tärkeää huolehtia nivelvaiheissa olevien asiakkaiden pysymisestä palveluissa, ettei siirtymä aiheuta väliinputoajia.

Johtopäätökset:

Valtakunnallisessa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksessa kyseisten palvelujen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialueille 1.1.2023. Vantaan osalta järjestämisvastuu siirtyy Vantaan ja Keravan muodostamalle hyvinvointialueelle. Palvelujen siirtoon ja hyvinvointialueen toiminnan käynnistämiseen liittyvä valmistelu on edennyt Vantaan ja Keravan yhteistyönä. Valmistelu jatkuu vuonna 2022, jolloin prosessissa käynnistyy myös poliittinen päätöksenteko tammikuussa valitun aluevaltuuston aloittaessa työnsä.

Kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen ovat jatkossakin kunnan vastuulla. Tehtävällä on kiinteä yhteys hyvinvointialueen ennaltaehkäiseviin palveluihin. Toimivien yhdyspintojen ja yhdessä tekemisen kulttuurin luominen kunnan ja hyvinvointialueen välille on tärkeää, jotta kuntalaisten edut toteutuvat parhaalla mahdollisella tavalla. Siirtymävaiheessa on erityisen tärkeää huolehtia nivelvaiheissa olevien asiakkaiden pysymisestä palveluissa, ettei siirtymä itsessään aiheuta väliinputoajia.

Hyvinvointialueen rahoitus perustuu valtion rahoitukseen sekä maksu- ja myyntituloihin. Kunnilta siirretään yli 20 miljardilla eurolla kustannuksia hyvinvointialueiden hoidettaviksi. Kuntien valtionosuutta ja verotuloja leikataan vastaavalla määrällä. Muutos valtion ja kuntien välillä on valtakunnallisella tasolla kustannusneutraali. Yksittäisissä kunnissa siirrettävät kustannukset ja leikattavat tulot voivat poiketa toisistaan. Kuntien edunvalvonnassa tulisi panostaa siihen, että muutos olisi myös yksittäisen kunnan kohdalla mahdollisimman kustannusneutraali.

Hankkeen tiivis aikataulu ei ehkä varsinkaan suunnitteluprosessin alkuvaiheessa ole mahdollistanut asukkaiden ja henkilöstön osallistamista parhaalla mahdollisella tavalla. Asukkaat eivät myöskään aina ole mieltäneet, että esimerkiksi Tulevaisuuden sotekeskus -hankkeen asukasillat ovat liittyneet kiinteästi hyvinvointialueen toiminnan valmisteluun. Osallistamista on suunnittelun edetessä lisätty eri kanavia käyttäen.

Tarkastuslautakunta toteaa, että palvelujen järjestämisvastuun siirto Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle sekä hyvinvointialueen toiminnan valmistelu ovat mittava työ. Valmistelua ovat tukeneet Vantaan ja Keravan yhteiset kehittämishankkeet. Hankkeissa on pyritty parantamaan nykyisiä palveluja ja haettu parhaita toimintatapoja, jotka voidaan ottaa käyttöön hyvinvointialueella. Muutoksen valmistelussa on edetty suunnitellusti ja jatkovalmistelun vaiheet on aikataulutettu siten, että palvelujen siirtymä hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta tapahtuisi mahdollisimman joustavasti.

Hyvinvointialueelle siirtyvillä ja kunnalle jäävillä palveluilla on moninaisia yhdyspintoja. Tarkastuslautakunta korostaa kunnan ja hyvinvointialueen yhteistyön tärkeää roolia, jotta palvelukokonaisuus vastaa jatkossa parhaalla mahdollisella tavalla asiakkaan tarpeita. Tarkastuslautakunta näkee myös erittäin tärkeänä työntekijöiden ja asukkaiden tiiviin osallistamisen hyvinvointialuesuunnitteluun.

2.4 Iäkäs potilas päivystyksessä

Helsingin, Espoon, Kauniaisten, Vantaan sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (jatkossa HUS) ulkoisten tarkastustoimien yhteisarvioinnissa arvioitiin, ovatko pääkaupunkiseudun kaupungit ja HUS edistäneet vuosina 2018–2021 tavoitetta hoitaa suurempi osuus iäkkäiden akuuttitilanteista laitoshoidossa, palveluasumisessa ja kotihoidossa päivystyksen sijaan. Iäkkäällä henkilöllä tarkoitettiin vähintään 75-vuotiasta henkilöä. Arviointi kohdistui kaupunkien palveluista Espoon, Helsingin, Kauniaisten ja Vantaan tuottamaan kotihoitoon, palveluasumiseen ja laitoshoitoon. Arvioinnissa huomioitiin myös kotihoitoa ja palveluasumista tukevat lääkäripalvelut. Arvioinnissa käsiteltiin terveysasemien päivystystä vain niiltä osin, kuin siitä on saatu tietoja kuntien iäkkäille suunnatuista palveluista. Kuntien ostopalveluna järjestämä yksityinen palveluasuminen oli arvioinnin kohteena niiltä osin kuin siitä

saatiin tietoa kunnista. Kuntien sosiaali- ja kriisipäivystys rajattiin arvioinnin ulkopuolelle.

Arvioinnissa tehtiin yhteensä kymmenen haastattelua. Haastatteluita tehtiin Gero-Metro-kehittämisverkostolle[17], Espoon, Helsingin ja Vantaan iäkkäiden kotihoidosta, palveluasumisesta ja laitoshoidosta vastaaville tahoille ja iäkkäiden päivystyksellisiin tilanteisiin liittyvää kehittämistyötä tekeville henkilöille. Lisäksi haastatteluja tehtiin HUS Akuutille ja HUS Sisätaudit ja kuntoutus -tulosyksikölle. Osaan haastatteluista osallistui useita henkilöitä. Haastatteluissa saatiin myös kirjallista aineistoa. Tietoja täydennettiin sähköpostitiedusteluin. Kauniaista koskeva aineisto kerättiin erillisellä sähköpostitiedustelulla, johon vastaukset koosti Kauniaisten sosiaali- ja terveysjohtaja.

Tilastoaineistona käytettiin HUS Akuutin tilastotietoa ensihoidon tehtävistä ja sairaankuljetuksista vuosina 2018–2021. Lisäksi tehtiin järjestelmällinen kirjallisuuskatsaus aiheeseen liittyvään kotimaiseen kirjallisuuteen. Tämän ohella hyödynnettiin muita tutkimuksia ja selvityksiä iäkkäiden toimintakyvystä ja elämänlaadusta sekä iäkkäiden päivystyspalveluiden hyvistä käytännöistä.

Seuraavassa esitetään arviointimuistiosta poimittuja kohtia. Koko arviointimuistio on luettavissa osoitteessa www.arviointikertomus.fi/Vantaa

Tilastotietoja, iäkkään väestön määrä pääkaupunkiseudulla

75-vuotta täyttäneen väestön määrän kehitystä pääkaupunkiseudulla vuosina 2018–2020 on kuvattu oheisessa taulukossa.

Taulukko. 75 vuotta täyttäneen väestön määrä pääkaupunkiseudun kunnissa 2018–2020 ja osuus kaikista pääkaupunkiseudun vastaavan ikäisistä.[18]

Kunta	2018	2019	2020	Osuus pääkaupunkiseudun vastaavan ikäisistä 2020
Helsinki	46 608	48 189	50 646	59 %
Espoo	16 226	17 186	18 476	22 %

[17] GeroMetro on Helsingin, Espoon, Vantaan, Kauniaisten, Keravan ja Kirkkonummen yhteinen ikäihmisten sosiaali- ja terveyspalvelujen kehittämisverkosto, jota koordinoivat HUSin alaisuudessa toimivan pääkaupunkiseudun sosiaalialan osaamiskeskus Soccan vanhustyön asiantuntijat

[18] https://www.aluesarjat.fi/. Luettu 29.10.2021, sekä ko. tilastoista arviointiin laaditut laskelmat. Väestön määrä on esitetty ajankohdalta 31.12.

Kunta	2018	2019	2020	Osuus pääkaupunkiseudun vastaavan ikäisistä 2020
Kauniainen	1 037	1 085	1 174	1 %
Vantaa	13 401	14 202	15 129	18 %
Yhteensä	**77 272**	**80 662**	**85 425**	**100 %**

75-vuotta täyttäneen väestön määrä on tarkasteluvälillä kasvanut vuosittain selvästi. Seuraavassa tilastokeskuksen väestöennusteessa kuvataan pääkaupunkiseudun yli 65-vuotiaan väestön määrän kehitystä vuoteen 2040.

Kuvio: Ikääntyneiden väestöennuste pääkaupunkiseudun kunnille (Espoo, Helsinki, Kauniainen, Vantaa) vuoteen 2040[19]

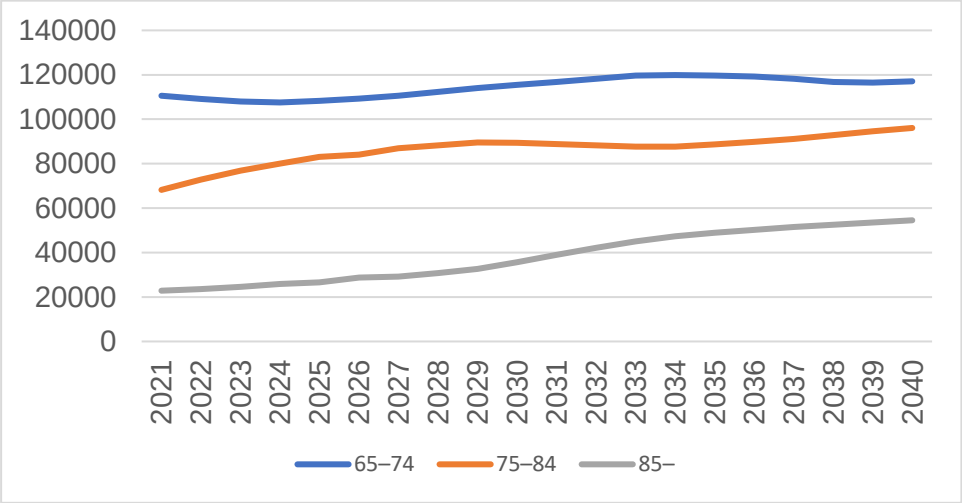

Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan yli 85-vuotiaiden määrä yli kaksinkertaistuu pääkaupunkiseudulla vuoteen 2040 mennessä. Samalla ajanjaksolla myös 75–84-vuotiaiden määrä kasvaa lähes puolitoistakertaiseksi. Ikäryhmään 65–74 kuuluvan väestön määrä kasvaa ennusteen mukaan maltillisemmin, noin kuusi prosenttia. Iäkkäi-

[19] Tilastokeskus 2021.

den päivystyskäyntien keskimääräisen käyntimäärän on havaittu kasvavan suoraviivaisesti iän myötä,[20] joten väestön ikääntymisen myötä iäkkäiden päivystyskäynnit tulevat lisääntymään. Yli 80-vuotiaiden päivystyskäyntien määrän on ennustettu kaksinkertaistuvan seuraavan kahden vuosikymmenen aikana.[21].[22]

Toimintamalleja päivystyksellisiin tilanteisiin HYKS23-alueella

Pääkaupunkiseudun kunnille ja HUSille yhteisiä päivystyksellisiä tilanteita koskevia kehittämistavoitteita ja toimintamalleja on linjattu HYKS-alueen sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämissuunnitelmissa. HYKS-alueen sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämissuunnitelmassa kuvatut toimintamallit ovat tavoitetiloja, joiden toteutumiseksi kunnat ja HUS ovat sitoutuneet työskentelemään järjestämissuunnitelmakaudella.[24]

Ikäihmisten palvelujen yhdyspinnan kehittäminen on yksi HYKS-alueen sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämissuunnitelman 2021–2025 strategisista painopisteistä. Tähän painopisteeseen liittyvistä kahdesta tavoitteesta toinen ”Selkeä toimintamalli ja työnjako kotiutuksissa sekä jatkohoidon järjestelyissä” sisältää neljä toimintamallia, joilla tavoitetta on tarkoitus toteuttaa. Näistä kolme liittyy iäkkäiden potilaiden päivystyksellisiin tilanteisiin: kunnista jalkaudutaan päivystykseen, kotiutushoitajien tai palveluohjaajien yhteiset työnkuvat ja kotiutuksen tarkistuslistat vakioidaan sekä kotiin vietäviä sairaalapalveluja kehitetään. Järjestämissuunnitelman ikääntyneisiin liittyvissä mittareissa seurataan 75 vuotta täyttäneiden ikäryhmiä.[25]

GeroMetro-verkoston kehittämistehtävät

Yhtenä GeroMetro-verkoston kehittämiskauden 2018–2020 teemana oli päivystyksellisten mallien kehittäminen.[26] Tuloksena Espoo ja HUS kehittivät yhteistyössä pitkäaikaishoidossa asuvien ja kotihoidon tukea tarvitsevien asukkaiden päivystyksellisiin tilanteisiin erikoistuneen liikkuvan sairaalan LiiSan, joka on toiminnassa myös Kauniaisissa. Liikkuvan sairaalan toimintamallia on HYKS-alueen sosiaali- ja terveyspalvelu-

[20] Mylläri ym. 2014.
[21] Ukkonen ym. 2019.
[22] HUS Akuutti. Ensihoidon tehtävät ja Sairaankuljetukset vuosina 2018–2021. Tilasto 26.10.2021.
[23] Helsingin seudun yliopistollinen keskussairaala
[24] Hyks-alueen sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämissuunnitelma 2021–2025, 9.
[25] Hyks-alueen sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämissuunnitelma 2021–2025.
[26] http://www.socca.fi/kehittaminen/ikaihmisten_palvelut_gerometro/tietoa_gerometrosta. Luettu 10.5.2021.

jen järjestämissuunnitelman 2021–2025 mukaan tarkoitus soveltaa myös muissa kaupungeissa.[27] Helsingissä kehittämistehtävänä kaudella 2018–2020 oli Pätijä-hanke (Päivystyksellisten tilanteiden järjestäminen kotihoidossa ja palvelutaloissa), jossa kehitettiin päivystystilanteiden opas ja siihen liittyvät koulutukset, joita myös muut Gero-Metro-kunnat laajasti hyödynsivät. Lisäksi hankkeessa toteutettiin neljä ikääntyneiden tarpeisiin vastaavaa hoitopolkua.[28] Vantaan kehittämistehtävänä oli päivystystilanteiden oppaan muokkaamisen ja käyttöönottamisen ohella potilas- ja asiakastietojärjestelmä Apotin kirjaamisohjeiden laatiminen.[29]

Esimerkkejä kaupunkien ja HUSin ohjeista, palveluista ja toimintamalleista päivystyksellisiin tilanteisiin

Alla olevaan taulukkoon on koottuna esimerkkejä arviointiin osallistuneiden kaupunkien ja HUSin ohjeistuksista sekä palveluista ja toimintamalleista päivystyksellisiin tilanteisiin ja kehitettyjä toimintamalleja potilaan kotiutuksessa.

Taulukko: Esimerkkejä kaupunkien ja HUSin ohjeistuksista sekä palveluista ja toimintamalleista päivystyksellisiin tilanteisiin ja kehitettyjä toimintamalleja potilaan kotiutukseen.

	Ohjeet	**Uudet palvelut**	**Toimintamallin kehittäminen potilaan kotiutuksessa**
Espoo	Päivystystilanteiden opas, tulossa käyttöön 2021 Kotihoidon ja pitkäaikaishoidon toiminta ohjeita uusittu	Liikkuva sairaala (LiiSa) 2019	Kotiutustiimi, joka HUSin kanssa kehittää kotiutuspalveluja Jorvin päivystykseen ja erikoissairaanhoidon osastolle. Kotiutustiimi jalkautuu HUS Jorvin päivystykseen.

[27] http://www.socca.fi/kehittaminen/ikaihmisten_palvelut_gerometro/loppuraportti_2018-2020/kehittamistehtavien_tulokset/paivystyksellisten_mallien_kehittaminen. Luettu 25.5.2021; *Hyks-alueen sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämissuunnitelma 2021–2025.*

[28] http://www.socca.fi/kehittaminen/ikaihmisten_palvelut_gerometro/loppuraportti_2018-2020/kehittamistehtavien_tulokset/paivystyksellisten_mallien_kehittaminen. Luettu 25.5.2021.

[29] http://www.socca.fi/kehittaminen/ikaihmisten_palvelut_gerometro/loppuraportti_2018-2020/kehittamistehtavien_tulokset/paivystyksellisten_mallien_kehittaminen. Luettu 25.5.2021.

Helsinki	Päivystystilanteiden opas (2019) laajasti käytössä Konsultointiopas kotihoitoon ja ympärivuorokautinen hoitoon.	Liikkuva hoitaja (Liiho) 2021	Kotiuttamisesta vastaavat HUSin kotiutushoitaja ja muut sairaalan ammattilaiset. Helsingin kotiin vietävien palvelujen ja kotiin vietävien palvelujen prosessinomistajat ja HUSin päivystyksen ylihoitajat ja kotiutushoitajat käyvät säännöllisesti yhdessä läpi toimintatapoja Ei jalkaudutta HUSin päivystykseen
Kauniainen	Ohjeet iäkkäiden päivystyksellisiin tilanteisiin 20188	Liikkuva sairaala (LiiSa) 2021	Kotiutusprosessin Jorvin yhteispäivystyksessä omistaa HUS, Kauniaisilla ei tietoa prosessin kehittämistyöstä.
Vantaa	Päivystystilanteiden opas, käyttöön 2020	Liikkuva sairaala (LiiSa) 2021	Asiakasohjauksen moniammatillinen arviointitiimi, 2021 Käytössä toimintamalli, jossa jalkaudutaan HUSin päivystykseen
HUS	Yhteistyö Helsingin kanssa Pätijä-hankkeessa, jossa kehitettiin päivystystilanteiden opas	Yhteistyö Vantaan ja Espoon kanssa LiiSan kehittämisessä	Kotiutuksen toimintamalli riippuu siitä, mistä

			päivystyksestä on kysymys ja, minkä kunnan kotiutettava henkilö on.

Vantaan ohjeistuksesta, palveluista ja toimintamalleista ikäihmisten päivystyksellisiin tilanteisiin

Vantaalla on otettu käyttöön uudenlaista ohjeistusta ja toimintamalleja iäkkäiden päivystyksellisiin tilanteisiin. Helsingin kaupungin Pätijä-hankkeessa kehittämä päivystystilanteiden opas muokattiin Vantaalle sopivaksi ja otettiin käyttöön 2020. Oppaassa on menettely- ja raportointiohjeet erilaisiin päivystyksellisiin tilanteisiin ja oppaasta on omat versiot Vantaan kotihoitoon ja palveluasumiseen.

Vantaan vanhus- ja vammaispalveluissa on myös kiinnitetty huomiota kirjaamiskäytäntöihin ja tiedon kulkuun. Asiakkaan toimintakykyä kuvaavat kirjaukset auttavat tunnistamaan muutoksen varhaisessa vaiheessa ja mahdollistavat oikea-aikaisen konsultoinnin muun muassa tiimin sairaanhoitajalle. Vanhus- ja vammaispalvelujen palvelualueella on kirjaamisen laaturyhmä, jonka tehtävänä on kirjausten laadullinen kehittäminen. Hyvän kirjaamisen periaatteet oli työstetty arviointia laadittaessa ja minimikriteerejä oltiin päivittämässä parhaillaan. Asiakkaan vointia kuvataan päivittäiskirjaamisen avulla ja näin varmistetaan tiedonkulku asiakasta hoitavien toimijoiden välillä.[30]

Vantaan sairaalassa tehdään päivystyksen kautta osastohoitoon siirtyneille iäkkäille potilaille kokonaisvaltaisia geriatrisia arviointeja. Geriatrisella vastaanotolla tehdään puolestaan arvioita niille potilaille, jotka lähetetään arvion tekoa varten terveysasemilta (ei päivystyksellinen tilanne).[31]

Myös asiakasohjauksen moniammatillinen arviointitiimi on uusi toimintatapa, jolla nopeasti vastataan vanhusten ja vammaisten henkilöiden toimintakyvyn muutoksiin. Tiimi sekä neuvoo että ohjaa asiakasta, arvioi palveluntarpeen, laatii asiakassuunnitelman, tekee palvelupäätökset ja koordinoi tarvittavat palvelut.

[30] Vantaan vanhus- ja vammaispalvelujen johtajan haastattelu sekä haastattelua varten kokoama aineisto 3.9.2021.
[31] Vantaan vanhus- ja vammaispalvelujen johtajan haastattelu sekä haastattelua varten kokoama aineisto 3.9.2021.

Koronakriisin aikana päivystystilanteiden ohjeistus on pysynyt Vantaalla samana, mutta erityistä huomiota on kiinnitetty koronaoireista raportointiin. Kotihoidosta ja erityisasumisesta on lähetetty koronakriisin aikana samoin kriteerein asiakkaita päivystykseen. Kotona asuvien päivystyskäyntien määrä on todennäköisesti koronakriisin seurauksena vähentynyt.

Uutena toimintamallina on Vantaalla otettu 1.3.2021 alkaen käyttöön Liikkuva Sairaala (LiiSa). Liikkuva sairaalapalvelu on tarkoitettu tilanteisiin, jotka voidaan turvallisesti hoitaa asiakkaan kotona tai erityisasumisen yksikössä. Sairaanhoitaja konsultoi tarvittaessa lääkäriä ja aina tarvittaessa asiakas viedään sairaalahoitoon. Palvelun avulla vältetään tarpeettomia siirtoja päivystyspoliklinikoille tuottamalla hoito asiakkaan omassa asumisympäristössä LiiSan käyttö on lisääntynyt koko ajan käyttöönottovaiheesta. Palvelua kehitetään edelleen hyödyntäen osallisuutta tukevia toimintatapoja, kuten asukasraateja sekä vanhus- ja vammaisneuvostoja. LiiSan toiminnasta on jo saatu myönteistä palautetta Vantaan asumispalvelujen työntekijöiltä. LiiSan palautejärjestelmiä kehitetään ja jatkossa seurataan sekä arvioidaan asiakaskokemuksia.

Liikkuvat sairaalapalvelut eivät korvaa missään tilanteessa hoivakodin lääkärityötä, vaan täydentävät ja tukevat erityisasumisen ja kotihoidon työtä. LiiSa voi viedä asumisyksiköihin sairaanhoitajatasoista akuuttitilanteiden arviointia ja hoitoa, mikä sisältää muun muassa vierianalytiikkaa, suoniverinäytteitä ja kaikkia reittejä annettavaa lääkehoitoa. Kotihoidon asiakkaiden omakontaktilääkäri tai erityisasumisen vastuulääkäri vastaa edelleen asiakkaan kokonaisvaltaisesta hoidosta. Liikkuvat sairaalapalvelut eivät myöskään korvaa ensihoitoa, mutta niillä voidaan vähentää ikääntyneiden henkilöiden ensihoidon tai päivystyksen käyntejä.[32]

Alla olevassa kuviossa esitetään Vantaan LiiSan soittojen ja käyntien määrät ajalta maalis-heinäkuu 2021. Vantaan liikkuvan sairaalan palvelujen käyttö on tarkastelujaksolla kuukausittain lisääntynyt. Asumispalveluiden henkilökunta on koulutettu toimintamalliin ja jokaisen yksikön tutkimusvälineet on tarkistettu aina ennen kuin yksikkö on liitetty mukaan palvelun piiriin. Palvelun jatkosuunnittelussa ja kehittelyssä hyödynnetään osallisuutta tukevia toimintatapoja, kuten asukasraateja sekä vanhus- ja vammaisneuvostoja. Lisäksi kehitetään monikanavaisia palautejärjestelmiä ja seurataan

[32] Vantaan vanhus- ja vammaispalvelujen johtajan haastattelu sekä haastattelua varten kokoama aineisto 3.9.2021.

sekä arvioidaan asiakaskokemuksia. Vantaan asumispalvelujen työntekijät ovat jo antaneet palvelusta myönteistä palautetta.[33]

Kuvio; Vantaan liikkuvan sairaalan käynnit ja soitot maalis-heinäkuu 2021[34]

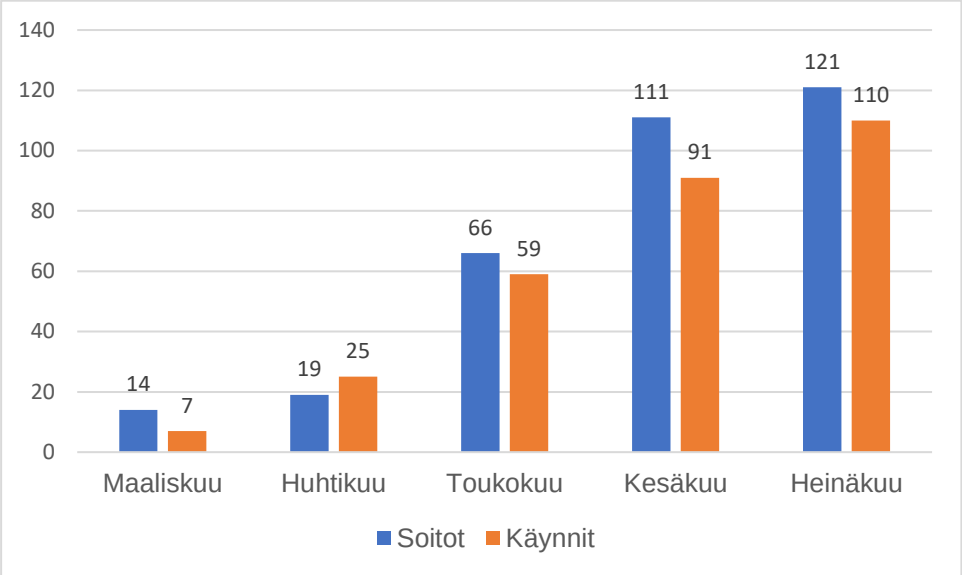

75-vuotta täyttäneiden osuus potilaiden ensihoitotehtävistä ja sairaankuljetuksen osuus käynneistä pääkaupunkiseudulla

Arviointiin saatiin tilastotiedot pääkaupunkiseudun kuntien 75 vuotta täyttäneiden potilaiden ensihoitotehtävistä vuosilta 2018–2021. Arvioinnissa on tarkasteltu kunnittain ja vuosittain iäkkäisiin potilaisiin liittyvien ensihoitotehtävien määriä sekä niiden tehtävien osuuksia, jotka johtivat päivystyspoliklinikalle kuljettamiseen. Arvioinnissa käytetyistä ensihoitotilastoista ei käy ilmi, mistä aloite ambulanssin kutsumiselle on tullut (esimerkiksi koti, kotihoito, palveluasuminen). Tästä syystä käyntimäärien kehityksen yhteyksistä kuntien kotihoidossa ja palveluasumisessa toteutettuihin kehittämistoimenpiteisiin ei voi esittää varmoja päätelmiä.

Alla olevassa kuviossa kuvataan kaupungeittain iäkkäiden potilaiden ensihoidon tehtävämääriä ja sairaankuljetusten osuutta käynneistä vuosilta 2018–2021.

[33] Vantaan vanhus- ja vammaispalvelujen johtajan haastattelu sekä haastattelua varten kokoama aineisto 3.9.2021.
[34] Vantaan vanhus- ja vammaispalvelujen johtajan haastattelu sekä haastattelua varten kokoama aineisto 3.9.2021.

Kuvio: 75 vuotta täyttäneiden ensihoitotehtävät ja sairaalakuljetusten osuus käynneistä PKS kunnissa 2018–2021

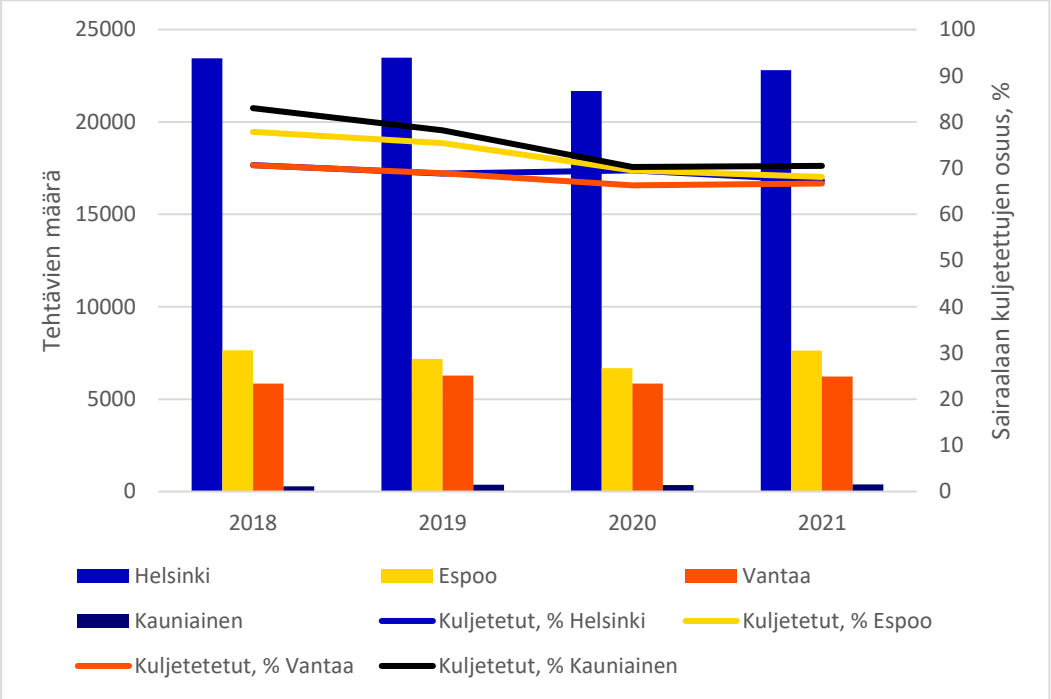

Helsingissä 75 vuotta täyttäneiden ensihoitotehtävien määrä pysyi vuonna 2019 suunnilleen samalla tasolla kuin vuonna 2018. Espoossa sen sijaan ensihoitotehtävien määrä väheni vuonna 2019 yhteensä 474 tehtävällä eli tehtäviä oli noin kuusi prosenttia vähemmän kuin vuonna 2018. Tehtävien määrän väheneminen saattaa selittyä Espoon liikkuvan sairaalan LiiSan käyttöönotolla vuonna 2019. Vantaalla ja Kauniaisissa ensihoitotehtävien määrä kasvoi vuonna 2019, Vantaalla 434 tehtävällä (7,4 %) ja Kauniaisissa 74 tehtävällä (25,7 %) vuonna 2019.[35]

Vuonna 2020 iäkkäiden potilaiden ensihoidon tehtävämäärät vähenivät kaikissa pääkaupunkiseudun kaupungeissa. Tehtävämäärien lasku oli prosentuaalisesti suunnilleen samaa suuruusluokkaa (noin 7–8 %) Helsingissä, Espoossa ja Vantaalla. Kauniaisissa käyntejä oli yhdeksän kappaletta (2,5 %) vähemmän vuonna 2020 edelliseen vuoteen verrattuna.[36] Todennäköinen syy käyntien vähenemiseen on koronapandemia. Vuonna 2021 iäkkäiden potilaiden ensihoitotehtävien määrä kasvoi kaikissa kaupungeissa vuoteen 2020 verrattuna. Eniten kasvua oli Helsingissä (1 131 käyntiä) ja Espoossa (956 käyntiä).

[35] HUS Akuutti. Ensihoidon tehtävät ja Sairaankuljetukset vuosina 2018–2021. Tilasto 4.3.2022.
[36] HUS Akuutti. Ensihoidon tehtävät ja Sairaankuljetukset vuosina 2018–2021. Tilasto 4.3.2022.

Kuljetukseen päättyneiden tehtävien osuus 75 vuotta täyttäneiden espoolaisten, kauniaislaisten ja vantaalaisten iäkkäiden potilaiden ensihoidon tehtävistä on vähentynyt vuosina 2018–2020. Helsingissä kuljetukseen päättyneiden tehtävien osuudessa oli vähäistä laskua vuonna 2019 verrattuna vuoteen 2018 ja vuonna 2021 verrattuna vuoteen 2020 Muissa kaupungeissa kuin Helsingissä kuljetusten osuudessa ei ole ollut juuri muutoksia vuonna 2021 edelliseen vuoteen verrattuna.[37]

Päivystyskäynnit

Potilastietojärjestelmän päivystysaineistoa tarkastellessa havaittiin, että vuosittaiset päivystyskäyntien määrät eivät ole kaikilta osin verrannollisia keskenään. Haartmanin ja Malmin sairaaloiden päivystykset tulivat osaksi HUSin toimintaa vuoden 2019 alusta, joten vuoden 2018 aineistossa kyseiset päivystysyksiköt eivät ole mukana. Tämä vaikuttaa helsinkiläisiä potilaita koskeviin tietoihin. Lisäksi vantaalaisten potilaiden vuoden 2019 käyntien lukumäärä on virheellinen, koska käynnit näyttävät kasvavan yli 50 prosentilla edellisestä vuodesta, ilman että kasvulle on saatu uskottavaa selitystä. Tämän ohella koronapandemia vaikuttaa vuosien 2020 ja 2021 lukuihin. Vuodelta 2021 tiedot olivat vain elokuun loppuun asti, joten aineiston perusteella ei voi esittää tietoja vuoden 2021 päivystyskäyntien määrän kehityksestä.

Johtopäätökset:

Arvioinnin tuloksena on, että kaupungit ja HUS ovat ottaneet käyttöön sellaisia ohjeita, toimintatapoja ja palveluita, joilla pyritään vähentämään iäkkäiden päivystyskäyntejä, mutta niiden mahdolliset vaikutukset päivystyskäyntien määrään eivät ole todettavissa tilastoista, lukuun ottamatta Espoon liikkuvan sairaalan (LiiSa) mahdollista vaikutusta pitkäaikaishoidon asiakkaiden ensihoitokäynteihin vuonna 2019. Kaikissa pääkaupunkiseudun kunnissa iäkkäiden ensihoitokäynnit vähenivät vuonna 2020 todennäköisesti koropandemian vuoksi.

Kuntien ja HUSin työnjakoa ja toimintamallia ikääntyneiden jatkohoidossa ja kotiutuksessa on kehitetty HYKS-alueen sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämissuunnitelman 2021–2025 mukaisesti, mutta HUSin ja kuntien välisen yhteistyön tiiviys ja toimin-

[37] HUS Akuutti. Ensihoidon tehtävät ja Sairaankuljetukset vuosina 2018–2021. Tilasto 4.3.2022.

tamallit vaihtelevat. Espoossa ja Vantaalla on ollut käytössä toimintamalli, jonka mukaan kuntien henkilöstö jalkautuu päivystyksiin kohdatakseen sinne hakeutuneet iäkkäät. Helsingissä ja Kauniaisissa katsotaan, että järjestämissuunnitelman mukainen kotiuttamisprosessin kehittämistyö kuuluu HUSille.

Suositukset:

Tarkastuslautakunta suosittelee, että Vantaan vanhus- ja vammaispalvelujen tulosalue pyrkii:

- Selvittämään millaisia vaikutuksia päivystyksellisten tilanteiden kehittämiseksi tehdyillä toimenpiteillä on ollut iäkkäiden päivystyskäynteihin ja kotona asumisen turvallisuuteen.
- Jatkaa sellaisten vaikuttaviksi havaittujen päivystyksellisiin tilanteisiin liittyvien ohjeiden, toimintatapojen ja palveluiden kehittämistä, joilla pyritään parantamaan ikääntyneiden toimintakykyä, hyvinvointia ja kotona asumisen turvallisuutta.
- Kehittää yhteistyötään erityisesti iäkkäiden kotiuttamisprosessin osalta.

3 KAUPUNKIKULTTUURI

3.1 Kuntalaispalvelut

Kuntalaispalvelujen palveluyksikkö kuuluu kaupunkikulttuurin toimialaan ja on yksi kirjasto- ja asukaspalvelujen palvelualueen palveluyksiköistä. Kuntalaispalveluihin kuuluvat Vantaa-info, Yhteisöpalvelut ja potilasasiamiehen palvelut. Yksiköllä on moninaisia kuntalaisia palvelevia tehtäviä, muun muassa erilaiset neuvontapalvelut, asiakkaiden tukeminen eri kaupungin palvelujen käyttämisessä, kaupungin asukastilojen ylläpito ja ruoka-aputoiminnan verkostossa (Yhteinen pöytä) toimiminen. Nykyisessä muodossaan kuntalaispalvelujen yksikkö on toiminut UusiVantaa-organisaation voimaantulosta 1.1.2020 lähtien.

Toiminnan tavoitteet

Kuntalaispalvelujen tuloskorttiin vuodelle 2021 sisältyi kaupungin asukkaiden hyvinvoinnin lisäämiseen sekä oman toiminnan kehittämiseen liittyviä tavoitteita. Tavoitteena oli lisätä ja edistää digituen osuutta kaupungin monikanavaisesta asiakaspalvelusta sekä kehittää välineitä mitata asiakaskokemuksia ja saada näin kuntalaiset entistä enemmän mukaan palvelujen kehittämiseen. Oman toiminnan kehittämisessä tavoitteena on ollut muun muassa tukea henkilöstön hiljaisen tiedon siirtymistä työuran muutosvaiheessa ja lisätä työntekijöiden vaikuttamismahdollisuuksia omaan työhönsä kehittämällä kehittämisideoiden käsittelyprosessia. Myös etätyövalmiuksien kehittäminen oli tavoitteena. Alla olevaan taulukkoon on koottu kuntalaispalvelujen yksikön tunnuslukuja.

Taulukko: Kuntalaispalvelujen toiminnan tunnuslukuja

	2020	**2021**
Sähköisen asioinnin tuen ja digituen osuus palvelukontakteista prosentteina	6	12
Yhteisen pöydän verkoston kautta jaetun ruokahävikin hyötykäyttäjät/viikko	5 500	5 500
Vantaa-info, asiakaskontaktien määrä vuodessa	241 000	199 200

Tavoitteeksi asetettu digituen osuus palvelukontakteista kasvoi huomattavasti tavoitteeksi asetettua 6 prosenttia enemmän. Kuntatasoista digitukea kehitetään koko ajan. Käynnissä on monipaikkainen digitukipalvelu kuntalaisille -hanke, joka on Vantaan ja Espoon kaupunkien yhteinen. Hankkeessa kaupungeille kehitetään digituen malli, jossa digitukea annetaan eri toimijoiden yhteistyönä monessa eri kanavassa ja monesta eri paikasta, niin etänä kuin lähitukena. Fyysisten asiakaskäyntien määrät Vantaa-infoissa vähenivät koronarajoitusten takia.

Asiakaskokemusten mittaamiseksi kuntalaispalveluissa on otettu käyttöön palvelukokemusta mittaava service quality -menetelmä. Palvelukokemuksen mittauksessa hyödynnetään viiden eri ulottuvuuden RATER-asteikkoa, joihin asiakkaiden on huomattu kiinnittävän huomiota.

Ulottuvuudet:

- Luotettavuus (Reliability)
- Vakuuttavuus (Assurance)
- Ympäristö, viestintämateriaalit yms. (Tangibles)
- Henkilökohtainen huomiointi (Empathy)
- Palvelualttius (Responsiveness)

Jokaiseen yksikön palveluun on luotu kysymykset, jotka pohjautuvat kyseisiin ulottuvuuksiin. Yksikössä on myös kehitetty uudenlainen, entistä osallistavampi prosessi työntekijöiden kehitysideoiden käsittelyyn ja lisätty etäjohtamisen valmennusta.

Talous

Alla olevassa taulukossa on kuntalaispalvelujen talouden toteumaluvut vuodelta 2021.

Taulukko: Kuntalaispalvelujen talouden toteuma 2021

	Talousarvio 2021	Tilinpäätös 2021
Toimintatuotot	453	448
Toimintakulut	-6 409	-5 933
Toimintakate	-5 957	-5 485

Kuntalaispalvelujen toimintakate oli talousarviossa arvioitua parempi. Toimintakuluista henkilöstömenot alittuivat selvästi.

Henkilöstö

Yksikön henkilöstömäärä on 63, joista 58 on vakinaista ja 5 määräaikaista**.** Sairauspoissaoloprosentti vuonna 2021 oli 5,5. Vuotta aiemmin luku oli 5,6, joten sairauspoissaolot pysyivät lähes ennallaan.

Sairauspoissaoloprosenttiin vaikutti koronapandemia. Asiakaspalvelussa työskentelevät jäivät aiempaa herkemmin flunssaoireiden vuoksi sairauslomalle tartuntariskin minimoimiseksi.

Kahden vuoden välein tehtävässä työhyvinvointia mittaavassa Kunta10-tutkimuksessa kuntalaispalvelujen yksikön tulokset ovat olleet kautta linjan hyviä ja koko kaupungin tuloksia paremmalla tasolla. Viimeisimmässä, vuonna 2020 tehdyssä kyselyssä saatiin

vuoden 2018 kyselyyn verrattuna parempia tuloksia seuraavilla aihealueilla: työnantajan suositteleminen, johtamisen ja päätöksenteon oikeudenmukaisuus ja vaikuttamismahdollisuudet työn muutoksiin. Ottaen huomioon sen, että koronapandemian vuoksi vuosi 2020 oli poikkeuksellisen vaikea ja työntekijöitä kuormittava, kuntalaispalvelujen tulokset olivat hyvin positiivisia.

Kuntalaispalveluissa tehdään vuosittain myös oma esihenkilötyötä koskeva kysely. Kyselyllä on tarkoitus edesauttaa lähiesihenkilön ja työntekijän välisen suhteen kehittämistä.

Segregaation ehkäisy, osallisuus ja yhteistyö

Kuntalaispalvelun toiminta ja palvelut edistävät asiakkaiden osallistamista ja samalla ehkäisevät segregaatiota. Kuntalaisia osallistetaan palvelujen kehittämiseen erilaisten kyselyjen ja työpajojen avulla. Kuntalaispalvelujen antama digituki parantaa asiakkaiden digivalmiuksia ja auttaa käyttämään digitaalisia palveluja ja näin ehkäisee syrjäytymistä.

Koronapandemia

Koronapandemian rajoitustenkin aikana kuntalaispalveluiden palvelut ovat olleet pääosin avoinna ja toiminnassa. Palveluja on kuitenkin mukautettu rajoitusten mukaisesti (kävijärajoitukset, turvavälit ym. määräykset). Uusia tarvelähtöisiä palveluja on kehitetty nopeasti. Esimerkiksi koronaneuvontapuhelin, asiointiapu, hävikkiruoan kotiinkuljetus ja turvallinen digiasiointi asukastiloissa ovat koronan aiheuttaman poikkeusajan aikana kehitettyjä palveluita. Osa poikkeusolojen aikana luoduista palveluista ja toimintamalleista tulee olemaan myös jatkossa käytössä.

Johtopäätökset:

Kuntalaispalvelujen yksikön tavoitteissa vuodelle 2021 korostuvat digituen lisääminen asiakaspalvelussa, asiakaskokemusten mittaamisen kehittäminen ja työntekijöiden vaikutusmahdollisuuksien lisääminen. Digitukipalvelua vahvistetaan Espoon kanssa yhteisellä hankkeella, asiakaskokemuksia selvitetään uudenlaisella mittaamismenetel-

mällä ja työntekijöiden osallistumista vahvistetaan entistä osallistavammalla, työntekijöiden kehitysideoiden käsittelyyn kehitetyllä prosessilla. Kaikkia tavoitteita on saatu vietyä suunnitellusti eteenpäin.

Henkilöstön hyvinvoinnista saatiin hyviä tuloksia viimeisimmästä Kunta 10-tutkimuksesta. Koronapandemia kuormitti yksikköä vuonna 2020 ja aiheutti toiminnalle haasteita. Tästä huolimatta vuoden 2020 tutkimuksessa työnantajan suosittelemiseen ja johtamiseen liittyvät tutkimustulokset olivat parantuneet edellisestä mittauksesta.

Koronapandemian vuoksi yksikkö joutui muokkaamaan palvelujaan ja etsimään toimintamalleja, joilla palveluja pystyttiin tarjoamaan koronapandemian rajoitukset huomioon ottaen. Uusia palveluja saatiinkin kehitettyä nopeasti. Uusia toimintamalleja voidaan käyttää myös jatkossa.

Suositukset:

Tarkastuslautakunta toteaa, että kuntalaispalvelujen yksikön palvelut ovat tärkeitä informaatio- ja tukipalveluja, joista kuntalainen saa laajasti tietoa kunnan palveluista ja tukea palvelujen käyttämiseen. Kuntalaispalveluissa annettava digituki on erityisen tärkeää, sillä digitekniikkaan perustuvien palvelujen määrä on jatkuvasti kasvanut. Lautakunta suositteleekin kuntalaispalvelujen yksikköä edelleen kehittämään digitukipalvelua ja hyödyntämään menossa olevan digitukihankkeen kokemuksia kehitystyössä.

3.2 Kaupunginkirjasto

Kirjastopalvelujen yksikkö kuuluu kaupunkikulttuurin toimialaan ja on yksi kirjasto- ja asukaspalveluiden palvelualueen palveluyksiköistä. Vantaalla on 11 kirjastoa ja lisäksi kaksi kirjastoautoa. Vantaan kaupunginkirjastot kuuluvat pääkaupunkiseudun yleisten kirjastojen Helmet-kirjastoverkkoon (Helsinki Metropolitan Area Libraries), johon Vantaan ohella kuuluvat Helsingin, Espoon ja Kauniaisten kaupunginkirjastot. Helmet-kirjastoissa yhteistä on muun muassa kirjastojärjestelmä, verkkokirjasto, asiakasrekisteri ja kirjastokortti.

Kuva: Dani Rönnqvist

Toiminnan tavoitteet ja niiden toteutuminen

Kirjastopalveluilla oli tuloskortissaan vuodelle 2021 seuraavia tavoitteita:

- Kirjastojen sisälogistiikan kehittäminen laajentamalla RFID-järjestelmää[38] (älyhylly) Tikkurilan ja Pointin kirjastoihin.
- Monikulttuuriselle alueelle sopivan kirjastomallin kehittäminen ja kielitaitoa edistävien palvelujen kehittäminen aikuisille maahanmuuttajille.
- Kehitetään monikanavaista lastenkirjastotyötä niin että vähintään 10 prosenttia lastenkirjastotyöstä on monikanavaista. Esimerkiksi verkon kautta toteutettavat kirjavinkkaukset, lasten tapahtumat vapaa-ajalla ja kouluyhteistyö.
- Kirjastopalveluja kehitetään verkostomaisesti ja verkostomaisen kirjastopalvelun mallia muokataan arvioinnin perusteella.

Kyseiset tavoitteet toteutuivat lähes kokonaan. Verkostomaisen kirjastopalvelun mallin muokkaamiseen liittyviä toimenpiteitä tehdään vielä jatkossakin, joten sen lopullinen toteutuminen siirtyi vuodelle 2022.

[38] RFID mahdollistaa jatkossa vaikkapa aineistojen käsittelyn isompina ryhminä kuin viivakoodi, joka vaatii lukemisen yksi tarra kerrallaan.

Talous

Oheisessa taulukossa on tiivistettynä kirjastopalvelujen talousarvion toteutuminen.

Taulukko: Kirjastopalvelut talousarvion toteutuminen 2021 (luvut 1000 euroa)

	Talousarvio 2021	**Tilinpäätös 2021**
Toimintatuotot	162	195
Toimintakulut	-9 156	-8 859
Toimintakate	-8 994	-8 664

Toimintatuotot ylittyivät arvioidusta ja toimintakulut alittuivat arvioidusta, joten kirjastopalvelujen toimintakate oli talousarviossa arvioitua parempi. Toimintatuottojen ylittymisen taustalla on erityisesti kirjaston onnistuminen hankehakemuksissa. Menopuolella taas koronapandemiatilanteen aiheuttamat muutokset kirjaston toiminnassa (muun muassa erilaiset aukiolorajoitukset) pienensivät toimintakuluja.

Toiminta laajemmasta näkökulmasta

Alla olevassa taulukossa on kirjastopalvelujen toiminnan volyymejä ja toimintaa kuvaavia tunnuslukuja.

Taulukko: Kirjastopalveluiden toiminnan volyymeja ja tunnuslukuja

	2018	**2019**	**2020**	**2021**
Kokoelmat	533 818	532 701	540 089	540 010
Kokonaislainaus	2 521 585	2 561 410	1 904 781	2 103 215
Fyysiset käynnit	1 972 915	2 196 182	1 300 232	898 882
Hankinnat	49 547	47 306	49 925	47 133
E-kirjojen käyttökerrat	61 809	76 954	98 479	97 550
E-lehtien käyttökerrat	108 926	195 095	332 460	381 969
E-musiikin käyttökerrat	30 248	28 435	33 752	27 139
Tapahtumien osallistujamäärä yhteensä	20 941	21 408	13 586	24 158

Vuonna 2020 ja 2021 tunnusluvuissa näkyy koronapandemian vaikutus erityisesti fyysisten käyntien vähenemisessä. Kirjastoja on kuitenkin edelleen käytetty olosuhteet

huomioon ottaen melko paljon. Lisäksi esimerkiksi tapahtumia on saatu järjestettyä kehittämällä erilaisia etätapahtumia.

Isojen kaupunkien kirjastopalvelujen tunnuslukuja

Alla olevaan taulukkoon on koottuna kuuden isoimman kaupungin kirjastopalvelujen asukaskohtaisia tunnuslukuja.

Taulukko Kuuden suurimman kaupungin kirjastopalvelujen tunnuslukuja[39]

	Fyysiset käynnit	**Kokonaislainaus**	**Aineistokulut**	**E-aineistokulut**	**Henkilöstökulut**	**Toimintakulut**	**Tilakustannukset**	**Hyötypinta-ala neliömetreinä**
Espoo	9,53	10,96	4,66	0,57	31,69	71,59	21,43	65,17
Helsinki	7,95	11,14	4,85	0,5	32,75	60,2	19,47	68,37
Oulu	6,22	15,51	5,87	0,81	26,14	50,37	11,57	68,59
Tampere	8,02	16,35	5,48	0,6	29,43	61,78	17,66	79,53
Turku	6,88	14,13	5,76	0,32	29,94	57,8	16,03	66,27
Vantaa	5,56	8,15	4,88	0,65	19,95	38,2	8,65	41,42

Vantaan kirjastopalvelujen asukaskohtaiset henkilöstö-, toiminta- ja tilakustannukset ovat selvästi alhaisimmat kuuden suurimman kaupungin vertailussa. Kuitenkin esimerkiksi E-aineistoon Vantaa on panostanut asukaskohtaisesti mitaten Oulun jälkeen eniten suurista kaupungeista.

Henkilöstö, määrä, sairauspoissaolot, työhyvinvointi

Kirjastopalvelujen henkilötyövuodet ovat vuosina 2018–2021 olleet 122. Sairauspoissaoloprosentin muutoksia 2018–2021 kuvataan alla olevassa taulukossa.

[39] Lähde mukaillen tilastot.kirjasto.fi

Taulukko: Kirjastopalvelujen henkilöstön sairauspoissaoloprosentti 2018–2021,

	2018	2019	2020	2021
Sairauspoissaoloprosentti	6,73	4,15	4,66	3,7

Sairauspoissaoloprosentti on kirjastopalveluissa vuoden 2018 jälkeen ollut lähellä kaupungin keskimääräistä sairauspoissaoloprosenttia tai hieman sen alle. Vuonna 2021 sairauspoissaoloprosentti jälleen laski.

Työhyvinvointia mittaavissa kahden vuoden välein tehtävissä Kunta10-tutkimuksissa kirjastopalveluiden yksikön tulokset vuonna 2020 parantuivat hieman jokaisella osa-alueella vuoden 2018 kyselystä.

Asiakaspalaute

Kirjastot keräävät asiakaspalautetta monilla tavoin. Helmet-kirjastoilla on kaikilla käytössään palautelomake. Vantaan kirjastot saavat palautetta myös Vantaan kaupungin palautekanavan kautta ja kirjastoissa on myös asiakastyytyväisyyttä mittaavat koskettusnäytöt. Lisäksi asiakkailla on mahdollisuus tehdä kirjastoissa lomakkeelle aineiston hankintaehdotuksia ja antaa myös suullista palautetta palvelutilanteissa. Palautteiden seurannalle ja käsittelylle on määritelty vastuutahot ja palautteet otetaan huomioon toiminnassa. Paljon positiivista palautetta on saatu erilaisista yksittäisistä asiakaspalvelutilanteista. Huonoa palautetta tuli pitkin syksyä kirjaston tulostusjärjestelmästä. Kirjastopalvelut onkin yhdessä tietohallinnon kanssa suunnittelemassa uutta asiakkaille suunnattua tulostusjärjestelmää.

Kuva: Sakari Manninen

Helmet-yhteistyö

Espoon, Helsingin, Kauniaisten ja Vantaan kaupunginkirjastot kuuluvat pääkaupunkiseudun yleisten kirjastojen Helmet-kirjastoverkkoon. Yhteistyön myötä asiakkailla on mahdollisuus käyttää sujuvasti kaikkien verkostoon kuuluvien kirjastojen laajaa aineistoa. Yhteistyö tuo myös taloudellista hyötyä (kustannusten jakaminen, yhteiset hankinnat) ja hyötyjä saadaan lisäksi laajasta osaamisen jakamisesta ja hyödyntämisestä.

Segregaation ehkäisy ja osallisuuden edistäminen

Kirjaston ydinajatus on segregaatiota ehkäisevä. Kirjasto tarjoaa aineistoja, tiloja ja välineitä, jotka tukevat väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen, kulttuuriin, elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen.

Kirjasto tukee myös maahanmuuttajien kotoutumista edistämällä maahanmuuttajien kieli- ja lukutaitoa. Maahanmuuttajatyössä on painottunut kielikahvilatoiminta yhteistyössä Luetaan yhdessä -verkoston ja muiden vapaaehtoisten kanssa. Maahanmuuttajien kielenoppimisen tukemisen kehittämiseen panostetaan lisää lähivuosina. Esimerkiksi Länsimäen kirjastoon tulee vuosille 2022–2023 yhteisöllisen kielenoppimisen erikoiskirjastonhoitajan vakanssi osana koronatoipumissuunnitelmaa.

Kirjastojen asiakaspalvelun yhteydessä tarjoama digituki ehkäisee myös omalta osaltaan syrjäytymistä parantamalla asiakkaiden digivalmiuksia ja auttamalla näin käyttämään digitaalisia palveluja.

Osallisuustoiminnassa kirjastoissa painottuvat aktiivista kansalaisuutta tukeva toimintaosallisuus ja suunnitteluosallisuus. Kirjastossa toimii yli 80 vapaaehtoista, joko suoraan kirjastojen vapaaehtoisina tai järjestöjen kautta. Kuntalaiset on otettu mukaan jokaiseen kirjastouudistukseen. Tällä hetkellä käynnissä ovat uuteen Kivistön kirjastoon liittyvät osallisuustoimet.

Koronapandemia

Koronapandemian aikana kirjastot ovat joutuneet toimimaan rajoitetuin palveluin ja aukioloajoin. Osa toimipisteistä on ollut välillä kokonaan suljettuja. Vaikka kävijämäärät ja lainaukset ovat jonkin verran laskeneet, kirjastoja on käytetty rajoitukset huomioon

ottaen melko paljon. Lisäksi kirjastot ovat erilaista etätoimintaa kehittämällä (esimerkiksi etäkielikahvilat ja etäsatutunnit) saaneet myös pandemian aikanakin järjestettyä erilaisia tapahtumia.

Kuva: Pekka Vasantola

Kirjasto 2030

Kirjastopalvelujen suunnittelemassa Kirjasto 2030 -ohjelmassa on kuvattu visio Vantaan kaupunginkirjaston tulevaisuudesta. Ohjelman toteuttamistoimenpiteitä kootaan tammikuun 2022 alussa julkaistavaan Kirjasto 2030 -tiekarttaan. Samalla julkaistaan Kirjasto 2030 -verkkosivusto, jossa ohjelmaan voi tutustua ja seurata sen toteutumisen etenemistä. Ohjelmassa on kartoitettu erilaisia kirjaston toimintaan vaikuttavia muutosilmiöitä (esimerkiksi entistä monikulttuurisempi ja ikääntyvä väestö, väestön keskittyminen keskuksiin ja digitalisaatio). Muutosilmiöiden kautta on ohjelmassa hahmoteltu kirjaston tulevaisuuden roolia ja miten kirjaston palveluita kehitetään, jotta muuttuviin palvelutarpeisiin pystytään parhaiten vastaamaan.

Johtopäätökset:

Kirjastopalveluilla oli tuloskortissaan neljä kaupungin eri strategisiin tavoitteisiin kytkettyä tavoitetta vuodelle 2021. Tuottavuuteen (toimintaa sujuvoittavien älyhyllyjen lisääminen), segregaation ehkäisemiseen (kielikahvilatoiminta) ja palvelun laadun paranta-

miseen (lasten palvelujen monikanavaisuuden lisääminen) liittyvät tavoitteet toteutuivat suunnitellusti. Myös johtamisen uudistamiseen liittyvän verkostomaisen kirjastomallin kehittämisessä päästiin eteenpäin, mutta mallin kehittämistä jatketaan edelleen

Kirjastopalvelujen talous pysyi hyvin talousarvion raameissa. Menot alittuivat hieman johtuen koronapandemian aiheuttamista muutoksista (esimerkiksi erilaiset rajoitukset kirjaston toimintaan). Hyvin onnistuneet hankehakemukset taas kasvattivat toimintatuottoja ennakoidusta ja toimintakate oli talousarviossa arvioitua parempi.

Tuloksellisuuden osatekijöistä henkilöstön hyvinvoinnista positiivista signaalia antavat kirjastopalveluiden yksikön laskussa oleva sairauspoissaoloprosentti ja edellisistä mittauksista parantuneet Kunta10-tulokset**.**

Kirjastojen toiminta tukee monilta osin segregaation ehkäisyä ja edistää osallisuutta. Kirjastojen tarjoamat aineistot, tilat ja välineet tukevat koko väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia muun muassa elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen. Maahanmuuttajien kieli- ja lukutaitoa ja tätä kautta kotouttamista edistää kielikahvilatoiminta, jota kirjastot järjestävät yhteistyössä järjestöjen kanssa. Lisäksi kirjastojen tarjoama digituki parantaa asiakkaiden digivalmiuksia. Osallisuutta kirjastot edistävät tarjoamalla kuntalaisille mahdollisuuksia osallistua jokaiseen kirjastouudistukseen. Kuntalaisille tarjotaan myös mahdollisuuksia osallistua suoraan kirjastojen toimintaan ja kirjastoissa toimiikin monia vapaaehtoisia esimerkiksi lukupiirien ja kielikahvilatoiminnan vetäjinä.

Tärkeä yhteistyöverkosto Vantaan kirjastopalveluille on Espoon, Helsingin, Kauniaisten ja Vantaan kaupunginkirjastojen muodostama pääkaupunkiseudun yleisten kirjastojen Helmet-kirjastoverkko. Asiakkailla on yhteistyön myötä mahdollisuus käyttää kaikkien verkostoon kuuluvien kirjastojen laajaa aineistoa. Kustannusten jakaminen ja yhteiset hankinnat taas tuovat taloudellisia hyötyjä.

Koronapandemian vuoksi kirjastot joutuivat supistamaan aukioloaikojaan ja ajoittain sulkemaan toimipisteitään. Kirjastoja on rajoitukset huomioon ottaen käytetty kuitenkin melko paljon ja kirjastot ovat myös etätoimintaa kehittämällä (esimerkiksi erilaiset etätapahtumat) saaneet korvattua rajoitusten vuoksi peruuntunutta toimintaa.

Vantaan kirjastopalvelut valmistautuu tulevaisuuden haasteisiin Kirjasto 2030 -ohjelmalla. Ohjelmaan on koottu kirjaston visio, arvot ja päämäärät. Ohjelmaa toteutetaan tammikuun 2022 julkaistavaan Kirjasto 2030 -tiekarttaan koottavilla toimenpiteillä. Tavoitteena on saada kirjastopalvelut vastaamaan toimintaympäristön muutoksista tuleviin haasteisiin.

Suositukset:

Tarkastuslautakunta toteaa, että kirjastopalveluilla on tärkeä tukirooli tasa-arvoisuuden edistämisessä, segregaation ehkäisyssä ja monimuotoisen opiskelun edistämisessä. Tarkastuslautakunta suosittelee kirjastopalveluja Kirjasto 2030 -ohjelmaa toteuttaessaan etsimään rohkeasti mahdollisuuksia myös yhä laajempaan yhteistyöhön eri tahojen kanssa kehittäessään palvelujaan vastaamaan toimintaympäristön muutoksiin.

3.3 Nuorisopalvelut

Nuorisopalvelujen tehtävänä on parantaa vantaalaisten nuorten hyvinvointia sekä edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia. Nuorisopalvelut tukevat nuorten kasvua, itsenäistymistä ja yhteisöllisyyttä. Nuorisotyötä tehdään tiiviissä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Toiminta lähtee aina nuorten omista tarpeista käsin ja sitä tehdään vahvalla ammatillisella otteella ottaen huomioon nuorten omat toiveet sekä lähtökohdat.

Kuva: Sakari Manninen

Nuorisopalvelujen palveluvalikoimaan kuuluvat nuorisotilat, nuorten työpajat, etsivä nuorisotyö, erityisnuorisotyö, nuorisovaltuuston toiminta, leiritoiminta sekä kulttuurinen nuorisotyö. Vantaan nuorisopalvelut tekevät alueellista yhteistyötä järjestöjen, neljännen sektorin, seurakuntien, pääkaupunkiseudun muiden kuntien ja poliisin kanssa. Perusopetuksen kanssa yritetään laajentaa yhteistyöverkostoja siten, että jokaisella alueella toimisi oma verkosto.

Talouden tavoitteet

Kaupunginvaltuustoon nähden sitova talouden tavoite on toimialatasoinen. Nuorisopalvelujen tulot vuonna 2021 olivat 1,1 miljoonaa euroa (121 000 euroa alle talousarvion) ja menot 9,5 miljoonaa euroa (259 000 euroa alle talousarvion).

Henkilöstö, sairauspoissaolot ja työtyytyväisyys

Alla olevassa taulukossa on nuorisopalvelujen henkilöstömäärän kehitys vuosina 2018–2021. Henkilöstöstä noin neljännes työskentelee erilaisissa hankkeissa. Maahanmuuttajataustaisen henkilöstön määrä on kyseisellä ajanjaksolla vaihdellut 0,7–3,3 prosentin välillä. Osuus on kasvanut tasaisesti vuoteen 2020 saakka. Vuonna 2021 maahanmuuttajataustaisen henkilöstön osuus oli seurantajakson alhaisin, vain 0,7 prosenttia.

Nuorisopalvelujen henkilöstömäärän kehitys vuosina 2018–2021.

Vuosi	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Vakinaiset	85	83	80	90
Määräaikaiset	34	47	40	48
Yhteensä	**119**	**130**	**120**	**138**

Henkilöstön työhyvinvointia seurataan kahden vuoden välein toteutettavalla Kunta10-tutkimuksella. Nuorisopalveluissa työyhteisöön ja johtamiseen liittyvät tulokset ovat parantuneet huomattavasti. Työn kuormaan liittyvät tulokset ovat sen sijaan heikentyneet paljon. Palvelualueen arvion mukaan heikentyneeseen tulostasoon voivat osaltaan vaikuttaa korona, työntekijäpula sekä tehtävien ja vaatimusten kasvu ilman resurssilisäyksiä.

Alla olevassa taulukossa on kuvattu henkilöstön sairauspoissaoloprosentin kehitys vuosina 2018–2021. Sairauspoissaolot ovat olleet koko tarkastelujakson ajan pienemmät kuin kaupungilla keskimäärin. Kaupunkitasoinen sairauspoissaoloprosentti vuonna 2021 oli 4,38.

Henkilöstön sairauspoissaoloprosentin kehitys vuosina 2018–2021.

2018	2019	2020	1–9/2021
2,89 %	3,21 %	3,96 %	3,13 %

Nuorisopalveluissa henkilöstön vaihtuvuus on yleisesti ottaen pientä. Pääosa lähtövaihtuvuudesta johtuu irtisanoutumisesta kaupungin palveluksesta. Naapurikaupungit houkuttelevat työntekijöitä paremmilla palkoilla ja vastuullisemmilla työtehtävillä. Tehtävästä riippuen palkkaerot vaihtelevat noin 100–500 euron välillä. Ammattitaitoisen henkilöstön saatavuudessa on jonkin verran haasteita.

Asiakaspalaute

Asiakaspalautetta kerätään kyselyin ja suullisesti. Palveluja kehitetään ottaen huomioon asiakkaiden tarpeet ja toiveet. Asiakaspalaute on ollut pääsääntöisesti erittäin hyvää. Nuorisopalveluissa kokeillaan myös Storytelling-menetelmää, jolla on tarkoitus saada syvällisempää tietoa nuorten elämästä ja nuorisotyön merkityksen kokemuksista. Systemaattisen asiakaspalautteen kerääminen ja tutkiminen on jäänyt pandemian jalkoihin. Sitä on tarkoitus jatkaa, kun pandemiatilanne helpottaa.

Koronaviruspandemia

Pandemian aikana on herännyt erityinen huoli lasten ja nuorten hyvinvoinnista. Osa nuorista on jäänyt ajelehtimaan, kun nuorisotilat ja harrastukset ovat olleet kiinni ja koulut etäopetuksessa. Mielekästä vapaa-ajan tekemistä on ollut tarjolla tavanomaista vähemmän. Nuorten yksinäisyys, henkinen pahoinvointi, väkivalta, päihteidenkäyttö ja muu häiriökäyttäytyminen ovat kasvaneet. Nuoret viettävät enemmän aikaa kaduilla aikuisten tavoittamattomissa.

Nuoret kokoontuvat vuodenajasta riippuen tiettyihin paikkoihin, kuten kauppakeskuksiin tai Heurekan puistoon. Tämä voi aiheuttaa tilanteiden kärjistymistä ja synnyttää haittavaikutuksia. Tilastojen perusteella katuväkivalta ei ole lisääntynyt, mutta se on

raaistunut. Otsikoihin ovat nousseet etenkin alaikäisten väkivaltaiset teot. Nuorisopalveluihin tulee paljon ilmoituksia ja pyyntöjä tehostaa jalkautumista siellä, missä nuorten käyttäytymisestä aiheutuu haittaa. Syrjäytymisvaarassa olevia ja tukea tarvitsevia nuoria yritetään tavoittaa ja saada palvelujen piiriin. Nuorisopalveluilla on tärkeä rooli ennaltaehkäisevässä työssä ja mielekkään vapaa-ajan tekemisen tarjoamisessa nuorille. Nuorisopalveluissa on kehitetty ansiokkaasti uusia palveluja suljettujen tilalle. Nuorisotalojen sulkujen aikana on esimerkiksi panostettu enemmän jalkautuvaan nuorisotyöhön. Jalkautuva nuorisotyö on huomioitu myös kaupunginhallituksen hyväksymässä koronan toipumissuunnitelmassa. Jalkautuvan nuorisotyön resurssia vahvistetaan vuoden 2022 aikana.

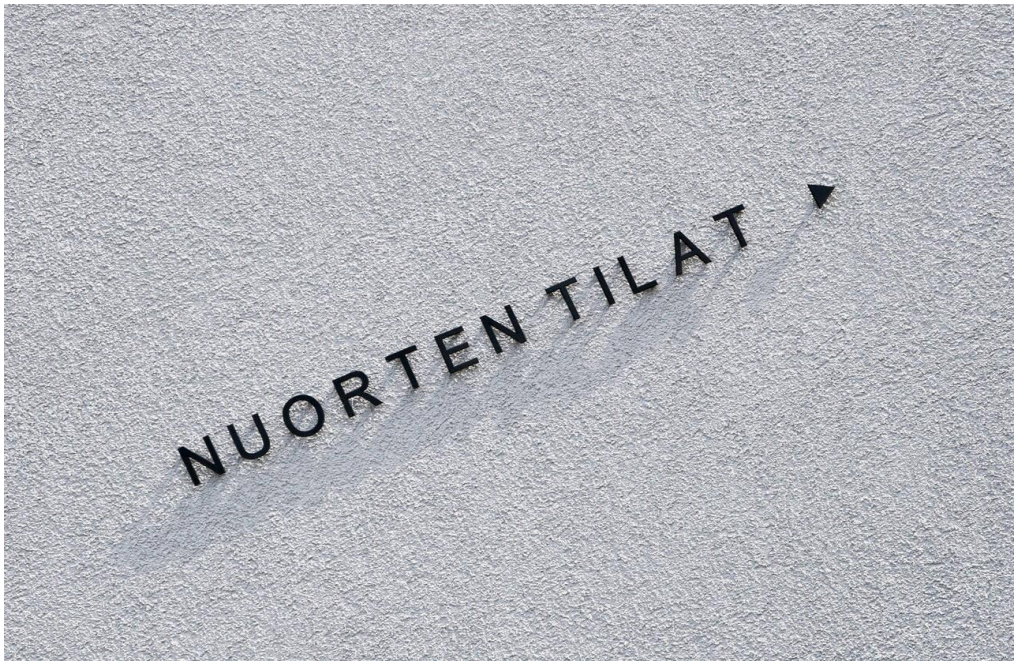

Kuva: Pertti Raami

Maahanmuuttajataustaisten työntekijöiden määrän lisääminen

Maahanmuuttajataustaisten nuorten osuus kasvaa Vantaalla. Maahanmuuttajataustaisia työntekijöitä on kuitenkin ainoastaan 0,7 prosenttia nuorisopalvelujen henkilöstöstä. Maahanmuuttajataustaisten nuorten kohtaaminen voisi tapahtua luontevammin, jos vastassa on saman kulttuuritaustan omaava työntekijä. Maahanmuuttajataustaiset henkilöt eivät useinkaan hae nuorisopalveluissa avoinna oleviin tehtäviin. Hakeutumiseen voivat osaltaan vaikuttaa tehtäviin asetetut ammatilliset pätevyysvaatimukset tai kulttuurisidonnaiset asiat. Nuorisotyön koulutuskokonaisuudet eivät houkuttele tarpeeksi monikulttuurisia opiskelijoita. Vielä pienempi osuus näistä opiskeli-

joista päätyy lopulta Vantaalle töihin. Keväällä 2022 käynnistyy kokeiluhanke Järvenpään seurakuntaopiston kanssa, jossa koulutetaan nuoriso- ja vapaa-ajanohjaajia. Hankkeessa painotetaan enemmän työssäoppimista ja vähemmän perinteistä koulunkäyntiä. Tämä voi helpottaa alalle tuloa, jos henkilö esimerkiksi kokee, ettei oma kielitaito ole riittävällä tasolla tai ettei perinteinen opiskelutapa sovellu itselle. Myös maahanmuuttajajärjestöjen kanssa tehdään jatkuvaa yhteistyötä kulttuuristen ja muiden alalle hakeutumisen esteiden poistamiseksi.

Eriarvoistumisen ja syrjäytymisen ehkäisy

Nuorisotilat, erityisnuorisotyö ja kouluissa tehtävä nuorisotyö keskittyvät syrjäytymisvaarassa olevien nuorten tavoittamiseen. Nuorisotyö perustuu kuitenkin pitkälti vapaaehtoisuuteen, jolloin siitä hyötyminen on myös paljon nuoresta itsestään kiinni. Nuorisotyön vaikutusmahdollisuudet ovat erittäin suuret, jos nuori pystytään tavoittamaan ja saamaan toiminnan piiriin ennen kuin ongelmat ovat kasvaneet liian suuriksi. Nuorisotyöttömyyden torjumisessa tehdään aktiivisesti yhteistyötä työllisyyspalvelujen kanssa. Nuorisopalveluilla ei ole pääsyä tietojärjestelmiin, joista olisi mahdollista löytää työttömänä olevia nuoria ja tiedottaa heille suoraan tarjolla olevista palveluista. Nuorisopalvelut saavat tietoa näistä nuorista työllisyyspalvelujen ja Ohjaamojen[40] tekemän asiakasohjauksen kautta.

Nuorisotyö tarjoaa lisätukea koulupudokkuuden ehkäisyyn. Lisätuella voi olla merkittävä vaikutus nuoren koulupolun kehittymiseen. Esimerkiksi Variassa tehtävällä oppilaitosnuorisotyöllä on saatu yhteistyössä oppilaitoksen kanssa vähennettyä viime aikoina voimakkaasti koulupudokkuutta. Alakouluissa koulunuorisotyössä panostetaan erityisesti kiusaamisen vastaiseen työhön. Yläkouluissa toiminta tähtää koulun ja vapaa-ajan yhteensovittamiseen sekä yhteisöllisyyteen koulussa. Nuorisopalveluissa tehdään paljon työtä hankerahoituksella. Esimerkiksi Case Manager -hankkeessa kehitetään toimintamallia, jossa etsitään nivelvaiheen tukea tarvitsevia nuoria. Mallin avulla tunnistetaan peruskoulun loppuvaiheessa olevia nuoria, jotka tarvitsevat tukea toiselle asteelle siirtymisessä. Ulkopuolisella hankerahoituksella saadaan paljon lisäarvoa kaupungilla tehtävään nuorisotyöhön. Hanketyöskentely tuo positiivista painetta jatkuvaan työn kehittämiseen.

[40] Ohjaamo on kaikille alle 30-vuotiaille tarkoitettu paikka, jossa saa maksutonta apua ja tukea esimerkiksi opiskeluun, työllistymiseen ja asumiseen.

Nuorisotilojen palveluverkko kattaa kaikki Vantaan seitsemän suuraluetta. Nuorisotilojen suosio on kasvanut jopa suuremmaksi kuin pandemiaa edeltävänä aikana. Nuorisotilat tavoittavat paljon myös maahanmuuttajia. Joillakin nuorisotiloilla kävijöistä jo 90 prosenttia voi olla maahanmuuttajataustaisia. Kaikille alueille ei ole mahdollista kohdistaa resursseja nuorisotilan muodossa. Monilla alueilla, joilla ei ole varsinaista omaa nuorisotilaa, toimintaa järjestetään tukemalla neljännen sektorin toimijoita. Neljännen sektorin ja järjestöjen kanssa tehtävä yhteistyö nähdään keinoina laajentaa nuorille tarkoitettuja avoimia kohtaamispaikkoja myös sellaisille alueille, joilla ei ole varsinaista omaa nuorisotilaa.

Digitaalisen nuorisotyön muodot ovat osoittautuneet erittäin toimiviksi etenkin pandemian aikana. Palvelut ovat myös kehittyneet nopeammin, kuin normaalioloissa olisi tapahtunut. Digitaalisessa nuorisotyössä hyödynnetään Discord-virtuaalialustaa, joka on eräänlainen sähköinen nuorisotila. Alusta mahdollistaa keskustelun sekä ryhmä- että yksilötasolla. Pelitalotoiminta voidaan myös laskea digitaaliseksi nuorisotyöksi. Vantaalla on kolme nuorisotilojen yhteydessä toimivaa pelitaloa, joissa nuoret voivat pelata yhdessä ja saada pelikasvatusta. Digitaalisella nuorisotyöllä on mahdollista tavoittaa sellaisiakin nuoria, jotka eivät muutoin hakeutuisi palvelujen piiriin.

Hyvinvointialueuudistus

Hyvinvointialueuudistus tuo parhaimmassa tapauksessa nuorisotiloille jatkossa säännöllisesti paikalle myös hyvinvointialueen henkilöstöä. Tämä mahdollistaisi sujuvamman palveluohjauksen ja neuvonnan. Pääkaupunkiseututasoisen nuorisotyön osalta huolena on uudistuksen jälkeinen yhteistyö. Jatkossa pääkaupunkiseudun kokonaisuudessa toimii neljä eri kuntaa, kolme eri hyvinvointialuetta ja kolme eri poliisilaitosta. Haasteina ovat yhteisten työmuotojen kehittäminen ja yhdessä eri hankkeissa toimiminen useiden organisaatioiden ja toimijoiden verkostossa.

Johtopäätökset:

Pandemian aikana monet nuorille suunnatut palvelut ovat olleet kiinni ja nuorten vapaa-aikaan liittyvää mielekästä tekemistä on ollut tavanomaista vähemmän tarjolla. Nuorten yksinäisyys, henkinen pahoinvointi, häiriökäyttäytyminen, kiusaaminen ja

epätoivottu ryhmäytyminen ovat lisääntyneet. Nuorisopalveluilla on tärkeä rooli ennaltaehkäisevässä työssä ja mielekkään vapaa-ajan tekemisen tarjoamisessa nuorille. Jalkautuvalla nuorisotyöllä pystytään parhaimmillaan vastaamaan erittäin hyvin negatiivisiin ilmiöihin. Osana kaupunginhallituksen hyväksymää koronasta toipumissuunnitelmaa jalkautuvan nuorisotyön resurssia vahvistetaan vuoden 2022 aikana. Nuorisopalveluissa tehdään merkittävää työtä myös koulupudokkuuden ja nuorisotyöttömyyden ennaltaehkäisyssä yhdessä muiden toimijoiden kanssa.

Maahanmuuttajataustaisten nuorten osuus kasvaa Vantaalla. Monikulttuurisuus vaikuttaa myös henkilöstön osaamisvaatimuksiin. Kulttuurien tuntemus auttaa turvaamaan asiakkaiden yhdenvertaisen kohtaamisen. Kulttuurien tuntemuksen ja ymmärryksen kasvattamisessa voisi entistä enemmän hyödyntää monikulttuurista henkilöstöä. Nuorisopalvelujen henkilöstöstä vain 0,7 prosenttia on maahanmuuttajataustaisia. Eri kulttuuritaustoista tulevan henkilöstön määrän lisäämiseksi nuorisopalvelut aloittaa keväällä 2022 nuoriso- ja vapaa-ajanohjaaja koulutuksessa kokeiluhankkeen Järvenpään seurakuntaopiston kanssa. Hankkeessa kokeillaan uutta opiskelumallia, jossa pääpaino on työssä oppimisessa. Uuden koulutusmuodon toivotaan tavoittavan nuoria, jotka ovat ehkä kokeneet, ettei oma kielitaito riitä perinteiseen opiskeluun tai perinteistä opiskelua ei muutoin ole koettu houkuttelevaksi. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että eri kulttuuritaustoista tulevia henkilöitä hakeutuisi enemmän nuorisotoimen tehtäviin. Ammattitaitoisen henkilöstön saatavuudessa on haasteita ja kilpailu naapurikaupunkien kanssa on kovaa. Vantaa häviää palkkavertailussa Helsingille ja Espoolle.

Suositukset:

Vantaa on monikulttuurinen kaupunki. Henkilöstön monikulttuurisuusosaamisen vahvistaminen entisestään ja toisaalta monikulttuurisuuden näkyminen vahvemmin henkilöstössä helpottaisi kulttuurien kohtaamista asiakastyössä ja eri kulttuurien ominaispiirteiden vaikutusten ymmärtämistä.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että maahanmuuttajataustaisen henkilöstön määrää lisätään. Alalle tulon esteitä tulee poistaa aktiivisesti.

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan jalkautuvan nuorisotyön merkitystä nuorten hyvinvoinnin edistämisessä ei voi liiaksi korostaa. Jalkautuvan nuorisotyön resurssien turvaaminen on tärkeää.

Vastatakseen henkilöstön saatavuuteen liittyvään haasteeseen Vantaan tulee panostaa houkuttelevan työnantajakuvan luomiseen kehittämällä edelleen omia vahvuuksiaan.

4 ARVIOINTIKERTOMUSHAVAINTOJEN SEURANTA

Tässä kappaleessa havainnoilla tarkoitetaan sekä tarkastuslautakunnan suosituksia, kommentteja, tiivistelmää arviointikohteesta tai tilanteesta, että myönteisiä arvioita eli kehuja. Lähtökohtana on käsitys arvioinnista, joka ei ole pelkästään tarkastuksen tavoin seurattava ja joka voitaisiin merkitä suoraan toteutuneeksi tai ei-toteutuneeksi. Arviointikertomushavainnoilla voi olla paitsi välitöntä vaikutusta ja konkreettista hyötyä, myös välillisiä vaikutuksia. Kunnan toiminta on usein hidasta ja pitkäjänteistä johtuen toiminnan ja käsittelyn luonteesta ja tarkoituksesta. Havainto voi toimia muutoksen käynnistäjänä, jonka tulokset näkyvät vasta pitkällä aikavälillä. Arviointiprosessi nähdään usein oppimisen välineenä. Se kehittää argumentointia ja lisää vuorovaikutteisuutta organisaation ja päätöksenteon välillä.

Vastauksissa toimialat ja lautakunnat ovat antaneet valtuustolle ja muille luottamushenkilöille tietoa toiminnastaan. Tieto on myös kansalaisten luettavissa kaupunginvaltuuston pöytäkirjan liitteenä. Vastausmenettely edistää siten läpinäkyvyyttä ja vuoropuhelua. Tarkastuslautakunta voi todeta, että kaupunginhallituksen hyväksymät ja lautakuntien ja toimialojen antamat vastaukset arviointikertomukseen olivat asialliset. Toimialat ovat suunnanneet kehittämistyötään arviointikertomuksen suositusten suuntaan.

Arviointikertomuksen käsittelyaikataulun avulla on varmistettu, että vuoden 2020 arviointikertomus on voinut vaikuttaa seuraavan talousarvion ja taloussuunnitelman laadintaan. Kaupunginvaltuusto merkitsi kokouksessaan 10.5.2021 arviointikertomuksen

vuodelta 2020 tiedoksi ja lähetti sen kaupunginhallitukselle toimenpiteitä varten. Samassa kokouksessa käytiin vuoden 2021 budjetin lähetekeskustelu.

Kaupunginhallitus lähetti valtuuston päätöksen asianomaisille toimialoille toimenpiteitä varten kokouksessaan 24.5.2021. Kaupunginhallitus hyväksyi selvityksen vuoden 2020 arviointikertomuksesta aiheutuneista toimenpiteistä kokouksessaan 15.10.2021 ja esitti sen kaupunginhallituksen esityksenä tiedoksi kaupunginvaltuustolle. Kaupunginhallituksen ja toimialojen vastaukset kaupunginvaltuustolle ovat kaupunginvaltuuston kokouksen 15.11.2021 § 5 liitteenä.
Seuraavassa käsitellään esimerkkejä toimialojen antamista vastauksista:

Tarkastuslautakunta totesi sitovien tavoitteiden toteutumisen yhteydessä, että **osa hyvinvoinnin edistämiseen tähtäävistä tavoitteista jäi toteutumatta** ainakin osin koronapandemian vuoksi. Lautakunta korosti hoito- ja palvelutarpeen vajeen purkamista.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala nostaa omassa vastauksessaan osin koronan takia toteutumatta jääneiksi ainakin huostaanottojen määrän vähentymiseen ja terveysasemien vastaanotolle pääsyn nopeutumiseen liittyvät tavoitteet. Toimiala toteaa, että koronan onnistunut jälkihoito ja sen aiheuttaman hoito- ja palveluvelan kattaminen edellyttää sekä tehokkuutta toimialan peruspalvelutuotannolta että kohdennettua panostusta koronasta erityisesti kärsineisiin asukasryhmiin. Lisäpanostusta tarvitaan erityisesti terveysasemien vastaanottotoimintaan, lasten ja nuorten mielenterveyspalveluihin sekä lapsiperheiden tukeen.

Hankinnoista tarkastuslautakunta nosti esiin sen, että vastuullisuusnäkökohdat ovat nousseet viime vuosina voimakkaasti esiin osana hankintojen valmistelua ja että ne tulee huomioida jatkossakin. Lisäksi kilpailutukset tulisi mahdollisuuksien mukaan järjestää niin, että myös pienemmillä yhteisöillä on mahdollisuus osallistua.

Henkilöstö- ja konsernipalvelut toteaa vastauksessaan muun muassa seuraavaa: Hankinnat tulee entistä enemmän kiinnittämään kilpailutuksissa sekä sopimuskaudella huomiota taloudellisen ja sosiaalisen vastuun noudattamiseen. Palveluyksikkö

on aktiivisesti mukana ensimmäisen kansallisen julkisten hankintojen strategian täytäntöönpanotoimenpiteissä. Hankintajohtaja toimii sosiaalisen vastuun teemaryhmän vetäjänä. Teemaryhmän yhtenä tavoitteena on edistää hankinnoissa ihmisoikeuksien ja työelämän perusoikeuksien kunnioittamista. Hankinnat pyritään toteuttamaan mahdollisimman taloudellisesti, laadukkaasti ja suunnitelmallisesti. Kilpailutukset toteutetaan tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina. Silloin kun se on edellä mainitut perusteet huomioon ottaen mahdollista, kilpailutukset pyritään laatimaan niin, että pienemmilläkin yrityksillä on mahdollisuus osallistua. Tämä toteutuu erityisesti hankintalain alle jäävien pienhankintojen osalta.

Varhaiskasvatuksen osalta tarkastuslautakunta katsoi, että pitäisi pyrkiä vaikuttamaan koulutusmääriin, erilaisiin koulutuspolkuihin valtakunnallisella tasolla sekä koulutuspaikkojen lisäämiseen pääkaupunkiseudulla. Varhaiskasvatuksen henkilöstön tukeminen esimerkiksi liikkuvan henkilöstön ja erityisasiantuntijoiden avulla on tärkeää.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala kertoo vastauksessaan käyneensä säännöllistä vuoropuhelua opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa alan aloituspaikkojen lisäämiseksi. Vuoropuhelua on tehty osittain yhdessä muiden pääkaupunkiseudun kuntien kanssa. Oppilaitosyhteistyötä tehdään sekä paikallisten varhaiskasvatuksen koulutusta tarjoavien oppilaitosten että pääkaupunkiseudulla varhaiskasvatuksen opettajan tehtävään kelpoisia ammattiryhmiä kouluttavien yliopistojen ja oppilaitosten kanssa. Erityisasiantuntijoiden ja liikkuvan henkilöstön työtä on pyritty kehittämään. Koronapandemia on tuonut omat hankaluutensa, mutta varhaiskasvatuksen henkilöstöä on kuitenkin pystytty kohtuullisen hyvin tukemaan. Lisäksi toimiala kertoi tavoitteena olleen toteuttaa vuoden 2021 aikana päiväkodin johtajille valmennusohjelma, jonka yhtenä tavoitteena on henkilöstön hyvinvoinnin ja vaikutusmahdollisuuksien kasvu.

Perusopetuksen osalta tarkastuslautakunta oli huolissaan kevään 2020 ja 2021 etäkoulujaksojen aikana heikentyneiden oppimistulosten ja oppilaiden kasvaneen tuen tarpeen jälkihoitoon varautumisesta.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala kertoi vastauksessaan saaneensa 4,2 miljoonaa euroa opetusvajeen korjaamiseksi lukuvuonna 2020–2021. Rahaa käytettiin tuen rakenteiden vahvistamiseen, esimerkiksi laaja-alaisten erityisopettajien sekä rinnakkaisopettajien ja koulunkäyntiavustajien palkkaamiseen. Erityisen tuen oppilaat olivat olleet pääsääntöisesti lähiopetuksessa. Oppilashuollon psykologit ja kuraattorit tarjosivat tukea oppilaille myös etäopetusjaksojen aikana.

Tarkastuslautakunta nosti vastaavasti esiin koronapandemian vaikutuksen **toisen asteen koulutukseen.**

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala kertoo vastauksessaan, että valtiolta on haettu kaksi erityisavustusta lukiokoulutuksen järjestäjille koronaepidemian vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2020–2023 ja ammattiopisto Varia sai kesäkuussa 2021 päivätyllä lisäsuoritepäätöksellä yhteensä 2,7 miljoonan euron lisämäärärahan, joka on tarkoitettu opettajien ja ohjaajien palkkaamiseen sekä koronavirusepidemian johdosta tarjottaviin tukitoimiin seuraavien vuosien ajaksi. Sekä lukioissa että ammatillisessa koulutuksessa mainitut avustukset mahdollistavat esimerkiksi pienempiä ryhmäkokoja, tukiopetusta ja henkilökohtaisempaa opintojen ohjausta.

Tarkastuslautakunta piti hyvänä asiana, että **Vantaan aikuisopisto** on reagoinut nopeasti koronapandemiaan ja muutti toimintatapojaan monimuotoisempaan suuntaan. Tämän kehityksen jatkamista korostettiin.

Kaupunkikulttuurin toimiala toteaa, että aikuisopisto pyrkii kehittämään monimuotoisia toimintamalleja jatkossakin.

Tarkastuslautakunta kiinnitti **pysäköinninvalvontaan** liittyvän arvioinnin yhteydessä huomiota kotihoidon pysäköintitunnuksiin.

Kaupunkiympäristön toimiala kertoi vastauksessaan tilanteen kehityksestä arviointikertomuksen antamisen jälkeen.

5 TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄT JA TOIMINTA

Tehtävät ja kokoonpano

Tarkastuslautakunta on kaupunginvaltuuston alainen lakisääteinen toimielin, jonka tehtävänä on huolehtia Vantaan kaupungin ja kaupunkikonsernin hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä ja kuntalain mukaisen tavoite-, tuloksellisuus- ja tarkoituksenmukaisuusarvioinnin suorittamisesta. Lautakunta valmistelee kaupunginvaltuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä valvoo kuntalaissa määritellyn sidonnaisuusilmoitusvelvollisuuden täyttymistä.

Vuonna 2021 järjestettiin kunnallisvaalit, joten vuoden aikana on toiminut kaksi tarkastuslautakuntaa. Vanhan tarkastuslautakunnan viimeinen kokous oli 12.8.2021. Kaupunginvaltuusto nimesi 23.8.2021 tarkastuslautakunnan toimikaudeksi 2021–2025. Lautakunnassa on 13 jäsentä ja jokaisella on henkilökohtainen varajäsen.

Tarkastuslautakunnan kokoonpano 23.8.2021 alkaen oli seuraava:

Jäsen	Varajäsen
Kaimio Tuire, puheenjohtaja	Viilo Mikko
Weckman Markku, varapj.	Karhu Suvi
Ahokas Siri	Åstrand Stefan
Friman Reija	Rautavaara Maija
Iivarinen Oskari	Siniketo-Pietilä Katja
el Issaoui Naima	Kiljunen Kimmo
Jääskeläinen Jouko	Tuomela Tiina
Lehmuskallio Paula 2.5.2022 asti	Norres Lasse
Raja-Aho Maarit 2.5.2022 alkaen	
Phull Manav	Orlando Carita
Sillanpää Minttu	Eerola Antero
Suoniemi Juha	Järä Juha
Särkelä Jussi	Tamminen Ida
al-Taee Hussein	Eklund Tarja

Esteellisyyden vuoksi käsittelyyn ja päätöksentekoon eivät ole osallistuneet seuraavat jäsenet tai varajäsenet: Tuire Kaimio kaupunkikulttuurilautakunnan, Siri Ahokas, Oskari Iivarinen ja Tarja Eklund kaupunkiympäristölautakunnan, Reija Friman ja Antero Eerola sosiaali- ja terveyslautakunnan, Paula Lehmuskallio, Naima el Issaoui, Manav Phull ja Hussein al-Taee kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan, Markku Weckman, Naima el Issaoui ja Jussi Särkelä VAV-konsernin sekä Juha Suoniemi Vantin toiminnan osalta. Maarit Raja-Aho ei osallistunut vuoden 2021 arviointikertomuksen laadintaan.

Kuvassa ylhäältä vasemmalta oikealle lueteltuna: Reima Pietilä kaupunkitarkastaja, Kati Sohlberg sihteeri, Jussi Särkelä jäsen, Oskari Iivarinen jäsen, Markku Weckman varapuheenjohtaja, Tuire Kaimio puheenjohtaja, Juha Suoniemi jäsen, Jouko Jääskeläinen jäsen, Reija Friman jäsen, Katja Bosisio-Hillberg kaupunkitarkastaja, Siri Ahokas jäsen, Tarja Eklund varajäsen, Paula Lehmuskallio jäsen 2.5.2022 asti, Antero Eerola varajäsen, Sari Hännikäinen kaupunginreviisori, Naima el Issaoui jäsen.

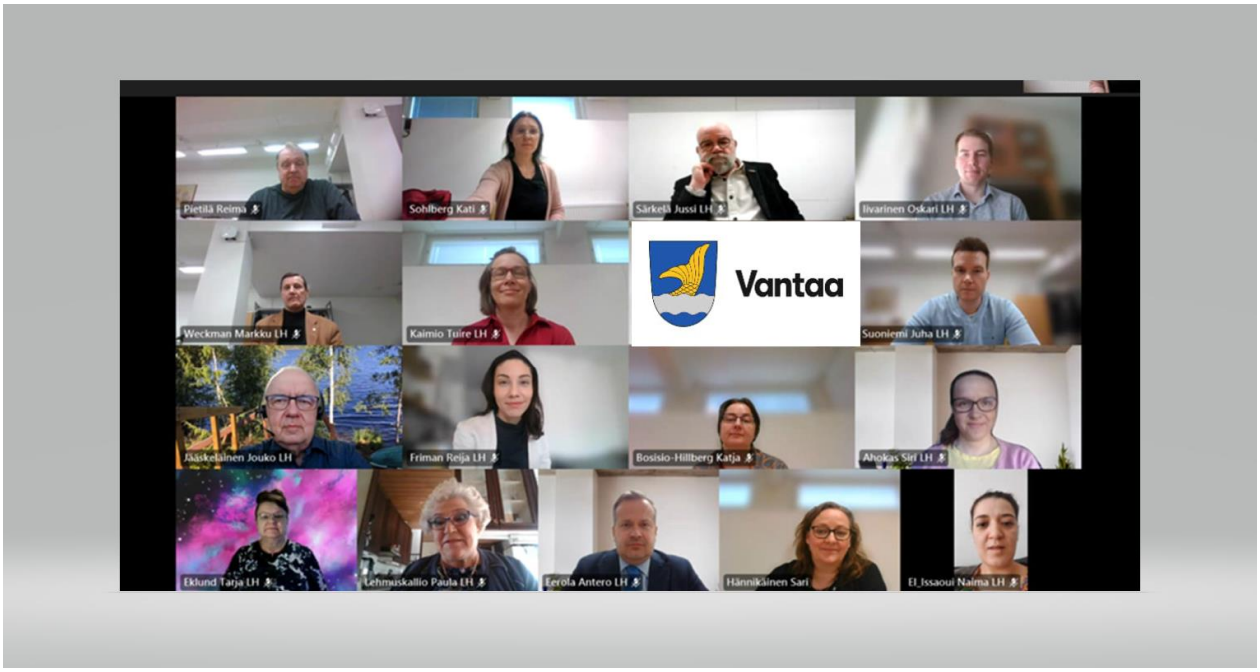

Arvioinnin suunnittelu ja toteuttaminen

Arviointi on toiminnan ohjausta ja kehittämistä. Vantaalla arviointia hyödynnetään osana taloussuunnittelu-, toiminta- ja strategiaprosessia. Tarkastuslautakunta on strategisen ohjauksen, demokratian sekä tilivelvollisuuden toteutumisen väline.

Edellinen tarkastuslautakunta hyväksyi arviointisuunnitelman arviointivuodelle 2021 kesäkuussa 2021 ja uusi lautakunta käsitteli sen kokouksessaan 23.9.2021. Vuotuinen arviointisuunnitelma on osa valtuustokauden arviointisuunnitelmaa. Tarkastuslautakunta perehtyy arviointityössään kaupungin eri toimialojen toimintaan ja palvelutuotantoon. Perehtyminen tapahtuu tutustumalla asiakirjoihin, kuulemalla vastuuhenkilöitä, käymällä tutustumiskäynneillä toimialoilla sekä haastattelemalla viranhaltijoita. Tarkoituksena on selvittää sitovien tavoitteiden toteuttaminen sekä koko strategisen ohjauksen toteuttaminen. Samalla selvitetään toiminnan tuloksellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta.
Tarkastuslautakunnan jäsenet ja varajäsenet ovat kaupunginvaltuutettuja. Tämä tuo osaltaan tietoa valtuuston ja valtuutettujen toiveista jo arviointisuunnitelman valmisteluvaiheeseen.

Tarkastuslautakunnan arviointisuunnitelma on koronaviruksen rajoituksista huolimatta toteutunut suunnitelman mukaisesti. Kokouksia on pidetty etä- ja hybridikokouksina.

Tilintarkastus

Tilintarkastaja on toteuttanut kalenterivuoden 2021 tilintarkastuksen työohjelmansa. Tilintarkastuskertomus on annettu 4.5.2022. Tilintarkastajana on valtuuston päätöksen mukaisesti toiminut KPMG Oy Ab. Päävastuullisena tilintarkastajana on emoyhtiön osalta toiminut JHT, KHT Juha Huuskonen.

Sidonnaisuusilmoitukset

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi. Ilmoitusvelvollisuus koskee kunnanhallituksen ja maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavan toimielimen jäseniä ja varajäseniä, valtuuston ja lautakunnan puheenjohtajia ja varapuheenjohtajia, kunnanjohtajaa sekä kunnanhallituksen ja lautakunnan esittelijää. Ilmoitus on tehtävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun henkilö on tehtäväänsä valittu. Sidonnaisuuksissa tapahtuneet muutokset on myös ilmoitettava viipymättä.

Sidonnaisuusilmoitus on tehtävä luottamushenkilön tai viranhaltijan johtotehtävistä sekä luottamustoimista elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä. Lisäksi ilmoitus tehdään merkittävästä varallisuudesta ja muistakin sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa.

Tarkastuslautakunta on vienyt saamansa sidonnaisuusilmoitukset tiedoksi kaupunginvaltuustolle 28.2.2022.

Muu toiminta

Vantaan kaupungin tarkastuslautakunta on jatkanut PKS-kaupunkien Helsingin, Espoon ja Kauniaisten sekä HUS-kuntayhtymän kanssa yhteistoimintaa koulutuksen ja yhteisen arvioinnin puitteissa. Toimintaa koordinoi tarkastuslautakunnan puheenjohtajista koostuva ohjausryhmä. Lautakunta osallistui 11.11.2021 PKS-kaupunkien järjestämään koulutukseen, jonka isäntänä toimi Espoon kaupunki.

Tarkastuslautakuntien toimikauden aluksi lautakunta osallistui myös yhdeksän suurimman kaupungin tarkastuslautakuntien yhteisseminaariin Tampereella 17.-18.11.2021 Tarkastuslautakunnan jäseniä on osallistunut myös muihin, esimerkiksi KPMG Oy:n ja FCG:n järjestämiin koulutuksiin.

Tarkastuslautakunta antaa erillisen toimintakertomuksen ja laatii toimintasuunnitelman.

Tiedotus

Vantaan kaupungin verkkosivuilla osoitteessa Ulkoinen tarkastus | Vantaa (https://www.vantaa.fi/fi/kaupunki-ja-paatoksenteko/organisaatio/ulkoinen-tarkastus) esitellään kaupungin tarkastuslautakunta ja ulkoinen tarkastus ja sen vuosittaiset arviointikertomukset toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta.

Tarkastuslautakunnan esityslistat ja pöytäkirjat on asetettu verkkoon kaupunkilaisten luettavaksi osoitteessa www.vantaa.fi/paatoksenteko, johon on linkit myös edellä mainituilla sivuilla. Luottamushenkilöille tarkoitettua tietoa löytyy lisäksi extranetistä osoitteesta https://vantaa.sharepoint.com/sites/Extranet. Tarkastuslautakunta rapor-

toi ja tiedottaa tehtäviinsä liittyvistä asioista ensisijaisesti kaupunginvaltuustolle. Tiedotuksessa noudatetaan soveltuvin osin kaupunginhallituksen hyväksymiä yleisiä ohjeita kaupungin tiedottamisen periaatteista.

6 TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESITYS KAUPUNGINVALTUUSTOLLE

Tarkastuslautakunta jättää arviointikertomuksen vuodelta 2021 kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi ja esittää, että kaupunginvaltuusto pyytää arviointikertomuksessa esitetyistä suosituksista kaupunginhallituksen selvitykset niin, että ne voidaan käsitellä vuoden 2022 aikana.

Vantaalla 5.4.2022
Tarkastuslautakunta

Tuire Kaimio puheenjohtaja	Markku Weckman varapuheenjohtaja
Siri Ahokas	Reija Friman
Oskari Iivarinen	Naima el Issaoui
Jouko Jääskeläinen	Paula Lehmuskallio
Manav Phull	Minttu Sillanpää
Juha Suoniemi	Jussi Särkelä
Hussein al-Taee	

LYHENTEET:

ARA	Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus
ETJ	Energiatehokkuusjärjestelmä
GRI	Global Reporting Initiative
GeroMetro	Helsingin, Espoon, Vantaan, Keravan ja Kirkkonummen yhteinen ikäihmisten sosiaali- ja terveyspalvelujen kehittämisverkosto
HUS	Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri
HYKS	Helsingin yliopistollinen keskussairaala
JHT	Julkishallinnon ja -talouden tarkastaja
KHT	Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja
LiiHo	Liikkuva hoitaja
LiiSa	Liikkuva sairaala
Moniku	palvelumalli monikielisille ja -kulttuurisille perheille
ParTy	Parempi Työyhteisö
PKS	Pääkaupunkiseutu
Rater	Reliability, Assurance, Empathy, Responsiveness
SIB	Social Impact Bond (tulosperusteinen rahoitussopimus)
TE-keskus	Työ- ja elinkeinokeskus
TEM	Työ- ja elinkeinoministeriö
THL	Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
VAETS	Kiinteistöalan energiatehokkuussopimus
VATE	Väliaikainen valmistelutoimielin (hyvinvointialue)
VAV	Vantaan vuokra-asunnot
VTK	Vantaan teollisuuskiinteistöt

7 § **Vantaan kaupungin vuoden 2021 tilinpäätös**

VD/515/02.04.03.03/2022

RV/MR/MS/JT/EJ

Tilastokeskuksen tekemien tilinpäätösarvioiden mukaan Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tilikauden tulos oli noin 1,5 miljardia euroa positiivinen vuonna 2021. Vahvaa tulosta selittää valtion noin 2,4 miljardin euron suuruiset koronatuet. Valtaosa koronatuesta, noin 1,5 miljardia euroa, myönnettiin valtionavustuksina, joilla kompensoitiin pandemiasta välittömästi aiheutuneita kustannuksia. Korotetun yhteisöveron jako-osuuden kautta maksettiin koronatukea noin 0,6 miljardia ja valtionosuuksien kautta noin 0,3 miljardia euroa. Kuntien toimintatuotot kasvoivat 21,4 prosenttia ja toimintakulut 7,6 prosenttia. Yhteenlaskettu toimintakatteen muutos oli 3,5 prosenttia negatiivinen ja vuosikate heikkeni 6,4 prosenttia. Tilinpäätösarvioiden mukaan tilikauden tulos muodostui negatiiviseksi 66 kunnassa, kun se oli vuonna 2020 alijäämäinen 32 kunnassa.

Kunnissa ja kuntayhtymissä tehtiin investointeja 5,3 miljardilla eurolla. Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien lainakanta jatkoi kasvuaan ja oli vuoden 2021 lopussa noin 24,1 miljardia euroa, kasvua edelliseen vuoteen 0,8 miljardia euroa eli 3,2 prosenttia.

Vantaan kaupungin vuoden 2021 tilinpäätös

Vuoden 2021 tilikauden tulos oli 61,3 miljoonaa euroa. Tilikauden tulos parani 6,5 miljoonalla eurolla edelliseen vuoteen verrattuna. Poistoeron ja varausten muutoksien sekä rahastosiirtojen jälkeen **tilikauden ylijäämäksi muodostui 61,4 miljoonaa euroa**.

Ulkoiset toimintatuotot olivat 334,2 miljoonaa euroa vuonna 2021. Edellisvuoteen nähden toimintatuotot kasvoivat 97,3 miljoonalla eurolla, mikä selittyy pääosin valtion suorilla lähes 70 miljoonan euron koronakorvauksilla. Toimintakulut olivat 1 580,3 miljoonaa euroa, eli kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 117,1 miljoonaa euroa. Suurimmista kulueristä henkilöstökulut olivat 558,4 ja palveluostot 816,0 miljoonaa euroa. Henkilöstökulut kasvoivat 29 miljoonaa (+5,5 %:a) ja palveluostot 91,7 miljoonaa euroa (+12,7 %:a) edelliseen vuoteen verrattuna, pelkästään sosiaali- ja terveystoimen ostopalveluissa oli kasvua 47,5 miljoonaa euroa.

Toimintakate oli -1 246,1 miljoonaa euroa vuonna 2021, eli se heikkeni edelliseen vuoteen nähden 19,8 miljoonaa euroa.

Verotuloja kertyi vuonna 2021 yhteensä 1 131,6 miljoonaa ja valtionosuuksia 255,3 miljoonaa euroa. Vuoteen 2020 verrattuna verotulot kasvoivat 58,7 ja valtionosuudet laskivat 37,7 miljoonaa euroa. Vuonna 2021 valtion myöntämät koronakorvaukset kirjattiin toimintatuottoihin, kun edellisvuonna ne olivat osana valtionosuuksia. Näin ollen vuosien 2021 ja 2020 valtionosuudet eivät ole keskenään vertailukelpoiset. Verotulomenetysten kompensaatiota saatiin 80,2 miljoonaa euroa, mutta toisaalta verotuloihin perustuvaa valtionosuuksien tasausta kirjattiin -36,6 miljoonaa euroa.

Kaupungin vuosikate vuonna 2021 oli 166,6 miljoonaa euroa. Vuosikatteella pystyttiin kattamaan poistot 158-prosenttisesti, joten kaupungin tulorahoitus oli vuosikatteella mitattuna ylijäämäinen.

Rahoituskulut pienenivät edelleen alhaisena pysyneestä korkotasosta johtuen 1,9 miljoonaan euroon vuonna 2021, kun edellisvuonna ne olivat 2,0 miljoonaa euroa. Suunnitelman mukaisia poistoja ja arvonalentumisia kirjattiin vuonna 2021 yhteensä 105,2 miljoonaa euroa eli 6,6 miljoonaa euroa edellisvuotta vähemmän.

Investointimenot vuonna 2021 olivat 120,6 miljoonaa euroa. Kaupungin pitkäaikaisten lainojen nettovähennys oli 9,5 ja lyhytaikaisten lainojen 6,7 miljoonaa, joten lainakannan nettovähennykseksi muodostui 16,2 miljoonaa euroa. Vuonna 2020 vastaavasti lainakanta pieneni 48,6 miljoonaa euroa. Investointien tulorahoitusosuus vuonna 2021 parani 142,9 prosenttiin, kun se edellisvuonna oli 116,7 prosenttia.

Taseen pysyvien vastaavien suurin erä on aineelliset hyödykkeet, joita oli 1 284,9 miljoonaa euroa vuoden 2021 lopussa (60,6 prosenttia taseen loppusummasta). Taseen vastattavaa puolella omaa pääomaa oli 998,5 miljoonaa ja vierasta pääomaa 1 105,5 miljoonaa euroa. Taseen loppusumma oli 2 118,6 miljoonaa euroa. Vuoden 2021 omavaraisuusaste oli 47,9 prosenttia. Asukaskohtainen lainakanta pieneni edellisestä vuodesta 99 euroa, eli 3 721 euroon asukasta kohti.

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen tilikauden 2021 ylijäämäksi muodostui tilinpäätössiirtojen jälkeen 1,8 miljoonaa euroa.

Vantaan Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tilikauden ylijäämäksi muodostui 0,5 miljoonaa euroa.

Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston ylijäämä ennen rahastosiirtoja oli 1,5 miljoonaa euroa, Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston alijäämä 1,2 miljoonaa euroa, Vahinkorahaston alijäämä 0,1 miljoonaa ja Sosiaalisen luototuksen rahaston ylijäämä 20 tuhatta euroa.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty tytäryhtiöt, kuntayhtymät ja osakkuusyhteisöt sekä tytäryhtiöiden ja kuntayhtymien tytär- ja osakkuusyhteisöt, eli kaikkiaan 90 yhteisöä.

Konsernin tilikauden tulos vuonna 2021 oli 102,4 miljoonaa euroa. Tilinpäätössiirtojen, tilikauden verojen, laskennallisten verojen ja vähemmistöosuuksien vähentämisen jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostui 75,6 miljoonaa euroa. Konsernin lainakanta kasvoi 8,5 miljoonaa euroa edellisvuodesta ollen 1 976 miljoonaa vuoden 2021 lopussa. Asukaskohtainen lainakanta aleni 8 259 euroon, kun se vuonna 2020 oli 8 292 euroa. Konsernin suhteellinen velkaantuneisuusaste oli vuoden 2021 lopussa 101 prosenttia, eli vuoden 2021 käyttötulot eivät olisi riittäneet vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Vuoden 2021 talousarvion toteutuminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 16.11.2020 talousarvion vuodelle 2021 ja taloussuunnitelman vuosille 2021–2024. Vuoden 2021 alkuperäinen valtuuston hyväksymä talousarvio päättyi -30,9 miljoonan euron tilikauden tulokseen ja -28,0 miljoonan euron tilikauden alijäämään sekä yhteensä 146,7 miljoonan euron bruttoinvestointitasoon.

Kaupunginvaltuusto päätti muutoksista vuoden 2021 talousarvioon toimialojen esitysten perusteella vuoden 2021 aikana. Talousarviomuutoksista suurimmat olivat sosiaali- ja terveydenhuollon oman toiminnan tulotavoitteen nosto 52,1 miljoonalla eurolla ja menomäärärahan nostaminen 67,0 miljoonalla eurolla. Muutokset johtuivat pääosin koronapandemian aiheuttamista kuluista ja valtion niihin myöntämistä avustuksista. Uuden oppivelvollisuuslain vuoksi kasvatuksen ja oppimisen määrärahoja korotettiin 1,4 miljoonalla eurolla, tietohallinnon määrärahoja 1,7 miljoonalla eurolla sekä

valtionosuustuloja 2,4 miljoonalla eurolla. Lisäksi kasvupalveluiden määrärahaa korotettiin 7,7 miljoonalla eurolla johtuen työmarkkinatuen kuntaosuuden voimakkaasta kasvusta. Joukkoliikenteen määrärahoja nostettiin 4,2 miljoonalla eurolla, kasvatuksen ja oppimisen määrärahoja nostettiin 6,6 miljoonalla eurolla ja tuloarviota 1,3 miljoonalla eurolla, kaupunkikulttuurin tuloarviota laskettiin 1,5 miljoonalla eurolla ja kaupunkiympäristön määrärahaa nostettiin 2,0 miljoonalla eurolla. Suurin syy muutoksiin on koronapandemia ja sen tuomat välittömät ja välilliset kustannukset. Investointimäärärahoja korotettiin 4,0 miljoonalla eurolla Kehä III parantamisen aikaistuneen aikataulun vuoksi. Lisäksi yhteisöveron tuottoarviota korotettiin 32,9 miljoonalla eurolla pääosin kuntien jako-osuuden 10 prosenttiyksikön väliaikaisen korotuksen sekä varhaiskasvatuksen lakimuutosten kompensoinnin vuoksi. Valtionosuusarviota nostettiin yhteensä 8,0 miljoonalla eurolla. Talousarviomuutosten jälkeen talousarvion tilikauden tulokseksi muodostui -28,1 miljoonaa euroa ja bruttoinvestointitasoksi 150,7 miljoonaa euroa.

Vuoden 2021 tilinpäätös päätyy 61,3 miljoonan euron tilikauden tulokseen ja 61,4 miljoonan euron tilikauden ylijäämään. Tilinpäätöksen tulos on 92,2 miljoonaa euroa parempi kuin alkuperäinen talousarvio ja 89,5 miljoonaa euroa parempi kuin muutettu talousarvio.

Vuoden 2021 muutetussa talousarviossa kaupungin käyttötalouden toimintatuotot olivat 522,8 miljoonaa euroa. Vuoden 2021 aikana toteutuneet toimintatuotot olivat 555,9 miljoonaa euroa ylittäen muutetun talousarvion 33,0 miljoonalla eurolla. Toimintatuotot toteutuivat 106-prosenttisesti muutettuun talousarvioon nähden ja ne nousivat 22,5 prosenttia vuoden 2020 tilinpäätökseen nähden (sis. sisäiset erät). Vajaa puolet toimintatuottojen ylityksestä aiheutui valtion korvatessa koronapandemian aiheuttamat kustannukset sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalle täysimääräisenä. Valtio korvasi myös pandemian aiheuttamien lentokenttään liittyvien terveysturvallisuustoimien kustannukset täysimääräisesti. Tilinpäätökseen on kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunnon mukaisesti arvioitu loppuvuoden osuus koronakorvauksista. Päätökset valtio tekee vasta keväällä 2022. Vuoden 2021 aikana myytiin neljä hoivakiinteistöä VAV Oy:lle sekä A-Tulkkaus Oy. Näistä syntyi myyntivoittoa noin 18,7 miljoonaa euroa, joista pääosa konsernin sisäistä. Maanmyyntivoittotavoite 34 miljoonaa euroa saavutettiin toteuman ollessa 36,3 miljoonaa euroa. Sisäiset vuokratuotot alittivat talousarvion 4,4 miljoonaa eurolla. Myyntituotot sisältävät 3,0 miljoonaa euroa Helsingin seudun ympäristöpalveluille (HSY) myytyjä ns. läpilaskutettavia rakentamispalvelutuottoja.

Kaupungin toimintakulut olivat muutetussa talousarviossa 1 851,9 miljoonaa euroa. Vuoden 2021 aikana toteutuneet toimintakulut olivat 1 802,0 miljoonaa euroa. Toimintakulut alittuivat 49,9 miljoonalla eurolla ja ne toteutuivat 97-prosenttisesti muutettuun talousarvioon nähden. Kaupunkiympäristön toimialan toimintakulut alittivat muutetun talousarvion 19,1 miljoonalla eurolla, kaupunkistrategian ja johdon toimialan toimintakulut 13,3 miljoonalla eurolla, sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan toimintakulut 6,0 miljoonalla eurolla sekä kasvatuksen ja oppimisen toimialan toimintakulut 5,4 miljoonalla eurolla. Sosiaali- ja terveydenhuollon menomäärärahaa korotettiin vuoden aikana 67,0 miljoonalla eurolla. Määrärahamuutoksessa huomioitiin koronapandemian aiheuttamat huomattavat menolisäykset sekä oman toiminnan muutokset sosiaali- ja terveydenhuoltoon. Myös muille toimialoille korona toi välillisiä menoja mm. suojautumistarvikkeissa. Erityisesti pitkäaikaistyöttömyyden säilyminen korkealla tasolla nosti työmarkkinatuen kuntaosuuden määrää kaupunkistrategian ja johdon toimialalla. Henkilöstökulut alittivat talousarvion noin 24,6 miljoonalla eurolla. Palvelujen ostokulut alittivat talousarvion noin 14,8 miljoonalla eurolla, jota selitti erityisesti työvoiman vuokrauskulujen ennakoitua pienempi osuus sekä sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla että kasvatuksen ja oppimisen toimialalla. Koronapandemian vuoksi myös joukkoliikenteen kustannuksiin ennustettiin nousua, johon varauduttiin tekemällä 4,2 miljoonan euron määrärahamuutos. Valtio myönsi kuitenkin joukkoliikenteelle suoraa koronatukea, joten joukkoliikenteen kulut alittavat muutetun talousarvion 8,4 miljoonalla eurolla.

Avustuskulut alittivat muutetun talousarvion noin 1,6 miljoonalla eurolla ja muut toimintakulut 8,6 miljoonalla eurolla, suurimpana eränä vuokrakulut, jotka alittivat talousarvion 5,3 miljoonalla eurolla. Toimintakulut sisältävät 3,0 miljoonaa euroa Helsingin seudun ympäristöpalveluille (HSY) myytyjä ns. läpilaskutettavia rakentamispalvelujen kustannuksia. Toimintakulut kasvoivat 7,3 prosenttia vuoden 2020 tilinpäätökseen nähden pääasiassa koronan aiheuttamien kustannusten vuoksi.

Vuoden 2021 verotulot ylittivät alkuperäisen talousarvion 42,3 miljoonalla eurolla ja muutetun talousarvion 9,5 miljoonalla eurolla. Alkuperäiseen talousarvioon nähden kunnallisveroarvion toteuma oli 100,1 prosenttia ja kiinteistöveron toteuma 99,9 prosenttia. Yhteisöveron toteuma verrattuna muutettuun talousarvioon oli 108,0 prosenttia ja alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 151,3 prosenttia. Suurin syy yhteisöveron kasvuun on verovuoden 2020 lisäennakoissa, joita yritykset ovat maksaneet oletettua enemmän. Lisäksi valtio päätti jatkaa yhteisöveron kuntien jako-osuuden korotusta 10 prosenttiyksiköllä vielä vuoden 2021 ajan. Kuntien jako-osuuden korotuksella korvataan koronapandemian aiheuttamia veromenetyksiä. Vantaan osuus jako-osuuden korotuksesta oli noin 25 miljoonaa euroa. Myös vuoden 2021 yritysten ennakkomaksuja kertyi arvioitua enemmän. Kuntien jako-osuutta nostettiin lisäksi pysyvästi reilulla kahdella prosenttiyksiköllä ja tällä kompensoitiin muuttuneen varhaiskasvatuslain aiheuttamia muutoksia kuntien varhaiskasvatusmaksujen tasoon. Verotulojen kasvu vuoteen 2020 nähden oli 3,9 prosenttia.

Valtionosuuksien toteuma muutettuun talousarvioon nähden oli 100,1 prosenttia. Vuoteen 2020 verrattuna valtionosuuksia kertyi 37,7 miljoonaa vähemmän. Vuosien 2020 ja 2021 valtionosuudet eivät ole keskenään vertailukelpoisia, koska vuonna 2020 valtionosuudet pitivät sisällään huomattavan erän koronakorvauksia. Vuonna 2021 maksetut koronakorvaukset maksettiin pääosin valtionapuina käyttötalouteen. Kaikkiaan verorahoitus yhteensä (verot ja valtionosuudet) toteutui 100,7-prosenttisesti suhteessa muutettuun talousarvioon ja se kasvoi 1,5 prosenttia vuoden 2020 tilinpäätökseen nähden.

Rahoitustuottoja ja -kuluja toteutui vuonna 2021 yhteensä 25,8 miljoonaa euroa, talousarviossa yhteenlasketuiksi rahoitustuotoiksi ja -kuluiksi oli arvioitu 23,2 miljoonaa euroa. Talousarvion ja toteuman välinen ero johtuu edelleen alhaisena pysyneestä korkotasosta. Kaupungin lainasalkun korkokulut toteutuivat 1,6 miljoonan euron tasolla. Kaikki kaupungin korkokulut yhteensä alittivat talousarvion 0,9 miljoonalla eurolla.

Poistoja ja arvonalentumisia toteutui vuonna 2021 noin 105,2 miljoonaa euroa, joka oli 3,8 prosenttia ja 4,2 miljoonaa euroa talousarviossa arvioitua vähemmän.

Kaupungin vuosikatteeksi vuoden 2021 tilinpäätöksessä muodostui 166,6 miljoonaa euroa, tilikauden tulokseksi 61,3 miljoonaa euroa ja tilikauden ylijäämäksi 61,4 miljoonaa euroa. Vahvaa tulosta selittää kaupungin omien jo talousarviossa huomioitujen 41 miljoonan euron talouden tasapainottamistoimenpiteiden lisäksi suurelta osin valtion huomattava noin 70 miljoonan euron suora koronatuki, muu yhteisöveron ja valtionosuuksien kautta suunnattu väliaikainen koronatuki noin 37 miljoonaa euroa, kuntayhtymien saamat koronatuet, yhteisöveron muu vahva kehitys sekä kaupungin käyttöomaisuuden myyntivoitot.

Vuoden 2021 alkuperäisen talousarvion investointiosan tulot olivat (liikelaitokset ja rahastot mukaan lukien) 6,8 miljoonaa euroa, menot 146,7 miljoonaa euroa ja investointiosan netto 139,9 miljoonaa euroa. Vuoden 2021 aikana valtuusto päätti korottaa julkisen käyttöomaisuuden määrärahaa 4 miljoonalla eurolla johtuen Kehä III parantamisen aikaistuneesta aikataulusta. Investoinneille on myös osoitettu Myönteisen erityiskohtelun määrärahoja 0,2 miljoonaa euroa. Muutosten jälkeen talousarvion bruttoinvestointimenoiksi muodostui 150,9 miljoonaa euroa.

Vuoden 2021 toteutuneet bruttoinvestointimenot olivat yhteensä 120,6 miljoonaa euroa. Muutetun talousarvion mukaiset investointimäärärahat alittuivat kaikissa hankeryhmissä julkista käyttöomaisuutta lukuun ottamatta. Rakentamishankkeissa alitus oli suurin, 23,3 miljoonaa euroa. Määrärahat alittuivat erityisesti rakentamisen toteutusajankohtien siirtymisen sekä joidenkin toteutuneiden hankkeiden talousarvioalitusten vuoksi. Kiinteän omaisuuden määräraha alittui 1,7 miljoonalla eurolla, aineeton omaisuus 2,6 miljoonalla eurolla, irtain omaisuus 0,8 miljoonalla eurolla sekä osakkeet ja osuudet 1,2 miljoonalla eurolla talousarvioon verrattuna. Julkisen käyttömaisuuden osalta kunnallisteknisten töiden erillinen sitovuustaso ylittyi noin 1,3 miljoonalla eurolla.

Investointituloja toteutui 23,9 miljoonaa euroa, noin 17,2 miljoonaa euroa yli talousarvion, erityisesti maanmyynnin ansiosta. Vuoden 2021 investointiosan nettomenoksi muodostui yhteensä 96,7 miljoonaa euroa, joka alitti muutetun talousarvion 47,5 miljoonalla eurolla.

Kaupungin nettolainanotto vuonna 2021 oli koronapandemiasta huolimatta -9,5 miljoonaa euroa ja ulkoinen lainakanta laski noin 849 miljoonaa euroon (ilman konserniyhtiöiden konsernitilin saldoja). Alkuperäisessä talousarviossa 2021 varauduttiin talousarvion käyttötalousosan ja investointiosan perusteella 67,6 miljoonaa euron nettolainanottoon.

Vuoden 2021 sitovien tavoitteiden toteutuminen

Vuodelle 2021 valtuusto asetti sitovia tavoitteita yhteensä 39 kappaletta. Tavoitteista 15 toteutui täysin, 14 osittain ja 10 ei lainkaan.

Käyttötalousmenojen kasvu edellisvuodesta oli 8,0 prosenttia koronan kasvattaessa menoja voimakkaasti. Tuottavuus- ja kasvuohjelma käsiteltiin kaupunginhallituksessa 8.2.2021. Vuoden 2021 toimenpiteet toteutettiin suunnitellusti ja vuoden 2022 toimenpiteet hyväksyttiin osana talousarviota.

Maanmyyntivoittoja ja sopimuskorvauksia kertyi vuonna 2021 noin 47,6 miljoonaa euroa (2020 31,1 miljoonaa euroa). Kaupunki loi edellytykset laadukkaalle ja monipuoliselle asuntotuotannolle. Vuonna 2021 Vantaalle asuntoja valmistui yhteensä 3121 (v. 2020: 2893). Asunnot jakautuivat seuraavasti: 2746 kerrostaloissa, 49 rivitaloissa ja 327 pientaloissa.

Vantaan resurssiviisauden tiekartan toimenpiteet ovat käynnissä. Tavoitteena on hiilineutraali kaupunki vuonna 2030. Vantaalla vuoden 2020 kokonaispäästöt olivat 883 (1000 t CO2-ekv) ja asukaskohtaiset 3,7 (t CO2-ekv). Kokonaispäästöt vähentyneet 10 prosenttia ja asukaskohtaiset 11 prosenttia (muutostavoite 2019–2020 oli -7 prosenttia).

Kestävien liikkumismuotojen osuus ei kasvanut tavoitteen mukaisesti: Joukkoliikenteen matkustajamäärä oli 28 prosenttia matalampi kuin lähtötaso vuodelta 2019. Pyöräilyindeksi oli 8 prosenttia matalampi kuin v. 2019. Ratikkakaupungin suunnittelua on edistetty. Myös vanhojen keskustojen ja lähiöiden kehittäminen edistyy.

Koronaepidemian negatiiviset vaikutukset yrityksille lisäsivät voimakkaasti työttömien määrää. Työttömyysjaksojen keskimääräinen kesto (12/2021) oli 63 viikkoa (12/2020: 39 viikkoa). Muutos oli +61,5 prosenttia (Tavoitetaso oli -5 %.). Pitkäaikaistyöttömien määrä vuoden lopussa oli 6724 (2020: 4115). Alle 30-vuotiaiden työttömien määrä puolestaan väheni: heitä oli vuoden lopussa 3476 (2020: 4388).

Oppivelvollisuuden laajenemiseen liittyvä valmistelutyö eteni suunnitellusti ja oppivelvollisuuslaki tuli kokonaisuudessaan voimaan 1.8.2021. Uusia käytänteitä on laadittu lainsäädännöstä tulevien velvoitteiden, kuten opintojen edistymisen seurannan ja oppivelvollisten valvonnan toteuttamiseksi. Keskeyttäneiden määrä ammatillisessa koulutuksessa ei vähentynyt tavoitteen mukaisesti vuonna 2021. Alle 20-vuotiaiden keskeyttäneiden määrä oli 194 opiskelijaa (13,7 %). Keskeyttäneiden osuus kaikista opiskelijoista oli 609 opiskelijaa (19,3 %).

Entistä suurempi osa ikääntyneistä pystyy asumaan kotona. Vantaalla omassa kodissa asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus oli vuoden 2021 lopussa 93,4 prosenttia (v. 2020: 93,4).

Poikkeusaikana luotuja virtuaalisia toimintamalleja on kehitetty ja ylläpidetty: Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla etäopetusta on tuettu ja kehitetty sekä käytössä olevia sähköisiä palveluita kehittämällä että tarjoamalla etäopetuksen tukea. Lisäksi lukioissa on laadittu lukioiden yhteistä etäkurssitarjotinta sekä kehitetty etäopetuksen vuorovaikutuksellisuutta. Kaupunkikulttuurin toimialalla kaikilla palvelualueilla on jatkunut vähintään yksi toimintamuoto.

Monimuotoiset työskentelytavat ja niiden johtaminen kehittyivät. Etätyöpäivien määrä oli vuonna 2021 175 224, 1 896 työntekijällä. Henkilöstön sairauspoissaolojen määrä vuonna 2021 oli 4,38 % (v. 2020: 4,43 %).

———

Kaupunginhallitus 28.3.2022 § 12

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

1. esittää kaupunginvaltuustolle, että
    a) Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksessa kirjataan poistoeron vähennykseksi investointivarauksella hankittuihin pysyviin vastaaviin kohdistuneet poistot 302 804,45 euroa ja tilikauden ylijäämä 1 791 965,88 euroa siirretään johtokunnan esityksen mukaisesti liikelaitoksen edellisten tilikausien ylijäämään,
    b) Vantaan Suun terveydenhuollon liikelaitoksessa tilikauden ylijäämä 470 068,11 euroa siirretään johtokunnan esityksen mukaisesti taseen oman pääoman eräksi kattamaan edellisiltä tilikausilta kertyneen alijäämän, tilikausien kumulatiivisen alijäämän kääntyessä näin ylijäämäiseksi,
    c) Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston ylijäämä 1 494 016,20 euroa kirjataan rahaston lisäykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti,
    d) Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston alijäämä 1 153 455,08 euroa kirjataan rahaston vähennykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti,
    e) Sosiaalisen luototuksen rahaston ylijäämä 19 817,49 euroa kirjataan rahaston lisäykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti,
    f) Vahinkorahaston alijäämä 113 338,29 euroa kirjataan rahaston vähennykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti ja
    g) Vantaan kaupungin tilikauden ylijäämä 61 405 753,97 euroa siirretään taseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämään sekä
2. todeta että, koska Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahasto on päätetty lakkauttaa 31.12.2021, rahaston tase yhdistellään kaupungin taseeseen tilikaudella 2022,

3. todeta että, koska taseessa on aikaisemmilta tilikausilta kertyneitä ylijäämiä, esitystä talouden tasapainottamiseen ei tilikauden tuloksen perusteella tarvita,
4. valtuuttaa talouspalvelut tekemään tilinpäätökseen teknisluonteisia korjauksia ja
5. allekirjoittaa tilinpäätös ja jättää se tilintarkastajien tarkastettavaksi sekä saattaa tilinpäätös tarkastuksen jälkeen kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Vastuullinen tilintarkastaja JHT, KHT Juha Huuskonen KPMG Oy Ab:stä on raportoinut tarkastuslautakunnalle vuotta 2021 koskevista tilintarkastuksista sekä luovuttanut kyseessä olevaa vuotta koskevan tilintarkastuskertomuksen.

Tarkastuslautakunta 4.5.2022 § 4

Kaupunginreviisorin esitys:
Päätetään
a) merkitä tiedoksi tilintarkastuskertomus vuodelta 2021,
b) saattaa tilintarkastuskertomus kaupunginvaltuustolle tiedoksi,
c) esittää kaupunginvaltuustolle, että vuoden 2021 tilinpäätös hyväksytään ja
d) esittää kaupunginvaltuustolle, että tilivelvollisille myönnetään vastuuvapaus tilikaudelta 1.1.–31.12.2021.

Pöytäkirja tarkastetaan ja hyväksytään tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Käsittely:
Merkittiin, että Maarit Raja-Aho poistui kokouksesta osallisuusjääviyden vuoksi tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 17.51–17.55.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Pöytäkirja tarkastettiin ja hyväksyttiin tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

_____

Kaupunginvaltuusto 23.5.2022 § 7

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään:
a) kirjata Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksessa poistoeron vähennykseksi investointivarauksella hankittuihin pysyviin vastaaviin kohdistuneet poistot 302 804,45 euroa ja tilikauden ylijäämä 1 791 965,88 euroa siirretään johtokunnan esityksen mukaisesti liikelaitoksen edellisten tilikausien ylijäämään,
b) siirtää Vantaan Suun terveydenhuollon liikelaitoksessa tilikauden ylijäämä 470 068,11 euroa johtokunnan esityksen mukaisesti taseen oman pääoman eräksi kattamaan edellisiltä tilikausilta kertyneen alijäämän, tilikausien kumulatiivisen alijäämän kääntyessä näin ylijäämäiseksi,

c) kirjata Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston ylijäämä 1 494 016,20 euroa rahaston lisäykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti,
d) kirjata Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston alijäämä 1 153 455,08 euroa rahaston vähennykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti,
e) kirjata Sosiaalisen luototuksen rahaston ylijäämä 19 817,49 euroa rahaston lisäykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti,
f) kirjata Vahinkorahaston alijäämä 113 338,29 euroa rahaston vähennykseksi ja yhdistellä kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti,
g) siirtää Vantaan kaupungin tilikauden ylijäämä 61 405 753,97 euroa taseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämään,
h) merkitä tilintarkastuskertomus vuodelta 2021 tiedoksi,
i) hyväksyä vuoden 2021 tilinpäätös, ja
j) myöntää tilivelvollisille vastuuvapaus tilikaudelta 1.1.–31.12.2021.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Vantaan kaupungin tilinpäätös 2021
- Tilintarkastuskertomus 2021

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

Lisätiedot:
kaupunginjohtaja Ritva Viljanen, 09 839 11, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
kaupunginreviisori Sari Hännikäinen, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

VANTAAN KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖS 2021

KAUPUNGINVALTUUSTO 23.5.2022

VANTAAN KAUPUNKI

TILINPÄÄTÖS 2021

Kaupunginvaltuusto 23.5.2022

Kansikuva: Vantaan kaupungin aineistopankki, Kuusijärvi
Kansi: Sanna Henriksson, Viestintä
Taitto: Tuuli Portin, Talouspalvelut

VANTAAN KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖS 2021

Sisällysluettelo

1 TOIMINTAKERTOMUS 1

1.1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA 1
1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus 1
1.1.2 Vantaan kaupungin hallinto 3
1.1.3 Kansantalouden ja aluetalouden kehitys 7
1.1.4 Vantaan kaupungin toimintaympäristö ja talouden kehitys 9
1.1.5 Vantaan kaupungin henkilöstö 24
1.1.6 Ympäristötekijät 27
1.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat 28
1.1.8 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä 29
1.2 SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ 34
1.3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS 40
1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen 40
1.3.2 Toiminnan rahoitus 42
1.4 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET 44
1.5 KOKONAISTULOT JA MENOT 49
1.6 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS 51
1.6.1 Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt 51
1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus 52
1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat 53
1.6.4 Vantaan kaupungin suurimpien tytäryhtiöiden vuosikooste ja tavoitteiden toteutuminen 54
1.6.5 Kiinteistöyhtiöiden tavoitteiden toteutuminen 67
1.6.6 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä 69
1.6.7 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä 70
1.6.8 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut 72
1.7 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY 76

2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN 77

2.1 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN 77
2.2 MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN 89
2.2.1 Käyttötalouden toteutuminen 89
2.2.2 Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu 2021 166
2.2.3 Investointien toteutuminen 169
2.2.4 Rahoitusosan toteutuminen (ilman liikelaitoksia) 177
2.2.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta 178

3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT 179

3.1 VANTAAN KAUPUNGIN TULOSLASKELMA 179
3.2 VANTAAN KAUPUNGIN RAHOITUSLASKELMA 180
3.3 VANTAAN KAUPUNGIN TASE 181
3.4 VANTAAN KAUPUNGIN KONSERNITULOSLASKELMA 183
3.5 VANTAAN KAUPUNGIN KONSERNIRAHOITUSLASKELMA 184
3.6 VANTAAN KAUPUNGIN KONSERNITASE 185

4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT 187

4.1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT 187
4.1.1 Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot 187
4.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot 189
4.2 TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT 191
4.3 TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT 196
4.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot 196
4.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot 202
4.4 VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT 207
4.5 YMPÄRISTÖTILINPITOA KOSKEVAT LIITETIEDOT 217
4.6 HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA JA INTRESSITAPAHTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT 223

5 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET 228

5.1 KESKI-UUDENMAAN PELASTUSTOIMEN LIIKELAITOKSEN TILINPÄÄTÖS 228
5.1.1 Toimintakertomus 228
5.1.2 Johtokunnan hyväksymä talousarvion toteutumisvertailu 231
5.1.3 Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut 232
5.1.4 Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen tilinpäätöksen liitetiedot 235
5.1.5 Tilinpäätöksen allekirjoitukset 240
5.2 SUUN TERVEYDENHUOLLON LIIKELAITOKSEN TILINPÄÄTÖS 241
5.2.1 Toimintakertomus 241
5.2.2 Johtokunnan hyväksymä talousarvion toteutumisvertailu 247
5.2.3 Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut 248
5.2.4 Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tilinpäätöksen liitetiedot 251
5.2.5 Tilinpäätöksen allekirjoitukset 254
5.3 LIIKELAITOSTEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TALOUTEEN 255
5.4 MUIDEN ERIYTETTYJEN YKSIKÖIDEN TILINPÄÄTÖKSET 257
5.4.1 Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston tilinpäätöslaskelmat 257
5.4.2 Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston tilinpäätöslaskelmat 258
5.4.3 Sosiaalisen luototuksen rahaston tilinpäätöslaskelmat 260
5.4.4 Vahinkorahaston tilinpäätöslaskelmat 261
5.5 MUUT ERIYTETYT LASKELMAT 262

6 LUETTELOT JA SELVITYKSET 264

6.1 KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT JA SELVITYS KIRJANPIDON SÄILYTYKSESTÄ 264
6.2 LUETTELO TOSITELAJEISTA 265
6.3 TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT 267

7 ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ 269

1 Toimintakertomus

1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Maaliskuussa 2020 alkanut koronapandemia jatkui koko vuoden 2021. Tautitapausten määrä ja kuolleisuus pysyivät Suomessa vuonna 2021 kuitenkin useita muita eurooppalaisia maita pienemmällä tasolla. Vuotta 2021 kuvaa nopea elpyminen pandemian aiheuttamasta taloudellisesta taantumasta. Nopea talouskasvu veti alas työttömyyttä ja nosti vielä nopeammin työllisyysastetta. Alue- ja kuntakohtaiset erot ovat kuitenkin olleet suuria. Vantaan työttömyyden lasku on ollut muita suuria kaupunkeja hitaampaa.

Koronaepidemia vaikutti edelleen voimakkaasti lähes kaikkeen kaupungin toimintaan vuonna 2021. Epidemia eteni aaltoina, jolloin välillä rajoituksia päästiin lieventämään, kun taas välillä niitä kiristettiin. Suuri epävarmuus epidemian leviämisestä ja vaikutuksista vaikeutti lähes kaikkea toiminnan suunnittelua. Epidemian vuoksi tiloja ja toimintoja oli edelleen osittain suljettuna ja laajaa etätyöskentelyä hallinnollisissa tehtävissä toimivan henkilöstön osalta jatkettiin lähes koko vuoden 2021. Tilanne on edelleen vaatinut kaikilta toimialoilta poikkeuksellisissa olosuhteissa toimimista. Syksyllä 2021 hyväksyttiin toipumissuunnitelma vuosille 2021–2023 koronaepidemiasta palautumisen ja palveluvelan hoitamiseksi.

Koronasta on aiheuttanut kunnille kulujen kasvua, toimintatulojen laskua ja verotulojen pienenemistä. Valtio kompensoi kuitenkin kunnille koronapandemian aiheuttamat suorat menot täysimääräisesti myöntämällä kertaluontoisia koronatukia kunnille, sairaanhoitopiireille ja joukkoliikenteelle yhteensä noin 2,4 miljardia euroa. Kunnat ml. Vantaa tekivät myös omia talouden tasapainottamistoimenpiteitään. Vantaa teki vuosina 2020–2022 yhteensä noin 80 miljoonan euron oman talouden tasapainotuksen, joka osaltaan auttoi siinä, etteivät koronan ja suuren työttömyyden aiheuttamat uhkakuvat kaupungin talouteen toteutuneet. Tilastokeskuksen tilinpäätösarvioiden mukaan Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tilikauden tulos oli noin 1,5 miljardia euroa positiivinen vuonna 2021. Kuntien lisäksi valtio myönsi koronatukia myös yrityksille.

Kaupungin verotulot kehittyivät vuonna 2021 kohtuullisesti koronapandemiasta huolimatta, kasvu edelliseen vuoteen nähden oli 5,5 prosenttia. Verotulot kasvoivat erityisesti yhteisöverojen osalta valtion koronatuen ja yritysten hyvän tuloskehityksen myötä. Kiinteistöverotuottoja kasvatti vuodelle 2021 tehty yleisen kiinteistöveron korotus. Vuonna 2021 kaupunki sai käyttötalouden valtionosuuksia 12,9 prosenttia edellisvuotta vähemmän. Vuonna 2021 pääosa valtion koronakorvauksista kirjattiin valtionavustuksina toimintatuottoihin, kun taas vuonna 2020 suurin osa kirjattiin valtionosuuksien kautta. Tämän vuoksi vuosien 2020 ja 2021 valtionosuudet eivät ole vertailukelpoisia. Yhteensä valtionapujen ja yhteisöveron kautta Vantaa sai valtion koronatukea noin 100 miljoonaa euroa, jolla kyettiin kattamaan koronan aiheuttamat lisäkustannukset ja veronmenetykset. Kaupungin vuoden 2021 talousarvioon oli jo tehty 41 miljoonan euron talouden tasapainottamistoimenpiteet, joilla oli valtion koronatukien lisäksi keskeinen merkitys sille, että Vantaan vuoden 2021 tiilikauden tulos muodostui positiiviseksi koronapandemian talousvaikutuksista huolimatta.

Vantaan kaupungin vuoden 2021 tilinpäätös osoittaa 61,4 miljoonan euron tilikauden ylijäämää. Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen bruttoinvestointimenot olivat 120,6 miljoonaa euroa. Vuosikatteen ollessa 166,6 miljoonaa euroa investointien tulorahoitusprosentiksi tuli 143. Vuonna 2021 kaupungin ulkoinen lainakanta pieneni 9,5 miljoonalla eurolla, jolloin vuoden lopussa kaupungilla oli ulkoista lainaa 849 miljoonaa euroa. Vantaa on kuuden vuoden aikana kyennyt lyhentämään pitkäaikaisia lainoja yhteensä 229 miljoonaa euroa ja asukaskohtainen lainakanta on nyt lähellä valtakunnallista keskiarvoa

Vuonna 2021 Vantaan kaupungin kasvu oli aiempia vuosia hitaampaa. Erityisesti maan sisäinen muuttoliike muuttui Vantaan kannalta negatiiviseksi usean positiivisen vuoden jälkeen. Vuoden aikana kaupungin väkiluku kasvoi kuitenkin noin 2 000 hengellä luonnollisen väestönlisäyksen ja maahanmuuton

myötä. Koronaepidemian aikaansaaman kehityssuunnan pysyvyyttä on vielä vaikea arvioida. Uusia asuntoja valmistui noin 3 100. Aloitettujen asuntojen määrä nousi edellisestä vuodesta, mikä ennakoi asuntotuotannon määrän pysyvän vahvana myös lähivuosina.

Vantaa voitti ensimmäisenä suomalaisena kaupunkina EU:n Rising Innovative Cities -palkinnon vuonna 2021. Palkinnon taustalla on ollut mm. kaupungin nopea kasvu ja kaupungissa tehty laaja-alainen kehittämistyö esimerkiksi hiilineutraalisuuden, sosiaalisten innovaatioiden ja digitaalisten ratkaisujen suhteen.

Kesäkuussa 2021 eduskunta hyväksyi sote-uudistusta koskevan lainsäädännön. Vuosi 2022 on historiallisesti viimeinen, jolloin kaupunki toimii vielä nykyisessä laajuudessaan. Vantaan ja Keravan sosiaali- ja terveyspalvelut sekä pelastustoimen palvelut siirtyvät Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen järjestämisvastuulle vuoden 2023 alusta. Hyvinvointialueen valmistelu käynnistettiin ja sen tavoitteena on varmistaa turvallinen siirtymä sekä asukkaiden että henkilöstön näkökulmasta. Ensimmäisiä aluevaaleja valmisteltiin loppuvuodesta ja ne pidettiin tammikuussa 2022.

Vantaan talouden tasapainotusta tukeva tuottavuus- ja kasvuohjelma 2021–2025 hyväksyttiin kaupunginhallituksen asettamassa tuottavuus- ja kasvuohjelmatoimikunnassa. Kesäkuun kuntavaalien jälkeen valmisteltiin uuden valtuustokauden kaupunkistrategiaa, jossa huomioitiin tuottavuus- ja kasvuohjelman sekä valtuustoryhmien välisen valtuustosopimuksen talous- ja strategialinjaukset. Vuoden 2022 alussa hyväksytty uusi Vantaan kaupunkistrategia Innovaatioiden Vantaa 2022–2025 antaa suuntaa kaupungin kehittämiselle ja kehitykselle seuraaville vuosille.

Vuonna 2022 koronapandemia jatkuu edelleen. Rokotekattavuuden kasvun ja aiempaa lievempien varianttien myötä paineen terveydenhuollolle uskotaan helpottuvan Suomessa vuoden aikana. Tauti on kuitenkin osoittanut jo monta kertaa yllätyksellisyytensä. Helmikuun lopussa syttyi Ukrainan sota Venäjän hyökättyä Ukrainaan. Tämä luo ukrainalaisten inhimillisen kärsimyksen lisäksi myös paljon epävarmuutta pitkäksi aikaa aina maailmantalouden näkymistä kaupungin palvelutarpeisiin saakka. Toimintaympäristössä tapahtuvat suuret muutokset on otettava tarkasti huomioon kaupungin toiminnassa ja kehittämistyössä.

Ritva Viljanen, Kaupunginjohtaja

1.1.2 Vantaan kaupungin hallinto

Kaupunginvaltuusto

Kansallinen kokoomus

Ahokas Siri
Aura Anssi
Hakala Heli
Iivarinen Oskari
Kaiju Susanna
Kaira Lauri
Kanerva Sami
Kasonen Mika
Kivimäki Otso
Lehmuskallio Paula
Multala Sari
Norres Lasse
Orlando Carita
Orpana Anitta
Phull Manav
Raja-aho Maarit
Rokkanen Sakari
Siniketo-Pietilä Katja

Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue

Abdi Faysal
al-Taee Hussein
Eklund Tarja
el Issaoui Naima
Hall Anu
Kaukola Ulla
Kiljunen Kimmo
Kähärä Sirkka-Liisa
Letto Pirkko
Lindtman Antti
Räsänen Minna
Sainio Jari
Stirkkinen Matilda
Särkelä Jussi
Tahvanainen Säde
Tamminen Ida

Perussuomalaiset

Aidanjuuri-Niemi Tanja
Hartikainen Janne
Järä Juha
Karhu Suvi
Kärki Niilo
Lundell Kai-Ari
Niikko Mika
Saimen Tuukka
Suoniemi Juha
Veltheim Erika
Weckman Markku

Vihreä liitto

Friman Reija
Kaimio Tuire
Kauppinen Sirpa (Siru)
Norrena Vaula
Rautavaara Maija
Rämö Eve
Tawasoli Eva
Valtanen Hanna
Viilo Mikko

Vasemmistoliitto

Demiri Funda
Eerola Antero
Saramo Jussi
Sillanpää Minttu

Suomen Keskusta

Luokkala Pirjo
Tikkanen Eeva

Suomen Kristillisdemokraatit

Jääskeläinen Jouko
Tuomela Tiina

Liike Nyt

Nummela Nina
Vacker Marjo

Suomen ruotsalainen kansanpuolue

Karlsson Patrik
Åstrand Stefan

Muut

Dehghan Milad

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajat

Puheenjohtaja	Lindtman Antti (SDP)
I varapuheenjohtaja	Kaira Lauri (Kok.)
II varapuheenjohtaja	Veltheim Erika (PS.)

Kaupunginhallitus

Kansallinen kokoomus

Kasonen Mika
Raja-Aho Maarit
Rokkanen Sakari

Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue

Abdi Faysal
Kaukola Ulla
Tammi Visa

Perussuomalaiset

Lundell Kai-Ari
Saimen Tuukka

Vihreä liitto

Norrena Vaula
Valtanen Hanna

Vasemmistoliitto

Karinen Ville

Suomen Keskusta

Luokkala Pirjo

Kaupunginhallituksen puheenjohtajat:

Puheenjohtaja	Multala Sari (Kok.)
I varapuheenjohtaja	Tahvanainen Säde (SDP)
II varapuheenjohtaja	Niikko Mika (PS)

Esittelijä (31.12.2021)
Kaupunginjohtaja Ritva Viljanen

Tilivelvolliset (31.12.2021)
Kaupunginjohtaja Ritva Viljanen
Apulaiskaupunginjohtaja Timo Aronkytö
Apulaiskaupunginjohtaja Katri Kalske
Apulaiskaupunginjohtaja Tero Anttila
Apulaiskaupunginjohtaja Riikka Åstrand

Vantaan kaupungin organisaatio 2021

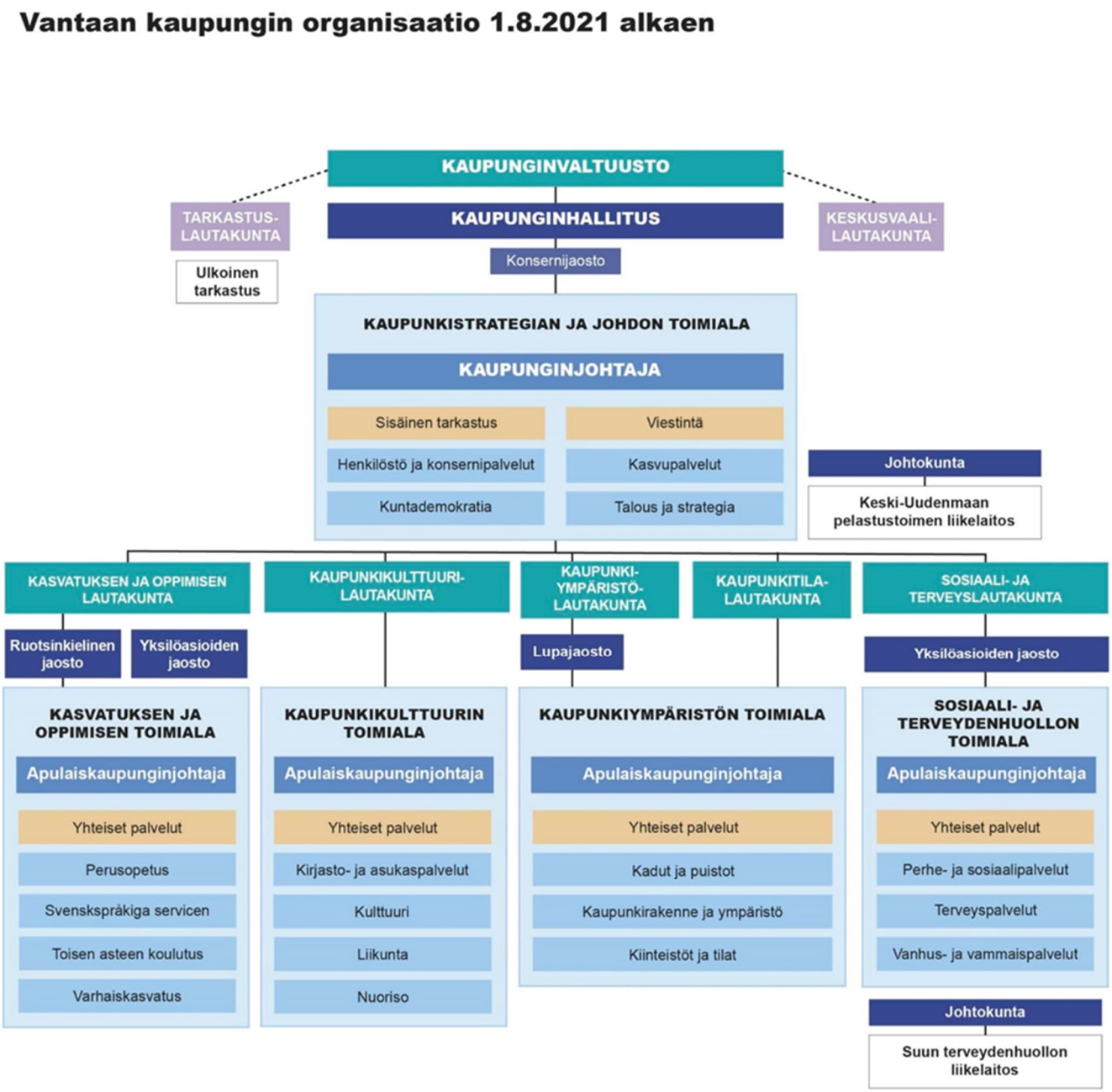

1.1.3 Kansantalouden ja aluetalouden kehitys

Yleinen taloudellinen kehitys

Kansantalouden kehitykseen vaikuttaa lähitulevaisuudessa monet vaikeasti ennustettavat tekijät. Näin ollen ennusteisiin liittyvä epävarmuus on suurta. Vaikka taloudet ovat toipumassa nopeasti covid19-pandemian aiheuttamasta pudotuksesta, on kuitenkin muistettava, ettei pandemia ole vielä ohi. Tämä itsessään aiheuttaa epävarmuutta taloudessa. Lisäksi Ukrainan sota, siihen liittyvät kansainväliset talouspakotteet sekä kriisin keston ja kehityksen ennakoimattomuus vaikuttavat myös negatiivisesti talousodotuksiin.

Vuotta 2021 kuvaa nopea elpyminen covid19-pandemian aiheuttamasta taloudellisesta taantumasta. Marraskuussa 2021 kasvua oli 4,2 prosenttia vuoden takaisesta. Nopea talouskasvu veti alas työttömyysastetta ja nosti vielä nopeammin työllisyysastetta. Joulukuussa 2021 työllisyysaste oli 73,3 prosenttia. Siitä laskettu työllisyysasteen trendiluku oli 73,5 prosenttia, mikä oli mittaushistorian ennätys. Työllisyysaste kasvoi vuoden takaisesta 3,3 prosenttiyksikköä. Työttömyysaste painui 6,7 prosenttiin. Työllisyyttä korotti etenkin työmarkkinoiden ulkopuolella olevien työllistyminen, mutta työttömyyskin laski selvästi.

Vuonna 2021 talouskasvun ennakoidaan olleen 3,4 prosenttia (VM) ja kasvun pysyvän 3,0 prosentissa vuonna 2022. Tämän jälkeen kasvu hiipuisi 1,5 prosentin tasolle vuonna 2023 ja 1,4 prosenttiin vuonna 2024. Nopean kasvun vaiheen oletetaan siis jäävän kohtalaisen lyhyeksi ja johtuvan etenkin siitä, että tuotanto on edelleen potentiaalista alemmalla tasolla pandemian seurauksena. Ukrainan sodan ennakoidaan kuitenkin vaikuttavan negatiivisesti talouskasvuun, jolloin ennusteita tultaneen korjaamaan alaspäin.

Talouden kasvu ei ole jakautunut täysin tasaisesti. Teollisuuden liikevaihto kasvoi 32,9 prosenttia joulukuussa vuoden takaisesta. Vastaavasti päivittäistavarakaupan liikevaihto kasvoi vain 1,0 prosenttia ja tämäkin hintojen nousun vetämänä. Myynnin volyymi laski 2,9 prosenttia. Palvelualoilla kasvua kertyi 14,4 prosenttia ja rakentamisessa 9,2 prosenttia.

Haasteen ennustettavuudelle tekee kuitenkin usea asia. Ensimmäinen vaikeus liittyy luonnollisesti covid19-pandemiaan, joka jatkuu edelleen. Merkittävä muutos on se, että inflaatio on alkanut kiihtyä niin Euroopassa kuin varsinkin Yhdysvalloissa. Inflaatio oli joulukuussa Suomessa 3,5 prosenttia, euroalueella 5 prosenttia ja Yhdysvalloissa peräti 7 prosenttia. Tämä ylittää selkeästi keskuspankkien hintavakaustavoitteet ja luo pohjan koronnousuille. Epäselvää edelleen on, missä määrin kiihtynyt inflaatio johtuu tilapäisestä energianhinnan noususta ja missä määrin se on osoitus pidemmästä trendimuutoksesta. Oletettavaa kuitenkin on, että nollakorkojen aika on päättymässä. Tällä on vaikutuksia niin velkaantuneille kansantalouksille kuin varallisuuden hinnoille.

Julkinen talous

Valtiontalous oli vuonna 2021 alijäämäinen. Pitkittynyt koronapandemia vaikutti kuitenkin vähemmän kuin oli ennakoitu. Valtiokonttorin mukaan lisää velkaa nostettiin noin 3,7 miljardia euroa, jolloin valtion velka vuoden 2021 päättyessä oli 128,7 miljardia euroa. Valtion velan arvioidaan olevan vuoden 2021 lopun tilanteessa noin 51,8 prosenttia bruttokansantuotteesta, mikä on noin 1,1 prosenttiyksikköä edellisvuotta pienempi.

Kuntien yhteenlasketut kunnallisverotuotot kasvoivat 2,3 prosenttia vuonna 2021. 39 kuntaa nosti ja 4 kuntaa laski tuloveroprosenttiaan vuodelle 2021. Yhteisöverotulot kasvoivat peräti 44,6 prosenttia. Koronatukitoimena kuntien yhteisöveron jako-osuutta nostettiin kertaluonteisesti 10 prosenttiyksiköllä, minkä vaikutus oli 610 milj. euroa. Ilman tukea kuntien yhteisöverotulot olisivat laskeneet 14 prosenttia. Varhaiskasvatusmaksujen alennus kompensoitiin korottamalla kuntien yhteisöveron jako-osuutta pysyvästi 2 prosenttiyksiköllä. Kiinteistöverotulot kasvoivat 12,3 prosenttia. Kiinteistöverotuksen joustava verovelvolliskohtainen valmistuminen lykkäsi noin 200 milj. euroa kiinteistöverojen tilityksiä verovuoden 2021 puolelle. Myös kuntien kiinteistöveroprosenttien korotukset kasvattivat kiinteistöverojen tilityksiä. Valtionosuudet laskivat vuonna 2021 8,4 prosenttia eli noin 920 milj. euroa. Vuonna 2021 kunnat saivat valtionosuuksien kautta koronatukea noin 300 milj. euroa, kun vuonna 2020 tuki oli 1,6 miljardia euroa. Kuntien tehtävien laajennukset, valtionosuuksien indeksitarkistukset ja verotulomenetysten kompensaation kasvu lisäsivät puolestaan kuntien saamien valtionosuuksien määrää.

Tilastokeskuksen tekemien tilinpäätösarvioiden mukaan Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tilikauden tulos oli noin 1,5 miljardia euroa positiivinen vuonna 2021. Kuntien koronatukea maksettiin 2,4 miljardia euroa. Valtaosa koronatuesta, noin 1,5 miljardia euroa, myönnettiin valtionavustuksina, joilla kompensoitiin pandemiasta välittömästi aiheutuneita kustannuksia. Korotetun yhteisöveron jako-osuuden kautta maksettiin koronatukea noin 600 milj. euroa ja valtionosuuksien kautta noin 300 milj. euroa. Toimintatuotot kasvoivat 21,4 prosenttia erityisesti koronatuen vuoksi ja toimintakulut 7,6 prosenttia sisältäen kuntien välittömät koronakustannukset. Yhteenlaskettu toimintakatteen muutos oli 3,5 prosenttia negatiivinen ja vuosikate heikkeni 6,4 prosenttia. Tilinpäätösarvioiden tilikauden tulos muodostui negatiiviseksi 66 kunnassa, kun se vuonna 2020 oli negatiivinen 32 kunnassa. Kunnissa ja kuntayhtymissä tehtiin investointeja 5,3 miljardilla eurolla. Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien lainakanta jatkoi kasvuaan ja oli vuoden 2021 lopussa noin 24,1 miljardia euroa, kasvua edelliseen vuoteen 800 milj. euroa eli 3,2 prosenttia.

Uudenmaan ja Helsingin seudun kehitys

Uudenmaan väkiluku kasvoi vuonna 2021 ennakkotietojen mukana 12 734 hengellä. Kasvu on hieman hidastunut vuodesta 2020, jolloin Uudenmaan väestönkasvu oli 13 900 henkeä. Absoluuttisesti kasvu oli Suomen maakunnista nopeinta, mutta suhteellisesti Pirkanmaan väestö kasvoi nopeammin. Uudenmaan väestönkasvu oli 7,4 promillea, kun Pirkanmaalla kasvu oli 9,0 promillea. Huomattavaa kuitenkin on, että maakuntana Uudellamaalla oli muuttotappiota muiden maakuntien kanssa. Kokonaisuudessaan Uusimaa menetti muuttotappiona muille maakunnille 2 575 henkeä. Vastaavasti suurimman maakuntien välisen muuttovoiton keräsi Pirkanmaa, 3 378 henkeä.

Pandemialla on ollut selkeä vaikutus Helsingin seudun väestönkehitykseen. Selkeimmin tämä on näkynyt siinä, että pääkaupunkiseudun kuntien välinen nettomuutto on kokonaisuudessaan kääntynyt negatiiviseksi niin, että vuonna 2021 tappiota on 7 760 henkeä. Luonnollinen väestönkasvu ja nettomaahanmuutto ovat kuitenkin pitäneet pääkaupunkiseudun kaupunkien väestökehityksen selvästi positiivisena. Kokonaisuudessaan pääkaupunkiseudun väkiluku kasvoi 8 710 henkeä. Tästä suurin osa oli maahanmuuttoa, jonka nettovaikutus oli 8 882 henkeä. Tällä luonnollisesti on vaikutusta alueen väestörakenteeseen.

KUUMA-kunnissa kehitys on ollut toisenlaista. Niiden väestöä on kasvattanut niin luontainen väestönlisäys kuin myös kuntien välinen nettomuutto ja maahanmuutto. Merkittävin osa kasvusta tuli kuitenkin kuntien välisestä nettomuutosta, toisin kuin pääkaupunkiseudulla.

Työllisyyden kehittymisen hyvä vire näkyy koko Helsingin seudulla. Työttömyys on laskenut selvästi kaikissa Helsingin seudun kunnissa vuoden 2020 joulukuusta vuoden 2021 joulukuuhun. Kuntien välillä työttömyydessä on selkeitä eroja. Seudun alhaisin työttömyysaste on Kauniaisissa, 6,3 prosenttia. Korkein on Vantaalla, 12,5 prosenttia. Kauniaista lukuun ottamatta voidaan sanoa, että työttömyys on pääsääntöisesti matalampaa KUUMA-kuntien maaseutumaisissa kunnissa ja korkeampaa kaupunkimaisissa kunnissa.

Työttömyyden lasku näkyy myös kaikissa kuudessa suurimmassa kaupungissa. Matalin työttömyys oli Espoossa, 9,4 prosenttia ja korkein Turussa, 13,2 prosenttia.

Kuvio 1: Työttömyysasteet suurimmissa kaupungeissa, joulukuu 2020 ja 2021

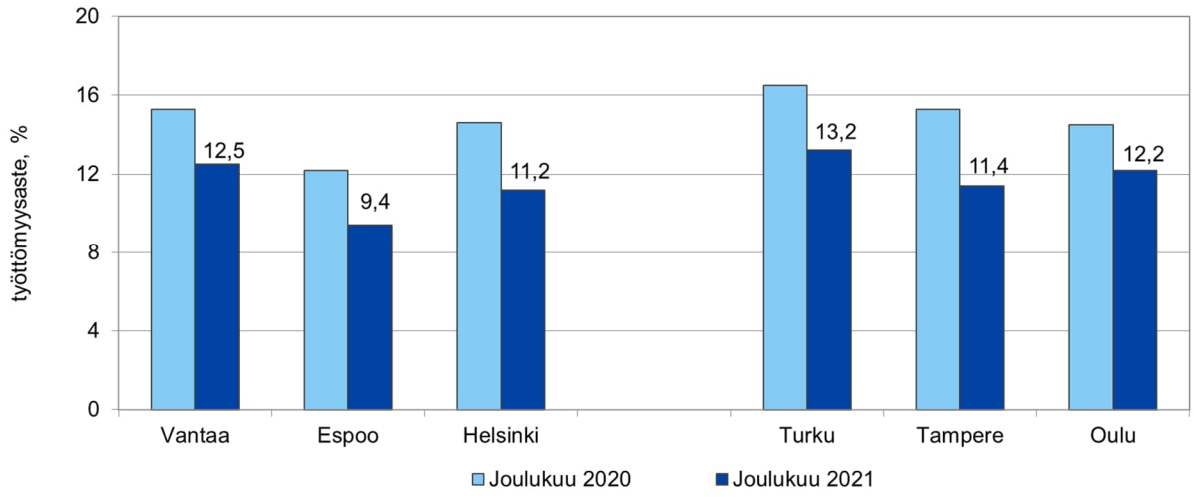

Lähde: TEM

1.1.4 Vantaan kaupungin toimintaympäristö ja talouden kehitys

Väestönkasvu on hidastunut pandemian seurauksena

Väestökehityksen osalta vuosi 2021 oli Vantaalle poikkeuksellinen. Väestönkasvu hiipui 0,8 prosenttiin. Näin hidasta väestönkasvu on ollut viimeksi vuosina 2004–2005 sekä suhteellisesti että absoluuttisesti. Syntyneiden määrä puolestaan nousi 2 678 hengellä. Tämä on uusi ennätys 1970-luvulta jatkuneissa aikasarjoissa. Samaan aikaan kuolleisuuskin hipoo ennätyslukuja ollen 1 576 henkeä. Vuonna 2020 kuoli kuitenkin enemmän, 1 654 henkeä. Luontainen väestönlisäys oli kutenkin selkeästi positiivinen.

Suurin muutos on tapahtunut kuitenkin muuttoliikkeessä. Kuntien välinen nettomuutto painui negatiiviseksi ja Vantaa menetti 1 385 henkeä muihin kuntiin. Tämä on suurin muuttotappio koskaan. Samaan aikaan tulomuutto Vantaalle väheni ja poismuutto kasvoi. Verrattuna vuoteen 2020 poikkeuksellista on se, että tulomuutto väheni.

Maahanmuutto taas kasvatti väkilukua. Nettomaahanmuutto nousi ennätykseen ja oli 2 097 henkeä. Maahanmuutto kasvoi samaan aikaan kun maastamuutto pieneni. Kokonaisuudessaan Vantaan väestöä kasvatti kuitenkin eniten luontainen väestönlisäys 1 192 henkeä, kun nettomuutto oli 712 henkeä.

Väestönkasvun rakenne muovaa myös kaupungin demografista rakennetta. Tulevina vuosina kiinnostavaa on myös se, jatkuvatko havaitut trendit vai onko kyseessä pandemian aiheuttama poikkeus.

Vastaavaa kehitystrendiä on nähtävissä myös muissa suurissa kaupungeissa. Kuntien välinen nettomuutto oli voimakkaasti negatiivinen Helsingissä ja painui miinukselle myös Turussa. Espoo sai pientä muuttovoittoa.

Kuvio 2: Väestönmuutokset kymmenessä suurimmassa kaupungissa

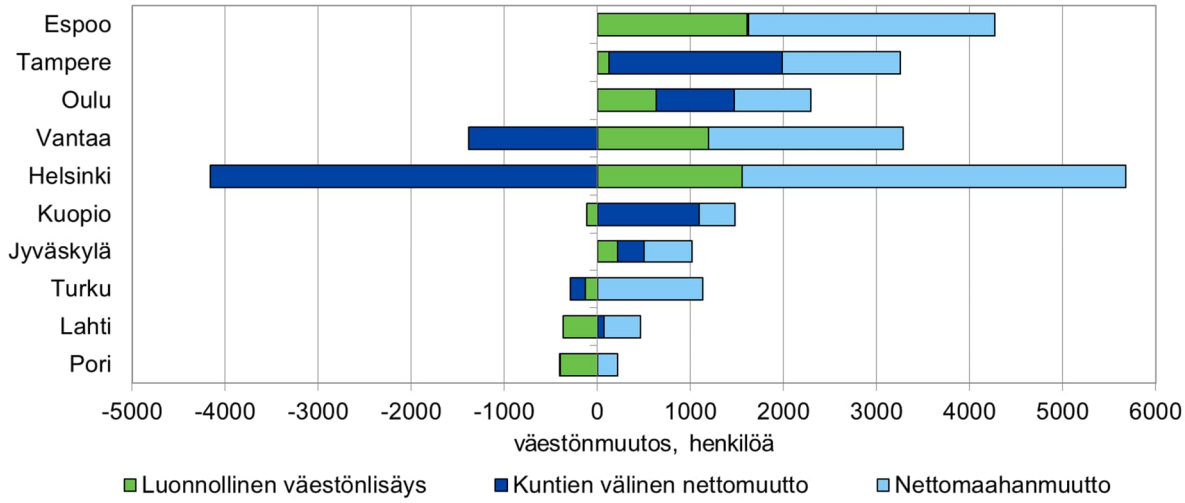

Lähde: Tilastokeskus

Kaikki toimialat toipumassa pandemian aiheuttamasta pudotuksesta

Covid19-pandemia vaikutti voimakkaasti Vantaan ja koko Uudenmaan talouteen. Tämä johtui etenkin siitä, että alue on hyvin palveluvaltaisa, minkä takia pandemian rajoittamiseksi asetetut sulut vaikuttivat alueen talouteen muuta maata enemmän.

Suomen talouden lähtiessä elpymään, myös Vantaan elinkeinoelämä on lähtenyt toipumaan selvästi. Teollisuus sekä tukku- ja vähittäiskauppa kärsivät pandemiasta vähiten ja vastaavasti niiden kasvu on ollut hidasta. Niidenkin liikevaihto on kuitenkin ylittänyt pandemiaa edeltäneen tason.

Rakentamisessa ja varsinkin palveluissa pandemia aiheutti selvemmän laskun. Näillä toimialoilla kasvu on ollut nopeampaa, mutta pandemiaa edeltänyttä liikevaihtoa ei ole vielä saavutettu. Varsinkin palveluissa liikevaihto on selkeästi pandemiaa edeltäneen tason alapuolella. Tähän vaikuttanee se, että Vantaan elinkeinoille lentokenttä liitännäistoimialoineen on todella merkittävä. Esimerkiksi vuonna 2019 Helsinki–Vantaan lentoaseman kautta matkusti lähes 22 miljoonaa matkustajaa. Vuonna 2021 matkustajamäärät nousivat vähän yli 4 miljoonaan. Tämä vaikuttaa luonnollisesti myös muihin lentokenttäalueen palveluihin, kuten rahdinkäsittelyyn, majoitukseen jne. Laajamittainen elpyminen palvelualalla edellyttäneekin sitä, että matkustusrajoitukset poistuisivat.

Covid19-pandemia on vaikuttanut Vantaaseen selvästi enemmän kuin Helsingin seutuun keskimäärin. Helsingin seudulla palkkasumma ja liikevaihdot laskivat vain vähän pandemian alussa ja ovat jo ylittäneet pandemiaa edeltäneen tason. Vantaalla lasku oli selvempää eikä liikevaihto tai palkkasumma ole noussut vielä pandemiaa edeltäneelle tasolle.

Kuvio 3: Liikevaihdon kehitys toimialaryhmittäin Vantaalla vuosina 2010–2021 (Q3)

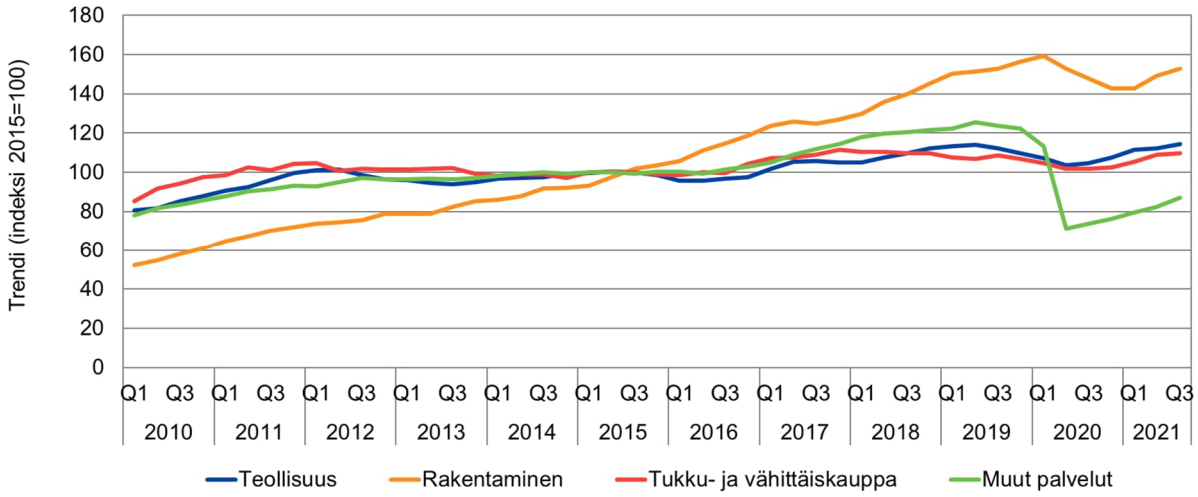

Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 4: Yritysten liikevaihdon ja palkkasummien kehitys Vantaalla ja Helsingin seudulla vuosina 2010–2021 (Q3)

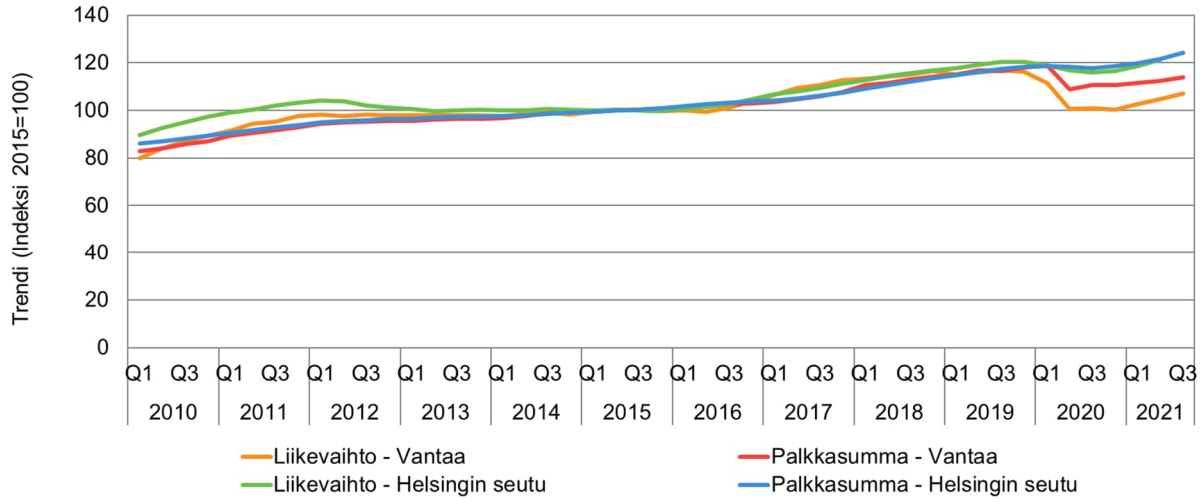

Lähde: Tilastokeskus

Työllisyys toipumassa

Pandemian alussa keväällä 2020 työttömyys lähti nopeaan nousuun. Tätä siivitti talouden sulut ja mm. lomautusten helpottaminen. Epävarmassa tilanteessa yritykset reagoivat nopeasti ja varsinkin lomautettujen määrä nousi ennätysnopeasti.

Työllisyyden toipuminen käynnistyi kuitenkin jo kesällä 2020 ja on kausivaihteluita lukuun ottamatta jatkunut siitä eteenpäin. Toipuminen on kuitenkin hidastunut ja on selvää, että pandemiaa edeltäneen työttömyysasteen saavuttamiseen menee vielä aikaa. Tammikuussa 2020 juuri ennen pandemian alkua Vantaan työttömyys oli 8,7 prosenttia. Joulukuussa 2021 se oli 12, 5 prosenttia.

Kuvio 5: Työttömyysasteen kehitys suurissa kaupungeissa 1/2020–12/2021

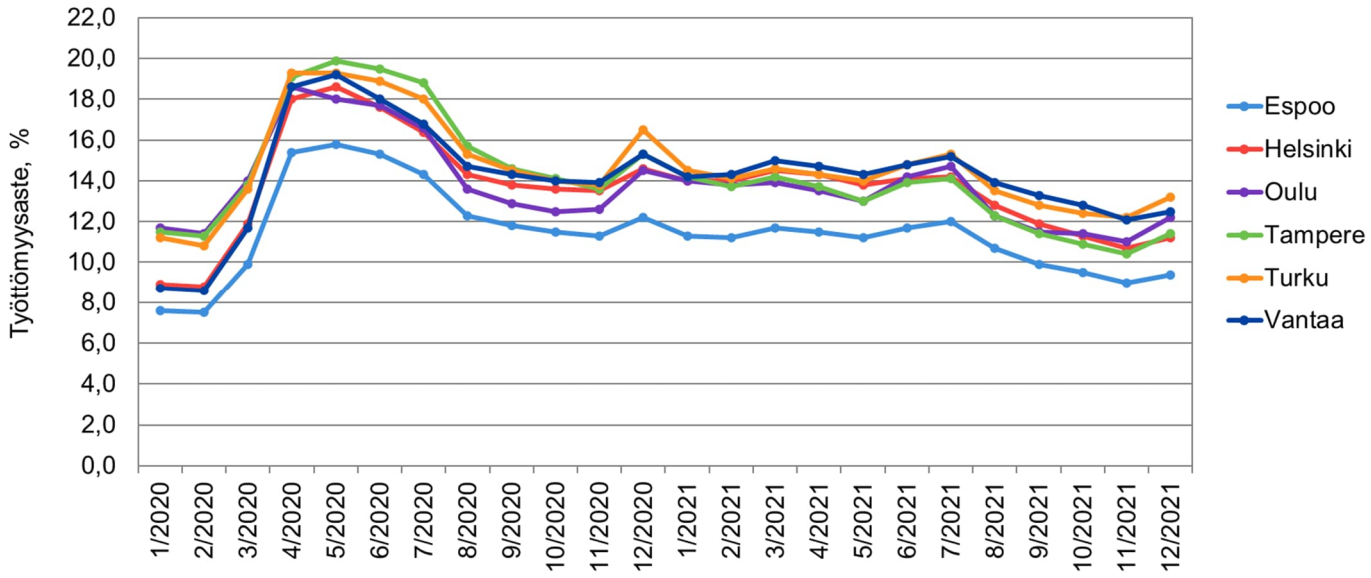

Lähde: TEM

Huolestuttavaa työttömyyskehityksessä on se, että työttömyys uhkaa muodostua rakenteelliseksi. Työllisyyden nopeaa kasvua selitti laajat lomautukset, vastaavasti nopeasti laskeneen työttömyyden taustalla on ollut lomautettujen kutsuminen takaisin töihin.

Taustalla on kuitenkin ollut erittäin nopea pitkäaikaistyöttömyyden kasvu. Vantaalla oli yhteensä 6 724 pitkäaikaistyötöntä joulukuussa 2021. Määrä on kasvanut pandemian alusta lähtien, vaikka kasvuvauhti on tasaantumassa. Tämä heijastelee sitä, että työttömyydestä on muodostumassa kuitenkin pitkään kestävä ongelma.

Toinen huolestuttava trendi oli nuorisotyöttömyyden nopea kasvu. Nuorisotyöttömyys kääntyi selvään laskuun vuoden 2021 lopussa, mutta se ei ole kuitenkaan saavuttanut vielä pandemiaa edeltänyttä tasoa.

Kuvio 6: Pitkäaikaistyöttömyys ja nuorisotyöttömyys Vantaalla vuosina 2011–2021

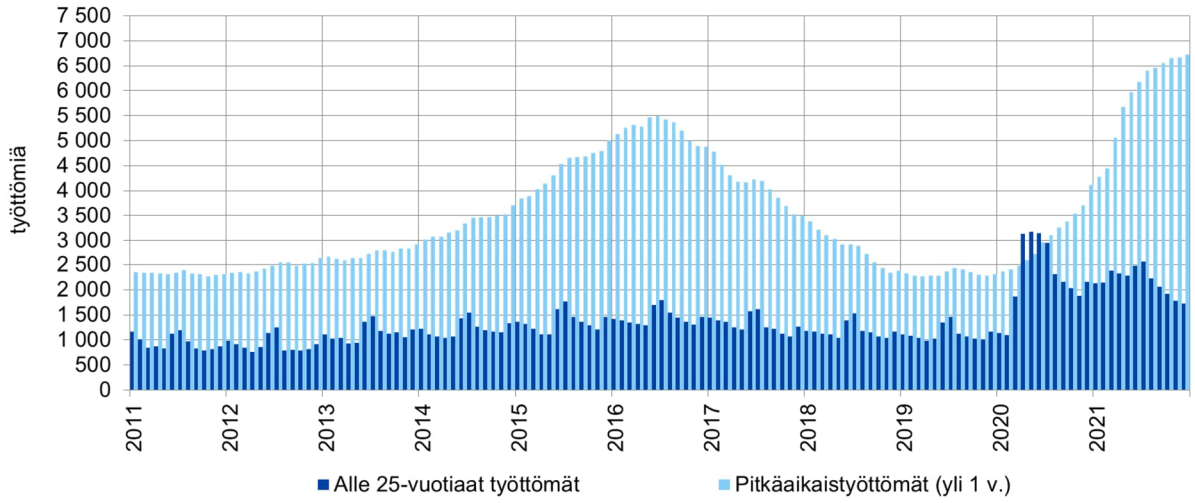

Lähde: TEM

Asuinrakentamisen taso jää edelleen huippuvuosista

Vantaalla valmistui 3 108 asuntoa vuonna 2021. Määrä jää selkeästi vuodesta 2019, jolloin asuntoja valmistui 5 010, mutta ylittää kuitenkin vuoden 2020 tason. Silloin Vantaalle valmistui 2 917 asuntoa. Vantaalla aloitettujen asuntojen kasvu on jatkunut kolmatta vuotta putkeen. Uusien asuntojen aloituksia vuonna 2021 oli 3 420. Uusien rakennuslupien määrä laski edellisestä vuodesta. Yhteensä vuonna 2021 myönnettiin rakennuslupa 2 558 asunnolle. Näyttäisikin siltä, että tulevinakin vuosina asuntojen valmistumistahti olisi asettumassa noin 3 000 asunnon paikkeille.

Selkeästi suurin osa vuonna 2021 valmistuneista asunnoista oli kerrostaloasuntoja, 2 021. Omakotitaloja valmistui 135. Loput asunnot valmistuivat erillis- ja rivitaloihin. Yli puolet asunnoista, 1 910, oli omistusasuntoja. Omistusoikeusasuntoja ei ennakkotietojen mukaan valmistunut vuonna 2021 ollenkaan.

Kuvio 7: Valmistuneet asunnot Vantaalla vuosina 2018–2021

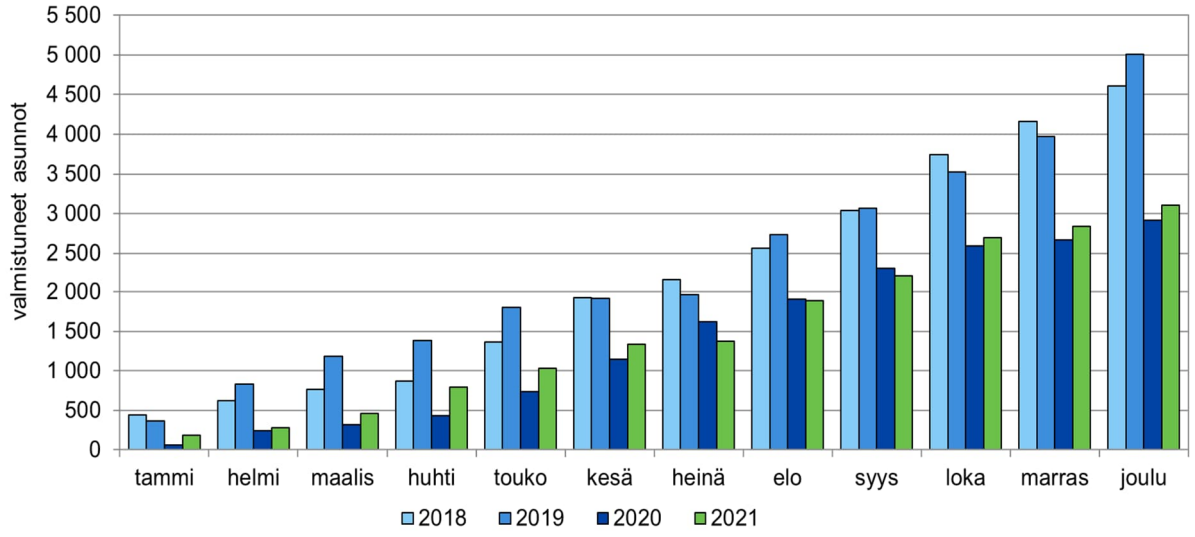

Lähde: Facta-kuntarekisteri ja MATTI-tietojärjestelmä

Kuvio 8: Aloitettujen asuntojen kuukausikertymä Vantaalla vuosina 2018–2021

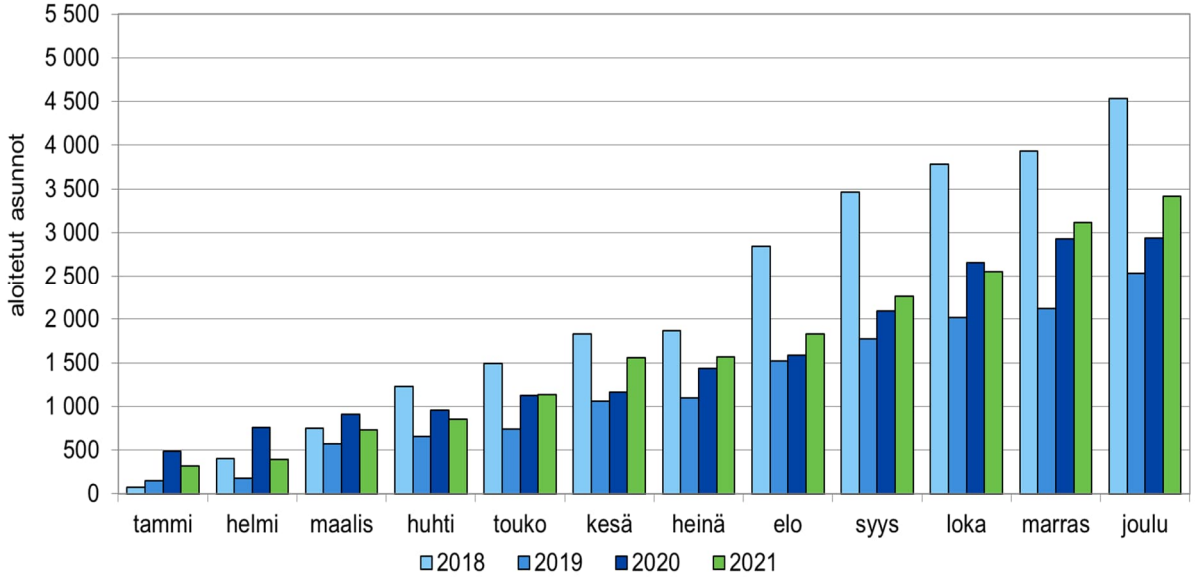

Lähde: Facta-kuntarekisteri ja MATTI-tietojärjestelmä

Kuvio 9: Luvitettujen asuntojen kuukausikertymät vuosina 2018–2021

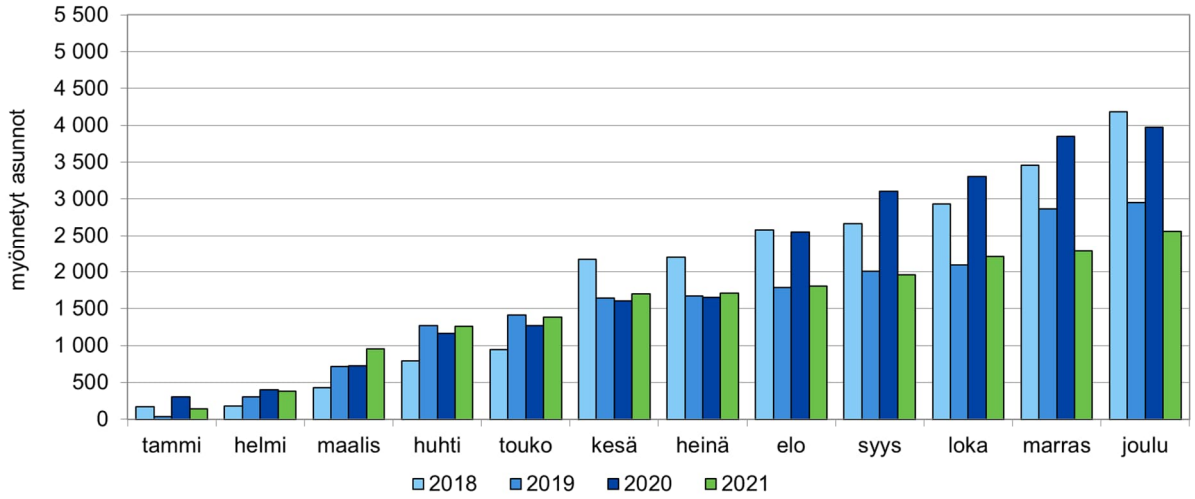

Lähde: Facta-kuntarekisteri ja MATTI-tietojärjestelmä

Muiden kuin asuinrakennusten kerrosneliöiden määrä kasvoi vuonna 2021 vuodesta 2020 ylittäen 200 000 kerrosneliötä. Edellisen kerran Vantaalla on rakennettu enemmän vuonna 2016. Käyttötarkoituksen mukaan jaoteltuna suurin kasvu näkyi liikenteen rakennuksissa.

Kuvio 10: Valmistunut rakennuskanta Vantaalla käyttötarkoituksen mukaan vuosina 2000–2021

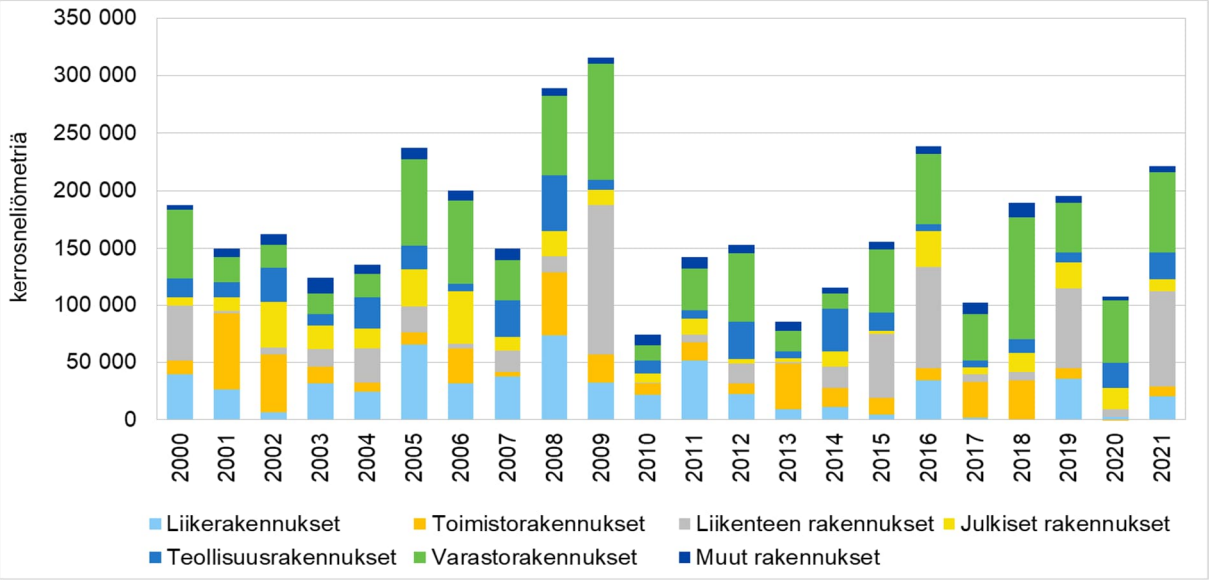

Lähde: Facta-kuntarekisteri ja MATTI-tietojärjestelmä

Verotulot

Vantaan kaupunki sai verotuloja yhteensä 1 131,6 milj. euroa vuonna 2021. Verotulot kasvoivat 58,7 milj. euroa eli 5,5 prosenttia vuoteen 2020 verrattuna. Talousarvion alkuperäinen verotuloarvio ylittyi yhteensä 42,3 milj. eurolla ja muutetun talousarvion 9,5 milj. euroa. Verotuloarvion toteumaprosentiksi muodostui 100,8 prosenttia muutettuun talousarvioon nähden. Muutettu talousarvio perustui Kuntaliiton veroennustekehikkoon. Kunnallis- ja kiinteistöverot pysyivät erittäin lähellä alkuperäistä talousarviota, mutta yhteisöverossa oli suurempi poikkeama. Syitä yhteisöveron odotettua parempaan kehitykseen olivat mm. parantunut maksuunpanoarvio vuoden 2020 lisäennakoista sekä väliaikainen yhteisöveron jako-osuuden korotus 10 prosenttiyksiköllä, jonka valtio myönsi kunnille vuosiksi 2020–2021 korvaamaan koronapandemiasta aiheutuvia kustannuksia. Vuonna 2021 astui voimaan myös uusi varhaiskasvatuslaki, joka alensi varhaiskasvatusmaksuja ja tätä valtio kompensoi korottamalla kuntaryhmän jako-osuutta pysyvästi reilulla kahdella prosenttiyksiköllä.

Kunnallisveroja Vantaan kaupunki sai vuonna 2021 yhteensä 907,4 milj. euroa, mikä on 7,5 milj. euroa ja 0,8 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2020. Vuoden 2020 vertailulukua nosti vuodelta 2019 verohallinnon järjestelmämuutoksen takia vuodelle 2020 siirtyneet kunnallisverotilitykset. Vantaan vuoden 2021 verokertymää vähensi vuoden 2020 lopullisen verotuksen negatiivinen oikaisu. Alkuperäinen talousarvio ylittyi kunnallisverojen osalta 0,4 milj. eurolla, kunnallisveroon ei tehty määrärahamuutoksia. Talousarvion toteumaprosentiksi muodostui 100,1 prosenttia. Koko maassa kuntien kunnallisverotilitykset kasvoivat 2,4 prosenttia edellisvuodesta. Pääkaupunkiseudulla kunnallisverojen tilitysten kehitys oli vaimeampaa.

Verovuoden 2021 kunnallisveron ennakoita kertyi kaupungille yhteensä 854,2 milj. euroa. Vantaalaisten ansiotulot yhteensä vuonna 2020 kasvoivat 2,2 prosentilla, mikä oli 0,5 prosenttiyksikköä koko maan kehitystä korkeampi kasvutaso. Vuoden 2021 vantaalaisten ansiotulojen kasvuksi ennakoidaan 4,9 prosenttia ja koko maan kasvuksi 3,3 prosenttia. Vantaan kunnallisveron jako-osuus laski vuonna 2021 0,07 prosenttiyksikköä 4,48 prosenttiin. Koko kuntaryhmän jako-osuus verohallinnon keräämistä tuloveroista laski vuoden 2021 osalta reilulla prosenttiyksiköllä 60,79 prosenttiin, koska talouden noususuhdanne näkyi vahvasti valtion pääomatuloverojen kehitysarvioissa, jotka tilitetään ainoastaan

valtiolle. Koko maassa kaikkiaan 4 kuntaa laski ja 39 kuntaa nosti kunnallisveroprosenttiaan vuodelle 2021. Tämä tarkoitti 0,06 prosenttiyksikön kasvua koko maan kunnallisveroprosentin painotettuun keskiarvoon, joka vuonna 2021 oli 20,02.

Yhteisöveroja kaupunki sai vuonna 2021 yhteensä 124,0 milj. euroa. Kaupungin saamat yhteisöverot kasvoivat edellisvuodesta 40,6 milj. eurolla eli 48,6 prosenttia. Alkuperäinen talousarvio ylittyi yhteisöverojen osalta 42,0 milj. eurolla ja muutettu talousarvio 9,2 milj. eurolla. Muutetun talousarvion toteumaprosentti asettui 108,0 prosenttiin. Vantaan kuntakohtainen jako-osuus nousi edellisestä vuodesta 0,09 prosenttiyksikköä 4,37 prosenttiin. Kuntien yhteisöveron kertymä oli odotettua parempi ja koko kuntakentän kasvu oli 45,4 prosenttia. Suurin syy kasvuun on verovuoden 2020 lisäennakoissa, joita yritykset ovat maksaneet oletettua enemmän. Lisäksi valtio päätti jatkaa yhteisöveron kuntien jako-osuuden korotusta 10 prosenttiyksiköllä vielä vuoden 2021 ajan. Kuntien jako-osuuden korotuksella korvataan koronapandemian aiheuttamia veromenetyksiä. Jako-osuuden korotus korotti kuntien yhteisöveroja noin 610 milj. eurolla, josta Vantaan osuus oli noin 25 milj. euroa. Myös vuoden 2021 yritysten ennakkomaksuja kertyi arvioitua enemmän. Kuntien jako-osuutta nostettiin lisäksi pysyvästi reilulla kahdella prosenttiyksiköllä ja tällä kompensoitiin muuttuneen varhaiskasvatuslain aiheuttamia muutoksia kuntien varhaiskasvatusmaksujen tasoon. Vuonna 2021 koko kuntaryhmän jako-osuus yhteisöveroista nousi edellisestä vuodesta 0,02 prosenttiyksikköä 44,34 prosenttiin.

Kaupunki sai kiinteistöverotuloja 100,2 milj. euroa vuonna 2021, nousua edellisvuoteen 25,6 milj. euroa eli 34,4 prosenttia. Vuoden 2021 alkuperäisen talousarvion kiinteistöverotuloarvio alittui vain 0,1 milj. eurolla ja toteumaprosentti oli 99,9 prosenttia. Kiinteistöverotuloihin ei tehty tuloarviomuutosta vuoden 2021 aikana. Kiinteistöverojen kehitykseen vaikutti talousarviossa 2021 voimaan tulleet kiinteistöverojen korotukset. Koko maassa kuntien saamien kiinteistöverotilitysten nousu edellisvuoteen nähden oli 12,9 prosenttia.

Kaupungin vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentti pidettiin vuoden 2020 tasolla ollen näin 0,41 prosenttia, mutta muita kiinteistöveroprosentteja korotetiin. Yleistä kiinteistöveroprosenttia korotettiin 1,00 prosentista 1,28 prosenttiin ja muun kuin vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroa 1,00 prosentista 1,25 prosenttiin. Voimalaitoksen ja rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentit asetettiin lakisääteiseen maksimiin. Näin rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti nousi 4,00 prosentista 6,00 prosenttiin.

Verohallinnon tietojen mukaan kiinteistöveroa olisi Vantaan osalta maksuunpantu 102,4 milj. euroa vuonna 2021, osa maksuunpanosta ei kertynyt vielä talousarviovuoden aikana mm. osan tilityksistä siirtyessä vuoden 2022 puolelle. Maksuunpannuista kiinteistöveroista noin 21,5 milj. euroa kertyi vakituisista asuinrakennuksista ja 38,3 milj. euroa yleisen kiinteistöveroprosentin perusteella muista rakennuksista. Muun kuin vakituisen asuinrakennuksen veroprosentin perusteella kiinteistöveroa kertyi ainoastaan noin 0,1 milj. euroa. Maapohjien kiinteistöverot yhteensä olivat 42,3 milj. euroa, josta rakentamattoman rakennuspaikan korotetun kiinteistöveron osuus oli noin 2,7 milj. euroa.

Taulukko 1: Kaupungin verotulot vuonna 2021

1000 euroa	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Verotulot	**1 089 300**	**32 871**	**1 122 171**	**1 131 636**	**9 465**
Kunnan tulovero	907 000	0	907 000	907 442	442
Kiinteistövero	100 300	0	100 300	100 162	-138
Osuus yhteisöveron tuotosta	82 000	32 871	114 871	124 032	9 161

Taulukko 2: Kaupungin tuloveron määräytymisperusteet

	Tuloveroprosentti	Verotettava ansiotulo milj. euroa	Muutos- %
2012	19,00	4 086,7	4,1
2013	19,00	4 210,3	3,0
2014	19,00	4 276,7	1,5
2015	19,00	4 351,9	1,8
2016	19,00	4 460,5	2,5
2017	19,00	4 529,3	1,5
2018	19,00	4 721,7	4,2
2019	19,00	4 970,0	5,3
2020	19,00	5 082,1	2,3
2021	19,00	*	

* Vuoden 2021 verotus valmistuu syksyllä 2022

Taulukko 3: Kaupungin kiinteistöveron määräytymisperusteet

Kiinteistöveroprosentit	
Yleinen	1,28
Vakituinen asuinrakennus	0,41
Muu kuin vakituinen asuinrakennus	1,25
Voimalaitos	3,10
Rakentamaton rakennuspaikka	6,00

Valtionosuudet

Kaupunki sai käyttötalouden valtionosuuksia 255,3 milj. euroa vuonna 2021, kun vuonna 2020 valtionosuuksia kertyi yhteensä 293,0 milj. euroa. Vuoden 2020 valtionosuudet pitivät sisällään huomattavan erän koronakorvauksia, noin 74 milj. euroa. Vuonna 2021 kuntien suoria koronakustannuksia kompensoivat koronakorvaukset maksettiin toisella tapaa eli valtionapuina käyttötalouteen. Valtionosuudet vuosina 2020 ja 2021 eivät siten ole keskenään vertailukelpoisia. Peruspalvelujen valtionosuuksia kertyi vuonna 2021 yhteensä 151,4 milj. euroa, opetus- ja kulttuuritoimen muita valtionosuuksia 23,8 milj. euroa ja verotulomenetysten kompensaatiota saatiin 80,2 milj. euroa. Alkuperäinen talousarvio ylittyi valtionosuuksien budjetoidun kokonaismäärän osalta 8,3 milj. euroa ja muutettu talousarvio 0,3 milj. euroa.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus määräytyy nykyisen valtionosuusjärjestelmän mukaan valtionosuustehtävien laskennallisista kustannuksista sekä lisäosista. Laskennallisten kustannusten määräytymisperusteita ovat ikärakenne, sairastavuus, työttömyysaste, kaksikielisyys, vieraskielisyys, asukastiheys, saaristoisuus ja koulutustausta. Peruspalvelujen valtionosuusprosentti vuonna 2021 oli 25,67 prosenttia ja kunnan omarahoitusosuus oli 3 747,29 euroa/asukas.

Laskennallisia kustannuksia Vantaalle kertyi vuoden 2021 peruspalvelujen valtionosuuslaskennassa yhteensä 1 093,0 milj. euroa. Lisäosien määräytymisperusteita valtionosuusjärjestelmässä ovat syrjäisyys, työpaikkaomavaraisuus sekä saamelaisten kotiseutualue. Lisäosia kertyi Vantaalle vuoden 2021 peruspalvelujen valtionosuuslaskennassa 11,1 milj. euroa. Kunnan omarahoitusosuus oli 876,0 milj. euroa.

Talousarviossa opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksia kaupungin arvioitiin saavan alustavan laskelman mukaisesti 22,1 milj. euroa vuonna 2021. Lopullisen tarkistuspäätöksen mukainen Vantaan opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksien määrä vuonna 2021 oli 23,8 milj. euroa. Laskennallisista kustannuksista suurimmat erät kohdistuvat lukiokoulutukseen ja ammatilliseen peruskoulutukseen.

Valtionosuuslaskelmien yhteydessä esitettävät ja kuukausittaisiin valtionosuustilityksiin sisältyvät kotikuntakorvaustulot ja -menot on kirjattu kirjanpito-ohjeiden mukaisesti erillisille, omille tileilleen kasvatuksen ja oppimisen toimialan käyttötalouden toimintatuloihin ja -menoihin. Kotikuntakorvaukset eivät sisälly tilinpäätöksen valtionosuuslukuihin.

Taulukko 4: Kaupungin käyttötalouden valtionosuudet vuonna 2021

1000 euroa	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Valtionosuudet	**247 000**	**8 000**	**255 000**	**255 322**	**322**
Peruspalvelujen valtionosuus	146 900	8 000	154 900	151 357	-3 543
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	22 100	0	22 100	23 800	1 700
Verotulomenetysten kompensaatio	78 000	0	78 000	80 165	2 165

Vuoden 2021 talousarvion toteutuminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 16.11.2020 talousarvion vuodelle 2021 ja taloussuunnitelman vuosille 2021–2024. Vuoden 2021 alkuperäinen valtuuston hyväksymä talousarvio päättyi -30,9 milj. euron tilikauden tulokseen ja -28,0 milj. euron tilikauden alijäämään sekä yhteensä 146,7 milj. euron bruttoinvestointitasoon.

Kaupunginvaltuusto päätti muutoksista vuoden 2021 talousarvioon toimialojen esitysten perusteella vuoden 2021 aikana. Talousarviomuutoksista suurimmat olivat sosiaali- ja terveydenhuollon oman toiminnan tulotavoitteen nosto 52,1 milj. eurolla ja menomäärärahan nostaminen 67,0 milj. eurolla. Muutokset johtuivat pääosin koronapandemian aiheuttamista kuluista ja valtion niihin myöntämistä avustuksista. Uuden oppivelvollisuuslain vuoksi kasvatuksen ja oppimisen määrärahoja korotettiin 1,4 milj. eurolla, tietohallinnon määrärahoja 1,7 milj. eurolla sekä valtionosuustuloja 2,4 milj. eurolla. Lisäksi kasvupalveluiden määrärahaa korotettiin 7,7 milj. eurolla johtuen työmarkkinatuen kuntaosuuden voimakkaasta kasvusta. Joukkoliikenteen määrärahoja nostettiin 4,2 milj. eurolla, kasvatuksen ja oppimisen määrärahoja nostettiin 6,6 milj. eurolla ja tuloarviota 1,3 milj. eurolla, kaupunkikulttuurin tuloarviota laskettiin 1,5 milj. eurolla ja kaupunkiympäristön määrärahaa nostettiin 2,0 milj. eurolla. Suurin syy muutoksiin on koronapandemia ja sen tuomat välittömät ja välilliset kustannukset. Investointimäärärahoja korotettiin 4,0 milj. eurolla Kehä III parantamisen aikaistuneen aikataulun vuoksi. Lisäksi yhteisöveron tuottoarviota korotettiin 32,9 milj. eurolla pääosin kuntien jako-osuuden 10 prosenttiyksikön väliaikaisen korotuksen sekä varhaiskasvatuksen lakimuutosten kompensoinnin vuoksi. Valtionosuusarviota nostettiin yhteensä 8,0 milj. eurolla. Talousarviomuutosten jälkeen talousarvion tilikauden tulokseksi muodostui -28,1 milj. euroa ja bruttoinvestointitasoksi 150,7 milj. euroa.

Vuoden 2021 tilinpäätös päätyy 61,3 milj. euron tilikauden tulokseen ja 61,4 milj. euron tilikauden ylijäämään. Tilinpäätöksen tulos on 92,2 milj. euroa parempi kuin alkuperäinen talousarvio ja 89,5 milj. euroa parempi kuin muutettu talousarvio.

Talousarvion käyttötalousosan ja tuloslaskelmaosan toteutuminen

Käyttötaloudessa suurimpia poikkeamia vuoden 2021 muutettuun talousarvioon nähden olivat kaupunkitasolla:

- Toimintatuottojen ylittyminen 33,0 milj. eurolla
- Toimintakulujen alittuminen 49,9 milj. eurolla
- Verotulojen ylittyminen 9,5 milj. eurolla
- Valtionosuuksien ylittyminen 0,3 milj. eurolla
- Korkotuottojen ylittyminen 1,1 milj. eurolla
- Korkokulujen alittuminen 0,9 milj. eurolla
- Poistojen ja arvonalentumisten alittuminen 4,2 milj. eurolla

Vuoden 2021 muutetussa talousarviossa kaupungin käyttötalouden toimintatuotot olivat 522,8 milj. euroa. Vuoden 2021 aikana toteutuneet toimintatuotot olivat 555,9 milj. euroa ylittäen muutetun talousarvion 33,0 milj. eurolla. Toimintatuotot toteutuivat 106-prosenttisesti muutettuun talousarvioon nähden ja ne nousivat 22,5 prosenttia vuoden 2020 tilinpäätökseen nähden. Vajaa puolet toimintatuottojen ylityksestä aiheutui valtion korvatessa koronapandemian aiheuttamat kustannukset sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalle täysimääräisenä. Valtio korvasi myös pandemian aiheuttamien lentokenttään liittyvien terveysturvallisuustoimien kustannukset täysimääräisesti. Tilinpäätökseen on kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunnon mukaisesti arvioitu loppuvuoden osuus koronakorvauksista. Päätökset valtio tekee vasta keväällä 2022. Vuoden 2021 aikana myytiin neljä hoivakiinteistöä VAV Oy:lle sekä A-Tulkkaus Oy. Näistä syntyi myyntivoittoa noin 18,7 milj. euroa, joista pääosa konsernin sisäistä. Maanmyyntivoittotavoite 34 milj. euroa saavutettiin toteuman ollessa 36,3 milj. euroa. Sisäiset vuokratuotot alittivat talousarvion 4,4 milj. eurolla. Myyntituotot sisältävät 3,0 milj. euroa Helsingin seudun ympäristöpalveluille (HSY) myytyjä ns. läpilaskutettavia rakentamispalvelutuottoja.

Kaupungin toimintakulut olivat muutetussa talousarviossa 1 851,9 milj. euroa. Vuoden 2021 aikana toteutuneet toimintakulut olivat 1 802,0 milj. euroa. Toimintakulut alittuivat 49,9 milj. eurolla ja ne toteutuivat 97-prosenttisesti muutettuun talousarvioon nähden. Kaupunkiympäristön toimialan toimintakulut alittivat muutetun talousarvion 19,1 milj. eurolla, kaupunkistrategian ja johdon toimialan toimintakulut 13,3 milj. eurolla, sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan toimintakulut 6,0 milj. eurolla sekä kasvatuksen ja oppimisen toimialan toimintakulut 5,4 milj. eurolla. Sosiaali- ja terveydenhuollon menomäärärahaa korotettiin vuoden aikana 67,0 milj. eurolla. Määrärahamuutoksessa huomioitiin koronapandemian aiheuttamat huomattavat menolisäykset sekä oman toiminnan muutokset sosiaali- ja terveydenhuoltoon. Myös muille toimialoille korona toi välillisiä menoja mm. suojautumistarvikkeissa. Erityisesti pitkäaikaistyöttömyyden säilyminen korkealla tasolla nosti työmarkkinatuen kuntaosuuden määrää kaupunkistrategian ja johdon toimialalla. Henkilöstökulut alittivat talousarvion noin 24,6 milj. eurolla. Palvelujen ostokulut alittivat talousarvion noin 14,8 milj. eurolla, jota selitti erityisesti työvoiman vuokrauskulujen ennakoitua pienempi osuus sekä sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla että kasvatuksen ja oppimisen toimialalla. Koronapandemian vuoksi myös joukkoliikenteen kustannuksiin ennustettiin nousua, johon varauduttiin tekemällä 4,2 milj. euron määrärahamuutos. Valtio myönsi kuitenkin joukkoliikenteelle suoraa koronatukea, joten joukkoliikenteen kulut alittavat muutetun talousarvion 8,4 milj. eurolla. Avustuskulut alittivat muutetun talousarvion noin 1,6 milj. eurolla ja muut toimintakulut 8,6 milj. eurolla, suurimpana eränä vuokrakulut, jotka alittivat talousarvion 5,3 milj. eurolla. Toimintakulut sisältävät 3,0 milj. euroa Helsingin seudun ympäristöpalveluille (HSY) myytyjä ns. läpilaskutettavia rakentamispalvelujen kustannuksia. Toimintakulut kasvoivat 7,3 prosenttia vuoden 2020 tilinpäätökseen nähden pääasiassa koronan aiheuttamien kustannusten vuoksi.

Talousarvion toteumavertailuosiossa esitetään talousarvion toteutuminen toimialojen, liikelaitosten ja rahastojen osalta valtuuston päättämien sitovuustasojen mukaisesti.

Vuoden 2021 verotulot ylittivät muutetun talousarvion 9,5 milj. eurolla. Muutettuun talousarvioon nähden kunnallisveroarvion toteuma oli 100,1 prosenttia, kiinteistöveron toteuma 99,9 prosenttia, yhteisöveron toteuma 108,0 prosenttia ja valtionosuuksien toteuma 100,1 prosenttia. Kaikkiaan verorahoitus yhteensä (verot ja valtionosuudet) toteutui 100,7-prosenttisesti suhteessa muutettuun talousarvioon ja

se kasvoi 1,5 prosenttia vuoden 2020 tilinpäätökseen nähden. Kunnallisveron ja kiinteistöveron ennusteet osuivat erittäin lähelle toteumaa. Yhteisöveron osuuteen tehtiin syksyllä 2021 lisätalousarvioesitys, jossa toteuma-arviota nostettiin 32,9 milj. euroa. Yhteisöverot ylittivät muutetun talousarvion vielä 9,2 milj. eurolla. Ylityksen syy on parantanut maksuunpanoarvio vuoden 2020 lisäennakoista sekä väliaikainen yhteisöveron jako-osuuden korotus 10 prosenttiyksiköllä, jonka valtio myönsi kunnille vuosiksi 2020–2021 korvaamaan koronapandemiasta aiheutuvia kustannuksia. Vuonna 2021 astui voimaan myös uusi varhaiskasvatuslaki, joka alensi varhaiskasvatusmaksuja ja tätä valtio kompensoi korottamalla kuntaryhmän jako-osuutta reilulla kahdella prosenttiyksiköllä. Vuonna 2020 valtio kompensoi koronapandemian aiheuttamia kustannuksia valtionosuuksia kasvattamalla, mutta vuonna 2021 korvaukset kohdistettiin toimintatuottoihin avustusten tiliryhmään. Valtionosuudet toteutuivat muutetun talousarvion mukaisesti, ylittäen sen 0,3 milj. eurolla.

Rahoitustuottoja ja -kuluja toteutui vuonna 2021 yhteensä 25,8 milj. euroa, talousarviossa yhteenlasketuiksi rahoitustuotoiksi ja -kuluiksi oli arvioitu 23,2 milj. euroa. Talousarvion ja toteuman välinen ero johtuu edelleen alhaisena pysyneestä korkotasosta. Vuonna 2021 kaupungin ulkoisia lainoja pystyttiin lyhentämään noin 9,5 milj. eurolla, jolloin ulkoinen lainasalkku on noin 849 milj. euroa vuoden 2021 lopussa. Kaupungin lainasalkun korkokulut toteutuivat 1,6 milj. euron tasolla. Kaikki kaupungin korkokulut yhteensä alittivat talousarvion 0,9 milj. eurolla.

Poistoja ja arvonalentumisia toteutui vuonna 2021 noin 105,2 milj. euroa, joka oli 3,8 prosenttia ja 4,2 milj. euroa talousarviossa arvioitua vähemmän.

Kaupungin vuosikatteeksi vuoden 2021 tilinpäätöksessä muodostui 166,6 milj. euroa, tilikauden tulokseksi 61,3 milj. euroa ja tilikauden ylijäämäksi 61,4 milj. euroa. Vantaan kaupungin tuottavuus- ja kasvuohjelma 2021–2025 käynnistyi ja sen myötä alkuperäinen vuoden 2021 talousarvio sisälsi noin 41 milj. euron toimenpiteet. Talousarviota parempaa tulosta selittävät valtion huomattavan noin 70 milj. euron suoriin koronakustannuksiin suunnatun täysimääräisen tuen lisäksi muu yhteisöveron ja valtionosuuksien kautta suunnattu väliaikainen koronatuki noin 37 milj. euroa, kuntayhtymien saamat koronatuet, yhteisöveron muu vahva kehitys sekä kaupungin käyttöomaisuuden myyntivoitot.

Investointiosan ja rahoitusosan toteutuminen

Vuoden 2021 alkuperäisen talousarvion investointiosan tulot olivat (liikelaitokset ja rahastot mukaan lukien) noin 6,8 milj. euroa, menot noin 146,7 milj. euroa ja investointiosan netto noin 139,9 milj. euroa. Vuoden 2021 aikana valtuusto päätti korottaa julkisen käyttöomaisuuden määrärahaa 4,0 milj. eurolla johtuen Kehä III parantamisen aikaistuneesta aikataulusta. Investoinneille on myös osoitettu Myönteisen erityiskohtelun määrärahoja noin 0,2 milj. euroa. Muutoksen jälkeen talousarvion bruttoinvestointimenoiksi muodostui 150,9 milj. euroa.

Vuoden 2021 toteutuneet bruttoinvestointimenot olivat yhteensä 120,6 milj. euroa. Muutetun talousarvion mukaiset investointimäärärahat alittuivat kaikissa hankeryhmissä julkista käyttöomaisuutta lukuun ottamatta. Suurin alitus oli rakentamishankkeissa, 23,3 milj. euroa. Määrärahat alittuivat erityisesti rakentamisen toteutusajankohtien siirtymisen sekä joidenkin toteutuneiden hankkeiden talousarvioalitusten vuoksi. Kiinteän omaisuuden määräraha alittui 1,7 milj. eurolla, aineeton omaisuus 2,6 milj. eurolla, irtain omaisuus 0,8 milj. eurolla sekä osakkeet ja osuudet 1,2 milj. eurolla muutettuun talousarvioon verrattuna. Julkisen käyttömaisuuden osalta kunnallisteknisten töiden erillinen sitovuustaso ylittyi noin 1,3 milj. eurolla.

Investointituloja toteutui 23,9 milj. euroa, noin 17,2 milj. euroa yli talousarvion, erityisesti maanmyynnin ansiosta. Vuoden 2021 investointiosan nettomenoksi muodostui yhteensä 96,7 milj. euroa, joka alitti muutetun talousarvion 47,5 milj. eurolla.

Kaupungin nettolainanotto vuonna 2021 oli koronapandemiasta huolimatta -9,5 milj. euroa ja ulkoinen lainakanta laski noin 849 milj. euroon (ilman konserniyhtiöiden konsernitilin saldoja). Alkuperäisessä talousarviossa 2021 varauduttiin talousarvion käyttötalousosan ja investointiosan perusteella 67,6 milj. euron nettolainanottoon.

Tuottavuusmittarit

		TP 2020	TP 2021
Vertailukelpoinen menokehitys	Vertailukelpoinen toimintakatteen kehitys	1,4 %	-1,0 %
Suhteutettu menokehitys	Asukaskohtainen toimintakatteen muutos %	-1,4 %	-3,5 %
Sairauspoissaoloprosentti	Terveysperusteiset poissaolot / työpäivä	4,43 %	4,38 %
Tilatehokkuus	Toimitilaneliöt / asukasmäärä	3,69	3,67
Energiatehokkuus (kWh/rm³)	Energiankulutus / tilavuus	60,0	69,0

Vertailukelpoisen toimintakatteen kehitys sekä asukaskohtaisen toimintakatteen muutos on suhteutettu myös hintatason muutokseen (Peruspalvelujen hintaindeksi, Lähde: Tilastokeskus, ennusteet VM). Toteutuneet mittarit lasketaan kerran vuodessa tilinpäätöstietojen valmistuttua.

Sairauspoissaoloprosentin mittari kuvaa sitä kuinka suuri osuus kokonaistyöajasta on kulunut terveysperusteisiin poissaolohin. Terveysperusteisia poissaoloja ovat omasta sairaudesta johtuvat poissaolot sekä työtapaturmista, työmatkatapaturmista ja ammattitaudeista johtuvat poissaolot.

Tilatehokkuus -mittarilla toimitilaneliöt on suhteutettu asukasmäärään. Mittarin suhdeluvun avulla voidaan vertailla kuntien palvelutuotantoon käytössä olevan toimitilan määrää suhteessa palvelujen kysyntään.

Energiatehokkuus -mittarilla energiankulutus suhteutetaan rakennustilavuuteen. Mittari kuvaa kaupungin omistaman rakennuskannan vuotuista energian ominaiskulutusta. Mittarin tunnusluku raportoidaan kerran vuodessa, edellisen vuoden energiankäyttötilastojen valmistuttua.

Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa sekä arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Maaliskuussa 2020 alkanut koronaepidemia vaikutti edelleen voimakkaasti lähes kaikkeen kaupungin toimintaan vuonna 2021. Epidemia eteni aaltoina, jolloin välillä rajoituksia päästiin lieventämään, kun taas välillä niitä kiristettiin. Suuri epävarmuus epidemian leviämisestä ja vaikutuksista vaikeutti lähes kaikkea toiminnan suunnittelua. Epidemian vuoksi tiloja ja toimintoja oli edelleen osittain suljettuna ja laajaa etätyöskentelyä hallinnollisissa tehtävissä toimivan henkilöstön osalta jatkettiin lähes koko vuoden 2021. Tilanne on edelleen vaatinut kaikilta toimialoilta poikkeuksellisissa olosuhteissa toimimista. Kaupungin johtamisen tueksi vuonna 2020 käynnistetty häiriötilannejohtoryhmä jatkoi toimintaansa koko vuoden 2021. Syksyllä 2021 hyväksyttiin toipumissuunnitelma koronaepidemiasta palautumisen ja palveluvelan hoitamiseksi. Suunnitelma on tehty vuosille 2021–2023 ja se sisältää 8 tavoitetta ja toimenpidettä eri toimialoille. Suunnitelman määrärahatarve on noin 18,7 milj. euroa.

Koronaepidemia vaikuttaa edelleen negatiivisesti myös esim. työllisyyteen. Erityisesti pitkäaikaistyöttömyyden voimakas kasvu käänsi työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvuun vuonna 2020 ja kasvu jatkui voimakkaana vuonna 2021. Vuotta 2021 kuvaa toisaalta myös nopea talouskasvu ja työttömyys kääntyikin laskuun loppuvuodesta 2021. Valtio kompensoi edelleen voimakkaasti kuntien taloutta korvaamalla täysimääräisesti koronaepidemian aiheuttamat suorat kulut kunnille haettuina avustuksina. Myös vuonna 2020 toteutettu määräaikainen yhteisöveron kuntien jako-osuuden korotus jatkui vielä vuonna 2021. Nämä toimenpiteet yhdessä kaupungin omien toimenpiteiden ja muun hyvän yhteisöverokehityksen kanssa käänsivät Vantaan kaupungin vuoden 2021 tuloksen selvästi positiiviseksi.

Helmikuussa 2021 kaupunginhallitus hyväksyi Vantaan tuottavuus- ja kasvuohjelman 2021–2025. Vuoden 2021 tasapainotuksen pääkohdat olivat kiinteistöverojen korotus, maanmyyntitulojen kasvattaminen, muun omaisuuden myyntitulojen kasvattaminen, VTK:n kaupungilta perimien vuokrien vuokratason alentaminen sekä toimialojen omat toimenpiteet. Kaikki pääkohdat sisältyivät alkuperäiseen talousarvioon 2021 ja ne toteutuivat suunnitelman mukaisesti.

Uuden valtuustokauden Kaupunkistrategiaa valmisteltiin vuoden 2021 aikana ja se hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 31.1.2022.

Kuntavaalit siirrettiin koronaepidemian vuoksi järjestettäväksi kesäkuussa 2021. Myös valtuustokauden vaihdoksen aikataulut muuttuivat tämän vuoksi ja uusi valtuustokausi alkoi 1.8.2021. Vaalien ja valtuustokauden vaihtumisen välinen aika lyheni ja ajoittui keskelle kesää aiheuttaen paineita valmistelulle.

Konsernirakenteen tiivistäminen eteni. Vuonna 2021 käynnistettiin kahden yhtiön purku ja myytiin A-Tulkkaus Oy sekä neljä sosiaali- ja terveydenhuollon käytössä ollutta kohdetta. Myös Vantaan Työterveys Oy:n ja Kaunialan Sairaala Oy:n myyntiprojektien valmistelu eteni suunnitellusti.

Kaupunkitasoisesti palveleva hanketoimisto aloitti toimintansa 1.4.2021. Hanketoimisto edistää EU-rahoitteisten hankkeiden käynnistymistä.

Työllisyyden edistämisen kuntakokeilut alkoivat 1.3.2021. Vuonna 2022 voimaan astuvan Pohjoismaisen työvoimapalveluiden mallia kehitettiin vuonna 2021 ja Barona Oy:n kanssa aloitettiin vaikuttavuuspilotti nuorille ja vieraskielisille työttömille. Vuonna 2024 TE-palvelut siirtyvät suunnitelman mukaan kuntien hoidettavaksi ja edunvalvontaa tätä siirtymää varten suoritettiin mm. yhdessä pks-kaupunkien kanssa.

Kesäkuussa 2021 eduskunta hyväksyi sote-uudistusta koskevan lainsäädännön. Vantaan ja Keravan sosiaali- ja terveyspalvelut sekä pelastustoimen palvelut siirtyvät Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen järjestämisvastuulle vuoden 2023 alusta. Hyvinvointialueen valmistelu käynnistettiin ja sen tavoitteena on varmistaa turvallinen siirtymä sekä asukkaiden että henkilöstön näkökulmasta. Ensimmäisiä aluevaaleja valmisteltiin loppuvuodesta ja ne pidettiin 23.1.2022.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalle koronaepidemian vaikutukset ovat olleet suurimmat. Palvelukyky säilyi kuitenkin tyydyttävänä, vaikka palvelutarpeiden kasvu aiheutti jonoja ja odotusaikojen pidentymistä. Henkilöstön saatavuus vaikeutui entisestään ja henkilöstövuokrausta lisättiin niin paljon kuin oli mahdollista. Koronatestaus ja rokotukset toteutuivat hyvin, mutta tartunnanjäljitys ruuhkautui loppuvuonna.

Epidemian aiheuttamista poikkeusoloista huolimatta sosiaali- ja terveydenhuollossa jatkettiin työtä strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Tiedolla johtamista vahvistettiin. Suun terveydenhuollon hoitoon pääsy saatiin tasaannutettua vuoden 2021 aikana.

Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla koronapandemian vaikutukset näkyivät nuorten osaamisvajeena, joka on saatava kurottua umpeen. Opetusta järjestettiin etä- ja hybridiopetuksena vuoden 2021 keväällä, syksyllä palattiin läsnäopetukseen, mutta karanteeni- ja koronapoissaoloja on ollut runsaasti. Suurin lakimuutos oli oppivelvollisuuden laajentuminen, joka koski lukiokoulutusta, ammatillista koulutusta sekä perusopetuksen lisäopetusta ja lukion valmistavan koulutuksen opiskelijoita. Varhaiskasvatuksessa lasten määrä oli arvioitua pienempi. Vuoden 2021 elokuun alusta alkoi kaksivuotisen esiopetuksen kuntakokeilu osassa päiväkoteja.

Kaupunkikulttuurin toimialalla koronaepidemia on kasvattanut palveluvelkaa ja pahoinvoinnin kasautumista tietyille väestöryhmille. Vuoden 2021 on toteutettu useita hankkeita, jotka tähtäävät mm. syrjäytymisen ja segregaation ehkäisemiseen. Kaupungin hallinnoimien tilojen vapaa-ajan käytön käyttö- ja maksuperusteiden uudistus saatiin päätökseen vuoden 2021 aikana. Osallistuva Vantaa -ohjelma 2022–2025 valmisteltiin alkavalle valtuustokaudelle. Ohjelma määrittelee asukasosallisuuden ja -vaikuttamisen kehittämisen.

Kaupunkiympäristön toimialan toiminnot ja palvelut jatkuivat koronapandemiasta huolimatta lähes normaalisti. Etätyötä suosittiin laajasti ja kenttätyössä huomioitiin vallitsevat terveysturvallisuussuositukset ja -määräykset. MATTI-tietojärjestelmän kehittäminen jatkui kohti yhteistä tietoja keskittävää alustaa.

Rakentaminen jatkui vilkkaana etenkin pientalorakentamisen osalta. Uusia rakennuslupia myönnettiin huomattavasti kymmenen vuoden keskiarvoa enemmän ja myös pientalotonttien kysyntä kasvoi. Tämä enteilee vilkasta rakentamista myös tulevina vuosina. Kaupungin omaan rakentamiseen haasteita toi lähinnä rakennusmateriaalien saatavuus ja niiden hintatason nousu.

Kaupunkiympäristön osalta Uusi Vantaa -organisaatiomuutos saatiin täysimääräisesti käyttöön elokuussa 2021. Entisen kolmen lautakunnan sijasta kaupunkiympäristössä jatkaa kaksi lautakuntaa ja yksikköjakoja muutettiin.

Maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-sopimuksen tavoitteet saavutettiin osittain, asuntotuotantotavoite saavutettiin, mutta uutta asuntopinta-alaa saatiin kaavoitettua vähemmän kuin vuositavoite oli. Sopimukseen sisältyy myös valtion sitoumus osallistua Vantaan ratikan suunnitteluun 30 prosentin osuudella.

Vantaan ratikan suunnittelu etenee aikataulussa ja vuonna 2021 valmisteltiin ratikkakatujen katusuunnitelmia ja asemakaavoja sekä tehtiin maaperätutkimuksia ja useita selvityksiä.

Vantaan uusi yleiskaavaa hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa tammikuussa 2021. Yleiskaava määrittää kaupungin kasvusuunnat ja alueiden käyttötarkoitukset vuoteen 2050 saakka. Uudesta yleiskaavasta on valitettu Helsingin hallinto-oikeuteen, joten se ei vielä ole astunut voimaan.

Kaupungin uuden toimitalon hanke eteni ja Tikkurilan keskustaan valmistuvan hybridirakennuksen rakentaminen alkaa keväällä 2022.

Vuoden 2021 aikana päivitettiin myös resurssiviisauden tiekarttaa ja se käsitellään valtuustossa keväällä 2022.

Kaupungin nettolainanotto vuonna 2021 oli noin -9,5 milj. euroa johtuen ennakoitua paremmasta vuosikatteen kehityksestä. Velka/asukas laski noin 87 euroa/asukas ja ulkoinen lainakanta oli vuoden lopussa noin 849 milj. euroa.

Vuonna 2021 valmistuivat seuraavat rakentamishankkeet: Tiedonjyvän päiväkoti, Kulttuurikeskus Orvokin remontti, Håkansbölen kartanon talousrakennuksen remontti ja paviljonkikouluja. Useiden päiväkotien sekä Elmon urheilupuiston rakennustyöt alkoivat. Kehä III:n parantamisen yhteishanke Väyläviraston kanssa eteni odotettua nopeammin. Myös Myyrmäen urheilupuistoa kehitettiin ja Kuusijärvelle rakennettiin uutta pysäköintialuetta. Asukaspysäköintikokeiluja tehtiin uusilla asuinalueilla.

Vantaan kaupunginvaltuuston joulukuussa 2021 hyväksymä talousarvio vuodelle 2022 perustuu negatiiviseen tilikauden tulokseen sekä 63 milj. euron nettolainanottoon. Sosiaali- ja terveydenhuollon menokehityksellä ja maanmyyntitulojen kertymällä on keskeinen rooli vuoden 2022 talousarvion toteutumiselle. Verorahoituksen ennusteet näyttävät vuodelle 2022 talousarviota suurempaa kasvua, minkä arvioidaan parantavan vuoden 2022 tilikauden tulosta talousarvioon verrattuna. Toisaalta Vantaan heikko työllisyystilanne voi kääntää ennusteet laskuun. Koronapandemian talousvaikutukset kunnille ovat olleet arvioitua pienemmät valtion koronatukien myötä, mutta palveluvelan kiinni kurominen kasvattaa kuntakentän kustannuksia.

Erittäin suuret vaikutukset kuntien talouteen on tulossa olevalla hyvinvointialueuudistuksella. Kevään 2022 aikana saadaan lopulliset laskelmat kuntien kunnallisveron leikkausprosentista. Uudistus vaikuttaa koko kaupungin toimintaan ja talouteen ja vaatii huolellista valmistelua, jotta uudistus saadaan sujumaan mahdollisimman kivuttomasti. Uudistusta on valmisteltu kiivaasti koko syksyn 2021 ja tämä työ jatkuu koko vuoden 2022 ajan. Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen toimintojen siirtyminen hyvinvointialueille otettiin huomioon jo talousarviota 2022 valmisteltaessa, mutta laskelmia tarkastellaan huolellisesti vuoden 2023 talousarviovalmistelun yhteydessä. Lisäksi Venäjän hyökkäys Ukrainaan aiheuttaa monenlaisia taloudellisia vaikutuksia, joiden ennakointi on hankalaa niin kansallisella tasolla kuin kuntatasollakin.

1.1.5 Vantaan kaupungin henkilöstö

Henkilöstömäärä

Kaupungin kokonaishenkilöstömäärä on kasvanut 316 hlöä. Vakituisen henkilöstön määrä kasvoi 3,5 prosenttia ja määräaikaisen henkilöstön määrä kasvoi 12,5 prosenttia. Suurinta kasvu oli kasvatuksen ja oppimisen sekä sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan määräaikaisissa tehtävissä.

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	Vakinaiset		Määräaikaiset		Yhteensä		Muutos 2021 vs. 2020		Työllistetyt	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	Määrä	%	2021	2020
Kaupunkistrategia ja johto	411	410	94	72	505	481	24	5 %	77	65
Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos	432	433	81	67	513	500	13	3 %	1	0
Kaupunkikulttuuri	543	521	273	228	816	749	67	9 %	28	30
Kasvatus ja oppiminen	4 312	4 280	1 317	1 204	5 629	5 484	144	3 %	26	28
Sosiaali- ja terveystoimi	2 460	2 429	557	490	3 017	2 919	98	3 %	72	74
Suun terveydenhuollon liikelaitos	247	265	34	41	281	306	-25	-8 %	2	3
Kaupunkiympäristö	570	593	52	35	622	628	-5	-1 %	1	3
Yhteensä	**8 975**	**8 930**	**2 409**	**2 137**	**11 383**	**11 067**	**316**	**3 %**	**207**	**204**

Osa-aikainen henkilöstö on muutettu kokoaikaisiksi yleisohjeen mukaisesti.

Lähde: HEVY -järjestelmä

Palkat

Vuonna 2021 henkilöstön palkkamenot olivat yhteensä 444,8 miljoonaa euroa, joka on 5,3 prosenttia (22,3 miljoonaa euroa) enemmän kuin edellisvuonna. Palkkoja on nostanut määräaikaisen henkilöstömäärän kasvu sekä sopimusalakohtaiset paikalliset järjestelyerät, jotka nostivat palkkamenoja 1.4.2021 alkaen. Sopimusmuutosten palkkavaikutus on keskimäärin 2,07 prosenttia vuoteen 2020 verrattuna. Kustannuksia on nostanut myös erilaiset, poikkeukselliset koronaan liittyvän lisätyön teettämistarpeet.

Kunta-alan virka- ja työehtosopimuskentässä tapahtui merkittävä muutos 1.9.2021, kun sosiaali- ja terveysalan palkansaajia siirtyy Kunnallisesta yleisestä virka- ja työehtosopimuksesta (KVTES) uuteen SOTE-sopimukseen. Suurimpia ammattiryhmiä SOTE-sopimukseen. Suurimpia ammattiryhmiä SOTE-sopimuksen piirissä ovat muun muassa sairaanhoitajat, lähihoitajat, terveydenhoitajat, ohjaajat ja sosiaalityöntekijät. Samaan aikaan siirtyvät myös kelpoisuusvaatimuksen täyttävät päiväkotien ja varhaiskasvatuslain mukaisen kerhotoiminnan varhaiskasvatuksen opettajat, varhaiskasvatuksen erityisopettajat ja päiväkodinjohtajat KVTES sopimuksesta opetusalan sopimuksen (OVTES) osioon G.

Rekrytointi

Sosiaali- ja terveystoimen työvoimapula-aloilla kokeiltiin nopean rekrytoinnin toimintatapaa, jota jatketaan ja laajennetaan vuonna 2022. Vuonna 2021 anonyymiä rekrytointia käytettiin 78 haussa, mikä on 28 hakua enemmän edelliseen vuoteen verrattuna.

Henkilöstön kehittäminen

Toimialojen laatimien koulutussuunnitelmien pohjalta osaamisen kehittämistä on toimialoilla toteutettu mahdollisuuksien mukaan. Valmennusten ja koulutusten kokonaismäärät ovat poikkeusolojen myötä vähentyneet, mutta etävalmennusten määrä on lisääntynyt. Koulutusten ja oppimispäivien kokonaismäärä on laskenut huomattavasti verrattuna normaaliin vuoteen, asetettuun tavoitteeseen nähden oppimispäiviä saavutettiin n. 2/3. Yhteistyö henkilöstökoulutuksen järjestäjän Metropolia ammattikorkeakoulun kanssa toimii. Osaamisen kehittämisen vuosikellot ja tapaamiset yhteistyössä toimialojen osaamisen kehittämisen työryhmien ja Metropolian kanssa ovat toimineet suunnitelmien mukaisesti. Lähitapaamista vaativia koulutuksia on jouduttu siirtämään, mutta osittain valmennuksia on vuoden aikana

voitu toteuttaa koronatilanteen vaihdellessa. Kaiken kaikkiaan etäpalveluiden käyttö ja osaaminen on vahvasti lisääntynyt.

Vuonna 2020 kilpailutetut strategiset johtamisen, esimiestyön ja työyhteisön kehittämiskumppanit ovat tuottaneet palvelujaan toimialoille. Uudet sopimukset astuivat voimaan kevään 2021 aikana. Palveluvalikkoa uudistettiin niin, että palveluissa on selkeästi ylimmälle johdolle kohdennettuja palveluita. Toimialoja on koko vuoden ajan informoitu ja ohjattu uusien sopimuskumppaneiden käyttöön, samoin uusia kumppaneita on ohjattu palveluiden tuotannossa. Yhteistyö on lähtenyt käyntiin sujuvasti.

Osa palvelualueista on käynnistänyt verkkovalmennusten suunnittelun ja tuotannon valmistelun kaupungin Oppiva verkko-oppimisalustaan. Toimialat saavat tukea ja ohjausta tälle työlleen kehittämispalveluista. Kaupunkitasoisesti oppimisalustalla on myös jokaiselle uudelle työntekijälle suunnattu Uusien työntekijöiden perehdytysvalmennus, jonka työntekijät suorittavat itsenäisesti. Lisäksi tuotannossa kaupunkitasoisesti on jo mm. tietoturvaan liittyviä verkkokoulutuksia.

Vuoden aikana poikkeustilanteessa on edelleen tuotettu etäpalveluja henkilöstölle ja esimiehille. Tällaisia palveluja on mm. koko henkilöstölle suunnattuja Voimavaroja arkeen-webinaarit tai soten esimiehille tarkoitettu päivystävä työnohjaaja -palvelu. Poikkeustilanteen palveluiden lisäksi on tuotettu esimiesten ja työyhteisöjen tukipalveluja uuteen normaaliin paluulle. Tällaisia palveluita ovat mm. Paluu tulevaan -esimiesten teematapaamiset, esimiesten ryhmätyönohjaus. Lisäksi työyhteisöille on luotu tilattavissa oleva työpajasarja ”Paluu tulevaisuuteen – kohti toimivaa työkulttuuria ja johtamista”.

Henkilöstön osaamisen ja johtamisen kehittämisen asiantuntijatuki ja -palvelu toimialoille on toiminut normaalisti, samoin esimiehille suunnatut valmennukset on voitu toteuttaa etävalmennuksina.

Henkilöstöjohtamisen laatuhankkeessa kehitettiin rekrytointia ja esimiesten osaamista

Vuonna 2020 käynnistetty henkilöstöjohtamisen laatuhanke jatkui myös vuoden 2021 aikana. Eri palvelualueilla toteutettiin erilaisia esimiesten valmennusohjelmia. Aktiivisia toimia rekrytoinnin ja markkinoinnin eteen tehtiin aktiivisesti erityisesti saatavuudeltaan haastavissa ammattiryhmissä. Kevään aikana tehtiin ulkoisen konsultin toteuttama uusintakartoitus ammattiryhmille. Koko hankkeen tavoitteena on ollut kehittää hyvää työnantajakuvaa, hyviä rekrytointikäytänteitä, vahvistaa hyvää johtamista sekä luoda houkuttelevia työyhteisöjä, joihin halutaan tulla ja joissa halutaan tehdä työtä.

Hankerahoituksen avulla kehittämistä

Metropolia ammattikorkeakoulu ja Vantaa saivat Sitran hankerahoitusta Opi arjessa – työpaikasta oppimisympäristöksi -hankkeelle, jonka kaupunki toteutti yhteistyössä Metropolia Ammattikorkeakoulun kanssa.

Sairauspoissaoloissa myönteinen kehitys

Hyvä työterveyshuoltoyhteistyö ja työkykyjohtaminen vuoden 2021 edelleen jatkuneissa poikkeusoloissa näkyivät vuoden 2021 aikana positiivisena muutoksena sairauspoissaoloissa, sillä sairausprosentti jatkaa laskusuuntaisena tässä organisaatiorakenteessa jo toista vuotta peräkkäin. Vuoden 2021 sairauspoissaoloprosentti oli 4,38, kun vastaava luku vuonna 2020 oli 4,43 prosenttia.

Edelleen mielenterveysperusteiset poissaolot ovat kasvaneet, kun taas tuki- ja liikuntaelinsairauksista johtuvat poissaolot pysyneet samana tai hieman laskeneet.

Vantaalla on kiinnitetty erityistä huomiota pitkittyneisiin sairauspoissaoloihin. Työkyky- ja työsuojeluasiantuntijat ovat olleet esimiesten tukena yhteensä 355 henkilön työkykyhaasteiden selvittämisessä. Yli 90 päivän sairauspoissaoloja on ollut 265 henkilöllä, näistä jatkosuunnitelma työkyvyn ja työssä jatkamisen tukemiseksi on tehty yhteistyössä työterveyshuollon kanssa 91 prosentille.

Etänä toimimiseen on totuttu myös työterveyshuoltojen osalta, sillä etävastaanottoja on toteutettu edelleen vuonna 2021. Erityisesti työterveyshoitajien tekemissä terveystarkastuksissa, työpsykologin vastaanottokäynneillä ja työterveysneuvotteluissa on hyödynnetty onnistuneesti etäyhteyksiä.

Vuonna 2021 työtapaturmien lukumäärä oli Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen osalta samaa tasoa kuin aiemmin ja muun kaupungin osalta palautui lähelle vuoden 2019 tasoa kun vuonna 2020 tapaturmia oli poikkeuksellisesti yli 20 prosenttia vähemmän. Korvattuja ammattitauteja vuoden 2021 osalta on 24 (edellisenä vuonna 15), jotka kaikki olivat koronainfektion aiheuttamia. Lopullista vakuutusmaksua vuoden 2021 osalta alensi aiemman eläkevarauksen osittainen palautus.

Työturvallisuusjärjestelmä Tutkaan tehtyjen työturvallisuusilmoitusten määrä lisääntyi vuonna 2021 huomattavasti aiempiin vuosiin verrattuna. Kaikkiaan työturvallisuusilmoituksia tehtiin 5 708, kun edellisenä vuonna vastaava luku oli 4 063 ja vuonna 2019 3 675. Erityisen runsaasti lisääntyivät uhka- ja väkivaltailmoitukset, joissa tyypillisin ilmoitettu vaaratyyppi (60 %) oli raapiminen, pureminen, sylkeminen, ruhjominen tai lyöminen. Lisääntymistä oli myös ilmoituksissa, joissa myötävaikuttavana tekijänä on covid19 tai äkillinen tai pitkäkestoinen fyysinen tai psyykkinen kuormittuminen. Covid19 liittyvä tartuntavaara ilmoituksia tehtiin vuonna 2021 yhteensä 606, edellisenä vuonna 449. Työturvallisuusilmoituksista oli käsitelty loppuun 91 prosenttia.

Työolojen haittojen ja vaarojen arviointien päivittäminen oli vuonna 2021 laajasti perusteltu etenkin vuoden aikana vaihdelleen koronatilanteen vuoksi.

Henkilöstökertomus

Vantaan kaupunki laatii vuoden 2021 osalta erillisen henkilöstökertomuksen. Kertomus sisältää tiedon vuoden 2021 merkittävistä tapahtumista sekä henkilöstöön liittyvistä tunnusluvuista.

1.1.6 Ympäristötekijät

Kuntien ympäristötilinpidon laatimisen lähtökohtana on kauppa- ja teollisuusministeriön kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohje ympäristöasioiden kirjaamisesta ja esittämisestä kunnan tai kuntayhtymän tilinpidossa. Vantaalla seurattavat ympäristötilinpidon tulot, kulut ja investoinnit on määritelty kuutoskaupunkien kestävän kehityksen raportoinnin kehittämistyön yhteydessä.

Vuonna 2021 Vantaalla ympäristötuottoja oli noin 2,6 miljoonaa euroa. Eniten tuottoja tuli ilmastonsuojelun hankeavustuksista ja ympäristönsuojelun viranomaistehtävistä.

Ympäristökulut vuonna 2021 olivat yhteensä 32,4 miljoonaa euroa.Edellisten vuosien tapaan kuluista valtaosa oli ryhmän Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet kuluja, kuten ympäristötyöhön liittyviä henkilöstökuluja.

Ympäristöinvestoinnit olivat runsaat 9 miljoonaa euroa, joista valtaosa käytettiin ilmastonsuojeluun, etenkin Vantaan ratikan ja pyöräilyn laatukäytävien suunnitteluun ja toteutukseen.

Ympäristötuotoilla tarkoitetaan kuntaorganisaation toiminnasta saatuja tuloja, jotka liittyvät ympäristönsuojeluun. Niitä ovat esimerkiksi jätehuoltomaksut sekä ympäristön pilaajilta perityt kunnan suorittamien tai teettämien kunnostustöiden ja siivousten korvaukset sekä energiansäästöillä saadut toimenpiteet. Ympäristötuotto on tilikaudelle jaksotettu ympäristötulo.

Vuonna 2021 Vantaan kaupunkiorganisaation ympäristötuotot olivat 2,6 miljoonaa euroa. Ne kattoivat 0,8 prosenttia kaupungin kaikista toimintatuotoista. Ympäristötuottoja kertyi 10,7 euroa asukasta kohden.

Ympäristökulujen kokonaissumma muodostuu tilikaudelle jaksotetuista ympäristömenoista ja ympäristöinvestoinneista tehdyistä poistoista tilikauden aikana. Ympäristömeno määritellään ympäristönsuojelutoimenpiteistä aiheutuneeksi menoksi. Ympäristömeno puolestaan aiheutuu toiminnasta, jonka tarkoituksena on tuottaa ympäristöhyötyjä tai ennaltaehkäistä, vähentää taikka parantaa tulevaa luonnonsuojelun tasoa ja edistää luonnonvarojen kestävää käyttöä.

Ympäristönsuojelutoiminnan kulut esitetään yleiseurooppalaisen ympäristönsuojelutoimenpiteiden tilastoluokituksen mukaisesti soveltuvin osin.

Vuonna 2021 Vantaalla valtaosa kaikkiaan 32,4 miljoonaa euroa miljoonan euron ympäristökuluista kertyi aiempien vuosien tapaan ryhmistä Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet, Jätehuollon ja alueiden puhtaanapito sekä Ilmastonsuojelu. Ympäristökulut olivat 1,9 prosenttia kaupungin kaikista toimintakuluista. Ympäristökuluja kertyi 135,2 euroa asukasta kohden.

Ympäristöinvestoinnit ovat menoja, jotka syntyvät hyödykkeiden tuottamiseksi, ympäristöhaittojen ennaltaehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja korjaamiseksi, tulevan ympäristönsuojeluntason parantamiseksi ja luonnonvarojen kestävän käytön edistämiseksi hankitusta hyödykkeestä. Lisäksi investoinnin odotetaan tuottavan tuloa tai se on tarkoitettu käytettäväksi tuotannontekijänä kunnan hyödyke- ja palvelutuotannossa jatkuvasti usean tilikauden ajan ja hankintameno ylittää poistosuunnitelman mukaisen pienhankintarajan. Ympäristöinvestointien hankintamenosta vähennetään investoinnin tekemiseksi saadut rahoitusosuudet ja avustukset.

Vantaalla tehtiin ympäristöinvestointeja 9,1 miljoonalla eurolla. Eniten investoitiin ilmastonsuojeluun liittyviin toimenpiteisiin sekä maaperän ja pohjaveden suojeluun. Ympäristöinvestoinnit olivat 7,5 prosenttia kaupungin kaikista investoinneista. Ympäristöinvestointeja tehtiin 37,9 euroa asukasta kohden.

1.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat

Korruption ja lahjonnan torjunta

Vantaan kaupunginhallituksen (15.6.2021 § 10) hyväksymässä edustusohjeessa on todettu, missä tilanteissa ja minkälaisia ulkopuolisten tarjoamia etuja kunnan henkilöstö voi ottaa vastaan. Edustusohjetta sovelletaan yhtä lailla kunnan koko henkilöstöön eli kunnan viranhaltijoihin, työntekijöihin ja luottamushenkilöihin, ellei toisin ole erikseen mainittu.

Edustusohjeessa viitataan kunnallisesta viranhaltijasta säädettyyn lakiin sekä rikoslakiin, joiden mukaan kunnan viranhaltija ei saa pyytää, ottaa vastaan tai hyväksyä sellaista etua, jolla vaikutetaan tai pyritään vaikuttamaan taikka joka on omiaan vaikuttamaan hänen toimintaansa palvelussuhteessa tai heikentämään luottamusta viranomaisen toiminnan tasapuolisuuteen.

Kappaleessa 1.2 on tehty tarkemmin selkoa sisäisen valvonnan järjestämisestä.

Vantaan kaupungin www-sivuilla on julkistettu kuntalain edellyttämä rekisteri tiettyjen kunnan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden sidonnaisuuksista. Tilinpäätöksen liitetietona on lisäksi esitetty tiedot kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista.

Ihmisoikeusasiat

Tällä hetkellä kaikissa hankintakeskuksen kilpailuttamissa sopimuksissa ja myös yleisessä sopimuspohjassa edellytetään alla olevien Kansainvälisen työjärjestön (ILO) yleissopimusten noudattamista.

Kansainvälisen työjärjestön (ILO) seuraavat yleissopimukset:

- Nro 29: Pakollinen työ (1930)
- Nro 87: Ammatillinen järjestäytymisvapaus ja ammatillisen järjestäytymisoikeuden suojelu (1948)
- Nro 98: Järjestäytymisoikeuden ja kollektiivisen neuvotteluoikeuden periaatteiden soveltaminen (1949)
- Nro 100: Samanarvoisesta työstä miehille ja naisille maksettava sama palkka (1951)
- Nro 105: Pakkotyön poistaminen (1957)
- Nro 111: Työmarkkinoilla ja ammatin harjoittamisen yhteydessä tapahtuva syrjintä (1958)
- Nro 138: Työhön pääsemiseksi vaadittava vähimmäisikä (1973)
- Nro 182: Lapsityön pahimpien muotojen kieltäminen ja välittömät toimet niiden poistamiseksi (1999)

Kansallisen julkisten hankintojen strategian täytäntöönpanotoimenpiteenä on laadittu kansallinen Code of Conduct – Vastuullisuuden vähimmäisvelvoitteet -malli, joka on otettu käyttöön myös Vantaan hankinnoissa. Vantaan kaupunkikonsernin sopimustoimittajien tulee tulevaisuudessa sitoutua noudattamaan sitä ja varmistaa, että tässä asetetut vähimmäisvaatimukset täyttyvät heidän omassa toiminnassaan ja toimitusketjussaan. Nämä sosiaalisen vastuullisuuden vähimmäisvelvoitteet on tarkoitettu tilanteisiin, joissa on tarve varmistaa ihmisoikeuksien ja työelämän perusoikeuksien turvaaminen, kun kyse on hankinnoista ns. riskimaista ja riskitoimialasta.

Lisäksi hankinnoissa kiinnitetään huomiota työperäisen hyväksikäytön ja ihmiskaupan torjumiseen erityisesti riskialoilla, kuten siivous-, rakennus-, ja ravintola-aloilla.

Kaikissa Hankinnat palveluyksikön kilpailuttamissa hankinnoissa arvioidaan jo hankinnan valmisteluvaiheessa, miten työllistämisehto, tietosuoja ja tietoturva sekä ympäristövaatimukset voidaan kussakin hankinnassa ottaa huomioon.

1.1.8 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Vantaan kaupunkikonsernissa riskeillä tarkoitetaan epävarmuustekijöitä, tapahtumia tai tapahtumaketjuja, joiden toteutuessa konserni ei saavuta sille asetettuja tavoitteita ja/tai kokee menetyksiä. Riskejä käsitellään ensisijaisesti vaikutuksiltaan kielteisinä tapahtumina, mutta myös menetetty mahdollisuus voidaan nähdä riskinä.

Tilinpäätöksessä esitettävä arvio Vantaan kaupungin merkittävimmistä riskeistä perustuu kaupunkiorganisaation laatimiin riskienhallintasuunnitelmiin ja niiden laatimisen yhteydessä tunnistettujen riskien arviointeihin. Kaupunkitasoiset riskit on arvioitu riskienhallinnan ohjausryhmän toimesta. Arvioinneissa riskit on luokiteltu strategisiin, operatiivisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin. Luokittelu perustuu riskien vaikutusten ensisijaisiin painopistealueisiin, mutta tunnistettujen riskien välilliset vaikutukset ylittävät usein nämä luokitelurajat, jolloin esimerkiksi vahinkoriskillä voi olla vaikutuksia niin toiminnan operatiiviseen kuin taloudelliseenkin tasoon. Toisaalta strategisen tason riski vaikuttaa toteutuessaan yhtä lailla kaupungin taloudelliseen ja operatiiviseen toimintakykyyn.

Strategisten ja taloudellisten riskien painopiste on kaupungin pitkän aikavälin toimintakyvyssä, kun taas vahinkoriskit ja operatiiviset riskit osuvat tarkemmin kaupungin päivittäiseen palvelukykyyn. Merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä tarkastellaan riskiluokittelun lisäksi myös paikallisen turvallisuussuunnittelun, häiriötilanteisiin varautumisen ja valmiussuunnittelun sekä toteutuneiden oikeudenkäyntien ja kunnallisvalitusten lähtökohdista.

Strategiset riskit

Strategiset riskit kohdistuvat kaupungin pitkän aikavälin tavoitteisiin sekä tavoitteiden toteutumista tukeviin kriittisiin menestystekijöihin. Strategisia riskejä arvioidaan säännöllisesti kaupungin kaikilla organisaatiotasoilla osana toiminnan ja talouden suunnittelua sekä seurantaa. Strategisista riskeistä ajankohtaisimmiksi on tunnistettu koronapandemiaan ja hyvinvointialueuudistukseen liittyvät epävarmuudet. Erityisesti hyvinvointialueen siirtymävaiheessa on riski useille yllättäville ja samanaikaisille ongelmille. Siirtymävaiheen hallinta sitoo merkittävästi kaupungin jäljelle jääviä resursseja, ja vastuunjaon sekä käytänteiden yhteensovittaminen vie aikaa. Uudistuksen toteuduttua vuoden 2023 alusta Vantaan kaupunki on verotulojen radikaalin leikkauksen jälkeen huomattavasti riippuvaisempi valtionosuuksista, joiden tasoon kaupunki ei itse omilla toimillaan voi suoraan vaikuttaa.

Koronapandemian jatkuminen on luonut ennakoimattomia kustannuksia eri toimialueille ja palvelun-tuottajille. Poikkeusolot ovat vaatineet uusia resursseja ja työtapoja ja ovat monin tavoin hankaloittaneet kaupungin normaalia toimintaa. Erityisesti pandemian jälkiseuraamusten käsittely ml. hyvinvointi- ja hoitovaje sekä sen taloudelliset vaikutukset etenkin lentokentän talousalueelle aiheuttavat strategista epävarmuutta tulevaisuudelle.

Yhdeksi merkittävimmäksi riskiksi on nostettu eriarvoistumisen kasvu. Tulo- ja varallisuuserojen, hyvinvointi-, oppimis- ja osaamiserojen kasvuilla on pitkälle ulottuvia negatiivisia vaikutuksia kaupungin kehitykselle ja vetovoimaisuudelle. Strategisiksi riskeiksi on tunnistettu myös digisyrjäytyminen ja kuntalaisten palvelutarpeen ennakoitua suurempi kasvu. Sekä kaupungin henkilökunnan että kuntalaisten digiosaaminen on vaarassa jäädä jälkeen yleisessä nopeassa digitaalisessa siirtymässä, millä on osaltaan vaikutuksia myös yleisten osaamiserojen kasvamiseen. Erilaisen kielitaito- ja koulutustaustan omaavien henkilöiden palvelutarpeisiin vastaaminen edellyttää merkittävää resursointia, mille kaupungin tiukka taloudellinen liikkumavara asettaa haasteen. Kaupungin jatkaessa kasvuaan palvelutarpeen ja väestömuutosten seuranta ja ennakointi on ensiarvoisen tärkeää.

Muita strategisen tason riskejä ovat poliittiset riskit ja kaupunkia koskeva negatiivinen uutisointi. Poliittisena riskinä nähdään esimerkiksi se, että kaupungin toimintaa on sopeutettava nopeasti ulkopuolelta tuleviin muutoksiin, jolloin valmistelu jää aikataulullisista syistä johtuen puutteelliseksi. Toteutuessaan riski voi muuttaa kaupungin lakisääteisten tehtävien ja toiminnan painopistealueita niin, että aiemmin aikataulutetut tavoitteet kuten esimerkiksi resurssiviisauden tiekartta sekä hiilineutraali Vantaa 2030

eivät toteudu ajallaan. Kaikessa strategisen tason riskien hallinnassa korostuu kaupungin aktiivinen edunvalvonta ja vuoropuhelu valtion eri organisaatioiden, valtuutettujen ja kaupungin johdon kanssa. Tulevia muutoksia ennakoidaan hyvissä ajoin ja samalla varaudutaan tarvittavin sopeuttamis- ja viestintätoimin.

Operatiiviset riskit

Operatiiviset riskit ovat kaupungin organisaation päivittäisen toiminnan jatkuvuutta, prosesseja ja järjestelmiä uhkaavia riskejä. Vantaan kaupungissa keskeisiksi operatiivisiksi eli toiminnallisiksi riskeiksi on arvioitu muun muassa henkilöstön saatavuus, pysyvyys ja osaamisen turvaaminen etenkin tietyissä kriittisissä ammattiryhmissä, sekä avainhenkilöihin, työhyvinvointiin ja henkilöstön työkykyyn liittyvät riskit. Näiden riskien toteutumisen välittömiä seurauksia ovat esimerkiksi palvelutason heikkeneminen, osaamisen ja hiljaisen tiedon menettäminen sekä muut kielteiset vaikutukset työyhteisön toimintaan.

Pitkittynyt koronapandemia on myös osaltaan vaikuttanut henkilöstöön negatiivisesti. Pandemian vaikutukset näyttäytyvät sekä henkilöstön että esihenkilöiden uupumisena, työhyvinvoinnin ja työkyvyn heikentymisenä ja toisaalta yhä vahvistuneena työturvallisuushaasteena. Henkilöstön poikkeuksellisen suuri vaihtuvuus kuormittaa organisaatiota rekrytointien sekä perehdytyksen myötä, mikä korostaa avainhenkilöriskiä. Työmarkkinatilanteen jatkuessa suotuisana riskin voidaan olettaa edelleen kasvavan muun muassa Vantaan kaupungin kannalta haasteellisen palkkakilpailun vuoksi. Riskin hallitsemiseksi on panostettava mm. ennakoivaan rekrytointiin ja työnantajamaineen kehittämiseen. Lisäksi Vantaalla tulee jatkaa työtä erityisesti hyvän johtamisen ja työyhteisötaitojen vahvistamiseksi.

Operatiivisiksi riskeiksi on tunnistettu myös tietojärjestelmäriskit, kybertoimintaympäristön riskit ja tietosuojariskit. Riskien seurauksia ovat muun muassa toiminnalle kriittisten tietojärjestelmien toimimattomuus, palveluyksiköiden prosessien häiriintyminen, hidastuminen tai jopa keskeytyminen sekä erilaiset tietosuojaloukkausten seurannaisvaikutukset kuten mahdolliset taloudelliset korvaukset ja mainehaitat. Operatiivisena riskinä nähdään myös tilanne, jossa tiedolla johtaminen ei perustu ajantasaiseen ja kattavaan tietoon, mikä tekee toiminnan kehittämisestä ja johtamisesta vaikeaa.

Tietojärjestelmien toimintahäiriöihin on Vantaan kaupungissa varauduttu erillisessä ICT-valmiussuunnitelmassa sekä Vantaan valmiussuunnitelmassa määritetyin toimenpitein tunnistamalla keskinäisriippuvuuksia, ylläpitämällä vaihtoehtoisia toimintatapoja ja testaamalla merkittävimpien ICT-palveluita tuottavien yritysten kykyä toimia häiriötilanteissa. Tietoturvan havainnointikyky on parantunut merkittävästi vuoden 2021 aikana erityisesti Vantaan kaupungin hallinnon ympäristössä. Parantuneen havainnointikyvyn myötä on löydetty useita haavoittuvia järjestelmiä, joiden ongelmiin on voitu puuttua. Uusien järjestelmien tietoturva-arkkitehtuurit ovat parantuneet ja ovat aiempaa läpinäkyvämpiä. Toteutuneet tietoturvaloukkaukset ovat tapahtuneet opetuksen ympäristössä, mutta niiden haitalliset vaikutukset toimintaan ovat olleet vähäisiä.

Taloudelliset riskit

Kaupungin toimintaan vaikuttavista taloudellisista riskeistä merkittävin on sen verotulojen määrässä tapahtuvat negatiiviset muutokset etenkin yhdistettynä menojen budjetoitua suurempaan kasvuun.

Merkittävin yksittäinen taloudellinen riski kaupungille koronapandemian lisäksi on vuoden 2023 alussa käynnistyvä hyvinvointialueuudistus, joka merkitsee kaupungille huomattavaa verotulojen laskua, lisääntynyttä riippuvuutta valtiosta valtionosuuksien kautta sekä kaupungin suhteellisen velkaantuneisuuden kaksinkertaistumista, kun uudistuksessa lainat jäävät kunnille. Toisaalta sote -menot poistuvat kunnilta, mutta uudistus merkitsee joka tapauksessa kaupungin taloudellisen itsenäisyyden ja liikkumavaran kapenemista.

Koska kaupunki voi omalla toiminnallaan vaikuttaa tulopohjaansa vain rajallisesti, taloudellisia riskejä voidaan jatkossa hallinnoida parhaiten hillitsemällä sekä käyttötalouden menojen kasvua että käyttämällä investoinneissa tiukkaa tarpeellisuusharkintaa ja hajauttamalla niitä ajallisesti. Lisäksi on huolehdittava aktiivisesta edunvalvonnasta valtion suuntaan.

Vantaan kaupunginhallituksen hyväksymän yleisohjeen mukaisesti kaupungin rahoitus- ja korkoriskien hallinnan tavoitteena on suojata Vantaan kaupunkikonsernia rahoitusmarkkinoilla tapahtuvilta epäsuotuisilta muutoksilta. Lainanoton kustannuksiin ja niiden vaihteluihin vaikuttavat ensisijaisesti euroalueen yleinen korkotaso ja sen muutokset. Kustannuksiin vaikutetaan pääasiassa toteuttamalla kaupunkikonsernin lainanotto mahdollisimman kustannustehokkaasti sekä hallitsemalla velan korkoriskiasemaa. Rahoitusriskiä hallinnoidaan välttämällä jälleen rahoitettavaksi tulevien lainojen liiallista keskittymistä ajallisesti ja varainhankintalähteittäin sekä sijoitetun ylimääräisen likviditeetin avulla.

Kaupungin nettolainanotto vuonna 2021 oli n. 9,5 milj. euroa negatiivinen ja lainakanta (ilman konsernitilin saldoa) supistui edelleen ollen vuoden lopussa 849 milj. euroa. Lainakanta /asukas laski edelleen ja sen ennustetaan olevan n. 3 530 euroa. Suhdeluku oli korkeimmillaan vuosina 2014 - 2015, jolloin kaupungin lainakanta oli yli 5 000 euroa /asukas. Vantaa on siten pystynyt lyhentämään pitkäaikaista velkaansa merkittävästi samalla, kun kaupunki on kasvanut vahvasti, mikä auttaa rahoitus- ja korkoriskien hallinnassa nousevassa korkoympäristössä. Kaupungin oma ja konsernin pitkäaikainen varainhankinta toteutettiin myös vuonna 2021 erittäin kustannustehokkaasti.

Rahoitus- ja korkoriskien hallinta Vantaan kaupunkikonsernissa on keskitetty Rahoituksen ja riskienhallinnan yksikköön Talous ja strategia -palvelualueelle. Kaupungin lainasalkun keskikorko painui vuonna 2021 ennätyksellisen alhaiseksi 0,18 %:iin ja kaupungin lainasalkun korkomenot alittivat vuonna 1,6 milj. euroa, mikä on kaupungin alhaisin korkomeno euroaikana. Huolimatta ennätysalhaisesta korkomenosta lainasalkun suojausaste nousi ja korkoriskiasema parani edelleen edellisestä vuodesta.

Vantaan kaupungin lainasalkkuun ei sisälly valuuttakurssi- tai johdannaissopimuksiin liittyviä riskejä.

Vahinkoriskit

Vahinkoriskillä tarkoitetaan riskiä, joka aiheuttaa toteutuessaan taloudellisia menetyksiä, henkilövahinkoja tai haittaa ympäristölle. Vahinkoriski kohdistuu tyypillisesti tiettyyn kohteeseen ja on usein seurauksiltaan välitön. Vahinkoriskeihin kuuluvat työtapaturmat, organisaation omaisuuden vaurioituminen, tuhoutuminen tai häviäminen esimerkiksi rikoksen tai muun vahingollisen tapahtuman seurauksesta.

Vantaan kaupungin merkittävimmiksi vahinkoriskeiksi on arvioitu työturvallisuuteen liittyvät riskit kuten henkilöstöön kohdistuvat uhka- ja väkivaltatilanteet sekä muut työturvallisuuspoikkeamat, toimitilojen sisäilmaongelmat ja kosteusvahingot. Tutka-ilmoitusten perusteella on todettavissa, että kaupungin työntekijöiden työssään kohtaamat väkivalta- ja väkivallan uhkatilanteet ovat lisääntyneet lähes 30 prosenttia vuodesta 2020. Tämän lisäksi työntekijöiden kokemat äkilliset fyysiset tai psyykkiset kuormitustilanteet ovat lisääntyneet yli 83 prosentilla. Uhka- ja väkivaltatilanteiden sekä äkillisten psyykkisten kuormitustilanteiden suuret määrät korostuvat erityisesti Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä Kasvatus ja oppimisen toimialoilla.

Keskeisiksi vahinkoriskeiksi on tunnistettu myös kaupungin kiinteistöihin ja omaisuuteen kohdistuvat vahingot, varkaudet ja vahingonteot sekä luonnonilmiöiden aiheuttamat onnettomuudet. Lisäksi vahinkoihin liittyvät vastuuriskit koetaan seurauksiltaan merkittäviksi.

Vahinkoriskejä hallinnoidaan mm. erittäin laajoilla ja kattavilla omaisuusvakuutuksilla sekä toiminnan vastuuvakuutuksilla, liukkaudentorjunnalla, lumenauraukselle ja valaistuksen parantamisella julkisessa kaupunkitilassa sekä kaupungin kiinteistöjen piha-alueilla.

Yksittäiset vahinkoriskitapahtumat eivät aiheuttaneet merkittäviä taloudellisia seurauksia vuoden 2021 aikana. Kaupungin vahinkorahastosta korvattiin kaupungin kiinteistöihin ja muuhun omaisuuteen kohdistuneista vahingonteoista, kuten töhryistä, lasien rikkomisista ym. omaisuuden vahingoittamisesta noin 43 000 euron kustannukset. Kaupunkiorganisaation ulkopuolisista tapahtumista, joissa katsottiin kaupungin olevan vastuussa, korvattiin yhteensä n. 31 000 euroa. Valtaosa kaupungin vahinkorahastosta maksetuista korvauksista liittyi tavanomaisiksi luokiteltaviin kaatumisiin ja liukastumisiin.

Paikallinen turvallisuussuunnittelu

Turvallinen kaupunki on asukkaiden hyvän elämän perusta. Turvallisuussuunnittelun tavoitteena on vähentää rikosten, häiriöiden ja onnettomuuksien määrää ja niistä aiheutuvia vahinkoja sekä ylläpitää turvallisuutta ja turvallisuuden tunnetta. Turvallisuussuunnittelu on suoraan kytköksissä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen.

Vantaan turvallisuushaasteet liittyvät usein syrjäytymiseen sekä koronapandemiaan. Koettu turvallisuus ei kuitenkaan aina kerro todellisesta turvallisuustilanteesta, vaan joskus turvattomuuden kokemus heijastelee enemmän ihmisten pelkoja ja huolia. Vantaan kaupunki kartoitti asukkaidensa kokemaa turvallisuutta turvallisuuskyselyn avulla 10.3. - 6.4.2021 välisenä aikana. Kysely toteutettiin kaupungin verkkosivuilla ja siihen vastasi 1548 vantaalaista.

Oma asuinalue, joka käsittää oman kodin läheisyydessä olevan alueen, on yksi tärkeimmistä asioista turvallisuuden tunteen sekä viihtyvyyden luomiseen. Kyselyyn vastaajista hiukan yli 45 % koki ympäristön roskaisuuden, epäsiisteyden tai jätteet melko suureksi tai suureksi ongelmaksi omalla asuinalueellaan. Huumeiden näkyvyys katukuvassa sekä nuorten kokoontuminen ja häiriökäytös nousivat myös esille.

Vantaalaiset pitivät huolestuttavina asioina tunnetta poliisien näkyvän valvonnan vähenemisestä, ääriliikkeiden toimintaa, ihmisten syrjäytymistä sekä rasismia tai suvaitsemattomuutta. Vantaalaiset kokevat yleisesti ottaen eniten turvattomuutta juna-asemilla sekä niiden välittömässä läheisyydessä etenkin ilta- ja yöaikaan. Ihmisiä huolestuttavat huumeiden käyttäjät ja myyjät, päihteet, nuorten kokoontuminen ja häiriökäytös sekä järjestyshäiriöt (aseman seutu, ostoskeskukset) ja oman alueen yhteisöllisyyden lasku.

Vantaan kaupungin turvallisuussuunnitelma hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 1.11.2021. Turvallisuussuunnitelmaan on nostettu kaksi koko turvallisuussuunnitelman läpileikkaavaa päämäärää: hyvä turvallisuusjohtaminen ja sukupuolitietoisuus. Turvallisuusjohtaminen on kokonaisvaltaista turvallisuuden hallintaa, jossa yhdistyy sekä menetelmien ja toimintatapojen että ihmisten johtaminen jatkuvan turvallisuuden ja terveellisyyden edistämisessä. Sukupuolitietoisuudella tarkoitetaan tässä yhteydessä sitä, että kaupungin palvelut tulee resursoida oikeudenmukaisesti, ja joissakin palveluissa voi olla tarvetta sukupuolitietoiselle muutokselle tai positiiviselle erityiskohtelulle. Kaupungin johtoryhmä päätti 1.2.2021, että sukupuolitietoisen budjetoinnin toimintatapaa edistetään yhä kattavammaksi. Toimialat ovat nostaneet vuonna 2021 kukin yhden sukupuolitietoisen turvallisuustyön kohteen kaupungin yhteiseen turvallisuustyöhön.

Vantaan kaupungin turvallisuussuunnitelma on rajattu neljään pääteemaan: lähisuhdeväkivalta, päihteet, nuoriso ja liikkumisen turvallisuus. Rajaus perustuu toimintaympäristön arvioon, johon on käytetty kaupungin, poliisin ja pelastuslaitoksen tilastoja, turvallisuuskyselyn ja muiden hyvinvointiin liittyvien kyselyiden tuloksia sekä kaupungin toimijoiden hiljaista tietoa ja havaintoja turvallisuustilanteen muutoksista. Arviossa tunnistettujen turvallisuusteemojen ongelmiin tai haasteisiin vastaamiseksi on valittu painopistealueet, joihin laaditaan toimenpiteet. Toimenpiteiden tulee olla konkreettisia ja käytännönläheisiä, jotta niiden toimeenpanoa voidaan seurata ja arvioida.

Häiriötilanteisiin varautuminen ja valmiussuunnittelu

Häiriötilanteisiin varautumisen perusajatus on, että myös häiriötilanteessa toimitaan mahdollisimman pitkälle normaalia lainsäädäntöä noudattaen, julkisen vallan normaaleilla organisaatiorakenteilla ja demokraattisen päätöksenteon periaatteiden mukaisesti. Häiriötilanteen niin edellyttäessä voidaan ylimmän valtionjohdon aloitteesta ottaa käyttöön erityisesti poikkeusolojen varalta säädettyjen lakien sallimia toimivaltuuksia. Kaupungin asukkaille ja yhteistyökumppaneille tärkeiden toimintojen jatkuvuus merkittävien riskien toteutuessa varmistetaan valmiussuunnitelmin sekä muilla toiminnan jatkuvuuteen pyrkivillä etukäteen tehtävillä varautumisjärjestelyillä.

Nykypäivän verkostomainen toiminta edellyttää säännöllistä yhteyttä, yhteistä suunnittelua ja sopimista sekä harjoituksia ja häiriötilanteen aikaisen tiedonkulun varmistamista keskeisten toimijoiden välillä. Yhteys kriittisestä infrastruktuurista ja palveluista vastaavien välillä tulee perustua jo normaaliaikana luotuihin ja sovittuihin järjestelyihin.

Vantaan kaupungin valmiusohje hyväksyttiin 8.2.2021 kaupunginhallituksessa, ja samalla hyväksyttiin Kaupunkistrategian ja johdon toimialan valmiussuunnitelma. Kaupunkikulttuurin toimialan valmiussuunnitelma on hyväksytty kuluvan vuoden aikana ja muiden toimialojen valmiussuunnitelmien päivitys on käynnistetty.

Vantaan kaupunki osallistui UUSIMAA21 valmiusharjoitukseen ja TAISTO21-harjoitukseen, joissa testattiin organisaation toimintakykyä erilaisissa tietoturva- ja tietosuojaloukkaustilanteissa.

Vantaan ja Keravan alueelle muodostettavan hyvinvointialueen valmius- ja kriisivarautuminen tullaan toteuttamaan yhteistyössä Vantaan ja Keravan kaupunkien sekä hyvinvointialueen (ml. Keski-Uudenmaan pelastuslaitos) välisenä yhteistyönä hyvinvointialueen käynnistettyä toimintansa. Toimijoiden kesken muodostuu monia uusia rajapintoja ja vastuualueita, jotka vaativat moniulotteista selvittämistä valmiussuunnittelun ja kriisivarautumisen näkökulmasta. Selvitystyötä varten on asetettu työryhmä, jonka tehtävänä on kartoittaa Vantaan ja Keravan kaupunkien valmiussuunnitelmien nykytila, tunnistaa kaupunkien valmiussuunnitelmien erot, puutteet ja päällekkäisyydet, selvittää valmiussuunnittelun vastuut hyvinvointialueuudistuksen astuttua voimaan sekä tunnistaa rajapinnat hyvinvointialueelle siirtyvien toimintojen ja kaupungeille jäävien vastuualueiden välillä.

Koronapandemian aiheuttaman poikkeustilanteen johtamista varten perustettu häiriötilannejohtoryhmä ja johtokeskus jatkoivat toimintaansa vuoden 2021 aikana. Häiriötilannejohtoryhmä on kokoontunut säännöllisesti koko vuoden, ja johtokeskus on laatinut Vantaan koronatilanteesta tilannekatsauksen viikoittain. Valtaosa valmiussuunniteluun varatusta työajasta on käytetty koronapandemian hoitoon liittyvissä akuuteissa valmistelutehtävissä.

Oikeudenkäynnit sekä kunnallisvalitukset vuonna 2021

Vantaan kaupunki ja VAV-Yhtymä Oy ovat nostaneet n. 3 000 000 euron suuruisen vahingonkorvauskanteen entistä tilintarkastusyhtiötä BDO Oy:tä kohtaan virheellisen veroneuvonnan vuoksi. Lisäksi kaupunki vaatii noin 60 000 euroa vahingonkorvausta siitä, että kaupunki on joutunut vaihtamaan tilintarkastajaa kesken tilikauden. Asia on käsittelyssä käräjäoikeudessa.

Vantaan Golfpuisto Oy:n maanvuokrasopimusta koskeva riita-asia on vireillä hallinto-oikeudessa. Vantaan kaupungin vaatimus siitä, että maanvuokrasopimus vahvistetaan päättyneeksi, menestyi käräjäoikeudessa.

Muita merkittäviä kiinteistöjä koskevia riita-asioita ovat Aurinkokiven koulun laajennusta koskeva riita-asia, joka on vireillä käräjäoikeudessa, sekä sopimussakon perimistä koskeva riita-asia, joka on vireillä hovioikeudessa. Ensimmäisen asian intressi on noin 400 000 euroa ja jälkimmäisen noin 125 000 euroa.

Tulkkauspalveluiden hankintaa koskeva valitus on ollut vireillä markkinaoikeudessa vuoden vaihteessa. Vuoden 2022 aikana kyseinen hankinta on päätetty keskeyttää. Lisäksi markkinaoikeudessa on ollut vireillä kaksi muuta hankintoja koskevaa oikeudenkäyntiä.

Kaava-asioiden osalta hallinto-oikeudessa on vireillä 16 valitusta yleiskaavasta. Lisäksi vireillä on yksi valitus suunnittelutarveratkaisusta. Vuoden aikana on kolmessa kaava-asiassa hallinto-oikeus joko kumonnut kaavan osittain tai kokonaisuudessaan.

1.2 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat oleellinen osa Vantaan kaupungin lakisääteistä toimintaa. Kuntalain (410/2015) 14 §:n 2 momentin 7 kohdan mukaan valtuusto päättää kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kaupunginhallituksen tehtävänä on Kuntalain 39 §:n mukaan huolehtia kaupungin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Liikelaitoksissa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä vastaavat kuntalain 67 §:n nojalla johtokunnat.

Sisäinen valvonta on osa Vantaan kaupungin johtamisjärjestelmää ja kaupungin johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Sisäisen valvonnan selonteko pohjautuu kaupungin toimialojen ja palvelualueiden sekä kaupunkikonserniin kuuluvien liikelaitosten ja konserniyhtiöiden kuvauksiin ja itsearviointeihin kaupungin hallintosäännön mukaisesti delegoidun toimivallan ja vastuiden noudattamisesta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Lisäksi selonteko perustuu sisäisen tarkastuksen toimintavuoden aikana tekemiin tarkastuksiin ja arviointeihin.

Riskienhallinta on kiinteä osa sisäistä valvontaa. Konsernijohdon tehtävä on varmistaa konsernivalvonnan avulla, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta on hoidettu asiaankuuluvalla tavalla. Konserniyhteisöissä sisäinen valvonta ja riskienhallinta kuuluvat konsernin yhteisöjen hallitusten ja toimitusjohtajien vastuulle.

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä esitetään kappaleessa 1.6.7.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteet

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan tavoitteet, toimintaperiaatteet ja vastuut on määritetty Vantaan kaupunginvaltuuston 2.3.2015 hyväksymässä Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteet Vantaan kaupunkikonsernissa -ohjeessa. Ohjeen ajantasaisuus tarkastetaan valtuustokausittain tai tarvittaessa.

Sisäisellä valvonnalla ja riskienhallinnalla tarkoitetaan Vantaan kaupunkikonsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joilla pyritään varmistamaan toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus sekä turvaamaan resurssit, omaisuus ja toiminnan jatkuvuus. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskienhallintaa ja toiminnan tuloksellisuuden arviointia. (Hallituksen esitys kuntalaiksi, HE 268/2014 vp. s.145)

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on edistää kaupunkikonsernin taloudellisuutta ja tehokkuutta, varmistaa toiminnan ja talouden raportoinnin oikeellisuus ja tietojen luotettavuus sekä huolehtia lakien, päätösten, sääntöjen ja johdon ohjeiden noudattamisesta. Riskienhallinnalla pyritään osaltaan varmistumaan myös siitä, että johtaminen, toiminnan suunnittelu ja päätöksenteko perustuvat oikeaan, riittävään ja ajantasaiseen tietoon.

Sisäinen valvonta on kaupungin johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä ja se kohdistuu organisaation kaikkeen toimintaan. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa ja toiminnan tuloksellisuuden arviointia. Merkittävä osa sisäisestä valvonnasta toteutuu organisaation prosesseihin sisällytettävinä päivittäisinä valvontatoimenpiteinä ja varmistuksina. Säännölliseen valvontaan kuuluvat muun muassa johdolle ja luottamuselimille laadittavat raportit, toiminnan ja erityisesti poikkeamien seuranta, talousarvion toteutumisen seuranta, säädösten ja ohjeiden noudattamisen valvonta, hyväksymis- ja valtuutusmenettelyt sekä fyysiset valvontatoimenpiteet.

Hallinto- ja johtamistapa

Vantaan kaupungin päätöksentekoa, omaisuuden hallintaa ja sopimustoimintaa säätelee lakien ja asetusten lisäksi mm. hallintosääntö sekä eri toimialojen ja palvelualueiden vastuulla olevien toimintojen osalta palvelualueittain ja -yksiköittäin laaditut ohjeet. Vantaan kaupungin hallintosääntö päivitettiin viimeksi 31.1.2022 ja päivitetty sääntö astui voimaan 1.2.2022. Hallintosäännön 19. luvun 1 §:ssä todetaan, että riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestäminen sekä toiminnan kehittäminen ovat kaupunkikonsernin jokaisen organisaation vastuulla olevia tehtäviä. Lisäksi hallintosääntö määrittää riskienhallintaan ja sisäiseen valvontaan kohdistuvat erityiset vastuut muun muassa kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen, kaupunginjohtajan sekä liikelaitosten johtajien osalta. Riskienhallintaa ja sisäistä valvontaa toteutetaan kaikilla organisaatiotasoilla sekä eri toiminnoissa ja prosesseissa ja palveluntuottajille ulkoistetuissa palveluissa.

Hallintosääntö edellyttää, että kaupungissa noudatetaan hyvää johtamis- ja hallintotapaa. Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat ja palvelualuejohtajat vastaavat kaupunki-, toimiala- ja palvelualuetasolla hyvän johtamis- ja hallintotavan, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisestä, toteuttamisesta ja toimivuuden varmistamisesta kaupunginhallituksen päättämien periaatteiden ja menettelytapojen mukaisesti sekä seuraavat raportointia alaisensa toiminnan johtamis- ja hallintojärjestelmän, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan tilasta. Liikelaitoksissa vastuu on liikelaitoksen johtajalla. Esihenkilöt ja yksiköiden päälliköt vastaavat siitä, että johtamassaan organisaatiossa henkilöstö toimii hyväksyttyjen hyvään johtamis- ja hallintotapaan, riskienhallintaan ja sisäiseen valvontaan liittyvien periaatteiden ja menettelytapojen mukaisesti. Esihenkilö vastaa johtamansa yksikön osalta siitä, että henkilöstön toimivalta ja vastuut on määritetty ja että henkilöstöllä on ajantasaiset tehtäväkuvaukset.

Riskienhallinnan järjestäminen

Kokonaisvaltaisella riskienhallinnalla tarkoitetaan kaikkia niitä tekijöitä, jotka yhdessä mahdollistavat kaupunkikonsernin riskienhallinnan toteuttamisen, seurannan sekä kehittämisen. Viitekehys rakentuu riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan perusteista ja periaatteista, asetetuista tavoitteista sekä riskienhallintaan sitoutumisesta. Kokonaisuuteen kuuluvat olennaisesti myös organisatoriset järjestelyt kuten suunnitelmat, vastuut, resurssit, prosessit ja toimintatavat. Toimiva riskienhallinta edellyttää järjestelmällistä ja ennakoivaa tapaa tunnistaa, analysoida sekä hallita toimintaan liittyviä uhkia ja mahdollisuuksia. Riskienhallinnan kokonaisuuteen kuuluvat keskeisesti myös vakuutukset, menettelyt toteutettujen riskienhallintatoimenpiteiden seurantaan sekä riskeistä raportointiin.

Vantaan kaupunkikonsernin riskienhallinnan periaatteet on määritetty ISO 31000-standardin periaatteiden mukaisesti. Riskien arviointia ja hallintaa toteutetaan organisaation kaikilla tasoilla määritettyjen vastuiden mukaisesti. Strategiatyön yhteydessä arvioidaan strategian toteutumista uhkaavat riskit ja määritetään niille hallintatoimenpiteet sekä vastuutahot. Lisäksi riskien arviointia toteutetaan tietosuojaa koskevien vaikutustenarviointien, projektien, toimintasuunnitelmien, toimintaympäristöanalyysien sekä varsinaisten riskienhallintasuunnitelmien laadintatyön yhteydessä.

Riskienhallintasuunnitelmat laaditaan TargetorPro-järjestelmään kaupungin kaikilla palvelualueilla, toimiala- ja liikelaitostasoisesti sekä kaupunkikonserniin kuuluvissa merkittävissä yhteisöissä. Palvelualueet raportoivat tunnistamistaan ja arvioimistaan riskeistä toimialansa johdolle. Toimialan johto käsittelee ja arvioi sekä laatii näiden tietojen perusteella arvion toimialaan kohdistuvista merkittävimmistä riskeistä. Lisäksi riskienhallintasuunnitelmat on ohjeistettu laadittaviksi merkittäviin projekteihin sekä hankkeisiin, kuten esimerkiksi Vantaan Ratikka-hankkeeseen tai hyvinvointialueuudistuksen valmisteluun. Vantaan Ratikka-hankkeen riskienhallintasuunnitelma toteutetaan tosin Thinking Portfolion Riskisalkku-ohjelmiston avulla.

Riskienhallintasuunnitelmien päivittäminen on muodostunut luontevaksi osaksi toimialojen vuosikellon mukaista toimintaa. Riskienhallintasuunnitelmaan kootaan sekä riskitieto että riskien hallitsemiseksi määritetyt vastuut ja toimenpiteet organisaation toiminnan kannalta merkittävimmiksi arvioiduista riskeistä. Riskienhallintasuunnitelmat tarkastetaan ja päivitetään sekä niiden avulla raportoidaan organisaation riskienhallinnasta kaksi kertaa vuodessa. Vuoden toista päivitystä täydennetään lisäksi selonteolla kuluvan vuoden riskienhallinnassa sekä sisäisessä valvonnassa onnistumisesta. Tällä menettelyllä on pyritty saavuttamaan varmuus siitä, että riskienhallintaa toteutetaan kaupunkikonsernissa riittävässä laajuudessa ja että riskitieto on ajantasaista.

Vantaan kaupungin riskienhallinnan johtoryhmänä toimii kaupungin johtoryhmä. Johtoryhmän valmisteluelimenä toimii kaupunginjohtajan nimeämä riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan ohjausryhmä, joka vastaa riskienhallinnasta kokonaisuutena. Ohjausryhmä suunnittelee, koordinoi ja kehittää riskienhallintaa kaupunkikonsernin tasolla. Se mm. valvoo, että riskienhallinta toteutuu tehtyjen päätösten ja kaupunkitasoisten suuntaviivojen mukaisesti, tiedottaa organisaatiolle riskienhallinnasta ja valmistelee kaupunkitasoisen riskienhallintasuunnitelman. Ohjausryhmän puheenjohtajana toimii kaupungin rahoitusjohtaja ja sihteerinä riskienhallinnan asiantuntija. Lisäksi ryhmässä on edustettuna riskienhallinnan yhteyshenkilöt kaikilta kaupungin toimialoilta ja liikelaitoksilta. Ohjausryhmän jäsenet toimivat edustamansa organisaation yhteyshenkilöinä riskienhallintaan ja sisäiseen valvontaan liittyvissä kysymyksissä.

Kaupungin vakuuttamista ohjaa kaupunginvaltuuston vuonna 2018 hyväksymä vakuutuspolitiikka. Erityisesti vahinko- ja vastuuriskien seurauksia pyritään rajaamaan vakuuttamalla. Kaupungille lakisääteisiä vakuutuksia ovat tapaturmavakuutus ja liikennevakuutus, minkä lisäksi kaupungilla on voimassa ryhmähenkivakuutus. Lakisääteiset ja muut pakolliset vakuutukset otetaan vähintään sen mukaisina, mitä lainsäädäntö ja muut määräykset edellyttävät. Lakisääteisten vakuutusten lisäksi tavoitteena on, että kaupungilla, sen liikelaitoksilla ja tytäryhteisöillä on riskiperusteisesti arvioiden riittävän kattava, mutta kustannustehokas vakuutusturva omaisuuden ja toiminnan keskeytymisen sekä toiminnan ja hallinnon vastuiden osalta. Lisäksi kaupunki voi hyödyntää vakuutusyhtiöiden tarjoamia riskienhallinta- ja vahinkojen torjuntapalveluja.

Sisäisen tarkastuksen järjestäminen

Sisäisen tarkastuksen palveluyksikkö toimii kaupunginjohtajan suorassa alaisuudessa. Palveluyksikön tehtävät on määritelty hallintosäännössä. Tarkastustyö perustuu kalenterivuoden kattavaan kaupunginjohtajan hyväksymään vuosisuunnitelmaan, joka yhteensovitetaan ulkoisen tarkastuksen työohjelman kanssa.

Tarkastusraportit toimitetaan niiden valmistuttua kaupunginhallituksen puheenjohtajille, kaupunginjohtajalle ja koko kaupunkia tai tiettyä toimialaa koskevissa tapauksissa toimialan apulaiskaupunginjohtajalle ja asianosaisille esimiehille sekä toimialaa merkittävästi koskevissa tapauksissa lautakunnan/johtokunnan puheenjohtajalle. Sen lisäksi, että kaupunginjohtaja saa raportit välittömästi niiden valmistuttua niiden tuloksia käydään läpi tarkastusjohtajan kanssa tarpeen mukaan. Kaupunginhallitukselle tuloksista raportoidaan maaliskuussa. Tytäryhteisöä koskevissa tarkastuksissa tarkastusraportit toimitetaan myös ko. yhtiöön ja konsernijaostoon.

Vuonna 2021 sisäinen tarkastus on tehnyt 15 varsinaista tarkastusta ja 13 jälkitarkastusta. Tarkastuksia tehtiin kaikille toimialoille ja ne kohdistuivat mm. yleishallintoon, henkilöstöhallintoon, avustuksiin, omaisuuden hallintaan, tavaroiden ja palveluiden hankintaan, taloushallintoon, tietohallintoon sekä sopimuksiin. Tarkastuksista neljä kohdistui kaupungin tytäryhtiöihin. Palveluyksikössä työskenteli neljä henkilöä.

Tarkastukset eivät tuoneet esiin sellaisia laajempia asiakokonaisuuksia, joissa olisi merkittävässä määrin sisäisen valvonnan tai riskienhallinnan tehostamistarpeita lukuun ottamatta sopimushallintaa ja -valvontaa. Sopimusten hallinnointi ei ole kaupunkitasolla kaikilta osin kunnossa ja sopimusten noudattamisen valvonta ei ole riittävää. Lisäksi kaupunkiympäristön toimialan arvonlisävero-osaamista on syytä parantaa. Tarkastettujen toimintojen osalta sisäisen valvonnan voidaan arvioida olevan keskimäärin hyvällä tasolla.

Johdon ja esihenkilöiden valvontatoimenpiteet

Valvontatoimenpiteiden tarkoituksena on varmistaa, että lainsäädäntöä sekä Vantaan kaupungin arvoja, ohjeita ja toimintaperiaatteita noudatetaan kaupungin toimialoilla ja kaikilla organisaation tasoilla. Kaupunkikonsernin sisäisestä valvonnasta vastaavat kaikki tilivelvolliset ja esihenkilöt. Sisäinen tarkastus avustaa kaupunginjohtajaa ja kaupunginhallitusta arvioimalla sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan riittävyyttä ja toimivuutta. Kaupungin ulkoista valvontaa toteuttavat tilintarkastaja sekä tarkastuslautakunta.

Suuri osa sisäisestä valvonnasta toteutuu organisaation prosesseihin sisällytettävinä päivittäisinä valvontatoimenpiteinä ja varmistuksina. Säännölliseen valvontaan kuuluvat muun muassa johdolle ja luottamuselimille laadittavat raportit, toiminnan ja erityisesti poikkeamien seuranta, talousarvion toteutumisen seuranta, säädösten ja ohjeiden noudattamisen valvonta, hyväksymis- ja valtuutusmenettelyt sekä fyysiset valvontatoimenpiteet.

Vantaan kaupunkikonsernissa ei sallita väärinkäytöksiä. Johdon velvollisuutena on huolehtia riittävästä sisäisestä valvonnasta väärinkäytösten ehkäisemiseksi ja havaitsemiseksi sekä puuttua havaittuihin väärinkäytöksiin. Sisäinen tarkastus voi kaupungin johdon harkinnan mukaan avustaa tutkimuksen teossa tai tutkia väärinkäytösepäilyjä. Lähtökohtaisesti sisäisen tarkastuksen laatimat tarkastusraportit käsitellään johtoryhmätasoisesti ja niiden suosituksia noudatetaan.

Väärinkäytösten mahdollisuutta on pyritty minimoimaan laadunvarmistusprosesseilla, joissa muun muassa asioiden käsittely tapahtuu useamman henkilön toimesta. Niin sanottuihin vaarallisiin työyhdistelmiin kiinnitetään huomiota, jotta niiden syntyminen estetään ennalta. Rekrytointitilanteessa noudatetaan kaupunkitasoista ohjetta luottotietojen tarkastamisesta rekrytoitaessa henkilöitä tehtäviin, jotka edellyttävät erityistä luotettavuutta. Tietyissä tehtävissä edellytetään lisäksi suojelupoliisin tekemää turvallisuusselvitystä henkilön soveltuvuuden arvioimiseksi kyseiseen tehtävään.

Toimialoilla tehdään lisäksi erilaisia auditointeja, ja ne kohdistuvat joko omaan tai ulkoistettuun toimintaan. Sisäistä valvontaa toteutetaan myös muun muassa kaupunginjohtajan säännöllisissä toimialojen navigointitilaisuuksissa sekä konsernihallinnon toimesta konserniyhteisöissä järjestettävissä navigoinneissa.

Viestintä ja raportointi

Kaupunkitasoinen riskienhallintasuunnitelma toimii kaupunkikonsernissa riskienhallinnan raportoinnin välineenä. Raportoinnin kautta toimialojen, liikelaitosten ja nimettyjen yhtiöiden johtoryhmillä, luottamuselimillä sekä riskienhallinnan asiantuntijalla yhdessä riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan ohjausryhmän kanssa on ollut mahdollisuus todentaa kaupunkikonsernin riskienhallinnan toteutuminen.

Strategisten tavoitteiden toteutumista seurataan johtoryhmissä ja niistä raportoidaan osavuosikatsausten yhteydessä lautakunnille sekä kaupunginhallitukselle. Kaupunkitasoisista, valtuuston hyväksymistä sitovista tavoitteista raportoidaan vuosittain kaupunginvaltuustolle. Taloudellisten riskien hallitsemiseksi toimialojen budjettivastuulliset esihenkilöt raportoivat säännöllisesti talouden toteutumisesta, budjetin ylitys- ja alitusuhista sekä tarvittavista toimenpiteistä. Käyttösuunnitelman toteumaennusteita laaditaan lähes kuukausittain palvelualuetasolla. Talouden toteutumisesta raportoidaan osavuosikatsausten yhteydessä kaupunginhallitukselle sekä toimintaa ohjaaville lautakunnille. Konserniyhteisöjen osalta toimintaa ohjaavana tahona toimii kaupunginhallituksen yleisjaosto.

Toimialoilla pyritään hyödyntämään merkittävissä päätöksissä vaikutusten ennakkoarviointia. Tämän menettelyn avulla tavoitteena on ennakoida mahdollisen päätöksen vaikutukset kohderyhmään sekä minimoida ennakoitavissa olevat riskit. Hankintapäätösten perustelujen parantamisella ja yhteydenpidolla toimittajiin on pyritty ehkäisemään potentiaalisia valituksia markkinaoikeuteen. Merkittävien kuntalaisiin vaikuttavien muutosten osalta arviointi liitetään osaksi toimintaa ohjaavaan lautakuntaan vietävää päätösesitystä.

Vantaan kaupungin kaikissa tulosyksiköissä tehdään työturvallisuuslain mukaisesti vuosittainen työn vaarojen ja haittojen arviointi. Vuonna 2018 käyttöönotettu Tutka-järjestelmä mahdollistaa turvallisuuspoikkeamien, kuten uhka- ja väkivaltatilanteiden seurannan ja systemaattisemman puuttumisen poikkeamiin. Sosiaali- ja terveystoimen kaikkien yksiköiden potilasturvallisuussuunnitelmat tai omavalvontasuunnitelmat on laadittu lakien edellyttämällä tavalla. Tietoturvapoikkeamista on lähes reaaliaikaista seurantaa, ja niistä laaditaan kuukausittaiset raportit.

Seuranta

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumista ja kehittämistä seurataan Vantaan kaupunkikonsernissa monella eri tasolla. Esihenkilöiden ja päälliköiden on seurattava vastuullaan olevia toimintoja ja ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin, mikäli hyvän johtamis- ja hallintotavan, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan vastaista toimintaa havaitaan. Jokaiselta kaupungin toimialalta, liikelaitokselta ja määrätyiltä konserniyhteisöiltä pyydetään vuosittain kirjallinen selvitys organisaatiossa käytössä olevista sisäiselle valvonnan ja riskienhallinnan menettelyistä, niiden onnistumisesta sekä organisaatioon kohdistuneista merkittävimmistä riskeistä kuluneen vuoden aikana. Samassa yhteydessä tiedustellaan, onko menettelyillä onnistuttu tukemaan asetettujen tavoitteiden täyttymistä ja onko riskienhallinnalla ja sisäisellä valvonnalla kyetty ennaltaehkäisemään toiminnassa esiintyviä poikkeamia. Lisäksi organisaatioita pyydetään tunnistamaan kehittämiskohteita riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan prosesseissaan.

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan ohjausryhmä tarkastelee kokouksissaan muun muassa kaupunkitasoista riskienhallintasuunnitelmaa, tilintarkastajien huomioita edellisen vuoden riskienhallinnasta, edellisen vuoden arviointikertomusta ja merkittävimpiä toteutuneita riskejä, riskienhallintatyön kehittämistä sekä muita vastuualueensa ajankohtaisia asioita. Lisäksi turvallisuusyhteistyön johtoryhmän kokouksissa käydään läpi riskienhallintaan liittyvät ajankohtaiset asiat neljä kertaa vuodessa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumista seurataan myös tarkastuslautakunnan toimesta. Tarkastuslautakunta on kaupunginvaltuuston alainen lakisääteinen toimielin, jonka tehtävänä on huolehtia Vantaan kaupungin ja kaupunkikonsernin hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä ja kuntalain mukaisen tavoite-, tuloksellisuus- ja tarkoituksenmukaisuusarvioinnin suorittamisesta.

Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnittelukaudella

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan ohjausryhmä kokoontui vuoden 2021 aikana neljä kertaa. Kokousten pääpaino oli kaupunkitasoisessa riskienhallintasuunnitelmassa sekä riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan yleisissä kehittämistarpeissa. Näiden lisäksi ohjausryhmässä huomioitiin vuoden 2020 arviointikertomukseen kirjatut tarkastuslautakunnan antamat kehitysehdotukset. Arviointikertomuksen mukaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteon runko tulisi jatkossa jäsentää täsmällisemmin vastaamaan COSO-malleja (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission, sisäisen valvonnan malli). Nämä otsikoihin pyydetyt muutokset ja tekstiosuuksiin kaivatut johdonmukaisuudet on pyritty toteuttamaan tässä selonteossa.

Yhtenä sisäisen valvonnan kehittämishankkeena toteutettiin sisäisen valvonnan kysely. Kaupunkitasoisen kyselyn suunnittelu tehtiin yhteistyössä sisäisen tarkastuksen kanssa. Kyselyn laadinta perustui vuoden 2019 tilintarkastusraporttiin, jossa suositeltiin Vantaan kaupungin sisäisen valvonnan tilan arvioimista palvelualueille kohdennetun kyselyn avulla. Kysely toteutettiin loppuvuodesta 2021, ja siihen osallistuivat kaikki kaupunkiorganisaation palvelualueet, liikelaitokset sekä toimialojen yhteisten palveluiden palveluyksiköt.

Itsearviointiin perustuvan kyselyn tavoitteena oli kartoittaa sisäisen valvonnan kehittämiskohteita sekä herättää aktiivista keskustelua sisäisen valvonnan järjestelyistä Vantaan kaupunkikonsernissa. Kyselystä saadut vastaukset täydensivät toimialueiden antamaa vuosittaista selontekoa sisäisestä valvonnasta. Saatujen vastausten perusteella Vantaan kaupunkiorganisaation sisäiseen valvontaan liittyvän valvontaympäristön, valvontatoimenpiteiden, viestinnän ja seurannan koettiin olevan hyvällä tasolla. Yleisinä kehittämiskohteina nähtiin prosessikuvausten ja tehtävien vastuualueiden päivitystyöt. Erityisesti valtuustokauden vaihdoksen aiheuttamat tarpeet delegointipäätösten päivittämiselle aiheuttivat epäselvyyksiä päätöksiin liittyvästä toimivallasta. Toisaalta vastauksissa tuli ilmi myös tarve sisäisen valvonnan koulutuksen järjestämiselle sekä sisäisen valvonnan ohjeen käsittelylle erityisesti uusien esihenkilöiden perehdytyksen yhteydessä.

Riskienhallinnan osalta on kaksi kehittämistarvetta noussut selvästi esille kuluneen vuoden aikana. Ensinnäkin riskienhallinnan prosessikuvaus kaipaa selkiyttämistä. Aikaisempi prosessikuvaus on jo yli kuusi vuotta vanha ja siihen liittyy päivitystarpeita niin aiemman organisaatiouudistuksen kuin tulevan hyvinvointialueuudistuksenkin johdosta. Lisäksi prosessikuvaus tarvitsee rinnalleen yksityiskohtaisemman toimintaohjeen. Toinen kehitystarve liittyy kerätyn riskidatan hyödyntämiseen päätöksenteon tukena. Riskienhallintasuunnitelmiin kerätty riskitieto on saatava informatiivisempaan ja helppokäyttöisempään muotoon. Tällä hetkellä riskitiedosta ei muodostu yhtenäistä riskirekisteriä, mikä tekee riskien kumuloitumisen ja vuositasoisen kehityksen seurannan vaikeaksi. Molemmat kehittämistoimenpiteet käynnistetään vuoden 2022 aikana.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Vuoden 2021 tilikauden tulos oli 61,3 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Tilinpäätössiirtojen jälkeen tilikauden ylijäämä oli 61,4 miljoonaa euroa. Tilikauden tulos parani 6,2 miljoonalla eurolla edelliseen vuoteen verrattuna. Toimintatuottojen, verotulojen ja valtionosuuksien yhteenlaskettu kasvu vuoteen 2020 verrattuna oli 118,2 miljoonaa euroa. Toimintakulut nousivat vuonna 2021 117,1 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Näiden erien positiivinen tulosvaikutus on yhteensä 1,1 miljoonaa euroa. Rahoitustuotot vähennettynä rahoituskuluilla laskivat 1,3 miljoonaa euroa. Poistot ja arvonalentumiset laskivat 6,6 miljoonaa euroa.

Tuloslaskelma		2021 milj. €		2020 milj. €		2019 milj. €
Toimintatuotot		334,2		236,9		230,5
Toimintakulut	-	1 580,3	-	1 463,2	-	1 407,5
Toimintakate	**-**	**1 246,1**	**-**	**1 226,3**	**-**	**1 176,9**
Verotulot		1 131,6		1 073,0		1 014,6
Valtionosuudet		255,3		293,0		184,3
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot		13,7		13,7		13,9
Muut rahoitustuotot		14,0		15,3		15,6
Korkokulut	-	1,6	-	1,9	-	1,9
Muut rahoituskulut	-	0,3	-	0,1	-	0,5
Vuosikate		**166,6**		**166,8**		**49,1**
Poistot ja arvonalentumiset	-	105,2	-	111,8	-	115,2
Satunnaiset erät		0,0		0,1		3,3
Tilikauden tulos		**61,3**		**55,1**	**-**	**62,7**
Tilinpäätössiirrot		0,1	-	0,4		0,2
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		**61,4**		**54,6**	**-**	**62,6**

Kunnan tuloslaskelma osoittaa, riittääkö tuottoina kertynyt tulorahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Tässä yhteydessä esitetty tuloslaskelma sisältää kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen ulkoiset tuotot ja kulut.

Tuotot

Vantaan kaupungin kokonaistuotot vuonna 2021 olivat 1 748,8 miljoonaa euroa. Kasvua edelliseen vuoteen verrattuna oli 116,8 miljoonaa euroa eli 7,2 prosenttia. Toimintatuotot nousivat edellisestä vuodesta 97,3 miljoonaa euroa. Verotuloja kertyi yhteensä 1 131,6 miljoonaa euroa. Vuoteen 2020 verrattuna kasvua oli 58,7 miljoonaa euroa (5,5 prosenttia). Valtionosuuksia kertyi vuonna 2021 yhteensä 255,3 miljoonaa euroa. Ne laskivat edellisestä vuodesta 37,7 miljoonaa euroa (12,9 prosenttia).

Kulut

Vantaan kaupungin kulujen kokonaismäärä vuonna 2021 oli 1 687,4 miljoonaa euroa. Lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 110,4 miljoonaa (7 prosenttia). Toimintakulut nousivat 117,1 miljoonaa euroa vuodesta 2020. Palvelujen ostot kasvoivat 76,9 miljoonaa euroa (10,4 prosenttia) edelliseen vuoteen verrattuna.

Taulukko. Tuotot v. 2021 – 2020

Tuotot	2021 milj. €	2020 milj. €
Toimintatuotot	334,2	236,9
Verotulot	1 131,6	1 073,0
Valtionosuudet	255,3	293,0
Rahoitustuotot	27,7	29,1
Yhteensä	**1 748,8**	**1 632,0**

Kuvio. Vuoden 2021 tuottojen jakautuminen

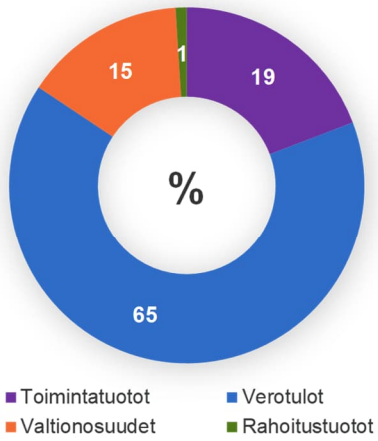

Taulukko. Kulut v. 2021 – 2020

Kulut	2021 milj. €	2020 milj. €
Henkilöstökulut	558,4	529,3
Palvelujen ostot	816,0	739,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	61,0	57,1
Avustukset	73,8	70,3
Muut toimintakulut	71,2	67,4
Rahoituskulut	1,9	2,0
Poistot	105,2	111,8
Yhteensä	**1 687,4**	**1 577,0**

Kuvio. Vuoden 2021 kulujen jakautuminen

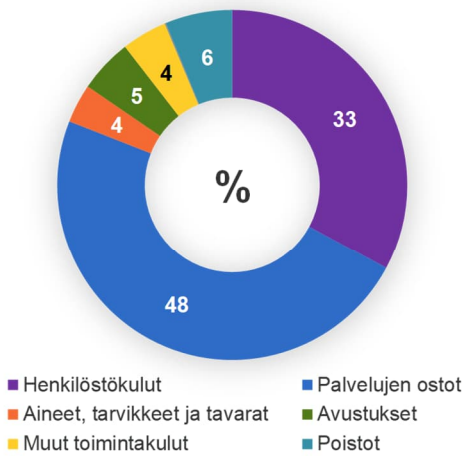

Toiminta- ja vuosikate

Toimintakulujen ja toimintatuottojen erotuksena muodostuva kaupungin toimintakate osoittaa, kuinka paljon käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Vuoden 2021 toiminta-kate oli -1 246,1 miljoonaa euroa. Se heikkeni edelliseen vuoteen verrattuna 19,8 miljoonaa euroa.

Toimintatuottojen osuus toimintakuluista on kasvanut edellisiin tilikausiin verrattuna. Toimintatuotot kattoivat vuonna 2021 toimintakuluista 21,1 prosenttia (16,2 prosenttia vuonna 2020).

Tuloslaskelman tunnusluvut	2021	2020	2019
Toimintatuotot/ toimintakulut, %	21,1	16,2	16,4
Vuosikate/ poistot, %	158,3	149,1	42,7
Vuosikate, euroa/ asukas	696,5	702,9	210,2
Asukasmäärä	239 206	237 231	233 775

Vuosikate kuvaa kokonaistulorahoituksen riittävyyttä. Kaupungin vuosikate laski edellisestä vuodesta 0,1 prosenttia ollen 166,6 miljoonaa euroa. Kaupungin tulorahoitus vuosikatteella mitattuna on ylijäämäinen.

Asukaskohtainen vuosikate on laskenut vuoden 2020 tasosta 6,4 euroa, ollen 696,5 euroa/ asukas vuonna 2021. Vantaan kaupungin tavoitearvo saadaan jakamalla keskimääräinen vuotuinen investointitaso (134,9 miljoonaa euroa) asukasmäärällä, jolloin arvoksi muodostuu 563,8 euroa/ asukas.

Tilikauden tulos ja yli-/ alijäämä

Kun vuosikatteesta vähennetään poistot ja arvonalentumiset sekä satunnaiset erät, saadaan tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus eli tilikauden tulos. Poistot on laskettu hyväksytyn poistosuunnitelman mukaan. Poistot ja arvonalentumiset olivat yhteensä 105,2 miljoonaa euroa vuonna 2021. Vuonna 2021 ei toteutunut satunnaisia tuottoja. Vuonna 2020 satunnaisia eriä kertyi 0,1 miljoonaa euroa.

Tilikauden tulos parani edellisestä vuodesta 6,3 miljoonaa euroa, ollen 61,3 miljoonaa euroa ylijäämäinen vuonna 2021. Tilikauden ylijäämä poistoeron ja varausten muutosten sekä rahastosiirtojen jälkeen oli 61,4 miljoonaa euroa.

1.3.2 Toiminnan rahoitus

Tilinpäätöksen rahoituslaskelma koostuu kaupungin ja liikelaitosten eli Suun terveydenhuollon, Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen, sekä rahastojen varsinaisen toiminnan ja investointien sekä rahoitustoiminnan rahavirtojen muutoksista. Rahoituslaskelma johdetaan tilinpäätöksen tuloslaskelmasta ja taseesta.

Toiminnan ja investointien rahavirta

Toiminnan ja investointien rahavirta vuonna 2021 oli 68,6 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Vuonna 2021 investointimenot olivat 120,6 miljoonaa euroa. Investointien omahankintameno, eli investointimenojen ja investointien rahoitusosuuksien erotus, oli 116,6 miljoonaa euroa. Omahankintameno pieneni edellisvuoteen verrattuna 26,3 miljoonaa euroa (18,4 prosenttia).

Rahoituksen rahavirta

Rahoituksen rahavirta puolestaan oli 54,0 miljoonaa euroa alijäämäinen. Kaupunki otti uutta pitkäaikaista lainaa yhteensä 70,0 miljoonaa euroa. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 79,5 miljoonalla eurolla. Pitkäaikaisten lainojen nettovähennykseksi muodostui siten 9,5 miljoonaa euroa, kun se edellisvuonna oli 39,1 miljoonaa euroa. Lyhytaikaisten lainojen vähennys, 6,7 miljoonaa euroa, koostuu tytäryhteisöjen konsernitilin saldon muutoksesta. Konsernitilisaamisten vähennys 5,3 miljoonaa euroa sisältyy lainasaamisten erään.

Rahavarojen muutos

Rahavarojen muutos muodostuu rahoitustoiminnan muutosten nettomäärän sekä tulorahoituksen ja investointien nettomäärän erotuksena. Rahavarat olivat vuoden 2021 lopussa 142,8 miljoonaa euroa sisältäen tytäryhteisöjen konsernitilin saldon 40,0 miljoonaa euroa. Tytäryhteisöjen konsernitilin saldo pieneni 1,4 miljoonaa euroa vuoden 2021 aikana. Rahavarat kokonaisuudessaan lisääntyivät 14,6 miljoonaa euroa vuoden 2021 aikana.

Rahoituslaskelma	2021 milj. €	2020 milj. €	2019 milj. €
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	166,6	166,8	49,1
Satunnaiset erät	0,0	0,1	3,3
Tulorahoituksen korjauserät	- 57,4	- 31,4	- 16,8
Investointien rahavirta			
Investointimenot	- 120,6	- 144,9	- 157,6
Rahoitusosuudet investointeihin	4,0	2,1	0,9
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	75,9	40,0	26,9
Toiminnan ja investointien rahavirta	**68,6**	**32,6**	**- 94,2**
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäys	- 34,3	0,0	- 3,1
Antolainasaamisten vähennys	8,2	8,0	8,3
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	70,0	120,0	100,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 79,5	- 159,1	- 82,3
Lyhytaikaisten lainojen muutos	- 6,7	- 9,5	25,5
Oman pääoman muutokset	0,9	- 0,1	0,1
Muut maksuvalmiuden muutokset	- 12,7	11,6	30,3
Rahoituksen rahavirta	**- 54,0**	**- 29,1**	**78,8**
Rahavarojen muutos	**14,6**	**3,5**	**- 15,4**
Rahavarat 31.12.	142,8	128,2	124,7
Rahavarat 1.1.	128,2	124,7	140,0

Rahoituslaskelman tunnusluvut	2021	2020	2019
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v. milj. €	78,0	64,6	- 4,6
Investointien tulorahoitus, %	142,9	116,7	31,4
Lainanhoitokate	2,1	1,0	0,6
Laskennallinen lainanhoitokate	1,5	1,5	0,4
Kassan riittävyys, pv	28,7	26,4	27,5
Asukasmäärä	239 206	237 231	233 775

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Investointien tulorahoituksen tunnusluku oli 142,9 prosenttia vuonna 2021 eli investoinnit pystyttiin kattamaan kokonaisuudessaan tulorahoituksella. Vuonna 2020 tulorahoitus riitti kattamaan investoinnit 116,7 prosenttisesti ja vuonna 2019 31,4 prosenttisesti.

Vuosikatteen ja investointien omahankintamenon kehitystä vuosina 2007 - 2021 havainnollistetaan alla olevassa kuvassa.

Kuvio. Vuosikate ja investointien omahankintameno 2007 – 2021

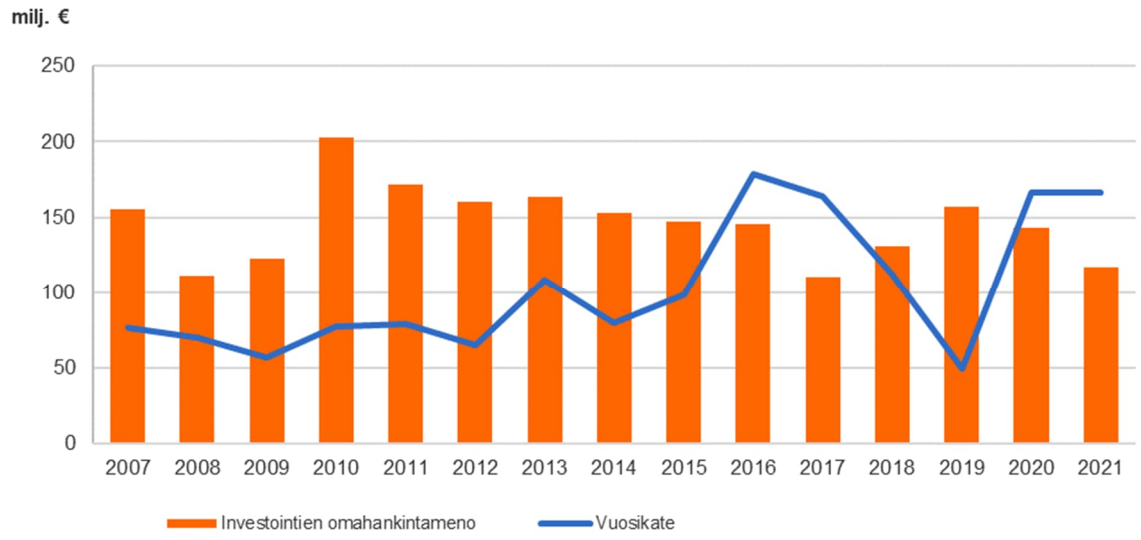

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Vantaan kaupungilla lainanhoitokate oli 2,1 vuonna 2021 eli tulorahoitus riittää lainojen hoitoon. Hyvänä lainanhoitokykyä voidaan pitää silloin, kun tunnusluvun arvo on yli 2. Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Vantaan kaupungin vuoden 2021 lopun rahavaroilla olisi voitu kattaa 28,7 päivän maksut kassasta.

1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Tase käsittää sekä kaupungin että liikelaitosten, eli Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen ja Suun terveydenhuollon, sekä Vantaan kaupungin Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston, Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston, Sosiaalisen luototuksen rahaston ja Vahinkorahaston taseyksiköiden taseet yhdisteltyinä. Sisäiset erät, kuten keskinäiset saatavat ja velat, eivät sisälly taseeseen.

Vastaavaa

Pysyviin vastaaviin sisällytetään aineettomat ja aineelliset hyödykkeet, jotka vaikuttavat tuotannontekijöinä useana tilikautena sekä toimialasijoittamisen osakkeet, osuudet ja muut sijoitukset. Pysyvät vastaavat on arvostettu hankintahintaan ja poistot on laskettu hyväksytyn poistosuunnitelman perusteella. Poistosuunnitelmat ja pysyvien vastaavien muutokset on esitetty liitetiedoissa. Pysyvien vastaavien arvo taseessa oli vuoden 2021 lopussa 1 891,6 miljoonaa euroa. Pysyvien vastaavien suurin erä on aineelliset hyödykkeet, joita oli 1 284,9 miljoonaa euroa vuoden 2021 lopussa (60,7 prosenttia taseen loppusummasta). Sijoituksia, eli osakkeita ja osuuksia sekä muita saamisia oli vuoden 2021 lopussa 581,8 miljoonaa euroa (27,5 prosenttia taseen loppusummasta).

Toimeksiantojen varat koostuivat pääosin välitetyistä valtion asuntolainoista. Toimeksiantojen varat olivat vuoden 2021 lopussa 0,9 miljoonaa.

Vaihtuviin vastaaviin luetaan vaihto-omaisuus, pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset, rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Vaihtuvia vastaavia oli vuoden lopussa yhteensä 226,0 miljoonaa euroa (10,7 prosenttia taseen loppusummasta). Vaihto-omaisuuden arvo oli vuoden 2021 lopussa 0,8 miljoonaa euroa. Vaihto-omaisuus koostui pääosin hoitotarvike- ja varaosavarastoista.

Saamisia oli vuoden lopussa yhteensä 82,4 miljoonaa euroa. Näistä pitkäaikaisia saamisia oli 0,2 miljoonaa euroa. Lyhytaikaisia myyntisaamisia oli 18,6 miljoonaa euroa ja lainasaamisia 1,5 miljoonaa euroa. Muita saamisia oli 21,1 miljoonaa euroa ja siirtosaamisia 40,9 miljoonaa euroa. Rahat ja pankkisaamiset olivat vuoden lopussa 142,7 miljoonaa euroa, eli ne olivat lisääntyneet 14,6 miljoonaa euroa vuoden 2020 lopun tilanteeseen verrattuna.

Vastattavaa

Oma pääoma oli vuoden lopussa 998,5 miljoonaa euroa (47,1 prosenttia taseen loppusummasta). Oma pääoma koostui peruspääomasta 349,1 miljoonaa, muiden omien rahastojen pääomasta 127,5 miljoonaa sekä edellisten tilikausien ylijäämistä 460,2 miljoonaa ja tilikauden ylijäämästä 61,4 miljoonaa euroa. Muita omia rahastoja ovat Vantaan kaupungin Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto, Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahasto, Sosiaalisen luototuksen rahasto sekä Vahinkorahasto.

Vapaaehtoisia varauksia ei ollut vuoden 2021 lopussa. Investointivarausten käytöstä hankintamenoa kattamaan syntyi vuonna 2021 poistoeron vähennystä 0,3 miljoonaa euroa. Pakollisissa varauksissa oli 0,1 miljoonan euron varaus KuEL:n ulkopuolella tehtyjä eläkesitoumuksia varten ja muita pakollisia varauksia 9,6 miljoonaa euroa. Toimeksiantojen pääomista oli välitettyjä valtion asuntolainoja 2,0 miljoonaa ja lahjoitusrahastojen pääomia 1,6 miljoonaa euroa.

Vieras pääoma oli vuoden lopussa yhteensä 1 105,5 miljoonaa euroa. Kaupungin lainakanta pieneni vuoden aikana 16,2 miljoonaa euroa ja oli vuoden lopussa yhteensä 890,2 miljoonaa euroa. Laskusta 6,7 miljoonaa euroa selittyy tytäryhteisöjen konsernitilin saldon muutoksesta. Muihin lyhytaikaisiin velkoihin kuului siirtovelkoina lomapalkka- ja korkojaksotuksia ja muita tilinpäätösjaksotuksia yhteensä 74,1 miljoonaa, ostovelkoja 82,2 miljoonaa, saatuja ennakoita 31,3 miljoonaa sekä muita velkoja 27,6 miljoonaa euroa.

Kuvio. Taseen vastaavaa

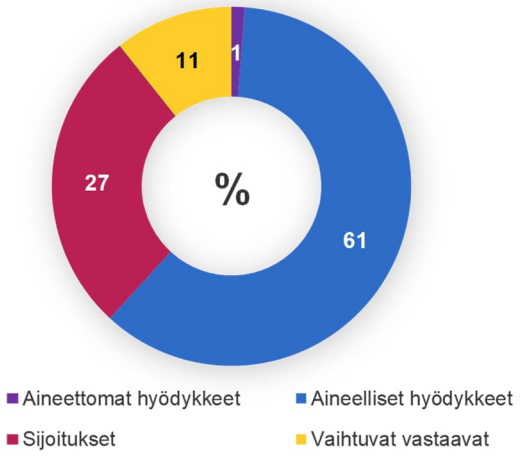

Kuvio. Taseen vastattavaa

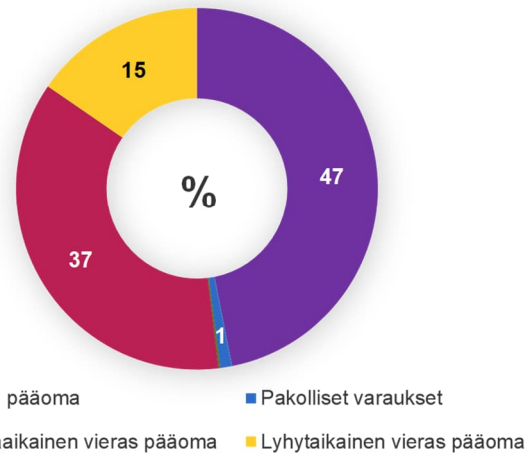

Tase	2021 milj. €	2020 milj. €	2019 milj. €
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat	**1 891,6**	**1 874,1**	**1 857,6**
Aineettomat hyödykkeet	*25,0*	*15,3*	*20,1*
Aineettomat oikeudet	0,2	0,0	0,0
Muut pitkävaikutteiset menot	24,8	15,3	20,1
Aineelliset hyödykkeet	*1 284,9*	*1 301,4*	*1 272,9*
Maa- ja vesialueet	318,2	311,7	302,0
Rakennukset	585,2	609,9	573,6
Kiinteät rakenteet ja laitteet	319,6	317,8	314,2
Koneet ja kalusto	18,8	20,5	20,2
Muut aineelliset hyödykkeet	0,3	0,3	0,3
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	42,9	41,2	62,6
Sijoitukset	*581,8*	*557,4*	*564,7*
Osakkeet ja osuudet	281,8	283,5	285,0
Muut lainasaamiset	299,0	273,1	278,9
Muut saamiset	1,0	0,9	0,8
Toimeksiantojen varat	**0,9**	**1,1**	**1,2**
Valtion toimeksiannot	0,9	1,1	1,2
Vaihtuvat vastaavat	**226,0**	**178,9**	**181,7**
Vaihto-omaisuus	*0,8*	*0,6*	*0,7*
Aineet ja tarvikkeet	0,8	0,6	0,7
Muu vaihto-omaisuus	0,1	0,0	0,0
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset	*0,2*	*0,2*	*4,0*
Lainasaamiset	0,2	0,2	0,2
Muut saamiset	0,0	0,0	3,7
Lyhytaikaiset saamiset	*82,1*	*49,9*	*52,4*
Myyntisaamiset	18,6	16,8	17,8
Lainasaamiset	1,5	6,8	9,0
Muut saamiset	21,1	16,9	14,9
Siirtosaamiset	40,9	9,4	10,8
Rahoitusarvopaperit	*0,1*	*0,1*	*0,3*
Osakkeet ja osuudet	0,1	0,1	0,3
Rahat ja pankkisaamiset	142,7	128,1	124,4
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**2 118,6**	**2 054,1**	**2 040,5**

Tase	2021 milj. €	2020 milj. €	2019 milj. €
VASTATTAVAA			
Oma pääoma	**998,5**	**935,9**	**880,6**
Peruspääoma	349,1	349,1	349,1
Muut omat rahastot	127,7	127,5	126,7
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	460,2	404,7	467,4
Tilikauden yli-/alijäämä	61,4	54,6	-62,6
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	**1,3**	**1,6**	**1,9**
Poistoero	1,3	1,6	1,9
Pakolliset varaukset	**9,8**	**11,1**	**11,4**
Eläkevaraukset	0,1	0,1	0,1
Muut pakolliset varaukset	9,6	11,0	11,2
Toimeksiantojen pääomat	**3,6**	**2,9**	**2,8**
Valtion toimeksiannot	2,0	1,1	1,4
Lahjoitusrahastojen pääomat	1,6	1,8	1,5
Vieras pääoma	**1 105,5**	**1 102,7**	**1 143,8**
Pitkäaikainen vieras pääoma	*777,2*	*782,9*	*796,0*
Joukkovelkakirjalainat	137,2	142,9	188,6
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	640,0	635,9	607,4
Siirtovelat	0,1	4,1	0,0
Lyhytaikainen vieras pääoma	*328,3*	*319,8*	*347,8*
Joukkovelkakirjalainat	5,7	45,7	5,7
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	66,0	33,7	95,7
Lainat muilta luotonantajilta	41,3	48,0	57,5
Saadut ennakot	31,3	24,9	22,0
Ostovelat	82,2	68,0	78,4
Muut velat	27,6	28,4	23,6
Siirtovelat	74,1	71,0	64,9
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**2 118,6**	**2 054,1**	**2 040,5**

Taseen tunnusluvut	2021	2020	2019
Omavaraisuusaste, %	47,9	46,2	43,7
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	62,4	67,2	78,5
Kertynyt yli-/ alijäämä, milj. €	521,6	459,3	404,8
Kertynyt yli-/ alijäämä, €/ asukas	2 180,7	1 936,0	1 731,6
Lainakanta 31.12., milj. €	890,2	906,3	954,9
Lainakanta 31.12., €/ asukas	3 721,3	3 820,4	4 084,7
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., milj. €	1 547,2	1 461,5	1 506,5
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	6 467,9	6 160,6	6 444,1
Lainasaamiset 31.12., milj. €	299,0	273,1	278,9
Asukasmäärä	239 206	237 231	233 775

Omavaraisuusasteella mitataan kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Vantaan kaupungin omavaraisuusaste oli vuoden 2021 lopussa 47,9 prosenttia, mikä tarkoittaa, että Vantaan kaupungilla on merkittävän suuri velkarasite kannettavanaan. Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, että Vantaan kaupungin käyttötuloista olisi vuonna 2021 tarvittu 62,4 prosenttia vieraan pääoman takaisinmaksuun. Vantaan kaupungin lainakanta oli 890,2 miljoonaa euroa (906,3 miljoonaa euroa vuonna 2020) eli 3 721,3 euroa asukasta kohti. Lainakanta sisältää tytäryhteisöjen konsernitilin saldoa 41,3 miljoonaa euroa (48 miljoonaa euroa vuonna 2020). Kun lainoihin lisätään kaupungin vuokravastuut, vastuita on 1 547,2 miljoonaa euroa eli 6 467,9 euroa/ asukas.

Kuvio. Lainamäärän kehitys 2007 - 2021

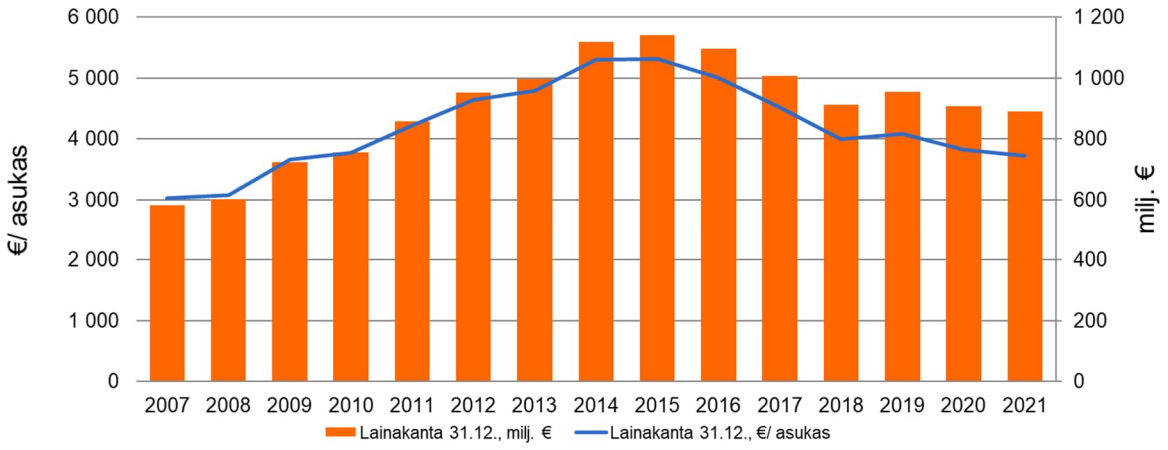

Vantaan kaupungin ylijäämän kehitystä on kuvattu alla olevassa kuviossa. Kaupungin kertyneeseen ylijäämään on vaikuttanut merkittävästi vuoden 2010 tilinpäätöksen ylijäämä (209,2 miljoonaa euroa), joka muodostui erityisesti Vantaan Vesi -liikelaitoksen toimintojen luovuttamisesta perustetulle HSY-kuntayhtymälle. Vuoden 2016 tilikauden ylijäämästä 30 miljoonaa euroa ja vuoden 2017 ylijäämästä 12,4 miljoonaa euroa selittyi Kivistön alueen sopimuskorvauksena saatujen maa-alueiden yhdyskuntarakentamisen tuotoista.

Vuoden 2020 ylijäämää selittää suurelta osin valtion huomattava, noin 90 milj. euron suora koronatuki, joka korotti kaupungin saamia valtionosuuksia ja yhteisöverotuloja. Myös vuoden 2021 tilikauden ylijäämään vaikutti valtion suoriin koronakustannuksiin kohdistama noin 70 milj. euron tuki sekä muu yhteisöveron ja valtionosuuksien kautta suunnattu väliaikainen koronatuki noin 37 milj. euroa. Lisäksi vuoden 2021 tilikauden ylijäämään vaikuttivat käyttöomaisuuden myyntivoitot hoivakiinteistöjen myymisestä VAV Oy:lle sekä A-Tulkkaus Oy:n osakkeiden myynnistä, yhteensä noin 18,7 milj. euroa.

Kuvio. Vantaan kaupungin yli-/alijäämä sekä kertyneen ylijäämän kehitys 2007 – 2021

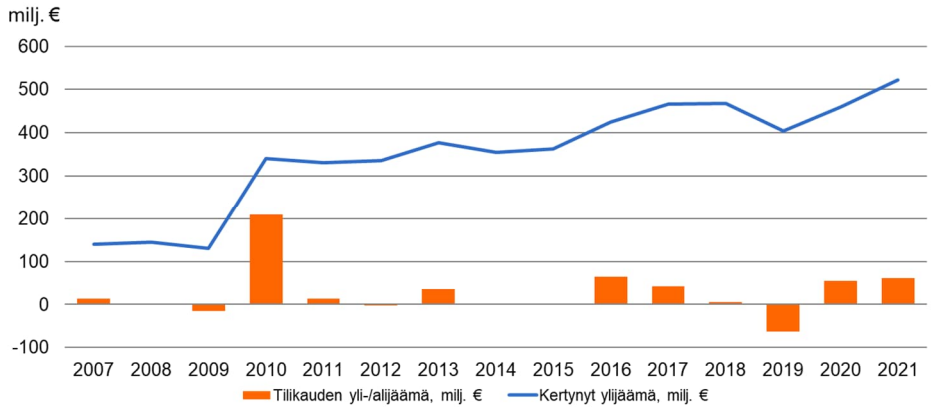

1.5 Kokonaistulot ja menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma muodostetaan kaupungin ja liikelaitosten, Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen ja Suun Terveydenhuollon tulos- ja rahoituslaskelmista. Siinä otetaan huomioon vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat. Myös Vantaan kaupungin Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto, Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahasto, Sosiaalisen luototuksen rahasto sekä Vahinkorahasto on yhdistelty laskelmiin.

Kaupungin kokonaistulot vuonna 2021 olivat 1 851,8 miljoonaa euroa ja kokonaismenot 1 824,5 miljoonaa euroa. Tulojen ja menojen erotukseksi muodostui 27,3 miljoonaa euroa. Kun tähän lukuun lisätään rahoituslaskelmasta Muut maksuvalmiuden muutokset (-12,7 miljoonaa euroa), saadaan kassavarojen muutokseksi 14,6 miljoonaa euroa. Se vastaa rahoituslaskelman kassavarojen lisäystä vuoden 2021 aikana.

Kokonaistulot ja menot	2021 milj. €	2021 %	2020 milj. €	2020 %
Tulot				
Toiminta				
Toimintatuotot	334,2	18,0	236,9	13,4
Verotulot	1 131,6	61,1	1 073,0	60,6
Valtionosuudet	255,3	13,8	293,0	16,6
Korkotuotot	13,7	0,7	13,7	0,8
Muut rahoitustuotot	14,0	0,8	15,3	0,9
Satunnaiset tuotot	0,0	0,0	0,1	0,0
Tulorahoituksen korjauserät				
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	- 56,1	- 3,0	- 32,1	- 1,8
Investoinnit				
Rahoitusosuudet investointimenoihin	4,0	0,2	2,1	0,1
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	75,9	4,1	40,0	2,3
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten vähennykset	8,2	0,4	8,0	0,5
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	70,0	3,8	120,0	6,8
Oman pääoman lisäys	0,9	0,1	0,0	0,0
Kokonaistulot yhteensä	**1 851,8**	**100,0**	**1 770,1**	**100,0**
Menot				
Toiminta				
Toimintakulut	1 580,3	86,6	1 463,2	82,3
Korkokulut	1,6	0,1	1,9	0,1
Muut rahoituskulut	0,3	0,0	0,1	0,0
Tulorahoituksen korjauserät				
Pakollisten varausten muutos				
- Pakollisten varausten lisäys (-), vähennys (+)	1,4	0,1	0,2	0,0
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	0,0	0,0	- 0,9	- 0,1
Investoinnit				
Investointimenot	120,6	6,6	144,9	8,2
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten lisäykset	34,3	1,9	0,0	0,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	79,5	4,4	159,1	8,9
Oman pääoman vähennys	0,0	0,0	0,1	0,0
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	6,7	0,4	9,5	0,5
Kokonaismenot yhteensä	**1 824,5**	**100,0**	**1 778,2**	**100,0**

Vähennyserinä tuloissa ovat käyttöomaisuuden myyntivoitot ja käyttöomaisuuden myyntitappiot sekä pakollisten varausten muutos silloin, kun varausten määrä on tilikauden aikana muuttunut.

1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.6.1 Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt

Kuntakonsernilla tarkoitetaan kunnan sekä yhden tai useamman juridisesti itsenäisen yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa kunnalla yksin tai yhdessä muiden kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa on määräämisvalta yhdessä tai useammassa yhteisössä (tytäryhteisö). Määräämisvaltasuhde voi perustua myös siihen, että tytäryhteisöllä yksin tai yhdessä muiden tytäryhteisöjen kanssa on määräämisvalta toisessa yhteisössä.

Konserniyhteisöt
Kuntakonsernin emoyhteisö on konsernitilinpäätöksen laatimiseen velvoitettu yhteisö.

Tytäryhteisöksi nimitetään niitä yhteisöjä, joissa emoyhteisöllä on määräämisvalta. Kunnalla on määräämisvalta yhteisössä silloin, kun sillä on:

- yli puolet yhteisön kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä tai
- yhtiöjärjestyksen, yhtiösopimuksen tai niihin verrattavan sääntöjen nojalla oikeus nimittää enemmistö yhteisön hallituksen tai vastaavan elimen jäsenistä tai
- sopimuksen perusteella edellä selostettua vastaava äänivalta.

Yhdistys tai säätiö on kunnan tytäryhteisö, jos:

- kunnalla on oikeus nimittää enemmistö yhteisön hallituksesta tai vastaavasta elimestä tai
- sääntöjen mukaan yhdistyksen tai säätiön nettovarallisuus siirtyy purkautuessa kokonaisuudessaan kunnalle tai kuntakonserniin kuuluvalle yhteisölle.

Osakkuusyhteisöksi nimitetään yhteisöjä, joissa emoyhteisöllä on joko yksin tai yhdessä muiden konserniyhteisöjen kanssa samanaikaisesti huomattava vaikutusvalta ja merkittävä omistusosuus yhteisössä. Huomattava vaikutusvalta tarkoittaa 20 - 50 prosentin omistusta yhteisön äänimäärästä ja merkittävä omistusosuus vähintään 20 prosentin omistusta osakkuusyhteisön omasta pääomasta. Osakkuusyhteisöt on yhdistelty ensimmäistä kertaa vuonna 2008.

Kuntayhtymä yhdistellään kunnan konsernitaseeseen siitä riippumatta, mikä on kunnan osuus kuntayhtymän varoista ja velvoitteista. Yhdistely tehdään omistusosuuden mukaisesti.

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	24	-
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	11	3
Muut yhtiöt	2	1
Kuntayhtymät	8	-
Kuntayhtymien tytäryhteisöt	14	-
Osakkuusyhteisöt	31	7
Yhteensä	**90**	**11**

1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Vantaan kaupunkikonserniin kuuluvat kaupunki ja ne osakeyhtiöt, säätiöt, yhdistykset ja muut yhteisöt, joissa kaupungilla yksin tai tytäryhteisöjen kanssa on määräysvalta.

Kaupungin tytäryhteisön strategista suunnittelua ohjaavat valtuustokauden strategia sekä osana strategiaa Vantaan kaupungin yleiset omistajapoliittiset linjaukset. Lisäksi valtaosalle yhteisöjä kaupunginhallitus on hyväksynyt yhteisökohtaiset omistajapoliittiset linjaukset, joissa määritetään yhteisön asema kaupungin palvelutuotannon järjestämisessä sekä yhteisön tarkoitus kaupunkikonsernin näkökulmasta. Kaupungin kannalta merkittävien yhteisöjen yhteisökohtaisista omistajapoliittisista linjauksista päättää kaupunginvaltuusto. Merkittäviä yhtiöitä ovat Vantaan Energia Oy, VAV Yhtymä Oy ja Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy.

Strategisten tavoitteiden toteuttamisen ensisijainen väline on kaupungin talousarvio, jossa kaupunginvaltuusto asettaa tytäryhteisöille toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita. Talousarviossa asetettujen tavoitteiden pohjalta tytäryhteisö laatii vuosittain toiminta- ja taloussuunnitelman sekä rahoitus- ja investointisuunnitelman. Yhtiön ei tarvitse laatia rahoitus- ja investointisuunnitelmaa tai pitkän tähtäimen suunnitelmaa, mikäli ne ovat yhtiön toiminnan kannalta tarpeettomia esimerkiksi toiminnan vähäisyyden vuoksi.

Omistajaohjauksen toteuttamiseksi Vantaan kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen tulee noudattaa 1.10.2020 voimaan tullutta konserniohjetta sekä muuta konserniohjauksen ohjeistusta. Konserniohjeella luodaan puitteet Vantaan kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen sekä soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen omistajaohjaukselle kaupungin asettamien tavoitteiden tehokkaaksi toteuttamiseksi.

Lisäksi tytäryhtiöiden johdon toimintaa ohjataan yhtiöjärjestyksen avulla. Tilikauden 2021 aikana tytäryhtiöiden yhtiöjärjestyksiä yhdenmukaistettiin konsernijaoston 18.1.2021 § 6 hyväksymiin malliyhtiöjärjestyksiin perustuen suurimmassa osassa konserniyhtiöitä. Malliyhtiöjärjestyksistä poikettiin tarvittaessa niissä yhteisöissä, joissa tuli huomioida muiden osakkaiden oikeudet ja äänivalta.

Konserniohjauksen tavoitteena on, että kukin yhtiö ottaa toiminnassaan huomioon omistajan tahdon ja tavoitteet, konsernin kokonaisedun sekä asemansa osana kaupunkikonsernia. Kunkin yhtiön toiminnallisen strategian ja tavoitteet määrittelee yhtiön hallitus ottaen kuitenkin huomioon kaupunginhallituksen yhtiölle asettaman yhtiökohtaisen omistajapoliittisen linjauksen ja kaupungin talousarviossa yhtiölle asetetut tavoitteet. Konserniohjeessa määritellään myös ne asiat, joita varten yhteisön on hankittava kaupungin näkemys asiaan ennen omaa päätöksentekoaan. Ennakkosuostumuksen antaa kaupunginhallituksen alaisuudessa toimiva konsernijaosto. Se avustaa kaupunginhallitusta konserniohjauksen ja -valvonnan järjestämisessä kaupunginvaltuuston hyväksymässä konserniohjeessa sekä muissa kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen antamissa ohjeissa ja määräyksissä tarkoitetulla tavalla.

Kuntalain mukaan konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä. Hallintosäännön mukaan konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus ja sen konsernijaosto, kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat sekä konserniyhteisöjä koskevia asioita hallintosäännön määräysten nojalla esittelevät, päättävät ja toimeenpanevat viranhaltijat. Tällaisia viranhaltijoita ovat henkilöstö- ja konsernijohtaja sekä rahoitusjohtaja.

Omistajaohjausta on toteutettu tytäryhteisöille asetettujen tavoitteiden välityksellä, konserniohjeistuksella sekä näiden lisäksi aktiivisella kaupungin ja tytäryhteisöjen välisellä yhteistyöllä. Kussakin vuoden 2021 aikana pidetyssä konsernijaoston kokouksessa on ollut jokin omistajaohjauksen näkökulmasta merkityksellinen yhteisö tai kuntayhtymä raportoimassa toiminnastaan ja taloudestaan. Lisäksi jokaisen tytäryhtiön kanssa on käyty omistajaohjauskeskustelu kaupungin strategisten tavoitteiden välittymisen varmistumiseksi tytäryhteisössä.

1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Konsernirakenteen tarkasteluun ja selkeyttämiseen liittyvät toimet jatkuivat tilikauden aikana. Kaupunginhallitus päätti 16.11.2020 (§:t 13 ja 14) myydä 2,85 milj. euron peruskauppahinnalla 99,6 prosenttisesti omistamansa A-Tulkkaus Oy:n osakekannan sekä ostaa vastaavat kääntämis- ja tulkitsemispalvelut osakekannan ostajalta Tulka Oy:ltä. Osakekaupan täytäntöönpano ja hankintasopimuksen voimaantulo oli 4.1.2021.

Keväällä 2020 käynnistetyn järjestelyn myötä Kiinteistö Oy Vantaan Maarukka sulautui Kiinteistö Oy Ulrikanpuiston päiväkotiin vuodenvaihteessa 2020–2021. Kaupunginhallitus päätti 20.4.2021 (§ 6), että Kiinteistö Oy Ulrikanpuiston päiväkoti asetetaan selvitystilaan yhtiön purkamiseksi. Osana selvitysmenettelyä kaupunginhallitus hyväksyi menettelyn 30.11.2021 (§ 9), jossa yhtiö maksaa velkansa Vantaan kaupungin Asuntolaina- kiinteistö- ja rakentamisrahastolle luovuttamalla velan sijaismaksuna yhtiöllä olevan maanvuokraoikeuden rakennuksineen, rakennelmineen sekä niihin kuuluvine sähkö-, viemäri-, lämpö- ja kaapelitelevisioliittymineen, koneineen ja laitteineen Vantaan kaupungille. Rakennukset, rakennelmat, liittymät, koneet ja laitteet arvostetaan velkaa maksettaessa tasearvoonsa yhteensä noin 2,4 milj. euroa. Loput velan pääomasta 66 tuhatta euroa sekä maksupäivään asti kertyneet maksamattomat lainan korot maksetaan yhtiön rahavaroista. Tilikauden 2021 päättyessä yhtiön selvitystila jatkui.

Kiinteistö Oy Tikkurilan Keskustapysäköinti asetettiin huhtikuussa 2021 selvitystilaan yhtiön purkamiseksi. Yhtiöllä ei ollut ollut vuodesta 2018 lähtien varsinaista liiketoimintaa, kun yhtiön omistamat rakennukset ostettiin Vantaan kaupungille vuoden 2018 lopussa 1 milj. euron kauppahinnalla. Koska kaupungilla ei ollut yhtiölle sellaisenaan tarvetta, päätti Kaupunginhallitus 8.3.2021 (§ 11), että yhtiö asetetaan selvitystilaan yhtiön purkamiseksi ja noin 1,45 milj. rahavarojen jakamiseksi omistajille. Tilikauden 2021 päättyessä yhtiön selvitystila jatkui.

Kaupunginhallitus päätti 30.11.2021 (§ 8) myydä kokonaan omistamansa Vantaan Työterveys Oy:n osakekannan Terveystalo Healthcare Oy:lle peruskauppahinnasta 15,4 milj. euroa sekä kauppakirjanmukaisesta kauppahinnan tarkistuserästä, joka lisää tai vähentää kauppahintaa. Osakekannan myynti oli osana järjestelyä, jossa hankintamenettelyllä ostetaan jatkossa mm. kaupunkikonsernin ja hyvinvointialueen työntekijöiden työterveyspalvelut. Järjestelyn toimeenpano tapahtui tilikauden 2021 päättymisen jälkeen, helmikuussa 2022.

Lisäksi kaupunki valmistelee parhaillaan konsernijaoston 11.5.2020 § 6 tekemän päätöksen mukaisesti Kaunialan sairaala Oy:n omistuksesta luopumista. Kaupunki myy sairaalan julkisen tarjouskilpailun kautta. Arvion mukaan omistuksen siirto ja palveluhankinnan käynnistyminen ajoittuu vuoteen 2022.

Kiinteistö Oy Kehäsuoran 200 bussin linja-autovarikkohanke valmistui Ojankoon aikataulun mukaisesti ja se luovutettiin elokuussa 2021 vuokralaisen käyttöön. Hankkeen toteutuneet kustannukset olivat noin 14 miljoonaa euroa. Alkuperäisestä suunnitelmasta poiketen varikon linja-autoista 50 % on vähähiilisiä sähköbusseja, minkä johdosta urakkabudjetti ylittyi miljoonalla eurolla.

Muut olennaiset tapahtumat konserniyhteisöissä raportoidaan yhteisökohtaisesti luvussa 1.6.4.

1.6.4 Vantaan kaupungin suurimpien tytäryhtiöiden vuosikooste ja tavoitteiden toteutuminen

Vantaan Energia Oy (konserni)

Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat

Toista vuotta jatkuneesta koronapandemiasta huolimatta konsernin toimintakyky säilyi hyvänä. Polttoaineiden, päästöoikeuksien ja sähkön markkinahinnat nousivat vuonna 2021 ennätyskorkealle. Yhtiön sähkön tuotantomäärä lähes kaksinkertaistui edellisvuodesta. Lämmityskauden kylmät sääolosuhteet lisäsivät lämpöenergian myyntiä. Vantaalaiset kaukolämpöasiakkaat olivat tutkitusti Suomen tyytyväisimpiä lämpöasiakkaita. Yhtiö päätti osallistua omistusyhteysyritystensä kautta lisätuulivoiman rakentamiseen sekä teollisen mittakaavan aurinkovoimatuotannon kehitystyöhön. Järvenpää - Tuusula alueella kaukolämpötoimintaa harjoittavan Vantaan Energia Keski-Uusimaa Oy:n palvelutuotanto otettiin kokonaisuudessaan haltuun.

Konsernille määritettiin työturvallisuusstrategia, jonka tavoitetasona on vuositasolla nolla tapaturmaa vuoteen 2025 mennessä.

Omistajapoliittisten linjausten toteutumisen arviointi

Konserni saavutti hyvän liikevoittotason. Vuodelta 2021 maksettavan osingon odotetaan toteutuvan jopa ennakoitua paremmin. Lähivuosien suunnitellut, mittavat investoinnit fossiilittomaan tuotantoon parantavat liikevoittokehitystä. Sähköverkkotoiminnan kannattavuutta puolestaan heikentää valvontamenetelmiin kesken käynnissä olevan valvontajakson 2020–2023 tehdyt muutokset.

Yhtiö jatkoi tuotannon kehitysohjelmansa toteuttamista. Turpeen käyttö päättyi joulukuussa 2021 ja jätevoimalan laajennus eteni suunnitellun aikataulun mukaisesti tukien kivihiilestä luopumista 2022. Fossiilittomaan tuotantoon 2026 tähtäävät hankkeet etenivät suunnitellusti esisuunnitteluvaiheissaan. Paikallisen tuotannon muuttamisesta hiilinegatiiviseksi vuoteen 2030 mennessä laadittiin suunnitelma.

Tehdyt investoinnit materiaalikierrätykseen kelpaamattoman jätteen energiahyötykäyttöön ja uusiutuvan bioenergian hyödyntämiseen energiantuotannossa näkyivät yhtiön asiakkaille pääkaupunkiseudun edullisimpana lämpönä sekä ilmastopäästöjen vähenemisenä. Nämä sekä suunnitellut hanketoteutukset mahdollistavat lämmön hintavakauden myös jatkossa. Vantaan Sähköverkot Oy:n sähköntoimituksen laatu toteutui 2021 erinomaisella tasolla ja siirtohinnat pidettiin ennallaan.

Hallituksen osaamiseen ja kokoonpanoon liittyvät tavoitteet toteutuivat linjausten mukaisina.

Tuloskehitys ja investoinnit

Tuloskehitys pysyy yhtiössä ennusteiden mukaan vakaana hyvällä tasolla. Lähivuosien investointitaso (n.100 M€/ v) on merkittävä pyrittäessä fossiilittomaan tuotantoon vuoteen 2026 mennessä.

Avainluvut (K) 1000 €	TP 2021	TP 2020
Liikevaihto	275 876	217 488
Liikevoitto	48 145	64 059
Tilikauden tulos	34 249	55 308
Taseen loppusumma	815 872	745 768
Henkilöstön lkm	298	301
Bruttoinvestoinnit	96 018	133 200
Quick ratio	1,0	0,9
Omavaraisuusaste	41 %	42,5 %
Pitkäaikainen vieras pääoma	319 187	329 241
Leasingvastuut	168 170	129 322

Tavoitteiden saavuttamiseen ja muuhun toimintaan liittyvät riskit ja tulevaisuuden näkymät

Konsernin tärkeimmät riskit on määritetty avainriskeiksi ja niille on tehty hallintasuunnitelmat.

Riskejä liittyy valtion lainsäädäntöön tai viranomaismääräyksiin. Riski voi toteutua mm. haitalliseen liiketoimintaregulaatioon tai tukijärjestelmien muutoksiin liittyen. Riskiä hallitaan osallistumalla alan edunvalvontaan sekä ennuste-/skenaariotyöllä. Alalla voi toteutua myös riski suuresta häiriöstä energian tuotannossa tai sähkön/kaukolämmön toimituksessa. Riskien hallinnan keinoina ovat tehokkaat kunnossapito-ohjelmat, varautumissuunnittelu sekä kriisitilanteiden harjoittelu

Koronaviruspandemian hallintaa jatketaan tarvittavin toimenpitein.

Tulevaisuuden näkymät ovat lupaavat jätteen energiahyödyntämisen ja fossiilisista tuotantopolttoaineista luopumisen näkökulmasta.

Tavoite	Mittari	Toteuma 2020	Tavoitetaso 2021	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2021	Tila
Talouteen liittyvät tavoitteet					
Tuloksellisuus	Konsernin liikevoitto M€	64,1M€	41,1 M€	48,1 M€	Toteutuu täysin
Pääomatehokkuus	Konsernin ROIC	8,7 %	6,1 %	7,5 %	Toteutuu täysin
Osingonjakotavoite	%-osuus tilikauden tuloksesta	35 %	50 %	50 %	Toteutuu täysin
Toiminnan laatuun liittyvät tavoitteet					
Työturvallisuus	Tapaturmia miljoonaa työtuntia kohti	13,2	< 9,8	7,1	Toteutuu täysin
Henkilöstöön liittyvät tavoitteet					
Henkilöstötyytyväisyys	Kysely , asteikko 1-5	3,6	3,7	3,8	Toteutuu täysin
Ympäristövastuuseen liittyvät tavoitteet					
Ilmastomuutoksen hillintä	Tuotannon ja hankinnan ominaispäästöt hiilidioksidin osalta , g/ kWh	111	117	133	Toteutuu osittain

VAV Yhtymä Oy (konserni)

Toiminta on alkuvuodesta toteutunut suunnitellusti paitsi uustuotannon investointien ja korjaustoiminnan osalta. Uustuotannon hankkeet ovat viivästyneet mm. suunnitteluun ja pysäköintiratkaisuihin liittyvien haasteiden takia. Vuonna 2021 valmistui vain 240 asuntoa. Perintökuja 9:ään valmistui maaliskuussa 100 asuntoa ja Veturikuja 8:aan 140 asuntoa vuoden loppuun mennessä. Suunnittelussa on 548 asuntoa. Vuonna 2022 on määrä valmistua yksi kiinteistö Perintötielle, 145 asuntoa, sekä Koisotielle, sisältäen 42 palveluasuntoa.

Korona-aika on viivästyttänyt asuntojen sisäpuolisia PTS-korjauksia. Budjetoiduista korjauksista jäi toteutumatta 30 %. Asunnon sisäpuolisia korjauksia tehdään vain asukkaan suostumuksella ja korona huomioiden. Henkilöstön etätyökäytäntöä jatkettiin korona-ajan jälkeen saatujen hyvien kokemusten perusteella. Sähköisiä palveluja lisäämällä ja hyvillä teknisillä ratkaisuilla työt ovat sujuneet. Esimerkiksi vuokrasuhteen saatavat ovat pysyneet viime vuoden tapaan kohtuullisina, ja jopa parantuneet. Myös henkilöstön sairauspoissaolot ovat vähentyneet etätöissä.

VAV myi tammikuussa 2021 rivitalokiinteistön, jossa asuntoja oli 11 kpl.

VAV toteutti yhdessä kaupungin kanssa hoiva-asuntokiinteistöjen oston VAV-konserniin ja sitä varten perustettiin uusi tytäryritys VAV Hoiva-asunnot Oy.

VAV:n hanke Lipstikkakujalle käynnistyi tilikauden aikana, mutta rakennusvalvonta joutui keskeyttämään rakennustyöt urakoitsijan rakennesuunnittelussa tapahtuneiden virheiden vuoksi ja myöhemmin VAV joutui purkamaan rakennusurakan. Kohteen osalta kirjattiin tilinpäätökseen arvonalentuminen.

Viime vuonna VAV ja kaupunki nostivat yhdessä kanteen yritysjärjestelyissä virheellistä veroneuvontaa antanutta asiantuntijaorganisaatiota vastaan. Poistojen verotuskäsittelystä tehtiin lisäksi oikaisuvaatimus Verohallintoon, josta saatiin hylkäävä päätös 3.2.2022. VAV tulee todennäköisesti valittamaan Verohallinnon päätöksestä.

Omistajapoliittisten linjausten toteutumisen arviointi

VAV on onnistunut hyvin laadukkaan ja kohtuuhintaisen vuokra-asumisen tuottamisesta Vantaalla. Tilastokeskuksen tuoreimman tilaston mukaan vapaarahoitteisten asuntojen vuokrat olivat v. 2021 lopussa keskimäärin 18,30 €/m²/kk, kun VAV:n vuokrat keskimäärin hieman alle 12 €/m²/kk. Vapaarahoitteiset vuokrat ovat siis yli 50 % korkeammat, kuin VAV:n keskimääräinen vuokra. Kaupungin elinkeinopolitiikkaan ja työllisyyteen VAV on vaikuttanut merkittävästi uudiskohteiden ja korjausten rakennuttajana sekä yhteistyökumppanien toimeksiantajana.

VAV:n tavoitteina vuosille 2021-2024 on tukea tytäryhtiöidensä ja kaupungin taloutta kaupunkikonsernin kokonaisetu huomioiden. Tavoitteen toteutumiseksi VAV Yhtymä Oy:n on kasvattanut asuntokantaansa rakennuttamalla v. 2021 lopussa valmistuneen 120 asuntoa käsittävän kiinteistön Veturikuja 8:aan. VAV Yhtymä Oy:n asuntokannan kasvattamiseksi on lisäksi käynnistetty toimenpiteet VAV Asunnot Oy:n osittaisjakautumiseksi ja jakautuneen yhtiö sulauttamiseksi VAV Yhtymä Oy:öön. ARA on myöntänyt vapautuspäätökset kuudelle Asuntojen kiinteistöille (yht. 237 as.) ja VAV on käynnistänyt jakautumisprosessin yhteistyössä E&Y:n asiantuntijoiden kanssa. Yhtiö on saanut verottajalta ennakkoratkaisuhakemukseen myönteisen päätöksen varainsiirtoverottomuudesta ja asian valmistelua jatketaan kevään 2022 aikana.

VAV-konsernilla on erityinen vastuu kohtuuhintaisen asumisen tarjoamisessa pieni- ja keskituloisille kotitalouksille ja reaalisesti vakaan asumismenojen kehityksen turvaamisessa sekä asunnottomuuden ennaltaehkäisyssä Vantaalla. Tätä vastuuta VAV on kantanut suorittamalla asukasvalinnat ARA-kiinteistöihin ARA:n asukasvalintaoppaan periaatteiden mukaisesti segregaation ehkäisy huomioiden. Laadukkaalla palvelutuotannollaan VAV-konserni on edistänyt asukkaiden fyysistä ja taloudellista asumisturvallisuutta mm. kiinteistöjen valaistuksia uusimalla ja asukkaiden häiriöihin puuttumalla. Asumisneuvonnan aktiivisella ongelmatilanteisiin puuttumisella olemme onnistuneet pitämään häätöjen määrän matalalla tasolla.

Tuloskehitys ja investoinnit

Investoinnit jäivät tilikaudella suunniteltua pienemmiksi. Rakenteilla on tällä hetkellä kiinteistöt Perintötielle ja Koisotielle, joiden arvioidaan valmistuvan vuoden 2022 aikana. Retiisikuja 2 -uudishanke valmisteltiin urakkakilpailuun ja kohteeseen valmistuu 60 asuntoa. Urakkakilpailussa olivat myös hankkeet Myyrmäentie 2:ssa ja Peltolantie 42:ssa, joihin valmistuu yhteensä 248 asuntoa

Korkea vuokrausaste n. 99,0 % takaa tasaisen vuokratuottokertymän, jolla katetaan yhtiön kiinteistöjen ylläpidon, korjausten ja vieraan pääoman kulut. 1.3. alkaen vuokria tarkistettiin 0,42 %, ARA-asuntojen keskivuokra on 12,33 €/m2/kk.

Avainluvut (K) 1000 €	TP 2021	TP 2020
Liikevaihto	98 094	95 622
Liikevoitto	18 698	20 473
Tilikauden tulos	11 306	12 440
Taseen loppusumma	720 146	689 229
Henkilöstön lkm	52	52
Bruttoinvestoinnit	68 985	25 077
Quick ratio	1,21	1,44
Omavaraisuusaste	30,40	30,24
Pitkäaikainen vieras pääoma	487 252	461 338
Leasingvastuut	31	31

Tavoitteiden saavuttamiseen ja muuhun toimintaan liittyvät riskit ja tulevaisuuden näkymät

Vuokra-asuntojen suuri kysyntä on jatkunut ja vain 1,3 % hakijoista saa VAV:n asunnon. Merkittävimpiä riskejä ovat riittämätön tonttitarjonta, mikä estää uustuotannon tavoitteen saavuttamisen sekä asukkaiden vuokranmaksukyvyn heikentyminen työpaikkojen menetysten ja lomautusten takia.

Alhainen korkotaso on mahdollistanut velkakirjaehtojen mukaisten lyhennysten ylitykset. Velan parempi hallinta antaa mahdollisuuden vuokratason vakauteen ja mahdollisuuteen säilyttää asunnot hyvässä kunnossa.

Tavoite	Mittari	Toteuma 2020	Tavoitetaso 2021	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2021	Tila
Talouteen liittyvät tavoitteet					
Tulostavoite	VAV Yhtymä Oy (%:a liikevaihdosta) VAV Asunnot Oy (€ vähintään) VAV Palvelukodit Oy (€ vähintään.		2% 0 0	2,5 0 0	Toteutuu täysin
Asuntotuotanto	as/vuosi		220	220	Toteutuu täysin
Käyttöaste	%		99	99	Toteutuu täysin
Ylläpitokustannusten hillitseminen	Kiinteistönhuollon kustannusindeksi		Kiinteistön ylläpidon kustannusten nousu on pienempi kuin indeksin nousu.	Kiinteistön ylläpidon kustannusten nousu on pienempi kuin indeksin nousu.	Toteutuu täysin
Toiminnan laatuun liittyvät tavoitteet					
Korjaustoiminta (PTS)	Milj. €		14,3	11,0	Toteutuu osittain
Asiakastyytyväisyys	NPS-indeksi		38	32,4	Ei toteudu lainkaan
Henkilöstöön liittyvät tavoitteet					
Työtyytyväisyys	Eläkeyhtiö Elon vertailu		Yli vertailuaineiston keskiarvon (3,80).	3,91.	Toteutuu täysin
Terveysperusteiset poissaolot	%:a henkilöstöstä /vuosi		3,5	2,9	Toteutuu täysin
Ympäristövastuuseen liittyvät tavoitteet					
Sähkön kulutus	kWh/rm3		4,6	4,6	Toteutuu täysin
Lämpöenengia	kWh/rm3 (Normeerattu indeksi)		41,5 (-1,2%)	40,85	Toteutuu täysin
Veden kulutus	m3/ahm2		1,84	1,91	Toteutuu osittain
Sekajätteen vähentäminen	suhteellinen osuus kokonaisjätemäärästä, %		80	77	Toteutuu täysin

VTK Kiinteistöt Oy (konserni)

Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat

Kielotie 13:n hybridirakennuksen rakennuttaminen alkoi huhtikuussa 2021 ja se valmistuu vuonna 2025. Hankkeen kustannusarvio on n. 57 milj. euroa. VTK Kiinteistöt Oy allekirjoitti 12.5.2021 monitilatoimistorakennusta koskevat toteutussopimukset ja KVR-urakkasopimukset Lehto Tilat Oy:n kanssa. VTK myy kevään 2022 aikana Lehto Tilat Oy:lle rakennusoikeutta, joka oikeuttaa rakentamaan hybridirakennuksen toimisto-osan päälle asumista. Maaliskuussa 2021 toteutettiin maanvaihto kaupungin kanssa.

Jokiuoman päiväkodin vuodelle 2022 budjetoitu investointihanke n. 10,5 milj. euroa projektinjohtourakka on kilpailutuksessa.

Vantaan Innovaatioinstituutti Oy sulautui emoyhtiöönsä ja maaliskuussa 2021 perustettiin tytäryhtiö Koy Korallin Pysäköinti, joka rakennuttaa Kielotie 13 hybridirakennuksen maanalaisen pysäköintilaitoksen.

Omistajapoliittisten linjausten toteutumisen arviointi

Yhtiölle asetettujen omistajapoliittisten linjausten tavoitteena on, että yhtiö huolehtii kiinteistöjen ylläpidosta taloudellisesti tehokkaalla tavalla, siten että noin 10 %:n osuutta liikevaihdosta vastaava summa käytetään peruskorjauksiin ja samalla varmistaa, että yhtiön omistamat kiinteistöt ovat terveellisiä ja turvallisia käyttää. Lisäksi tavoitteena on pitää omavaraisuusaste yli 20 %:n tasolla. Yhtiön tulee kehittää kiinteistöjään lisätäkseen kiinteistökannan arvoa mm. parantamalla vuokrattavien tilojen muuntojoustavuutta ja kartoittamalla osalle kiinteistöjä mahdollisuuksia oikea-aikaiseen myyntiin.

Yhtiö arvioi, että sen toiminta on toteutunut omistajapoliittisten linjausten mukaisesti.

Tuloskehitys ja investoinnit

Alustavien lukujen mukaan konsernin tulos muodostui tarkastelujaksolla budjetoitua 0,3 milj. euroa paremmaksi (toteuma 2,4 milj. euroa, budjetti 2,1 milj. euro). VTK Kiinteistöt Oy:n lainakanta oli 31.12.2021 yhteensä 86,7 milj. euroa.

Konsernin investoinnit vuonna 2021 olivat 8,3 milj. euroa, joista merkittävimmät hankkeet olivat: Kielotie 13:n hanke (2021: 4,6 milj. euro, kumul. 5,1 milj. euroa), Kolohongan K-marketin laajennus 1,0 milj. euroa ja Myyrmäen urheilupuiston investoinnit yhteensä 1,3 milj. euroa ja Koy Korallin pysäköinnin osakkeet 0,6 milj. euroa. Kivistön Putkijäte Oy:n investoinnit olivat 0,4 milj. euroa.

Avainluvut (K) 1000 € ennuste	TP 2021	TP 2020
Liikevaihto	27 791	26 458
Liikevoitto	3 944	2 456
Tilikauden tulos	2 375	1 170
Taseen loppusumma	152 673	156 793
Henkilöstön lkm	9	6
Bruttoinvestoinnit	8 283	3 262
Quick ratio	0,5	0,4
Omavaraisuusaste *)	31,7	29,3
Pitkäaikainen vieras pääoma	86 705	94 789
Leasingvastuut	33 391	35 288

*) VTK Kiinteistöt Oy

Tavoitteiden toteutumiseen ja muuhun toimintaan liittyvät riskit ja tulevaisuuden näkymät

Vantaan kaupungin yhtiölle asettamien omistajapoliittisten linjausten mukaisesti VTK rakennuttaa toisen asteen koulutilat. Varia Vehkala - kampushanke etenee urakkakilpailutukseen vuoden 2022 aikana. Tulevia toisen asteen kouluhankkeita ovat mm. Oppimiskampushanke ja Aviapoliksen lukio. Yhtiön vanha kiinteistökanta on jo saavuttanut yli 20 vuoden iän, minkä vuoksi tulevina vuosina on varauduttava merkittäviin korjausinvestointeihin, jotta erityisesti tavanomaisten toimitilakohteiden arvot kyetään säilyttämään.

Toisen asteen kouluhankkeiden ja rakennusten ikääntyminen nostaa merkittävästi yhtiön lainakantaa. Lainojen korkotaso muodostaa rahoitusriskin, sillä lähivuodet voivat muodostua rahoituksellisesti haasteelliseksi. Rakennuksien ikääntymisestä johtuvia ennakoimattomia korjaustarpeita hallitaan ennakoivalla PTS-suunnitelman mukaisilla kiinteistöjen vuosi- ja peruskorjauksilla, huolloilla ja ylläpidoilla sekä kiinteistön täysarvovakuutuksilla.

Kiinteistö Oy Myyrinselkä on hakenut yhteistyössä Vantaan kaupungin kanssa asemakaavan muutosta ja tontinluovutuskilpailu aloitetaan kevään 2022 aikana. Kivistön Putkijäte Oy:n koonta-aseman n. 6 milj. euron laajennus on siirtynyt tuleville vuosille.

Tavoite	Mittari	Toteuma 2020	Tavoitetaso 2021	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2021	Tila
Talouteen liittyvät tavoitteet					
Omavaraisuusaste (VTK Kiinteistöt Oy	%	29,3	26,5	31,7	Toteutuu täysin
Tulos	milj. eur	3,3	2,0	3,0	Toteutuu täysin
Toiminnan laatuun liittyvät tavoitteet/elinkaariedullisuus					
Ulkoisten vuokrakohteiden vuokrausaste	%	95	93	93	Toteutuu täysin
Liikevaihdosta vähintään n. 10% käytetään peruskorjauksiin, tavoitteena terveelliset, turvalliset ja viihtyisät toimitilat (sisältäen sisäilmaparannukset)	n. 10% liikevaihdosta,	5	10	10	Toteutuu täysin
Ympäristövastuuseen liittyvät tavoitteet					
Energian säästö CO_2 -päästöistä % (2018 vertailukelpoinen lähtötaso 9 305 tCo2/a)	(Mwh) CO_2 / %	-1	-2,0	-2,5	Toteutuu täysin

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy

Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat

Yhtiön toiminta on vuoden 2021 aikana kehittynyt hyvin ja annetut tavoitteet ovat pääsääntöisesti toteutuneet.

Vantaan konsernijaosto päätti 11.10.2021, että Vantin eri päätoimintojen osalta tehdään vuonna 2022 uusi ulkopuolinen jatkoselvitys, jossa selvitetään mahdollisuutta ostaa Vantin tuottamia palveluita markkinoilta kokonaan tai osittain. Myös yhtiön myyntivaihtoehto selvitetään.

Vantaan kaupungin 2019 teettämän keittiöverkkoselvityksen pohjalta tehty, tuotantomalleja vertaileva pilotti ei tuottanut selkeitä tuloksia, joita olisi voinut hyödyntää toimintamallin määrittelyssä. Hankintayksikkö ja Kiinteistöt ja tilat -palvelualue ovat tehneet vuoden 2021 aikana esityksen hankejohtoryhmälle Vantaan hajautetusta aluekeittiöverkkomallista.

Ateriakomponenttikilpailutus käynnistettiin uudelleen markkinavuoropuhelulla ja kilpailutus siirtyy vuodelle 2022. Toistaiseksi ateriakomponentit hankitaan nykyiseltä raaka-ainetoimittajalta.

Oppilasruokailun laskutus kaupungilta muuttuu arvonlisäverolliseksi vuoden 2022 alusta. Tämän johdosta Vantti voi myös vähentää oppilasruokailuun liittyvistä ostolaskuistaan arvonlisäveron kokonaisuudessaan. Muutos perustuu ennakkoratkaisuun, jonka keskusverolautakunta (KVL) antoi 28.4.2021 oppilasateriapalvelujen arvonlisäverokohtelusta. Vuoden 2021 aikana oikaistiin vuosilta 2018 – 2021 tehdyt oppilasaterioiden myynnit arvonlisäverolliseksi, minkä seurauksena myös ostojen arvonlisävero voitiin takautuvasti vähentää. Takautuvien oikaisujen takia Vantti on antanut oikaistut arvonlisäveroilmoitukset vuosille 2018 – 2021. Takautuvien arvonlisäveroilmoitusten antamisen seurauksena Vantille aiheutuu arvonlisäverotuksessa suoritettavaa (maksettavaa) arvonlisäveroa sekä verolainsäädännön mukaisesti määräytyvät arvonlisäveron viivästyskorko- ja myöhästymismaksuseuraamukset. Viivästyskorot ja myöhästymisseuraamukset ovat yhteensä noin 224 000 € ja ne kirjattiin vuoden 2021 tulokseen. Samassa yhteydessä oppilasaterioihin kohdistettiin takautuva alennus, jotta ostojen vähennyskelpoisuudesta muodostunut hyöty voitiin kohdistaa kaupungille. Takautuvien alennusten hyöty kaupungille oli yhteensä noin 2,1 miljoonaa euroa vuosilta 2018 – 2021. Vantti hakee Verohallinnolta viivästysseuraamusten perimättä jättämistä ja palauttamista, koska oikaisut ja niistä seuranneet viivästysseuraamukset ovat johtuneet Verohallinnon virheellisestä ja ennakkoratkaisun myötä muuttuneesta lainsäädännön tulkinnasta.

Tuloskehitys ja investoinnit

Yhtiön tulos vuonna 2021 oli 295 t€, joka jäi budjetista 218 t€.

Yhtiön liikevaihto oli 51 577 t€ ja 209 t€ yli budjetoidun. Yhtiön kassa 31.12.2021 oli noin 4,0 milj. € (31.12.2020 4,3 milj. €).

Vantin merkittävimmät investoinnit liittyvät yhtiön tietojärjestelmiin. Yhtiö on varautunut keskipitkän aikavälin investointisuunnitelmassaan vuoteen 2023 mennessä seuraaviin ICT-investointeihin (arvioitu kokonaiskustannus suluissa): Puhtauspalveluiden toiminnanohjausjärjestelmä (150 - 300 t€), Ateriapalveluiden Aromi-järjestelmän uusi versio (150 t€).

Vuodelle 2021 investoinnit olivat yhteensä 436 t€.

Avainluvut 1000 €	TP 2021	TP 2020
Liikevaihto	51 557	49 114
Liikevoitto	591	767
Tilikauden tulos	295	526
Taseen loppusumma	11 950	11 453
Henkilöstön lkm	985	1 009
Bruttoinvestoinnit	436	640
Quick ratio	1,18	1,18
Omavaraisuusaste	24,2	22,7
Pitkäaikainen vieras pääoma	0	0
Leasingvastuut	761	695

Tavoitteiden toteutumiseen ja muuhun toimintaan liittyvät riskit ja tulevaisuuden näkymät

Koronavirustaudin aiheuttamista nopeista asiakastarpeen muutoksista huolimatta yhtiön talous on pysynyt koko vuoden ajan hyvänä. Omistajan asettama taloudellinen tavoite vuodelle 2021 ei toteutunut täysin. Isoin syy tähän on verohallinnolle maksetut viivästyskorot ja myöhästymismaksut yhteensä 224 t€, jotka perustuvat takautuviin alv-korjauksiin vuosille 2018-2021.

Henkilöstöön liittyvissä mittareissa tapahtunut positiivinen kehitys heijastui myös vuoden 2021 toiminnan laatua kuvaavaan NPS-suositteluindeksin paranemiseen. Yhtiölle asetettu ympäristövastuun tavoite jäi jonkun verran asetetusta tavoitteesta johtuen asiakastarpeiden nopeista muutoksista koronan aikana sekä uuden tuotantomallin käyttöönotosta.

Toimintaan vaikuttavia tunnistettuja riskejä ovat: sote-palvelutuotannon pois jääminen 2023, ateriakomponenttikilpailutus 2022, tes-neuvottelu 2022 ja ateriakuljetusten kilpailutus 2022.

Yhtiön tulevaisuuteen liittyvällä epäselvyydellä on vaikutuksia rekrytointeihin, tuleviin kilpailutuksiin ja henkilöstön vaihtuvuuteen. Riskinä on, että edellä mainitut seikat heijastuvat asiakastyytyväisyyteen ja yhtiön kehityshankkeisiin.

Tavoite	Mittari	Toteuma 2020	Tavoitetaso 2021	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2021	Tila
Talouteen liittyvät tavoitteet					
Tilikauden tulos vähintään 1 % liikevaihdosta	%	1,07	1,00	0,57	Toteutuu osittain
Toiminnan laatuun liittyvät tavoitteet					
Asiakastyytyväisyyden parantaminen (NPS)	Pisteluvun muutos	-56	+ 25	+19	Toteutuu osittain
Henkilöstöön liittyvät tavoitteet					
Henkilöstötyytyväisyys	Numeerinen 1-5	4,00	3,80	4,0	Toteutuu täysin
Sairauspoissaolot %	%	5,90	5,90	5,40	Toteutuu täysin
Ympäristövastuuseen liittyvät tavoitteet					
Biojätteen määrä (luku on kokonaisbiojätteen määrä / ruokailijamäärä) Biojäte sisältää kaiken biojätteen eli ruuan valmistuksessa syntynyt biojäte, linjastosta tai päiväkodin kärrystä syntynyt biojäte sekä palautuspisteen biojäte.	Biojätteen määrä gram-maa/ruokailija	50	48	50,5	Toteutuu osittain

Mercuria kauppaoppilaitos Oy

Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat

Koronaepidemia näkyi yhtiön opetustoiminnassa merkittävästi alkuvuoden 2021 aikana. Opiskelijat olivat etäopetuksessa tammikuusta huhtikuun puoleen väliin asti. Syyslukukausi 2021 saatiin olla lähiopetuksessa. Mercuria Pro:n aikuiskoulutusryhmät ovat toimineet joko hybridimallilla tai täysin verkkokoulutuksina.

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus toteutti laajan laadunhallinnan itsearvioinnin, joka koski kaikkia ammatillisen koulutuksen järjestäjiä. Yhtiö on saanut arvioinnista raportin, jota hyödynnetään toiminnan kehittämisessä.

Arvioinnin kohteina oli neljä eri osa-aluetta: johtaminen, tutkintojen ja koulutuksen järjestämisen edellytykset, tutkintojen ja koulutuksen järjestäminen ja tulokset. Näitä osa-alueita arvioitiin neliportaisesti (puuttuva, alkava, kehittyvä ja edistynyt).

Itsearvioinnin tulosten pohjalta laadunhallinnan tila Mercuriassa on kokonaisuutena kehittyvällä tasolla, ja noin 20 % laadunhallinnan osa-alueista on edistyneellä tasolla. Mikään osa-alue ei ole puuttuvalla tasolla. Erityisen hyvää oli tutkintojen ja koulutuksen järjestämisessä Hakeutuminen ja opiskelijaksi ottaminen ja henkilökohtaistaminen. Myös tilat, laitteet ja oppimisympäristöt saivat valtakunnan keskiarvoa paremman tuloksen. Yhteiskunnalliset tulokset (läpäisy, keskeyttämisen vähäisyys, tutkintojen määrä) oli keskiarvoa parempi.

Johtamisen alueella Mercuria arvioi itseään kriittisesti alle valtakunnan keskiarvon (2,6, kun valtakunnan taso oli 3,0). Tähän liittyi mm. sidosryhmien osallistaminen paremmin Mercurian toiminnan kehittämiseen. Mercuria on jo ottanut tämän yhdeksi painopistealueeksi, ja solminut myös avainkumppanuuksia viiden eri yrityksen tai yhteisön kanssa.

Laajennettu oppivelvollisuus tuli voimaan 1.8.2021. Yhtiön kannalta tämä merkitsi sitä, että syksyllä 2021 aloittaville oppivelvollisille opetus ja materiaalit ovat maksuttomia. Laki velvoittaa myös huolehtimaan siitä, että nuori osallistuu opetukseen.

Yhtiöön valittiin uusi hallitus ylimääräisessä yhtiökokouksessa 16.9.2021. Yhtiön uudistettu yhtiöjärjestys hyväksyttiin ylimääräisessä yhtiökokouksessa 4.8.2021.

Mercuria kauppaoppilaitos Oy osallistui työntekijäkokemusta mittaavaan tutkimukseen Great Place to Work syyskuussa 2021. Tutkimuksen tuloksena Mercuria sai hyvän työpaikan sertifikaatin.

Tilikauden aikana yhtiöön tehtiin Vantaan kaupungin vuosisuunnitelmaan kuulunut sisäinen tarkastus. Tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että yhtiö noudattaa toiminnassaan osakeyhtiölakia sekä kaupungin ohjeistuksia ja toimii muutoinkin hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti. Tarkastus toteutettiin syys-lokakuussa 2021. Tarkastuksen loppuraportissa todetaan sisäisen valvonnan olevan yhtiössä hyvällä tasolla, mutta tukipalveluiden käyttöä, hankintaohjeistusta ja ennakkosuostumuksen hakemista koskeviin tarkastushavaintoihin liittyen konsernijaosto kehotti 7.2.2022 henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualuetta valmistelemaan yhtiötä koskevat täsmennetyt omistajapoliittiset linjaukset.

Omistajapoliittisten linjausten toteutumisen arviointi

Yhtiötä koskeviksi tavoitteiksi on linjattu, että lähivuosien toiminnassa on keskeistä varautua toiminnallisesti ja taloudellisesti mahdolliseen perusopetuksen jälkeisen oppivelvollisuuden laajenemiseen ja oppivelvollisuusiän nostamiseen yhteistyössä kaupungin kasvatuksen ja oppimisen toimialan kanssa. Mercurialla on tärkeä tehtävä nuorten syrjäytymisen ehkäisyssä, opiskelijoiden työelämään siirtymisen tukemisessa ja työllistymisen edistämisessä. Yhtiön tulee jatkaa hyvää yhteistyötä yritysyhteistyökumppaneidensa kanssa ja luoda uusia kumppanuuksia alan työnantajien piirissä ja siten omalta osaltaan tukea Vantaan kaupungin elinvoimaisuuden kehittymistä.

Yhtiön raportoinnin mukaan sille asetetut tavoitteet toteutuivat täysin pois lukien vastuullisuustapahtumien lukumäärä, johon vaikuttivat merkittävästi vuonna 2021 toimintaa rajoittaneet koronarajoitukset.

Tuloskehitys ja investoinnit

Tilikauden tulos 2021 muodostui budjetoitua paremmaksi. Alkuvuoden etäopetus toi säästöjä mm. opiskelijaruokailukustannuksissa. Myös valtionosuusrahoitus oli arvioitua korkeammalla tasolla. Tilikauden tulos on tämänhetkisen tiedon mukaan 769 564 euroa ylijäämäinen. Liikevaihto jäi hieman edellisestä vuodesta päätyen noin 7,05 miljoonaan euroon.

Investoinneista vuoden 2021 aikana toteutettiin laajennusosan kattoremontti sekä hissiremontti, opintopalvelutilojen uudistushanke, WC-tilojen saneerauksia sekä verkkoyhteyksien uudistamishanke. Talousarviossa ollut sähköautojen latauspisteiden rakentamishanke valmistuu vuoden 2022 alkupuolella. Vuoden 2021 alkuperäinen investointitalousarvio oli 470 000 euroa. Arvio ylittyi noin 130 000 eurolla. Ylitys johtui pääosin opintopalvelupisteen uudistamishankkeen muuttuneista suunnitelmista.

Avainluvut 1000 €	TP 2021	TP 2020
Liikevaihto	7 046	7 166
Liikevoitto	687	1 343
Tilikauden tulos	770	1 372
Taseen loppusumma	20 349	19 616
Henkilöstön lkm	55	52
Bruttoinvestoinnit	600	400
Quick ratio	9	8
Omavaraisuusaste	95	94
Pitkäaikainen vieras pääoma	0	0
Leasingvastuut	258	48

Tavoitteiden toteutumiseen ja muuhun toimintaan liittyvät riskit ja tulevaisuuden näkymät

Koronaepidemiasta johtuva epävarmuus jatkunee edelleen vuonna 2022. Tämä voi näkyä opiskelijoilla mm. työelämäpaikkojen saatavuusongelmina, opintojen etenemisessä sekä jaksamisessa ja hyvinvoinnissa. Myös laitteiden saatavuusongelmat voivat vaikuttaa oppilaitoksen toimintaan. Opetus- ja kulttuuriministeriön suunnittelemat lainsäädäntöuudistukset saattavat vaikuttaa yhtiön koulutuksen järjestämislupaan ja rahoitukseen. Yhtiön toiminta on erittäin vakaalla pohjalla kaikilla mittareilla mitattuna.

Tavoite	Mittari	Toteuma 2020	Tavoitetaso 2021	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2021	Tila
Talouteen liittyvät tavoitteet					
Nettotulos	Eur		100 000	769 564	Toteutuu täysin
Rakennuksen PTS:n mukaisten vuosittaisten toimenpiteiden toteuttaminen hiilineutraalilla ja resurssiviisaalla tavalla huomioiden rakennuksen tuleva käyttöikä	Toteutusaste %		100	100	Toteutuu täysin
Toiminnan laatuun liittyvät tavoitteet					
Tavoitteelliset opiskelijavuodet	kpl		790	800 + 12 lisäsuoritepäätöksellä	Toteutuu täysin
Opiskelijapalaute (amispalaute, päättökysely)	nps-indeksi		57	58	Toteutuu täysin
Työelämäpalaute	Arvio 1-5		4	Tietoa ei saatavilla.	Ei tietoa
Henkilöstöön liittyvät tavoitteet					
Henkilöstön työfiilis	Tyytyväisyys 1-5		4	4,3	Toteutuu täysin
Ympäristövastuuseen liittyvät tavoitteet					
Kiinteistö, uusiutuva energia 100%	%		100 %	100 %	Toteutuu täysin
Vastuullisuuskampanjat/tapahtumat	kpl/vuosi		6	4	Toteutuu osittain

Kaunialan Sairaala Oy

Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat

Vuoden 2021 aikana on ollut useita pienimuotoisia koronaepidemioita Kaunialan eri osastoilla, huolimatta siitä, että henkilöstön ja asukkaiden/potilaiden rokotuksia tehtiin tammikuusta alkaen. Merkittävä takaisku oli myös 11.5. tapahtunut hissionnettomuus, josta on aiheutunut sairaalalle lisäkuluja sekä tulonmenetyksiä, joista Kauniala on hakenut vahingonkorvausta. Tukes ja Otkes ovat syksyn 2021 aikana julkaisseet omat tutkintaraporttinsa onnettomuudesta. Onnettomuuden jälkeen yhtiö on tarjonnut koko loppuvuoden ajan kriisiapua henkilöstölle. Hissien toimintakunto ja käyttölupa on onnettomuuden

jälkeen varmistettu ulkopuolisen tarkastusyhtiön toimesta. Yhtiö pyysi kaupunkia vuokranantajana teettämään hisseille kuntotutkimukset ja vaati vuokranantajaa viipymättä teettämään tarvittavat korjaus- tai uusimistoimet hissien turvallisen käytön varmistamiseksi.

AVI:n toimilupamuutoksen myötä osasto Kultakallio (13 asukaspaikkaa) muuttui vuoden kuluessa asteittain tehostetuksi asumispalveluksi.

Omistaja aloitti yhtiön ja sairaalakiinteistön myyntiin tähtäävän julkisen hankintaprosessin kesäkuussa 2021.

Yhtiö rekrytoi uuden johtavan ylilääkärin, joka aloitti syksyllä 2021. Uuden ylilääkärin myötä yhtiön mahdollisuudet rekrytoida osaavaa lääkärityövoimaa paranivat huomattavasti.

Omistajapoliittisten linjausten toteutumisen arviointi

Tilikauden tuloksessa jäätiin hieman tavoitteesta (tavoite 0,4 M€, tulos 0,27 M€). Omistajapoliittisen linjauksen mukaisesti Kaunialan Sairaala Oy:n myyntiprosessi on käynnistetty vuonna 2021.

Tuloskehitys ja investoinnit

Vuoden 2021 tavoite 0,4 M€ jäi saavuttamatta, johtuen potilaspaikkojen vajaakäytöstä, jonka taustalla oli vaihdellen koronaepidemiat, edellä mainittu hissiturma sekä henkilöstövaje. Lääkäri- ja hoitajatyövoimasta on ollut pulaa ja sitä on tarvittu kasvavan kuntoutustoiminnan myötä lisää. Työvoimaa on jouduttu hankkimaan merkittävissä määrin vuokraamalla, mikä on nostanut merkittävästi ostopalvelukustannuksia budjetoidusta.

Avainluvut 1000 €	TP 2021	TP 2020
Liikevaihto	22 216	20 803
Liikevoitto	141	1 056
Tilikauden tulos	271	845
Taseen loppusumma	4 415	4 454
Henkilöstön lkm	300	313
Bruttoinvestoinnit	120	34
Quick ratio	1,3	1,2
Omavaraisuusaste	27,7	21,4
Pitkäaikainen vieras pääoma	269	269
Leasingvastuut	149	380

Tavoitteiden toteuttamiseen ja muuhun toimintaan liittyvät riskit ja tulevaisuuden näkymät

Riskeistä suurin on edelleen koronapandemian aiheuttama epävarmuus sekä työsuhteisten lääkäri- ja hoitajaresurssien saatavuus ja tästä johtuva ostopalveluhenkilöstön aiheuttamien kustannusten jatkuva kasvu. Lisäksi yhtiön myyntiprosessin yhteydessä Vantaan kaupungin laatima palvelukuvaus edellyttää henkilöstömitoituksen sekä esimiesten määrän nostamista entisestään, mikä aiheuttaa sekä merkittäviä lisäkustannuksia että epävarmuutta vaatimuksiin vastaamisen suhteen vallitsevassa haastavassa sote-henkilöstön rekrytointitilanteessa.

Tavoite	Mittari	Toteuma 2020	Tavoitetaso 2021	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2021	Tila
Talouteen liittyvät tavoitteet					
Koronavirusepidemian aiheuttamien taloudellisten seurausten korjaaminen ja oman pääoman vahvistaminen	Tilikauden taloudellinen tulos Eur	0,85 M€	0,4 M€	0,27	Ei toteudu lainkaan
Toiminnan laatuun liittyvät tavoitteet					
Palvelutuotteiden painotusten muutos: Pitkäaikaishoito (PAH) vähenee Tehostettu palveluasuminen (TAP) lisääntyy Postakuuttikuntoutus (PAK) lisääntyy	Potilas/asukaspaikkaluku vuoden lopussa	PAH 85 TAP 40 PAK 89	PAH 60 TAP 50 PAK 100	PAH 73 TAP 46 PAK 92	Ei toteudu lainkaan
Henkilöstöön liittyvät tavoitteet					
Sairauspoissaolojen vähentyminen	Poissaolo % kokonaistyöajasta	6,4% (ed. v. 7,3%)	5%	6,8 %	Ei toteudu lainkaan
Ympäristövastuuseen liittyvät tavoitteet					
Ekokompassisertifiointi	Sertifikaatin saaminen ja ylläpito	Jouduttu siirtämään koronapandemian vuoksi	Sertifiointi Q1/2021	Sertifioitu	Toteutuu täysin

1.6.5 Kiinteistöyhtiöiden tavoitteiden toteutuminen

Kiinteistöyhtiöille asetettiin tavoitteiksi kiinteistöjen ylläpitokustannusten hillitseminen siten, että ylläpitokustannusten suhteellinen nousu on pienempi kuin Tilastokeskuksen julkaiseman Kiinteistön ylläpidon kustannusten vertailuindeksin muutos. Tutkimuksen mukaan kiinteistön ylläpidon kustannukset nousivat 4,3 prosenttia vuoden 2021 kolmannella neljänneksellä vuoden 2020 vastaavasta ajanjaksosta Suomessa. Tiedot käyvät ilmi Tilastokeskuksen kiinteistön ylläpidon kustannusindeksistä 2015=100. Kuudessa kiinteistöyhtiössä ei saavutettu tavoitetta eli ylläpidon kustannukset nousivat indeksiä enemmän.

Toiseksi kiinteistöyhtiöiden yhteiseksi tavoitteeksi asetettiin PTS:n mukaisten vuosittaisten toimenpiteiden toteuttaminen hiilineutraalilla ja resurssiviisaalla tavalla sekä rakennuksen käyttöiän huomioiminen PTS:ssa. Yhtä yhtiötä lukuun ottamatta kaikki yhtiöt saavuttivat kyseisen tavoitteen.

Kolmantena tavoitteena oli uusiutuvan energian käyttö siten, että uusiutuvan energian osuus kulutetusta sähköstä olisi 100 %. Kolmessa yhtiössä ei ollut täsmällistä tietoa sähkösopimusten sisällöstä ja kolmessa muussa yhtiössä tavoite jäi toteutumatta.

Tavoitteiden toteutuminen	Ylläpidon kustannusten hallitseminen	PTS:n mukaisten vuosittaisten toimenpiteiden toteuttaminen	Uusiutuvan energian käyttö	Selite
K Oy Kehäsuora 100 % (Tuupakka/Hakunila)	Ei asetettu.	Toteutuu täysin	Toteutuu täysin	Muut tavoitteet: Ojangon rakennushankeen aikataulu toteutuu täysin. Rakennushankkeen urakkabudjetti 13,2 m€ ylittyi johtuen siitä, että alkuperäisestä suunnitelmasta poiketen varikon busseista tulee on 50 % vähähiilisiä sähköbusseja Yhtiö saavuttaa positiivisen tilikauden tuloksen.
K Oy Tiedepuisto 100 %	Ei asetettu.	Toteutuu täysin	Ei tietoa	Kohde pääomavuokrakohde. Käyttäjä vastaa energian käytöstä ja ylläpitokustannuksista.
K Oy Tikkurilan Terveysasema 62,2/73,8 %	Ei toteudu lainkaan	Toteutuu täysin	Toteutuu täysin	Yhtiössä tehtiin 1,4 milj. euron putkisaneeraus.
Tikkuparkki Oy 100 %	Toteutuu täysin	Toteutuu täysin	Ei toteudu lainkaan	Yhtiö osallistuu emokaupungin kilpailuttamaan vihreän sähkön hankintaan.
K Oy Korson Toimistokeskus 77,1 %	Ei toteudu lainkaan	Toteutuu täysin	Toteutuu täysin	PTS:n mukaiset toimenpiteet ovat käynnissä. Vesikatteen uusimisesta johtuen ylläpidon kustannukset ovat kuluvana vuonna edellisvuotta suuremmat.
K Oy Lehdokkitien Virastotalo 85/100 %	Toteutuu täysin	Toteutuu täysin	Ei tietoa	Korjauksissa tehdään ainoastaan turvallisuudelle ja terveydelle välttämättömiä korjauksia, joita tällä hetkellä ei ole tiedossa. Yhtiön tulee selvittää uusiutuvan energian käyttömahdollisuuden lisäämistä.
As Oy Vant. Sepänpuisto 100 %	Ei toteudu lainkaan	Toteutuu täysin	Toteutuu täysin	Ylläpidon kustannusten ylittyminen johtui edellisvuotta suuremmista korjauskustannuksista.
As Oy Vant. Katriinanrinne 100 %	Toteutuu täysin	Toteutuu täysin	Toteutuu täysin	Yhtiössä tehdään parvekkeiden kunnostus, jonka kustannukset eivät ole vielä realisoituneet. Näin ollen hoitokulut ovat edelleen huomattavasti alle budjetin.
Korson Pienteollisuustalo Oy 83,1 %	Ei toteudu lainkaan	Toteutuu täysin	Toteutuu täysin	Lumityö- sekä lämmityskustannukset kasvoivat edelliseen vuoteen nähden verrattain paljon.
Ratakujan Pysäköinti Oy 100 %	Toteutuu täysin	Toteutuu täysin	Ei toteudu lainkaan	Yhtiö osallistuu emokaupungin kilpailuttamaan vihreän sähkön hankintaan. Yhtiön liikevaihto on pienentynyt vuoteen 2020
K Oy Vantaan Helikopteritukikohta 100 %	Toteutuu täysin	Toteutuu täysin	Toteutuu täysin	
K Oy Vantaan Maakotkantie 10 33,1/88,3 %	Ei toteudu lainkaan	Toteutuu täysin	Toteutuu osittain	Ylläpidon kustannusten ylittyminen johtui pääosin suuremmista energiakustannuksista sekä vesivahingon korjauksesta.

Tavoitteiden toteutuminen	Ylläpidon kustannusten hallitseminen	PTS:n mukaisten vuosittaisten toimenpiteiden toteuttaminen	Uusiutuvan energian käyttö	Selite
Pallastunturintien Liikekiinteistö Oy 52,4 %	Ei toteudu lainkaan	Toteutuu täysin	Toteutuu täysin	Ylläpidon kustannusten ylittyminen johtui edellisvuotta suuremmista korjauskustannuksista.
Ruukkukujan Autopaikat Oy 87,2/88,3 %	Toteutuu täysin	Toteutuu täysin	Toteutuu täysin	
Hakopolun Liikekiinteistö Oy 57 %	Toteutuu täysin	Toteutuu osittain	Ei tietoa	Yhtiö päivittää PTS:n kevään 2022 aikana. Yhtiö selvittää vuoden aikana uusiutuvan energian käyttömahdollisuuden lisäämistä.

1.6.6 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vantaan Energia on Voimaosakeyhtiö SF:n (VSF) kautta mukana Fennovoima Oy:n Hanhikivi 1 -ydinvoimalahankkeessa. Hankkeeseen liittyy tällä hetkellä merkittäviä epävarmuustekijöitä. Vantaan Energia seuraa ja arvioi tilannetta VSF:n ja Fennovoiman osakkailleen tuottaman tiedon perusteella.

Hyvinvointialueuudistus tulee vaikuttamaan merkittävästi konserniomistusten kokonaisuuteen. Kaupungin strategian mukaan omistusten kokonaisuutta tulee arvioida siten, että se on kaupungin jäljellejäävää palvelutuotantoa tukeva. Yhteisökohtaiset vaikutukset kartoitetaan tarkemmin kevään 2022 aikana laatimalla suunnitelma konserniomistusten kokonaisuudesta ja toimenpiteistä kuhunkin konserniyhtiöön liittyen. Suunnitellut toimenpiteet toteutetaan strategiakauden aikana.

Kaupungin hyväksymä tuottavuus- ja kasvuohjelma käsittää myös konserniyhteisöjen toiminnan. Ohjelman toimenpiteiden valmistelu käynnistyi tilikaudella kaupungin ja konserniyhteisöjen yhteistyönä ja varsinaisista toimenpiteistä on päätetty ohjelman edetessä vuosina 2021–2023.

Vantaan kaupunkikonsernin rakenteen tarkastelua ja organisointia tullaan edelleenkin jatkamaan. Tavoitteena on toimintojen keskittämisen myötä tytäryhtiöiden lukumäärän vähentäminen. Uusia yhtiöitä perustetaan vain, jos perustettavan yhtiön toimintaa ei voida keskittää jo olemassa oleviin yhtiöihin tai on jokin muu perusteltu syy yhtiön perustamiselle tai jakamiselle.

1.6.7 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvonnalla tarkoitetaan konsernijohdon vastuulla olevaa tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seurantaa, analysointia ja raportointia. Lisäksi konsernivalvonnalla tarkoitetaan konserniohjeen noudattamisen sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuuden seurantaa.

Ohjeiden anto kunnan edustajille kaupunkikonsernin yhtiöissä

Konsernijaosto antoi vuonna 2021 menettelyohjeita kaupunkikonsernin yhtiöiden ja muiden yhteisöjen yhtiökokouksissa sekä kuntayhtymien ylimmissä päättävissä toimielimissä päätettävistä asioista. Lisäksi kaupunginjohtaja ja henkilöstö- ja konsernijohtaja tai hänen määräämänsä päätti kiireellisissä tapauksissa menettelyohjeen antamisesta ja kaupungin edustajan määräämisestä yhteisöjen kokouksiin, joissa kaupungin etua on valvottava ja sen mielipidettä kuultava.

Menettelyohjeita annettiin mm. yhtiöjärjestysten ja toimintasääntöjen muuttamisesta, yhtiö- ja omistusjärjestelyistä, taloussuunnitelmien hyväksymisestä, tilinpäätösten vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä, osakassopimuksen noudattamisesta ja lainanottovaltuuksista sekä yhtiövastikkeista, edustajavalinnoista, palkkioista ja konserniohjeistuksen noudattamisesta.

Lisäksi konsernijaosto antoi tilikauden aikana kaksi konserniohjeen mukaista omistajan ennakkosuostumusta toimenpiteille, jotka koskivat VAV Yhtymä Oy:n toimenpiteitä sekä VTK Kiinteistöt Oy:n sisäisiä lainajärjestelyjä.

Kaupunginhallitus teki vuonna 2021 konserniyhtiöihin liittyviä päätöksiä koskien mm. lainojen myöntämistä, sopimusten tekemistä, osakekauppoja ja yhtiön purkautumista. Lisäksi kaupunginhallitus antoi lausuntoja kuntayhtymien taloussuunnitelmaluonnoksista.

Tytäryhteisöjen toiminnan ohjeistus ja taloudellisen aseman seuranta

Tytäryhteisöjen seuranta toteutettiin vuonna 2021 siten, että yhteisöt raportoivat toiminnastaan, taloudestaan ja tavoitteiden toteutumisen näkymistään vuosikolmansittain henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualueelle sekä antoivat kaksi kertaa selonteon sisäisen valvonnan järjestämisestä ja riskienhallinnasta. Palvelualue työsti osavuosiraportoinnin perusteella konserniraportin konsernijaostolle. Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan osalta konserniyhtiöiden selonteot toimitettiin kaupungin riskienhallinnan asiantuntijalle edelleen analysoitavaksi.

Lisäksi kunkin tytäryhteisön kanssa käytiin omistajaohjauskeskustelu, jolla varmistettiin omistajanäkökulman välittyminen tytäryhteisön toimintaan osana konserniohjausta ja -valvontaa. Omistajaohjauskeskustelujen tavoitteena on myös saavuttaa luottamuksellinen ja keskusteleva yhteys kaupungin ja tytäryhteisön välillä. Merkittävimmät yhteisöt saapuivat kutsusta myös konsernijaoston kokouksiin selostamaan yhteisöjen toimintaa, taloutta ja tavoitteiden saavuttamisen tilannetta.

Tytäryhteisöille tiedotettiin ajankohtaisista konserniohjaukseen liittyvistä asioista säännöllisin väliajoin ja lisäksi niille pidettiin tilikauden aikana kaksi webinaarikoulutusta.

Keskitettyjen konsernipalveluiden käyttö

Vantaan tytäryhtiöiden taloushallinnon palveluita on pääosin keskitetty talouspalveluihin. Muista tukipalveluista mm. konserniohjaus, hankintayksikkö, rahoitus, tietohallinto, kehittämispalvelut ja talouspalvelut ovat kilpailuttaneet koko konsernin käyttöön puitesopimuksia sekä ohjeistaneet tytäryhteisöjä kilpailutettujen sopimustoimittajien käyttämisessä. Kaupungissa on käytössä konsernitilijärjestelmä, johon tytäryhteisöjä voidaan konsernijaoston päätöksellä liittää.

Riskienhallintajärjestelmien ja sisäisen valvonnan toimivuus tytäryhteisöissä

Hallintosäännön 3 luvun 1 § mukaan kaupunkistrategian ja johdon toimiala vastaa konserniohjauksesta ja valvonnasta. Rahoitus- ja korkoriskien hallinta konsernissa on keskitetty rahoituksen ja riskienhallinnan palveluyksikköön. Vantaan kaupungin ja tytäryhteisöjen riskienhallinta järjestetään noudattaen yhtenäistä riskienhallintapolitiikkaa. Toimialat, liikelaitokset ja tytäryhteisöt raportoivat merkittävistä riskeistään ja riskienhallinnan järjestelyistään osana talouden seurantaa ja raportointia noudattaen Vantaan kaupunginvaltuuston hyväksymää (2.3.2015) ohjetta riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteista Vantaan kaupunkikonsernissa.

Hallintosäännön 9 luvun 4 §:n mukaan konsernijaosto päättää kaupungin omaisuuden ja vastuiden vakuuttamisesta, vakuutusten kilpailuttamisesta ja hankinnasta sekä vakuutusten hoitosopimuksista. Kaupunginhallitus hyväksyi 22.1.2018 § 15 kaupunkikonsernin vakuutuspolitiikan, joka astui voimaan 1.2.2018. Vakuutuspolitiikan tavoitteena on ohjata vakuuttamista keskitetysti ja varmistaa, että vakuuttaminen toimii kassavirtaa ja tulosta tasoittavana keinona vahingon tapahduttua. Vantaan kaupunki käyttää vakuutusmeklaria vakuutusten kilpailuttamisessa, hankinnassa ja hoidossa. Vakuutusmeklari toimii vakuutusyhtiöstä riippumattomana asiakkaan valtuuttamana edustajana vakuutus- ja vahinkoasioissa ja asiakasta avustavana asiantuntijana. Vuoden 2018 aikana kaupungin ja tytäryhteisöjen vakuutusturva kilpailutettiin rahoituksen tulosalueen johdolla vuosille 2019 – 2022, jonka jälkeen hankintayksiköillä on oikeus jatkaa sopimusta toistaiseksi voimassa olevana. Vakuutusyhtiöt ja niiden tarjoamat vakuutuslajit päätettiin yleisjaoston kokouksessa 13.3.2018 § 7. Vakuutukset astuivat voimaan 1.1.2019. Kaupunkikonsernin vakuutusmeklaripalvelut kilpailutettiin 2019 ja vakuutusmeklaripalveluiden toimittajana toimii Rewenda Oy (Konsernijaos-to 10.2.2020 § 11).

Sisäinen valvonta on osa hyvän johtamisen ja hallinnon periaatetta. Yhteisön hallituksen tehtävänä on järjestää yhteisön sisäinen valvonta tarkoituksenmukaisella ja toimivalla tavalla. Tytäryhtiöissä sisäisestä valvonnasta vastaavat yhtiön hallitus ja toimitusjohtaja. Kaupungin sisäisellä tarkastuksella on oikeus kaupunginjohtajan toimeksiannon mukaisesti tarkastaa tytäryhteisöjen toimintaa. Sisäinen tarkastus suorittaa työohjelmansa tai erillispäätöksen mukaisia tarkastuksia sekä raportoi havainnoista ja johtopäätöksistä konsernijohdolle. Tarkastusta varten tytäryhteisöjen tulee antaa tarpeelliset tiedot ja avustaa tietojen saamisessa.

Vantaan kaupungin konsernijaosto päätti 7.12.2021 § 4 konsernijaoston ja konserniohjauksen toiminnan kehittämisestä. Yksi päätetyistä kehittämiskohteista on konserniyhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kokonaisuudesta raportointi konsernijaostolle. Yhtiöille toimitetulla itsearviointikyselyllä selvitetään jatkossa vuosittain Vantaan konserniyhteisöjen yhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa. Kyselyn perusteella tytäryhteisöjä ohjataan kehittämään sisäisen valvonnan järjestämistä.

1.6.8 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelma	2021 milj. €	2020 milj. €	2019 milj. €
Toimintatuotot	1 199,7	1 032,6	1 082,4
Toimintakulut	- 2 255,3	- 2 042,6	- 2 051,9
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	- 7,3	0,7	9,3
Toimintakate	**- 1 062,9**	**- 1 009,4**	**- 960,3**
Verotulot	1 131,6	1 073,0	1 010,0
Valtionosuudet	261,6	299,3	189,5
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	10,0	10,1	10,3
Muut rahoitustuotot	3,4	2,6	3,1
Korkokulut	- 17,1	- 17,8	- 18,4
Muut rahoituskulut	- 5,1	1,4	- 0,8
Vuosikate	**321,6**	**359,3**	**233,5**
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	- 213,8	- 215,1	- 214,0
Omistuksen eliminointierot	- 1,2	- 4,0	- 2,4
Arvonalentumiset	- 4,2	- 4,2	0,0
Satunnaiset erät	0,0	0,1	3,3
Tilikauden tulos	**102,4**	**136,1**	**20,4**
Tilinpäätössiirrot	- 0,2	- 0,8	- 0,3
Tilikauden verot	- 12,1	- 9,2	- 10,6
Laskennalliset verot	- 2,8	- 6,7	- 7,3
Vähemmistöosuudet	- 11,6	- 18,8	- 18,8
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**75,6**	**100,7**	**- 16,6**

Konsernituloslaskelman tunnusluvut	2021	2020	2019
Toimintatuotot/ toimintakulut, %	53,2	50,6	52,7
Vuosikate/ poistot, %	147,5	163,9	109,1
Vuosikate, euroa/ asukas	1 344,3	1 514,7	998,8
Asukasmäärä	239 206	237 231	233 775

Konsernin rahoituslaskelma	2021 milj. €	2020 milj. €	2019 milj. €
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	321,6	359,3	233,5
Satunnaiset erät	0,0	0,1	3,3
Tilikauden verot	- 12,1	- 9,2	- 10,6
Tulorahoituksen korjauserät	- 25,8	- 33,3	- 30,9
Investointien rahavirta			
Investointimenot	- 410,0	- 452,1	- 417,8
Rahoitusosuudet investointimenoihin	3,0	3,7	0,3
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	160,0	96,2	158,6
Toiminnan ja investointien rahavirta	**36,6**	**- 35,2**	**- 63,6**
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäys	- 0,4	- 2,4	0,0
Antolainasaamisten vähennys	2,7	4,7	2,6
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	160,7	221,8	200,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 133,7	- 233,4	- 48,3
Lyhytaikaisten lainojen muutos	- 18,5	- 29,7	- 71,8
Oman pääoman muutokset	- 7,9	- 20,1	- 4,4
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiant. varojen ja pääomien muutokset	0,9	0,1	0,9
Vaihto-omaisuuden muutos	7,4	- 3,7	- 1,0
Saamisten muutokset	- 102,0	44,3	- 7,2
Korottomien velkojen muutos	79,3	47,4	- 10,4
Rahoituksen rahavirta	**- 11,4**	**29,1**	**60,6**
Rahavarojen muutos	**25,1**	**- 6,1**	**- 3,1**
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.	250,7	225,6	231,7
Rahavarat 1.1.	225,6	231,7	234,8

Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut	2021	2020	2019
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v. milj. €	- 30,0	- 0,3	21,5
Investointien tulorahoitus, %	79,0	80,1	55,9
Lainanhoitokate	2,2	1,5	3,8
Laskennallinen lainanhoitokate	1,3	1,4	0,9
Kassan riittävyys, pv	32,3	29,9	33,2

Konsernitase	2021 milj. €	2020 milj. €	2019 milj. €
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat	**3 681,7**	**3 623,3**	**3 457,3**
Aineettomat hyödykkeet	*47,2*	*37,8*	*45,2*
Aineettomat oikeudet	7,2	7,4	7,4
Muut pitkävaikutteiset menot	38,9	29,7	36,9
Ennakkomaksut	1,1	0,7	0,9
Aineelliset hyödykkeet	*3 189,9*	*3 137,9*	*3 026,9*
Maa- ja vesialueet	425,6	416,7	404,0
Rakennukset	1 466,7	1 465,5	1 435,4
Kiinteät rakenteet ja laitteet	872,7	837,5	829,5
Koneet ja kalusto	119,2	131,7	141,4
Muut aineelliset hyödykkeet	8,4	6,8	7,5
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	297,3	279,7	209,1
Sijoitukset	*444,5*	*447,6*	*385,2*
Osakkuusyhteisöosuudet	101,9	110,6	79,8
Muut osakkeet ja osuudet	150,6	142,8	108,9
Muut lainasaamiset	186,6	189,1	191,2
Muut saamiset	5,4	5,0	5,3
Toimeksiantojen varat	**3,3**	**3,5**	**2,4**
Vaihtuvat vastaavat	**511,9**	**392,0**	**437,3**
Vaihto-omaisuus	20,6	28,0	24,3
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset	5,1	5,5	11,6
Lyhytaikaiset saamiset	235,5	133,0	169,7
Rahoitusarvopaperit	31,6	21,2	20,2
Rahat ja pankkisaamiset	219,2	204,4	211,5
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**4 196,9**	**4 018,8**	**3 897,0**

Konsernitase	2021 milj. €	2020 milj. €	2019 milj. €
VASTATTAVAA			
Oma pääoma	**1 356,2**	**1 280,3**	**1 182,3**
Peruspääoma	349,1	349,1	349,1
Muut omat rahastot	180,1	180,8	180,0
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	751,3	649,7	669,8
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	75,6	100,7	- 16,6
Vähemmistöosuudet	**149,5**	**143,1**	**130,8**
Pakolliset varaukset	**29,5**	**24,9**	**26,0**
Eläkevaraukset	0,2	0,2	0,2
Muut pakolliset varaukset	29,3	24,7	25,8
Toimeksiantojen pääomat	**6,0**	**5,3**	**4,1**
Vieras pääoma	**2 655,8**	**2 565,2**	**2 553,8**
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	1 827,5	1 809,2	1 807,0
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	203,6	197,8	192,5
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	148,2	157,9	201,4
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	476,5	400,2	352,9
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**4 196,9**	**4 018,8**	**3 897,0**

Konsernitaseen tunnusluvut	2021	2020	2019
Omavaraisuusaste, %	36,2	35,7	34,0
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	100,8	105,2	110,5
Kertynyt yli-/ alijäämä, milj. €	827,0	750,4	653,1
Kertynyt yli-/ alijäämä, €/ asukas	3 457,2	3 163,2	2 793,9
Konsernin lainakanta 31.12., milj. €	1 975,7	1 967,2	2 008,4
Konsernin lainakanta 31.12., €/ asukas	8 259,4	8 292,2	8 591,2
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., milj. €	2 413,9	2 362,9	2 412,6
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	10 091,4	9 960,4	10 320,0
Konsernin lainasaamiset 31.12., milj. €	186,6	189,1	191,2
Asukasmäärä	239 206	237 231	233 775

1.7 Tilikauden tuloksen käsittely

Vantaan kaupungin tilikauden 2021 tulos ennen poistoeron, varausten ja rahastojen muutosta on 61 349 989,84 euroa ylijäämäinen. Tulokseen sisältyvät kaupungin liikelaitosten ja rahastojen tulokset, jotka käsitellään kirjanpitosäännösten mukaisesti niiden omissa kirjanpidoissa.

Kaupunginhallitus esittää tilikauden 2021 tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksessa kirjataan poistoeron vähennykseksi investointivarauksella hankittuihin pysyviin vastaaviin kohdistuneet poistot 302 804,45 euroa.

- Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston ylijäämä 1 494 016,20 euroa kirjataan rahaston lisäykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti.

- Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston alijäämä 1 153 455,08 euroa kirjataan rahaston vähennykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti.

- Sosiaalisen luototuksen rahaston ylijäämä 19 817,49 euroa kirjataan rahaston lisäykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti.

- Vahinkorahaston alijäämä 113 338,29 euroa kirjataan rahaston vähennykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti.

Tilikauden tuloksen käsittelyn jälkeen:

- Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä 1 791 965,88 euroa siirretään taseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämään.

- Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä 470 068,11 euroa siirretään taseen oman pääoman eräksi. Ylijäämä kattaa edellisiltä tilikausilta kertyneen alijäämän ja liikelaitoksen kumulatiivinen tilikausien alijäämä kääntyy näin ylijäämäiseksi.

- Vantaan kaupungin tilikauden ylijäämä 61 405 753,97 euroa siirretään taseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämään.

Kaupunginhallitus esittää lisäksi, että tilikauden 2022 kirjanpidossa:

- Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston tase yhdistellään Vantaan kaupungin taseeseen. Kaupunginvaltuusto on 15.11.2021 (§6) päättänyt lakkauttaa Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston 31.12.2021.

2 Talousarvion toteutuminen

2.1 Tavoitteiden toteutuminen

Sitovien tavoitteiden toteutuminen 2021

Vuodelle 2021 valtuusto asetti sitovia tavoitteita yhteensä 39 kappaletta. Tavoitteista 15 toteutui täysin, 14 osittain ja 10 ei lainkaan.

Käyttötalousmenojen kasvu edellisvuodesta oli 8,0 prosenttia koronan kasvattaessa menoja voimakkaasti. Tuottavuus- ja kasvuohjelma käsiteltiin kaupunginhallituksessa 8.2.2021. Vuoden 2021 toimenpiteet toteutettiin suunnitellusti ja v. 2022 toimenpiteet hyväksyttiin osana talousarviota.

Maanmyyntivoittoja ja sopimuskorvauksia kertyi vuonna 2021 n. 47,56 miljoonaa euroa (2020 31,1 miljoonaa euroa). Kaupunki loi edellytykset laadukkaalle ja monipuoliselle asuntotuotannolle. Vuonna 2021 Vantaalle asuntoja valmistui yhteensä 3121 (v. 2020: 2893). Asunnot jakautuivat seuraavasti: 2746 kerrostaloissa, 49 rivitaloissa ja 327 pientaloissa.

Vantaan resurssiviisauden tiekartan toimenpiteet ovat käynnissä. Tavoitteena on hiilineutraali kaupunki vuonna 2030. Vantaalla v. 2020 kokonaispäästöt olivat 883 (1000 t CO2-ekv) ja asukaskohtaiset 3,7 (t CO2-ekv). Kokonaispäästöt vähentyneet 10 prosenttia ja asukaskohtaiset 11 prosenttia (muutostavoite 2019–2020 oli -7 %).

Kestävien liikkumismuotojen osuus ei kasvanut tavoitteen mukaisesti: Joukkoliikenteen matkustajamäärä oli 28 prosenttia matalampi kuin lähtötaso vuodelta 2019. Pyöräilyindeksi oli 8 prosenttia matalampi kuin v. 2019. Ratikkakaupungin suunnittelua on edistetty. Myös vanhojen keskustojen ja lähiöiden kehittäminen edistyy.

Koronaepidemian negatiiviset vaikutukset yrityksille lisäsivät voimakkaasti työttömien määrää. Työttömyysjaksojen keskimääräinen kesto (12/2021) oli 63 viikkoa (12/2020: 39 viikkoa). Muutos oli +61,5 prosenttia (Tavoitetaso oli -5 %.). Pitkäaikaistyöttömien määrä vuoden lopussa oli 6724 (2020: 4115). Alle 30-vuotiaiden työttömien määrä puolestaan väheni: heitä oli vuoden lopussa 3476 (2020: 4388).

Oppivelvollisuuden laajenemiseen liittyvä valmistelutyö eteni suunnitellusti ja oppivelvollisuuslaki tuli kokonaisuudessaan voimaan 1.8.2021. Uusia käytänteitä on laadittu lainsäädännöstä tulevien velvoitteiden, kuten opintojen edistymisen seurannan ja oppivelvollisten valvonnan toteuttamiseksi. Keskeyttäneiden määrä ammatillisessa koulutuksessa ei vähentynyt tavoitteen mukaisesti v. 2021. Alle 20-vuotiaiden keskeyttäneiden määrä oli 194 opiskelijaa (13,7 %). Keskeyttäneiden osuus kaikista opiskelijoista oli 609 opiskelijaa (19,3 %).

Entistä suurempi osa ikääntyneistä pystyy asumaan kotona. Vantaalla omassa kodissa asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus oli vuoden 2021 lopussa 93,4 prosenttia (v. 2020: 93,4).

Poikkeusaikana luotuja virtuaalisia toimintamalleja on kehitetty ja ylläpidetty: Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla etäopetusta on tuettu ja kehitetty sekä käytössä olevia sähköisiä palveluita kehittämällä että tarjoamalla etäopetuksen tukea. Lisäksi lukioissa on laadittu lukioiden yhteistä etäkurssitarjotinta sekä kehitetty etäopetuksen vuorovaikutuksellisuutta. Kaupunkikulttuurin toimialalla kaikilla palvelualueilla on jatkunut vähintään yksi toimintamuoto.

Monimuotoiset työskentelytavat ja niiden johtaminen kehittyivät. Etätyöpäivien määrä oli vuonna 2021 175 224, 1 896 työntekijällä. Henkilöstön sairauspoissaolojen määrä vuonna 2021 oli 4,38 (v. 2020: 4,43 %).

Sitova tavoite vuodelle 2021	Mittari	Lähtötaso v:n 2019 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2021	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2021	Tavoitteen toteutuminen
Turvaamme talouden tasapainon							
Strateginen tavoite 1. Turvaamme talouden tasapainon							
1.1 Hallittu käyttötalouden menokehitys	Toimintamenojen kasvu-%	6,70 %	Talousarvion 2021 mukainen	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupungin-johtajat, raportointivastuu: Matti Ruusula	Valtuustokauden strategian, talousarvion 2021 sekä tuottavuus- ja kasvuohjelman mukaiset kehittämistoimenpiteet	Ulkoisten käyttötalousmenojen kasvu edellisvuodesta oli 8,0 prosenttia. Alkuperäisessä talousarviossa ennakoitiin 5,1 prosentin menokasvua vuoden 2020 toteumaan nähden. Koronaepidemia kasvatti voimakkaasti toimintamenoja, mutta valtio korvasi sosiaali- ja terveydenhuollon suorat koronamenot täysimääräisesti. Toimintakate heikkeni vuodesta 2020 vain 1,6 prosenttia, kun talousarviossa varauduttiin 5,3 prosentin heikkenemiseen.	Tavoite ei toteutunut lainkaan.
1.2 Tuottavuus- ja kasvuohjelma toteutuu suunnitelman mukaisesti	Tuottavuus- ja kasvuohjelman toteutuminen	Ohjelman valmistelu on aloitettu v. 2020.	Tuottavuus- ja kasvuohjelma on hyväksytty ja v. 2021 toimenpiteet toteutettu. Tulevien vuosien talouden tasapainottamiskeinojen valmistelussa painotetaan rakenteellisia muutoksia, kaupungin tulopohjan vahvistamista ja tuottavuuden kasvua.	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupungin-johtajat, raportointivastuu: Matti Ruusula	Tuottavuus- ja kasvuohjelma käsitelty kaupunginhallituksessa 8.2.2021. Vuoden 2021 toimenpiteet on toteutettu suunnitellusti. Vuoden 2022 toimenpiteet on hyväksytty osana talousarviota.	Tuottavuus- ja kasvuohjelman toteutus etenee suunnitellusti.	Tavoite toteutui täysin.
1.3 Kaupunki saa maanmyyntivoittoja ja sopimuskorvauksia yhteensä 44 miljoonaa euroa	Maanmyyntivoitot ja sopimuskorvaukset	Maanmyyntivoitot: 16,3 milj. euroa Sopimuskorvausten määrä: Kyseisenä seurantavuonna tuloutettujen sopimusten summa. Vuonna 2019 summa oli 27,4 milj. euroa.	44 milj. euroa	Tero Anttila	Sopimusneuvotteluja käytiin runsaasti ja tonttikauppoja tehtiin paljon vuoden 2021 aikana. Maanmyyntivoittoja saatiin yhteensä noin 36,26 milj. euroa. Maankäyttösopimustuloja saatiin yhteensä noin 11,3 milj. euroa.	Noin 47,56 milj. euroa	Tavoite toteutui täysin.
1.4 Kaupunkia rakennetaan ensisijaisesti kaupungin maalle	Kaupungin maaomaisuus uudiskaavoituksessa (vahvistuneet kaavat)	72 %	50 %	Tero Anttila	Valtuusto on hyväksynyt yhteensä 14 asemakaavaa, mm. Pähkinänsärkijän, Saagatien, Aviapolis eteläisen ja Kielotie 13 asemakaavan muutokset.	38 %	Tavoite ei toteutunut lainkaan.
1.5 Työmarkkinatuen kuntaosuus saadaan laskuun kuntakokeilun myötä	Työmarkkinatuen kuntaosuus	Lähtötasona (koronan vuoksi) vuoden 2020 lopun tilanne (mittarin euromäärät lisätään raportoinnin yhteydessä)	-5 % (raportoidaan myös eurot)	Jaakko Niinistö	Työllisyyden kuntakokeilu alkoi 1.3.2021. Asiakasohjaus TE-palveluista kuntiin ei toiminut alkuvuonna tehokkaasti. TE-hallinnosta jäi lisäksi siirtymättä 30 htv, mikä aiheutti asiakaspalveluresurssien vajauksen ja uusien työntekijöiden rekrytointi ja perehdyttäminen hidasti palveluohjausta kuntakokeilussa etenkin keväällä/kesän yli. Ohjauksia myöskään kuntouttavaan työtoimintaan ei tästä syystä päästy tekemään riittävästi. Pitkäaikais-työttömyys on kasvanut koronakriisin myötä niin valtakunnan tasolla kuin Vantaallakin.	Työmarkkinatuen kuntaosuuden budjetti ylitettiin n. 9 milj. eurolla (toteuma 2020: 21,9 milj. euroa, budjetti 2021: n. 19 milj. euroa). Taustalla pitkäaikaistyöttö-myyden voimakas kasvu koronakriisin myötä. Muutos +28 % (vrt. mittarin tavoitetaso -5 %)	Tavoite ei toteutunut lainkaan.

Sitova tavoite vuodelle 2021	Mittari	Lähtötaso v:n 2019 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2021	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2021	Tavoitteen toteutuminen
1.6 Osana seuraavan valtuustokauden strategian valmistelua tehdään kaupungin tulopohjan vahvistamista koskeva suunnitelma	Suunnitelma tehty elokuuhun 2021 mennessä.	Suunnitelmaa ei ole tehty.	Suunnitelma on tehty.	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupungin-johtajat, raportointivastuu: Matti Ruusula	Suunnitelman osa-alueiden valmistelua on tehty vuosien 2021 ja 2022 aikana.	Suunnitelman valmistelu on käynnissä. Suunnitelman pohjaksi odotetaan linjauksia kaupungin kiinteistö-omaisuuden myyntisuunnitelmasta sekä maa- ja asuntopoliittisten linjausten maanmyyntiä ja -vuokrausta koskevia kirjauksia. Suunnitelma valmistuu vuoden 2022 aikana.	Tavoite toteutui osittain.
Tiivistämme kaupunkia lähiluontoa vaalien							
Strateginen tavoite 4. Vahvistamme resurssiviisaasti nykyistä kaupunkirakennetta							
4.1 Vantaa on hiilineutraali kaupunki v. 2030	Kasvihuonekaasut vähenevät.	Kokonaispäästöt 982 (1000 t CO2-ekv) ja asukas-kohtaiset 4,2 (t CO2-ekv). Kokonaispäästöt vähentyneet 9 % ja asukaskohtaiset 11% (muutostavoite 2018-2019 oli -7 %)	Kokonais- ja asukaskohtai-set päästöt vähenevät 7 % (jolloin pysytään tarvittavalla muutosuralla, kun tavoitteena hiilineutraali Vantaa 2030)	Tero Anttila	Resurssiviisauden tiekartan toimialojen toteutussuunnitelmien toimeenpano etenee ilmastotavoitteiden osalta.	HSY:n tiedot pks-päästöistä vuonna 2020 valmistuneet toukokuussa: Vantaalla kokonaispäästöt 883 (1000 t CO2-ekv) ja asukaskohtaiset 3,7 (t CO2-ekv). Kokonaispäästöt vähentyneet 10 % ja asukaskohtaiset 11 % (muutostavoite 2019-2020 oli -7 %).	Tavoite toteutui täysin.
4.2 Kestävät liikkumis-muodot kasvavat	Joukkoliikenteen matkustajamäärät lisääntyvät ja pyöräili-jöiden määrä nousee.	Joukkoliikenteessä 138 656 nousua arkivuorokaudessa ja pyöräilyindeksi = 1039	Joukkoliikenteen lisäänty-minen 3 % ja pyöräilijöiden määrässä 4 % kasvu	Tero Anttila	Joukkoliikenteen olosuhteiden kehittäminen. Runkolinjojen 30, 300, 400, 520 ja 530 toimenpiteitä toteutetaan. Runkolinja 570 aloitti elokuussa 2021 liikennöinnin Ojangon varikolta. Linjan 560 sähkölataus toteutettu. Runkolinjan 300:aa varten tarvittava Luhtitie etenee aikataulussa.	Joukkoliikenteen matkustajamäärä oli 99 600, mikä on 28 % matalampi kuin lähtötaso vuodelta 2019. Pyöräilyindeksi oli 956, mikä on 8 % matalampi kuin lähtötaso vuodelta 2019. Kasvutavoite vuoden 2019 lukuihin verrattuna ei tule toteutumaan lähivuosina. Koronapandemiasta johtuen joukkoliikenteen matkustajamäärän kasvuun tuli HSL:n arvion mukaan usean vuoden notkahdus. Pyöräilijämäärän kasvutavoite ei täyttynyt. Pyöräilijämäärän luvuissa on suuri luonnollinen heittely, joka johtuu pandemian lisäksi säätilanteiden muutoksesta. Vuoden 2021 elokuu oli sateinen.	Tavoite ei toteutunut lainkaan.
4.3 Vantaan ratikkakau-pungin suunnittelu etenee	Ratikan toteutuspäätöksen 2023 edellyttämien suunni-telmien valmisturninen	Vantaan ratikan yleissuunnitelma valmis ja hyväksytty	Kaavarunkoluonnos valmis, katusuunnitelmista 40 % valmiina	Tero Anttila	Asemakaavoituksen ja katusuunnittelun edistäminen, kaavarungon lähtökohtien ja tavoitteiden määrittely.	Taustaselvityksiä ja kaavarunko-luonnosta tehty, valmistunee nähtäville asetettavaksi maaliskuussa 2022. Osalla ratikkareitistä tehtiin muun liikenteen sujuvuutta parantavia muu-toksia suunnitelmiin sekä saatiin tarkennuksia lähtötietoihin. Tästä syystä ensimmäiset katusuunnitelmat valmis-tuvat vuoden 2022 puolella. Katualu-eiden asemakaavat ovat edistyneet katusuunnittelun aikataulussa.	Tavoite toteutui osittain.

Sitova tavoite vuodelle 2021	Mittari	Lähtötaso v:n 2019 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2021	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2021	Tavoitteen toteutuminen
Strateginen tavoite 5. Hyödynnämme rohkeasti kaupunkikeskusten kehittämismahdollisuudet							
5.1 Tehdään oppimis-kampuksen esiselvitys ja kartoitetaan yhteistyö-kumppanit	Esiselvitys ja kartoitus tehty	Suunnitelmaa ei ole.	10 yhteistyökumppania, joista osa kansainvälisiä toimijoita. Esiselvitys valmis. Ennen oppimiskampus-hankkeen esiselvityksen käynnistämistä laaditaan kokonaisselvitys toisen asteen koulutuksen investointihankkeiden nykyisistä toteuttamis-suunnitelmista, oppilaitosten sekä yksiköiden suunnitel-luista sijainneista, aikataulusta ja rahoituksesta. Samassa yhteydessä arvioidaan yksiköiden sijainnin koulutuspoliittiset sekä kaupunkirakenteelliset vaikutukset. Selvitys tuodaan kaupunginhallituksen ja lautakuntien käsittelyyn.	Katri Kalske	On laadittu kokonaisselvitys toisen asteen koulutuksen investointihankkeiden nykyisistä toteuttamissuunnitelmista, oppilaitosten sekä yksiköiden suunnitelluista sijainneista, aikataulusta ja rahoituksesta. Samassa yhteydessä on arvioitu yksiköiden sijainnin koulutuspoliittiset sekä kaupunkirakenteelliset vaikutukset. Oppimiskampuksen esiselvitys on valmistunut. Touko-kesäkuussa on kontaktoitu kahdeksan mahdollista oppilaitoskumppania. Elo-joulukuussa on järjestetty kolme työpajaa mahdollisille oppilaitoskumppaneille.	Kokonaisselvitys on laadittu. On käyty kumppanuusneuvottelua sekä järjestetty oppilaitoskumppaneille työpajoja. Kansainvälisiä toimijoita ei ole vielä saatu kontaktoitua. Yhteistyökumppaneita on yli 10 kpl.	Tavoite toteutui täysin.
5.2 Vanhojen keskustojen ja lähiöiden kehittäminen edistyy	Kaupunkiympäristön toimiala määrittelee kaikille suuralueille omat kehittämistavoitteet ja avainhankkeet.	Ei kokonaisvaltaista suunnitelmaa	Suuralueiden kehittämistavoitteet ja avainhankkeet on määritelty.	Tero Anttila	Suuralueiden avainhankkeet on määritelty.	Suuralueiden avainhankkeet on määritelty.	Tavoite toteutui osittain.
Strateginen tavoite 6. Vantaan kaupunkiympäristöt ja asunnot ovat kansainvälisesti kilpailukykyisiä							
6.1 MAL-tavoitteet toteutuvat	Asuntotuotanto asuntoa/vuosi sekä asemakaavatuotanto asunto-k-m2/vuosi	Uusia asuntoja asuinra-kennuksiin 5 014 kpl ja asuinrakennusten kerros-alaa 331 220 k-m2 Uutta asuntokerrosalaa asemakaa-voitettu 196 841 k-m2 vuodessa	Asuntotuotanto 2 640 asuntoa vuodessa ja asema-kaavatuotanto 240 000 k-m2 uutta asuntokerrosalaa vuodessa	Tero Anttila	Valtuusto on hyväksynyt 14 asemakaavaa, joista merkittävimpiä ovat Kielotie 13 Tikkurilassa (kaupungin uusi toimitalo, liiketilaa ja asumista), Pähkinänsärkijä Hämeenkylässä, Hiirakkokuja Hakunilassa, Mikkolan laajennus-alue sekä Silkkitehtaantie Tikkurilassa.	Vuoden loppuun mennessä hyväksytyissä asemakaavoissa on uutta asuntokerrosalaa yhteensä noin 90 000 k-m2. Uusia asuntoja valmistui 3121 kpl vuonna 2021. Näistä 2746 oli kerrostaloissa, omakoti-, erillis- ja pientaloissa 327 kpl ja rivitaloissa 49 kpl.	Tavoite toteutui osittain.
6.2 Valmistuvien pientalojen määrä	Valmistuvien pientalojen määrä	364 (1:n ja 2:n asunnon pientaloja)	Pientaloasuntoja 400 kpl /vuosi Kaupunki tekee vuoden 2021 aikana toimintasuunnitelman pientalotuotannon lisäämiseksi.	Tero Anttila	Pientaloprojektin tilannetta käsiteltiin lokakuussa KH:n iltakoulussa. Työ valmistuu vuoden 2022 alussa, koska strategian sisältö vaikuttaa työn linjauksiin.	Pientaloasuntoja (omakoti-, erillis- ja paritaloja) valmistui 327 kpl vuonna 2021. Rivitaloasuntoja valmistui 49 kpl vuonna 2021.	Tavoite toteutui osittain.

Sitova tavoite vuodelle 2021	Mittari	Lähtötaso v:n 2019 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2021	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2021	Tavoitteen toteutuminen
Lisäämme kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa							
Strateginen tavoite 7. Kaupungin työllisyystilanne kehittyy parhaiten pääkaupunkiseudulla							
7.1 Asiakkaiden työttömyysjaksot lyhenevät kuntakokeilussa	Työttömyysjakson kesto (keskimääräinen)	Lähtötasona (koronan vuoksi) vuoden 2020 lopun tilanne	-5 %	Jaakko Niinistö	Kuntakokeilun valmistelu ja aloitus. Prosessien ja palvelumanuaalin kehitystyö sekä henkilöstön koulutus. Asiakaspalveluresursseihin liittyvät rekrytoinnit saatiin toisen kolmanneksen loppuun mennessä hoidettua ja palveluohjausta päästiin alkuvaiheen haasteiden jälkeen jo tehostamaan.	Työllisyyden kuntakokeilu alkoi 1.3.2021. Asiakasohjaus TE-palveluista kuntiin ei toiminut alkuvuonna tehokkaasti. Korona vaikuttanut yleiseen työmarkkinatilanteeseen ja etenkin lomautettujen määrä on ollut suuri. Asiakaspalveluresurssien vajaus ja uusien työntekijöiden jatkuva perehdyttäminen hidasti palveluohjausta. Työttömyysjaksojen keskimääräinen kesto 12/2021: 63 vkoa (12/2020: 39 vkoa). Muutos +61,5 % (vrt. tavoite -5 %).	Tavoite ei toteutunut lainkaan.
7.2 Pitkäaikaistyöttömyys vähenee	Pitkäaikaistyöttömien määrä	Lähtötasona (koronan vuoksi) vuoden 2020 lopun tilanne	-5 %	Jaakko Niinistö	Kuntakokeilu alkoi 1.3.2021, mutta asiakasohjaus TE-palveluista kuntiin ei toiminut alkuvuonna tehokkaasti.TE-palveluista kuntiin siirtyneen asiakaspalveluresurssien vajaus ja uusien työntekijöiden jatkuva perehdyttäminen hidasti palveluohjausta etenkin kevään ja kesän ajan. Barona Oy:n kanssa aloitettiin loppuvuodesta uusi vaikuttavuuspilotti, jonka tavoitteena on löytää uusia toimintatapoja pitkäaikais-työttömyyden ehkäisemiseksi sekä estää kohderyhmään kuuluvien henkilöiden (nuoret ja vieraskieliset) työttömyyden pitkittyminen sekä päätyminen kunnan työmarkkinatuen maksuosuudelle.	12/2020: 4115 pitkäaikaistyötöntä 12/2021: 6724 pitkäaikaistyötöntä Pitkäaikaistyöttömien määrän kasvu: 63 %. Pitkäaikaistyöttömyys on kasvanut koronakriisin myötä niin valtakunnallisesti kuin Vantaallakin.	Tavoite ei toteutunut lainkaan.
7.3 Alle 30-vuotiaiden työttömyys vähenee	Alle 30-vuotiaiden työttömien määrä	Lähtötasona (koronan vuoksi) vuoden 2020 lopun tilanne	-15 %	Jaakko Niinistö	08/2021 alkoi Rinnalla kulkija -hanke. Kuntakokeilun palveluohjausta päästiin tehostamaan loppuvuodesta. Lisäksi loppuvuodesta aloitettu Barona-pilotti keskittyy myös nuorten pitkäaikaistyöttömyyden ehkäisyyn.	12/2020: 4388 alle 30-vuotiasta työtöntä. 12/2021: 3476 alle 30-vuotiasta työtöntä. Työttömyyden lasku: -21 % (vrt. tavoite -15 %).	Tavoite toteutui täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2021	Mittari	Lähtötaso v:n 2019 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2021	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2021	Tavoitteen toteutuminen
Strateginen tavoite 8. Työikäisen väestön osaaminen vastaa nykyistä paremmin työelämän muuttuvia tarpeita							
8.1 Toteutetaan oppivelvollisuuden laajentamisen uudistus onnistuneesti	Oppivelvollisuuden laajentamisen edellyttämät uudet toimintatavat	Toimintatapoja ei ole.	On luotu palvelualueiden välisenä yhteistyönä toimivat rakenteet oppivelvollisuuden suorittamiseen ja valvontaan, toiselle asteelle hakeutumiseen ja ohjaukseen.	Katri Kalske	Oppivelvollisuuden laajenemiseen liittyvä valmistelutyö on edennyt suunnitellusti ja oppivelvollisuuslaki tuli kokonaisuudessaan voimaan 1.8.2021. Uusia käytänteitä on laadittu lainsäädännöstä tulevien velvoitteiden, kuten opintojen edistymisen seurannan ja oppivelvollisten valvonnan toteuttamiseksi. Päätelaitteet ja oppimateriaaleja on hankittu laajennetun oppivelvollisuuden piirissä oleville toisen asteen koulutuksen aloittaville. Palvelualueiden välisiä olemassa olevia yhteistyörakenteita vahvistetaan entisestään. Perusopetuksessa luodaan linjauksia ja malleja tehostetun ohjauksen toteuttamiseksi. Tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen (TUVA) rakennetta ja organisoitumista on valmisteltu.	Rakenteita on luotu palvelualueiden välisenä yhteistyönä ja uusia toimintatapoja on otettu käyttöön.	Tavoite toteutui täysin.
Strateginen tavoite 9. Yrityksille on monipuolisia ja vetovoimaisia työpaikka-alueita							
9.1 Vantaa on pääkaupunkiseudun nopeimmin kasvava yritysympäristö	Vantaan yritysten ja työpaikkojen määrällinen kehitys	Yritystoimipaikkoja: 13 850 (9/2020) Työpaikkoja: 121 149 (2018)	Yritysten ja työpaikkojen lukumäärä säilyy nykytasolla.	Jaakko Niinistö	Koronatilanteen ja rajoitusten vuoksi yritysten toimintaympäristössä oli suuria haasteita. Toimialojen väliset erot työmarkkinatilanteessa vaihtelivat suuresti. Kaupunki selvitti aktiivisesti eri toimialojen kehittämisen tarpeita koronan vaikutuksia ja elpymistä silmällä pitäen, ja on pyrkinyt ohjaamaan projektitoimintaa tukemaan elpymistä ja liiketoiminnan kehitystä. Saman alan yritysten verkottumista ja kehittymistä on tuettu edelleen klusteritoiminnan kautta.	Yritysten määrä: 14 629 (q2/2021) Työpaikkoja: 122 871 (2019).	Tavoite toteutui täysin.
Strateginen tavoite 10. Vantaa tunnetaan tapahtumien kaupunkina							
10.1 Suurten tapahtumien ja asukaslähtöisten kaupunginosatapahtumien määrä pysyy ennallaan tai lisääntyy	Suurten tapahtumien määrä	Kulttuuri: 28 Liikunta: 27	Kulttuuri: 30-32 Liikunta: 30	Riikka Åstrand	Alkuvuoden tapahtumat olivat koronasta johtuen pääasiassa peruttu. Koronarajoitusten lieventyessä tapahtumia oli kesällä ja syksyllä mahdollisuus järjestää rajoitetusti.	Kulttuuri: 14 Liikunta: 20	Tavoite toteutui osittain.
	Asukaslähtöisten kaupunginosatapahtumien määrä	Kulttuuri: 19	Kulttuuri: 21		Alkuvuoden tapahtumat olivat koronasta johtuen pääasiassa peruttu. Koronarajoitusten lieventyessä tapahtumia oli kesällä ja syksyllä mahdollisuus järjestää. Vantaan kesälavalla ja Backstagella on järjestetty kesällä yli 100 tapahtumaa. Lisäksi esim. Louhela Jam järjestettiin kiertueena eri kaupunginosissa.	Kulttuuri: 100-200 Kevään 2021 aikana saatiin lisämääräraha Vantaan Kesälavaan (Myyrmäki) ja Martinlaakson BackStage ulkolavaan (Kulttuuritalo Martinus) sekä eri alueiden puistoissa oleviin pienimuotoisiin konsertteihin. Tämä mahdollisti tapahtumat alueilla, jotka tehtiin asukkaat osallistaen.	

Sitova tavoite vuodelle 2021	Mittari	Lähtötaso v:n 2019 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2021	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2021	Tavoitteen toteutuminen
Edistämme asukkaiden hyvinvointia							
Strateginen tavoite 12. Hyvinvointierot vähenevät							
12.1 Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman toteuttaminen suunnitelman mukaisesti	Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman v. 2021 toimenpiteiden toteuttaminen	Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelma vuosille 2019-2021 hyväksyttiin kh:ssa 17.12.2018.	Suunnitellut toimenpiteen v. 2021 toteutettu	Riikka Åstrand	Toimenpiteet toteutuivat osittain. Rajoitustoimenpiteet vaikeuttivat asukkaiden kohtaamista ja osaa ohjelman toimenpiteistä ei voitu toteuttaa alkuperäisen suunnitelman mukaan. Osa toimista siirtyi ajoittain verkkoon tai muuten erityisjärjestelyin toteutettavaksi.	Suunnitellut toimenpiteet toteutumassa osittain.	Tavoite toteutui osittain.
12.2 Harrastustakuun edistäminen	Hobihobissa näkyvien ilmoitusten (harrastusten) sekä osallistujien määrä lisääntyy	Ilmoitusten (harrastusten) määrä: 357 Osallistujien määrä: 1859	Ilmoitusten määrä lisääntynyt 200 % Osallistujien määrä lisääntynyt 300 %	Riikka Åstrand	Koronapandemia on vaikuttanut merkittävästi harrastusten toteuttamiseen ja niiden ilmoittamiseen Hobihobiin.	Ilmoitusten määrä on kasvanut 17 %. Osallistujien määrä on kasvanut 163 %.	Tavoite ei toteutunut lainkaan.
12.3 Vahvistetaan huoltajien osallisuutta lapsen opinpolulle luomalla ja ottamalla käyttöön osallisuusmalleja	Käytössä olevat huoltajien osallisuutta lisäävät toimintamallit	Huoltajien osallisuutta vahvistavien menetelmien ja mallien käyttö vaihtelee	Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla on käytössä yksi uusi huoltajien osallisuutta vahvistava käytäntö.	Katri Kalske	Varhaiskasvatukseen, esiopetukseen ja kerhoihin hakeminen on käytössä uudessa VaSa-palvelussa. Päätökset ovat nähtävissä sähköisenä VaSa-palvelussa. Varhaiskasvatuksessa on laadittu ohjeet etävanhempainiltojen toteuttamiseksi. Perusopetuksen haku- ja valintatoiminnot on muutettu sähköiseksi. Aamu- ja iltapäivätoiminnan verkkosivuilla on otettu käyttöön chatbot huoltajien avuksi. Toisella asteella on kehitetty huoltajien etäosallistumismahdollisuuksia vanhempainiltoihin sekä monialaisiin asiantuntijaryhmiin. Ammattiopisto Variassa on myös pilotoitu etäyhteyksien hyödyntämistä työpaikalla tapahtuvan oppimisen ohjaamisessa.	Huoltajien osallisuutta lisäävien uusien toimintamallien määrä on kuusi.	Tavoite toteutui täysin.
12.4 Vahvistetaan ja syvennetään mielenterveysosaamista opiskeluhuollossa, varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja toisella asteella	Koulutuksiin osallistuneiden työntekijöiden määrä	Osa työntekijöistä ei ole osallistunut koulutuksiin aiemmin.	Osallistujien määrä nousee vähintään 10 prosentilla.	Katri Kalske	Varhaiskasvatuksessa on toteutettu vuonna 2021 yhteensä 5 koulutusta kieli- ja kulttuuritietoisesta mielenterveyden edistämisestä ja mielenterveyden suojatekijöiden vahvistamisesta varhaiskasvatuksessa. 31.12.2020 mennessä varhaiskasvatuksessa oli koulutettu yhteensä 664 työntekijää. Vuonna 2021 on koulutettu 188 työntekijää lisää. Koulutukset toteutetaan yhteistyössä MIELI ryn kanssa. Perusopetuksen koulutuksia ei ole järjestetty johtuen pitkälti koronan aiheuttamasta poikkeustilanteesta. Toisella asteella koulutuskokonaisuuksia on valmisteltu ja niitä toteutetaan vuonna 2022. Opiskeluhuollon yksikön työntekijöistä n. 90 % suoritti lyhytterapeuttinen työote koulutuksen.	Varhaiskasvatuksessa koulutettujen määrä on noussut 28,4 % vuoden 2021 aikana. Opiskeluhuollon yksikön psykologeista ja kuraattoreista lyhytterapeuttinen työote- koulutukseen on osallistunut noin 90 % työntekijöistä. Perusopetuksen koulutuksia ei ole järjestetty johtuen pitkälti koronan aiheuttamasta poikkeustilanteesta. Toisella asteella koulutuskokonaisuuksia on valmisteltu ja niitä toteutetaan vuonna 2022 yhteistyössä MIELI ryn kanssa.	Tavoite toteutui osittain.

Sitova tavoite vuodelle 2021	Mittari	Lähtötaso v:n 2019 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2021	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2021	Tavoitteen toteutuminen
12.5 Lapsiperheiden tukemiseksi kehitetään ja laajennetaan perhekeskustoimintaa	Perhekeskusmallin konkretisointi ja toimenpiteiden käynnistäminen mallina jo toimivat perhekeskusmallit	Lape-hankekausi loppunut ja valmistaudutaan Tulevaisuuden sote-keskus -hankekauteen. Vantaan perhekeskussuunnittelu-ryhmä työstänyt perhekeskus-toimintamallia Vantaalle.	Perhekeskuksen toimintamalli ja päätavoitteet on konkretisoitu ja sovittuja toimenpiteitä käynnistetty.	Timo Aronkytö ja Katri Kalske, raportointivastuu: Timo Aronkytö	Perhekeskusvalmistelu eteni systemaattisesti tavoitteen mukaisesti. Tulevaisuuden sote-keskushankkeen perhekeskustoimintamallin palvelupakettityöryhmissä toteutettiin pilotteja yhdessä henkilöstön ja asiakkaiden kanssa. Työn tavoitteena on tehdä perhekeskus-toimintamallin kehittämiselle viiden vuoden kehittämissuunnitelma vuosille 2023-2028.	Perhekeskusvalmistelu eteni systemaattisesti tavoitteen mukaisesti.	Tavoite toteutui täysin.
12.6 Lapsia ja lapsiperheitä tuetaan laadukkaalla palvelutarpeen arvioinnilla ja varhaisemman tuen palvelulla lastensuojelutarpeen vähentämiseksi	Lastensuojelun avohuollon asiakasmäärän kuukausikeskiarvo, osuus Vantaan 0–17-vuotiaista	2,4 %	Lastensuojelun avohuollon asiakasmäärän kuukausikeskiarvo, osuus Vantaan 0–17-vuotiaista ei kasva.	Timo Aronkytö	Monialaista palvelutarpeen arvioinnin kehittämistyötä ja uuden asiakaslähtöisen organisaatiorakenteen juurruttamista on jatkettu. Lapsia, nuoria ja perheitä koskevien huoli-ilmoitusten määrä nousi huomattavasti, ja palveluun pääsy ruuhkautui; taustalla erityisesti koronan aiheuttama palvelutarve, nuorten mt-ongelmat ja liian hidas pääsy sosiaalihuollon peruspalveluihin. Tilanne on johtanut myös lastensuojelun asiakasmäärän nousuun. Lapsiperheiden varhaisen tuen kehittämiseksi aloitettiin lapsiperheiden keskitetyn neuvonnan ja ohjauksen pilotin suunnittelu. Pilotti toteutetaan tiivissä yhteistyössä Tulevaisuuden sote-keskus - hankkeen palvelupakettien kanssa.	2,7 % (tilanne 31.12.2021)	Tavoite ei toteutunut lainkaan.
12.7 Nykyistä suurempi osa ikääntyneistä asuu toimintakykyisenä kotona; kotona asumista tuetaan tukevien palvelujen turvin asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus kotiin vietävillä palveluilla, kotikuntoutuksella ja moniammatillisella palvelumallilla (ml. lääkäripalvelut)	Omassa kodissa ilman palvelutarvetta tai kotona asumista tukevien palvelujen turvin asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus kasvaa	93,2 %	93,4 %	Timo Aronkytö	MEK Kiinnekohtia -hankkeen ensimmäinen vaihe päättyi lokakuussa. Marras-joulukuun hankkeessa työskenteli kaksi projektityöntekijää. Hanke sai jatkorahoituksen vuodelle 2022. Asiakasohjauksen uusi arviointitiimi perustettiin vastaamaan muuttuvien tilanteiden arviointiin ja oikea-aikaisten palvelujen tuottamiseksi ja kotona asumisen tukemiseksi. Kotiin vietävien kuntoutuspal-velujen kehittämistä jatkettiin mm. sosiaalisen kuntoutuksen osalta osana MEK-projektia ja kotikuntoutuksen kehittämissuunnitelman luomisella osana GeroMetro-kehittämistä. Vantaan sairaala käynnisti Liikkuva Sairaala -pilotin, joka kattaa jo vanhusten asumis-palvelut. Tavoitteena on hoitaa ikääntyneiden päivystyksellisiä tilanteita kotona.	93,4 % (tilanne 31.12.2021)	Tavoite toteutui täysin.
12.8 Terveysasemien vastaanotolle pääsy nopeutuu	Odotusaika terveysaseman lääkärin vastaanotolle kiireettömässä asiassa (3. vapaa aika lääkärille T3, mediaani, vrk)	34 vrk (potilaat, jolla oma-lääkäri) 41 vrk (potilaat, jolla ei omalääkäriä)	14 vrk	Timo Aronkytö	Hoitoon pääsyä pyritty nopeuttamaan hoitajavetoisuuden lisäämisellä. Potilaan asia hoituu yhä useammin ensikontaktissa Maisa-viestien, sähköisen hoidontarpeenarvion ja puhelujen kautta. Lääkäriaikojen saatavuutta parannettiin myös hyödyntämällä eri ajanvaraus-tyyppejä kysynnän mukaan. Tarvittaessa asiakas on asetettu hoitotakuujonoon. Puheluihin vastaaminen parantui, vastaaminen keskimäärin yhdeksässä minuutissa ja takaisinsoitto 4 tunnissa 45 minuutissa.	Odotusaika kiireettömässä asiassa oli 55 vrk potilailla, joilla on omalääkäri ja 83 vrk potilailla, joilla ei ole oma-lääkäriä (31.12.2021).	Tavoite ei toteutunut lainkaan.

Sitova tavoite vuodelle 2021	Mittari	Lähtötaso v:n 2019 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2021	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2021	Tavoitteen toteutuminen
12.9 Nuorten hyvinvointia parannetaan tarjoamalla matalan kynnyksen mielenterveyspalveluja	Laajennetut ja uudet käyttöön otetut nuorten mielenterveyttä tukevat toimintamallit	Nykytilanne	Nuorten hyvinvointia tukevia mielenterveyspalveluja on laajennettu ja otettu käyttöön.	Timo Aronkytö	Nuorten matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalveluja kehittävän työryhmän työ jatkui yhteistyörakenteiden, palvelupolkujen muotoilun ja matalan kynnyksen palvelujen kehittämisen merkeissä. Kesäkuussa toteutettiin kysely nuorille, minkä avulla kuultiin nuorten ajatuksia liittyen mm. nuorten tuen tarpeeseen, palvelujen muotoon ja yhteydenottokanaviin. Tuloksia on hyödynnetty kehittämistyössä mm. yhteydenottokanavien laajentamisessa sekä vanhemmuuden tuen ja viestinnän kehittämi-sessä. Joulukuussa toteutettiin nuorten vanhemmille suunnattu kysely heidän tuen tarpeistaan. HUSin koordinoiman Terapiat etulinjaan -hankkeen kautta koulutettiin toimialalla työntekijöitä IPC-menetelmän sekä CoolKids-ryhmäintervention käyttöön. Matalan kynnyksen mt-palveluja vahvistettiin lisäresurssein loppuvuodesta, ja matalan kynnyksen mt-palveluja tarjoavan Nuortenkeskus Nupin toimintaa päätettiin laajentaa v. 2022.	Työ nuorten mielenterveyttä tukevien toimintamallien laajentamiseksi käynnistetty.	Tavoite toteutui täysin.
12.10 Kaupunkiturvallisuutta parannetaan	Turvallisuussuunnitelma valmistuu vuonna 2021.	Turvallisuussuunnitelma 2013-2016	Turvallisuussuunnitelma 2021 on valmis.	Kaupunginjohtaja, raportointivastuu: Hanna Ormio	Kuntalaisille tehtiin sähköisellä osallisuustyökalulla turvallisuuskysely. Turvallisuussuunnitelma kirjoitettiin valmiiksi poikkihallinnollisen turvallisuussuunnittelun ohjausryhmän ohjaamana.	Suunnitelma hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 1.11.2021.	Tavoite toteutui täysin.
12.11 Maisa-asiakasportaalin kautta tapahtuva ajanvaraus onnistuu nykyistä useammassa palvelussa	Palvelut, joissa aikoja varattavissa Maisa-asiakasportaalin kautta	Nykytilanne	Maisa-asiakasportaalin ajanvaraus on käytössä aiempaa useammassa palvelussa toimialalla.	Timo Aronkytö	Koronan vuoksi Maisa-asiakasportaalin kiireet-tömiä ajanvarausmahdollisuuksia jouduttiin supistamaan. Ajanvaraus otettiin vuoden 2021 aikana uutena käyttöön ompeleiden ja hakas-ten poistoon. Eri palvelujen etävastaanotot toteutuvat Maisa-asiakasportaalin kautta.	Koronan vuoksi ajanvarausmahdollisuudet ovat edelleen normaalitilannetta suppeammat.	Tavoite toteutui osittain.
12.12 Keskeyttäneiden määrä ammatillisessa koulutuksessa vähenee	Ammatillisen koulutuksen keskeyttäneiden määrä vähenee	Keskeyttäneiden määrä 496/ keskeyttämisprosentti 13,4 % (2020)	Keskeyttäneiden määrän väheneminen 10 prosentilla, noin 50 opiskelijalla	Katri Kalske	Keskeyttämisestä kohtaamiseen -hankkeeseen liittyviä opettajien koulutuksia on jatkettu. Opiskelijoiden ohjaukseen ja varhaiseen tukeen tarkoitettua mobiilisovellus Annieta on pilotoitu.	Varia: alle 20-vuotiaiden keskeyttäneiden määrä 1.1.-31.12.2021 on 194 opiskelijaa (13,7 %). Keskeyttäneiden osuus kaikista opiskelijoista on 609 opiskelijaa (19,3 %).	Tavoite ei toteutunut lainkaan.

Sitova tavoite vuodelle 2021	Mittari	Lähtötaso v:n 2019 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2021	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2021	Tavoitteen toteutuminen
Strateginen tavoite 13. Suomen monikulttuurisin kaupunki hoitaa myös kotouttamisen parhaiten							
13.1 Luodaan oppijoiden monikielisyyttä hyödyntävät opintopolut	Opintopolkujen rakentaminen	Ei ole luotuna yhteisiä, monikielisyyttä hyödyntäviä opintopolkuja.	Monikielisyyttä hyödyntävät opintopolut rakennettu varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle.	Katri Kalske	Monikieliset ohjaajat ovat työskennelleet perusopetuksessa 10/2020 alkaen. Perusopetuksen opettajien osaamista kielitietoisuudessa on vahvistettu laajalla koulutustarjonnalla sekä lisäksi on kehitetty malleja, joissa oman äidinkielen opettaja ja luokanopettaja/aineopettaja työskentelevät työparina. Tarkasteltu myöhään maahan muuttaneiden koulupoluista on tehty ja on kason joryn käsittelyssä. Monikulttuurisuuskehryssä on valmisteltu valmistavan opetuksen prosessikuvausta esiopetuksesta toiselle asteelle. Varhaiskasvatuksessa kielitietoisen varhaiskasvatuksen kriteereiden koulutuskokonaisuus Oppiva- verkkoalustalle on käynnissä. Kahden uuden kieli- ja kulttuurikoordinaattorin rekrytointi on käynnistynyt. Kotikielellä lukemista on vahvistettu Lukunen- Lumoudu lukemisesta -hankkeen toimilla. Ruotsinkielinen kotouttamisverkosto on perustettu pääkaupunkiseudulle. Kaksikielisen opetuksen (englanti) kielikoe siirryttäessä kuudennelta luokalta yläkoulun 7. luokalle Vantaan kansainväliseen kouluun on poistettu.	Valmistavan opetuksen opintopolusta tehty prosessikuvaus. Lisäksi ks. toimenpiteet.	Tavoite toteutui täysin.
Strateginen tavoite 15. Kaupungin tilojen sisäilmatilanne paranee							
15.1 Toimitilat ovat teknisesti kunnossa ja sisäilmaolosuhteet ovat vaatimusten mukaisia	Kohdekohtainen kunto-tarkastus ja olosuhdemittaus sekä tarpeellisia käyttäjä-kyselyitä	Kuntotarkastusten perusteella useissa kohteissa ollut korjattavaa ja olosuhdemittauksia kokeiltu 15 kohteessa.	Välitavoitteena 20 % kou-luista ja päiväkodeista on tutkitusti teknisesti kunnossa, eikä olosuhteissa ole oleellisia puutteita ja sisäilmaoireilu vähenee.	Tero Anttila	Vuoden aikana selvityksiä toteutettu useissa kohteissa tulevia peruskorjauksia varten tai uusien sisäilmaselvityspyyntöjen perusteella. Korjaustoimenpiteet perustuvat aikaisemmin tehtyihin sisäilmaselvityksiin ja tutkimuksiin. Merkittäviä sisäilmakorjauksia toteutettiin noin 10 kohteessa. Sisäilmaoireilun väheneminen on todettu sisäilmakyselyllä 8:ssa kohteessa vuoden aikana. Korjausten vaikuttavuutta seurataan myös kohdekohtaisilla palaute- ja olosuhdeseurantajärjestelmillä.	Vähintään 20 päiväkotia ja koulua (n. 10 %) on tutkitusti teknisesti kunnossa (korjattu tutkimusten edellyttämässä laajuudessa). Arvion mukaan yhteensä 230-250 koulu- ja päiväkotirakennuksesta ainakin noin 50 % tilanne on tällä hetkellä normaali (ei ilmoitusta, tutkimusten perusteella ei korjaustarvetta tai korjaus-ten jälkeen tilanne kunnossa). Kohdekohtaiset sisäilmakyselyn tulokset osoittavat, että koettu oireilu on vähentynyt korjausten ansiosta.	Tavoite toteutui osittain.

Sitova tavoite vuodelle 2021	Mittari	Lähtötaso v:n 2019 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2021	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2021	Tavoitteen toteutuminen
Olemme edelläkävijöitä palvelujen kehittämisessä							
Strateginen tavoite 17. Digitaalisista palveluista rakennetaan kuntalaisen pääasiointikanava							
17.1 Kehitetään ja ylläpidetään poikkeusaikana luotuja virtuaalisia toimintamalleja	Toimintamallien lukumäärä	Uusi mittari	Poikkeusaikana luotuja toimintamalleja käytössä	Riikka Åstrand, Katri Kalske	Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla etäopetusta on tuettu ja kehitetty sekä käytössä olevia sähköisiä palveluita kehittämällä että tarjoamalla etäopetuksen tukea livenä, etänä, somessa ja verkkosivulla. Kuukausittain järjestetään tvt-asiantuntijoiden vetämiä digitapaamisia, joissa osaamista kehitetään. Lisäksi lukioissa on laadittu lukioiden yhteistä etäkurssitarjotinta sekä kehitetty etäopetuksen vuorovaikutuksellisuutta. Korona-avustuksella 31.7.2021 saakka palkatut opinto-ohjaajat sekä lukiopsykologi ovat kehittäneet virtuaalisia tukipalveluita. Opiskelijoiden ohjaukseen ja varhaiseen tukeen tarkoitettua Annie-sovellusta on pilotoitu Variassa ja lukiopilottia on suunniteltu. Kaupunkikulttuurin toimialalla kaikilla palvelualueilla on jatkunut vähintään yksi toimintamuoto (mm. aikuisopiston ja taiteen perusopetuksen etäopetus, asukastilojen virtuaalitapahtumat, virtuaalijumpat, Martinuksen instalivet ja digitaalinen nuorisotyö) Uusina toimintamuotoina on aloitettu kaupunginmuseon podcast, tpo:n hybridiopetuskokeilu ja Korttelilligan liikuntahaasteet.	Kasvatus- ja oppiminen: Sähköisiä välineitä ja palveluita ja digitukea kehitetään jatkuvasti etäopetuksen aikana, ja toimintamalleja koostetaan verkkoalustalle. Etäopetusta edistäviä toimintamalleja on noin 80 kpl. Kaupunkikulttuuri: 12 virtuaalista palvelumuotoa käytössä	Tavoite toteutui täysin.
Johdamme uudistuen ja osallistuen							
Strateginen tavoite 19. Johtaminen uudistuu muutoksissa							
19.1 Tikkurilan toimitilahanke etenee	Toimitalo on valmis vuonna 2024.	Monitilatoimistorakennuksen toteutuskilpailun alustava hankekuvaus ja kilpailu-ohjelma on hyväksytty. Kielotie 13 asemakaava-muutosehdotus on hyväksytty kaupunginhallituksessa 26.8.2019 asetettavaksi nähtäville.	Uuden toimitalon urakoitsija on valittu ja toimitalon rakennussuunnittelu on käynnissä. Asemakaava-muutos on hyväksytty.	Tero Anttila	Uuden toimitalon urakoitsijaksi on valittu Lehto Tilat Oy. Asemakaavamuutos on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 25.1.2021 ja se on tullut voimaan 31.3.2021. Hankkeen urakka-sopimukset on allekirjoitettu. Rakennus-lupasuunnittelu on käynnissä.	Urakoitsija on valittu. Asemakaavamuutos on hyväksytty. Rakennussuunnittelu on käynnissä.	Tavoite toteutui täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2021	Mittari	Lähtötaso v:n 2019 loppu	Tavoitetaso 2021	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2021	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2021	Tavoitteen toteutuminen
19.2 Henkilöstöjohtamisen laatuhanke tuottaa henkilöstötyytyväisyyttä	Hankkeen loppukyselyn tulokset. Mukautettu NPS-indeksi varhaiskasvatuksen opettajilla, sosiaalityöntekijöillä ja lääkäreillä. (Mukautettu NPS-indeksi lasketaan niin, että passiiviset arviot 7-8 lasketaan positiivisiin arviointeihin 9-10 ja vain arvosanat 0-6 vähentävät indeksilukua.)	Mukautettu NPS-indeksit: Vantaan suositteleminen työnantajana varhaiskasvatuksen opettaja: 14 sosiaalityöntekijä: -23 lääkäri: 0	Mukautettu NPS-indeksit: varhaiskasvatuksen opettaja: 24 sosiaalityöntekijä: 0 lääkäri: 12	Katri Kalske ja Timo Aronkytö, raportointivastuu: Kirsi-Marja Lievonen	Ammattiryhmittäin palvelualueilla tehty kehittämistoimia. Esimies-valmennuksia toteutettu. Ammattiryhmittäin tuotettu uusintakartoitus edellisen vuoden tapaan. Aktiivisia toimia rekrytoinnin ja markkinoinnin eteen tehty erityisesti saatavuudeltaan haastavissa ammattiryhmissä.	Mukautettu NPS-indeksit: varhaiskasvatuksen opettaja: 9 sosiaalityöntekijä: 14 lääkäri: 36 Tavoite toteutuu lääkäreiden ja sosiaalityöntekijöiden osalta täysin, varhaiskasvatuksen opettajien osalta ei toteudu.	Tavoite toteutui osittain.
Strateginen tavoite 20. Henkilöstön voimavarat vahvistuvat							
20.1 Henkilöstön osaaminen kehittyy	Oppimistyöpäivät	33 787	30 000	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Kirsi-Marja Lievonen	Toimialoilla koulutussuunnitelmien mukainen koulutustuotanto käynnistetty. Toimialojen osaamisen kehittämisen työryhmät avainroolissa. Henkilöstökoulutuksen järjestäjäkumppani Metropolia amk sekä uudet kilpailutetut strategiset kehittämiskumppanit. Koronatilanne vähentänyt lähikoulutusten määrää, koulutuksia pidetty etänä, osa siirrettiin keväältä syksyyn, mutta jouduttiin peruuttamaan. Verkko-oppimisalusta Oppiva otettu käyttöön verkkokoulutuksissa, jossa avattu muutamia kaupunkitasoisia koulutuksia. Tiedotettu säännöllisesti koulutusten merkitsemisestä Osumaan.	Oppimispäiviä vuonna 2021 toteutui yhteensä 20 828 päivää, joista ulkoisia koulutuksia 5 411 päivää ja sisäisiä 15 417 päivää. Vuonna 2021 oppimispäiviä työntekijää kohti toteutui 2,3 päivää. Tavoitteesta jäätiin, koulutuksia ei ole voitu toteuttaa täysimääräisesti koronan takia, paluu ns. normaaliin ei ole vielä alkanut. Verkkovalmennukset lisääntyneet huomattavasti.	Tavoite toteutui osittain.
20.2 Monimuotoiset työskentelytavat ja niiden johtaminen kehittyvät	Etätyöpäivien määrä ja etäjohtamisen valmennusten osallistujamäärä	Etätyöpäivien määrä 8 271 päivää 646 työntekijällä	Etätyöpäivien määrän lisääntyminen 30 %, esimiehet, joiden yksiköissä on etätyömahdollisuus ovat suorittaneet etäjohtamisen valmennuksen.	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Kirsi-Marja Lievonen	Etäjohtamisen valmennuksia on toteutettu etäjohtamiseen ja työhyvinvointiin liittyviä webinaareja esimiehille sekä avattu Oppiva verkko-oppimisympäristöön etäjohtamisen valmennuksia. Osa toimialoista on arvioinut omia etätyökokemuksiaan. Etätyöohjeet päivitetty, koronan vuoksi kaupunkitasoisia etätyölinjauksia tehty, joka nostaa etätyöpäivien määrän suureksi.	Etätyöpäivien määrän osalta tavoite toteutuu täysin. Vuonna 2021 etätyötä teki 1 896 henkilöä ja etätyöpäiviä yhteensä 175 224 päivää. Luvuissa on mukana esmikossa olleet etätyöpäivät. Etäjohtamisen valmennuksiin osallistunut 35 esimiestä, oppimistyöpäiviä yhteensä 28. Etäjohtamisen valmennusten osalta tavoite ei toteudu.	Tavoite toteutui osittain.
20.3 Sairaspoissaolot vähenevät	Sairaspoissaolo-prosentti	4,35 %	4,30 %	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Kirsi-Marja Lievonen	Esimiesten työkyky- ja terveysjohtamista vahvistettu. Koronaepidemian jatkuttua toimittu tarkennettujen ohjeistusten mukaisesti, lisäten viestintää, vahvistaen työkyky- ja terveysjohtamista. Pitkittyneet poissaolot hallinnassa. Työkyky- ja työsuojeluasiantuntijoilla tiedossa kaikki yli 90 päivää poissaolleet. Jatkosuunnitelma työkyvyn ja työssä jatkamisen tukemiseksi tehty yhteistyössä työterveyshuollon kanssa 91 %:lle.	Koko henkilöstön sairauspoissaolo-prosentti vuonna 2020 oli 4,46 ja vuonna 2021 oli 4,38. Sairauspoissaolot alenivat kaupunkitasolla, mutta vuoden 2021 tavoitetasoon ei päästy.	Tavoite toteutui osittain.

2.2 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

2.2.1 Käyttötalouden toteutuminen

10
Yleishallinto

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	1 815	0	1 815	3 963	-2 148
Menot	-33 181	2 686	-30 495	-28 861	-1 634
Toimintakate	-31 367	2 686	-28 680	-24 898	-3 782

Toiminta ja keskeiset muutokset 2021

Yleishallinnon talousarvio koostuu mm. kunnallisen päätöksentekojärjestelmän ja muiden yleisluonteisten toimintojen ja erien kustannuksista.

Talousarvion toteutuminen 2021

Yleishallinnon toimintatuotot toteutuivat 218 prosenttisesti ja toimintakulut 95 prosenttisesti. Tuottojen toteumaan sisältyy A-tulkkaus Oy:n myynnistä kirjattu myyntivoitto. Yleishallinnon toimintakate toteutui kokonaisuudessaan noin 3,8 milj. euroa talousarviota parempana.

10 10
Keskusvaalilautakunta

Vastuuhenkilö: Nelli Jääskeläinen **Puheenjohtaja: Niilo Kärki**

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	267	-267
Menot	-549	-8	-557	-808	252
Toimintakate	-549	-8	-557	-541	-15

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vantaalla pidettiin kuntavaalit poikkeuksellisesti huhtikuun sijaan kesäkuussa 13.6.2021. Vaaleja siirrettiin kaksi kuukautta eteenpäin pahentuneen koronatilanteen vuoksi vain kuukautta ennen alkuperäistä ajankohtaa. Vaalien siirtämisen lisäksi eduskunta päätti pidentää ennakkoäänestysajan viikosta kahteen.

Koronaepidemia vaikutti voimakkaasti vaalijärjestelyihin. Uuden ajankohdan lisäksi terveysturvallisuus huomioitiin kaikessa toiminnassa, kuten äänestystiloissa, äänestäjien kohtaamisessa ja vaalitoimitsijoiden kouluttamisessa. Koronavirukseen altistuneille tai sairastuneille järjestettiin poikkeavia äänestystapoja.

Ennakkoäänestys toimitettiin 26.5.-8.6.2021. Tällöin oli mahdollista äänestää yleisissä ennakkoäänestyspaikoissa, laitoksissa ja terveydellisistä syistä kotona. Yleisiä ennakkoäänestyspaikkoja oli yhteensä neljätoista. Koronatilanteen vuoksi äänestyspaikkoja siirrettiin ulos siten, että ulkona pystyi äänestämään Myyrmäessä, Kivistössä, Koivukylässä, Tikkurilassa ja Tammistossa.

Heti kuntavaalien jälkeen eduskunta hyväksyi hyvinvointialueuudistusta koskevan hallituksen esityksen, ja näin ollen Vantaalla valmistauduttiin toimittamaan ensimmäistä kertaa aluevaalit tammikuussa 2022.

Talousarvion toteutuminen

Keskusvaalilautakunnan toimintakulut toteutuivat 145 prosenttisesti ylittäen talousarvion noin 0,8 milj. eurolla. Toimintakate toteutui 97 prosenttisesti, koska valtio poikkeuksellisesti korvasi kuntavaalien järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia.

Talousarviossa kuntavaalien toimittamiseen oli varattu 556 684 euroa. Vaalien kokonaismenot olivat 778 080 euroa. Menoja lisäsi kahden viikon ennakkoäänestys yhden viikon sijasta, viisi ulkoäänestyspaikkaa sekä muut koronasuojaukseen liittyvät hankinnat. Tavanomaisesti kuntavaaleissa valtio ei korvaa vaalien järjestämisestä aiheutuvia kuluja. Vuoden 2021 kuntavaaleissa koronatilanteesta johtuen oikeusministeriö kuitenkin suoritti kertakorvauksena 1,4 euroa jokaiselta äänioikeutetulta kunnan asukkaalta. Korvaus oli 262 819 euroa ja saadun korvauksen jälkeen maksettavaksi jäi 511 069 euroa. Kuntavaalien vuosikate toteutui 92 prosenttisesti.

Vuonna 2021 aloitettiin tammikuun 2022 aluevaalien järjestelyt. Vuoden 2021 talousarvioon ei ole kirjattu aluevaaleja, sillä niiden järjestämisestä päätettiin vasta 1.7.2021. Vuonna 2021 aluevaalien menot olivat 30 209 euroa.

10 20
Kaupunginvaltuusto

Vastuuhenkilö: Ritva Viljanen **Puheenjohtaja: Antti Lindtman**

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-1 461	0	-1 461	-1 166	-295
Toimintakate	-1 461	0	-1 461	-1 166	-295

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kaupunginvaltuuston kokoukset ja muut tilaisuudet järjestettiin syksylle ajoittunutta lyhyttä ajanjaksoa lukuun ottamatta ns. hybridikokousmallilla, jossa valtaosa osallistujista on kokouksessa etäyhteyden avulla.

Kaupunginvaltuuston kokouksia pidettiin vuoden 2021 aikana 10, samoin selostustilaisuuksia 10 ja iltakouluja 5. Valtuustovaliokunta puolestaan kokoontui 8 kertaa. Valtuuston koulutusseminaari järjestettiin webinaarina 19.-20.8.2021. Myös talousarvio- ja strategiaseminaari järjestettiin kaksipäiväisenä etätilaisuutena 26.-27.8.2021.

Talousarvion toteutuminen

Kaupunginvaltuuston toimintakulut toteutuivat 80 prosenttiseksi.

10 30
Tarkastuslautakunta ja ulkoinen tarkastus

Vastuuhenkilö: Sari Hännikäinen **Puheenjohtaja: Tuire Kaimio**

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-640	0	-640	-604	-36
Toimintakate	-640	0	-640	-604	-36

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Tarkastuslautakunta toimii kuntalain 410/2015 luvun 14 mukaan määräytyvien tehtävien sekä toiminta- ja arviointisuunnitelmansa mukaisesti. Tarkastuslautakunnan kokouksia oli 14. Arviointikertomus vuodelta 2020 hyväksyttiin lautakunnassa 27.4.2021.

Lautakunta käsittelee tilintarkastussuunnitelmaa yhteistyössä tilintarkastajan kanssa. Vastuullinen tilintarkastaja raportoi tarkastuksista lautakunnalle touko- ja joulukuussa.

Tarkastuslautakuntaan kuuluu valtuustokaudella 2021–2025 yhteensä 13 jäsentä. Lautakunta ei ole jakautunut työryhmiin.

Talousarvion toteutuminen

Talousarvion toimintakulut toteutuivat 94 prosenttisesti.

10 40
Kaupunginhallitus

Vastuuhenkilö: Ritva Viljanen **Puheenjohtaja: Sari Multala**

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	1 757	0	1 757	3 645	-1 888
Menot	-14 763	2 694	-12 069	-10 575	-1 494
Toimintakate	-13 005	2 694	-10 311	-6 930	-3 381

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kaupunginhallituksen kokoukset järjestettiin lyhyttä syksylle ajoittunutta ajanjaksoa lukuun ottamatta hybridikokouksina etäyhteyksien välityksellä.

Kaupunginhallituksen kokouksia pidettiin 20, joista yksi ajoittui kokouksen keskeyttämisen jälkeen kahdelle eri päivälle. Iltakouluja järjestettiin 8. Kaupunginhallituksen konsernijaosto kokoontui 11 kertaa.

Talousarvion toteutuminen

Kaupunginhallituksen toimintatuotot toteutuivat 207 prosenttisesti ja toimintakulut toteutuivat 88 prosenttisesti.

10 50
Yhteistoimintaosuudet ja -avustukset

Vastuuhenkilö: Ritva Viljanen **Toimielin: Kaupunginhallitus**

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	57	0	57	51	7
Menot	-15 768	0	-15 768	-15 707	-61
Toimintakate	-15 711	0	-15 711	-15 656	-55

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Määrärahasta on maksettu kaupungin sopimusten mukaiset avustukset Tiedekeskussäätiölle ja Suomen kansallisoopperan vuotuinen käyttöavustus. Määrärahasta on maksettu HRI-hankkeen, kaupunkitalous-professuurin, kaupunkitutkimusinstituutin ja kaupunkiakatemian kustannukset. Lisäksi määrärahasta on maksettu Vantaan kaupungin maksuosuus aluepelastuslaitoksen kustannuksista.

Talousarvion toteutuminen

Toimintatuotot toteutuivat 89 prosenttisesti ja toimintakulut 100 prosenttisesti.

11
Kaupunkistrategia ja johto

Vastuuhenkilö: Ritva Viljanen **Toimielin: Kaupunginhallitus**

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	13 045	0	13 045	10 312	2 733
Menot	-126 743	-9 655	-136 398	-123 074	-13 324
Toimintakate	-113 698	-9 655	-123 353	-112 761	-10 591

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2021

Kaupunkistrategian ja johdon toimiala koostuu yleisjohdosta, talouden ja strategian, henkilöstön ja konsernipalveluiden, kasvupalveluiden ja kuntademokratian palvelualueista sekä viestinnän ja sisäisen tarkastuksen palveluyksiköistä. Toimialaan kuuluu lisäksi Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos.

Talousarvion toteutuminen 2021

Kaupunkistrategian ja johdon toimialan toimintatuotot toteutuivat 79 prosenttisesti ja toimintamenot toteutuivat 90 prosenttisesti.

11 10
Yleisjohto

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	71	-71
Menot	-4 814	0	-4 814	-1 262	-3 552
Toimintakate	-4 814	0	-4 814	-1 190	-3 624

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Yleisjohto sisältää kaupunginjohtajan ja toimialan yhteiset sekä kehitysprojektien toimintakulut.

Talousarvion toteutuminen

Yleisjohdon toimintakulut toteutuivat 26 prosenttisesti.

11 40
Talous ja strategia

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	924	0	924	784	140
Menot	-6 857	-17	-6 875	-6 354	-521
Toimintakate	-5 934	-17	-5 951	-5 570	-381

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Talousohjauksen johdolla kehitettiin taloussuunnitteluprosessia poikkeavissa olosuhteissa. Koronapandemian jatkumisen lisäksi talousarviovalmisteluun vaikutti kuntavaalien siirtyminen, jonka vuoksi syksyn talousarvioaikataulua muutettiin ja kaupunginvaltuusto hyväksyi taloussuunnitelman 2022–2025 joulukuussa. Koronapandemian vaikutukset tulevat näkymään kaupungin taloudessa tulevina vuosina ja sen vuoksi syksyllä 2021 kaupunginhallituksessa hyväksyttiin toipumissuunnitelma koronapandemiasta palautumiselle ja palveluvelan hoitamiselle vuosille 2021–2023.

Kesällä 2021 päätettiin sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen siirtymisestä hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta ja tähän muutokseen valmistauduttiin jo taloussuunnitelmassa 2022–2025. Vuonna 2020 aloitettu Vantaan talouden tasapainottamissuunnitelma huomioitiin taloussuunnitelmassa ja sen toteuttamista jatkettiin onnistuneesti.

Vuoden 2021 aikana vietiin läpi myös suuri tietojärjestelmäprojekti, kun siirryttiin käyttämään uutta taloussuunnittelun ja raportoinnin SAP BW/4Hana -ohjelmaa. Uudistuksen myötä Kompassi raportointijärjestelmästä luovuttiin vuoden lopussa ja tilalle otettiin Power BI -työkaluilla tuotetut raportit, joiden kehittäminen jatkuu vuonna 2022. Palveluverkkosuunnitelman 2022–2031 valmistelu aloitettiin ja se tuodaan päätöksentekoon vuoden 2022 aikana.

Talouspalveluiden toimintaa kehitettiin lisäämällä automatisointia taloushallinnon manuaalitehtäviin ja jatkamalla tietojärjestelmien uudistamista. Aiemmin käyttöönotettuja automatisoituja prosesseja kehitettiin ja käyttöönotettiin uutta robotiikkaa myyntilaskutuksen sekä asiakas- ja toimittaja-avauksien tehtävissä. Konsernin taloushallinnon tietojärjestelmäarkkitehtuurin yhtenäistäminen eteni kahdeksan tytäryhtiön siirtyessä käyttämään emokaupungin kanssa yhtenäisiä järjestelmiä. Taloustehtävien keskit-

tämisen myötä sisäisen laskennan tukipalveluiden tarjoaminen laajeni kaikille oman toimialan palvelualueille. Kuntatalouden lakisääteisen tilastoinnin uudistus- ja tilastoraporttien muodostustyöt jatkuivat talousjärjestelmien muutostöillä. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen perustamiseen on varauduttu läpikäymällä Talouspalveluiden prosessit ja määrittelemällä hyvinvointialueelle siirtyvät tehtävät sekä henkilöt.

Rahoitus ja riskienhallinta: Kaupungin nettolainanotto vuonna 2021 oli edelleen pandemiasta huolimatta negatiivinen. Kaupungin lainakanta supistui noin 9,5 milj. euroa ja pitkäaikainen lainakanta vuoden 2020 lopussa noin 849 milj. euroa. Velka/asukas ennustetaan olleen vuoden 2021 lopussa 3 530 euroa ja näin ollen laskeneen edelleen edellisestä vuodesta noin 87 euroa/asukas.

Rahoituksen ja riskienhallinnan yksikkö nosti uutta pitkäaikaista lainaa yhteensä 70 milj. euroa. Lainasalkun keskikorko painui vuonna 2021 ennätyksellisen alhaiseksi 0,18 prosenttiin ja kaupungin lainasalkun korkomenot alittivat vuonna 1,6 milj. euroa, mikä on alhaisin korkomeno euroaikana. Huolimatta ennätysalhaisesta korkomenosta lainasalkun suojausaste nousi ja korkoriskiasema parani edelleen edellisestä vuodesta.

Vuonna 2021 painopiste riskienhallinnassa siirrettiin sisäisen valvonnan kehittämiseen. Kehittämisaihioita tulevalle vuodelle kartoitettiin loppusyksystä toteutetulla kaupunkitasoisella sisäisen valvonnan Webropol- kyselyllä. Muutoin riskienhallinnan kehittämistä on jatkettu uudelleen organisoidun riskienhallinnan, turvallisuuden ja valmiuden kokonaisuuden mukaisilla linjauksilla.

Strategia ja tutkimus: Strategiatyössä merkittävin hanke oli uuden kaupunkistrategian laatiminen. Alkuvuodesta 2021 strategialaadinnassa osallistettiin eri sidosryhmät ja johtoryhmä määritteli strategian rungon. Alkusyksystä strategiaa työstettiin viranhaltijoista koostuvissa työryhmissä ja loppuvuodesta strategian viimeisteli luottamushenkilöistä koostunut neuvottelukunta. Strategia hyväksyttiin tammikuussa 2022.

Tutkimuspalveluiden kaikki vakanssit olivat täynnä vasta syksyllä 2021, mikä vaikutti vuoden toimintaan. VM:n rahoittama hanke uuden väestöennustemallin laatimiseksi eteni, mutta hanke on hieman myöhässä. Tavoitteena on, että se valmistuu keväällä 2022.

Edunvalvonnassa on korostunut valmistautuminen hyvinvointialueuudistukseen. Työnjakoon on vaikuttanut myös pitkittynyt covid19- pandemia ja edunvalvontatiimi on osallistunut myös häiriötilannejohtamiseen. Matkustusrajoitukset ovat vaikuttaneet kansainväliseen toimintaan.

Talousarvion toteutuminen

Talouden ja strategian palvelualueen toimintatuottojen toteuma oli noin 0,8 milj. euroa ja toimintatuotot toteutuivat 85 prosenttisesti. Toimintatulojen alitus johtuu A-Tulkkaus Oy:n myynnistä, joka ei ollut tiedossa vuoden 2021 talousarviota laadittaessa. Toimintakulujen toteuma oli noin 6,4 milj. euroa ja toimintakulut toteutuivat 92 prosenttisesti.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Käsitellyt ostolaskut, kpl/htv – palvelukeskus	38 758	32 200	44 888
Käsitellyt ostolaskut, kpl/htv – koko kaupunki	6 986	6 300	8 441
Käsitellyt myyntilaskut, kpl/htv – palvelukeskus	47 993	65 600	37 415
Käsitellyt myyntilaskut, kpl/htv – koko kaupunki	19 500	24 800	25 673
Kirjanpitotehtäviin sitoutuneet htv:t – koko kaupunki	11,9	11,5	10,1

11 50
Henkilöstö ja konsernipalvelut

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	4 561	0	4 561	3 986	574
Menot	-65 172	-1 688	-66 860	-62 912	-3 948
Toimintakate	-60 612	-1 688	-62 300	-58 926	-3 374

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Poikkeusolot ovat vaikuttaneet kehittämis- ja työhyvinvointipalveluiden palvelutuotantoon. Pääosa henkilöstön valmennuksista, koulutuksista ja kehittämis- ja työkykypalveluista on toteutettu etävalmennuksena. Uusia palvelutuotteita on luotu sekä esimiehille, että työyhteisöihin tueksi myös uuteen normaaliin paluulle. Vuoden alussa Vantaalla vaihtui henkilöstökoulutuksen järjestäjäkumppani, yhteistyö valitun kumppanin Metropolia ammattikorkeakoulun kanssa on käynnistynyt sujuvasti ja osaamisen kehittämisen vuosikellot toimialoilla ovat toiminnassa. Toimintaa kehitetään vahvasti hankkeiden kautta ja kehittämispalveluissa on saatu ulkoista kehittämisrahaa kahteen hankkeeseen. Kestävä työkyky – mielen hyvinvointi -hanke sai Kevan rahoitusta ja käynnistyi syksyn 2021 aikana. Hanke jatkuu vuosina 2022–2023. Hankkeen tavoitteena on luoda mielen hyvinvointiin liittyviä tukipalveluita varhaiseen vaiheeseen. Toinen hanke, Opi arjessa – työpaikasta oppimisympäristöksi, on toteutettu yhteistyössä Metropolia ammattikorkeakoulun kanssa. Opi arjessa -hankkeessa rakennettiin työssä oppimisen mallia Vantaan kaupungille palvelumuotoilun avulla vuoden 2021 aikana. Tavoitteena oli löytää suunnitelmallinen tapa tukea eri työyksiköitä kasvamaan työpaikoista oppimisympäristöiksi luomalla valmiuksia ja työkaluja työyksiköiden systemaattiseen ja ketterään työssä oppimiseen. Kielotie13 uuden toimitilan muutosjohtamisen tukea on rakennettu ja toteutettu integroiden muutostuki rakentajan osallistavan suunnittelun prosessiin.

Toimialojen hr-palveluissa on käynnistynyt projekti, jossa valmistaudutaan hr- ja palkkajärjestelmän vaihtumiseen syksyllä 2022. Uusi hr- ja palkkajärjestelmä muuttaa sekä esimiesten että hr-henkilöstön toimintatapoja arjen työtehtävissä käyttöönoton myötä. Myös työntekijöiden toimintatavat tulevat muuttumaan yhä laajempien roolikohtaisten palvelujen myötä. Muutosta tullaan valmistelemaan tiiviissä yhteistyössä toimialojen kanssa. Sosiaali- ja terveydenhuollon ja Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen osalta on valmisteltu erillistä ratkaisua hr-järjestelmämuutokseen liittyen, jossa Hus Asvia tuottaa jatkossa hr- ja palkanlaskentapalvelut sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalle sekä Keski-Uudenmaan pelastuslaitokselle. Muutoksen myötä edellä mainittujen toimintojen palkanmaksupalvelua sekä Titania-pääkäyttäjäpalveluja tuottava henkilöstö siirtyy liikkeenluovutuksella Hus Asvian palvelukseen alkuvuodesta 2022. Ratkaisun avulla myös varmistetaan tulevan Vantaa-Keravan hyvinvointialueen palkanmaksu 1.1.2023 lähtien. Edellä mainittujen muutosten vaikutuksesta on vuoden 2021 aikana lähdetty myös valmistelemaan henkilöstöpalvelujen toimintatapamuutosta sekä organisaatiomuutosta muuttuvaan tilanteeseen soveltuvaksi.

Sote hankintatiimin ja sote palveluhankintojen siirtyminen vuoden 2021 alusta hankinta palveluyksikköön on edellyttänyt prosessien läpikäyntiä ja yhtenäistämistä ja on haasteista huolimatta onnistunut hyvin. Kilpailuttamisjärjestelmän ja sopimushallinnan uudet versiot on otettu käyttöön ja suunnitteluosion käyttöönotto on aloitettu. Thinking portfolion hankintojen toiminnot on otettu käyttöön. Henkilöstöruokailun maksamisjärjestelmän prosessikuvausten laadinta on aloitettu yhteistyössä tietohallinnon ja talouspalvelujen kanssa ja vastuut selkeytetty. Sähköistä tilausjärjestelmää on laajennettu ja aluekeittiömallin käyttöönoton mahdollisuuksia sekä kustannuksia selvitetty. Hankinta on osallistunut Julkisten hankintojen vauhdittamisohjelman (Hankinta Suomi) tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttamiseen liittyviin eri työryhmiin ja tilaisuuksiin. Lisäksi on tehty hyvinvointialueelle siirrettävien ja jaettavien sopimusten kartoittamista.

Tietohallinnon oman toiminnan keskeisimpiä toiminnan uudistuksia ovat olleet ITSM järjestelmän ja IT-palvelukanavan käytön laajentaminen. Työn seurauksena kehitettiin tietohallinnon kykyä vastata Vantaan työntekijöiden IT-palvelutarpeisiin, hallita IT-omaisuutta ja kehittää toimittajaohjausta. Toinen merkittävä tehtävä oli toisen asteen oppilaiden tietokoneiden hankkiminen, asentaminen sekä näiden hallinta- ja tukiprosessien käyttöönotto. Lisäksi jatkettiin Hyötyjenhallinta projektia, jonka tavoitteena on investointiohjelman hyötyjen selkeämpi realisoituminen tulevina vuosina. Vuoden 2021 aikana kehitettiin toimintamallit investoinnin elinkaaren kattavaan hyötyjen arviointiin, mittaamiseen ja seurantaan. Investointiohjelman isoimmista hankkeista Digione laajentui seitsemän kaupungin hankkeeksi. Vuoden 2021 aikana saatiin keskeiset isot hankinnat tehtyä tuleville vuosille ja Vantaan oma kehitystyö hankkeessa etenee suunnitelman mukaan.

Alkuvuodesta hyväksyttiin konsernijaostossa ja kaupunginhallituksessa loppujen kaupungin konserniyhtiöiden yhteisökohtaiset omistajapoliittiset linjaukset. Lisäksi valmisteltiin konsernijaoston hyväksyttäväksi malliyhtiöjärjestykset kaupunkikonsernin osakeyhtiöille ja kiinteistöosakeyhtiöille. Yhtiöjärjestykset muutettiin vastaamaan malliyhtiöjärjestystä vuoden 2021 aikana kaikissa kaupungin kokonaan omistamissa yhtiöissä ja myös osassa muiden tahojen kanssa omistettuja yhtiöitä. Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n osalta omistajapoliittista linjausta tai yhtiöjärjestystä ei vielä valmisteltu, sillä talousarvioneuvottelutuloksen mukaisesti kevään 2021 aikana tehtiin selvitys Vantaan puhtaus, ateria ja kiinteistöpalveluiden järjestämisen tulevaisuudesta. Selvitystä päätettiin jatkaa konsernijaoston tilaamalla uudella selvityksellä.

Hallituksen jäsenten osaamisen kehittämiseksi kilpailutettu Vantaan kaupungin oma hallitusosaajakoulutus käynnistyi ja ensimmäinen yhteensä 7 kerran koulutuskokonaisuus toteutettiin vuoden 2021 aikana.

Konsernirakenteen tiivistäminen eteni ja vuoden 2021 aikana käynnistettiin kahden yhtiön purku selvitystilan kautta. Lisäksi tuottavuus- ja kasvuohjelman satunnaisten tuottojen keräämistä edistettiin A-Tulkkaus Oy:n myynnillä ja neljän sosiaali- ja terveystoimen käytössä olevan kohteen myynnillä VAV Hoiva-asunnot Oy:lle. Myös Vantaan Työterveys Oy:n ja Kaunialan Sairaala Oy:n myyntiprojektien valmistelu eteni suunnitellun mukaisesti. Molemmissa projekteissa tavoitteena on, että kaupunki myy omistuksensa kevään 2022 aikana.

Keväällä 2021 konsernijaosto päätti laatia vertailevan selvityksen kuusikkokuntien konserniohjauksesta ja viestinnästä. Selvitys valmistui elokuussa 2021 ja sitä täydennettiin erillisellä hallintosääntöjen toimivaltamääräyksiä koskeneella yhteenvedolla. Selvityksien havaintojen perusteella hyväksyttiin joulukuussa 2021 konsernijaostossa suunnitelma konserniohjauksen kehittämistoimista. Lisäksi valmisteltiin päätöksentekoon hallintosäännön muutos, jolla konsernijaostolle tulee jatkossa toimivaltaa myös elinkeino- ja kilpailukykyasioissa.

Talousarvion toteutuminen

Henkilöstö- ja konsernipalveluiden toimintatuotot olivat vuonna 2021 noin 3,99 milj. euroa ja toimintakulut noin 62,91 milj. euroa. Talousarvioon nähden tuotot alittuivat noin 574 000 euroa. Kulut puolestaan alittivat talousarvion noin 3,95 milj. euroa.

Korona vähensi ateriapalveluiden määrää huomattavasti ja aiheutti valtaosan alituksesta toimintatuottoihin.

Merkittävin alitus toimintakuluissa oli Apotti, joka jäi talousarviosta yhteensä 1,75 milj. euroa. Tämän lisäksi kulujen alitus muodostui pääasiassa valmennus- ja ruokailukustannuksista, joiden toteumat olivat pieniä koronasta johtuen.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Henkilöstöhallinto			
Kaupunkistrategia ja johto toimialan prosenttiosuus koko kaupungin henkilöstöstä (poislukien työllisyyspalvelut ja Kupela)	3,3 %	3,3 %	3,5 %
Työterveyshuollon kustannukset, euroa / työntekijä	340	360	326
Palkkalaskelman hinta			
Muut sopimusalat (KVTES)	11,8	10	11,7
Kunnallinen opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimus (OVTES)	17,8	19,4	17,4
Tikettimäärä			
- keskimäärin kuukaudessa	2 651	2 500	5 913*
* sote tullut mukaan v.2021. Vuoden 2021 toteuma ilman sotea 3 333 kpl			
Tietohallinto			
Työasemamäärä hallinto			
- kannettavat ja työasemat, kpl	8 290	8 200	7 189
Työasemamäärä opetus			
- kannettavat ja työasemat, kpl	23 663***	23 800***	27 009
(*Chromebookit laskettu mukaan)			
Asiakastyytyväisyys			
- ServiceDesk (1-5)	4,5	4,5	7,9 [1)]
Tikettimäärä			
- keskimäärin kuukaudessa	6 635	6 700	6 144 [1)]
IT-investointien onnistunut läpivienti			
- budjettitoteuma	88 %	-	64% [2)]

1) Tiedonlähde ja määrittely vaihtuneet Vantaa ITSM järjestelmään.
2) Investointimenoja alensi DigiOne-hankkeen vuosien 2019–2021 kulujen (n. 2 milj. euroa) siirto keskeneräisestä käyttöomaisuudesta vaihto-omaisuuteen.

11 60
Kasvupalvelut

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	7 206	0	7 206	5 329	1 876
Menot	-44 150	-7 907	-52 057	-47 014	-5 042
Toimintakate	-36 944	-7 907	-44 851	-41 685	-3 166

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kaupunkitasoisesti palveleva hanketoimisto aloitti toimintansa 1.4.2021, vahvistaen hankkeilla tapahtuvaa kaupunkikehittämistä edistämällä EU-rahoitteisten hankkeiden käynnistymistä. Hanketoimisto vahvistaa sisäisiä verkostoja ja sisäistä yhteistyötä sekä tukee kehittämisessä keskeisen tiedon avointa kulkemista toimialojen ja kaupungin ulkopuolisten sidosryhmien välillä.

Smart Vantaa -konseptin kehittämisen koordinointia on jatkettu, jonka osina on työstetty Aviapoliksen alueen sekä Oppimiskampus -hankkeen kehitystyötä. Kaupunkitasoisen Oppimiskampus-hankkeen tavoitteena on osaamislähtöisen vantaalaisen kehittämismallin eteenpäin vieminen. Hankkeen hankepäällikkö aloitti 17.5.2021, vastaten Kasvupalveluiden palvelualueen puolesta hankkeen valmistelun ja suunnittelun koordinaatiosta sekä elinvoiman alatyöryhmän kehitysprosesseista.

Työllisyyden edistämisen kuntakokeilut alkoivat 1.3.2021, mikä on merkinnyt voimakasta toiminnan prosessien uudelleenorganisointia ja yhdessä koronakriisin aiheuttaman työttömyyslukujen nousun myötä merkittävästi kasvavaa asiakasmäärää ja kunnan viranomaisvastuun kasvamista. TE-hallinnosta kuntakokeiluun siirtyneiden asiakaspalveluresurssien vajaus ja sen myötä uusien työntekijöiden jatkuva rekrytointi sekä perehdytys hidasti kuntakokeilun palveluohjausta pitkään.

Uudelleenorganisoinnin jatkumista ja asiakaspalveluresurssin vahvistamista edellyttää myös toukokuussa 2022 voimaan astuva Pohjoismainen työvoimapalveluiden malli, johon liittyvä valmistelu on aloitettu jo vuoden 2021 aikana. Uuden lainsäädännön myötä asiakkaiden lakisääteisten tapaamiskertojen määrät lisääntyvät. Tavoitteena on asiakkaiden vahvempi tukeminen työttömyyden alkuvaiheessa.

Barona Oy:n kanssa aloitettiin loppuvuodesta vaikuttavuuspilotti, jonka kohderyhmänä ovat Vantaan kaupungin työllisyyden kuntakokeilun nuoret (alle 30-vuotiaat) sekä vieraskieliset asiakkaat, jotka ovat olleet 100–299 päivää työttömänä. Pilottiin valitaan enintään 750 asiakasta sekä vastaavan kokoinen verrokkiryhmä. Pilotin tavoitteena on luoda, mallintaa ja testata työllisyyden hoitoon uudenlainen vaikuttavuuteen perustava malli, jossa operaattoritoiminta ja operaation rahoituksen hankkiminen on yhdistetty, ja jossa vaikuttavuuden rahoitusmekanismina toimivat kunnalle syntyvät säästöt kunnan maksamasta työmarkkinatuen maksuosuudesta. Pilotin tavoitteena on löytää uusia toimintatapoja pitkäaikaistyöttömyyden ehkäisemiseksi sekä estää kohderyhmään kuuluvien henkilöiden työttömyyden pitkittyminen sekä päätyminen kunnan työmarkkinatuen maksuosuudelle. Pilotin tavoitteena on asiakkaan mahdollisimman nopea työllistyminen, työssä pysyminen, opiskelun aloitus tai muu sellainen ratkaisu, joka estää asiakkaan siirtymisen kunnan työmarkkinatuen maksuosuudelle tai poistaa asiakkaan kunnan työmarkkinatuen maksuosuudelta. Sopimus on voimassa 30.6.2023 asti. Kokeilun enimmäishinta on 399 000 euroa ja kaikissa tapauksissa kustannus alittaa työmarkkinatuen kautta tulevat maksut kaupungille.

Talousarvion toteutuminen

Kasvupalveluiden toimintatuotot vuonna 2021 olivat noin 5,3 milj. euroa (74 % talousarviosta) ja toimintakulut noin 47 milj. euroa (90 % talousarviosta). Työmarkkinatuen kuntaosuus kasvoi huomattavasti, johtuen pitkäaikaistyöttömyyden voimakkaasta kasvusta koronakriisin myötä. Kokonaisuudessaan talousarvio kuitenkin alitettiin noin 3 milj. eurolla, henkilöstökuluissa, palveluiden ostoissa ja tukityöllistämisessä tehdyillä säästöillä.

Kasvupalveluiden hallinnon toimintatuotot olivat noin 344 000 euroa (121 % talousarvioon nähden) ja toimintakulut noin 1 milj. euroa (102 % talousarvioon nähden). Talousarvio ylitettiin hankkeiden jatkumisen myötä. Hankerahoitusta saatiin budjetoitua enemmän, samalla hankkeiden jatkumiseen liittyviä henkilöstökuluja syntyi budjetoitua enemmän.

Elinkeinopalveluiden kumulatiiviset toimintatuotot vuonna 2021 olivat noin 867 000 euroa (47 % talousarviosta) ja toimintakulut noin 2,3 milj. euroa (59 % talousarviosta). Talousarvion alittaminen johtui pitkälti siitä, ettei hankkeita olla koronakriisin myötä päästy toteuttaman suunnitellulla tavalla ja sen myötä ostopalveluja on käytetty ja avustuksia on saatu vähemmän.

Työllisyyspalveluiden kumulatiiviset toimintatuotot vuonna 2021 olivat noin 4,1 milj. euroa (81 % talousarviosta) ja toimintakulut noin 43,7 milj. euroa (93 % talousarviosta). Toimintatuotot laskivat pitkälti valtionavustusten vähäisemmän määrän vuoksi, johtuen tukityöllistämisen vähentymisestä työllisyyden kuntakokeilun alkuvaiheen asiakaspalveluresurssivajauksen ja sen myötä palveluohjauksen hidastumisen vuoksi. Kuntakokeilun alkuvaiheessa 1.3.2021 valtion TE-hallinnolta jäi siirtymättä noin 30 prosenttia kuntaan allokoiduista henkilöstöresursseista, jonka myötä kuntakokeiluun tehtiin kevään ja kesän yli jatkuvaa rekrytointia ja uusien työntekijöiden perehdytystä, mikä oli palveluohjauksen hidastumisen syynä - samoin kuin koronakriisin aiheuttama voimakas asiakasmäärän kasvu. Myös myyntituotot laskivat toimintojen ollessa välillä koronarajoitusten vuoksi kiinni.

Toimintakulut ylitettiin työmarkkinatuen kuntaosuuden voimakkaan kasvun myötä, mutta säästöjä saatiin henkilöstökulujen ja ostopalveluiden osalta. Tukityöllistämisen osalta jäi käyttämättä 1,7 milj. euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Elinkeinopalvelut			
YritysVantaan kautta perustetut yritykset	542	500	565
Yritysneuvonnan asiakaskäynnit	2 416	1 700	2 161
Työllisyyspalvelut			
Ohjaukset kuntouttavaan työtoimintaan (uudet asiakkaat)	745	-	653
Työttömien nuorten 15–24-vuotiaiden virta yli kolmen kuukauden työttömyyteen (%)	47 %	25 %	52 %
Pitkäaikaistyöttömyys	4 115		6 724
Vieraskielisten työttömyys	6 294	-	5 917

11 80
Kuntademokratia

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	5	0	5	62	-57
Menot	-3 053	-21	-3 074	-3 279	205
Toimintakate	-3 048	-21	-3 069	-3 217	148

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Korona vaikutti edelleen kuntademokratian palvelualueen yksiköiden ja tiimien toimintaan. Pääosa henkilöstöstä työskenteli lyhyttä syksylle ajoittunutta jaksoa lukuun ottamatta pitkälti etänä. Palvelualueen tuloskortin vuoden 2021 tavoitteet toteutuivat pandemiasta huolimatta kuitenkin varsin hyvin.

Kuntavaalien siirtymisen myötä myös valtuustokauden vaihdoksen aikataulut muuttuivat. Kuntavaalit järjestettiin 13.6.2021 ja uusi valtuustokausi alkoi 1.8.2021. Näin ollen vaalien ja valtuustokauden alun välinen aika oli selvästi normaalia lyhyempi ja ajoittui keskelle kesää.

Lakiasioiden ja päätösvalmistelun palveluyksikössä tämä vaikeutti heikkenevän koronatilanteen ohella huomattavasti valtuustokauden vaihdokseen liittyviä teknisiä valmisteluja (mm. ICT) ja uusien luottamushenkilöiden koulutusten järjestämistä. Esimerkiksi elokuun valtuustoseminaarit jouduttiin muuttamaan webinaareiksi. Luottamushenkilökoulutusta järjestettiin myös kaupungin uuden sähköisen koulutusportaalin, Oppivan, välityksellä itseopiskeluna. Koronatilanteen hoitoon liittyvä lainsäädäntövalmistelu ja päätökset lisäsivät huomattavasti lakiasioiden ja päätösvalmistelun yksikön lakimiesten työmäärää.

Tiedonhallinnan tiimissä laadittiin yhteistyössä Tietohallinnon tietojärjestelmäarkkitehtien kanssa uuden tiedonhallintalain edellyttämä tiedonhallintamalli. Asianhallintajärjestelmä Astassa otettiin käyttöön uusi, käyttäjäystävällisempi Valmu-viranhaltijapäätössovellus. Kaupunkitasoisessa lomakesuunnittelussa siirryttiin uuden tietojärjestelmän käyttöön lomakkeiden luomisessa.

Tiedonhallintalain edellyttämä sähköinen arkisto kilpailutettiin **kaupunginarkiston** ja tiedonhallinnan tiimien yhteistyönä. Järjestelmän käyttöönoton valmistelu aloitettiin vuoden 2021 lopulla. Tavoitteena on tulevaisuudessa siirtyä kokonaan sähköiseen pysyväisarkistoon nykyisen paperisen arkistoinnin sijasta.

Kaupunkiturvallisuuden tiimissä pandemian hoitoon liittyvän johtokeskuksen ja häiriötilannejohtoryhmän toiminta sekä viranomaisyhteistyö veivät edelleen paljon resursseja. Kaupungin valmiusohje, kaupunkistrategian ja johdon toimialan valmiussuunnitelma ja kaupunkitasoinen turvallisuussuunnitelma kuitenkin uudistettiin vuoden aikana. Tiimiin siirtyi vuoden alussa kaksi turvallisuusasiantuntijaa kasvatuksen ja oppimisen toimialalta. Tiimi järjesti laajan, kaupunkitasoisen koulutuksen radikalisoitumisen tunnistamisesta valtion rahoituksella. Poliisikoordinaattorisopimusta Itä-Uudenmaan poliisin kanssa uudistettiin.

Uuden toimialatasoisen **PR- ja assistenttitiimin** toimintamalleja hiottiin, muun muassa muiden toimialojen kanssa aloitettiin laaja henkilöstön koulutuskokonaisuus. Koronatilanteen vuoksi kaupungin PR-toiminta oli vähäistä. Julkisten tilojen sulut vaikuttivat kaupungintalolla **tukipalvelutiimin** toimintaan.

Kuntademokratian palvelualueella toimii kaupungin **vaalitoimisto**, josta käsin johdetaan noin 850 henkilön valtakunnallisten vaalien projektit. Vuoden 2021 kuntavaalien järjestäminen oli poikkeuksellisen hankalaa vaalien siirtymisen ja koronan aiheuttamien turvallisuushaasteiden vuoksi. Vaalijärjestelyt sujuivat kuitenkin erittäin hyvin. Kesäkuun kuntavaalien jälkeen aloitettiin heti elokuussa ensimmäisten, 23.1.2022 pidettävien aluevaalien järjestelyt.

Talousarvion toteutuminen

Palvelualueen toimintakulut olivat 107 prosenttia budjetoidusta.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Luottamushenkilöille ja työntekijöille järjestettävien koulutusten lukumäärä	14	16	32
Osallistujamäärä luottamushenkilöille ja työntekijöille järjestettäviin koulutuksiin	90	-	-
Käännöstyöt	2 981	3 060	3 490

Osa koulutuksista siirtyi sähköiseen Oppiva-portaaliin itseopiskeluna suoritettavaksi.

11 70
Viestintä

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	350	0	350	80	270
Menot	-2 291	-22	-2 313	-1 883	-430
Toimintakate	-1 941	-22	-1 963	-1 803	-160

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kaupungin viestintä ja markkinointi keskittyivät vuoden aikana koronapandemian hoitoon ja viestintään. Koronan vuoksi markkinointia kevennettiin ja resursseja suunnattiin pandemiaviestintään. Koronaviestinnässä kehitettiin erityisesti monikielistä ja monikanavaista viestintää saavutettavuuden parantamiseksi. Kaupungin verkkosivujen uudistus eteni aikataulussa. Kaupungin viestintäjohtaja jäi eläkkeelle ja uusi viestintäjohtaja aloitti työnsä toukokuussa 2021.

Talousarvion toteutuminen

Koronapandemian aiheuttamista toiminnan muutoksista johtuen viestintä alitti talousarvion. Kaupungin viestintä- ja markkinointitoimenpiteet keskittyivät vuoden aikana koronaviestintään, minkä vuoksi suunniteltuja markkinointi- ja matkailukampanjoita jäi toteutumatta.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Viestinnän ja markkinoinnin nettokustannukset €/ asukas	6,8	8,3	7,5

Tunnusluku sisältää viestinnän, aluemarkkinoinnin ja matkailun menot ja tulot.

11 30
Sisäinen tarkastus

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-406	0	-406	-370	-35
Toimintakate	-406	0	-406	-370	-35

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Sisäinen tarkastus avusti kaupunginhallitusta ja kaupunginjohtajaa riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toimivuuden arvioinnissa ja kehittämisessä suorittamalla kaupungin organisaation hallinnon, talouden ja toimintojen tarkastusta sekä tarjoamalla konsultointipalveluja.

Vuosisuunnitelma toteutui lähes suunnitellusti.

Toiminnassa ei tapahtunut olennaisia muutoksia.

Talousarvion toteutuminen

Sisäisen tarkastuksen talousarvio alittui.

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos

Tuloslaskelma

1 000 €	Talousarvio 2021	Talous-arvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/ alitus
Liikevaihto	**41 585**	**0**	**41 585**	**41 602**	**-17**
Liiketoiminnan muut tulot	0	0	0	752	-752
Materiaalit ja palvelut	-5 686	0	-5 686	-5 623	-63
Henkilöstömenot	-27 717	0	-27 717	-27 839	122
Poistot ja arvonalentumiset	-1 971	0	-1 971	-1 496	-476
Liiketoiminnan muut menot	-6 211	0	-6 211	-5 911	-300
Liikeylijäämä (-alijäämä)	**0**	**0**	**0**	**1 486**	**-1 486**
Muut rahoitustulot	0	0	0	4	-4
Muut rahoitusmenot	0	0	0	-1	1
Rahoitustulot ja -menot	0	0	0	3	-3
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	**0**	**0**	**0**	**1 489**	**-1 489**
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	303	-303
Vapaaeht. varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**0**	**0**	**0**	**1 792**	**-1 792**

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos on kyennyt saavuttamaan vuoden 2021 aikana sille asetetut tavoitteet lähes kaikilla osa-alueilla. Pelastustoiminnan tehtävämäärät, 7 876 pelastustoimen tehtävää, ovat palanneet koronapandemiaa edeltäneelle ajalle. Vuoden 2021 pelastuslaitoksella oli kolme suuronnettomuudeksi luokiteltua onnettomuutta ja lisäksi pelastuslaitos osallistui Kalajoen maastopalojen sammuttamiseen.

Ensihoidon tehtävämäärät, 40 901 ensihoidon tehtävää, ovat ylittäneet jo koronapandemiaa edeltävän ajan ensihoidon tehtävämäärät 3,5 prosenttia. Eräiden ensihoitoyksiköiden kuormitusaste on noussut jo niin korkeaksi, että on kiireellisesti ryhdyttävä neuvotteluihin tilanteen korjaamiseksi HUS Akuutin kanssa, joka vastaa ensihoidon järjestämisestä ja rahoituksesta.

Palotarkastusten määrässä pelastuslaitos on kokonaisuutena koronapandemiaa edeltäneiden vuosien kanssa samalla tasolla. Pelastuslaitos on jatkanut asiakirjavalvontaa tavanomaisten fyysisten palotarkastusten rinnalla.

Vuonna 2021 turvallisuuskoulutuksien ja tavoitettujen henkilöiden määrä nousi hieman 2020 tasosta. Koronapandemia on rajoittanut tänäkin vuonna koulutustoimintaa ja koulutuksia on pyritty toteuttamaan etäkoulutuksina.

Pelastuslaitoksen henkilöstön työkuormaa on lisännyt koronapandemian tuomien haasteiden ja muutosten lisäksi esimerkiksi hyvinvointialuevalmistelu, uusien tietojärjestelmien käyttöönotto sekä näistä johtuen tapahtuneet muutokset organisaatiossa ja avainhenkilöiden pois jäämiset. Tästä johtuen osa tunnistetuista kehittämiskohteista on edennyt hitaasti.

Pelastuslaitoksella on ollut jo muutaman vuoden ajan haasteita rekrytoida riittävästi pelastajia sijaisiksi kesälomakaudelle. Vuoden 2021 aikana haasteeksi on lisäksi noussut, ettei pelastuslaitos ole kyennyt rekrytoimaan enää riittävästi pelastustoimen päällystöäkään, palomestareita ja palopäälliköitä. Ongelmat pelastustoimen henkilöstön saatavuudessa on lisännyt ylitöitä ja aiheuttanut merkittävästi kuormitusta pelastustoimen ja ensihoidon päällystössä sekä pelastuslaitoksen hallinnossa.

Pelastuslaitos on pyrkinyt kehittämään työhyvinvointia ja yhdenvertaisuutta laitoksen toiminnassa esimerkiksi ottamalla vahvasti kantaa häirinnän ja syrjinnän nollatoleranssiin.

Keväällä pelastuslaitoksen hallintoa työllisti Lounais-Suomen aluehallintoviraston operatiivisen henkilöstön työajan poikkeuslupapäätökset, jotka eivät olleet hakemusten mukaisia. Pelastuslaitos haki oikaisuvaatimuksella muutoksia poikkeuslupapäätöksiin Työneuvostolta ja muutokset saatiin lähes oikaisuvaatimusten mukaisina maaliskuussa. Työneuvoston odotettua pidemmän oikaisuvaatimusten käsittelyajan johdosta ensihoitajien kokonaispalkkauksen paikallisen sopimuksen irtisanomisaika päättyi ja sen seurauksena ensihoitajien kokonaispalkkauksen paikallinen sopimus jouduttiin neuvottelemaan uudelleen ja huomioimaan siinä vuoden 2007 kunnallisen virkaehtosopimuksen säädökset, jotka heikentävät ensihoitajien palkkausta sairausloman ja perhevapaiden aikana. Tämä on aiheuttanut ensihoitajien keskuudessa huomattavaa tyytymättömyyttä. Tämä ensihoitajien kokonaispalkkauksen paikallisen sopimuksen selvittely jatkuu edelleen vielä vuoden 2022 puolella.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto antoi päätöksen Keski-Uudenmaan pelastustoimen antaman selvityksen pohjalta huomattavista toimintavalmiuden puutteista Keski-Uudenmaan pelastustoimen alueella. Päätöksessä aluehallintovirasto edellyttää pelastustoimen noudattavan selvityksessä kerrottuja toimintavalmiuden parannuskeinoja täsmällisesti. Valmistelut asemaverkoston tihentämiseksi on aloitettu Vantaan Tilakeskuksen kanssa. Tikkurilan ja Myyrmäen valmiusasemien tarveselvitykset on hyväksytty. Myös Mäntsälän paloaseman sisäilmaongelmien ratkaisuksi käynnistettiin yhdessä Mäntsälän kunnan kanssa väistötilojen suunnittelu.

Talousarvion toteutuminen

Pelastuslaitoksen johtokunnan hyväksymä talousarvio jakaantuu kahdelle eri toiminnalle, pelastustoimelle ja ensihoidolle. Talousarviossa Vantaan valtuuston asettamana talousarvion sitovana tavoitteena oli liikeylijäämä 0 euroa. Vuonna 2021 pelastuslaitoksen liikeylijäämä oli yhteensä 1 486 048,18 euroa. Lopulliseksi tilikauden ylijäämäksi muodostui poistoerokirjausten jälkeen 1 791 965,88 euroa. Liikeylijäämä muodostui lähinnä muissa tuotoissa olevista budjetoimattomista myydyistä autoista, koronatuista ja hankerahoituksista. Liikeylijäämään vaikutti myös, etteivät poistot toteutuneet suunniteltujen mukaisesti, autot valmistuvat ennakoitua myöhemmin. Henkilöstömenot olivat suunniteltua suuremmat hankkeista aiheutuneiden kustannusten takia.

Pelastustoimen liikevaihto oli 30,4 milj. euroa (29,3 milj. euroa vuonna 2020). Liikevaihto alittui 0,1 milj. euroa. Toimintakulut olivat 28,1 milj. euroa (27,3 milj. euroa vuonna 2020). Toimintakulut alittivat talousarvion 0,4 milj. euroa. Pelastustoimen liikeylijäämä oli 1 447 431,38 euroa.

Ensihoidon osalta liikevaihto oli 11,3 milj. euroa (10,7 milj. euroa vuonna 2020). Ensihoidossa kuljetustuloja kertyi tilikaudella 3,7 milj. euroa (3,7 milj. euroa vuonna 2020). Hyvinkään sairaanhoitoalueen osalta tulokertymä oli 1,9 milj. euroa (2,2 milj. euroa vuonna 2020). HYKS-Peijaksen sairaanhoitoalueen osalta tulokertymä oli 1,8 milj. euroa (1,6 milj. euroa vuonna 2020). Ensihoidon toimintakulut olivat 11,3 milj. euroa (10,7 milj. euroa vuonna 2020).

Rahoituslaskelman lyhennelmä

1 000 €	Talousarvio 2021	Toteutuma	Ylitys/alitus
Toiminnan ja investointien raha-virta	**-569**	**805**	**-1 374**
Rahoituksen rahavirta			
Oman pääoman muutokset	0	0	0
Ylijäämän palautus kunnalle	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	-2 671	2 671
Rahavarojen muutos	**-569**	**-1 866**	**1 297**

Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta oli 804 564 euroa. Tilikauden rahavarojen muutos -1 866 424 euroa laskee rahavarojen määrän 534 147,84 euroon.

Investoinnit

1 000 €	Talousarvio 2021	Toteutuma	Ylitys/alitus
Pelastus- ja sammutusyksiköt, muu ajoneuvokalusto	-1 890	-2 074	184
Muu pelastus- ja huoltokalusto	-100	-84	-16
Asemakalusto	-120	-11	-109
Johtokeskukset	-100	0	-100
Väestönsuojelujärjestelmät	-40	-44	4
Tietojärjestelmät	-50	-87	37
Investoinnit yhteensä	**-2 300**	**-2 300**	**0**
Valtionosuudet ja luovutustulot	0	120	-120
Investoinnit netto	**-2 300**	**-2 180**	**-120**

Vantaan valtuuston asettama sitova tavoite investoinneille oli 2,3 milj. euroa. Investointien sitova tavoite toteutui, kun investointeihin kului 2 300 504,50 euroa. Nettoinvestoinnit rahoitusosuuksien 120 000 euroa jälkeen olivat 2 180 504,50 euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Valvontakäynnit ja paloturvallisuuden itsearvioinnit	7 434	7 000	6 525
Turvallisuusviestintä (henk.)	21 362	70 000	24 470
Pelastustoimen tehtävät	6 858	8 000	7 876
Ensihoitotehtävät	36 522	39 000	40 901
Menot € / asukas	83,11	88,05	85,44

12
Sosiaali- ja terveydenhuolto

Vastuuhenkilö: Timo Aronkytö **Toimielin: Sosiaali- ja terveyslautakunta**
Puheenjohtaja: Pirkko Letto

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousar-viomuutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Sosiaali- ja terveydenhuolto yhteensä					
Tulot	46 503	52 100	98 603	117 724	-19 121
Menot	-728 115	-66 983	-795 098	-789 051	-6 047
Toimintakate	-681 613	-14 883	-696 496	-671 327	-25 169
Sosiaali- ja terveydenhuolto ilman erikoissairaanhoitoa					
Tulot	45 203	52 100	97 303	112 676	-15 373
Menot	-454 275	-66 983	-521 258	-527 829	6 571
Toimintakate	-409 072	-14 883	-423 955	-415 153	-8 802

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2021

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan palvelukyky säilyi vuonna 2021 koronasta huolimatta tyydyttävänä. Palvelutarpeiden kasvu aiheutti jonoja ja odotusaikojen pidentymistä mm. avoterveydenhuollon vastaanotoille, psykososiaalisiin palveluihin ja hoiva-asumiseen. Henkilöstön saatavuus alueella vaikeutui entisestään määrätietoisista rekrytointitoimista huolimatta.

Toimialalla jatkettiin koko vuoden ajan aaltoina edenneen Covid-19-pandemian hallintatoimia. Koronatestaustoiminta toteutui hyvin, ja pääosin asukas sai testausajan samalle päivälle. Tartunnanjäljitykseen hankittiin henkilökuntaa sisäisinä henkilöstösiirtoina, ostopalveluna, SPR:n ja seurakunnan vapaaehtoistyönä sekä virka-apupyyntönä puolustusvoimilta; siitä huolimatta tartunnanjäljitys ruuhkautui loppuvuodesta, ja toiminnan vaikuttavuus heikentyi. Kansallinen covid-19-testaus- ja jäljitysstrategia päivitettiin joulukuussa omikron-variantin aiheuttaman tartuntamäärien nopean kasvun vuoksi, ja kattavasta eristyspäätösten laatimisesta luovuttiin.

Pandemiarokotukset etenivät Vantaalla hyvin, ja vuoden aikana annettiin lähes 400 000 koronarokotetta. Rokotushenkilöstö järjestettiin sisäisten siirtojen lisäksi ostopalveluna sekä lisärekrytointeina. Yksityinen työterveyshuolto tuli loppuvuodesta mukaan rokotustoimintaan. Vuoden aikana testattiin yli 335 000 vantaalaista. Vuonna 2021 Vantaan sairaalassa hoidettiin 131 ja erikoissairaanhoidossa 599 vantaalaista potilasta, joilla oli korona. Koronaan kuoli vuoden aikana 56 vantaalaista.

Vantaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala jatkoi Helsinki-Vantaan lentokentän terveysturvallisuustoimintaa sekä suunnitteli ja käynnisti kesällä tartuntatautilain mukaiset laajentuneet rajatoimenpiteet, ml todistusten tarkastus.

Koronaepidemian laajeneminen, väestön palvelutarpeiden kasvu sekä lainsäädännön muutokset ovat vaikeuttaneet henkilöstöintensiivisen toimialan henkilöstötilannetta entisestään. Henkilöstön kuormitus lisääntyi, mihin pyrittiin vastaamaan vuorovaikutteisella johtamisella ja sisäistä viestintää parantaen. Henkilöstösaatavuuden haasteisiin vastattiin lisäämällä henkilöstövuokrausta niin paljon kuin henkilöstöä oli alueella saatavilla.

Eduskunta hyväksyi sote-uudistusta koskevan lainsäädännön kesäkuun 2021 lopussa. Vantaan ja Keravan sosiaali- ja terveyspalvelut sekä pelastustoimen palvelut siirtyvät Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen järjestämisvastuulle vuoden 2023 alusta. Vantaan kaupunginhallitus asetti lainsäädännön

edellyttämän väliaikaisen valmistelutoimielimen kokouksessaan 9.8.2021 vastaamaan välttämättömistä valmistelevista toimenpiteistä ennen aluevaltuuston toimikauden alkua. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen valmistelu käynnistettiin alkusyksystä, ja valmistelu organisoitiin kahdeksaan valmistelukokonaisuuteen. Valmistelun keskeinen tavoite on varmistaa turvallinen siirtymä sekä asukkaiden että henkilöstön näkökulmasta. Ensimmäisiä aluevaaleja valmisteltiin yhteistyössä Vantaan ja Keravan kaupunkien vastuutahojen kanssa.

Hyvinvointialueen käynnistymistä tukevaa esivalmistelua tehtiin vuoden 2021 lopussa päättyneessä rakenneuudistushankkeessa yhteistyössä Keravan kaupungin ja Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen kanssa. Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeessa jatkettiin palvelujen kehittämistä asiakastarpeisiin vastaamiseksi ja strategisten hyvinvointitavoitteiden saavuttamiseksi. Uusimaa-tasoisena yhteistyönä jatkettiin erikoissairaanhoidon ohjauksen ja palveluintegraation kehittämistä. Em. sote-uudistusta toteuttavia hankkeita toteutettiin valtionavustuksen tuella. Sote-uudistuksen toimeenpanon ja hankevalmistelun etenemistä esiteltiin säännöllisesti mm. Vantaan ja Keravan poliittisille toimielimille.

Pandemian aiheuttamista poikkeuksellisista paineista huolimatta sosiaali- ja terveystoimessa jatkettiin pitkäjänteistä työtä valtuuston toimialalle asettamien strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Perhekeskustoimintaa kehitettiin ja laajennettiin lapsiperheiden tueksi yhdessä Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeen kanssa. Lastensuojelun avohuollon asiakasmäärä ei vähentynyt toivotusti. Joulukuussa 2021 lastensuojelun avohuollon asiakkaana oli 2,7 prosenttia Vantaan 0–17-vuotiaista tavoitteen oltua enintään 2,4 prosenttia ikäluokasta. Omassa kodissa ilman palvelutarvetta tai kotona asumista tukevien palvelujen turvin asui tavoitteen mukaisesti 93,4 prosenttia Vantaan 75 vuotta täyttäneistä. Terveysasemien vastaanotoille pääsy kiireettömässä asiassa ei nopeutunut toivotusti koronapandemian jatkuessa. Joulukuun lopussa odotusaika kiireettömälle vastaanotolle oli keskimäärin 67 vrk. Puhelinpalvelun uudistus kuitenkin nopeutti puheluihin vastaamista terveysasemilla. Työtä hoitoon pääsyn nopeuttamiseksi jatketaan. Tavoite laajentaa ja ottaa käyttöön nuorten mielenterveyttä tukevia toimintamalleja toteutui suunnitellusti; matalan kynnyksen palveluja kehittävä monialainen yhteistyöryhmä jatkoi toimintaansa, nuorten ja heidän vanhempiensa näkemyksiä kuultiin kehittämistyön tueksi, henkilöä koulutettiin uusiin menetelmiin ja lisäresurssia kohdennettiin matalan kynnyksen palvelujen vahvistamiseksi. Maisa-asiakasportaalin ajanvarausmahdollisuuksia ei koronan vuoksi pystytty laajentamaan toivotusti, mutta portaalia hyödynnettiin eri palvelujen etävastaanotoissa.

Tiedolla johtamisen vakiinnuttamista osana johtamisen työkaluja jatkettiin suunnitellusti. Toimialatasoinen tiedolla johtamisen ja raportoinnin pilottiryhmä jatkoi työtään koordinoiden palvelualueiden tietotarpeita. Ylimmän johdon viikoittain päivittyvä Power BI -tilannekuvanäyttö on käytössä, ja palvelualuekohtaisten Power BI -koontinäyttöjen kehitystyö eteni. Tiedolla johtamisessa panostettiin myös koronatilanteen tuomiin tarpeisiin.

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen toiminnan kannalta keskeinen asia oli vuonna 2020 covid 19-pandemian vuoksi syntyneeseen palveluvelkaan vastaaminen. Hoitoon pääsy tasaantui vuoden aikana; kiireettömään hoitoon pääsi neljän kuukauden sisällä ja kiireettömään hoitoon pääsi saman päivän aikana. Pandemian vaikutus näkyi vielä vuonna 2021 alhaisena asiakaskäyntien ja painotettujen toimenpiteiden määränä.

Vuoden 2021 toimialan viestintää hallitsivat koronatilanne sekä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen perustaminen. Vuoden aikana saatiin Vantaan alueella valtaosa yli 18-vuotiaista rokotettua kahteen kertaan, saavutus, jossa viestintä oli olennaisesti mukana. Kesällä hyväksytyn hyvinvointialuelainsäädännön jälkeen Vantaan ja Keravan hyvinvointialue näkyi myös Vantaan sosiaali- ja terveyspalveluiden viestinnässä vahvasti. Loppuvuonna 2021 suunniteltiin ja toteutettiin viestintää Suomen ensimmäisistä aluevaaleista, jotka pidettiin tammikuussa 2022. Viestintää toteutettiin vuoden aikana monikanavaisesti, Vantaan sosiaali- ja terveyspalveluiden some-kampanjoista sosiaali- ja terveyspalvelun johtajan viikoittaisiin henkilöstövideoihin.

Talousarvion toteutuminen 2021

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan menot vuonna 2021 olivat 789,0 milj. euroa ja tulot 117,7 milj. euroa. Sosiaali- ja terveydenhuollon oman palvelutuotannon menot vuonna 2021 olivat 527,8 milj. euroa. Toimialan toimintakate alitti alkuperäisen talousarvion 2021 10 milj. eurolla. Sosiaali- ja terveydenhuollon oman palvelutuotannon menot vuonna 2021 olivat 527,8 milj. euroa ja tulot 112,7 milj. euroa. Kaupunginvaltuusto korotti 25.10.2021 toimialan menomäärärahaa toimialan esityksen mukaisesti 67,0 milj. eurolla ja tulomäärärahaa 52,1 milj. eurolla. Määrärahan muutosesitys perustui elokuun lopun tilanteen toteutumisennusteeseen.

Toimialan alkuperäiseen talousarvioon nähden normaalin toiminnan menot ylittyivät 73,5 milj. eurolla ja tulot 67,5 milj. eurolla. Menoylityksestä suuri osa kertyi pandemiamenoista yhteensä 58,9 milj. euroa. Valtio korvasi pandemiamenot kokonaisuudessaan. Toimialan alkuperäinen talousarvio ei sisältänyt pandemia- eikä lentokenttätoiminnan menoja. Lentokenttätoiminnan menoja toteutui 8,6 milj. euroa ja muita pandemiamenoja 50,3 milj. euroa. Muita merkittäviä määrärahan ylityksiä syntyi lastensuojelun, varhaisen tuen ja aikuisten ja nuorten palvelujen ostopalveluista 7,6 milj. euroa, vammaisten henkilökohtaisessa avussa, jossa asiakaspalveluostot ylittivät lisämäärärahallisen talousarvion 1,3 milj. eurolla (2,5 milj. euroa ylitystä alkuperäiseen talousarvioon). Ostopalveluissa vammaisten asumispalvelut ylittivät 3,5 milj. euroa lisämäärärahallisen talousarvion, mutta ylitys alkuperäiseen talousarvioon oli 4,8 milj. euroa sekä Kaunialan sairaalan ostopalvelut, joissa oli 2,7 milj. euroa ylitystä alkuperäiseen talousarvioon.

Suun terveydenhuollon liikelaitos saavutti vuonna 2021 ylijäämäisen tuloksen johtuen saadusta avustuksesta (palvelusopimus suoritettiin täysimääräisenä sekä erillinen pandemia-avustus) sekä kustannusten hallinnasta. Vuoden 2021 ylijäämällä katettiin aikaisempien vuosien alijäämä.

12 10
Talous- ja hallintopalvelut

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarviomuutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	4 859	968	5 827	3 726	2 101
Menot	-32 081	-55	-32 136	-28 539	-3 597
Toimintakate	-27 222	913	-26 309	-24 813	-1 496

Taulukko sisältää talous- ja hallintopalvelujen sekä sosiaali- ja terveyslautakunnan määrärahat ja toteuman.

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Talous- ja hallintopalvelut vastaa keskitetysti toimialan talouteen, hallintoon, kehittämiseen ja digitaalisiin palveluihin liittyvistä tehtävistä ja tukipalveluista. Vuonna 2021 palvelualueen kokonaisuuteen on kuulunut myös Vantaan ja Keravan yhteisten Tulevaisuuden sote-keskus - ja Rakenneuudistus -hankkeiden hanketoimisto.

Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeen kehittämiskärkiä ovat asiakasohjaus ja neuvonta, vastaanottopalvelujen kehittäminen, perhekeskustoimintamallin kehittäminen ja mielenterveys- ja päihdepalvelujen kokonaisuus, ja nämä kehittämiskärjet tukivat palvelualueiden asiakastyön kehittämis- ja uudistamistyötä useiden kokeilujen kautta. Tulevaisuuden sotekeskus-hanke jatkuu valtioavustuksen tuella vuoteen 2024. Sote-uudistuksen vapaaehtoista alueellista valmistelua toteuttanut rakenneuudistushanke päättyi vuoden 2021 lopussa; hyvinvointialueen suunnitteluun ja valmistelutyöhön liittyvä valmisteluvastuu siirtyi lainsäädännön edettyä elokuussa käynnistyneen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen väliaikaiselle valmistelutoimielimelle. Hanketoimiston koordinoimissa hankkeissa toimi vuonna 2021 noin 40 määräaikaista hanketyöntekijää.

Kehittämisyksikkö jatkoi toimialan koronatyön koordinointia suojainten hankinnassa, tilastoinnissa ja johto-keskustyössä sekä tuki palvelualueita yksikön osaamisalueitten puitteissa. Kehittämisyksiköstä osallistuttiin kaupunkitasoiseen strategiatyöhön muun muassa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen strategiateeman osalta. Toimialatasoista tiedolla johtamisen kehitystyötä jatkettiin; uusia raportointipohjia ja sähköisiä analytiikkatyökaluja kehitettiin ja niitä otettiin toimialan johtamisessa aktiiviseen käyttöön. Kehittämisyksikön koordinoimana uudistettiin vuoden aikana myös tutkimuslupaprosessi. Prosessin kehittämisen avulla haluttiin sujuvoittaa tutkimuslupien hakemista ja käsittelyä sekä samalla varmistaa tietojen käsittelyyn liittyvien lainsäädäntövelvoitteiden täyttyminen. Palveluverkon uudistamiseen liittyen osallistuttiin mm. Tikkurilan hyvinvointikeskuksen tarveselvityksen valmisteluun. Lisäksi kehittämisyksikön henkilöstöä osallistui eri työpanoksin sote-uudistukseen liittyviin hankkeisiin sekä hyvinvointialueen perustamista koskeviin valmistelutehtäviin.

Asiantuntijapalvelut-yksikkö muodostuu kahdesta asiantuntijatiimistä, lakimiestiimistä ja arkistotiimistä. Yksikkö tuki palvelualueita vakituisten tehtävien ohella koronapandemiaan ja hyvinvointialueen käynnistämisen liittyvissä tehtävissä. Toimialan valmiussuunnitelma päivitettiin. Asiakas- ja potilasarkistot keskitettiin yksiin tiloihin, ja samalla työnjakoa ja toimintatapoja organisoitiin uudelleen. Arkiston siirto Katriinan sairaalasta Vantaan asiakas- ja potilasarkistoon Hosantielle tapahtui toukokuun alussa ja käsitti noin 500 hyllymetriä potilasasiakirjoja. Lisäksi otettiin käyttöön sähköinen arkistointi. Tietopyyntöjen käsittelyyn liittyviä toimintatapoja yhtenäistettiin.

Digitaaliset palvelut -yksikkö on siirtynyt Apotti-hankkeesta jatkuvaan palvelutuotantoon. Digitaaliset palvelut yksikkö vastaa toimialan ICT-tukipalveluiden ja häiriöhallinnan koordinoinnista, pääkäyttäjäpalveluista, tietojärjestelmien kehittämisen hallinnasta pienkehityksenä ja projekteina linjaorganisaation ICT-hankintojen valmistelun tuesta ja tietojärjestelmien käyttöön liittyvästä koulutuksesta. Keväällä 2021 oli Vantaan ns. neljäs käyttöönotto, joka koski erityisesti sosiaalihuollon asumisen lääkekirjauksia ja ikääntyneiden palveluiden käyttäjäoikeuksia. Vanhojen järjestelmien alasajo ja koronatyöhön liittyvät tehtävät työllistivät digiyksikköä.

Talousyksikkö vastasi pandemiasta ja rajojen terveysturvallisuudesta aiheutuvien kustannusten raportoinnista ja valtionavustusten hakemisesta. Yksikkö valmisteli palvelualueiden ja asiantuntijapalvelujen lakimiehen kanssa asiakasmaksulain uudistuksen päätöksentekoon. Laki tuli voimaan 1.7.2021 ja sen pohjalta päivittyvien asiakasmaksuprosessien toteutus jatkui yhteistyössä palvelualueiden ja digitaalisten palvelujen yksikön kanssa. Muutoksen toteuttaminen edellyttää edelleen asiakas- ja potilastietojärjestelmän toimittajalta ja palvelualueilta toimenpiteitä. Talousyksikössä otettiin käyttöön taloussuunnittelussa vuoden 2022 talousarvion ja käyttösuunnitelman teossa uusi SAP BW -järjestelmä.

Talousarvion toteutuminen

Talous- ja hallintopalvelujen alkuperäisen talousarvioon nähden menot alittuivat 3,5 milj. eurolla ja tulot alittuivat 1,1 milj. eurolla. Lopulliseen määrärahaan nähden tulosalueen menot alittivat 3,6 milj. eurolla ja tulot alittuivat 2,1 milj. eurolla. Tulos (nettotoimintamenot) oli alkuperäistä käyttösuunnitelmaa 2,4 milj. euroa parempi ja muutettua käyttösuunnitelmaa 1,5 milj. euroa parempi.

Poikkeamat johtuvat merkittävin osin palvelualueen määrärahaan sisällytetystä rakenneuudistus -hankkeiden rahoituksesta, joiden menokertymät olivat käyttösuunnitelmaa 2,1 milj. euroa pienemmät. Lisäksi talous- ja hallintopalvelujen menomäärärahassa on varauduttu toimialan yhteisiin menoihin, kuten hankkeiden menoihin sekä toimialan koulutusmenoihin. Kaikkien toimialan yhteisten menojen toteuma oli 1,4 milj. euroa alle käyttösuunnitelman.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Toimialan henkilöstömäärä [1)]	2 874	2 903	3 207
Toimialan esimiesten määrä [1)]	213	212	216
Talous- ja hallintopalv. henkilöstömäärä [2)]	85	89	76
Hallinnollisten tehtävien toteutunut työaika henkilöstövuosina	72,5	71,0	61
Talous- ja hallintopalvelujen henkilöstö / toimialan henkilöstö	3,0 %	3,1 %	2,4 %
Talous- ja hallintopalvelujen henkilöstö / toimialan esimiesten määrä	39,9 %	42,0 %	35,2 %

1) Sis. suun terveydenhuollon liikelaitoksen.
2) Sis. tietohallinnon rahoittaman Apotti-hankkeen määräaikaiset ja tietosuoja-asetuksen toimeenpanon arkistotyöhön kohdistuvat määräaikaiset tehtävät. V. 2021 vakituinen henkilöstö.
Tunnusluvut korjattu vastaamaan kaupungin talousarvion yhteydessä oikaistuja henkilöstölukuja

12 20
Erikoissairaanhoito

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	1 300	0	1 300	5 048	-3 748
Menot	-273 841	0	-273 841	-261 222	-12 619
Toimintakate	-272 541	0	-272 541	-256 174	-16 367

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

HUS:n palvelutuotanto väheni vuonna 2021 hoitopäivätuotteiden osalta -2,3 prosenttia sekä käyntituotteiden osalta -0,3 prosenttia edellisvuoden tilanteesta. NordDRG-tuotteet kasvoivat 5,6 prosenttia edellisvuoteen verrattuna.

Tammi-joulukuun kumulatiivinen lähetemäärä (43 907 kpl) oli 20,5 prosenttia enemmän kuin vuonna 2020 ja 15,6 prosenttia enemmän kuin vuonna 2019. Osastohoitoon jonotti joulukuun lopussa 2 841 potilasta. Näistä 440 oli odottanut yli puoli vuotta. Avohoitoon jonotti joulukuun lopussa 4 702 potilasta, näistä 307 (6,5 %) potilasta oli odottanut yli 6 kuukautta. Eniten hoitotakuun ylittäneitä jonottajia oli silmätautien erikoisalalle. Päiväkirurgisen toimenpiteeseen odotti 1 495 potilasta, joista 32 prosenttia jonotti silmätauteihin. Hoitojonojen pituuteen vaikutti sekä lähetemäärien kasvu että COVID-19-pandemia. HUSissa hoitojonojen lyhentämiseen haettiin ratkaisua oman toiminnan järjestelyjen ohella ostopalveluista ja palveluseteleistä.

Lääkärikonsultaatiotoiminta jatkui perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välillä aikaisemman suunnitelman mukaisesti. Uusia yhteistoimintamalleja ei otettu käyttöön molempien organisaatioiden keskittyessä Covid 19 -pandemian hoitoon.

Talousarvion toteutuminen

Erikoissairaanhoidon kokonaiskustannukset vuonna 2021 olivat 261,2 milj. euroa.

Erikoissairaanhoidon menomäärärahat alittuivat 12,6 milj. eurolla ja tulomääräraha ylittyi 3,7 milj. eurolla talousarvioon verrattuna. Tulos (nettotoimintamenot) oli talousarviota 16,4 milj. euroa parempi.

Vantaan kaupungin talousarviossa vuoden 2021 palvelusopimuksen menoihin oli varattu 263,3 milj. euroa. HUS:n palvelusopimuksen menot Vantaalle vuonna 2021 olivat 252,8 milj. euroa. HUS toteutti palvelujen käytön mukaisen laskutuksen lisäksi HUS:n 2021 tilikauden ylijäämän palautuksen, joka Vantaan osalta oli yhteensä 8,1 milj. euroa. Tehtäväalueen määräraha sisältää HUS-palvelusopimuksen lisäksi kiireellisen sairaankuljetuksen ja ensihoidon järjestämisen, e-arkiston ja e-reseptin tietojärjestelmämenot ja myrkytystietokeskuksen, terveysasemien erikoissairaanhoidon menot sekä HUS-eläkevastuut.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Tuotteistetut hoitokokonaisuudet	87 166	96 268	92 065
Poliklinikkakäynnit	263 390	291 047	262 664
Vuodeosastohoitopäivät	34 434	31 908	33 629
Kaikki jonossa olevat	2 638	2 300	2 841
Laskutetut siirtoviivepäivät /milj. eur.	0,4	0,0	0,6
Erikoissairaanhoidon palvelusopimuksen arvo/ milj. eur. [1)]	246,7	263,3	260,9
Euroa/asukas	1 055	1 094	1 077
Euroa/hoitokokonaisuus (hinnoiteltu tuote)	1 593	1 589	..

1) Vantaan talousarviossa HUS-palvelusopimuksen menoihin varattu määräraha. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri (HUS) ja Vantaan kaupunki neuvottelevat erikoissairaanhoidon tuotekokonaisuuksien määrästä ja kokonaiskustannusarviosta vuosittain. Neuvottelutulos kirjataan palvelusopimukseen.

12 30
Terveyspalvelut

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	4 160	53 107	57 267	68 878	-11 611
Menot	-86 676	-54 010	-140 686	-148 703	8 017
Toimintakate	-82 516	-903	-83 419	-79 825	-3 594

(sis. koronapandemian ja lentokenttätoiminnan menot ja tulot)

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Terveyspalvelut edistävät kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia sekä hoitaa sairauksia ja pandemiaan liittyviä tehtäviä. Terveyspalvelut järjestää terveydenhuoltolain mukaiset palvelut kuntoutus-, terveysasema- ja päihde- ja mielenterveyspalveluissa sekä ennaltaehkäisevän terveydenhuollon äitiys- ja lastenneuvoloissa ja koulu- ja opiskelijaterveydenhuollossa. Lääkärin, sairaan- ja terveydenhoitajan, puhe-, toiminta-, fysio- ja ravitsemusterapeuttien vastaanotot, tartuntatauti-, hygienia-, diabetes- ja jalkaterapiayksiköt, ehkäisy- ja perhesuunnitteluneuvola, mahasuolikanavan tähystysyksikkö, hoitotarvikejakelu sekä apuvälinepalvelut tuotetaan seitsemällä terveysasemalle. Perustason mielenterveyspalveluita ja perus- ja erityistason päihdepalveluita tarjotaan terveysasemilla, päihdepoliklinikoilla, terveysneuvontapisteissä sekä 24/7 hoitoa tarjoavassa päihdevieroitusyksikössä.

Covid-19-pandemia vaikutti toimintaan merkittävästi. Tartunnanjäljityksessä hoidettiin lähes 20 000 vantaalaisen koronaan sairastuneen tartunnanjäljitys sekä altistuneiden kontaktointi. Toiminta vaati ajoittain avuksi terveyspalvelujen eri palveluyksiköiden resursseja sekä järjestöjen, seurakunnan ja puolustusvoimien toimijoita. Epidemiavastaanotto toteutettiin Martinlaakson terveysasemalla syyskuun

loppuun, minkä jälkeen toiminta hajautettiin viidelle eri terveysasemalle. Yhteensä epidemiavastaanotoilla hoidettiin yli 5 000 eri potilasta. Vuoden 2021 aikana organisoitiin laajamittainen koronarokotustoiminta; rokotuksia annettiin noin 400 000. Lisäksi järjestettiin terveysneuvontaa Helsinki-Vantaan lentoasemalla sekä koronatodistusten tulostuspalvelua.

Pandemia-aika lisäsi kuntalaisten palvelutarpeita ja vaikeutti palveluihin pääsyä. Lääkärin kiireettömälle vastaanotolle 14 vuorokaudessa pääsi 61 % (ml. ostopalvelu) asiakkaista. Ostopalveluilla tuettiin omaa palvelutuotantoa ja mahdollistettiin lääkäriin pääsyä myös ilta-aikoina. Terveysasemien puhelinpalvelun kehittäminen lyhensi puhelujen jonotusaikaa noin 9 minuuttiin ja takaisinsoittoja noin 4 h 45 minuuttiin. Hoidon painopistettä siirrettiin kevyempiin kontaktimuotoihin, sähköisiin kontakteihin ja puheluihin. Yli kolmasosa asiakkaista sai hoidon ensikontaktin yhteydessä, mikä oli määrällisesti 18 500 asiakkaan lisäys aiempaan.

Päihde- ja mielenterveyspalvelujen kysyntä lisääntyi ja saatavuutta parannettiin etä- ja digitaalisia palveluita lisäämällä. Kysynnän kasvaessa jonot päihdehuollon avo- ja laitoshoitoon kuitenkin pidentyivät. Päihdehuollossa kasvatettiin opioidikorvaushoidon hoitopaikkojen määrää omissa palveluissa, jalkautettiin C-hepatiitti- ja HIV-testausta asumispalveluyksiköihin ja tehostettiin laitosvieroitushoitoon pääsyä 3 vrk:n sisällä. Palveluiden laatua kehitettiin edelleen henkilöstön systemaattisella koulutuksella.

Kuntoutuspalvelujen henkilöstösiirrot pandemiatehtäviin ja puheterapian henkilöstövaje vähensivät käyntimääriä ja lisäsivät odotusaikaa palveluihin. Erilaisia etävastaanottotapoja kehitettiin mahdollistamaan vastaanotot pandemian aikana. Etäkontakteja oli reilu viidennes kaikista käynneistä.

Ennaltaehkäisevässä terveydenhuollossa kaikki lakisääteiset palvelut toteutettiin suunnitellusti, ajoittain kiireettömiin vastaanottoihin pääsyssä oli viivettä. Koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa kontaktimäärät vähenivät etäopetuksen sekä pandemiatehtäviin liittyvien henkilöstösiirtojen vuoksi. Neuvolan puhelinpalvelussa 95 prosenttia sai palveluun yhteyden alle 5 minuutissa.

Terveysasemilla hoitoon pääsyä ja saatavuutta kehitettiin panostamalla hoitajavetoiseen moniammatilliseen tiimityöskentelyyn ja hoitamalla potilaan asiat ensikontaktissa. Toimintaan koulutettiin 6 lääkkeenmääräämishoitajaa. Erikoissairaanhoidon kanssa tehtiin yhteistyötä reaaliaikaisten etäkonsultaatioiden kehittämisessä ja jalkautuvassa toiminnassa. Työttömien terveystarkastusprosessit on uudistettu yhteistyössä Kuntakokeilun ja TE-toimiston kanssa, mutta tarkastuksia tehty toistaiseksi niukalti.

Kuntoutuspalveluissa jatkettiin puhelinpalvelujen, sähköisen asioinnin ja etäkuntoutusratkaisujen kehittämistä saavutettavuuden ja oikea-aikaisen ohjauksen ja neuvonnan parantamiseksi. Moniammatillisia yhteis- ja ryhmävastaanottoja sekä fysioterapeutin suoravastaanottoja lisättiin. Fysioterapeutteja koulutettiin lisää suoravastaanottotoimintaan. Apuvälinepalvelu eriytyi omaksi toimintayksiköksi ja uusi apuvälinejärjestelmä otettiin käyttöön.

Ennaltaehkäisevässä terveydenhuollossa asiakkaiden lisääntyneisiin mielenterveyden haasteisiin vastattiin osaamista, työmenetelmiä ja moniammatillista työtä parantamalla esimerkkeinä matalan kynnyksen IPC-interventio koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa ja perinataalipsykiatrin toiminta keskusneuvolassa. Myös muita näyttöön perustuvien menetelmien käyttöä laajennettiin: Perhepolku koko neuvolatoiminnan alueelle, Voimaperheet pilotti käynnistynyt, väkivallan puheeksiottokoulutus toteutettu ja toimintamalli jalkautettu sekä Moniku-malli käynnistetty. Perhekeskustoiminnan suunnittelutyötä lapsiperheiden tukemiseksi jatkettiin ja miniperhekeskustoimintaa toteutettiin järjestämällä fysioterapian ja erikoissairaanhoidon vastaanottoja neuvoloiden tiloissa. Asiakkaiden palvelutarjontaa neuvolapisteissä kehitettiin yhdistämällä Mikkolan ja Pähkinärinteen neuvolat osaksi laajemman palvelun yksiköitä.

Mielenterveyspalveluissa kehitettiin vakiosisältöinen ryhmähoito jokaisen toipumisvaiheen kohderyhmälle ja henkilökunta sai ryhmähoidon koulutusta. Ryhmähoitoa jouduttiin vuoden aikana rajoittamaan koronaepidemian vuoksi. Liikkuva terveysneuvonta siirtyi ostopalveluista omaan palvelutuotantoon, mutta palvelun avulla ei tavoitettu kohderyhmää hyvin. Laitoskuntoutuksesta tai vankilasta vapautuvien asiakkaiden yksilöllistä kuntoutumista tuettiin Silta-mallin avulla. Kokemusasiantuntijat olivat aktiivisesti mukana palvelujen kehittämisessä ja tuottamisessa. Vuoden lopulla tehtiin päätös Terapiat etulinjaan

-hankkeen käynnistämisestä. Ehkäisevän päihdetyön yksikön koulutuksellinen rooli vahvistui ja tavoitteena ollut 8 koulutusta ylittyi. 20-vuotisjuhlavuoden Päihdefoorumi järjestettiin web-seminaarina ja siihen osallistui noin 1 400 katsojaa, minkä lisäksi tilaisuus on katsottavissa tallenteena. Myös muut päihde- ja mielenterveyspalveluiden työntekijät järjestivät aikaisempaa enemmän koulutuksia etupäässä sosiaali- ja terveyspalveluiden henkilöstölle.

Henkilöstötilanne oli kokonaisuudessaan melko hyvä. Henkilöstön saatavuuden ongelmat kuitenkin lisääntyivät, minkä vuoksi myös ostopalvelun ja vuokratyövoiman käyttöä lisättiin. Henkilöstöä jouduttiin kohdentamaan pandemia- ja kehittämistehtäviin, mikä vaikutti myös henkilöstön jaksamiseen ja eettiseen kuormittumiseen.

Talousarvion toteutuminen

Tulosalueen menot vuonna 2021 olivat 148,7 milj. euroa ja tulot 68,9 milj. euroa.

Toimialan pandemiamenojen seuranta toteutettiin keskitetysti terveyspalvelujen palvelualueella. Terveyspalvelujen menot vuonna 2021 ilman toimialan pandemiamenoja ja lentokentällä toteutetun rajaterveysvalvonnan (terveysturvallisuuden edistämistoiminta) menoja olivat 89,8 milj. euroa ja tulot 3,6 milj. euroa.

Kaupunginvaltuusto muutti 25.10.2021 palvelualueen määrärahoja toimialan esityksen mukaisesti pandemiamenojen osalta 40,9 milj. euroa ja lentokenttämenojen osalta 9,8 milj. euroa. Palvelualueen omassa toiminnassa menomäärärahaa lisättiin hoitotarvikejakelun ja päivystystoiminnan menoihin sekä työvoiman vuokraukseen. Tulomäärärahaa korotettiin pandemiamenojen perusteella 53,8 milj. eurolla, mikä sisälsi lentokenttätoiminnan osalta myös vuoden 2020 toiminnasta saatavan korvauksen. Tulomäärärahaa pienennettiin asiakasmaksutulojen osalta 0,7 milj. euroa. Määrärahan muutosesitys perustui elokuun lopun tilanteen toteutumisennusteeseen. Opiskelijoiden ja koululaisten palkkaamista varten tarkoitettua määräraha siirrettiin kaupunginjohtajan päätöksellä tulosalueen määrärahaan.

Pandemiamenot

Palvelualueen alkuperäinen talousarvio ei sisältänyt pandemia- eikä lentokenttätoiminnan menoja. Lentokenttätoiminnan menoja toteutui 8,6 milj. euroa ja muita pandemiamenoja 50,3 milj. euroa.

Palvelualueen alkuperäiseen talousarvioon nähden normaalin toiminnan menot ilman pandemia- ja lentokenttätoiminnan menoja ylittyivät 3,1 milj. eurolla ja tulot alittuivat 0,5 milj. eurolla. Menoylitys syntyi diabetesyksikön hoitotarvikejakelun, terveyskeskuspäivystyksen sekä työvoiman vuokrauksen menoista. Lopulliseen määrärahaan nähden tulot alittuivat 0,1 milj. eurolla ja menot alittuivat 0,2 milj. eurolla.

Pandemiamenojen osalta lopulliseen määrärahaan nähden menot ylittyivät 9,4 milj. eurolla ja lentokenttätoiminnan osalta menot alittuivat 1,2 milj. eurolla. Lentokenttätoiminnan menot toteutuivat 8,6 milj. euron suuruisina. Pandemiamenojen osalta suurimmat menoerät olivat testaustoiminta 35,7 milj. euroa, koronarokotustoiminta 5,9 milj. euroa ja tartunnanjäljitys 2,3 milj. euroa. Pandemiasta aiheutuneiden kustannusten kattamiseksi saatiin valtionkorvausta alkuvuoden osalta 38,0 milj. euroa sisältäen korvaukset testaustoiminnasta, rokotustoiminnasta ja tartunnanjäljityksestä sekä Vantaan väestömäärään perustuvan yleiskorvauksen (kertakorvaus) muihin koronasta aiheutuneisiin välittömiin kustannuksiin. Lentokenttätoiminnan osalta valtio korvasi alkuvuoden osalta 5,9 milj. euroa. Loppuvuoden osalta pandemiamenojen valtionkorvauksesta ei saatu maksupäätöstä ennen tilinpäätöksen valmistumista, mutta Kirjanpitolautakunnan ohjeistuksen mukaisesti Sosiaali- ja terveyspalvelujen vuoden 2021 tilinpäätöksen tuloihin on sisällytetty pandemian osalta 21,4 milj. euroa ja lentokenttätoiminnan osalta 4,3 milj. euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Terveysasemien keskitetyn puhelinpalvelun suorien puhelujen odotusaika (min, ka)	27	≤5	9
Terveysasemien keskitetyn puhelinpalvelun takaisinsoittojen odotusaika (min, ka)	1 445	≤60	265
Odotusaika terveysaseman lääkärin vastaanotolle kiireettömässä asiassa (3. vapaa aika lääkärille, vrk, mediaani) [1]	37,5	≤14	67
Äitiys- ja lastenneuvolan käyntien ja käyntejä korvaavien kontaktien lukumäärä [2]	121 601	123 000	119 881
Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon käyntien ja käyntejä korvaavien kontaktien lukumäärä [2]	64 010	76 000	69 270
Mielenterveyspalvelujen käyntejä ja käyntejä korvaavia kontakteja/asukas	-	0,031	0,036
Terapiapalvelut, etäkontaktien suhde vastaanottokäynteihin (%) [3]	-	≥15 %	22 %
Perumattomat poisjäännit, suhde toteutuneisiin käynteihin (%) [4]	-	≤2,0 %	3,2 %

1) Mediaani on järjestetyn tulosjoukon keskimmäinen luku. Parillisessa tulosjoukossa kahden keskimmäisen luvun keskiarvo.
2) Sisältää hoitajien ja lääkäreiden vastaanottokäynnit, ryhmäkäynnit, ryhmätilaisuudet, kotikäynnit, käyntejä korvaavat puhelut ja sähköiset kontaktit.
3) Fysioterapia, toimintaterapia, puheterapia, ravitsemusterapia.
4) Terveysasemapalvelut, ennaltaehkäisevä terveydenhuolto, kuntoutuspalvelut.

12 40
Perhe- ja sosiaalipalvelut

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	12 939	-1 975	10 964	12 929	-1 965
Menot	-120 273	-7 506	-127 779	-130 290	2 512
Toimintakate	-107 334	-9 481	-116 815	-117 362	547

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Perhe- ja sosiaalipalvelujen tehtävä on edistää asukkaiden hyvinvointia järjestämällä lakisääteisiä ennaltaehkäiseviä, tukea antavia ja viimesijaisia sosiaali- ja terveyspalveluja. Palvelualueeseen kuuluu lapsiperheiden sosiaalityön ja lastensuojelun, aikuisten ja nuorten sosiaalipalvelujen sekä psykososiaalisten palvelujen palveluyksiköt sekä keskitetty laatu-, osto- ja valvontayksikkö.

Palvelualueen tavoitteena on vahvistaa yhdessä vantaalaisten perheiden toimivaa ja turvallista arkea. Perhe- ja sosiaalipalvelujen perustehtävä on monialaisten lakisääteisten palvelutehtävien laadukas ja inhimillinen toteuttaminen. Palvelualue mahdollistaa edellytykset vantaalaisten perheiden hyvään arkeen, turvalliseen ja oman näköiseen elämään yhdessä asiakkaan ja muiden toimijoiden kanssa.

Pandemian aikana kaikissa palvelualueen lakisääteisissä toiminnoissa turvattiin palvelujen saatavuus asiakkaille. Lisääntynyt palveluntarve kuitenkin ruuhkautti palveluun pääsyä ja pitkitti palvelutarvetta.

Palvelutarpeen kiihtymisen syinä olivat pandemian lisäämä kuormitus perheissä sekä muiden tukea tarjoavien palvelujen saatavuuden vaikeus. Pandemian aikana syntynyt palveluvelka kohdistuu erityisesti lasten ja nuorten mielenterveyspalveluihin, työikäisten päihde- ja mielenterveyspalveluihin, parisuhteen tukeen ja eroauttamiseen sekä kotiin annettavaan tukeen.

Lastensuojeluilmoitusten ja sosiaalihuoltolain mukaisten ilmoitusten käsittely sekä palvelutarpeen arviointi tehostui organisaatiomuutoksen myötä. Koronan aiheuttamasta palvelutarpeen kasvusta johtuen lastensuojeluilmoitusten ja uusien palvelutarpeen arviointien määrä kuitenkin kasvoi huomattavasti. Lisääntynyt palvelutarve johti siihen, että toiminnan tehostumisesta huolimatta lakisääteisissä määräajoissa ei pysytty. Vuonna 2021 tehtiin 12 050 lastensuojeluilmoitusta, mikä oli 14 prosenttia edellisvuotta enemmän.

Lastensuojelun avohuollon asiakasmäärä kasvoi vuoden 2021 aikana 27 prosenttia. Huostaanottoja tehtiin vuoden 2021 aikana yhteensä 109, joka oli 15 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2020. Huostaanotettuna oli 0,2 prosenttia Vantaan 0–17-vuotiaista.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan asettama tavoite on ollut rajata lastensuojelun vastuusosiaalityöntekijänä toimivien sosiaalityöntekijöiden asiakasmäärä enintään 35 asiakaslapseen vastuusosiaalityöntekijää kohden. Kasvaneiden asiakasmäärien ja etenkin avohuollon täyttämättä olevien vakanssien vuoksi tavoitteeseen ei vuoden 2021 aikana päästy.

Psykososiaalisissa palveluissa lisääntynyt palveluntarve ja tilanteiden kriisiytyminen näkyi palveluihin pääsyn viivästymisinä. Esimerkiksi nuorten psykososiaalisiin palveluihin odotusaika oli keskimäärin 50 päivää ja palvelua odotti 172 nuorta (tilanne 31.12.2021).

Aikuisten ja nuorten palveluissa pandemiavuosi näyttäytyi asiakkaiden lisääntyneinä tuen tarpeina. Ajoittaisten sulkujen ja harrastustoimintojen vähentymiset vaikuttivat myös asukkaiden mielen hyvinvointiin ja sosiaalisiin suhteisiin, mikä heijastui viimesijaisiin sosiaalihuollon palveluihin.

Aikuissosiaalityössä ensiarviomalli otettiin käyttöön palvelutarpeen arviointia edeltävänä vaiheena. Tästä saatiin asiakkailta hyvää palautetta, kun asiakas sai ripeästi yhteyden työntekijään. Nopeampi puuttuminen estää myös ongelmien kasaantumista.

Asumispalvelut olivat suurien haasteiden edessä koronapandemian aikana. Palvelua kyettiin kuitenkin tarjoaman kaikille tarvitseville myös ostopalveluja hyödyntämällä. Palvelualueen keskitetty laatu- osto- ja valvontayksikkö tuki osaltaan ostopalvelutuottajien kanssa tehtävää yhteistyötä.

Palvelualue osallistui Vantaa-Kerava asukkaan asialla -sotehankkeen kehittämiskärkiin aktiivisesti (sote-keskus -konsepti, perhekeskus-toimintamalli, päihde- ja mielenterveyspalvelut, neuvonta ja asiakasohjaus sekä vastaanottopalvelut). Lisäksi perhe- ja sosiaalipalveluissa oli käynnissä useita muita hankkeita, kuten toistuvasti ja vakavasti rikoksilla oireilevien nuorten hanke ja asunnottomuutta ehkäisevä hanke.

Perhe- ja sosiaalipalvelujen organisaatiomuutos astui voimaan 1.1.2021. Esimiehet ja palveluyksiköt osallistettiin johtamisen kehittämiseen ja asiakaslähtöisen organisaation toimintaperiaatteiden työstämiseen.

Lastensuojelun avohuollon sosiaalityössä jatkettiin systeemisen sosiaalityön juurruttamista työkäytäntöihin ja sitä kautta vahvistettuiin työn suhdeperustaisuutta ja asiakkaiden osallisuuden kokemusta. Sijaishuoltoon sijoitettujen lasten osalta jatkettiin edelleen perhehoidon vahvistamista ja myös teini-ikäisiä lapsia saatiin sijoitettua perhehoitoon. Kuuselan perhekuntoutuksen paikkalisäys vähensi tarvetta ostoperhekuntoutukselle.

Lapsiperheiden keskitetyn ohjauksen ja neuvonnan sekä monialaisen palvelutarpeenarvioinnin kehittämistä jatkettiin. Tavoitteena on prosessien sujuvoittaminen ja yhteistyörakenteiden luominen.

Laatu, osto ja valvonta -yksikön työ käynnistyi toukokuussa. Yksikkö perustettiin pilottina, ja sen ensivaiheen tehtäviä ja vastuualueita linjattiin palvelualueen johtoryhmässä. Toiminta käynnistyi rekrytointien ja työprosessien kehittymisen myötä loppuvuodesta.

Psykososiaalisissa palveluissa pyrittiin vastaamaan palvelutarpeen kasvun tuomiin haasteisiin mm. kehittämällä ryhmämuotoista tukea, asiakkaaksi tulon prosesseja, laajentamalla konsultatiivista tukea sekä hyödyntämällä ostopalveluja. Palveluvelan hoitamisen tueksi palveluyksikköön kohdennettiin syksyllä uusia vakansseja (Nuortenkeskus Nuppi, lääkäripalvelut, lapsiperheiden kotipalvelu, sosiaalihuoltolain mukainen perhetyö), joista osa saatiin täytettyä loppuvuoden 2021 aikana. Vakanssien avulla lähdettiin aktiivisesti mm. purkamaan Nuortenkeskus Nupin jonoa.

Nuorten matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalveluja kehittävän työryhmän työ jatkui konsultaatiorakenteiden kehittämisen, toimialarajat ylittävän kesätoiminnan ja nuorten osallisuuden vahvistamisen merkeissä.

Sosiaali- ja kriisipäivystyspalveluiden tuottaminen Keravalle käynnistyi suunnitelmien mukaisesti 6.11.2021. Psykososiaalisen tuen valtakunnallisen valmiuden toimintaa kehitettiin edelleen ja vuonna 2021 saadut toimeksiannot toteutettiin vahvalla ammattitaidolla ja osaamisella.

Aikuisten ja nuorten sosiaalipalvelussa kehitettiin asiakaslähtöisempiä palveluja uudessa organisaatiorakenteessa. Hanketyö (Rikoksilla oireilevat nuoret, Asunnottomuushanke, TEOT-osatyökykyisten hanke, Tulevaisuuden sote-keskus) toimi merkittävänä yhteistyökumppanina ja yhdessä tekijänä työn kehittämisessä. Uutena toimintana alkoi kesäkuussa tavoitevalmennusryhmä Noste, jonka kautta aikaisemmin ostopalveluna hankittua sosiaalista kuntoutusta tukevaa palvelua toteutetaan omana toimintana. Toiminta alkoi lupaavasti, vahvuuksia ovat moniammatillisuus, mahdollisuus osallistua ryhmiin, selkeä rakenne ja asiakkaan tarpeen mukainen suunnitelmallinen työskentely. Asiakkaat olivat mukana suunnittelemassa toimintaa. Aikuisten sosiaalipalvelujen neuvonnan ja taloudellisen tuen palveluissa jatkettiin matalan kynnyksen palveluohjauksen mallin kehittämistä. Yksikköön keskitettiin vuoden alusta alkaen palvelualueen asiakaspäätösten toimeenpanoa ja keskittämisestä on saatu hyviä kokemuksia.

Palvelualueella toteutettiin kahta myönteisen erityiskohtelun ohjelmaan liittyvää toimenpidettä. Lapsiperheiden kotipalvelun toimenpiteenä tarjotaan kaikille vauvaperheille kolme maksutonta kotikäyntiä; toiminta alkoi toukokuussa. Osana avoimien kohtaamispaikkojen toimintaa, perheneuvolatoiminnan yksikön koordinoimana, toteutettiin läpi kesälomakauden kesäleiritoimintaa ja syksyn aikana aloitettiin iltapäiväkerhotoiminta alakoululaisille Koivukylän avoimessa kohtaamispaikassa ja Hakunilan yhteisötaholla.

Henkilöstön ja erityisesti sosiaalityöntekijöiden saatavuus haastoi pandemian aikaan enenevässä määrin. Myös psykologien ja lääkäreiden saatavuudessa oli haasteita. Asumispalveluissa oli ajoittain suuriakin haasteita varmistaa riittävä henkilöstömäärä vuorotyöhön. Palvelualue seurasi systemaattisesti henkilöstön, erityisesti sosiaalityöntekijöiden rekrytointitilannetta. Lastensuojelun avohuollon sosiaalityöntekijätilanne kääntyi loppuvuodesta todella haastavaksi ja keinoja tilanteen parantamiseksi haettiin aktiivisesti.

Talousarvion toteutuminen

Tulosalueen menot vuonna 2021 olivat 130,3 milj. euroa ja tulot 12,9 milj. euroa.

Kaupunginvaltuusto korotti 25.10.2021 tulosalueen menomäärärahaa toimialan esityksen mukaisesti 7,5 milj. eurolla ja alensi tulomäärärahaa 2,0 milj. euroa.

Määrärahan muutosesitys perustui elokuun lopun tilanteen toteutumisennusteeseen. Opiskelijoiden ja koululaisten palkkaamista varten tarkoitettua määrärahaa siirrettiin kaupunginjohtajan päätöksellä tulosalueen määrärahaan 0,1 milj. euroa.

Tulosalueen alkuperäiseen talousarvioon nähden menot ylittyivät 10,0 milj. eurolla ja tulot toteutuivat. Lopulliseen määrärahaan nähden tulosalueen menot ylittyivät 2,5 milj. eurolla ja tulot 2,0 milj. eurolla. Tulos (nettotoimintamenot) oli alkuperäistä talousarviota 10,0 milj. euroa ja lopullista talousarviota 0,5 milj. euroa heikompi.

Määrärahan ylitykset syntyivät lastensuojelun, varhaisen tuen ja aikuisten ja nuorten palvelujen ostopalveluista 7,6 milj. euroa, hallinto-oikeuden päätöksistä, joilla Vantaa velvoitettiin maksamaan muille kunnille lastensuojelun ja jälkihuollon korvauksia yht. 0,5 milj. euroa, työvoiman vuokrauskustannuksista ja palkoista yht. 1,4 milj. euroa ja tulkki- ja turvapalveluista 0,5 milj. euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Lastensuojelun ja erityistä tukea tarvitsevan lapsen palvelutarpeen arvioinnit valmistuvat 3 kk määräajassa (THL raportointi)	65 %	100 %	84,6 %
Ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen hakemukset käsitellään 7 päivässä (THL raportointi)	99,2 %	100 %	99,70 %
Lastensuojelun avohuollon asiakasmäärän kuukausikeskiarvo, osuus Vantaan 0--17-vuotiaista	2,2 %	2,4 %	2,7 %
Huostaanottojen tarve väestön 0–17-vuotiaissa	0,22 %	0,19 %	0,22 %
Lastensuojelun asiakasmäärä, lasta/sosiaalityöntekijä	37	35	47
Aikuisten sosiaalityön yksikön asiakaskontaktit/työpanos/työpäivä	3,3	4,2	4,2
Nuorten sosiaalityön yksikön asiakaskontaktit/työpanos/työpäivä	2,5	4,2	3,1
Lapsiperheiden kotipalvelua saavien asiakkaiden määrä	813	500	680
Maahanmuuttajapalvelujen kotouttamistyön asiakaskontaktit/työpanos/työpäivä	3,4	3,5	3,9

12 60
Vanhus- ja vammaispalvelut

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	23 245	0	23 245	27 143	-3 898
Menot	-215 245	-5 412	-220 657	-220 296	-361
Toimintakate	-192 000	-5 412	-197 412	-193 153	-4 259

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vanhus- ja vammaispalvelujen palvelualueen toiminta on organisoitu erityisasumisen, kotona asumisen tuen, ostopalvelujen ja Vantaan sairaalan palveluyksiköihin sekä palvelualuetasoisesti toimivaan resurssikeskukseen. Erityisasumisen palveluyksikössä tuotetaan erilaisia lakisääteisiä asumispalveluja ikääntyneille ja vammaisille. Kotona asumisen tuen palveluyksikön vastuulle kuuluvat asiakasohjaus, kotihoito, vammaisten työ- ja päivätoiminta sekä vanhusten päivätoiminta. Vantaan sairaalan palveluyksikkö vastaa Vantaan perusterveydenhuollon sairaalatoiminnasta. Palveluyksikköön kuuluu toimipisteitä Katriinan sairaalassa sekä Peijaksen sairaalassa. Ostopalveluyksikkö vastaa palvelujen hankinnasta, järjestämisestä, sopimus- ja laadunvalvonnasta sekä palvelun tuottamistavan valinnasta asiakasta ja omaista kuullen. Resurssikeskuksen tehtävä on tukea palvelualueen tavoitteita henkilöstön ja muiden resurssien kohdentamisessa asiakastarpeiden mukaisesti.

Vanhus- ja vammaispalveluissa tehtiin vuoden 2021 aikana lukuisia toimenpiteitä pandemiatilanteen hillitsemiseksi ja sujuvien hoito- ja palveluketjujen varmistamiseksi poikkeustilanteessa. Pandemiatilanne lisäsi tehostetun palveluasumisen tarvetta ja kasvatti jonoa palveluun. Vapaiden paikkojen puutteesta sekä henkilöstövajauksesta johtuen lakisääteisiä palvelujen järjestämisen määräaikoja ei pystytty noudattamaan kaikilta osin. Palveluketjujen sujuvuuksissa oli haasteita niin kotiin vietävissä kuin asumisen palveluissa. Kaikkiin Vantaan alueella sijaitseviin vanhusten ja vammaisten asumisyksiköihin tehtiin vähintään kaksi valvontakäyntiä vuoden aikana. Toinen käynneistä oli ennalta ilmoittamaton.

Ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen paikkojen tarve oli ennustettua suurempi. Tehostettu palveluasuminen on pääsääntöisesti asukkaiden loppuelämän ajan kestävää. Koronan vuoksi tehostetut hygieniatoimet ovat todennäköisesti vähentäneet muita infektiotauteja ja ikääntyneiden sairastavuutta, ja asukkaiden vaihtuvuus tehostetussa palveluasumisessa oli aiempaa vähäisempää. Vammaisten palvelujen osalta saatavuuden ongelma kohdentui erityisesti vaativiin palveluihin. Henkilöstön saatavuuden haasteet vaikeuttivat tilannetta, kun tyhjille paikoille ei henkilöstövajeen vuoksi pystytty ottamaan uusia asiakkaita. Parin viime vuoden aikana kasvanut palveluvelka kasvoi edelleen, vaikka jossain määrin palveluja pystyttiin myös räätälöimään ja esimerkiksi perhehoitoa pystyttiin järjestämään uusille asiakkaille, etenkin ikääntyneiden lyhytaikaisen hoivan tarpeisiin.

Koko vuoden jatkuneesta haastavasta henkilöstötilanteesta sekä koronasta huolimatta kotihoito pystyi vastaamaan asiakkaiden hoidon- ja palveluntarpeisiin. Palvelutarpeen ja toimintakyvyn arvioinnissa hyödynnettiin RAI-järjestelmää ja kotihoidon asiakkaiden RAI-arviointien peittävyys nousi edelliseen vuoteen verrattuna 10 prosenttiyksikköä. Kotona asuvien yli 75-vuotiaiden osuus oli joulukuun lopussa tavoitteen mukaisesti 93,4 prosenttia.

Keväällä ikääntyneiden päivätoiminnan osittainen supistaminen koronan vuoksi kasvatti asiakkaiden palvelujen aloittamisen odotusaikoja. Syksyllä kasvaneen palvelutarpeen purkamiseksi omaa toimintaa vahvistettiin avaamalla Raikukujan päivätoiminta ja lisäämällä Simonkylän päivätoimintaan asiakaspaikkoja. Myös vammaisten työ- ja päivätoimintakeskusten toimintaa supistettiin keväällä koronatilanteesta johtuen tilapäisesti. Työtoimintakeskukset toimivat koko vuoden normaalisti, mutta toiminta-aikoja toteutettiin porrastaen terveysturvallisuutta varmistaen.

Sairaalan kyky tuottaa sairaanhoito- ja kuntoutuspalveluja pysyi koronasta huolimatta varsin tyydyttävällä tasolla. Kevään osastoepidemiat ja niistä johtuneet sulut vähensivät hoitojaksojen määrää ja pidensivät niiden kestoa, minkä jälkeen toimintaa on haastanut jatkohoitoa sairaalassa odottavien potilaiden lukumäärän kasvu. Kotisairaalan ja Liikkuvan sairaalan käyntimäärät olivat tavoitellusti kasvusuuntaiset.

Elokuussa 2021 otettiin käyttöön 54-paikkainen Hämeenkylän vanhustenkeskus, johon siirtyi Ruukkukujalta Myyrinkoti 3:n tehostetun palveluasumisen paikat. Uusia tehostetun palveluasumisen paikkoja tuli vanhustenkeskukseen 31, jotka otettiin asteittain käyttöön henkilöstövajeesta johtuen. Myyrinkodin remontointi arviointi- ja kuntoutusyksiköksi käynnistyi loppuvuodesta. Koivukodin toiminta siirtyi huhtikuun alussa Ruukkukujalle remontoituihin tiloihin. Vammaisten lasten ja nuorten uuden lyhytaikaisen hoidon yksikön toiminta käynnistyi vähitellen.

Tehostetun palveluasumisen henkilöstömitoituksen välittömän ja välillisen asiakastyön seuranta käynnistyi ja henkilöstörakennetta uudistettiin vastaamaan vanhuspalvelulain edellyttämää mitoitusta.

Asiakkaiden kasvavan palvelutarpeen ja sen oikea-aikaiseen arviointityöhön vastaamiseksi perustettiin uusi asiakasohjauksen arviointitiimi syyskuussa 2021. Arviointitiimin työ kohdentui alkuvaiheessa erityisesti huoli-ilmoituksiin, henkilökohtaisen avun sekä vammaisasumisen asiakkaiden palvelutarpeiden arviointiin sekä oikeiden vaikuttavien palvelujen käynnistämiseen kotona asumista ja asiakkaan voimavaroja tukien.

Kotihoidon kehittämisprojekti kokosi tietoa välittömään asiakasaikaan vaikuttavista tekijöistä ja tämän pohjalta luotiin suunnitelma toteutettavista korjaustoimista mm. työnjaon, kirjaamisen sekä toimintakulttuurin muutoksen edistämiseksi. Kotona asumista vahvistavan kuntoutuksen kehittämistä ja lisäämistä toteutettiin mm. GeroMetro kuntoutuksen yhteistyöverkostoa vahvistaen, kuntoutuksen palveluvalikkoa kuvaten sekä kuntoutuksen osaamista vahvistaen mm. kotihoidon uusien fysioterapeuttien vakanssien perustamisen myötä. Etsivää vanhustyön MEK Kiinnekohtia -hankkeen ensimmäinen vaihe päättyi lokakuussa. Hanke sai jatkorahoituksen vuodelle 2022 ja toiminnan jatkumisen suunnitelmaa laadittiin joulukuussa. MEK-kiinnekohtia hanke tuotti aktiivisia asiakasjaksoja 71 asiakkaalle ja Vantaalla aloitti kaksi Pilke-ryhmää.

Vanhusten päivätoiminnassa kehitettiin vuoden aikana virtuaalitoimintaa, jonka piirissä oli 21 asiakasta. Vammaisten työ- ja päivätoiminnassa virtuaalitoiminnan pilotointi jatkui, ja kokemukset toiminnasta olivat positiivisia. Toiminnan piirissä oli vuonna 2021 59 asiakasta.

Palvelujen myöntämisen perusteita kehitettiin yhteistyössä Keravan kanssa. Vammaisten palvelujen myöntämisen perusteiden työntekijäohje laadittiin ja otettiin käyttöön päätöksenteon tukena. Myös ikääntyneiden palvelujen myöntämisen perusteet päivitettiin. Henkilökohtaisen avun, ikääntyneiden kotikuntoutuksen, asunnon muutostöiden ja turvapuhelimen palvelut kilpailutettiin vuoden 2021 aikana, ja uusiin sopimuksiin siirtyminen sujui suunnitellusti. Myös asiakasohjauksesta ostopalveluihin siirtyvien järjestämisvastuiden toteuttaminen eteni suunnitelmien mukaan.

Vantaan sairaalan kaksivuotinen kehittämisohjelma (2020–2021) saatiin päätökseen koronan ajanjaksolle aiheuttamista haasteista huolimatta. Kehittämisohjelmassa edistettiin keskeisiä potilaan hoidon, kuntoutuksen ja hoitoketjun prosesseja ja toimintamalleja, ja sen painopisteinä olivat potilaskokemus, sujuva ja vaikuttava hoito, osaamisen vahvistaminen, uusien potilaslähtöisten palvelumallien kehittäminen sekä valmentava johtaminen. Ensimmäisen vuosikolmanneksen aikana käynnistetyn uuden palvelumuodon, LiiSa liikkuva sairaalan, pilotointia jatkettiin suunnitelman mukaisesti eteenpäin. Ensimmäisen toimintavuoden kokemukset olivat myönteisiä ja kontaktimäärät odotetusti kasvoivat loppuvuotta kohden. Palvelua kehitetään ja seurataan yhteistyössä HUS Akuutin ja Espoon kaupungin kanssa.

Vuoden 2021 RAI-vertailutiedot vietiin Power BI:hin ja esimiesten koulutus tietojen hyödyntämiseksi toiminnan kehittämisessä aloitettiin. Palvelualueen RAI-roolien ja prosessien tarkastelu sekä päivittäminen tiedolla johtamisen näkökulmasta käynnistyi.

Palvelualueelta osallistuttiin Tulevaisuuden sote-keskus -valmistelun kehittämiskärkien työryhmiin. Palvelurakenteen uudistamiseksi osallistuttiin projektiryhmään, joka selvittää eri palvelujen nykyistä ja tulevaisuuden tarvetta sekä palvelujen tarkoituksenmukaisia tuotantotapoja.

Kunta 10 -kyselyn, työolojen arvioinnin ja Laava-arvioinnin pohjalta palveluyksiköt tekivät työhyvinvoinnin ja työn mielekkyyden lisäämiseksi kehittämissuunnitelmat, joiden mukaan toimintaa lähdettiin kehittämään. Työn mielekkyyttä sekä henkilöstön pito- ja vetovoimaa vahvistettiin mm. systemaattisella perehdytyksellä, vastuukuvauksia selkiyttämällä ja toimintatapoja yhtenäistämällä. Palvelualueen osaamisen kehittämisen projektiryhmä kehitti, koordinoi ja tuki palvelualueen koulutussuunnittelua sekä koulutusten toimeenpanoa yhdessä uuden koulutuskumppaniksi vaihtuneen Metropolia ammattikorkeakoulun kanssa.

Vanhus- ja vammaispalvelujen palvelualueella oli merkittävä työvoimavaje useissa toimintayksiköissä. Vuoden lopussa palvelualueen vakanssien täyttöaste oli noin 88 prosenttia. Henkilöstön saatavuutta pyrittiin parantamaan uusien rekrytointikanavien käyttöönotolla elokuusta alkaen. Tehostettujen kampanjoiden näkyvyys nosti hakijamääriä avoimiin tehtäviin. Palvelualueen lähtövaihtuvuus oli 13 prosenttia ilman eläkkeelle jääneitä. Henkilöstön pitovoimaa arvioitiin mm. lähtöpalautekyselyn avulla. Vuoden aikana palvelualueelta lähteneistä työntekijöistä vain 39 prosenttia antoi kirjallisen lähtöpalautteen.

Talousarvion toteutuminen

Palvelualueen menot vuonna 2021 olivat 220,3 milj. euroa ja tulot 27,1 milj. euroa.

Kaupunginvaltuusto korotti 25.10.2021 palvelualueen menomäärärahaa toimialan esityksen mukaisesti 5,3 milj. eurolla. Määrärahan muutosesitys perustui elokuun lopun tilanteen toteutumisennusteeseen ja koostui pääosin asiakaspalvelujen ostoista. Opiskelijoiden ja koululaisten palkkaamista varten tarkoitettua määrärahaa siirrettiin kaupunginjohtajan päätöksellä tulosalueen määrärahaan 0,1 milj. euroa.

Palvelualueen alkuperäiseen talousarvioon nähden menot ylittyivät 5,1 milj. eurolla. Merkittävimmät ylitykset toteutuivat vammaisten asumisen ostoissa, vammaisten henkilökohtaisessa avussa sekä Kaunialan sairaalan ostopalveluissa. Palvelualueen menot toteutuivat lopullisen määrärahan mukaisesti.

Palvelualueen tulot ylittyivät 3,9 milj. eurolla. Ylityksestä 1,2 milj. euroa on valtion maksamia korvauksia koronapandemian aiheuttamista kuluista.

Tulosalueen menot alittivat lopullisen määrärahan kokonaisuudessaan 0,4 milj. euroa. Henkilöstömenojen osuus alitti talousarvion 1 milj. euroa sisältäen vuokratyövoiman käytön (henkilöstökulujen alitus 3,9 milj. euroa ja työvoimavuokrauksen ylitys 2,9 milj. euroa). Hämeenkylän vanhustenkeskuksen avaus syyskuussa 2021 vähensi henkilöstömenoja 0,6 milj. euroa (budjetoitu kokovuotiseksi). Asiakaspalveluiden ostot ylittivät talousarvion 5,3 milj. eurolla. Ilman talousarvion lisämäärärahaa, ylitys oli 11,2 milj. euroa.

Palvelualueista kotona asumisen tuen menot alittuivat 3,1 milj. eurolla, ostopalvelujen menot ylittyivät 5,3 milj. eurolla (8 milj. euroa ylitystä alkuperäiseen), erityisasumisen menot alittuivat 3,6 milj. eurolla (4,1 milj. euroa alitusta alkuperäiseen) ja Vantaan sairaalan menot alittuivat 0,6 milj. eurolla (2,6 milj. euroa ylitystä alkuperäiseen). Resurssikeskuksen menot toteutuivat 1,6 milj. euroa talousarviota suurempina.

Toiminnoittain tarkasteltaessa suurimmat erot talousarvioon toteutuivat vammaisten henkilökohtaisessa avussa, jossa asiakaspalveluostot ylittivät lisämäärärahallisen talousarvion 1,3 milj. eurolla. (2,5 milj. euroa ylitystä alkuperäiseen talousarvioon). Ostopalveluissa vammaisten asumispalvelut ylittivät 3,5 milj. euroa lisämäärärahallisen talousarvion, mutta ylitys alkuperäiseen talousarvioon verrattuna oli 4,8 milj. euroa.

Kaunialan sairaalan ostopalvelut alittivat lopullisen käyttösuunnitelman 0,5 milj. eurolla (2,7 milj. euroa ylitystä alkuperäiseen).

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä 31.12	93,4 %	93,4 %	93,4 %
Omaishoidontuen peittävyys 75-v / 75+ väestö, 31.12	2,1 %	2,1 %	2,0 %
Säännöllisen kotihoidon piirissä 75 täyttäneitä/75+ väestö 31.12	8,8 %	9,3 %	7,8 %
Kotihoidon välitön työaika, % työajasta, lh	38 %	60 %	38 %
Ikääntyneiden pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen 75 vuotta täyttäneet asiakkaat 31.12., % vastaavan ikäisestä väestöstä	6,3 %	6,2 %	6,4 %
Tuetusti ja palveluasumisessa asuvien osuus kehitysvammaisten asumispalveluissa, % asumispalvelujen piirissä olevista	37,6 %	39,0 %	38,6 %
Terveyskeskussairaalan hoitojakso/sairaansija, ka (v. 2020 yht. 211 sairaansijaa)	15,1	17,5	14,7
Terveyskeskussairaala, kotiutus -% omaan kotiin	70 %	75 %	73,6 %

12 13
Suun terveydenhuollon liikelaitos

Tuloslaskelma

1 000 €	Talousarvio 2021	Talous-arvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/ alitus
Liikevaihto	**24 775**	**0**	**24 775**	**24 020**	**755**
Liiketoiminnan muut tulot	635	0	635	661	-26
Materiaalit ja palvelut	-5 326	0	-5 326	-6 225	900
Henkilöstömenot	-16 836	0	-16 836	-15 825	-1 011
Poistot ja arvonalentumiset	-10	0	-10	-11	1
Liiketoiminnan muut menot	-2 338	0	-2 338	-1 948	-389
Liikeylijäämä (-alijäämä)	**900**	**0**	**900**	**671**	**229**
Muut rahoitustulot	17	0	17	28	-11
Kunnalle maksetut korko-menot	-159	0	-159	-159	0
Korvaus peruspääomasta	-68	0	-68	-68	0
Muut rahoitusmenot				-1	1
Rahoitustulot ja -menot	-210	0	-210	-201	-10
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	**690**	**0**	**690**	**470**	**220**
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0
Vapaaeht. varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**690**		**690**	**470**	**220**

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen toiminnallisena tavoitteena on tuottaa suun terveydenhuollon palveluja Vantaan väestölle. Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tehtävänä on vastata kansanterveyslaissa ja muussa lainsäädännössä tarkoitetusta kaupungin järjestämisvastuulle kuuluvista suun terveydenhuollon palveluista palvelusopimuksen mukaisesti.

Vuoden toiminnan kannalta keskeinen asia oli vuonna 2020 covid19-pandemian vuoksi syntyneeseen palveluvelkaan vastaaminen. Lisäksi pandemian vuoksi tuli hammashoidossa käyttää koko vuoden erityissuojauksia ja -materiaaleja sekä -instrumentteja. Nämä lisäsivät materiaalikuluja ja hidastivat työskentelyä. Henkilökuntaa piti siirtää haastattelemaan potilaita ennen vastaanotolle tuloa, mikä oli pois suoraan potilastyöhön osoitetusta henkilöresurssista.

Koronaepidemian aikana kehitetty videovastaanottopalvelu on vakiintunut osaksi palvelutarjontaapienten lasten tarkastuksissa, oikomishoidossa, terveydenedistämisessä ja neuvonnassa. Kuntalaisten suun terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen toimenpiteineen on toteutunut suunnitelman mukaisesti. Terveydenedistämisen isommat yleisötapahtumat ovat jouduttu perumaan tai ne ovat toteutuneet digitaalisia palveluita hyödyntäen, sillä muunlaisia yleisötapahtumia ei ole ollut mahdollista toteuttaa pandemian aikana. Sosiaalisen median ja internet-sivujen kautta välitettäviä terveydenedistämiseen liittyvää materiaalia on tuotettu aikaisempaa enemmän.

Vuoden aikana annettiin palveluja 72 354 asiakkaalle. Asiakkaiden määrä kasvoi edelliseen vuoteen 19,9 prosenttia. Vantaalaisten terveyskeskuksessa hammaslääkärissä käyvien osuus väestöstä pysyi melkein samana kuin edellisenä vuonna (2021 18,40 % ja 2020 18,25 %). Potilaskohtaisten käyntien määrä nousi edellisestä vuodesta (2021 2,86 käyntiä/potilas ja 2020 2,20 käyntiä/potilas).

Suun terveydenhuollossa toteutui 124 869 hammaslääkärikäyntiä (93 842 käyntiä vuonna 2020, kasvua edelliseen vuoteen 33,1 prosenttia), 47 787 suuhygienistikäyntiä (35 122 käyntiä vuonna 2020, kasvua edelliseen vuoteen 36,1 prosenttia) sekä 7 579 hammashoitajakäyntiä (3 923 käyntiä vuonna 2020, kasvua 93,2 prosenttia).

Suun terveydenhuollon kiireelliseen ensiapuun pääsi saman päivän aikana. Ensiapukäyntejä oli saman verran kuin edellisenä vuonna (2021 oli 18 536 käyntiä ja 2020 oli 18 554 käyntiä).

Talousarvion toteutuminen

Liikevaihto oli 24,0 milj. euroa verrattuna talousarvioon 24,8 milj. euroa. Keskeinen tekijä on asiakasmaksujen alhaisempi kertymä (-793 000 euroa), johtuen pandemian vaikutuksesta. Liiketoiminnan muihin tuottoihin kirjatun avustuksen tarkoitus kattaa edellisten vuosien alijäämä ja tasapainottaa taloutta.

Toiminnan materiaali- ja palvelukuluissa merkittäviä ylityksiä talousarvioon verrattuna olivat aine- ja tarvikekuluissa (ylitys -775 000 euroa) ja palveluissa (ylitys -125 000 euroa). Henkilöstökulut olivat 15,8 milj. euroa, talousarvio oli 16,8 milj. euroa. Materiaaleja jouduttiin hankkimaan yli suunnitelmien johtuen pandemian edellyttämistä suojavarusteista sekä erityisinstrumenteista ja -välineistä sekä välinehuollon ulkoistamisesta. Talousarvion henkilöstömenoissa on mukana välinehuollon henkilöstömenot (740 000 euroa). Liiketoiminnan muissa kuluissa säästettiin 389 000 euroa, johtuen pääasiassa kirjattujen luottotappioiden määrästä. Sisäiset vuokrat 2021 olivat talousarvion mukaiset.

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen suunnitelman mukaiset poistot olivat 11 000 euroa.

Liikelaitoksen tulos oli 470 068,11 euroa ylijäämäinen (vuonna 2020 ylijäämä oli 166 952,47 euroa ylijäämäinen).

Liikelaitoksen oma pääoma vuoden 2021 lopussa oli 992 612,19 euroa (vuoden 2020 lopussa 383 087,78 euroa). Liikelaitoksen peruspääoman ylijäämä on 18 177,19 euroa.

Rahoituslaskelman lyhennelmä

1 000 €	Talousarvio 2021	Toteutuma	Ylitys/alitus
Toiminnan ja investointien rahavirta	**700**	**481**	**220**
Rahoituksen rahavirta			
Oman pääoman muutokset	0	139	-139
Ylijäämän palautus kunnalle	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	-635	635
Rahavarojen muutos	**700**	**-15**	**715**

Investoinnit

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen investoinnit vuonna 2021 rahoitettiin leasingperusteella, joten investointeja ei kirjattu taseeseen, sama peruste on ollut voimassa myös edellisinä.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
asiakasmäärä kpl	60 348	78 000	72 354
käynnit yhteensä kpl	136 442	207 000	180 235
painotetut toimenpiteet kpl	343 106	450 000	379 105
painotetut toimenpiteet per käynti kpl	2,5	2,2	2,1

13
Kasvatus ja oppiminen

Vastuuhenkilö: Katri Kalske

Toimielin: Kasvatuksen ja oppimisen lautakunta
Puheenjohtaja: Paula Lehmuskallio

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Kasvatus ja oppiminen yhteensä					
Tulot	34 665	1 729	36 393	38 282	-1 889
Menot	-480 156	-8 669	-488 825	-483 465	-5 360
Toimintakate	-445 492	-6 940	-452 432	-445 182	-7 249
Kasvatus ja oppiminen bruttoyksiköt					
Tulot	32 760	1 729	34 489	36 658	-2 169
Menot	-442 484	-7 603	-450 087	-445 807	-4 280
Toimintakate	-409 724	-5 874	-415 598	-409 150	-6 448

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2021

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan toiminnassa isoimpana muutoksena vuoden 2021 aikana tuli voimaan oppivelvollisuuden laajentuminen, joka koski lukiokoulutuksen ensimmäistä vuosikurssia, ammatillista koulutusta, perusopetuksen lisäopetusta sekä lukion valmistavan koulutuksen opiskelijoita. Oppivelvollisuuden laajentaminen lisäsi myös resurssien tarvetta opiskeluhuollossa.

Varhaiskasvatuksessa lasten määrä palvelujen piirissä oli arvioitua pienempi, jonka vuoksi alkuperäistä talousarviota ei ylitettykään loppuvuoden aikana. Kotihoidon tuen kuntalisää pienennettiin 1.4.2021 alkaen 55 euroa. Kaksivuotisen esiopetuksen kuntakokeilu alkoi elokuun 2021 alusta Vantaalla 26 toimipaikassa. Palveluverkossa aloitti yksi uusi päiväkoti ja lopetti 2 päiväkotia sekä 7 ryhmäperhepäiväkotia.

Talousarviovuoden aikana osallistuttiin uuden valtuustokauden strategian laadintaan sekä valmisteltiin toimialan omaa toimeenpano-ohjelmaa laajasti henkilöstöä, luottamushenkilöitä ja huoltajia osallistaen.

Koronapandemia vaikutti vielä vuonna 2021 palveluiden järjestämiseen. Opetusta järjestettiin etä- ja hybridiopetuksena vuoden 2021 keväällä. Opetuksen järjestämiseen ovat vaikuttaneet myös runsaat karanteenipoissaolot. Lähes koko vuoden ajan on tehty etätöitä niissä tehtävissä missä se on ollut mahdollista palveluiden järjestämisen kannalta. Koronaepidemian aiheuttaman osaamisvajeen kuromiseksi on palkattu lisähenkilökuntaa kaupungin oman toipumisohjelman puitteissa sekä opetus- ja kulttuuriministeriön valtionavustuksella.

Talousarvion toteutuminen 2021

Toimialan toimintakulut olivat yhteensä 483,5 milj. euroa ja toteumaprosentti oli 98,9. Toimintatuotot olivat yhteensä 38,3 milj. euroa ja toteumaprosentti oli 105,2. Talousarviovuoden aikana valtuusto päätti kahdesta lisätalousarviosta.

Ensimmäisessä lisätalousarviossa 15.6.2021 kaupunginvaltuusto hyväksyi oppivelvollisuuden laajentamiseen liittyvät määrärahat eli toimintakuluihin –1,798 milj. euron lisäys ja tuottoihin 0,439 milj. euron lisäys. Toisessa lisätalousarviossa 13.12.2021 kaupunginvaltuusto hyväksyi varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutoksesta aiheutuneen 1,3 milj. euron toimintatuottojen vähentymisen sekä saaduista avustusrahoista aiheutuneet menot ja tulot, muun muassa koulutuksellisen tasa-arvon avustuksen 1,7 milj. euron lisäyksen perusopetuksen toimintakuluihin ja –tuottoihin. Lisäksi hyväksyttiin toimintakulujen ylitykseen 4,2 milj. euroa, jonka tarve jäi odotettua pienemmäksi johtuen pääasiassa varhaiskasvatuksen palveluiden piirissä olevan lapsimäärän vähentymisestä. Kaupungin koronatoipumissuunnitelman mukaista rahoitusta kohdistui perusopetukseen ja ruotsinkieliselle palvelualueelle 1,1 milj. euroa ja opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämää korona-avustusta 0,45 milj. euroa. Valtiolta saadussa korona-avustuksessa oli 3,4 milj. euron vähennys verrattuna vuoden 2020 avustuspäätöksiin.

Toimialan bruttoyksiköissä toimintakulujen toteumaprosentti oli 99. Talousarvioon nähden toimintakulujen säästöä tuli varhaiskasvatuksen palvelualueen toiminnasta, jossa palveluiden piirissä oleva lapsimäärä jäi odotetusta. Bruttoyksiköiden toimintatuottojen toteumaprosentti oli 106,3, joissa saatiin odotettua enemmän avustuksia. Nettoyksikön toiminnassa toimintakatteen toteumaprosentti oli 97,8. Ammatillisen koulutuksen toimintatuotot jäivät hieman odotettua pienemmäksi avustusmäärän pienentyessä. Toimintakuluissa tuli muutettuun talousarvioon nähden säästöä noin 1 milj. euron verran mm. palvelujen ostoista.

13 10
Kasvatuksen ja oppimisen lautakunta

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-90	0	-90	-85	-5
Toimintakate	-90	0	-90	-85	-5

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vuoden 2021 aikana opetuslautakunta kokoontui 7 kertaa ja kasvatuksen ja oppimisen lautakunta 4 kertaa. Lautakunnan nimi muuttui syyskuussa 2021 kasvatuksen ja oppimisen lautakunnaksi.

Opetuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto kokoontui 6 kertaa ja kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan ruotsinkielinen jaosto 3 kertaa. Myös jaoston nimi muuttui syyskuussa 2021 kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan ruotsinkieliseksi jaostoksi.

Lautakunnalle ja jaostolle pidettiin yhteinen talousarvioseminaari 28.-29.9.2021.

Opetuslautakunnan yksilöasioiden jaosto kokoontui vuonna 2021 yhden kerran.

Talousarvion toteutuminen

Kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan toimintakulut olivat 84 521 euroa vuonna 2021, jolloin toteumaprosentti oli 94.

13 20
Yhteiset palvelut

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	395	11	406	436	-30
Menot	-9 962	-465	-10 427	-9 082	-1 345
Toimintakate	-9 567	-454	-10 021	-8 647	-1 375

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Toimialan yhteisissä palveluissa jatkui palveluiden digitalisointi kahdessa merkittävässä hankkeessa: Digionessa ja varhaiskasvatuksen VASAssa ja koko toimialan digitalisaatiota on kehitetty rakentamalla digivisio ja tiekarttaa sen toteuttamiseksi. Tiedolla johtamisessa työ on jatkunut sekä tavoitteiden asetannan selkeyttämisessä datavision muodossa että käytännön työnä eri palvelualueiden raporttien ja näkymien rakentamisena.

Vuoden 2021 aikana on vahvistettu viestinnän resurssointia ja nyt jokaisella palvelualueella on vastuutiedottaja. Lisäksi palvelualueille ja yksiköihin on rakennettu viestintäyhdyshenkilöiden verkosto. Näillä toimilla on päästy kehittämään niin sisäistä kuin ulkoistakin viestintää. Poikkeusolojen lisääntynyt viestimisen tarve ja verkkosivu-uudistus ovat leimanneet viestinnän työtä viime vuonna.

Talous- ja hallintopalvelut ovat yhdessä palvelualueiden kanssa kartoittaneet yhteisten työprosessien kehittämiskohteita. Työnkulkuja ja rooleja on selkiytetty ja nimetty vastuuhenkilöitä prosessien eri vaiheisiin. Hyvin alkanut kehittämistyö jatkuu vuonna 2022.

Opiskeluhuollon yksikön toimintaa vahvistettiin palkkaamalla kaksi uutta opiskeluhuollon esimiestä, yksi kuraattori ja yksi psykologi perusopetukseen sekä kaksi kuraattoria ja kaksi psykologia oppivelvollisuuden laajenemisen myötä toiselle asteelle. Lisäksi määräaikaisiin työsuhteisiin palkattiin 1 psykologi ja 1 kuraattori kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun ja yksi MEK-ohjelman kuraattori lisää varhaiskasvatukseen. Vantaa sai 261 600 euron valtion erityisavustuksen oppilas- ja opiskelijahuollon henkilöstömitoituksen laajentamisen vaatimiin toimenpiteisiin, erityisesti yhteisöllisen opiskeluhuollon vahvistamiseen esi- ja perusopetuksessa sekä lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa vuosina 2021–2022. Lapsia, nuoria ja perheitä tuettiin koronapandemian aiheuttamasta pahoinvoinnista selviämiseen sekä yhteisöllisen että yksilökohtaisen opiskeluhuollon keinoin. Psykologien ja kuraattorien tekemälle vanhemmuustyölle laadittiin yhteiset tavoitteet. Opiskeluhuollon psykologien ja kuraattorien siirtymisestä hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen tehtiin valtakunnallisen tason päätös. Siirtymisen valmistelu aloitettiin. Psykologien suuret rekrytointivaikeudet aiheuttivat palveluaukkoja.

Tuoreiden kouluterveyskyselyn tuloksien analysointiin, raportointiin ja tiedolla johtamiseen palkattiin erityisasiantuntija, joka koosti yhteenvedot ja esitteli niitä laajasti kaupungin sisällä ja kumppaneille. Tämän lisäksi hän laati yhteistyössä tietohallinnon työntekijän kanssa tuloksista Power BI raportin. Vantaalla käynnistyi myös UNICEFin lapsiystävällinen kunta -työ, joka alkoi nykytilan kartoituksella ja jatkui toimintasuunnitelman koonnilla. Kaupunginhallitus hyväksyi Lapsiystävällinen Vantaa -toimintasuunnitelman joulukuussa 2021.

Talousarvion toteutuminen

Johdon ja yhteisten palveluiden toimintakulut olivat 9,1 milj. euroa toteumaprosentin ollessa 87,1. Toimintatuottoja oli yhteensä 0,4 milj. euroa toteumaprosentin ollessa 107,3. Talous- ja hallintopalveluiden yksikön toimintakulut olivat 2,3 milj. euroa ja toteumaprosentti oli 91,5. Opiskeluhuollon toimintakulut olivat 5,1 milj. euroa ja toteumaprosentti oli 94,5. Määrärahoja säästyi yhteisissä palveluissa palvelujen ostojen ollessa ennakoitua pienemmät. Lisäksi henkilöstökulut alittuivat johtuen pääasiassa opiskeluhuollon psykologien rekrytointihaasteista.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Hallinnollisten tehtävien henkilöstömenot / toimialan menot yhteensä	0,50 %	0,60 %	0,50 %
Esiopetuksen oppilaat / psykologit tai kuraattorit	833	867	833
Suomenkielinen perusopetus/psykologit	973	853	936
Suomenkielinen perusopetus/kuraattorit	924	890	869
Toinen aste / psykologit	1 001	919	826
Toinen aste / kuraattorit	1 058	936	864

13 30
Perusopetus

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	13 125	2 155	15 280	17 707	-2 426
Menot	-210 515	-4 034	-214 550	-214 180	-370
Toimintakate	-197 390	-1 879	-199 270	-196 474	-2 796

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Oppivelvollisuuden laajentamiseen liittyen perusopetuksessa annettiin tehostettua oppilaanohjausta uuden lain mukaisesti valtionosuuden kasvun 220 000 euron mukaisella lisäpanostuksella. Suomenkielisen perusopetuksen oppilasmäärä kasvoi 332 oppilaalla. Koronapandemian oppimisvajetta paikattiin niin valtion kuin Vantaan erillisrahoituksen turvin merkittävästi lisäämällä laaja-alaista erityisopetusta, resurssiopettajia, tsempparіopettajia esi- ja alkuopetukseen, jakotunteja, koulunkäyntiavustajia ja tukiopetusta yhteensä 4 milj. euron panostuksella. Vuoden 2021 perusopetuksen toimintaan vaikutti koronaepidemiasta johtuneet runsaat karanteenipoissaolot niin oppilaiden kuin henkilöstön osalta sekä uutena asiana maskien käyttäminen vuosiluokkien 3.–9.-oppilailla. Pandemiatilanteesta huolimatta opetus saatiin toteutettua pääsääntöisesti opetussuunnitelman mukaisesti ja poikkeukselliset olosuhteet huomioiden hyvin.

Talousarvion toteutuminen

Perusopetuksen toimintatulojen toteuma oli 17,7 milj. euroa (115,9 %) ja toimintamenot 214,2 milj. euroa (99,8 %). Määrärahamuutoksia tehtiin vuoden aikana tuloihin 2,155 milj. euroa, josta kota-rahan osuus oli 1,704 milj. euroa ja korona-avustuksen 0,45 milj. euroa. Toimintamenoihin määrärahalisäyksiä tehtiin yhteensä 4,034 milj. euroa. Koronasta johtuen lisäys oli 2,078 milj. euroa, josta kaupungin toipumissuunnitelman osuus oli 1,048 milj. euroa, korona-avustus 0,45 milj. euroa ja koronan aiheuttamien ylimääräisten kulujen osuus 0,58 milj. euroa. Määrärahalisäyksenä oppivelvollisuuden pidennyksen osuus oli 0,22 milj. euroa ja kota-rahan 1,704 milj. euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Oppilasmäärä vantaalaisissa peruskouluissa	23 068	23 619	23 400
Käyttömenot euroa/oppilas	8 841	8 913	9 172
Opetuksen % -osuus oppilaskohtaisesta käyttömenosta	52 %	53 %	52 %
Huoneistoneliöt/oppilas	10,3	10,2	10,2
Keskimääräinen ryhmäkoko, 1-9 luokat	15,9	15,9	15,9
Jatkokoulutukseen lukioon, ammatilliseen koulutukseen, ammattistarttiin tai lisäopetukseen päässeiden määrä peruskoulun päättötodistuksen saaneista %	99 %	99 %	99 %
Iltapäivätoimintaan osallistuvien lasten määrä	2 229	2 348	2 615
4. vuosiluokalta alkava vapaaehtoinen A 2 -kieli, aloittaneiden määrä	42 %	42 %	39 %
Oppilaita/oppilaanohjaaja	220	220	200

13 50
Varhaiskasvatus

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	17 971	-1 144	16 827	16 483	344
Menot	-182 338	-1 456	-183 795	-181 723	-2 072
Toimintakate	-164 368	-2 600	-166 968	-165 240	-1 728

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä oli vuonna 2021 huomattavasti alhaisempi kuin talousarviossa. Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa oli 100 ja yksityisessä varhaiskasvatuksessa 260 lasta vähemmän kuin talousarviossa ennakoitiin. Kotihoidon tuella oli 280 lasta vähemmän. Palvelujen peittävyys vuoden lopussa oli 79,7 prosenttia, joka on 3,0 prosenttia alhaisempi kuin talousarviossa.

Kotihoidon tuen kuntalisää pienennettiin 1.4.2021 alkaen 55 euroa. Alennettu kuntalisä on 160 euroa/kk. Pandemiatilanteen vuoksi avoimet päiväkodit ja avoimet kohtaamispaikat ovat olleet suljettuna 1.1.–30.4., asukaspuistot 18.3.–30.4. ja kerhot 12.4.-30.4.2021.

Vantaa valikoitui mukaan kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun, joka kestää elokuun 2021 alusta toukokuun 2024 loppuun. Opetus- ja kulttuuriministeriö teki otannan kokeiluun osallistuvista Vantaan toimipaikoista (26 toimipaikkaa) ja lapsista (noin 500 lasta).

Tiedonjyvän päiväkoti aloitti toimintansa elokuussa 2021. Päiväkodissa on 143 paikkaa, joista uusia 58. Yksi kunnallinen ja yksi yksityinen päiväkoti sekä viisi kunnallista ja kaksi yksityistä ryhmäperhepäiväkotia lopetti toimintansa heinäkuussa. Näissä oli paikkoja yhteensä 132.
Rinnakkaisjohtamisen malli käyttöönotettiin seitsemässä yksikössä.

Talousarvion toteutuminen

Toimintatuottojen toteuma oli yhteensä 16,5 milj. euroa (toteumaprosentti 98). Lisätalousarvion käsittelyn yhteydessä varhaiskasvatuksen tulotavoitetta pienennettiin 1,3 milj. euroa varhaiskasvatuksen uuden asiakasmaksulain vaikutuksen vuoksi. Hoitopäivämaksuja kertyi muutetun tuloarvion mukaisesti 13,0 milj. euroa, hankerahoitusta saatiin 2,2 milj. euroa ja muut tuotot 1,2 milj. euroa. Muutettuun talousarvioon nähden toimintatuotot alittuivat 0,3 milj. euroa. Valtiolta saadut tuet ja korvaukset toteutuivat budjetoitua pienempänä.

Varhaiskasvatuksen toimintakulut alittuivat muutettuun talousarvioon nähden 2,1 milj. euroa. Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olevien budjetoitua pienempi lasten määrä vaikutti toimintakuluissa syntyneisiin säästöihin. Kotihoidontuella olevien lasten määrä väheni arvioitua enemmän, josta syntyi säästöä 0,7 milj. euroa. Yksityisenhoidon tuen kustannukset alittuivat 0,3 milj. euroa budjetoitua pienemmän käyttäjämäärän vuoksi. Lisäksi yksityisen palvelutuotannon arvioitua pienempi käyttäjämäärä alensi palvelusetelikustannuksia 1,2 milj. euroa.

Henkilöstökulut Seuren henkilöstövuokraus mukaan luettuna ylitti talousarvion 2,6 milj. eurolla. Valtuusto myönsi henkilöstövuokraukseen 0,9 milj. euroa lisärahoituksen kasvaneisiin sijaistarpeisiin ja lasten tuen tarpeista johtuviin avustajalisäyksiin. Henkilöstökulut oman henkilöstön osalta alittuivat, jolla katettiin osa Seuren kasvatushenkilöstön ja Seure-avustajien työvoiman vuokrauksen kustannuksista. Oman henkilöstön ja henkilöstövuokrauksen kustannukset olivat yhteensä 101 milj. euroa.

Koronasta aiheutuvia lisäsiivouskustannuksia kertyi 0,3 milj. euroa, johon valtuusto myönsi rahoituksen lisätalousarviossa. Muiden palvelujen ostoissa ja materiaalihankinnoissa syntyi säästöä yhteensä 1,7 milj. euroa, Tilavuokrat alittuivat 0,7 milj. euroa budjetoidusta.

Kokonaisuudessaan varhaiskasvatuksen toimintakulut alittuivat alkuperäiseen talousarvioon nähden 0,6 milj. euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Lasten määrä eri varhaiskasvatuspalveluissa keskimäärin kuukaudessa:			
Kunnallinen varhaiskasvatus	10 247	10 627	10 522
Yksityinen varhaiskasvatus	2 016	2 300	2 047
Kerhotoiminta	280	400	206
Kotihoidon tuki	3 446	3 300	3 021
Varhaiskasvatuspalvelujen piirissä olevien lasten osuus kaikista varhaiskasvatusikäisistä [1)]	76,80 %	82,70 %	79,70 %
Yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus kaikista varhaiskasvatuksessa olevista lapsista	16,00 %	17,80 %	16,30 %
Rakenteellisten tukitoimien piirissä olevat lapset (kunnallinen varhaiskasvatus)	9,40 %	9,30 %	10,30 %
Käyttömenot €/palveluja käyttävä lapsi	10 862	10 966	11 524

1) Suomen- ja ruotsinkieliset lapset yhteensä.

13 90
Svenskspråkiga servicen

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	708	36	744	544	200
Menot	-13 293	-211	-13 504	-13 343	-161
Toimintakate	-12 585	-175	-12 760	-12 800	39

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vantaa valikoitui mukaan kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun, joka toteutetaan vuosina 2021–2024. Kokeilun tarkoituksena on vahvistaa koulutuksellista tasa-arvoa ja kehittää esiopetuksen laatua. Kokeilu koskee vuonna 2016 ja 2017 syntyneitä lapsia. Vantaalla 26 toimintayksikköä osallistuu kokeiluun, joista yksi on ruotsinkielinen yksikkö, Dickursby daghem. Kokeilu on osa OKM:n Oikeus oppia –kehittämisohjelmaa. Kustannuksista korvataan kunnille 100 prosenttia.

Toimialan uudet strategiset painopisteet työstetään koko toimialan voimin ja oppilaille, huoltajille ja henkilöstölle annettiin mahdollisuus vaikuttaa koko toimialaa koskeviin strategisiin painopisteisiin. Palvelualueen pedagoginen kehittämisprojekti Challenging learning on päättymässä. Projektin aikana kehitetyt toimintatavat tulee osaksi palvelualueen strategista toimenpideohjelmaa.

Perusopetuksen osalta Mårtensdals bildningsrumin tarvesuunnitelma hyväksyttiin keväällä 2021 ja projekti etenee hankesuunnitelman laatimisella. Lukion opetussuunnitelma uudistettiin ja otettiin käyttöön 1.8.2021 alkaen. Uusi oppivelvollisuuslaki astui voimaan 1.8.2021 ja oppivelvollisuusikä nostettiin 18 vuoteen. Toisen asteen koulutus on uuden lain mukaan maksuton opiskelijoille. Syksyllä 2022 alkavan tuva-koulutuksen (HUX) käynnistymiseksi palvelualue on tehnyt yhteistyötä muiden pääkaupunkiseudun kuntien kanssa. Tuva-koulutus korvaa kymppiluokan ja muut tutkintoon valmistavat koulutukset.

Lukio-opetus toteutettiin etäopetuksena 11.1–9.4 ja hybridiopetuksena 12.4–3.5. Yläkoulun opetus toteutettiin etäopetuksena 8.3–9.4 ja hybridiopetuksena 12–30.4 pandemiatilanteen takia. Pandemia on vaikuttanut laajasti sekä varhaiskasvatuksen, koulun, lukion että hallinnon henkilökuntaan ja esim. kehittämistyö on kärsinyt etätyöstä johtuen.

Syksystä 2021 kaupungilla on kokoaikainen ruotsinkielinen tiedottaja, kun aikaisemmin hän työskenteli 50 prosenttia työajasta ruotsinkielisten palveluiden parissa.

Uuden vaalikauden myötä poliittisten elimien kokoonpano vaihtui. Svenska kommitténilla oli 11 varsinaista jäsentä ja yhtä monta varajäsentä, mutta vaalikauden vaihtuessa valittiin 9 varsinaista jäsentä, yhtä monta varajäsentä sekä kaupunginhallituksen edustaja. Nuorisovaltuustolla on yksi varsinainen jäsen ja varajäsen Svenska kommitténissa. Vaikuttamistoimielin kokoontuu jatkossa vähintään seitsemän kertaa vuodessa.

Talousarvion toteutuminen

Ruotsinkielisten palveluiden toimintatuottojen toteuma 0,5 milj. euroa (73 %), joka jää noin 0,2 milj. euroa budjetoitua pienemmäksi. Tämä johtuu pääosin siitä, että päivähoidon maksutuotot jäivät 88 400 euroa sekä tuet ja avustukset noin 100 000 alle arvioidun. Ruotsinkielisten palveluiden toimintakulujen toteuma oli 13,3 milj. euroa (98,8 %), eli alittuivat noin 161 000 eurolla siitä huolimatta, että vuokrakulut ylittyivät noin 60 000 eurolla.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Lapsia kunnallisessa varhaiskasvatuksessa [1)]	297	293	301
Lapsia esiopetuksessa	78	72	80
Oppilasmäärä ruotsinkielisessä peruskoulussa	728	737	722
Käyttömenot euroa/ oppilas	10 050	10 764	10 799
Opetuksen % -osuus oppilaskohtaisista käyttömenoista/ oppilas	54 %	60 %	53 %
Huoneistoneliöt/ oppilas	13,6	13,1	13,7
Keskimääräinen opetusryhmäkoko, 1–9 luokat	16,3	16,3	15,7
Jatkokoulutukseen lukioon, ammatilliseen koulutukseen, ammattistarttiin tai lisäopetukseen päässeiden määrä peruskoulun päättötodistuksen saaneista % -osuus	98 %	99 %	100 %
Iltapäivätoimintaan otettujen oppilaiden kokonaismäärä	124	122	125
Ruotsinkielisen lukion opiskelijat	150	155	155
Käyttömenot euroa/ opiskelija	7 977	8 202	8 410
Huoneistoneliöt/ lukio-opiskelija	8,6	8,4	8,4

1) Ruotsinkieliset lapset yksityisessä varhaiskasvatuksessa ovat osa varhaiskasvatuksen tunnuslukuja.

137
Toisen asteen koulutus

13 40
Lukiot

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	561	671	1 232	1 489	-257
Menot	-26 285	-1 436	-27 721	-27 394	-327
Toimintakate	-25 724	-765	-26 489	-25 905	-583

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Oppivelvollisuuden laajentuminen on toteutettu lukion ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoiden osalta sekä perusopetuksen lisäopetuksen ja lukioon valmistavan koulutuksen opiskelijoiden osalta. Lukioiden uusi opetussuunnitelma on otettu käyttöön ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoiden osalta ja sen kehittämistyötä on jatkettu syyslukukaudella. Aikuislukioiden palveluverkosta on tehty selvitys ja osa tarpeellisista toimenpiteistä aloitettu. On kehitetty lukioiden yhteistä etäkurssitarjotinta.

Talousarvion toteutuminen

Talousarvio on toteutunut suunnitellusti lukiokoulutuksen toimintakulujen toteumaprosentin ollessa 98,8 ja toimintatuottojen toteumaprosentin ollessa 120,8. Lukiokoulutukseen tehtiin vuoden 2021 aikana tuloihin 0,67 milj. euron lisäys, josta valtion korona-avustus oli 0,44 milj. euroa ja osaamiskeskushankkeelle myönnetty avustus 0,23 milj. euroa. Menoihin tehtiin yhteensä 1,4 milj. euron lisäys, josta oppivelvollisuuden pidennys oli 0,6 milj. euroa, osaamiskeskushanke 0,33 milj. euroa, korona-avustus 0,44 milj. euroa sekä infektiovarautumisen menot 0,07 milj. euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Suomenkielisten päivälukioiden opiskelijat	3 673	3 590	3 658
Suomenkielisten päivälukioiden opiskelijamäärä/lukio, keskiarvo	735	718	732
Aikuis- ja etälukion tutkintotavoitteiset opiskelijat	257	240	242
Keskeyttäneet % opiskelijamäärästä (päivälukiot)	1,88 %	2,50 %	2,18 %
Kolmessa vuodessa päättötodistuksen saaneet kaikista valmistuneista (päivälukiot)	84,20 %	85,00 %	83,10 %
Kaikki tunnit/vvt/opiskelija (päivälukiot)	1,35	1,35	1,35
Käyttömenot euroa/opiskelija (päivälukiot)	6 623	6 877	7 086
Huoneistoneliöt/opiskelija (päivälukiot)	7,4	7,5	7,5

13 70
Ammatillinen koulutus

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	1 904	0	1 904	1 624	280
Menot	-37 672	-1 066	-38 738	-37 657	-1 081
Toimintakate	-35 768	-1 066	-36 834	-36 033	-801

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vuoden 2021 aikana rakennettiin opiskelijoille uusia oppimisympäristöjä sekä laajennettiin oppimisen ja ohjauksen digitaalisten välineiden käyttöä. Työpaikkojen kaltaiset tilat Variassa, simulaatiot sekä digitaaliset ympäristöt auttoivat opinnoissa etenemisessä erityisesti sellaisilla aloilla, joilla työpaikalla tapahtuvan oppimisen mahdollisuuksia oli koronan vuoksi tavallista vähemmän. Eri aloille soveltuvat etäopetuksen menetelmät olivat myös käytössä. Kaikilla Varian aloilla otettiin käyttöön Annie-mobiilisovellus, jonka avulla tavoitettiin aiempaa paremmin tuen tarpeessa olevia opiskelijoita.

Alle 20-vuotiaiden opintojen keskeyttäminen väheni hieman sen ollessa vuonna 2020 13,8 prosenttia ja vuonna 2021 13,7 prosenttia. Uudet oppivelvolliset nuoret saatiin hyvin vastaanotettua ja opiskelun käytännöt sujuivat ennakoitua paremmin.

Kuntakokeilussa olevien asiakkaiden ohjaus Variaan on käynnistynyt hitaasti. Vuoden 2021 aikana Varia oli vahvasti mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa uusia toimintatapoja ja työkaluja asiakasohjauksen tehostamiseen sekä oman palvelutarjonnan kehittämiseen ja näkyvyyden parantamiseen, tukien näin kuntakokeilun tavoitteiden saavuttamista.

Varian strategiaa vuosille 2022–2025 valmisteltiin yhteistyössä opiskelijoiden, henkilöstön ja työelämän kanssa ja osana kaupunki- sekä kasvatus ja oppimisen toimialan strategiaa. Tiimiorganisaation tukemiseksi järjestetty tiimimestarivalmennus päättyi vuoden lopulla.

Henkilöstö työskenteli vuoden aikana vaihdellen etä- ja lähityössä koronatilanteen mukaan. Pienille erityisryhmille tarjottiin kuitenkin haastavasta tilanteesta huolimatta lähes koko vuoden lähiopetusta.

Talousarvion toteutuminen

Varian vuoden 2021 toimintakate oli yhteensä noin 36 milj. euroa, joka on 97,8 prosenttia talousarvion mukaisesta toimintakatteesta. Tuottoja kertyi 1,6 milj. euroa ja menoja 37,7 milj. euroa. Projektituottoja kertyi 1,2 milj. euroa. Palvelujen ostot toteutuivat 0,9 milj. euroa arvioitua pienempinä, koska lähiopetusta oli koronan vuoksi arvioitua vähemmän. Näin ollen ateriapalvelut ja muut lähiopetuksen kulut olivat pienemmät. Tämä oli nähtävissä jo alkuvuonna 2021 ja osa palveluista säästyneistä euroista käytettiin opetushenkilöstön palkkaamiseen opiskelijoiden tukemiseksi.

Varia sai OKM:stä vuoden ensimmäisellä lisäsuoritepäätöksellä opettajien ja ohjaajien palkkaamiseen 2,5 milj. euroa, jonka käyttö jakautuu vuosille 2021–2023. Lisäksi saatiin koronavirustilanteen johdosta tarvittaviin tukitoimiin 200 000 euroa.

Toisella lisäsuoritepäätöksellä Varia sai vuodelle 2021 lisäystä opiskelijavuosiin 22 (143 548 euroa) ja koronavirustilanteen johdosta tarvittaviin tukitoimiin 100 000 euroa. Strategiarahoitusta tuli 70 000 euroa oppimisympäristöjen kehittämiseen.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Yhteishaussa olevat tutkintotavoitteiset aloituspaikat peruskoulun päättävästä ikäluokasta %	38 %	38 %	37 %
Ministeriön päättämän tavoiteopiskelijavuosien käyttöaste	98,30 %	100 %	100 %
Oppisopimusopiskelijavuosien osuus tavoiteopiskelijavuosista	13 %	20 %	13 %
Käyttömenot euroa/opiskelijavuosi (ammatillinen koulutus yhteensä)	10 250	10 642	10 425
Huoneistoneliöt/opiskelijavuosi	13,9	13,7	13,5

16
Kaupunkikulttuuri

Vastuuhenkilö: Riikka Åstrand **Toimielin: Kaupunkikulttuurilautakunta**
Puheenjohtaja: Sirkka-Liisa Kähärä

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Kaupunkikulttuuri yhteensä					
Tulot	10 700	-1 444	9 256	8 963	293
Menot	-71 519	-1 297	-72 816	-70 858	-1 958
Toimintakate	-60 819	-2 741	-63 560	-61 895	-1 665
Kaupunkikulttuuri bruttoyksiköt					
Tulot	9 331	-1 460	7 871	7 579	292
Menot	-66 369	-1 216	-67 586	-65 564	-2 021
Toimintakate	-57 038	-2 676	-59 714	-57 985	-1 729

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2021

Kaupunkikulttuurin toimialan vuotta 2021 sävyttivät vahvasti koronapandemian mukanaan tuomat rajoitukset ja nopeat muutokset. Edellisvuoden kokemusten myötä nopeasti muuttuneisiin tilanteisiin pystyttiin vastaamaan hallitusti ja mukautettuja palvelumuotoja soveltaen. Uuden toimialan rakentumisen ja toimintojen kehittämisen kannalta vuosi oli haasteellinen eikä palveluiden normaaleja käyttöasteita tai kysyntää voida kuluneen vuoden perusteella tarkemmin arvioida.

Koronaviruspandemian aiheuttamat säästöpaineet kaupungin talouteen näyttäytyivät kaupunkikulttuurin toimialalla mm. toimitilaverkoston karsintana ja palveluaikojen supistamisena. Tuottavuus- ja kasvuohjelman velvoite toimialalle oli yhteensä noin 1,4 milj. euroa, joista noin 0,4 milj. euroa oli tulonlisäystä ja noin milj. euroa menojen karsintaa. Suunnitellut toimenpiteet toteutettiin, mutta asetetuista tulotavoitteesta jäätiin koronasulkemisten vuoksi.

Vuosi oli monella tapaa niin henkilöstölle kuin kuntalaisillekin poikkeuksellisen kuormittava. Palveluiden sulkeutuminen on aiheuttanut palveluvelkaa ja pahoinvoinnin kasautumista tietyille väestöryhmille. Tämä näkyi mm. kohtaamisissa jalkautuvassa nuorisotyössä sekä kirjastojen ja Vantaa-infojen asiointipisteissä. Erityisesti näiden henkilöstöryhmien kuormitus heijastui sairauspoissaoloissa.

Vuoden 2021 keskeisimpiä uusia avauksia oli ulkopuolista rahoista saaneet hankkeet: harrastamisen Suomen mallia toteuttava Harrastusten Vantaa -hanke, myönteisen erityiskohtelun ohjelmaa täydentävä Lähiöohjelma-hanke, mittava nuorisotyöttömyyteen pureutuva hanke Rinnalla kulkien sekä digitaalista syrjäytymistä ehkäisevä Monipaikkainen digituki –hanke. Palveluverkon kehittämishankkeista merkittävimmät olivat Kuusijärven ja Myyrmäen kaupunkikulttuuritalon kärkihankkeet, Elmon uimahallin suunnittelu sekä Kivistön palvelukeskittymän rakentaminen.

Useamman vuoden työskentelyn päätteeksi kaupungin hallinnoimien tilojen vapaa-ajan käytön käyttö- ja maksuperusteiden uudistus saatiin päätökseen. Uusittu malli on yhtenäisempi ja kohtelee erilaisia käyttäjiä tasapuolisemmin. Myös järjestöjen omaan hallintaan luovutettujen toimitilojen tilatukimuotoja tarkasteltiin ja teetettiin ulkopuolinen selvitys. Raportin perusteella tukimallista tehdään nykyistä moninaista kokonaisuutta läpinäkyvämpi ja yhdenmukaisempi.

Viime vuonna saatiin päätökseen kaupungin poikkileikkaavien strategiateemojen päättyessä myös osallisuuden strategiateema, jonka johtoryhmän ohjauksessa valmisteltiin myös alkaneelle valtuustokaudelle Osallistuva Vantaa -ohjelma 2022–25. Ohjelma määrittelee, miten Vantaalla kehitetään asu-

kasosallisuutta ja -vaikuttamista kuluvalla valtuustokaudella. Ohjelmaa valmisteltiin laajassa yhteistyössä asukkaiden, henkilöstön ja luottamushenkilöiden voimin ja se etenee luottamushenkilöiden päätöksentekoon maaliskuun 2022 aikana.

Talousarvion toteutuminen 2021

Vuonna 2021 toimialan talousarvioon tehtiin loppuvuodesta muutos, jossa bruttoyksiköiden toimintatuottoja pienennettiin 1 460 000 euroa ja toimintamenoja kasvatettiin 199 000 euroa. Talousarviomuutokset kohdistuivat yhteisiin palveluihin, kulttuuripalveluihin, liikuntapalveluihin ja nuorisopalveluihin ja ne olivat pääasiassa seurausta koronan vaikutuksista sekä lisäksi muutoksista hankkeissa. Kulttuuripalveluiden nettoyksiköiden toimintakatteen alijäämää kasvatettiin talousarviossa 65 000 eurolla johtuen lukukausimaksujen menetyksistä.

Loppuvuoden talousarviomuutoksina toimialan luvuissa näkyy lisäksi myönteisen erikoiskohtelun määrärahasiirrot toimialoille sekä kesätyöntekijöiden palkkarahat kaupunginhallituksen määrärahoista. Toimialan menot myönteisen erikoiskohtelun osalta olivat noin 650 000 euroa vuonna 2021 ja kesätyöntekijöiden palkkaraha 365 000 euroa.

Kaupunkikulttuurin bruttoyksiköissä toimintatuotot alittivat alkuperäisen talousarvion 1 752 000 euroa ja muutetun talousarvion 292 000 euroa. Muutokset tuloissa olivat seurausta koronaviruspandemian vaikutuksista erityisesti liikuntapalveluihin sekä vuoden aikana toteutuneesta budjetoimattomasta projektitoiminnasta.

Bruttoyksiköiden toimintamenot alittivat alkuperäisen talousarvion 805 000 euroa ja muutetun talousarvion 2 021 000 euroa. Menoissa syntyi säästöä erityisesti koronan vuoksi toimintojen ja tilojen ollessa suljettuna tai muussa käytössä suuren osan vuotta sekä hankkeissa tapahtuneiden muutosten johdosta.

Nettoyksiköissä toimintakatteen alkuperäinen talousarvio ylittyi 130 000 euroa. Muutettuun talousarvioon verrattuna nettoyksiköiden toimintakate ylittyi 64 000 euroa.

Palvelualueiden talousarvion toteutuminen on raportoitu tarkemmin palvelualueita koskevissa kappaleissa.

16 10
Kaupunkikulttuurilautakunta

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-69	0	-69	-85	15
Toimintakate	-69	0	-69	-85	15

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vuoden 2021 aikana kaupunkikulttuurilautakunta (ent. vapaa-ajan lautakunta) kokoontui 11 kertaa. Valtaosa kokouksista toteutettiin hybridimallilla kokoontumisrajoituksia noudattaen. Valtuustokauden vaihtuessa myös lautakunnan uusi toimikausi käynnistyi syyskuussa ja nimeksi tuli kaupunkikulttuurilautakunta. 30.9.-1.10.2021 järjestettiin kaksipäiväinen talousarvioseminaari. Kaupungin hallinnoimien liikuntatilojen käyttö- ja maksuperusteiden uudistamistyö jatkui alkuvuoden aikana. Lisäksi lautakunnan jäsenistä nimetty työryhmä pohti toimialan tuottavuus- ja kasvuohjelman toimenpiteitä. Lautakunta päätti uusista kaupungin hallinnoimien tilojen vapaa-ajan käytön käyttö- ja maksuperusteista sekä päivitti ja yhtenäisti avustuslajikohtaisia myöntämisperiaatteita.

Talousarvion toteutuminen

Lautakunnan määrärahat ylittyvät 15 000 euroa, mikä liittyi pääasiassa valtuustokauden vaihtumiseen ja muun muassa siihen liittyvään työryhmätyöskentelyyn.

16 21
Yhteiset palvelut

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	450	450	439	11
Menot	-2 077	-1 153	-3 230	-2 913	-317
Toimintakate	-2 077	-703	-2 780	-2 474	-306

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kaupunkikulttuurin yhteisissä palveluissa toimintavuosi oli koko toimialan tapaan poikkeuksellinen. Kuluneen vuoden aikana keskityttiin perusprosessien rakentamiseen sekä kaupunkitasoisten tehtävien ja toimialan hankkeiden edistämiseen.

Henkilöstön vaihtuvuus on ollut kohtuullisen suurta, mikä on hidastanut hallinnollisten prosessien hioutumista sekä luontevien yhteistyörakenteiden muodostumista palvelualueiden kanssa. Toimialan yhteistyöfoorumien kokonaisuus otettiin uudelleen tarkasteluun ensimmäisen vuoden kokemusten perusteella.

Toimialan viestinnän ja markkinoinnin työtä määritteli myös vuonna 2021 vahvasti koronapandemiaan liittyvä viestintä, kun palveluita avattiin ja suljettiin sekä rajoituksia muutettiin. Kaupunkikulttuurin sisältöjä tuotettiin tasaisesti kaupungin eri kanaviin kuitenkin ympäri vuoden. Markkinoinnissa otettiin vahvasti käyttöön sosiaalisen median maksettu mainonta, jolla tavoitettiinkin yhteensä 5,5 miljoonaa kertaa vantaalaiset. Vantaa.fi-verkkosivu-uudistus käynnistyi ja pääsi hyvään vauhtiin vuoden loppuun mennessä.

Pandemia tuotti painetta asukasosallisuuden kaupunki- ja toimialatasoiseen järjestämiseen. Keväällä asukasfoorumi toteutettiin Kivistön alueelle täysin etänä. Syksyllä tilaisuus järjestettiin Koivukylässä hybriditoteutuksena. Osallisuus-strategiateeman työ eteni johto- ja projektiryhmätyöskentelynä hyvin. Toimialojen osallisuussuunnitelmat valmistuivat kevään lopussa.

Keväällä aloitettiin myös Osallistuva Vantaa –mallin uudistaminen ohjelmaksi strategiakaudelle 2021–2025 henkilöstöä, luottamustoimijoita ja asukkaita osallistaen. Vuoden aikana käynnistettiin ja pilotoitiin kehittäjäasukkaiden ryhmä Vantaan vaikuttajat asukasraatitoiminnan rungoksi. OsallistuvaVantaa.fi sähköiseen osallisuusympäristöön lisättiin osallistuvan budjetoinnin toiminnot. Asukasvuorovaikutuksen ja osallisuuden toteuttamiseen järjestettiin säännöllisesti koulutusta, josta erityisenä mainitsemisen arvoisena koulutettiin yli 50 erätauko-dialogimenetelmään ohjaajaa poikkitoimialaisesti. Kivistön kaupunkikulttuurikeskuksen tilojen ja toiminnan suunnittelua tehtiin yhdessä asukkaiden kanssa.

Toimialalta käsin koordinoitujen vaikuttamistoimielinten, vanhusneuvoston, vammaisneuvoston, monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan ja nuorisovaltuuston viime vuoteen mahtui myös muutoksia. Kolmen ensiksi mainitun kokoonpanot vaihtuivat uuden valtuuston aloittaessa. Samalla yhtenäistettiin toimielinten toimintasääntöjä ja vahvistettiin niiden kytköstä luottamushenkilöjärjestelmään. Nuorisovaltuustovaalit järjestettiin marraskuussa ensimmäistä kertaa sähköisenä vaalina.

Kuusijärven koordinaatiotehtävä käynnistyi. Kuusijärvelle laadittiin palvelukonsepti. Koronapandemian vuoksi palvelut olivat ajoittain kiinni tai aukioloaikoja rajoitettiin. Kuusijärvi-Sipoonkorpi-työryhmä

kokoontui kuusi kertaa. Vantaan Hyvinvointiviikko järjestettiin Kuusijärvellä. Hyvinvointiviikko tarjosi maksuttomia luontoretkiä ja viikon päätti uusi luonto- ja retkeilytapahtuma. Ulkoilualueelle rakennettiin uusi pulkkamäki ja ulkoilureitti. Pysäköintialueen laajennustyöt ja uuden esteettömän reitin ja esteettömän tulipaikan rakentaminen käynnistyivät.

Tammikuussa 2021 käynnistyi Harrastusten Vantaa –hanke (harrastamisen Suomen malli), jonka tavoite on tarjota kaikille vantaalaisille peruskoululaisille tasavertaiset mahdollisuudet osallistua liikunta-, kulttuuri- ja taidetoimintaan koulupäivään kytkeytyneenä ja samalla tarjota heille pitkäkestoinen ja laadukas harrastus lähellä kotia. Hankkeen toimintoihin kuuluu myös etsivä harrastekaveritoiminta. Vuonna 2021 harrastustoimintaa toteutettiin yhteensä 39 koululla ja 10 muussa Vantaalla sijaitsevassa tilassa. Harrastuksiin osallistui 3 046 peruskoululaista 299 harrastusryhmässä. Lisäksi harrastekaveritoiminnan kautta tavoitettiin yksilö- ja pienryhmätoiminnassa yhteensä 122 peruskoululaista sekä pop-up- ja välituntitoiminnan kautta 318 lasta ja nuorta. Harrastustakuu -työryhmän työskentely jatkui vuonna 2021 kaupunkikulttuurin sekä kasvatuksen ja oppimisen toimialan edustajien toimesta.

Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman (2019–2021) toimenpiteet etenivät vuonna 2021 vain osittain suunnitellusti, sillä toimintaa jouduttiin osin sopeuttamaan vallitseva pandemiatilanne huomioiden. Talouden rajoittamistoimenpiteenä vuoden 2020 määrärahaa leikattiin 318 000 euroa, mikä siirsi muutamien suunniteltujen toimenpiteiden aloitusta vuodelle 2021. Uusina toimenpiteinä vuonna 2021 toteutettiin lapsiperheitä tukevia palveluja (Moniku-malli, lapsiperheiden kotipalvelu ja koulujen iltapäivätoiminta), lasten ja nuorten kollektiivinen valoteos, nuorisotyötä, osallisuustyöpajaa, osallistuvaa budjetointia sekä muita investointeja lähiöiden keskustojen ja koulujen viihtyisyyden parantamiseksi. Lisäksi erillisrahoituksella toteutettiin lapsille suunnattua kesäruokailua, mahdollistettiin Hakunilan lasten ja perheiden yhteisötalon toiminta sekä uudenlaisen yhteisötalon perustaminen Länsi-Vantaalle.

Vantaa hyväksyttiin mukaan ympäristöministeriön koordinoimaan lähiöohjelmaan 1.7.2020 alkaen. Vantaan hankekokonaisuus ”Raidekaupunkia rakentamassa” koostuu kolmesta hankkeesta: 1. Radanvarren keskukset, Ratikanvarren keskukset ja Länsimäen energiatehokas kaupunkiuudistus. Asuinalueiden kehittämiseen ja alueellisten hyvinvointierojen kaventamiseen tähtääviä hankkeita koordinoidaan kaupunkikulttuurin toimialalta käsin. Lähiöohjelman toteutus on edennyt pääosin suunnitellusti, mutta rajoitustoimenpiteet ovat vaikeuttaneet mm. asukasosallisuuden kehittämistä. Lisäksi osa investointiohjelmassa olevista hankkeista on jouduttu siirtämään aloitettavaksi myöhemmin. Lähiöohjelmaan kuuluvien kaupunkien, kuntien ja tutkimusryhmien kanssa olemme kuitenkin käyneet useita erittäin hyödyllisiä keskusteluja lähiöiden kehittämiseksi ja yhteistyön edistämiseksi.

Yksikön osalta tuottavuus- ja kasvuohjelman toimenpiteinä toteutettiin hallinnon toimitilojen tiivistäminen kokonaisuudessaan Silkin toimitiloihin sekä järjestötilojen tarkastelu. Lisäksi säästöä kertyi myös palveluostoista ja henkilöstömenoista, kun toimialan palveluita tai toimialan yhteiseen kehittämiseen liittyviä tilaisuuksia ei pystytty järjestämään ja vakansseja oli rekrytointien vuoksi pidemmän aikaa tyhjillään.

Yhteisten palvelujen työpanosta on kuluneen vuoden aikana käytetty laajalti uuden toimialan yhteistyökäytäntöjen rakentamiseen. Myös etätyön olosuhteet ovat lisänneet painetta mm. sisäisen viestinnän uusille toimintamalleille ja virtuaaliselle fasilitointiosaamiselle. Huolimatta olosuhteista Yhteiset palvelut ovat onnistuneet perustehtävässään toimialan tukipalveluina hyvin.

Talousarvion toteutuminen

Kaupunkikulttuurin yhteisten palveluiden talousarviota muutettiin vuoden aikana Harrastusten Vantaa -hankkeesta johtuen, minkä johdosta tuloja kasvatettiin 450 000 ja menoja 495 000 euroa. Yhteisten palveluiden muutetussa talousarviossa näkyy lisäksi myönteisen erityiskohtelun määrärahasiirto kaupunginhallituksen määrärahoista (652 000 euroa). Yhteisten palveluiden tulot toteutuivat muutetun talousarvion mukaisena, muun muassa henkilöstömenoissa ja tilakustannuksissa syntyi säästöä lopulta 306 000 euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Kaupunkikulttuurin yhteisten palvelujen henkilöstö/ toimialan henkilöstö % [1)]	2,9	2,9	3,4
Koettu tyytyväisyys kunnan osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiin (ka väliltä 1–5) [2)]	3,2	4,0	[3)]

1) Uusi tunnusluku 2021.
2) Uusi tunnusluku 2021, pohjana kuntalaispalveluiden tunnusluku.
3) Ei vielä raportoitavissa.

16 37
Kirjasto- ja asukaspalvelut

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	2 169	0	2 169	2 150	19
Menot	-20 494	-57	-20 551	-19 406	-1 146
Toimintakate	-18 325	-57	-18 382	-17 256	-1 127

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Koronaepidemian jatkuminen vaikutti edelleen kirjasto- ja asukaspalveluiden toiminnan laajuuteen ja palveluiden toteutustapaan. Etänä ja virtuaalisesti toteutetut toimintamuodot ovat vakiinnuttaneet asemansa ja lähipalveluita on tuotettu muuttuvien rajoitusten mukaisesti.

Aikuisopiston toiminnasta suurin osa toteutettiin myös vuonna 2021 etävälitteisesti, mutta koronarajoitukset näkyivät opiston toiminnassa asiakasmäärän ja kurssimaksutulojen vähenemisenä. Kirjaston virtuaalitapahtumien osallistujamäärä oli erittäin hyvällä tasolla, ja lainaustilastojen perusteella asiakkaat lainasivat aineistoa hieman enemmän kuin edellisenä vuonna. Myös virtuaaliset yhteisötapaamiset, turvallinen digiasiointi ja koronalinja tavoittivat suuren joukon vantaalaisia.

Aikuisten perusopetuksen kehittämistä jatkettiin suunnitelman mukaisesti, mutta tilatarpeita ei saatu ratkaistua. Kirjasto 2030 -ohjelma hyväksyttiin lautakunnassa ja sen sisältämää suunnitelmaa toteutettiin, tosin epidemian vuoksi aiottua rajoitetummin. Hankkeita toteutettiin suunnitelmien mukaisesti. Asukastilojen ja Vantaa-infon yhteistyötä on tiivistetty ja kohtaavan neuvonnan ja asioinnin Kohtaamo-konseptia ryhdyttiin valmistelemaan. Palautepalvelun kilpailutuksen sekä kaupunkitasoisen asiakaspalvelun kehittämistyön valmistelu alkoivat.

Sosiaali- ja potilasasiamiehelle ohjautui vuoden 2021 aikana enemmän asiakkaita kuin ennen pandemia-aikaa. Yhteydenottoja on aiheuttanut muun muassa se, että asiakkaat ovat joutuneet odottamaan kiireettömäksi määriteltyjä palveluita kuten eri viranomaisille annettavia lausuntoja.

Talousarvion toteutuminen

Kirjasto- ja asukaspalveluiden palvelualueen toimintatuotot toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti. Noin 19 000 euron alitus johtui koronan aiheuttamista rajoituksista. Toimintamenot alittuivat suhteessa alkuperäiseen talousarvioon 1 088 000 euroa ja muutettuun talousarvioon verrattuna toimintamenot alittuivat 1 146 000 euroa. Toimintamenojen alitus johtuu pääosin koronan vaikutuksista palvelutuotantoon, sillä osa palvelutuotannosta sopeutettiin poikkeusoloihin ja toteutettiin osittain virtuaalisesti. Lisäksi ennakoimattomat rekrytointihaasteet ja toimittajien toimitusvaikeudet pienensivät toimintakuluja.

Pitkällä tähtäimellä on nähtävissä, että tulevaisuudessa on painetta kasvattaa sekä toimintatuottoja että toimintamenoja, jotta palveluiden kysyntään pystytään vastaamaan.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Kaupunginkirjasto			
kävijät	1 300 232	1 900 000	898 882
aineistolainojen määrä	2 384 631	2 500 000	2 101 997
aineistolainaus/asukas	10	11	9
aineistomääräraha euroa/asukas	4,84	5,00	5,00
toimintamenot/ asukas	30,31	38,57	37,60
Aikuisopisto			
aikuisopiston opiskelijat (kursseille osallistuneet)	27 355	33 000	23 759
opetustuntien kokonaismäärä	47 693	47 400	41 768
kurssien määrä	1 810	1 900	1 727
kotouttamiskoulutuksen opiskelijat (Starttikurssit)	906	1 400	649
aikuisten perusopetuksen opiskelijat	131	120	126
kotoutumissuunnitelman mukaisen koulutuksen opiskelijat	86	200	93
oman maksutulon osuus budjetista %	34	31	33
Kuntalaispalvelut			
Palvelualueella avustusta saaneiden järjestöjen ja toiminta-ryhmien lukumäärä	119	160	90
Sähköisen asioinnin tuen ja digituen osuus palvelukontak-teista (%)	6	6	12
Vantaa-infon asiakaskontaktien määrä	241 000	330 000	199 200
Yhteisen pöydän verkoston kautta jaetun ruokahävikin hyö-tykäyttäjät / vko	5 500	6 000	5 500

16 33
Kulttuuri

16331 Kulttuuripalvelut

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	365	-15	350	246	104
Menot	-7 313	-162	-7 475	-7 340	-135
Toimintakate	-6 948	-177	-7 125	-7 094	-31

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Niin toiminnassa kuin palveluiden kehittämisessäkin otettiin isoja edistysaskeleita digitaalisen kulttuurin sisältöjen tuottamisessa ja palveluiden tarjonnassa. Lisäksi parannettiin eri toimijoiden osallisuutta ja osallistumista digitaalisten keinojen avulla.

Kulttuuritoiminta toteutui koronapandemiasta johtuneiden muuttuneiden suunnitelmien mukaisesti. Suuri osa tapahtumista ja museonäyttelyistä siirtyi verkkoalustoille. Toimintaa kehitettiin ja mm. Vantaan kulttuurilinjaukset 2021–2030 valmistui ja otettiin käyttöön laatimalla ensimmäisen vuoden toimintasuunnitelma yhteiselle toiminnalle kohti asetettuja tavoitteita.

Talousarvion toteutuminen

Kulttuuripalveluiden talous toteutui suunnitelmallisesti tuottavuus- ja kasvuohjelman säästövaatimusten mukaisesti. Säästövelvoite toteutui tapahtumatuotantoa vähentämällä sekä nettoyksiköiden osalta lukukausimaksujen korotuksella. Tulopuolella korona pandemian vaikutus näkyi siten, että vaadittua tulotavoitetta ei saavutettu, koska mm. Kulttuuritalo Martinuksen ulkopuolinen vuokraus tapahtumatuottajille jäi vähäisiksi. Myös tapahtumatuotantojemme vähenemisestä johtuen lipputuloissa ei saavutettu tavoitetta.

Kulttuuripalveluiden bruttoyksiköiden alkuperäistä toimintatuottotavoitetta alennettiin määrärahamuutoksin yhteensä 15 000 euroa koronan aiheuttamien sulkemisten vuoksi. Toteutuneet tuotot jäivät lopulta 104 000 euroa tavoitteesta.

Toimintamenoja kasvatettiin 141 000 euroa. Toimintamenot alittivat muutetun talousarvion 135 000 euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Kaikkien kulttuuritapahtumien yleisömäärä	142 710	250 000	216 782
Taiteen perusopetuksen oppilaat (musiikkiopisto ja kuvataidekoulu)	2 392	2 521	2 465
Taiteen perusopetus euroa/oppilas	2 153	2 043	2 153
Taiteen perusopetus euroa/asukas	21,82	22	22
Kulttuuripalveluiden bruttoyksiköiden tulot (euroa) / asukas	1,36	1,55	1,04
Taiteen perusopetuksen tulot (euroa) / asukas	5,96	5,80	5,86
Avustukset, euroa/asukas	5,2	5,6	5,4
Kävijämäärä kaupunginmuseossa [1)]	23 018	15 000	15 686
Kävijämäärä taidemuseossa + Galleria K	12 255	20 000	6 033
Käyttömenot euroa/asukas [2)]	52,21	52,79	53,62

1) Luku sisältää kaupunginmuseon pop up -näyttelyiden kävijämäärän sekä Håkansbölen kartanon päärakennuksessa opastettujen määrän.
2) Kulttuuripalvelut, musiikkiopisto ja kuvataidekoulu yhteensä.

16332
Musiikkiopisto

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	1 047	37	1 084	1 035	49
Menot	-4 196	-62	-4 258	-4 245	-13
Toimintakate	-3 149	-25	-3 174	-3 210	36

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vuotta 2021 leimasi koronapandemia, jonka takia kevätkautena oli pitkiä etäopetusjaksoja. Pahiten koronasta kärsi muskaritoiminta ja erityisesti 0–2-vuotiaiden ryhmät. Lopetuksia tuli etäopetukseen siirtymisen johdosta noin 250, ja lukukausimaksut vähenivät. Syksyllä saatiin lähiopetuksen myötä suurin osa pienistä oppilaista takaisin. Esitystoiminta oli myös pitkiä aikoja tauolla, ja suurin osan konserteista, tapahtumista, leireistä ja matkoista jouduttiin perumaan.

Opetussuunnitelma uudistettiin ja hyväksyttiin kaupunkikulttuurilautakunnassa 22.9.2021. Kaikki oppilaat siirtyivät lukuvuoden alussa uuteen OPS:aan, koska kolmen vuoden siirtymäaika päättyi.

Orvokin kulttuurikeskuksen peruskorjaus valmistui kahdessa vaiheessa. Hallinto muutti rakennukseen vuoden alussa, ja opetus palasi elokuussa 2021. Orvokki on peruskorjattu ja remontoitu tyylikkäästi, ja tilat ovat harmoniset ja viihtyisät. Niissä on huomioitu akustiikka eri soittimien mukaisesti. Erityisesti pop&jazz-opetus sai asianmukaiset tilat oltuaan ensimmäiset 25 vuotta Simonkallion koulussa iltakäyttäjinä. Hallinnon siirryttyä Lummetieltä opetus sai neljä luokkaa lisää.

Talousarvion toteutuminen

Kulttuuripalveluiden nettoyksiköiden toimintakatetavoitetta alennettiin yhteensä 65 000 euroa saamatta jäävien lukukausimaksujen johdosta. Nettoyksiköiden yhteenlasketut maksutuotot toteutuivat lopulta muutetun talousarvion mukaisesti. Hankkeiden osalta tehdyillä talousarviomuutoksilla ei ollut vaikutusta toimintakatteeseen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi 31 999 euroa hankerahaa “Värinää” taideopetusta päiväkoteihin -hankkeeseen. Lisäksi loppuvuodesta saatiin OKM:stä 27 000 euron korona-avustus, jolla katetaan lukukausimaksujen menetykset ja tehostettuun siivoukseen käytetyt ylimääräiset kulut. Musiikkiopisto ylitti budjetin summalla, joka syntyi Orvokin kohonneista vuokrista.

16333
Kuvataidekoulu

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	322	-21	300	348	-48
Menot	-954	-19	-973	-1 049	76
Toimintakate	-632	-40	-672	-700	28

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kulttuurikeskus Orvokin pitkään jatkunut perusparannus valmistui vuodenvaihteessa 2020–2021 ja kuvataidekoulu pääsi muuttamaan remontoituihin tiloihin. Uudet tilat ja resurssit on otettu hyvillä mielin käyttöön; remontin myötä kuvataidekoulu sai ajanmukaiset keramiikkaluokan, valokuvausstudion ja medialuokan. Tilojen virallisia avajaisia kutsuvierasyleisön läsnä ollessa vietettiin 23.9.2021.

Koronapandemia jatkui vuoden 2021, mutta kuvataidekoulun opetus pystyttiin suurimmaksi osaksi järjestämään lähiopetuksena rajoituksista huolimatta. Koronan vaikutus näkyi jonkin verran laskeneena oppilasmääränä. Kevään 2021 aikana Kuvataidekoulu ei koronarajoitusten takia pystynyt järjestämään ainuttakaan lyhytkurssia.

Talousarvion toteutuminen

Kulttuuripalveluiden nettoyksiköiden toimintakatetavoitetta alennettiin yhteensä 65 000 euroa saamatta jäävien lukukausimaksujen johdosta. Nettoyksiköiden yhteenlasketut maksutuotot toteutuivat lopulta muutetun talousarvion mukaisesti. Hankkeiden osalta tehdyillä talousarviomuutoksilla ei ollut vaikutusta toimintakatteeseen.

Vuonna 2021 Kuvataidekoulu sai opetustuntikohtaisen valtionosuuden piiriin kuuluvan taiteen perusopetuksen valtionavustusta Opetushallitukselta hybridiopetuskokeilun järjestämiseen 21 080 euroa sekä koronapandemiasta aiheutuvan lisärahoitustarpeen kattamiseen Opetus- ja kulttuuriministeriöltä 30 000 euroa.

Yhdessä Musiikkiopiston kanssa saatiin Opetushallitukselta Värinää taidekasvatuksessa hankkeelle 31 999 euroa. Hankkeessa päiväkodeissa toteutettavaa taiteen perusopetusta kehitetään yhteistyössä varhaiskasvatuksen henkilökunnan kanssa.

16 34
Liikunta

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	5 887	-2 213	3 674	3 638	37
Menot	-27 022	569	-26 454	-26 274	-180
Toimintakate	-21 135	-1 644	-22 779	-22 636	-143

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Toiminnallisten palveluiden kohderyhmät ovat laajentuneet entisestään vuoden 2021 aikana ja ne kattavat kaikki ikäryhmät. Vakiintuneiden toimintojen ja hankkeiden avulla palveluita on tarjolla raskausajan elintapaneuvonnasta toimintakyvyltään heikentyneiden ikääntyneiden liikuntaan aktivointiin asti. Koronapandemian vuoksi palveluita on aika ajoin toteutettu epidemiatilanteesta riippuen poikkeusjärjestelyin tai supistetusti.

Olemassa olevia palveluita on kehitetty elämänkaariperiaatteen mukaisesti, jotta entistä useammalla vantaalaisella olisi mahdollisuuksia fyysisesti aktiiviseen elämäntapaan kaikissa elämänkaaren vaiheissa. Elämänkaariperiaate nousee vahvasti esille myös liikuntapoliittisissa linjauksissa, jotka ohjaavat palvelualueen tavoitteita ja toimenpiteitä vuoteen 2030 asti.

Liikkuva päiväkoti -ohjelmaa toteutettiin yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa varhaiskasvatuksen henkilöstölle suunnattujen työpajojen, koulutuksien sekä aktivoivien oppimisympäristöjen kehitysprojekteina. Toiminnan jatkokehittämistä jatkettiin Leikkien liikkumaan -hankkeena, jossa fyysinen aktiivisuus pyritään saaman entistä laajemmin osaksi varhaiskasvatusympäristöjä. Epidemiatilanteen vuoksi koulutukset ja seminaarit toteutettiin etätoteutuksin.

Liikkuva koulu -ohjelmassa toteutettiin aktiivisia oppimisympäristöjä sekä koulujen pihoille että luokkatiloihin. Liikkuvan koulun työntekijät vastasivat oppilaiden osallistamisesta myös muissa koulutiloja koskevissa uudistuksissa. Koulujen oppilashuollon kanssa luotuun Sporttikaveri-toimintaan osallistui 33 oppilasta. Epidemiatilanne hankaloitti toiminnan järjestämistä keväällä 2021 ja sporttikaverit pitivät yhteyttä oppilaisiin epidemiatilanteesta riippuen myös etäyhteyksin.

Palvelualue osallistui pääkaupunkiseudun kaupunkien oppilaille suunnatun School Action Day:n järjestämiseen, jonka päävastuukaupunkina oli Helsinki. Epidemiatilanteen vuoksi tapahtuma järjestettiin virtuaalisena lähetyksenä. Osana Euroopan urheiluviikkoa järjestettiin myös varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstölle suunnattu Hyvinvoinnista oppimisen iloa -seminaari.

Esikouluikäisten ja koululaisten uinninopetusta ei pystytty toteuttamaan täysipainoisesti kevätkaudella ja oppilasurheilutoiminta oli keskeytettynä koko vuoden ajan epidemiatilanteesta johtuen. Oppilasurheilutoiminnan kehittämiseksi toteutettiin kehitysprojekti, jotta toimintaa voidaan laajentaa ja se houkuttelisi entistä suurempaa määrää oppilaita. Yläkoululaisten Urhea-toimintaa järjestettiin kaikille vuosiluokille ja mukana oli noin 1 000 nuorta. Palvelualue tarjoaa toimintaan tilat ja ohjaajakorvaukset harrasteliikunnan ohjaajatuen kautta.

Palvelualue toimi koordinoijana EU:n Erasmus+ Sport -ohjelmasta rahoitettavassa kaksivuotisessa Youth with Immigrant Background in Sport -hankkeessa, joka saatiin päätökseen syksyllä 2021. Hankkeen tavoitteena oli hyvinvoinnin, työllistymisen ja koulutuksen edistäminen liikuntaa apuna käyttäen sekä maahanmuuttajataustaisiin nuoriin liittyvien sidosryhmien keskinäisen yhteistyön vahvistaminen parempien palveluiden tuottamiseksi.

Kaupunkitasoisen harrastusportaali Hobihobin teknisessä kehittämisessä ja ylläpidossa on ollut suuria haasteita, joiden vuoksi palvelun harrastustarjonta ei ole ollut toivotulla tasolla. Koululaisten maksuttomia Pelipäivätapahtumia sekä aikuisille suunnattua Korttelileiliga-toimintaa laajennettiin ja kehitetiin vuoden aikana, mutta epidemiatilanteen vuoksi toimintaa voitiin järjestää vain rajoitetusti. Alle kouluikäisten lasten perheille suunnattuja Perhepeuha -liikuntatapahtumia toteutettiin yhteistyössä Sporttia kaikille ry:n sekä muiden seurojen kanssa ympäri Vantaata. Epidemiatilanne vaikutti myös Perhepeuhojen järjestämiseen.

Liikunnan palvelualueen ohjattu kurssitoiminta tarjosi erilaisia jumppia, vesijumppia ja ohjattuja tunteja seniori-ikäisille ja työikäisille liikkujille. Ohjattuun liikuntaan osallistuu viikoittain noin 5 000 vantaalaista. Epidemiatilanteesta johtuen ohjatun liikunnan tarjonta jouduttiin tarjoamaan kevätkauden osalta virtuaalisena. Live-striimattua ohjattua liikuntaa oli tarjolla kevätkaudella keskimäärin 14 tuntia viikossa. Senioreiden vertaisohjattuja kuntosali- ja liikuntaryhmiä pystyttiin toteuttamaan vain muutaman kuukauden ajan epidemiatilanteesta johtuen.

Liikuntapalveluiden hallinnoima kaupunkitasoinen Terveyden edistämisen määrärahahanke “Hyvinvointityön tavoitteista toimintaan” päättyi lokakuussa 2021. Hankkeen keskeisinä toimenpiteinä olivat liikunta-apteekkitoiminnan kehittäminen ja laajentaminen uusille kohderyhmille, kaupungin hyvinvointiohjelman tavoitteiden toimeenpanon arviointi sekä hyvinvointijohtamisen työpajojen toteutus toimialojen ylimmälle johdolle. Hankkeessa kehitetystä elintapaneuvontamallista “hyvinvointimentoroinnista” pidettiin seminaari sekä julkaistiin toimintamallikuvaus muiden kuntien hyödynnettäväksi. Hankkeen aikana käynnistetty elintapaohjaus jatkui marraskuusta alkaen kaupungin toipumissuunnitelman rahoituksen turvin.

Liikuntaseurojen toimintaa tuettiin avustuksin sekä jakamalla käyttövuoroja kaupungin ylläpitämiin liikuntapaikkoihin. Harrasteliikunnan ohjaajatukea kohdistettiin kahteen isompaan kokonaisuuteen, Sporttia kaikille -ryhmien toimintaan sekä yläkoululaisten Urhea-valmennukseen.

Koronavirusepidemia aiheutti laajoja käyttörajoituksia tilojen käyttöön ja harrastustoiminnan järjestämiseen. Kuntalaisten nopea rokotustoiminta mahdollistettiin tarjoamalla suuret liikuntahallit rokotustoiminnan käyttöön. Ulkoliikuntapaikkojen, ulkoilualueiden sekä reittien ja latujen käyttö kasvoi.

Liikuntapaikkojen kehittämistä toteutettiin liikuntapaikkasuunnitelman mukaisesti. Myyrmäen urheilupuiston liikenne- ja paikoitusjärjestelyt, viimeiset lähiliikuntapaikat, Seutulan ja Mikkolan koulujen pihojen lähiliikuntapaikat sekä Ilolan skeitti- ja pumptrack-rata valmistuivat. Kuusijärvelle valmistui pulkkamäki ja hiihtolenkki. Ulkokuntosalit valmistuivat Kuusijärvelle, Petikkoon, Tikkurilan urheilupuistoon ja Hiekkaharjun liikuntapuistoon.

Myyrmäen jalkapallostadionin tekonurmipinta uusittiin. Myyrmäen jäähalli 1:een tuli uusi betonilaatta ja turvakaukalo, Myyrmäki-halliin uusi kierrätetty tekonurmi ja LED-valot. Tikkurilan kuplahallin tekonurmi uusittiin, ja Rajakylän tennishallin asennettiin LED-valot. Hakunilan uimahallin isoon altaaseen asennettiin teräsallas. Martinlaakson uimahallin julkisivuremontti valmistui.

Elmon uimahallin suunnittelu jatkui. Elmon urheilupuiston ja Tikkurilan urheilupuiston yleissuunnittelut valmistuivat. Hakunilan urheilupuiston tekojäähankkeiden rakentaminen alkoi. Rajatorppaan valmistui yksityinen Padel-kenttä kokonaisuus.

Koronavirusepidemia vaikutti merkittävästi mahdollisuuteen järjestää liikunnan ja urheilun yleisötapahtumia, ja monet tapahtumista jouduttiin peruuttamaan tai siirtämään vuoteen 2022. Vuonna 2021 toteutuivat mm. maastohiihdon Suomen Cupin osakilpailu, sulkapallon sekajoukkueiden MM- ja EM-kilpailut sekä SM-kilpailut, futsalin EM-karsintaa, käsipallon EM- ja MM-karsintaa, joukkuevoimistelun Vantaa Cup, Kultainen keihäs, jalkapallon U17 EM-karsinta, amerikkalaisen jalkapallon EM-pronssiottelu, jalkapallon Vantaa Cup, Vantaa Triathlon, Vantaa Maraton, maantiepyöräilyn SM-kilpailut.

Vuonna 2021 Vantaalla oli 13 kumppaniurheilijaa ja 5 tukimallin piirissä olevaa edustusjoukkuetta.

Talousarvion toteutuminen

Liikunnan palvelualueen toimintatuotot alittuivat 37 000 euroa ja menot 180 000 euroa lisätalousarviosta huolimatta. Alkuperäisiin talousarviolukuihin nähden toimintatuottojen alitus oli 2 250 000 euroa ja toimintamenojen alitus 748 000 euroa.

Tulojen alitus johtui liikuntatilojen koronasta johtuvista liikuntapaikkojen sulkemisista ja rajoitetusta käytöstä. Menojen alitus johtui pääosin liikuntatilojen sisäisten vuokrien pienenemisistä, koska liikuntatiloja muutettiin koronarokotuspisteiksi. Lisäksi liikuntatiloista aiheutuneet koronasulkemiset vähensivät henkilöstö- ja siivouskustannuksia. Myös erilaisista hankkeista tuli säästöjä, koska niitä ei voitu toteuttaa koronan vuoksi.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Kokonaiskulut, euroa/as.	108,04	114,48	111,38
Toimintatuotot, euroa/as.	16,67	24,94	15,41
Avustukset, euroa/as.	5,87	5,65	5,62
– avustettava jäsenmäärä, % asukkaista	23	25	21
Uimahallikäynnin (sis. myös kuntosalikäynnit) kustannus, euroa/käynti	15,04	7,7	16,1
– uimahallien verorahoitusosuus, %	89	80	90
Toimitilaneliöt, m²	87 951	87 885	89 349
Sisäliikuntatilojen varausaste, %	62	70	61

16 35
Nuoriso

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	910	318	1 228	1 107	121
Menot	-9 394	-412	-9 806	-9 547	-259
Toimintakate	-8 484	-94	-8 578	-8 440	-138

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vuotta 2021 leimasi vahvasti korona. Nuorisopalveluiden toiminnot olivat välillä kiinni, välillä toimittiin erilaisten esim. kävijämäärärajoitusten alla ja osan vuodesta päästiin toteuttamaan toimintaa myös täysimääräisesti. Keskeisin vuotta leimannut asia oli kuitenkin muutos, koska tilanne vaihteli kuukausittain. Tästä johtuen nuorisopalveluissa keskityttiin perustoimintojen ylläpitämiseen sekä aina muuttavan tilanteen tullessa vastaan, uuden toimintamallin suunnitteluun ja toteuttamiseen. Tällä on ollut vaikutusta toiminnan kehittämiseen ja joiltain osin vuodelle suunniteltujen toimenpiteiden toteuttamista jatketaan vuodelle 2022.

Jatkuvat muutokset sekä peruuntuneet kehittämispäivät, työyhteisöpäivät sekä muut työyhteisön yhteisöllisyyttä ylläpitävät asiat ovat jääneet liian vähälle. Myös koronan vaikutukset työoloihin ja esimerkiksi työn teon paikkoihin ovat vaikuttaneet työssäjaksamiseen ja työhyvinvointiin merkittävällä tavalla. Asiaan on herätty kuluneen vuoden aikana ja syksyllä 2021 on ryhdytty suunnittelemaan useampia tapoja vaikuttaa heikentyneeseen työhyvinvointiin. Tämä työ jatkuu vuoden 2022 aikana. Erityisesti alueellinen nuorisotyö on joutunut reagoimaan todella nopealla tahdilla muuttuviin tilanteisiin. Alueellinen nuorisotyö on pystynyt reagoimaan todella hienolla tavalla koronatilanteen vaikutuksiin nuorten keskuudessa ja esimerkiksi jalkautuva nuorisotyö on osoittanut vuoden aikana merkityksensä.

Siinä missä perustoiminnoissa on keskitytty toimintojen ylläpitämiseen ja säilyttämiseen, on hanketyössä saatu useampia onnistumisia. Koulunuorisotyön case-manager-hanke, jolla pyritään vaikuttamaan nivelvaiheen ongelmien vähentämiseksi, on kerännyt paljon kiitosta ja näyttäytynyt varsin innovatiivisena ja kaivattuna toimintamallina. Vuoden 2022 ajan hanke toimii vielä koko vuoden, mutta tämän vuoden aikana toiminnan juurruttamista täytyy ruveta suunnittelemaan.

Toinen iso onnistuminen vuoden 2021 aikana hanketyössä oli Rinnalla kulkien nuorisotyöttömyys laskuun -hankkeen suunnittelu ja rahoituksen haku. Työllisyyspalveluiden kanssa yhteistyössä haettua rahoitusta saatiin lopulta miljoona euroa. Hanke lähti hitaasti liikkeelle kuntakokeilun aloituksesta aiheutuneiden palveluohjausten hidastumisen vuoksi, mutta loppuvuotta kohti asiakasohjautuminen alkoi nopeutua ja toimintamallista ruvettiin saamaan positiivisia kokemuksia.

Nuorten aikuisten palveluissa korona vaikutti eniten nuorten aikuisten harrastustoimintaan, jota on jouduttu välillä toteuttamaan pelkästään etäyhteyksin. Toiminta on näyttänyt tarpeellisuuteensa nuorten aikuisten ennaltaehkäisevänä ja yksinäisyyttä vähentävänä toimintana, mutta toiminnan skaalaaminen korona-aikana on ollut vaikeaa.

Työpajat ja etsivä nuorisotyö on pystynyt toimimaan mukautetuilla tavoilla olosuhteet huomioon ottaen varsin hyvin. Työllisyyden kuntakokeilu aiheutti kesän jälkeen todella selkeän ja suuren notkahduksen asiakkaiden ohjautumisessa palveluihin, mutta tämä tilanne alkoi parantua loppuvuotta kohti.

Tuottavuus- ja kasvuohjelman toimenpiteet toteutuivat lähes suunnitelman mukaisesti. Ainoastaan veneen ja sukellustarvikkeiden myynnistä suunniteltu tuotto jäi 10 000 euroa arvioidusta. Kukonnotkon palvelunostoista tehdyt leikkaukset siirtyivät leirien toteuttajien maksettavaksi.

Toiminta-avustuksia myönnettiin vuodelle 2021 34 eri järjestölle yhteensä 320 450 euroa. Kohdeavustuksia myönnettiin 22 eri järjestölle yhteensä 115 365 euroa. Yhteensä 51 eri järjestöä sai toiminta- tai kohdeavustusta vuoden 2021 aikana järjestettävään toimintaan lapsille ja nuorille.

Talousarvion toteutuminen

Nuorisopalveluiden talousarviota muutettiin budjetoimattomien hankkeiden ja pandemiatilanteen vuoksi. Alkuperäiseen talousarvioon nähden toimintatuotot alittuivat 197 000 euroa ja menot 153 000 euroa. Muutettuihin määrärahoihin suhteutettuna toimintatulot alittuivat 121 000 ja toimintamenot 259 000 euroa. Nuorisopalveluille asetetut säästövelvoitteet toteutuivat omaisuuden myynnistä saatavaa tuloa lukuun ottamatta täysimääräisesti.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Kävijämäärä nuorisotiloissa (kaikki kävijät) [1)]	177 464	250 000	179 456
Kävijämäärä nuorisotiloissa (oman toiminnan kävijät)	144 777	160 000	140 081
Majoitusvuorokaudet leirialueilla (Kukonnotko ja Palajärvi)	5 250	7 500	4 009
Nuorten työpajatoimintaan osallistuneet [2)]	250	380	260
Etsivän nuorisotyön asiakkaat	748	750	797
Avustusta saaneiden järjestöjen ja toimintaryhmien lkm	50	58	51
Käyttömenot/asukas	38,30	39,80	40,52
Avustukset/ asukas	1,83	1,86	1,85
Nuorisotyön toimintatilojen kokonaismäärä	21	21	21
Nuorisotyön toimitilojen neliöt, m²	15 640	15 642	15 642

1) Tilastointitapa muuttunut, lukua ei ole saatavissa vertailukelpoisena.
2) Luvut sisältävät vain työpajatoimintaan osallistuneet.

14
Kaupunkiympäristö

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	296 284	0	296 284	309 086	-12 802
Menot	-255 089	-6 574	-261 664	-242 541	-19 122
Toimintakate	41 195	-6 574	34 620	66 545	-31 924

Taulukko sisältää Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) vesihuollon rakentamisen suunnitteluun ja toteuttamiseen varattua määrärahaa tuloihin ja menoihin 9,0 milj. euroa sekä toteutuneita tuloja ja menoja 3,0 milj. euroa.

Kaupunkiympäristön toimialalla Uusi Vantaa -organisaatiomuutos on viety loppuun vuoden 2021 aikana. Muutos vaikutti toimialan sitovuustasoihin. Alkuperäisen talousarvion luvut on esitetty uuden organisaation mukaisina. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt uudet sitovuustasot päätöksessään 23.8.2021 § 27.

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2021

Vuonna 2021 rakentaminen Vantaalla jatkui vilkkaana. Globaalin koronaviruspandemian jatkuminen toi haasteita lähinnä rakennusmateriaalien saatavuuteen ja nosti niiden hintatasoa. Pääosin toimialan toiminta jatkui pandemiasta huolimatta kuitenkin ennallaan. Etätyötä suosittiin laajasti niissä tehtävissä, joissa se oli mahdollista. Kenttätyötä tehtiin koronaturvallisesti sopeutuen kulloinkin vallitseviin terveysturvallisuussuosituksiin ja -määräyksiin.

Uusi valtuustokausi aloitettiin elokuussa 2021 uudistuneella lautakuntarakenteella, mikä kaupunkiympäristön toimialan kohdalla tarkoitti kahta lautakuntaa, kaupunkiympäristölautakuntaa ja kaupunkitilalautakuntaa, aiemman kolmen lautakunnan sijaan. Kiinteistöt ja tilat -palvelualueella toiminnot jakautuivat uuden yksikköjaon mukaisesti. Näiden organisaatiomuutosten myötä vuodesta 2019 lähtien valmisteltu Uusi Vantaa -organisaatiouudistus saatiin toimialalla täysimääräisesti käytäntöön.

Vantaa on yhdessä muiden Helsingin seudun kaupunkien kanssa sopinut valtion kanssa maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämisestä MAL-sopimuksella. Vantaa ylitti sille sopimuksessa asetetun 2640 asunnon vuotuisen asuntotuotantotavoitteen, kun kaupunkiimme valmistui 3124 uutta asuntoa viime vuonna. Kaavoitettava uusi asuntokerrosala puolestaan toteutui vain osittain, noin 90 000 kerrosneliömetrin verran, vuositavoitteen ollessa 240 000 kerrosneliömetriä. Kaavoitusta viivästytti muun muassa luontoarvoihin liittyvät lisäselvitykset ja sopimusneuvotteluiden pitkittyminen.

Etenkin pientalorakentaminen oli Vantaalla nosteessa: viime vuonna myönnettiin rakennuslupa 441 pientalolle kymmenen vuoden keskiarvon ollessa 369 pientalon rakennuslupaa. Myös kaupungin pientalotonttien kysyntä kasvoi.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Vantaan uuden yleiskaavan tammikuussa 2021. Noin neljä vuotta kestänyt valmistelutyö saatiin näin päätökseen. Yleiskaava määrittää kaupungin kasvusuunnat ja alueiden käyttötarkoitukset vuoteen 2050 saakka. Uusi yleiskaava ei kuitenkaan ole vielä astunut voimaan, sillä siitä on valitettu Helsingin hallinto-oikeuteen.

Vantaan ratikan suunnittelu eteni sille asetetussa aikataulussa. Vuonna 2021 valmisteltiin ratikkakatujen katusuunnitelmia ja asemakaavoja, tehtiin maaperätutkimuksia ja useita selvityksiä.

Kaupungin uuden toimitalon hanke eteni, kun keväällä 2021 Vantaan kaupungin omistama kiinteistöyhtiö VTK Kiinteistöt Oy valitsi hybridirakennushankkeen toteuttajaksi Lehto Tilat Oy:n. Myös alueen kaavamuutos vahvistui. Tikkurilan keskustaan kohoaa monipuolinen kokonaisuus uutta toimistotilaa, asumista, katutason liike- ja palvelutilaa sekä maanalainen pysäköintilaitos. Hybridirakennuksen rakentaminen alkaa keväällä 2022.

Toimitiloja, katuja ja puistoja rakennettiin eri puolilla kaupunkia. Vuonna 2021 valmistui muun muassa paviljonkikouluja, Tiedonjyvän päiväkoti, Kulttuurikeskus Orvokin remontti ja Håkansbölen kartanon talousrakennusten remontti. Useiden päiväkotien rakentaminen alkoi. Elmon urheilupuiston rakennustyöt käynnistyivät puunkaadoilla ja maanrakennustöillä, jotka jatkuvat ensi vuoteen. Länsi-Vantaan joukkoliikenteelle merkittävän Luhtitien jatkeen ja Kelokuusenmäen uusien katujen rakentaminen alkoi. Idässä Ojangon bussivarikko valmistui palvelemaan itäisen Vantaan ja Helsingin bussiliikennettä.

Kehä III:n parantamisen yhteishanke Väyläviraston kanssa eteni odotettua nopeammin. Myyrmäen urheilupuistoa kehitettiin ja Kuusijärvelle rakennettiin muun muassa uutta pysäköintialuetta. Asukaspysäköintiä uusilla Kaskelanrinteen ja Kivistön ja Keimolanmäen asuinalueilla helpotettiin pysäköintikokeilulla. Myös Kivistön palvelukeskuksen rakentaminen alkoi. Palvelukeskukseen sijoittuu kaupallisten toimijoiden lisäksi kaupungin palveluita ja vapaa-ajan toimintoja.

Tikkurilan vilkasta kehitystä viitoitettiin pidemmälle tulevaisuuteen, kun kaupunki sopi Tikkurilan Väritehtaan alueen kehittämisestä Tikkurila Oyj:n kanssa. Yhteistyö etenee vuonna 2022 alueen arkkitehtuurikilpailuun, minkä jälkeen alueen kaavoitus alkaa.

Myönteisen erityiskohtelun ohjelmassa (MEK) asukasyhteistyötä kehitettiin ensisijaisesti osallistuvan budjetoinnin hankkeiden ideoinneilla ja äänestyksillä Havukoskella, Länsimäessä ja Mikkolassa. Martinlaakson ja Hakunilan alueilla toteutettiin asukkaiden vuonna 2020 valitsemia kohteita.

Vantaan tavoitteena on olla hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä. Tähän tavoitteeseen kaupunkia ohjaa resurssiviisauden tiekartta, jonka päivitystyötä tehtiin aktiivisesti kaupungin kaikkien toimialojen yhteistyönä vuoden 2021 ajan. Päivitetty tiekartta etenee valtuuston käsittelyyn kevään 2022 kuluessa. Uusina teemoina tiekarttaan nousee entistä vahvemmin luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen, hiilinielut sekä päästöjen kompensointi. Vantaan päästöt laskivat jo toista vuotta peräkkäin noin 10 prosentilla pääosin Vantaan Energian toimien seurauksena.

Toimialan yhteisen MATTI-tietojärjestelmän kehittäminen jatkui. Vuoden aikana valmistui useita kehitysprojekteja, jotka kaikki edistävät järjestelmän kehitystä kohti yhteistä tietoja keskittävää alustaa. Vuoden aikana MATTI:iin integroitiin muun muassa yritys- ja kiinteistönhallintajärjestelmien tietoja.

Vuoden 2021 ajan valmisteltiin myös uutta valtuustostrategiaa. Toimialan edustajat työskentelivät strategian painopistealueittain muodostetuissa poikkihallinnollisissa valmisteluryhmissä. Strategiaa valmisteltiin valtuuston käsittelyyn tammikuulle 2022.

Toimialamme osallistui Vantaan iCapital -hakuun, jossa yhtenä hakemuksen painopisteenä oli resurssiviisaus, hiilineutraalisuustavoite 2030 ja niihin liittyvät innovatiiviset hankkeet ja toimenpiteet sekä digitaalinen edelläkävijyys, jota kaupunkiympäristön toimialalla ilmentää MATTI. Vantaa voitti sarjan ”The European Rising Innovative City”.

Talousarvion toteutuminen 2021

Vuoden 2021 aikana toimialalla tehtiin seuraavat määrärahamuutokset käyttötalousosaan:

- Kiinteistöt ja tilat palvelualueen sisällä siirrettiin nettoyksiköistä 0,7 milj. euroa henkilöstömenoja bruttoyksikköihin Uusi Vantaa organisaatiomuutosten seurauksena.
- Kadut ja puistot palvelualueen kunnossapidon määrärahoja korotettiin 2 milj. euroa poikkeuksellisen lumisen alkuvuoden vuoksi.
- Joukkoliikenteen määrärahoja korotettiin 4,2 milj. euroa HSL:n toisen osavuosikatsauksen ennusteen mukaisesti.
- Vantaalaisten opiskelijoiden ja koululaisten kesätyömäärärahoja lisättiin 275 842 euroa talousarvioon.
- Myönteisen erityiskohtelun (MEK) määrärahoja kohdennettiin 45 728 euroa yhteisiin palveluihin ja 52 697 euroa kadut ja puistot palvelualueelle.

Käyttötalouden tulot ylittivät talousarvion 12,8 milj. euroa. Tulojen ylitys johtui muun muassa hoivakotien myynnistä VAV:lle sekä ennakoitua suuremmista maanmyynti- ja sopimuskorvaustuloista.

Käyttötalouden menot alittivat korotetun talousarvion 19,1 milj. eurolla. Joukkoliikenteen ennustettiin ylittävän talousarvion merkittävästi, joten sille tehtiin 4,2 milj. euron määrärahakorotus. Loppuvuodesta HSL sai valtiolta koronatukea, joka laski merkittävästi myös Vantaan kuntaosuutta. Joukkoliikenne alitti korotetun talousarvion 8,4 milj. eurolla. HSY:n läpilaskutuserä toteutui 6 milj. euroa talousarviota alhaisempana.

Vuoden 2021 aikana toimialalla tehtiin seuraavat määrärahamuutokset investointiosaan:

- Julkisen käyttöomaisuuden yhteishankkeiden määrärahoja korotettiin 4 milj. euroa, koska Kehä III:n parannuksia Askiston kohdalla aikaistettiin vuodella.
- MEK-määrärahoja siirrettiin rakentamisen investointeihin (Mikkolan ja Länsimäen koulun hankkeisiin) 164 313 euroa ja julkisen käyttöomaisuuden investointeihin (Koivutorin kunnostukseen) 70 000 euroa.

Toimialan investointimenot alittivat talousarvion 24,5 milj. eurolla. Alitus kohdistui pääosin toimitilarakentamiseen ja johtuu usean hankkeen aloituksen siirtymisestä myöhempään sekä joidenkin toteutuneiden hankkeiden budjettien alituksesta.

14 0
Kaupunkiympäristölautakunta yhteensä

Vastuuhenkilö: Tero Anttila **Toimielin: Kaupunkiympäristölautakunta**
Puheenjohtaja: Anssi Aura

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	5 524	0	5 524	5 787	-263
Menot	-13 965	-141	-14 106	-13 070	-1 037
Toimintakate	-8 441	-141	-8 582	-7 283	-1 299

Kaupunkiympäristölautakunnan alaiseen toimintaan kuuluu yhteensä sitovina bruttobudjetoituina yksiköinä kaupunkiympäristölautakunta, yhteiset palvelut sekä kaupunkirakenne ja ympäristö.

14 10
Kaupunkiympäristölautakunta

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-155	0	-155	-144	-11
Toimintakate	-155	0	-155	-144	-11

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Uusi Vantaa –organisaatiomuutoksen myötä kaupunkiympäristölautakunta korvasi entiset kaupunkisuunnittelulautakunnan ja ympäristölautakunnan valtuustokauden alussa elokuussa 2021. Lisäksi lautakuntarakenteen uudistuksen yhteydessä kiinteistöpolitiikka ja maaomaisuuden hallinta siirrettiin kaupunkisuunnittelulautakunnan tehtävistä uuden kaupunkitilalautakunnan tehtäviin. Näin ollen kaupunkiympäristölautakunta vastaa kaupunkirakenteen kokonaisvaltaisesta kehittämisestä, kaavoituksesta ja ympäristövastuullisuuden kehittämisestä. Samalla kaupunkisuunnittelulautakunnan rakennuslupajaostosta tehtiin kaupunkiympäristölautakunnan lupajaosto, jolle siirrettiin rakennuslupa- ja valvontaviranomaisen tehtävien lisäksi ympäristönsuojelun sekä ympäristöterveydenhuollon lupa- ja valvontaviranomaisen tehtävät.

Uusi kaupunkiympäristölautakunta ehti kokoontua syksyn aikana yhteensä viisi kertaa käsitellen yhteensä 48 asiaa (noin 10 asiaa per kokous). Niin ikään kaupunkiympäristölautakunnan lupajaosto ehti kokoontua syksyn aikana viisi kertaa käsitellen yhteensä 55 asiaa (11 asiaa per kokous). Sekä lautakunnan että jaoston tehtävänkuvissa tapahtuneiden muutosten vuoksi vertailu aikaisemman lautakuntarakenteen mukaisten toimielinten kokous- tai asiamääriin ei ole tarkoituksenmukaista.

Vuoden aikana kaupunkisuunnittelu- ja myöhemmin kaupunkiympäristölautakunta käsittelivät useita merkittäviä kaavahankkeita. Kaavarunkoja hyväksyttiin tai asetettiin nähtäville mm. Kivistössä ja Tikkurilassa. Asemakaavoituksen täydennysrakennushankkeina hyväksyttiin mm. Lännessä Pähkinänsärkijän ja Idässä Hiirakkokujan sekä Mikkolan laajennuksen asemakaavat. Aviapoliksen alueella asetettiin nähtäville Backaksen elämyspuiston kaavahanke. Tikkurilassa lautakunta hyväksyi loppuvuodesta Silkkitehtaantien asemakaavamuutoksen, joka tuo uutta asumista Tikkurilan ytimeen vanhan silkkitehtaan naapuriin. Myös Vantaan ratikan varren kaavoitus edistyi. Loppuvuodesta kaupunkiympäristölautakunta käsitteli Länsimäen kaavarunkoa, jossa on tarkasteltu alueen kehitystä pitkällä tähtäimellä. Kaavoitusasioiden ohella vanha kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi useita tontinluovutus-, vuokraus- ja varauspäätöksiä eri puolilta kaupunkia niin asuin- kuin liikerakentamisenkin tarpeisiin.

Kaupunkiympäristön toimialan uusille lautakunnille järjestettiin syksyllä yhteinen koulutustilaisuus. Koulutustilaisuuden ohjelmaan kuului perehtymistä lautakuntien tehtäväalueisiin ja kaupunkiympäristön toimialaan sekä verkostoitumista lautakuntien jäsenten kesken. Osana koulutustilaisuutta tutustuttiin myös Tampereen ratikkaan sekä sen kiinteistötaloudellisiin vaikutuksiin. Lautakunnan varsinaiset kokoukset järjestettiin niin sanottuina hybridikokouksina, eli suurin osa jäsenistä osallistui kokouksiin etäyhteydellä.

Talousarvion toteutuminen

Kaupunkiympäristölautakunnan menot toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti. Määrärahoihin ei tehty muutoksia vuoden aikana.

14 20
Yhteiset palvelut

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	2	-2
Menot	-2 173	-61	-2 234	-2 001	-233
Toimintakate	-2 173	-61	-2 234	-1 999	-235

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kaupunkiympäristön toimialan yhteiset palvelut uudistuivat vuoden 2020 alussa Uusi Vantaa -organisaatiouudistuksen myötä. Organisaatiouudistuksen jalkauttamista jatkettiin vuoden 2021 aikana ja viimeiset organisaatiorakenteen muutokset tulivat voimaan elokuussa 2021, kun päivitetyn hallintosäännön mukainen lautakuntarakenne astui voimaan. Yhteisillä palveluilla on ollut merkittävä rooli uuteen lautakuntarakenteeseen siirtymisen valmistelussa ja muutoksen jalkauttamisessa sekä palvelualueiden perustyön tukemisessa. Vuoden 2022 aikana jatketaan uuden organisaatiorakenteen vakiinnuttamista osana palvelualueiden perustyötä sekä edistetään poikkihallinnollisia työtapoja, joita vuoden 2021 aikana on otettu käyttöön.

Viestinnän ja vuorovaikutuksen keskeisiä teemoja ovat olleet ratikka, ympäristö- ja sisäilmaviestintä sekä osallistuva budjetointi. Uutena ratikan suunnittelusta tiedottamisen työkaluna otettiin käyttöön sosiaalisen median kanavia sekä Vantaan ratikan uutiskirje, jossa kerrotaan ajankohtaisesta suunnittelutilanteesta, suunnitteluun osallistumismahdollisuuksista sekä tulevista ratikkaan liittyvistä tapahtumista. Sisäilmaviestinnän systemaattista kehittämistä on jatkettu ja tavoitteena on jatkossa tehdä sisäilmatiedotteista aiempaa yksityiskohtaisempia sekä kertoa niissä aiempaa laajemmin tutkimustuloksista ja löydöksistä. Vantaa.fi -verkkosivu-uudistus on edennyt toimialalla viestinnän koordinoimana kohti uudistetun sivuston julkaisua keväällä 2022.

Osana myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelmaan kuuluvaa osallistuvaa budjetointia Havukoskella, Länsimäessä sekä Mikkolassa alueiden asukkaat pääsivät ideoimaan asuinalueensa viihtyvyyttä edistäviä hankkeita. Yhteiset palvelut koordinoi toimialan myönteisen erityiskohtelun ohjelman toimenpiteitä tiiviissä yhteistyössä kadut ja puistot palvelualueen kanssa.

Yhteisten palvelut tukivat palvelualueita muutoksenhakuun sekä yksityisoikeudellisiin riita-asioihin liittyvissä oikeudenkäyntiasioissa. Yhteisissä palveluissa oli hoidettavana tilikauden aikana yhteensä 16 oikeudenkäyntiasiaa, joita käsiteltiin käräjäoikeudessa, markkinaoikeudessa tai kuluttajariitalautakunnassa. Oikeudenkäynnit hoidettiin pääasiallisesti toimialan lakimiesten toimesta.

Talousarvion toteutuminen

Yhteisten palveluiden menot alittivat talousarvion 0,2 milj. eurolla. Yhteisiin palveluihin kohdennettiin määrärahamuutoksin myönteisen erityiskohtelun (MEK) määrärahoja 45 728 euroa sekä 15 613 euroa koululaisten ja opiskelijoiden kesätyömäärärahaa.

14 40
Kaupunkirakenne ja ympäristö

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	5 524	0	5 524	5 785	-261
Menot	-11 637	-80	-11 717	-10 925	-793
Toimintakate	-6 113	-80	-6 193	-5 140	-1 053

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kaupunkirakenne ja ympäristö palvelualueen yhteinen tavoite on luoda kestävää kaupunkia, jossa sen asukkailla on hyvä elää. Vuoden 2021 aikana tavoite on erityisen konkreettisesti toteutunut Tikkurilan keskustassa, jossa useita uusia rakennuksia on valmistunut tai valmistumassa. Toinen erityisen vaikuttava hanke rakennetun ympäristön näkökulmasta on vuoden 2021 aikana suunnitteilla ollut Vantaan ratikka ja siihen liittyvä kaupunkikehitys. Tämä työ jatkuu edelleen. Palvelualueella luodaan jatkuvasti edellytyksiä vastaavalle kehitykselle Vantaan muilla alueilla erilaisten ohjelmien, suunnitelmien, kaavojen ja lupien kautta.

Kaupunkirakenne ja ympäristö palvelualueen rooli on korostunut myös kaupungin elinvoiman näkökulmasta. Edistämme sekä sujuvaa rakentamisen prosessia että tuomme lisäarvoa tavoitteisiin ja suunnitelmiin. Samalla Resurssiviisauden tiekartasta on tulossa yhä tärkeämpi työkalu, joka antaa kehykset sekä palvelualueen että koko kaupungin toiminnalle. Vuoden 2021 aikana vahvistui myös tarve vastata entistä ponnekkaammin luontokadon haasteeseen. Elinvoiman, resurssiviisauden ja asukaslähtöisyyden yhdistäminen onkin innovatiivisen kaupungin lähtökohta ja oiva perusta.

Palvelualueen toiminta sujui vuonna 2021 normaalisti pandemiasta huolimatta. Mahdollisuuksien mukaan sovellettiin hybridimallia, jossa etä- ja läsnätyö vuorottelivat. Koulutustilaisuuksia ja yhteisiä tapahtumia oli tavanomaista vähemmän. Johtamista sovitettiin monilla tavoilla etätyöhön ja sähköiseen ympäristöön sopivaksi. Toiminta oli kaikissa palveluyksiköissä siirtynyt sähköiseksi jo pandemiaa edeltävinä vuosina ja digitalisaatiota edistettiin useilla kehittämistoimilla.

Palvelualueen edustajat osallistuivat aktiivisesti kaupunkistrategian valmisteluun, ja palvelualueella tulee olemaan tärkeä rooli sen toteuttamisessa.

Useita vuosia kestänyt maankäyttö- ja rakennuslain uudistus eteni lausuntovaiheeseen. Lakimuutosta pidettiin keskeneräisenä ja siksi toivotaan mieluummin sen kehittämistä osauudistusten kautta. Laki liittyy kiinteästi koko palvelualueen sekä toimialan työhön. Lakiuudistuksen keskeisiä tavoitteita kuten ilmastoasioita, energiamuutosta, luontokadon pysäyttämistä ja digitalisaatiota ennakoidaan jo toiminnassa.

Ympäristökeskus

Resurssiviisauden tiekartan päivittäminen oli ympäristökeskuksen näkyvimpiä ja vaikuttavimpia tehtäviä vuonna 2021. Tiekartta hyväksytään valtuustossa keväällä 2022. Päivityksen keskeisiä muutoksia oli vahvistaa monimuotoiseen luontoon liittyviä tavoitteita ja toimenpiteitä.

Toimiala osallistui kaupungin iCapital -hakuun, jossa yhtenä hakemuksen painopisteenä oli resurssiviisaus, hiilineutraalisuus tavoite 2030 ja niihin liittyvät innovatiiviset hankkeet ja toimenpiteet. Vantaa voitti sarjan ”The European Rising Innovative City”.

Vantaa osallistui myös CDP-vertailuun, joka mittaa yritysten ja kaupunkien ilmastotoimia luokituksella A-D. Mukana vertailussa on noin 1 100 kaupunkia yli 90 maasta. Vantaa saavutti erinomaisesti luokituksen A-. Miinus aiheutui raportin uusiutuvan energian tavoitteiden epätarkkuudesta.

Tiekartan ja sen toteutussuunnitelmien toimenpiteitä jatkettiin suunnitellusti. Menneen kauden toteutuneita ilmasto- ja ympäristötoimia koottiin keväällä julkaistuun ympäristövastuuraporttiin. Hiilineutraali Vantaa 2030 –strategiateeman puitteissa ohjattiin tiekartan päivityksen valmistelua uudelle valtuustokaudelle. Päivitetty tiekartta esiteltiin kaupunkiympäristölautakunnalle loppuvuonna. Keväällä valmistui Vantaan kestävän energian– ja ilmaston suunnitelma SECAP. Kuluttamisen päästöt laskettiin ensimmäisen kerran Vantaalle KULMA-hankkeessa.

Ympäristökeskus koordinoi Hiilineutraalit alueet -selvitystä, jossa selvitettiin, kuinka Vantaan kaupunki voi ohjata etenkin maankäytön keinoin hiilineutraalisuuden ja resurssiviisauden tavoitteiden toteutumista erilaisilla alueilla. Selvitys valmistui vuoden lopussa. Ympäristövahti-työkalun kehitystyö jatkui. Työkalun avulla tullaan seuraamaan ja raportoimaan ilmasto- ja resurssiviisaustavoitteiden toteutumista. Kesällä käynnistyi ympäristöministeriön rahoittama elinkeinoelämän ja kaupungin välisen yhteistyön kehittämisen Ilmastokumppanuushanke. Kesällä toteutettiin Ely-keskuksen rahoittama yhdessä Helsingin kanssa Mätäojalla vieraslajin torjunnan hanke, jossa kitkettiin jättipalsamia. Krakanojan ja Ruuhijärven metsän hoito- ja käyttösuunnitelmat valmistuivat. Ympäristökeskus osallistui aktiivisesti tai koordinoi yhteensä 31 suunnitelmaa, ohjelmaa tai hanketta.

Ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun tarkastus- ja kenttäkäyntejä toteutettiin suhteellisen normaalisti. Keväällä 2021 annettiin tartuntatautilain muutos, joka toi ympäristöterveydenhuollolle uusia koronaan liittyviä tarkastustehtäviä. Näistä tarkastuksista ei voi periä erillistä maksua, mikä osaltaan heikensi maksujen kertymistä alkuvuonna 2021.

Ympäristövalvonnan tarkastustoteutuma kaikessa valvonnassa oli 90 prosenttia arvioidusta. Laitosvalvontakohteita ei kuitenkaan kaikin osin saatu tarkastettua suunnitelman mukaisesti. Eniten päätöksiä tehtiin meluilmoituksista (60 kpl) ja vesihuoltolain vapautushakemuksista (51 kpl), ympäristölupapäätöksiä oli 7 kpl. Ympäristöhaittoja koskevia toimenpidepyyntöjä tuli edelleen paljon korona-aikaa edeltäviin vuosiin verrattuna.

Ympäristöterveydenhuollon tarkastuksia jatkettiin valvontasuunnitelman mukaisesti keskeisiin kohteisiin. Kesken vuotta 2021 aloitetut tartuntatautilain mukaisten koronamääräysten tarkastukset priorisoitiin suunnitelmallista valvontaa tärkeämmiksi. Valvontasuunnitelman mukaisiin tarkastustavoitteisiin ei ylletty. Maksullisia tarkastuksia tehtiin muutama edellistä vuotta enemmän. Ympäristöterveydenhuollolle tuli uusien toimijoiden ja toimijoiden vaihtumiseen liittyviä hakemuksia ja ilmoituksia hieman edellistä vuotta enemmän. Lähes kaikki pystyttiin käsittelemään tavoiteaikataulussa. Kaupungin pieneläinvastaanotto toimi normaalisti koronapandemiasta huolimatta ja potilasmäärä pysyi edellisen vuoden tasolla.

Yleiskaavoitus

Yleiskaava luo lähtökohdat kaupungin kehittämiselle ja kaupunkistrategian toteuttamiselle. Uusi yleiskaava, jota valmisteltiin neljä vuotta, saatiin hyväksytyksi kaupunginvaltuustossa 25.1.2021. Hyväksymispäätöksessä jätettiin valituksia Helsingin hallinto-oikeuteen, joten yleiskaava ei tullut vielä voimaan. Valituksiin laadittiin kattavat vastineet keväällä kaupunginhallituksen kautta.

Yleiskaavan viimeistelyn rinnalla 2020 käynnistetty ratikan kaavarungon laadinta eteni lähtökohtien ja tavoitteiden koostamiseen. Syksyn aikana työstettiin luonnosta siten, että se saadaan nähtäville keväällä 2022. Muita yleiskaavan jatkotöitä olivat pientalorakentamisen mahdollisuuksien ja edistämisen edellyttämien kehittämistoimien kokoaminen. Työ jatkuu vuonna 2022.

Yleiskaavan jatkoksi käynnistettiin viheralueita tarkemmin tutkiva viherrakenteen kehityskuvatyö eli Vihreä ja virtaava Vantaa – VIVA ja sen osana viheralueiden saavutettavuuden ja mitoituksen linjaus SAAVU. Liito-oravan suojelusuunnitelma on laadittu pääosin vuoden 2021 aikana ja se valmistuu vuonna 2022. Työssä esitetään toimenpiteitä liito-oravan suotuisan suojelutason turvaamiseksi ja maankäytön yhteensovittamiseksi. Kestävä kaupunki -tiimin maisema-arkkitehdit ovat olleet asemakaavatöissä viheralueverkostoja, vihertehokkuutta ja maisemallisia asioita määrittelemässä ja suunnittelemassa.

Asemakaavoitus

Asemakaavoilla luodaan edellytyksiä hyvälle kaupunkiympäristölle, asumiselle ja työnteolle. Vaikuttavimpia vahvistuneita asemakaavahankkeita ovat olleet kaupungin uuden toimitilan asemakaava ja useat Aviapoliksen kaavat. Erityisen kiinnostava on myös käynnistynyt kaavoituskokonaisuus Tikkurilan väritehtaan alueelle. Alueelle valmisteltiin kilpailuohjelma yhdessä maanomistajan ja SAFAn kanssa ja se toteutetaan vuonna 2022.

Vuoden aikana valtuusto on hyväksynyt 14 asemakaavaa tai asemakaavan muutosta. Uusia asemakaavahankkeita on pantu vireille 26 kpl ja kaavarunkoja tai -luonnoksia 3 kpl. Asemakaavahankkeita on ollut valmisteltavana kaikkiaan 90 kpl ja kaavarunkoja tai -luonnoksia 14 kpl. Poikkeamispäätöksiä on tehty 87 kpl. Kaavavalituksia ei tehty.

Keskeisiä laaja-alaisia suunnitelmia ovat olleet Tikkurilan, Kivistön ja Länsimäen kaavarungot sekä Aviapoliksen keskustan, Muuran kaupunkikylien ja Hakunilan keskustan laajennuksen kaavaluonnokset. Merkittäviä asemakaavoja ovat olleet mm. Myyrmäen asemakorttelit, Kivistön tapahtuma-areena, Aviapoliksen toimitilakaavat ja Backaksen elämyskeskus, Tikkuri sekä Hiirakkokuja Hakunilassa.

Sitovat tavoitteet saavutettiin vain osittain. Hyväksytyissä asemakaavoissa on uutta asuntokerrosalaa noin 90 000 k-m², mikä on selvästi alle MAL-sopimuksessa Vantaalle asetetun tavoitteen 240 000 k-m² vuodessa. Pääsyyt kaavojen viivästymiseen ovat luontoarvojen aiheuttamat ennakoimattomat lisätyöt sekä sopimusneuvottelujen pitkittyminen. MAL-tavoite valmistuneiden uusien asuntojen lukumäärän osalta toteutui kuitenkin yli tavoitteiden. Kaupungin maan osuus kaavoitetusta maa-alasta oli 38 prosenttia, kun tavoite oli 50 prosenttia. Vantaan ratikan asemakaavoitus on edennyt suunnitellusti. Tikkurilan uuden toimitilahankkeen asemakaavan muutos on tullut voimaan 31.3.2021.

Rakennusvalvonta

Rakentaminen jatkui vilkkaana ja vuosi 2021 oli rakennusvalvonnan näkökulmasta sekä vaihteleva että työntäyteinen. Arkkitehtuuriltaan ja rakentamisen vaativuuden näkökulmasta merkittävin rakennus on lentoaseman uusi terminaali, joka otettiin käyttöön joulukuussa. Rakennusjärjestyksen uudistus aloitettiin vuonna 2021. Työ jatkuu vuonna 2022 ja tavoitteena on saattaa uusi rakennusjärjestys voimaan vuoden 2023 alusta.

Vuosi 2021 oli tilastollisesti epäyhtenäinen. Myönnettyjen rakennuslupien kokonaismäärä jäi 5 prosenttia alle 10 vuoden keskiarvon. Toisaalta pientaloille myönnettiin rakennuslupia 20 prosenttia keskiarvoa enemmän (2021: 441 kpl, 2020 347 kpl ja kymmenen vuoden keskiarvo 369 kpl). Rakennusluvan saaneiden asuntojen määrä täytti MAL-tavoitteen jääden kuitenkin 10 vuoden keskiarvon alapuolelle (2021: 2 441 kpl, 2020: 3 982 kpl, kymmenen vuoden keskiarvo 3 338 kpl). Valmistuneiden asuntojen määrä ylitti keskiarvon (2021: 3 124, 2020: 2 921 kpl ja kymmenen vuoden keskiarvo 2 937 kpl). Sekä lupakäsittely että tarkastustoiminta ovat olleet täystyöllistettyjä.

Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistuksen valmistelu on käynnissä. Ministeriön esitys uudeksi laiksi annettiin lausunnolle syksyllä 2021. Rakennusvalvonta osallistui kaupungin lausunnon laatimiseen. Jos lakiuudistus etenee, on lain voimaantulon ajankohdaksi arvioitu vuosi 2024. Lakiesityksen mukaan tietomallipohjaisella suunnittelulla tulee uudessa laissa olemaan merkittävä rooli. Rakennusvalvonnassa onkin sähköisen asiointipalvelun rinnalla kehitetty tietomallipohjaista lupakäsittelyä. Rakennusvalvonta osallistui vuonna 2021 Raklin järjestämiin ns. skaalausklinikoihin, joiden tarkoituksena on edistää tietomallipohjaista rakennuslupakäsittelyä. Rakennusvalvonta osallistuu myös Valtionvarainministeriön rahoittamaan kehityshankkeeseen ”Kunnan rakennusvalvonnan sähköisen lupaprosessin edelleen kehittäminen ja prosessien automatisointi” yhdessä suurimpien kuntien sekä Kuntaliiton kanssa. Tietomallien laajempaan käyttöönottoon on valmistauduttu myös henkilökuntaa kouluttamalla.

Uusi rakennusvalvontataksa tuli voimaan 1.2.2021. Taksauudistuksen tavoitteena oli taksarakenteen yksinkertaistaminen ja helpompi soveltaminen. Taksan uudistamisen yhteydessä taksaa korotettiin. Korotuksen määrä on kustannusvaikutukseltaan noin 4,3 prosenttia. Taksaa oli edellisen kerran korotettu vuonna 2015.

Tietopalvelut

MATTI-järjestelmä on keskeinen työkalu ja johtamisen väline koko toimialalla ja myös palvelualueilla. Sen käyttöä kehitetään erityisesti tietopalveluissa jatkuvasti ja systemaattisesti. Keskeisiä kehittämiskohteita ovat olleet mm. uudet tilannekuvat, joiden avulla KATOn hankkeiden hallittavuutta on vahvistettu.

Toimintamallin vakiinnuttamisessa pyörivät säännölliset toimintamallityöryhmät, infot, MATTI@cafet, tutorointitilaisuudet ja koulutukset sekä tarvittaessa yhteiset työpajat, joissa on ollut teeman mukaan osallistujia yleensä useammastakin palveluyksiköstä.

Ajantasa-asemakaavan kehittämisprojektissa kehitettiin nykyisestä hybridimuodossa (vektori- ja rasteriaineisto) olevasta ajantasa-asemakaavasta tietomallipohjainen ajantasa-asemakaava ja samalla siirryttiin ajantasa-asemakaavan ylläpidossa 100 prosenttia MATTI-järjestelmään. Lisäksi tällä kehittämisprojektilla valmistaudutaan tulevaan kaavoitus- ja rakentamislaki -uudistukseen ja digikaavoituksen (valtakunnallisen RYT-järjestelmän) vaatimuksiin. Kehittämistyö ja valmistautuminen jatkuu edelleen mm. aineistojen laadun parantamisella sekä toimintamallien kehittämisellä.

Verkkosivut ovat merkittävä kaavoituksen viestintäkanava. Vantaa.fi- verkkosivu-uudistuksen yhteydessä on kehitetty toimintamallia, jolla saadaan MATTIssa oleva kaavoitustietoa siirtymään helposti sivustoille.

Talousarvion toteutuminen

Kaupunkirakenne ja ympäristö palvelualueen tulot ylittivät talousarvion 0,3 milj. euroa. Menot alittivat korjatun talousarvion 0,8 milj. euroa. Talousarvioon lisättiin vantaalaisten opiskelijoiden ja koululaisten kesätyömäärärahoja 79 895 euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Hyväksytyt asemakaavat kpl	23	40	14
Uusi asuntokerrosala k-m²	239 146	240 000	89 880
Poikkeamispäätökset	94	75	87
Kaikkien rakennuslupien kokonaisala, m²	545 592	400 000	419 961
Aloitetut asunnot	2 942	2 400	3 420
Aloitetut rakennukset, kpl	452	500	396
Luvat ja ilmoitukset, ympäristöterveys, kpl	273	300	334
Tarkastusten määrä, ympäristöterveys, kpl [1)]	1 503	1 800	1 336
Eläinlääkärin potilaat, kpl	5 728	5 500	6 015
Ympäristöluvat, -ilmoitukset ja rekisteröinnit, ympvalv, kpl	93	130	174
Tarkastusten määrä, ympäristövalvonta, kpl [2)]	4 950	5 100	365

1) Sisältää tartuntatautilain mukaiset koronatarkastukset.
2) Laskentatapa muutettu, kattaa vain tarkastukset.

14 5
Kaupunkitilalautakunta yhteensä

Vastuuhenkilö: Tero Anttila **Toimielin: Kaupunkitilalautakunta**
Puheenjohtaja: Otso Kivimäki

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Kaupunkitilalautakunta yhteensä					
Tulot	290 760	0	290 760	303 299	-12 539
Menot	-241 124	-6 433	-247 557	-229 472	-18 086
Toimintakate	49 636	-6 433	43 203	73 828	-30 625
Kaupunkitilalautakunta bruttoyksiköt					
Tulot	82 251	0	82 251	83 884	-1 633
Menot	-128 316	-6 433	-134 749	-122 026	-12 723
Toimintakate	-46 065	-6 433	-52 498	-38 143	-14 356

Taulukko sisältää Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) vesihuollon rakentamisen suunnitteluun ja toteuttamiseen varattua määrärahaa tuloihin ja menoihin 9,0 milj. euroa sekä toteutuneita tuloja ja menoja 3,0 milj. euroa.

Kaupunkitilalautakunnan alaiseen toimintaan kuuluu yhteensä sitovina bruttobudjetoituina yksiköinä kaupunkitilalautakunta, kadut ja puistot palvelualue sekä kiinteistöt ja tilat palvelualueen bruttoyksiköt. Lisäksi joukkoliikenne (Kadut ja puistot) on erikseen sitova bruttobudjetoitu yksikkö. Erikseen sitovina nettobudjetoituina yksiköinä toimivat kiinteistöt ja tilat palvelualueen nettoyksiköt sekä varikko (Kadut ja puistot).

14 60
Kaupunkitilalautakunta

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-65	0	-65	-61	-4
Toimintakate	-65	0	-65	-61	-4

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Uusi Vantaa –organisaatiouudistuksen myötä uusi kaupunkitilalautakunta korvasi Vantaan kaupungin teknisen lautakunnan 1.8.2021 alkaen. Organisaatiouudistuksessa kiinteistöt ja tilat palvelualue siirtyi kokonaisuudessaan kaupunkitilalautakunnan alaisuuteen. Täten kaupunkitilalautakunnan vastuualueeksi muodostui kaupungin kiinteistöomaisuuden hallinta ja kehittäminen, julkisista toimitiloista vastaaminen sekä liikenteen ja yhdyskuntatekniikan kehittäminen ja ylläpito.

Tekninen lautakunta ja kaupunkitilalautakunta kokoontuivat vuoden 2021 aikana yhteensä 14 kertaa. Lautakuntien käsittelemiä asioita oli yhteensä 151 eli keskimäärin 11 asiaa kokousta kohti. Teknisen lautakunnan käsittelyssä oli alkuvuoden aikana muun muassa useita toimitilojen vuokrausasioita sekä puisto- ja katualueita koskevia suunnitelmia. Yksi merkittävimmistä teknisen lautakunnan käsittelemistä hankkeista oli Elmon urheilupuisto, jonka yleissuunnitelman tekninen lautakunta hyväksyi. Samalla tekninen lautakunta myös hyväksyi Elmon uimahallin hankesuunnitelman. Lisäksi Vantaan ratikan tarkempi suunnittelu käynnistyi vuonna 2021 myös Tikkurilan osuudella, kun tekninen lautakunta hyväksyi suunnittelutyön aloittamisen kaupunginhallituksen päättämällä reitillä. Vastaavasti kaupunkitilalautakunta edisti syksyn aikana monia merkittäviä toimitilahankkeita, joiden myötä Vantaan kaupungin palveluverkko pystyy vastaamaan paremmin kasvavan kaupungin tarpeisiin. Lautakunta muun muassa käsitteli Tikkurilaan suunniteltua oppimiskampusta, joka tulee paitsi tarjoamaan modernit ja viihtyisät oppimistilat toisen asteen koulutukselle, myös innovatiivisen alustan tutkimus- ja kehitystoiminnalle. Lisäksi kaupunkitilalautakuntaa työllistivät useat tonttivaraukset sekä maan ostot, myynnit ja vuokraukset.

Kaupunkiympäristön toimialan uusille lautakunnille järjestettiin syksyllä yhteinen koulutustilaisuus. Koulutustilaisuuden ohjelmaan kuului perehtymistä lautakuntien tehtäväalueisiin ja kaupunkiympäristön toimialaan sekä verkostoitumista lautakuntien jäsenten kesken. Osana koulutustilaisuutta tutustuttiin myös Tampereen ratikkaan sekä sen kiinteistötaloudellisiin vaikutuksiin. Koulutustilaisuutta lukuun ottamatta valtaosa lautakunnan kokouksista järjestettiin niin sanottuina hybridikokouksina, eli suurin osa jäsenistä osallistui kokouksiin etäyhteydellä.

Talousarvion toteutuminen

Kaupunkitilalautakunnan menot toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti. Määrärahoihin ei ole tehty muutoksia.

14 50
Kadut ja puistot

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	26 955	0	26 955	25 896	1 059
Menot	-43 400	-2 193	-45 592	-40 211	-5 381
Toimintakate	-16 445	-2 193	-18 637	-14 315	-4 322

Taulukko sisältää Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) vesihuollon rakentamisen suunnitteluun ja toteuttamiseen varattua määrärahaa tuloihin ja menoihin 9,0 milj. euroa sekä toteutuneita tuloja ja menoja 3,0 milj. euroa.

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kadut ja puistot jatkoi toimintaansa vuonna 2021 ennallaan ilman rakenteellisia muutoksia.

MATTI-jatkokehitysprojektissa paranneltiin sekä järjestelmää että prosesseja, jotta tiedonhallinta, työn laatu, tehokkuus ja vuorovaikutus paranevat. Hankeyhteistyö-varaston toiminnallisuuksia, muun muassa käyttäjähallintaa paranneltiin jo kevään aikana. Ratikan projektinhallinnan helpottamiseksi kehiteltiin M-Filesiin lisäominaisuuksia (mm. Gantt-kaavion lisäominaisuudet).

Suunnittelu- ja rakentamishankkeiden työnkulkuun toteutettiin automaatio, jonka avulla prosessien edetessä hankkeen työnkulku muuttuu automaattisesti. Tämä mahdollistaa jatkossa hankkeiden ajantasaisen seurannan. Hankkeiden seurantaa varten toteutettiin tilannekuvia, joiden avulla on mahdollista nähdä hankkeiden ajantasaisia tietoja investointihankkeista, suunnitteluhankkeista ja rakentamishankkeista.

Rakentamisen projekteissa otettiin käyttöön Trimble Connect, joka varmistaa tiedonhallinnan Suunnittelun ja Rakentamisen välillä. Näiden yksiköiden välillä kehitettiin myös yhteisten rajapintojen prosesseja. SAP-integraatiota investointihankkeiden osalta edistettiin.

Tietomallipohjaisten hankkeiden osalta kehitettiin prosessia yhä toimivammaksi suunnittelun ja rakentamisen yksiköissä yhteistyöllä. Tietomallikoordinaattorin tehtäviä ja suunnittelun ja rakentamisen rajapintoja sovittiin yhteisesti ja kirjattiin ylös taulukkoon ohjeistukseksi tuleville hankkeille. Tietomallipohjaisen aineiston käsittely ja tallentaminen MATTI-alustalla oli ajankohtaisena teemana suunnittelussa ja rakentamisessa. Käynnissä on yksiköiden yhteinen selvitys ja kehittämistyö, jonka kautta saadaan ohjeistukset ja periaatteet sovittua sekä suunnittelun että rakentamisen aikaisiin hankkeisiin. Tietomallipohjaisten hankkeiden osalta kehitystyö jatkuu edelleen.

Lupien ja valvonnan palveluyksikössä yleisten alueiden lupa- ja valvontatoiminta on käytössä MATTI-alustalla, joka on integroitu Lupapisteen kanssa. Maastossa valvonnan apuna käytetään Field Maps -mobiilityökalua. Yleisten alueiden lupien tiedot ja geometriat on viety Matista Vampatti-karttaan yhteistyössä kaupunkimittauksen kanssa.

Kunnossapidossa päivitettiin katurekisteritietoja sekä kehitettiin viheraluerekisteriä ja sen käytettävyyttä.

Kivistön, Keimolan ja Kaskelanrinteen alueilla otettiin syksyllä 2021 käyttöön uudenlainen pysäköintipalvelukokeilu, jossa kaupunki pyrkii tilapäisillä alueilla helpottamaan yleistä pysäköintitilannetta. Pysäköintipaikkoja on muutamia satoja ja niiden käyttö on kokeilun alusta lähtien ollut suosittua sekä kuukausilupien että vuorokausilupien osalta. Kokeilun jatkosta tullaan päättämään 2022 syksyllä.

Kaupunkipyöräjärjestelmään lisättiin parikymmentä uutta kevyempää asemaa täydentämään Tikkurilan asemaverkostoa, mutta tällä ei ole ollut merkittävää vaikutusta käyttäjämääriin, jotka edelleen ovat hyvin alhaisia. Vuoden 2022 aikana toimittaja on toteuttamassa taustajärjestelmäuudistusta, jonka toivotaan parantavan käytettävyyttä.

Myönteisen erityiskohtelun ohjelmassa (MEK) asukasyhteistyötä kehitettiin ensisijaisesti osallistuvan budjetoinnin hankkeiden ideoinneilla ja äänestyksillä Havukoskella, Länsimäessä ja Mikkolassa. Martinlaakson ja Hakunilan alueilla toteutettiin asukkaiden vuonna 2020 valitsemia kohteita. Martinlaaksossa siivottiin mm. ostoskeskuksen ympäristöä ja asemanseutua, perustettiin ötökkäystävällinen kukkaniitty sekä lisättiin roska-astioita vilkkaille kulkureiteille ja puistoihin. Lisäksi siivottiin Laajavuoren kalliot, istutettiin puita ja pensaita katujen varsille, annettiin viljelylaatikoita kaupunkiviljelyä varten sekä toimitettiin kukkaistutuksia Martinlaaksoon keskeisille paikoille.

Hakunilaan rakennettiin frisbeegolfrataa, joka valmistuu lopullisesti keväällä 2022. Lisäksi parannettiin valaistusta ja uusittiin lenkkipolun opasteet. MEK-käyttötaloushankintoihin käytettiin yhteensä noin 52 700 euroa.

Vantaa palkittiin rakennuttajien kunniamaininnalla Uudenmaan työturvallisuuskilpailussa, jossa kaupunki sai kehuja etenkin ennakoivaan työsuojeluun panostamisesta infratyömailla. Tavoitteena on ollut nollatoleranssi työtapaturmien suhteen. Työturvallisuuskilpailun järjestivät Talonrakennusteollisuuden Uudenmaan piiri, INFRA ry, Rakennusliitto, Ammattiliitto PRO, Etelä-Suomen aluehallintovirasto/työsuojelun vastuualue, Työturvallisuuskeskus ja RAKLI ry.

Suomen Kuvanveistäjäliiton Pro Sculptura -mitali myönnettiin vuonna 2021 Vantaan kaupungin julkisen taiteen parissa työskenteleville kuraattori Anne Kaarna-Suomelle ja katujen ja puistojen projektisuunnittelija Seija Tuloselle. Palkitsemisen perusteina oli pitkäjänteinen panostaminen Vantaan julkisen taiteen laajoihin alue- ja paikkakohtaisiin kokonaisuuksiin.

Kuusijärveltä Sipoonkorpeen vievä Sudentassun silta palkittiin Euroopan Teräsrakenneyhdistyksen (ECCS) European Steel Design Award -palkinnolla sekä RIL:n myöntämällä Vuoden silta –palkinnolla.

Talousarvion toteutuminen

Käyttötalouden määrärahoja korotettiin 2 milj. euroa mm. runsaslumisen alkutalven johdosta, mikä vaikutti erityisesti kunnossapidon palvelu- ja tavarahankintoihin sekä henkilöstökuluihin. Lisäksi palvelualueen käyttötalouden talousarvioon lisättiin MEK- määrärahoja 52 696 euroa ja vantaalaisten opiskelijoiden ja koululaisten kesätyömäärärahoja 139 830 euroa. Vuodesta 2019 lähtien palvelualueelle on tullut lisävelvoitteiksi kaupunkipyörien kustannukset (noin 0,6 milj. euroa/a), joita ei ole kompensoitu palvelualueen budjettiin. Myös HSY:n hulevesimaksu (1,9 milj. euroa) lankesi maksettavaksi täysimääräisenä. Kadut ja puistot osallistui aktiivisesti myös kaupunkitasoisiin yhteisiin hankkeisiin, joista aiheutui budjetoimattomia menoja. Korotettu käyttötalouden talousarvio (ilman HSY) ylittyi lopulta vajaalla 0,7 milj. eurolla.

Toimintatuotot (ilman HSY) ylittyivät, lähes 4,9 milj. eurolla. Suurimmat tulot saatiin kunnallistekniikan sopimuskorvauksina (noin 11,3 milj. euroa) ja maanläjitysmaksutuloina (5,3 milj. euroa).

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Liikenneväylien ylläpito (€/m²)	1,89	1,85	1,90
Rakennetun katuvihreän ylläpito (€/m²)	0,28	0,30	0,30
Rakennetun puiston (A-luokka) kunnossapito (€/m²)	0,54	0,55	0,55
Maanläjitysalueille tuodut kuormat (kpl/a)	54 700	54 000	58 877

14 51
Joukkoliikenne

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	12 700	0	12 700	12 727	-27
Menot	-59 199	-4 200	-63 399	-55 001	-8 398
Toimintakate	-46 499	-4 200	-50 699	-42 274	-8 425

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Pitkittynyt poikkeustilanne kuritti joukkoliikennettä. Matkustaminen lisääntyi kesästä lähtien ja joulukuussa nousut olivat noin 67 prosenttia vuoden 2019 joulukuun nousuista. Vuoden 2021 nousumäärät ja lipputulot ovat noin 60 prosenttia vuoden 2019 tasosta. HSL pyrki lisäämään joukkoliikenteen suosiota kausilippukampanjoilla.

Elokuussa 2021 aloitti uusi runkolinja 570 liikennöinnin Ojangon Varikolta. Linjan kilpailutukseen liittyvien valitusten johdostosta runkolinjan liikennöinti ei alkanut uudella sähköbussikalustolla vaan hieman perinteisellä, joskin laadukkaalla ja runkolinjalle kelvollisella, telibussikalustolla. Uusien joukkoliikenne-etuuksien ja pysäkkien karsinnan avulla saatiin linjan liikennöintiä loppuvuodesta nopeutettua aiempaan verrattuna. Uusien sähköbussien odotetaan aloittavan linjaliikenteen 2022 elokuussa.

Länsi-Vantaalla vanhan linjan 39 liikenne muuttui syysliikenteessä sähköbusseilla liikennöitäväksi runkolinjaksi 30. Raappavuorentielle runkolinjojen 30 ja 560 päätepysäkille toteutettiin sähköbusseja palveleva katulatausjärjestelmä.

Joukkoliikenteen sukupuolitietoinen budjetointi -pilottiprojekti on jatkunut tutustumalla HSL:n uuden asiakastietojärjestelmän tuottamaan tietoon. Järjestelmästä on alustavien tietojen mukaan mahdollista saada tietoon aluksi HSL-sovelluksen kautta kausilippuja ostaneiden henkilöiden sukupuoli, ikä ja asuinalue. Tietoa koostamalla on todennäköisesti mahdollista luoda mittareita joukkoliikenteen käytöstä sukupuolittain sekä löytää keinoja, miten joukkoliikenne voisi palvella vantaalaisten liikkumistarpeita paremmin. Järjestelmän raportointiominaisuuden käyttöönotto on viivästynyt teknisten haasteiden takia.

Talousarvion toteutuminen

Joukkoliikenteen määrärahoja nostettiin 4,2 milj. euroa HSL:n toisen osavuosikatsauksen ennusteen mukaisesti. Joukkoliikenteen kulut olivat kuitenkin noin 55 milj. euroa, joka on 8,4 milj. euroa vähemmän kuin muutettu talousarvio ja 4,2 milj. euroa vähemmän kuin alkuperäinen talousarvio. HSL sai joukkoliikenteen koronatukea keväällä noin 69,3 milj. euroa ja loppuvuodesta noin 17,4 milj. euroa. HSL:n saama tuki ei kata laskeneita lipputuloja. Vantaan osuus tuesta on noin 12,9 milj. euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Joukkoliikenteen matkustajamäärä (nousua/arkivrk)	90 000	136 063	99 600

14 52
Varikko

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	6 242	0	6 242	7 114	-872
Menot	-5 339	0	-5 339	-6 003	664
Toimintakate	903	0	903	1 111	-208

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Varikon varsinainen toiminta jatkui pääsääntöisesti ennallaan. Kaupungin omasta toiminnasta aiheutuvia liikenteen kasvihuonekaasu- ja hiukkaspäästöjä vähennettiin mm. hankkimalla vaihtoehtoisia polttoaineita käyttäviä ajoneuvoja sekä lisäämällä uusiutuvan dieselin käyttöä raskaassa ajoneuvokalus-

tossa. Uusiutuvan dieselin käyttöaste oli 40 prosenttia dieselin käytöstä, ja päästövähenemä fossiiliseen dieseliin verrattuna, noin 474 000 kg CO2eq. Kaupungilla on käytössä 17 sähköautoa sekä 16 kaasuautoa.

Varikon korjaamo keskittyi pääasiassa työkone- ja raskaan kaluston akuuttikorjauksiin sekä lisälaitteiden ja sesonkikoneiden kausihuoltoon. Kaluston huolto- ja korjauskustannuksista ostopalveluiden osuus oli noin 56 prosenttia. Leasing-kaluston osuus ajoneuvoista on noin 64 prosenttia. Kansainvälinen komponenttipula aiheutti viivästyksiä kaluston ja varaosien toimituksiin.

Elokuussa voimaan tullut laki ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista velvoittaa kaupunkia hankkimaan lain edellyttämiä vähäpäästöisiä ajoneuvoja sekä seuraamaan niiden CO2 päästöarvoja.

Vuoden 2021 alussa Varikolla otettiin käyttöön uusi kalustonhallintajärjestelmä (Topil), järjestelmän jatkokehitystyö jatkui koko vuoden, ja jatkuu edelleen vuonna 2022. Käyttöön otettiin myös ajoneuvokaluston päästöhallintatyökalu (CVW), joilla voidaan seurata ja raportoida ajoneuvojen CO2 päästöarvoja.

Talousarvion toteutuminen

Toteutuneet toimintatuotot olivat noin 14 prosenttia käyttösuunnitelmaa suuremmat, toimintakulut puolestaan noin 12 prosenttia käyttösuunnitelmaa suuremmat. Toimintatuottoja lisäsi ajoneuvojen hyvä käyttöaste ja kaluston määrän lisääntyminen sekä poistetun kaluston myynti. Toimintakuluja nostivat mm. polttoainehintojen voimakas hinnan nousu sekä kaluston pitkistä toimitusajoista johtuva tarve lunastaa ajoneuvoja rahoitusleasingsopimusten päättymisen yhteydessä. Varikon sitova nettotavoite toteutui.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Varikko, polttoaineen kulutus (l/ajoneuvo/v)	1 219	1 440	1 441

14 30
Kiinteistöt ja tilat

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	42 596	0	42 596	45 261	-2 665
Menot	-25 653	-40	-25 693	-26 753	1 060
Toimintakate	16 943	-40	16 903	18 508	-1 605

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kiinteistöt ja tilat palvelualueen organisaatiouudistus on edennyt vaiheittain. Palvelualue muodostettiin vuoden 2020 alussa tilakeskuksen ja kiinteistöt ja asumisen tulosalueet yhdistäen ja uusi organisaatio tuli voimaan 1.1.2021, jolloin palvelualueelle muodostui kolme palveluyksikköä: mittaus- ja geopalvelut, toimitilajohtaminen sekä kiinteistöhallinta ja asuminen. Palvelualueen uusi organisaatio saatiin toimintaan vuoden 2021 aikana ja lautakuntarakenteen muuttuessa syyskuussa uudistuminen viimeisteltiin myös talousarvion osalta.

Korona-pandemian aiheuttama tilanne haastoi toimintaa monilta osin. Henkilöstön etätyö on osaltaan pitkittyessään tuonut haasteita, vaikka toiminta työn osalta on pysynyt yleisesti hyvällä tasolla.

Maankäyttösopimuksia laadittiin ja saatiin päätöksentekoon noin 19 kpl. Näiden lisäksi useita yhteistyösopimuksia koskien tulevien vuosien maankäytön suunnittelua ja tulevia maankäyttösopimuksia on ollut valmistelussa.

Yritystontteja luovutettiin Piispankylästä, Petikosta, Myllymäestä (Vehkala), Koivuhaasta, Myyrmäestä, Viinikkalasta, Luhtaanmäestä ja Nikinmäestä. Tontteja on myyty 7 kpl ja vuokrattu 5 kpl.

Tuottajamuotoisia asuntotontteja luovutettiin 10 kappaletta ja pientalotontteja omakotirakentamiseen 21 kappaletta ja kolme tonttia loma-asumiseen Lopelta. Asuntotonttien luovutuksessa yllettiin asetettuihin tavoitteisiin ja pientalotonttien osalta kysyntä oli vuonna 2021 poikkeuksellisen suurta.

Suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailuja järjestettiin vuonna 2021 viisi kappaletta:

- Suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailu Myyr Yorkin Sporttikorttelit Myyrmäki (yhteistyössä VAV, HOAS)
- Neuvottelumenettely kehitysvammaisten palveluasumisen yksikkö, Hakunila 94207/4
- Tarjouskilpailu kerrostalotontista, Myyrmäki 15531/4
- Tarjouskilpailu kerrostalotontista, Vapaala 13082/2
- Kilpailu päiväkotitontista, Hämevaara 11043/1

Edellä mainittujen kilpailuiden lisäksi kaupunki on järjestänyt useita jatkuvan myynnin tonttihakuja sekä tarjouskilpailun pientalotonteista.

Alkusyksystä maanmyyntitulotavoitteet näyttivät vielä vaikealta saavuttaa, mutta erinomaisen loppuvuoden johdosta maanmyyntivoittojen ja maankäyttösopimuskorvausten kokonaistulotavoite ylitettiin.

MATTI-toimintamalli- ja tietojärjestelmäkokonaisuuden kehityksen myötä prosesseistamme siirtyivät MATTIin maanhankinta, lunastus, maanluovutus ja maankäyttösopimukset sekä maanalaisten johtojen sijaintiselvitykset ja maastonäytöt. Maaomaisuuden kirjanpitojärjestelmä otettiin käyttöön 1.9.2021.

Vantaan Ratikka -hankkeen valmisteluun liittyen palvelualue osallistui aktiivisesti mm. Ratikan kaavarunkotyöhön ja eri seurantaryhmiin. Ratikan maanhankinnan pitkäkestoinen työ aloitettiin. Ratikan maaperätutkimuksia jatkettiin suunnitelman mukaisesti, lisäksi Ratikan mittausperusta saatiin valmiiksi. Kaupungin massojenhallinnan kehittämistä ohjattiin resurssiviisauden tiekartan mukaisesti.

Toimitilainvestointien valmistelussa ja työohjelman toteutuksessa on ollut haasteita johtuen mm. toimitilajohtamisen henkilöstöresurssitilanteesta ja rakentamisen korkeasuhdanteesta, jotka johtuvat osin korona -pandemiasta. Viiveellä aloitettujen hankkeiden vuoksi investointimäärärahaa jäi käyttämättä erityisesti uudisrakentamisessa, mikä heijastuu vastaavasti alkaneelle talousarviovuodelle investointi- ja aikataulupaineina. Merkittävästä noin 10 prosentin rakennuskustannustason noususta huolimatta useita hankkeita on edennyt hankevalmistelusta toteutukseen kustannustehokkaasti ja valmistuneiden kohteiden joukossa on useampi paviljonkikoulurakennus Jokiniemen koulun yhteyteen valmistuneen Tiedonjyvän päiväkodin ja Koisotien maatutkimuksen tukikohdan lisäksi. Korjauskohteista valmistui mm. Kulttuurikeskus Orvokki ja Håkansbölen kartanon talousrakennukset sekä useita osakorjaus- ja sisäilmakorjauskohteita.

Energiatehokkuuden ja resurssiviisauden edistämiseksi on tehty suunnitelmallista työtä. Uudet rakennukset suunnitellaan yhä energiatehokkaimmiksi ja uusiutuvaa energiaa hyödyntäviksi. Lämmitys-, valaistus- ja sähköjärjestelmiä on uusittu ja säätöjärjestelmiä kehitetty. Kiertotaloutta on pyritty edistämään mm. kehittämishankkein ja Green deal -sitoumuksiin kirjatuin toimenpitein. Sisäilma-asioiden edistämiseksi asetetut tavoitteet ja suunnitellut kehittämistoimenpiteet ovat toteutuneet lähes täysimääräisesti ja tilanne ongelmakohteissa on rauhoittunut onnistuneiden toimenpiteiden myötä. Sisäilma-asioiden strategiateeman päättyessä uudelleen järjestäytyminen on aloitettu sisäilma-asioiden menettelytapaohjeiden päivityksen yhteydessä.

Kiinteistöjohtamisen linjaukset saatiin toimialoille lausuntokierrokselle vuoden lopulla ja sisältö tullaan tarkistamaan saatujen kommenttien perusteella alkuvuodesta.

Talousarvion toteutuminen

Kiinteistöt ja tilat palvelualueen tulot ylittivät talousarvion noin 2,7 milj. euroa, josta maanmyyntivoittojen ylityksen osuus oli noin 2,3 milj. euroa. Kiinteistöt ja tilat palvelualueen sisällä siirrettiin bruttoyksikköön 0,7 milj. euroa henkilöstömenoja nettoyksiköstä Uusi Vantaa organisaatiomuutosten seurauksena. Lisäksi talousarvioon lisättiin koululaisten ja opiskelijoiden kesätyömäärärahoja 40 499 euroa. Palvelualueen menot ylittivät muutetun talousarvion noin 1,1 milj. euroa. Ylitykset johtuivat pääosin rakennusten ja alueiden rakentamisessa ja kunnossapidossa sekä kiinteistönhoidossa. Kunnossapidon kuluylitys johtuu osin uudis- ja korjausrakennushankkeiden siirtymisestä, mikä on lisännyt ennakoimattomien korjausten tarvetta kohteissa, sekä osin myös vuoden 2021 lopun vähälumisesta pakkaskaudesta, joka aiheutti useita jäätymisvauriota.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Valmistuneet asunnot	2 893	2 800	3 124
joista valtion tukemia vuokra-asuntoja	180	310	314
Maanmyyntivoitot (t€)	31 337	34 000	36 265
Vuokratulot (t€)	5 370	5 300	5 915
Tonttijaon laadinnan kestoaika (vrk)	61	49	59
Uudisrakentaminen (brm²) 1)	12 789	9 242	4 704
Puretut kiinteistöt (m²)	7 750	7 000	6 812
Korjausvelka 75 % (t€) 2)	47 000	48 000	

1) Ei sisällä leasing ja vuokrapaviljonkihankkeita (6 937 brm²) .
2) Vuoden 2021 toteumatieto saadaan myöhemmin keväällä laskennan jälkeen.

14 32
Kiinteistöt ja tilat netto

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	202 267	0	202 267	212 302	-10 035
Menot	-107 470	0	-107 470	-101 443	-6 027
Toimintakate	94 797	0	94 797	110 859	-16 061

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vuoden aikana tehtiin merkittävä määrä toimitilojen ja asuntojen myyntien suunnitteluun ja valmisteluun liittyvää työtä. Vuoden aikana myynneistä toteutettiin neljän hoivakiinteistön rakennusten myynti VAV:lle. Merkittävimpiä vuoden aikana tehtyjä toimitilojen vuokrasopimuksia olivat Kivistön uudesta palvelukeskuksesta vuokrattavat kaupunkikulttuurin toimialan ja terveyspalveluiden tiloja koskevat sopimukset, jotka osaltaan mahdollistivat palvelukeskuksen investoinnin toteutumisen.

Kaupungin tyhjien toimitilojen määrä on pysynyt likimain ennallaan noin 4 000 m²:n tasolla. Käytettävissä olevat tyhjät tilat ovat pääsääntöisesti huonokuntoisia ja sijainniltaan huonosti saavutettavissa. Vuonna 2021 on saatu puretuksi mm. Hevoshaan ja Vantaankosken koulut sekä Patotien ja Kurjenpolven päiväkodit, joiden tonteille rakennetaan uudet päiväkodit.

Talousarvion toteutuminen

Kiinteistöhallinta ja asuminen palveluyksikön nettobudjetoinnissa olevien tilahallinnan ja asuntovuokrauksen tiimien toimintakate oli 110,9 milj. euroa, joka ylitti käyttösuunnitelman mukaisen toimintakatteen noin 16,0 milj. eurolla. Toimintakatteen ylitykseen vaikutti käyttösuunnitelman jälkeen hyväksytty suunnitelma neljän hoivakiinteistön rakennusten myynnistä VAV:lle, jonka seurauksen käyttöomaisuuden myyntivoitot olivat 16,4 milj. euroa budjetoitua suuremmat.

Kiinteistöt ja tilat palvelualueen sisällä siirrettiin nettoyksiköistä 0,7 milj. euroa henkilöstömenoja bruttoyksikköihin Uusi Vantaa organisaatiomuutosten seurauksena.

Energiakustannukset toteutuivat lähes käyttösuunnitelman mukaisesti. Lämmityskustannukset ylittivät budjetoidun noin 175 000 eurolla, mihin vaikutti keskimääräistä kylmempi vuosi. Sähkökustannukset alittuivat noin 300 000 eurolla, minkä on mahdollistanut mm. hyvin toteutettu sähköenergian hankinta.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Toimitilamäärä (m²)	909 420	916 776	918 448

Rahastot

Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto

Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahastosta on ollut mahdollista hakea lainoja ja avustuksia sääntöjen mukaisiin asunto- ja elinkeinopoliittisesti tarkoituksenmukaisiin hankkeisiin.

Käyttösuunnitelman mukaan uusia antolainoja arvioitiin myönnettävän 8,0 milj. euroa ja avustuksia 0,4 milj. euroa.

Rahaston lainoja ja hissiavustuksia on voinut hakea ympäri vuoden. Vuoden 2021 aikana on myönnetty yksi laina määrältään 37,3 milj. euroa, josta suurin osa nostettiin loppuvuodesta.

Vuonna 2021 ei myönnetty uusia avustuksia.

Rahaston pääoma 31.12.2021 oli 101 789 233,24 euroa.

Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahasto

Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahastosta rahoitettiin vuonna 2021 keskusten kehittämistä Kivistössä, Tikkurilassa ja Aviapoliksessa. Vuonna 2021 rahaston käyttötalousmenot olivat noin 0,15 milj. euroa ja poistoja kirjattiin noin miljoona euroa.

Investoinnit

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-3 800	0	-3 800	-2 244	-1 556
Rakentaminen	0	0	0	-327	327
Julkinen käyttöomaisuus	-3 800	0	-3 800	-1 917	-1 883

Rahaston investointimenoja toteutui yhteensä noin 2,2 milj. euroa. Vuonna 2021 rakennettiin rahaston varoilla Tikkurilan jokirannan hankkeita sekä Tapahtumatila Aviapolis X:ää.

Rahaston lakkauttaminen

Vuoden 2021 aikana kaupunkiympäristön toimialalla valmisteltiin Marja-Vantaan rahaston lakkauttamista, josta kaupunginvaltuusto teki päätöksen kokouksessaan 15.11.2021 § 6. Rahaston varoista rahoitettujen hankkeiden katsottiin olevan luonteeltaan kaupunkiympäristön toimialan perustoimintaan kuuluvia, minkä vuoksi ne on järkevämpää rahoittaa jatkossa kaupunkiympäristön toimialan budjetista kuin erillisesti hallinnoitavasta rahastosta.

Sosiaalinen luototus

Vuonna 2021 sosiaaliseen luototukseen tuli selvästi vähemmän uusia luototusta koskevia yhteydenottoja kuin aikaisempina vuosina. Syynä lienee kuntalaisten koronapandemiasta johtuva taloudellinen epävarmuus. Koronapandemian aiheuttamat mahdolliset velkaongelmat eivät siis toistaiseksi ole näkyneet yksikössä kysynnän kasvuna. Uusien yhteydenottojen vähenemisestä huolimatta yksikön suoran asiakastyön sekä myönnettyjen luottojen määrä nousivat hieman edellisiin vuosiin verrattuna. Yksittäiset asiakkuusprosessit ovat siis vaatineet enemmän työtä aikaisempiin vuosiin verrattuna.

Sosiaalinen luototus pyritään saamaan valtakunnalliseksi sosiaalihuollon palveluksi lakiuudistuksella vuodesta 2023 alkaen. Uudistus on kirjattu voimassa olevaan hallitusohjelmaan. Sosiaalisen luototuksen yksikkö oli mukana lain valmistelutyössä osallistumalla lakiuudistusta koskevaan selvitykseen sekä antamalla asiantuntijakommentteja valmistelutyöryhmälle.

Sosiaalisen luototuksen puhelinpäivystyksessä otettiin vastaan 251 asiakaspuhelua. Puhelimessa asiakkaita haastateltiin ja tarvittaessa ohjattiin eteenpäin muihin palveluihin. Haastattelussa pyrittiin alustavasti kartoittamaan asiakkaan kokonaistilanne ja luotonmaksukyky sekä arvioimaan sosiaalisen luoton myöntämisedellytysten täyttymistä ennen henkilökohtaisen ajan varaamista. Asiakasportaali Maisan kautta tuli 241 uutta yhteydenottoa, joten yhteensä uusia yhteydenottoja sosiaalisen luototuksen yksikköön tuli koko vuonna 492 kappaletta.

Sosiaalisesta luotosta voidaan velalliselta periä kohtuullinen vuotuinen korko, joka kuitenkin voi olla enintään korkolain 633/1982 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko (Laki sosiaalisesta luototuksesta § 6). Vantaalla sosiaalisesta luotosta on peritty 1.8.2016 alkaen Euriborin sijaan korkolain 633/1982 12 §:n mukainen viitekorko (Sosterltk 13.6.2016). Tuotot ovat pienentyneet koron muuttumisen jälkeen, koska korot ovat olleet niin alhaiset.

Tilinpäätöksestä 31.12.2014 alkaen on kirjattu luottotappioiksi kaikki kahta vuotta vanhemmat saatavat kaupungin yleisen käytännön mukaisesti. Luottotappiot ovat vuoden 2021 loppuun mennessä 336 841,47 euroa, eli 5,18 prosenttia kaikista myönnetyistä luotoista (6 199 359,78 euroa). Sosiaalisen luototuksen saatavat pidetään perinnässä, kunnes ne on maksettu loppuun tai velka on vanhentunut. Suorituksia saadaan siis luottotappioksi kirjaamisen jälkeenkin, jolloin summa ei jää tosiasiassa kokonaan lopulliseksi luottotappioksi.

31.12.2021 sosiaalisen luoton rahasto on suuruudeltaan 1 825 307,74 euroa ja sosiaalisten luottojen myöntämiseen vuodelle 2022 on käytettävissä 646 986,88 euroa. Tavoitteena on, että pienituloiset ja vähävaraiset kuntalaiset osaavat hakea sosiaalista luototusta tarpeidensa ja hankintojensa rahoittamiseen. Tämä ennaltaehkäisee kuntalaisten ylivelkaantumista.

Sosiaalisia luottoja myönnettiin vuoden aikana 40 kpl 270 949,66 eurolla. Kaikkiaan luottoja on myönnetty 1 117 kpl vuosina 2004–2021 yhteismäärältään 6 199 359,78 eurolla.

Myönteisiä luottopäätöksiä tehtiin 40 kpl (63 %). Palkansaajia luotonsaajista oli 78 prosenttia ja eläkeläisiä 22 prosenttia. Yksinhuoltajia luotonsaajista oli 28 prosenttia ja yksinasuvia 63 prosenttia. Luottoja myönnettiin suurimmaksi osaksi jälleen yhden tulonsaajan talouksiin.

Kielteisiä luottopäätöksiä tehtiin 23 kpl (37 %). Kuntalaisilla oli talous- ja velkaongelmia yhteydenottojen perusteella paljon. Hakijoiden tilanteissa korostui erityisesti asumiseen liittyvät ongelmat ja maksuvaikeudet, minkä vuoksi luottoa ei aina voitu myöntää. Myönteinen luottopäätös edellyttää vakiintuneita tuloja sekä ensisijaisten menojen asianmukaista hoitoa.

Sosiaalisen luototuksen rahasto riittää vuodeksi 2022.

Kun yksikkö perustettiin 2004, asetettiin sosiaalisen luototuksen luottotoiminnan tavoitteeksi luottotappioiden kokonaismäärän jääminen alle kuusi prosenttia (6 %) myönnettyjen luottojen kokonaismäärästä. Sosiaalisen luototuksen luottotoiminnalle asetettu tavoite on toteutunut.

Vahinkorahasto

Vahinko- ja vastuuriskit on rajattu vakuuttamalla. Vantaan kaupungin ja sen liikelaitoksen lakisääteiset tapaturmavakuutukset, omaisuus- ja keskeytysvakuutukset, toiminnan ja hallinnon vastuuvakuutukset, auto- ja liikennevakuutukset, tapaturmavakuutukset sekä matkavakuutukset ovat kilpailutettu viimeksi vuonna 2018. Niiltä osin kuin kaupungin vakuutukset eivät korvaa omaisuutta kohdanneita vahinkoja, ne katetaan rahoituksen tulosalueen hallinnoimasta vahinkorahastosta noudattaen vahinkorahaston sääntöä.

2.2.2 Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu 2021

Kaupunki ja rahastot

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys / alitus
Myyntitulot	53 153	51 638	104 792	48 846	55 946
Maksutulot	70 113	-4 487	65 626	69 931	-4 305
Tuet ja avustukset	27 433	5 233	32 667	102 142	-69 475
Muut tulot	252 763	0	252 763	267 905	-15 143
Tulot yhteensä	**403 461**	**52 385**	**455 846**	**488 823**	**-32 977**
Henkilöstömenot	-533 717	-4 718	-538 435	-514 689	-23 746
Palvelujen ostot	-783 658	-76 490	-860 148	-845 410	-14 738
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-54 098	-3 456	-57 554	-56 456	-1 098
Avustukset	-67 829	-8 196	-76 025	-74 340	-1 685
Muut menot	-257 948	2 368	-255 580	-247 716	-7 864
Menot yhteensä	**-1 697 250**	**-90 492**	**-1 787 742**	**-1 738 612**	**-49 130**
Toimintakate	**-1 293 789**	**-38 107**	**-1 331 896**	**-1 249 789**	**-82 107**
Verotulot	1 089 300	32 871	1 122 171	1 131 636	-9 465
Valtionosuudet	247 000	8 000	255 000	255 322	-322
Korkotulot muilta	12 581	0	12 581	13 673	-1 093
Korkotulot liikelaitoksilta	159	0	159	159	0
Muut rahoitustulot muilta	13 335	0	13 335	13 952	-617
Korvaus peruspääomasta liikelaitoksilta	68	0	68	68	0
Korkomenot	-2 550	0	-2 550	-1 640	-910
Muut rahoitusmenot	-194	0	-194	-251	57
Rahoitustulot ja -menot	**23 399**	**0**	**23 399**	**25 962**	**-2 563**
Vuosikate	**65 910**	**2 764**	**68 674**	**163 131**	**-94 456**
Poistot ja arvonalentumiset	-107 474	0	-107 474	-103 740	-3 734
Satunnaiset tulot ja menot	10 000	0	10 000	0	10 000
Tilikauden tulos	**-31 564**	**2 764**	**-28 800**	**59 391**	**-88 190**
Varausten ja rahastojen muutos	2 916	0	2 916	-247	3 163
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**-28 648**	**2 764**	**-25 884**	**59 144**	**-85 028**

Tuloslaskelman toteutuminen

1 000 €	Kaupunki + rahastot TP 2021	Liikelaitokset TP 2021	Yhteensä TP 2021
Myyntitulot	48 846	56 079	104 924
Maksutulot	69 931	6 468	76 399
Tuet ja avustukset	102 142	4 144	106 285
Muut tulot	267 905	344	268 250
Tulot yhteensä	**488 823**	**67 035**	**555 858**
Henkilöstömenot	-514 689	-43 664	-558 353
Palvelujen ostot	-845 410	-7 327	-852 737
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-56 456	-4 522	-60 978
Avustukset	-74 340	-53	-74 393
Muut menot	-247 716	-7 806	-255 522
Menot yhteensä	**-1 738 612**	**-63 371**	**-1 801 983**
Toimintakate	**-1 249 789**	**3 664**	**-1 246 125**
Verotulot	1 131 636	0	1 131 636
Valtionosuudet	255 322	0	255 322
Korkotulot muilta	13 673	0	13 673
Korkotulot liikelaitoksilta	159	0	159
Muut rahoitustulot muilta	13 952	32	13 984
Korvaus peruspääomasta liikelaitoksilta	68	0	68
Korkomenot	-1 640	-159	-1 799
Muut rahoitusmenot	-251	-70	-322
Rahoitustulot ja -menot	**25 962**	**-198**	**25 764**
Vuosikate	**163 131**	**3 467**	**166 597**
Poistot ja arvonalentumiset	-103 740	-1 507	-105 247
Satunnaiset tulot ja menot	0	0	0
Tilikauden tulos	**59 391**	**1 959**	**61 350**
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	303	303
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-247	0	-247
Varausten ja rahastojen muutos	-247	303	56
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**59 144**	**2 262**	**61 406**

Tuloslaskelma

Toimintatuotot

Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen yhteenlasketut toimintatuotot olivat 555,9 milj. euroa, joka on 85,4 milj. euroa enemmän kuin alkuperäisessä talousarviossa ja 33 milj. euroa enemmän kuin muutetussa talousarviossa 2021. Toimintatuottojen ylityksestä valtaosa muodostui Sosiaali- ja terveydenhuollon saamista koronakorvauksista. Valtio korvasi täysimääräisesti koronapandemian aiheuttamat suorat kustannukset sekä sosiaali- ja terveydenhuollon lentokenttätoiminnasta aiheutuvat kustannukset, yhteensä lähes 70 milj. euroa. Lisäksi Kaupunkiympäristön tulot ylittivät talousarvion noin 12,8 milj. euroa johtuen pääosin hoivakotien konsernin sisäisestä myynnistä VAV:lle sekä ennakoitua suuremmista maanmyynti- ja sopimuskorvauksista. Toimintatuottoihin sisältyy talousarviossa 9,0 milj. euroa ja toteumassa 3,0 milj. euroa ns. läpilaskutettavaa rakentamispalvelujen myyntiä Helsingin seudun ympäristöpalveluille (HSY). Toimintatuottojen toteumaprosentti muutettuun talousarvioon nähden oli 106 prosenttia.

Toimintakulut

Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen yhteenlasketut toimintakulut olivat 1 802,0 milj. euroa, joka on 40,6 milj. euroa alkuperäistä talousarviota enemmän ja 49,9 milj. euroa alle muutetun talousarvion. Alkuperäisessä talousarviossa ei huomioitu koronapandemian kaupungille aiheuttamia kustannuksia. Vuonna 2021 hyväksytty talouden tasapainottamisohjelma toteutettiin suunnitelman mukaisesti. Henkilöstökulut alittivat muutetun talousarvion noin 24,6 milj. eurolla, koska rekrytoinneissa oli viiveitä ja osa paikoista on täyttämättä. Palvelujen ostokulut alittivat muutetun talousarvion noin 14,8 milj. eurolla, josta suurimpana eränä on joukkoliikenteen kulut, jotka alittuivat 8,4 milj. eurolla valtion myöntämän koronatuen vuoksi. Avustuskulut alittivat muutetun talousarvion noin 1,6 milj. eurolla ja muut toimintakulut noin 8,6 milj. eurolla. Muiden toimintakulujen alittumista selittää vuokrakulujen alittuminen 5,3 milj. eurolla. Toimintakulut sisältävät talousarviossa 9,0 milj. euroa ja toteumassa 3,0 milj. euroa HSY:lle myytyjä ns. läpilaskutettavia rakentamispalvelujen kustannuksia. Toimintakulujen toteumaprosentti muutettuun talousarvioon nähden oli 97 prosenttia.

Toimintakate

Tilinpäätöksessä 2021 kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen yhteenlaskettu toimintakate on -1 246,1 milj. euroa, joka on 82,9 milj. euroa muutettua talousarviota parempi. Kunnille ominainen negatiivinen toimintakate kasvoi edellisvuoteen nähden 19,8 milj. euroa eli 1,6 prosenttia. Toimintatuotot kasvoivat voimakkaasti edelliseen vuoteen verrattuna pääasiassa koronakorvausten johdosta. Toimintakulut kasvoivat mm. koronakustannusten, sosiaali- ja terveydenhuollon kulujen voimakkaan kasvun, oppivelvollisuuden laajentumisen sekä työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvun vuoksi.

Verotulot ja valtionosuudet

Kaupunki sai verotuloja yhteensä 1 131,6 milj. euroa vuonna 2021. Verotulot kasvoivat edellisvuoteen nähden 58,7 milj. euroa eli 5,5 prosenttia. Verovuodet 2020 ja 2021 ovat olleet koronapandemian vuoksi epätyypillisiä. Kunnallisverot sekä kiinteistöverot toteutuivat hyvin tarkasti talousarvion mukaisina. Kunnallisverot ylittivät talousarvion 0,4 milj. euroa ja kiinteistöverot alittivat sen 0,1 milj. euroa. Kunnallis- ja kiinteistöveroihin ei tehty vuoden aikana talousarviomuutoksia. Koronapandemian aiheuttamien veromenetysten vuoksi valtio korotti kuntien yhteisöveron jako-osuutta vuonna 2020 väliaikaisesti 10 prosenttiyksiköllä. Korotusta jatkettiin vielä vuodelle 2021. Vantaan osalta tämä tarkoitti arviolta 25 milj. korotusta yhteisöverokertymään. Yhteisöverokertymän toteuma ylitti alkuperäisen talousarvion 42,0 milj. eurolla ja muutetun talousarvion 9,2 milj. eurolla. Kokonaisuudessaan verotulot ylittivät alkuperäisen talousarvion 42,3 milj. eurolla ja muutetun talousarvion 9,5 milj. eurolla. Verotulojen talousarvion toteumaprosentiksi muodostui 101 prosenttia. Vuoden 2021 verotuloista 907,4 milj. euroa tuli kunnallisverosta; 124,0 milj. euroa yhteisöverosta ja 100,2 milj. euroa kiinteistöverosta.

Kaupunki sai käyttötalouden valtionosuuksia vuonna 2021 yhteensä 255,3 milj. euroa, joka on 12,9 prosenttia edellisvuotta vähemmän. Alkuperäisen talousarvion 2021 valtionosuusarvio ylittyi 8,3 milj. eurolla ja muutettu talousarvio 0,3 milj. eurolla, jolloin toteumaprosentti oli 100. Valtionosuuksien lasku verrattuna edellisvuoteen selittyy sillä, että valtion vuonna 2020 myöntämät koronatuet kohdennettiin valtionosuuksiin, kun vuonna 2021 ne kohdennettiin aiheuttamisperiaatteen mukaisesti toimialojen avustuksiin.

Rahoitustuotot ja -kulut

Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen yhteenlasketut rahoitustuotot ja -kulut olivat 25,8 milj. euroa, toteuma ylitti 2,6 milj. eurolla talousarvion 2021. Talousarvion ja toteuman välinen ero johtuu edelleen alhaisena pysyneestä korkotasosta. Koko kaupungin korkomenot toteutuivat 1,8 milj. euron tasolla ja alittivat talousarvion 0,9 milj. eurolla. Korkomenot sisältävät kaupungin omien liikelaitosten kaupungille maksamia korkomenoja noin 0,16 milj. euroa, jolloin ulkoiset korkomenot olivat 1,6 milj. euroa.

Vuosikate

Vuosikate saadaan lisäämällä toimintakatteeseen verotulot, valtionosuudet sekä rahoitustuotot ja -kulut. Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen vuosikate tilinpäätöksessä 2021 oli 166,6 milj. euroa, joka on 98,0 milj. euroa parempi kuin alkuperäisessä talousarviossa ja 95,3 milj. euroa parempi kuin muutetussa talousarviossa. Vuosikate pysyi vuoden 2020 vuosikatteen tasolla.

Poistot ja arvonalentumiset

Poistoja ja arvonalentumisia toteutui vuonna 2021 yhteensä 105,2 milj. euroa, joka oli 96 prosenttia budjetoidusta ja 4,2 milj. euroa vähemmän talousarvioon nähden.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulokseksi vuonna 2021 kaupunki, liikelaitokset ja rahastot yhdistäen muodostui 61,3 milj. euroa, joka oli 6,3 milj. euroa vuoden 2020 tulosta, 92,2 milj. euroa alkuperäistä talousarviota 2021 ja 89,5 milj. euroa muutettua talousarviota 2021 suurempi.

2.2.3 Investointien toteutuminen

91 Rakentaminen

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	608	-608
Menot	-74 390	-164	-74 554	-51 282	-23 272
Netto	-74 390	-164	-74 554	-50 674	-23 880

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 16.11.2020 vuoden 2021 toimitilainvestointeihin 74,39 milj. euron määrärahan. Myönteisen erityiskohtelun (MEK) määrärahoja siirrettiin vuoden 2021 aikana rakentamisen investointeihin Mikkolan ja Länsimäen koulun hankkeisiin yhteensä 0,16 milj. euroa. Toimitilainvestointeihin käytettiin 2021 yhteensä 51,28 milj. euroa, joten määrärahat alittuvat 23,27 milj. euroa.

91 1 Uudisrakentaminen

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	549	-549
Menot	-35 050	0	-35 050	-21 192	-13 858
Netto	-35 050	0	-35 050	-20 643	-14 407

Kiinteistöt ja tilat palvelualue hankki tehtävänsä mukaisesti yhteistyössä asiakkaidensa ja yhteistyökumppaneidensa kanssa toimitiloja palvelutuotannon tarpeisiin toteuttaen lautakuntansa hyväksymää uudisrakentamisen työohjelmaa.

Määrärahalla toteutettavista uudisrakennushankkeista valmistuivat Leppäkorven koulun laajennus, Tiedonjyvän päiväkoti Jokiniemen ala-astekoulun yhteyteen sekä Maatutkimuksen Koisotien tukikohta. Lisäksi 2021 toteutettiin vuokratilahankkeina Kaivokselan, Tikkurilan ja Vierumäen paviljonkikoulut sekä Rajakylän päiväkodin päärakennusta korvaava päiväkotipaviljonki ja Koivukylän aseman läheisyyteen bussikuljettajien WC-tila.

Vuoden lopulla määrärahalla toteutettavista hankkeista rakennusvaiheessa olivat 2022 valmistuvat Länsimäen, Koivukylän I ja Lauhatien päiväkodit sekä Jokiniemen ala-astekoulun laajennushanke sekä lakkautetulta Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahastolta siirtyvä Aviapolis X tapahtumatila -paviljonki.

Suunnitteluvaiheessa olivat Latupuiston, Kelokuusen, Korson ja Patotien päiväkodit sekä Elmon uimahalli.

Tarveselvitys- ja hankesuunnitteluvaiheessa oli määrärahoilla toteutettavista hankkeista seuraavia uudiskohteita: Hakunilan urheilupuiston tekojääkentän huoltorakennus, Vaskivuoren lukion laajennus, Kanniston koulun II vaihe, Mårtensdals bildningsrum, Hämeenkylän-Pähkinärinteen päiväkoti ja Vuorikumpu hoivatilojen laajennus.

Konserniyhtiöiden uudishankkeita kaupungin toimitiloiksi ei tarkastelujaksolla valmistunut. Suunnitteluvaiheessa olivat VAV:n Koisoniittyhanke Koivuhaassa sekä VTK Kiinteistöt Oy:n hankkeista Jokiuoman päiväkoti, Tikkurilan Kielotie 13 hybridirakennus (KVR-urakka) ja Varia Vehkala. Varia Hiekkaharjun laajennus- ja peruskorjaustöisen suunnittelu siirtyi myöhempään ajankohtaan.

Toimitilajohtamisen yksikössä oli valmistelussa seuraavien konserniyhtiöiden hankkeiden tarveselvityksiä ja hankesuunnitelmia: Tikkurilan vanhustenkeskus, Aviapoliksen uusi lukio, Tikkurilan toisen asteen kampuksen lukion ja Varian tilat sekä Kansainvälisen koulun tilamuutokset. Leinelän asukastupa -hankkeen hankevalmisteluvaihe siirtyi myöhempään ajankohtaan.

Konserniyhtiöiltä vuokrattuihin uusiin korvaaviin toimitiloihin 2021 pääsivät muuttamaan mm. HR-yksikkö osoitteeseen Kielotie 14, Koivukylän asukastilojen vuokraus järjestyi osoitteessa Hakopolku 2, Sote toimintoihin liittyviä vuokrauksia ja tilajärjestelyjä tehtiin osoitteissa Kultarikontie 1 ja Pakkalankuja 5 sekä Ympäristökeskus muutti osoitteeseen Kielotie 20. Vuokrahankkeet ovat olleet kiinteistöhallinta ja asuminen -yksikön tilahallintatiimin vastuulla.

Konserniyhtiöiden ulkopuolelta 2021 vuokrattiin seuraavia tiloja:

- Kivistön kauppakeskuksen yhteyteen 2022 valmistuvista sote-, kirjasto-, nuoriso- ja asukastiloista tehtiin alkuvuodesta vuokrasopimukset ja kohteen rakennustyöt pääsivät alkamaan keväällä.
- Lasten kulttuurikeskus Pessille vuokrattiin korvaavat toimitilat osoitteessa Vernissakatu 4.
- Sote toimitilojen vuokrauksia tehtiin lisäksi osoitteissa Peltolantie 1, Peltolantie 2, Talvikkitie 37 ja Vernissakatu 4.
- Koulupaviljonkeja vuokrattiin Kaivokselan, Tikkurilan ja Vierumäen kouluille.

Konsernin ulkopuolelta lähivuosina vuokrattavaksi tulevien tilojen ryhmässä toimitilajohtaminen yksikössä tarveselvitys-/ hankesuunnitteluvaiheessa olivat: toimintakeskus kehitysvammaisille, pelastuslaitoksen valmiusasemat (4 kpl), aikuisten perusopetuksen tilatarpeet, Kytöpuiston, Itä-Hakkilan ja Ilolan koulujen väistötilapaviljonki sekä Tikkurilan hyvinvointikeskus. Myyrmäen aikuisopistolle ja musiikkiopistolle tarvittavien väistötilojen tarveselvitysvaihe keskeytyi keväällä alueen kaavoituksen viiveestä johtuen ja aloitetaan uudestaan 2022 alkupuolella.

Vuokrakohteena toteutettavan Ruusupuun päiväkodin KVR-toteuttaja kilpailutettiin 2021, mutta hankkeen aloitus on viivästynyt alueen infrarakentamista viivästyttäneen kaavavalituksen takia. Hallinto-oikeuden päätöksen 11/2021 pohjalta rakennushanke pääsee 2022 etenemään KVR-urakoinnin suunnitteluvaiheeseen.

Palveluverkkojen kehittämisen osalta laadittiin seuraavia selvityksiä:

Toisen asteen koulutuksen palveluverkko, Hakunilan perusopetuksen kouluverkkoselvitys, Esiselvitys Tikkurilan kouluverkosta, Tuomelan koulurakennus erillisselitys, Esiselvitys Lounais-Vantaan kouluverkosta nimellä Myyrmäen läntisen alueen kouluverkkoselvitys sekä Myyrmäen kaupunkikulttuuritalon esiselvitykseen liittyvänä Kaupunkikulttuurin tilat Myyrmäki, väistötilatarpeiden esiselvitys.

Tikkurilan päiväkotiverkkoselvitys valmistuu vuoden 2022 puolella. Esiselvitys vammaisopetuksen sijoittumisesta perusopetuksen kouluihin, Esiselvitys suun terveydenhuollon palveluverkosta, Esiselvitys perhe- ja sosiaalipalveluiden palveluverkosta siirtyivät myöhempään ajankohtaan.

Ulrikanpuiston päiväkodin rakennus siirrettiin kaupungintaseeseen kirjaamalla 2,4 milj. euron lunastussumma uudisrakentamisen kustannuspaikalle vuoden vaihteessa.

Uudisrakennusten 2021 investointikustannukset alittivat määrärahat noin 13,9 milj. euroa. Alitus johtuu usean 2021 hankealoituksen siirtymisestä myöhempään sekä joidenkin toteutuneiden hankkeiden budjettien alituksesta. Hankkeiden aikatauluviiveisin vaikuttavat erityisesti henkilöstöresurssit sekä rakentamiskelpoisten toimitilatonttien pula.

91 2 Korjausrakentaminen

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	59	-59
Menot	-36 320	-164	-36 484	-29 357	-7 127
Netto	-36 320	-164	-36 484	-29 299	-7 186

Kiinteistöt ja tilat palvelualue vastasi tehtävänsä mukaisesti omistuksessaan olevien rakennusten ja niiden piha-alueiden peruskorjauksista toteuttaen lautakuntansa 2.12.2020 hyväksymää korjausrakentamisen työohjelmaa.

Merkittävimpiä vuoden 2021 aikana valmistuneita korjaushankkeita olivat:

- Kulttuurikeskus Orvokin peruskorjaus
- Jokiniemen koulun liikuntasalin korjaustyöt
- Hakunilan uimahallin ison altaan korjaustyöt
- Hakunilan uimahallin pysäköintipaikkojen lisäys
- Leppäkorven koulun muutos- ja korjaustyöt
- Lehtikuusen koulun julkisivujen kunnostus
- entisen Variston koulurakennuksen muutostyöt päiväkotien väistötiloiksi
- Lummepolun päiväkodin osittainen peruskorjaustyö
- Ruokopillin päiväkodin osittainen peruskorjaus
- Itä-Hakkilan koulun asuntolan muutostyöt
- Kaivokselan koulun osakorjaustyöt
- Kuuselan perhekuntoutuskeskuksen muutostyöt
- Martinlaakson uimahallin julkisivujen kunnostus
- pihatöitä tehtiin yli 2 milj. eurolla, joista suurimmat olivat Mikkolan ja Helsinge koulujen pihatyöt.

Vuodenvaihteessa rakennusvaiheessa olivat:

- Kilterin koulun peruskorjaus
- Jokiniemen ala-astekoulun muutos- ja korjaustyöt
- Håkansbölen kartanon talousrakennusten korjaustyöt
- Villa Grönbergin korjaustyöt
- Myyrinkodin 3.krs remontointi, saniteettitilojen rakentaminen
- Tammirinteen vastaanottokoti, lisähuoneiden rakentaminen.

Korjausrakentamisen määrärahoihin sisältyviä sisäilmakorjauksia tehtiin noin 3,8 milj. euroa. Suurimmat sisäilmakorjaustyöt tehtiin Kivimäen koulussa ja Lehdokin päiväkodissa.

Suunnitteluvaiheessa olivat: Leppäkorven puukoulun peruskorjaustyöt, Mikkolan Vega koulun korjaus- ja muutostyöt.

Tarveselvitys- tai hankesuunnitteluvaiheessa olivat: Myyrmäen toimintakeskuksen peruskorjaus, Kulttuuritehdas Vernissan peruskorjaus, Jokivarren koulun muutos- ja korjaustyöt, Kulomäen koulun muutos- ja korjaustyöt, Kytöpuiston koulun muutos- ja korjaustyöt, Mikkolan Lyyra koulun korjaus- ja muutostyöt, Mårtensdals kampuksen muutos ja korjaustyöt, Vierumäen koulun tilamuutokset sekä neljän päiväkodin (Ylästö, Vallinoja, Päiväkumpu, Nissas) hankesuunnitelmat ja Tikkurilan urheilupuiston huoltorakennuksen korjaustyöt. Kivimäen koulun peruskorjauksen vaiheen 2 hankesuunnittelu siirtyi vuoteen 2022.

Peruskorjaustyöohjelman mukaisten hankkeiden kustannukset alittivat määrärahavarauksen noin 7,1 milj. euroa. Arvioitu alitus johtuu pääosin henkilöresurssien ja väistötilojen puutteesta johtuvista hankkeiden aikatauluviiveistä.

91 3 Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-3 020	0	-3 020	-732	-2 288
Netto	-3 020	0	-3 020	-732	-2 288

Kiinteistöt ja tilat palvelualue vastasi tehtävänsä mukaisesti muutoksista ja korjauksista hallinnassaan olevissa vuokra- ja osaketiloissa toteuttaen lautakuntansa 2.12.2020 hyväksymää työohjelmaa.

Suurimmat määrärahoille tehdyt korjaus- ja muutostyöt olivat Pähkinärinteen päiväkodissa tehdyt korjaustyöt ja Lasten taidetalo Pessin muuton yhteydessä tehdyt muutostyöt. Sisäilmakorjauksiin käytettiin noin 0,19 milj. euroa.

2021 vuokra- ja osaketilojen muutos- ja korjaustyöt hankeryhmän määrärahaa käytettiin noin 0,7 milj. euroa eli noin 24 prosenttia määrärahoista. Säästöä syntyi mm. siirtyneiden sote - ja päiväkotitilojen korjaustöiden osalta sekä uusien vuokratilojen osalta muutostöiden toteutumisesta suurelta osin vuokravaikutteisesti.

92 Aineeton omaisuus

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	1 250	0	1 250	1 360	-110
Menot	-8 900	0	-8 900	-6 253	-2 647
Netto	-7 650	0	-7 650	-4 893	-2 757

Vuoden 2021 aineettomien investointien toteuma on noin 5 milj. euroa, tulot toteutuivat 109 prosenttisesti ja menot 70 prosenttisesti. Investointimenoja alensi DigiOne hankkeen vuosien 2019–2021 kulujen (noin 2 milj. euroa) siirto keskeneräisestä käyttöomaisuudesta vaihto-omaisuuteen.

Investointiohjelman merkittävimmät hankkeet olivat DigiOne, SAP raportointijärjestelmän uusiminen, Varhaiskasvatuksen ohjausjärjestelmä, Vantaa.fi-verkkojulkaisu, Matti järjestelmän jatkokehitys ja ServiceNow.

93 Julkinen käyttöomaisuus

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	2 000	0	2 000	1 947	53
Menot	-40 000	-4 070	-44 070	-44 913	843
Kunnallistekniset työt	-34 000	-4 070	-38 070	-39 352	1 282
Liikennealueet	-22 220	-70	-22 290	-22 911	621
Urheilualueet	-3 395	0	-3 395	-4 382	987
Virkistysalueet	-1 140	0	-1 140	-1 393	253
Ympäristörakentaminen	-4 245	0	-4 245	-3 749	-496
Yhteishankkeet	-3 000	-4 000	-7 000	-6 918	-82
Vantaan ratikka	-6 000	0	-6 000	-5 561	-439
Netto	-38 000	-4 070	-42 070	-42 967	897

Julkisen käyttöomaisuuden investointien määrärahaa yhteishankkeiden hankeryhmässä (935) korotettiin 4,0 milj. eurolla urakoitsijan esitettyä Kehä III:n parannustöiden nopeuttamista vuodella Askiston kohdalla. Askiston kohdalla Kehä III:lla uusittiin pohjanvahvistukset sekä rakennettiin ylityssilta ja liityntäkaistat. Lisäksi Kehä III:a parannettiin Vantaankosken ja Pakkalan välisellä osuudella lisäämällä ajokaistoja parantamaan tien välityskykyä ja turvallisuutta. Tämä osuus valmistui vuonna 2021.

Liikennealueisiin (hankeryhmät 931 ja 935) oli alkuperäisessä budjetissa varattu yhteensä 25,3 milj. euroa, eli määrärahan korotuksen jälkeen 29,3 milj. euroa. Toteutuksiin käytettiin yhteensä 29,8 milj. euroa. Muita merkittäviä kohteita olivat Leppäkorventien jk+pp, Koivulehdon ja -haantie, Vehkalantie sekä Kivistön kirkon korttelin alueen kunnallistekniikka.

Urheilualueisiin (932) oli varattu 3,4 milj. euroa ja toteutuksiin kului noin 4,4 milj. euroa. Merkittävimmät hankkeet olivat Myyrmäen urheilupuiston 3. vaihe, Ilolan skeittipaikka sekä Hakunilan yleisurheilukentän saneeraus. Avustuksia urheilualueisiin saatiin yht. 362 400 euroa.

Virkistysalueisiin (933) oli varattu 1,1 milj. euroa ja toteutuksiin kului 1,4 milj. euroa. Merkittävimmät hankkeet olivat Kuusijärven pysäköintialue, pulkkamäki ja esteetön grillipaikka.

Ympäristörakentamisen (934) hankkeisiin oli varattu 4,2 milj. euroa ja toteutuksiin kului 3,7 milj. euroa. Merkittävimmät hankkeet olivat Ankkapuiston 3. vaihe, Kulokukkulan laajennus sekä Sompapuisto.

MEK-hankkeisiin saatiin lisää rahaa 0,07 milj. euroa, mutta niihin käytettiin yhteensä lähes 610 000 euroa. Merkittävin MEK-hanke oli Koivukylässä Koivutorin parannus, joka rahoitettiin pääosin julkisen käyttöomaisuuden määrärahoista. Tori asfaltoitiin ja valaistiin sekä portaat kunnostettiin. Lisäksi alueelle sijoitettiin kalusteita, taideteoksia ja istutuksia, joista osan viimeistely toteutetaan kuluvan vuoden keväällä.

Ratikan (938) suunnitteluun käytettiin investointivaroja noin 5,6 milj. euroa budjetoidusta 6,0 milj. eurosta. Suurin osa tästä käytettiin ratikkakatujen katusuunnitteluun, joka oli itä- ja länsiosalla käynnissä koko vuoden ja Tikkurilan keskustan osuudella lokakuusta alkaen. Näiden lisäksi tehtiin ratasähkösuunnittelua, liikennevalosuunnittelua, teknisten järjestelmien suunnittelua sekä erilaisia selvityksiä. Selvityksistä eniten resursseja veivät erilaiset pohjatutkimukset ja mittaukset suunnittelun lähtötiedoksi. Itäosan katusuunnitelmien luonnoksia valmistui esittelyyn alkusyksystä, ja seuraava osio valmistuu vuoden 2022 puolella. Viestinnän ja vuorovaikutuksen osalta on lisäksi pidetty Teams-tilaisuudet asukkaille keväällä ja syksyllä, sekä esimerkiksi luotu MATTI-pohjainen tarinakartta ratikan suunnittelun etenemisestä. MAL-avustusta vuoden 2021 kuluihin on anottu 1 646 515 euroa.

94 Irtain omaisuus

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-5 776	0	-5 776	-4 944	-832
Kaupunkistrategia ja johto	-40	0	-40	-28	-12
Kasvatus ja oppiminen	-2 839	0	-2 839	-2 576	-263
Kaupunkikulttuuri	-1 400	0	-1 400	-1 284	-116
Kaupunkiympäristö	-1 497	0	-1 497	-1 056	-441
Netto	-5 776	0	-5 776	-4 944	-832

Kaupunkistrategian ja johdon toimialan irtaimen omaisuuden investoinnit toteutuvat 70 prosenttisesti. Kaupunkistrategialle budjetoitiin irtaimen omaisuuden hankintoihin 40 000 euroa, josta henkilöstö- ja konsernipalvelut sekä kasvupalvelut käyttivät yhteensä noin 28 000 euroa (70 % talousarviosta).

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan irtaimen hankinnat toteutettiin käyttötalouden puolelta rahoitusleasing-mallilla. Rahoitusleasingmenoja maksettiin 0,6 milj. euroa. Merkittävimmät kohteet vuonna 2021 olivat Hämeenkylän vanhustenkeskuksen kalustohankinnat, Skopiayksikön laitteet sekä kouluterveydenhuollon kalustehankinnat.

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan irtaimen omaisuuden hankintoihin oli varattuna 2,839 milj. euroa määrärahoja, joiden toteuma oli 2,575 milj. euroa. Toteumaprosentti oli 90,7. Suurimmat irtaininvestointikohteet toteutuivat suunnitellusti, mutta useamman päiväkodin kalustaminen siirtyi vuodelle 2022. Perusopetuksen osalta isoimpana Leppäkorven koulun kalustaminen toteutui sekä Kaivokselan, Veromäen ja Peltolan paviljonkien ja Sanomalan väistötilan kalustamiset.

Varhaiskasvatuksen osalta hankittiin irtaimistoa 12 päiväkotiin ja väistötilaan. Lisäksi hankittiin tvt-laitteita päiväkoteihin. Korona-epidemia aiheutti kalustetoimittajilla valmistusmateriaalin saatavuuteen ongelmia, jonka vuoksi toimitusajat olivat normaalia pidemmät ja osa toimituksista siirtyi vuoden 2022 puolelle.

Lisäksi lukiokoulutukseen ja ruotsinkieliselle palvelualueelle hankittiin korvaavia kalusteita. Isompana kohteena oli Vaskivuoren lukion paviljongin kalustaminen.

Varian investointihankinnat kohdistuivat opiskelijoiden uusien oppimisympäristöjen rakentamiseen ja vanhojen päivittämiseen. Työsaleihin uusittiin elinkaarensa päässä olevia laitteita, koneita ja kalusteita. Kustannuksiltaan suurimmat hankinnat tehtiin tekniikan aloille, esimerkiksi rakennusalalle hankittiin trukki ja konetekniikkaan uusia hitsauslaitteita turvattomiksi käyneiden tilalle ja tieto- ja viestintätekniikkaan elektroniikan prototyyppien valmistuslaitteisto. Koronan vuoksi kaikilla aloilla ei löytynyt opiskelijoille harjoittelutyöpaikkaa ja opintoja suoritettiin oppilaitoksessa, jonka vuoksi ajan tasalla olevan välineistön merkitys korostui.

Kaupunkikulttuurin toimialan irtaimeen omaisuuteen oli varattu määrärahaa 1 400 000 euroa. Määrärahasta toteutui 92 prosenttia. Irtaimen omaisuuden määrärahaa käytetiin palvelualueiden kaluste- ja laitehankintoihin. Vuonna 2021 määrärahaa jäi osin käyttämättä pandemiasta johtuen toimitusaikojen viivästyessä.

Kaupunkiympäristön toimialan irtaimen omaisuuden hankinnat toteutuivat 71-prosenttisesti, eli talousarvio alittui noin 0,4 milj. eurolla. Vuoden 2021 aikana hankittiin muun muassa varikolle raskasta työkone- ja ajoneuvokalustoa ja uusittiin mittaus- ja geopalveluiden vanhentunutta mittauskalustoa.

95 Kiinteä omaisuus

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	3 500	0	3 500	17 819	-14 319
Menot	-10 000	0	-10 000	-8 327	-1 673
Kiinteän omaisuuden osto	-7 000	0	-7 000	-5 901	-1 099
Maa-alueiden kunnostus	-3 000	0	-3 000	-2 427	-573
Myytävän ja vuokr. tont-timaan kunnostus	-2 600	0	-2 600	-1 946	-654
Kaupungin pysyvään om. jäävien maa-alueiden kunnostus	-400	0	-400	-480	80
Netto	-6 500	0	-6 500	9 491	-15 991

Maata hankittiin vapaaehtoisin kaupoin, etuosto-oikeutta käyttämällä, sopimuskorvauksina ja lunastuksella yhteensä noin 100 ha alueilta, jotka suurelta osin tukevat MAL-sopimuksen ja kaupungin pitkän aikavälin strategioiden toteuttamista sekä yhdyskuntarakenteen eheyttämistä. Maanhankintamäärärahoja käytettiin hankintoihin noin 5,9 milj. euroa.

Esirakentamisen ja pilaantuneen maan puhdistamisen merkittävin työmaa oli Tuupakan T-korttelin esirakentaminen. Työ valmistui syksyllä 2021. Määrärahoja käytettiin useisiin kohteisiin yhteensä noin 2,4 milj. euroa. Määrärahat alittuivat noin 0,6 milj. euroa.

97 Osakkeet ja osuudet

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	2 066	-2 066
Menot	-1 500	0	-1 500	-344	-1 156
Osakkeet	-1 500	0	-1 500	-344	-1 156
Kaupunginhallitus / osakkeiden hankinta	-1 500	0	-1 500	-344	-1 156
Netto	-1 500	0	-1 500	1 721	-3 221

Tytäryhtiöosakkeiden A-tulkkauksen myynnistä vuonna 2021 toteutui 1 milj. euroa. Lisäksi tytäryhtiö asunto-osakkeiden myynnistä toteutui 1 milj. euroa. Osakkeiden ostoja oli yhteensä 0,344 milj. euroa. Talousarvion osakkeiden ostot alittuivat 1,156 milj. euroa.

2.2.4 Rahoitusosan toteutuminen (ilman liikelaitoksia)

Kaupunki ja rahastot

1 000 €	Talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys / alitus
Toiminnan rahavirta	**40 830**	**2 764**	**43 594**	**105 973**	**-62 379**
Vuosikate	65 910	2 764	68 674	163 131	-94 456
Satunnaiset erät	10 000	0	10 000	0	10 000
Tulorahoituksen korjauserät	-35 080	0	-35 080	-57 157	22 077
Investointien rahavirta	**-102 535**	**-4 234**	**-106 769**	**-38 706**	**-68 063**
Investointimenot	-144 365	-4 234	-148 599	-118 308	-30 292
Rahoitusosuudet investointimenoihin	3 250	0	3 250	3 901	-651
Käyttöomaisuuden myyntitulot	38 580	0	38 580	75 701	-37 121
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-61 705**	**-1 470**	**-63 175**	**67 267**	**-130 442**
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	**-2 500**	**-29 500**	**-32 000**	**-26 069**	**-5 931**
Antolainasaamisten lisäykset	-8 000	-29 500	-37 500	-34 283	-3 217
Antolainasaamisten vähennykset	5 500	0	5 500	8 214	-2 714
Lainakannan muutokset	**67 640**	**0**	**67 640**	**-16 156**	**83 796**
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	150 000	0	150 000	70 000	80 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-82 360	0	-82 360	-79 479	-2 881
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	-6 678	6 678
Oman pääoman muutokset	**0**	**0**	**0**	**804**	**-804**
Oman pääoman muutos	0	0	0	1 051	-1 051
Rahastojen muutos (tuloksesta)	0	0	0	-247	247
Ylijäämän palautus kunnalle	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Muut maksuvalmiuden muutokset	**0**	**0**	**0**	**-16 296**	**16 296**
Rahoituksen rahavirta	**65 140**	**-29 500**	**35 640**	**-57 717**	**93 357**
Rahavarojen muutos	**3 435**	**-30 970**	**-27 535**	**9 551**	**-37 086**
Nettolainanotto	**67 640**	**0**	**67 640**	**-16 156**	**83 796**

2.2.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

milj. euroa		Määräraha					Tuloarvio				
	Sitovuus	Talousarvio	Toteutuma	Ylitys/Alitus (ylitys on -merkkinen)	Talousarvio muutokset lisäys + vähennys -	Ylitys/Alitus muutosten jälkeen	Talousarvio	Toteutuma	Ylitys/Alitus (ylitys on -merkkinen)	Talousarvio muutokset lisäys + vähennys -	Ylitys/Alitus muutosten jälkeen
KÄYTTÖTALOUSOSA											
10 Yleishallinto	B	33,2	28,9	4,3	-2,7	1,6	1,8	4,0	-2,1	0,0	-2,1
11 Kaupunkistrategia ja johto	B	126,7	123,1	3,7	9,7	13,3	13,0	10,3	2,7	0,0	2,7
12 Sosiaali- ja terveydenhuolto	B	454,3	527,8	-73,6	67,0	-6,6	45,2	112,7	-67,5	52,1	-15,4
12 20 Erikoissairaanhoito	B	273,8	261,2	12,6	0,0	12,6	1,3	5,0	-3,7	0,0	-3,7
13 Kasvatus ja oppiminen	B	442,5	445,8	-3,3	7,6	4,3	32,8	36,7	-3,9	1,7	-2,2
13 70 Ammatillinen opetus	N	37,7	37,7	0,0	1,1	1,1	1,9	1,6	0,3	0,0	0,3
16 Kaupunkikulttuuri	B	66,4	65,6	0,8	1,2	2,0	9,3	7,6	1,8	-1,5	0,3
16332 Musiikkiopisto	N	4,2	4,2	0,0	0,1	0,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0
16333 Kuvataidekoulu	N	1,0	1,0	-0,1	0,0	-0,1	0,3	0,3	0,0	0,0	0,0
14 0 Kaupunkiympäristölautakunta *)	B	14,0	13,1	0,9	0,1	1,0	5,5	5,8	-0,3	0,0	-0,3
14 5 Kaupunkitilalautakunta *), **)	B	128,3	122,0	6,3	6,4	12,7	82,3	83,9	-1,6	0,0	-1,6
14 51 Joukkoliikenne	B	59,2	55,0	4,2	4,2	8,4	12,7	12,7	0,0	0,0	0,0
14 32 Kiinteistöt ja tilat netto *)	N	108,2	101,4	6,7	-0,7	6,0	202,3	212,3	-10,0	0,0	-10,0
14 52 Varikko	N	5,3	6,0	-0,7	0,0	-0,7	6,2	7,1	-0,9	0,0	-0,9
TULOSLASKELMAOSA											
Verotulot	B						1 089,3	1 131,6	-42,3	32,9	-9,5
Valtionosuudet	B						247,0	255,3	-8,3	8,0	-0,3
Korkotulot liikelaitoksilta	B						0,2	0,2	0,0	0,0	0,0
Korkotulot	B						12,5	13,6	-1,1	0,0	-1,1
Muut rahoitustulot	B						13,3	14,0	-0,7	0,0	-0,7
Liikelaitoksen peruspääoman tuotto	B						0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Korkomenot	B	2,7	1,8	0,9	0,0	0,9					
Muut rahoitusmenot	B	0,3	0,3	-0,1	0,0	-0,1					
Satunnaiset tulot	B						10,0	0,0	10,0	0,0	10,0
Satunnaiset menot	B	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0					
INVESTOINTIOSA											
91 1 Uudisrakentaminen	B	35,1	21,2	13,9	0,0	13,9	0,0	0,5	-0,5	0,0	-0,5
91 2 Korjausrakentaminen	B	36,3	29,4	7,0	0,2	7,1	0,0	0,1	-0,1	0,0	-0,1
91 3 Vuokra- ja os.tilojen muutostyöt	B	3,0	0,7	2,3	0,0	2,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
92 Aineeton omaisuus	B	8,9	6,3	2,6	0,0	2,6	1,3	1,4	-0,1	0,0	-0,1
93 Julkinen käyttöomaisuus	B	34,0	39,4	-5,4	4,1	-1,3	0,0	0,3	-0,3	0,0	-0,3
93 8 Vantaan ratikka	B	6,0	5,6	0,4	0,0	0,4	2,0	1,6	0,4	0,0	0,4
94 Irtain omaisuus	B	5,8	4,9	0,8	0,0	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
95 Kiinteä omaisuus	B	10,0	8,3	1,7	0,0	1,7	3,5	17,8	-14,3	0,0	-14,3
97 Osakkeet ja osuudet	B	1,5	0,3	1,2	0,0	1,2	0,0	2,1	-2,1	0,0	-2,1
RAHOITUSOSA											
Nettolainanotto	N	67,6	-16,2	83,8	0,0	83,8					
LIIKELAITOKSET											
Keski-Uudenmaan pelastust. liikelaitos	N	39,6	39,4	0,2	0,0	0,2	41,6	42,4	-0,8	0,0	-0,8
Suun terveydenhuollon liikelaitos	N	24,5	24,0	0,5	0,0	0,5	25,4	24,7	0,7	0,0	0,7

*) Kaupunkiympäristön toimialalla Uusi Vantaa -organisaatiomuutos on viety loppuun vuoden 2021 aikana. Muutos vaikutti toimialan sitovuustasoihin. Alkuperäisen talousarvion luvut on esitetty uuden organisaation mukaisina. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt uudet sitovuustasot päätöksessään 23.8.2021 § 27.
**) Sisältää joukkoliikenteen

3 Tilinpäätöslaskelmat

3.1 Vantaan kaupungin tuloslaskelma

	1.1. - 31.12.2021	1.1. - 31.12.2020
Toimintatuotot		
Myyntituotot	69 380 107,35	69 246 782,97
Maksutuotot	75 835 147,40	82 856 082,58
Tuet ja avustukset	105 660 165,83	25 584 579,36
Muut toimintatuotot	83 301 247,90	59 220 237,59
	334 176 668,48	**236 907 682,50**
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	- 444 752 230,43	- 422 476 708,54
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	- 95 498 710,51	- 91 000 612,40
Muut henkilösivukulut	- 18 101 996,04	- 15 852 955,89
	- 558 352 936,98	- 529 330 276,83
Palvelujen ostot	- 815 986 125,75	- 739 076 067,18
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 60 969 424,60	- 57 099 428,77
Avustukset	- 73 767 710,41	- 70 274 747,97
Muut toimintakulut	- 71 225 186,99	- 67 415 991,59
	- 1 580 301 384,73	**- 1 463 196 512,34**
Toimintakate	**- 1 246 124 716,25**	**- 1 226 288 829,84**
Verot ja valtionosuudet		
Verotulot	1 131 635 570,51	1 072 963 040,87
Valtionosuudet	255 322 099,00	293 037 673,00
	1 386 957 669,51	**1 366 000 713,87**
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	13 673 413,61	13 732 665,01
Muut rahoitustuotot	13 984 190,07	15 341 367,56
Korkokulut	- 1 639 853,68	- 1 911 075,87
Muut rahoituskulut	- 253 341,32	- 120 741,11
	25 764 408,68	**27 042 215,59**
Vuosikate	**166 597 361,94**	**166 754 099,62**
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 103 732 063,05	- 107 537 291,17
Kertaluonteiset poistot	0,00	- 134 023,93
Arvonalentumiset	- 1 515 309,05	- 4 146 538,68
	- 105 247 372,10	**- 111 817 853,78**
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	0,00	124 596,40
Tilikauden tulos	**61 349 989,84**	**55 060 842,24**
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	302 804,45	314 196,21
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	- 247 040,32	- 757 441,93
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**61 405 753,97**	**54 617 596,52**

3.2 Vantaan kaupungin rahoituslaskelma

	1.1. - 31.12.2021	1.1. - 31.12.2020
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	166 597 361,94	166 754 099,62
Satunnaiset erät	0,00	124 596,40
Tulorahoituksen korjauserät	- 57 401 433,35	- 31 430 902,98
	109 195 928,59	135 447 793,04
Investointien rahavirta		
Investointimenot	- 120 608 124,32	- 144 946 808,72
Rahoitusosuudet investointeihin	4 020 566,42	2 108 876,64
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	75 944 006,66	40 032 419,15
	- 40 643 551,24	- 102 805 512,93
Toiminnan ja investointien rahavirta	**68 552 377,35**	**32 642 280,11**
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	- 34 283 322,64	- 4 969,00
Antolainasaamisten vähennys	8 214 411,51	7 976 522,05
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	70 000 000,02	120 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 79 478 669,15	- 159 092 969,17
Lyhytaikaisten lainojen muutos	- 6 677 677,06	- 9 481 294,25
Oman pääoman muutokset	943 628,73	- 130 420,88
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	817 625,13	143 014,99
Vaihto-omaisuuden muutos	- 203 691,77	32 454,70
Saamisten muutos	- 32 286 760,24	4 025 553,86
Korottomien velkojen muutos	18 996 471,86	7 420 199,92
Rahoituksen rahavirta	**- 53 957 983,61**	**- 29 111 907,78**
Rahavarojen muutos	**14 594 393,74**	**3 530 372,33**
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	142 789 643,53	128 195 249,79
Rahavarat 1.1.	128 195 249,79	124 664 877,46
	14 594 393,74	3 530 372,33

3.3 Vantaan kaupungin tase

VASTAAVAA	31.12.2021	31.12.2020
Pysyvät vastaavat	**1 891 643 207,30**	**1 874 131 856,34**
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	178 211,28	0,00
Muut pitkävaikutteiset menot	24 804 721,39	15 327 423,85
	24 982 932,67	15 327 423,85
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	318 177 213,48	311 721 487,73
Rakennukset	585 209 273,85	609 863 999,21
Kiinteät rakenteet ja laitteet	319 551 008,97	317 764 070,08
Koneet ja kalusto	18 763 134,82	20 522 629,11
Muut aineelliset hyödykkeet	316 783,31	316 783,31
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	42 867 012,82	41 187 144,07
	1 284 884 427,25	1 301 376 113,51
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	281 757 857,30	283 479 240,03
Muut lainasaamiset	299 023 359,32	273 072 012,19
Muut saamiset	994 630,76	877 066,76
	581 775 847,38	557 428 318,98
Toimeksiantojen varat	**942 129,06**	**1 059 768,85**
Valtion toimeksiannot	942 129,06	1 059 768,85
Vaihtuvat vastaavat	**225 990 339,29**	**178 905 493,54**
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	777 334,87	626 931,54
Muu vaihto-omaisuus	53 288,44	0,00
	830 623,31	626 931,54
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	226 764,74	224 059,42
	226 764,74	224 059,42
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	18 565 616,26	16 760 703,75
Lainasaamiset	1 534 330,55	6 833 363,64
Muut saamiset	21 096 888,43	16 885 854,32
Siirtosaamiset	40 946 472,47	9 379 331,08
	82 143 307,71	49 859 252,79
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	120 298,59	120 298,59
Rahat ja pankkisaamiset	142 669 344,94	128 074 951,20
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**2 118 575 675,65**	**2 054 097 118,73**

VASTATTAVAA	31.12.2021	31.12.2020
Oma pääoma	**998 471 348,23**	**935 874 925,21**
Peruspääoma	349 118 131,18	349 118 131,18
Muut omat rahastot	127 723 112,35	127 476 072,03
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	460 224 350,73	404 663 125,48
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	61 405 753,97	54 617 596,52
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	**1 278 549,17**	**1 581 353,62**
Poistoero	1 278 549,17	1 581 353,62
Pakolliset varaukset	**9 761 309,13**	**11 116 481,79**
Eläkevaraukset	122 600,00	129 800,00
Muut pakolliset varaukset	9 638 709,13	10 986 681,79
Toimeksiantojen pääomat	**3 551 955,33**	**2 851 969,99**
Valtion toimeksiannot	1 958 372,51	1 059 768,85
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 593 582,82	1 792 201,14
Vieras pääoma	**1 105 512 513,79**	**1 102 672 388,12**
Pitkäaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	137 166 666,68	142 900 000,00
Lainat rahoitus-ja vakuutuslaitoksilta	639 950 170,49	635 931 278,67
Siirtovelat	100 009,61	4 085 828,51
	777 216 846,78	782 917 107,18
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	5 733 333,32	45 733 333,32
Lainat rahoitus-ja vakuutuslaitoksilta	65 981 108,18	33 745 335,81
Lainat muilta luotonantajilta	41 330 518,32	48 008 195,38
Saadut ennakot	31 300 707,85	24 893 404,12
Ostovelat	82 180 163,85	68 006 106,29
Muut velat	27 623 961,03	28 415 424,01
Siirtovelat	74 145 874,46	70 953 482,01
	328 295 667,01	319 755 280,94
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**2 118 575 675,65**	**2 054 097 118,73**

3.4 Vantaan kaupungin konsernituloslaskelma

	1.1. - 31.12.2021	1.1. - 31.12.2020
Toimintatuotot	1 199 727 813,62	1 032 561 710,89
Toimintakulut	- 2 255 336 882,80	- 2 042 643 278,81
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	- 7 286 985,31	718 994,84
Toimintakate	**- 1 062 896 054,49**	**- 1 009 362 573,08**
Verotulot	1 131 635 570,47	1 072 963 040,87
Valtionosuudet	261 576 307,00	299 320 990,00
	1 393 211 877,47	**1 372 284 030,87**
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	10 014 403,96	10 138 618,30
Muut rahoitustuotot	3 438 236,51	2 618 892,87
Korkokulut	- 17 143 191,77	- 17 769 153,17
Muut rahoituskulut	- 5 071 540,88	1 418 778,98
	- 8 762 092,18	**- 3 592 863,02**
Vuosikate	**321 553 730,80**	**359 328 594,77**
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 213 810 770,84	- 215 140 835,20
Omistuksen eliminointierot	- 1 158 295,05	- 4 034 197,30
Arvonalentumiset	- 4 207 826,67	- 4 150 679,65
	- 219 176 892,56	**- 223 325 712,15**
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	0,00	124 596,40
Tilikauden tulos	**102 376 838,25**	**136 127 479,02**
Tilinpäätössiirrot	- 190 309,95	- 757 441,93
Tilikauden verot	- 12 130 120,36	- 9 200 593,97
Laskennalliset verot	- 2 791 056,74	- 6 656 571,87
Vähemmistöosuudet	- 11 616 855,00	- 18 788 228,38
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**75 648 496,20**	**100 724 642,87**

3.5 Vantaan kaupungin konsernirahoituslaskelma

	1.1. - 31.12.2021	1.1. - 31.12.2020
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	321 553 730,80	359 328 594,77
Satunnaiset erät	0,00	124 596,40
Tilikauden verot	- 12 130 120,36	- 9 200 593,97
Tulorahoituksen korjauserät	- 25 780 713,66	- 33 282 512,40
	283 642 896,78	316 970 084,80
Investointien rahavirta		
Investointimenot	- 410 036 415,05	- 452 096 390,44
Rahoitusosuudet investointeihin	2 966 120,00	3 695 961,22
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	159 991 857,44	96 231 601,21
	- 247 078 437,61	- 352 168 828,01
Toiminnan ja investointien rahavirta	**36 564 459,17**	**- 35 198 743,21**
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	- 360 021,68	- 2 438 809,78
Antolainasaamisten vähennys	2 682 055,28	4 717 545,65
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	160 745 860,76	221 812 658,85
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 133 740 086,62	- 233 366 602,15
Lyhytaikaisten lainojen muutos	- 18 463 215,19	- 29 701 625,16
Oman pääoman muutokset	- 7 861 723,04	- 20 111 953,13
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	850 294,32	147 100,21
Vaihto-omaisuuden muutos	7 408 016,24	- 3 667 217,63
Saamisten muutos	- 102 032 768,19	44 297 199,17
Korottomien velkojen muutos	79 338 724,74	47 410 275,25
Rahoituksen rahavirta	**- 11 432 863,39**	**29 098 571,29**
Rahavarojen muutos	**25 131 595,78**	**- 6 100 171,91**
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	250 733 902,87	225 602 307,09
Rahavarat 1.1.	225 602 307,09	231 702 479,00
	25 131 595,78	- 6 100 171,91

3.6 Vantaan kaupungin konsernitase

VASTAAVAA	31.12.2021	31.12.2020
Pysyvät vastaavat	**3 681 680 326,03**	**3 623 281 031,43**
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	7 223 938,60	7 368 466,07
Muut pitkävaikutteiset menot	38 894 648,69	29 661 429,22
Ennakkomaksut	1 103 917,16	747 845,84
	47 222 504,45	37 777 741,13
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	425 630 270,43	416 713 425,45
Rakennukset	1 466 724 824,42	1 465 488 396,98
Kiinteät rakenteet ja laitteet	872 713 780,84	837 548 834,59
Koneet ja kalusto	119 201 976,66	131 743 216,76
Muut aineelliset hyödykkeet	8 396 898,48	6 767 830,38
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	297 280 951,65	279 685 578,94
	3 189 948 702,48	3 137 947 283,09
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	101 871 426,77	110 606 760,56
Muut osakkeet ja osuudet	150 626 692,22	142 798 962,09
Muut lainasaamiset	186 641 521,91	189 116 410,19
Muut saamiset	5 369 478,22	5 033 874,36
	444 509 119,11	447 556 007,21
Toimeksiantojen varat	**3 309 157,94**	**3 538 372,42**
Valtion toimeksiannot	1 776 201,61	1 818 546,08
Lahjoitusrahastojen varat	909 161,45	870 176,39
Muut toimeksiantojen varat	623 794,88	849 649,94
Vaihtuvat vastaavat	**511 906 332,43**	**392 004 847,92**
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	20 512 009,36	27 940 120,70
Muu vaihto-omaisuus	56 462,57	36 367,47
	20 568 471,93	27 976 488,17
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	226 764,74	224 059,42
Laskennalliset verosaamiset	2 117 192,82	1 017 713,03
Muut saamiset	17 598,95	17 717,05
Siirtosaamiset	2 707 519,48	4 209 628,23
	5 069 075,99	5 469 117,73
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	94 496 179,46	70 280 479,67
Lainasaamiset	288 557,62	288 878,20
Muut saamiset	68 684 052,58	38 095 004,43
Siirtosaamiset	72 066 091,98	24 292 572,65
	235 534 881,64	132 956 934,94
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	148 059,43	154 098,62
Muut arvopaperit	31 415 706,19	21 085 008,27
	31 563 765,62	21 239 106,88
Rahat ja pankkisaamiset	219 170 137,25	204 363 200,20
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**4 196 895 816,41**	**4 018 824 251,77**

VASTATTAVAA	31.12.2021	31.12.2020
Oma pääoma	**1 356 161 759,90**	**1 280 311 671,08**
Peruspääoma	349 118 131,18	349 118 131,18
Muut omat rahastot	180 062 875,60	180 780 311,69
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	751 332 256,92	649 688 585,33
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	75 648 496,20	100 724 642,87
Vähemmistöosuudet	**149 494 779,28**	**143 111 836,17**
Pakolliset varaukset	**29 527 626,53**	**24 909 398,36**
Eläkevaraukset	191 853,65	228 162,85
Muut pakolliset varaukset	29 335 772,88	24 681 235,51
Toimeksiantojen pääomat	**5 956 643,83**	**5 335 563,99**
Valtion toimeksiannot	2 825 671,13	1 819 266,02
Lahjoitusrahastojen pääomat	2 503 804,50	2 663 384,06
Muut toimeksiantojen pääomat	627 168,20	852 913,90
Vieras pääoma	**2 655 755 006,87**	**2 565 155 782,18**
Pitkäaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	137 166 666,68	142 900 000,00
Lainat rahoitus-ja vakuutuslaitoksilta	1 513 055 700,15	1 486 625 715,54
Lainat julkisyhteisöiltä	177 231 567,14	179 715 919,67
Saadut ennakot	165,23	165,23
Liittymismaksut ja muut velat	140 762 143,40	138 791 715,68
Siirtovelat	718 666,65	902 427,11
Laskennalliset verovelat	62 110 406,73	58 115 871,81
	2 031 045 315,98	2 007 051 815,04
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	23 301 333,32	63 301 333,32
Lainat rahoitus-ja vakuutuslaitoksilta	122 728 231,35	92 374 946,98
Lainat julkisyhteisöiltä	2 214 846,80	2 237 401,94
Saadut ennakot	41 052 474,55	35 166 463,50
Ostovelat	165 397 225,09	122 389 988,30
Muut velat	127 804 157,94	106 091 666,66
Siirtovelat	139 076 986,96	133 303 732,95
Laskennalliset verovelat	3 134 434,87	3 238 433,50
	624 709 690,89	558 103 967,14
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**4 196 895 816,41**	**4 018 824 251,77**

4 Tilinpäätöksen liitetiedot

4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

4.1.1 Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Hankintamenoperiaatetta ei ole noudatettu kuitenkaan Keski-Uudenmaan pelastuslaitokselle luovutettujen pysyvien vastaavien osalta, sillä jäsenkunnat luovuttivat sen nolla-arvolla perustettavan liikelaitoksen käyttöön. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu hyväksytyn poistosuunnitelman mukaisesti. Suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa 4.2 suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Pysyviin vastaaviin ei ole kirjattu hankintoja, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, vaan ne on kirjattu vuosikuluiksi.

Poistojen alkamisperusteet

Irtaimen omaisuuden poistot aloitetaan hankintakuukautta seuraavan kuukauden alusta. Ensikertaisen kalustamisen suunnitelman mukainen poistolaskenta alkaa, kun koko kalustaminen on valmis. Rakennusten poistot alkavat valmistumispäivästä seuraavan kuukauden alusta. Kaupunkirakentamisen kiinteästä omaisuudesta kirjataan puolen vuoden suunnitelman mukainen poisto, joka lasketaan koko kuluneen tilikauden kustannuksista.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien osakkeet ja osuudet on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Varikon varaosavarasto on arvostettu keskihintaperiaatteen mukaisesti ja hoitotarvikevarasto on merkitty taseeseen FIFO -periaatteen mukaisesti.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Vaihtuvien vastaavien saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon ja rahoitusomaisuusarvopaperit hankintahintaan tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely

Vantaan kaupungin lainat otetaan pääsääntöisesti vaihtuvakorkoisina. Kaupunki on suojannut osan lainasalkustaan korkojohdannaisilla. Kaupungin käyttämät korkojohdannaiset ovat koronvaihtosopimuksia, korko-optioita tai näiden yhdistelmiä. Kaupungin korkoriskipolitiikan mukaisesti kaupunki käyttää korkojohdannaisia ainoastaan taseessa olevien rahoitusriskien alentamiseen tai poistamiseen. Kaupungin kaikki johdannaissopimukset on tehty joko suojaamistarkoituksessa tai rahoituskulujen alentamiseksi siten, ettei korkoriskiä kuitenkaan lisätä. Vantaa kaupungin lainasalkkuun ei sisälly valuuttakurssiriskiä.

Johdannaissopimukset, ks. tarkemmin kappale 4.4. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot/ Johdannaiset.

Tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja taseen esittämistapa

Vantaan kaupungin, liikelaitoksien ja rahastojen tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja taseen esittämistapa on kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeiden mukainen.

Vantaan kaupungin tuloslaskelman pääkirjatilien ryhmittelyjä on muutettu tilikauden aikana vastaamaan vuonna 2021 voimaan tullutta tililuettelomallia (AURA-käsikirjan liitteenä oleva tililuettelomalli). Uuden tililuettelomallin käyttöönoton myötä Korvaukset vakuutuslaitoksilta siirrettiin myyntituotoista muiden tuottojen ryhmään, Pysäköintimaksut siirrettiin maksutuotoista myyntituottoihin ja Palvelusetelien pääkirjatilit siirrettiin avustuksista asiakaspalveluiden ostoihin. Vastaavat muutokset on tehty myös vertailuvuoden tuloslaskelmaan.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Vantaan kaupunki on saanut vuonna 2021 sosiaali- ja terveydenhuollon covid-19-epidemiasta aiheutuviin kustannuksiin kohdennettua avustusta valtiolta. Avustusta on kirjattu toimintatuottojen ryhmään Tuet ja avustukset noin 69,8 milj. euroa. Vuonna 2020 vastaavaa avustusta ei ollut, vaan valtio kompensoi covid-19-epidemiasta johtuvia kustannuksia valtionosuuksia korottamalla. Vaikutus vuoden 2020 valtionosuuksiin oli noin 74 milj. euroa. Tilikausien 2020 ja 2021 Tuet ja avustukset sekä Valtionosuudet eivät siten ole keskenään vertailukelpoiset.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

Edellisten tilikausien ylijäämää on oikaistu 1 607 789,79 euroa kirjaamalla Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:ltä saatujen vuosien 2018-2020 oppilasateriapalvelua koskevien hyvityslaskujen ja samoista palveluista saatujen uusien veloituslaskujen erotus Edellisten tilikausien ylijäämän lisäykseksi.

Edellisten tilikausien ylijäämään on tehty 1 118 173,64 euron vähennys johtuen verohallinnolle palautetusta Kaunialan sairaalakiinteistön investointi- ja käyttötalousmenoihin sisältyneestä arvonlisäverosta. Vero on aiempina vuosina vähennetty kuntapalautusjärjestelmässä vaikka vähennysoikeutta ei ole ollut siitä syystä, että hankinnat ovat kohdistuneet verottomaan kiinteistön käyttöoikeuden luovuttamiseen.

Edellisten tilikausien ylijäämään on tehty 125 221, 71 euron vähennys johtuen aiempina vuosina kahteen kertaan tuotoksi kirjatuista uimahallimaksuista.

Edellisten tilikausien ylijäämään on tehty 439 777,99 euron lisäys johtuen aiempina vuosina tulouttamatta jääneistä henkilöstön palkoista pidätetyistä ateriamaksuista.

Edellisten tilikausien ylijäämään on tehty 139 456,30 euron lisäys johtuen aiempina vuosina kahteen kertaan kuluksi kirjatuista Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tavarahankinnoista.

4.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt, lukuun ottamatta VAV Asunnot Oy:n tytäryhtiötä Kivikirveenkujan Autopaikat Oy ja osakkuusyhtiöitä Asunto oy Viljapelto, Kiinteistö Oy Myyrinsärki, Metsolan pysäköinti Oy, Martinlaakson autopaikoitus Oy, Ruukkukujan autopaikat Oy ja KOy Vantaan Kaskelanparkki, joita VAV Asunnot Oy -alakonserni ei ole tilinpäätökseensä sisällyttänyt. VTK Kiinteistöt Oy -alakonserni on yhdistellyt osakkuusyhteisönään Kiinteistö Oy Vantaan Rubiiniparkin 29,8 %:n ja Kiinteistö Oy Ruusuparkin 26,1% omistusosuudella, mutta VAV Asunnot Oy:n osuuksia 17,7 % ja 9,4% näistä yhtiöistä ei ole yhdistelty. Sen lisäksi yhdistelemättä on Kaunialan sairaala Oy:n tytäryhteisö Kauniala Oy. Näiden yhdistelemättä jättämisellä on vähäinen merkitys konsernin omaan pääomaan. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kahdeksan kuntayhtymää, joissa Vantaan kaupunki on jäsenenä. Lisäksi osakkuusyhteisöt on yhdistelty tilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä, lukuun ottamatta Yrityspuiston Autopaikat Oy:tä, josta ei ollut tietoja saatavilla.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Konsernin keskinäisiä liittymismaksuja ei ole pystytty kaikilta osin selvittämään ja eliminoimaan.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle. Tytäryhtiöiden muodostamissa alakonserneissa omistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernituloslaskelmassa konsernin yli- ja alijäämästä sekä konsernitaseessa konsernin omasta pääomasta.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Tytäryhtiöiden olennaiset aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhtiöiden poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi. Osakkuusyhtiöiden osalta poistot on oikaistu niiden yhtiöiden osalta, joista tarvittavat tiedot ovat olleet saatavilla ja oikaisu on ollut konsernin kannalta olennainen.

Johdannaissopimusten käsittely

Konsernitilinpäätöksen 4.4 liitetiedon johdannaiset -kohtaan on Vantaan kaupungin johdannaisten lisäksi yhdistelty Vantaan Energia Oy -alakonsernin, VAV Asunnot Oy -alakonsernin, Helsingin Seudun Ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY), Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (HUS), ETEVA-kuntayhtymän sekä Kårkulla-kuntayhtymän tilinpäätöksissään ilmoittamat johdannaiset.

Johdannaissopimukset on käsitelty perustuen Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausuntoon 116/21.3.2017, jossa lähtökohtana on bruttoperiaate ja erillisarvostus. Tällöin voimassa olevat sopimukset arvostetaan sopimuskohtaisesti tilinpäätöspäivän arvoon ja sopimuksen tekohetken arvon ja tilinpäätöshetken arvon välinen erotus kirjataan rahoituskuluksi ja pakolliseksi varaukseksi. KPL 3:2:1 §:ssä tarkoitetun oikean ja riittävän kuvan antamiseksi konserniyhteisöissä on poikettu tästä periaatteesta niiden sopimusten osalta, joissa sopimuksen nimellismäärä ja juoksuaika vastaavat taseeseen merkityn erillislainan määrää ja juoksuaikaa. Näiden sopimusten käyvät arvot on esitetty liitetietona sekä konserniyhteisöjen omissa että kuntakonsernin tilinpäätöksessä.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Liitetiedon 4.4 vakuudet ja vastuusitoumukset sisältää liitetiedon konsernin taseeseen sisältyvistä veloista, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä kiinteistöihin tai pantattu osakkeita. Vuoden 2020 tietoja on muutettu siten, että lainojen ja vakuuksien summista on vähennetty Vantaan Energian Vantaan kaupungille luovuttamat panttikirjat 360 milj. euroa sekä 31.12.2020 Vantaan Energian taseessa jäljellä oleva samaan rahoitusjärjestelyyn liittyvä pankkilaina 102 milj. euroa.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

Konsernitilinpäätöksessä edellisten tilikausien ylijäämään kohdistuvina merkittävinä oikaisuina näkyvät seuraavat erät:

- Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:ltä saatujen vuosien 2018–2020 oppilasateriapalvelua koskevien hyvityslaskujen ja samoista palveluista saatujen uusien veloituslaskujen erotus. Edellisten tilikausien ylijäämän lisäys Vantaan kaupungin omassa ja konsernitilinpäätöksessä on 1 607 789,79 euroa.

- Verohallinnolle palautettu Kaunialan sairaalakiinteistön investointi- ja käyttötalousmenoihin sisältyneestä arvonlisäverosta tehtyjä vähennyksiä. Edellisten tilikausien ylijäämän vähennys Vantaan kaupungin omassa ja konsernitilinpäätöksessä on 1 118 173,64 euroa.

- Aiempina vuosina kahteen kertaan tuotoksi kirjattujen uimahallimaksujen oikaisu. Edellisten tilikausien ylijäämän vähennys on 125 221,71 euroa.

- Aiempina vuosina tulouttamatta jääneiden henkilöstön palkoista pidätettyjen ateriamaksujen oikaisu. Edellisten tilikausien ylijäämän lisäys on 439 777,99 euroa.

- Aiempina vuosina kahteen kertaan kuluksi kirjattujen Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tavarahankintojen oikaisu. Edellisten tilikausien ylijäämän lisäys Vantaan kaupungin omassa ja konsernitilinpäätöksessä on 139 456,30 euroa.

Lisäksi konsernitilinpäätöksen vertailuvuoden 2020 taseen ulkopuolisia vastuita on oikaistu seuraavasti: lisätty HUS- ja Eteva-kuntayhtymien takaukset muiden puolesta alkuperäinen pääoma yhteensä 21 340 430,10 ja jäljellä oleva pääoma yhteensä 19 215 674,72 euroa, vähennetty urakkasopimusvastuita Vantaan Energia -alakonsernissa ja kuntakonsernissa 45 191 192,63 euroa sekä lisätty muita sopimusvastuita Vantaan Energia -alakonsernissa ja kuntakonsernissa 1 615 372,80 euroa.

4.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot

Toimintatuotot tehtäväalueittain				
1 000 €	**Konserni**		**Kaupunki**	
	2021	**2020**	**2021**	**2020**
Yleishallinto	359 351	304 307	2 214	319
Kaupunkistrategia ja johto	7 501	13 192	9 519	10 198
Kaupunkikulttuuri	8 421	8 222	8 554	8 370
Sosiaali- ja terveystoimi	456 804	353 065	117 709	40 910
Kasvatus ja oppiminen	36 170	31 925	36 415	31 894
Kaupunkiympäristö	295 625	288 960	123 074	111 283
Liikelaitokset ja rahastot				
Keski-Uudenmaan Pelastuslaitos	30 139	28 180	30 970	29 222
Suun Terveydenhuolto	5 716	4 714	5 720	4 714
Marja-Vantaa	0	-4	0	-4
Sosiaalinen luototus	0	1	0	1
Asuntolainarahasto	0	0	1	1
Toimintatuotot yhteensä	**1 199 728**	**1 032 562**	**334 177**	**236 908**

Verotulot

Verotulojen erittely		
1 000 €	**2021**	**2020**
Kunnan tulovero	907 442	914 970
Osuus yhteisöveron tuotosta	124 032	83 468
Kiinteistövero	100 162	74 525
Verotulot yhteensä	**1 131 636**	**1 072 963**

Valtionosuudet

Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely				
1 000 €	**Konserni**		**Kaupunki**	
	2021	**2020**	**2021**	**2020**
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	187 939	228 437	187 939	228 437
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	-36 582	-38 593	-36 582	-38 593
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	30 054	27 962	23 800	21 679
Verotulomenetysten korvaus	80 165	81 515	80 165	81 515
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä	**261 576**	**299 321**	**255 322**	**293 038**

Palvelujen ostot

Palvelujen ostojen erittely		
1 000 €	**2021**	**2020**
Asiakaspalvelujen ostot	494 631	472 739
Muiden palvelujen ostot	321 355	266 337
Kaupungin palvelujen ostot yhteensä	**815 986**	**739 076**

Valtuustoryhmille annetut tuet

Valtuustoryhmille annetut tuet		
1 000 €	**2021**	**2020**
Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä	-4	5
Keskustan valtuustoryhmä	3	6
Vihreä valtuustoryhmä	0	22
Vantaan Siniset valtuustoryhmä	0	4
Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä	34	36
Vasemmistoliiton valtuustoryhmä	16	0
Kokoomuksen valtuustoryhmä	40	0
Perussuomalaisten valtuustoryhmä	15	8
RKP:n valtuustoryhmä	1	3
Valtuustoryhmille annetut tuet yhteensä	**105**	**84**

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

	Poistomenetelmä	**Poistoaika** ennen 1.1.2013 hankitut	**Poistoaika** 1.1.2013 alkaen hankitut
Aineettomat hyödykkeet			
Kehittämismenot	Tasapoisto	3 - 5 vuotta	2 vuotta
Seudullisten yhteishankkeiden käyttöoikeudet			
Liikenneväylät	Tasapoisto	15 vuotta	5 vuotta
Raideliikenne	Tasapoisto	15 vuotta	5 vuotta
Muut aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Liikearvo	Tasapoisto	5 vuotta	2 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot			
ATK-ohjelmistot	Tasapoisto	3 - 5 vuotta	2 vuotta
Kehittämismenot	Tasapoisto	3 - 5 vuotta	2 vuotta
Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt	Tasapoisto	3 vuotta	2 vuotta
Muut	Tasapoisto	3 vuotta	2 vuotta
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	Ei poistoa		
Rakennukset ja rakennelmat			
Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta	20 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20 vuotta	20 vuotta
Talousrakennukset	Tasapoisto	15 vuotta	10 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	20 vuotta	20 vuotta
Asuinrakennukset	Tasapoisto	50 vuotta	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Sillat, laiturit ja uimalat	Tasapoisto	15 vuotta	10 vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Ulkovalaistuslaitteet	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Muut putki- ja kaapeliverkot	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Vesi-, yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	Tasapoisto	10 vuotta	10 vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Liikenteen ohjauslaitteet	Tasapoisto	15 vuotta	10 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Tasapoisto	10 vuotta	10 vuotta
Koneet ja kalusto			
Rautaiset alukset	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	Tasapoisto	8 vuotta	8 vuotta
Muut kuljetusvälineet	Tasapoisto	5 vuotta	4 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	Tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Muut raskaat koneet	Tasapoisto	10 vuotta	10 vuotta
Muut kevyet koneet	Tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto-, yms. laitteet	Tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Atk-laitteet	Tasapoisto	3 vuotta	3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto	3 vuotta	3 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto		
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoa	-	-
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Ei poistoa	-	-
Pysyvien vastaavien sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoa	-	-

Tuottoihin ja kuluihin sisältyvien pakollisten varausten muutokset

Pakollisten varausten muutokset				
1 000 €	**Konserni**		**Kaupunki**	
	2021	**2020**	**2021**	**2020**
Eläkevastuu 1.1.	228	243	130	140
Vähennykset	-36	-15	-7	-10
Eläkevastuu 31.12.	**192**	**228**	**123**	**130**
Ympäristövelvoitteista johtuva varaus 1.1.	17 931	18 661	10 987	11 211
Lisäykset	723	247	0	0
Vähennykset	-1 884	-977	-1 348	-225
Ympäristövelvoitteista johtuva varaus 31.12.	**16 770**	**17 931**	**9 639**	**10 987**
Muut pakolliset varaukset 1.1.	6 750	7 110	0	0
Lisäykset	6 638	387	0	0
Vähennykset	-823	-746	0	0
Muut pakolliset varaukset 31.12.	**12 566**	**6 750**	**0**	**0**

Olennaiset myyntivoitot ja tappiot

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot				
1 000 €	**Konserni**		**Kaupunki**	
	2021	**2020**	**2021**	**2020**
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	37 421	25 324	36 265	31 337
Osakkeiden luovutusvoitot	2 200	0	2 200	277
Irtaimen omaisuuden luovutusvoitot	137	6 483	395	472
Muut luovutusvoitot	0	0	17 234	0
Luovutusvoitot yhteensä	**39 758**	**31 807**	**56 095**	**32 086**
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot	-10	0	-46	0
Osakkeiden luovutustappiot	0	-113	0	-885
Muut luovutustappiot	-47	-219	-3	-5
Luovutustappiot yhteensä	**-56**	**-332**	**-49**	**-890**

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely				
1 000 €	**Konserni**		**Kaupunki**	
	2021	**2020**	**2021**	**2020**
Satunnaiset tuotot				
Vahingonkorvaus, Helsingin käräjäoikeuden tuomio nro 13/64927 Asfaltmix ja Skanska Industrial Solutions Oy	0	125	0	125
Satunnaiset tuotot yhteensä	**0**	**125**	**0**	**125**

Osinkotuotot ja peruspääoman korot

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
1 000 €	**2021**	**2020**
Osinkotuotot muista yhteisöistä	10 798	12 563
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	1 893	1 400
Yhteensä	**12 691**	**13 963**

Poistoeron muutokset

Erittely poistoeron muutoksista		
1 000 €	**2021**	**2020**
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	-303	-314
Poistoeron muutokset yhteensä	**-303**	**-314**

4.3 Tasetta koskevat liitetiedot

4.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Pysyvät vastaavat

Pysyvät vastaavat							
Aineettomat hyödykkeet							
1 000 €					Aineettomat oikeudet	Muut pitkä-vaikutteiset menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.					0	15 327	15 327
Lisäykset tilikauden aikana					87	10 922	11 008
Siirrot erien välillä					104	8 087	8 191
Tilikauden poisto					-13	-9 531	-9 544
Poistamaton hankintameno 31.12.					178	24 805	24 983
Aineelliset hyödykkeet							
1 000 €	Maa- ja vesi-alueet	Raken-nukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Enn.maksut ja kesk.er. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	311 721	609 864	317 764	20 523	317	41 187	1 301 376
Lisäykset tilikauden aikana	8 354	21 177	40 002	8 150	0	120 608	198 291
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	-623	-2 009	-64	0	-1 325	-4 021
Vähennykset tilikauden aikana	-1 872	-13 538	-25	-2 956	0	0	-18 391
Siirrot erien välillä	-27	15 069	5 453	440	0	-117 604	-96 668
Arvonalennukset	0	-1 515	0	0	0	0	-1 515
Tilikauden poisto	0	-45 224	-41 634	-7 330	0	0	-94 188
Poistamaton hankintameno 31.12.	318 177	585 209	319 551	18 763	317	42 867	1 284 884

Vantaan kaupunki on aktivoinut aineettomien hyödykkeiden muihin pitkävaikutteisiin menoihin kehittämismenoja seuraavasti: Oma Vantaa:sähköinen asiointi (SA 19-21) 1 919 697,57 euroa ja VaSa-Varhaiskasvatuksen ohjausjärjestelmä 1 878 066,61 euroa suurimpina. Poistamatta olevat kehittämismenot vuoden lopussa olivat yhteensä 13 419 265,81 euroa. Kehittämismenojen poistotapana on tasapoisto ja poistoaikana on 1.1.2013 lähtien kaksi vuotta ja sitä vanhemmissa viisi vuotta.

Osakkeet ja osuudet					
1 000 €	Osakkeet konserni-yhtiöt	Osakkeet omistusyht yhteisöt	Kunta-yhtymä-osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	99 963	7 502	148 042	27 972	283 479
Lisäykset tilikauden aikana	344	0	0	0	344
Vähennykset tilikauden aikana	-2 042	0	0	-24	-2 066
Poistamaton hankintameno 31.12.	98 266	7 502	148 042	27 949	281 758

Jvk-, muut laina- ja muut saamiset				
1 000 €	Saamiset konserni-yhtiöt	Saamiset kunta-yhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	38 316	229 351	6 282	273 949
Lisäykset tilikauden aikana	34 133	0	150	34 283
Vähennykset tilikauden aikana	-2 555	-2 716	-2 944	-8 214
Poistamaton hankintameno 31.12.	69 894	226 635	3 489	300 018

Maa- ja vesialueet erittely

1 000 €	**Konserni**		**Kaupunki**	
	2021	**2020**	**2021**	**2020**
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	1 132	1 109	410	410
Muut maa- ja vesialueet	424 499	415 604	317 767	311 312
Maa- ja vesialueet yhteensä	**425 630**	**416 713**	**318 177**	**311 721**

Omistukset tytäryhteisöissä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt 31.12.2021							
					Kuntakonsernin osuus, 1 000 €		
Konserniyhteisön nimi	**Y-tunnus**	**Koti-paikka**	**Kunnan omistus-%**	**Konsernin omistus-%**	**Omasta pää-omasta**	**Vieraasta pää-omasta**	**Tilikauden yli-/ ali-jäämästä**
Tytäryhtiöt							
As Oy Vantaan Katriinanrinne	0800899-8	Vantaa	100,0 %	100,0 %	1380	409	0
As Oy Vantaan Keltasafiiri	2753279-5	Vantaa	100,0 %	100,0 %	938	1	-3
As Oy Vantaan Sepänpuisto	0124944-9	Vantaa	100,0 %	100,0 %	1 440	57	-7
Kaunialan Sairaala Oy	2048815-4	Kauniainen	100,0 %	100,0 %	1038	3 482	354
Kiint Oy Kehäsuora	0490129-5	Vantaa	100,0 %	100,0 %	3 704	13 365	319
Kiint Oy Pakkalankuja 11	2770150-1	Vantaa	100,0 %	100,0 %	1 417	0	-5
Kiint Oy Tiedepuisto	0625800-2	Vantaa	100,0 %	100,0 %	11 506	5 597	57
Kiint Oy Tikkurilan Keskustapysäköinti	0648396-3	Vantaa	100,0 %	100,0 %	1 423	7	-19
Kiint Oy Ulrikanpuiston päiväkoti	1911722-5	Vantaa	100,0 %	100,0 %	7	0	-3
Kiint Oy Vantaan Helikopteritukikohta	2220755-5	Vantaa	100,0 %	100,0 %	2 064	18	-7
Ratakujan Pysäköinti Oy	2229254-2	Vantaa	100,0 %	100,0 %	2 454	45	-51
Tikkuparkki Oy	2295003-1	Vantaa	100,0 %	100,0 %	9 616	33	-67
Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy	2440395-5	Vantaa	100,0 %	100,0 %	2 893	8 966	295
Vantaan Työterveys Oy	0943497-2	Vantaa	100,0 %	100,0 %	1 130	932	-128
VAV Yhtymä Oy -konserni	0640915-7	Vantaa	100,0 %	100,0 %	159 279	560 766	11 306
VAV Asunnot Oy	2903526-6	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
VAV Hoiva-asunnot Oy	3215910-4	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
VAV Palvelukodit Oy	2696057-9	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
VTK Kiinteistöt Oy -konserni	0517745-4	Vantaa	100,0 %	100,0 %	46 939	92 714	2 336
Kiint Oy Myyrinselkä	0124186-9	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
Kiint Oy Vantaan Jönsaksentie 4	1570742-0	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
Kiint Oy Vantaan Peltolantie 5	0675170-2	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
Kivistön Putkijäte Oy	2584472-8	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
Myyrmäen Urheilupuisto Oy	2076179-8	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
Kiint Oy Korallin Pysäköinti	3200989-4	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
Kiint Oy Lehdokkitien Virastotalo	0467821-4	Vantaa	84,6 %	100,0 %	1 867	27	-395
Mercuria Kauppaoppilaitos Oy	0503417-0	Vantaa	95,5 %	95,5 %	18 375	1 059	735
Ruukkukujan Autopaikat Oy	0362841-8	Vantaa	87,2 %	88,3 %	666	233	-29
Kiint Oy Vantaan Maakotkantie 10	0801033-4	Vantaa	37,1 %	86,3 %	985	21	-90
Korson Pienteollisuustalo Oy	0197004-1	Vantaa	83,1 %	83,1 %	334	19	-3
Kiint Oy Korson Toimistokeskus	0800906-9	Vantaa	77,1 %	77,1 %	4 652	19	0
Kiint Oy Tikkurilan Terveysasema	0197065-8	Vantaa	62,2 %	73,8 %	4 408	1 397	-1 309
Hakopolun Liikekiinteistö Oy	0362198-8	Vantaa	64,5 %	64,5 %	1 616	17	21
Vantaan Energia Oy	0124461-3	Vantaa	60,0 %	60,0 %	198 074	284 878	18 142
Vantaan Energia Sähköverkot Oy	2038408-0	Vantaa	0,0 %	60,0 %			
Kiint Oy Hakucenter	0581220-0	Vantaa	35,3 %	53,4 %	2 660	20	2
Pallastunturintien Liikekiinteistö Oy	0124220-4	Vantaa	52,4 %	52,4 %	712	76	0

Omistukset kuntayhtymissä ja yhteisyhteisöissä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt 31.12.2021

Kuntakonsernin osuus, 1 000 €

Konserniyhteisön nimi	Y-tunnus	Koti-paikka	Kunnan omistus-%	Konsernin omistus-%	Omasta pää-omasta	Vieraasta pää-omasta	Tilikauden yli-/ ali-jäämästä
Kuntayhtymät							
Helsingin seudun ympäristöpalvelut - kuntayhtymä	2274241-9	Helsinki	19,5 %	19,5 %	125 262	388 894	6 964
Pääkaupunkiseudun Vesi Oy	0113062-4	Helsinki		15,8 %	6 967	736	-216
Uudenmaan Woima Oy	2657337-6	Helsinki		15,6 %	641	168	467
HSY Holding Oy	0574067-3	Helsinki		19,5 %	12	-	0
Helsingin seudun liikenne - kuntayhtymä	3033603-1	Helsinki	17,2 %	17,2 %	3 082	25 813	1 790
Uudenmaan Päihdehuollon kuntayhtymä	0125920-9	Hyvinkää	17,5 %	17,5 %	434	76	-27
Uudenmaan liitto	0201296-1	Helsinki	15,4 %	15,4 %	297	259	68
ETEVA	0203300-9	Mäntsälä	12,2 %	12,2 %	2 269	6 029	1
Uudenmaan Vammaispalvelut Oy	1765939-7	Mäntsälä	0,0 %	12,2 %	1 484	3 984	17
Kiint Oy Hämeenlinnan Virvelinranta	2125780-9	Hämeenlinna	0,0 %	4,5 %	113	3 984	15
Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitop. kuntayht.	1567535-0	Helsinki	11,9 %	11,9 %	46 942	157 213	1 920
HUS-kiinteistöt Oy	0821653-5	Helsinki	0,0 %	11,9 %	255	7 971	54
Kiint Oy HUS-Asunnot	0946130-5	Helsinki	0,0 %	11,9 %	355	3 796	0
Kiinteistö Oy Keravan Isonkiventie 8	0811793-2	Kerava	0,0 %	9,3 %	465	13	5
Asunto Oy Pilvenmäki	0126150-1	Hyvinkää	0,0 %	11,9 %	30	2	2
Asunto Oy Porvoon Joukahaisentie 5	0220345-0	Porvoo	0,0 %	8,4 %	26	1	2
Hyks-instituutti	0872967-2	Helsinki	0,0 %	11,9 %	383	2 246	110
Puro Tekstiilihuoltopalvelu Oy	3172148-4	Turku	0,0 %	6,0 %	66	650	62
Orton Oy	2280979-1	Helsinki	0,0 %	11,9 %	-164	646	0
Västra-Nylands folkhögskola -kuntayhtymä	0203394-9	Raasepori	3,1 %	3,1 %	33	7	-4
Fastighetsaktiebolaget Karis Elevbostäder	0299463-5	Raasepori	0,0 %	3,1 %			
Kårkulla kommunalförbund för omsorger kuntayht.	0204197-3	Parainen	2,5 %	2,5 %	188	994	-15
Osakkuusyhteisöt							
As Oy Vantaan Näätäkuja 3	0467293-9	Vantaa	41,5 %	41,5 %	2 030	10	0
Hakunilan Keskus Oy	0367513-4	Vantaa	40,4 %	40,4 %	2 039	22	0
Kiint Oy Tikkurilan Raha-asema	0288276-4	Vantaa	40,0 %	40,0 %	296	3	6
Kiint Oy Vantaan Säästötalo	0486335-6	Vantaa	39,6 %	39,6 %	1 424	1 739	1
Kiint Oy Korsontie 2	0524374-9	Vantaa	34,0 %	34,0 %	355	1	0
Laurea Ammattikorkeakoulu Oy	1046216-1	Vantaa	32,4 %	32,4 %	2 159	5 253	1 589
As Oy Tikkurilan Koivutie 10	0234800-0	Vantaa	30,5 %	30,5 %	71	31	0
Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy	2094551-1	Vantaa	26,0 %	26,0 %	14 379	7 467	1 877
As Oy Korsonpiha	0633769-1	Vantaa	24,1 %	24,1 %	539	14	-81
As Oy Hirvitie 39	0687162-4	Vantaa	21,7 %	21,7 %	240	25	-1
Pääkaupunkiseudun Junakalusto Oy	1874314-4	Helsinki	27,5 %	27,5 %	58	2 464	0
Vantaan Energia Oy (alakonserni)	0124461-3	Vantaa					
Svartisen Holding As	985943265	Trondheim	0,0 %	29,8 %	20 938	0	-735
Kolsin Voima Oy	2592000-6	Kotka	0,0 %	13,5 %	4 987	0	-427
Oomi Palvelut Oy	1703296-5	Vantaa	0,0 %	17,0 %	9 645	0	-4 805
VTK Kiinteistöt Oy	0517745-4	Vantaa					
Kiint Oy Vantaan Rubiiniparkki	2629630-5	Vantaa	0,0 %	29,8 %	1 571	198	0
Kiint Oy Ruusuparkki	2636359-8	Vantaa	0,0 %	26,1 %	0	0	0
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä	3033603-1						
Kiint Oy Asemapäällikönkatu 5	0354148-6	Helsinki	0,0 %	12,0 %			
TVV Lippu- ja maksujärjestelmä Oy	2560184-9	Tampere	0,0 %	2,4 %			
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä	2274241-9						
Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy	0809814-5	Helsinki	0,0 %	5,0 %	138	114	40
Oy Asemapäällikönhovi	0117395-8	Helsinki	0,0 %	2,8 %	105	11	1
Keski-Uudenmaan Vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymä	0202691-7	Tuusula	0,0 %	6,4 %	1 561	233	0

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt 31.12.2021							
					Kuntakonsernin osuus, 1 000 €		
Konserniyhteisön nimi	**Y-tunnus**	**Koti-paikka**	**Kunnan omistus-%**	**Konsernin omistus-%**	**Omasta pää-omasta**	**Vieraasta pää-omasta**	**Tilikauden yli-/ ali-jäämästä**
Osakkuusyhteisöt							
ETEVA	0203300-9						
Kiint Oy Järvenpääntie 640 Y	2158494-9		0,0 %	5,2 %	33	197	0
Kiint Oy Mäntsälän toimistotalo	2417203-4		0,0 %	6,0 %	23	217	0
Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitop. kuntayht.	1567535-0						
Kiint Oy Hyvinkään sairaalanmäki	1608696-1	Hyvinkää	0,0 %	4,1 %	129	2 478	0
Kiint Oy Biomedicum Helsinki	1076730-1	Helsinki	0,0 %	3,0 %	1 997	647	5
As Oy Paciuksenkatu 4	0805856-5	Helsinki	0,0 %	2,6 %	46	50	0
Hyvinkään Ravitsemispalvelut Oy	2546735-2	Hyvinkää	0,0 %	4,8 %	37	50	10
Apotti Oy Ab	2699989-5	Helsinki	12,2 %	17,4 %	4 807	55 097	0
Suomen keskinäinen potilasvakuutusyhtiö	3146137-9	Helsinki	0,0 %	4,0 %	3 406	2 092	34
Kiinteistöosakeyhtiö Laakson yhteissairaala	3202258-9	Helsinki	0,0 %	6,0 %	126	183	-8
Suomen Sairaalalaitepalvelu Oy	3220361-1	Helsinki	0,0 %	4,8 %	175	519	-4
Yhdistelemättömät							
Yrityspuiston Autopaikat Oy	0747928-8	Vantaa	31,0 %	31,0 %			
VAV Asunnot Oy (alakonserni)	0640915-7	Vantaa					
Kivikirveenkujan Autopaikoitus Oy	0288283-6	Vantaa	0,0 %	67,4 %			
Metsolan Pysäköinti Oy	1730762-3	Vantaa	0,0 %	35,5 %			
Kiinteistö Oy Myyrinsärki Autopaikoitus	0725475-9	Vantaa	0,0 %	33,3 %			
Asunto Oy Viljapelto	2532456-2	Vantaa	0,0 %	23,3 %			
Kiinteistö Oy Vantaan Rubiiniparkki	2629630-5	Vantaa	0,0 %	17,7 %			
Kiint Oy Ruusuparkki	2636359-8	Vantaa	0,0 %	9,4 %			
Martinlaakson Autopaikoitus Oy	0197015-6	Vantaa	0,0 %	11,8 %			
Ruukkukujan Autopaikat Oy	0362841-8	Vantaa	0,0 %	1,1 %			
Koy Vantaan Kaskelanparkki	2782754-2	Vantaa	0,0 %	16,2 %			
Kaunialan Sairaala Oy	2048815-4						
Kauniala Oy	1506810-4	Kauniainen	0,0 %	100,0 %			

Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset konserniyhteisöiltä

Saamisten erittely				
	2021		2020	
1 000 €	**Pitkä-aikainen**	**Lyhyt-aikainen**	**Pitkä-aikainen**	**Lyhyt-aikainen**
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0	463	0	535
Lainasaamiset	0	1 328	0	6 621
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0	3 405	0	3 111
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteysyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0	62	0	490
Saamiset yhteensä	**0**	**5 258**	**0**	**10 758**

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
1 000 €	**Konserni**		**Kaupunki**	
	2021	**2020**	**2021**	**2020**
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Muut tulojäämät	2 708	224	0	0
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Verosaamiset	94	27	16	12
Jaksotetut henkilöstökulut	0	25	0	0
Jaksotetut korot	148	118	0	0
Jaksotetut asuntolainojen korot	0	0	131	110
Valtionapu- ja EU-tukisaamiset	41	1 201	378	1 116
Kelan korvaukset työterveyshuollosta	7 768	2 904	2 069	2 089
Sosiaali- ja terveydenhuollon siirtosaamiset	0	0	33 124	3 920
Muut tulojäämät	64 015	24 097	5 228	2 132
Siirtosaamiset yhteensä	**74 774**	**28 595**	**40 946**	**9 379**

Rahoitusarvopapereiden erittely

Rahoitusarvopaperit		
1 000 €	**2021**	**2020**
Osakkeet ja osuudet		
Jälleenhankintahinta	17 977	14 994
Kirjanpitoarvo	120	120
Erotus	17 857	14 874

4.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oma pääoma

Oman pääoman erittely				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Peruspääoma				
Peruspääoma 1.1.	349 118	349 118	349 118	349 118
Peruspääoma 31.12.	349 118	349 118	349 118	349 118
Muut omat rahastot				
Asuntolainarahasto				
Peruspääoma 1.1.			97 156	95 744
Lisäykset			1 494	1 412
Peruspääoma 31.12.			98 650	97 156
Marja-Vantaa -rahasto				
Peruspääoma 1.1.			20 097	21 004
Vähennykset			-1 153	-907
Peruspääoma 31.12.			18 944	20 097
Sosiaalisen luototuksen rahasto				
Peruspääoma 1.1.			1 805	1 798
Lisäykset			27	30
Vähennykset			-7	-22
Peruspääoma 31.12.			1 825	1 805
Vahinkorahasto				
Peruspääoma 1.1.			8 417	8 173
Lisäykset			0	244
Vähennykset			-113	0
Peruspääoma 31.12.			8 304	8 417
Muut omat rahastot				
Peruspääoma 1.1.	180 780	179 996		
Lisäykset	237	784		
Vähennykset	-955	0		
Peruspääoma 31.12.	180 063	180 780		
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	750 413	653 144	459 281	404 794
Vähennykset	-25	0	0	-176
Oikaisu edelliseen tilikauteen	944	-3 456	944	46
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	751 332	649 689	460 224	404 663
Tilikauden ylijäämä/ alijäämä	75 648	100 725	61 406	54 618
Oma pääoma yhteensä	**1 356 162**	**1 280 312**	**998 471**	**935 875**

Poistoero

Erittely poistoerosta		
1 000 €	**2021**	**2020**
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	1 279	1 581
Poistoero yhteensä	**1 279**	**1 581**

Myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua erääntyvät pitkäaikaiset velat

Pitkäaikaiset velat		
1 000 €	**2021**	**2020**
Joukkovelkakirjalainat	44 233	49 967
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	434 895	400 199
Pitkäaikaiset velat yhteensä	**479 128**	**450 166**

Liikkeeseen lasketut joukkovelkakirjalainat

Joukkovelkakirjalainat		
1 000 €	**2021**	**2020**
Pitkäaikaiset		
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 120548-11-2		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 20.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	8 000	8 800
- korko %: 6 kk euribor marg. - 0,05		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-800	-800
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	7 200	8 000
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5428576010		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 40.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	14 400	16 000
- korko %: 12 kk euribor/ marg. + 0,025		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-1 600	-1 600
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	12 800	14 400
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5432569011		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 35.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	16 333	17 500
- korko %: 6 kk euribor/ marg. + 0,0075		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-1 167	-1 167
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	15 166	16 333
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5436652017		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 15.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	7 500	8 000
- korko %: 12 kk euribor/ marg. + 0,02		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-500	-500
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	7 000	7 500
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5451344019		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 50.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	26 666	28 333
- korko %: 6 kk euribor/ ei marg.		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-1 666	-1 667
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	25 000	26 666
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina JVK 1/2019		
- Lainan nimellisarvo/ liikkellelasku: 70.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	70 000	70 000
- korko %: kiint. 0,00		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	0	0
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	70 000	70 000
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina JVK 1/2016		
- Lainan nimellisarvo/ liikkellelasku: 40.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	0	40 000
- korko %: kiint. +0,155		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	0	-40 000
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	0	0
Pitkäaikaiset joukkovelkakirjalainat yhteensä	**137 166**	**142 900**

Joukkovelkakirjalainat		
1 000 €	**2021**	**2020**
Lyhytaikaiset		
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 120548-11-2		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 20.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	800	800
- korko %: 6 kk euribor/ marg. - 0,005		
- lyhennys: lyhenteinen 2- kertaa vuodessa á 400.000,-	-800	-800
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	800	800
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	800	800
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5428576010		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 40.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	1 600	1 600
- korko %: 12 euribor/ marg. + 0,025		
- lyhennys: lyhenteinen 1- kertaa vuodessa	-1 600	-1 600
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	1 600	1 600
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	1 600	1 600
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5432569011		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 35.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	1 167	1 167
- korko %: 6 kk euribor/ marg. +0,0075		
- lyhennys: lyhenteinen 2- kertaa vuodessa á 583.333,33	-1 167	-1 167
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	-1 167	1 167
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	1 167	1 167
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5436652017		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 15.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	500	500
- korko %: 12 kk euribor/ marg. +0,02		
- lyhennys: lyhenteinen 1- kertaa vuodessa	-500	-500
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	500	500
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	500	500
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5451344019		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 50.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	1 667	1 667
- korko %: 6 kk euribor, ei marg.		
- lyhennys: lyhenteinen 2- kertaa vuodessa á 833.333,33	-1 667	-1 667
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	1 667	1 667
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	1 667	1 667
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina JVK 1/2016		
- Lainan nimellisarvo/ liikkellelasku: 40.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	40 000	0
- korko %: kiint. +0,155		
- lyhennys: kertalyhenteinen	-40 000	0
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	0	40 000
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	0	40 000
Lyhytaikaiset joukkovelkakirjalainat yhteensä	**5 733**	**45 733**
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	**142 900**	**188 633**

Pakolliset varaukset

Pakolliset varaukset				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Muut pakolliset varaukset				
Eläkevaraukset	192	228	123	130
Ympäristövastuut	16 770	17 931	9 639	10 987
Potilasvahinkomaksut	4 597	0	0	0
Muut pakolliset varaukset	7 969	6 751	0	0
Muut pakolliset varaukset yhteensä	**29 528**	**24 909**	**9 761**	**11 116**

Pitkä- ja lyhytaikaiset velat konserniyhteisöille

Vieras pääoma				
1 000 €	2021		2020	
	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Lainat	0	41 331	0	48 008
Ostovelat	0	10 211	0	8 643
Yhteensä	**0**	**51 542**	**0**	**56 652**
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat	0	509	0	748
Siirtovelat	100	4 252	4 086	1 260
Yhteensä	**100**	**4 761**	**4 086**	**2 008**
Velat osakkuus- ja muille omistusyhteysyhteisöille				
Ostovelat	0	96	0	33
Yhteensä	**0**	**96**	**0**	**33**
Vieras pääoma yhteensä	**100**	**56 399**	**4 086**	**58 693**

Liittymismaksut ja muut velat

Liittymismaksujen ja muiden velkojen erittely				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Liittymismaksut ja muut velat (pitkäaikaiset)				
Liittymismaksut	140 762	138 792	0	0
Liittymismaksut ja muut velat yhteensä	**140 762**	**138 792**	**0**	**0**

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
1 000 €	**Konserni**		**Kaupunki**	
	2021	**2020**	**2021**	**2020**
Pikäaikaiset siirtovelat				
HSL kuntaosuuden alijäämä	0	0	100 010	4 086
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Verovelat	1 469	1 144	0	0
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	111 283	109 763	67 165	64 198
Korkojaksotukset	387	538	228	225
HSL kuntaosuuden alijäämä	0	0	4 252	1 260
Muut siirtovelat	25 460	21 478	2 501	5 271
Siirtovelat yhteensä	**138 600**	**132 923**	**174 156**	**75 039**

4.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Omaisuusvakuudelliset velat

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin				
1 000 €	**Konserni**		**Kaupunki**	
	2021	**2020**	**2021**	**2020**
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	9 323	8 658		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	21 904	14 726	0	0
Lainat julkisyhteisöiltä	453 634	420 466		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	698 418	745 289	0	0
Annetut kiinnitykset yhteensä	**720 322**	**760 015**	**0**	**0**

Muiden omien sitoumusten ja konserniyhteisön puolesta annetut vakuudet

Vakuudet				
1 000 €	**Konserni**		**Kaupunki**	
	2021	**2020**	**2021**	**2020**
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Muut omasta puolesta annetut vakuudet	13 115	5 763	0	580
Vakuudet yhteensä	**13 115**	**5 763**	**0**	**580**

Vuokravastuut

Vuokravastuut				
1 000 €	**Konserni**		**Kaupunki**	
	2021	**2020**	**2021**	**2020**
Vuokravastuut				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	30 024	29 452	51 359	46 620
Myöhemmin maksettavat	159 561	151 897	572 711	459 360
Vuokravastuut yhteensä	189 585	181 350	624 070	505 980
Leasingvastuut				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	31 041	32 980	12 061	15 364
Myöhemmin maksettavat	217 588	181 427	20 863	33 826
Leasingvastuut yhteensä	248 629	214 407	32 924	49 189
Vuokravastuut yhteensä	**438 214**	**395 756**	**656 994**	**555 169**

Vuokravastuut ilmoitetttu ilman arvonlisäveroa.
Kaupungilla ei ole PPP-hankkeita (public-private partnerships).

Annetut vastuusitoumukset

Vastuusitoumukset				
1 000 €	**Konserni**		**Kaupunki**	
	2021	**2020**	**2021**	**2020**
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen lainojen ja leasingvastuiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma			471 910	464 981
Jäljellä oleva pääoma			301 152	314 333
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	118 592	113 946	45 038	41 616
Jäljellä oleva pääoma	102 215	103 930	33 338	32 384

Muut vastuusitoumukset

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
1 000 €	**2021**	**2020**
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	1 677 275	1 559 424
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	1 099	972

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
1 000 €	**Konserni**		**Kaupunki**	
	2021	**2020**	**2021**	**2020**
Sopimusvastuut				
Urakkasopimukset	132 650	156 627	60 701	41 656
Maankäyttösopimukset	772	772	772	772
Muut sopimukset	86 665	117 761	24 139	20 272
Sopimusvastuut yhteensä	220 087	275 160	85 612	62 700
Arvonlisäveron palautusvastuu	56 117	51 978	0	0
Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt yhteensä	**276 204**	**327 137**	**85 612**	**62 700**

Johdannaiset

Johdannaiset				
1 000 €	**Konserni**		**Kaupunki**	
	2021	**2020**	**2021**	**2020**
Korkojohdannaiset				
Vantaan kaupunki				
Koronvaihtosopimus (nk. basis swap)				
Koronvaihtosopimus on tehty korkoriskin suojaamiseksi. Kaupunki maksaa Euribor 6kk:n korkoa korjattuna -0,1175 % p.a. marginaalilla ja vastaanottaa Euribor 3kk:n korkoa. Sopimuksen alkamispäivä 14.11.2012 ja päättymispäivä 14.11.2022. Sopimus on kertalyhenteinen.				
Pääomaa vastaava nimellisarvo	20 000	20 000	20 000	20 000
Koronvaihtosopimus (nk. basis swap)				
Koronvaihtosopimus on tehty korkoriskin suojaamiseksi. Kaupunki kaupunki vastaanottaa Euribor 6kk:n korkoa korjattuna -0,1175 % p.a. marginaalilla ja maksaa Euribor 3kk:n korkoa. Sopimuksen tekopäivä 1.2.2017, alkamispäivä 14.11.2016 ja päättymispäivä 14.11.2022. Sopimus on				
Pääomaa vastaava nimellisarvo	20 000	20 000	20 000	20 000
Nimellisarvot yhteensä	**40 000**	**40 000**	**40 000**	**40 000**
Markkina-arvo (basis swapit kumoavat toisensa, jolloin positio on suljettu)	**0**	**0**	**0**	**0**

Johdannaiset

1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Korkojohdannaiset				
Vantaan Energia -konserni				
Koronvaihtosopimus (forward start)				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (3 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 5.6.2017 - 5.6.2023.				
Nimellisarvo	10 000	10 000		
Käypä arvo	-240	-429		
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 16.12.2016 - 16.12.2026.				
Nimellisarvo	15 000	15 000		
Käypä arvo	-1 142	-1 789		
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimus on tehty taseen ulkopuolisen rahoituksen (leasing) korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 2.1.2017 - 11.12.2026.				
Nimellisarvo	20 000	20 000		
Käypä arvo	-1 142	-1 923		
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimus on tehty taseen ulkopuolisen rahoituksen (leasing) korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 7.7.2015 - 7.7.2025.				
Nimellisarvo	15 000	15 000		
Käypä arvo	-838	-1 293		
Koronvaihtosopimus (forward start)				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi oli 1.12.2017 - 1.12.2021.				
Nimellisarvo	0	20 000		
Käypä arvo	0	-341		
Koronvaihtosopimus (forward start)				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (3 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 1.6.2017 - 1.6.2023.				
Nimellisarvo	20 000	20 000		
Käypä arvo	-481	-858		
Koronvaihtosopimus (forward start)				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 18.5.2018 - 19.5.2025.				
Nimellisarvo	7 000	7 000		
Käypä arvo	-195	-368		
Koronvaihtosopimus (forward start)				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (3 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 4.6.2018 - 3.6.2025.				
Nimellisarvo	14 000	14 000		
Käypä arvo	-346	-683		

Johdannaiset

1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Korkojohdannaiset				
Vantaan Energia -konserni				
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 19.6.2019 - 19.6.2029.				
Nimellisarvo	10 500	11 900		
Käypä arvo	-55	-290		
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 16.12.2020 - 16.6.2025.				
Nimellisarvo	30 000	30 000		
Käypä arvo	-859	-1 621		
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 17.12.2020 - 17.6.2025.				
Nimellisarvo	20 000	20 000		
Käypä arvo	-573	-1 080		
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (3 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 7.10.2020 - 7.7.2023.				
Nimellisarvo	10 000	10 000		
Käypä arvo	-201	-346		
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 10.12.2020 - 11.6.2035.				
Nimellisarvo	20 000	20 000		
Käypä arvo	-2 087	-3 893		
Koronvaihtosopimus (forward start)				
Koronvaihtosopimus on tehty tulevan lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (3 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 5.6.2023 - 3.12.2037.				
Nimellisarvo	34 000	34 000		
Käypä arvo	-1 823	-3 179		
Koronvaihtosopimus (forward start)				
Koronvaihtosopimus on tehty tulevan lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 10.6.2025 - 11.6.2035.				
Nimellisarvo	30 000	30 000		
Käypä arvo	-2 566	-4 399		
Koronvaihtosopimus (forward start)				
Koronvaihtosopimus on tehty taseen ulkopuolisen rahoituksen (leasing) korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 14.12.2022 - 14.12.2032.				
Nimellisarvo	30 000	0		
Käypä arvo	461	0		

Johdannaiset

1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Korkojohdannaiset				
VAV-konserni				
Koronvaihtosopimukset 1-4				
Koronvaihtosopimukset on tehty korkotukilainojen korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (12 kk euribor) kiinteäksi. Sopimukset noudattavat lainojen ehtoja. Sopimukset erääntyvät 2025.				
Sopimuksen lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	18 939	19 137		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-830	-1 342		
Koronvaihtosopimukset 5-10				
Koronvaihtosopimukset on tehty korkotukilainojen korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi. Sopimukset noudattavat lainojen ehtoja. Sopimukset erääntyvät 2025.				
Sopimuksen lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	24 390	24 980		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-966	-1 693		
Helsingin seudun ympäristöpalvelut kuntayhtymä				
Koronvaihtosopimus 1029580ST/R050				
Koronvaihtosopimus on purettu vastakaupalla; sopimus 20671916SA. Sopimus erääntyy 31.10.2022.				
Sopimuksen nimellisarvo	2 928	2 928		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-295	-355		
Koronvaihtosopimus 1198312ST/R055				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi välille 0-6%. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma ja ehdot vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 9.1.2023.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	293	488		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-32	-37		
Koronvaihtosopimus 35177409ST				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma ja ehdot vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 2.1.2022.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	3 904	3 904		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-1	-96		
Koronvaihtosopimus 281053/40493218ST				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma ja ehdot vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 3.3.2036.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	3 904	3 554		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-205	-378		
Koronvaihtosopimus 20671916SA				
Koronvaihtosopimuksella on purettu sopimus 1029580ST/R050. Sopimus erääntyy 31.10.2022				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	2 928	2 928		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	186	406		

Johdannaiset

1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Korkojohdannaiset				
Helsingin seudun ympäristöpalvelut kuntayhtymä				
Koronvaihtosopimus 62163/IRS				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma ja ehdot vastaavat toisiaan. Sopimus erääntynyt 15.1.2021.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	0	390		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	0	-2		
Koronvaihtosopimus 1595524/2202015				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma ja ehdot vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 3.3.2036.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	3 904	3 554		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-227	-402		
Koronvaihtosopimus 1488390/2033453				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma ja ehdot vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 15.6.2023.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	4 880	4 880		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-81	-148		
Koron- ja valuutanvaihtosopimus 1012761/1275143				
Koron- ja valuutanvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Sopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi ja SEK-määräinen laina EUR-lainaksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma ja ehdot vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 6.7.2026.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	124	148		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-13	-12		
Koronvaihtosopimus 2031031/3539700				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma ja ehdot vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 25.7.2029.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	5 643	5 856		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-292	-539		
Koronvaihtosopimus 2031033/3539706				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma ja ehdot vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 18.6.2029.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	5 406	5 631		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-262	-497		

Johdannaiset

1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Korkojohdannaiset				
HUS kuntayhtymä				
Koronvaihtosopimus 1				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi 15.9.2022 asti. Osa lainan pääomasta on suojattu. Koronmaksupäivät vastaavat puolivuosittain lainasopimusta suojausajanjaksolla. Lainan korkokausi on 6 kk, suojauksen korkokausi on 3 kk. Korkoherkkyys: korkotason nousu yhdellä korkopisteellä vähentäisi negatiivista markkina-arvoa 1784,03 euroa. Negatiivisten kassavirtojen suoritukset ajoittuvat vuodelle 2022.				
Nimellisarvo	1 193	1 193		
Käypä arvo	-17	-37		
Koronvaihtosopimus 2				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi 15.12.2021 asti. Osa lainan pääomasta on suojattu. Koronmaksupäivät vastaavat lainasopimusta suojausajanjaksolla. Rahoituslaitoksella on purkuoikeus 6 kuukauden välein.				
Nimellisarvo	0	1 193		
Käypä arvo	0	-25		
Eteva kuntayhtymä				
Koronvaihtosopimus 1161642/1512514				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 7.11.2022				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	336	386		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-11	-26		
Kårkulla kuntayhtymä				
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimus on tehty Kuntarahoituksen lainojen korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma ja eräpäivä vastaavat toisiaan. Sopimus erääntynyt 5.2.2021				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä	0	47		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	0	0		
Korkojohdannaiset yhteensä				
Nimellisarvot yhteensä	**404 271**	**398 099**	**40 000**	**40 000**
Markkina-arvot yhteensä	**-15 132**	**-27 675**	**0**	**0**

Johdannaiset

1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Valuuttajohdannaiset				
Vantaan Energia -konserni				
Valuuttajohdannaisilla suojaudutaan dollarin arvonmuutoksilta.				
Ostojohdannaiset				
Nimellismäärä (tUSD)	1 160	1 005		
Käypä arvo (tEUR)	19	-55		
Myyntijohdannaiset				
Nimellismäärä (tUSD)	0	-215		
Käypä arvo (tEUR)	0	9		
Valuuttajohdannaiset yhteensä				
Nimellisarvot yhteensä (tUSD)	**1 160**	**790**	**0**	**0**
Markkina-arvot yhteensä (tEUR)	**19**	**-46**	**0**	**0**
Sähköjohdannaiset				
Vantaan Energia -konserni				
Yhtiön avoinna oleva sähköjohdannaissopimukset ovat Nasdaq Commodities -pörssissä noteerattuja sähköfutuureita ja -forwardeja. Sähköjohdannaisilla on suojattu tulevien erittäin todennäköisten sähkön spot-hintaisten hankintojen hintariskiä. Sähköjohdannaisten avoinna oleva nettovolyymi on johdannaisten juoksuaikana alempi kuin ennustettu erittäin todennäköinen spot-hintaisten hankintojen määrä.				
Ostojohdannaiset				
Nimellismäärä (GWh)	1 226	9		
Käypä arvo (EUR)	32 068	36		
Myyntijohdannaiset				
Nimellismäärä (GWh)	-2 852	-70		
Käypä arvo (EUR)	-66 603	9		
HUS-kuntayhtymä				
Sähköjohdannaiset hankitaan suojaamistarkoituksessa. Sähkojohdannaisilla suojaudutaan fyysisen sähkönhankinnan hintavaihteluita vastaan. Sopimuksia on 31 kpl ja ne on tehty kalenterivuosille 2022, 2023, 2024 ja				
Ostettu (GWh)	40	33		
Käypä arvo	612	-54		
Sähköjohdannaiset yhteensä				
Nimellisarvot yhteensä (GWh)	**-1 586**	**-28**	**0**	**0**
Markkina-arvot yhteensä (EUR)	**-33 923**	**-9**	**0**	**0**

Johdannaiset				
1 000 €	**Konserni**		**Kaupunki**	
	2021	**2020**	**2021**	**2020**
Muut hyödykejohdannaiset				
Vantaan Energia -konserni				
Hiilijohdannaiset				
Polttoainejohdannaisilla on suojattu polttoaineiden hintariskin vaikutusta yhtiön tulokseen				
Ostojohdannaiset				
Nimellismäärä (tonnia)	9 000	12 000		
Käypä arvo (EUR)	86	106		
Päästöoikeusjohdannaiset				
Päästöoikeusjohdannaisilla on suojattu päästöoikeuden hintariskin vaikutusta yhtiön tulokseen				
Ostojohdannaiset				
Nimellismäärä (tonnia)	45 000	38 000		
Käypä arvo (EUR)	506	316		
Muut hyödykejohdannaiset yhteensä				
Nimellisarvot yhteensä (tonnia)	**54 000**	**50 000**	**0**	**0**
Markkina-arvot yhteensä (EUR)	**592**	**422**	**0**	**0**

Päästökauppajärjestelmän alaiset päästöoikeudet

Päästöoikeudet				
	2021		**2020**	
	tCO_2	**1 000 €**	**tCO_2**	**1 000 €**
Käytettävissä olevien päästöoikeuksien määrä 1.1.	7 927	245	23 065	558
Päästöoikeuksien ostot	204 000		72 133	
Toteutuneiden päästöjen määrä	-297 813		-97 376	
Päästöoikeuksien myynnit	0		-85 000	
Myönnettyjen päästöoikeuksien muutos	45 550		95 105	
Käytettävissä olevien päästöoikeuksien määrä 31.12.	-40 336	-3 008	7 927	245

4.5 Ympäristötilinpitoa koskevat liitetiedot

Ympäristötilinpito Vantaalla

Kuntien ympäristötilinpidon laatimisen lähtökohtana on kauppa- ja teollisuusministeriön kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohje ympäristöasioiden kirjaamisesta ja esittämisestä kunnan tai kuntayhtymän tilinpidossa. Vantaalla seurattavat ympäristötilinpidon tulot, kulut ja investoinnit on määritelty kuutoskaupunkien kestävän kehityksen raportoinnin kehittämistyön yhteydessä.

Ympäristötilinpidossa on kaupunkiorganisaation lisäksi tytäryhteisöistä mukana Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy, Vantaan Työterveys Oy, Vantaan Suun terveydenhuollon liikelaitos sekä Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen Vantaan osuus.

Vantaan ympäristötuotot, -kulut ja -investoinnit toiminnoittain

Vuonna 2021 Vantaalla ympäristötuottoja oli noin 2,6 miljoonaa euroa. Eniten tuottoja tuli ilmastonsuojelun hankeavustuksista ja ympäristönsuojelun viranomaistehtävistä.

Ympäristökulut vuonna 2021 olivat yhteensä 32,4 miljoonaa euroa. Edellisten vuosien tapaan kuluista valtaosa oli ryhmän Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet kuluja, kuten ympäristötyöhön liittyviä henkilöstökuluja.

Ympäristöinvestoinnit olivat runsaat 9 miljoonaa euroa, joista valtaosa käytettiin ilmastonsuojeluun, etenkin Vantaan ratikan ja pyöräilyn laatukäytävien suunnitteluun ja toteutukseen.

Ympäristötuotot, -kulut ja -investoinnit

1 000 €	Tuotot		Kulut		Investoinnit	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Luonnonsuojelu ja maisemanhoito	0	0	211	144	110	51
Ulkoilmansuojelu	5	5	2 772	1 541	0	0
Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely	0	0	821	2 571	0	0
Jätehuolto ja alueiden puhtaanapito	0	0	4 478	4 581	110	47
Maaperän ja pohjaveden suojelu	0	0	52	2 279	2 234	0
Melun ja tärinän torjunta	0	0	49	41	0	0
Ympäristönsuojelun viranomaistehtävät	79	59	285	3 101	0	0
Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet	0	0	17 055	15 014	0	0
Ilmastonsuojelu	2 467	1 385	3 908	2 329	6 608	2 565
Ympäristötoiminta yhteensä	**2 551**	**1 449**	**29 631**	**31 600**	**9 062**	**2 663**
Verot, Investointien poistot	0	0	2 721	2 135	0	0
Kaikki yhteensä	**2 551**	**1 449**	**32 352**	**33 735**	**9 062**	**2 663**

Ympäristötaloudelliset tunnusluvut

Ympäristötaloudelliset tunnusluvut		
	2021	**2020**
Tuotot		
Ympäristötuotot / toimintatuotot	0,8 %	0,6 %
Ympäristötuotot / asukas	10,7 €	6,1 €
Kulut		
Ympäristökulut + poistot / toimintakulut + poistot	1,9 %	2,1 %
Ympäristökulut + poistot / asukas	135,2 €	142,2 €
Investoinnit		
Ympäristöinvestoinnit / kokonaisinvestoinnit	7,5 %	1,8 %
Ympäristöinvestoinnit / asukas	37,9 €	11,2 €

Ympäristötuotot

Ympäristötuotoilla tarkoitetaan kuntaorganisaation toiminnasta saatuja tuloja, jotka liittyvät ympäristönsuojeluun. Niitä ovat esimerkiksi jätehuoltomaksut sekä ympäristön pilaajilta perityt kunnan suorittamien tai teettämien kunnostustöiden ja siivousten korvaukset sekä energiansäästöillä saadut toimenpiteet. Ympäristötuotto on tilikaudelle jaksotettu ympäristötulo.

Vuonna 2021 Vantaan kaupunkiorganisaation ympäristötuotot olivat 2,6 miljoonaa euroa. Ne kattoivat 0,8 prosenttia kaupungin kaikista toimintatuotoista. Ympäristötuottoja kertyi 10,7 euroa asukasta kohden.

Kuvio: Ympäristötuottojen jakauma

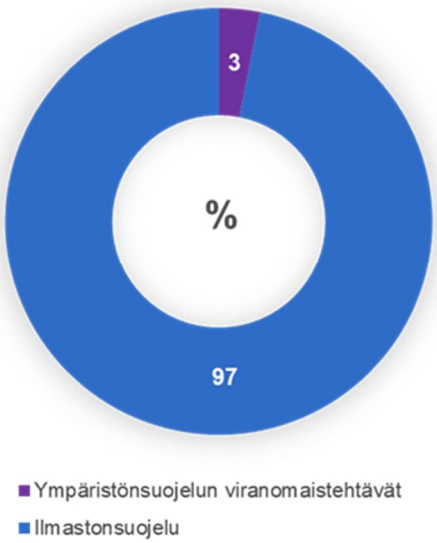

Ympäristökulut

Ympäristökulujen kokonaissumma muodostuu tilikaudelle jaksotetuista ympäristömenoista ja ympäristöinvestoinneista tehdyistä poistoista tilikauden aikana. Ympäristömeno määritellään ympäristönsuojelutoimenpiteistä aiheutuneeksi menoksi. Ympäristömeno puolestaan aiheutuu toiminnasta, jonka tarkoituksena on tuottaa ympäristöhyötyjä tai ennaltaehkäistä, vähentää taikka parantaa tulevaa luonnonsuojelun tasoa ja edistää luonnonvarojen kestävää käyttöä.

Ympäristönsuojelutoiminnan kulut esitetään yleiseurooppalaisen ympäristönsuojelutoimenpiteiden tilastoluokituksen mukaisesti soveltuvin osin.

Vuonna 2021 Vantaalla valtaosa kaikkiaan 32,4 miljoonaa euroa miljoonan euron ympäristökuluista kertyi aiempien vuosien tapaan ryhmistä Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet, Jätehuollon ja alueiden puhtaanapito sekä Ilmastonsuojelu. Ympäristökulut olivat 1,9 prosenttia kaupungin kaikista toimintakuluista. Ympäristökuluja kertyi 135,2 euroa asukasta kohden.

Kuvio: Ympäristökulujen jakauma ilman veroja ja investointien poistoja

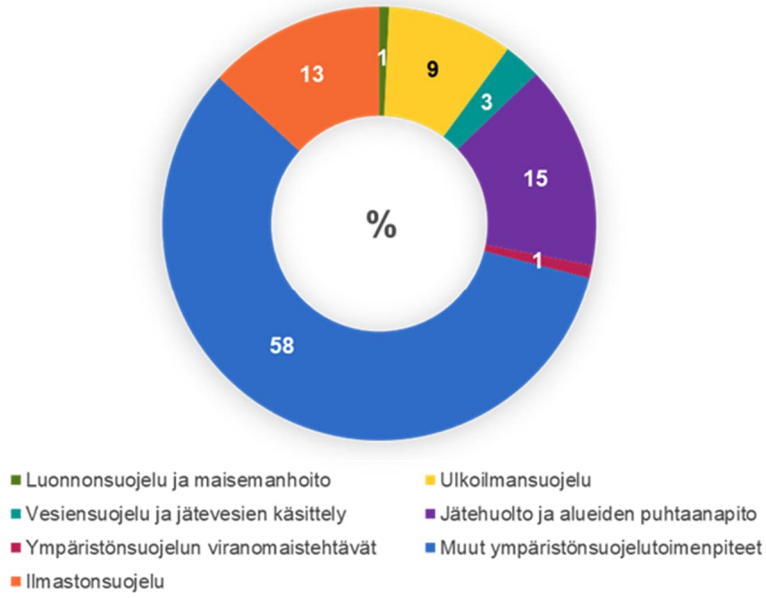

Ympäristöinvestoinnit

Ympäristöinvestoinnit ovat menoja, jotka syntyvät hyödykkeiden tuottamiseksi, ympäristöhaittojen ennaltaehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja korjaamiseksi, tulevan ympäristönsuojeluntason parantamiseksi ja luonnonvarojen kestävän käytön edistämiseksi hankitusta hyödykkeestä. Lisäksi investoinnin odotetaan tuottavan tuloa tai se on tarkoitettu käytettäväksi tuotannontekijänä kunnan hyödyke- ja palvelutuotannossa jatkuvasti usean tilikauden ajan ja hankintameno ylittää poistosuunnitelman mukaisen pienhankintarajan. Ympäristöinvestointien hankintamenosta vähennetään investoinnin tekemiseksi saadut rahoitusosuudet ja avustukset.

Vantaalla tehtiin ympäristöinvestointeja 9,1 miljoonalla eurolla. Eniten investoitiin ilmastonsuojeluun liittyviin toimenpiteisiin sekä maaperän ja pohjaveden suojeluun. Ympäristöinvestoinnit olivat 7,5 prosenttia kaupungin kaikista investoinneista. Ympäristöinvestointeja tehtiin 37,9 euroa asukasta kohden.

Kuvio: Ympäristöinvestointien jakauma

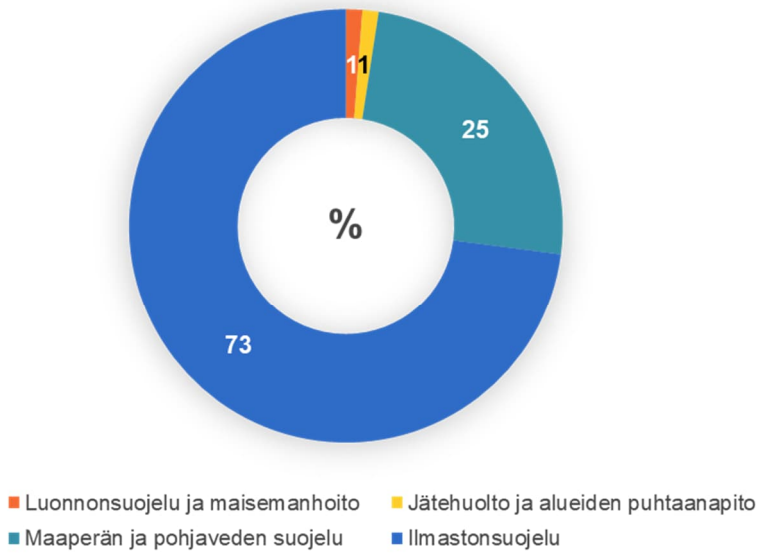

Ulkoilman suojelu

Kuntatekniikan keskus sai tuloja pölynsidontatöistä yksityistiekuntien teillä 5 211 euroa. Muita tuottoja ulkoilman suojelusta vuonna 2021 ei ollut.

Vuoden 2021 ulkoilman suojelun kulut, 2,7 miljoonaa euroa, tulivat lähes kaikki kadut ja puistot palveluyksikön katujen kevätharjauksen ja pölynsidonnan henkilöstökuluista, palveluiden ostoista sekä aineista ja tarvikkeista.

Investointeja ulkoilman suojeluun ei vuonna 2021 ollut.

Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely

Vuonna 2021 ei ollut tuloja vesiensuojelusta ja jätevesien käsittelystä.

Valtaosa vesiensuojelun ja jätevesien käsittelyn 820 000 euron kuluista koostui jätevesimaksuista toimitilajohtamisen palveluyksikössä vuonna 2021.

Investointeja vesiensuojeluun ei vuonna 2021 ollut.

Jätehuolto ja roskaantuminen

Jätehuollosta ja roskaantumisesta ei saatu tuloja vuonna 2021.

Jätehuollon kuluja oli vuonna 2021 yhteensä 4,5 miljoonaa euroa. Kulut koostuivat suurelta osin HSY:n kuntaosuudesta, kierrätyskeskuksen maksuista ja jätteenkäsittelymaksuista.

Investointeja jätehuoltoon ja roskaantumiseen oli vuonna 2021 yhteensä 110 000 euroa.

Maaperän ja pohjaveden suojelu

Vuonna 2021 maaperän ja pohjaveden suojelusta ei ollut tuottoja.

Kuluja kirjattiin henkilöstökuluihin ja imeytysaineisiin noin 52 000 euroa.

Vuonna 2021 geoteknisiin maaperän kunnostuksen konsulttitöihin ja konetöihin investoitiin 2,2 miljoonaa euroa.

Melun ja tärinän torjunta

Melun ja tärinän torjunta ei tuonut tuottoja vuonna 2021.

Melun ja tärinän torjunnasta aiheutuneet kulut, 48 700 euroa, muodostuivat vuonna 2021 konsultti- ja meluselvityksistä ja henkilöstökustannuksista.

Melun ja tärinän torjuntaan ei ollut investointeja vuonna 2021.

Luonnonsuojelu ja maisemansuojelu

Tuloja luonnonsuojelusta ja maisemansuojelusta ei ollut vuonna 2021.

Luonnonsuojelun ja maisemansuojelun kulut, runsaat 211 000 euroa, muodostuivat vuonna 2021 pääasiassa henkilökustannuksista ja luontoon liittyvistä konsulttiselvityksistä.

Vantaan kaupungin investoinnit luonnonsuojeluun ja maisemansuojeluun olivat 110 000 euroa, joista lähes kaikki käytettiin Pitkäkosken suojelualueiden rajapaalujen ja Isosuon ulkoilureittien ja pitkospuiden toteuttamiseen.

Ympäristönsuojelun viranomaistehtävät

Tähän ryhmään kuuluvia tuloja kertyi lähinnä ympäristönsuojelun viranomaistehtäviin liittyvistä lupamaksuista. Tulot olivat yhteensä lähes 78 600 euroa.

Ympäristönsuojelun viranomaistehtävien kulut olivat vuonna 2021 noin 285 500 euroa.

Investointeja ympäristönsuojelun viranomaistehtäviin ei ollut vuonna 2021.

Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet

Muista ympäristönsuojelutoimista ei saatu tuloja vuonna 2021.

Ryhmän Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet kulut koostuvat pääasiassa henkilöstökuluista sekä ympäristökoulutuksen, -kasvatuksen ja -neuvonnan sekä ympäristöjohtamisen ympäristökuluista. Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet -ryhmään lasketuista 17 miljoonan euron kuluista suurin osa on kasvatuksen ja oppimisen toimialan henkilöstömenoja. Kuluihin kuuluu myös Vantaan luontokoulun avustus, runsaat 155 000 euroa.

Investointeja ympäristönsuojelun viranomaistehtäviin ei ollut vuonna 2021.

Ilmaston suojelu

Ilmastonsuojelun tulot olivat vuonna 2021 vajaat 2,5 miljoonaa euroa. Vantaa sai vuonna 2021 Traficomilta investointiavustusta ratikkaan yhteensä 1 646 515 euroa. Suuren tuloerän muodosti myös tilakeskuksen ESCO-hankkeiden energiansäästötoimien tuomat tulot, joiden arvioitiin vuonna 2021 olleen 523 478 euroa. Lisäksi avustustuloja saatiin ilmaston suojeluun liittyvistä hankkeista sekä energiatuista aurinkopaneeleille ja maalämmölle.

Kuluja muodostui vuonna 2021 muun muassa konsulttiselvityksistä ratikkaa varten. Kaupunkipyörät maksoivat kaupungille 600 000 euroa ja henkilöstön työmatkaseteleitä tilattiin vuonna 2021 yhteensä 72 028 kappaletta, mikä aiheutti kaupungille 720 280 euron kustannukset. Lisäksi kuluja aiheuttivat myös ilmastotyöhön ja hankkeisiin kuuluneiden henkilöiden palkkakustannukset ja sekä palvelumaksut. Myös uusiutuvasta dieselin ja biokaasun hankinnasta aiheutui lisäkustannuksia.

Ratikkaan investoitiin vuonna 2021 runsaat 5,6 miljoonaa euroa. Vuonna 2021 valaistus vaihdettiin LED-valoihin useissa koulussa ja päiväkodissa. Lisäksi Leinelän asema sai LED-valaistuksen. Myös öljylämmityksestä siirryttiin kaukolämpöön useissa kouluissa ja päiväkodeissa. Aurinkosähkövoimalat asennettiin vuonna 2021 Koisotien tukikohtaan ja Tiedonjyvän päiväkotiin. LED-valaistuksiin, lämpöjärjestelmien muutoksiin ja aurinkosähkövoimaloihin kului vuonna 2021 investointivaroja lähes 973 000 euroa.

Ympäristöverot ja ympäristövastuut

Vuonna 2021 maksettiin ympäristöperusteisia polttoaine- ja sähköveroja yhteensä 2,7 miljoonaa euroa.

4.6 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	Vakinaiset		Määräaikaiset		Työllistetyt		Kaikki yhteensä	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Kaupunkistrategia ja johto	411	410	94	72	77	65	582	546
Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos	432	433	81	67	1	0	514	500
Kaupunkikulttuuri	543	521	273	228	28	30	845	779
Kasvatus ja oppiminen	4 312	4 280	1 317	1 204	26	28	5 655	5 512
Sosiaali- ja terveystoimi	2 460	2 429	557	490	72	74	3 089	2 993
Suun terveydenhuollon liikelaitos	247	265	34	41	2	3	283	309
Kaupunkiympäristö	570	593	52	35	1	3	623	630
Yhteensä	**8 975**	**8 930**	**2 409**	**2 137**	**207**	**204**	**11 591**	**11 271**

Lähde: HEVY -järjestelmä

Henkilöstön lukumäärään on laskettu vakituiset, määräaikaiset sekä työllistetyt.
Osa-aikainen henkilöstö on muutettu kokoaikaisiksi yleisohjeen mukaisesti.

Henkilöstökulut		
1 000 €	**2021**	**2020**
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	558 353	529 330
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	2 456	2 511
Henkilöstökulut yhteensä	**560 809**	**531 841**

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
1 000 €	**2021**	**2020**
Kansallinen kokoomus Vantaa	69	66
Kansallinen Kokoomus Uusimaa	1	1
Suomen Keskusta Vantaa	13	11
Perussuomalaiset	20	13
Vantaan siniset ry	0	2
Perussuomalaiset Uusimaa	1	0
Suomen Kristillisdemokraatit	13	15
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue Uusimaa	2	2
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue Vantaa	106	103
Suomen ruotsalainen kansanpuolue Vantaa	12	10
Vihreä liitto Vantaa	58	62
Vihreä Uusimaa ry	1	1
Vasemmistoliiton Vantaan Kunnallisjärjestö Ry	30	29
Liike Nyt	1	0
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	**328**	**314**

Tilintarkastajan palkkiot		
1 000 €	**2021**	**2020**
Tarkastusyhteisö KPMG Oy Ab		
Tilintarkastuspalkkiot	191	43
Muut palkkiot	18	17
Palkkiot yhteensä	**209**	**60**

Kunnan ja intressitahojen väliset liiketoimet

Liitetietona on esitetty tiedot kaupungin ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista, jos ne ovat olennaisia eikä niitä ole toteutettu tavanomaisin kaupallisin ehdoin. Liitetietona on esitetty myös tavanomaisin ehdoin intressitahojen kanssa toteutetuista toimista niiden osapuolet ja toimien arvot, jos ne ovat tarpeen oikean ja riittävän kuvan antamiseksi. Tietoja yksittäisistä liiketoimista on yhdistelty, ellei tietojen erillinen esittäminen ole välttämätöntä arvioitaessa liiketoimen vaikutusta kunnan taloudelliseen asemaan.

Taulukossa kuvataan Vantaan kaupungin liiketoimia konserniyhtiöidensä kanssa.

Kunnan ja intressitahojen väliset liiketoimet		
1 000 €	**2021**	**2020**
Kaupungin tavaroiden ja palveluiden myynti intressitahoille		
Myyntituotot	2 236	2 486
Palvelumaksutuotot	150	740
Vuokratuotot	3 355	2 692
Muut toimintatuotot	243	395
Kaupungin tavaroiden ja palveluiden ostot intressitahoilta		
Palvelujen ostot	68 559	67 454
Muut ostot	14 349	14 193
Maksetut vuokrat	35 670	32 039
Kaupungin korot ja osingot intressitahoilta		
Korkotuotot	1 457	1 344
Osinkotuotot	10 194	11 990
Muut rahoitustuotot	1 061	1 157
Kaupungin antamat lainat intressitahoille		
Lainoja yhteensä	69 099	39 961
Kaupunkikonsernissa on käytössä konsernitili		
Konsernitilisaamiset	1 328	6 621
Konsernitilivelat	41 331	48 008

VAV Yhtymä -konserni

Kaupunki omistaa VAV Yhtymä Oy:n koko osakekannan. VAV Yhtymä -konserniin kuuluu VAV Yhtymä Oy:n lisäksi sen tytäryhtiöt VAV Palvelukodit Oy, VAV Asunnot Oy ja vuonna 2021 perustettu VAV Hoiva-asunnot Oy.

Tilivuoden 2021 aikana kaupunki on maksanut VAV-konserniin kuuluville yhtiöille vuokria yhteensä noin 10,2 milj. euroa (ALV 0 %). Aikaisemmilla tilikausilla kaupungin asuntolainarahastosta VAV-konsernille sen harjoittamaa sosiaalista asuntotuotantoa varten myönnettyjen lainojen pääoma oli 31.12.2021 yhteensä noin 33,1 milj. euroa. Varoilla on toteutettu ARA:n tukemaa luovutus- ja käyttörajoitusten alaista asuntorakentamista. VAV Hoiva-asunnot Oy:lle vuonna 2021 myönnetyn lainan pääoma per 31.12.2021 oli 33,5 milj. euroa.

Keskeiset VAV-konserniin liittyvät kaupungin päätökset tilikaudella 2021:

- Kaupunginhallitus 10.5.2021 päätti (§ 5) myöntää kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahastosta VAV Hoiva-Asunnot Oy:lle enintään 45 milj. euron suuruisen lainan. Laina-aika on 30 vuotta, lainan viitekorko Euribor 6 kk (kuitenkin vähintään 0 %) ja korkomarginaali 0,9 %.

- Tekninen lautakunta 31.5.2021 päätti (§ 3) myydä VAV Hoiva-asunnot Oy:lle neljä palvelutalorakennusta ja hyväksyä kohteiden varsinaiseksi kauppahinnaksi yhteensä 32 283 000 euroa ja lisäkauppahinnaksi enintään 3 587 000 euroa. Kohteiden kauppakirjat allekirjoitettiin ja kaupat pantiin täytäntöön 23.6.2021.

- Tekninen lautakunta 31.5.2021 päätti (§ 4) takaisin vuokrata VAV Hoiva-asunnot Oy:lle myydyt palvelutalorakennukset hyväksyen päätösesityksen esittelytekstin mukaiset vuokrasopimusten pääehdot vuokrien määrän ollessa yhteensä 368 708 euroa (ALV 0 %) kuukaudessa.

- Kaupunkisuunnittelulautakunta 31.5.2021 päätti (§ 3) vuokrata VAV Hoiva-asunnot Oy:lle kaupunginhallituksen 5.3.2018 § 19 päättämien periaatteiden mukaisesti 25 vuoden maavuokrasopimuksella VAV Hoiva-asunnot Oy:lle myytyjen palvelutalorakennusten maapohjat yhteensä 360 000 euron vuosivuokralla.

- Kaupunkiympäristön toimialan vs. apulaiskaupunginjohtaja päätti 14.12.2021 (§ 122) hyväksyä VAV Hoiva-asunnot Oy:lle myytyjen palvelutalorakennusten lisäkauppahinnaksi 568 691 euroa.

VTK Kiinteistöt -konserni

Kaupunki omistaa VTK Kiinteistöt Oy:n koko osakekannan. Yhtiö tarjoaa toimitilapalveluja kaupunkikonsernin käyttöön. Se on voimassa oleviin sopimuksiin liittyen laskuttanut kaupungilta tilivuoden 2021 aikana kaikkiaan 21,8 milj. euroa (alv 0 %) pääasiassa vuokrina.

Kaupungin asuntolainarahastosta aikaisemmilla tilikausilla VTK Kiinteistöt Oy:lle myönnetyn lainan pääoma oli 31.12.2021 1,6 milj. euroa. Lainasta peritään korkoa euribor 6 kk + 0,50 % sekä sen lisäksi vuotuista luottoprovisiota 0,50 % kulloisenkin kalenterivuoden 1. päivänä auki olevasta lainapääomasta.

Keskeiset VTK-konserniin liittyvät kaupungin päätökset tilikaudella 2021:

- Kaupunginvaltuusto 25.1.2021 päätti (§ 8) myöntää VTK Kiinteistöt Oy:lle lainojen uudelleenjärjestelyyn enintään 8 milj. euron määräisen Vantaan kaupungin omavelkaisen takauksen osana enintään 10 milj. euron määräistä rahoitusjärjestelyä.

Kaunialan Sairaala Oy

Kaupunki omistaa Kaunialan Sairaala Oy:n koko osakekannan. Osana vuonna 2006 toteutettuja järjestelyjä Vantaan kaupunki osti Kaunialan sairaalan kiinteistön rakennuksineen Sotainvalidien Veljesliitto ry:ltä. Sairaalatoiminnasta vastaava Kaunialan Sairaala Oy on kiinteistöllä kaupungin vuokralaisena. Kaupunki on ostanut yhtiöltä terveys- ja sosiaalipalveluita tilivuoden 2021 aikana yhteensä 15,5 milj. euron arvosta. Ostot perustuvat Sotainvalidien Veljesliitto ry:n ja Vantaan kaupungin väliseen 15.12.2006 allekirjoitettuun sopimukseen.

Yhtiö maksoi kiinteistöstä vuokraa 15.12.2006 allekirjoitetun sopimuksen ja myöhempien tarkistusten perusteella tilivuoden 2021 aikana kaikkiaan 1,1 milj. euroa.

Tilivuonna 2021 on käynnistetty järjestely, jossa Kaunialan Sairaala Oy:n osakkeet myydään osana julkista hankintaa. Kaupunginhallitus 28.2.2022 päätti (§ 15) valita hankinnassa palveluntuottajaksi sekä Kaunialan sairaalakiinteistön ja Kaunialan Sairaala Oy:n ostajaksi Attendo Oy:n ja Kiinteistö Oy Kaunialan Sairaalan muodostaman ryhmittymän. Mikäli järjestely ei toteutuisi, Kaunialan Sairaala Oy:n osakkeet siirtyvät hyvinvointialueelle 1.1.2023.

Vantaan Energia Oy

Kaupunki omistaa Vantaan Energia Oy:n osakekannasta 60 %. Yhtiön toimialana on sähkö-, lämpö- ja maakaasuliiketoiminta sekä muu energianhuolto ja niihin liittyvä tuotteiden valmistus ja kauppa, energiapalvelut sekä alan muu liiketoiminta. Yhtiö on myynyt vuonna 2021 kaupungille sähköä ja kaukolämpöä 8,4 milj. euron arvosta. Vantaan Energia Oy:n kokonaan omistama tytäryhtiö Vantaan Energia Sähköverkot Oy on vuonna 2021 veloittanut kaupungilta sähkön verollista siirtomaksua 4,3 milj. euroa.

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy

Kaupunki omistaa Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n koko osakekannan. Yhtiö tarjoaa kaupunkikonsernille toimialansa mukaisia kiinteistönhoito-, puhtaus- ja ateriapalveluita.

Kaupunki on ostanut yhtiöltä palveluita tilivuoden 2021 aikana yhteensä 51,3 milj. euron arvosta, joka jakautuu ateriapalveluihin 21,7 milj. euroa, puhtauspalveluihin 14,7 milj. euroa ja kiinteistöpalveluihin (sisältäen vartiointipalvelut) 14,9 milj. euroa.

Kohdassa 1.6.4 tarkemmin selostetun ostojen arvonlisäverojen oikaisun johdosta Vantti myönsi kaupungille vuosiin 2018–2021 kohdistuvan takautuvan alennuksen oppilaitosaterioista, jonka hyöty kaupungille oli yhteensä noin 2,1 milj. euroa.

Oy Apotti Ab

Vantaan kaupunki omistaa Oy Apotti Ab:n osakekannasta 12,2 %. Yhtiön toimialana on tietojärjestelmäalan palvelutoiminta, ohjelmistojen ja laitteistojen hankinta, suunnittelu ja kehittäminen. Lisäksi yhtiö voi tarjota tietojärjestelmiin liittyvää konsultointia, koulutusta sekä tuki- ja käyttöpalveluita. Yhtiön toiminnan tarkoituksena on tuottaa omistajilleen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojärjestelmiin liittyviä palveluja omakustannushintaan. Yhtiön tarkoituksena ei ole tuottaa voittoa osakkeenomistajille eikä se jaa osakkeenomistajille osinkoa. Mahdollinen voitto on käytettävä yhtiön oman toiminnan tukemiseen ja kehittämiseen.

Yhtiö on veloittanut kaupungilta vuoden 2021 aikana 15,3 milj. euroa, jotka perustuvat osakassopimukseen. Summasta 0,8 milj. euroa on Vantaan osuus yhtiön toimintakuluista ja 4,4 milj. euroa yhtiön poistoista. Asiakas- ja potilastietojärjestelmän tuotannonaikaisia kustannuksia on laskutettu 9,6 milj. euroa ja muuta erillislaskutusta 0,4 milj. euroa.

Oy Apotti Ab:n osakkeet ja takaukset siirtyvät hyvinvointialueille 1.1.2023.

Vantaan Työterveys Oy

Kaupunki omisti 1.2.2022 asti Vantaan Työterveys Oy:n koko osakekannan. Vantaan Työterveys Oy:llä on ollut voimassa oleva palvelusopimus työterveyshuoltopalveluiden tuottamisesta kaupungille 1.1.2020–31.12.2021. Yhtiö on laskuttanut Vantaan kaupunkia työterveyspalveluiden tuottamisesta vuonna 2021 yhteensä 3,0 milj. euroa.

Kiinteistö Oy Ulrikanpuiston päiväkoti

Kaupunginhallitus 30.11.2021 päätti (§ 9) hyväksyä järjestelyn, jossa Kiinteistö Oy Ulrikanpuiston päiväkodille myönnetyn lainan pääoma 2 475 000 euroa maksetaan Vantaan kaupungin Asuntolainakiinteistö- ja rakentamisrahastolle sijaismaksuna luovuttamalla yhtiöllä oleva maanvuokraoikeus rakennuksineen, rakennelmineen sekä niihin kuuluvine sähkö-, viemäri-, lämpö- ja kaapelitelevisioliittymineen, koneineen ja laitteineen Vantaan kaupungille, ja maksamalla sijaismaksun jälkeen jäljelle jäävä lainan pääoma sekä maksupäivään asti kertyneet maksamattomat lainan korot yhtiön rahavaroista. Sopimus yhtiön velan maksamisesta allekirjoitettiin 30.12.2021. Velan maksamista koskeva järjestely liittyi yhtiön purkamiseen. Yhtiö on purettu vuoden 2022 alussa.

5 Eriytetyt tilinpäätökset

5.1 Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen tilinpäätös

5.1.1 Toimintakertomus

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos ehkäisee onnettomuuksia laatimalla riskinarvioita, toteuttamalla turvallisuusviestintää, antamalla asiantuntijapalveluita, tekemällä tarkastuksia ja valvontaa, laatimalla suunnitelmia sekä varautumalla. Pelastuslaitos tuottaa turvallisuutta ylläpitämällä toimintavalmiutta ja suorittamalla pelastus- ja ensihoitotehtäviä sekä varoittamalla, rajoittamalla, suojaamalla, evakuoimalla ja varautumalla. Turvallisuutta tuotetaan ja ylläpidetään yhteistyössä muiden viranomaisten ja laitosten, alueen kuntien, järjestöjen, yritysten sekä kuntalaisten kanssa.

Pelastustoimen alue muodostuu Hyvinkään, Järvenpään, Keravan ja Vantaan kaupungeista sekä Mäntsälän, Nurmijärven, Pornaisten ja Tuusulan kunnista. Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen liikelaitoksen hallinto järjestetään Vantaan kaupungin hallintosäännön määräyksin. Kaupungin organisaatiossa Keski-Uudenmaan pelastuslaitos kuului kaupunkistrategian ja johdon toimialaan. Liikelaitoksella on johtokunta, johon kuuluu 15 henkeä.

Olennaiset tapahtumat tilikaudelta ja sen päättymisen jälkeen

Koronapandemia on vaikuttanut pelastuslaitoksen toimintaan myös vuonna 2021. Toimintakauden aikana johtokunnan kokouksia on pidetty myös etäkokouksina. Samoin etäyhteyksiä on hyödynnetty yhteydenpidossa yhteistyökumppaneiden kanssa sekä talon sisäisissä kokouksissa. Pelastuslaitoksen johtoryhmä on kokoontunut säännöllisesti kerran viikossa.

Vuoden 2020 alussa aloitettu siirtyminen pelastuslaitoksen prosessimaiseen organisaatioon ei ole edennyt odotetusti vuoden aikana osittain resurssipulasta ja koronapandemian aiheuttamasta työmäärästä johtuen. Tällä ei ole vaikutuksia pelastuslaitoksen palvelutasoon, mutta organisaation suunnitelmallisuuteen, tavoitteellisuuteen sekä henkilöstöjohtamiseen tähtääviä hyötyjä ei ole pystytty täysimääräisesti hyödyntämään.

Pelastuslaitoksen johtoa ja henkilöstöjärjestöjä työllisti keväällä Lounais-Suomen aluehallintoviraston myöntämät poikkeusluvat, jotka eivät olleet hakemusten mukaisia. Pelastuslaitos haki oikaisuvaatimuksella muutoksia Työneuvostolta ja muutokset saatiin lähes oikaisuvaatimusten mukaisina maaliskuussa. Pelastuslaitoksen johtoa ja ensihoitoa kuormittaa ensihoidon kokonaispalkkauksen sopimuksen selvittely, joka jatkuu edelleen vuoden 2022 puolella.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto antoi päätöksen Keski-Uudenmaan pelastustoimen antaman selvityksen pohjalta huomattavista toimintavalmiuden puutteista Keski-Uudenmaan pelastustoimen alueella. Päätöksessä aluehallintovirasto edellyttää pelastustoimen noudattavan selvityksessä kerrottuja toimintavalmiuden parannuskeinoja täsmällisesti. Valmistelut asemaverkoston tihentämiseksi on aloitettu Vantaan Tilakeskuksen kanssa. Tikkurilan, Myyrmäen, Hakunilan ja Korson uusien valmiusasemien tarveselvitykset on hyväksytty Vantaan kaupungin hallituksessa, pelastuslaitoksen johtokunnassa sekä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen väliaikaisessa valmistelutoimielimessä.

Valmisteilla olevia hyvinvointialueita koskeva lainsäädäntö hyväksyttiin kesäkuun lopulla. Pelastustoimen ja SOTE-uudistuksen valmistelu etenee Vantaan ja Keravan sekä Keski-Uudenmaan hyvinvointialueilla. Valmistelussa on tavoitteena muodostaa kahden hyvinvointialueen yhteinen pelastuslaitos, jolloin Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen toiminnan laajuus säilyisi ennallaan.

Hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Keski-Uudenmaan pelastuslaitosta johtaa pelastusjohtaja johtoryhmän avustuksella. Liikelaitoksen johtoryhmään kuuluu pelastusjohtaja, kaksi pelastuspäällikköä, riskienhallintapäällikkö, ensihoitopäällikkö ja viestintäpäällikkö sekä talouspäällikkö, jonka palvelut ostetaan Vantaan kaupungilta. Johtoryhmässä toimii myös työsuojeluvaltuutettu henkilöstön edustajana. Toimistossa työskentelee palvelusihteeri ja kaksi toimistosihteeriä.

Liikelaitoksen talous ja talousarvion toteutuminen

Pelastuslaitoksen johtokunnan hyväksymä talousarvio on tehty kahdelle eri toiminnalle, pelastustoimelle ja ensihoidolle.

Tuloslaskelman talousarviovertailu

Talousarviossa Vantaan valtuuston asettamana talousarvion sitovana tavoitteena oli liikeylijäämä 0 euroa. Tavoite saavutettiin liikeylijäämällä 1 486 048,18 euroa. Tilikauden ylijäämäksi muodostui rahoitustuottojen ja poistoerokirjausten jälkeen 1 791 965,88 euroa.

Liikeylijäämä muodostui lähinnä muissa tuotoissa olevista budjetoimattomista myydyistä autoista, koronatuista ja hankerahoituksista. Liikeylijäämään vaikutti myös etteivät poistot toteutuneet suunniteltujen mukaisesti, autot valmistuvat ennakoitua myöhemmin. Henkilöstömenot olivat suunniteltua suuremmat hankkeista aiheutuneiden kustannusten takia.

Pelastustoimen liikevaihto oli 30,4 milj. euroa (29,3 milj. euroa vuonna 2020). Liikevaihto alittui 0,1 milj. euroa. Liiketoiminnan muut tuotot olivat 0,7 milj. euroa (0,3 milj. euroa vuonna 2020). Toimintakulut olivat 28,1 milj. euroa (27,3 milj. euroa vuonna 2020). Tästä materiaali- ja palveluostoja oli 4,6 milj. euroa (4,2 milj. euroa vuonna 2020), henkilöstökuluja 18,7 milj. euroa (18,1 milj. euroa vuonna 2020) ja liiketoiminnan muita kuluja 4,9 milj. euroa (4,9 milj. euroa vuonna 2020). Toimintakulut alittivat talousarvion 0,4 milj. euroa. Pelastustoimen liikeylijäämä oli 1 447 431,38 euroa.

Ensihoidon osalta talousarvio toteutui. Liikevaihto oli 11,3 milj. euroa (10,7 milj. euroa vuonna 2020). Ensihoidossa kuljetustuloja kertyi tilikaudella 3,7 milj. euroa (3,7 milj. euroa vuonna 2020). Hyvinkään sairaanhoitoalueen osalta tulokertymä oli 1,9 milj. euroa (2,2 milj. euroa vuonna 2020). HYKS-Peijaksen sairaanhoitoalueen osalta tulokertymä oli 1,8 milj. euroa (1,6 milj. euroa vuonna 2020). Ensihoidon toimintakulut olivat 11,3 milj. euroa (10,7 milj. euroa vuonna 2020). Materiaalien- ja palveluiden osuus oli 1,1 milj. euroa (1,1 milj. euroa vuonna 2020), henkilöstökulujen 9,2 milj. euroa (8,7 milj. euroa vuonna 2020) ja liiketoiminnan muiden kulujen 1,1 milj. euroa (1,0 milj. euroa vuonna 2020).

Rahoitusosan talousarviovertailu

Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta oli 804 564 euroa. Tilikauden rahavarojen muutos -1 866 424 euroa laskee rahavarojen määrän 534 147,84 euroon.

Investointiosan talousarviovertailu

Vantaan valtuuston asettama sitova tavoite investoinneille oli 2,3 milj. euroa. Investointien sitova tavoite toteutui, kun investointeihin kului 2 300 504,50 euroa. Nettoinvestoinnit rahoitusosuuksien 120 000 euroa jälkeen olivat 2 180 504,50 euroa.

Henkilöstö

Henkilöstön määrä vuoden 2021 lopussa oli 512, joista määräaikaisia 82. Henkilöstön määrä kasvoi 37 henkilöllä vuoteen 2020 verrattuna. Henkilöstökulut olivat vuonna 2021 yhteensä 27 838 718,27 euroa.

Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä ja riskienhallinnasta

Pelastuslaitoksen tavoitteiden toteutumista, varojen käyttöä ja tuloksellisuutta valvotaan säännöllisellä raportoinnilla. Vantaan kaupungille ja muille kunnille raportoidaan osavuosikatsauksien yhteydessä. Palveluyksiköiden ja toimistojen tuloksia seurataan osavuosikatsauksien yhteydessä. Henkilökohtaisten tavoitteiden ja tuloksellisuudenvalvontaa suoritetaan pääosin kehityskeskusteluissa.

Pelastuslaitoksella ei ole tiedossa tilikaudella 2021 lakien ja säännösten sekä hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista seuraisi merkittävä korvaus, kanne, muu vaatimus tai oikeusseuraamus.

Ensihoitopalvelua tehtiin Hyvinkään sairaanhoitoalueen ja HYKS-Peijas alueen kanssa solmittujen yhteistoimintasopimuksien mukaisesti.

Pelastuslaitos on vuokralla kuntien, yksityisten tai kiinteistöosakeyhtiöiden omistamissa kiinteistöissä.

Pelastuslaitoksen sisäisten riskien tunnistaminen on tehty pelastuslaitoksen oman valmiussuunnitelman yhteydessä, riskienhallinnan kartoituksessa sekä Vantaan kaupungin ohjeistuksen mukaisesti. Niissä on otettu huomioon sekä ulkoiset että sisäiset pelastuslaitoksen palvelukykyä uhkaavat riskit.

Riskien hallintaa ja sisäistä valvontaa on ohjeistettu pelastuslaitoksen toimintasäännössä. Palveluihin liittyvää riskienhallintaa kehitetään osana valtakunnallista pelastustoimen riskienhallintaa. Toimintasääntöä täsmennetään pelastusjohtajan päätöksillä hankinta- ja tilausoikeuksista sekä tarvittavalla ohjeistuksella.

Työturvallisuuteen liittyvät riskienhallinta on toteutettu työturvallisuuslain edellyttämällä tavalla käyttämällä pelastuslaitosten yhteistä PERA-ohjelmaa ja ensihoidossa lisäksi sairaanhoitopiirin ylläpitämää ohjelmaa.

Tietoturvassa ja tietosuojassa noudatetaan Vantaan kaupungin ohjeistusta sekä sisäministeriön turvallisuusverkon vaatimuksia.

Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen liikeylijäämä on 1 486 048,18 euroa. Tilikaudelle poistoeron vähennykseksi kirjataan investointivaraukselle hankittuihin pysyviin vastaaviin kohdistuneet poistot 302 804,45 euroa.

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä 1 791 965,88 euroa siirretään taseeseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämään.

5.1.2 Johtokunnan hyväksymä talousarvion toteutumisvertailu

Tuloslaskelma

Tuloslaskelman lyhennelmä 1000 €	Pelastus			Ensihoito Hyvinkää			Ensihoito HYKS Peijas		
	Talousarvio 2021	Toteuma	Poikkeama	Talousarvio 2021	Toteuma	Poikkeama	Talousarvio 2021	Toteuma	Poikkeama
Liikevaihto	30 405	30 307	- 98	4 574	4 693	120	6 606	6 602	- 5
Liiketoiminnan muut tuotot	0	692	692	0	40	40	0	20	20
Materiaalit ja palvelut	- 4 533	- 4 563	- 30	- 518	- 455	63	- 634	- 605	29
Henkilöstökulut	- 18 718	- 18 665	53	- 3 603	- 3 831	- 228	- 5 396	- 5 343	53
Poistot ja arvonalentumiset	- 1 971	- 1 476	495	0	- 10	- 10	0	- 10	- 10
Liiketoiminnan muut kulut	- 5 182	- 4 849	333	- 453	- 427	26	- 576	- 635	- 59
Liikeylijäämä (-alijäämä)	**0**	**1 447**	**1 447**	**0**	**10**	**10**	**0**	**28**	**28**
Rahoitustuotot ja -kulut	0	3	3	0	0	0	0	0	0
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	**0**	**1 450**	**1 450**	**0**	**10**	**10**	**0**	**28**	**28**
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	303	303	0	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**0**	**1 753**	**1 753**	**0**	**10**	**10**	**0**	**28**	**28**

Tuloslaskelman lyhennelmä 1000 €	Talousarvio 2021	Toteuma	Poikkeama
Liikevaihto	41 585	41 602	17
Liiketoiminnan muut tuotot	0	752	752
Materiaalit ja palvelut	- 5 686	- 5 623	63
Henkilöstökulut	- 27 717	- 27 839	- 122
Poistot ja arvonalentumiset	- 1 971	- 1 496	475
Liiketoiminnan muut kulut	- 6 211	- 5 911	300
Liikeylijäämä (-alijäämä)	**0**	**1 486**	**1 486**
Rahoitustuotot ja -kulut	0	3	3
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	**0**	**1 489**	**1 489**
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	303	303
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**0**	**1 792**	**1 792**

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelman lyhennelmä 1000 €	Talousarvio 2021	Toteuma	Poikkeama
Varsinaisen toiminnan rahavirta	1 731	2 742	1 011
Investointien rahavirta	- 2 300	- 1 937	363
Muiden maksuvalmiuden muutosten rahavirta	0	- 2 671	- 2 671
Rahavarojen muutos	**- 569**	**- 1 866**	**- 1 297**

Investoinnit

Investointien lyhennelmä 1000 €	Talousarvio 2021	Toteuma	Poikkeama
Pelastus- ja sammutusyksiköt, muu ajoneuvokalusto	- 1 890	- 2 074	- 184
Muu pelastus- ja huoltokalusto	- 100	- 84	16
Asemakalusto	- 120	- 11	109
Johtokeskukset	- 100	0	100
Väestönsuojelujärjestelmät	- 40	- 44	- 4
Tietojärjestelmät	- 50	- 87	- 37
Investoinnit yhteensä	**- 2 300**	**- 2 300**	**0**
Valtionosuudet ja luovutustulot	0	120	120
Investoinnit netto	**- 2 300**	**- 2 180**	**120**

5.1.3 Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut

Keski-Uudenmaan Pelastuslaitoksen tuloslaskelma	1.1. - 31.12.2021	1.1. - 31.12.2020
Liikevaihto	41 602 494,55	39 919 692,82
Liiketoiminnan muut tuotot	751 682,42	270 014,48
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 2 209 150,59	- 2 038 313,05
Palvelujen ostot	- 3 413 653,43	- 3 262 158,83
	- 5 622 804,02	- 5 300 471,88
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	- 22 285 525,08	- 21 547 014,61
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	- 4 513 956,81	- 4 311 344,95
Muut henkilösivukulut	- 1 039 236,38	- 963 999,89
	- 27 838 718,27	- 26 822 359,45
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 1 495 906,84	- 1 404 688,62
Liiketoiminnan muut kulut	- 5 910 699,66	- 5 841 069,62
Liikeylijäämä (-alijäämä)	**1 486 048,18**	**821 117,73**
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	3 838,75	3 913,65
Muut rahoituskulut	- 725,50	- 30,49
	3 113,25	3 883,16
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	**1 489 161,43**	**825 000,89**
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	302 804,45	314 196,21
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**1 791 965,88**	**1 139 197,10**

Tuloslaskelman tunnusluvut	2021	2020
Sijoitetun pääoman tuotto, %	15,6	9,9
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	15,6	9,9
Voitto, %	3,6	2,1

Keski-Uudenmaan Pelastuslaitoksen rahoituslaskelma	1.1. - 31.12.2021	1.1. - 31.12.2020
Toiminnan rahavirta		
Liikeylijäämä (-alijäämä)	1 486 048,18	821 117,73
Poistot ja arvonalentumiset	1 495 906,84	1 404 688,62
Rahoitustuotot ja -kulut	3 113,25	3 883,16
Tulorahoituksen korjauserät	- 243 145,16	- 164 529,16
	2 741 923,11	2 065 160,35
Investointien rahavirta		
Investointimenot	- 2 300 504,50	- 2 218 852,25
Rahoitusosuudet investointimenoihin	120 000,00	136 000,00
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	243 145,16	217 612,88
	- 1 937 359,34	- 1 865 239,37
Toiminnan ja investointien rahavirta	**804 563,77**	**199 920,98**
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	- 2 271 443,27	- 2 146 236,63
Saamisten muutos muilta	- 1 107 806,57	902 350,47
Korottomien velkojen muutos kunnalta	- 7 141,86	6 735,66
Korottomien velkojen muutos muilta	715 403,93	- 370 924,62
Rahoituksen rahavirta	**- 2 670 987,77**	**- 1 608 075,12**
Rahavarojen muutos	**- 1 866 424,00**	**- 1 408 154,14**
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	534 147,84	2 400 571,84
Rahavarat 1.1.	2 400 571,84	3 808 725,98
	- 1 866 424,00	- 1 408 154,14

Rahoituslaskelman tunnusluvut	2021	2020
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v., €	1 650 258	1 476 845
Investointien tulorahoitus, %	136,9	107,0
Kassan riittävyys, pv	4,7	21,8
Quick ratio	1,2	1,1
Current ratio	1,2	1,1

Keski-Uudenmaan Pelastuslaitoksen tase	31.12.2021	31.12.2020
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat	**8 488 643,03**	**7 804 045,37**
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	178 211,28	0,00
Muut pitkävaikutteiset menot	9 807,50	19 615,00
	188 018,78	19 615,00
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	6 445 160,85	7 338 499,91
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	1 855 463,40	445 930,46
	8 300 624,25	7 784 430,37
Vaihtuvat vastaavat	**10 192 540,98**	**8 679 715,14**
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 658 292,17	648 044,66
Saamiset kunnalta	7 825 696,19	5 554 252,92
Siirtosaamiset	174 404,78	76 845,72
	9 658 393,14	6 279 143,30
Rahat ja pankkisaamiset	534 147,84	2 400 571,84
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**18 681 184,01**	**16 483 760,51**
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	**8 998 085,54**	**7 206 119,66**
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	7 206 119,66	6 066 922,56
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 791 965,88	1 139 197,10
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	**1 278 549,17**	**1 581 353,62**
Poistoero	1 278 549,17	1 581 353,62
Vieras pääoma	**8 404 549,30**	**7 696 287,23**
Lyhytaikainen		
Ostovelat	2 547 353,76	2 095 087,27
Korottomat velat kunnalta	4 727,45	11 869,31
Muut velat	1 048 159,34	921 756,12
Siirtovelat	4 804 308,75	4 667 574,53
	8 404 549,30	7 696 287,23
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**18 681 184,01**	**16 483 760,51**

Taseen tunnusluvut	2021	2020
Omavaraisuus, %	55,0	53,3
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	19,8	19,1
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	8 998,1	7 206,1
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., 1000 €	44 676,9	44 639,7

5.1.4 Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostusperiaatteet ja –menetelmät sekä jaksotusperiaatteet sekä -menetelmät

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Pysyviin vastaaviin ei ole kirjattu pieniä hankintoja, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, vaan ne on kirjattu tilikauden kuluksi. Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain		
1 000 €	**2021**	**2020**
Jäsenkuntien toimintaosuudet		
Pelastustoimi	29 337	28 380
Ensihoito	7 589	9 131
Myynti- ja maksutulot		
Pelastuspalvelut	0	24
Ensihoitopalvelut	3 706	1 566
Yhteistoimintakorvaukset	421	408
Turvallisuuspalvelut (tarkastus- ja valvonta)	549	410
Liiketoiminnan muut tuotot (sis. valtionosuudet)	752	270
Toimintatuotot yhteensä	**42 354**	**40 190**

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet			
	Poistomenetelmä	**Poistoaika** ennen 1.1.2013 hankitut	**Poistoaika** 1.1.2013 alkaen hankitut
Aineettomat hyödykkeet			
ATK-ohjelmistot	tasapoisto	3 vuotta	2 vuotta
Aineelliset hyödykkeet			
Muut kuljetusvälineet	tasapoisto	5 vuotta	4 vuotta
Muut raskaat koneet	tasapoisto	10 vuotta	10 vuotta
Muut kevyet koneet	tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	3 vuotta	3 vuotta
ATK-laitteet	tasapoisto	3 vuotta	3 vuotta
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoa	-	-
Pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kunnassa kirjattu vuosikuluksi			

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot		
1 000 €	**2021**	**2020**
Muut toimintatuotot		
Irtaimen omaisuuden myyntivoitot	243	169
Irtaimen omaisuuden myyntitappiot	0	-5
Myyntivoitot ja -tappiot yhteensä	**243**	**165**

Erittely poistoeron muutoksista		
1 000 €	**2021**	**2020**
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	303	314
Poistoeron muutokset yhteensä	**303**	**314**

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Pysyvät vastaavat				
Aineettomat hyödykkeet				
1 000 €			Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.			20	20
Lisäykset tilikauden aikana			87	87
Rahoitusosuudet tilikaudella			0	0
Vähennykset tilikauden aikana			0	0
Siirrot erien välillä			104	104
Tilikauden poisto			-23	-23
Poistamaton hankintameno 31.12.			188	188
Aineelliset hyödykkeet				
1 000 €	Kuljetus-välineet	Muut koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja kesk.er. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	7 146	193	510	7 848
Lisäykset tilikauden aikana	150	89	1 975	2 214
Rahoitusosuudet tilikaudella	-64	0	0	-64
Vähennykset tilikauden aikana	0	0	0	0
Siirrot erien välillä	377	29	-510	-104
Tilikauden poisto	-1 362	-111	0	-1 473
Poistamaton hankintameno 31.12.	6 247	199	1 975	8 421

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely		
1 000 €	**2021**	**2020**
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	7 206	6 067
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	7 206	6 067
Tilikauden ylijäämä/ alijäämä	1 792	1 139
Oma pääoma yhteensä	**8 998**	**7 206**

Erittely poistoerosta		
1 000 €	**2021**	**2020**
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	1 279	1 581
Poistoero yhteensä	**1 279**	**1 581**

Vieras pääoma

1 000 €	2021 Lyhytaikainen	2020 Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat	6	6
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä		
Ostovelat	7	1 001
Vieras pääoma yhteensä	**13**	**1 006**

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

1 000 €	2021	2020
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	4 700	4 663
Muut tilinpäätösjaksotukset	104	5
Siirtovelat yhteensä	**4 804**	**4 668**

Vakuudet ja vastuusitoumukset

Vuokravastuut

1 000 €	2021	2020
Vuokravastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	2 502	2 629
Myöhemmin maksettavat	39 953	40 252
Vuokravastuut yhteensä	42 454	42 881
Leasingvastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	744	689
Myöhemmin maksettavat	1 479	1 069
Leasingvastuut yhteensä	2 223	1 759
Yhteensä	**44 677**	**44 640**

Vuokravastuut ilmoitetttu ilman arvonlisäveroa.

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

1 000 €	2021	2020
Muut sopimukset		
Seuraavan tilikauden sopimuspalokuntasopimukset	622	626
Sopimusvastuut yhteensä	**622**	**626**

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2021	**2020**
Virka- ja työsuhteisia	430	433
Määräaikaisia	82	42
Yhteensä	**512**	**475**

Luottamushenkilömaksut		
1 000 €	**2021**	**2020**
Keskustapuolue Uusimaa	0,2	0,2
Kokoomus Uusimaa	1,2	0,9
Perussuomalaiset Uusimaa	0,3	0,1
Suomen Sos.Dem. puolue Uusimaa	1,8	1,7
Vasemmistoliitto Uusimaa	0,1	0,0
Vihreä Uusimaa ry	0,9	0,7
Yhteensä	**4,4**	**3,5**

5.1.5 Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Vantaalla 22.2.2022

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen johtokunta

Juha Nyberg
puheenjohtaja, Vantaa

Lassi Liljanto
varapuheenjohtaja, Vantaa

Samuli Virtanen
jäsen, Hyvinkää

Vesa Laitinen
jäsen, Järvenpää

Pekka Luuk
jäsen, Järvenpää

Erkki Kauranen
jäsen, Kerava

Pauli Pekkinen
jäsen, Mäntsälä

Toni Virtanen
jäsen, Mäntsälä

Tuulikki Brodkin
jäsen, Nurmijärvi

Seppo Rimpilä
jäsen, Nurmijärvi

Henna Nyrhivaara
jäsen, Pornainen

Eeva-Liisa Nieminen
jäsen, Tuusula

Kyösti Lehtonen
varajäsen, Tuusula

Jyrki Landstedt,
pelastusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Helsinki 4. 5. 2022

KPMG Oy Ab
tilintarkastusyhteisö

Juha Huuskonen
KHT, JHT

5.2 Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tilinpäätös

5.2.1 Toimintakertomus

Suun terveydenhuollon liikelaitos on kunnallinen liikelaitos, jonka toiminnallisena tavoitteena on tuottaa suun terveydenhuollon palveluja Vantaan väestölle. Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tehtävänä on vastata kansanterveyslaissa ja muussa lainsäädännössä tarkoitetusta kaupungin järjestämisvastuulle kuuluvista suun terveydenhuollon palveluista palvelusopimuksen mukaisesti. Suun terveydenhuollon liikelaitos toimii asiantuntijana suun terveydenhuoltoon liittyvissä asioissa yhteistyössä eri viranomaisten ja asiantuntijaorganisaatioiden kanssa.

Suun terveydenhuollon palvelujen tehtävänä on edistää kuntalaisten suun terveyttä ja hyvinvointia ennalta ehkäisemällä ja sairauksia hoitamalla sekä toimintakykyä parantavilla kuntoutustoimenpiteillä. Työnjako on oleellinen osa kustannustehokasta suun terveydenhuollon toimintaa. Toiminnan järjestämisessä tukeudumme tutkittuun tietoon ja keskitymme asiakaslähtöiseen vaikuttavaan ja laadukkaaseen toimintaan.

Toimitusjohtajan katsaus

Toiminnan ja talouden tasapaino yhdessä liikelaitoksen alijäämän kattamisen kanssa olivat keskeiset tavoitteet toimintakaudella.

Vuoden toiminnan kannalta keskeinen asia oli vuonna 2020 covid19-pandemian vuoksi syntyneeseen palvelu-velkaan vastaaminen. Lisäksi pandemian vuoksi tuli hammashoidossa käyttää koko vuoden erityissuojauksia ja -materiaaleja sekä -instrumentteja. Nämä lisäsivät materiaalikuluja ja hidastivat työskentelyä. Lisäksi henkilökuntaa piti siirtää haastattelemaan potilaita ennen vastaanotolle tuloa, mikä oli pois suoraan potilastyöhön osoitetusta henkilöresurssista.

Vuoden aikana annettiin palveluja 72.354 asiakkaalle. Asiakkaiden määrä kasvoi edelliseen vuoteen 19,9 prosenttia. Vantaalaisten terveyskeskuksessa hammaslääkärissä käyvien osuus väestöstä nousi hieman (2021 18,40 % ja 2020 18,25 %). Potilaskohtaisten käyntien määrä nousi edellisestä vuodesta (2021 2,86 käyntiä/potilas ja 2020 2,20 käyntiä/potilas).

Suun terveydenhuollossa toteutui 124.869 hammaslääkärikäyntiä (93.842 käyntiä vuonna 2020, kasvua edelliseen vuoteen 33,1 prosenttia), 47.787 suuhygienistikäyntiä (35.122 käyntiä vuonna 2020, kasvua edelliseen vuoteen 36,1 prosenttia) sekä 7.579 hammashoitajakäyntiä (3.923 käyntiä vuonna 2020, kasvua 93,2 prosenttia).

Suun terveydenhuollon kiireelliseen ensiapuun pääsi saman päivän aikana. Ensiapukäyntejä oli saman verran kuin edellisenä vuonna (2021 oli 18.536 käyntiä ja 2020 oli 18.554 käyntiä).

Peruuttamattomat poisjääntien määrä väheni 2,9 prosenttia (vuonna 2021 9.881 käyntiä ja vuonna 2020 10.172 käyntiä). Peruuttamattomien poisjääntien kliinisten tuntien määrä väheni 4,0 prosenttia (2021 5.822 tuntia ja vuonna 2020 6.065 tuntia).

Terveyteen liittyviä tunnuslukuja ei ole tällä hetkellä vielä saatavilla, sillä Apotti-järjestelmä ei mahdollista väestön terveyttä mittaavien indeksien seuraamista.

Kiireettömän hoidon keskeytyksestä johtuen jouduimme muodostamaan hoitotakuujonon. Apotti-järjestelmän mukaan hoitotakuujonossa oli vuoden 2021 alussa n. 8.500 henkilöä ja vuoden lopussa n. 600 henkilöä. Hoitotakuu ylittyi vuoden aikana 695 henkilön osalta. Tästä annettiin selvitys Etelä-Suomen AVI:lle elokuussa 2021. Kiireettömään hoitoon pääsi 4 kk:n sisällä. Palvelut tuotettiin lähes 100% omana toimintana. Vuokratyövoiman käyttö oli vähäistä ja painottui Luona oy:n Vantaan suun terveydenhuollolta hankkiman turvapaikan hakijoiden kiireellisen hoidon järjestämiseen.

Erikoishammashoito tuotettiin omana toimintana erikoishammashoidon yksikössä. Erikoishammashoidon palveluita myytiin Porvoon, Loviisan, Sipoon ja Siuntion kunnille.

Vuoden 2021 aikana jatkettiin kaiken ikäisten kuntalaisten yksilöllistä suun hoitoa sovittujen toimintamallien mukaisesti. Palveluja tarjottiin monimuotoisesti myös etävastaanottoina kohdennetuille asiakasryhmille.

Neuvola, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon asetuksen mukaiset määräaikaiset terveystarkastukset toteutuivat suunnitellusti. Yhteistyötä lasten suun terveyden edistämiseksi tehtiin sosiaali- ja terveystoimen toimialan sisällä säännöllisissä yhteistyötapaamisissa äitiys- ja lastenneuvolan kanssa. Varhaiskasvatuksen kanssa jatkettiin yhteistyötä ja toimitettiin materiaalia Hymyhammas-terveystuokioiden pitämiseen esiopetuksessa. Kasvun- ja osallisuuden toimialan kanssa jatkettiin yhteistyötä koululaisten hyvinvointiyhteistyön merkeissä ja päivitettiin jokaisen koulun syksyn tiedotteeseen liitettävä koululaisen hyvinvointitiedote sekä Vilma-tiedote kouluterveydenhuollon palveluista. Suun terveydenhuolto osallistui sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan TERHO-ryhmän toimintaan.

Lastensuojelun ja suun terveydenhuollon yhteistyökäytäntöjä jatkettiin sovitusti. Osallistuttiin lähisuhdeväkivallan ehkäisytyöhön nimeämällä palvelualueen avainhenkilöt, osallistumalla puheeksiotto -koulutuksiin, tuomalla tietoa koulutuksista ja kuvaamalla puheeksiotto -prosessi henkilöstölle.

Ikääntyneiden suun terveyttä tuettiin pandemian mahdollistamien toimintojen puitteissa. Avo- ja hoivaasumisen sekä vanhus- ja vammaispalvelujen henkilökuntaa tuettiin ja kannustettiin pitämään yllä jokapäiväistä suunterveyttä hoivapalveluiden asiakkaille. Ohjaamisen ja opastamisen tukena käytettiin sähköistä alustaa, jonne tuotettiin koulutuskokonaisuus autettavan henkilön suunhoidon kokonaisuudesta. Lisäksi koulutettiin läsnä/-etäkoulutuksilla alan opiskelijoita (lähihoitajat, sairaanhoitajat, hoivaavustajat), eläkeläisryhmiä sekä omaishoitajia. Suun terveydenhuollon ammattilaisten hoiva-asumisen käyntejä ja toimintaa yhtenäistettiin toiminnan yhteisellä koordinoinnilla.

Päihdekuntoutujien yhteistyömallin mukaista toimintaa jatkettiin Koisorannan palvelukeskuksen kanssa. Lisäksi jatkettiin yhteistyötä terveyspalveluiden asiakasvastaavahoitajien kanssa (asva), paljon palveluita käyttävien ja tarvitsevien hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

Osallistuttiin vakiintuneilla toimintamalleilla erilaisiin jalkautuviin, matalan kynnyksen, yhteisöllisiin tapahtumiin suun terveys -aiheisilla teemoilla: puolustusvoimien kutsunnat, kesäruokailu-, terkkari ja -olkkari, Varian hyvinvointiviikot, Asunnottomien yö, Yhteinen pöytä. Osallistuttiin erilaisiin monikulttuurisiin hankkeisiin, kuten Careeria-hanke ja Ruokailoa kaikille -hanke.

Tarjottiin nuorille osallistumis-, vuorovaikutus- ja vaikuttamismahdollisuuksia toimimalla sähköisillä alustoilla suun terveys -aiheisilla teemoilla: Etsivä nuorisotyö- ja nuorisotalot, joissa toimittiin mukana Habbo-hotellissa sekä Ryhmis-Chat, jossa toimittiin Sekaisin Chat-alustalla. Vahvistettiin potilaan osallistumista ja vastuunottoa oman terveyden ylläpitämisessä ja hyvien valintojen tekemisessä integroimalla suun terveysvalmennus-osio Hyvinvointimentorointi-ohjelman kolmeen osa-alueeseen (hyvinvointitaidot, ravinto ja uni).

Jatkettiin yhteistyötä toimialan osallisuusverkostossa ja edistettiin palvelualueena kuntalaisten osallisuutta: vahvistettiin viestinnällisillä toimilla tieto-osallisuutta jakamalla suun terveys -aiheisia infoja some-kanavien kautta, Facebook ja Instagram. Tuotettiin monikielisiä videoita ja muuta materiaalia kuntalaisten käyttöön verkkosivuille sekä some-kanaville. Tuettiin kuntalaisten mahdollisuutta kysyä matalalla kynnyksellä suun terveyteen liittyvistä asioista, jalkauduttiin avoimiin kohtaamispaikkoihin yhteisötaloille ja kirjastoihin. Hyödynnettiin Oma-Vantaa kanavaa asiakaspalautekanavana. Vahvistettiin ammattilaisten asiakaskohtaamistaitoja kouluttamalla henkilöstöä motivoivan keskustelun työmenetelmästä. Kaikki esimiehet osallistuivat Erätauko-koulutuksiin. Ideoitiin osallisuustyökalun käyttömahdollisuuksia.

Kehitettiin palvelumuotoilun menetelmin integroituja palveluita Koivukylän terveysaseman diabetesprojektissa (yhteistyöprojekti Aalto-yliopiston kanssa). Tunnistettiin kolme palvelukonseptia, joita terveysaseman henkilökunta jalkautti käytännön työhön. Konsepteja voidaan hyödyntää vastaavien integroitujen, käyttäjälähtöisten palveluiden kehittämisessä.

Jatkettiin ja vahvistettiin MEK-hankkeen toimenpiteitä ja hyväksi koettuja toimintamalleja. Toimittiin aktiivisesti viidellä eri MEK-alueella ja tavoitettiin lukuisa määrä eri ikäisiä kuntalaisia, joista noin puolet oli maa-hanmuuttaja taustaisia. Toteutettiin vaihtoehtoisia kohtaamistapoja, Teams ja Zoom, sekä verkostoiduttiin eri toimijoiden ja sidostyhmien kanssa.

Edistettiin tasa-arvo ja yhdenvertaisuustyötä huomioimalla sukupuolinäkökulma tilinpäätöksessä. Aloitettiin systemaattinen sukupuolittainen tiedonkeruu ja seuranta sekä jatkettiin sukupuolitietoisen budjetoinnin ideointia tarkoituksena tunnistaa käytännön konkreettisia toimia.

Edistettiin Vantaa.fi-verkkosivu-uudistusta palvelualueen osalta sekä osallistuttiin vahvasti digitaalisten palveluiden kehittämiseen niin omalla palvelualueella kuin Vake-sote ryhmissä.

Osallistuttiin Vantaa-Kerava hyvinvointialueen tulevaisuuden palveluiden kehittämiseen osallistumalla eri palvelupakettien toimintaan sekä hankerahahakemuksiin.

- Neuvonta- ja asiakasohjaus-kärki: sähköisen asioinnin palvelupaketti.
- Lasten, nuorten ja perheiden palvelut; perhekeskuskehittäminen sekä mielenterveys- ja päihde-työn kehittäminen.
- Vastaanottopalvelut sekä TEOT-hanke (osatyökykyisten hanke).

Tunnusluvut

Terveydenhuollon palvelut
Suun terveydenhuolto

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
suun terveydenhuollon asiakkaat	72 290	74 987	77 159	74 375	60 348	72 354
tutkitut	40 230	36 871	36 021	34 209	26 516	28 282
käynnit yhteensä	198 416	203 435	204 152	193 802	136 442	180 235
kliiniset tunnit (kaikki suorittajat	122 338	122 617	124 480	121 720	93 532	123 112
käynnit hammaslääkärillä	147 073	149 550	137 227	130 412	93 842	124 869
käynnit suuhygienistilla	45 388	48 514	51 092	52 280	35 122	47 787
käynnit hammashoitajalla	9 541	11 212	11 276	8 103	3 923	7 579
peruuttamattomat poisjäännit	8 972	9 245	9 261	10 548	10 172	9 881
peruuttamattomien poisjääntien kliiniset tunnit	5 306	5 420	5 401	6 266	6 065	5 822
kiireettömän hoidon jonossa	0	0	0	0	3 389	710
kiireetön hoitoonpääsy, T3	0	0	0	0	120	120
hammaslääkärissäkävijöiden osuus väestöstä (peittävyys)	27,10	26,76	27,57	24,21	18,25	18,40
hammaslääkärissäkäynti/ potilas (toistuvuus)	2,53	2,55	2,23	2,36	2,20	2,86
Suun terveydenhuollon kustannukset						
kokonaiskustannukset (1000 €)	22 678	23 235	23 468	24 192	23 456	24 208
euroa/ tutkittu	564	630	652	707	885	856
Asiakasmaksutulot (1 000 €)	6 047	6 045	6 198	5 876	4 388	5 286

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen talous, investoinnit ja rahoitus

Liikelaitosta sitova taloudellinen tavoite on pääoman tuottovaatimus. Laitos täytti sille asetetun vaatimuksen ja tuloutti kaupungille korvausta peruspääomasta 68 210,04 euroa ja korkoa kaupungin lainasta 159 158,04 euroa.

Liikevaihto oli 24 019 826,90 euroa (vuonna 2020 21 609 926,44 euroa), muutos edellisvuoteen verrattuna oli +11,2 prosenttia. Liiketoiminnan muut tuotot olivat 660 849,84 euroa (vuonna 2020 2 012 632,86 euroa).

Asiakasmaksuasetuksen mukaiset tuotot olivat 20,4 prosenttia enemmän kuin vuonna 2020 (vuonna 2021 5 285 760,37 euroa ja vuonna 2020 4 388 344,75 euroa). Palvelutuotot palvelusopimukseen perustuen olivat 18 225 000 euroa (vuonna 2020 16 600 477,00 euroa). Painotettujen toimenpiteiden määrä oli 379 105 kappaletta (vuonna 2020 343 106 kappaletta), mikä alitti palvelusopimuksen tavoitemäärän (450 000 painotettua toimenpidettä). Pandemia-avustusta liikelaitokselle suoritettiin 625 000,00 euroa (liiketoiminnan muut tuotot) erityisesti menetettyjen asiakasmaksutuottojen korvaamiseksi.

Operatiiviset kulut (kokonaiskulut ilman rahoituksen eriä) olivat 24 009 935,65 euroa (vuonna 2020 23 261 022,25 euroa). Materiaali- ja palveluostoja oli 6 225 468,94 euroa (vuonna 2020 5 314 094,72 euroa). Aine- ja tarvikehankinnoissa jouduttiin lisäämään hankintoja (muutos 334 100,88 euroa) johtuen pandemian edellyttämistä suojavarusteista sekä erityisinstrumenteista ja -välineistä. Palveluostoja nosti (muutos 577 273,34 euroa) välinehuollon palveluiden siirtyminen omasta toiminnasta HUS:n tuottamaksi. Henkilöstökulut olivat 15 824 792,20 euroa (vuonna 2020 16 024 704,73 euroa). Muutos johtuu välinehuollon liikkeenluovutuksesta henkilösiirtoineen HUS:lle. Liiketoiminnan muut kulut olivat vuonna 2021 1 948 270,55 euroa (vuonna 2020 1 889 920,43 euroa). Operatiiviset kulut yhtä painotettua toimenpidettä kohden vuonna 2021 olivat 63,33 euroa verrattuna vuoteen 2020 67,80 euroa.

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen suunnitelman mukaiset poistot olivat 11 403,96 euroa (vuonna 2020 32 302,37 euroa).

Rahoituserät olivat asetettujen raamien mukaiset: korkokulut kunnalle 159 158,04 euroa (korko 7,00 %) ja korvaus peruspääomasta 68 210,04 euroa.

Liikelaitoksen tulos oli 470 068,11 euroa ylijäämäinen (vuonna 2020 ylijäämä oli 166 952,47 euroa ylijäämäinen).

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen investoinnit vuonna 2021 rahoitettiin leasingperusteella, joten investointeja ei kirjattu taseeseen, sama peruste on ollut voimassa myös edellisinä vuosina.

Liikelaitoksen pysyvät vastaavat (koneet ja kalusto) olivat vuoden 2021 lopussa nolla euroa (vuonna 2020 10 485,40 euroa). Liikelaitoksen viimeinen poistokirjaus tehtiin elokuussa eikä taseessa ole poistettavaa käyttöomaisuutta. Vaihtuvat vastaavat vuoden 2021 lopussa olivat 7 086 298,83 euroa (vuonna 2020 6 710 481,98 euroa). Yhdystileillä olevat rahat (=saamiset kunnalta) olivat vuoden 2021 lopussa 6 296 402,06 euroa (vuonna 2020 5 955 696,17 euroa). Liikelaitoksen pankkisaamiset vuoden 2021 lopulla olivat 83 157,63 euroa (vuonna 2020 97 807,31 euroa).

Liikelaitoksen oma pääoma vuoden 2021 lopussa oli 992 612,19 euroa (vuoden 2020 lopussa 383 087,78 euroa). Liikelaitoksen peruspääoman ylijäämä on 18 177,19 euroa.

Toiminta vuonna 2021

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitos on kuntalain 10 a luvun mukaisesti 1.6.2010 perustettu kunnallinen liikelaitos, jonka hallinto järjestetään liikelaitoksen johtosäännön sekä Vantaan kaupungin johtosääntöjen ja hallintosäännön määräyksin. Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunta huolehtii kaupunginvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden mukaisesti tehtäväalueensa toiminnan tuloksellisuudesta. Johtokunta kokoontui vuoden 2021 aikana yhdeksän kertaa.

Liikelaitoksen johtokunta kaudella 2021–2022:

Varsinaiset jäsenet:	Varajäsenet:
Matti Lepistö, puheenjohtaja	Henna-Maria Vihavainen
Raija Heikkonen, varapuheenjohtaja (eronnut 31.12.2021)	Eeva Pitkänen
Anneli Karhunen	Vesa Männistö
Minna Heikkinen	Kati Paajanen
Heikki Hölttä	Tuukka Rämö

Kaupungin organisaatiossa Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitos kuuluu sosiaali- ja terveydenhuollon toimialaan. Liikelaitosta johtaa suun terveydenhuollon johtaja, joka toimii liikelaitoksen toimitusjohtajana. Toiminta on ollut organisoituna 31.3.2021 saakka kolmeen palveluyksikköön: hammaslääkäripalvelut, jota johtaa johtava ylihammaslääkäri, hoitajapalvelut, jota johtaa ylihoitaja sekä hallinnolliset palvelut, jota johtaa suun terveydenhuollon johtaja. 1.4.2021 alkaen palveluyksiköitä olivat ylihammaslääkäreiden johdolla toimivat erikoishoidon yksikkö sekä Länsi-, Keski- ja Pohjois-Vantaan palveluyksiköt, ylihoitajan johtama hoitotyön yksikkö sekä suun terveydenhuollon johtajan alaisuudessa toimivat hallinnolliset palvelut. Toimipisteitä on 24 sekä yksi liikkuva yksikkö.

Henkilöstö

Henkilökuntaa oli vuoden 2021 lopussa yhteensä 300 henkilöä (vuonna 2020 oli 329 henkilöä), joista määräaikaisia oli 38 (vuonna 2020 45), työllistettyjä oli 2 (vuonna 2020 oli 4). Henkilökunnasta 93,3 prosenttia oli naisia ja 6,7 prosenttia miehiä.

Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Toiminnassa noudatetaan hyvän johtamis- ja hallintotavan periaatteita. Toimintaohjeistusta on kehitetty ohjaamaan sisäistä valvontaa tulosyksiköissä esimiestyön kautta. Säännöllisesti pidettävillä yhteisillä kokouksilla taataan yhteinen käytäntö. Suun terveydenhuollon ammattilaisten ja asiantuntijoiden sekä esimiesten järjestelmällisellä koulutuksella taataan yhteinen näkemys.

Liikelaitoksen varojen käyttöä valvoo toimitusjohtaja. Tavoitteiden toteutumisesta ja taloudesta raportoidaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunnalle säännöllisesti pidettävien kokousten yhteydessä. Vantaan kaupungille raportointi tapahtuu kolmannes vuosittain.

Rahoitus- ja korkoriskien hallinta Vantaan kaupunkikonsernissa on keskitetty rahoituksen tulosalueelle. Vahinko- ja vastuuriskit on rajattu vakuuttamalla. Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen vakuutukset on hoidettu osana kaupungin vakuutuksia. Tämä varmistaa kattavan vakuutusturvan ja ajantasaisuuden.

Suun terveydenhuollon toimintaan on kohdistunut normaaleina pidettäviä potilasvalituksia. Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksella ei ole tiedossa tilikaudella 2021 lakien ja säännösten sekä hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista seuraisi merkittävä korvaus, kanne tai muu vaatimus tai oikeusseuraamus.

Tilikauden aikana välinehuollon liikkeenluovutuksen yhteydessä luovutettiin HUS:lle liikelaitoksen hallussa olleita välinehuollon koneita ja laitteita liikkeenluovutussopimuksen mukaisesti. HUS:lle luovutetuista koneista ja laitteista kaksi oli liikelaitoksen käyttöomaisuudessa, loput olivat joko leasing-sopimuksella tai niillä ei ole jäännösarvoa taseessa. Näin ollen tilikauden aikana ei ole todettu omaisuuden hankinnassa, luovutuksessa tai käyttöarvossa menetyksiä tai arvonalennuksia.

Hankintasopimuksissa käytetään kaupungin yleisiä sopimusehtoja. Erityissopimusten laadinnassa ja tulkinnassa käytetään mm. kaupungin sosiaali- ja terveystoimen hankintayksikön erityisasiantuntija- ja lakimiespalveluja.

Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Vantaan Suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä 470 068,11 euroa siirretään taseen oman pääoman eräksi. Ylijäämä kattaa aikaisempien vuosien alijäämän ja liikelaitoksen oma pääoma on ylijäämäinen.

5.2.2 Johtokunnan hyväksymä talousarvion toteutumisvertailu

Tuloslaskelma

Tuloslaskelman lyhennelmä 1000 €	Talousarvio 2021	Toteuma	Poikkeama
Liikevaihto	24 775	24 020	- 755
Liiketoiminnan muut tuotot	635	661	26
Materiaalit ja palvelut	- 5 326	- 6 225	- 899
Henkilöstökulut	- 17 143	- 15 825	1 318
Poistot ja arvonalentumiset	- 10	- 11	- 1
Liiketoiminnan muut kulut	- 2 338	- 1 948	390
Liikeylijäämä (-alijäämä)	**593**	**672**	**79**
Muut rahoitustuotot ja -kulut	17	28	11
Kunnalle maksetut korkokulut	- 159	- 159	0
Korvaus peruspääomasta	- 68	- 68	0
Rahoitustuotot ja -kulut	- 210	- 201	9
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**383**	**470**	**87**

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelman lyhennelmä 1000 €	Talousarvio 2021	Toteuma	Poikkeama
Toiminnan ja investointien rahavirta	393	481	88
Rahoituksen rahavirta	0	- 496	- 496
Rahavarojen muutos	**393**	**- 15**	**- 408**

5.2.3 Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut

Vantaan Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tuloslaskelma		1.1. - 31.12.2021		1.1. - 31.12.2020
Liikevaihto		24 019 826,90		21 609 926,44
Liiketoiminnan muut tuotot		660 849,84		2 012 632,86
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-	2 312 542,15	-	1 978 441,27
Palveluiden ostot	-	3 912 926,79	-	3 335 653,45
	-	6 225 468,94	-	5 314 094,72
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-	12 741 202,75	-	12 956 559,04
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-	2 599 452,25	-	2 599 939,09
Muut henkilösivukulut	-	484 137,20	-	468 206,60
	-	15 824 792,20	-	16 024 704,73
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-	11 403,96	-	32 302,37
Liiketoiminnan muut kulut	-	1 948 270,55	-	1 889 920,43
Liikeylijäämä (-alijäämä)		**670 741,09**		**361 537,05**
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot		28 154,13		32 956,88
Kunnalle maksetut korkokulut	-	159 158,04	-	159 158,04
Korvaus peruspääomasta	-	68 210,04	-	68 210,04
Muut rahoituskulut	-	1 459,03	-	173,38
	-	200 672,98	-	194 584,58
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		**470 068,11**		**166 952,47**
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		0,00		0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		**470 068,11**		**166 952,47**

Tuloslaskelman tunnusluvut	2021	2020
Sijoitetun pääoman tuotto, %	21,4	14,8
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	21,4	14,8
Voitto, %	2,0	0,8

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen rahoituslaskelma	1.1. - 31.12.2021	1.1. - 31.12.2020
Toiminnan rahavirta		
Liikeylijäämä (-alijäämä)	670 741,09	361 537,05
Poistot ja arvonalentumiset	11 403,96	32 302,37
Rahoitustuotot ja -kulut	- 200 672,98	- 194 584,58
Tulorahoituksen korjauserät	- 918,60	0,00
	480 553,47	199 254,84
Investointien rahavirta		
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	0,04	0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	**480 553,51**	**199 254,84**
Rahoituksen rahavirta		
Oman pääoman muutokset	139 456,30	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	64 487,94	0,00
Saamisten muutos kunnalta	- 340 705,89	- 1 339 199,58
Saamisten muutos muilta	- 49 760,64	28 894,37
Korottomien velkojen muutos kunnalta	420,00	- 180,00
Korottomien velkojen muutos muilta	- 309 100,90	376 838,12
Rahoituksen rahavirta	**- 495 203,19**	**- 933 647,09**
Rahavarojen muutos	**- 14 649,68**	**- 734 392,25**
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	83 157,63	97 807,31
Rahavarat 1.1.	97 807,31	832 199,56
	- 14 649,68	- 734 392,25

Rahoituslaskelman tunnusluvut	2021	2020
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v., €	1 126 838	646 284
Investointien tulorahoitus, %	-	-
Lainanhoitokate	4,0	2,3
Laskennallinen lainanhoitokate	1,9	1,2
Kassan riittävyys, pv	1,3	1,5
Quick ratio	1,9	1,7
Current ratio	1,9	1,7

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen tase	1.1. - 31.12.2021	1.1. - 31.12.2020
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat	**0,00**	**10 485,40**
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	0,00	10 485,40
	0,00	10 485,40
Vaihtuvat vastaavat	**7 086 298,83**	**6 710 481,98**
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	706 739,14	656 978,50
Saamiset kunnalta	6 296 402,06	5 955 696,17
	7 003 141,20	6 612 674,67
Rahat ja pankkisaamiset	83 157,63	97 807,31
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**7 086 298,83**	**6 720 967,38**
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	**992 612,19**	**383 087,78**
Peruspääoma	974 435,00	974 435,00
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	- 451 890,92	- 758 299,69
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	470 068,11	166 952,47
Toimeksiantojen pääomat	**64 487,94**	**0,00**
Lahjoitusrahastojen pääomat	64 487,94	0,00
Vieras pääoma	**6 029 198,70**	**6 337 879,60**
Pitkäaikainen		
Lainat kunnalta	2 273 680,16	2 273 680,16
Lyhytaikainen		
Ostovelat	571 317,01	619 400,62
Korottomat velat kunnalta	420,00	0,00
Muut velat	721 751,66	703 424,43
Siirtovelat	2 462 029,87	2 741 374,39
	3 755 518,54	4 064 199,44
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**7 086 298,83**	**6 720 967,38**

Taseen tunnusluvut	2021	2020
Omavaraisuus, %	14,0	5,7
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	24,4	26,8
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	18,2	-591,3
Lainakanta 31.12., 1000 €	2 273,7	2 273,7
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., 1000 €	2 273,7	1 638,1
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	9,5	6,9
Asukasmäärä	239 206	237 231

5.2.4 Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet sekä -menetelmät

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelmanmukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Pysyviin vastaaviin ei ole kirjattu pieniä hankintoja, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, vaan ne on kirjattu tilikauden kuluksi. Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain

1 000 €	2021	2020
Liikelaitoksen tuotot alueittain		
Korvaukset valtiolta	63	60
Myyntituotot kunnilta ja kuntayhtymiltä	222	177
Myyntituotot muilta	5 399	4 463
Opetuspalvelumaksut	0	1
Palvelusopimukseen perustuvat tuotot	18 335	16 908
Liiketoiminnan muut tuotot	661	2 013
Toimintatuotot yhteensä	**24 680**	**23 622**

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

	Poistomenetelmä	Poistoaika ennen 1.1.2013 hankitut	Poistoaika 1.1.2013 alkaen hankitut
Aineelliset hyödykkeet			
Sairaala- ja terveydenhuoltolaitteet	tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	3 vuotta	3 vuotta

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Pysyvät vastaavat		
Aineelliset hyödykkeet	Koneet ja kalusto	
1 000 €	**2021**	**2020**
Poistamaton hankintameno 1.1.	11	43
Tilikauden poisto	-11	-32
Poistamaton hankintameno 31.12.	0	11

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely		
1 000 €	**2021**	**2020**
Peruspääoma 1.1.	974	974
Peruspääoma 31.12.	974	974
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	-591	-758
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	-452	-758
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	470	167
Oma pääoma yhteensä	**992**	**383**

Toimeksiantojen pääomat		
1 000 €	**2021**	**2020**
Lahjoitusrahastojen pääomat	64	0
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	**64**	**0**

Vieras pääoma		
1 000 €	**2021 Lyhytaikainen**	**2020 Lyhytaikainen**
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat	33	48
Yhteensä	**33**	**48**
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä		
Ostovelat	203	126
Yhteensä	**203**	**126**
Vieras pääoma yhteensä	**236**	**174**

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		
1 000 €	**2021**	**2020**
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Palkkojen ja henkilökulujen jaksotukset	2 460	2 611
Muut tilinpäätösjaksotukset	2	131
Siirtovelat yhteensä	**2 462**	**2 742**

Vakuudet ja vastuusitoumukset

Vuokravastuut		
1 000 €	**2021**	**2020**
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	185	184
Myöhemmin maksettavat	342	452
Vuokravastuut yhteensä	**527**	**636**

Vuokravastuut ilmoitetttu ilman arvonlisäveroa.

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2021	**2020**
Virka- ja työsuhteisia	260	280
Määräaikaisia	38	45
Työllistetyt	2	4
Yhteensä	**300**	**329**

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2021	**2020**
Kansallinen kokoomus Vantaa	1 700	720
Suomen Kristillisdemokraatit	180	30
Perussuomalaiset	180	0
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue Vantaa	486	486
Vihreä liitto Vantaa	600	450
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	**3 146**	**1 686**

5.2.5 Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen tilinpäätöksen 2021 allekirjoitukset

Matti Lepistö
johtokunnan puheenjohtaja

Raija Heikkonen
johtokunnan jäsen, vara pj

Anneli Karhunen
johtokunnan jäsen

Minna Heikkinen
johtokunnan jäsen

Heikki Hölttä
johtokunnan jäsen

Helena Salusjärvi-Juopperi
suun terveydenhuollon johtaja, tj.

Vantaalla 15.3.2022

Tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Helsinki 4. 5. 2022

KPMG Oy Ab
tilintarkastusyhteisö

Juha Huuskonen
KHT, JHT

5.3 Liikelaitosten vaikutus kaupungin talouteen

	Tuloslaskelman toteumat milj. €			Sisäisten erien eliminoinnit milj. €			Kokonais-tarkastelu milj. €
	Kaupunki	Liike-laitokset	Rahastot	Kaupunki	Liike-laitokset	Rahastot	Tuloslaskelma yhteensä
Toimintatuotot							
Myyntituotot, ulkoiset	43,00	26,38	0,00				69,38
Myyntituotot, sisäiset	5,84	29,70	0,00	-5,84	-29,70	0,00	0,00
Maksutuotot, ulkoiset	69,39	6,45	0,00				75,84
Maksutuotot, sisäiset	0,51	0,02	0,03	-0,51	-0,02	-0,03	0,00
Tuet ja avustukset, ulkoiset	102,14	3,52	0,00				105,66
Tuet ja avustukset, sisäiset	0,00	0,63	0,00	0,00	-0,63	0,00	0,00
Muut toimintatuotot, ulkoiset	82,96	0,34	0,00				83,30
Muut toimintatuotot, sisäiset	184,49	0,00	0,46	-184,49	0,00	-0,46	0,00
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-514,69	-43,66	0,00				-558,35
Palvelujen ostot, ulkoiset	-809,72	-5,51	-0,76				-815,99
Palvelujen ostot, sisäiset	-34,93	-1,82	0,00	34,93	1,82	0,00	0,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, ulk.	-56,45	-4,52	0,00				-60,97
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, sis.	-0,01	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00
Avustukset, ulkoiset	-73,72	-0,05	0,00				-73,77
Avustukset, sisäiset	-0,63	0,00	0,00	0,63			0,00
Muut toimintakulut, ulkoiset	-67,25	-3,97	0,00				-71,23
Muut toimintakulut, sisäiset	-180,46	-3,83	0,00	180,46	3,83	0,00	0,00
Toimintakate	**-1 249,52**	**3,66**	**-0,27**	**25,18**	**-24,69**	**-0,49**	**-1 246,12**
Verotulot	1 131,64						1 131,64
Valtionosuudet	255,32						255,32
Rahoitustuotot ja -kulut							
Korkotuotot, ulkoiset	12,19	0,03	1,49				13,71
Korkotuotot, sisäiset	0,16	0,00	0,00	-0,16			0,00
Muut rahoitustuotot, ulkoiset	13,92	0,00	0,03				13,95
Muut rahoitustuotot, sisäiset	0,07	0,00	0,00	-0,07			0,00
Korkokulut, ulkoiset	-1,64	0,00	0,00				-1,64
Korkokulut, sisäiset	0,00	-0,16	0,00	0,00	0,16		0,00
Muut rahoituskulut, ulkoiset	-0,25	0,00	0,00				-0,25
Muut rahoituskulut, sisäiset	0,00	-0,07	0,00	0,00	0,07		0,00
Vuosikate	**161,88**	**3,47**	**1,25**	**24,96**	**-24,47**	**-0,49**	**166,60**
Poistot ja arvonalentumiset							
Suunnitelman mukaiset poistot	-101,23	-1,51	-1,00				-103,73
Arvonalentumiset	-1,52	0,00	0,00				-1,52
Tilikauden tulos	**59,14**	**1,96**	**0,25**	**24,96**	**-24,47**	**-0,49**	**61,35**
Varausten ja rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		0,30	-0,25				0,06
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**59,14**	**2,26**	**0,00**	**24,96**	**-24,47**	**-0,49**	**61,41**

	Rahoituslaskelman toteumat milj. €			Sisäisten erien eliminoinnit milj. €			Kokonais-tarkastelu milj. €
	Kaupunki	Liike-laitokset	Rahastot	Kaupunki	Liike-laitokset	Rahastot	Rahoitus-laskelma yhteensä
Toiminnan rahavirta							
Vuosikate	161,88	3,47	1,25	24,96	-24,47	-0,49	166,60
Tulorahoituksen korjauserät	-57,16	-0,24					-57,40
Investointien rahavirta							
Investointimenot	-116,06	-2,30	-2,24				-120,61
Rahoitusosuudet investointeihin	3,90	0,12					4,02
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	75,70	0,24					75,94
Toiminnan ja investointien rahavirta	**68,27**	**1,29**	**-1,00**	**24,96**	**-24,47**	**-0,49**	**68,55**
Rahoituksen rahavirta							
Antolainauksen muutokset							
Antolainasaamisten lisäykset	-0,12		-34,17				-34,28
Antolainasaamisten vähennykset	2,93		5,28				8,21
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	70,00						70,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-79,48						-79,48
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-6,68						-6,68
Oman pääoman muutokset	0,80	0,14					0,94
Muut maksuvalmiuden muutokset							
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0,75	0,06					0,82
Vaihto-omaisuuden muutos	-0,20						-0,20
Saamisten muutos	-30,77	3,16	27,10	0,10	-4,31	-27,56	-32,29
Korottomien velkojen muutos	-13,22	0,40	0,05	31,77	0,01		19,00
Rahoituksen rahavirta	**-55,99**	**3,76**	**-1,73**	**31,86**	**-4,31**	**-27,56**	**-53,96**
Rahavarojen muutos	**12,28**	**5,04**	**-2,73**	**56,82**	**-28,77**	**-28,05**	**14,59**

5.4 Muiden eriytettyjen yksiköiden tilinpäätökset

5.4.1 Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston tilinpäätöslaskelmat

Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston tuloslaskelma		1.1. - 31.12.2021		1.1. - 31.12.2020
Liikevaihto		556,00		572,00
Materiaalit ja palvelut				
Palvelujen ostot	-	49,45	-	72,31
Liikeylijäämä (-alijäämä)		**506,55**		**499,69**
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot		1 475 074,86		1 391 773,92
Muut rahoitustuotot		18 434,79		20 085,46
		1 493 509,65		1 411 859,38
Ylijäämä (alijäämä) ennen rahastosiirtoja		**1 494 016,20**		**1 412 359,07**
Rahaston lisäys (-) tai vähennys (+)	-	1 494 016,20	-	1 412 359,07
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		**0,00**		**0,00**

Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston rahoituslaskelma		1.1. - 31.12.2021		1.1. - 31.12.2020
Toiminnan rahavirta				
Liikeylijäämä (-alijäämä)		506,55		499,69
Rahoitustuotot ja -kulut		1 493 509,65		1 411 859,38
Toiminnan rahavirta		**1 494 016,20**		**1 412 359,07**
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys muilta	-	34 165 758,64	-	150 000,00
Antolainasaamisten vähennys muilta		5 284 308,37		3 013 147,45
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Saamisten muutos kunnalta		27 558 422,96	-	4 284 814,61
Saamisten muutos muilta	-	20 988,89		5 238,60
Korottomien velkojen muutos muilta	-	150 000,00		0,00
Rahoituksen rahavirta	**-**	**1 494 016,20**	**-**	**1 416 428,56**
Rahavarojen muutos		**0,00**	**-**	**4 069,49**
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.		0,00		0,00
Rahavarat 1.1.		0,00		4 069,49
		0,00	-	4 069,49

Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston tase	31.12.2021	31.12.2020
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat	**72 119 611,68**	**43 238 161,41**
Sijoitukset		
Muut lainasaamiset	72 119 611,68	43 238 161,41
Vaihtuvat vastaavat	**26 530 580,20**	**54 068 014,27**
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset kunnalta	26 399 553,76	53 957 976,72
Lyhytaikaiset saamiset		
Siirtosaamiset	131 026,44	110 037,55
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**98 650 191,88**	**97 306 175,68**
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	**98 650 191,88**	**97 156 175,68**
Muut omat rahastot	98 650 191,88	97 156 175,68
Vieras pääoma	**0,00**	**150 000,00**
Lyhytaikainen		
Siirtovelat	0,00	150 000,00
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**98 650 191,88**	**97 306 175,68**

5.4.2 Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston tilinpäätöslaskelmat

Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston tuloslaskelma	1.1. - 31.12.2021	1.1. - 31.12.2020
Liiketoiminnan muut tuotot	0,00	- 3 582,88
Materiaalit ja palvelut		
Palvelujen ostot	- 154 595,00	- 106 352,85
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 998 860,08	- 715 243,71
Liiketoiminnan muut kulut	0,00	- 81 698,29
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	0,00	- 31,10
Muut rahoituskulut	0,00	- 65,63
	0,00	- 96,73
Liikeylijäämä (-alijäämä)	**- 1 153 455,08**	**- 906 974,46**
Rahaston lisäys (-) tai vähennys (+)	1 153 455,08	906 974,46
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**0,00**	**0,00**

Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston rahoituslaskelma	1.1. - 31.12.2021	1.1. - 31.12.2020
Toiminnan rahavirta		
Liikeylijäämä (-alijäämä)	- 1 153 455,08	- 906 974,46
Poistot ja arvonalentumiset	998 860,08	715 243,71
	- 154 595,00	- 191 730,75
Investointien rahavirta		
Investointimenot	- 2 243 666,23	- 4 132 743,94
Toiminnan ja investointien rahavirta	**- 2 398 261,23**	**- 4 324 474,69**
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	2 571 387,80	4 463 312,51
Saamisten muutos muilta	0,00	13 020,00
Korottomien velkojen muutos muilta	- 173 126,57	- 151 857,82
Rahoituksen rahavirta	**2 398 261,23**	**4 324 474,69**
Rahavarojen muutos	**0,00**	**0,00**
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	0,00	0,00
Rahavarat 1.1.	0,00	0,00
	0,00	0,00

Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston tase	31.12.2021	31.12.2020
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat	**18 206 781,79**	**16 961 975,64**
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset	928 823,02	980 424,30
Kiinteät rakenteet ja laitteet	16 951 374,48	10 602 194,79
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	326 584,29	5 379 356,55
	18 206 781,79	16 961 975,64
Vaihtuvat vastaavat	**881 053,31**	**3 452 441,11**
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset kunnalta	881 053,31	3 452 441,11
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**19 087 835,10**	**20 414 416,75**
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	**18 943 617,50**	**20 097 072,58**
Muut omat rahastot	18 943 617,50	20 097 072,58
Vieras pääoma	**144 217,60**	**317 344,17**
Lyhytaikainen		
Ostovelat	136 217,60	309 344,17
Muut velat	8 000,00	8 000,00
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**19 087 835,10**	**20 414 416,75**

5.4.3 Sosiaalisen luototuksen rahaston tilinpäätöslaskelmat

Sosiaalisen luototuksen rahaston tuloslaskelma	1.1. - 31.12.2021	1.1. - 31.12.2020
Liiketoiminnan muut tuotot	496,15	510,00
Materiaalit ja palvelut		
Palvelujen ostot	- 1 993,90	- 1 875,39
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	10 414,49	10 593,18
Muut rahoitustuotot	15 874,39	18 870,72
Muut rahoituskulut	- 4 973,64	- 20 492,32
Ylijäämä (alijäämä) ennen rahastosiirtoja	**19 817,49**	**7 606,19**
Rahaston lisäys (-) tai vähennys (+)	- 19 817,49	- 7 606,19
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**0,00**	**0,00**

Sosiaalisen luototuksen rahaston rahoituslaskelma	1.1. - 31.12.2021	1.1. - 31.12.2020
Toiminnan rahavirta		
Liikeylijäämä (-alijäämä)	- 1 497,75	- 1 365,39
Rahoitustuotot ja -kulut	21 315,24	8 971,58
Toiminnan rahavirta	**19 817,49**	**7 606,19**
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	- 964,47	515,24
Saamisten muutos muilta	- 26 207,58	- 9 744,78
Rahoituksen rahavirta	**- 27 172,05**	**- 9 229,54**
Rahavarojen muutos	**- 7 354,56**	**- 1 623,35**
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	407 580,31	414 934,87
Rahavarat 1.1.	414 934,87	416 558,22
	- 7 354,56	- 1 623,35

Sosiaalisen luototuksen rahaston tase	31.12.2021	31.12.2020
VASTAAVAA		
Vaihtuvat vastaavat	**1 825 307,74**	**1 805 490,25**
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	226 764,74	224 059,42
Saamiset kunnalta	894 566,68	893 602,21
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	90 291,02	60 788,23
Lainasaamiset	206 104,99	212 105,52
Rahat ja pankkisaamiset	407 580,31	414 934,87
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**1 825 307,74**	**1 805 490,25**
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	**1 825 307,74**	**1 805 490,25**
Muut omat rahastot	1 825 307,74	1 805 490,25
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**1 825 307,74**	**1 805 490,25**

5.4.4 Vahinkorahaston tilinpäätöslaskelmat

Vahinkorahaston tuloslaskelma		1.1. - 31.12.2021		1.1. - 31.12.2020
Liikevaihto		30 000,00		30 000,00
Liiketoiminnan muut tuotot		462 025,39		427 885,57
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-	1 318,35	-	3 927,32
Palvelujen ostot	-	604 045,33	-	209 507,12
	-	605 363,68	-	213 434,44
Liikeylijäämä (-alijäämä)	**-**	**113 338,29**		**244 451,13**
Rahaston lisäys (-) tai vähennys (+)		113 338,29	-	244 451,13
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		**0,00**		**0,00**

Vahinkorahaston rahoituslaskelma		1.1. - 31.12.2021		1.1. - 31.12.2020
Toiminnan rahavirta				
Liikeylijäämä (-alijäämä)	-	113 338,29		244 451,13
Toiminnan rahavirta	**-**	**113 338,29**		**244 451,13**
Rahoituksen rahavirta				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Saamisten muutos kunnalta		149 511,05		255 058,10
Saamisten muutos muilta	-	407 588,00		0,00
Korottomien velkojen muutos muilta		371 415,24	-	499 509,23
Rahoituksen rahavirta		**113 338,29**	**-**	**244 451,13**
Rahavarojen muutos		**0,00**		**0,00**
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.		0,00		0,00
Rahavarat 1.1.		0,00		0,00
		0,00		0,00

Vahinkorahaston tase	31.12.2021	31.12.2020
VASTAAVAA		
Vaihtuvat vastaavat	**8 303 995,23**	**8 045 918,28**
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset kunnalta	7 896 407,23	8 045 918,28
Lyhytaikaiset saamiset		
Muut siirtosaamiset	407 588,00	0,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**8 303 995,23**	**8 045 918,28**
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	**8 303 995,23**	**8 417 333,52**
Muut omat rahastot	8 303 995,23	8 417 333,52
Vieras pääoma	**0,00**	**- 371 415,24**
Lyhytaikainen		
Ostovelat	0,00	- 371 415,24
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**8 303 995,23**	**8 045 918,28**

5.5 Muut eriytetyt laskelmat

Tilinpäätöksessä esitetään kilpailulain 30 d §:n mukaiset eriyttämislaskelmat kilpailullisesta toiminnasta. Eriytettävät tuloslaskelmat esitetään Kaupunkistrategian ja johdon toimialan sekä Kaupunkiympäristön toimialan osalta.

Kaupunkistrategian ja johdon toimialalla on eriytetty tukipalvelujen myynti kaupungin tytäryhteisöille. Myytävät tukipalvelut koostuvat hankinnan, henkilöstöpalvelujen, talouspalvelujen sekä tietohallinnon palvelujen myynnistä. Tukipalvelujen myynti perustuu kaupungin ja yhtiön välisiin palvelusopimuksiin ja palveluista veloitetaan voimassa olevan hinnaston mukaisesti.

Eriyttäminen on tehty yksiköiden kirjanpidossa erillisillä tulosyksiköillä, joille kohdistuvat tukipalvelujen myynnistä saatavat tuotot sekä toiminnan suorat kustannukset. Suoria kustannuksia ovat palvelua tuottavien henkilöiden henkilöstökulut sekä suoraan palvelun tuottamiseen kohdistuvat palvelujen ja materiaalien ostot. Tietohallinnon osalta eriytetylle tulosyksikölle kohdentuvat myös tietojärjestelmien poistot. Eriytettävän toiminnan tuloslaskelmalle on kohdistettu lisäksi kyseiseen toimintaan kuuluva osuus yksikön yhteisistä kustannuksista, kuten vuokrakuluista sekä muista henkilösidonnaisista yhteisistä kustannuksista, kuten tietoliikenteen, palkanlaskennan ja työterveyshuollon kustannuksista. Esimiestyötä on allokoitu eriytettävään toimintaan henkilömäärän suhteessa.

Kaupunkiympäristön toimialalla on eriytetty ulkoinen tilavuokraus. Ulkoinen tilavuokraus käsittää toimitilojen vuokrauksen muille kuin Vantaan kaupungin sisäisille yksiköille sekä palvelussuhdeasuntojen vuokrauksen. Erityisryhmille vuokrattavat asunnot (esimerkiksi palveluasunnot) ovat osa kunnan lakisääteistä toimintaa ja ne on jätetty eriyttämisen ulkopuolelle. Vuokrat laskutetaan vuokrasopimukseen perustuen.

Asuntojen vuokrauksen tuotot sekä asuntoihin liittyvät suorat kustannukset kirjataan omille kustannuspaikoilleen. Lisäksi asuntovuokraukseen kohdistuu kunnan omistamien kiinteistöjen osalta poistot. Ulkoisen toimitilavuokrauksen osalta kiinteistöjen suorat tuotot ja kulut kirjataan kiinteistöittäin kirjanpitoon. Sekä rakennusten ylläpitokustannukset että poistot on eriytetty kunkin rakennuksen osalta erikseen ulosvuokrattujen neliöiden suhteessa. Kiinteistönhoidon osalta ne kustannukset, joita ei kirjanpidossa kohdisteta suoraan rakennuksille, on eriytetty ulosvuokrattujen neliöiden suhteessa kaupungin omistamien kiinteistöjen kokonaisneliömäärästä. Samassa suhteessa on kohdistettu myös yksikön henkilöstökulut ja muut yhteiset kustannukset sekä toimialahallinnon ja kaupungin sisäisten tukipalvelujen vyörytettävät kustannukset.

Kaupunkistrategian ja johdon toimialan eriytetty tuloslaskelma	1.1. - 31.12.2021	1.1. - 31.12.2020
Liikevaihto	1 780 556,31	2 154 855,81
Liiketoiminnan muut tuotot	65 970,52	78 143,75
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 4 263,93	- 6 764,34
Palvelujen ostot	- 1 061 812,79	- 998 355,60
	- 1 066 076,72	- 1 005 119,94
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	- 503 191,63	- 585 228,54
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	- 100 593,04	- 119 926,84
Muut henkilösivukulut	- 20 484,76	- 21 272,45
	- 624 269,43	- 726 427,83
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 76 073,97	- 180 729,26
Liiketoiminnan muut kulut	- 139 242,85	- 205 352,07
Liikeylijäämä (-alijäämä)	**- 59 136,14**	**115 370,46**
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoituskulut	- 64,59	- 80,19
	- 64,59	- 80,19
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**- 59 200,73**	**115 290,27**

Kaupunkiympäristön toimialan eriytetty tuloslaskelma	1.1. - 31.12.2021	1.1. - 31.12.2020
Liikevaihto	7 953 900,98	8 022 144,75
Liiketoiminnan muut tuotot	405 222,02	761 659,34
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 434 068,20	- 690 822,71
Palvelujen ostot	- 2 228 329,94	- 2 138 171,37
	- 2 662 398,14	- 2 828 994,08
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	- 112 706,08	- 167 966,85
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	- 22 609,60	- 33 839,83
Muut henkilösivukulut	- 4 648,90	- 6 359,03
	- 139 964,58	- 208 165,71
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 950 195,07	- 2 279 511,19
Liiketoiminnan muut kulut	- 3 733 182,87	- 3 231 982,45
Liikeylijäämä (-alijäämä)	**873 382,34**	**235 150,66**
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoituskulut	- 778,50	- 383,77
	- 778,50	- 383,77
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**872 603,84**	**234 766,89**

6 Luettelot ja selvitykset

6.1 Käytetyt kirjanpitokirjat ja selvitys kirjanpidon säilytyksestä

Tasekirja on Arkistolaitoksen päätöksen 3.9.2001 KA 158/43/2001 mukaan säilytettävä pysyvästi.

Kirjanpitolain 2:10 §:n mukaan tilikauden tositteet, liiketapahtumia koskeva kirjeenvaihto sekä muukin mahdollinen liiketapahtumia varmentava kirjanpitoaineisto on säilytettävä vähintään 6 vuotta sen vuoden lopusta lukien, jonka aikana tilikausi on päättynyt. Poikkeuksina kirjanpitolain 2:10 §:ään ovat muun muassa EU-hankkeiden kirjanpitoasiakirjat (10 vuotta) sekä kiinteistöinvestointiin liittyvät laskut, tositteet ja selvitykset (13 vuotta). Arkistoinnista vastaa tositteita käyttänyt toimiala.

Tilinpäätösasiakirjojen arkistointi

Tase- ja tuloslaskelmat	SAP -järjestelmässä
Rahoituslaskelmat	SAP -järjestelmässä
Tilikauden tapahtumat seurantakohteittain	SAP -järjestelmässä
Pysyvien vastaavien kohdeluettelo	SAP -järjestelmässä
Pysyvien vastaavien koontiluettelot	SAP -järjestelmässä
Päiväkirja	Asta-arkistointijärjestelmässä
Pääkirja	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 172000 Myyntisaamiset tytäryhteisöiltä	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 172500 Myyntisaamiset jäsenkuntayhtymiltä	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 173000 Myyntisaamiset, omistusyhteisöiltä, lyhytaikaiset	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 173500 Myyntisaamiset, kunnan sisäiset	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 174000 Myyntisaamiset muilta	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 254500 Ostovelat tytäryhteisöille	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 254600 Ostovelat jäsenkuntayhtymille	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 254700 Ostovelat osakkuusyhteisöille, lyhytaikaiset	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 254800 Ostovelat sisäiset, lyhytaikaiset	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 254900 Ostovelat muille	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tositelajit ja numerosarjat 2021	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tililuettelo vuodelta 2021	Asta-arkistointijärjestelmässä
Varastokirjanpidot	
Varikko	usb
Hoitotarvikevarasto	usb
Tasekirja	erikseen sidottuna
Tase-erittelyt	usb

Muilta osin kirjanpitoaineisto arkistoidaan paperille tulostetussa muodossa.

6.2 Luettelo tositelajeista

SAP -tositelajiluettelo 2021

Tositelaji	Numerosarja	Tositenumerot		Toimiala/tulosalue
02	A1	13803001 - 13803999	Palvelukassa	Verkkomaksu
14	B3	13818001 - 13818999	Verkkokauppa	Verkkokaupan yhteinen tositelaji
15	B4	13819001 - 13819999	Palvelukassa	Palvelukassojen yhteinen tositelaji
AA	01	10000000 - 12999999	Käyttöom.kirjaus	Talouspalvelut
AB	99	990000000 - 999999999	Kirjanpitotosite	Talouspalvelut
AF	03	30000000 - 38999999	Poistokirjaukset	Talouspalvelut
AZ	02	20000000 - 23999999	Investointien purku	Talouspalvelut
BA	06	60000000 - 60999999	Konekielinen tiliote	Talouspalvelut
BM	24	240000000 - 249999999	Ostomaksu,autom.	Rahoitustoimi
D5	54	540000000 - 549999999	Saku/Merlot Medi	KuPeLa /1211
DG	16	160000000 - 169999999	Asiakkaat-hyvitys	Talouspalvelut
DL	31	310000000 - 319999999	Luottotappio	Talouspalvelut
DP	08	80000000 - 89999999	Perintätoim.rahatil.	Talouspalvelut
DT	19	190000000 - 199999999	Asiakkaat - tasaus	Talouspalvelut
DV	14	140000000 - 149999999	Myyntisuor.autom.	Talouspalvelut
DZ	14	140000000 - 149999999	Myyntisuor.manuaal.	Talouspalvelut
K1	25	250000000 - 259999999	Konekeskus Kuljetus	Kuntatekniikan keskus
K2	26	260000000 - 269999999	Varikko Polttoaineet	Kuntatekniikan keskus
K6	34	340000000 - 349999999	Apotti-maksut	Sosiaali- ja terveystoimi
K7	36	360000000 - 369999999	Apotti-maksusitoumus	Sosiaali- ja terveystoimi
K9	K9	500000000 - 599999999	Rahapalautukset	Talouspalvelut
KH	20	200000000 - 209999999	Toimittajat-vel.	Talouspalvelut
KM	27	270000000 - 279999999	Toimittajat-matkust.	Talouspalvelut
KR	21	210000000 - 219999999	Toimittajat - lasku	Talouspalvelut
KS	23	230000000 - 239999999	Sisäiset maksut	Talouspalvelut
KT	24	240000000 - 249999999	Toimittajat -tasaus	Talouspalvelut
KX	28	280000000 - 289999999	Sisäiset ostolaskut	Talouspalvelut
L1	L1	66400001 - 66499999	Konekeskus, uusi	Kuntatekniikan keskus
L2	L2	66500001 - 66599999	Varikko, uusi	Kuntatekniikan keskus
LJ	LJ	42300001 - 42399999	Sisäiset vuokrat/koki	Tilakeskus
LR	LR	52000000 - 52999999	Apollo rahoitusvienti	Rahoitustoimi
PA	PA	17110001 - 17119999	Tuntipalkat	Henkilöstöpalvelut, palkanlask.
PC	PC	18110001 - 18119999	Kuukausipalkat	Henkilöstöpalvelut, palkanlask.
PD	PD	18140001 - 18149999	Kuukausipalkat	Henkilöstöpalvelut, palkanlask.
PF	PF	18150001 - 18159999	Kuukausipalkat	Henkilöstöpalvelut, palkanlask.
PH	PH	18170001 - 18179999	Kuukausipalkat	Henkilöstöpalvelut, palkanlask.
PK	PK	18190001 - 18199999	Kuukausipalkat	Henkilöstöpalvelut, palkanlask.
PL	PL	19110001 - 19119999	Palkkiot	Henkilöstöpalvelut, palkanlask.
PM	PM	19120001 - 19129999	Palkkiot	Henkilöstöpalvelut, palkanlask.
PQ	PQ	39100001 - 39199999	Palkat	Henkilöstöpalvelut, palkanlask.
PR	42	420000000 - 429999999	Hinnanmuutos	Keskusvarasto
PY	PY	18200001 - 18299999	Ennak.kirjaus lomapalk	Henkilöstöpalvelut, palkanlask.
RE	44	440000000 - 449999999	Lasku - brutto(MM)	Keskusvarasto
RV	00	1000000000 - 9899999999	Myyntilasku(SD)	Talouspalvelut
RX	93	930000000 - 939999999	Sisäinen laskutus	Talouspalvelut

Tositelaji	Numerosarja	Tositenumerot		Toimiala/tulosalue
SA	11	110000000 - 118999999	Pääkirjatilitosite	Talouspalvelut
SB	12	120000000 - 129999999	Rondo FI tosite	Talouspalvelut
ST	39	390000000 - 399999999	Pk-tilit - tasaus	Talouspalvelut
SU	SU	119000000 - 119999999	Alv-jälkikirjaustos.	Talouspalvelut
UO	57	570000000 - 579999999	Ulosottotilitykset	Talouspalvelut
WA	45	450000000 - 459999999	Tavaranluovutus	Keskusvarasto
WE	46	460000000 - 469999999	Tavaranvastaanotto	Keskusvarasto
WI	47	470000000 - 479999999	Inventointitosite	Keskusvarasto
X2	D6	14800001 - 14899999	Kaupunkikortti	Ateriapalvelut

Liitetietojen tositelajiluettelo 2021

Tositelaji	Numerosarja	Tositenumerot		Toimiala/tulosalue
LT		1-999	Liitetiedot	Talouspalvelut

6.3 Tunnuslukujen laskentakaavat

Tuloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista
= 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut – Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista
= 100 * Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

Vuosikate euroa/ asukas
= Vuosikate / Asukasmäärä 31.12.

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, euroa
= Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymä

(Kunta ja konserni) Investointien tulorahoitus, %
= 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno

(Liikelaitos) Investointien tulorahoitus, %
= 100 * (Yli-/ alijäämä ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset - Tuloverot)
/ Investointien omahankintameno

(Kunta ja konserni) Lainanhoitokate
= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Jos lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla lainakanta 31.12. kahdeksalla.

(Liikelaitos) Lainanhoitokate
= (Yli-/ alijäämä ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset + Korkokulut
- Tuloverot) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Laskennallinen lainanhoitokate
= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys (pv)
= 365 pv * Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Taseen tunnusluvut

(Kunta ja liikelaitos) Omavaraisuusaste, %
= 100 * (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma -
Saadut ennakot)

(Konserni) Omavaraisuusaste, %
= 100 * (Oma pääoma + Vähemmistöosuus + Konsernireservi) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus, %
= 100 * (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)
= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) euroa/ asukas
= [Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)]/ Asukasmäärä 31.12.

(Kunta ja konserni) Lainakanta 31.12.
= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

(Liikelaitos) Lainakanta 31.12.
= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat + Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä)

Lainakanta euroa/ asukas
= Lainakanta / Asukasmäärä 31.12.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.
= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut, euroa/ asukas
= [Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut] / Asukasmäärä 31.12.

Lainasaamiset 31.12.
= Sijoituksiin merkityt jvk -lainasaamiset ja muut lainasaamiset

7 Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä

VANTAAN KAUPUNKI

Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Vantaalla 28.3.2022

Vantaan kaupunginhallitus

Sari Multala

Säde Tahvanainen

Mika Niikko

Faysal Abdi

Ville Karinen

Mika Kasonen

Ulla Kaukola

Kai-Ari Lundell

Pirjo Luokkala

Vaula Norrena

Maarit Raja-Aho

Sakari Rokkanen

Tuukka Saimen

Visa Tammi

Hanna Valtanen

Ritva Viljanen
Kaupunginjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Helsinki 4. 5. 2022

KPMG Oy Ab
tilintarkastusyhteisö

Juha Huuskonen
KHT, JHT

Vantaa

Vantaan kaupunki
p. 839 11 (vaihde)
Asematie 7, 01300 Vantaa

KPMG Oy Ab
Töölönlahdenkatu 3 A
PL 1037
00101 HELSINKI

Puhelin 020 760 3000
www.kpmg.fi

Tilintarkastuskertomus 2021

Vantaan kaupungin kaupunginvaltuustolle

Olemme tarkastaneet Vantaan kaupungin hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2021. Tilinpäätös sisältää kaupungin taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja niiden liitetiedot sekä talousarvion toteutumisvertailun ja toimintakertomuksen. Lisäksi tilinpäätös sisältää kaupungin liikelaitosten erillistilinpäätökset. Tilinpäätökseen kuuluva konsernitilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja niiden liitetiedot.

Kaupunginhallituksen ja muiden tilivelvollisten velvollisuudet

Kaupunginhallitus ja muut tilivelvolliset ovat vastuussa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta tilikaudella. Kaupunginhallitus ja muu konsernijohto vastaavat kaupunkikonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta ja siitä, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan kaupungin tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja ovat toimintakertomuksessa tehneet selkoa kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan järjestämisestä.

Kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja vastaavat myös sisäisen valvonnan järjestämisestä ja sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Olemme tarkastaneet tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti olennaisten virheellisyyksien havaitsemiseksi ja raportoimiseksi tarkastuksen tuloksina. Hallinnon tarkastuksessa olemme selvittäneet toimielinten jäsenten ja tehtäväalueiden johtavien viranhaltijoiden toiminnan lainmukaisuutta. Kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan järjestämisen asianmukaisuutta olemme tarkastaneet ottaen huomioon toimintakertomuksessa niistä esitetyt selonteot. Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet ja voidaksemme lausua sisäisen valvonnan järjestämisestä mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon kaupungin sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Lisäksi olemme tarkastaneet valtionosuuksien perusteista annettujen tietojen oikeellisuutta.

Olemme tehneet tarkastuksen kohtuullisen varmuuden saamiseksi siitä, onko hallintoa hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa olemme tarkastaneet riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Tarkastuksen tulokset

Kaupungin hallintoa on hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti.

Kaupungin sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta on järjestetty asianmukaisesti.

Valtionosuuksien perusteista annetut tiedot ovat oikeita.

Kaupungin tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitilinpäätös on laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan tilikauden tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta.

KPMG Oy Ab, a Finnish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee.

Y-tunnus 1805485-9
Kotipaikka Helsinki

Lausunnot tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä

Esitämme tilinpäätöksen hyväksymistä.

Esitämme vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tarkastamaltamme tilikaudelta.

Helsingissä 4. toukokuuta 2022

KPMG Oy Ab

Juha Huuskonen
JHT, KHT

8 § **Asemakaavamuutos 002444 ja tonttijaon muutos, 63 Viertola / Neilikkapolku 12**

VD/3985/10.02.04.00/2020

TeA/TLA/MYL/THU/VIK/JT/EJ

Kaava-alue sijoittuu Viertolaan, Peltolantorin lounaiskulmalle. Nykyiset paritalot korvataan kahdella kerrostalolla, joiden kerrosluvut ovat viisi ja kuusi. Rakennusoikeus on yhteensä 3 170 kerrosneliömetriä, josta asuntojen osuus on 3 100 k-m2 ja liiketilan 70 k-m2. Tonttitehokkuudeksi muodostuu e= 1,29. Aikaisempi tonttitehokkuus oli e= 0,35 ja rakennusoikeus 873 k-m2, eli kasvua on 2 297 k-m2. Autopaikat sijoittuvat rakennusten ensimmäiseen kerrokseen ja maantasoon rakennusten väliin. Katualueen rajausta tarkistetaan, ja pohjoiseteläsuuntaista kevyen liikenteen yhteyttä sujuvoitetaan. Viitesuunnitelmassa asuntoja on 62 kpl ja niiden keskipinta-ala on noin 42 huoneistoneliömetriä. Yksiöitä on 17 kpl (27 %), kaksioita 27 kpl (44 %) ja kolmioita 17 kpl (27 %) ja neliöitä 1 kpl (2 %). Autopaikkoja on 30 kpl. Kaava-alueen pinta-ala on 0,27 ha ja kokonaistehokkuus e= 1,19.

Asemakaavamuutos koskee osaa korttelista 63125 sekä katualuetta, kaupunginosassa 63 Viertola. Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa osaa korttelista 63125 sekä katualuetta, kaupunginosassa 63 Viertola.

Tonttijaon muutos koskee osaa korttelista 63125, kaupunginosassa 63 Viertola.

Alue sijaitsee Viertolassa, Peltolantorin lounaispuolella. Alueeseen kuuluu Neilikkapolkuun rajautuva tontti osoitteessa Neilikkapolku 12 sekä tonttiin rajautuvat katualueet Neilikkapolulla ja Unikkotiellä. Kaavoitettavalla alueella on nykyisin paritaloja. Etäisyys Tikkurilan asemalle on noin 900 metriä.

Hakija
Alueen maanomistaja Asunto Oy Peltolankulma.

Maanomistus
Nykyisen tonttijaon (vuodelta 1981) mukainen tontti 11 koostuu kiinteistöstä 92-421-12-400, joka on asemakaavamuutoksen hakijan omistuksessa, sekä kiinteistöstä 92-421-12-996-P10 (pinta-alaltaan 40 m2 kaistale Neilikkapolun varressa), jonka omistaa Vantaan kaupunki. Kaavamuutoksen yhteydessä 92-421-12-996-P10 liitetään osaksi katualuetta.

Valmistelu
Kaupungin asiantuntijoiden lisäksi kaavan valmisteluun on osallistunut Arkkitehtitoimisto Peltonen & Sinisalo Oy kaavamuutoksen hakijan konsulttina.

Yleiskaava
Alue on kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa matalaa ja tiivistä asuntoaluetta A2. Suunnittelualue rajautuu keskustatoimintojen alueeseen (C) ja tehokkaaseen asuntoalueeseen (A1).

Uusi **yleiskaava 2020** on hyväksytty valtuustossa 25.1.2021, mutta ei ole vielä voimassa. Alue on merkitty kaupunkikeskustan alueeksi (C), jota kehitetään monipuolisena, toiminnoiltaan sekoittuneena kaupunkiympäristönä. Alue sijoittuu kestävän kasvun vyöhykkeelle. Se on joukkoliikenteen

runkolinjastoon tukeutuva vyöhyke, jolle kaupunginosan maankäyttöä tehostava rakentaminen ensisijaisesti ohjataan.

Asemakaavamuutos
Kaava-alue sijoittuu tiivistyvään Viertolan kaupunginosaan, Peltolantorin lounaispuolelle ja alle kilometrin etäisyydelle Tikkurilan asemasta. Asemakaavan muutoksella mahdollistetaan neljän paritalon korvaaminen kahdella asuinkerrostalolla osoitteessa Neilikkapolku 12. Uudisrakennusten kerrosluvut ovat viisi ja kuusi. Neilikkapolun ja Unikkotien risteyksen tuntumaan osoitetaan liiketila. Autopaikat sijoittuvat rakennusten maantasokerroksiin sekä maantasoon rakennusten väliin. Asumista palvelevia tiloja on maantaso- ja ullakkokerroksissa sekä kellarissa.

Korttelialue muuttuu asuntorakennusten korttelialueesta (A^4) asuinkerrostalojen korttelialueeksi (AK). Rakennusoikeus on yhteensä 3 170 kerrosneliömetriä, josta asuntojen osuus on 3 100 k-m2 ja liiketilan 70 k-m2. Tonttitehokkuudeksi muodostuu e= 1,29. Aikaisempi tonttitehokkuus oli e= 0,35 ja rakennusoikeus 873 k-m2, eli kasvua on 2 297 k-m2.

Rakennukset asettuvat osaksi ympäröivää pohjoiseteläsuuntaisten rakennusmassojen korttelia. Julkisivut toteutetaan paikallamuuratusta tiilestä, ja Neilikkapolun varressa edellytetään kivijalkakerrosta. Pihan vehreys ja viihtyisyys varmistetaan 0,9:n vihertehokkuusvaatimuksella. Tontin pohjoisosassa säilytetään kolme vaahteraa.

Neilikkapolulta Unikkotielle johtavan pohjoiseteläsuuntaisen kevyen liikenteen reitin epäjatkuvuuskohta poistetaan mahdollistamalla reitin linjaus tontin koilliskulman kautta. Ajoyhteys siirtyy tontin kaakkoiskulmaan, ja tontille ajo sallitaan pohjoisen suunnasta Neilikkapolun kautta. Neilikkapolkua levennetään tältä katuosuudelta tontin suuntaan.

Kaavamuutos tehostaa maankäyttöä joukkoliikenteen runkolinjastoon tukeutuvalla kestävän kasvun vyöhykkeellä. Rakentaminen tukeutuu olemassa olevaan yhdyskuntatekniikkaan ja on yhdyskuntarakenteellisesti sekä -taloudellisesti perusteltua. Hanke uudistaa alueen kaupunkikuvaa ja lisää alueen toimeliaisuutta.

Tehokkuusluku e on koko kaavan alueella 1,19 ja kaava-alueen kokonaispinta-ala 0,27 ha.

Osallistuminen ja vuorovaikutus
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 17.12.2020.
Kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Mielipiteitä saatiin kaikkiaan 11 kpl.
Koronapandemian vuoksi kaavakävelyä suunnittelualueella ei voitu järjestää. Hanketta esiteltiin lyhyesti Uudistuva Tikkurila -illassa, joka järjestettiin 19.5.2021 TeamsLive-tilaisuutena verkossa.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset
Kaava noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9).

Kaava tuottaa uutta asuntokerrosalaa (3 100 k-m2, n. 60 asuntoa) ja liiketilaa (70 k-m2).

Sopimus
Asemakaavamuutokseen liittyy maankäyttösopimus.

Kaupunkiympäristölautakunta 9.11.2021 § 6

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 9.11.2021 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002444 sekä ja tonttijaon muutosehdotus, 63 Viertola / Neilikkapolku 12,
b) oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot,
c) vahvistetaan maksuluokka 3 ja todetaan, että hakija Asunto Oy Peltolankulma maksaa muutoskustannukset (10 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (1 100 €), yhteensä 11 100 €.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 13.12.2021 § 29

Kaupunkiympäristön toimialan va. apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 9.11.2021 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002444 sekä ja tonttijaon muutosehdotus, 63 Viertola / Neilikkapolku 12,
b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot,
c) vahvistaa maksuluokka 3 ja todeta, että hakija Asunto Oy Peltolankulma maksaa muutoskustannukset (10 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (1 100 €), yhteensä 11 100 €.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Nähtävilläolo
Asemakaavamuutosehdotus ja tonttijaon muutosehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 12.1.-10.2.2022. Tänä aikana ei jätetty yhtään muistutusta. Määräajan jälkeen jätettiin yksi kirje. Kirje on otettu huomioon kaavatyössä ja sille on laadittu vastine.

Kaavalausunnot
Kaupunginhallitus päätti 13.12.2021 oikeuttaa asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin 13 ja saatiin 7 kappaletta. Lausunnot on otettu huomioon kaavatyössä ja niille on laadittu vastineet.

Tehdyt tarkistukset
Kahteen kaavamääräykseen on tehty tekninen korjaus. Kaavaselostuksen tekstiin on tehty lausunnoista ja kirjeestä sekä viitesuunnitelman täsmennyksestä seuranneet tarkistukset. Liikenteen lähtötietoihin on lisätty uusi liitekuva.
Kaavaan tehdyt tarkistukset eivät ole olennaisia, joten uusi nähtävillepano ei ole tarpeen.

Kaupunkiympäristölautakunta 5.4.2022 § 10

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) annetaan liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin, kirjeisiin ja lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 9.11.2021 päivätty, 5.4.2022 tarkistettu asemakaavamuutosehdotus 002444 sekä tonttijaon muutosehdotus, 63 Viertola / Neilikkapolku 12

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että kaupunkiympäristölautakunta jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman: "Kaupunkiympäristölautakunta edellyttää, että jatkossa vastaavan kaltaisissa, kaupunkikeskustan reuna-alueille pientaloasutuksen ja korkean kerrostaloasumisen rajapintaan toteutettavissa rakennushankkeissa pyritään noudattamaan kerroksellisuutta. Korkeiden kerrostalojen rakentaminen aivan pientaloasutuksen kylkeen heikentää asumisviihtyvyyttä, aiheuttaen mm. varjostusongelmia ja liikenteen huomattavaa lisääntymistä alueen välittömässä läheisyydessä. Rakennuskorkeuden muutosten tulee olla maltillisia. Lautakunta edellyttää myös, että Peltolantorin ympäristöä ja sen rakentamista tarkastellaan yhtenä kokonaisuutena Tikkurilan kaavarungon asemakaavoituksen toteutuksen yhteydessä."

_____

Sopimus
Asemakaavaan liittyvä maankäyttösopimus on allekirjoitettu 14.4.2022.

Kaupunginhallitus 25.4.2022 § 26

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että

a) annetaan liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin, kirjeisiin ja lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 9.11.2021 päivätty, 5.4.2022 tarkistettu asemakaavamuutosehdotus 002444 sekä tonttijaon muutosehdotus, 63 Viertola / Neilikkapolku 12

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginvaltuusto 23.5.2022 § 8

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään hyväksyä 9.11.2021 päivätty, 5.4.2022 tarkistettu asemakaavamuutosehdotus 002444 sekä tonttijaon muutosehdotus, 63 Viertola / Neilikkapolku 12.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että kaupunginvaltuusto jätti asiaan seuraavan yhteisen pöytäkirjalausuman:

"Kaupunginvaltuusto edellyttää, että jatkossa vastaavan kaltaisissa, kaupunkikeskustan reuna-alueille pientaloasutuksen ja korkean kerrostaloasumisen rajapintaan toteutettavissa rakennushankkeissa pyritään noudattamaan kerroksellisuutta. Korkeiden kerrostalojen rakentaminen aivan pientaloasutuksen kylkeen heikentää asumisviihtyvyyttä, aiheuttaen mm. varjostusongelmia ja liikenteen huomattavaa lisääntymistä alueen välittömässä läheisyydessä. Rakennuskorkeuden muutosten tulee olla maltillisia. Kaupunginvaltuusto edellyttää myös, että Peltolantorin ympäristöä ja sen rakentamista tarkastellaan yhtenä kokonaisuutena Tikkurilan kaavarungon asemakaavoituksen toteutuksen yhteydessä."

Liitteet:
- Asemakaavamuutoksen selostus 9.11.2021, 5.4.2022 tarkistettu
- Muistutukset, kirjeet ja vastineet 5.4.2022
- Lausunnot ja vastineet 5.4.2022

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

Lisätiedot:
aluearkkitehti Marjaana Yläjääski, p. 040 591 3878,
asemakaavasuunnittelija Tuuli Huhtala, p. 040 197 7963
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

002444 NEILIKKAPOLKU 12

VIERTOLA

KAUPUNKIRAKENNE JA YMPÄRISTÖ / ASEMAKAAVOITUS

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 9.11.2021 päivättyä, 5.4.2022 tarkistettua asemakaavakarttaa nro 002444. Kaavoitus on tullut vireille 17.12.2020.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos:

Osa korttelista 63125 kaupunginosassa 63 Viertola. (Kumoutuvan asemakaavan osa korttelista 63125, kaupunginosassa 63 Viertola.)

Tonttijaon muutos:

Osa korttelista 63125 kaupunginosassa 63, Viertola.

Asemakaavan muutoksella mahdollistetaan nykyisten paritalojen korvaaminen kahdella kerrostalolla, joiden kerrosluvut ovat viisi ja kuusi. Rakennusoikeus on yhteensä 3 170 kerrosneliömetriä, josta asuntojen osuus on 3 100 k-m^2 ja liiketilan 70 k-m^2. Tonttitehokkuudeksi muodostuu e= 1,29. Aikaisempi tonttitehokkuus oli e= 0,35 ja rakennusoikeus 873 k-m2, eli kasvua on 2 297 k-m^2. Autopaikat sijoittuvat rakennusten ensimmäiseen kerrokseen ja maantasoon rakennusten väliin. Katualueen rajausta tarkistetaan, ja pohjoiseteläsuuntaista kevyen liikenteen yhteyttä sujuvoitetaan. Viitesuunnitelmassa asuntoja on 62 kpl ja niiden keskipinta-ala on noin 42 huoneistoneliömetriä. Yksiöitä on 17 kpl (27 %), kaksioita 27 kpl (44 %), kolmioita 17 kpl (27 %) ja neliöitä 1 kpl (2 %). Autopaikkoja on 30 kpl. Kaava-alueen pinta-ala on 0,27 ha ja kokonaistehokkuus e= 1,19.

Kaavaan liittyy maankäyttösopimus.

Kaavan laatija: Tuuli Huhtala, asemakaava-arkkitehti, Vantaan kaupunki, etunimi.sukunimi@vantaa.fi, puh. 040 1977963.

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

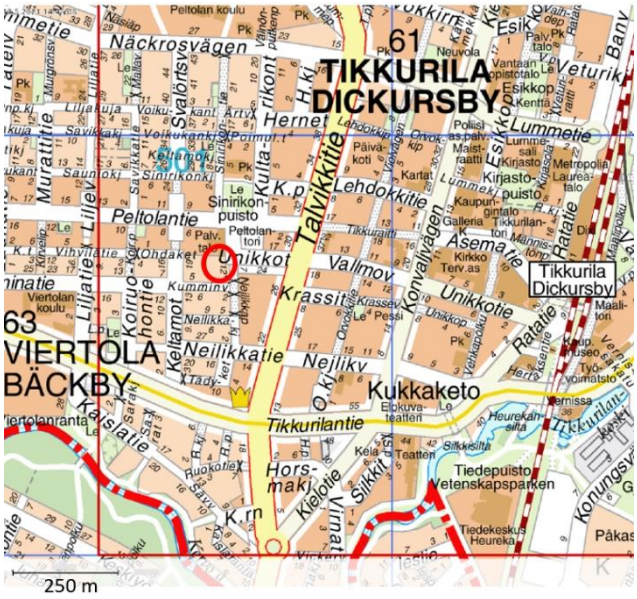

Kaavamuutosalue sijaitsee Viertolassa, Peltolantorin lounaispuolella. Alueeseen kuuluu kiinteistö osoitteessa Neilikkapolku 12 sekä siihen rajautuvat katualueet Neilikkapolulla ja Unikkotiellä. Kaavoitettavalla alueella on nykyisin paritaloja. Etäisyys Tikkurilan asemalle on noin 900 metriä.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Maanomistajan jättämä kaavoitushakemus on kirjattu saapuneeksi 24.4.2020.
- Kaavoitus tuli vireille 17.12.2020 ja sai numeron 002444.
- Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydettiin 29.1.2021 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 11 kappaletta.

- Hanketta esiteltiin Uudistuva Tikkurila -illassa, joka järjestettiin verkkotapahtumana 19.5.2021.
- Kaavamuutosehdotus oli nähtävillä 12.1.-10.2.2022. Määräaikana ei saatu muistutuksia. Määräajan ulkopuolella saatiin yksi kirje.
- Lausuntoja (13) pyydettiin 17.2.2022 mennessä ja niitä saatiin yhteensä 7 kappaletta.
- Asemakaavan kahteen kaavamääräykseen tehtiin tekninen korjaus. Selostusta täydennettiin ja siihen tehtiin lausunnoista ja kirjeestä sekä viitesuunnitelman täsmennyksestä seuranneet tarkistukset.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä 3
2. Lähtökohdat 4
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista 4
2.2 Suunnittelutilanne 8
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet 12
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo 12
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö 12
3.3. Asemakaavan tavoitteet 15
3.4 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot 16
4. Asemakaavan kuvaus 16
4.1 Kaavan rakenne 16
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen 17
4.3 Aluevaraukset 18
4.4 Kaavan vaikutukset 19
4.5 Ympäristön häiriötekijät 22
5. Asemakaavan toteutus 22
6. Kaavatyöhön osallistuneet 23
7. Asemakaavan seurantalomake 24
8. Asemakaavakartta ja –määräykset 26
9. Muu suunnitelma-aineisto 30

Vesihuollon yleissuunnitelma
Alustava vihertehokkuuslaskelma

1. TIIVISTELMÄ

Kaava-alue sijoittuu tiivistyvään Viertolan kaupunginosaan, Peltolantorin lounaispuolelle ja alle kilometrin etäisyydelle Tikkurilan asemasta. Asemakaavan muutoksella mahdollistetaan neljän paritalon korvaaminen kahdella asuinkerrostalolla osoitteessa Neilikkapolku 12. Uudisrakennusten kerrosluvut ovat viisi ja kuusi. Neilikkapolun ja Unikkotien risteyksen tuntumaan osoitetaan liiketila. Autopaikat sijoittuvat rakennusten maantasokerroksiin sekä maantasoon rakennusten väliin. Asumista palvelevia tiloja on maantaso- ja ullakkokerroksissa sekä kellarissa.

Korttelialue muuttuu asuntorakennusten korttelialueesta (A^4) asuinkerrostalojen korttelialueeksi (AK). Rakennusoikeus on yhteensä 3 170 kerrosneliömetriä, josta asuntojen osuus on 3 100 k-m^2 ja liiketilan 70 k-m^2. Tonttitehokkuudeksi muodostuu e= 1,29. Aikaisempi tonttitehokkuus oli e= 0,35 ja rakennusoikeus 873 k-m2, eli kasvua on 2 297 k-m^2.

Rakennukset asettuvat osaksi ympäröivää pohjoiseteläsuuntaisten rakennusmassojen korttelia. Julkisivut toteutetaan paikallamuuratusta tiilestä, ja Neilikkapolun varressa edellytetään kivijalkakerrosta. Pihan vehreys ja viihtyisyys varmistetaan 0,9:n vihertehokkuusvaatimuksella. Tontin pohjoisosassa säilytetään kolme vaahteraa.

Neilikkapolulta Unikkotielle johtavan pohjoiseteläsuuntaisen kevyen liikenteen reitin epäjatkuvuuskohta poistetaan mahdollistamalla reitin linjaus tontin koilliskulman kautta. Ajoyhteys siirtyy tontin kaakkoiskulmaan ja tontille ajo sallitaan pohjoisen suunnasta Neilikkapolun kautta. Neilikkapolkua levennetään tältä katuosuudelta tontin suuntaan.

Kaavamuutos tehostaa maankäyttöä joukkoliikenteen runkolinjastoon tukeutuvalla kestävän kasvun vyöhykkeellä. Rakentaminen tukeutuu olemassa olevaan yhdyskuntatekniikkaan ja on yhdyskuntarakenteellisesti sekä -taloudellisesti perusteltua. Hanke uudistaa alueen kaupunkikuvaa ja lisää alueen toimeliaisuutta.

Kuva yllä ja kannen kuva: Arkkitehtuuritoimisto Peltonen & Sinisalo Oy

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Vantaan hallinnollinen keskus Tikkurila sijaitsee Helsingin metropolialueen keskellä, pääradan varrella ja vajaan viiden kilometrin päässä lentoasemalta. Kaava-alue sijoittuu Viertolan kaupunginosaan, välittömästi Tikkurilan vilkkaan kävelykeskustan länsipuolelle.

Viertolan itäreuna rajautuu Talvikkitiehen, pohjoisessa aluetta rajaa Läntinen Valkoisenlähteentie ja etelässä Keravanjoki. Läntinen raja kulkee Tikkurilan keskuspuistossa Kylmäojaa pitkin. Viertola on osa Tikkurilan suuralueen keskustaa, ja asumisen ohella alueella sijaitsee myös työpaikkoja ja palveluita. Virkistysmahdollisuuksia tarjoavat Keravanjoen ranta Viertolan eteläosassa ja Tikkurilan urheilupuisto alueen pohjoisreunalla. Lähellä ovat myös Kylmäojan varsi sekä Tikkurilan keskuspuisto.

Viertolan asutushistoria on vanhaa: Keravanjoen ja Kylmäojan varrella on sijainnut keskiaikaista asutusta. Alueen eteläosassa nykyinen Tikkurilantie seuraa historiallisen Suuren Rantatien (Kuninkaantien) itä-länsisuuntaista linjausta, ja etelästä pohjoiseen Viertolan läpi kulkee vanha kylätie Osmankäämintie.

Viertola kehittyy parhaillaan. Itäreuna tiivistyy ja eteläisiin osiin Tikkurilantien varrelle on rakennettu kerrostalokortteleita. Alueelle alettiin rakentaa omakotitaloja 1950-luvulla, erityisen vilkasta rakentaminen oli 1980-luvulla. 2000-luvulla alueen tiivistyminen on jatkunut.

2.1.2 Luonnonympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Alue sijoittuu Keravanjoen ja Kylmäojan laakson savitasangolle. Vuonna 1870-1871 mitatussa Senaatin kartassa näkyy, että alue on ollut osin peltoa ja osin niittyä. Alue on kuulunut Suuren rantatien vaikutuspiiriin. Tikkurilan ydinkeskustan tuntumassa alkuperäistä luonnonmaisemaa ei ole enää juuri havaittavissa.

Vesistöt ja vesitalous

Kaavoitettavaan alueeseen sisältyy pientaloaluetta ja katualuetta. Pientalotontilla on rakennettujen alueiden lisäksi pysäköintialuetta, kulkuväyliä ja istutusalueita. Alue ei ole pohjavesialuetta.

Maaperä ja rakennettavuus

Maaperä- ja pohjavesiolosuhteet: Maalajikartan mukaan kaava-alueen maaperä on savea. Kaava-alueen lähistöltä tehdyt kairaukset ovat ulottuneet noin 13,95–14,55 m syvyyteen maanpinnasta ja savikerroksen alapinta on noin 10–11,5 m syvyydellä maanpinnasta. Alueen koillispuolella olevien pohjaveden havaintoputkien mukaan pohjavedenpinnan korkeus on mitattu tasovälillä +12,29…+14,88, eli n. 0,7–3,7 m syvyydellä maanpinnasta.

Rakennettavuus maaperän suhteen sekä geotekniset rakentamisrajoitteet: Kohde ei sijaitse pohjavesialueella. Kaava-alueella ei ole tiedossa olevia pilaantuneita maa-aineksia. Asemakaavamuutosalueelle sijoittuu sähkö- ja tietoliikennekaapeleita sekä jäte- ja hulevesiviemäreitä. Alustavan arvion mukaan kaava-alueen rakennukset tulee perustaa paalujen varaan. Rakentamisratkaisujen tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja suunnitelmiin. Alueella ei saa alentaa pysyvästi pohjavedenpinnan tasoa.

Topografia

Alue on melko tasainen. Maaston korot vaihtelevat +15,5 ja 16,5 metrin välillä.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Viertolassa asui vuoden 2020 alussa 7 535 henkilöä. Alueen väkiluku on noussut tasaisesti viiden viimeisen vuoden aikana, ja vuodesta 2010 nousu on ollut noin 1 900 henkilöä. Viertolan asukkaista lapsia ja nuoria on yhteensä 15,1 % (koko Vantaa 18,3 %) ja 65-vuotiaita tai vanhempia 18,8 % (koko Vantaa 15,5 %). Tikkurilan suuralueella asui vuoden 2020 alussa 45 300 henkilöä. Määrän ennustetaan kasvavan eniten Tikkurilan kaupunginosassa, mutta myös Viertola tiivistyy ja väestömäärä jatkaa kasvuaan.[1]

Asuminen/nykytilanteen kuvaus

Kaavamuutosalue sijaitsee tiivistyvällä vyöhykkeellä pientalo- ja kerrostaloasumisen rajapinnassa. Suunnittelualueella on neljä 1970-luvulla rakennettua huonokuntoista paritaloa. Yksikerroksisissa rakennuksissa on kahdeksan asuntoa, joiden keskipinta-ala on 83,5 m^2. Alueen pohjoispuolella sijaitsee 2007 Peltolantorin laitaan valmistunut Folkhälsan-talo, jossa on päiväkoti, senioriasuntoja ja vanhusten ryhmäkoteja. Rakennuksen kerrosluku vaihtelee yhdestä kuuteen. Suunnittelualueen länsi- ja eteläpuolella on ajallisesti kerroksellista pientaloaluetta, itäpuolella asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialuetta sekä pysäköintialueita.

Sosiaalinen ympäristö

Viertolan väestö on aikuisvaltaista, ja asuntokunnista lähes 80 % on yhden tai kahden hengen talouksia. Tikkurilan suuralueella työttömyys on hieman vähäisempää kuin Vantaalla keskimäärin.

Palvelut ja työpaikat

Tikkurila on toiseksi merkittävin työpaikka-alue Vantaalla heti Aviapoliksen jälkeen. Tikkurilassa oli vuonna 2018 noin 6 700 työpaikkaa. Jakauma on monipuolinen ja palvelupainotteinen: mm.

[1] http://www.vantaa.fi/hallinto_ja_talous/tietoa_vantaasta/tilastot_ja_tutkimukset

julkinen hallinto sekä sosiaali- ja terveysala ovat suuria toimialoja. Myös Viertolassa on toiminnoiltaan sekoittunutta kaupunkirakennetta, vuonna 2018 työpaikkamäärä oli noin 1 450.

Yhdyskuntarakenne

Suunnittelualue on Tikkurilan ydinkeskustan tuntumassa. Korttelin pohjoispuolinen Peltolantie jatkuu Tikkurilan kaupunginosan puolella Tikkuraitin ja Asematien muodostamana keskeisenä asemalle johtavana kävelyakselina. Peltolantorin kehittämismahdollisuuksia tutkitaan, kun torimyynti on pääosin siirtynyt aseman kupeeseen. Peltolantorin pohjoispuolella sijaitsee Sinirikonpuiston leikkipaikka ja toimintapuisto.

Kaupunkikuva

Viertola on vehreä asuinalue, jossa on typologialtaan monipuolinen kaupunkirakenne. Rakenteen tiiveys ja rakennusten korkeudet kasvavat Tikkurilan keskustaa lähestyttäessä. Kylmäojan varsi on pienimittakaavaista pientalojen ja kytkettyjen pientalojen vyöhykettä, jolla rakennusten kerrosluku vaihtelee yhdestä kahteen. Talvikkitie, Peltolantie ja Tikkurilantie ovat tiiviimmin rakennettuja kerrostalovaltaisia ympäristöjä, muu Viertola on pääosin pientalojen ja kytkettyjen pientalojen aluetta. Kaava-alue sijoittuu vyöhykkeelle, jossa Tikkurilan keskustan toiminnallisesti sekoittunut kaupunkirakenne muuttuu pientaloalueeksi. Alueen vehreys muodostuu suurelta osin tonttien kasvillisuudesta.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Kaava-alueella tai sen lähiympäristössä ei sijaitse rakennetun kulttuuriympäristön kohteita, arkeologisia kohteita, eikä alueella ole erityisiä maisemallisia arvoja.

Virkistys

Keravanjoen rantojen viheralueet ovat Viertolan vetovoimaisin viheraluekokonaisuus. Jokimaisemassa näkyvät eri vuosikymmenillä rakennetut Tikkurilan historiasta kertovat rakennukset, jotka liittyvät rautatiehen, teollisuuteen ja maatalouteen. Jokirannan lisäksi tilaa virkistykselle löytyy Kylmäojan varresta sekä Vantaan suurimmasta urheilukeskittymästä Tikkurilan urheilupuistosta.

Liikenne

Kaavamuutosalueen pohjoispuolinen Peltolantie on itä-länsisuuntainen kokoojakatu. Tontille ajo tapahtuu Unikkotien ja Neilikkapolun risteyksen kautta. Neilikkapolku on varattu jalankululle ja pyöräilylle. Peltolantien eteläreunassa on Viertolan kaupunginosan läpi kulkeva pääpyöräreitti,

Unikkotiellä yhdistetty jalkakäytävä ja pyörätie. Kevyen liikenteen reiteissä on epäjatkuvuuskohta nykyisen tontille ajon kohdalla. Lähin kaupunkipyöräasema on Peltolantorilla.

Kevyen liikenteen reitit (sinisellä)

Alueen joukkoliikenteen palvelutaso on hyvä. Tikkurilan matkakeskukseen on linnuntietä noin 900 metrin matka. Lähimmät bussipysäkit sijaitsevat Peltolantiellä, ja niiltä on yhteys Tikkurilan aseman kautta Mellunmäen metroasemalle sekä Jumbon kautta lentokentälle. Tikkurilantiellä ja Kielotiellä liikennöi useita bussilinjoja. Suunnitteilla olevan Vantaan ratikan pysäkeistä lähimpänä ovat Tikkuraitin ja Silkkitehtaan pysäkit.

Vesihuolto

Kaava-alueen ympäristössä on rakennettua vesihuoltoverkostoa.

Vedenjakelu

Neilikkapolulla kaava-alueen länsipuolella on vuonna 2013 rakennettu DN 110 vesijohto. Alue kuuluu Tikkurilan painepiiriin, jonka ylävesisäiliö (tilavuus 8000 m^3, HW=+81 ja LW=+66) sijaitsee Hiekkaharjussa. Käyttövesi saadaan Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta Ylästön paineenkorotuspumppaamon kautta.

Jätevesiviemäröinti

Neilikkapolulla kaava-alueen länsipuolella on vuonna 2013 rakennettu DN 250 jätevesiviemäri. Alueen jätevedet johdetaan Viertolan halki Suutarilan jätevedenpumppaamolle. Lopulta jätevedet päätyvät Viikinmäen jätevedenpuhdistamolle.

Hulevesiviemäröinti

Neilikkapolulla kaava-alueen länsipuolella on vuonna 2013 rakennettu DN315 hulevesiviemäri. Hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä Viertolan halki Keravanjokeen.

Kaukolämpö

Suunnittelualueella ei sijaitse Vantaan Energian kaukolämpöverkkoa. Lähimmät johdot ovat Neilikkapolun ja Kuminatien risteyksessä sekä Unikkotiellä suunnittelualueen itäpuolella.

Sähköverkko

Vantaan Energialle kuuluvia pien- ja keskijännitemaakaapeleita on Neilikkapolun ja Unikkotien varressa. Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, siirtokustannusten osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Ympäristöhäiriöt

Koko Vantaan alueella on voimassa meluntorjuntatarve lentomelua ja muuta liikennemelua vastaan. Kaava-alueella mitoittavana melulähteenä on lentomelu, jonka torjuntaa ohjaa Vantaan rakennusjärjestys. Tieliikenteen melu tai pienhiukkaset eivät aiheuta ongelmia.

Kaava-alueella ei ole pilaantuneita maita.

Tiemelu 2016 päivällä (7–22), Vampatti-kartat, Vantaan kaupunki

2.1.4 Maanomistus

Nykyisen tonttijaon (vuodelta 1981) mukainen tontti 11 koostuu kiinteistöstä 92-421-12-400, joka on asemakaavamuutoksen hakijan omistuksessa, sekä kiinteistöstä 92-421-12-996-P10 (pinta-alaltaan 40 m2 kaistale Neilikkapolun varressa), jonka omistaa Vantaan kaupunki. Kaavamuutoksen yhteydessä 92-421-12-996-P10 liitetään osaksi katualuetta.

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) pyrkimyksenä on vähentää yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parantaa elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen, ja luo edellytyksiä vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 4 ja 5.

Maakuntakaava

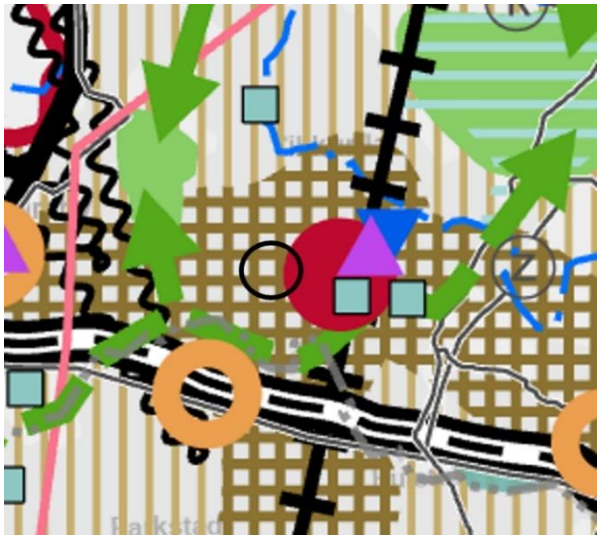

Oheisessa kartassa on ote maakuntakaavayhdistelmästä (3/2022).
Uusimaa-kaavan kokonaisuus on tullut Helsingin hallinto-oikeuden 24.9.2021 päätösten myötä voimaan siltä osin kuin valitukset hylättiin. Voimaantulon myötä kaavakokonaisuus korvaa pääosin aiemmin voimassa olleet maakuntakaavat, lukuun ottamatta Östersundomin alueen maakuntakaavaa, 4. vaihemaakuntakaavan tuulivoimaratkaisua sekä hallinto-oikeuden päätöksen myötä voimaan jääviä merkintöjä ja määräyksiä. Uusimaa-kaavan muutoksenhakuprosessi on vielä kesken. Hyväksyttyjen valitusten osalta Uusimaa-kaavan ratkaisut ovat edelleen täytäntöönpanokiellossa eivätkä voi tulla voimaan, ellei korkein hallinto-oikeus muuta tai kumoa hallinto-oikeuden ratkaisua. Lainvoiman kaavat voivat saada vasta, kun jatkovalitukset on ratkaistu korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

Voimassa olevassa Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa asemakaava-alue on taajamatoimintojen kehittämisvyöhykettä ja pääkaupunkiseudun ydinvyöhykettä.

MAL 2019 -suunnitelma

MAL 2019 on suunnitelma Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämiseksi vuosille 2019–2050. Suunnitelma valmistellaan neljän vuoden välein yhteistyössä seudun 14 kunnan ja HSLn toimesta. Suunnitelmassa määritellään ja priorisoidaan seudullisesti merkittävän maankäytön ja erityisesti asuntorakentamisen sijoittumista sekä linjataan kasvua tukevat liikennejärjestelmän kehittämistoimet. Tavoitteena on kuvata seudun yhteinen tahtotila, jonka pohjalta yhdessä toimitaan tavoitetilan saavuttamiseksi. Suunnitelmassa tavoitellaan vähäpäästöistä, houkuttelevaa, elinvoimaista ja hyvinvoivaa seutua.

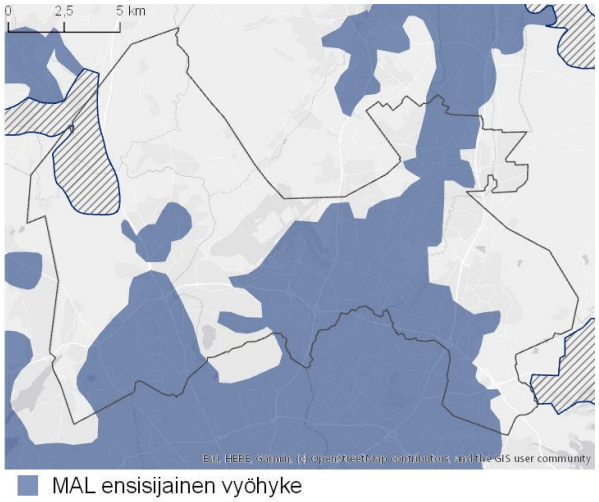

Suunnitelman päämittarien tavoitetasoissa vuodelle 2030 on määritelty. että liikenteen kasvihuonekaasupäästöt vähenevät 50 % vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä (määräävä tavoitetaso), asuntotuotannosta vähintään 90 % kohdistuu ensisijaisesti kehitettäville maankäytön vyöhykkeille (oheinen kartta) ja väestöstä vähintään 85 % sijoittuu kestävän liikkumisen vyöhykkeille. MAL 2019 suunnitelma on hyväksytty Vantaan osalta HSLn hallituksessa 26.3.2019 (liikenteen osuus) ja kaupunginvaltuustossa 20.5.2019.

Yleiskaava

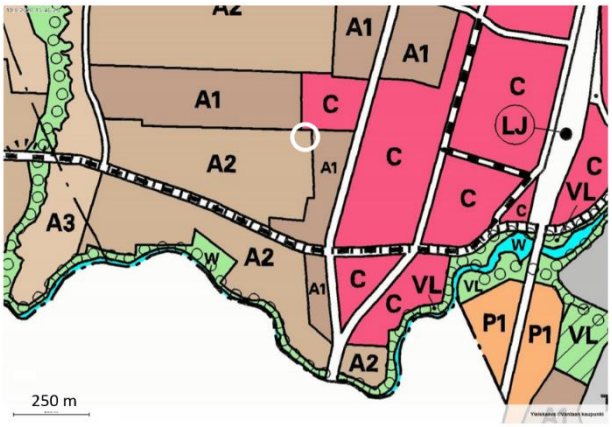

Vantaan yleiskaavassa (Kv 2007) alue on merkitty matalaksi ja tiiviiksi asuntoalueeksi (A2). Alueelle saa rakentaa ensisijaisesti pienkerrostaloja ja kytkettyjä pientaloja. Alueella voidaan sallia asuinympäristöön soveltuvia työtiloja. Suunnittelualue rajautuu keskustatoimintojen alueeseen (C) ja tehokkaaseen asuntoalueeseen (A1), ja siksi tontin tiivistymisen kehittyvän kaupunkikeskustan äärellä voidaan katsoa olevan yleiskaavan tavoitteiden mukaista.

Kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymä yleiskaava on tullut voimaan 25.2.2009, 3.6.2009 ja 13.1.2010.

Vantaan uusi yleiskaava 2020

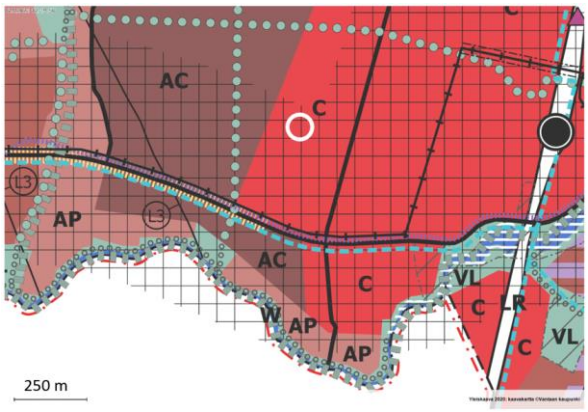

Uusi yleiskaava 2020 on hyväksytty valtuustossa 25.1.2021, mutta ei ole vielä voimassa. Alue on merkitty kaupunkikeskustan alueeksi (C), jota kehitetään monipuolisena, toiminnoiltaan sekoittuneena kaupunkiympäristönä. Alue sijoittuu kestävän kasvun vyöhykkeelle. Se on joukkoliikenteen runkolinjastoon tukeutuva vyöhyke, jolle kaupunginosan maankäyttöä tehostava rakentaminen ensisijaisesti ohjataan. Tikkurilantie ja Talvikkitie on merkitty tärkeiksi liikenneyhteyksiksi.

Tikkurilantie on osoitettu myös raitiotiereitiksi ja pyöräilyn baanaksi. Se on lisäksi osa Suurta rantatietä ja katukuvan kehitysaluetta, jolle rakennettaessa tulee tehdä laadukasta kaupunkitilaa. Lähimmät virkistysalueyhteydet ovat itä-länsisuuntaan Voikukantiellä/Hernetiellä ja pohjoisetelläsuuntaan Koiruohonpolulla/Savikkatiellä. Kaupunkikeskustoissa ja niiden läheisillä asuinalueilla merkinnän varrella olevat julkiset ulkotilat toteutetaan vehreinä ja viihtyisinä, toisiinsa kytkeytyneinä kaupunkitiloina. Kaavahanke on uuden yleiskaavan mukainen.

Asemakaava

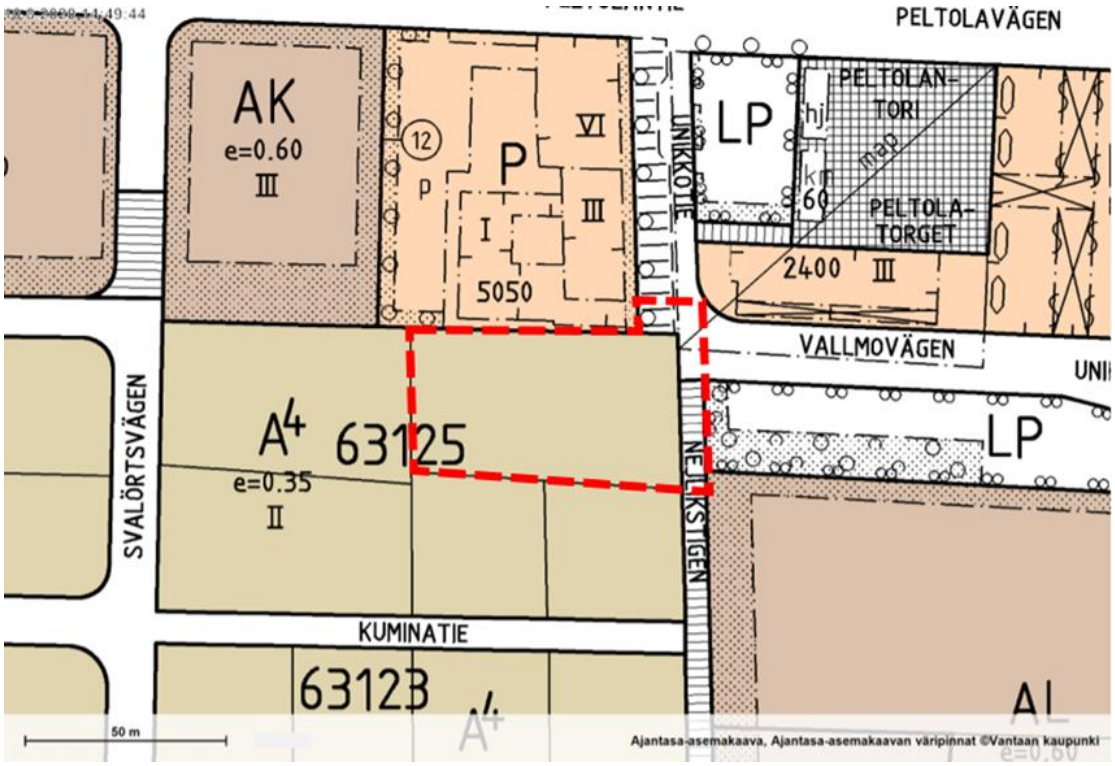

Voimassa olevassa asemakaavassa 000185 (Kv 8.12.1980) suunnittelualue on asuntorakennusten korttelialuetta (A^4) ja katualuetta. Neilikkapolku on yleiselle jalankululle varattua katualuetta. Rakennusoikeus on ilmoitettu tehokkuuslukuna (e=0,35), joka suunnittelualueella merkitsee noin 870 k-m^2. Suurin sallittu kerrosluku on kaksi.

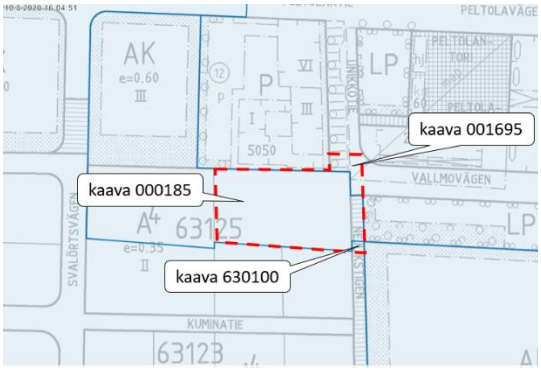

Asemakaavat alueina (siniset rajat)

Osa suunnittelualueen katualueista sijoittuu viereisten asemakaavojen alueille. Unikkotien ja Neilikkapolun risteys on kaavassa 001695 (Kv 16.12.2002) ja Neilikkapolun eteläisin osa kaavassa 630100 (SM 22.3.1974).

Muut päätökset ja suunnitelmat

Tikkurilan keskustan kaavarungossa (2015) suunnittelualue on ensisijaisesti kerrostaloille tarkoitettua tehokasta asuntoaluetta (A1). Kaavahanke on nykyisen kaavarungon mukainen.

Tikkurilan kaavarunko 2020 -luonnoksessa suunnittelualue on pääosin asumiselle osoitetulla vyöhykkeellä, jonka maksimitehokkuus on 1,5. Alueelle voi sijoittua myös julkisia ja yksityisiä lähipalveluita sekä asumisen yhteyteen soveltuvia työtiloja. Kaavarunkoluonnos on ollut nähtävillä 19.8. – 3.10.2021. Kaavahanke on kaavarunkoluonnoksen mukainen.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Maanomistajan (As Oy Peltolankulma) jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 24.4.2020. Kaavamuutos sai työohjelmassa numeron 002444 ja kaavoitus tuli vireille 17.12.2020.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1 Osalliset

- alueen maanomistajat
- naapurit (viereisten alueiden omistajat ja vuokralaiset)
- asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset
- ne, jotka katsovat olevansa osallisia

- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: maankäyttötoimi (yrityspalvelut, rakennusvalvonta, ympäristökeskus, tekninen toimiala), Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, kaupunginmuseo
- Muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan liitto, HSL, Museovirasto, HSY, Uudenmaan ELY-keskus, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj ja HSL.

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille.

Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatiin 11 mielipidettä, joista 10 kirjallisena ja yksi suullisena. Yksityinen mielipiteen antaja piti tontille ajon sallimista Neilikkapolun kautta huonona ratkaisuna, koska kyse on kymmenistä autoista lasten käyttämällä reitillä. Toinen yksityinen piti esitettyjä rakennuksia liian korkeina matalassa ympäristössä ja pelkäsi rakentamisen liiketiloineen tuovan huomattavan määrän ihmisiä, autoja ja melua rauhalliselle alueelle. Kolmas yksityinen katsoi uudisrakentamisen alentavan asuntonsa arvoa varjostamalla piha-aluetta ja vähentämällä nykyisten asukkaiden omaa rauhaa. Alueelle tulisi rakentaa rivi-, pari- tai luhtitaloja. Naapurissa sijaitsevaa taloyhtiötä huolestutti, miten yhtiön ilman paalutusta rakennetut talot kestävät uusien kerrostalojen paalutusta ja rakentamista viereiselle tontille. Uudisrakennuksia pidettiin liian korkeina ja massiivisina. Lähin kerrostalo sijaitsee liian lähellä naapuria ja häiritsee asuntojen sekä oleskelupihojen yksityisyyttä. Toinen taloyhtiö esitti tontille ajoa suoraan Unikkotieltä, tontin koilliskulmasta. Mikäli kuitenkin tontille ajo toteutuu esitetyllä tavalla, tulisi Neilikkapolun loppuosan säilyä kevyen liikenteen väylänä ja tontille ajon osuudella olla erikseen varattu tila kevyelle liikenteelle. Kevyen liikenteen väylää tulisi lisäksi parantaa entisestään.

Vantaan Energia Oy ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy edellyttivät, että maakaapeleiden sijainti otetaan huomioon. Kaukolämpöverkosta ei ollut huomautettavaa. HSY:lla ei ollut huomautettavaa. HSL:lla ei ollut lausuttavaa. Alueella ei ole Fingridin voimajohtoja eikä Caruna Oy:n sähköverkkoa. Vantaan kaupunginmuseolla ei ollut huomautettavaa, eikä sitä tarvitse kuulla jatkovaiheessa, mikäli suunnitelmaan tai kulttuuriympäristöön ei tule merkittäviä muutoksia.

Vastineet mielipiteisiin

Pientalovaltaisen alueen ja tiiviimmän kaupunkirakenteen nivelkohdassa on haettu ratkaisua, joka ottaa huomioon sekä naapuruston nykyisen rakentamisen että alueen kehittämismahdollisuudet. Rakennusten varjostusvaikutukset on tutkittu. Tontti aidataan naapureita vasten pensasaidalla tai aidalla ja köynnösistutuksilla. Länsipuolelle naapurin asuntopihojen suuntaan sijoittuu leveämpi istutettava alue, jolle edellytetään myös suureksi kasvavia puita.

Tontin ajoyhteys on sijoittumassa tontin kaakkoisnurkkaan, jotta autoliikenne ei risteäisi jalankulun ja pyöräilyn kanssa juuri Unikkotien kulmassa, jota on tarkoitus kehittää kevyen liikenteen kannalta sujuvammaksi. Suunnittelualueen eteläpuolinen osa Neilikkapolusta on jatkossakin varattu ainoastaan kevyelle liikenteelle.

Varjot: kesäpäivänseisaus kello 10, kello 14 ja kello 18.

Varjot: kevät/syyspäiväntasaus kello 10, kello 14 ja kello 18.

Asukastilaisuudet

Hanketta esiteltiin lyhyesti Uudistuva Tikkurila -illassa, joka järjestettiin 19.5.2021 TeamsLive-tilaisuutena verkossa.

Nähtäville asettaminen ja lausuntojen pyytäminen

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 9.11.2021 (§ 6) esittää kaupunginhallitukselle 13.12.2021 (§ 29), että kaava asetetaan nähtäville ja oikeutetaan kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin 17.2.2022 mennessä 13 kpl ja saatiin seitsemän. Nähtävilläoloaikana 12.1.-10.2.2022 ei saatu yhtään muistutusta. Määräajan ulkopuolella saatiin yksi kirje.

Lausunnot

Fingrid Oyj:llä, HSL:llä ja Tukesilla ei ollut asiaan lausuttavaa. HSY:n lausunnon mukaan kaavaratkaisu ei edellytä uutta vesihuoltoverkostoa, johtosiirtoja tai johtokujavarauksia. ELY:n lausunnossa todetaan asemakaavaratkaisun tiivistävän onnistuneesti yhdyskuntarakennetta palveluiden läheisyydessä tarkentaen yleiskaavaratkaisua. Uudenmaan liitto ei lausu kaavasta, mutta toteaa päivitystarpeen kaavaselostuksen maakuntakaavatilanteen osalta. Vantaan Energia Oy ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy muistuttivat pien- ja keskijännitemaakaapeleiden sijainnin huomioimisesta. Mikäli kaapeleita tulee siirtää, toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n yhteistyösopimuksen mukaisesti. Asemakaavan muutosehdotuksen suunnittelualueella ei sijaitse Vantaan Energian kaukolämpöverkkoa.

Vastineet lausuntoihin

Saatujen lausuntojen johdosta kaavaselostukseen tehtiin tarpeelliset korjaukset ja täydennykset. Kaavaselostuksen lähtötietoihin päivitettiin maakuntakaavan tilanne ja tarkennettiin tieto siitä, ettei suunnittelualueella sijaitse kaukolämpöverkkoa.

Muistutukset ja kirjeet

Yksityishenkilön kirjeessä esitetyt huomautukset kohdistuivat asemakaavaehdotuksen liikenneratkaisuun. Kirjeen mukaan tontille ajon salliminen Neilikkapolun kautta on ristiriidassa vireillä olevan Tikkurilan kaavarungon 2020 käveltävyyttä ja turvallisuutta painottavien tavoitteiden kanssa. Neilikkapolkua käyttävät paljon vanhukset ja lapset, pp/t-alue tulisi muuttaa takaisin yleiselle jalankululle varatuksi alueen osaksi.

Vastine ja kirjeeseen

Yhtenä kaavatyön tavoitteena on sujuvoittaa pohjoiseteläsuuntaista kevyen liikenteen reittiä, jossa nykyisellään on epäjatkuvuuskohta tontille ajon kohdalla. Kaavamuutoksessa tontin koilliskulmassa on yleiselle jalankululle varattu alueen osa. Kevyt liikenne siirtyy pois unikkotien ajoradalta ja koukkaa korttelialueen kautta. Korttelin Peltolantorin puoleiseen kulmaan muodostuu pieni autoliikenteeltä rauhoitettu aukio, jossa kevyen liikenteen reitin ääreen aukeaa liiketila.

Uutta ajoliittymää ei ole sijoitettu kevyen liikenteen reitin mutkaan, vaan Neilikkapolun suoralle osuudelle. Tontille on tulossa hyvin maltillinen määrä autopaikkoja, joten autoliikenne Neilikkapolun tontilleajo-osuudella tulee olemaan vähäistä. Neilikkapolun levennys tuottaa kävelijöille ja pyöräilijöille normaalin kevyen liikenteen väylän leveyden, vaikka vierestä ajoneuvo juuri tontille olisikin saapumassa. Tontin käytön suunnittelussa on huomioitu näkemät tontilta lähdettäessä

myös etelän suuntaan. Suorakulmainen tontille tai tontilta ajo pakottaa ajonopeudet mataliksi Neilikkapolulla.

Kaavaselostukseen tehtiin saadun kirjeen johdosta muutama täydennys. Kaavaselostuksen lähtötietoihin lisättiin kuva kevyen liikenteen reiteistä. Kohtaa 3.4.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet sekä 4.4.1 Asemakaavan vaikutukset rakennettuun ympäristöön / liikenne täydennettiin.

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2018–2021 strategia (Kv 11.12.2017):

Kaupunkia tiivistetään lähiluontoa vaalien. Nykyistä kaupunkirakennetta vahvistetaan resurssiviisaasti. Kaupunkikeskusten kehittämismahdollisuudet hyödynnetään rohkeasti ja kaupunkiympäristöistä ja asunnoista tehdään kansainvälisesti kilpailukykyisiä. Ratkaisuissa ja päätöksenteossa turvataan talouden tasapainoa, lisätään kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa, edistetään asukkaiden hyvinvointia, ollaan edelläkävijöitä palvelujen kehittämisessä ja johdetaan uudistuen ja osallistuen.

Maapoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta (Kv 18.6.2018)

- Kaupungin omistaman maan ja asemakaavoitettujen täydennysrakentamisalueiden kaavoittaminen on etusijalla.
- Asuntotuotantoa varten asemakaavavarantoa lisätään niin, että se vastaa viiden vuoden rakentamisen tarvetta.
- Kaavoituksen tavoitteena on laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys.
- Korkeaa rakentamista ja täydennysrakentamista edistetään aktiivisesti asemanseuduilla ja keskustoissa, joissa on hyvät palvelut.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015):

- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Kannustamme hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestävään rakentamiseen sekä uusien energiamuotojen käyttöön.

Resurssiviisauden tiekartta (Kv 18.6.2018)

- Resurssiviisauden tiekartta määrittää Vantaan pitkän aikavälin ympäristötavoitteita ja konkretisoi valtuustokauden 2018 – 2021 strategiaa. Kaupunkisuunnittelussa keskeisiä tavoitteita ovat:
- Kaupunkirakenne on kestävästi täydentyvä ja sekoittuva.
- Liikkuminen on hiilineutraalia, sujuvaa ja kohtuuhintaista.
- Varaudutaan ilmastonmuutoksen vaikutuksiin ja käytetään resurssitehokkaita, luonnonmukaisia ratkaisuja.
- Luonnon monimuotoisuus säilytetään ja sitä kartutetaan myös rakennetuilla alueilla.
- Viherrakenne luo hyvinvointia ja viheralueet ovat helposti saavutettavissa.
- Ohjataan uusiutuvan energian käyttöön.

3.3.2 Muut tavoitteet

Vihertehokkuus

- Resurssiviisaus, vehreä ympäristö ja hulevesien hallinta huomioidaan kaavatyössä. Asemakaavassa alueelle määrätään maankäytön mukainen vihertehokkuustaso. Vihertehokkuuden tason määrittelyllä saavutettava vehreä ympäristö turvaa ekosysteemipalveluita ja luo kaava-alueelle viihtyisää kaupunkiympäristöä ja lisää terveysvaikutuksia.

3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

Kaavan perusratkaisu on pysynyt suhteellisen samana koko suunnitteluprosessin ajan. Uudet rakennukset sijoittuvat ajallisesti kerrostuneeseen ympäristöön, jossa yhdistävänä tekijänä on rakennusten pohjoiseteläsuuntaisuus. Katualueita rajataan tiiviillä rakentamisella. Valtaosa pysäköintipaikoista sijoittuu rakennusten maantasokerroksiin, leikki- ja oleskelualue rakennusten väliin. Ratkaisua on kehitetty alkuvaiheen suunnitelmiin verrattuna siten, että lännen puoleinen rakennus on matalampi ja pihalla on vähemmän autopaikkoja.

3.4.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Suunnittelualue on osa kehittyvää Viertolaa, joka sijaitsee Tikkurilan keskustan tuntumassa. Pientalo- ja kerrostaloalueiden rajapintaan sijoittuvalla tontilla mahdollistetaan asuinkerrostalojen rakentaminen. Ratkaisu asettuu osaksi eri ikäisten pohjoiseteläsuuntaisten rakennusten korttelia, joka saattaa tiivistyä jatkossakin. Katutilaa rajataan kaupunkimaisesti, ja Peltolantorin puoleiselle tontin kulmalle sijoittuu liiketila. Pääosa pysäköintipaikoista sekä jätehuolto on sijoitettu rakennusrunkoon, jotta piha-aluetta säästyy istutuksille. Rakennusten välissä on oleskelu- ja leikkialue sekä maantasopysäköintiä.

Vehreä oleskelupiha on tontin pohjoisosassa, jonne naapurissa sijaitsevan Folkhälsan-talon korttelipiha aukeaa. Folkhälsanin päiväkodille ja vanhusten asunnoille avautuu näkymiä uudisrakennusten välistä, erityisesti on varmistettu väljyys senioritalon päätyparvekkeiden edessä. Lähellä tontin pohjoisrajaa säilytetään kolme vaahteraa. Naapurin asuntopihoihin rajoittuvalla tontin länsireunalla on vihervyöhyke, jolle istutetaan myös suureksi kasvavia puita.

Neilikkapolulta Unikkotielle johtavan pohjoiseteläsuuntaisen kevyen liikenteen reitin epäjatkuvuuskohta poistetaan sallimalla reitin linjaus suunnittelualueen koilliskulman kautta. Korttelin Peltolantorin puoleiseen kulmaan muodostuu pieni autoliikenteeltä rauhoitettu aukio, jossa kevyen liikenteen reitin ääreen aukeaa liiketila. Neilikkapolun tonttiin rajautuvalle osuudelle sallitaan tontille ajo Unikkotien suunnasta. Ajoliittymä siirtyy torin kulmalta Neilikkapolun suoralle osuudelle, ja katualuetta laajennetaan tontin suuntaan.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavalla muutetaan nykyinen asuinrakennusten korttelialue asuinkerrostalojen korttelialueeksi AK. Korttelialueen koilliskulmassa on yleiselle jalankululle varattu alueen osa. Neilikkapolun ja Unikkotien katualueet laajenevat korttelialueen suuntaan. Kevyen liikenteen reitti Neilikkapolku muuttuu jalankululle ja polkupyöräilylle varatuksi kaduksi pp/t, jolla tontille ajo on sallittu.

4.1.1 Mitoitus

Vantaan väestöennusteessa 2020 kerrostaloasumisen keskimääräinen asumisväljyys on 32,8 hu-m^2, joka kerrosneliömetreiksi muutettuna on noin 48 k-m2/hlö. Näillä oletuksilla kohteen asuinkerrosalamäärästä seuraava asukasmäärä on noin 65 asukasta. Viitesuunnitelmassa asuntoja on

62 kpl ja niiden keskipinta-ala on noin 38 huoneistoneliömetriä. Yksiöitä on 17 kpl (27 %), kaksioita 27 kpl (44 %) ja kolmioita 18 kpl (29 %).

Asuinkerrostalojen korttelialue AK

Tontin pinta-ala	2453 m2
Rakennusoikeus	3100 k-m2 asumiselle, 70 k-m2 liiketiloille
Tontin tehokkuusluku	e=1,29

Pysäköinti

1 ap/110 asuntok-m2, kuitenkin vähintään 1 ap/2 asuntoa

Vieraspaikkoja 1 ap/1500 k-m2

Huolto- yms. pysäköintiä varten 1 ap/5000 k-m2

Liiketilat 1 ap/100 k-m2

Polkupyöräpaikkoja tulee varata vähintään 2 pp/asunto, liiketiloille 1 pp/50 k-m^2.

Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu, jolla tontille ajo on sallittu pp/t

Alueen pinta-ala	195 m2

Katu

Alueen pinta-ala	10 m2

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kaavaratkaisulla ja sen määräyksillä on pyritty varmistamaan rakentamisen ja ympäristön laatu. Kaavan mukaiset rakennukset asettuvat osaksi pohjoiseteläsuuntaisten rakennusten muodostamaa korttelirakennetta. Ne sopeutuvat alueen pohjoispuolisen kerrostalorakentamisen mittakaavaan, tiivistävät yhdyskuntarakennetta ja tehostavat alueensa maankäyttöä. Katuvartta rajaa kuusikerroksinen rakennus, lännen puoleinen rakennus on kerrosta matalampi. Rakennusten arkkitehtuurista on annettu laatua ja julkisivumateriaaleja koskevia määräyksiä. Viherrakentamisesta, vihertehokkuudesta ja hulevesien käsittelystä on määrätty kaavassa. Vihertehokkuuden tason määrittelyllä saavutettava vihreä ympäristö turvaa ekosysteemipalveluita ja luo kaavamuutosalueelle esteettisyyttä, viihtyisyyttä ja terveysvaikutuksia.

Asemapiirros: Arkkitehtuuritoimisto Peltonen & Sinisalo Oy

4.3 ALUEVARAUKSET

4.3.1 Korttelialueet

AK, asuinkerrostalojen korttelialue

Asuinkerrostalojen korttelialueella on kaksi rakennusalaa, joiden kerrosluvut ovat viisi ja kuusi. Niiden yhteenlaskettu asuinrakennusoikeus 3 100 k-m^2. Liikehuoneistojen rakennusoikeus on 70 k-m^2, josta tulee toteuttaa vähintään 80 %. Liiketilat tulee sijoittaa kuusikerroksiseen rakennukseen, joka rajaa Neilikkapolkua, ja avata Peltolantorin suuntaan.

Asumista palvelevat tilat sekä porrashuoneiden 15 k-m^2/porrastaso ylittävän osan saa rakentaa kerrosalan lisäksi. Neilikkapolun puoleiseen rakennukseen on mahdollista rakentaa saunaosasto kerrosluvun ja rakennusoikeuden estämättä. Jätehuollon tilat on sijoitettava rakennusrunkoon.

Rakennusten julkisivuilta edellytetään korkealuokkaisia materiaaleja ja yhtenäistä rakennustapaa. Julkisivujen päämateriaali on paikallamuurattu tiili. Neilikkapolun varteen tulee rakentaa avoimen ja toiminnallisen vaikutelman antava kivijalkakerros. Korttelialueen yleiselle jalankululle varattu koilliskulma toteutetaan laadukkaana ja yhtenäisenä kaupunkitilana.

Tontille ajetaan suunnittelualueen kaakkoiskulmasta. Asemakaava mahdollistaa pysäköinnin sijoittamisen rakennusten maantasokerroksiin. Piha-alueelle on lisäksi rajattu pysäköimispaikka, jonka pysäköintiruudut toteutetaan nurmikivipintaisina.

Pihan tulee olla korkeatasoinen ja monipuolinen. Ohjeellinen leikki- ja oleskelualue on merkitty rakennusten väliin ja naapurikorttelin sisäpihan tuntumaan. Kasvillisuuden tulee olla monilajista ja vuodenaikojen vaihtelun huomioivaa. Naapuritonttien suuntaan tontti aidataan pensasaidalla tai aidalla ja köynnösistutuksella. Läntisen naapurin asuntopihoja vasten on osoitettu istutettava alueen osa, jolle tulee istuttaa myös suureksi kasvavia puita. Tontin pohjoislaidalla on kolme suojeltavaa vaahteraa. Pihan vehreys ja viihtyisyys varmistetaan 0,9:n vihertehokkuusvaatimuksella.

4.3.2 Muut alueet

Liikennealueet

Kaava-alueeseen kuuluva osuus Neilikkapolusta on jalankululle ja polkupyöräilylle varattua katualuetta pp/t, jolla tontille ajo on sallittu. Katualue laajenee korttelialueen suuntaan sekä Neilikkapolun että Unikkotien kohdalla. Unikkotiellä kapea muutosalue liittyy osaksi Unikkotien katualuetta.

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

Hanke sijoittuu jo rakennetulle alueelle ja on yhdyskuntarakennetta tiivistävä ja täydentävä. Se sijoittuu hyvien joukkoliikenneyhteyksien varteen. Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Väestön rakenne ja kehitys

Kaavamuutos lisää Viertolan asukasmäärää noin 65 asukkaalla. Pientalovaltaisen alueen ja tiiviimmän kaupunkirakenteen saumakohtaan rakennetaan esteettömiä asuntoja, jotka sopivat kaikenikäisille asukkaille.

Yhdyskuntarakenne

Alue sijoittuu tiivistyvään Viertolan kaupunginosaan, alle kilometrin päähän Tikkurilan asemasta. Ratkaisu edistää asuinalueen täydennysrakentamista ja luo tiivistä ja tehokasta, kaupunkirakennetta.

Rakentaminen sijoittuu Tikkurilan keskustan palveluiden ja joukkoliikenneyhteyksien tuntumaan. Bussipysäkit ovat lähietäisyydellä.

Kaupunkikuva

Uudiskohde rakentuu yleiskaavan 2020 kestävän kasvun vyöhykkeelle pientalo- ja kerrostalovaltaisten alueiden saumakohtaan. Rakennukset asettuvat osaksi ympäröivää pohjoiseteläsuuntaisten rakennusmassojen korttelia. Neilikkapolun varressa edellytetään kivijalkakerrosta. Kerrosluku on sama kuin viereisen Folkhälsan-talon korkeassa osassa. Peltolantorin suuntaan avautuvan liiketilan edustalle muodostuu laadukkaana ja yhtenäisenä kaupunkitilana toteutettava kulmaus, joka

omalta osaltaan muokkaa torin ympäristöä kantakaupunkimaiseen suuntaan. Julkisivut toteutetaan paikallamuuratusta tiilestä.

Katujulkisivu itään, Neilikkapolku 12 ja lähimmät naapurirakennukset: Arkkitehtuuritoimisto Peltonen & Sinisalo Oy

Rakennettu kulttuuriympäristö

Kaava-alueella tai sen lähiympäristössä ei sijaitse rakennetun kulttuuriympäristön kohteita tai arkeologisia kohteita.

Asuminen

Kaavamuutos mahdollistaa kahden kerrostalon rakentamisen. Asukkaita tontille tulee noin 65. Hanke noudattaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita lisäämällä asuntotuotantoa ja monipuolistamalla asuntokantaa hyvien joukkoliikenneyhteyksien äärellä.

Palvelut ja työpaikat

Peltolantorin tuntumaan rakennetaan uusi kivijalkaliiketila. Asukkaiden lisäys puolestaan vaikuttaa positiivisesti Viertolan ja Tikkurilan keskustan palveluiden säilymiseen ja monipuolistumiseen. Asukasluvun kasvu lisää päiväkotipaikkojen ja koulupaikkojen tarvetta.

Taloudelliset vaikutukset

Kaavan toteuttamiseen liittyvien kunnallisteknisen rakentamisen kustannukset ovat vähäiset. Kadut ja johtoverkot on rakennettu ja kulkevat tontin vieritse. Katualuetta tulee laajentaa asuinkerrostalotontin suuntaan. Kiinteistöllä on mahdollisuus liittyä kaukolämpöverkostoon. Uudet asunnot lisäävät asukaspohjaa ja työvoimaa, mikä tukee alueen palveluiden säilymistä ja kehittymistä. Kaavamuutoksen hakija osallistuu yhdyskuntarakentamisen kustannuksiin maankäyttösopimuksella.

Sosiaalinen ympäristö

Alueelle tulee uusia asukkaita. Kerrostaloasuntojen koko vaihtelee, ja alueelta löytyy koti moneen tarpeeseen ja elämänvaiheeseen. Vanhan pientaloalueen ikääntyville asukkaille tarjoutuu mahdollisuus esteettömään ja huolettomaan kerrostaloasumiseen. Tavoitteena on ehjä sosiaalinen aluekokonaisuus.

Virkistys

Hanke uusine asukkaineen lisää virkistysalueiden, kuten Sinirikonpuiston ja Tikkurilan urheilupuiston käyttöä. Rakennukset sijoittuvat jo rakennetulle alueelle, joten hanke ei vaaranna VAT:n virkistyskäyttöä koskevia tavoitteita.

Liikenne

Kaavamuutosalue sijaitsee hyvien joukkoliikenneyhteyksien äärellä. Bussireitit, juna-asema ja tulevaisuudessa mahdollisesti raitiotie sijaitsevat lähellä. Ratkaisu lisää joukkoliikenteen matkustajamäärää ja parantaa joukkoliikennepalvelujen kannattavuutta. Kasvava asukasmäärä lisää liikennemääriä Unikkotiellä muutamalla kymmenellä ajoneuvolla vuorokaudessa. Lisääntyvä liikkuminen on pääosin henkilöautoliikennettä ja asuintalon huoltoliikennettä. Tontille on järjestelty asukkaiden pysäköinnin lisäksi vieras- ja huoltopysäköintipaikkoja.

Neilikkapolulta Unikkotielle johtavan pohjoiseteläsuuntaisen kevyen liikenteen reitin epäjatkuvuuskohta poistuu, kun reitti linjataan korttelialueen koilliskulman kautta. Neilikkapolun pohjoispään luonne muuttuu, kun ajoliittymä siirtyy torin kulmalta Neilikkapolun suoralle osuudelle, ja Neilikkapolulle sallitaan tonttiin rajautuvalla osuudella tontille ajo Unikkotien suunnasta. Liikenteen toimivuuden varmistamiseksi Neilikkapolun ja Unikkotien katualuetta laajennetaan tontin suuntaan. Suorakulmainen tontille tai tontilta ajo pakottaa ajonopeudet mataliksi Neilikkapolulla.

Vesihuolto

Uudet rakennuksen voidaan liittää jo rakennettuun vesihuoltoverkostoon. Yleistä vesihuoltoverkostoa ei tarvitse kaavamuutosta varten laajentaa, joten muutoksesta ei aiheudu vesihuollolle lisäkustannuksia.

Muodostuvia hulevesiä tulee viivyttää tontilla ennen vesien johtamista yleiseen verkostoon. Hulevesien hallintarakenteet tulee mitoittaa 10 minuutin sadetilanteelle, jonka rankkuus on 150 l/s/ha. Tontilta saa poistua mitoitussadetilanteessa samansuuruinen virtaama kuin sieltä poistuisi luonnontilassa. Tonttien tasaus tulee suunnitella siten, että tulvatilanteessa vesi voi kertyä piha- ja pysäköintialueille hetkellisesti. Tämä tulvamitoitus tehdään 30 minuuttia kestävälle sateelle, jonka rankkuus on 167 l/s/ha. Tätä suurempia sadetilanteita varten tulee suunnitella hallittu tulvareitti tontilta yleisille alueille. Tontin hulevesisuunnitelma tulee esittää rakennuslupaa haettaessa.

Rakennusluvan yhteydessä tulee laatia hulevesisuunnitelma, joka hyväksytetään kaupungilla.

Ympäristöhäiriöt

Asemakaavan toteuttaminen tuottaa terveellistä ja turvallista elinympäristöä, eikä se tuota ympäristöhäiriöitä.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Uudisrakentaminen sijoittuu jo rakennetuille alueille, eikä sillä ole vaikutusta alueen luontoarvoihin. Tontin pohjoislaidalla säilytetään kolme vaahteraa, ja vehreys varmistetaan vihertehokkuusmääräyksillä. Hanke hyödyntää pitkälti olemassa olevaa yhdyskuntatekniikkaa. Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

Vesistöt ja vesitalous

Kaavamuutosalue on nykyisin jo rakennettua pintaa, jonka osuus ei tule merkittävästi muuttumaan kaavamuutoksen myötä. Kaava-alueella muodostuvia hulevesiä tulee viivyttää/imeyttää tontilla ennen niiden johtamista hulevesiviemäriin, joten alueelta poistuvia hulevesiä hallitaan nykytilaa paremmin uuden rakentamisen myötä.

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Rakentamisen vaikutukset ilmastonmuutokseen ovat vähäiset. Rakentaminen lisää aina kasvihuonekaasupäästöjä, samoin rakennusten käyttö mm. lämmityksen ja liikenteen kautta. Toisaalta nyt rakennettava kortteli tiivistää olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Se tukeutuu ja tukee laadukkaita joukkoliikennepalveluja.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Ympäristöhäiriöt on käsitelty kaavaselostuksen vaikutuksista kertovassa kohdassa 4.4.1. Muut vaikutukset, Ympäristöhäiriöt. Ilmanlaadun haasteita kaavamuutosalueella ei ole. Ympäristöhäiriöiden vähentämistä ja terveellisen elinympäristön rakentumista on pyritty edistämään valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisesti.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavamuutokseen liittyy maankäyttösopimus. Tavoitteena on aloittaa rakentaminen välittömästi, kun kaupunginvaltuusto on hyväksynyt asemakaavaehdotuksen.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

T2H Rakennus Oy:	Liina-Reetta Sillanpää	
Taloyhtiön edustaja:	Jaakko Sylvin	
Arkkitehtuuritoimisto Peltonen & Sinisalo Oy:		
	Tero Sinisalo	
	Roope Hannonen	

Vantaan kaupunki:

Kaupunkisuunnittelu:	Marjaana Yläjääski	aluearkkitehti
	Seppo Niva	arkkitehti
	Tuuli Huhtala	asemakaava-arkkitehti
	Eeva Eitsi	maisema-arkkitehti
	Leena Kaunismäki	kaavatekninen koordinaattori
	Anna-Liisa Vanhala	kaavoitusteknikko
Kadut ja puistot:	Paula Luomala	suunnitteluinsinööri/vesihuolto
	Samuli Haveri	liikenneinsinööri
Kiinteistöt ja tilat:	Tomi Henriksson	kiinteistökehityspäällikkö
	Janne Karppinen	geotekniikkainsinööri

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkirakenne ja ympäristö / Asemakaavoitus

Vantaalla, 9. päivänä marraskuuta 2021, 5.4.2022 tarkistettu

Tuuli Huhtala	Marjaana Yläjääski
asemakaava-arkkitehti	aluearkkitehti

7. ASEMAKAAVAN SEURANTALOMAKE

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	**Täyttämispvm**	17.09.2021
Kaavan nimi	002444 63 Viertolan kaupunginosa		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	17.12.2020
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	092002444
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	0,2658	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	0,2658

Ranta-asemakaava

Rantaviivan pituus [km]

Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,2658**	**100,0**	**3170**	**1,19**	**0,0000**	**2297**
A yhteensä	0,2453	92,3	3170	1,29	-0,0041	2297
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,0205	7,7	0		0,0041	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,2658**	**100,0**	**3170**	**1,19**	**0,0000**	**2297**
A yhteensä	0,2453	92,3	3170	1,29	-0,0041	2297
A	0,0000		0		-0,2494	-873
AK	0,2453	100,0	3170	1,29	0,2453	3170
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,0205	7,7	0		0,0041	0
Kadut	0,0010	4,9	0		0,0010	0
Kev.liik.kadut	0,0195	95,1	0		0,0031	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Asemakaavan muutosehdotus

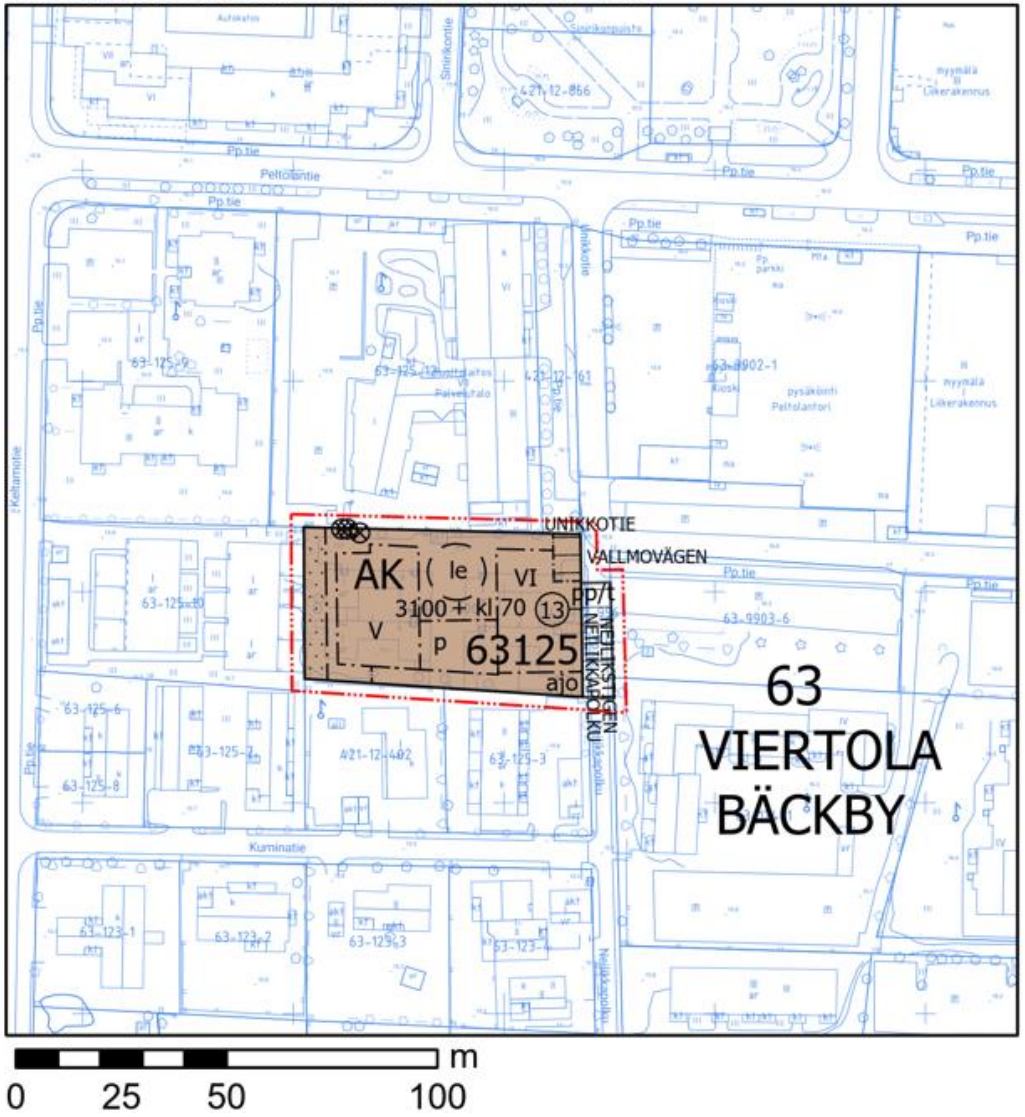

Kumoutuva asemakaava

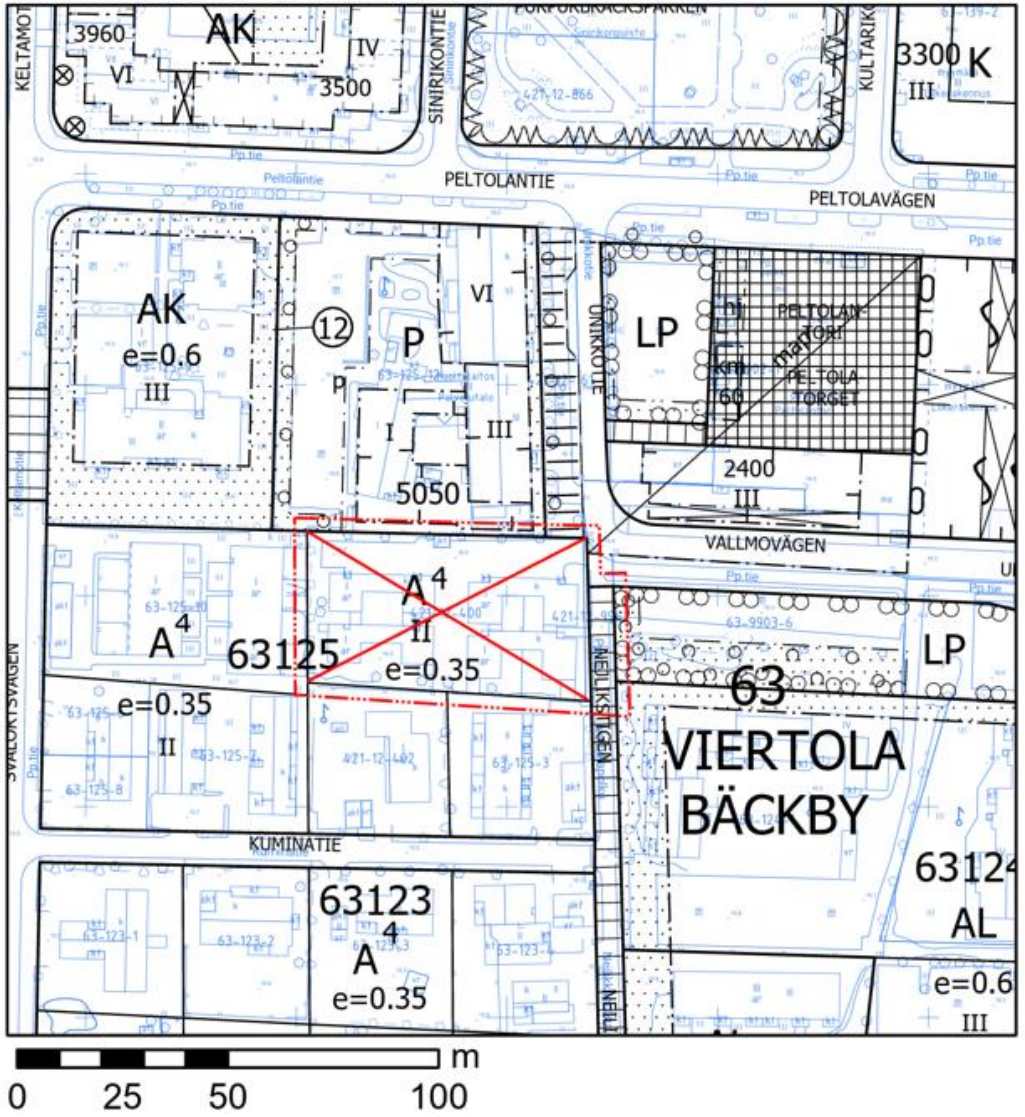

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	1/3 Päiväys Datum
002444	9.11.2021, 5.4.2022 tarkistettu

Vantaan kaupunki

NEILIKKAPOLKU 12

Kaupunginosa 63, VIERTOLA

Asemakaavan muutos
Osa korttelia 63125 ja katualueita.

Tonttijaon muutos
Osa korttelia 63125.

1:2000

Vanda stad

NEJLIKSTIGEN 12

Stadsdel 63, BÄCKBY

Ändring av detaljplanen
Del av kvarteret 63125 och gatuområde.

Ändring av tomtindelningen
Del av kvarteret 63125.

1:2000

	ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:	DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:
— · · · —	**3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.**	**Linje 3 m utanför planområdets gräns.**
AK	**Asuinkerrostalojen korttelialue.**	**Kvartersområde för flervåningshus.**
	Asumista palvelevat yhteistilat, varastotilat, tekniset tilat ja pysäköintitilat saa rakentaa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi. Porrashuoneiden 15 k-m² ylittävän osan saa rakentaa kussakin kerroksessa porrashuonetta kohti rakennusoikeuden lisäksi edellyttäen, että tämä lisää porrashuoneen viihtyisyyttä ja luonnonvaloisuutta. Nämä tilat eivät mitoita autopaikkoja tai väestönsuojia.	Gemensamma utrymmen som betjänar boendet, förrådsutrymmen, tekniska utrymmen och parkeringsutrymmen får byggas utöver den våningsyta som anges i detaljplanen. En del som överskrider 15 m²-vy i trapphusen får byggas utöver byggrätten i varje våning per trapphus under förutsättning att den ökar trivseln och dagsljuset i trapphuset. Dessa utrymmen räknas inte med i dimensioneringen av bilplatser eller skyddsrum.
	Liiketilat tulee sijoittaa Neilikkapolun puoleiseen rakennukseen ja avata Peltolantorin suuntaan.	Affärslokalerna ska placeras i byggnaden mot Nejlikstigen och öppnas upp mot Peltolatorget.
	Jätehuollon tilat tulee sijoittaa rakennusten maantasokerrokseen.	Avfallshanteringsutrymmena skall placeras i byggnadernas bottenvåning.
	Kerrosluvun ja rakennusoikeuden estämättä saa Neilikkapolun puoleiseen rakennukseen rakentaa ylimmän kerroksen yläpuolelle asukkaiden yhteisiä saunatiloja.	Oberoende av våningstalet och byggrätten får gemensamma bastuutrymmen för de boende byggas ovanför den översta våningen i byggnaden mot Nejlikstigen.
	Neilikkapolun puoleisen rakennuksen porrashuoneeseen on oltava sisäänkäynnit kadun ja pihan puolelta.	Trapphuset i byggnaden mot Nejlikstigen ska ha entréer från gatan och gården.
	Liiketilojen vähimmäiskerroskorkeus on 3,8 metriä.	Affärslokalernas minimivåningshöjd är 3,8 m.
	Rakennukset:	**Byggnader:**
	Rakennusten julkisivut tulee tehdä korkealuokkaisista materiaaleista yhtenäistä rakennustapaa noudattaen.	Byggnadernas fasader skall byggas av högklassiga material och ett enhetligt byggnadssätt iakttas.
	Rakennusten julkisivumateriaalina on käytettävä paikallamuurattua tiiltä. Parvekkeiden taustaseinät voivat materiaaliltaan poiketa muusta julkisivusta.	Platsmurat tegel ska användas som fasadmaterial i byggnaderna. Balkongernas bakväggar kan till sina material avvika från den övriga fasaden.
	Katualueen puolelle tulee muodostaa kivijalkakerros ja sitä tulee korostaa arkkitehtuurin keinoin.	På gatuområdets sida ska en stenfotsvåning bildas och den ska framhävas med arkitektoniska medel.
	Maantasokerroksen tulee kadun suuntaan antaa avonainen ja toiminnallinen vaikutelma.	Markplansvåningen ska ge ett öppet och funktionellt intryck i gatans riktning.

	Pihat:	**Gården:**	2/3
	Piha tulee toteuttaa kasvillisuudeltaan monilajisena alueena, jolle istutetaan vuodenaikojen vaihtelu huomioiden puita, pensaita, perennoja ja nurmikkoa.	Gårdsplanen ska förverkligas som ett område med mångsidig växtlighet, där det planteras olika slag av träd, buskar, perenner och gräs som beaktar årstidernas växling.	
	Pihan tulee olla korkeatasoinen ja monipuolinen. Päällystetyt osat tulee kivetä. Asvalttia saa käyttää vain ajoreiteillä.	Gården ska vara högklassig och varierande. Delar med ytbeläggning ska stenläggas. Asfalt får användas endast på körvägar.	
	Pihan osat, joita ei käytetä välttämättöminä kulkuteinä, leikki- tai oleskelualueina tai hyödynnetä kaupunkiviljelyyn, on istutettava.	De delar av gården som inte används för nödvändiga gångvägar, områden för lek eller utevistelse eller utnyttjas för stadsodling, ska förses med planteringar.	
	Tontti tulee aidata toista tonttia vastaan pensasaidalla tai aidalla ja köynnösistutuksilla.	Tomten ska inhägnas mot en annan tomt med en häck eller ett staket och klängväxtplanteringar.	
	Neilikkapolun varrella rakennuksen ja katualueen välinen osa tulee toteuttaa nurmikivipintaisena.	Vid Nejlikstigen ska avsnittet mellan byggnaden och gatuområdet beläggas med gräsarmering.	
	Korttelin vihertehokkuuden tulee olla vähintään 0,9. Laskelma on esitettävä rakennuslupahakemuksessa.	Kvarterets gröneffektivitet ska vara minst 0,9. Beräkningen ska presenteras i byggnadstillståndsansökan.	
	Alueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen hulevesijärjestelmään. Rakennuslupaan on liitettävä hulevesien hallintasuunnnitelma.	På området ska ordnas så att dagvattnet fördröjs innan det leds ut i det allmänna regnvattensystemet. Till bygglovet ska en plan för dagvattenhanteringen bifogas.	
	Autopaikkojen vähimmäismäärät:	**Minimiantalet bilplatser:**	
	Asunnot 1 ap/110 k-m², kuitenkin vähintään 1 ap/2 asuntoa	Bostäder 1 bp/ 110 m²-vy, dock minst 1 bp/2 bostad	
	Asuntojen autopaikoista saa vähentää 15 % silloin, kun paikat ovat nimeämättömiä.	Bostädernas bilplatser får minskas med 15 % när platserna är omarkerade.	
	Vieraspysäköintiin tulee toteuttaa vähintään 1 ap/1500 k-m². Lyhytaikaista huoltopysäköintiä ja kotipalvelujen pysäköintiä varten tulee varata tontille porraskäytävien läheisyyteen vähintään 1 ap/5000 k-m².	Minst 1 bp/1500 m²-vy ska avsättas för gästparkering. På tomten ska minst 1 bp/5000 k-m² reserveras i närheten av trapphusen för kortvarig serviceparkering och hemservice.	
	Liike- ja toimistotilat 1 ap/100 k-m²	Affärs- och kontorslokaler 1 bp/100 m²-vy	
	Autopaikkojen suunnittelussa tulee varautua sähköautojen latauspisteisiin.	Vid planeringen av bilplatser ska beredskap finnas för laddningsställen för elbilar.	
	Pyöräpaikkojen vähimmäismäärät:	**Minimiantalet cykelplatser:**	
	Asunnot 2 pp/asunto	Bostäder 2 cp/bostad	
	Liike- ja toimistotilat 1 pp/50 k-m²	Affärs- och kontorslokaler 1 cp/50 m²-vy	
	Ulos sijoitettavien pyöräpaikkojen tulee olla runkolukittavia.	Cykelplatser som placeras utomhus ska ha möjlighet till ramlåsning.	
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	**Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.**	
	Osa-alueen raja.	**Gräns för delområde.**	
	Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.	**Riktgivande gräns för område eller del av område.**	
13	**Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.**	**Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.**	
3100+kl 70	**Lukusarja, jossa ensimmäinen luku ilmoittaa asuntokerrosalan neliömetrimäärän ja toinen luku liikehuoneistojen kerrosalan neliömetrimäärän.**	**Talserie, där den första siffran anger altalet bostadsvåningsytan i kvadratmeter, den andra siffran antalet kvadratsmeter för affärslokaler.**	
	Liikehuoneistojen kerrosalasta on toteutettava vähintään 80 %.	Av våningsytan för affärslokaler ska minst 80 % byggas.	
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	**Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.**	
63	**Kaupunginosan numero.**	**Stadsdelsnummer.**	
VIERT	**Kaupunginosan nimi.**	**Stadsdelens namn.**	
63125	**Korttelin numero.**	**Kvartersnummer.**	
NEILIKKA	**Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.**	**Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.**	
3100	**Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.**	**Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.**	
v	**Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.**	**Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.**	

3/3

	Rakennusala.	**Byggnadsyta.**
le	**Ohjeellinen leikki- ja oleskelualueeksi varattu alueen osa.**	**Riktgivande del av område som ska reserveras för lek och utevistelse.**
	Istutettava alueen osa.	**Del av område som skall planteras.**
	Alueelle saa sijoittaa nurmikivipintaisia pyöräpaikkoja.	I området får gräsarmerade cykelplatser placeras.
	Alueelle tulee istuttaa suureksi kasvavia puita.	I området ska storvuxna träd planteras.
⊗	**Suojeltava puu. Puuta ja sen juuristoa ei saa vahingoittaa.**	**Träd som ska skyddas. Trädet och dess rotsystem får ej skadas.**
	Katu.	**Gata.**
pp/t	**Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu/tie, jolla tontille/rakennuspaikalle ajo on sallittu.**	**Gata/väg reserverad för gång- och cykeltrafik där infart till tomt/byggnadsplats är tillåten.**
ajo	**Ajoyhteys.**	**Körförbindelse.**
	Yleiselle jalankululle varattu alueen osa	**För allmän gångtrafik reserverad del av område**
	Alue tulee toteuttaa laadukkaana ja yhtenäisenä kaupunkitilana.	Området ska förverkligas som ett högklassigt och enhetligt stadsrum.
p	**Pysäköimispaikka.**	**Parkeringsplats.**
	Pysäköintiruutujen tulee olla nurmikivipintaisia.	Parkeringsrutorna ska ha en ytbeläggning av gräsarmering.
	TONTTIJAKO	TOMTINDELNING
	Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.	För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Asemakaavoitus

Stadsstruktur och miljö
Detaljplanering

Mittaus- ja geopalvelut

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Mätning och geoteknik

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto
ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä
N2000.

Vantaalla / Vanda __.__.20__

Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,
höjdsystemet
N2000.

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __.__.20__

Godkänd av stadsfullmäktige __.__.20__

9. MUU SUUNNITELMA-AINEISTO

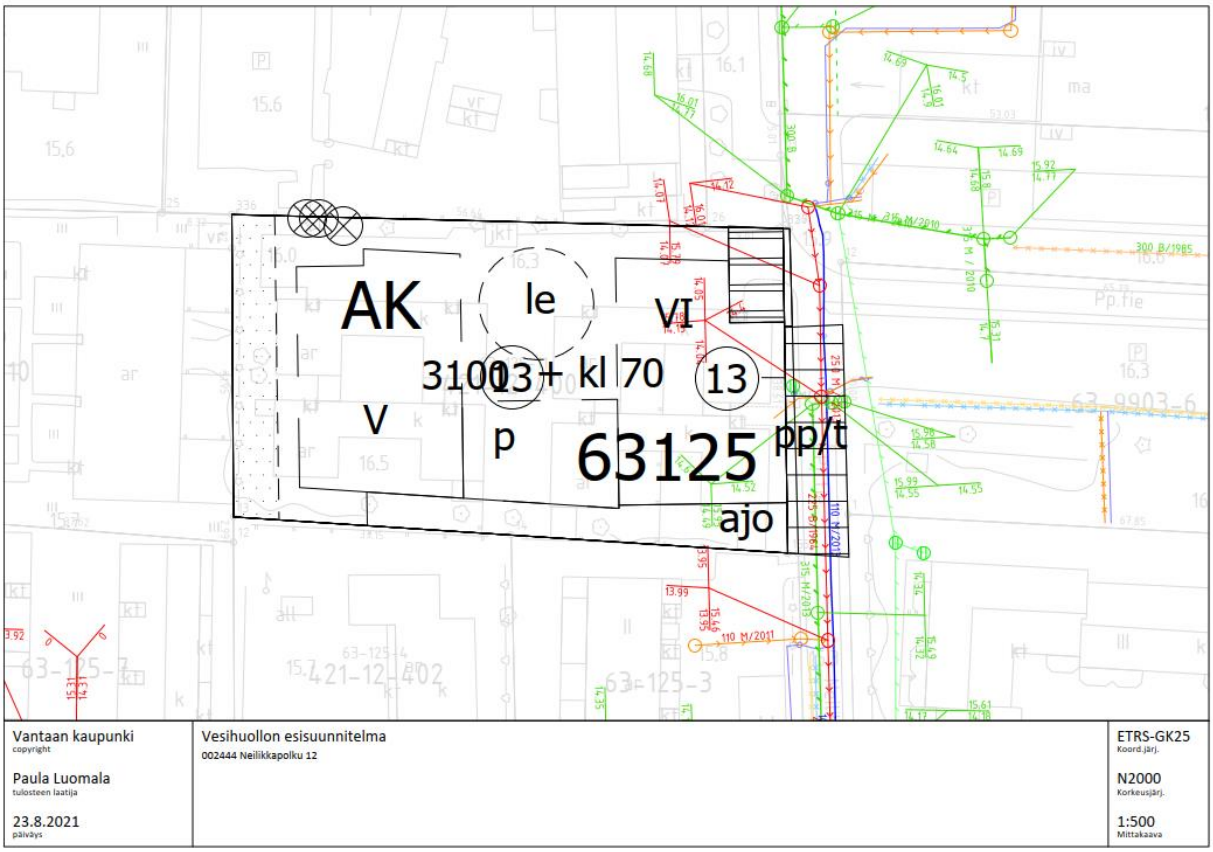

Vesihuollon esisuunnitelma (yllä)

Alustavan vihertehokkuuslaskelman tuloskortti (alla)

Tuloskortti

Päivämäärä #NIMI?

Osoite Neilikkapolku 12, Viertola

Kaavan numero -

Vihertehokkuuslaskelma

Viher-tehokkuus	1,0
Tavoitetaso	0,9

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Elementtityypin kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	1	7
Istutettava kasvillisuus	7	8
Luonnon monimuotoisuus ja kasvillisuuskatot	ei elementtiä!	8
Pinnoitteet	2	3
Hulevesien hallintarakenteet	1	10
Yhteensä	**11**	**36**

Hulevesimäärä m³	
10,9	
Valuma kerroin C	
0,7	
Viivytystilavuustarve m³	
10,9	
Jää viivyttämättä m³	Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m³
0,0	11,0
Läpäisemättömän pinnan osuus	
15 %	

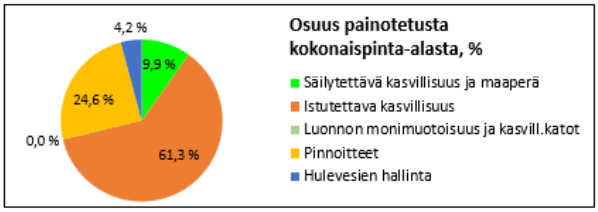

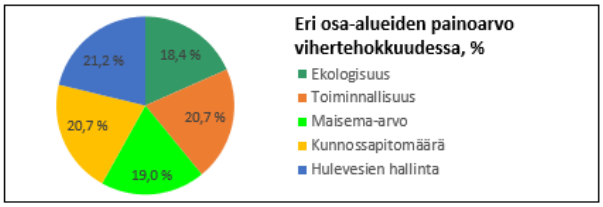

Pihasuunnitelma

Alustavan vihertehokkuuslaskelman elementit

Elementti-tyyppi	Elementti-tunnus	Elementin määritelmä	Yksikkö	Pinta-ala tai lukumäärä	Painotus (Viherkerroin)	Painotettu pinta-ala, m²	Valuma-kerroin C
Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	1	Säilytettävä hyväkuntoinen isokokoinen lehti- tai havupuu (täysik.asvuisena > 9m tai latvus 40 m² / halk.aisija 7,5m)	kpl		3,5	0,0	
	2	Säilytettävä hyväkuntoinen, pienikokoinen lehti-tai havupuu (täysik.asvuisena 6-7 m tai latvus 20 m² / halk.aisija 5m) tai pylväsmäinen puu	kpl	3	3,5	210,0	
	3	Säilytettävä hyväkuntoinen iso pensas (à 3 m² / kpl)	kpl		2,3	0,0	0,15
	4	Säilytettävä luonnonmukainen pohjakasvillisuus	m²		3,2	0,0	0,1
	5	Säilytettävä kallio ja sen kasvillisuus	m²		3,0	0,0	0,3
	6	Säilytettävä avokallio	m²		2,8	0,0	0,7
	7	Säilytettävä purouoma	m²		3,0	0,0	0,1
Lisätietoa							
Istutettava / kylvetävä kasvillisuus	8	Isokokoinen lehti-tai havupuu (täysik.asvuisena > 9m tai latvus 40 m² / halk.aisija 7,5m). (Kasvualusta 80 cm)	kpl	1	3,0	120,0	
	9	Pienikokoinen lehti-tai havupuu (täysik.asvuisena 6-7 m tai latvus 20 m² / halk.aisija 5m) tai pylväsmäinen puu. (Kasvualusta 60 cm)	kpl	4	3,0	240,0	
	10	Kansipihalle istutettava pieni puu (täysik.asvuisena 15 m2, halk.aisija 4,4 m). (Kasvualusta 1m)	kpl		3,0	0,0	
	11	Isot pensaat, marjapensaat (à 1,5 m²). (Kasvualusta 40 cm)	kpl	14	1,7	71,4	0,15
	12	Muut pensaat. (Kasvualusta 40 cm)	m²	330	1,5	495,0	0,15
	13	Perennat. (Kasvualusta 20-40 cm)	m²	70	1,5	105,0	0,2
	14	Monivuotiset köynökset. (maapinta-ala 1 m²/kpl). (Kasvualusta 60 cm)	kpl	50	4,0	200,0	0,15
	15	Nurmikko. (Kasvualusta 20 cm)	m²	61	1,1	67,1	0,25
Lisätietoa							
Luonnon monimuotoisuus ja kasvillisuusk atot	16	Niitty, keto tai kuntta. (Kasvualusta 15 - 30 cm)	m²		1,8	0,0	0,2
	17	Runsaasti kukkivat puut ja hedelmäpuut (täysik.asvuisena 6-7 m tai latvus 20 m² / halk.aisija 5m). (Kasvualusta 60 cm)	kpl		3,0	0,0	
	18	**Viljelyjaatikot tai kasvimaa. (Kasvualusta 20-40 cm)**	**m²**		**2,2**	**0,0**	**0,2**
	19	Lahopuut ja kannot, toimivat myös hyönteishotellina (1 m2/ kpl, esim. 2m x 0,5m)	kpl		2,0	0,0	0,1
	20	Kattopuutarha (Kasvualusta 20 – 100 cm) VÄHINTÄIN OSA JOKA ON KASVILLISUUTTA, LAITETTAVA LASKUPERIIN	m²		2,5	0,0	0,2
	21	Heinäkatto (Kasvualusta 20-30 cm)	m²		2,0	0,0	0,2
	22	Niittykatto(Kasvualusta 15 – 30 cm)	m²		1,7	0,0	0,2
	23	Maksatuohokatto (Kasvualusta 6-8 cm)	m²		1,3	0,0	0,45
Lisätietoa							
Pinnoitteet	24	Puoliläpäisevät pinnoitteet (esim. nurmikivi, kivituhka, puutetassit, kumirouhe)	m²	483	1,0	483,0	0,45
	25	Läpäisevät pinnoitteet (esim. sora- ja hiekkapinnat, avoin asvalti)	m²		1,3	0,0	0,35
	26	Vettä läpäisemätön pinta (ei rakennuksien katot)	m²	371	0,1	37,1	1
Lisätietoa							
Hulevesien hallintaraken teet	27	Kosteikko, lampi, tukiallitu tai soistuma luonnonmukaisella kasvillisuudella (ainakin osan vuodesta pysyvä vesipinta, muun ajan maa pysyy kosteana)	m²		2,6	0,0	0,1
	28	Sadepuutarha / biosuodatuspainanne (ei pysyvää vesipintaa, monipuolista ja kerroksellista kasvillisuutta)	m²		2,5	0,0	0,1
	29	Kasvillisuuspintainen imeytyspainanne	m²		2,0	0,0	0,1
	30	Kasvillisuuspintainen viivytyspainanne	m²	44	2,0	88,0	0,1
	31	Kivinen pintainen imeytyspainanne (esim. kivipesä)	m²		1,3	0,0	0,1
	32	Kivinen pintainen viivytyspainanne	m²		1,3	0,0	0,1
	33	Katualueilla: Hulevesien keräämisen läpäisemättömillä pinnoilla läpäisevälle kasvillisuudelle maassa (ko.läpäisemättömän pinnan pinta-ala merkitään laskuriin)	m²		0,7	0,0	
	34	Erikseen nimetty / putkitukisesta palautettava puuroumma	m²		3,0	0,0	0,1
	35	Imeytyskaivanto (maanalainen, huom. yksikkö on tilavuus!)	m³			0,0	-
	36	Viivytyskaivanto tai -säiliö (maanalainen, huom. yksikkö on tilavuus!)	m³			0,0	-
Lisätietoa							
Bonus	37	Pisteen 14, 16, 17 ja 19 toteutuessa lisäpisteet kerroksellisesta kasvillisuudesta ja luonnon monimuotoisuudesta	m²	0	0,0	200,0	

VANTAAN KAUPUNKI

ASEMAKAAVAMUUTOSEHDOTUS
002444
Neilikkapolku 12
MUISTUTUKSET, KIRJEET JA VASTINEET

Asemakaavoitus / MYJ/THU 5.4.2022

Asemakaavamuutosehdotus 002444 / Neilikkapolku 12 on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä **12.1.-10.2.2022**. Tänä aikana ei jätetty muistutuksia. Määräajan jälkeen saapui yksi kirje.

Muistuttaja	**Muistutukset ja kirjeet**	**Tarkistukset**
NRO 1, 11.2.2022 yksityinen	Vireillä olevassa Tikkurilan kaavarungossa 2020 painotetaan alueen käveltävyyttä ja turvallisuutta. Kestävän kasvun alueilla kaavarunko tarkastelee liikkumisen osalta erityisesti kävelyä, pyöräliikennettä ja joukkoliikennettä. Neilikkapolulla pp/t-alueella turvallisuuden ajatus häviää. Onko tarvetta sallia autoliikenne Neilikkapolulla, jota käyttävät paljon vanhukset ja lapset? Ajoyhteys Unikkotien nurkasta olisi turvallisempi ratkaisu. Kaavaselostuksessa ei ole esitetty vaihtoehtoisia ehdotuksia. Pp/t-alue tulisi muuttaa takaisin yleiselle jalankululle varatuksi alueen osaksi.	Ei tarkistettavaa kaavakarttaan. Kaavamuutosehdotuksen selostuksen lähtötietoihin on lisätty kuva kevyen liikenteen reiteistä. Selostuksen kohtaan 3.4 Kaavaratkaisun valinta ja perustelut on lisätty, että korttelin Peltolantorin puoleiseen kulmaan muodostuu pieni autoliikenteeltä rauhoitettu aukio, jossa kevyen liikenteen reitin ääreen aukeaa liiketila. Selostuksen kohtaan 4.4.1 Asemakaavan vaikutukset rakennettuun ympäristöön / liikenne on lisätty, että suorakulmainen tontille tai tontilta ajo pakottaa ajonopeudet mataliksi Neilikkapolulla.

NRO 1
yksityinen, 11.2.2022

Kirje:

Tikkurilan kaavarungossa on esitetty monessa paikoissa kuinka tärkeä käveltävyys on Tikkurilassa.

Tikkurilan kaavarungossa tarkistettu alue ulottuu neilikkapolulle asti. Siellä mainitaan eri kohdissa kuinka tärkeä käveltävyys ja turvallisuus on suunniteluissa.

III "Tulevaisuuden Tikkurila asukkaiden silmin"

"Tikkurilassa liikkuminen on sujuvaa, ja vaihtoehtoisia liikkumisen muotoja on runsaasti. Julkinen liikenne on vaivatonta, turvallista ja nopeasti saavutettavissa. Yhteydet eri suuntiin ovat hyvät ja palvelu kattavaa. ***Keskusta-alueella etusijalla ovat kävelijät ja pyöräilijät****."*

Kaavarungon suunnitteluperiaatteissa mainitaan*: 9. Rakennetaan* ***kävelypainotteista*** *kaikkien liikkumismuotojen aluetta.*

2.3.4 Liikenne

Saavutettavuus on Tikkurilan valtti. Merkittävä osa kaupungin kehityksestä sijoittuu näille kestävän kasvun alueille, joilla ***tarkastellaan liikkumisen osalta erityisesti kävelyä, pyöräliikennettä ja joukkoliikennettä****.*

Tikkurilan asema ja matkakeskus

Kaavarunkoalueen **kävelyn ja pyöräilyn sujuvia ja turvallisia yhteyksiä** asemalle edistetään.

Kävely ja pyöräliikenne

Kävely

Jalkakäytävät Tikkurilassa ovat suurimmaksi osaksi yhdistettyjä kävely- ja pyöräteitä. Kuten Tikkurilan kaavarunko 2015:ssa, on ajatuksena **edelleen reittien sujuvuuden, viihtyisyyden ja turvallisuuden kehittäminen.**

4.3 Vaikutukset asukkaisiin

Kaupunkirakenteen tiivistämisellä ja uudistamisella parannetaan joukkoliikenteen saavutettavuutta sekä työpaikkojen ja palveluiden läheisyyttä ja monipuolisuutta. Sekä nykyisten että uusien asukkaiden arki on entistä sujuvampaa, ja päivittäiset asiat hoituvat helposti myös kävellen. Samalla **tuetaan liikkumisen tasa-arvoa ja esteettömyyttä lasten, vanhusten sekä vammaisten kannalta.**

Kaavarungossa puhutaan kävelijöiden sujuvuudesta ja turvallisuudesta, mutta pp/t alue, jossa kävelijät ja autot ovat samassa tilassa, turvallisuuden ajatus häviä. Neilikkapolku on täällä hetkellä paljon vanhusten ja lapsien käytössä, josta kävellään Viertolan kouluun tai toiseen pain Viertolasta kauppoihin ja kävelykeskustaan.

Oliko tarvetta sekoita autot kävely-ystävällisessä neilikkapolulla?

Kaavamuutoksen selostuksessa lukee: *Tontin ajoyhteys on sijoittumassa tontin kaakkoisnurkkaan, jotta autoliikenne ei risteäisi jalankulun ja pyöräilyn kanssa juuri Unikkotien kulmassa, jota on tarkoitus kehittää kevyen liikenteen kannalta sujuvammaksi.*

Ei halutan, että autoliikenne risteä jalankulku ja pyöräilyn kanssa Unikkotien nurkassa, mutta se on ok, että risteä Neilikkapolkua pitkin. Miten tämä voi olla perusteltu?

Se olisi paljon turvallisempi, jos autoilijat ajoisivat Unikkotien nurkasta sisään tontille. Ihan tavallinen tonttiyhteys. Autoilija olisi vain hetki (n. 4 metriä leveä *Yleiselle jalankululle varattu alueen osa*) kävelyalueella. Nykytilanne on turvallinen. Kaavamuutoksen ratkaisussa autoilijat ohjataan neilikkapolulle 30 metriä pitkiin, jossa voisi olla lapsia kävelemässä.

> *Neilikkapolun tonttiin rajautuvalle osuudelle sallitaan tontille ajo Unikkotien suunnasta. Ajoliittymä siirtyy torin kulmalta Neilikkapolun suoralle osuudelle, ja katualuetta laajennetaan tontin suuntaan.*

Selostuksessakin mainitaan, että Neilikkapolkua olisi leveämpi pp/t alue. Mutta ei esitetty kadun esisuunnitelma. Vaikka katu olisi leveämpi ei tarkoitta, että on turvallisempi. Ja varmaan katutilan isompi tila varauduttaisiin autoille, eli nykytilanteen leveää kävelyaluetta pienenisi.

Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteissa on vain yksi ehdotus esitetty. Ei ole yritetty edes suunnitella rakennukset niin että ajoyhteys olisi pohjoispuolelta. En usko, että semmoinen ratkaisu on mahdotonta, se ei ole vain yritetty kehittää.

Kaavarungossa esitetyssä käveltävä Tikkurila ja pp/t alueen suunnitellun ristiriitainen suunnitellun takia haluaisin, että kaavamuutosta tarkistettaisiin uudestaan pp/t alueetta muutettaisiin takaisin *Yleiselle jalankululle varattu alueen osa*alueeksi.

Vastine:
Yhtenä kaavatyön tavoitteista on sujuvoittaa pohjoiseteläsuuntaista kevyen liikenteen reittiä, jossa nykyisellään on epäjatkuvuuskohta tontille ajon kohdalla. Kaavamuutoksessa tontin koilliskulmassa on yleiselle jalankululle varattu alueen osa. Kevyt liikenne siirtyy pois Unikkotien ajoradalta ja koukkaa korttelialueen kautta. Korttelin Peltolantorin puoleiseen kulmaan muodostuu pieni autoliikenteeltä rauhoitettu aukio, jossa kevyen liikenteen reitin ääreen aukeaa liiketila.

Uutta ajoliittymää ei ole sijoitettu kevyen liikenteen reitin mutkaan, vaan Neilikkapolun suoralle osuudelle. Tontille on tulossa hyvin maltillinen määrä autopaikkoja, joten autoliikenne Neilikkapolun tontilleajo-osuudella tulee olemaan vähäistä. Neilikkapolun levennys tuottaa kävelijöille ja pyöräilijöille normaalin kevyen liikenteen väylän leveyden, vaikka vierestä ajoneuvo juuri tontille olisikin saapumassa. Tontin käytön suunnittelussa on huomioitu näkemät tontilta lähdettäessä myös etelän suuntaan. Suorakulmainen tontille tai tontilta ajo pakottaa ajonopeudet mataliksi Neilikkapolulla.

Tarkistukset:
Ei tarkistettavaa kaavakarttaan. Kaavamuutosehdotuksen selostuksen lähtötietoihin on lisätty kuva kevyen liikenteen reiteistä. Selostuksen kohtaan 3.4 Kaavaratkaisun valinta ja perustelut on lisätty, että korttelin Peltolantorin puoleiseen kulmaan muodostuu pieni autoliikenteeltä rauhoitettu aukio, jossa kevyen liikenteen reitin ääreen aukeaa liiketila. Selostuksen kohtaan 4.4.1 Asemakaavan vaikutukset rakennettuun ympäristöön / liikenne on lisätty, että suorakulmainen tontille tai tontilta ajo pakottaa ajonopeudet mataliksi Neilikkapolulla.

VANTAAN KAUPUNKI

ASEMAKAAVAMUUTOSEHDOTUS
002444
Neilikkapolku 12
LAUSUNNOT JA VASTINEET

Asemakaavoitus MYJ/THU 5.4.2022

Kaupunginhallitus 3.12.2021 oikeutti asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavamuutosmuutosehdotuksesta nro 002444 NEILIKKAPOLKU 12 Lausuntoja pyydettiin 13 kpl ja saatiin 7 kpl.

Lausunnonantaja	**Lausunto**	**Tarkistukset**
NRO 1, 17.2.2022 FINGRID	Aueella ei ole Fingridin voimajohtoja, joten ei kommentoitavaa asemakaavoituksen lähtökohdista.	Ei tarkistettavaa.
NRO 2, 3.1.2022 HSL	Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymällä ei ole lausuttavaa Neilikkapolku 12 asemakaavan ja tonttijaon muutosehdotuksesta.	Ei tarkistettavaa.
NRO 3, 28.2.2022 HSY	Suunnittelualueeseen osittain kuuluvalla Neilikkapolulla on rakennettu vesihuolto, johon uudet kerrostalot voivat liittyä. Uutta vesihuoltoverkostoa ei ole tarpeen rakentaa. Kaavamuutos ei edellytä myöskään johtosiirtojen eikä johtokujavarausten tekemistä.	Ei tarkistettavaa. Lausunnon sisältö on jo huomioitu kaavamuutosehdotuksessa.
NRO 4, 20.12.2021 Tukes	Tukes ei lausu asiassa.	Ei tarkistettavaa.
NRO 5, 11.1.2022 ELY	Asemakaavaratkaisu tiivistää onnistuneesti yhdyskuntarakennetta palveluiden läheisyydessä tarkentaen yleiskaavaratkaisua. Uudenmaan ELY-keskuksella ei ole huomautettavaa asemakaavan muutosehdotuksesta.	Ei tarkistettavaa.
NRO 6, 17.12.2022 Uudenmaan liitto	Uudenmaan liitto ei anna lausuntoa asemakaavasta. Maakuntakaavatilanteen osalta kaavaselostusta on tarpeen	Ei tarkistettavaa kaavakarttaan. Kaavamuutosehdotuksen selostuksen lähtötietoihin on päivitetty maakuntakaavan

	päivittää: Uusimaa-kaavan kokonaisuus on tullut Helsingin hallinto-oikeuden 24.9.2021 päätösten myötä voimaan siltä osin kuin valitukset hylättiin. Kaavakokonaisuus korvaa pääosin aiemmin voimassa olleet maakuntakaavat, lukuun ottamatta Östersundomin alueen maakuntakaavaa, 4. vaihemaakuntakaavan tuulivoimaratkaisua sekä hallinto-oikeuden päätöksen myötä voimaan jääviä merkintöjä ja määräyksiä. Voimassa olevassa Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa asemakaava-alue on taajamatoimintojen kehittämisvyöhykettä ja pääkaupunkiseudun ydinvyöhykettä.	tilanne.
NRO 7, 13.1.2022 Vantaan Energia	Ei huomauttamista. Asemakaavan muutosehdotuksessa tulee huomioida maakaapeleiden sijainti. Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n yhteistyösopimuksen mukaisesti. Suunnittelualueella ei sijaitse Vantaan Energian kaukolämpöverkkoa.	Ei tarkistettavaa kaavakarttaan. Kaavamuutosehdotuksen selostuksen lähtötietoihin on tarkennettu tieto siitä, ettei suunnittelualueella sijaitse kaukolämpöverkkoa. Muilta osin lausunnon sisältö on jo huomioitu kaavamuutosehdotuksessa.
Keski-uudenmaan pelastustoimen liikelaitos	Lausuntoa ei saatu.	Ei tarkistettavaa.
Elisa Oyj	Lausuntoa ei saatu.	Ei tarkistettavaa.
Gasum Oy / Gasgrid Oy	Lausuntoa ei saatu.	Ei tarkistettavaa.
Helen Sähköverkko Oy	Lausuntoa ei saatu.	Ei tarkistettavaa.
HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut	Lausuntoa ei saatu.	Ei tarkistettavaa.
Pääkaupunkiseudun Vesi Oy	Lausuntoa ei saatu.	Ei tarkistettavaa.

NRO 1
FINGRID 17.2.2022
Lausunto:
Lausuntopyyntö 15.12.2021 002444 Neilikkapolku 12, asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Kiitämme lausuntopyynnöstänne.

Asemakaavoitettavalla alueella ei ole Fingridin voimajohtoja, joten meillä ei ole kommentoitavaa asemakaavoituksen lähtökohdista.

Muiden kuin Fingrid Oyj:n omistamien voimajohtojen osalta teidän tulee pyytää erillinen lausunto voimajohtojen omistajalta.

Kaavoituksen yhteyshenkilönä Fingrid Oyj:ssä toimii Mika Penttilä puh. 030 395 5230.
Yleis- ja asemakaavat, joissa on Fingrid Oyj:n voimajohtoja tai muita toimintoja, pyydämme lähettämään lausunnolle mieluiten sähköisenä osoitteeseen kirjaamo@fingrid.fi tai kirjallisena osoitteella Fingrid Oyj, Maankäyttö ja ympäristö, PL 530, 00101 HELSINKI.

Ystävällisin terveisin Fingrid Oyj Maankäyttö ja ympäristö Mika Penttilä yksikön päällikkö

Vastine:
Lausunnossa ei ole vastattavaa.

Tarkistukset:
Lausunto ei aiheuta tarkistuksia kaavamateriaaliin.

NRO 2
HSY 3.1.2022

Lausunto:

Viite Lausuntopyyntönne 15.12.2021 VD/3985/10.02.04.00/2020

Lausunto asemakaavan ja tonttijaon muutoksesta, Neilikkapolku 12
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymällä ei ole lausuttavaa Neilikkapolku 12 asemakaavan ja tonttijaon muutosehdotuksesta (VD/3985/10.02.04.00/2020, hankenumero 002444).

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) Joel Vuolle Joukkoliikennesuunnittelija Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä 3.1.2022.

Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa HSL:n kirjaamosta

Vastine:
Lausunnossa ei ole vastattavaa.

Tarkistukset:
Lausunto ei aiheuta tarkistuksia kaavamateriaaliin.

NRO 3
HSY 28.2.2022

Lausunto:
Asemakaavan muutos nro 002444, Neilikkapolku 12, 63. kaupunginosa, Viertola

Kaavamuutosalue sijaitsee Viertolassa, Peltolantorin lounaispuolella. Alueeseen kuuluu kiinteistö osoitteessa Neilikkapolku 12 sekä siihen rajautuvat katualueet Neilikkapolulla ja Unikkotiellä. Kaavoitettavalla alueella on nykyisin paritaloja. Etäisyys Tikkurilan asemalle on noin 900 metriä.

Asemakaavan muutoksella mahdollistetaan nykyisten paritalojen korvaaminen kahdella kerrostalolla, joiden kerrosluvut ovat viisi ja kuusi. Rakennusoikeus on yhteensä 3 170 kerrosneliömetriä, josta asuntojen osuus on 3 100 k-m2 ja liiketilan 70 k-m2 .

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä esittää lausuntonaan seuraavaa:

Suunnittelualueeseen osittain kuuluvalla Neilikkapolulla on rakennettu vesihuolto, johon uudet kerrostalot voivat liittyä. Uutta vesihuoltoverkostoa ei ole tarpeen rakentaa. Kaavamuutos ei edellytä myöskään johtosiirtojen eikä johtokujavarausten tekemistä.

Lisätietoja antaa aluepäällikkö Mikko Stenius, puh. (09) 1561 2109. Jyrki Kaija osastonjohtaja

Vastine:
Lausunnon sisältö on jo huomioitu kaavamuutosehdotuksessa.

Tarkistukset:
Lausunto ei aiheuta tarkistuksia kaavamateriaaliin.

NRO 4
Tukes 30.12.2021

Lausunto:

Hei,
Tukes ei lausu asiassa.

Matti Peippo
Ylitarkastaja,
Teolliset prosessit
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
Yiopistonkatu 38, 33100
Tampere Puh. 029 5052 059

Vastine:
Lausunnossa ei ole vastattavaa.

Tarkistukset:
Lausunto ei aiheuta tarkistuksia kaavamateriaaliin.

NRO 5
ELY 15.12.2021

Lausunto:
Viite: 15.12.2021 lausuntopyyntö Lausunto asemakaavan muutosehdotuksesta, Vantaa, Viertola, Neilikkapolku 12, nro 002444

Vantaan kaupunki on pyytänyt Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntoa Neilikkapolku 12 asemakaavan muutosehdotuksesta.

Asemakaavaratkaisu tiivistää onnistuneesti yhdyskuntarakennetta palveluiden läheisyydessä tarkentaen yleiskaavaratkaisua. Uudenmaan ELY-keskuksella ei ole huomautettavaa asemakaavan muutosehdotuksesta.

Asian on esitellyt ylitarkastaja Tuomas Autere ja ratkaissut alueidenkäyttöpäällikkö Brita Dahlqvist-Solin. Merkintä sähköisestä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa. TIEDOKSI UUDELY: Eeva Kopposela, Anu Schulte-TIgges

Vastine:
Lausunnossa ei ole vastattavaa.

Tarkistukset:
Lausunto ei aiheuta tarkistuksia kaavamateriaaliin.

NRO 6
Uudenmaan liitto 17.2.2022

Lausunto:

Kiitos lausuntopyynnöstä Asemakaavan muutoshakemus 002444, 63 Viertola, Neilikkapolku 12. Uudenmaan liitto ei anna lausuntoa asemakaavasta. Maakuntakaavatilanteen osalta kaavaselostusta on tarpeen päivittää ajan tasalle:

Uusimaa-kaavan kokonaisuus on tullut Helsingin hallinto-oikeuden 24.9.2021 päätösten myötä voimaan siltä osin kuin valitukset hylättiin. Voimaantulon myötä kaavakokonaisuus korvaa pääosin aiemmin voimassa olleet maakuntakaavat, lukuun ottamatta Östersundomin alueen maakuntakaavaa, 4. vaihemaakuntakaavan tuulivoimaratkaisua sekä hallinto-oikeuden päätöksen myötä voimaan jääviä merkintöjä ja määräyksiä.

Uusimaa-kaavan muutoksenhakuprosessi on vielä kesken. Hyväksyttyjen valitusten osalta Uusimaa-kaavan ratkaisut ovat edelleen täytäntöönpanokiellossa eivätkä voi tulla voimaan, ellei korkein hallinto-oikeus muuta tai kumoa hallinto-oikeuden ratkaisua. Lainvoiman kaavat voivat saada vasta, kun jatkovalitukset on ratkaistu korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

Voimassa olevassa Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa asemakaava-alue on taajamatoimintojen kehittämisvyöhykettä ja pääkaupunkiseudun ydinvyöhykettä.

Uudenmaan liiton kirjaamolle tiedoksi: UML dnro 1004/06.02.00/2021

Terveisin,
Jouni Suominen
Suunnittelija // Planerare
+358 40 543 5951
jouni.suominen@uudenmaanliitto.fi Uudenmaan liitto // Nylands förbund
Esterinportti 2 B • Estersporten 2 B
00240 Helsinki • Helsingfors +358 9 476 7411 • www.uudenmaanliitto.fi

Vastine:
Kaavamuutosehdotuksen selostuksen lähtötietoihin on päivitetty maakuntakaavan tilanne.

Tarkistukset:
Ei tarkistettavaa kaavakarttaan. Kaavamuutosehdotuksen selostuksen lähtötietoihin on päivitetty maakuntakaavan tilanne.

NRO 7
Vantaan Energia 13.1.2022

Lausunto:

Asia: Lausunto

ASEMAKAAVAN MUUTOSEHDOTUS NRO 002444 Kaupunginosa 63, Viertola Kohdealue Neilikkapolku 12

Sähköverkko

Ei huomauttamista.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keski- ja pienjännitemaakaapelit sijaitsevat karttaliitteiden 1 - 2 mukaisesti.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti.

Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Lisätietoja sähköverkkoon liittyvissä kysymyksissä antaa yleissuunnittelija Antti Hartikainen, puh. 050-3266913.

Kaukolämpöverkko

Ei huomautettavaa.

Asemakaavan muutosehdotuksen suunnittelualueella ei sijaitse Vantaan Energian kaukolämpöverkkoa.

Lisätietoja kaukolämpöverkkoon liittyvissä kysymyksissä antaa kaukolämpöinsinööri Tero Kortesmäki, puh. 050-4633508.

Kunnioittavasti

VANTAAN ENERGIA OY

Tero Kortesmäki

VANTAAN ENERGIA SÄHKÖVERKOT OY
VE: 13.1.2022 VES: 23.12.2021
KAUPUNGILLE: 13.1.2022 63 - Viertola - 002444 torstai 23. joulukuuta 2021 14:31 2021

VANTAAN ENERGIA SÄHKÖVERKOT OY

Antti Hartikainen

LIITTEET
1. Keskijänniteverkon kartta 1:500
2. Pienjänniteverkon kartta 1:500 2021

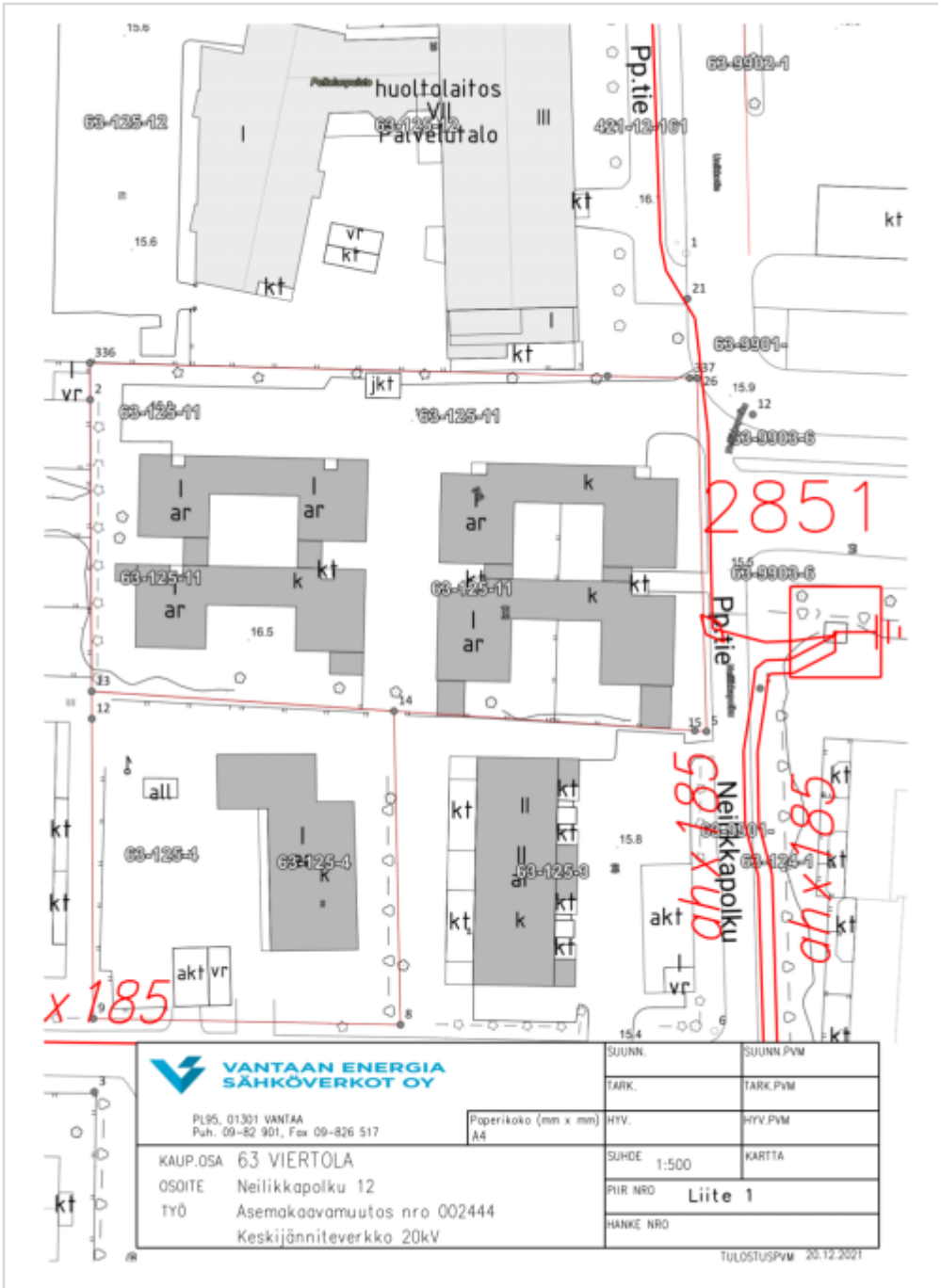
huoltolaitos
Palvelutalo
Pp.tie
Neilikkapolku
2851
x185
581x10
63-125-12
63-125-11
63-125-4
63-9902-1
63-9901-1
63-9903-6
421-12-161
VANTAAN ENERGIA SÄHKÖVERKOT OY
PL95, 01301 VANTAA
Puh. 09-82 901, Fax 09-826 517
Paperikoko (mm x mm) A4
SUUNN.
SUUNN.PVM
TARK.
TARK.PVM
HYV.
HYV.PVM
SUHDE 1:500
KARTTA
PIIR NRO Liite 1
HANKE NRO
KAUP.OSA 63 VIERTOLA
OSOITE Neilikkapolku 12
TYÖ Asemakaavamuutos nro 002444
Keskijänniteverkko 20kV
TULOSTUSPVM 20.12.2021

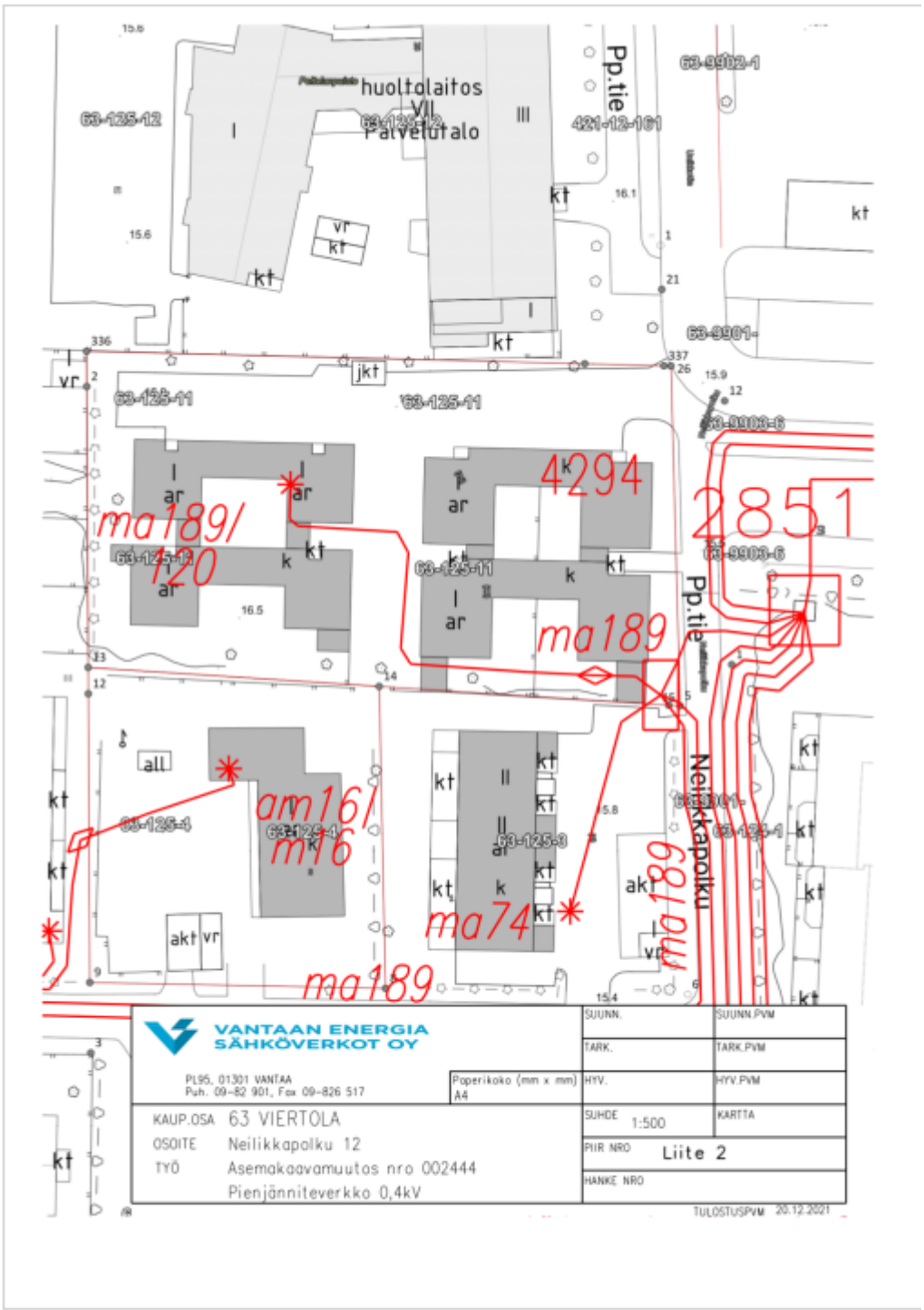

2021 Page 4

Vastine:
Kaavamuutosehdotuksen selostuksen lähtötietoihin on lisätty tieto siitä, ettei suunnittelualueella sijaitse kaukolämpöverkkoa. Muilta osin lausunnon sisältö on jo huomioitu kaavamuutosehdotuksessa.

Tarkistukset:
Ei tarkistettavaa kaavakarttaan. Kaavamuutosehdotuksen selostuksen lähtötietoihin on lisätty tieto siitä, ettei suunnittelualueella sijaitse kaukolämpöverkkoa.

9 § Taloussuunnitelman 2023-2026 lähetekeskustelu

VD/5867/02.01.00.00/2022

Kaupunginvaltuusto kävi taloussuunnitelman 2023–2026 lähetekeskustelun.

Keskustelun aikana kuultiin seuraavat ryhmäpuheenvuorot:

Sakari Rokkanen	Kokoomuksen valtuustoryhmä
Pirkko Letto	Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä
Niilo Kärki	Perussuomalaisten valtuustoryhmä
Eve Rämö	Vihreä valtuustoryhmä
Funda Demiri	Vasemmistoliiton valtuustoryhmä
Pirjo Luokkala	Keskustan valtuustoryhmä
Tiina Tuomela	Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä
Stefan Åstrand	Ruotsalaisen Kansanpuolueen valtuustoryhmä
Milad Dehghan	Valta kuuluu kansalle

Kaupunginvaltuusto 23.5.2022 § 9

Päätös:
Merkittiin lähetekeskustelu tiedoksi.

Liite:
- Taloussuunnitelman 2023–2026 lähetekeskustelu, ryhmäpuheenvuorot 23.5.2022

Vantaa

Taloussuunnitelman 2023–2026 lähetekeskustelu, ryhmäpuheenvuorot 23.5.2022

VD/5867/02.01.00.00/2022

Vantaan kaupungin taloussuunnitelman 2023–2026 lähetekeskustelun aikana kuultiin seuraavat ryhmäpuheenvuorot:

Sakari Rokkanen	Kokoomuksen valtuustoryhmä
Pirkko Letto	Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä
Niilo Kärki	Perussuomalaisten valtuustoryhmä
Eve Rämö	Vihreä valtuustoryhmä
Funda Demiri	Vasemmistoliiton valtuustoryhmä
Pirjo Luokkala	Keskustan valtuustoryhmä
Tiina Tuomela	Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä
Nina Nummela	Liike Nyt valtuustoryhmä
Stefan Åstrand	Ruotsalaisen Kansanpuolueen valtuustoryhmä
Milad Dehghan	Valta kuuluu kansalle

Kokoomuksen valtuustoryhmä
Valtuustoryhmän puheenjohtaja Sakari Rokkanen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät vantaalaiset,

“Rohkea, rento ja viihtyisä Vantaa on kestävyyden edelläkävijä”. Näin kuuluu tuoreen strategiamme visio eli tulevaisuuden tahtotila kotikaupungistamme. Edelliseltä valtuustolta peritty vision sanapari “rohkea ja rento” näkyy kyllä vahvasti ohjelmissamme, mutta näkyvätkö nämä myös käytännön tekemisessämme? Olemmeko me rohkea ja rento kaupunki?

Valtuustomme vieraili toissa viikolla Tampereella, jossa on kiistatta ollut kovin tekemisen meininki kaikista Suomen kaupungeista. Ratikka, uudet asuinalueet, rantatunneli, Kansi-areena, Hollywood-kuvaustuotanto, uudet lentoyhteydet sekä tänä keväänä Tapparan mestaruuden perään vielä jääkiekon mm-kisat. Tampereen visio muuten on “Tekemisen kaupunki”.

Toki me vantaalaisetkin olemme saaneet viime aikoina hyviä uutisia: Valmet on varmistanut tulonsa Tikkurilaan, Okmetic tekee jätti-investoinnin Vantaalle sekä meidän on juuri palkittu nousevana innovatiivisena kaupunkina. Toisaalta olemme saaneet myös huonoja uutisia viimeksi tänään, kun Fazer on ilmoittanut suunnittelevansa makeistehtaan siirtoa Lahteen.
Venäjän järjetön ja järkyttävä hyökkäys Ukrainaan lopetti lennot Aasiaan Venäjän yli ja ajoi juuri pandemiasta palautuvan tärkeimmän työpaikka-alueemme lentokentän vaikeuksiin. Työttömyytemme on edelleen toiseksi korkein suurista kaupungeista, kun ennen koronaa se oli toiseksi matalin.

Arvoisa puheenjohtaja,
käymme tänään lähetekeskustelua tulevien vuosien talousarvioista. Sote-palveluiden siirtyessä hyvinvointialueen vastuulle, kaupungin tehtävät tulevat keskittymään sivistykseen, elinvoimaan ja kaupunkiympäristöön. Kokoomuksen valtuustoryhmä toivoo, että rohkeus ja rentous näkyvät vahvasti ensi vuoden talousarviossa ja kaikessa kaupungin toiminnassa.

Laadukas koulutus ja kasvatus on mahdollisuuksien tasa-arvon kulmakivi ja parasta syrjäytymisen ehkäisyä. Olemme linjanneet strategiassamme, että vantaalaisten koulutustaso nousee ja tähtäämme pääkaupunkiseudun lapsiystävällisimmäksi kaupungiksi. Näiden tavoitteiden pitää myös näkyä budjetin painopisteissä. Rohkea ja rento Vantaa hyödyntäisi nykyistä rohkeammin yksityistä varhaiskasvatusta kumppanina ja turvaisi peruskoulujen resurssit kilpailuttamalla laajemmin esimerkiksi koulujen ateria- ja siivouspalvelut.

Arvoisa puheenjohtaja,
ilman menestyviä yrityksiä ei ole työtä ja veroeuroja, joilla rahoittaa palvelut. Kaupungin on tarjottavat yrityksille mahdollisimman yrittäjäystävällinen toimintaympäristö: sujuvat yhteydet, osaavaa työvoimaa, tontteja – myös pk-yrityksille(!), luvat ja neuvonan nopeasti samalta luukulta sekä mahdollisuuksia osallistua kaupungin palveluiden tuotantoon.

Rohkea ja rento Vantaa ei olisi Tikkurilan kesäterassista jälleen otsikoissa, jos vuoropuhelu yrittäjien kanssa olisi ollut sujuvampaa. Meidän olisi paikallaan myös pohtia, tulisiko kaupungin hakea lisää dynaamisuutta yritysten ja investointien houkutteluun perustumalla oma kehitysyhtiö muiden kaupunkien tapaan? Tätä ja laajemmin elinkeino- ja työvoimavoimapalveluiden resurssointia on tärkeä arvioida osana kasvu- ja elinvoimaohjelman päivitystä.

Arvoisa puheenjohtaja,
yhdet keskeisimmät uuden strategiamme painopisteistä ovat sekä uusien että vanhojen keskustojen kehittäminen ja pientalotarjonnan lisääminen. Rohkeuden ja rentouden pitää myös näkyä Vantaan maa- ja asuntopoliittisen ohjelman päivityksessä. Hyvin yksityiskohtainen ja joustamaton sääntely ei ole kovin rentoa. Rohkeaa olisi luopua esimerkiksi kategorisista rappukäytävien luonnonvaloisuusvaatimuksista ja antaa tilaa laajemminkin innovatiiviselle kokeiluille rakentamisessa.

Arvoisa kaupunginjohtaja,
kokoomuksen valtuustoryhmä toivoo, että rohkeus ja rentous näkyvät talousarviovalmistelussa sekä lopullisessa talousarviossa.

_____

Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä
Valtuutettu Pirkko Letto

Hyvä valtuuston puheenjohtaja, valtuutetut ja kaikki vantaalaiset

Ensi vuoden alussa olemme uuden edessä. Vantaan ja Kerava hyvinvointialue ottaa hoitaakseen sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä pelastustoimen järjestämisen. Uudistus on historiallinen ja vaikuttaa vahvasti Vantaan kaupungin talouteen ja toimintaan.

Samalla meitä haastaa koronasta toipuminen, Ukrainan sota, väestörakenne, työttömyys ja eriarvoistuminen sekä henkilöstön saatavuus. Näihin haasteisiin on nyt tartuttava riuskoin ottein. Se vaatii kaikilta vahvaa panosta yhteiseen työhön, mutta myös kaukokatseisuutta ja uutta ajattelua.

Meille sosialidemokraateille keskeistä muutoksien ja haasteiden keskellä on vahvistaa ihmisten tasa-arvoa ja oikeutta osallistua, me haluamme luoda kestävää sosiaalista hyvinvointia Vantaalle ja vantaalaisille.
Tulevan vuoden taloussuunnitelmassa se tarkoittaa, että haluamme edelleen keskittyä palveluiden parantamiseen, työllisyyden edistämiseen, koulutus- ja osaamistason kasvuun sekä kaupungin kulttuuripalveluiden vahvistamiseen.

On tärkeää, että jokainen voi luottaa siihen, että apua saa läheltä ja silloin, kun sitä tarvitsee. Meille ihmisten hyvinvointi tarkoittaa toimivaa arkea, jossa Vantaan kaupungin palvelut, kuten koulut, päiväkodit ja kirjastot, toimivat laadukkaasti. Työpaikat, monipuoliset asuinalueet ja sujuva joukkoliikenne luovat ihmisten elämään mahdollisuuden tehdä työtä ja pärjätä omassa elämässään.

Meille on tärkeää estää eriarvoistumista. Siksi haluamme jatkoa myönteisen erityiskohtelun (MEK) toimintatavoille ja ohjelmalle Vantaalla sekä vakiinnuttaa sen resurssit osaksi kaupungin normaalia toimintaa. Siten voimme taata asuinalueiden tasapuolista kehittymistä, koulujen- ja päiväkotien laadukasta toimintaa ja vähentää oppimiseroja sekä vahvistaa yhteisöllisyyttä ja turvallisuutta.

Arvoisat valtuutetut,

On selvää, että koronan varjo tulee haastamaan meitä vielä pitkään. Siksi koronasta toipumiseen tarvitaan edelleen lisäresursseja. Myös Ukrainan sota sumentaa meidän kaikkien tulevaisuuden näkymiä. Meidän päättäjien tehtävä on lisätä luottamusta ja turvaa epävarmassa tilanteessa. Parhaiten teemme sen pitämällä huolta jokaisesta vantaalaisesta.

Meidän on huolehdittava, että Vantaan seuraava askel takaa kaupungin elinvoiman ja verotulojen riittävän määrän palveluiden järjestämiseen. Viimeisimpien vuosien ajan kaupungin taloutta on hoidettu huolellisesti ja velkamäärää on pystytty pienentämään, vaikeista ajoista huolimatta. Me haluamme, että Vantaan taloutta hoidetaan jatkossakin huolellisesti ja harkiten.

Työllisyydenhoidon toimintatapoja on parannettava. On kestämätöntä, että Vantaalla on tuhansia avoimia työpaikkoja samaan aikaan, kun nuorisotyöttömyys ja pitkäaikaistyöttömyys eivät ota talttuakseen. On kestämätöntä, että muualta Vantaalle muuttaneet eivät saa tarvitsemaansa kielikoulutusta ja työvoimakoulutuksen resurssit ovat riittämättömät. Meidän on otettava tavoitteeksi se, että jokainen vantaalainen löytää itselleen sopivaa työtä. Meidän on huolehdittava, että kaupungissa toimivat yritykset ja yhteisöt löytävät vantaalaisista työvoimaa. Vantaan menestystä luodaan

vantaalaisin voimin ja tähän on satsattava. Tähän me sosialidemokraatit olemme sitoutuneita – me tahdomme, että Vantaa nousee parhaimmaksi kunnaksi työllisyyden hoidossa, parhaaksi kunnaksi tehdä työtä ja Suomen parhaaksi kunnaksi yrittää.

Koulutus ja osaaminen tasaa hyvinvointieroja ja parantaa työllisyyttä tehokkaimmin. Siksi meidän on huolehdittava siitä, että -strategiassammekin linjatut- tavoitteet vantaalaisten osaamistason noususta toteutuvat. Se tarkoittaa, että joka puolella Vantaata toteutuu ajatus Suomen parhaasta peruskoulusta. Sama tavoite on otettava mukaan varhaiskasvatukseen. Laadukas varhaiskasvatus toteutuu sillä, että meillä on osaava henkilökunta tukemassa lapsen kehitystä ja oppimista.

Sitoutuneet työntekijät ovat Vantaan menestymisen kriittinen tekijä lähivuosina. Siksi henkilöstön saatavuuteen, henkilöstön työhyvinvointiin ja kehittymismahdollisuuksiin on löydyttävä uusia avauksia pikaisesti.

Hyvä puheenjohtaja, valtuutetut

Vantaalaiset asukkaat haluavat toimivia palveluita, jotka näkyvät arjessa, omilla asuinalueilla konkreettisina tekoina tai tapahtumina. Siksi asukkaiden näkemyksiä asuinalueiden tarpeista – koko Vantaan kehittämisestä-, on pystyttävä toteuttamaan entistä paremmin.

Meillä sosialidemokraateilla on suuret odotukset lähiöiden kehittämisohjelmaa varten, me haluamme kukoistavat kaupunkikeskustat kaikkialle. Me haluamme lisää elävää kaupunkikulttuuria Vantaalle ja tapahtumia, joissa kuntalaiset voivat kohdata ja voida hyvin. Me haluamme lisää onnellisuutta Vantaalle, lisää tyytyväisiä asukkaita Vantaalle ja lisää menestyviä yrityksiä Vantaalle.

Kiitos!

_____

Vantaa

Perussuomalaisten valtuustoryhmä
Valtuustoryhmän puheenjohtaja Niilo Kärki

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut!

Toimintaympäristössämme on viime vuosina ollut epätavallisen paljon erilaisia muutoksia:
Koronaa jo 2 vuotta, sote-muutos käynnissä, erilaisia koronarahoitus-, hätärahoitus-, ilmastorahoitus-, ja muita ”tarkkarajaisia ja kertaluonteisia” EU-paketteja – lähinnä maksettavaksi, korkojen ja inflaation ennätysmäinen nousu.
Venäjän aloittama rikollinen, kv-lakien vastainen sota Ukrainassa on sodan kauhujen lisäksi aiheuttamassa vakavan ruokapulan mm. Euroopassa ja Afrikassa. Miljoonien sotapakolaisten lisäksi Eurooppaan on tulossa mahdollisesti myös miljoonia ruokapakolaisia.

Ensi vuoden alussa sote siirtyy hyvinvointialueen hoidettavaksi – edelleen verovaroin kustannettuna. Sen jälkeen Vantaan suurin toimiala on kasvatus- ja opetusala, jonka osuus budjetista on reilusti yli puolet.
Kasvatus- ja opetusalasta varmaankaan mikään ryhmä ei halunne leikata, lisärahoitukselle paremminkin on tarvetta. Tästä alueesta puhuu myöhemmin lisää opetusalan asiantuntija, valtuutettu Lundell.
Vantaalla olemme myönteisen erityskohtelun ohjelmilla ja segregaation ehkäisytoimilla pyrkineet ehkäisemään alueellisen eriytymisen haittapuolia. Alueellisia väestömuutoksia on seurattava tarkasti, jotta tiedämme, olemmeko saaneet toimenpiteillämme toivottuja tuloksia - vai ovatko ne jääneet vain haaveiksi. Yli 10 vuotta Vantaan väestökasvu on perustunut 80%:sesti vieraskielisen väestön kasvuun. Viime vuonna jo täysin – siis 100%:sesti vieraskieliseen väestöön.
3 vuotta sitten Espoon kaupunginjohtaja nosti keskusteluun ”maahanmuutosta koituvat valtavat kustannukset”. Hän peräänkuulutti suurempaa osaa kuluista valtion maksettavaksi. Näkemys on perusteltu. Valtio päättää täysin mm. turvapaikanhakijoista ja heistä aiheutuvista lakisääteisistä kuluista. Nämä kulut eivät kuulu myöskään Vantaalla kuntaveroilla katettaviksi.

Perussuomalaiset on useasti, mm. lähete- ja budjettikeskusteluissa esittänyt tiiviimpää yhteistoimintaa pk-seudun ja 6-kaupunkien kanssa hallituksen suuntaan mm. valtionosuuksista ”maahanmuuton valtaviin kustannuksiin”. Talousarvioon on lisättävä vieraskielisten määrän kasvusta aiheutuva miljoonien eurojen menojen kasvu niin kauan, kunnes valtionosuuksiin saadaan todellisten menojen mukainen lisäys.
Useissa yhteyksissä toistamme PITOVOIMA ja VETOVOIMA termejä. Vantaa tarvitsee veronmaksukykyistä väestöä. Vain siten pystymme tarjoamaan kuntalaisille tasokkaita, lakisääteisiä palveluja.

Viimeisin tehtäväni työelämässä oli asevelvollisuussektorin johtaja. Silloin pidettiin vuosittain Pohjoismaiset asevelvollisuusalan neuvottelupäivät, joilla esiteltiin ja keskusteltiin kunkin maan haasteista ja alan kehityksestä. Voisi olla hyvä harkita hieman vastaavan kaltaisia tapaamisia Pohjoismaisten ystävyyskaupunkiemme kanssa segregaatiosta. Sitä vartenhan ystävyyskaupungit ovat olemassa.

Vuoden 2020 lopussa Vantaalla oli vieraskielisten osuus kahdessa kaupunginosassa yli 40 % ja kolmessa yli 30 %. Viime vuoden lopussa koko Vantaalla vieraskielisten osuus oli 23 %.
Kolmessa vuodessa (-19 -21) Vantaan vieraskielisten määrä on kasvanut yli 5 %-yksikköä, lähes 1.8 kertaa vuoden 2018 ennuste. Jos sama muutosvauhti jatkuu, jo v. 2027 lopussa vieraskielisten määrä olisi noin kolmasosa Vantaan väestöstä.

Kiitos!

___

Vihreä valtuustoryhmä
valtuustoryhmän puheenjohtaja Eve Rämö

Vantaa on ihmisten kaupunki

Tämä kevät on tuonut mukanaan jälleen uutta ja yllättävää. Vaikka ulkona jo vihertääkin on myös täällä valtuustossa yhä tärkeämpää tehdä yhä tiukempia päätöksiä kohti vihreää siirtymää. Energiaremontit, energiaomavaraisuus ja resurssiviisaus ovat Ukrainan sodan ja Venäjän tilanteen vuoksi ajankohtaisempia kuin koskaan. Päätöksiä on kyettävä tekemään viimeistään nyt.

Talouden suhteen iso kysymys on se, miten Vantaa toipuu koronan ja sodan aiheuttamasta taantumasta? Oman haasteensa yhtälöön tuo sote- palveluiden siirtyminen hyvinvointialueelle ensi vuoden alusta.

Sote- siirtymän myötä kaupungin suurimmaksi toimialaksi jää kasvatuksen- ja oppimisen toimiala. Vantaan on huolehdittava kattavasta koulu- ja päiväkotiverkosta. Tämä tarkoittaa sitä, että nykyiseen tilanpuutteeseen on kyettävä vastaamaan myös uudisrakennuksin. Asuntojen ja työpaikkojen lisäksi hyviä tontteja tarvitsee myös koulut ja päiväkodit. Tässä on parantamisen varaa. Jo olemassa olevista rakennuksista on taas kyettävä pitämään huolta. Kasvavat oppilasmäärät haastavat kaupunkia: Aviapoliksen koulu ja lukio tarvittiin jo eilen ja Tikkurilan oppimiskampus on tulevaisuudelle tärkeä, sitäkin on valmisteltava ensi vuonna.

Vantaalaiset lapset tarvitsevat laadukasta varhaiskasvatusta ja tarvittaessa uuden varhaiskasvatuslain mukaisia tukitoimia. Oikeilla ja oikea-aikaisilla tukitoimilla taataan sujuva koulupolku ja ehkäistään myöhempiä ongelmia. Vihreää ryhmää huolestuttaa lukutaidon ja osaamistason lasku. Olemme iloisia, että tulevina vuosina kaupunki on valmis panostamaan tämän tilanteen korjaamiseen. Jatkossa erityisesti nuorten hyvinvointiin ja työllisyyteen on kiinnitettävä nykyistä enemmän huomiota ja lasten sosioekonomisten erojen vähentämiseen on panostettava sekä rahallisesti että strategisella tasolla.

Investointibudjetin kehys on ollut pitkään todella tiukka, ja se näkyy. Aito huoli on, että riittääkö nykyinen investointikehys meidän kasvavalle kaupungillemme? Lisäksi kaupunkiympäristön työntekijöiden puute aiheuttaa sen, että rakentamisessa jäädään tavoitteista eikä budjettia saada käytettyä . Puutteita on ainakin kaavoituksen tukitoiminnoissa ja rakentamisen projektipäälliköissä.

Energiaremontteihin on suunnattava enemmän rahaa ja kaikessa rakentamisessa, niin uudis- kuin korjausrakentamisessakin tulee aina muistaa energiatavoitteet ja resurssiviisauden tiekartan toimenpiteet. Haluamme myös, että puurakentamista selkeästi lisätään nykyisestä.

Vantaa on ihmisten kaupunki jonka haasteena on sekä houkutella uusia asukkaita, että pitää kiinni jo täällä asuvista kuntalaisista. Tarvitsemme toimivat palvelut niin lapsiperheille, työikäisille kuin vanhuksillekin. Jokainen heistä tarvitsee asunnon, oman kodin joka vastaa sen hetkisiin tarpeisiin. Vantaalla on pula tilavista perheasunnoista. Vihreät kannattavat sääntelyn kehittämistä niin, että uusiin taloihin ja hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrelle rakentuu myös isoja perheasuntoja.

Jotta saavutamme resurssiviisaustavoitteemme on liikennepolitiikkaan saatava kunnianhimoisempia tavoitteita ja lisää euroja. Panostetaan pyöräilyyn, kevyen liikenteen sujuvuuteen ja

ajoneuvolatausinfrastruktuuriin ja lisätään joukkoliikenteen houkuttelevuutta sujuvoittamalla yhteyksiä. Kaipaamme toimenpiteitä joilla pyöräily tulee houkuttelevammaksi liikkumisen vaihtoehdoksi. Haluamme, että talousarvioon erikseen eriteltäisiin pyöräilyyn kohdistuvat investoinnit, jotta rahankäytön määrää ja vaikuttavuutta olisi helpompi arvioida.

Haluamme lisää viihtyisyyttä kaupunkiin viherrakentamisen keinoin. Säilytetään arvokkaat luontoalueet ja istutetaan lisää vihreyttä sinne, missä puita on kaadettu ja maata raivattu. Lähiluonto on itsessään arvokas mutta sen terveysvaikutukset korostuvat epävakaina aikoina - luonnossa liikkuminen lisää hyvinvointia ja luontoalueet toimivat monin tavoin ilmastonmuutoksen aiheuttamien sääilmiöiden puskureina.

Luonnon monimuotoisuutta voi lisätä monin keinoin - annetaan nurmikon joskus rehottaa ja muokataan hoitoluokituksia. Samalla säästetään aikaa ja rahaa jonka voi käyttää esimerkiksi vieraslajien torjuntaan, purojen hoitoon tai puiden istuttamiseen.

Haluamme, että ihmisten Vantaa rakentuu kestävästi ja on viihtyisä ympäristö elää ja asua.

_____

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä
valtuutettu Funda Demiri

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut, hyvät vantaalaiset,

Suomi on kohdannut viimeisen kahden vuoden aikana kaksi kriisiä.
Juuri kun olimme palaamassa koronapandemian jälkeen normaaliin elämään, käynnisti Venäjä suurhyökkäyksen Ukrainaan. Tämä sota vaikuttaa meihin kaikkiin esimerkiksi kohoavina hintoina. Vaikka koronan suhteen pahin alkaa olla jo takana, on koronalla paljon sosiaalisia ja terveydellisiä vaikutuksia, jotka näkyvät yhä ja tulevat näkymään vielä pitkään. Myös Vantaalla näiden ongelmien ratkaisemiseen on panostettava.

Lentoliikenteen kriisi on koetellut erityisesti Vantaata. Kun Helsinki-Vantaan lentokenttä koronan jäljiltä jälleen elpyi, sulki Ukrainan sota Venäjän ilmatilan läntiseltä lentoliikenteeltä. Kaupunginvaltuuston saaman katsauksen mukaan Aasian kaukoliikenne muodostaa jopa 40 prosenttia suomalaisen Finnairin tuloksesta.

Vasemmistoliitto on nostanut esiin, että Vantaan kaupungin tulevaisuuden ei pidä nojata niin vahvasti lentokenttään ja lentoliikenteeseen. Etätyö ja etäkokoukset ovat tulleet jäädäkseen ja se vähentää matkustamisen tarvetta. Se, että ylpeilemme lentokentällämme ja ennen kaikkea kaukolennoilla on ristiriitaista Vantaan kaupungin ilmastotavoitteiden kanssa. Yksinkertaisesti ilmastonmuutoksen hidastaminen vaatii lentoliikenteen päästöjen vähentämistä.

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät vantaalaiset,

Vasemmistoliiton mielestä kaupunki on asukkaita varten ja sen tehtävä on huolehtia asukkaiden hyvinvoinnista ja palveluista.

Koko kuntakenttä kokee historiallisen muutoksen, kun sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyvät kunnilta hyvinvointialueille ensi vuoden alusta. Vastuu ihmisten terveydestä ja hyvinvoinnista ei kuitenkaan poistu Vantaan kaupungilta.

Ihmisten henkisestä ja fyysisesti hyvinvoinnista pidetään huolta myös niin, että vapaa-ajan palvelut kuten nuorisotyö, liikunta ja kulttuuripalvelut ovat kunnossa ja kirjastot auki myös sunnuntaisin. Valitettavasti Vantaa panostaa niihin vähemmän kuin muut pääkaupunkiseudun kunnat. Tulevalla taloussuunnitelmakaudella meillä on mahdollisuus muuttaa tämä tilanne. Kulttuuri- ja taide luovat hyvinvointia.
Hyvinvointi syntyy myös siten, että varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja toisen asteen resurssit ovat kunnossa. Meidän on löydettävä keinot ammattitaitoisen henkilökunnan saamiseksi ja pitämiseksi Vantaalla.

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät kaupunkilaiset,

Vantaa on nuorekas, vetovoimainen ja elinvoimainen kaupunki, joka kasvaa nopeasti. Myös yritykset investoivat Vantaalle hyvien liikenneyhteyksien ansiosta.

Vantaan kaikilla kaupunkikeskuksilla on vahvuuksia. Poliittisten päättäjien tehtävä on antaa niille mahdollisuus kukoistaa. Vantaan ydintä ovat myös sen vanhat lähiöt kuten esimerkiksi Koivukylä, Hakunila, Länsimäki ja Martinlaakso. Jatkossa jokaista kaupunginosaa on kehitettävä tasapuolisesti.

Vantaalla tarvitaan monipuolisia koteja, joiden rakentamisessa pääpaino pitää olla edullisella ja kohtuuhintaisella asuntotuotannolla. Perheasuntoja tarvitaan lisää ja asuinalueilla tulee olla monipuoliset palvelut. Pelkkiä yksiöitä ei voi rakentaa, sillä silloin asumisesta tulee ennen muuta sijoitustoimintaa.
Kun rakennetaan, asuntokannassa pitää olla niin edullisia vuokra-asuntoja kuin omistusasuntoja sekaisin. Se estää myös asuinalueiden eriytymistä toisistaan.

Vantaalla menee keskimäärin hyvin, mutta valitettavasti myös Vantaalla on ongelmia, joita hyvinvointivaltiossa ei kuuluisi olla. Niihin kuuluvat kasvavat tuloerot, pitkäaikaistyöttömyys, köyhyys, leipäjonot, asunnottomuus, raskas ylivelkaantuminen, luottotietojen menettäminen, mielenterveys- ja päihde ongelmat sekä sukupolvesta toiseen periytyvä syrjäyttäminen.

Hyvät ystävät,

Vantaalla talouden perusasiat ovat hyvällä tolalla. Koronaan liittyvät uhkakuvat on torjuttu käytännössä kokonaan. Viimeisen viiden vuoden aikana Vantaa on lyhentänyt velkojaan 230 miljoonaa euroa.

Ennen talousarvion laatimista kuulemme usein, että miten huonosti kaupungilla menee ja kuinka paljon sopeuttamistoimia tarvitaan. Mutta tilinpäätöksissä voidaan säännönmukaisesti todeta, että kaikki onkin mennyt ennustuksia paremmin.
Jos kaupungilla menee hyvin, Vasemmistoliiton mielestä myös kaupunkilaisilla pitää mennä hyvin.

Myönteistä on, että tulevassa kehyksessä määrärahat kaikilla toimialoilla kasvavat.

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät kaupunkilaiset,

Vantaalla on varaa olla hyvä kaupunki jokaiselle asukkaalleen.

Kiitos!

_____

Keskustan valtuustoryhmä
valtuustoryhmän puheenjohtaja Pirjo Luokkala

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja, hyvät valtuutetut, virkahenkilöstö. Hyvät Vantaan kanavan kuuntelijat!

Keskustan mielestä vahva talous toimii tukipilarina, jonka varaan kaikki kaupungin palvelut nojaavat. Vuosikatetta tulee strategian mukaisesti nostaa siten, että jo vuonna 2025 kaupungin kaikki perusinvestoinnit voidaan toteuttaa ilman nettolainanoton kasvua.
Palveluiden toteuttamisessa tulee kiinnittää huomiota vuorotyötä tekevien ja yksinhuoltajaperheiden sekä vieraskielisten perheiden palvelujen tarkoituksenmukaisuuteen. Kenenkään lapsen ei tule viettää esimerkiksi kesälomaansa kokonaan yksin.
Keskustalle tärkeää on myös kaupungin henkilöstön hyvinvointi. Johtajien ja esihenkilöiden tulee pohtia useammin yhdessä henkilöstön kanssa miksi, mitä ja miten teemme työtä. Hyvää palautetta ei kannata säästellä.

Keskustan valtuustoryhmän mielestä asukkaiden yhteisöllisyyttä ja osallistumista tulee tukea vahvemmin. Lähellä tuotetut palvelut lisäävät tuttuuden tunnetta, turvallisuutta ja hyvinvointia. Palvelujen tulee tavoittaa aikaisempaa paremmin myös ikäihmiset, vammaiset ja eri kieliryhmät.

Arvoisat kuulijat! Keskustalle lasten etu on ensisijainen. Vantaan tulee tavoitella lapsiystävällisen kaupungin statusta. Se tarkoittaa erilaisten lapsiperheiden palvelutarpeiden huomaamista. Vanhempien hyvinvointi on lapsen etu. Kodin tulee olla jokaiselle lapselle ja nuorelle turvapaikka. Vanhemmuutta tulee tukea jo ennen lasten syntymää kouluissa, neuvoloissa, työpaikoilla, kolmannen sektorin toimesta ja luottamustehtävissä. Keskusta on perheiden palveluiden puolustaja.

Emme saa unohtaa myöskään ikäihmisiä. Yhteisöllisyyttä tulee vahvistaa yksinäisyyden torjumiseksi. Ikäihmisille tulee luoda kohtaamispaikkoja omaehtoiseen toimintaan. Ulkoilualueiden kehittäminen on tekemisemme ytimessä. Luonto kiittää, kun päiväkotiin, kouluun, harrastukseen ja kauppaan pääsee kävellen tai pyörällä. Asukkaiden osallistumista ja liikkumista tulee tukea kaikin tavoin. Kaupungin kasvavaan pysäköintihaasteeseen tulee myös tarttua aikaisempaa kokonaisvaltaisemmin. Osa meistä tarvitsee auton esimerkiksi työssäkäyntiin ja asiointiin. Parkkipaikan etsiminen ei ole luontoystävällistä toimintaa.

Hyvät kuulijat! Yritykset ovat Vantaan kultaa. Yrittäjyyden kokonaisvaltainen edistäminen on merkityksellistä ja erityishuomio tulee kiinnittää nuoriin ja vieraskielisiin yrittäjiin. He tarvitsevat tukeamme. Vahva talous syntyy sekä kouluttautumisen että yrittämisen kautta.Vantaan tulee olla vetovoimainen asumisen kaupunki, jossa perustetaan perhe, osallistutaan varhaiskasvatukseen kouluttaudutaan, työskennellään, yritetään, viihdytään sekä asutaan pitkään. Ja ollaan eläkkeellä. Keskusta pitää tärkeänä, että pienten, perheasunnoiksi soveltumattomien kerrostaloasuntojen rinnalle kehitetään aikaisempaa tietoisemmin perheasuntoon soveltuvaa asuntotuotantoa. Väljä asuminen on myös yritysten vetovoimatekijä. Puurakentamista tulee edistää, koska se on ilmastoystävällistä rakentamista.

Hyvät valtuutetut ja Vantaan kanavan kuuntelijat**!** Keskusta on asukkaiden puolesta puhuja. Olemme sillanrakentajia ja kompromissien tekijöitä. Meille tärkeitä on kaupunkilaisten hyvinvointi ja palvelujen tarkoituksenmukaisuus, olipa kaupungin henkilöstöstä, ikäihmistä, yksinhuoltajista, yrittäjistä, vieraskielisistä tai lasten sekä perheiden asioista. Meistä kaikista!
Ollaan yhteydessä ja tehdään Vantaasta vahvasti kasvava, kansainvälinen kaupunki!

Kristillisdemokraattien valtuustoryhmä
valtuustoryhmän puheenjohtaja Tiina Tuomela

Arvoisa puheenjohtaja, valtuutetut, virkahenkilöt ja muut kuulijat!

Koulutus on aina ollut Suomen tärkeä menestystekijä. Tästä on pidettävä kiinni myös tulevina vuosikymmeninä. Kuntatasolla opetus- ja sivistystoimen merkitys entisestään kasvaa sosiaali- ja terveydenhuollon siirtyessä hyvinvointialueiden vastuulle.

Varhaiskasvatusta ja perusopetusta vaivaava resurssipula on ikävää todellisuutta. Huonosti resursoitu varhaiskasvatus ei ole lapsen etu, puhumattakaan henkilöstöstä, joka uupuu liiallisen vastuun ja työtaakan alle.

Paljon on viime vuosina keskusteltu varhaiskasvatuksen opettajien palkkatasosta, joka monien muidenkin kuntasektorin naisvaltaisten alojen kanssa on isossa palkkakuopassa. Palkkataso, työhyvinvointi ja hyvä johtajuus ovat merkittäviä henkilöstön veto- ja pitovoimatekijöitä.

Ryhmäkokojen pienentäminen ja siihen liittyen oikeasuhtainen henkilöstömitoitus ovat tärkeä osa varhaiskasvatuksen laatua. On tärkeää, että vanhemmat voivat turvallisin mielin jättää lapsensa hoitoon työpäivän ajaksi.

On hienoa, että varhaiskasvatuksessa tulee 1.8 käyttöön 3-tasoinen tuki. Varhainen puuttuminen on tärkeä ennaltaehkäisyn elementti. Toimintaan onkin varattava riittävät resurssit.

Perusopetuksessa on myös edelleen vahvistettava oppimisen tukea.

Oppivelvollisuuden laajennuttua oppilaiden tukitoimien välttämättömyys toisella asteella taidettiin lähes unohtaa.

Vieraskielisten oppilaiden osuuden kasvu ja suomi toisena kielenä opetuksen resurssien riittämättömyys on myös huomioitava.

Segregaatio eli alueellinen eriytyminen on kasvanut ja se aiheuttaa alueittain lisähaasteita. Meidän onkin tärkeä onnistua tukemaan myös toisen polven maahanmuuttajien oppimista.

Hyvät kuulijat: Koulukiusaaminen/kouluväkivalta ja myös seksuaalinen häirintä ovat ikävää todellisuutta. Tarvitsemme lisää aikuisia lasten ja nuorten ympärille havainnoimaan ja puuttumaan tilanteisiin. Oppilaitosnuorisotyötä tuleekin vahvistaa. 3 sektori on tärkeä yhteistyökumppani tässäkin asiassa.

Oppilashuollon merkitystä tulee ehdottomasti kasvattaa. Tämä on huomioitava myös varhaiskasvatuksessa, jossa toimineiden kuraattorien vakanssit tuleekin vakinaistaa kuten psykologien vakansseille on jo tehty.

Haasteena tulee olemaan tulevaisuudessa kuntien ja hyvinvointialueiden rajapinnat: miten vastuut jakautuvat ja yhteistyö kehittyy. Tässä on tärkeänä osapuolena myös kolmas sektori.

En malta olla mainitsematta sisäilmaongelmia. Paljon on tehty, kiitos siitä, mutta liian moni koulu ja päiväkoti edelleen painiskelee näiden ongelmien kanssa.

Tarvitsemme lisää väistötiloja ja muuta resurssia, jotta korjaustoimet voivat edetä aikataulussa.

Hyvät kuulijat: Mikä vetää ihmisiä Vantaalle ja miten pidämme heidät täällä?

Tärkeitä tekijöitä ovat laadukas varhaiskasvatus, terveelliset ja turvalliset koulut, alueen hyvät, asukaslähtöiset palvelut ja turvallisuus.

Lähiöitämme tulee aktiivisesti kehittää. Moni lähiömme esim. Koivukylä, Korso ja Hakunila kaipaavat kipeästi kasvojen kohotusta.

Asuntotarjonnan tulee olla monipuolista ja laadukasta. Jos 4h+k on kooltaan 65m2, ei voida puhua laadukkaasta asumisesta. Pinta-alasääntely tuleekin ottaa käyttöön.

Tarvitsemme monipuolisia asuntojen hallintamuotoja, tarvitsemme isompia perheasuntoja ja uusia pientaloalueita.

Kun vantaalainen löytää kuhunkin elämänvaiheeseensa sopivan asumismuodon, on se merkittävä pitovoimatekijä, joka torjuu myös nk. nurmijärvi-ilmiötä.

Kohtuuhintaisen asuntotuotannon kärkeä ei saa unohtaa. Jokaiselle tulee löytyä oma, kunkin maksukykyä vastaava koti.

Yhdyskuntasuunnittelun tulee kokonaisuudessaan perustua kestävään, luontoarvot huomioivaan kehitykseen.

Valitettavasti rahaa ei ole määrättömästi ja joutunemme joitain kärkihankkeitamme jatkossa priorisoimaan.

———

Liike Nyt valtuustoryhmä
valtuustoryhmän puheenjohtaja Nina Nummela

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut ja muut kuulijat
Viihtyisä ja turvallinen kaupunkiympäristö ei ole sattumaa. Meillä kuntapäättäjillä on keskeinen rooli kaupunkisuunnittelussa. Esteettinen ilme ja positiiviset mielikuvat ovat keskeisiä vetovoimatekijöitä, joilla houkutellaan Vantaalle uusia osaajia ja veroeuroja tuovia yrityksiä.

Millainen on Vantaan brändi, millaisen mielikuvan me annamme tai haluamme luoda kaupungistamme? Vastaavatko ihmisten mielikuvat todellisuutta? Voisin sanoa, että valitettavasti eivät. Meillä on upea lähiluonto, viihtyisiä pientaloalueita, virtaava joki, pellot ja metsät sekä monipuoliset harrastusmahdollisuudet. Mutta kuinka moni ajattelee Vantaata viihtyisänä ja vehreänä kaupunkina? Meidän tulee panostaa Vantaan brändin parantamiseen. Meidän tulee vahvistaa kaupungin hyviä puolia entisestään ja suunnata lisää resursseja ongelmakohtiin.
Vantaata ei saa kokea enää vain ohikulkupaikkana, josta perheen tai varallisuuden kasvaessa muutetaan muualle.

Liike Nyt oli ensimmäistä kertaa mukana kuntavaaleissa. Meillä oli aito halu päästä mukaan rakentamaan tulevaisuuden kaupunkia. Mielestämme kuusi keskeisintä keinoa, joilla voidaan lisätä kaupungin veto- ja varsinkin pitovoimaa ovat seuraavat: turvallisuus, laadukas päivähoito ja opetus, panostaminen harrastustoimintaan, toimivat liikenneyhteydet, järkevä kaavoittaminen sekä yritysmyönteisyys.

Erityisen tärkeää on panostaa turvallisuuteen sekä kouluissa että asuinalueilla ja tietenkin myös keskustojen alueilla. Yhdenkään lapsen ei kuulu jäädä pois koulusta siksi, että siellä on turvatonta. Eikä kenenkään pitäisi joutua muuttamaan pois Vantaalta siksi, että kokee elämän turvattomaksi täällä. Selkeää segregaatiota on jo nyt nähtävissä muutamissa lähiöissä. Kotouttamiseen on panostettava ja kielen oppiminen on yksi tärkeimpiä tekijöitä integroitumisessa uuteen yhteiskuntaan. Useilla aloilla on työvoimapula ja maahanmuuttajat ovat yksi apu siihen, mutta vain onnistuneen kotouttamisprosessin jälkeen.

Hyvät koulut, varhaisopetus ja riittävä määrä päiväkoteja houkuttelevat Vantaalle lapsiperheitä. Mutta meidän täytyy pystyä houkuttelemaan tänne myös kasvatusalan ammattilaisia. Vantaan väestönkasvu ja -rakenne asettavat meille haasteita, jotka ovat osin suurempia kuin muissa pääkaupunkiseudun kunnissa. Vantaan tulee kaikin keinoin pyrkiä hyvämaineiseksi työnantajaksi niin kasvatusalan henkilöstön keskuudessa kuin toki muidenkin työntekijöiden. Mainehaitat vähentävät pätevien erityis- ja luokanopettajien hakeutumista Vantaalle sekä alentavat nykyisten työntekijöiden viihtyvyyttä. Panostaminen harrastustoimintaan on samalla ennaltaehkäisevää terveys- ja mielenterveystyötä, jolloin taas alennamme kustannuksia sillä osa-alueella. Kun harrastukset ovat lähellä, arki on helpompaa ja koko perhe jaksaa paremmin, eikä kuljetuksiin kulu liikaa aikaa ja energiaa.

Toimiva arki lisää hyvinvointia ja on näin hyvin tärkeää meille kaikille. Toimivuutta lisäävät hyvät liikenneyhteydet, joihin kuuluu sekä joukkoliikenne, että yksityisautoilu. On utopiaa kuvitella, että yksityisautoilu loppuu poistamalla parkkipaikat. Vantaa on pinta-alaltaan iso, eikä joukkoliikenne saavuta sujuvasti kaikkia alueita. Arjen toimivuutta lisää helppo liikkuminen, oli se sitten joukkoliikennettä, autoilua tai pyöräilyä.
Meidän tulee jatkossakin kaavoittaa viihtyisiä pientaloalueita ja riittävästi perheasuntoja. Meillä on upea Kartanokosken asuinalue, miksi meillä ei ole enempää tämän kaltaisia alueita? Miksi pidämme kynttilää vakan alla?

Yritysten houkutteleminen Vantaalle onnistuu ketterällä kaavoituksella ja helpommilla lupaprosesseilla.
Yritykset tuovat lisää työpaikkoja ja verovaroja.
Meillä on paljon tehtävää, mutta yhdessä saadaan muutos aikaan.

Kiitos!

_____

Vantaa

Ruotsalaisen kansanpuolueen valtuustoryhmä
valtuustoryhmän puheenjohtaja Stefan Åstrand

Ärade ordförande, fullmäktigeledamöter, tjänstemän samt vandabor
Arvoisa puheenjohtaja, valtuutetut, virkahenkilöt ja vantaalaiset

Olemme uuden ääressä. Rakennamme Vantaata ilman sosiaali ja terveydenhuollon toimialaa. Meillä on kriisien vuosikymmen takana. Toivottavasti takana ja mahdollisuudet edessä. Ja miksi ei olisi jos vain teemme oikeita ratkaisuja. Lentokentän huimat investoinnit ja sen ympärille rakennettu infra luo mahdollisuudet meille. Toivottavasti lentoliikenne palaa ennalleen tai lähes ennalleen. Lentokentän tilanne heijastuu vahvasti työttömyyteen. RKPn mielestä meidän on oltava hereillä ja erityisen tarkkana talouden pidossa kun emme ihan varmasti tiedä mihin suuntaan toimintaympäristö on menossa. Meidän on pystyttävä edelleen vähentämään velkaa.

Vantaa tulee lähteä rohkeasti vahvistamaan vetovoimaansa verotulojen kasvun varmistamiseksi. Meillä on siitä jo hyviä esimerkkejä ja tuloksia kuluneelta vuodelta.

RKPn mielestä kaupungin tulee edelleen jatkuvasti arvioida kriittisesti mitä sen kannattaa omistaa sekä mitä toimintaa sen kannattaa harjoittaa. Viittaamme tässä mm omistuksiin ja maanviljelytoimintaan. Koronan jälkihoitoa on jatkettava tulevana ja tulevina vuosina.
Erityisen tärkeää on nyt huolehtia miten sosiaali ja terveydenhuollon ennaltaehkäisevät tehtävät tullaan hallinnoimaan ja miten ne suunnitellaan toteutettaviksi. Nyt tulee varmistaa että kaupunki toteuttaa kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen toimenpideohjelman mukaisesti. Se on hyvin perusteellisesti tehty ja sieltä löytyy useampia kohtia jotka kuitenkin ovat vaikeasti seurattavia kentällä jos niihin ei kohdenneta resursseja.

Nyt ja tulevana vuonna on tärkeää että Vantaa-Keravan hyvinvointialue ja Vantaan Kaupunki tekevät tiivistä yhteistyötä, jossa varmistetaan vastuualueet ja yhdessä käydään läpi tavoitteet ja miten tavoitteiden eteen tulee molemmissa organisaatiossa toimia. Mielestämme tarvitaan yhteinen toimenpidelista jossa on lueteltu ne asiat jotka vaativat molemmilta organisaatiolta toimia jotta tavoitteisiin päästään ja siihen seuranta mekanismi. Ns yhdyspintatyötä tehdään ja sovitaan vastinparit työskentelylle.

Arvoisa puheenjohtaja, Ärade ordförande.

Svenska folkpartiet kräver att i kommande budget förhandlingar bör finansieringen för Mårtensdals bildningsrum i sin helhet säkras. Det är en investering som säkrar Vandas attraktivitet samt barnen är värda goda och välfungerande utrymmen.

Håkansböle storområde behöver ett nytt daghem. Vi kan inte flytta framåt denna investering år efter år, utan tvärtom tidigarelägga den samt utse i god tid en tomt för fastigheten som är lätt att uppnås. Staden måste säkerställa idrottssidans koordinatorn för den lagstadgade simundervisningen på svenska, som vi redan för ett år sedan i budgetförhandligarna muntligt kom överens mellan partierna och verksamhetsområdet.

Lopuksi muutama sana maa ja asuntopolitiikasta. Olemme tänä vuonna päivittämässä maa-ja asuntopoliittista ohjelmaa ja toivottavasti me päättäjät saamme sinne yhdessä päivitettyä muutoksia jotka johtavat siihen että turvaamme ja kasvatamme merkittävästi pientalotonttien tarjontaa, huoneistojakauman sääntelyä perheasuntojen lisäämiseksi ja että Vantaa siirtyy ensisijaisesti kaupungin

maiden kaavoituksesta ajattelusta siihen että kaavoitetaan kaupungin strategisten tavoitteiden kannalta keskeisiä maita.

Tehdään yhdessä Vantaasta vielä parempi.

Tack. Kiitos.

_____

Valta kuuluu kansalle
Milad Dehghan

10 § **Vastaus Ida Tammisen ja Tarja Eklundin sekä 23 muun valtuutetun aloitteeseen hyönteiskadon pysäyttämiseksi**

VD/11585/00.02.00.03/2021

TeA/HW/JT

Ida Tamminen ja Tarja Eklund sekä 23 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Me aloitteen tekijät olemme huolissamme hyönteiskadosta. Meitä on myös lähestynyt asiasta huolestunut kuntalainen. Ehdotamme, että kunnassamme tehdään konkreettinen suunnitelma toiminta keinoineen, miten hyönteiskato saadaan pysäytettyä. Hyönteiskato on todellinen ongelma, joka valitettavasti näkyy meillä jo esim. Lintujen määrän pienentymisenä. Hyönteiskato tarkoittaa hyönteisten määrän vähenemistä ja mahdollisesti hyönteislajien sukupuuttoa. Konkretiana ehdotamme, että kunnassamme lisätään viheralueiden osien jättämistä luonnontilaan. Tämä tarkoittaa, että alueet niitettäisiin vasta alku syksystä. Samalla tämä toisi säästöjä kaupungille. Korona tilanteen helpottaessa ehdotamme myös yhteisöllisiä hyönteishotellien rakentamis-workshopeja eri puolille Vantaata. Tiivistyvässä kaupunkirakenteessa viheristutuksia lisätään teiden ja katujen varsilla sekä rohkaistaan taloyhtiöitä lisäämään piha- istutuksia. Me allekirjoittaneet valtuutetut vaadimme, että Vantaa arvostaa jatkossa paremmin luonnon monimuotoisuutta ja laatii suunnitelman toiminta keinoineen, miten hyönteiskato pysäytetään.”

Kaupunginvaltuusto 15.11.2021 § 21

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

_____

Kaupunkiympäristön toimialan Kaupunkirakenteen ja ympäristön palvelualue toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Huoli luonnon monimuotoisuuden köyhtymisestä, jota ilmentää osaltaan myös pölyttäjähyönteisten vähentyminen, on perusteltu ja vakavasti otettava. Vantaan kaupunki nosti hyönteisten merkitystä esille vuosina 2019 ja 2020 vietettyjen ötökkäteemavuosien avulla. Teemavuosien aikana tehtiin monia ötökkäystävällisiä tekoja ja lisättiin tietoa hyönteisten merkityksestä luonnon monimuotoisuuden ja ihmisten hyvinvoinnin ylläpitäjinä. Teemavuosina mm. kylvettiin maisemakukkapeltoja ja rakennettiin kasvikattoja, perustettiin uusia niittyjä ja kasvilavoja kouluille ja päiväkodeille, laadittiin ohjeistusta luonnon lisäämisestä pihoille sekä rakennettiin ötökkähotelleja. Monet näistä toiminnoista ovat jatkuvaa toimintaa edelleen. Ötökkäteemavuosien loppuraportit ovat vastauksen liitteissä. Vuonna 2022 vietetään Vantaalla lintujen teemavuotta. Hyönteisten merkitys on läsnä myös lintujen teemavuodessa.

Vantaan kaupungin resurssiviisauden tiekartan ja sen toteuttamiseksi laadittavan Kaupunkiympäristön toimialan toteutussuunnitelman avulla kehitetään kaupunkia resurssiviisaasti ja turvataan luonnon monimuotoisuutta. Luonnon monimuotoisuus on nostettu kaupungin strategiassa ja resurssiviisauden tiekartan päivityksessä entistä tärkeämpään asemaan ja sille on luotu oma uusi kaista tavoitteineen ja toimenpiteineen.

Valtuustoaloitteessa esitetyt keinot hyönteisten elinolojen parantamiseksi ovat hyviä. Kaupunki myös pyrkii maankäytön suunnittelun sekä resurssiviisauden tiekartan ja sen luonnon monimuotoisuutta koskevien tavoitteiden ja toimenpiteiden kautta vaikuttamaan juuri aloitteessa esitettyihin asioihin.

Resurssiviisauden tiekartan luonnon monimuotoisuus -kaistalle on kirjattu hyönteiskatoa ehkäiseviä tavoitteita erityisesti tavoitteeseen 18 ”*Varmistetaan kattava avoimien alueiden verkosto*”**:**

”Avoimet kulttuurimaisemat ovat merkittävä osa vantaalaista kaupunkiympäristöä. Kuitenkin luontotyyppien uhanalaisuusarvioinnissa arvioitiin uhanalaisiksi kaikki perinnebiotoopit, joita ovat muuan muassa niityt, kedot ja metsälaitumet. Niitä uhkaavat hoidon ja käytön loppumisen lisäksi ilmastonmuutoksen kiihdyttämät umpeenkasvu, rehevöityminen ja vieraslajien leviäminen, sekä maankäytön muutokset.

Tarvitaan aktiivisia toimia monimuotoisten avoimien elinympäristöjen säilyttämiseen ja lisäämiseen, koska merkittävä osa Suomen uhanalaisista ja uhanalaistuvista lajeista on riippuvainen näistä elinympäristöistä. Niittyjen pinta-alaa tulee lisätä. Niitty-ympäristöjen monimuotoisuutta kasvatetaan olemassa olevien niittyjen oikealla hoidolla, sekä sopivien nurmikkoalueiden niityttämisellä ja niittykasvien lajimäärän nostamisella. Hyviä mahdollisuuksia niittyelinympäristöjen luomiseen ja ylläpitoon tarjoavat muun muassa täyttömäet ja tienpientareet. Koska perinnebiotoopit ja niiden lajisto ovat vähentyneet voimakkaasti, kannattaa pieniäkin alueita hoitaa.

Niittylajien menestymisen turvaksi tulee selvittää avoimien alueiden verkosto osana Vantaan ekologisten verkostojen suunnitelmaa. Tämä auttaa turvaamaan alueiden kytkeytyneisyyden sekä mahdollistaa verkostoa täydentävien osien lisäämisen ja monipuolistamisen. Vantaalla on arvoniittyjä, jotka tarvitsisivat hoitosuunnitelmat, jotta alueiden niittylajiston menestymisen edellytyksiä saadaan parannettua.”

Edellä mainitut asiat saavat konkretiaa kaupunkiympäristön toimialan toteuttamissuunnitelmissa, joita valmistellaan kevään 2022 aikana. Tehtävää on paljon ja työ jakaantuu kaupungilla monien toimijoiden kesken.

Kaupunkiympäristön toimialan Katujen ja puistojen palvelualue toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Viheralueiden suunnittelussa huomioidaan kestävän ympäristörakentamisen (KESY) periaatteet, jossa mm. lisätään kasvillisuuden lajistollista monimuotoisuutta ja kasvillisuuden kokonaisbiomassaa, josta myös hyönteiset hyötyvät. Olemassa olevaa, luonnontilaista kasvillisuutta pyritään säilyttämään mahdollisimman paljon ja kulkua ohjataan rakennetuille reiteille. Laaja-alaisten, runsasta hoitoa vaativien nurmialueiden sijaan suunnitellaan myös niittyjä. Toki kulutusta kestäviä, mm. peli- ja oleskelunurmia, tarvitaan myös jatkossa.

Tätä tärkeää asiaa on tarkoituksenmukaista edistää laatimalla vuoden 2022 aikana tarkempi suunnitelma hyödyntäen Suomesta saatavilla olevaa tietoa sekä tarvittaessa myös kaupungin ulkopuolisia asiantuntijoita. Suunnitelmassa selvitettäviä ja ratkaistavia asioita ovat mm. kasvit, kasvilajit ja niiden vaikutus niittoajankohtaan, sateisuus, vieraslajit, vaikutukset liikenneturvallisuuteen (mm. liittymien näkemät) ja kaupunkikuvaan sekä lyhyemmän työjakson vaikutus niittokaluston ja työvoiman saatavuuteen, kustannuksiin tms. Yhteisesti hyväksytty suunnitelma helpottaisi huomattavasti tulevaisuuden kesäkunnossapidon työmenetelmien ohjeistusta ja samalla selkeyttäisi ja yhdenmukaistaisi viestiä kuntalaisille. Käytännössä suunnitelmaa on hyvä edistää erilaisten pilottikohteiden kautta.

Kaupunginhallitus 11.4.2022 § 25

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Ida Tammiselle ja Tarja Eklundille sekä 23:lle muulle allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginvaltuusto 23.5.2022 § 10

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Liitteet:
- Ida Tammisen ja Tarja Eklundin sekä 23 muun valtuutetun aloite hyönteiskadon pysäyttämiseksi
- Vantaan ötökkäteemavuosien 2019 ja 2020 loppuraportit

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot:
kaupungininsinööri Henry Westlin, puh. 0400 417 436, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Valtuustoaloitteen otsikko & Aloite Hyönteiskadon pysäyttäminen.	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Me aloitteen tekijät olemme huolissamme hyönteiskadosta. Meitä on myös lähestynyt asiasta huolestunut kuntalainen. Ehdotamme, että kunnassamme tehdään konkreettinen suunnitelma toiminta keinoineen miten hyönteiskato saadaan pysäytettyä. Hyönteiskato on todellinen ongelma, joka valitettavasti näkyy meillä jo esim. Lintujen määrän pienentymisenä. Hyönteiskato tarkoittaa hyönteisten määrän vähenemistä ja mahdollisesti hyönteislajien sukupuuttoa. Konkretiana ehdotamme, että kunnassamme lisätään viheralueiden osien jättämistä luonnontilaan. Tämä tarkoittaa, että alueet niitettäisiin vasta alku syksystä. Samalla tämä toisi säästöjä kaupungille. Korona tilanteen helpottaessa ehdotamme myös yhteisöllisiä hyönteishotellien rakentamis workshoppeja eri puolille Vantaata. Tiivistyvässä kaupunkirakenteessa viheristutuksia lisätään teiden ja katujen varsilla sekä rohkaistaan taloyhtiöitä lisäämään piha- istutuksia. Me allekirjoittaneet valtuutetut vaadimme, että Vantaa arvostaa jatkossa paremmin luonnon monimuotoisuutta ja laatii suunnitelman toiminta keinoineen miten hyönteiskato pysäytetään.	<u>Aloitteen tekijän nimi:</u> Ida Tamminen ja Tarja Eklund <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Vaula Norrena 2. Anu Hall 3. Jussi Särkelä 4. Reija Friman 5. Sirpa Siru Kauppinen 6. Mikko Viilo 7. Minna Räsänen 8. Hussein al-Taee 9. Faysal Abdi 10. Naima EL ISsaoui 11. Pirkko Letto 12. Minttu Sillanpää 13. Funda Demiri 14. Eva Tawasoli 15. Tia Seppänen 16. Antero Eerola 17. Hanna Valtanen 18. Tiina Tuomela

	19. Matilda Stirkkinen 20. Säde Tahvanainen 21. Tuire Kaimio 22. Sirkka-Liisa Kähärä 23. Marjo Vacker

ÖTÖKKÄVUOSI 2019

TEEMAVUODEN LOPPURAPORTTI

LIITE: Kaupunginvaltuusto 23.05.2022 / 10 §

Hyönteiset ja muut selkärangattomat pikkueläimet – ötökät– ovat elintärkeitä ekosysteemeille. Ötökät auttavat muun muassa pitämään ravinteet kierrossa, pölyttävät kasveja, levittävät siemeniä, sekä ylläpitävät maaperän rakennetta ja hedelmällisyyttä. Näistä ekosysteemipalveluista on ihmistenkin hyvinvointi riippuvainen. Ötökät ovat myös tärkeä ravinnonlähde monille eläimille.

Vantaalla haluttiin nostaa esiin ötököiden tärkeää roolia luonnon monimuotoisuuden ylläpitäjänä. Ötökkävuonna haluttiin saada ihmisiä kiinnostumaan ötököistä ja parantaa ötököiden elinolosuhteita. Vuoden aikana jaettiin monipuolisesti tietoa ötököistä. Ötökkähotelleja tehtiin hyönteisille lisääntymis- ja talvehtimispaikoiksi, jättipalsami- ja purokunnostustalkoilla edesautettiin elinympäristön säilymistä monimuotoisena.

Hyönteisissä ja muissa ötököissä riittää oppimista ja ihmeteltävää. Vantaalla on tehty muutamia alueellisia perhos- ja kovakuoriaisselvityksiä. Parhaiten tiedetään Vantaan tunnetuimman ötökkäasukin, halavasepikän, tilanne. Läheskään kaikkea ei saada tehtyä viranomaistyönä, vaan ötökkätiedon lisäämisessä on ensiarvoisen tärkeää aktiivinen harrastustoiminta. Siinä ötökkäteemavuosi voi olla yhtenä innoittajana.

LIITE: Kaupunginvaltuusto 23.05.2022 / 10 §

Kuva: Sonja Lahtinen

ÖTÖKKÄTEEMAVUODEN KÄYNNISTÄMINEN

Vuosi 2019 vietettiin Vantaalla ötökkäteeman merkeissä. Ötökkävuosi oli järjestyksessään viides luontoaiheinen teemavuosi. Sen tavoitteena oli herättää mielenkiintoa ötököihin, kertoa niiden merkityksestä luonnolle ja parantaa ötököiden elinolosuhteita. Ohjelmassa oli muun muassa luentoja, kursseja, näyttelyitä, talkoita ja ötökkäteemaisia luontoretkiä, sekä erityisesti lasten taidetoimintaa. Vuosi tuotti myös opaslehtisen ja videon ötökkäystävällisestä pihasta.

Teemavuosia alettiin järjestää Vantaan kaupunginvaltuustossa syntyneestä aloitteesta. Vuosien 2015 ja 2016 teemana olivat virtavedet ja kahtena seuraavana vuonna olivat vuorossa lähimetsät. Teemavuosien tarkoituksena on vahvistaa ja tukea vantaalaisten luontosuhdetta matkalla kohti vastuullista ja kestävää elämäntapaa. Teemavuosikäytännön vakiinnuttaminen on kirjattu kaupungin strategiaan vuosille 2018–2021.

Kaupunginjohtaja nimitti ötökkävuoden projektiryhmän, joka suunnitteli ja kokosi teemavuoden ohjelmaa ja teki viestintäsuunnitelman. Projektin käytännön vetovastuu oli Vantaan ympäristökeskuksella. Teemavuoden ohjausryhmänä toimi ympäristölautakunta. Lastenkulttuuri toteutti omalla toimialallaan monipuolista teemavuoden ohjelmaa.

Ötökkäteemavuoden 2019 projektiryhmän kokoonpano

- **Jarmo Honkanen,** ympäristösuunnittelija, ympäristökeskus, puheenjohtaja
- **Sanna Ervasti,** kaupunginmetsänhoitaja, kuntatekniikan keskus, metsänhoito/kunnossapito
- **Pirjo Kosonen**, viherkunnossapitopäällikkö, kuntatekniikan keskus, viherkunnossapito
- **Marika Suotula**, pihavastaava, tilakeskus
- **Paula Kankkunen,** suunnittelija, kaupunkisuunnittelu
- **Laura Virtanen**, suunnitteluinsinööri, kuntatekniikan keskus, vesihuollon yleissuunnittelu
- **Noora Ilola**, ympäristökonsultti, sivistystoimen toimiala, talous- ja hallintopalvelut
- **Andreas Koivisto**, arkeologi, sivistystoimen toimiala, Vantaan kaupunginmuseo
- **Kirsi Viitaila**, opetustoimen asiantuntija, sivistystoimen toimiala, perusopetus
- **Liisa Örri,** kehittämisassistentti, sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala, kehittämisyksikkö
- **Sonja Lindroos**, viestintäsuunnittelija, maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala, viestintä
- **Sinikka Rantalainen**, ympäristösuunnittelija, ympäristökeskus, sihteeri

LÄHILUONTO-OPPAAT VEIVÄT VANTAALAISIA LUONTOON

Vantaalla on vuodesta 2017 asti palkattu teemavuoden toteutukseen lähiluonto-oppaita. Lähiluonto-oppaiden pääasiallisena tarkoituksena on järjestää ympäristökasvatuksellisia luontoretkiä erityisesti päiväkoti- ja koululaisryhmille mutta myös muille vantaalaisille. Lähiluonto-oppaiden tehtävänä on myös aktivoida vantaalaisia torjumaan haitallista vieraslajia jättipalsamia.

LÄHILUONTO-OPPAAT JÄRJESTIVÄT ÖTÖKKÄRETKIÄ

Ötökkävuoden retkien pääpainona oli ötököihin tutustuminen pyydystämällä, tutkimalla ja pohtimalla ötököiden merkitystä luonnossa. Retkien ohjelmassa oli myös opettavaisia luontoaiheisia leikkejä ikätason mukaisesti ja niillä tutustuttiin lähiluonnon ihmeisiin. Keväällä koululaisretkiä oli 45 ja päiväkotiretkiä 14. Syksyllä koululaisretkiä oli 33 ja päiväkotiretkiä 21.

Myös muille ryhmille järjestettiin retkiä: vanhus- ja vammaisryhmille järjestettiin teemavuoden aikana 9 retkeä, martoille 3 retkeä ja omakotiyhdistykselle yksi retki. Nämä retket toteutettiin ryhmän tarpeiden mukaan, esimerkiksi kaikki vanhusryhmät eivät halunneet mennä ulkoilemaan, vaan sen sijaan halusivat ihailla ötököitä sisällä. Marttojen ja omakotitaloyhdistyksen retkillä taas keskityttiin vain ötököiden pyydystämiseen ja niiden tutkimiseen. Lähiluonto-oppaiden järjestämille retkille osallistui noin 2500 vantaalaista.

Kuva: Sonja Lahtinen

Lähiluonto-oppaat kouluttivat myös yhden päiväkodin varhaiskasvattajia käyttämään luontoa oppimisympäristönä. Koulutuksessa tutustuttiin lähiluonnon selkärangattomiin, niiden erilaisiin pyydystämismetodeihin ja käytiin läpi erilaisia ötökkäaiheisia leikkejä.

JÄTTIPALSAMITALKOITA JATKETTIIN

Jättipalsamia kitkettiin neljästä eri paikasta Vantaalla lähiluonto-oppaiden johdolla. Talkookohteina olivat keväällä Itä-Hakkilan oja, Vierumäenoja, Vapaalassa Lammasoja ja Hämevaarassa Multaoja. Talkookohteiden valintaan vaikuttivat aikaisemmat talkookohteet sekä asukkaiden toiveet. Lammasojalla ja Multaojalla oltiin talkoiltu kahtena edellisenäkin vuonna ja kohteissa olikin jättipalsamia huomattavasti vähemmän kuin ensimmäisissä talkoissa kaksi vuotta aikaisemmin.

Kesän aikana monet asukkaat kitkivät omatoimisesti jättipalsamia alueeltaan, mikä onkin ollut lähiluontovuosien tavoitteena. Varsinkin Hämevaarassa, Vapaalassa ja Vierumäellä innostuttiin kitkemään jättipalsamia varsinaisten talkoiden ulkopuolellakin. Jotkut aktiiviset asukkaat olivat osallistuneet vuosittain talkoisiin sekä kartoittivat itse pahimmat jättipalsamikohteet.

Kuva: Sonja Lahtinen

ÖTÖKÄT YMPÄRISTÖKASVATUKSESSA

Ötökkäteemaista luontokasvatusta oli tarjolla usealla erilaisella vantaalaisella toimijalla. Tarjolla oli ötökkäteemaisia retkiä ja koulutuksia sekä ötököiden oloja helpotettiin hyönteishotellien rakentamisella.

VANTAAN LUONTOKOULU OTTI ÖTÖKÄT OHJELMAANSA

Vantaan luontokoulun ohjelmassa teemavuoden aihe oli hyvin esillä. Päiväkoti-ikäisten saturetkien aiheena olivat kimalaiset ja muut pölyttäjät. Koululaisten luontokoulupäivien retkien aikana tutustuttiin muiden luontoaiheiden lomassa myös ötököihin. Luontokoulun kummiluokat pääsivät tarkemmin perehtymään keväällä vesiötököihin ja syksyllä yleisesti luonnon selkärangattomiin. Luontokoulu järjesti keväällä ja syksyllä varhaiskasvattajille ja opettajille ötökkäkurssit, ja kevään kurssilla painotettiin erityisesti vesiötököitä.

Päiväkodit ja koulut ovat lainanneet ahkerasti luontokoulun Veera-Vesiperhonen -materiaalia. Teemavuosi on ollut esillä myös opettajien tapaamisissa ja koulutuksissa. Luontokoulu lainasi välineistöään käytettäväksi eri ötökkävuoden toiminnoissa, kuten Ympäristökeskuksen lähiluonto-oppaille ötökkäretkiä varten.

ÖTÖKKÄVUOSI VARHAISKASVATUKSEN EKOTUKIHENKILÖILLE

Vuosittaisessa varhaiskasvatuksen ekotukihenkilöiden kokoontumisessa 20.3. teemana olivat ötökät. Ohjelmassa oli mm. halavasepikkä-paperinuken askartelua ja ötökkähotellien tekoa. Tapaamisessa myös ideoitiin ötökkätoimintaa aikaisempien kokemuksien perusteella. Luonto-Liiton Uudenmaan piirin toiminnanjohtaja Petro Pynnönen oli kertomassa, mikä on ötökkä, miten sellaisen löytää, miten ötökän saa pyydystettyä ja millaisia supervoimia ötököillä on.

Kuva: Sonja Lahtinen

HYÖNTEISHOTELLEILLA HELPOTETTIIN ASUNTOPULAA

Hyönteishotelleja nikkaroitiin ötökkävuonna eri puolilla Vantaata, ja varsinkin koulut olivat ahkerasti mukana. Simonkallion koulun 3.- ja 4.-luokkalaiset olivat rakentaneet ötökkähotelleja käsityötunneilla jo edellisenä vuonna. Ötökkävuonna 2019 hyönteishotelleja tehtiin monissa päiväkodeissa ja kouluissa. Valmiit hotellit sijoitettiin hyönteisille lisääntymis- ja talvehtimispaikoiksi koulujen ja päiväkotien pihapiiriin, osan hyönteishotelleista oppilaat veivät omiin koteihinsa.

Kierrätyskeskuksessa Koivukylässä valtakunnallisen ulkoluokkapäivän yhteydessä toukokuussa alakoululaiset pääsivät osallistumaan hyönteishotellitalkoisiin. Talkoissa jokainen sai tehdä hyönteishotellin kotiin vietäväksi, mutta tämän lisäksi tehtiin myös yksi isompi hyönteishotelli Tikkurilan kirjaston kaupunkiviljelmälle.

Hyönteishotellien ohjattua nikkarointia järjestettiin myös muille kuin koululaisille ja päiväkotiryhmille. Vantaan aikuisopistossa järjestettiin keväällä ötökkähotellikurssi. Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys järjesti huhtikuun lopussa Vantaan luontokoululla talkoot, joissa rakennettiin ötökkähotelleja ja linnunpönttöjä.

Ötökkähotellien tekoa oli mukana vuosittaisessa varhaiskasvatuksen ekotukihenkilöiden kokoontumisessa maaliskuussa. Vantaan Liikkuva päiväkoti lisäsi hyönteishotellien tekointoa toteuttamalla kymmenkunta hyönteishotellityöpajaa varhaiskasvattajille. Työpajojen sisältö keskittyi hyönteishotellin suunnittelun lisäksi muun ötököihin liittyvän sisällön suunnitteluun ryhmien omien tarpeiden mukaisesti.

TEE KOTI PÖRRIÄISILLE

Rakenna pönttö raakalaudasta, rei'itetystä parrunpätkästä ja kuivista ruo'oista. Kiinnitä se puutarhaan metrin korkeudelle kohti aamuaurinkoa.

GÖR ETT HEM FÖR DE SURRANDE INSEKTERNA

Bygg en holk av ohyvlat trä, en plankstump med hål och torra vassrör. Fäst den på en meters höjd på gården, vänd mot morgonsolen.

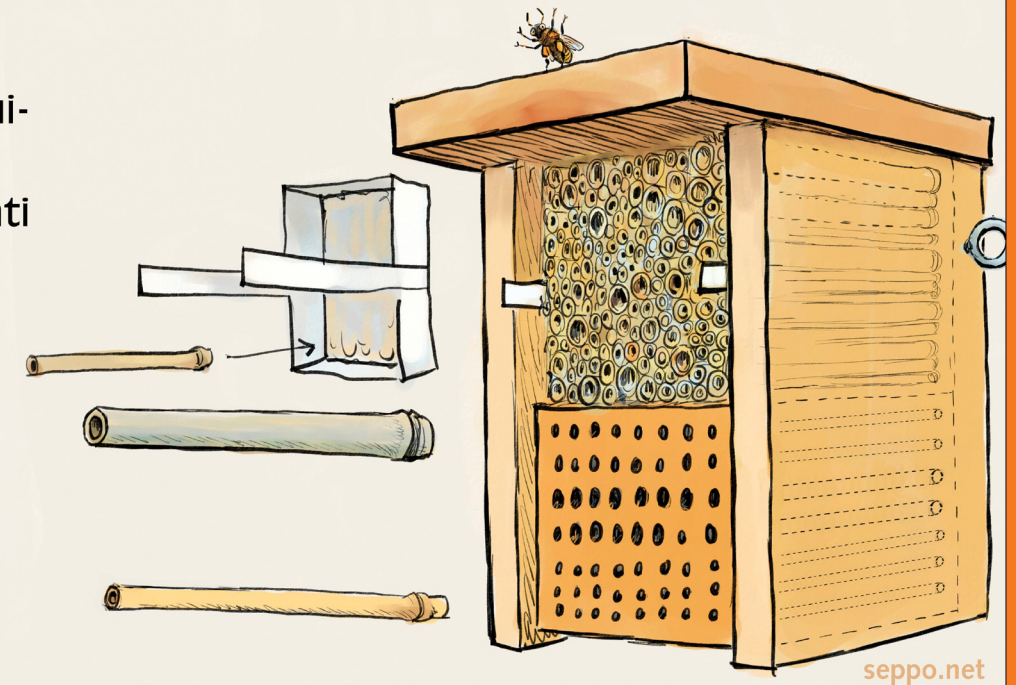

LASTENKULTTUURI

Ötökät innostivat varsinkin lapsia ja lastenkulttuuria. Lastenkulttuuri ottikin teemavuoden omakseen ja järjesti paljon monipuolista ohjelmaa.

ÖTÖKÄT VALTASIVAT PESSIN JA TOTEEMIN

Lastenkulttuurikeskus Toteemin Ötökkätyöpajassa sukellettiin ötököiden kiehtovaan maailmaan. Aihetta käsiteltiin sekä tieteen että mielikuvituksen näkökulmasta. Työpajassa valmistettiin omat ötökkäasusteet, kuten siivet, päähineet ja naamiot. Työpajaan osallistuvat lapset saivat halutessaan osallistua myös ötökkäkulkueeseen, joka taivalsi Toteemista Jokiuomanpuistoon Louhela Jam -festivaaleille. Toteemin syksyssä ötökkäteema näkyi ruotsalaisuuden viikolla Teater Tapirin teatteriesityksessä Myrabell, jossa muurahaiset, koppakuoriaiset ja mehiläiset olivat pääosassa.

Lastenkulttuurikeskus Pessissä ötökkäteemaa toteutettiin muun muassa alle kouluikäisten kädentaitojen taideaamussa, jossa taiteltiin ötököitä eri tavoin. Maahanmuuttajataustaisten tyttöjen Taiteen taikaa -kerhossa koristeltiin tilan vessat ötökkäaiheisiksi. Pessissä tutustuttiin ötököihin myös laulaen, soittaen ja liikkuen Örriäinen, mörriäinen, pikku pörriäinen -taidetuokioissa perheen pienimmille. Pessissä järjestetyssä Ötökkätehtaassa pääsivät vanhemmat yhdessä lapsensa kanssa rakentamaan omia ötököitä ja niille asuinympäristöjä. Pessi järjesti Sun Festival -tapahtumassa toukokuussa ötökkäaskartelua ja kesäkuussa asukaspuistossa oli koko perheelle aktiviteettina ötököiden tekoa muovailumassasta.

Toteemi ja Pessi järjestivät kumpikin nelipäiväisen, 7–12-vuotiaille suunnatun Ötököiden ihmeellinen maailma -taidekesäleirin. Siellä tutustuttiin ötököiden kiehtoviin rakennelmiin ja niiden rooliin ekosysteemissä. Leiriläisten kanssa valmistettiin pysyvät tilataideteokset kumpaankin lastenkulttuurikeskukseen.

Kuva: Sonja Lahtinen

ÖTÖKÄT TAIDEOPETUKSESSA

Ötökkäteema näkyi myös Vantaan kulttuuripalveluiden kevään ja syksyn 2019 Taidekaruselli-kerhotoiminnan kuvataide-, sanataide-, teatteri-, arkkitehtuuri ja rakentelu- ja savityökerhojen sisällöissä. Taidekarusellikerhoja järjestettiin tänä vuonna 12 suomenkielisessä koulussa, kahdessa ruotsinkielisessä koulussa, Lastenkulttuurikeskus Toteemissa, Lastenkulttuurikeskus Pessissä ja Havukosken nuorisotalossa.

Ötökät astuivat vahvasti kuvaan mukaan Vantaalla Opetushallituksen rahoittamassa pariopettajuushankkeessa. Sitä hallinnoi kuvataidekoulu ja yhteistyökumppaneina olivat muut taiteenperusopetus-koulut Vantaalta: Vantaan Tanssiopisto, Vantaan Musiikkiopisto, Vantaan sanataidekoulu ja Tikkurilan Teatteri- ja Sirkuskoulu. Jokaisesta yhteistyökoulusta oli mukana opettaja, joka työskenteli 4 viikon jakson jossakin kuvataidekoulun opetusryhmässä ryhmän oman opettajan kanssa.

Ötököihin tutustuttiin liikkeen ja äänimaailman kautta, sekä tekemällä eri tekniikoilla kuvia. Lapset esimerkiksi käsikirjoittivat pieniä tarinoita, tekivät videoklippejä ja animaatioita ötököistä, sekä tutustuivat lähiympäristöön ötökän näkökulmasta. Taidelajipareja olivat: kuvataide-musiikki, kuvataide-tanssi, kuvataide-sanataide, kuvataide-teatteri, kuvataide-media ja kuvataide-ympäristötaide.

Kuva: Sonja Lahtinen

YLEISÖRETKET JA LUENNOT

Ötökkävuoteen kuuluivat oleellisesti kaikille avoimet luennot ja retket. Retket ja luennot piti jokaisen aihealueen hyvin tunteva asiantuntija.

RETKIÄ ÖTÖKÖIDEN MAAILMAAN

Kesällä 2019 oli mahdollisuus osallistua ötökkätapahtumiin kartanoympäristössä vantaalaisen biologi ja luontoyrittäjä Leena Luodon johdattamana. Ötökkäsafarilla Katrinebergin kartanopuistossa järjestettiin kesä- ja heinäkuussa leikkimieliset tietovisat ötököistä aikuisille ja lapsille. Håkansbölen kartanolla vietettiin loppukesällä Ötököiden yö -tapahtumaa, missä kerrottiin ötököiden yöelämästä ja sytytettiin perhosvalo houkuttelemaan yön otuksia, jonka jälkeen tutkittiin, millaisia lajeja valon ääreen hakeutuu.

Samoin kuin aikaisempina vuosina Vantaalla järjestettiin opastettuja, kaikille avoimia ja koko pääkaupunkiseudun yhteisiä luontoretkiä. Luonnollisesti ötökkävuoden takia ötökät olivat aiempia vuosia useammin retkien aiheena. Retkiohjelmistossa oli mm. yhdistetty ötökkä- ja valokuvausretki Vehkalanmäelle, jonka hyönteisfauna on todella runsas.

Kuva: Tommi Sirviö

ÖTÖKKÄVUODEN LUENNOT

Teemavuoden yleisötilaisuuksissa asiantuntijat kertoivat mielenkiintoista ja hyödyllistä tietoa hyönteisistä, niiden elinympäristöistä ja ihmisten toiminnasta hyönteisten maailmassa. Teemavuoden ensimmäisen luennon aiheena oli ”Suuri on kaunista - avomaiden uhanalaiset kasvit ja ötökät!”. Luennon piti Luontoillan hyönteis- ja perhosasiantuntija FM Jaakko Kullberg. Seuraavaksi luontoyrittäjä ja biologi Leena Luoto antoi vinkkejä muun muassa puutarhan hoitoon luennossa Ötökkäystävällinen kaupunkiluonto.

Syksyllä olivat vuorossa tutkija, FT, ETM Jarmo Saarikiven luennot Ötökät matelijoiden ja sammakkoeläinten näkökulmasta sekä luento kaupunkiluonnosta. Yleisöluonnot toteutettiin yhteistyössä Vantaan ympäristökeskuksen ja Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistyksen kanssa.

Vantaan Svenska Veckan yhteydessä kaupunginmuseon arkeologi Andreas Koivisto piti yleisötilaisuuden aiheesta Ötököistä 1700-luvulta. Luennossa kerrottiin muun muassa mitä Vantaan Lillaksessa tehdyissä arkeologisissa kaivauksissa löytyneet hyönteisten jäännökset kertovat elämästä ja olosuhteista satoja vuosia sitten.

ÖTÖKKÄVUODEN KUVAKISA

Ötökkävuoden kunniaksi Vantaan ympäristökeskus ja Vantaan fotokerhon järjestivät kaikille avoimen ötökkävuoden valokuvauskilpailun. Kilpailukuvan tuli esittää Suomessa tavattavaa ötökkää ja kilpailussa oli kaksi sarjaa: Instagram-kuva ja digikuva.

Kisaan lähetettiin 498 kilpailukuvaa. Kuvakisan voittajat palkittiin kilpailukuvista koostetun näyttelyn avajaisten yhteydessä 15.10.2019. Palkinnot jakoi Vantaan kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja kansanedustaja Sari Multala. Kaupunginjohtaja Ritva Viljanen toimi kuvakisan suojelijana.

VANTAAN SANOMAT | VIIKONVAIHDE 19. –20. LOKAKUUTA 2019

JUKKA AHTI

Jukka Ahti vei voiton digikuvasarjassa immenkorennosta ottamallaan kuvalla.

MARJO KAMILA

Marjo Kamilan kuvaama vesipisaroiden peittämä kärpänen nousi Instagram-sarjan voittajaksi.

Ötökkäkisan voittokuvissa helmeilevät immenkorento ja kärpänen

Vantaa
Marika Lumme

Vantaan kaupungin ötökkävuoden kunniaksi järjestetty valokuvakilpailu keräsi lähes 500 valokuvaa.

Kilpailun digisarjassa voiton vei immenkorennosta otettu kuva, jonka on kuvannut **Jukka Ahti**. Instagram-sarjan voittokuvassa komeilee kastepisaroiden peittämä kärpänen, jonka on kuvannut **Marjo Kamila**.

Voittajakuvia kehuttiin muun muassa kuvien tarkkuudesta ja väreistä.

– Valokuvakilpailun taso oli erittäin hyvä. Pienoinen yllätys oli, että myös Instagram-kuvat olivat suurimmaksi osaksi todella hyviä, kertoo **Jarmo Honkanen** Vantaan ympäristökeskuksesta.

Valokuvakilpailuissa suosituin kuvauskohde oli perhoset, joiden kuvia tuli yhteensä 116. Toinen kuvaajien suosikkiaihe oli kovakuoriaiset, joita oli yhteensä 78 kuvassa.

– Olimme tyytyväisiä kilpailuun lähetettyjen kuvien määrään. Vantaan Fotokerho oli mukana kisan järjestämisessä ja kilpailussa oli hyvät palkinnot, jotka varmasti innostuivat osallistumaan, Honkanen sanoo.

Vantaan kaupunki viettää parhaillaan ötökkä-teemavuotta. Vuoden aikana on järjestetty erilaisia ötököihin liittyviä tapahtumia, kuten luentoja ja retkiä.

Ötökkäkuvakisan parhaimmistoa on esillä valokuvanäyttelyssä Vantaan aikuisopistossa (Lummetie 5). Kuvia pääsee ihastelemaan 1. marraskuuta asti.

Kuvakisan järjestivät yhteistyössä Vantaan ympäristökeskus ja Vantaan Fotokerho.

MEDIANÄKYVYYS

Ötökkävuosi on ollut kattavasti esillä monenlaisissa medioissa. Vantaan sisäisten toimijoiden, kuten kirjastojen ja aluepäivien, lisäksi sitä on käsitelty myös useissa sanomalehdissä ja sosiaalisessa mediassa.

KIRJASTOISSA NÄYTTÄYTYI KUUKAUDEN ÖTÖKKÄ

Vantaan kirjastojen infonäytöissä esittäytyivät kuvin ja tekstein kuukauden ötökät, jotka valitsi ja esitteli tietokirjailija Seppo Parkkinen. Ensimmäisenä oli vuorossa maaliskuun hangella liikuskeleva siilikehrääjän toukka. Vuosi myös päättyi lumisissa merkeissä, kun joulukuun ötökkä, talvikorento, sai vuoronsa.

Ötökkävuosi näkyi muutenkin erityisesti Tikkurilan kirjastossa. Se järjesti ötökkäteemaisen kirjanäyttelyn ja ötökkäaskartelutyöpajan lapsille. Kesällä kirjaston edessä oli kaupunkiviljelmä ja sen yhteydessä ötökkähotelli.

TEEMAVUOSI ALUEPÄIVISSÄ

Ötökkävuosi näkyi Kuusikkofesteillä, Myyrmäen Why So Myrtsi -tapahtumassa sekä Ylästöpäivillä. Lähiluonto-oppaat järjestivät tapahtumissa hauskaa ja opettavaista ötökkäsuunnistusta, jossa kaikki osallistujat palkittiin ötökkäaiheisilla palkinnoilla. Vantaan Ympäristökeskuksen pisteellä jaettiin Leena Luodon oppaita Ötökkäystävällisestä kaupunkiluonnosta ja kerrottiin haitallisen vieraslajin jättipalsamin torjunnasta.

HS

Vantaa

Tarinoita täältä. Viikko 23

Vantaan lähiluonto-oppaat kannustavat lapsia tutkimaan metsän elämää »5

Hakunilan lapset innostuivat ötököistä

Vantaalla vietetään ötökkävuotta: ”Ei tulisi omenoita eikä mustikoita, ellei olisi pölyttäjiä”

Hyönteiset voi huomioida vaikka olemalla laiskahko puutarhanhoitaja.

ÖTÖKKÄVUOSI NÄKYI MEDIASSA

Ötökkävuosi oli esillä vuoden jokaisessa Asukaslehdessä. Teemavuodesta uutisoivat myös Yleisradio, Helsingin Sanomat, Vantaan Sanomat sekä Kirkko ja Kaupunki -lehti.

Vantaan lähiluonto -Facebook-sivulle päivitettiin ajankohtaisia asioita ötökkävuoden tiimoilta sekä tietopaketteja ötököistä. Lähiluonnon Facebook-sivusto keräsi uusia seuraajia ja vuoden lopussa seuraajia oli kaikkiaan noin 900. Teemavuoden nettisivuille koottiin monipuolisesti tietoa ötököistä ja ötökkävuoden tapahtumista.

LIITE 1.
ÖTÖKKÄVUONNA TAPAHTUNUTTA

Tapahtuma/toiminta	Aikataulu	Toteuttaja	Yhteistyötaho
Kuukauden ötökkä	maaliskuu-joulukuu	Ympäristökeskus Tikkurilan kirjasto	Seppo Parkkinen
Mehiläishoidon peruskurssi	26.1.–11.5.	Uudenmaan Mehiläishoitajat	Suomen mehiläishoitajien liitto Katrinebergin kartano
Ötökkätehdas, lapsi–vanhempi-rakentelukurssi	9.–10.2.	Lastenkulttuurikeskus Pessi	
Mehiläishoidon peruskurssi	12.2.–**9.4.**	Vantaan Aikuisopisto Helsingin seudun Mehiläishoitajat	Suomen mehiläishoitajien liitto
Kuvataidetta pikkukäsin, ötököiden taiteilua	28.2.–**21.3.**	Lastenkulttuurikeskus Pessi	
Lähiluonto-oppaiden retket	18.3.–16.6.	Ympäristötutkimus Yrjölä Oy	Ympäristökeskus
Ötökkähotellikurssi	19.–30.3.	Vantaan Aikuisopisto	
Ötökkäteema varhaiskasvatuksen ekohenkilöiden kokoontumisessa	20.3.	Vantaan Sivistystoimi	Luonto-Liiton Uudenmaan piiri ry
Örriäinen, mörriäinen, pikku pörriäinen – musiikin iloa laulaen, soittaen ja liikkuen	28.3.–18.4.	Lastenkulttuurikeskus Pessi	
Suuri on kaunista – avomaiden uhanalaiset kasvit ja ötökät- luento	31.3. **ja 6.4.**	Jaakko Kullberg Ympäristökeskus SLL Vantaa	MarjaVerkko/asukastila Rubiini Tikkurilan kirjasto
Pääkaupunginseudun yhteisiä luontoretkiä	14.4.–6.10.	Ympäristökeskus Luontoseuranta Yrjölä Oy	
Ötökkäystävällinen kaupunkiluonto -luento	27.4. ja 13.5.	Flowerpecker/Leena Luoto Ympäristökeskus SLL Vantaa	MarjaVerkko/asukastila Rubiini Tikkurilan kirjasto

Tapahtuma/toiminta	Aikataulu	Toteuttaja	Yhteistyötaho
Kuvataidekoulun pariopetta-jahanke ötökät-teemalla		Vantaan kuvataidekoulu	Vantaan Tanssiopisto, Vantaan Musiikkiopisto, Vantaan sanataidekoulu ja Tikkurilan Teatteri- ja Sirkuskoulu
Hyönteishotellien rakentaminen	28.4.	SLL Vantaa Luontokoulu	
Ötökkävuosi aluepäivissä: Kuusikkofest	18.5.	Ympäristökeskus	Kuusikon koulu, vanhempainyh-distys ry. ja Vantaan kaupunki
Ötökkäteema Taidekaruselli -kerhotoiminnassa		Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	
Ötökkätyöpaja	4.5.–5.5.	Lastenkulttuurikeskus Toteemi	
Ötökkäkulkue	2.6.	Lastenkulttuurikeskus Toteemi	
Ötökkäsafarit	2.6. ja 7.7.	Flowerpecker/Leena Luoto	Katrinebergin kartano
Ötököiden ihmeellinen maailma –kesäleiri	3.–6.6. ja 11.–14.6.	Lastenkulttuurikeskus Pessi ja Lastenkulttuurikeskus Toteemi	
Ötökkäaiheinen valokuva- ja piirustuskilpailu	3.6.–12.8.	Kauppakeskus Tikkuri	
Jättipalsamitalkoot	5.6., 11.6., 1.8. ja 6.8.	Ympäristökeskus	Asukasyhdistykset
Ötökkävuoden kuvakisa	15.6.–15.8.	Ympäristökeskus ja Vantaan Fotokerho	Vantaan Aikuisopisto
Ötököiden yö -tapahtuma	20.7. ja 17.8.	Flowerpecker/Leena Luoto	Hakunilan kartano
Veera Vesiperhonen -kurssi		Vantaan Luontokoulu	
Ötökkävuosi aluepäivissä: Why So Myrtsi ja Ylästöpäivät	29.8. ja 31.8.	Ympäristökeskus	Myyrmäkiseura ja Ylästön Kotiseutuyhdistys ry
Ötökkäteema Taidekaruselli -kerhotoiminnassa		Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	
Ötökkävuoden kuvakisan kuvista koottu näyttely	15.10.–1.11.	Ympäristökeskus Vantaan Fotokerho	Vantaan Aikuisopisto
Kummiluokkien retkien aiheena ötökät		Vantaan Luontokoulu	

Tapahtuma/toiminta	Aikataulu	Toteuttaja	Yhteistyötaho
Luennot: Suomen Matelijat ja sammakot Kaupunkiluonto	2.10. ja 6.11.	Jarmo Saarikivi Ympäristökeskus SLL Vantaa	Vernissa
Småkryp från 1700-talet -luento	4.11.	Vantaan kaupunginmuseo/Andreas Koivisto Svenska Veckan	

Ötökkävuoden 2019 medianäkyvyys	
Vantaan Asukaslehti	5 numerossa
Vantaan Sanomat	3 numerossa
HS Vantaa	2 numerossa
Kirkko ja Kaupunki	1 numerossa
Helsingin pitäjä -vuosikirja	
Vantaa Kanava: Ötökkäystävällinen piha -video	

Julkaisija: Vantaan ympäristökeskus
Kannen kuvat: Tommi Sirviö
Tekstit: Sonja Lahtinen
Taitto: Tarja Starast

ÖTÖKKÄVUOSI 2020

TEEMAVUODEN LOPPURAPORTTI

LIITE: Kaupunginvaltuusto 23.05.2022 / 10 §

JOHDANTO

Vantaalla jatkettiin vuonna 2019 aloitettua ötökkäteemavuoden viettoa, joten vuoteen 2020 päästiin ikään kuin lentävällä lähdöllä. Pienissä selkärangattomissa eläimissä, ötököissä, oli riittänyt ja riittäisi jatkossakin paljon mielenkiintoista ja inspiroivaa asiaa. Edellisen vuoden projektiryhmä jatkoi pienin muutoksin entisessä kokoonpanossaan.

Teemavuosi alkoi jo rutiinilla, mutta pian ilmeni, että vuosi tulisi olemaan kaikkea muuta kuin normaali. Koronavirus laittoi maaliskuusta alkaen monet asiat uusiksi. Teemavuoden kokoukset pidettiin kevään ensimmäistä kokousta lukuun ottamatta etäkokouksina. Vielä suurempi vaikutus kohdistui teemavuoden luontoretkiin. Kevään retket jouduttiin perumaan kokonaan, ja vaikka kesän mittaan luontoretkiä saatiin jo pidettyä, niin rajoitusten vuoksi sekä retkien että osallistujien määrä jäi edellisvuotta pienemmäksi.

Lähiluonto-oppaat tutustuttivat tänä poikkeusvuonnakin ison joukon vantaalaisia lähiluontoonsa ja osallistivat kuntalaisia lähiluonnon hoitoon vieraslajitalkoiden merkeissä. Kaupungin eri yksiköt toteuttivat omia projektejaan, kuten kaupungin kiinteistöjen hoitoa ötökkäystävällisemmin rakentamalla viherkattoja ja lisäämällä lahopuun määrää, kylvämällä maisemapelloille pölyttäjille tärkeitä mesikasveja. Hyönteisille rakenneltiin muun muassa talkoilla lisääntymis- ja talvehtimispaikkoja, ja vuoden päätteeksi entistä useammassa vantaalaispihassa komeilikin hyönteishotelli.

Kuva: Sonja Lahtinen

LIITE: Kaupunginvaltuusto 23.05.2022 / 10 §

Vuoden 2019 kuvakilpailu oli saanut paljon kiitosta ja Vantaan ötökkävuosi julkisuutta, joten jotain samantapaista haluttiin tänäkin vuonna. Kuvalla oli nytkin merkitystä, mutta vielä paljon tärkeämpi oli kuvauskohde. Kilpailussa etsittiin ötökkäystävällisintä pihaa tai parveketta, ja sellainen Vantaalta kilpailun päätteeksi löytyikin. Ötökät jatkoivat moninaisina innoituksen lähteinä lastenkulttuurille, ja Vantaan luontokoulu osallistui omalla merkittävällä panoksellaan luonto- ja ympäristötietouden levittämiseen vantaalaisille.

Ötökkäteemavuoden 2020 projektiryhmän kokoonpano

Jarmo Honkanen
ympäristösuunnittelija, ympäristökeskus, kaupunkiympäristön toimiala

Sanna Ervasti
kaupunginmetsänhoitaja, kunnossapito, kaupunkiympäristön toimiala

Sirpa Mäkilä
maisema-arkkitehti, suunnittelu, kaupunkiympäristön toimiala

Tuomas Vaherlehto
tilanhoitaja, kunnossapito, kaupunkiympäristön toimiala

Taina Suonio
kehitysinsinööri, suunnittelu, kaupunkiympäristön toimiala

Marika Suotula
pihavastaava, tilakeskus, kaupunkiympäristön toimiala

Paula Kankkunen
suunnittelija, yleiskaavoitus, kaupunkiympäristön toimiala

Noora Ilola
ympäristökonsultti, talous- ja hallinto, kasvatuksen ja oppimisen toimiala

Andreas Koivisto
arkeologi, museot, kaupunkikulttuurin toimiala

Kirsi Viitaila
opetustoimen asiantuntija, kehittämispalvelut, kasvatuksen ja oppimisen toimiala

Liisa Örri
kehittämisassistentti, kehittämispalvelut, sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala

Sonja Lindroos
viestintäsuunnittelija, talous- ja hallinto, kaupunkiympäristön toimiala

Tarja Starast
toimistosihteeri, ympäristökeskus, kaupunkiympäristön toimiala

Sonja Lahtinen
ympäristösuunnittelija, ympäristökeskus, kaupunkiympäristön toimiala

Sinikka Rantalainen
ympäristösuunnittelija, ympäristökeskus, kaupunkiympäristön toimiala

LÄHILUONTO-OPPAAT TUTUSTUTTIVAT LÄHILUONTOON

Lähiluonto-oppaiden toiminnassa tärkeimmällä sijalla on ollut lähiluontoretkien vetäminen erityisesti koulu- ja päiväkotiryhmille. Keväällä koronatilanteen takia vantaalaiset koulut siirtyivät etäopetukseen, minkä takia lähiluontoretkiä ei pystytty järjestämään.

LÄHILUONTOKOHTEITA YOUTUBEEN

Kevään lähiluonto-oppaat Iina Eskelinen ja Tuomas Lilleberg keksivät kuvata kaikkien käyttöön seitsemästä Vantaan lähiluontokohteesta kertovia noin 10 minuuttisia videoita. Luontokohteet valikoituivat eri puolille Vantaata ja ne olivat: Simonkylänpuisto, Mustikkasuonkallio, Tussinkoski, Vehkalanmäki, Tammisto, Kalkkikallio ja Timmermalm.

Lähiluontovideot kuvattiin eri puolilta Vantaata, jotta mahdollisimman monelle avautuisi uutta tietoa omista lähimmistä luontokohteista.

Kuva: Tarja Pusa

Kun vantaalaiset löytävät uusia lähiluontokohteita, helpottuu ruuhka tunnetuissa ja eniten käytetyissä kohteissa kuten Kuusijärvellä. Lähiluontovideot ovat sellaisia, että ne soveltuvat käytettäväksi niin aikuisille luonnosta kiinnostuneille sekä etäopetusmateriaalina useilla eri luokka-asteille. Lähiluontovideot ovat katsottavissa Youtubesta.

Oppaat tekivät myös jokaiselle luonnosta kiinnostuneelle luontoajanvietemateriaalia. Se kehitettiin silmällä pitäen Vantaan paikallista luontoa, ja sitä voi käyttää yksin tai ryhmässä. Materiaalia mainostettiin etenkin koululaisille ja partiolaisille. Luonto-oppaat tekivät myös HSY:n Kestävän asumisen kummikokeilun kanssa lähiluontosuunnistuksen Myyrmäen ja Malminkartanon alueella. Suunnistuksessa oli kymmenen toiminnallista rastia, jotka olivat suunniteltu kaiken ikäisille.

SADUN JA TODEN ÖTÖKKÄRETKET

Syksyllä lähiluonto-oppaat Tuomas Lilleberg ja Sonja Lahtinen pääsivät aloittamaan retket. Koulu- ja päiväkotiryhmien retkillä tutkittiin läheltä ötököitä ja pohdittiin niiden merkitystä luonnossa. Nuorempien retkeläisten, 5–7-vuotiaiden retkillä lähiluontoon tutustuttiin sadun merkeissä ja vanhempien retkeläisten kanssa keskityttiin enemmän ötököiden tutkimiseen. Retkillä keskityttiin joko metsässä viihtyviin tai vedestä löytyviin ötököihin.

Ötökkäretkien lisäksi ryhmät pystyivät valitsemaan myös Taidetta lähiluonnossa -retken, jossa valjastettiin metsän hiljaisimmatkin kuiskaukset taiteen muotoon yhdistelmällä kuvataidetta, musiikkia ja äidinkieltä. Kaikilla retkillä leikittiin ikäkauden mukaisesti opettavaisia ja hauskoja leikkejä.

Kuva: Sonja Lahtinen

LÄHILUONTORETKIEN SUOSIO SÄILYI

Koronatilanne otettiin huomioon retkiä suunniteltaessa ja järjestäessä. Ryhmältä kysyttiin etukäteen saavatko he jakaa välineitä ryhmän sisällä ja koskea toisiinsa leikkien merkeissä. Ryhmien välissä kaikki välineet desinfiointiin. Koronatilanteesta johtuen tänä vuonna ei tarjottu retkiä palvelukeskuksille.

Retkiä haki 157 koulu- ja päiväkotiryhmää. Koululaisretkiä järjestettiin 35 ja päiväkotiretkiä 7. Päiväkotiryhmiä haki tänä vuonna retkeä tavallisesta vähemmän, mikä johtuu muuttuneesta mainostustavasta. Retkiryhmiä valitessa suosittiin ryhmiä, joilla oli pitkä matka Vantaan luontokoululle ja jotka eivät juuri olleet aiemmin käyttäneet lähiluontoa opetuksessa. Lähiluonto-oppaat tekivät Vantaan luontokoulun kanssa paljon yhteistyötä ja työnjakoa, jolloin saatiin teemavuosien aiheen opetusta laajemmalle sekä pystyttiin hyödyntämään molempien tahojen ammattitaito parhaalla tavalla.

Lapsiryhmien lisäksi luonto-oppaat tarjosivat retkiä myös yleishyödyllisille yhdistyksille. Marttojen kanssa järjestyi kaksi sieniretkeä, joissa osallistujia oli yhteensä noin 30 henkeä. Marttojen kanssa järjestyi myös vajaan kymmenen henkilön ötökkähotellitalkoot. Kivistön MarjaVerkon kanssa tutustuttiin Kivistön lähiluontoon noin 20 osallistujan voimin. Luonto-oppaiden retkille osallistui yhteensä noin tuhat vantaalaista.

Kuva: Sonja Lahtinen

JÄTTIPALSAMITALKOISTA INNOSTUI MONI

Lähiluonto-oppaiden johdolla jättipalsamia kitkettiin kuudesta eri paikasta Vantaalla. Talkookohteina olivat keväällä edellisten vuosien tavoin Vierumäenojan ja Itä-Hakkilan ojan purovarret. Itä-Hakkilassa talkoiltiin kahdesti, joista jälkimmäiset talkoot järjestettiin Vantaan aikuisopiston kanssa.

Syksyllä talkoiltiin jo neljäntenä peräkkäisenä vuotena Vapaalassa Lammasojalla ja Hämevaarassa Multaojalla. Näistä kohteista jättipalsami on lähes saatu hävitettyä, ja palsamia kasvaa enää talkooalueen reunoilla. Uutena kohteena oli Viherpuiston Pellaksenoja, johon talkoopyyntö tuli paikallisilta aktiiveilta.

Jättipalsamitalkoisiin osallistui monen ikäisiä, nuorin oli peruskoulun alussa ja vanhin 85 vuotta. Talkoista oli innostunut erityisen paljon nuoret aikuiset, jolloin talkoolaisten mediaani-ikä oli alhaisempi kuin aikaisempina vuosina.

Kesän aikana monet talkoista innostuneet asukkaat kitkivät omatoimisesti jättipalsamia alueeltaan, jotkut jopa järjestivät omia talkoita, mikä onkin ollut lähiluontovuosien tavoitteena. Vantaan lähiluonnon sivuilla mainostettiin omien talkoiden lisäksi myös näitä asukkaiden järjestämiä talkoita. Omatoimiseen kitkemiseen kannustettiin antamalla jätesäkkejä aktiivisille jättipalsamin torjujille.

Kuva: Sonja Lahtinen

ÖTÖKKÄVUOSI PÄÄKAUPUNKISEUDUN YHTEISILLÄ RETKILLÄ

Linturetki Kylmäojalle avasi Vantaan osuuden kesäkuun alussa pääkaupunkiseudun yhteisten ja kaikille avointen luontoretkien sarjassa. Retkikausi jatkui neljä kuukautta lokakuun alkuun, jolloin pidettiin ruskaretki Hermaskärinkallioille. Vantaalla järjestettiin kaikkiaan 16 luontoretkeä, ja niihin osallistui 235 retkeläistä.

Luontoretkillä tutustuttiin monipuolisesti Vantaan monipuolisiin luontokohteisiin. Monella retkellä oli tietty teema, mutta retkillä käsiteltiin kaikkia eteen tulevia luontoasioita.

Ötökkäteema oli vahvimmin esillä Lammaslammen sudenkorentoretkellä, Vehkalanmäen hyönteiskuvausretkellä ja retkellä lasten luontopolulla Solrorpin luonnonsuojelualueella.

Kuva: Paul Segersvärd

ÖTÖKKÄYSTÄVÄLLINEN PIHA TAI PARVEKE -KILPAILU

Vantaalaisia ja ”vantaamielisiä” kannustettiin tekemään omasta pihastaan tai parvekkeestaan ötökkäystävällinen kilpailun avulla. Kilpailun sponsorina oli Kekkilä Oy, ja kilpailuaika oli 1.6.–31.8. Kilpailua mainostettiin Vantaan eri sosiaalisen median kanavissa, Kekkilän omissa kanavissa, Vantaan nettisivuilla, Vantaan Sanomissa ja Helsingin Sanomien paikallisissa lehdissä.

Kilpailuun osallistuttiin ottamalla kuva omasta pihasta tai parvekkeesta ja lähettämällä kuva Instagramin kautta tai sähköpostiviestillä. Kilpailussa esiteltiin noin 60 erilaista pihaa eri puolilta Suomea, mutta pääasiassa Vantaalta. Kolme voittajaa palkittiin Kekkilän tuotepaketeilla sekä kirjoilla Puutarhan parhaaksi ja Elämän verkko. Tämän lisäksi arvottiin osallistujien kesken 10 Mummo ja Susi ötökkätutkijoina -lastenkirjaa. Kilpailun tuomareina toimivat Vantaan kaupungin viherkattosuunnittelija/kehitysinsinööri Taina Suonio, ympäristöjohtaja Katariina Rautalahti ja Luontoillan hyönteis- ja perhosasiantuntija Jaakko Kullberg sekä Kekkilän puutarha-asiantuntija Mari Kaartokallio.

Kuva: kilpailun voittaja: Outi Tuomivaara

NIITTYJEN SEURANTAA JA KUNNOSTUSTTA

Kaivokselaan vuonna 2017 perustetun Vaskipellon niittyalueen kasvillisuutta inventointiin kesällä. Aiheesta syntyy Pro gradu -tutkielma, jossa selvitetään, miten hyvin niittykasvillisuuden perustaminen on onnistunut. Näitä tuloksia voidaan helposti hyödyntää uusia niittykohteita mietittäessä.

Ympäristökeskukseen palkattiin Tomi Salin tekemään kunnostus- ja hoitosuunnitelma Vehkalanmäen täyttömäelle. Maanläjityksen loputtua Vehkalanmäestä on kehittynyt arvokas luontoalue, jossa tavataan muun muassa harvinaista hyönteislajistoa. Kesän aikana Vehkalanmäellä järjestettiin siivoustalkoot ja aloitettiin kunnostustoimet, joissa torjuttiin vieraslajeja ja raivattiin umpeen kasvanutta alaa pensaita ja puita poistamalla. Kunnostettavalle alueelle suunnitellaan luontopolku, jonka pohjatyöt tehtiin niin ikään kesän 2020 aikana.

Kuva: Tomi Salin

LUONTOKOULUSSA ÖTÖKKÄRETKEILTIIN

Vantaan luontokoulu järjesti keväällä 22 ryhmälle ja syksyllä 26 ryhmälle retkiä, joilla oli ötökkäohjelmaa. Osallistujia näille retkille oli 1312. Tämän lisäksi luontokoulu järjesti kummiluokilleen ötökkäteemaisia retkiä, joihin oli osallistujia keväällä 10 ryhmää ja syksyllä 16 ryhmää, yhteensä 1360 osallistujaa. Koronaepidemian takia moni kevään retki peruuntui.

Luontokoulu tuotti myös etämateriaalia kouluille ja päiväkodeille: 7-osaisessa jatkokertomuksessa Erkki Änkyrimadosta tehtävineen käsiteltiin hajottajien merkitystä. Materiaali on suunnattu 5-8-vuotiaille. Lisäksi koululaisille suunnatussa etämateriaalissa oli omat kappaleensa pölyttäjistä, hajottajista ja ötököistä yleensä ja ötököitä sivuttiin lyhyesti myös muutamissa muissa etämateriaaleissa. Muutaman saadun palautteen perusteella materiaalit olivat pidettyjä ja ne oli koettu hyödyllisiksi. Vihreä perjantai toteutettiin etänä viikolla 48 yhteistyössä muiden Vantaan ympäristökasvatuksen parissa työskentelevien, eli Vyyhti-työryhmän, kanssa.

Lisäksi luontokoulu lainasi opetusvälineitään eri ryhmille ja tahoille. Esimerkiksi Veeran Vesiretki -purotutkimuspakettia lainasi 4 eri koulua ja päiväkotia.

Kuva: Sonja Lahtinen

ÖTÖKÖILLE LISÄÄ VIHREÄÄ JA ELINYMPÄRISTÖJÄ

Tilakeskus osallistui ötököiden auttamistyöhön monipuolisesti esimerkiksi jättämällä useiden kiinteistöjen pihoille lahopuita ja kantoja. Uusia viherkattoja tehtiin Tikkurilan päiväkotiin, Aurinkokiven kouluun ja Kuusijärvelle. Tilakeskus perusti Rajatorpan ja Hämeenkylän kouluille uusia niittyjä ja teki kasvilavoja kouluille ja päiväkodeille.

Vantaan kaupungin maatilat kylvi kahdelle maisemakukkapellolle Tammistoon ja Askistoon hyönteisystävällisen kasviseoksen. Varsinkin hunajakukka, auringonkukka ja niittyhumala keräsivät pölyttäjiä ympärilleen.

Ympäristökonsultti Noora Ilola kokosi oppaiden kanssa päiväkodeille ohjeet siitä, kuinka pihoille voidaan saada luontoa lisää ja myös käytännön ohjeet kasvatuslaatikoiden perustamiseen. Näitä ohjeita voivat hyödyntää myös palvelutalot ja koulut. Koulut ja päiväkodit ovatkin tehneet ohjeistuksen innostamana kasvilavoja, ötökkähotelleja ja ötökkäbaareja. Myös kasvivalintoja on tehty ötököitä ajatellen.

Kuva: Sonja Lahtinen

LASTENKULTTUURISSA ÖTÖKÄT INNOITTAJINA

Lastenkulttuuri järjesti monipuolisesti ötökkäaiheisia aktiviteetteja. Ötököitä mm. muovailtiin, piirrettiin ja askarreltiin. Ötököiden asuinympäristöön tehtiin tutustumisretkiä.

Ötökkäteema näkyi vahvasti Vantaan kulttuuripalveluiden 7–12-vuotiaille suunnatussa Taidekaruselli-kerhotoiminnan sisällöissä edellisen vuoden tapaan. Taidekarusellikerhotoiminnan teoksissa tutkitaan luonnon muistia, värejä, tekstuureja ja muotoja ja niitä esiteltiin kulttuurikeskus Pessin Tarinoita luonnosta näyttelyssä.

Lasten ja nuorten kulttuuri toteutti Vantaan asukaspuistoissa kolmet kaikille avoimet hyönteishotelli-työpajat, joissa hotellit valmistettiin kierrätysmateriaaleista. Eräästä työpajasta kuvattiin myös video Vantaa kanavalle.

Lastenkulttuurikeskukset Pessi ja Toteemi järjestivät Taidetta lähiluonnossa -kesäleirejä. Siellä leiriläiset mm. opettelivat hyppyhämähäkin tanssin, kävivät lähiluontoretkillä, muotoilivat kimalaisia ja piirsivät leppäkerttuja.

Kolmessa kulttuuritilassa (Toteemi, Vernissa ja Lumosali) järjestettiin keväällä yhteensä 6 näytöstä Turilas & Jäärä -elokuvista, joissa yleisöä oli yhteensä 752 lasta ja 155 aikuista. Pessissä oli kaksi perheille suunnattua nukketeatteriesitystä ”Lennä lennä leppäkerttu”. Esitykset myytiin nopeasti loppuun ja katsojia oli noin 60.

Kuvat: Sonja Lahtinen

ÖTÖKÖISTÄ VIESTITTIIN LAAJALLA RINTAMALLA

Ötökkävuosi oli esillä vuoden lähes jokaisessa Asukaslehdessä. Teemavuodesta uutisoi myös Helsingin Sanomat ja Vantaan Sanomat. Teemavuoden Facebook-sivulle päivitettiin ajankohtaisia asioita ötökkävuoden tiimoilta, kerrottiin Vantaan luonnosta sekä innostettiin lähiluontotekoihin.

Lähiluonnon Facebook-sivusto keräsi uusia seuraajia ja vuoden lopussa seuraajia oli kaikkiaan noin 1 500. Seuraajia osallistettiin toimintaan mukaan leikkimielisellä Vantaan nimikkoötökkäkilpailulla, jossa äänestettiin neljästä eri vaihtoehdosta Vantaalle nimikkoötökkä. Nämä vaihtoehdot olivat vantaansurviainen, vantaanripsikkä, vantaankorri ja halavasepikkä. Lähiluonto-opas Iina Eskelinen piirsi ötököiden kuvat äänestystä varten. Jo hyvin tunnettu halavasepikkä vei kilpailun voiton. Äänestäneiden kesken arvottiin viisi Mummo ja Susi ötökkätutkijoina -lastenkirjaa.

Kadut ja puistot -palvelualueen kehitysinsinööri Taina Suonio kertoi Vantaan ötökkävuodesta noin 300 kuulijalle Lumoava luonto – tietoa ja toimintaa luonnon monimuotoisuuden hyväksi – webinaarissa lokakuussa. Taina toi ötökkäasiaa esille myös Ylen Pelasta pörriäinen -kampanjassa ja Yle Olohuone -tv-ohjelmassa.

Teemavuosien luontoviestinnällä on toivottavasti ja oletettavasti ollut vaikutuksensa siihen, että osallistuvassa budjetoinnissa martinlaaksolaiset halusivat perustaa ötökkäystävällisen kukkaniityn ja lisätä puita, pensaita ja kukkia ympäristössään.

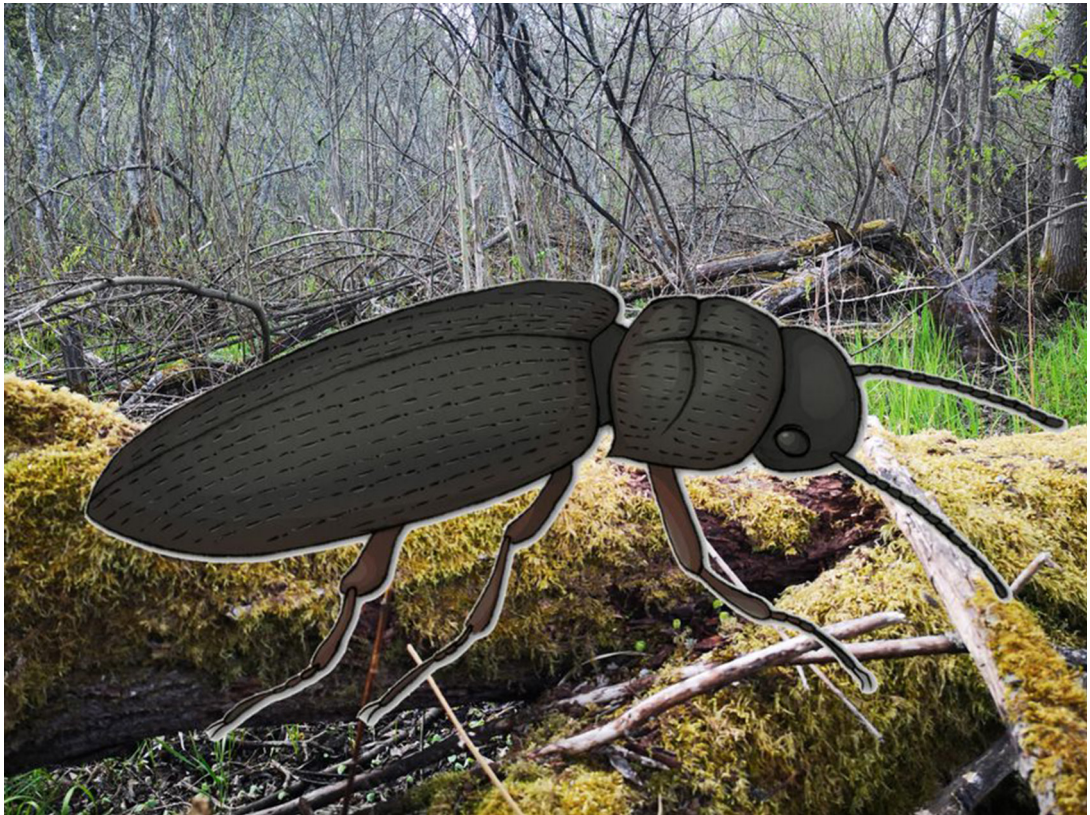

Kuva: Jarmo Honkanen
Piirros Iina Eskelinen

Vantaan Sanomat

PAIKALLISET 2.6.2020 9:05

Vantaa kannustaa kilpailulla asukkaita pitämään pihat ja parvekkeet ötökkäystävällisinä

Vantaan Sanomat

PAIKALLISET 5.9.2020 4:45

Sotilaskorvessa pääsee metsän tunnelmaan – Polut tunteva opas korvaa puuttuvat opasteet

Vantaan Sanomat

PAIKALLISET 10.4.2020 7:00

Luonnonrauhaa lähellä kotia – Katso täältä vinkit Vantaan lähiluontokohteista

Lähiluonto-oppaat Tuomas Lilleberg ja Iina Eskelinen neuvovat nauttimaan lähiluonnosta kuten Simonkylän metsästä. JOHANNA ERJONSALO

Helsingin Sanomat, Vantaa

Vantaa | HS Vantaa

Nirso yökkönen tekee kuolemaa Länsi-Vantaalla – Sen takia entisellä täyttömäellä alkoi suuri operaatio

Julkaisija: Vantaan ympäristökeskus
Kuvat:
etukansi: Sonja Lahtinen
takakansi: Sonja Lahtinen
Tekstit: Sonja Lahtinen
Taitto: Tarja Starast

LIITE: Kaupunginvaltuusto 23.05.2022 / 10 §

11 § **Vastaus Keskustan, Kristillisdemokraattien, Liike Nytin ja Kokoomuksen valtuustoryhmien sekä 18 muun valtuutetun aloitteeseen nuorten kesäyrittäjyyden jatkuvuuden varmistaminen ja toimivan nuorten yrittäjyyden polun luominen Vantaalle**

VD/9399/00.02.00.03/2021

JN/TS/AK/EJ

Keskustan-, Kristillisdemokraattien-, Liike Nytin ja Kokoomuksen valtuustoryhmät sekä 18 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan sisältöisen valtuustoaloitteen:

Kaupunki varmistaa rahoituksen jatkuvuuden nuorten kesäyrittäjyysohjelmille valtuustokaudelle 2021-2025. Tähän liittyvät määrärahat varataan syksyn talousarviovalmistelussa. Tulevaan kaupungin strategiaan kirjataan ylös Vantaan nykyisen yrittäjyyskasvatuksen polun päivittäminen sekä tavoitteet ja välineet nuorten yrittäjyyden tukemiseksi Vantaalla peruskoulusta toiselle asteelle ja korkeakouluihin. Perustetaan eri toimialoista koostuva vastuuryhmä, joka rakentaa Nuorten yrittäjyyden polun Vantaalle luontevaksi jatkumoksi nykyiselle yrittäjyyskasvatuksen polulle. Tehdään näin yrittäjyydestä yksi luonteva työllistymisen muoto vantaalaisille nuorille.

Perustelut:
Vantaalla on tehty päättyneellä valtuustokaudella hyvää työtä yrittäjäkasvatuksen vahvistamiseksi peruskoulussa ja toisella asteella. Osana kaupungin elinvoiman ja vetovoiman strategista kärkeä luotiin ja toteutettiin yrittäjyyskasvatuksen polkua, jonka tavoitteena on ollut yrittäjyys mielentilana, osaamisena ja uravaihtoehtona.

Pullonkaulaksi Vantaan yrittäjyyskasvatuksen polulla on kuitenkin muodostunut varsinainen nuorten yrittäjäksi ryhtymisen tukeminen. Vantaa tarvitseekin nyt yrittäjyyskasvatuspolun päivittämisen tai erillisen nuorten yrittäjyyden polun peruskoulusta toiselle asteelle ja korkeakouluihin.

Yksi hyvä alku yrittäjyyden polulle on kesäyrittäjyys. Vantaan kaupunki on tehnyt onnistunutta yhteistyötä kesinä 2020 ja 2021 nuorten kesäyrittäjyyden mahdollistamisessa Pääkaupunkiseudun 4H:n ja Talous ja nuoret TAT:n kanssa, joilla on toimivat nuorten kesäyritysohjelmat. Kaupunki on tarjonnut nuorille yrittäjille 300 euron kesäyrityssetelin ja mahdollistanut em. järjestöille mm. yrittäjyysmentoreiden palkkaamisen. Ohjelmissa on ollut mukana vajaa 100 vantaalaista nuorta.

Valitettavasti kaikki halukkaat nuoret eivät ole päässeet kesäyrittäjyysohjelmiin mukaan. Lisäksi kaupungin päätös seuraavan kesän yhteistyöstä on tehty liian myöhään ja täten nuorille suunnattu viestinä on ontunut. Ohjelmiin osallistuneista vantaalaisista nuorista iso osa aikoo jatkaa yritystoimintaa myös kesän jälkeen ja 87 % koki ohjelmaan osallistumisen vaikuttaneen myönteisesti aikomukseen toimia yrittäjänä myös tulevaisuudessa.

Vantaan kaupungilta puuttuu nuorten kesäyrittäjyydenohjelmien tukemisen jatkuvuus ja toimiva nuorten yrittäjyyden polku peruskoulusta toiselle asteelle ja korkeakouluihin. Avoimia kysymyksiä ovat muun muassa: Kuka johtaa ja vastaa nuorten yrittäjyyteen mahdollistamisesta Vantaan kaupungissa? Mitkä ovat tavoitteet ja suuntaviivat nuorten yrittäjyydelle? Mitkä ovat eri toimijoiden roolit koulujen ja oppilaitosten lisäksi (esim. järjestöt ja kaupungin eri toimialat)? Miten nuorille viestitään yrittäjäksi ryhtymisen mahdollisuudesta ja siihen saatavilla olevasta tuesta? Millaista yhteistyötä tehdään

kaupungin toimialojen kesken (esim. sivistys, nuoriso ja elinkeino)? Miten yrittäjyyskokemus luetaan opintopisteiksi tai olisiko mahdollista luoda esimerkiksi yrittäjyys-oppisopimusmallin vantaalaisille korkeakouluopiskelijoille?

Tulevaisuusennusteiden mukaan nuoret tulevat kasvavissa määrin työllistämään itse itsensä palkkatyön sijaan. Vantaalaisten lasten ja nuorten vaikuttajapäivillä 2021 tuli esille nuorten huoli omasta ammatillisesta tulevaisuudesta ja työelämän trendeistä. Näihin haasteisiin meidän on välttämätöntä vastata. Vantaalle ollaan parhaillaan luomassa toipumissuunnitelmaa koronaepidemiasta. On erittäin tärkeää antaa kaikki tuki nuorten luontaiselle aktiivisuudelle ja olla aidosti mahdollistamassa perinteisen toiselle työllistymisen rinnalla myös nuorten yrittäjäksi ryhtyminen Vantaalla. Tämä voisi olla yksi kauaskantoisimmista teoista kaupunkimme elinvoimaisuuden vahvistamiseksi.”

Kaupunginvaltuusto 20.9.2021 § 15

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

_____

Kasvupalveluiden palvelualue on laatinut aloitteeseen seuraavan vastauksen.

Kesäyrittäjätoiminnan tukeminen käynnistettiin Vantaalla vuonna 2020, joten tuleva kesä on toiminnan kehittämisen kannalta kolmas. Kaupungin yhteistyökumppaneina toimi vuonna 2020 Talous ja Nuoret, TAT ry ja vuonna 2021 TAT ja Pks4H ry yhdessä. Vuonna 2021 toteutettiin siis kaksi saman sisältöistä kampanjaa kahden eri toimijan kanssa, jotka kuitenkin tekivät yhteistyötä kesäyrittäjä kampanjaan mukaan halunneiden nuorten valinnassa. Kampanjassa hahmoteltu toiminta oli molemmille yhdistyksille tuttua jo ennen Vantaan mukaan tuloa, joten kyse ei ollut täysin uuden toimintamallin kokeilemisesta vaan pikemminkin hyväksi havaitun toiminnan mahdollistamisesta myös vantaalaisille nuorille.

Vuonna 2020 mukana oli 35 vantaalaista nuorta, joista 31:lle myönnettiin 300 euron kesätyöseteli todistuksena siitä, että nuori oli saanut aikaan vähintään kelvollisen liiketoimintasuunnitelman. Kaikista mukaan lähteneistä 60 % käynnisti yritystoiminnan.

Vuonna 2021 toimintaan osallistui kahdessa yhdistyksessä 56 nuorta, joista 50 teki vähintään liiketoimintasuunnitelman ja 66 % käynnisti yritystoiminnan

Kesien aikana syntynyt liiketoiminta oli yleensä pienimuotoista. Esimerkiksi vuonna 2020 nuoret yrittäjät ansaitsivat liiketoiminnalla keskimäärin alle 500 euroa. Myös menestystarinoita syntyi, sillä 2021 nuoret maalariyrittäjät ansaitsivat kesässä lähes 14.000 euroa. Mikä tärkeintä, 85 % osallistujista vastasi ohjelman vaikuttaneen myönteisesti aikomukseen toimia yrittäjänä tulevaisuudessa ja lähes kaikki olivat valmiita suosittelemaan vastaavaa ohjelmaa ystävilleen.

Toteutuneita kesäyrittäjäkampanjoita varten kaupunki rekrytoi itselleen kolme kesätyöntekijää, jotka sijoitettiin työhön kumppanuusyhdistyksiin. Lisäksi kaupunki tuki kampanjoita rahallisesti kesäyrittäjäseteleiden kautta sekä maksamalla osan kampanjoiden toteutuksesta syntyneistä hallinnollisista kuluista.

Osallistuneiden nuorten näkökulmasta kampanjat sisälsivät kumppaneiden koordinoimaa yrittäjyyskoulutusta, henkilökohtaista- ja ryhmämentorointia, työpajapäiviä, ohjattua verkostoitumista ja konkreettista tukea esimerkiksi laskutuspalvelun kautta. Toteutuneita yritysideoita olivat mm.

mehumyyjä omalla reseptillä, maalauspalvelu, helmikorujen valmistus, juustokakut tilauksesta ja kunnostettujen mummopyörien myynti.

Kasvupalvelut kokee tähänastisen toiminnan onnistuneeksi ja haluaa jatkaa nuorten yrittäjyyskokeilujen tukemista myös tulevaisuudessa. Kuitenkin malli, jossa kaupunki tarjoaa yhdistyksille omia kesätyöntekijöitään (mukaan lukien heille tietokoneet ja puhelimet), on yhdistyksissä koettu jossain määrin jäykäksi, koska tarvittavat päätökset tehdään erikseen vuosittain. Lisäksi malli sitoo kaupungin työntekijöitä yhteistyösopimuksen tekovaiheessa sekä palkattavien työntekijöiden rekrytointi- ja perehdytysvaiheessa.

Kaupungin kannalta joustavinta ja toiminnan laajentamista ajatellen ehkä myös välttämätöntä, on kesäyrittäjyyskampanjan ostaminen kumppaneilta. Tämä vaatii toiminnan kilpailuttamisen niin, että kumppanin tai kumppaneiden kanssa voidaan tehdä useamman vuoden kestävä palvelusopimus. Kilpailutuksen tuloksista riippuen kumppaneita voivat jatkossakin olla TAT ja pks4H tai sitten joku muu taho. Sekä TAT että 4H ovat kuitenkin toteuttaneet vastaavaa toimintaa myös muualla Suomessa jo useamman vuoden ajan, mikä tekee niille helpoksi siirtää osaamista ja kokemusta yhdestä kampanjasta toiseen, sekä koordinoida ja jakaa resursseja kampanjoiden välillä.

Alla on kirjattuna arvioitu kustannus, mikäli kaupunki päättää kilpailuttaa kesäyrittäjyyskampanjoiden toteutuksen. Hinnat perustuvat nykyisenkaltaiseen, mutta laajennettuun toimintaan ja siihen, että kampanja jatkossakin toteutetaan kesäisin neljän kuukauden mittaisena.

Toimintaan osallistuu	**80** nuorta
Koordinointi	10 000 €
Kesäyrittäjämentoreiden henkilöstökustannukset 4hlö 4kk	40 000 €
Kesätyöntekijöiden laitekustannukset	6 000 €
Kesäyrittäjäsetelit 80 kpl * 300€	24 000 €
Seteleiden maksatuskulut	4 000 €
Yhteensä	80 000 €

Toimintaan osallistuu	**120** nuorta
Koordinointi	13 000 €
Kesäyrittäjämentoreiden henkilöstökustannukset 6hlö 4kk	60 000 €
Kesätyöntekijöiden laitekustannukset	8 000 €
Kesäyrittäjäsetelit 120 kpl * 300€	36 000 €
Seteleiden maksatuskulut	6 000 €
Yhteensä	117 000 €

- Kasvupalvelut suhtautuu positiivisesti kesäyrittäjyysaloitteeseen, ja on valmis toteuttamaan kesäyrittäjyys kampanjan kilpailuttamisen alkusyksystä 2023, mikäli tuleva vuoden 2023 budjettikehys antaa siihen mahdollisuuden.
- Kasvupalvelut toteaa, että yrittäjyyskasvatuksen tukeminen otetaan osaksi suunnitteilla olevaa Kasvu ja elinvoimaohjelmaa
- Kasvupalvelut osallistuu mielellään mahdolliseen, eri toimialojen edustajista koostuvaan vastuuryhmään. Yrittäjyyden vahvistaminen nuorten ajatuksissa luontevaksi vaihtoehdoksi palkkatyölle vaatii pitkäjänteisyyttä ja useamman toimialan yhteistyötä. Erityisen tärkeää on

edelleen lisätä yrittäjyyden tunnettavuutta jo kouluissa ja nivoa esimerkiksi nykyisten kesäyrittäjyyskampanjoiden tapaista toimintaa osaksi opintosuunnitelmia.

Kaupunginhallitus 25.4.2022 § 19

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Keskustan, Kristillisdemokraattien, Liike Nytin ja Kokoomuksen valtuustoryhmille sekä 18 muulle allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Käsittely:
Asian käsittelyn aikana vs. kaupunginjohtaja muutti vastauksen kahdeksannen tekstikappaleen kuulumaan seuraavasti:

Kaupungin kannalta joustavinta ja toiminnan laajentamista ajatellen ehkä myös välttämätöntä, on kesäyrittäjyyskampanjan ostaminen kumppaneilta. Tämä vaatii toiminnan kilpailuttamisen niin, että kumppanin tai kumppaneiden kanssa voidaan tehdä useamman vuoden kestävä palvelusopimus. Kilpailutuksen tuloksista riippuen kumppaneita voivat jatkossakin olla TAT ja pks4H tai sitten joku muu taho, ~~sillä kesäyrittäjyyskampanjan toteuttaminen ei sinällään vaadi suurta erityisosaamista.~~ Sekä TAT että 4H ovat kuitenkin toteuttaneet vastaavaa toimintaa myös muualla Suomessa jo useamman vuoden ajan, mikä tekee niille helpoksi siirtää osaamista ja kokemusta yhdestä kampanjasta toiseen, sekä koordinoida ja jakaa resursseja kampanjoiden välillä.

Lisäksi merkittiin, että vs. kaupunginjohtaja muutti esityksensä viimeisen sivun toiseksi viimeisen kohdan kuulumaan seuraavasti:
- Kasvupalvelut toteaa, että yrittäjyyskasvatuksen tukeminen ~~kirjoitetaan mukaan suunnitteilla olevaan Kasvu- ja elinvoimaohjelmaan~~ *otetaan osaksi suunnitteilla olevaa Kasvu ja elinvoimaohjelmaa.*

Päätös:
Hyväksyttiin esitys käsittelyosassa ilmenevillä muutoksilla.

———

Kaupunginvaltuusto 23.5.2022 § 11

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Liite:
- allekirjoitettu Keskustan-, Kristillisdemokraattien-, Liike Nytin ja Kokoomuksen valtuustoryhmien sekä 18 muun valtuutetun aloite nuorten kesäyrittäjyyden jatkuvuuden varmistaminen ja toimivan nuorten yrittäjyyden polun luominen.

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot:
palveluesimies Kari Ahlström, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

VALTUUSTOALOITTEET KAUPUNGINVALTUUSTON KOKOUS 20.9.2021	
Nuorten kesäyrittäjyyden jatkuvuuden varmistaminen ja toimivan nuorten yrittäjyyden polun luominen Vantaalle Me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan sisältöisen valtuustoaloitteen: Kaupunki varmistaa rahoituksen jatkuvuuden nuorten kesäyrittäjyysohjelmille valtuustokaudelle 2021-2025. Tähän liittyvät määrärahat varataan syksyn talousarviovalmistelussa. Tulevaan kaupungin strategiaan kirjataan ylös Vantaan nykyisen yrittäjyyskasvatuksen polun päivittäminen sekä tavoitteet ja välineet nuorten yrittäjyyden tukemiseksi Vantaalla peruskoulusta toiselle asteelle ja korkeakouluihin. Perustetaan eri toimialoista koostuva vastuuryhmä, joka rakentaa Nuorten yrittäjyyden polun Vantaalle luontevaksi jatkumoksi nykyiselle yrittäjyyskasvatuksen polulle. Tehdään näin yrittäjyydestä yksi luonteva työllistymisen muoto vantaalaisille nuorille. Perustelut: Vantaalla on tehty päättyneellä valtuustokaudella hyvää työtä yrittäjäkasvatuksen vahvistamiseksi peruskoulussa ja toisella asteella. Osana kaupungin elinvoiman ja vetovoiman strategista kärkeä luotiin ja toteutettiin yrittäjyyskasvatuksen polkua, jonka tavoitteena on ollut yrittäjyys mielentilana, osaamisena ja uravaihtoehtona. Pullonkaulaksi Vantaan yrittäjyyskasvatuksen polulla on kuitenkin muodostunut varsinainen nuorten yrittäjäksi ryhtymisen tukeminen. Vantaa tarvitseekin nyt yrittäjyyskasvatuspolun päivittämisen tai erillisen nuorten yrittäjyyden polun peruskoulusta toiselle asteelle ja korkeakouluihin.	Aloitteen tekijän nimi: Keskustan-, Kristillisdemokraattien- , Liike Nytin ja Kokoomuksen (18 valtuutettua) valtuustoryhmät Aloitteen allekirjoittajat: 1. Tuukka Saimen 2. Milad Dehghan 3. Juha Järä 4. Janne Hartikainen 5. Kai-Ari Lundell 6. Suvi Karhu 7. Markku Weckman 8. Vaula Norrena 9. Juha Suoniemi 10. Niilo Kärki 11. Erika Veltheim 12. Mikko Viilo 13. Patrik Karlsson 14. Stefan Åstrand 15. Tuire Kaimio 16. Tanja Aidanjuuri-Niemi 17. Eva Tawasoli 18. Sirpa Siru Kauppinen

Yksi hyvä alku yrittäjyyden polulle on kesäyrittäjyys. Vantaan kaupunki on tehnyt onnistunutta yhteistyötä kesinä 2020 ja 2021 nuorten kesäyrittäjyyden mahdollistamisessa Pääkaupunkiseudun 4H:n ja Talous ja nuoret TAT:n kanssa, joilla on toimivat nuorten kesäyritys-ohjelmat. Kaupunki on tarjonnut nuorille yrittäjille 300 euron kesäyrityssetelin ja mahdollistanut em. järjestöille mm. yrittäjyysmentoreiden palkkaamisen. Ohjelmissa on ollut mukana vajaa 100 vantaalaista nuorta.

Valitettavasti kaikki halukkaat nuoret eivät ole päässeet kesäyrittäjyysohjelmiin mukaan. Lisäksi kaupungin päätös seuraavan kesän yhteistyöstä on tehty liian myöhään ja täten nuorille suunnattu viestinä on ontunut. Ohjelmiin osallistuneista vantaalaisista nuorista iso osa aikoo jatkaa yritystoimintaa myös kesän jälkeen ja 87 % koki ohjelmaan osallistumisen vaikuttaneen myönteisesti aikomukseen toimia yrittäjänä myös tulevaisuudessa.

Vantaan kaupungilta puuttuu nuorten kesäyrittäjyydenohjelmien tukemisen jatkuvuus ja toimiva nuorten yrittäjyyden polku peruskoulusta toiselle asteelle ja korkeakouluihin. Avoimia kysymyksiä ovat muun muassa: Kuka johtaa ja vastaa nuorten yrittäjyyteen mahdollistamisesta Vantaan kaupungissa? Mitkä ovat tavoitteet ja suuntaviivat nuorten yrittäjyydelle? Mitkä ovat eri toimijoiden roolit koulujen ja oppilaitosten lisäksi (esim. järjestöt ja kaupungin eri toimialat)? Miten nuorille viestitään yrittäjäksi ryhtymisen mahdollisuudesta ja siihen saatavilla olevasta tuesta? Millaista yhteistyötä tehdään kaupungin toimialojen kesken (esim. sivistys, nuoriso ja elinkeino)? Miten yrittäjyyskokemus luetaan opintopisteiksi tai olisiko mahdollista luoda esimerkiksi yrittäjyys-oppisopimusmallin vantaalaisille korkeakouluopiskelijoille?

Tulevaisuusennusteiden mukaan nuoret tulevat kasvavissa määrin työllistämään itse itsensä palkkatyön sijaan. Vantaalaisten lasten ja nuorten vaikuttajapäivillä 2021 tuli esille nuorten huoli omasta ammatillisesta tulevaisuudesta ja työelämän trendeistä. Näihin haasteisiin meidän on välttämätöntä vastata. Vantaalle ollaan parhaillaan luomassa toipumissuunnitelmaa koronaepidemiasta. On erittäin tärkeää antaa kaikki tuki nuorten luontaiselle aktiivisuudelle ja olla aidosti mahdollistamassa perinteisen toiselle työllistymisen rinnalla myös nuorten yrittäjäksi ryhtyminen Vantaalla. Tämä voisi olla yksi kauaskantoisimmista teoista kaupunkimme elinvoimaisuuden vahvistamiseksi.
20.9.2021

12 § **Vastaus Suvi Karhun ja 22 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaan ystävyyskaupunkien tarkastelusta**

VD/1590/00.02.00.03/2022

RV/VK/EV/EJ

Suvi Karhu sekä 22 muuta valtuutettua ovat jättäneet seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaalla on 12 ystävyyskaupunkia, joista 9 on Euroopassa. Ystävyyskaupunkiperinne nykymuodossaan alkoi toisessa maailmansodassa. Vantaan ystävyyskaupunkisuhteet ovat yhtä lukuun ottamatta solmittu ennen 1990-lukua.

Maailma, jossa elämme, on kokenut monenlaista myllerrystä sitten 2000-luvun alun. Jotkut valtiot ovat luisuneet totalitääriseen suuntaan. On erityisen huolestuttavaa, jos maailmalla on valtioita, jotka toteuttavat laajamittaista vähemmistöjen sortoa, perustamalla uudelleenkoulutusleirejä, pahoinpitelemällä, vainoamalla, pakottamalla pakkotyöhön ja jopa teettämällä pakkosterilisaatioita. Puhumattakaan lukuisista muista ihmisoikeusloukkauksista, koskien esimerkiksi siirtotyöläisten asemaa. Lukuisat ihmisoikeusjärjestöt sekä länsimaat ovat jo vuosien ajan yrittäneet tuoda esiin näitä todella julmia, järjestelmällisiä ja laajoja ihmisoikeusrikoksia.

Historiasta löytyy tapauksia, joissa ystävyyskaupunkisuhteita on peruutettu erinäisistä syistä. Esimerkiksi 2012 Nanjing katkaisi ystävyyskaupunkisuhteet Nagoyaan, sillä Nagoyan pormestari toi esiin mielipiteitään koskien Nanjingin joukkomurhia toisessa maailmansodassa. 2013 Italian kaupungit Milano, Venetsia ja Torino peruuttivat ystävyyskaupunkisuhteensa Pietarin kanssa, koska Venäjällä astuivat voimaan lait, jotka syrjivät homoseksuaaleja. 2014 Praha katkaisi ystävyyskaupunkisuhteet Pietarin ja Moskovan kanssa, koska Venäjän joukot hyökkäsivät Ukrainaan.

Vaikka ystävyyskaupunkiperinne on ollut hiipumaan päin, EU tukee ystävyyskaupunkitoimintaa jopa rahallisilla hankkeilla. Kuntaliitto on jäsenenä Euroopan neuvoston kunta- ja aluehallintokongressissa, ja tämä toimielimen eräs tärkeimmistä tehtävistä on ystävyyskaupunkisuhteiden solmimisen edistäminen.

Me valtuustoaloitteen allekirjoittajat esitämme, että Vantaa tarkastelee uudestaan ystävyyskaupunkisuhteensa, mahdollisesti lopettaa suhteet sellaisten kaupunkien kanssa, joissa valtio ja hallinto rikkovat räikeästi ihmisoikeuksia, ja tutkii mahdollisuutta EU-hankkeiden puitteissa solmia uusia ystävyyskaupunkisuhteita esimerkiksi tuoreimpien EU-maiden ja näiden kaupunkien kanssa.”

Kaupunginvaltuusto 31.1.2022 § 17

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

_____

Kaupunkistrategian ja johdon toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Vantaalla on tällä hetkellä kymmenen ystävyyskaupunkia, joista kahdeksan sijaitsee Euroopassa. Vantaan ystävyyskaupunkeja ovat Frankfurt (Oder, Saksa), Hudding (Ruotsi), Jinan (Kiina), Lyngby-Taarbæk (Tanska), Matte Yehuda (Israel), Mladá Boleslav (Tsekki), Rastattin piirikunta (Saksa),

Salgótarján (Unkari), Słupsk (Puola) ja Kineshma (Venäjä). Kunnat eivät perinteisesti ole olleet ulkopoliittisia toimijoita, vaan ulkopolitiikkaa tehdään Tasavallan presidentin ja valtioneuvoston yhteistyössä.

Johtuen Venäjän hyökkäyksestä Ukrainaan 24.2.2022 Kuntaliitto on kuitenkin suosittanut maaliskuussa 2022 ystävyyskuntatoimintojen keskeyttämistä venäläisten kaupunkien ja kuntien kanssa ja pidättäytymistä uusien toimintojen aloittamisesta. Kuntaliitto on myös suosittanut, ettei uusia Venäjä-yhteistyötä edistäviä hankkeita aloiteta toistaiseksi. Kuntia ei ole kuitenkaan kehotettu lopettamaan ystävyyskuntasuhteitaan. Kuntaliiton suositus on valmisteltu yhteistyössä ulkoasiainministeriön kanssa.

Vantaan venäläisen ystävyyskaupungin Kineshman kanssa yhteistyötä ei ole tehty yli kymmeneen vuoteen, jonka vuoksi ystävyyskaupunkitoiminnan voidaan katsoa rauenneen.

Vantaan kaupunki seuraa tiiviisti ulkoministeriön suosituksia muunkin kansainvälisen yhteistyön osalta. Vantaa tekee myös kansallista yhteistyötä ystävyyskaupunkitoiminnassa ja on mukana mm. C21-kaupunkien Kiina-verkostossa, jossa jaetaan kokemuksia kansainvälisestä toiminnasta.

Nykyiset ystävyyskaupunkisuhteet ovat olleet pitkäaikaisia, alkaen 1950-luvulta. Viimeisin ystävyyskaupunkisuhde on solmittu vuonna 2001. Ystävyyskaupunkisuhteet ovat siis olleet pitkäaikaisia ja niitä on yleensä lopetettu Vantaan kaupungin ystävyyskuntien toimesta lähinnä aktiivisen yhteyden hiipumisen tai kuntaliitosten myötä.

Ystävyyskaupunkisuhteita on alun perin aloitettu rauhanprojektina Euroopassa toisen maailmansodan jälkeen. Toiminnalla on haluttu edistää kaupunkien ja kansalaisten suhteita ja pitää yllä dialogia paikallistasolla ja ihmisten välillä. Vantaan kaupunki tekeekin ystävyyskaupunkien kanssa mm. kouluyhteistyötä, lasten ja nuorison leirimatkoja ja kulttuuriyhteistyötä. Lisäksi kaupungeissa toimivat järjestöt ja ystävyysseurat ovat tehneet yhteistyötä. Ystävyyskaupunkitoiminnalla on mahdollistettu myös kaupunkien yritysten välisiä yhteyksiä. Ystävyyskaupunkiyhteistyöllä voidaankin saada aikaan yhteyksiä ja vientimahdollisuuksia, joiden luominen ei muuten olisi helppoa. Koronapandemian aikana ystävyyskaupunkitoiminta on ollut vähäisempää, koska matkustaminen ei ole ollut mahdollista, mutta etäyhteyksien mahdollistamaa yhteydenpitoa on ylläpidetty.

Kuten valtuustoaloitteessa todetaan, ystävyyskaupunkien välinen yhteistyö on vähentynyt aiemmilta vuosikymmeniltä. Vantaalla on aktiivisia ystävyyskaupunkisuhteita, mutta näiden lisäksi on ystävyyskaupunkeja, joiden kanssa yhteistyötarpeita ei ole enää ollut. Nykyisin kaupunkien välistä yhteistyötä toteutetaan enemmän kansainvälisten verkostojen, järjestöjen ja hankkeiden avulla.

Verkosto- ja hanketyö on kuitenkin suurimmalta osalta Eurooppa-keskeistä tarjolla olevan EU-rahoituksen vuoksi. Jos ystävyyskaupunkitoiminnassakin keskitytään vain eurooppalaisiin ystävyyskaupunkeihin, kansainvälinen yhteistyö jää melko Eurooppa-keskeiseksi ja sen ulkopuolinen näkökulma menetetään.

Valtuustoaloitteessa esitettyä ystävyyskaupunkisuhteiden tarkastelua on tärkeää tehdä säännöllisesti. Ystävyyskaupunkisuhteiden lopettamista tai jäädyttämistä toimiala ei kuitenkaan ehdota yllä mainituista perusteluista johtuen. Poikkeuksena on, mikäli Kuntaliitto tai ulkoministeriö antaa asiasta erikseen suosituksen tai joissain tapauksissa johtuen ystävyyskaupunkisuhteiden kauan jatkuneesta passiivisuudesta, sillä suhteet ovat olleet perinteisesti pitkäkestoisia.

Uusien ystävyyskaupunkisuhteiden aloittamista ei suositella, koska ystävyyskaupunkiyhteistyö ei ole enää keskeinen kansainvälisen yhteistyön muoto. Kansainvälinen yhteistyö perustuu ennen kaikkea hankeyhteistyöhön, johon on saatavilla myös kaupungin ulkopuolista rahoitusta. Varsinkin usean eurooppalaisen kaupungin kanssa tehtäviä yhteishankkeita on tarkoitus lisätä. Suhteiden ylläpidossa ja tarkastelussa on tärkeää punnita Vantaan ja ystävyyskaupunkien kansainvälisen toiminnan tarpeita pitkällä aikavälillä.

Kaupunginhallitus 25.4.2022 § 20

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa aloitteen allekirjoittaneelle Suvi Karhulle sekä 22 muulle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Käsittely:
Asian käsittelyn aikana vs. kaupunginjohtaja muutti vastauksen neljännen tekstikappaleen kuulumaan seuraavasti:
Vantaan venäläisen ystävyyskaupungin Kineshman kanssa yhteistyötä ei ole tehty yli kymmeneen vuoteen, *jonka vuoksi ystävyyskaupunkitoiminnan voidaan katsoa rauenneen*. ~~Tämän vuoksi ei ole myöskään välitöntä tarvetta päättää ystävyyskaupunkisuhdetta~~.

Lisäksi merkittiin, että vs. kaupunginjohtaja täydensi esitystään siten, että vastauksen ensimmäiseen tekstikappaleeseen lisätään luettelo Vantaan ystävyyskaupungeista.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys käsittelyosassa ilmenevillä muutoksilla.

———

Kaupunginvaltuusto 23.5.2022 § 12

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Liite:
- Allekirjoitettu Suvi Karhun ja 22 muun valtuutetun aloite Vantaan ystävyyskaupunkien tarkastelusta

Muutoksenhakuohje: 2.1 Valituskielto

Lisätiedot:
Kansainvälisten asioiden päällikkö Elina Värtö, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Valtuustoaloitteen otsikko & aloite	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Vantaan ystävyyskaupunkien tarkastelu Vantaalla on 12 ystävyyskaupunkia, joista 9 on Euroopassa. Ystävyyskaupunkiperinne nykymuodossaan alkoi toisessa maailmansodassa. Vantaan ystävyyskaupunkisuhteet ovat yhtä lukuun ottamatta solmittu ennen 1990-lukua. Maailma, jossa elämme, on kokenut monenlaista myllerrystä sitten 2000-luvun alun. Jotkut valtiot ovat luisuneet totalitääriseen suuntaan. On erityisen huolestuttavaa, jos maailmalla on valtioita, jotka toteuttavat laajamittaista vähemmistöjen sortoa, perustamalla uudelleenkoulutusleirejä, pahoinpitelemällä, vainoamalla, pakottamalla pakkotyöhön ja jopa teettämällä pakkosterilisaatioita. Puhumattakaan lukuisista muista ihmisoikeusloukkauksista, koskien esimerkiksi siirtotyöläisten asemaa. Lukuisat ihmisoikeusjärjestöt sekä länsimaat ovat jo vuosien ajan yrittäneet tuoda esiin näitä todella julmia, järjestelmällisiä ja laajoja ihmisoikeusrikoksia. Historiasta löytyy tapauksia, joissa ystävyyskaupunkisuhteita on peruutettu erinäisistä syistä. Esimerkiksi 2012 Nanjing katkaisi ystävyyskaupunkisuhteet Nagoyaan, sillä Nagoyan pormestari toi esiin mielipiteitään koskien Nanjingin joukkomurhia toisessa maailmansodassa. 2013 Italian kaupungit Milano, Venetsia ja Torino peruuttivat ystävyyskaupunkisuhteensa Pietarin kanssa, koska Venäjällä astuivat voimaan lait, jotka syrjivät homoseksuaaleja. 2014 Praha katkaisi ystävyyskaupunkisuhteet Pietarin ja Moskovan kanssa, koska Venäjän joukot hyökkäsivät Ukrainaan. Vaikka ystävyyskaupunkiperinne on ollut hiipumaan päin, EU tukee ystävyyskaupunkitoimintaa jopa rahallisilla hankkeilla. Kuntaliitto on jäsenenä Euroopan	<u>Aloitteen tekijän nimi:</u> *Suvi Karhu* <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Juha Suoniemi 2. Reija Friman 3. Juha Järä 4. Vaula Norrena 5. Milad Dehghan 6. Sirpa Siru Kauppinen 7. Maija Rautavaara 8. Eve Rämö 9. Tiina Tuomela 10. Marjo Vacker 11. Ranbir Sodhi 12. Kai-Ari Lundell 13. Tuukka Saimen 14. Erika Veltheim 15. Mikko Viilo 16. Niilo Kärki 17. Janne Hartikainen 18. Hanna Valtanen 19. Tuire Kaimio 20. Eva Tawasoli 21. Manav Phull 22. Anssi Aura

neuvoston kunta- ja aluehallintokongressissa, ja tämä toimielimen eräs tärkeimmistä tehtävistä on ystävyyskaupunkisuhteiden solmimisen edistäminen. Me valtuustoaloitteen allekirjoittajat esitämme, että Vantaa tarkastelee uudestaan ystävyyskaupunkisuhteensa, mahdollisesti lopettaa suhteet sellaisten kaupunkien kanssa, joissa valtio ja hallinto rikkovat räikeästi ihmisoikeuksia, ja tutkii mahdollisuutta EU-hankkeiden puitteissa solmia uusia ystävyyskaupunkisuhteita esimerkiksi tuoreimpien EU-maiden ja näiden kaupunkien kanssa. Vantaalla 31.1.2022	

13 § **Vastaus Suvi Karhun ja 25 muun valtuutetun aloitteeseen: Koivupäähän kevyen liikenteen väylä**

VD/2672/00.02.00.03/2022

TeA/HW/EJ

Suvi Karhu sekä 25 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Me allekirjoittajat esitämme, että Vantaan kaupunki ryhtyy suunnittelemaan ja rakentamaan Koivupääntielle kevyen liikenteen väylää n. 200 metrin matkalle.

Koivupää on n. 500 asukkaan kokoinen omakotitalokaupunginosa Kivistön suuralueella, Kivistön ja lentokentän välissä. Koivupään alueelle johtaa melko pieni, kapea, näkemäesteinen ja osittain huonokuntoinen asfaltoitu katuyhteys, Koivupääntie, joka on ainoa katuyhteys alueelle. Alueelle ei johda muualta katuyhteyttä, eikä ollenkaan kevyen liikenteen väylää. Koivupäässä ei ole omaa päiväkotia tai koulua, lähin ala-aste on Kanniston koulu noin kilometrin päässä. Alueella kulkee yksi paikallisbussilinja, 446. Koivupäässä asuu karkeasti arvioiden 0–6-vuotiaita n. 30 henkeä ja 7–15-vuotiaita n. 60 henkeä.

Koivupääntiellä on kohtalaiset korkeuskäyräprofiilit, joka aiheuttaa näkemäesteen. On liikenneturvallisuuden kannalta hyvin vaarallista kevyen liikenteen kulkea kadun reunassa, joka on kapea ja näkemäesteinen. Kevyellä liikenteellä ei ole mitään muuta vaihtoehtoa, kuin käyttää kadun reunaa, ja kadulla ajaa myös bussilinja. Erityisesti bussin ja henkilöauton kohtaaminen kadulla yhdessä sen kanssa, että kadun reunassa kulkee joku pyörällä tai jalan, aiheuttaa merkittäviä riskejä, varsinkin, jos ajokeli on talvisen liukas melko jyrkässä mäessä. Todellisen vaaratilanteen tekee, jos kulkija on lapsi, kenellä ei välttämättä ole tietoa tai kokemusta ajokelin aiheuttamista haasteista autoliikenteelle, ja sitä kautta mahdollisuutta varautua mahdolliseen vaaratilanteeseen. Lapselle voi olla myös mahdotonta nousta korkean aurauspenkan päälle turvaan. Tilanne voi tulla myös aikuiselle tai autoilijalle yllättäen kohtalaisen jyrkän mäen vuoksi, vaikka kadulla on 30kmh aluenopeusrajoitus.

Koivupääntien molemmin puolin maanomistus on Vantaan kaupungilla, ja kadun varressa on vain yksi rakennelma, joka on tietoliikennemasto. Muita rakennettuja tontteja tai tonttiliittymiä ei ole. Tietoliikennemasto on kadun pohjoispuolella, jossa on myös kadun vieressä melko kovia korkeuseroja. Kadun eteläpuoli on pitkältä matkalta lähestulkoon samalla korkeusprofiilitasolla kuin itse katualue, eikä eteläpuolella ole mitään rakennelmia. Suurimmilta osin matkaa kadun eteläpuolella on rakentamaton y-tontti. Olisi siis täysin mahdollista rakentaa kadun eteläpuolelle kevyen liikenteen väylä.

Koska mitään esteitä kevyen liikenteen väylän rakentamiselle ei ole nykyisten maanomistusten, rakennelmien, korkeuskäyrien tai väylän perustusten puolesta, sekä liikenneturvallisuus edellyttäisi kevyen liikenteen väylän rakentamista, olisi kevyen liikenteen väylän rakentaminen Koivupääntien varteen tehtävä viivytyksettä, ja hanke tulisi saattaa kaupungin investointiohjelmaan mahdollisimman nopeasti.”

Kaupunginvaltuusto 28.2.2021 § 18

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

_____

Kaupunkiympäristön toimialan katujen ja puistojen palvelualue toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Asemakaava 240300 – Koivupää on tullut voimaan 18.10.2000. Asemakaavassa Koivupään pientaloalueen liikennejärjestelyt on ratkaistu vahvistamalla Koivupääntielle täysin uusi katulinjaus ja leveä katualue nykyisen pientaloalueen pohjoispuolelle, kun taas pääosin asemakaavan mukaisessa puistossa sijaitseva nykyinen Koivupääntie on merkitty kevyen liikenteen väyläksi osuudella Juuritie – Kantotie. Juuritien länsipuolella nykyinen Koivupääntie sijaitsee osittain asemakaavan mukaisella asumiseen tarkoitetulla tontilla.

Voimassa oleva asemakaava ei sellaisenaan mahdollista kevyen liikenteen väylän rakentamista Koivupääntien varrelle, koska asemakaavan mukainen katualue on ainoastaan kuusi metriä leveä. Kuten valtuustoaloitteessa todetaan, nykyistä Koivupääntien länsiosaa ympäröivät tontit ovat kaupungin maanomistuksessa, joten tilapäinen kevyen liikenteen väylä olisi mahdollista toteuttaa maanomistajan suostumuksella sekä Rakennusvalvonnan myöntämällä maisematyö- tai toimenpideluvalla.

Uudessa yleiskaavassa 2020 sekä Kivistön kaavarungossa on esitetty huomattavasti tehokkaampaa maankäyttöä Koivupään alueen rakentamattomaan länsiosaan tulevan Lapinkylän aseman läheisyyteen. Alue tullaan kaavoittamaan uudelleen 2030 luvulla. Siksi voimassa olevaa asemakaavaa ei ole tarkoituksenmukaista toteuttaa kaupungin omistaman tonttimaan eikä katuverkon osalta.

Asemakaavatilanteen keskeneräisyyden vuoksi alueen katu- ja kevyen liikenteen verkostojen lopullinen toteutus tulee todennäköisesti kestämään seuraavalle vuosikymmenelle. Em. perusteella tutkimme tarkemmin tilapäisen kevyen liikenteen väylän sijoittamista joko Koivupääntien varrelle tai erillisenä puistopolkuna vapaammin maastoon yhteistyössä maanomistajan edustajan kanssa. Arvioimme myös väylän rakentamiskustannukset eri vaihtoehdoissa. Pyrimme saamaan kevyen liikenteen väylän rahoituksen ratkaistua lähivuosina, jolloin haemme myös kaikki raitin rakentamiseen tarvittavat luvat.

Kaupunginhallitus 09.05.2022 § 23

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Suvi Karhulle ja 25 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginvaltuusto 23.5.2022 § 13

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Liite:
- allekirjoitettu Suvi Karhun ja 25 muun valtuutetun aloite Koivupäähän kevyen liikenteen väylä

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot:
kaupungininsinööri Henry Westlin, puh. 0400 417 436, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko & Aloite **Koivupäähän kevyen liikenteen väylä**	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Koivupäähän kevyen liikenteen väylä Me allekirjoittajat esitämme, että Vantaan kaupunki ryhtyy suunnittelemaan ja rakentamaan Koivupääntielle kevyen liikenteen väylää n. 200 metrin matkalle. Koivupää on n. 500 asukkaan kokoinen omakotitalokaupunginosa Kivistön suuralueella, Kivistön ja lentokentän välissä. Koivupään alueelle johtaa melko pieni, kapea, näkemäesteinen ja osittain huonokuntoinen asfaltoitu katuyhteys, Koivupääntie, joka on ainoa katuyhteys alueelle. Alueelle ei johda muualta katuyhteyttä, eikä ollenkaan kevyen liikenteen väylää. Koivupäässä ei ole omaa päiväkotia tai koulua, lähin ala-aste on Kanniston koulu noin kilometrin päässä. Alueella kulkee yksi paikallisbussilinja, 446. Koivupäässä asuu karkeasti arvioiden 0–6-vuotiaita n. 30 henkeä ja 7–15-vuotiaita n. 60 henkeä. Koivupääntiellä on kohtalaiset korkeuskäyräprofiilit, joka aiheuttaa näkemäesteen. On liikenneturvallisuuden kannalta hyvin vaarallista kevyen liikenteen kulkea kadun reunassa, joka on kapea ja näkemäesteinen. Kevyellä liikenteellä ei ole mitään muuta vaihtoehtoa, kuin käyttää kadun reunaa, ja kadulla ajaa myös bussilinja. Erityisesti bussin ja henkilöauton kohtaaminen kadulla yhdessä sen kanssa, että kadun reunassa kulkee joku pyörällä tai jalan, aiheuttaa merkittäviä riskejä, varsinkin, jos ajokeli on talvisen liukas melko jyrkässä mäessä. Todellisen vaaratilanteen tekee, jos kulkija on lapsi, kenellä ei välttämättä ole tietoa tai kokemusta ajokelin aiheuttamista haasteista autoliikenteelle, ja sitä kautta mahdollisuutta varautua mahdolliseen vaaratilanteeseen. Lapselle voi olla myös mahdotonta nousta korkean aurauspenkan päälle turvaan. Tilanne voi tulla myös aikuiselle tai autoilijalle yllättäen kohtalaisen jyrkän mäen vuoksi, vaikka kadulla on 30kmh aluenopeusrajoitus.	Aloitteen tekijän nimi: *Suvi Karhu* Aloitteen allekirjoittajat: 1. Tiina Tuomela 2. Elina Nykyri 3. Erika Veltheim 4. Niilo Kärki 5. Markku Weckman 6. Anu Hall 7. Janne Hartikainen 8. Juha Järä 9. Sirpa Siru Kauppinen 10. Kai-Ari Lundell 11. Tuomas Mutanen 12. Susanna Kaiju 13. Reija Friman 14. Tuukka Saimen 15. Nina Nummela 16. Marjo Vacker 17. Tuire Kaimio 18. Mikko Viilo 19. Hanna Valtanen

Koivupääntien molemmin puolin maanomistus on Vantaan kaupungilla, ja kadun varressa on vain yksi rakennelma, joka on tietoliikennemasto. Muita rakennettuja tontteja tai tonttiliittymiä ei ole. Tietoliikennemasto on kadun pohjoispuolella, jossa on myös kadun vieressä melko kovia korkeuseroja. Kadun eteläpuoli on pitkältä matkalta lähestulkoon samalla korkeusprofiilitasolla kuin itse katualue, eikä eteläpuolella ole mitään rakennelmia. Suurimmilta osin matkaa kadun eteläpuolella on rakentamaton y-tontti. Olisi siis täysin mahdollista rakentaa kadun eteläpuolelle kevyen liikenteen väylä. Koska mitään esteitä kevyen liikenteen väylän rakentamiselle ei ole nykyisten maanomistusten, rakennelmien, korkeuskäyrien tai väylän perustusten puolesta, sekä liikenneturvallisuus edellyttäisi kevyen liikenteen väylän rakentamista, olisi kevyen liikenteen väylän rakentaminen Koivupääntien varteen tehtävä viivytyksettä, ja hanke tulisi saattaa kaupungin investointiohjelmaan mahdollisimman nopeasti. *28.2.2022*	20. Mika Niikko 21. Stefan Åstrand 22. Vaula Norrena 23. Eeva Tikkanen 24. Pirjo Luokkala 25. Eva Tawasoli

14 § Vastaus Naima El Issaouin, Ida Tammisen ja Matilda Stirkkisen sekä 15 muun valtuutetun aloitteeseen toimenpideohjelmasta nuorten ja vieraskielisten työllistymisen edistämiseen

VD/12779/00.02.00.03/2021

RV/JN/STV/JR/JT

Naima El Issaoui, Ida Tamminen ja Matilda Stirkkinen sekä 15 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Työllisyyspalvelut ovat siirtyneet kunnan vastuulle tämän vuoden alusta. Kokeilun kärkitavoitteena on työttömyysasteen pienentäminen ja työttömyysjaksojen vähentäminen. Näillä on suoraan positiivisia talousvaikutuksia ja myös pitkäaikaisia kerrannaisvaikutuksia. Kuntakokeilun tarkastelussa on huomattu joitakin positiivisia tuloksia. Työttömyys on alentunut mutta nuorten ja vieraskielisten kohdalla tätä samanlaista positiivista muutosta ei kuitenkaan ole havaittu. Tämän asiakasryhmän työllistymiseen täytyy panostaa. On löydettävä merkittäviä toimenpiteitä, joilla tämän ryhmän työllistymistä tullaan parantamaan. Meidän on saatava pitkäaikaistyöttömien nuorten sekä ulkomaalaisten työttömien työllisyys nousemaan. On erittäin tärkeää, että nuorisomme pääsee työelämään ja he saavat säännöllistä toimentuloa, itsenäisesti.

Me allekirjoittaneet haluamme, että työllisyyspalvelut laativat erillisen toimenpideohjelman nuorten ja vieraskielisten työllistämisen nostamiseksi. Tavoitteena on tehdä Vantaasta mallikaupunki nuorten ja maahanmuuttajien työllistymisessä, kun työllisyyspalvelut siirtyvät pysyvästi kuntien vastuulle vuonna 2024.”

Kaupunginvaltuusto 13.12.2021 § 16

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

_____

Kasvupalveluiden palvelualue on laatinut aloitteeseen seuraavan vastauksen:

Johdanto

Aloitteessa ehdotetaan, että työllisyyspalvelut laatii erillisen toimenpideohjelman nuorten ja vieraskielisten työllistämisen nostamiseksi. Aloitetta perustellaan sillä, että työttömyys on alentunut, mutta nuorten ja vieraskielisten kohdalla tätä samanlaista positiivista muutosta ei kuitenkaan ole havaittu.

Vantaan ja Keravan työllisyyspalvelut aloitti työllisyyden kuntakokeilun 1.3.2021. Kokeilun pitkän aikavälin tavoitteena on rakenteellisen pitkäaikaistyöttömyyden väheneminen, työttömyysasteen nouseminen, työttömyysjaksojen lyheneminen, kokonaishyvinvoinnin lisääntyminen sekä positiiviset talousvaikutukset.

Työllisyyden kuntakokeilun tärkeimmät kohderyhmät ovat nuoret, vieraskieliset sekä pitkäaikaistyöttömät.

Työllisyyden kuntakokeilussa kehitetään asiakaspalvelumallia, jossa panostetaan työnhaun vahvaan alkuun. Mallissa asiakas kohdataan yksilöllisesti ja hänen palvelutarpeensa arvioidaan laaja-alaisesti. Asiakas voidaan ohjata työelämään, koulutukseen tai hänen tarvitsemiinsa monialaisiin palveluihin.

Työllisyyspalveluiden tilannekuva

Työllisyyspalveluissa on meneillään laaja organisaatiouudistusten ja lakimuutosten ketju, joka toteutuu useassa aallossa:

1) Kuntakokeilujen käynnistyminen 3/2021
2) Uusi asiakaspalvelumalli 5/2022
3) Kuntouttavan työtoiminnan ja sosiaali- ja terveysohjaajien siirtyminen työllisyyspalveluista hyvinvointialueille 1/2023
4) Te-palveluiden siirtyminen kuntien vastuulle 2024 (nk. TE24-uudistus)

Vantaan työllisyyskehitystä ovat heikentäneet koronapandemian vaikutukset talouteen ja yritystoimintaan ja kaupungin väestön alhaisempi koulutusaste verrattuna muihin alueen kuntiin. Lisäksi Ukrainan tilanteella odotetaan olevan kielteisiä vaikutuksia lentokenttäalueen toimintaan, talouskehitykseen sekä Ukrainasta saapuvien pakolaisten myötä kotoutujien ja vieraskielisten palveluiden asiakasmääriin.

Vantaalaisen työllisyyden positiiviseen kehitykseen vaikuttaa keskeisesti työllisyyspalveluiden sekä kasvatuksen ja oppimisen toimialan ja oppilaitosten hyvä yhteistyö sekä hyvinvointialueen tukevat työllisyyttä tukevat toimintamallit, jota olemme yhdessä rakentaneet.

2.5.2022 voimaan tuleva pohjoismainen työvoiman palvelumalli on prosessilaki, joka edellyttää asiakkaan palvelua laissa määrätyn mallin mukaisesti. Mallissa on määritelty pääpiirteissään tapaamisten määrät ja sisällöt. Tämän mallin toteuttaminen vie nykyisillä asiakasmäärillä kaikki olemassa olevat resurssit.

Nuorten palvelut työllisyyspalveluissa

Kuntakokeilussa on laajat palvelut nuorille, sillä alle 30-vuotiaat on kuntakokeilun keskeinen kohderyhmä. Palveluiden jatkuva kehittäminen on keskeinen osa kuntakokeilua.

Nuorten palveluissa keskeinen rooli on Ohjaamolla, jonka toiminta on tarkoitettu 15–29-vuotiaille nuorille, jotka tarvitsevat ohjausta koulutukseen, työhön, talouteen, terveyteen tai vapaa-aikaan liittyvissä kysymyksissä. Erityisenä kohderyhmänä ovat työn ja koulutuksen ulkopuolella olevat työttömät nuoret, joilla on monialaisen palvelun tarve. Lisäksi Ohjaamon matalan kynnyksen neuvonta palvelee kaikkia alle 30-vuotiaita. Tarvittaessa nuori ohjataan hänen tarvitsemiinsa palveluihin.

Nuorta autetaan rakentamaan polku työhön tai koulutukseen hänen tilanteensa huomioiden. Oman alan löytämistä tuetaan omavalmentajan ja ammatinvalintapsykologin tapaamisissa, joissa kartoitetaan ammattialoja ja opiskeluvaihtoehtoja. Työllistymisen tukemiseksi nuori voidaan ohjata esimerkiksi työkokeiluun, palkkatukityöhön, oppisopimuskoulutukseen, työhönvalmennukseen tai yritysneuvontaan. Häntä autetaan myös avoimille työmarkkinoille hakeutumisessa.

Ohjaamossa nuori saa neuvontaa toimeentuloon, asumiseen ja terveyteen liittyvissä kysymyksissä. Ohjaamo tekee yhteistyötä alueella esim. oppilaitosten, yritysten, sosiaali- ja terveyspalveluiden, nuorten työpajatoiminnan, kuntouttavan työtoiminnan ja järjestöjen kanssa.

Lisäksi nuoria palvelee omatoimisen työnhaun tukitiimi, joka tarjoaa tiivistä tukea erityisesti lyhyemmän aikaa työttömänä olleille nuorille.

Vantaalla työttömien alle 30-vuotiaiden määrä nousi jyrkästi koronapandemian alkaessa, mutta vuoden 2021 aikana työttömyys väheni tässä kohderyhmässä 18,5 %.

Kotoutujien ja vieraskielisten palvelut työllisyyspalveluissa

Kotoutujien ja vieraskielisten tiimeissä kohderyhmänä ovat kotoutujat sekä kotoutumispalveluihin rinnastettavia palveluita tarvitsevat asiakkaat.

Kotoutujille tarjotaan ensimmäisenä palveluna kielitaidon testausta ja kotoutumiskoulutusta, tarpeen mukaan myös omakielistä orientaatiojaksoa kotoutumisen alkuvaiheessa. Nopeammin työllistyville asiakkaille on tarjolla fast path-koulutuskokonaisuus, joka valmistaa asiakasta suomalaiseen työelämään.

Lisäksi asiakkaille on käytössä maahan muuttaneiden osaamiskartoitukset, joilla voidaan tunnistaa esimerkiksi kotimaasta hankittua osaamista. Luku- ja kirjoitustaidottomat kotoutujat ohjataan ensisijaisesti luku- ja kirjoitustaidon koulutukseen. Nuorille on tarjolla muun muassa Valma-koulutusta ja lukioon valmistavia opintoja. Kaikille asiakkaille voidaan tehdä mahdollisuuksien mukaan työnvälitystä jo kotoutumisaikana.

Kotoutumisajan ylittäneitä asiakkaita ohjataan avoimille työmarkkinoille, palkkatukityöhön, erilaisiin työllistymistä edistäviin palveluihin, koulutuspoluille sekä erilaisiin valmennuksiin. Jatkopolku kotoutumiskoulutuksen jälkeen riippuu asiakkaan palvelutarpeesta ja aikaisemmasta osaamisesta. Oman urapolun löytämistä tuetaan tarvittaessa ammatinvalintapsykologin palveluilla. Opintoja voi suorittaa esimerkiksi ammatillisena työvoimakoulutuksena, omaehtoisena opiskeluna työttömyysetuudella tai lyhytkestoisina korttikoulutuksina.

Korkeasti koulutetuille asiakkaille on tarjolla monia erityisiä palveluita yhteistyökumppanuuksien kautta, kuten Career Boost ja SIMHE-ohjelmakokonaisuudet. Tämän lisäksi Vantaa-Keravan osaamiskeskuksessa on kaksi omavalmentajaa, jotka keskittyvät ohjaamaan korkeasti koulutettuja asiakkaita heille sopiviin palveluihin.

Vantaa-Keravan osaamiskeskus tarjoaa moniammatillista ja tehostettua työllistymisen tukea kotoutumisajan ylittäneille maahanmuuttajille. Toiminnassa ovat mukana Vantaan ja Keravan työllisyyspalvelut, kasvatuksen ja oppimisen toimiala sekä Vantaan ammattiopisto Varia, Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä Keuda ja Careeria. Asiakkaat saavat tukea mm. työnhakuun, digitaitojen kartoitukseen, S2-taitojen kartoitukseen ja tukemiseen sekä kielikoulutusta. Terveydenhoitajat tarjoavat tukea työkyvyn ja terveyden kartoittamiseen. Yritysyhteistyön suunnittelijat järjestävät muun muassa asiakasryhmälle kohdennettuja rekrytointitapahtumia, suorarekrytointeja sekä kartoittavat uusia yrityskumppaneita.

Myös vieraskielisillä työttömyys kasvoi voimakkaasti pandemian alussa. Elpyminen on hitaampaa kuin nuorilla. Vantaalaisten vieraskielisten työttömyys väheni yhdellä prosentilla vuoden 2021 aikana.

Johtopäätökset

Työllisyyspalvelut toteaa, että erillinen ohjelma ei tuo uutta nykyiseen erittäin laajaan palveluvalikoimaan nuorten ja vieraskielisten osalta. Työllisyyspalveluissa on tarjolla laajat ja monialaiset, työllistymistä tukevat palvelut sekä nuorille että vieraskielisille asiakkaille. Nuoret ja vieraskieliset muodostavat yhdessä enemmistön työllisyyspalveluiden asiakkaista, joten parhaillaan käynnissä oleva aktiivinen ja laaja kehittämistyö työllisyyspalveluissa koskee täysimääräisesti nuoria ja vieraskielisiä.

Ohjelman rakentaminen nykyisten laajojen lainsäädännön uudistusten rinnalla ei tässä vaiheessa ole mahdollista, koska henkilöstön tulee perehtyä uusiin valtakunnallisiin ohjeisiin ja lainsäädäntöön. Kehittämistyö on tällä hetkellä jatkuvaa ja tähtää muutokseen TE2024. Lisäksi parhaillaan valmistelussa olevassa kasvu- ja elinvoimaohjelmassa tullaan tarkastelemaan näitä tarpeita, ja etsimään keinoja nuorten ja vieraskielisten työllistymisen edistämiseksi.

Kaupunginhallitus 9.5.2022 § 15

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Naima El Issaouin, Ida Tammisen ja Matilda Stirkkisen sekä 15 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Käsittely:
Asian käsittelyn aikana kaupunginjohtaja täydensi esitystään tekemällä vastauksen viimeiseen lauseeseen seuraavan lisäyksen:

”Lisäksi parhaillaan valmistelussa olevassa kasvu- ja elinvoimaohjelmassa tullaan tarkastelemaan näitä tarpeita, *ja etsimään keinoja nuorten ja vieraskielisten työllistymisen edistämiseksi.”*

Päätös:
Hyväksyttiin täydennetty esitys.

———

Kaupunginvaltuusto 23.5.2022 § 14

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Liite:
- Naima El Issaouin, Ida Tammisen ja Matilda Stirkkisen sekä 15 muun valtuutetun valtuustoaloite

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot:
Työllisyyspalveluiden johtaja Susanna Taipale-Vuorinen, 040 044 4883, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Toimenpideohjelma nuorten- ja vieraskielisten työllistymisen edistämiseen

Työllisyyspalvelut ovat siirtyneet kunnan vastuulle tämän vuoden alusta. Kokeilun kärkitavoitteena on työttömyysasteen pienentäminen ja työttömyysjaksojen vähentäminen. Näillä on suoraan positiivisia talousvaikutuksia ja myös pitkäaikaisia kerrannaisvaikutuksia.
Kuntakokeilun tarkastelussa on huomattu joitakin positiivisia tuloksia. Työttömyys on alentunut mutta nuorten ja vieraskielisten kohdalla tätä samanlaista positiivista muutosta ei kuitenkaan ole havaittu.
Tämän asiakasryhmän työllistymiseen täytyy panostaa. On löydettävä merkittäviä toimenpiteitä, joilla tämän ryhmän työllistymistä tullaan parantamaan- Meidän on saatava pitkäaikaistyöttömien nuorten sekä ulkomaalaisten työttömien työllisyys nousemaan. On erittäin tärkeää, että nuorisomme pääsee työelämään ja he saavat säännöllistä toimentuloa, itsenäisesti.

Me allekirjoittaneet haluamme, että Työllisyyspalvelut laativat erillisen toimenpideohjelman nuorten ja vieraskielisten työllistämisen nostamiseksi. Tavoitteena on tehdä Vantaasta mallikaupunki nuorten ja maahanmuuttajien työllistymisessä, kun työllisyyspalvelut siirtyvät pysyvästi kuntien vastuulle vuonna 2024

Vantaalla 13.12.2021

Aloitteen tekijän nimi:
Naima El Issaoui
Ida Tamminen
Matilda Stirkkinen

Aloitteen allekirjoittajat:

1. Jari Sainio
2. Elina Nykyri
3. Minna Räsänen
4. Tarja Eklund
5. Anu Hall
6. Reija Friman
7. Ranbir Sodhi
8. Hanna Valtanen
9. Minttu Sillanpää
10. Antero Eerola
11. Ulla Kaukola
12. Faysal Abdi
13. Tuire Kaimio
14. Eva Tawasoli
15. Vaula Norrena

15 § **Vastaus Tuire Kaimion, Eve Rämön ja Reija Frimanin sekä 16 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaan tulee tarjota palveluita lemmikkien kanssa sotaa pakeneville ukrainalaisille**

VD/3880/00.02.00.03/2022

TeA/JP/EJ

Tuire Kaimio, Eve Rämö ja Reija Friman ja 16 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaan tulee tarjota palveluita lemmikkien kanssa sotaa pakeneville ukrainalaisille

Sota Ukrainassa haastaa niin Suomea kuin Vantaata aivan uudella tavalla. Suomeen tulee suuri määrä sotaa pakenevia ihmisiä – etupäässä naisia ja lapsia. Sotaa pakenevat perheet ovat ottaneet mukaansa myös rakkaat lemmikkinsä. Turvapaikkajärjestelmämme ei ole varautunut tällaiseen tilanteeseen vaan olemme aivan uusia toimintatapoja vaativassa tilanteessa. Vantaan tulee olla aloitteellinen näiden löytämisessä.

Vantaa tulee keskeisen sijaintinsa vuoksi vastaanottamaan suuren määrän sotaa pakenevia ihmisiä. Vantaalla majoittuu jo pelkästään tuttavien kotimajoituksessa runsaasti perheitä – osa lemmikkiensä kanssa.
Ukrainalaisiin eläimiin liittyy merkittävä eläintautien ja loisten leviämisen riski.

Osa taudeista voi tarttua myös ihmisiin, ja osaa taudeista ei maassamme tavata entuudestaan yleisesti. Siksi maahan tulevat ukrainalaislemmikit, jotka eivät täytä normaaleja maahantulovaatimuksia, tulee pitää 30 vuorokauden ajan karanteenissa: ne eivät saa silloin kohdata muita eläimiä eivätkä niitä käsittele muut kuin omistajansa.

Integroitumisen ja arjen jatkuvuuden kannalta on tärkeää, että perheiden lapset pääsevät päiväkotiin ja kouluun sekä aikuiset töihin. Siksi perheen majoituspaikkaa tulee miettiä jo lemmikin karanteeniaikana, mikäli karanteenia ei ole mahdollista suorittaa perheen nykyisessä majapaikassa. Lasten koulun ja aikuisten työn on oltava mahdollista jatkua karanteeniajan jälkeen. Lemmikkejä ja sen mukanaan tuomia haasteita on Vantaalla siis jo, eikä tilanne ratkea asian ohittamisella.

Vastaanottokeskuksiin eläimiä ei ole tähän asti pääsääntöisesti voinut viedä, eikä maassamme ole entuudestaan karanteenitiloja ulkomailta tulevia eläimiä varten. Suurin osa tähän asti maahan tulleista ukrainalaislemmikeistä on omistajiensa kanssa yksityismajoituksessa, joissa kuitenkaan karanteenin riittävä toteuttaminen ei ole aina onnistunut eikä tieto karanteenin välttämättömyydestä ole saavuttanut kaikkia omistajia. Tämänhetkinen arvio Vantaalle tulleista lemmikkien määrästä on muutamia kymmeniä.

Maahanmuuttovirasto on juuri tehnyt merkittävän päätöksen avata 5.4. Riihimäelle vastaanottokeskus, jonne on tarkoitus majoittaa keskitetysti ukrainalaiset lemmikkeineen vähintään kuukauden mittaisen karanteenin ajaksi. Siellä pystytään myös tarjoamaan kootusti tietoa & välttämättömiä eläinlääkäripalveluita kuten rabies-rokotukset, vasta-ainetestit ja ekinokokki-loishäätö.

On selvää, että hajallaan olevista erillisrakennuksista koostuvan transit-vastaanottokeskuksen kapasiteetti ei tule riittämään. Siksi on ensiarvoisen tärkeää, että erityisesti pääkaupunkiseudun kunnat

ryhtyvät viivytyksettä järjestämään lemmikit sallivia majoituspaikkoja, joihin pakolaiset lemmikkeineen voivat siirtyä karanteeniajan päätyttyä.

Vantaan pitää olla aloitteellinen aktiivisen keskusteluyhteyden luomisessa Migrin, Riihimäen ja lähikuntien kanssa siitä, miten saadaan läpivirtaus toimimaan Riihimäen vastaanottokeskuksesta varsinaisiin karanteeniajan jälkeisiin majoituspaikkoihin.

Ruokavirasto vastaa tällä hetkellä kaikista vasta-ainetestien kuluista ja koirien ekinokokki-loishäädön kuluista. Se vastaa myös välittömästi eläimen maahantulon edellytyksiin liittyvistä kustannuksista silloin, kun ukrainasta tulijoiden oma maksukyky ei niihin eli sirutukseen ja rabiesrokotukseen riitä. Jonkin verran on alueellista hajontaa siinä, miten ruokaviraston ohjetta ja avin täsmennystä sen tulkinnasta käytännössä tulkitaan.

Kaupungin on myös välttämätöntä tarjota tänne majoittuneiden ukrainalaisten lemmikeille päivystysapua silloin, kun kyseessä on äkillinen, vakava sairastuminen. Lemmikin sairastumisen syy on selvitettävä myös siksi, että voidaan poissulkea mahdollisuus ihmisiin tarttuvasta sairaudesta.

Tarvitaan myös oikean tiedon jakamista. Disinformaation ja hybridivaikuttamisen aikana Suomeen tuleville on oltava todennettua ja ajantasaista tietoa. On tärkeää, että tietoa jaetaan satunnaisten some-ryhmien sijaan virallisten tahojen kautta. Tiedottamisen tulee olla selkeää ja monikielistä.

Esitämme, että Vantaa selvittää pikaisesti mahdollisuutta tarjota lemmikkien kanssa maahan tuleville:

Riittävät eläinlääkäripalvelut, joita ovat
• maksuton rabiesrokote
• maksuton sirutus
• maksuton lemmikkieläinpassi
• maksuton loishäätö (ekinokokin lisäksi myös muut haitalliset loiset kuten giardia!).
• päivystysapua akuutisti vakavasti sairastuneille eläimille

Mahdollisuus majoittua eläimen kanssa
• Vantaan pitää olla aloitteellinen osapuoli asian edistämisessä, ratkaisut tehdään yhteistyössä muiden kuntien kanssa.
• Karanteenipalveluiden (min. 30 päivää) järjestämisen elämille omistajineen tulisi tapahtua vastaanottokeskuksessa. Riittävät resurssit on taattava yhteistyössä muiden kuntien kanssa.
• Vantaan tulee kartoittaa sopivia tiloja, jotta pakolaisilla olisi mahdollisuus majoittua eläimen kanssa pääkaupunkiseudulla karanteenijakson jälkeen – niin, että asuminen mahdollistaa työskentelyn ja lasten koulunkäynnin.
• Kotimajoitusvaihtoehtojen hyödyntäminen, ja yhteistyö kolmannen sektorin kanssa.

Tiedon jakaminen
• Jaettava infopaketti yhteystietoineen useilla kielillä (suomi, englanti, ukraina, venäjä). Tietoa tulee suunnata myös heille, jotka ovat vasta tulleet maahan tai ovat vielä matkan varrella tulossa Vantaalle. Tällä hetkellä kaupungin sivuilla oleva materiaali on selvästi suunnattu täällä jo oleville.
• Informaatiota tulee olla sekä sähköisenä, että jaettavina esitteinä.
• Maahanmuuttovirasto pyrkii ilmeisesti tavoittamaan myös tänne jo eläinten kanssa muuttaneet ukrainalaiset ja koordinoimaan eläinasioita kootusti Riihimäen vastaanottokeskusmallin kautta. Vantaa voi tukea täällä jo olevien lemmikinomistajien tavoittamista / informoimista omien informaatiokanaviensa kautta.

Kaupunginvaltuusto 28.3.2022 § 20

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

———

Kaupunkiympäristön toimialan ympäristökeskus toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Ukrainasta tulevat, Vantaalla asuvat voivat halutessaan käyttää kunnan tarjoamia eläinlääkäripalveluita, joita on myös kiireellinen sairauden hoito ympärivuorokauden. Samoin yksityiset palveluntarjoajat ovat vapaasti käytettävissä asuinkunnasta riippumatta. Ruokavirasto kustantaa maahantuloon liittyvien puutteiden korjaamisen (raivotautirokotus ja –vasta-ainemääritys, koirille ekinokokkilääkitys ja tarvittaessa tunnistusmerkintä eli mikrosirutus). Giardia vaatisi lisäksi toisen lääkityksen. Ekinokokkilääkitys häätää heisi- ja pyörömadot. Oireettoman aikuisen koiran tai kissan hoitoa giardia-alkueläimen varalta, ei voida pitää perusteltuna. Giardiaa esiintyy kotimaisessa eläinpopulaatiossa säännöllisen epäsäännöllisesti, eniten pennuilla. Näin ollen se ei ole uusi tulokas tautilistaamme.

Maksuton lemmikkieläinpassi ei liity maahantulovaatimuksiin, vaan EU:n sisällä liikkumiseen lemmikin kanssa. Ruokaviraston 31.3.2022 päivätyn ohjeen mukaan: “Eläimelle ei saa myöntää EU lemmikkieläinpassia koska maahantulovaatimukset eivät täyty eikä omistajilla ole pysyvää osoitetta Suomessa. Eläimelle voi antaa rokotuskortin, johon tehdyt toimenpiteet merkitään.”

Lemmikkien kanssa saapuvat tilapäistä suojelua tarvitsevat ohjataan Migrin toimesta Riihimäelle perustetuttuun vastaanottokeskukseen, jossa huolehditaan lemmikkien turvallisesta karanteenista ja tarvittavista rokotuksista. Vastaanottokeskuksessa on tilaa 240 henkilölle.

Maahanmuuttovirasto (Migri) on valmistellut rahoitusmallia, jolla kunnille voitaisiin korvata tilapäistä suojelua saavien majoituspalvelujen järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia. Vantaan kaupunki seuraa tiivisti mallin täsmentymistä ja on keskusteluyhteydessä muiden Uudenmaan kuntien sekä Migrin kanssa malliin liittyvissä asioissa.

Ukrainasta lemmikkien kanssa tulevien pitäisi saada Tullilta rajan ylityksen yhteydessä Ruokaviraston ohjeet, matolääkitys ja tarvittaessa Tullin päätös karanteenista. Vantaan ympäristökeskus on laatinut tiedotteen suomeksi ja se käännettiin ukrainaksi ja venäjäksi. Kaupungin viestintä välittää tiedotetta eteenpäin. Ympäristökeskuksesta on myös oltu yhteydessä Ukrainan Suomen suurlähetystöön, vastausta sieltä ei ole vielä saatu.

Vastaus on laadittu huhtikuun 2022 tilanteen mukaan.

Kaupunginhallitus 9.5.2022 § 21

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Tuire Kaimiolle, Eve Rämölle ja Reija Frimanille ja 16 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginvaltuusto 23.5.2022 § 15

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Liite:
- Tuire Kaimion, Eve Rämön ja Reija Frimanin sekä 16 muun valtuutetun aloite Vantaan tulee tarjota palveluita lemmikkien kanssa sotaa pakeneville ukrainalaisille

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot:
kaupungineläinlääkäri Jaakko Peltomaa, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Valtuustoaloitteen otsikko & Aloite Vantaan tulee tarjota palveluita lemmikkien kanssa sotaa pakeneville ukrainalaisille	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Sota Ukrainassa haastaa niin Suomea kuin Vantaata aivan uudella tavalla. Suomeen tulee suuri määrä sotaa pakenevia ihmisiä – etupäässä naisia ja lapsia. Sotaa pakenevat perheet ovat ottaneet mukaansa myös rakkaat lemmikkinsä. Turvapaikkajärjestelmämme ei ole varautunut tällaiseen tilanteeseen vaan olemme aivan uusia toimintatapoja vaativassa tilanteessa. Vantaan tulee olla aloitteellinen näiden löytämisessä. Vantaa tulee keskeisen sijaintinsa vuoksi vastaanottamaan suuren määrän sotaa pakenevia ihmisiä. Vantaalla majoittuu jo pelkästään tuttavien kotimajoituksessa runsaasti perheitä – osa lemmikkiensä kanssa. Ukrainalaisiin eläimiin liittyy merkittävä eläintautien ja loisten leviämisen riski. Osa taudeista voi tarttua myös ihmisiin, ja osaa taudeista ei maassamme tavata entuudestaan yleisesti. Siksi maahan tulevat ukrainalaislemmikit, jotka eivät täytä normaaleja maahantulovaatimuksia, tulee pitää 30 vuorokauden ajan karanteenissa: ne eivät saa silloin kohdata muita eläimiä eivätkä niitä käsittele muut kuin omistajansa. Integroitumisen ja arjen jatkuvuuden kannalta on tärkeää, että perheiden lapset pääsevät päiväkotiin ja kouluun sekä aikuiset töihin. Siksi perheen majoituspaikkaa tulee miettiä jo lemmikin karanteeniaikana, mikäli karanteenia ei ole mahdollista suorittaa perheen nykyisessä majapaikassa. Lasten koulun ja aikuisten työn on oltava mahdollista jatkua karanteeniajan jälkeen. Lemmikkejä ja sen mukanaan tuomia haasteita on Vantaalla siis jo, eikä tilanne ratkea asian ohittamisella. Vastaanottokeskuksiin eläimiä ei ole tähän asti pääsääntöisesti voinut viedä, eikä maassamme ole entuudestaan karanteenitiloja ulkomailta tulevia eläimiä varten. Suurin osa tähän asti maahan tulleista ukrainalaislemmikeistä on omistajiensa kanssa yksityismajoituksessa, joissa kuitenkaan karanteenin riittävä toteuttaminen ei ole aina onnistunut eikä tieto karanteenin välttämättömyydestä ole saavuttanut kaikkia omistajia. Tämänhetkinen arvio Vantaalle tulleista lemmikkien määrästä on muutamia kymmeniä. Maahanmuuttovirasto on juuri tehnyt merkittävän päätöksen avata 5.4. Riihimäelle vastaanottokeskus,	<u>Aloitteen tekijän nimi:</u> *Tuire Kaimio* *Eve Rämö* *Reija Friman* <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Tiina Tuomela 2. Hanna Valtanen 3. Vaula Norrena 4. Eva Tawasoli 5. Sirpa Siru Kauppinen 6. Hussein al-taee 7. Mikko Viilo 8. Jussi Saramo 9. Funda Demiri 10. Minttu Sillanpää 11. Maija Rautavaara 12. Minna Heikkinen 13. Jussi Särkelä 14. Paula Lehmuskallio 15. Juha Suoniemi 16. Mika Kasonen

jonne on tarkoitus majoittaa keskitetysti ukrainalaiset lemmikkeineen vähintään kuukauden mittaisen karanteenin ajaksi. Siellä pystytään myös tarjoamaan kootusti tietoa & välttämättömiä eläinlääkäripalveluita kuten rabies-rokotukset, vasta-ainetestit ja ekinokokki-loishäätö. On selvää, että hajallaan olevista erillisrakennuksista koostuvan transit-vastaanottokeskuksen kapasiteetti ei tule riittämään. Siksi on ensiarvoisen tärkeää, että erityisesti pääkaupunkiseudun kunnat ryhtyvät viivytyksettä järjestämään lemmikit sallivia majoituspaikkoja, joihin pakolaiset lemmikkeineen voivat siirtyä karanteeniajan päätyttyä. Vantaan pitää olla aloitteellinen aktiivisen keskusteluyhteyden luomisessa Migrin, Riihimäen ja lähikuntien kanssa siitä, miten saadaan läpivirtaus toimimaan Riihimäen vastaanottokeskuksesta varsinaisiin karanteeniajan jälkeisiin majoituspaikkoihin. Ruokavirasto vastaa tällä hetkellä kaikista vasta-ainetestien kuluista ja koirien ekinokokki-loishäädön kuluista. Se vastaa myös välittömästi eläimen maahantulon edellytyksiin liittyvistä kustannuksista silloin, kun ukrainasta tulijoiden oma maksukyky ei niihin eli sirutukseen ja rabiesrokotukseen riitä. Jonkin verran on alueellista hajontaa siinä, miten ruokaviraston ohjetta ja avin täsmennystä sen tulkinnasta käytännössä tulkitaan. Kaupungin on myös välttämätöntä tarjota tänne majoittuneiden ukrainalaisten lemmikeille päivystysapua silloin, kun kyseessä on äkillinen, vakava sairastuminen. Lemmikin sairastumisen syy on selvitettävä myös siksi, että voidaan poissulkea mahdollisuus ihmisiin tarttuvasta sairaudesta. Tarvitaan myös oikean tiedon jakamista. Disinformaation ja hybridivaikuttamisen aikana Suomeen tuleville on oltava todennettua ja ajantasaista tietoa. On tärkeää, että tietoa jaetaan satunnaisten some-ryhmien sijaan virallisten tahojen kautta. Tiedottamisen tulee olla selkeää ja monikielistä. **Esitämme, että Vantaa selvittää pikaisesti mahdollisuutta tarjota lemmikkien kanssa maahan tuleville:** **Riittävät eläinlääkäripalvelut, joita ovat** • maksuton rabiesrokote • maksuton sirutus • maksuton lemmikkieläinpassi • maksuton loishäätö (ekinokokin lisäksi myös muut haitalliset loiset kuten giardia!).	

• päivystysapua akuutisti vakavasti sairastuneille eläimille **Mahdollisuus majoittua eläimen kanssa** • Vantaan pitää olla aloitteellinen osapuoli asian edistämisessä, ratkaisut tehdään yhteistyössä muiden kuntien kanssa. • Karanteenipalveluiden (min. 30 päivää) järjestämisen elämille omistajineen tulisi tapahtua vastaanottokeskuksessa. Riittävät resurssit on taattava yhteistyössä muiden kuntien kanssa. • Vantaan tulee kartoittaa sopivia tiloja, jotta pakolaisilla olisi mahdollisuus majoittua eläimen kanssa pääkaupunkiseudulla karanteenijakson jälkeen – niin, että asuminen mahdollistaa työskentelyn ja lasten koulunkäynnin. • Kotimajoitusvaihtoehtojen hyödyntäminen, ja yhteistyö kolmannen sektorin kanssa. **Tiedon jakaminen** • Jaettava infopaketti yhteystietoineen useilla kielillä (suomi, englanti, ukraina, venäjä). Tietoa tulee suunnata myös heille, jotka ovat vasta tulleet maahan tai ovat vielä matkan varrella tulossa Vantaalle. Tällä hetkellä kaupungin sivuilla oleva materiaali on selvästi suunnattu täällä jo oleville. • Informaatiota tulee olla sekä sähköisenä, että jaettavina esitteinä. • Maahanmuuttovirasto pyrkii ilmeisesti tavoittamaan myös tänne jo eläinten kanssa muuttaneet ukrainalaiset ja koordinoimaan eläinasioita kootusti Riihimäen vastaanottokeskusmallin kautta. Vantaa voi tukea täällä jo olevien lemmikinomistajien tavoittamista / informoimista omien informaatiokanaviensa kautta. Valtuuston kokoukseen 28.3.2022 Tuire Kaimio, Eve Rämö ja Reija Friman	

16 § **Vastaus Stefan Åstrandin ja Susanna Kaijun sekä 29 muun valtuutetun aloitteeseen parkkipaikkojen saamiseksi Kivistön apteekin eteen**

VD/12750/00.02.00.03/2021

TeA/HW/MH/JT

Stefan Åstrand ja **Susanna Kaiju** sekä 29 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Kivistön apteekin eteen saataisiin muutama lyhytaikainen parkkipaikka.

Kivistön palvelu- ja pysäköintitilanne on tunnetusti hankala. Kivistö sai pitkään toivotun apteekin, mutta sen välittömässä läheisyydessä ei ole lainkaan parkkipaikkoja.

Kun ihminen sairastuu ja asioi apteekissa, hänen on hankala kävellä pitkiä matkoja. Siksi on tärkeää, että auton saisi apteekin viereen parkkiin asioinnin ajaksi. Kivistön suuralue on pinta-alaltaan Vantaan suurin, eivätkä kaikki apteekin asiakkaat asu apteekin välittömässä läheisyydessä.”

Kaupunginvaltuusto 13.12.2021 § 10

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmistetavaksi.

_____

Kaupunkiympäristön toimialan katujen ja puistojen palvelualue toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Kivistön apteekki sijaitsee hyvin keskeisellä paikalla Kivistön keskustassa, missä tasapainoillaan kaikkien kulkumuotojen, pysäköinnin, kaupunkitilan ja toisaalta katuvihreän välillä tilankäytöstä. Apteekki on erittäin hyvin saavutettavissa kestävillä kulkumuodoilla, koska apteekin välittömässä läheisyydessä sijaitsee sekä juna-aseman sisäänkäynti että bussipysäkki. Toisaalta apteekki on myös hyvin saavutettavissa henkilöautolla. Keimolantien vastakkaisella puolella on kadunvarsipysäköintipaikkoja kadun ja vuoden 2022 alusta Topaasikujan päästä jatkuvalle huoltokadulle on lisätty toistaiseksi käytössä olevia pysäköintipaikkoja helpottamaan asiointia. Siten Kivistön apteekki on jo nykyisiltäkin pysäköintipaikoilta yhtä hyvin saavutettavissa kuin useat kauppakeskusten apteekit.

Apteekin asiakaspysäköintiä apteekin edustan aukioille mm. Juhani Paajasen aukiolle ei katsota mahdolliseksi toteuttaa, koska juna-aseman ja bussipysäkin välisellä aukiolla jalankulkijoiden turvallisuus menee kaiken muun edelle. Lisäksi aiemmasta Safiiriaukion tilapäisestä pysäköintijärjestelystä kaupunki sai lukuisia viihtyvyyttä ja liikenneturvallisuutta koskevia kielteisiä palautteita. Lisäpysäköintipaikkoja on sen sijaan selvitetty Keimolantien varrelle. Kyseistä parannusta ei ole mahdollista toteuttaa pelkästään muuttamalla liikennemerkkejä, vaan pysäköintipaikkojen käytännön toteutus vaatii myös mm. reunakivien vaihtoa tai uudelleen asentamista sekä näihin liittyviä päällystystöitä. Muutostöiden laajuus ja kustannukset selviävät tarkemmin kevään 2022 aikana. Muutostyöt pyritään tekemään viimeistään silloin, kun Keimolantien varrella olevat talonrakennustyömaat valmistuvat ja katualue kokonaisuudessaan vapautuu takaisin kaupungin käyttöön. Lisäpaikoille toteutettaisiin lyhytaikaista (10–15 minuutin) asiointipysäköintiä.

Liikkumisesteisen pysäköintitunnuksella varustetun ajoneuvon saa pysäköidä liikennemerkillä osoitetusta kiellosta tai rajoituksesta huolimatta, mikäli pysäköinti tapahtuu yleisellä alueella eikä yksityisten tonttien puolella. Toisaalta myös oikein heikkokuntoisten apteekkiasiointi taksilla onnistu helposti myös Kivistössä.

Käsityksemme mukaan Kivistön aluepysäköintikokeilu on helpottanut Kivistön keskustan yleistä pysäköintitilannetta ja seuraamme tänä vuonna järjestelmän toimivuutta ja käyttäjien tyytyväisyyttä. Pysäköintikokeilussa on useampi sata kuukausipysäköijää, joten tämän järjestely vapauttaa osaltaan huomattavasti tilaa kadunvarsipysäköinnistä. Kokeilun jatkosta päätetään tulevan syksyn aikana kaupunkitilalautakunnassa.

Kaupunginhallitus 9.5.2022 § 22

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Stefan Åstrandille, Susanna Kaijulle sekä 29 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Käsittely:
Asian käsittelyn aikana kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja muutti vastauksen toisen tekstikappaleen kuulumaan seuraavasti:

“Apteekin asiakaspysäköintiä apteekin edustan aukioille mm. Juhani Paajasen aukiolle ei katsota mahdolliseksi toteuttaa, koska juna-aseman ja bussipysäkin välisellä aukiolla jalankulkijoiden turvallisuus menee kaiken muun edelle. Lisäksi aiemmasta Safiiriaukion tilapäisestä pysäköintijärjestelystä kaupunki sai lukuisia viihtyvyyttä ja liikenneturvallisuutta koskevia kielteisiä palautteita. Lisäpysäköintipaikkoja on sen sijaan selvitetty Keimolantien varrelle. Kyseistä parannusta ei ole mahdollista toteuttaa pelkästään muuttamalla liikennemerkkejä, vaan pysäköintipaikkojen käytännön toteutus vaatii myös mm. reunakivien vaihtoa tai uudelleen asentamista sekä näihin liittyviä päällystystöitä. Muutostöiden laajuus ja kustannukset selviävät tarkemmin kevään 2022 aikana. ~~Jos kustannukset ja työmäärä arvioidaan kohtuullisiksi hyötyihin nähden, niin~~, *Muutostyöt* pyritään tekemään viimeistään silloin, kun Keimolantien varrella olevat talonrakennustyömaat valmistuvat ja katualue kokonaisuudessaan vapautuu takaisin kaupungin käyttöön. *Lisäpaikoille toteutettaisiin lyhytaikaista (10–15 minuutin) asiointipysäköintiä.”*

Päätös:
Hyväksyttiin muutettu esitys.

———

Kaupunginvaltuusto 23.5.2022 § 16

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Liite:
- allekirjoitettu Stefan Åstrandin ja Susanna Kaijun sekä 29 muun valtuutetun aloite parkkipaikkoja Kivistön apteekin eteen.

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot:
suunnittelupäällikkö Markus Holm, puh. 043 827 0942, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Valtuustoaloitteen otsikko & Aloite	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Parkkipaikkoja Kivistön apteekin eteen Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Kivistön apteekin eteen saataisiin muutama lyhytaikainen parkkipaikka. Kivistön palvelu- ja pysäköintitilanne on tunnetusti hankala. Kivistö sai pitkään toivotun apteekin, mutta sen välittömässä läheisyydessä ei ole lainkaan parkkipaikkoja. Kun ihminen sairastuu ja asioi apteekissa, hänen on hankala kävellä pitkiä matkoja. Siksi on tärkeää, että auton saisi apteekin viereen parkkiin asioinnin ajaksi. Kivistön suuralue on pinta-alaltaan Vantaan suurin, eivätkä kaikki apteekin asiakkaat asu apteekin välittömässä läheisyydessä. *13.12.2021*	Aloitteen tekijän nimi: Stefan Åstrand (rkp) Susanna Kaiju (kok) Aloitteen allekirjoittajat: 1. Anu Hall 2. Juha Järä 3. Milad Dehghan 4. Patrik Karlsson 5. Jussi Särkelä 6. Tuukka Saimen 7. Nina Nummela 8. Paula Lehmuskallio 9. Kai-Ari Lundell 10. Janne Hartikainen 11. Marjo Vacker 12. Faysal Abdi 13. Niilo Kärki 14. Elina Nykyri 15. Tiina Tuomela

	16. Oskari Iivarinen 17. Mikko Viilo 18. Anssi Aura 19. Reija Friman 20. Matilda Stirkkinen 21. Erika Veltheim 22. Tanja Aidanjuuri-Niemi 23. Markku Weckman 24. Jouko Jääskeläinen 25. Eva Tawasoli 26. Heli Hakala 27. Tuire Kaimio 28. Katja Siniketo-Pietilä 29. Suvi Karhu

17 § **Vastaus Markku Weckmanin ja 22 muun valtuutetun aloitteeseen rullahiihtorata Hakunilan Urheilupuistoon**

VD/10669/00.02.00.03/2021

TeA/HW/MH/HB/LM/JT

Markku Weckman sekä 22 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Tulee ryhtyä toimenpiteisiin rullahiihtoradan rakentamiseksi Hakunilan Urheilupuistoon. Hakunilan Urheilupuisto on Eteläisen-Suomen merkittävimpiä hiihtokeskuksia. Hiihdon Suomen Cupin kauden 2021–2022 neljäs osakilpailu hiihdetään näillä näkymin 18-.19.1.2022. Vaihtelevasta lumitilanteesta huolimatta Vantaan Hiihtoseura on pystynyt takaamaan erinomaiset olosuhteet.

Eteläinen sijainti on kuitenkin ongelmallinen ja harjoitusolosuhteet lumen vähäisyydestä johtuen haasteelliset. Tästä huolimatta vantaalaiset hiihtäjät ovat sijoittuneet kiitettävästi niin kansallisissa- kuin kansainvälisissäkin kilpailuissa. Rullahiihtorata täydentäisi erinomaisella tavalla jo nyt monipuolisia harrastusmahdollisuuksia tarjoavaa Urheilupuistoa ja toisi hiihtäjille ym. harrastajille uuden mahdollisuuden peruskuntokauden harjoitteluun.

Lähin rullahiihtorata löytynee tällä hetkellä Tuusulan kunnan puolelta.”

Kaupunginvaltuusto 25.10.2021 § 12

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

_____

Kaupunkiympäristön toimialan katujen ja puistojen palvelualue toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Sotungin kylä ja Håkansböle ovat valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY). Kormuniitynojan eteläpuolinen alue kuuluu tähän kokonaisuuteen. Yleiskaavan 2020 oikeusvaikutteisellä kulttuuriympäristöä koskevalla liitekartalla alue on esitetty kulttuurihistoriallisesti ja maisemakuvallisesti erityisen arvokkaana kylämaisemana. Alueen tarkemmassa määräystekstissä mm. todetaan, että maisemallisesti merkittävät pellot ja niityt on säilytettävä, ja että alueella tapahtuva ympäristörakentaminen tulee sopeuttaa alueen maisema- tai kyläkuvallisiin ja kulttuurihistoriallisiin arvoihin. Kulttuurimaiseman suojelun määräyksiä on esitetty myös voimassa olevassa yleiskaavassa 2007.

Kormuniitynojan eteläpuolinen alue on varattu yleiskaavassa 2020 lähivirkistysalueeksi (VL). Yleiskaavassa määrätään, että lähivirkistysalueita ylläpidetään ja kehitetään yhtenäisinä, hyvin saavutettavina sekä toiminnoiltaan ja luonnonympäristöltään monipuolisina virkistys- ja viheralueina. Aluetta ja sen toimintoja tarkemmin suunniteltaessa ja lupamenettelyn yhteydessä tulee ottaa huomioon luontoarvot, kulttuurihistorialliset ja maisemalliset arvot, varmistaa ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuus sekä turvata ekosysteemipalvelut. Alueella sallitaan ulkoilua tai muuta yleistä virkistystoimintaa palveleva rakentaminen. Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Yleiskaavan 2020 25.1.2021

Hakunilan urheilupuistoa pidetään talvisin Vantaan tärkeimpänä hiihtokeskittymänä ja siellä hiihdetään myös kilpaa. Hakunilan urheilupuistoa ovat asemakaavassa virallisesti vain Kormuniitynojan pohjoispuolella olevat kenttä- ja pysäköintialueet. Latulenkit ovat pääasiassa Kormuniitynojan eteläpuolella, asemakaavan mukaisilla lähivirkistysalueilla, joissa on sma- ja smk- merkintöjä. Näiden merkintöjen sisällöt ovat: maisemallisista syistä avoinna säilytettävä alueen osa ja suojeltavia luontoarvoja sisältävä alueen osa, jota kehitetään kulttuuriympäristöjä rajaavana puistometsäselänteenä. Yleiskaavassa 2020 Kormuniitty ja sitä ympäröivät pellot ja selänteet ovat arvokasta kulttuuriympäristöä ja maakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta. Niiden käytössä on varmistettava, että kulttuuriympäristön arvot säilyvät. Alueilla on myös runsaasti suojeltavia luontoarvoja. Tavoite kehittää Hakunilan urheilupuistosta Etelä-Suomen huippuhiihdon harjoittelu- ja kilpailukeskus arvioidaan olevan ainakin jossain määrin ristiriitainen em. yleiskaavan maisemallisten ja kulttuurihistoriallisten tavoitteiden kannalta.

Hakunilan urheilupuiston alueen, Sotungin kylän ja Håkansbölen kulttuuriympäristön ja -tarjonnan kehittäminen monipuolisesti on Vantaan kaupungin suuressa intressissä. Kaupungin kasvun tuomien maankäytön muutosten ja paikallisten intressien yhteen sovittamiseksi alueelle tarvitaan pitkän aikavälin kehittämisvisio. Sen edistämiseksi on perusteilla poikkihallinnollinen Hakunilan kulttuuri- ja urheilupuiston kehittämistyöryhmä, johon tulee kuulumaan sekä Kaupunkikulttuurin että Kaupunkiympäristön toimialan edustajia. Työn aikana tutkitaan myös mahdollisuudet sovittaa rullahiihtorata Hakunilan urheilupuiston yhteyteen. Jos työryhmä pääsee asiassa yhteisesti hyväksyttyyn ratkaisuun, niin radan tarkempi suunnittelu ja toteutus pyritään toteuttamaan lähivuosina ulkoliikuntapaikkojen kehittämiseen varattujen määrärahojen puitteissa.

Kaupunginhallitus 09.05.2022 § 24

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Markku Weckmanille ja 22 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginvaltuusto 23.5.2022 § 17

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Liite:
- allekirjoitettu Markku Weckmanin ja 22 muun valtuutetun aloite rullahiihtorata Hakunilan Urheilupuistoon

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot:
kaupungininsinööri Henry Westlin, puh. 0400 417 436, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

VALTUUSTOALOITTEET **KAUPUNGINVALTUUSTON KOKOUS 25.10.2021**	
Valtuustoaloitteen otsikko **Rullahiihtorata Hakunilan Urheilupuistoon**	**Markku Weckman**
Tulee ryhtyä toimenpiteisiin rullahiihtoradan rakentamiseksi Hakunilan Urheilupuistoon. Hakunilan Urheilupuisto on Eteläisen-Suomen merkittävimpiä hiihtokeskuksia. Hiihdon Suomen Cupin kauden 2021-2022 neljäs osakilpailu hiihdetään näillä näkymin 18-.19.1.2022. Vaihtelevasta lumitilanteesta huolimatta Vantaan Hiihtoseura on pystynyt takaamaan erinomaiset olosuhteet. *Eteläinen sijainti on kuitenkin ongelmallinen ja harjoitusolosuhteet lumen vähäisyydestä johtuen haasteelliset. Tästä huolimatta vantaalaiset hiihtäjät ovat sijoittuneet kiitettävästi niin kansallisissa- kuin kansainvälisissäkin kilpailuissa. Rullahiihtorata täydentäisi erinomaisella tavalla jo nyt monipuolisia harrastusmahdollisuuksia tarjoavaa Urheilupuistoa ja toisi hiihtäjille ym harrastajille uuden mahdollisuuden peruskuntokauden harjoitteluun.* *Lähin rullahiihtorata löytynee tällä hetkellä Tuusulan kunnan puolelta.* *25.10.2021*	<u>Aloitteen tekijä</u> <u>Markku Weckman</u> 1. Juha Järä 2. Paula Lehmuskallio 3. Jussi Särkelä 4. Tuire Kaimio 5. Sirpa Siru Kauppinen 6. Reija Friman 7. Janne Hartikainen 8. Elina Nykyri 9. Tiina Tuomela 10. Niilo Kärki 11. Mikko Viilo 12. Marjo Vacker 14. Kai-Ari Lundell 13. Minna Heikkinen 14. Erika Veltheim 15. Suvi Karhu 16. Eva Tawasoli 17. Mika Kasonen 18. Pekka Virkamäki

	19. Juha Suoniemi 20. Nina Nummela 21. Jari Sainio 22. Faysal Abdi

18 § **Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän ja 8 muun valtuutetun aloite kaupunkitilat aktiivisesti kaupunkilaisten iloksi ja hyödyksi - Jääpuisto talviajaksi Tikkurilan keskustan alueelle**

VD/6242/00.02.00.03/2022

Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä sekä 8 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaalla tarvitaan uutta aktiivista otetta etsimään, hyödyntämään sekä toteuttamaan tyhjistä kaupunkitiloista kaikkia kaupunkilaisia, yhteisöjä sekä elinkeinoelämää tukevia ratkaisuja.

Yksi esimerkki tyhjän kaupunkitilan täyttämiseksi on Tikkurilan kesäterassi, jo toista vuotta peräjälkeen. Tämä aloite esittää, että tyhjät kaupunkitilat tulisi jatkossakin ottaa paremmin käyttöön - jopa ympärivuotisesti.

Siksi esitämme, että Tikkurilan alueelle, keskeiselle paikalle, tulisi suunnitella jääpuisto, joka olisi toiminnassa talvikaudella ja jonka voitaisi purkaa kesäajaksi.

Hyvät liikenneyhteydet ovat edellytys paikan valinnalle. Mahdollinen sijoituspaikka voisi olla esimerkiksi kaupungintalon viereen tulevan toimitilatalon tontti, jos siihen suunniteltu rakentaminen ei edelleenkään pääse alkamaan syksyllä.

Kaupunki vastaisi tilapäisistä rakenteista ja tekniikasta. Hankkeen toiminnasta vastaava yrittäjä haettaisiin kilpailutuksella. Kokeilun laajentaminen tulevaisuudessa myös muille keskusta-alueille olisi hyvä tavoite, mutta ensi alkuun hanke toteutettaisiin kokeiluluontoisena. Siirrettävät kahvilatoimintaan, välinevuokraukseen ja huoltotiloiksi tarvittavat rakenteet täydentäisivät kokonaisuutta.

Jääpuisto olisi kaikkien kaupunkilaisten käytössä, kuten Helsingin rautatieaseman jääpuistokin. Kaupunkikeskustat kaipaavat täydennysrakentamisen myötä yhteisiä ulkoliikuntatiloja ja yhteisöllinen talviliikunnan harrastaminen pitää olla mahdollista myös Vantaalla. Se lisää myös kaupungin vetovoimaa ja asukkaiden viihtyvyyttä.

Me allekirjoittaneet ehdotamme, että kaupunki aloittaa jääpuistohankkeen kokeilun toteuttamisen sopivassa paikassa jo ensi talven aikana sekä lähtee edistämään aktiivisesti muidenkin tyhjien kaupunkitilojen käyttöä esimerkiksi mahdollistamalla helpot yhteydenottokanavat ideoiden esittämiseksi.”

Kaupunginvaltuusto 23.5.2022 § 18

Päätös:
Päätettiin ottaa asia valmisteltavaksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:
- allekirjoitettu Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän ja 8 muun valtuutetun aloite kaupunkitilat aktiivisesti kaupunkilaisten iloksi ja hyödyksi - Jääpuisto talviajaksi Tikkurilan keskustan alueelle

Kaupunkitilat aktiivisesti kaupunkilaisten iloksi ja hyödyksi - Jääpuisto talviajaksi Tikkurilan keskustan alueelle Vantaalla tarvitaan uutta aktiivista otetta etsimään, hyödyntämään sekä toteuttamaan tyhjistä kaupunkitiloista kaikkia kaupunkilaisia, yhteisöjä sekä elinkeinoelämää tukevia ratkaisuja. Yksi esimerkki tyhjän kaupunkitilan täyttämiseksi on Tikkurilan kesäterassi, jo toista vuotta peräjälkeen. Tämä aloite esittää, että tyhjät kaupunkitilat tulisi jatkossakin ottaa paremmin käyttöön - jopa ympärivuotisesti. Siksi esitämme, että Tikkurilan alueelle, keskeiselle paikalle, tulisi suunnitella jääpuisto, joka olisi toiminnassa talvikaudella ja jonka voitaisi purkaa kesäajaksi. Hyvät liikenneyhteydet ovat edellytys paikan valinnalle. Mahdollinen sijoituspaikka voisi olla esimerkiksi kaupungintalon viereen tulevan toimitilatalon tontti, jos siihen suunniteltu rakentaminen ei edelleenkään pääse alkamaan syksyllä. Kaupunki vastaisi tilapäisistä rakenteista ja tekniikasta. Hankkeen toiminnasta vastaava yrittäjä haettaisiin kilpailutuksella. Kokeilun laajentaminen tulevaisuudessa myös muille keskusta-alueille olisi hyvä tavoite, mutta ensi alkuun hanke toteutettaisiin kokeiluluontoisena. Siirrettävät kahvilatoimintaan, välinevuokraukseen ja huoltotiloiksi tarvittavat rakenteet täydentäisivät kokonaisuutta. Jääpuisto olisi kaikkien kaupunkilaisten käytössä, kuten Helsingin rautatieaseman jääpuistokin. Kaupunkikeskustat kaipaavat täydennysrakentamisen myötä yhteisiä ulkoliikuntatiloja ja yhteisöllinen talviliikunnan harrastaminen pitää olla mahdollista myös Vantaalla. Se lisää myös kaupungin vetovoimaa ja asukkaiden viihtyvyyttä. Me allekirjoittaneet ehdotamme, että kaupunki aloittaa jääpuistohankkeen kokeilun toteuttamisen sopivassa paikassa jo ensi talven aikana sekä lähtee edistämään aktiivisesti muidenkin tyhjien kaupunkitilojen käyttöä esimerkiksi mahdollistamalla helpot yhteydenottokanavat ideoiden esittämiseksi. Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä.	<u>Aloitteen tekijän nimi:</u> Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Vaula Norrena 2. Jari Sainio 3. Minttu Sillanpää 4. Reija Friman 5. Marjo Vacker 6. Tuomas Mutanen 7. Tuire Kaimio 8. Funda Demiri

19 § Tarja Eklundin ja Naima El- Issaouin sekä 21 muun valtuutetun aloite Hakunilaan monitoimitalo elinkaarimallilla

VD/6243/00.02.00.03/2022

Tarja Eklund ja **Naima El- Issaoui** sekä 21 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Hakunilaan tarvitaan monitoimitalo, jossa yhdistyvät sekä asukkaiden, järjestöjen että koulutuksen lisätilatarpeet. Yhteinen tila lisäisi osallisuutta ja toisi kaikki järjestöt ja asukkaat yhteen samaan paikkaan, jossa voisivat kehittää yhteistyötä.

Toteutuspaikkana voisi olla Hakunilan Urheilupuiston viereinen alue, entinen Hevoshaan koulun alue tai jokin muu soveltuva tontti. Tilojen pitää olla muuntelukelpoisia aina harrastekerhoista, kokousten ja seminaarien pitoon, liikuntaharrastuksiin ja koulutuksellisiin tarpeisiin. Mahdollisesti osittain koulutiloiksi, jotka voidaan ottaa käyttöön tarpeen vaatiessa. Ruokalatila/kahvilatyyppinen tila ja iso juhlasali, jossa voi pitää myös isompia tilaisuuksia. Hakunilan keskustan alueella ei ole järjestöille sopivia kokoontumis- ja harrastustiloja eikä mahdollisuutta järjestää isompia tapahtumia sisätiloissa. Rakennuksesta suunnitellaan alueelle vetovoimatekijä, joka yhdistää Sotungin, Sipoonkorven ja Håkansbölen kartanon kulttuurimaiseman, Risto Vilhusen taidepuiston, Sotungin lukion, urheilupuiston ja Laila Pullisen veistospuiston kulttuurin sekä palvelut hienolla tavalla. Matkailun ja kulttuuripalvelujen edistämisen kannalta hanke loisi myös uusia mahdollisuuksia ja nostaisi alueen profiilia.

Me allekirjoittaneet ehdotamme, että kaupunki selvittää mahdollisuuden Hakunilan monitoimitalon toteutuksesta ja alustavan hinta arvion hankkeelle ennen syksyn budjettineuvotteluja.”

Kaupunginvaltuusto 23.5.2022 § 19

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:
- allekirjoitettu Tarja Eklundin ja Naima El- Issaouin sekä 21 muun valtuutetun aloite Hakunilaan monitoimitalo elinkaarimallilla

Hakunilaan monitoimitalo elinkaarimallilla. Hakunilaan tarvitaan monitoimitalo, jossa yhdistyvät sekä asukkaiden, järjestöjen että koulutuksen lisätilatarpeet. Yhteinen tila lisäisi osallisuutta ja toisi kaikki järjestöt ja asukkaat yhteen samaan paikkaan, jossa voisivat kehittää yhteistyötä. Toteutuspaikkana voisi olla Hakunilan Urheilupuiston viereinen alue, entinen Hevoshaan koulun alue tai jokin muu soveltuva tontti. Tilojen pitää olla muuntelukelpoisia aina harrastekerhoista, kokousten ja seminaarien pitoon, liikuntaharrastuksiin ja koulutuksellisiin tarpeisiin. Mahdollisesti osittain koulutiloiksi, jotka voidaan ottaa käyttöön tarpeen vaatiessa. Ruokalatila/kahvilatyyppinen tila ja iso juhlasali, jossa voi pitää myös isompia tilaisuuksia. Hakunilan keskustan alueella ei ole järjestöille sopivia kokoontumis- ja harrastustiloja eikä mahdollisuutta järjestää isompia tapahtumia sisätiloissa. Rakennuksesta suunnitellaan alueelle vetovoimatekijä, joka yhdistää Sotungin, Sipoonkorven ja Håkansbölen kartanon kulttuurimaiseman, Risto Vilhusen taidepuiston, Sotungin lukion, urheilupuiston ja Laila Pullisen veistospuiston kulttuurin sekä palvelut hienolla tavalla. Matkailun ja kulttuuripalvelujen edistämisen kannalta hanke loisi myös uusia mahdollisuuksia ja nostaisi alueen profiilia Me allekirjoittaneet ehdotamme, että kaupunki selvittää mahdollisuuden Hakunilan monitoimitalon toteutuksesta ja alustavan hinta arvion hankkeelle ennen syksyn budjettineuvotteluja.	Aloitteen tekijän nimi: *Tarja Eklund,* *Naima El- Issaoui* Aloitteen allekirjoittajat: 1. Jussi Särkelä 2. Jari Sainio 3. Anu Hall 4. Mari Hynninen 5. Ranbir Sodhi 6. Faysal Abdi 7. Ida Tamminen 8. Hussein Al- Taee 9. Pirkko Letto 10. Tiina Tuomela 11. Vaula Norrena 12. Minttu Sillanpää 13. Reija Friman 14. Marjo Vacker 15. Nina Nummela 16. Eeva Tikkanen 17. Pirjo Luokkala 18. Jari Jääskeläinen 19. Tuire Kaimio 20. Ulla Kaukola 21. Funda Demiri

Kokouksen päättäminen

Kaupunginvaltuusto 23.5.2022 § 20

Päätös:
Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 23.05.

Muutoksenhakuohje 1. Valitusosoitus

Jos olet tyytymätön tähän päätökseen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos
- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen

Voit tehdä valituksen, jos olet kunnan jäsen. Asianosaisena voit tehdä valituksen kunnan jäsenyydestä riippumatta, jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Rakennuskiellon määräämistä koskevassa asiassa valituksen voi tehdä
- asianosainen
- viranomainen, jos laissa niin säädetään tai jos valitusoikeus on viranomaisen valvottavana olevan julkisen edun vuoksi tarpeen

Yleiskaavan, asemakaava ja rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevassa asiassa valituksen voi tehdä
- kunnan jäsen
- asianosainen
- viranomainen toimialaansa kuuluvissa asioissa
- maakunnan liitto ja kunta, joiden alueella kaavassa osoitetulla maankäytöllä tai rakennusjärjestyksellä on vaikutuksia
- rekisteröity paikallinen tai alueellinen yhteisö toimialaansa kuuluvissa asioissa toimialueellaan.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä:
- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Kaavan tai rakennusjärjestyksen hyväksymistä taikka rakennuskieltoa koskevan päätöksen katsotaan kuitenkin tulleen asianosaisen tietoon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisesta. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **270** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:
Käynti- ja postiosoite: Sörnäistenkatu 1, 00580 Helsinki
Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079
Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Asiointipalvelun osoite: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet
Virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 2. Valituskielto

2.1 Tähän p**äätökseen, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa**, ei saa hakea muutosta.
(Kuntalaki 136 §)

2.2 Tähän **päätökseen, joka koskee hankintaoikaisua**, ei saa hakea muutosta.
(Hankintalaki 135 §)

2.3 Tähän **päätökseen, joka koskee kunnallisen kansanäänestyksen toimittamista**, ei saa hakea muutosta.
(Kuntalaki 24 §)

Muutoksenhakuohje 3. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, jäljempänä hankintalaki) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (jäljempänä hankintaoikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Hankintaa koskevasta asiasta voi tehdä hankintayksikölle oikaisuvaatimuksen tai markkinaoikeudelle toimitettavan valituksen se, jota asia koskee (jäljempänä asianosainen). Asianosainen on se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

I Hankintaoikaisuohje

Hankintaoikaisuvaatimuksen kohde

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi vaatia hankintalain 132–135 §:n mukaan hankintaoikaisua. Hankintaoikaisua voi vaatia hankintayksiköltä kirjallisesti tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee.

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekemiselle säädetty aika

Asianosaisen on vaadittava hankintaoikaisua 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä valitusosoituksineen tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Vaatimus on esitettävä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi oikaisuvaatimuksen tehdä ennen viraston aukioloajan päättymistä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Sähköinen tiedoksianto

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi hallintolain (434/2003) 59 §:n mukaisesti postitse kirjeellä, katsotaan asianosaisen saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi hallintolain (434/2003) 60 §:n mukaisesti, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintaoikaisua koskevan vaatimuksen sisältö

Hankintaoikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Vaatimuksesta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Vaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, mikäli ne eivät jo ole hankintayksikön hallussa.

Toimitusosoite

Hankintaoikaisu toimitetaan osoitteeseen:

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunginhallitus
PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki
Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Puhelin (kirjaamo): 09-839 22184, fax: 09-8392 4163

Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00

Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

II Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Muutoksenhaun kohde ja rajoitukset

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi voidaan saattaa hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee:
1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua;
2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin 75 §:n nojalla; tai
3) sitä, että 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia.

Puitejärjestelyyn perustuva hankinta

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää, tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskeva ratkaisu

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Sähköinen tiedoksianto

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä

tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi postitse kirjeellä, asianosaisen katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Muutoksenhakuaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan valitusaikaan.
Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä.

Muutoksenhakuaika suorahankinnassa

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 131 §:ssä tarkoitetun suorahankintaa koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Mikäli hankintayksikkö on julkaissut suorahankinnasta jälki-ilmoituksen, mutta ei suorahankintaa koskevaa ilmoitusta, suorahankintaa koskeva valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun suorahankinnasta on julkaistu jälki-ilmoitus Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Mikäli hankintayksikkö ei ole julkaissut suorahankinnasta ilmoitusta tai jälki-ilmoitusta, suorahankintaa koskeva valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hankintasopimus on tehty.

Sopimusmuutosta koskeva ilmoitus

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 58 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitetun sopimusmuutosta koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, on valitus tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Poikkeukset säännönmukaisesta valitusajasta

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa. Odotusaikaa ei tarvitse noudattaa, jos sopimus koskee puitejärjestelyn perusteella tehtävää hankintaa tai sopimus koskee dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä tehtävää hankintaa.

Valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan ja dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevan ratkaisun osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona, asiointipalvelussa tai sähköpostin avulla kuten sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteeseen perustuva muutoksenhakukielto

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa I mainittuun osoitteeseen.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään käsittelystä markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksua 2 120 euroa alle miljoonan euron hankinnassa. Jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa, käsittelymaksu on 4 240 euroa. Mikäli hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 6 350 euroa.

Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa on 530 euroa.

Markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot

Markkinaoikeus
Sörnäistenkatu 1, 00580 Helsinki
00520 Helsinki
puh. 029 56 43300
fax 029 56 43314
markkinaoikeus(at)oikeus.fi
asiointipalvelun osoite: https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet